

Махамбет А.Қ.
Makhambet A.K.

МУНАЙ МЕН ГАЗ БОЙЫНША
ҚАЗАҚША-ОРЫСША-АҒЫЛШЫНША
СӨЗДІК

КАЗАХСКО-РУССКО-АНГЛИЙСКИЙ
СЛОВАРЬ
ПО НЕФТИ И ГАЗУ

KAZAKH-RUSSIAN-ENGLISH
DICTIONARY
ON OIL AND GAS

ӘОЖ 81'374.822 (038)
КБЖ 81.2 Қаз.-Рус.-Анг.
М 36

«Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Тілдерді дамыту және қоғамдық-саяси жұмыс комитетінің тапсырмасы бойынша «Қазақстан Республикасында тілдерді дамыту мен қолданудың 2011–2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы» аясында шығарылды.

Махамбет А. Қ.

М 36 СПРАВОЧНОЕ ИЗДАНИЕ. (Мұнай мен газ бойынша қазақша-орысша-ағылшынша сөздік, Казахско-русско-английский словарь по нефти и газу, Kazakh-Russian-English Dictionary on Oil and Gas)/ Махамбет А. Қ. – Алматы: «Асыл сөз» Баспасы, 2015. – 752 бет.

ISBN 978-601-80-552-0-1

Предлагаемый «казахско-русско-английский словарь по нефти и газу» содержит терминологию по следующим разделам: нефтегазовая геология; разведочная геофизика, в том числе гравиразведка, каротаж, магниторазведка, радиометрия, сейсморазведка, электроразведка, геолого-поисковое бурение; бурение нефтяных и газовых скважин, буровая техника и технология бурения, промывка, крепление и цементирование скважин; разработка месторождений нефти и газа; разработка и эксплуатация морских месторождений нефти и газа; эксплуатация нефтяных и газовых скважин, методы повышения добычи нефти и газа, подземный ремонт скважин, подземная гидравлика и физика пласта; технологические процессы заканчивания скважин, методы обработки призабойной зоны скважин; сбор, транспорт и хранение нефти и газа; строительство и эксплуатация трубопроводов, компрессорных станций и других нефтегазопромысловых объектов.

ӘОЖ 81'374.822 (038)
КБЖ 81.2 Қаз.-Рус.-Анг.

ISBN 978-601-80-552-0-1

© Махамбет А.Қ., 2015
© «Асыл сөз» Баспасы, 2015

АЛҒЫ СӨЗ

Қазіргі заман жағдайында энергетика, мұнайгаз кешені, қоршаған ортаны қорғау және энергетикалық қауіпсіздікті дамыту мәселелеріне өте зор маңыз беріледі. Күн өткен сайын түрліше мұнай және газ компанияларының арасындағы халықаралық байланыстар артып, ғаламдастыру барысы үдемеленіп жүруде.

Бұл факторлар құрамына шамамен 25 000 терминді біріктіретін «Мұнай мен газ бойынша қазақша-орысша-ағылшынша қазіргі заман сөздігін» жасау мен шығаруды барынша көкейкесті етуде.

Ұсынылып отырған «Мұнай мен газ бойынша қазақша-орысша-ағылшынша қазіргі заман сөздігінде» келесі бөлімдер бойынша терминологиялар бар: мұнай-газ геологиясы; барлау геофизикасы, соның ішінде қиыршықтас барлауы, радиометрия, сейсморбарлау, электрбарлау, геологиялық-іздеу бұрғылау жұмыстары; мұнай және газ ұңғымаларын бұрғылау, бұрғылау техникасы мен бұрғылау технологиясы, қайта жуу, ұңғымаларды бекіту мен цементтеу; мұнай және газ кеніштерін әзірлеу; мұнай мен газдың теңіздегі кенішін әзірлеу мен пайдалану; мұнай және газ ұңғымаларын пайдалану, мұнай және газды өндіру әдістерін арттыру, ұңғымаларды жер астында жөндеу, қыртыстың жерасты гидравликасы мен қыртыстың физикасы; ұңғымаларды аяқтаудың технологиялық барыстары, ұңғымалардың кен шоғыры аймағын өңдеу әдістері; мұнай мен газды жинау, тасымалдау және сақтау; құбыр желілері, ауа сығымдағыш стансалар мен басқа мұнайгаз кәсіпшілігі нысандарының құрылысы мен оны пайдалану.

Сөздікке көлемі бойынша қомақты болып табылатын түрліше климаттық жағдайларда бұрғылау барысын көрсететін теңіздегі бұрғылау терминологиясы, құбыр желісімен (құрлықтағы және теңіздегі) тасымалдау терминологиясы, сондай-ақ геология, геофизика, минералогия, дәнекерлеу және т.б. сықылды салалас салалардың терминологиясы енгізілді.

Сөздік мұнай-газ әдебиетінің аудармашыларына, мұнай-газ өнеркәсібінің ғылыми қызметкерлері мен инженерлерге, тиісті ЖОО-ның аспиранттары мен студенттеріне арналған.

ПРЕДИСЛОВИЕ

В современных условиях огромное значение придается вопросам развития энергетики, нефтегазового комплекса, защиты окружающей среды и энергетической безопасности. Все теснее становятся международные связи между различными нефтяными и газовыми компаниями, интенсивно идет процесс глобализации.

Эти факторы делают весьма актуальным создание и выпуск в свет «Современного казахско-русско-английского словаря по нефти и газу», который включает в себя около 25 000 терминов.

Предлагаемый «казахско-русско-английский словарь по нефти и газу» содержит терминологию по следующим разделам: нефтегазовая геология; разведочная геофизика, в том числе гравиразведка, каротаж, магниторазведка, радиометрия, сейсморазведка, электроразведка, геолого-поисковое бурение; бурение нефтяных и газовых скважин, буровая техника и технология бурения, промывка, крепление и цементирование скважин; разработка месторождений нефти и газа; разработка и эксплуатация морских месторождений нефти и газа; эксплуатация нефтяных и газовых скважин, методы повышения добычи нефти и газа, подземный ремонт скважин, подземная гидравлика и физика пласта; технологические процессы заканчивания скважин, методы обработки призабойной зоны скважин; сбор, транспорт и хранение нефти и газа; строительство и эксплуатация трубопроводов, компрессорных станций и других нефтегазопромысловых объектов.

В словарь вошла значительная по объему морская буровая терминология, отражающая процессы бурения в различных климатических условиях, терминология трубопроводного транспорта (сухопутного и морского), а также терминология смежных областей: геологии, геофизики, минералогии, сварки и др.

Словарь предназначен для переводчиков нефтегазовой литературы, научных сотрудников и инженеров нефтегазовой промышленности, аспирантов и студентов соответствующих вузов.

INTRODUCTION

In the modern environment the emphasis is given to development of energy, oil and gas industry, environmental protection and security of energy supply. The international links between the different oil and gas companies are getting closer; the globalization process is being intensive. These factors make actual the development and the publication of the Kazakh-Russian-English Dictionary on Oil and Gas, which includes about 25,000 terms.

The proposed “Kazakh-Russian-English Dictionary on Oil and Gas” includes the terminology of following areas: petroleum geology; exploration geophysics, gravity exploration, logging, magnetic survey, radiometrics, seismic, electrical exploration, geologic exploration; drilling of oil and gas wells, drilling equipment and drilling technology, washover, well casing and cementing, oil and gas field development; offshore oil and gas field development and operation; oil and gas well operation, enhanced oil and gas recovery, well servicing, underground hydraulics and petrophysics; well completion processes, near-wellbore treatment methods, oil and gas gathering, transportation and storage; construction and operation of pipelines, pumping stations and other oil and gas facilities.

The dictionary includes large volume of offshore drilling terminology, reflecting the drilling processes in different climatic conditions, the terminology of pipeline transportation (onshore and offshore), as well as terminology of related areas: geology, geophysics, mineralogy, welding, etc.

The dictionary is intended for the translators of petroleum literature, the researchers and the engineers of oil and gas industry, the post-graduates and the students of the universities and the colleges.

СӨЗДІКТІ ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ

Сөздікте басты терминдер алфавиттік тәртіппен орналасқан, мысалы:

ЖОЮ ТАМПОНАЖЫ (ұңғыманың) *ликвидационный тампонаж (скважины)...*

1. кашау 2. бұрғы бүркеншігі, бұрғының тіс қабы *1. долото 2. головка бура, буровая коронка...*

1. айналып жүру; шыр айналу; айналма қозғалыс *1. циркуляция; круговорот; круговое движение...*

Түрліше грамматикалық топтар || белгісімен бөлінген, например:

1. бөшке, кеспек *бочка, бочонок* || бөшкелерге бөліп құю *разливать по бочкам* 2. баррель... бетон || бетонды *бетонный* || бетондау *бетонировать*.

Құрамдас терминдер үшін алфавитті-ұяшықты жүйе қабылданды, ол бойынша анықтама және анықталатын сөздерден тұратын терминдердерді, басты терминдер бойынша іздеу қажет болады. Ұяшықта басты термин ~ белгісімен белгіленеді, мысалы:

1. ұңғыманы ұстап тұру құбыры *обсадные трубы*; ұңғыманы ұстап тұру бағанасы *обсадная колонна* 2. ұңғыманы ұстап тұру құбырымен бекіту *крепление обсадными трубами...* құбыр желілеріне арналған сақтандырғыш шарсауыттар [қаптапалар] *предохранительные обоймы [кожухи] для трубопроводов* ~ өсірілетін ұңғыманы ұстап тұру бағанасы *наращиваемая обсадная колонна*.

Егер басты термин тек байланыстыруда ғана қолданылатын болса, аударманың орнына қос нүкте қойылады, мысалы:

1. пайдалану жағдайы қиын ұңғыма *скважина с трудными условиями эксплуатации...*

Аудармада түсіндірулер дөңгелек жақшалармен қоршалып, курсивпен терілген, мысалы:

артқы ұшын бекіту (*көтеру темір арқаны және т.т.*) *закрепление конца (подъемного каната и т. п.)...* аяқтау (*ұңғыманы*) *заканчивать (скважину)*.

Орыс тіліндегі терминдер мен аудармада, факультативтік бөлік дөңгелек жақшаларға алынған.

Аударма-синонимдер төрт бұрышты жақшаларға алынған:

май деңгейін көрсеткіш *указатель уровня масла*.

Аудармада бөлу белгілерінің мына жүйелері қабылданған: синонимдер үтірмен, барынша ұзақ маңыздары – нүктелі үтірмен, түрліше маңыздар – араб сандарымен бөлінген.

БЕЛГІЛЕР МЕН ШАРТТЫ ҚЫСҚАРТУЛАРДЫҢ ТІЗІМІ

авто – автомобиль көлігі
амер. – американдық термин
англ. – ағылшын термині
АНИ – Американдық мұнай институты
БТЕ – британдық жылу бірлігі
вчт – есептеу техникасы
геод. – геодезия
геол. – геология
геофиз. – геофизика
гидр. – гидротехника
горн. – кен жұмысының ісі
жс.-д. – теміржол тасымалы
карт. – картография
кнд – пайдалы әсер коэффициенті
матем. – математика
мин. – минералогия
мн. – көпше түрі
мор. – теңіз ісі
МПБУ – теңіздегі жылжымалы бұрғылау қондырғысы
напр. – мысалы
НКТ – сорғы-ауа сығымдағыш құбырлар
ОГП – қыртыстың шекарасын анықтау
ОЗЦ – цементтің қатуын күту
опт. – оптика
ПАВ – үстүртін-белсенді заттар
ПВП – шығарып тастауға қарсы превентор
ПЗП – қыртыстық кен шоғырының аймағы
проф. – кәсіпқойлық
рад. – радиотехника
разг. – ауызекі тілдегі сөйлемше
РНО – сулы емес негіздегі (бұрғылау) ерітінді
РУО – көмірсутекті негіздегі (бұрғылау) ерітінді
св. – дәнекерлеу
сейсм. – сейсмотехника
см. – қараңыз
см. тж – сондай-ақ қараңыз
СЭЗ – экрандалған жерлестіруге қарсылық
топ. – топография
фирм. – фирмалық атау
фото – фотография
хим. – химия
эк. – экономика
эл. – электротехника
рі – көпше түр

О ПОЛЬЗОВАНИИ СЛОВАРЕМ

Ведущие термины расположены в словаре в алфавитном порядке, например:

backfill 1. ликвидационный тампонаж (*скважины*)....

bit 1. долото 2. головка бура, буровая коронка...

circulation 1. циркуляция; круговорот; круговое движение...

Различные грамматические категории разделены знаком ||, например:

barrel 1. бочка, бочонок || разливать по бочкам 2. баррель... concrete бетон || бетонный || бетонировать.

Для составных терминов принята алфавитно-гнездовая система, по которой термины, состоящие из определений и определяемых слов, следует искать по ведущим терминам. Ведущий термин в гнезде отмечается знаком ~, например:

casing 1. обсадные трубы; обсадная колонна 2. крепление обсадными трубами...

~s for pipelines предохранительные обоймы [кожухи] для трубопроводов add-on ~ наращиваемая обсадная колонна.

Если ведущий термин употребляется только в сочетаниях, вместо перевода ставится двоеточие, например:

cat:

beag ~ 1. скважина с трудными условиями эксплуатации...

Пояснения в переводе заключены в круглые скобки и набраны, курсивом, например:

anchorage закрепление конца (*подъемного каната и т. п.*) ... заканчивать (*скважину*) complete.

Факультативная часть, как английского термина, так и перевода также заключена в круглые скобки.

Переводы-синонимы помещены в квадратных скобках:

указатель уровня масла oil depth [oil level] gage. Термин следует читать: oil depth gage, oil level gage.

В переводах принята следующая система разделительных знаков: синонимы отделены запятой, более далекие значения — точкой с запятой, разные значения - арабскими цифрами.

СПИСОК ПОМЕТ И УСЛОВНЫХ СОКРАЩЕНИЙ

- авто* — автомобильный транспорт
амер. — американский термин
брит. — британский термин
АНИ — Американский нефтяной институт
БТЕ — британская тепловая единица
вчт — вычислительная техника
геод. — геодезия
геол. — геология
геофиз. — геофизика
гидр. — гидротехника
горн. — горное дело
ж.-д. — железнодорожный транспорт
карт. — картография
кнд — коэффициент полезного действия
матем. — математика
мин. — минералогия
мн. — множественное число
мор. — морское дело
МПБУ — морская передвижная буровая установка
напр. — например
НКТ — насосно-компрессорные трубы *ОГП* — определение границ пласта
ОЗЦ — ожидание затвердевания цемента
опт. — оптика
ПАВ — поверхностно-активное вещество
ПВП — противовыбросовый превентор
ПЗП — призабойная зона пласта
проф. — профессионализм
рад. — радиотехника
разг. — разговорное выражение
РНО — (буровой) раствор на неводной основе
РУО — (буровой) раствор на углеводородной основе
св. — сварка
сейсм. — сейсмтехника
см. — смотри
см. тж — смотри также
топ. — топография
фирм. — фирменное название
фото — фотография
хим. — химия
эк. — экономика
эл. — электротехника

HOW TO USE THE DICTIONARY

The headwords are given in alphabetical order, e.g.:

backfill 1. ликвидационный тампонаж (*скважины*)...

bit 1. долото 2. головка бура, буровая коронка...

circulation 1. циркуляция; круговорот; круговое движение...

Различные грамматические категории разделены знаком ||, например:

barrel 1. бочка, бочонок || разливать по бочкам 2. баррель... concrete бетон || бетонный || бетонировать.

For compound terms, the alphabetic-nest system is taken where the terms consisting of defined and defining words should be searched by the headwords. The headwords in the nest are marked as ~, e.g.:

casing 1. обсадные трубы; обсадная колонна 2. крепление обсадными трубами...

~s for pipelines предохранительные обоймы [кожухи] для трубопроводов add-on ~ наращиваемая обсадная колонна.

If the headword is used in combinations only, the sign of colon is used instead of translation, e.g.:

cat:

bear ~ 1. скважина с трудными условиями эксплуатации...

The explanations in translation are parenthesized and are given in italics, e.g.:

anchorage закрепление конца (*подъемного каната и т. п.*) ... заканчивать (*скважину*) complete.

The optional part, both of English term and its translated version is also parenthesized.

The translated convertible terms are put in square brackets:

указатель уровня масла oil depth [oil level] gage. The term should be read as: oil depth gage, oil level gage.

The following system of separating characters is accepted in the translations: the synonyms are separated by a comma, far meanings by a semicolon, and different meanings by Arabic numerals.

ABBREVIATIONS

aut. — auto
Amer. — American
API — American Petroleum Institute
BFZ — bottomhole formation zone
BOP — blowout preventer
Brit. — British
BTU — British thermal unit
cartog. — cartographic
cf. — confer
chem. — chemical
coll. — colloquialism
comp. — computer science
DMS — drilling mud surfactant
ec. — economics
eff. — efficiency
eg. — exempli
el. — electrotechnics gratia; for example
geod. — geodesy, geodetic
geol. — geologic
geophys. — геофизика
hydr. — hydraulic
min. — mining; minerology
math. — mathematics
OBM — oil base mud
off. — offshore
OMDU — offshore mobile drilling unit
opt. — optics
photo — photography
pl. — plural
prof. — professional
rad. — radiotechnics
rail. — railway
RLT — reservoir limit test
s. — see
seis. — seismic
top. — topographic
tr. — trade name
tub — tubing
WBM — water-base mud
wd. — weld
WOC — waiting on cement

ҚАЗАҚ ӘЛПБИИ

А а	Ә ә	Б б	В в	Г г	Ғ ғ	Д д
Е е	Ё ё	Ж ж	З з	И и	Й й	К к
Қ қ	Л л	М м	Н н	Ң ң	О о	Ө ө
П п	Р р	С с	Т т	У у	Ұ ұ	Ү ү
Ф ф	Х х	Һ һ	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ
Ъ ъ	Ы ы	І і	Ь ь	Э э	Ю ю	Я я

РУССКИЙ АЛФАВИТ

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Е е	Ё ё
Ж ж	З з	И и	Й й	К к	Л л	М м
Н н	О о	П п	Р р	С с	Т т	У у
Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Ш ш	Щ щ	Ъ ъ
Ы ы	Ь ь	Э э	Ю ю	Я я		

ENGLISH ALPHABET

A a	B b	C c	D d	E e	F f	G g
H h	I i	J j	K k	L l	M m	N n
O o	P p	Q q	R r	S s	T t	U u
V v	W w	X x	Y y	Z z		

А

АБК [ауырлатылған бұрғылау құбыры] **УБТ** [утяжеленная бурильная труба] drill collar

АБК [ауыр бұрғылау құбыры] **ТБТ** [тяжелая бурильная труба] heavy-weight drill pipe, HWDP

АБСОРБАТ *абсорбат* absorbate

АБСОРБЕР *абсорбер* absorber

саптамалы ~ *насадочный* ~ packed absorber

тәрелке тектес ~ *тарельчатый* ~ plate absorber

АБСОРБЦИЯ *абсорбция* absorption

газды ~ / ~ *газа* gas absorption

гигроскопиялық ~ *гигроскопическая* ~ hygroscopic absorption

капиллярлы ~ *капиллярная* ~ capillary absorption

АБСОРБЦИЯ ҚАСИЕТІ БАР ЗАТТЕК *абсорбент* absorbent

қаныққан (байытылған) ~ *насыщенный (обогащенный)* ~ (газдыбензинді қондырғыда *в газобензиновой установке*) rich oil

АБСОРБЦИЯЛАЙТЫН *абсорбирующий* absorbing; absorbent

АБСОРБЦИЯЛАНАТЫН *абсорбируемый* absorbable

АБСОРБЦИЯЛАНҒАН *абсорбированный* absorbed

АБСОРБЦИЯЛАНУ *абсорбировать* absorb, take up

АБСОРБЦИЯЛЫ *абсорбционный* absorbing; absorptive

АВТОБЕНЗИН *автобензин* *англ.* petrol; *амер.* gasoline

АВТОБЕНЗИН ҚҰЮШЫ *автобензозаправщик* fuel-servicing truck

АВТОБЕНЗИН СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ *автобензоцистерна* *англ.* petrol tanker; *амер.* gasoline truck

АВТОГИДРО ТАЗАЛАҒЫШ *автогидроочистка* autohydrofining

АВТОЖАНАРМАЙ ҚҰЙҒЫШ *автозаправщик* refueler

АВТОКЛАВ *автоклав* autoclave, digester

АВТОКӨТЕРІП КІРГІЗУ *автозатаскиватель* (құбырды шуруфка жеткізгіш – *ведущей трубы в шурф*) rathole kelly guiding device

АВТОМАТ *автомат* automatic device, automatic machine

бұрғылау қашауын беретін ~ / ~ *подачи бурового долота* drilling bit feed control device

бұрғылау құбырын беретін ~ / ~ *подачи буровых труб* automatic drill pipe racker

қайталап қосатын ~ / ~ *повторного включения* reclosing circuit breaker, automatic circuit recloser

қалытқылы ~ айдағыш / *поплавковый* ~ *откачки* automatic float-type pump-out unit

құм атқылайтын ~ *пескоструйный* ~ automatic sand-blasting machine

шығатын тесіктегі қысымды төмендетуге арналған ~ *для понижения устьевого давления* wellhead pressure reducing automatic device

АВТОМАТИКА *автоматика* automatics (ғылым мен техника саласы сияқты *как отрасль науки и техники*); automation, (құрал-жабдық *оборудование*) automatic equipment, (реле басқару жиынтығы *совокупность реле управления*) control relays
АВТОМАТТАНДЫРУ I *автоматизация* automation, automatic control, automatization

АВТОМАТТАНДЫРУ II *автоматизировать* automate

АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН *автоматизированный* automated

толық ~ *полностью* ~ fully [entirely] automated

АВТОМАТТЫ *автоматический* automatic, self-acting, self-contained, unattended

~ ультрадыбыспен тексеру /~кая проверка ультразвуком ~ ultrasonic examination, ultrasonic inspection

АВТОМОБИЛЬ *автомобиль* car, motor vehicle, automobile; (жүк артатын *грузовой*) амер. truck; *англ. lorry*

апат кезінде жүк таситын ~ *аварийный грузовой* ~ crash truck

жүк қорапсыз платформасы бар жүк таситын ~ *грузовой ~ с безбортовой платформой* flatbed truck

жүк таситын ~ *грузовой ~ амер. truck; англ. lorry*

көбікпен өшіретін өрт сөндіргіш ~ *пожарный ~ пенного тушения* foam tender

құбыр желісінің трассасы бойынша құбырды тасуға арналған жүк таситын ~ *грузовой ~ для развозки труб по трассе трубопровода* pipe stringing truck

нашар жолдармен жүретін жүк таситын ~ *грузовой ~ повышенной проходимости* crosscountry truck

өрт сөндіргіш ~ *пожарный ~ fire-engine [fire-fighting] vehicle, fire-truck*

сорғыш қондырғысы бар өрт сөндіргіш ~ *пожарный ~ с насосной установкой* fire pumper

тіркеуге алып жүк таситын ~ *буксирный грузовой ~ towing truck*

ұнтақпен өшіретін өрт сөндіргіш ~ *пожарный ~ порошкового тушения* dry powder tender

цементті бос төгіп тасуға арналған жүк таситын ~ *грузовой ~ для перевозки цемента* *россылью* cement bulk truck

АВТОМОБИЛЬ-МҰНАЙ ТАСЫҒЫШ *автомобиль-нефтевоз* oil tank truck

АВТОМОБИЛЬ-СЕЙСМОСТАНСА *автомобиль-сейсмостанция* seismic instrument truck

АВТООТЫН ҚҰЮШЫ *автоотливозаправщик* refueller, refuelling truck

АВТОТІРКЕМЕ *автоприцеп:*

бұрғылау сорғышы бар ~ *с буровым насосом* mud pump (truck) trailer

АВТОЦИСТЕРНА *автоцистерна* (road) tank car, tank(-body) truck, truck [road] tanker

газсыздандыратын ~ *дегазационная* ~ decontamination watering tanker

жанармайға арналған ~ *для горючего* gas tank track

мұнай өнімдерін тасымалдауға арналған ~ *для перевозки нефтепродуктов* oil delivery truck

өздігінен ағып құйылатын ~ *с самотечным сливом* gravity tank truck
өрт сөндіргіш ~ *пожарная* ~ fire-extinguishing tank truck

АГАЛИТ *агалит* agillite

АГЕНТ *агент* 1. (реактив *реактив*) agent, medium 2. (жұмыскер *работник*) agent

алкилдейтін ~ *алкилирующий* ~ alkylation agent

арзан қолды ~ *второстепенный* ~ subagent

атүсті-белсенді ~ *поверхностно-активный* ~ surface-active agent, surfactant

бас ~ *генеральный* ~ general agent

басып майыстыратын ~ *продавочный* ~ working substance, working agent

бұрғылау ~ *буровой* ~ drilling fluid, drilling agent

бұрғылау ерітіндісін кетіруге арналған ~ *для удаления бурового раствора*
drilling mud cleanout agent

газ тәрізді ~ *газообразный* ~ gaseous agent

гелдейтін ~ *огеливающий* ~ gelling agent, gellant

жұмыс ~ *рабочий* ~ working substance, working [active] agent

жүк кемесін жалдаушының ~ *фрахтователя* charterer's agent

корродиялайтын ~ *корродирующий* ~ corrosive agent

көбіктендіретін ~ *вспенивающий* ~ foaming agent

көбіктенуге қарсы ~ *антипенный* ~ antifoam agent

көбік түзетін ~ *пенообразующий* ~ air-foam agent

қанықтыратын ~ *насыщающий* ~ saturant

кәтерсіздендіретін ~ *дезактивирующий* ~ decontaminant, decontamination agent

ластайтын ~ *загрязняющий* ~ pollutant

мөлдір етіп желімдейтін ~ *желатинизирующий* ~ gelling agent, gellant

мұздататын ~ *охлаждающий* ~ coolant, cooling agent

өнім беретін қыртысты ашуға арналған алюминий тотығы жоқ бұрғылау
~ *безглинистый буровой* ~ *для вскрытия продуктивного пласта* clay-free
completion drilling agent

өнім беретін қыртысты ашуға арналған бұрғылау ~ *буровой* ~ *для вскрытия*
продуктивного пласта completion drilling fluid, completion drilling agent

реттейтін ~ *регулирующий* ~ control agent

сақтандыру ~ *страховой* ~ insurance agent

сатылу бойынша ~ *по продажам* sales agent

сатып алу бойынша ~ *по закупкам* purchasing agent

сауда ~ *торговый* ~ commercial agent, dealer

су бүркеу қасиетті жоғарылататын ~ *повышающий* *смачивающую*
способность wettability agent

сыналайтын ~ *расклинивающий* ~ propping agent, proppant

сыртқы ~ *внешний* ~ external agent, external factor

тазалайтын ~ *очищающий* ~ purifier

таразыға өлшейтін ~ *взвешивающий* ~ suspending agent

тасымалдайтын ~ *транспортный* ~ carrier agent

тектоникалық ~ *тектонический* ~ internal agent

тұман құрайтын ~ *туманообразующий* ~ misting agent

түрлендіретін ~ *модифицирующий* ~ extender

тығындайтын ~ *закупоривающий* ~ blocking [bridging, plugging, squeezing]

agent

үрлеп тұратын ~ *продувочный* ~ blowing agent

флокуляциялайтын ~ *флокулирующий* ~ flocculating agent, flocculant

шайқайтын ~ *смачивающий* ~ wetting agent

шашыратқыш ~ *диспергирующий* ~ dispersing agent

ығыстырып шығаратын ~ *вытесняющий* ~ displacement agent, driving

[repressuring] medium

ысытылған ~ *вулканизирующий* ~ curing agent

ішкі ~ *внутренний* ~ internal agent, internal factor

экспорттық ~ *экспортный* ~ export agent

эмульгациялайтын ~ *эмульгирующий* ~ emulsifying agent, emulsifier

АГРЕГАТ *агрегат* 1. aggregate, assembly, gang, outfit, set, plant, unit, machine; (қондырғының бөлігі – *часть установки*) plant item, unit 2. (заттардың жиынтығы – *совокупность вещества*) aggregate

~ бөлік ~ *частиц* particle aggregate

басы артық ~ *запасной* ~ auxiliary агрегат

батырылатын алмалы-салмалы сорғыш ~ *погружной вставной насосный* ~ insert (type) submersible pump unit

батырылатын сорғыш ~ *погружной насосный* ~ submersible drive pump unit

батырылатын электр сыртық тебуші сорғыш ~ *погружной электроцентробежный насосный* ~ submersible electric centrifugal pump unit

бөшкеге құюға арналған ~ *для налива в бочки* barrel packing [keg-filling] machine

бұрғы ~ *буровой* ~ rig

бұрғы сорғыш ~ *буровой насосный* ~ slush [mud] pump unit

газды айдап қотаратын ~ *газоперекачивающий* ~ gas compressor unit

газдыгенераторлы ~ *газогенераторный* ~ gas producer set

газдымотокомпрессорлы ~ *газотомокомпрессорный* ~ gas engine-compressor unit

газдытурбиналы күштеуіш ~ *газотурбинный силовой* ~ gas-turbine power unit

гидро жетегі бар сорғыштық ~ *насосный ~ с гидروприводом* hydraulic pumping unit

дизелді-генераторлы ~ *дизель-генераторный* ~ diesel-generator

дизелді-гидравликалық күштеуіш ~ *дизель-гидравлический силовой* ~ diesel-hydraulic power unit

забойлы реактивті-турбиналы ~ *забойный реактивно-турбинный* ~ reactive turbine bottom-hole unit

компрессорлық ~ *компрессорный* ~ packaged compressor

көтеретін ~ *подъемный* ~ hoist unit

көтеріп-жуып тұратын ~ *подъемно-промысловый* ~ well servicing pump-hoist unit

кристаллдық ~ *кристаллический* ~ crystalline aggregate

құм араластыратын ~ *пескосмесительный* ~ sand blender unit

оқ-дәрілік ~ *зарядный* ~ charger

сорғыштық ~ *насосный* ~ pumping unit

тереңнен соратын-сорғыш ~ *глубинно-насосный* ~ bottom-hole pump(ing) unit

тереңнен соратын-сорғыш штангты механикалық арту мен тасымалдауға арналған ~ *для механизированной погрузки и транспортирования глубинно-насосных штанг sucker-rod mechanized loading and transporting unit*

тракторға тіркеліп, ұңғыманы жөндеуге арналған ~ *для ремонта скважин, смонтированный на тракторе tractor-mounted well servicing unit*

тұщыландыратын ~ *опрессовочный* ~ hydrostatic testing unit

ұңғыманы аяқтауға арналған ~ *для заканчивания скважин well completion unit*

ұңғыманы жер астында жөндеуге арналған ~ *для подземного ремонта скважины well servicing unit*

ұңғыманы жер астында жөндеуге арналған қос барабанды ~ *двухбарабанный* ~ *для подземного ремонта скважин double-drum well servicing unit*

ұңғыманы игеруге арналған компрессорлық ~ *компрессорный* ~ *для освоения скважины well starting compressor*

ұңғыманы күрделі жөндеуге арналған ~ *для капитального ремонта скважин work-over [derrick rod and tubing] rig*

цементтелген тығындарды бұрғылауға арналған ~ *для разбуривания цементных пробок cement plug drilling unit*

электрдоғалы дәнекерлеуге арналған бір корпуслы ~ *однокорпусный* ~ *для электродуговой сварки one-body arc-welding set*

АГРЕССИЯ *агрессия*:

химиялық ~ *химическая* ~ chemical attack

АГРЕССИЯЛЫҚ *агрессивность* aggressiveness, aggressivity

~ мүжілушілік / *коррозионная* ~ corrosiveness, corrosion activity

салдарлы ~ *результатирующая* ~ resultant (corrosion) activity, resulting aggressiveness

химиялық ~ *химическая* ~ chemical aggressiveness

АГРЕССИЯШЫЛ *агрессивный* (заттар, орта туралы *о веществе, среде*) corrosive

АҒУ (СОРҒАЛАУ) *течь* leak(age)

құбырдағы ~ / ~ *в трубе* pipe leak

нүктелі ~ *точечная* ~ pin-hole leak

тығыздама немесе біріктірме арқылы ~ / ~ *через уплотнение или соединение* leak around a seal or joint

шағын ~ *небольшая* ~ seepage

АҒУ *вытекание* efflux, escape, outflow

майлардың ~-ы / ~ *смазки* lubricating oil efflux

тар түтік күштерінің ықпал етуімен сұйықтардың ~-ы / ~ *жидкостей под действием капиллярных сил* capillary siphoning

АҒЫЗЫП ШЫҒАРУ *откачивать:*
 ауаны ~ / ~ *воздух* evacuate air
 бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *буровой раствор* displace mud
 конденсатты ~ / ~ *конденсат* draw off condensate
 суды ~ / ~ *воду* pump out water
 ұңғымадан сұйықты ~ / ~ *жидкость из скважины* dry up a well

АҒЫЛУ (ҚАПТАП КЕТУ) *наплыв:*
 термит тігісінің төңірегіне ~ ~ *вокруг термитного шва* collar

АҒЫНДЫ ҮЛЕСТІРУГЕ АРНАЛҒАН ЭЛЕКТРИНТЕГРАТОР *электроинтегратор для распределения потока* pipeline fluid network calculator

АҒЫП КЕТУ *утечка* leak(age) ~ *газа* gas escape, gas seepage
 сұйықтың ~-і / ~ *жидкости* fluid slippage, fluid leakage
 нық бекітілмеген жапсар арқылы ~ / ~ *через неплотный стык* joint leakage

АҒЫП ШЫҒУ *вытекать* escape, flow out, outflow, run out, discharge

АҒЫС I (ШАПШЫП АҒУ, СОҒАЛАУ) *струя* jet
 әуе ~-ы / *воздушная* ~ air blast
 газды ~ *газовая* ~ gas jet
 жұмыс істеп болған газдардың ~-ы / ~ *выхлопных газов* efflux
 кесетін ~ *режущая* ~ cutting jet
 кесетін газдың ~-ы / ~ *режущего газа* cutting jet
 кесетін оттегінің ~-ы / ~ *режущего кислорода* cutting-oxygen jet
 құм араласқан ауаның ~-ы / ~ *воздуха с песком* sandblast
 лақтыру ~-ы / *выкидная* ~ discharge jet
 плазмалық ~ *плазменная* ~ plasma jet
 реактивті ~ *реактивная* ~ efflux
 судың ~-ы / ~ *воды* water jet
 сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* flush
 түрпітасты ~-ы / *абразивная* ~ abrasive jet

АҒЫС II (АҒЫН, АҒЫМ) *течение* current; flow; flux; stream
 арыны жоқ ~ *безнапорное* ~ gravity flow
 ауырлық күшінің әсер етуімен болатын ~ / ~ *под действием силы тяжести* gravity flow
 бір қалыпты ~ *равномерное* ~ uniform flow
 бір өлшемді ~ *одномерное* ~ one-dimensional flow
 газды сұйық қоспасының ~-ы / ~ *газожидкостной смеси* flow of liquid-gas mixture
 газдың ~-ы / ~ *газа* gas flow
 екі фазалық ~ *двухфазное* ~ two-phase flow
 еркін ~ *свободное* ~ free flow
 жалпақ ~ *плоское* ~ plane flow
 жылдам ~ *быстрое* ~ race
 жылдамдықты желілік бөлуі бар ~ / ~ *с линейным распределением скоростей* linear flow

кері ~ *обратное* ~ reverse flow
кеуектік ортадағы ~ / ~ *в пористой среде* flow in porous medium
көпіршікті (қыртыстық флюидтер) ~ *пузырьковое* ~ (пластового флюида)
bubble flow, bubble motion
қарсы ~ *встречное* ~ counterflow
құрылымдық ~ *структурное* ~ plug flow
қыртыстың көтерілуі бойынша (су туралы) ~ / ~ *по восстанию пласта (о воде)* up-dip flushing
қыртыстың құлауы бойынша (су туралы) ~ / ~ *по падению пласта (о воде)*
down-dip flushing
ламинарлы ~ *ламинарное* ~ laminar flow
мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil flow
мікбасты ~ *поршневое* ~ plug flow
ньютондық емес сұйықтың ~-ы / ~ *неньютоновской жидкости* flow of non-Newtonian fluids
орнап болған ~ *установившееся* ~ steady flow
орнап болмаған ~ *неустановившееся* ~ unsteady(-state) [non-stationary] flow
өте дәл сәйкес келетін сұйықтың ~-ы / ~ *идеальной жидкости* frictionless flow,
өтпелі ~ *переходное* ~ transient flow
пластикалық ~ *пластическое* ~ plastic flow
радиалды (қыртыстық флюидтер) ~ *радиальное* ~ (пластового флюида)
radial flow
сакиналық ~ *кольцевое* ~ annular flow
сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* flow of fluid
теңіз ~-ы / *морское* ~ sea current
терең судағы ~ *глубоководное* ~ undercurrent
тереңдегі ~ *глубинное* ~ мор. bottom current; геол. abyssal flow
топырақтың ~-ы / ~ *почвы* solifluction
турбулентті ~ *турбулентное* ~ turbulent [eddying, vortex] flow
тұздың пластикалық ~-ы / *пластическое* ~ соли plastic flow of salt
тұтқыр ~ *вязкое* ~ viscous [frictional] flow
ұйытқыма ~ *вихревое* ~ eddy flow
үш фазалы ~ *трехфазное* ~ three-phase flow
фазаның ~-ы / ~ *фаз* flow of phases
флюидтің ~-ы / ~ *флюида* flow of fluid
шапшыма ~ *струйное* ~ jet flow
шекаралық қабаттағы ~ / ~ *в пограничном слое* boundary-layer flow
АҒЫСҚА ҚАРСЫ *противотечение* counterflow
АҒЫТУ (БОСАТЫП АЛУ) *отцеплять* detach, disengage, uncouple, release
АҒЫТЫЛУ *выключение* cut-off, deenergization; disengagement; shut-down; shut-off
автоматты ~ *автоматическое* ~ automatic shut-off

апаттық ~ *аварийное* ~ emergency cut-out, emergency

муфтаңың ~-ы / ~ *муфты* disengagement of clutch

тоқтың ~-ы / ~ *тока* current cut-off

АДГЕЗИЯ *адгезия* adhesion; adherence

меншікті ~ *удельная* ~ specific adhesion

молекулярлық ~ *молекулярная* ~ molecular adhesion

электростатикалық ~ *электростатическая* ~ electrostatic adhesion

АДИАБАТА *адиабата* adiabat, adiabatic line, adiabatic curve

құрғақ ~ *сухая* ~ dry adiabat

соққылы ~ *ударная* ~ percussive [impact] adiabat

ылғалды ~ *влажная* ~ moist adiabat

АДСОРБАТ *адсорбат* adsorbate

АДСОРБЕНТ *адсорбент* adsorbent

гидрофобты ~ *гидрофобный* ~ hydrophobic adsorbent

диспергацияланған ~ *диспергированный* ~ dispersed adsorbent

кремнийлі ~ *кремнистый* ~ silicon adsorbent

қатты ~ *твердый* ~ solid adsorbent, dry desiccant

табиғи ~ *природный* ~ natural adsorbent

химиялық ~ *химический* ~ chemical adsorbent

АДСОРБЕР *адсорбер* adsorber

АДСОРБЦИЯ *адсорбция* adsorption

иондардың ~-сы ~ *ионов* adsorption of ions

қайталанбалы ~ *повторная* ~ readsoption

қайтымды ~ *обратимая* ~ reversible adsorption

қайтымсыз ~ *необратимая* ~ irreversible adsorption

қатты үстіңгі қабаттағы газдың ~-сы ~ *газа на твердой поверхности* gas solid adsorption

саралап ~-лау *избирательная* ~ preferential adsorption

топырақтың ~-сы ~ *почв* adsorption of soils

төмен температуралы ~ *низкотемпературная* ~ low-temperature adsorption

үстіртін ~ *поверхностная* ~ surface adsorption

физикалық ~ *физическая* ~ physical adsorption

химиялық ~ *химическая* ~ chemical adsorption, chemi-sorption

хроматографиялық ~ *хроматографическая* ~ chromatographic adsorption

АДСОРБЦИЯЛАЙТЫН *адсорбирующий* adsorptive, adsorbing

АДСОРБЦИЯЛАНҒАН *адсорбированный* adsorbed

АДСОРБЦИЯЛАУ *адсорбирование* adsorption

АДЫМ (ҚАДАМ, АТТАМ) *шаг* spacing; (бұранда, тістер – *резьбы, зубьев*)
pitch, step

АЖБ [автожанармай бекеті] **АЗС** [автозаправочная станция] амер. gaso-
line) filling station; англ. petrol station

АЖЫРАТҚЫ *разъединитель* disconnecter, breaker, isolator, (disconnecting)
switch

эмбебап ~ *универсальный* ~ all-purpose disconnecter

бағаналық бекітпе ~-сы / *колонный замковый* ~ safety lock string disconnector
бағаналық бұрандалы ~ / *колонный резьбовой* ~ screw-type string disconnector

бағаналық жұдырықша ~-сы / *колонный кулачковый* ~ dog-type string disconnector

бағананың ~-сы / *колонный* ~ string disconnector

кесілген түйрегіштері бар бағананың ~-сы / *колонный* ~ со срезанными штильками shear-pin string disconnector

АЖЫРАТҚЫШ I *выключатель* эл. switch; cutout; breaker

автоматты ~ *автоматический* ~ automatic cutout, circuit breaker

алыстан басқарылатын ~ *дистанционный* ~ remote switch

апатты ~ *аварийный* ~ emergency shutdown, safety [emergency] switch

аудармалы ~ *перекидной* ~ toggle switch, tumbler (switch)

аудармалы бүркеншігі бар ~ / ~ с *перекидной головкой* toggle switch, tumbler (switch)

аяқ ұшындағы ~ *концевой* ~ limit switch

байланыстырғыш ~ *контактный* ~ contact switch

басқару ұласпасындағы ~ / ~ в *цепи управления* control switch

жабық ~ *закрытый* ~ safety [enclosed] switch

жарылыстан қорғалған ~ *взрывозащищенный* ~ explosion-proof switch

жұмсарған блок жүрісінің ақырғы ~-ы / *конечный* ~ *хода талевого блока* traveling block limit switch

жылдам әрекет ететін ~ *быстродействующий* ~ high-speed circuit breaker

жылу ~-ы / *тепловой* ~ heat switch; thermal relay

көп позициялық ~ *многопозиционный* ~ multiposition switch

күштеу ~-ы / *силовой* ~ power switch

қалытқылы ~ *поплавковый* ~ float switch

қаптамалы ~ *пакетный* ~ rotary switch

қол ~-ы / *ручной* ~ manual switch

қуат беру ~-ы / ~ *питания* power switch

қысымның дифференциалды ~-ы / *дифференциальный* ~ *давления* differential pressure switch

майлы ~ *масляный* ~ oil switch, oil circuit breaker

оталдыратын ~ *пусковой* ~ starting switch

пневматикалық ~ *пневматический* ~ air-pressure switch

сағат механизмі бар ~ / ~ с *часовым механизмом* clock-controlled switch, time cutout

тармактанудағы ~ / ~ на *ответвлении* branch switch

термостатикалық ~ *термостатический* ~ thermostatic switch

топтық ~ *групповой* ~ branch switch

түймелі ~ *кнопочный* ~ push-button switch

штепселді ~ *штепсельный* ~ plug-in switch

электромагнитті ~ *электромагнитный* ~ solenoid switch

АЖЫРАТҚЫШ II *раскредитель* breaker

бұрғылау шырақтарын ~ / ~ *бурильных свечей* drill pipe breaker

бұрғылау шырақтарын пневматикалық ~ / *пневматический* ~ *бурильных свечей* air drill pipe breaker

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларды ~ / ~ *насосно-компрессорных труб* tubing breaker

АЖЫРАТУ I отключение deenergization, disconnection, switching-off, cutting-off; shutting-down

апаттық ~ *аварийное* ~ emergency shut-down

куат көзінен ~ / ~ *источника питания* disconnection of electric power

механизмді ~ / ~ *механизма* mechanism shut-off

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well shut-in

АЖЫРАТУ II отсоединение 1. detaching, disconnection, release, disengagement, detachment 2. switch-ing-off

апаттық ~ *аварийное* ~ emergency disconnection

қажалусыз ~ / ~ *без заедания* non-galling disconnection

суды бөлетін бағананы ~ / ~ *водоотделяющей колонны* riser disconnection

АЖЫРАТЫЛУ (ЫДЫРАТЫЛУ) разлагаться 1. (қышқылдану – *окисляться*) decay 2. (шіру – *гнить*) deteriorate, putrefy 3. (иондарға – *на ионы*) dissociate 4. decompose

АЖЫРАУ (ҮЗІЛУ, ЖАРЫЛУ) разрыв break(ing); *геол.* fracture, rupture

акустикалық ~ *акустический* ~ sonic break

бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* drill string failure, drill string breaking

бұрғылау құбырларының ~-лары / ~-ы *бурильных труб* breakoffs

жылжусыз ~ / ~ *без смещения* fracture without displacement

кескіндеменің ~-ы / ~ *изображения* tearing of a picture

қиық түрде ~ / ~ *кривой* break [discontinuity, gap] in a curve

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline breaking

құммен үшкірлеу арқылы қыртыстың гидравликалық ~-ы / *гидравлический* ~ *пласта с расклиниванием песком* sand hydraulic fracturing of formation, sand frac

қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* formation fracturing, formation breakdown

қыртыстың бағытталған гидравликалық ~-ы / *направленный гидравлический* ~ *пласта* directional hydraulic fracturing of formation

қыртыстың бір мәртелік гидравликалық ~-ы / *однократный гидравлический* ~ *пласта* single hydrofracturing of formation

қыртыстың гидравликалық ~-ы / *гидравлический* ~ *пласта* hydraulic fracturing of formation, hydrofrac

қыртыстың жиілік аралық гидравликалық ~-ы / *поинтервальный гидравлический* ~ *пласта* interval hydraulic fracturing of formation, interval frac

қыртыстың көп мәртелік гидравликалық ~-ы / *многократный гидравлический* ~ *пласта* multiple hydrofracturing of formation, multi-frac, multistage fracture treatment

қыртыстың қарапайым гидравликалық ~-ы / *простой гидравлический* ~

пласта standard hydraulic fracturing of formation
 кыртыстың кышкылды гидравликалық ~-ы / *кислотный гидравлический* ~
пласта acid fracturing of formation, acid frac
 кыртыстың сатылы гидравликалық ~-ы / *ступенчатый гидравлический* ~
пласта staged hydraulic fracturing of formation
 кыртыстың таңдамалы гидравликалық ~-ы / *избирательный гидравлический* ~
пласта selective hydraulic fracturing of formation
 сорғы штангтарының ~-ы / ~ *насосных штанг* sucker-rod string failure, sucker-rod string breaking
 сужималар арасындағы ~ / ~ *между резервуарами* gap between tanks
 сұйық газды пайдалану арқылы қыртыстың гидравликалық ~-ы / *гидравлический* ~
пласта с применением жидкого газа liquefied gas fracturing of formation, gas frac
 сұйық жарылыс заттегінің көмегімен қыртыстың ~-ы / ~ *пласта при помощи жидкого взрывчатого вещества* liquid explosive fracturing of formation
 сыналаушы агентті қолданусыз мұнайдың ~-ы / ~ *нефтью без применения расклинивающего агента* oil fracturing of formation, oil frac
 үздіксіздіктің ~-ы / ~ *непрерывности* disconnecting, discontinuity
 үлкен ~ *большой* ~ discontinuity
 шынжырдың ~-ы / ~ *цепи* circuit breaking
АЗ ИНЕРЦИЯЛЫ МАЛОИНЕРЦИОННЫЙ quick-response, low-inertia
АЗАЙТУ (ШАҚТАУ) УМЕНЬШЕНИЕ:
 кебу кезіндегі көлемді ~ / ~ *объема при высухании* air shrinkage
 көлденең кесікті ~ / ~ *поперечного сечения* nicking
 көлемді ~ / ~ *объема* shrinkage
 қанығушылықты ~ / ~ *насыщенности* desaturation
 құлау бұрышын ~ / ~ *угла падения* decrease in dip
 сору қабілеттілігін ~ / ~ *сорбционной способности* decline of sorption capacity
 тік болушылықты ~ / ~ *крутизны* flattening
 цемент тасының беріктігін ~ / ~ *прочности цементного камня* cement strength degradation
АЗҒАНА ЖАРУ (АЗДАП ШАБУ) НАДРУБАТЬ score
АЗДАП АРАЛАНҒАН НАДПИЛ score
АЗИМУТ АЗИМУТ azimuth
 байлау ~-ы / ~ *привязки* attachment azimuth
 бастапқы ~ *исходный* ~ reference [initial] azimuth
 кері ~ *обратный* ~ reverse [back] azimuth
 көрінетін ~ *видимый* ~ apparent azimuth
 құлдырау ~-ы / ~ *падения* dip azimuth
 магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic azimuth
 майыстыру ~-ы / ~ *искривления* compass direction of deviation
 созылу ~-ы / ~ *простираения* strike [trend] azimuth
 тік ~ *прямой* ~ forward azimuth

ұңғыма оқпанының ~-ы / ~ *ствола скважины* drift angle of hole

АЗИМУТТЫҚ *азимутальный* azimuthal

АЗОТ *азот* nitrogen

аммиакты ~ *аммиачный* ~ ammonia nitrogen

байланысты ~ *связанный* ~ fixed nitrogen

белсенді ~ *активный* ~ active nitrogen

еритін ~ *растворимый* ~ soluble nitrogen

жалпы ~ *общий* ~ total nitrogen

қалдықты ~ *остаточный* ~ residual nitrogen

қол жетімді ~ *доступный* ~ available nitrogen

сұйық ~ *жидкий* ~ liquid nitrogen

сіңірілетін ~ *усвояемый* ~ available nitrogen

АЗОТ ҚЫШҚЫЛЫ *азотнокислый* nitrate

АЗОТОМЕТР *азотомер* nitrometer, azotometer

АЗОТТАЛҒАН *азотистый* nitrous, nitride

АЗОТТАЛУ *азотирование* hard surfacing

АЗОТТАУ *азотировать* nitrate

АЗОТТЫ *азотный* nitric, nitrogenous

АЙДАП ЖЕТКІЗУ *перегонять* хим. distill; (мұнай – нефть) refine

АЙДАП ҚОТАРУ *перекачивание* pumping(-over)

автоматты түрде ~ *автоматическое* ~ automatic pumping

бір сорғыдан екіншісіне құбыр желісі бойынша ~ / ~ *по трубопроводу из насоса в насос* closed line system pumping

біркелкілікпен ~ *последовательное* ~ batching

газды мұнайлы қоспаны ~ / ~ *газонефтяной смеси* gas-oil mixture pumping

құбыр желісі бойынша ~ / ~ *по трубопроводу* pumping

құбыр желісі бойынша мұнай өнімдерін біркелкілікпен ~ *последовательное* ~ *нефтепродуктов по трубопроводу* products pipeline operation, oil product batching

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil delivery, oil pumping, oil piping

мұнайды кәсіпшілік ішінде ~ *внутрипромысловое* ~ *нефти* field oil piping

сифонмен ~ / ~ *сифоном* siphonage

су асты құбыр желісі бойынша мұнай өнімдерін ~ / ~ *нефтепродуктов по подводному трубопроводу* offshore oil delivery

АЙДАП ҚҰЮ *закачивание* injection; pumping-in, pumping-down

араласпайтын сұйықтарды ~ / ~ *несмешивающихся жидкостей* immiscible fluid injection

аумағы бойынша газды тең өлшеммен ~ *равномерное* ~ *газа по площади* uniform dispersed gas injection

буды ~ / ~ *пара* steam injection

буферлік сұйықтықты ~ / ~ *буферной жидкости* spacer [displacement fluid] pumping-in

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* mud pumping-in

газ бөріне газды ~ / ~ *газа в газовую шапку* gas injection into the gas cap, external gas injection

газды ~ / ~ *газа* gas injection
газды кері ~ / ~ *обратное* ~ *газа* gas cycling
жоғары қысымды газды ~ / ~ *газа высокого давления* high-pressure gas injection
жылу тасығышты ~ / ~ *теплоносителя* heat transfer agent injection
карбондалған суды ~ / ~ *карбонизирован*
кезеңдік ~ / ~ *периодическое* ~ intermittent injection
контурлық ~ / ~ *приконтурное* ~ *газа* marginal gas injection
көмір қышқыл газын ~ / ~ *углекислого газа* carbon dioxide injection
қайталап ~ / ~ *повторное* ~ reinjection
қалдық суларды ~ / ~ *сточных вод* sewage water injection
қыртыстың күмбезді бөлігіне газды ~ / ~ *газа в сводную часть пласта* gas injection into upper zone of formation
қыртыстың төменгі бөлігіне газды ~ / ~ *газа в нижнюю часть пласта* down dip gas injection
қышқыл қалдық суларды қыртысқа ~ / ~ *кислых сточных вод в пласт* acid sewage-water injection
қышқылды ~ / ~ *кислоты* acid injection
ной воды carbonized water injection
суды ~ / ~ *воды* water injection
суды бөліктеп ~ *раздельное* ~ *воды* selective water injection
судың буын ~ / ~ *водяного пара* steam injection
сынамалы ~ *пробное* ~ pilot injection
цемент ерітіндісін ~ / ~ *цементного раствора* cement squeezing
ыстық суды ~ / ~ *горячей воды* hot water injection
АЙДАП ШЫҒАРУ *удаление*:
бензинді шығарып алғаннан кейін, керосин фракцияларын ~ / ~ *керосиновых фракций после извлечения бензина* skimming
конденсатты ~ / ~ *конденсата* condensate drainage
күкіртті ~ / ~ *серы* desulfuration
қабыршақтарды ~ / ~ *окалины* descaling
қалдықтарды ~ / ~ *отходов* waste disposal
қожды ~ / ~ *шлака* clinkering
құмды ~ / ~ *песка* desanding
құмды тығындарды ~ / ~ *песчаных пробок* sand bridge removal
минералды сарқынды суларды ~ / ~ *минеральных сточных вод* brine disposal
мұнай газдарынан гидраттарды ~ / ~ *гидратов из нефтяных газов* dehumidification
парафинді ~ / ~ *парафина* dewaxing
парафинді қышқылмен ~ / *кислотное* ~ *парафина* acid dispersion
сарқынды суларды ~ / ~ *сточных вод* sewage disposal
суды ~ / ~ *воды* dewatering
сұйықты сүзгенде қалатын бұрғылау қалдығын ~ / ~ *бурового шлама* cuttings removal

АЙДАУ (АЙЫРУ) отгонка:

жеңіл фракцияларды ~ / ~ *легких фракций* topping

АЙДАУЫШ нагнетатель blower; pump

АЙЛАҚ гавань harbor

АЙЛАҚҚА ТОҚТАУ ошвартовывание mooring

АЙМАҚ зона (аумақ, алаң – *площадь*) area, zone; (қыық – *полоса*) band, belt

ағымдылық ~-ғы / ~ *текучести* zone of flowage

аномалды қысым ~-ғы / ~ *аномальных давлений* abnormal pressure area

аралық ~ *промежуточная* ~ intermediate zone

арктикалық ~ *арктическая* ~ Arctic zone

аэрация ~-ғы / ~ *аэрации* aeration zone

аэрацияланған ~ *аэрированная* ~ aerated zone

әлсіреген ~ *ослабленная* ~ zone of weakness

баж салығы жоқ ~ *беспошлинная* ~ duty-free zone

бейтарап ~ *нейтральная* ~ level of no strain

биогеохимиялық ~ *биогеохимическая* ~ biogeochemical zone

бұзылған ~ *нарушенная* ~ shear zone

бұрғылау ерітіндісімен ластанған ~ / ~, *загрязненная буровым раствором*

mud contaminated area

бұрқақтану ~-ғы / ~ *фонтанирования* flowing area

бүрмелі ~ *складчатая* ~ belt of folded strata

біріккен кәсіпкерлік ~-ғы / ~ *совместного предпринимательства* zone of joint enterprise

вадозды ~ *вадозная* ~ vadose zone

валюталық ~ *валютная* ~ currency area

газды ~ *газоносная* ~ gas(-bearing) zone

геосинклиналды ~ *геосинклинальная* ~ geosynclinal belt

гидратты ~ *гидратная* ~ hydrate zone

еркін сауда ~-ғы / ~ *свободной торговли* free trade zone

еркін экономикалық ~ *свободная экономическая* ~ free economic zone

жарықшақты жыныстар ~-ғы / ~ *трещиноватых пород* zone of rock fracture, fractured zone

жарықшақты-пластикалық ~ *трещиновато-пластичная* ~ zone of rock fracture and flowage

жентек тас ~-ғы / ~ *брекчирования* brecciated zone

жер асты суларының тіреу ~-ғы / ~ *подпора подземных вод* zone of subterranean backwater

жер қабығының барынша терең ~-ғы / *более глубокая* ~ *земной коры* infrazone of the crust

жергілікті климаттық ~ *местная климатическая* ~ edaphic climatic zone

жоғары дәрежедегі метаморфиялық ~ *метаморфическая* ~ *высокой степени* high-grade metamorphic area

жұқа қыртыстану ~-ғы / ~ *тонкого переслаивания* thin interbedded zone

жұмыс ~-ғы / *рабочая* ~ working area

жылдамдатылған эпигенез ~-ғы / ~ *форсированного эпигенеза* area of forced
 epi genesis
 жылулық ауытқу ~-ғы / ~ *теплового возмущения* heat disturbance zone
 кезеңдік ~ *периодическая* ~ oscillatory zone
 кеуекті ~ *пористая* ~ porous zone
 климаттық ~ *климатическая* ~ climatic zone
 кристалл кесіктерінің басты ~ *главная* ~ *разрезов кристаллов* principal sec-
 tion of crystals
 кристаллдың сыртқы ~-ғы / *наружная* ~ *кристалла* outer rim of crystal
 қабатты ~ *слоистая* ~ sheeted zone
 қауіпсіздік ~-ғы / ~ *безопасности* safety zone
 қауіпті ~ *опасная* ~ troublesome [hazardous] zone, dangerous area
 қорғалатын ~ *охранная* ~ safeguard zone
 құмдауытты ~ *песчаная* ~ sandy zone
 құрылымдық-фациалдық ~ *структурно-фациальная* ~ structure-facies zone
 қыртыстың долбардан тыс ~-ғы / *законтурная* ~ *пласта* aquifer
 қыртыстың кенді ұңғыматүбі маңы / *призобойная* ~ *пласта* critical area of
 formation
 қыртыстың ластанған ~-ғы / *загрязненная* ~ *пласта* damaged formation zone
 қышқылдану ~-ғы / ~ *окисления* zone of oxidation
 метаморфиялық ~ *метаморфическая* ~ metamorphic zone
 мұздатылған ~ *замороженная* ~ frozen zone
 мұнай ~-ғы / *нефтяная* ~ bank of oil
 мұнай газ жинақталу ~-ғы / ~ *нефтегазонакопления* oil-and-gas accumu-
 lation area
 мұнай құралу ~-ғы / ~ *нефтеобразования* oil formation area
 мұнайға бай ~ *богатая нефтью* ~ oil prolific zone
 мұнайлы ~ *нефтеносная* ~ oil(-bearing) zone
 мұхит ~-ғы / *океаническая* ~ oceanic [deep-sea] zone
 мүжілу ~-ғы / ~ *эрозии* erosion zone
 оқпанды табиғи майыстыру ~-ғы / ~ *естественного искривления ствола*
 crooked hole zone
 орташа дискоидалды ~ *средняя дискоидальная* ~ median zone
 орын ауыстыратын мұнай ~-ғы / *перемещающаяся нефтяная* ~ oil bank
 өнімді ~ *продуктивная* ~ pay [productive] zone
 өнімсіз ~ *непродуктивная* ~ barren zone
 өртке қауіпті ~ *пожароопасная* ~ fire dangerous area
 өткізетін ~ *проводящая* ~ zone of conductivity
 өтпелі ~ *переходная* ~ transition zone
 өтіп кететін суы бар ~ / ~ *с просачивающейся водой* weeping zone
 пайдаланылатын ~ *эксплуатационная* ~ production zone
 пелагиялық ~ *пелагическая* ~ pelagic zone
 перигляциалды ~ *перигляциальная* ~ periglacial zone
 перфорацияланған ~ *перфорированная* ~ perforated zone

преференциалды тарифтер ~-ғы / ~ *преференциальных тарифов* preferential tariff zone
 піспеген ~ незрелая ~ immature zone
 рифті ~ *рифтовая* ~ rift zone
 салалас (аумақтық сулардың шегінен тыс мұхит) ~ смежная ~ (океан за пределами территориальных вод) contiguous zone
 сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ seismic zone, seismic belt
 симатикалық ~ *симатическая* ~ simatic zone, sima
 синклиналды ~ *синклиальная* ~ synclinal belt
 статикалық ~ *статическая* ~ static zone
 су дайындау жүйесінің тоқырау ~-ғы / *застойная* ~ системы водоподготовки stagnant section of water treatment system
 су конденсатының ~-ғы / ~ *водяного конденсата* condensed water zone
 су мұнай ~-ғы / *водонефтяная* ~ oil-water zone
 су іріккіш ~ *водоносная* ~ water-bearing zone
 судың көтерілу-қайту ~-ғы / *приливно-отливная* ~ tidal flat zone
 сулану кезінде қалып қалатын ~ *отстающая* ~ при заводнении trailing zone
 сулану кезіндегі бастапқы ~ *первичная* ~ заводнения stabilized zone, primary phase of flood
 сулануға бағындырылған ~ *подчиненная* ~ заводнения subordinate phase of flood
 сульфидтер ~-ғы / ~ *сульфидов* sulphide zone
 сыналану ~-ғы / *выклинивающаяся* ~ pinching-out zone
 сыртқы ~ *внешняя* ~ fringe zone; outer zone
 тектоникалық ~ *тектоническая* ~ tectonic zone
 терең желілі ~ *глубокая жильная* ~ deep vein zone
 терең сулы теңіз ~-ғы / *глубоководная морская* ~ deep-sea zone
 терендік ~-ғы / *глубинная* ~ abyssal zone
 ток өткізетін ~ *токопроводящая* ~ zone of conductivity
 топырақ суының ~-ғы / ~ *почвенной воды* belt of soil water
 топырақты ~ *почвенная* ~ soil zone
 төменгі енушілік ~-ғы / ~ *низкой проницаемости* low permeability zone
 төменгі қысым ~-ғы / ~ *низких давлений* low-pressure zone
 төмендетілген қысым ~-ғы / ~ *пониженного давления* depression zone
 турбулентті ~ *турбулентная* ~ turbulent zone
 тұзға бай формация ~-ғы / ~ *соленосной формации* area of saline formation
 уатылған және ұнтақталған кен жыныстарының ~-ғы / ~ *перемятых и перетертых горных пород* zone of clastic and abraded rocks
 ұңғыманың ықпал ету ~-ғы / ~ *влияния скважины* zone of well influence
 ұсақталған ~ *раздробленная* ~ crush [shatter] zone
 үйкелу ~-ғы / ~ *трения* friction zone
 цементтелген жыныстар ~-ғы / ~ *цементированных пород* zone of cementation
 цементтеу ~-ғы / ~ *цементации* cementation zone
 шайылған ~ *промытая* ~ flushed [wipe-out] zone

шеткері ~ *окраинная* ~ *borderland*
шыныққан байланыстырғыш ~ *закаленная контактная* ~ *chilled contact zone*
шыныққан өлкелік ~ *закаленная краевая* ~ *chilled margin*
ықпал ету ~-ғы / ~ *влияния* *affected area*
ішкі ~ *внутренняя* ~ *inner zone*
экономикалық ~ *экономическая* ~ *economic area*
эпигенез ~-ғы / ~ *эпигенеза* *area of epigenesis*
эпицентр ~-ғы / ~ *эпицентра* *epicentral region*
АЙМАҚ АРАЛЫҚ межзональный *interzonal*
АЙМАҚТЫЛЫҚ зональность *zoning, zonation, zonality*
бастапқы тік ~ *первичная вертикальная* ~ *primary downward changes*
геологиялық ~ *геологическая* ~ *geological zonation*
гипогендік ~ *гипогенная* ~ *hypogene zoning*
жер асты суларының ~-ғы / ~ *подземных вод* *zoning of ground waters*
кері ~ *обратная* ~ *reverse zoning*
климаттық ~ *климатическая* ~ *climatic zonation*
қайталанатын ~ *повторная* ~ *oscillatory zoning*
қосымша ~ *вторичная* ~ *secondary zoning*
АЙНА зеркало 1. *mirror* 2. (*судың – воды*) *table* 3. (*үстіңі бет – поверхность*) *surface*
булану ~-сы / ~ *испарения* *evaporation [disengagement] surface*
жанудың ~-сы / ~ *горения* *firebed surface*
жер асты суының ~-сы / ~ *грунтовых вод* *groundwater table*
көлемді резонатордың ~-сы / ~ *объемного резонатора* *cavity mirror*
микроскоп ~-сы / ~ *микроскопа* *illuminating mirror*
поляриландыру ~-сы / ~ *поляризации* *polarizer*
реттығын ~-сы / ~ *золотника* *slide valve face*
судың ~-сы / ~ *воды* *water table, water plane*
АЙНАЛА ҚОРШАУ обкладка *armature*
АЙНАЛДЫРҒЫШ вращатель *boring [rotary] head, spinner, rotator, rotary mechanism*
бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* *drill pipe spinner*
бұрғылау станогының ~-ы / ~ *бурового станка* *swivel head*
жетекші құбырды бұрандалап бекітуге арналған ~ / ~ *для навинчивания ведущей трубы* *kelly spinner, power sub*
жылжымалы ~ *передвижной* ~ *movable rotary mechanism*
роторлық түрдегі бұрғылау станогының ~-ы / ~ *бурового станка роторного типа* *rotor-type swivel head*
сорғыш-компрессорлық құбырға арналған гидравликалық ~ / *гидравлический* ~ *для насосно-компрессорных труб* *hydraulic power sub*
сорғыш-компрессорлық құбырға арналған механикалық ~ / *механический* ~ *для насосно-компрессорных труб* *rotating head*
шнекті қондырғыны ~ / ~ *шнековой установки* *auger-drill head*

шпинделді түрдегі ~ / ~ *шпиндельного типа* spindle-type rotary head

АЙНАЛДЫРУ I *вращать* spin, rotate, turn

шеңбер бойынша ~ / ~ *по кругу* gyrate

АЙНАЛДЫРУ II (АУДАРУ) *превращать*:

ұнға ~ / ~ *в муку* flour

ұнтаққа ~ / ~ *в порошок* dust

эмульсияға ~ / ~ *в эмульсию* emulsify

АЙНАЛМАЛЫ *извилистость* tortuosity

АЙНАЛУ I *вращение* rotation, rotary motion; turning

айнала ~ *круговое* ~ revolution, rotation

айнымалы бүктесіні бар ~ / ~ *с переменным изгибом* universal joint-like rotation

бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* drill string rotation

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* drill bit rotation

бұрғылау құралының ~-ы / ~ *бурового инструмента* drilling tool rotation

бір қалыпқа түскен ~ *установившееся* ~ steady-state rotation

кеңістік ~ *пространственное* ~ spatial rotation

кері жаққа қарай ~ / ~ *в обратную сторону* backing, reverse rotation

қатты ~ *жесткое* ~ rigid rotation

қозғалыссыз орталықтың төңірегінде ~ / ~ *вокруг неподвижного центра* gyration

мәжбүрлі ~ *принудительное* ~ forced turning

өзіндік ~ *собственное* ~ proper rotation

өсті айнала ~ / ~ *вокруг оси* revolution, rotation

өстік ~ *осевое* ~ spin, axial rotation

сағат тілі бойынша ~ / ~ *по часовой стрелке* clockwise rotation

сағат тіліне қарсы ~ / ~ *против часовой стрелки* counter-clockwise rotation

тең қалыпты ~ *равномерное* ~ uniform rotation

үш өлшемді ~ *трехмерное* ~ three-dimensional rotation

АЙНАЛУ II (АУЫСУ) *превращение*:

буға ~ / ~ *в пар* evaporation

қабыршыққа ~ / ~ *в чешуйки* flaking

қайтымды ~ *обратимое* ~ reversible inversion

қайтымсыз ~ *необратимое* ~ irreversible inversion

мақтаға ~ / ~ *в хлопья* flocculation

фазалық ~ *фазовое* ~ phase transformation

АЙНАЛЫМ *оборот* revolution

берілістің дюймiне шаққандағы ~ / ~ *на дюйм подачи* revolution per inch

бір минутта ~ / ~ *в минуту* revolution per minute

кенiштің ~-ы / ~ *месторождения* development

АЙНАЛЫМДЫЛЫҚ (көлік) *оборачиваемость* (транспорта) turnaround

танкердің ~-ғы / ~ *танкера* tanker turnaround

АЙНАЛЫП ЖҰРУ *циркуляция* circulation

ауаның ~-і / ~ *воздуха* air circulation

бұрғылау ерітіндісінің ~і / ~ *бурового раствора* drilling mud circulation
бұрғылау ерітіндісінің кері ~і / *обратная* ~ *бурового раствора* reverse
drilling mud circulation

газдың ~і / ~ *газа* gas circulation

еркін ~ *свободная* ~ free circulation

жабық жүйеде ~ / ~ *в замкнутой системе* flow circulation

жергілікті ~ *местная* ~ local circulation

жылулық ~ *тепловая* ~ thermal circulation

кенді ұңғыма алдындағы ~ *призабойная* ~ bottom-hole circulation

кері ~ *обратная* ~ counterflush, reverse circulation, backflush

конвекциялы ~ *конвекционная* ~ convection(al) circulation

кұбырдан тыс ~ *затрубная* ~ annular [annulus] circulation

кұйынсыз ~ *безвихревая* ~ irrotational circulation

мәжбүрлі ~ *принудительная* ~ forced circulation

судың ~і / ~ *воды* water circulation

табиғи ~ *естественная* ~ natural [gravity] circulation

тік ~ *прямая* ~ straight circulation

АЙНАЛЫП ТҰРАТЫН *вращающийся* gyrotory, swivel, rotatable, rotating

АЙНАЛЫС ЖАСАУ *циркулировать* circulate

кұбыр арқылы ~ / ~ *через трубы* circulate through pipes

АЙЫРБАС/ТАУ (АЛМАСУ) *обмен* exchange

анионды ~ *анионный* ~ anion exchange

баламалы емес ~ *неэквивалентный* ~ non-equivalent exchange

бартерлі ~ *бартерный* ~ barter swapping

валютаны ~ / ~ *валюты* currency exchange

изотопты ~ *изотопный* ~ isotopic exchange

ионды алмасу ~ *ионный* ~ ion exchange

катионды ~ *катионный* ~ base exchange

коммерциялық негізде ~ / ~ *на коммерческой основе* exchange on a
commercial basis

лицензиялармен ~ / ~ *лицензиями* exchange of licenses

мәліметтермен ~ / ~ *данными* data exchange

сыртқы сауда ~-ы / *внешнеторговый* ~ foreign trade exchange

тауарлық ~ *товарный* ~ exchange of commodities

технологиялық ~ *технологический* ~ technological exchange

тікелей ~ *прямой* ~ direct exchange

химиялық ~ *химический* ~ chemical exchange

шекаралық ~ *приграничный* ~ border trade

АЙЫРМАШЫЛЫҚ (АЙЫРЫЛАТЫН ЖЕР, ТАРАУ) *расхождение*
divergence; discrepancy

дәнекерлеу тігістерінің ~-ғы / ~ *швов св.* gapping

кең қоныштағы ~ / ~ *раструбом* flare

тереңдігі бойынша ~ / ~ *по глубинам* depth discrepancy

толқындардың ~-ғы / ~ *волн* wave divergence

АЙЫРУ I (АЖЫРАТУ) перегонка хим. distillation; (мұнайды – нефти) refining

байланыстырғыш ~ *контактная* ~ contact distillation

бір мәртелік ~ *однократная* ~ flash distillation

деструктивті ~ *деструктивная* ~ dry [destructive] distillation

екінші ~ *вторичная* ~ redistillation

кезеңдік ~ *периодическая* ~ batch distillation

қысым күшімен ~ / ~ *под давлением* compressive distillation

молекулалы ~ *молекулярная* ~ molecular distillation

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil refining

сулы бумен ~ / ~ *с водяным паром* steam distillation

тең салмақты ~ *равновесная* ~ flash distillation

үздіксіз ~ *непрерывная* ~ continuous distillation

фракциялы ~ *фракционная* ~ fractional distillation

экстрактивті ~ *экстрактивная* ~ extractive distillation

АЙЫРУ II размыкание breaking, disconnecting

байланыстырғыштарды ~ / ~ *контактов* contact breaking, contact separation

шынжырды ~ / ~ *цепи* interruption [opening] of a circuit

АЙЫРУ III (АЖЫРАТУ) разъединение detaching; disengagement; disconnection; release

автоматты ~ *автоматическое* ~ automatic release, automatic clearing

бекітпелік біріктірмелерді ~ / ~ *замкового соединения* splitting of tool joint

бұрғылау құбырларын ~ / ~ *бурильных труб* disconnection of drill pipes

бұрғылау құбырларын толық ~ *полное* ~ *бурильных труб* full disconnection of drill pipes

бұрғылау құбырларын ішінара ~ *частичное* ~ *бурильных труб* partial disconnection of drill pipes

құбырлардың сорғы-ауа сығымдағыш бағаналарын ~ / ~ *насосно-компрессорной колонны труб* tubing (string) disconnection

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing disconnection

АЙЫРЫЛУ (БӨЛІНІШ ШЫҒАРЫЛУ) отделение 1. (үй-жай – помещение) compartment; department 2. (барыс – процесс) segregation, separation, parting

ауырлық күшінің ықпал етуімен ~ / ~ *под действием силы тяжести* gravitational segregation

дірілдеуік елеуіште бұрғылау ерітіндісінен құмның ~-ы / ~ *песка от бурового раствора на вибросите* screening

заттектердің ~-ы / ~ *вещества* separation [evacuation] of material

қазандықтан ~ *котельное* ~ boiler compartment

машиналық ~ *машинное* ~ machine [engine] room

сорғылық ~ *насосное* ~ pumping compartment; (мұнай желісі – *нефтепровода*) oil-pump room

цемент ерітіндісінен (тұруына орай) сұйық фазаның ~-ы / ~ *жидкой фазы из цементного раствора (отстаиванием)* bleeding

АЙЫРЫМ (АЙЫРМА) *разность* difference
ақырғы ~ *конечная* ~ finite difference
денгейлердің ~-ы / ~ *уровней* difference of elevation
жүріс уақытының (сейсмикалық толқындар) ~-ы / ~ *времени пробега*
(*сейсмических волн*) transit time difference

қысымдардың ~-ы / ~ *давлений* pressure difference, differential pressure

температураның ~-ы / ~ *температур* temperature difference

тығыздықтың ~-ы / ~ *плотностей* density difference

фазалардың ~-ы / ~ *фаз* difference in phase, phase difference

ықтималдылықтың ~-ы / ~ *потенциалов* potential difference

АЙЫРЫП ТАҢУ *распознавание*:

тасқа айналушылықты ~ / ~ *окаменелостей* identification of fossils

АКТ *акт* report; statement; act; certificate

апат ~-ісі / *аварийный* ~ emergency statement

заңнамалық ~ *законодательный* ~ legislative act

қабылдап алу-өткізу ~-ісі / *приемо-сдаточный* ~ acceptance certificate

қырғысты сыннан өткізу ~-ісі / ~ *опробования пласта* formation-test certificate

сынау жөніндегі ~ / ~ *об испытании* certificate of proof

техникалық тексеру ~-ісі / ~ *технического осмотра* technical inspection report

АКЦИОНЕР *акционер* *англ.* shareholder; *амер.* stockholder

АКЦИОНЕРЛЕНДІРУ *акционировать* (компанияны *компанию*) turn into a joint-stock company

АКЦИЯ *акция* *англ.* share; *амер.* stock

артықшылық берілген ~ *привилегированная* ~ *англ.* preference share; *амер.* preferred stock

қарапайым ~ *обыкновенная* ~ *англ.* ordinary share; *амер.* common stock

АҚАУ (КЕМІСТІК) *дефект* damage, defect, fault, flaw

анықталған ~ *выявленный* ~ discovered defect

ең шекті рұқсат етілетін ~ *предельно допустимый* ~ tolerance limit defect

жасырын (бүркелген) ~ *скрытый* ~ hidden flaw

комақты ~ *крупный* ~ macroscopic defect

күю кезіндегі ~ *литейный* ~ casting defect

нүктелі ~ *точечный* ~ point defect, pin-hole

өндірістік ~ *производственный* ~ manufacturing defect

химиялық ~ *химический* ~ chemical defect

АҚАУ КӨРГІШ *дефектоскоп* defectoscope, flaw detector

гамма-сәулелі ~ *гамма-лучевой* ~ gamma-ray flaw detector

жарықты анықтауға арналған ~ / ~ *для обнаружения трещин* crack test instrument, crack detector

индукциялы ұңғымалы ~ *индукционный скважинный* ~ pipe inspection logging tool

магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic detector

рентгенді ~ *рентгеновский* ~ X-ray flaw detector, X-ray test instrument

ультрадыбысты ~ *ультразвуковой* ~ ultrasonic (flaw) detector
электроиндуктивті ~ *электроиндуктивный* ~ magnetic-field flaw detector

АҚАУ КӨРГІШТІК *дефектоскопия* flaw [crack] detection

акустикалық ~ *акустическая* ~ sonic testing

индукциялық ~ *индукционная* ~ eddy-current testing

инфрақызыл ~ *инфракрасная* ~ infra-red testing

люминесцентті ~ *люминесцентная* ~ fluoroscopic flaw detection

магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic crack detection

магнитті ұнтақ әдісімен ~ / ~ *методом магнитного порошка* magnaflux examination

рентгендік ~ *рентгеновская* ~ radioscopic [X-ray] flaw detection

тігістері ~ / ~ *швов* weld crack detection

ультрадыбысты ~ *ультразвуковая* ~ ultrasonic flaw detection

АҚАҰЛЫ *неисправность* breakdown, defect, failure, fault

АЛАЙ-ТҮЛЕЙ БОЛУ (ӨРШЕЛЕНУ) *разбушеваться* (дауыл туралы – о *шторме*) rag, bluster; (теңіз туралы – о *море*) run high,

АЛАҚҰЙЫНСЫЗ *безвихревой* vortex-free, eddy-free

АЛАҢ (АУДАН, АЛҚАП, АУҚЫМ) *площадь* area

акр түріндегі ~ / ~ *в акрах* acreage

акр түріндегі учаскенің ~-ы / ~ *участка в акрах* acreage

әрекет ететін ~ *действующая* ~ effective area

барланатын ~ *разведываемая* ~ exploration area

барланған ~ *разведанная* ~ proved [explored] area

бөлініп көрсетілген (қайран) ~ *выделенная* ~ (*шельфа*) designated area

бұзылу орнындағы көлденең кесік ~-ы / ~ *поперечного сечения в месте разрушения* cross-sectional area of fracture

бұрғыланатын ~ *разбуриваемая* ~ drilling area

бір ұңғымаға тура келетін ~ / ~ *приходящаяся на одну скважину* acreage per well

дәлелденген мұнайы бар ~ / ~ *с доказанной нефтеносностью* proved oil land

електің жұмыс ~-ы / *рабочая* ~ *сита* wire-cloth area, area of mesh

көлденең кесік ~-ы / ~ *поперечного сечения* cross-sectional area

қандай да бір үдерістің ықпал етуіне ұшыраған ~ / ~ *подвергшаяся воздействию какого-либо процесса* contacted area

қашаудың кенді ұңғымамен байланысу ~-ы / ~ *контакта долота с забоем* bottom-hole coverage

мұнайлы ~ *нефтяная* ~ oil field

мұнайы бар ~ *нефтеносная* ~ oil (producing) area

мікбас табанының ~-ы / ~ *днища поршня* piston face

өнімді ~ *продуктивная* ~ productive area

пайдалы ~ *полезная* ~ effective area

палубаның ~-ы / ~ *палубы* deck area

тығыз торкөз бойынша бұрғыланған ~ / ~ *разбуренная по плотной сетке*
 closely drilled area
 тіреуіш ~-ы / ~ *опоры* area of bearing
 тіреуіш ~-ы / *опорная* ~ bearing area
 ұңғымамен сорғыланатын ~ / ~ *дренируемая скважиной* drainage area
 ұңғыманың ықпал ету ~-ы / ~ *влияния скважины* area of influence of a well
 үдету (ұңғыманы) ~-ы / ~ *интенсификации (скважины)* effective area of stimulation
 үйкелу ~-ы / ~ *трения* friction surface
 шаршы фут түріндегі ~ / ~ *в квадратных футах* footage
 шаршы ярд түріндегі ~ / ~ *в квадратных ярдах* yardage
 шекаралас ~-дар / *сопредельные* ~и adjacent areas
 шығу тесігіндегі ~ / ~ *выходного отверстия* discharge area
АЛАҢҚАЙ *площадка* platform; (для проведения работ) site
 бұрғылау ~-ы / *буровая* ~ drill(ing) floor, drilling site
 бұрғылау мінбесіндегі ~ / ~ *в буровой вышке* belly board
 бұталы ~ *кустовая* ~ multiple well platform
 дәнекерлеу ~-ы / *сварочная* ~ welding area
 жалпақ ~ *плоская* ~ flat platform
 жүкті тиеу ~-ы / *погрузочная* ~ loading platform
 көтеру ~-ы / *подъемная* ~ lifting table
 құрастыру ~-ы / *монтажная* ~ spider deck
 құрылыс ~-ы / *строительная* ~ construction site
 қызмет көрсетуге арналған ~ / ~ *для обслуживания* maintenance floor
 мінбе баспалдағының бірінші ~-ы / *первая* ~ *лестницы вышки* kelly platform
 өтпелі ~ *переходная* ~ gangway
 теңіздегі ұңғыманы бұрғылауға арналған ~ *для бурения морской скважины*
 offshore site
 тікұшақ ~-ы / *вертолетная* ~ heliport, helicopter platform, helideck, helistop
 тікұшақтарға арналған ~ / ~ *для вертолетов* helideck, helistop, heliport, helicopter platform
 шамдалға арналған ~ / ~ *для подсвечника* pipe setback platform
АЛА/П I (ХАУЫЗ) *бассейн* basin; field; catchment area
 артезиан ~-ы / *артезианский* ~ artesian basin
 газы көп ~ *газоносный* ~ gas (-bearing) basin
 гидрогеологиялық ~ *гидрогеологический* ~ hydrogeological basin
 жалаңашталған ~ *обнаженный* ~ exposed basin
 жаңбыр жинақтау ~-ы / ~ *осадконакопления* sedimentary basin
 жаңбыр шөккен ~ *осадочный* ~ sedimentary basin
 көтерілу ~-ы / *приливный* ~ tidal basin
 қайранды ~ *шельфовый* ~ offshore basin
 құрылымдық ~ *структурный* ~ structural basin
 қыртысты ~ *складчатый* ~ fold basin
 латералды-гетерогенді мұнай газға бай ~ *нефтегазоносный латерально-ге-*

терогенный ~ lateral-heterogeneous oil and gas(-bearing) basin
 мұзды ~ *ледниковый* ~ glacial basin
 мұнай газға бай ~ *нефтегазоносный* ~ oil and gas(-bearing) basin
 мұнайға бай ~ *нефтеносный* ~ oil [petroleum] basin
 өзен ~-ы / *речной* ~ river basin
 платформалы ~ *платформенный* ~ platform basin
 постседиментациялық құралудағы мұнай газға бай ~ *нефтегазоносный* ~
postседиментационного образования post-sedimentation oil and gas(-bearing)
 basin
 сарқынды суы жоқ ~ *бессточный* ~ inland drainage basin
 седиментациялық ~ *седиментационный* ~ sedimentary basin
 синклиналдық ~ *синклинальный* ~ synclinal basin
 сорғытатын ~ *дренирующий* ~ drainage basin
 су айдауыш мұнара ~-ы / *водонапорный* ~ aquifer
 су жинауыш ~ / *водосборный* ~ catchment basin, watershed, drainage area
 сыналатын ~ *испытательный* ~ testing [model] basin
 сіңімді ~ *питательный* ~ region of alimentation
 тау бөктеріндегі ~ *предгорный* ~ piedmont basin
 тауаралық ~ *межгорный* ~ intermountain [intermount] basin
 тектоникалық ~ *тектонический* ~ tectonic basin
 темір кенді ~ *железородный* ~ iron ore basin
 тереңде жатқан ~ *глубокозалегающий* ~ deep-seated chamber
 тұйық ~ *замкнутый* ~ closed basin
 тұнбалы ~ *отстойный* ~ settling basin
 тұрақты режимдегі жұмыс істейтін су айдауыш мұнара ~-ы / *водонапорный*
 ~ *со стационарным режимом* steady-state aquifer
 тік-гетерогенді мұнай газға бай ~ *нефтегазоносный вертикально-гетероген-*
ный ~ vertical-heterogeneous oil and gas(-bearing) basin
 үрлеу ~-ы / *выдувания* wind-formed basin
 ішкі ~ *внутренний* ~ inland basin
АЛА/П II область area, zone, field
 бүктесінді ~ *складчатая* ~ orogen
 газдың басып ену ~-бы / ~ *вторжения газа* gas-invaded zone
 ғылым ~-бы / ~ *науки* field of science
 жал толқынның құралу ~-бы / ~ *образования ветровых волн* fetch
 жүктеме ~-бы / ~ *нагрузки* loaded zone
 зерттеу ~-бы / ~ *исследования* research area [field]
 қарсы алдыдағы ~ *фронтальная* ~ foreland
 құрылықтағы ~ *материковая* ~ land area
 мұнайгаз бар ~ *нефтегазоносная* ~ oil and gas-bearing region [area]
 мұнайгаз жиналу ~-бы / ~ *нефтегазонакопления* oil and gas accumulation
 region [area]
 серпімді ~ *упругая* ~ elastic range
 созылымдылық ~-бы / ~ ~ *пластичности* plastic range

сорғыту ~-бы / ~ *дренирования* extent of fluid
 су астында қалатын ~ *затопляемая* ~ flood region [area]
 судын басып ену ~-бы / ~ *вторжения воды* water-invaded zone
 сығу ~-бы / ~ *сжатия* compression zone
 сығып толтыру ~-бы / ~ *нагнетания* injection zone
 сыртқы ~ *законтурная* ~ edge water zone
 толқын құралу ~-бы / ~ *волнообразования* wave generation area
 ұңғыманың ықпал ету ~-бы / ~ *влияния скважины* area of well influence
АЛАУ БЕЛГІ *ракетница* flare pistol
АЛАУОТ *факел* torch; flare
 доғаның ~-ы / ~ *дуги* arc flame
 жанып тұрған ~ *горящий* ~ burning torch
 жоғары температуралы ~ *высокотемпературный* ~ hot flame
 мұнай газының ~-ы / ~ *нефтяного газа* oil gas flare
 пайдаланылмайтын ілеспелі газды өртеуге арналған ~ / ~ *для сжигания неиспользуемого попутного газа* flare
 топсалы ~ *шарнирный* ~ articulated flare
АЛБАР заборник:
 ауаның ~-ы / ~ *воздуха* air scoop
 отынның ~-ы / ~ *топлива* spreader
 цемент ерітіндісінің ~-ы / ~ *цементного раствора* cement slurry intake
АЛМАС алмаз diamond
 әйнек кесуге арналған ~ / ~ *для резки стекла* glazier's diamond
 бұрғылау ~-ы / *буровой* ~ drilling diamond
 жайпақ қырлы ~ *плоскогранный* ~ plane-face [table] diamond
 жасанды ~ *искусственный* ~ synthetic diamond
 сопақтандырылған ~ *овализованный* ~ rounded diamond
 ұсақ ~ *мелкий* ~ spark (diamond)
АЛМАСТЫРУ *замена:*
 бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud substitution
 жібіген темір арқанды ~ / ~ *талевого каната* replacement of wireline
 қақпақты ~ / ~ *клапана* revalving
 құрал-сайманды ~ / ~ *оборудования* equipment replacement
 тозған бөліктерді ~ / ~ *изношенных частей* replacement of worn parts
АЛМАСУ (КЕЗЕКТЕСТІРУ) *чередование* alternation
 кейінге қалдыруларды ~ / ~ *отложений* deposit alternation
 қыртыстарды ~ / ~ *пластов* alternation of beds, alternation of strata
 формацияларды ~ / ~ *формаций* alternation of formations
АЛУ (ШЫҒАРУ) *получение:*
 кен жынысы үлгісінің бағанасын электр бұрғымен ~ / ~ *колонки керна электробуром* electrical coring
 кен жынысының бағанасын ~ / ~ *колонки породы* coring
АЛЫНҒАН снятый:
 жөндеу мен тексеру үшін ~ / ~ *для ремонта и осмотра* laid up

пайдаланудан ~ / ~ с эксплуатации out of service

АЛЫНУ *взятие*:

кен жынысы сынамаасының ~-ы / ~ керновой пробы coring

сынаманың ~-ы / ~ пробы sampling

АЛЫП КЕЛУ *подвод* admission, feed, supply, inlet, intake

жылуды (қыртыстағы) ~ / ~ тепла (в пласт) heat supply

майды ~ / ~ масла oil feed

АЛЫП ШЫҒУ *выводить*:

қатардан ~ / ~ из строя damage, disable, put out of action

пайдаланудан ~ / ~ из эксплуатации remove from [take out of] service

соңғысын ~ / ~ концы bring out leads

тепе-теңдіктен ~ / ~ из равновесия unbalance

ілгектен ~ / ~ из зацепления disengage

Американың мұнай институты (**АМИ**) *Американский нефтяной институт*
(**АНИ**) American Petroleum Institute (**API**)

АМОТИЗАТОР *амортизатор* (shock) absorber; buffer; bumper; cushion; snubber; damp(en)er; load sharing block

әуе ~-ы / *воздушный* ~ air shock absorber

бесштокты қуыстағы гидравликалық ~ *гидравлический* ~ *бесштоковой полости* blind end hydraulic cushion

бұрғы бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* drill string vibration dampener

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ oil pressure damper

гидросеріппелі ~ *гидропневматический* ~ hydropneumatic shock absorber

жылжымалы ~ *раздвижной* ~ collapsible shock absorber

кронблоктың ~-ы / ~ *кронблока* crown-block bumper

пневматикалық ~ *пневматический* ~ air shock absorber

резиналы ~ *резиновый* ~ rubber shock absorber, rubber damper

реттелетін ~ *регулируемый* ~ adjustable shock absorber

серіппелі ~ *пружинный* ~ spring shock absorber

фрикционды ~ *фрикционный* ~ friction shock absorber

шайкалуды өшіруге арналған ~ / ~ *для гашения колебаний* oscillation [vibration] dampener

штокты қуыстағы гидравликалық ~ *гидравлический* ~ *штоковой полости* rod end hydraulic cushion

ілгіштің гидравликалық ~ *гидравлический* ~ *крюка* hydraulic bumper ofhook

АМОТИЗАТОРЛЫҚ *амортизационный* shock-absorbing, damping

АМОТИЗАЦИЯ *амортизация* 1. damping, shock absorption 2. depreciation, wear and tear

бұрғы қондырғысының тәуліктік ~-сы *суточная* ~ *буровой установки* daily rig depreciation

АМОТИЗАЦИЯЛАНҒАН *амортизированный* buffered, damped, shock-proof

АМОТИЗАЦИЯЛАУ *амортизировать* absorb, damp

АМОТИФТЫ *аморфный* amorphous

АМПЕРМЕТР *амперметр* ammeter

- абсорбциялы ~ *абсорбционный* ~ absorption analysis
адсорбциялық ~ *адсорбционный* ~ absorption analysis
айнымалы токтың ~-і / ~ *переменного тока* alternating current [AC] ammeter
әуе ортасының ~-і / ~ *воздушной среды* air medium analysis
бактериологиялық ~ *бактериологический* ~ bacteriological analysis
бақылау ~ *контрольный* ~ check analysis
бұрғы ерітіндісінің ~-і / ~ *бурового раствора* gas analysis of drilling mud
біліктік ~ *валовой* ~ bulk [gross] analysis
вискозиметриялық ~ *вискозиметрический* ~ viscosimetric analysis
газды ~ *газовый* ~ gas analysis
гидравликалық ~ *гидравлический* ~ downhole hydraulic analysis
гранулометриялық ~ *гранулометрический* ~ grade [grading, grain-size, granulometric, sieve] analysis, gradation test
детекторлы жүйенің ~-і / ~ *детекторной системы* rectifier ammeter
дискреттік ~ *дискретный* ~ sampling analysis
дифференциалды термографиялық ~ *дифференциальный термографический* ~ differential thermal analysis
жалпы ~ *общий* ~ total [bulk, complete] analysis
жер қыртысының ~-і / ~ *почвы* soil analysis
жер қыртысының көлемді газды ~ *объемный газовый* ~ *керна* volumetric-gas analysis of core
жүкті ауыстырып тиейтін ~ *перегрузочный* ~ overload ammeter
индукциялы ~ *индукционный* ~ induction ammeter
калориметриялық ~ *калориметрический* ~ calorimetric analysis
кәсіптік ~ *промысловый* ~ routine analysis
кернеу ~-і / ~ *напряжений* stress analysis
корреляциялық ~ *корреляционный* ~ correlation analysis
көлемді ~ *объемный* ~ measure [volumetric] analysis
қауіпсіздік ~-і / ~ *безопасности* safety assessment
кұрғақ елеуіштік ~ *сухой ситовый* ~ dry screen analysis
кұрылымдық ~ *структурный* ~ structural [textural] analysis
мөлшерлер ~-і / ~ *размерностей* dimensional analysis
мұнай ~-і / ~ *нефти* oil analysis
негіздік ~ *базисный* ~ base analysis
нефелометриялық ~ *нефелометрический* ~ nephelometric analysis
өздігінен жазатын ~ *самотипирующий* ~ recording ammeter
санды ~ *количественный* ~ quantitative analysis
сапалы ~ *качественный* ~ qualitative analysis
сарқынды су ~-і / ~ *сточных вод* sewage analysis
тамшылы ~ *капельный* ~ drop analysis
таразы ~ *весовой* ~ gravimetric [weight] analysis
тау жыныс үлгісінің ~-і / ~ *керна* core analysis
тау жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* rock analysis

тексеретін ~ *проверочный* ~ check analysis
термиялық ~ *термический* ~ thermoanalysis
титрлау әдісімен істейтін ~ / ~ *методом титрования* titrimetric analysis,
analysis by titration

толық элементарлы ~ *полный элементарный* ~ ultimate analysis
тұрақты токтың ~-і / ~ *постоянного тока* direct-current [DC] ammeter
тұтынушылық сұраныс ~-і / ~ *потребительского спроса* marketing analysis
ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* downhole hydraulic analysis

фазалық ~ *фазовый* ~ phase analysis
фракциондық ~ *фракционный* ~ fractional analysis; size [sizing] analysis
химиялық ~ *химический* ~ chemical analysis

шамалас ~ *приближенный* ~ proximate analysis
шаншу арқылы шындау ~-і / ~ *разгонкой* distillation test

АНГИДРИД *ангидрид* anhydride

азот қышқылының ~-і / ~ *азотной кислоты* nitric anhydride

бор қышқылының ~-і / ~ *борной кислоты* boric anhydride

күкірт ~-і / *серный* ~ sulfur trioxide

күкірт қышқылының ~-і / ~ *сернистой кислоты* sulfur dioxide

күкіртті ~ *сернистый* ~ disulfide

қышқылдың ~-і / ~ *кислоты* acid anhydride

негіздің ~-і / ~ *основания* basic anhydride

АНГИДРИТ *ангидрит* anhydrite

АНЕМОГРАММА *анемограмма* anemogram

АНЕМОМЕТР *анемометр* anemometer

дабылды ~ / *сигнальный* ~ alarm [warning] anemometer

диірмен зырылдауығы бар ~ / ~ *с мельничной вертушкой* wind-wheel anemometer

индукциялы ~ / *индукционный* ~ induction (type) anemometer

қанатты ~ / *крыльчатый* ~ propeller [vane] anemometer

табақшалы ~ / *чашечный* ~ cup anemometer

электрлі ~ / *электрический* ~ electrical anemometer

АНЕРОИД *анероид* aneroid (barometer)

АНИЗОТРОПИЯ *анизотропия* anisotropy

енушілігі бойынша ~ / ~ *по проницаемости* permeability anisotropy

жылдамдық ~ *скоростная* ~ velocity anisotropy

жыныстардың ~-сы / ~ *пород rock* anisotropy

кристаллографиялық ~ *кристаллографическая* ~ crystal anisotropy

магниттік ~ *магнитная* ~ magnetic anisotropy

серпімді қасиеттер ~-сы / ~ *упругих свойств*

созылмалы ~ *упругая* ~ elastic anisotropy

АНТИКЛИНАЛЬ *антиклиналь* anticline, anticlinal fold

асимметриялық ~ *асимметричная* ~ asymmetrical anticline

жалған ~ *ложная* ~ pseudoanticline

желпуіш тәрізді ~ *веерообразная* ~ fan-shaped anticline

керілген ~ *вытянутая* ~ elongated anticline
 кил тәрізді ~ *килевидная* ~ carinate anticline
 мұнайлы ~ *нефтеносная* ~ oil-bearing [petroliferous] anticline
 тұйықталған ~ *замкнутая* ~ closed anticline
АНТИКОАГУЛЯНТ *антикоагулянт* anticoagulant, anticoagulin
АНТИКОАГУЛЯТОР *антикоагулятор* stabilizer
АНТИОКСИДАНТ *антиоксидант* antioxidant
 майлау материалдарына арналған ~ / ~ для смазочных материалов lubricant
 antioxidant, lubricant inhibitor
АНТИФРИЗ *антифриз* antifreeze, antifreezing agent, anti-freezing
 compound
 бензинді ~ *бензиновый* ~ gasoline antifreezing mixture
АНТИФРИКЦИОНДЫ *антифрикционный* antifrictional
АНТИЭМУЛЬГАТОР *антиэмульгатор* demulsifier, demulsifying agent,
 demulsifying compound, emulsion breaker
АНТРАКСОЛИТ *антраксолит* anthraxolite
АНТРОПОГЕН *антропоген* Antropogene
АНЫҚТАУ (ТАҒАЙЫНДАУ) *определение* determination
 ағымдағы дебитті ~ / ~ *текущего дебита* current production rate test
 ағып кету орнын ~ / ~ *места утечки* leak location
 аз жылдамдық аймағын ~ / ~ *зоны малых скоростей* weathering shooting
 азимуттық ауытқуды ~ / ~ *азимутального отклонения* azimuth determination
 айналдыру сәтін ~ / ~ *крутящего момента* torque test
 Бринелл бойынша қаттылықты ~ / ~ *твёрдости по Бринеллю* Brinell
 hardness test
 бұрғылау ерітіндісінің ағып кетушілігін ~ / ~ *текучести бурового раство-*
ра drilling mud fluidity test
 бұрғылау ерітіндісінің меншікті қарсыласуын ~ / ~ *удельного сопротивле-*
ния бурового раствора drilling fluid resistivity logging
 бұрғылау ерітіндісінің тығыздығын ~ / ~ *плотности бурового раствора*
 drilling mud density test
 бұрғылауды орналастыруға арналған орынды ~ / ~ *места для размещения*
буровой drill site location
 бұрқақтау кезіндегі дебитті ~ / ~ *дебита при фонтанировании* open flow
 test
 газ еніп кетушіліктің салмағын ~ *весовое* ~ *газопроницаемости* gas-
 permeability determination
 газ ұңғымасының өнімділігін ~ / ~ *производительности газовой скважины*
 gas flow test
 газдың тармақтану орнын ~ / ~ *места притока газа* gas inflow location
 гравийметриялық ~ *гравиметрическое* ~ gravimetric determination
 гранулометриялық құрамды ~ / ~ *гранулометрического состава* particle
 size determination, grain-size analysis
 даусыз жасын ~ / ~ *абсолютного возраста* absolute age determination

диаммонийфосфаттың құрамын (бұрғылау ерітіндісінде) ~ / ~ *содержания*
диаммонийфосфата (в буровом растворе) DAP test
 енетін топырақ қарсылығын (пенетрометрдің көмегімен) ~ / ~ *сопротивле-*
ния грунта проникновению (при помощи пенетрометра) sounding
 есептеу әдісімен қыртыстың құлауын ~ / ~ *падения пласта методом рас-*
чета estimating a drip of bed
 жағдайларды ~ / ~ *положения* determination of position
 жағымды аумақты ~ / ~ *благоприятных площадей* favorable areas
 definition
 жылжудың шекті статикалық кернеуін ~ / ~ *предельного статического*
напряжения сдвига gel strength determination
 жыныс үлгілерінің енушілігін ~ / ~ *проницаемости керна* core permeability
 determination
 зақымдану орнын ~ / ~ *места повреждения* fault location
 Изод бойынша соққылы тұтқырлықты ~ / ~ *ударной вязкости по Изоду*
 Izod impact test
 кен жыныстарының енушілігін ~ / ~ *проницаемости горных пород* rock
 permeability determination
 кен жыныстарының құрылымын ~ / ~ *структуры горной породы*
 conditioning of rock texture
 кен жынысы үлгісінің қанығушылығын ~ / ~ *насыщенности керна* core
 saturation determination
 кеуектікті ~ / ~ *пористости* porosity determination
 конденсациялау температурасын ~ / ~ *температуры конденсации* dew point
 determination
 көлемді ~ / ~ *масштаба* scaling
 қателіктерді ~ / ~ *погрешности* error estimation
 қаттылықты ~ / ~ *твёрдости* hardness test
 қоюлану уақытын ~ / ~ *времени загустения* thickening time test
 қызмет мерзімін ~ / ~ *срока службы* life test
 қыртыстың кеуектілік көлемін ~ / ~ *величины пористости пласта*
 estimating of porosity
 қыртыстың қуаттылығын ~ / ~ *мощности пласта* bed thickness determination
 қыртыстың қысымын ~ / ~ *пластового давления* determining of reservoir
 pressure
 қыртыстың флюидтермен қанығушылығын ~ / ~ *насыщенности пласта*
флюидами determining of reservoir fluid saturation
 қыртыстың шекарасын ~ / ~ *границ пласта* reservoir limit test
 мөлшерді ~ / ~ *объема* determination of volume
 мөлшерлерді ~ / ~ *размеров* dimensioning
 мұнай ұңғымасының өнімділігін ~ / ~ *производительности нефтяной*
скважины oil well potential test
 мұнайға қанығушылығын ~ / ~ *нефтенасыщенности* oil saturation deter-
 mination

мұнайдағы еркін судың құрамын ~ / ~ *содержания свободной воды в нефти*
 determination of free water content in oil
 мұнайдағы механикалық қоспалардың құрамын ~ / ~ *содержания механических примесей в нефти* determination of bottom sludge content in oil
 мұнайдағы судың құрамын ~ / ~ *содержания воды в нефти* determination of water content in oil
 мұнайдағы тұздардың шоғырлануын ~ / ~ *концентрации солей в нефти*
 determination of salt content in oil
 мұнайды газбен қанықтыру қысымын ~ / ~ *давления насыщения нефти газом* bubble-point pressure determination
 мұнайдың қатып қалу температурасын ~ / ~ *температуры застывания нефти* oil pour point determination
 мұнайдың қорын ~ / ~ *запасов нефти* determination of oil-in-place
 мұнайы бар құрылымды геофизикалық әдістерменг ~ / ~ *нефтеносной структуры геофизическими методами* determining of oil-bearing structure by geophysical methods
 нүкте координаттарын ~ / ~ *координат точек* determination of position
 орналасқан орнын ~ / ~ *местоположения* location
 орналасқан орынды дәл анықтау ~ *точное* ~ *местонахождения* pinpointing
 пайдалы әсер коэффициентін ~ / ~ *коэффициента полезного действия* efficiency test
 радиоизотопты әдістермен жасын ~ / ~ *возраста радиоизотопными методами* age determination by radioactivity
 реологиялық құрамдарды ~ / ~ *реологических свойств* rheometric test
 Роквелл бойынша қаттылықты ~ / ~ *твердости по Роквеллу* Rockwell hardness test
 салыстырмалы енушілікті ~ / ~ *относительной проницаемости* relative permeability determination
 сандық ~ *количественное* ~ quantitative determination
 спектрлі ~ *спектральное* ~ spectrographs determination
 спектрофотометриялық ~ *спектрофотометрическое* ~ spectrophotometric determination
 су берілісін ~ / ~ *водоотдачи* filter loss test
 су мен мұнайдың құрамын ~ / ~ *содержания воды и нефти* water and oil content test
 су-мұнайлы байланысты ~ / ~ *водонефтяного контакта* oil-water boundary determination
 сыйымдылық ыдысы немесе цистернадағы (бу-әуе кеңістігінің биіктігін өлшеу жолымен) мұнай өнімдерінің мөлшерін ~ / ~ *объема нефтепродукта в резервуаре или цистерне (путем измерения высоты паровоздушного пространства)* ullage
 сілтілікті ~ / ~ *щелочности* pH test
 тар түтікті қысымды ~ / ~ *капиллярного давления* capillary pressure test
 тар түтіктілікті ~ / ~ *капиллярности* capillary test

таралу аймағын ~ / ~ *ареала* geographical demarcation
тұтанып кету температурасын ~ / ~ *температуры воспламенения* fire test
тұтқырлықты ~ / ~ *вязкости* viscosity determination, viscosity test
тығыздықты ~ / ~ *плотности* density determination
ұңғыманы ұстап тұру бағанасы муфтасының орналасқан орнын ~ / ~ *местоположения муфт обсадной колонны* casing collar location
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын цементтеу сапасын ~ / ~ *качества цементирования обсадной колонны* casing string cementing quality control, evaluation of casing string cementing quality
ұңғыманың қабылдау коэффициентін ~ / ~ *коэффициента приемистости скважины* injectivity-index test
ұңғыманың орналасқан орнын ~ / ~ *местоположения скважины* well location
хлор иондарының шоғырлануын ~ / ~ *концентрации ионов хлора* chloride ion concentration determination
цемент сақинаның үстіңгі орналасқан орнын ~ / ~ *местоположения верха цементного кольца* cement top location
цементті ерітіндінің көтерілу биіктігін ~ / ~ *высоты подъема цементного раствора* cement top location
шармен жаныштау арқылы қаттылықты ~ / ~ *твердости вдавливанием шарика* ball indentation test
Шарпи бойынша сокқылы тұтқырлықты ~ / ~ *ударной вязкости по Шарпи* Charpy impact test
Шор бойынша қаттылықты ~ / ~ *твердости по Шору* Shore dynamic indentation test
шық нүктесін ~ / ~ *точки росы* bubble-point test
ылғалдылықты ~ / ~ *влажности* moisture determination
ілінісу күшін ~ / ~ *силы сцепления* cohesion test
электрометриялық ~ *электрометрическое* ~ *electrometric* determination
АПАТ авария accident; breakage, breakdown; casualty; collapse; crash; wreck, emergency; failure, hazard
адам құрбандығы бар ~ / ~ *с человеческими жертвами* fatal accident
бұрғылау бағанындағы ~ / ~ *с бурильной колонной* drill string failure, drill string breakdown
бұрғылау қашауындағы ~ / ~ *с буровым долотом* drill bit failure, drill bit breakdown
қозғалтқыштағы ~ / ~ *двигателя* engine failure
ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* downhole failure
АПАТСЫЗ безаварийный accident-free, trouble-free, trouble-proof, failure-proof
АПАТТЫ аварийный faulted, faulty; abnormal; dangerous to use; alarm
АПАТТЫҚ аварийность accidental rate, proneness to accident
~ өртке қарсы пункті *аварийно-противопожарный пункт* emergency firefighting area

АППАРАТ *apparat* apparatus, device; equipment; unit; item; instrument

(мұнайды) термо өңдеуге арналған ~ / ~ для термообработки (нефти) heat treater

автогенді дәнекерлеу ~-ы / автогенный сварочный ~ acetylene welding outfit, gas cutting welding machine

алдын ала араластыруға арналған ~ / ~ для предварительного смешения premixer

алыстан басқаруы бар құралға қызмет көрсетуге арналған ~ / ~ для обслуживания оборудования с дистанционным управлением remote maintenance vehicle

алыстан басқарылатын ~ дистанционно управляемый ~ remotely controlled vehicle, RCV

араластыратын ~ смесительный ~ mixer, stirrer

атомды-сутегілік дәнекерлеуге арналған ~ / ~ для атомно-водородной сварки atomic-hydrogen welding apparatus

бағыттаушы ~ направляющий ~ guide apparatus

бөлшек ағынды ~ дробеструйный ~ blast(er)

булау ~-ы / выпарной ~ evaporator

вакуумдік-экстракциондық ~ вакуум-экстракционный ~ vacuum extract still дәнекерлеуші ~ сварочный ~ welding apparatus, welder

демалатын ~ дыхательный ~ breather, breathing apparatus

демалатын суасты дербес әрекет ететін ~ дыхательный подводный автономный ~ self-contained underwater breathing apparatus

дозалайтын ~ дозирующий ~ dosimeter, measuring apparatus

елеп талдауға арналған ~ / ~ для ситового анализа sieve shaker

жарылысқа қауіпсіз ~ взрывобезопасный ~ explosion-proof apparatus

жуып-шаятын ~ промывочный ~ washer рабочий ~ work vehicle

жылу алмастыратын ~ теплообменный ~ heat exchanger

жылу алмастыратын құбыр қаптайтын ~ теплообменный кожухотрубный ~ shell and tube heat exchanger

каротажды ~ каротажный ~ logging apparatus

кос сатылы ~ двухступенчатый ~ two-stage apparatus

құм сорғалап ағатын ~ пескоструйный ~ sand jet, sandblast (apparatus), (sand) blast(er), sanding apparatus

қышқылдандыруға арналған ~ / ~ для окисления oxidizer

нитриттеуге арналған ~ / ~ для нитрирования nitrator

ротордың күректі ~-ы / лопаточный ~ ротора rotor blading

статордың күректі ~-ы / лопаточный ~ статора stator blading

суасты тіршілікке жарамды ~ подводный обитаемый ~ manned submersible apparatus

сумен қорғалған ~ водозащищенный ~ watertight apparatus

сілкілеуге арналған ~ / ~ для встряхивания shaking apparatus

турбинаның күректі ~-ы / лопаточный ~ турбины turbine blading

ұңғыманы зерттеуге арналған Яковлевтің ~-ы / ~ Яковлева для исследования скважин wire line reel of Jakovlev for bottom-hole surveys
 ылғалдылықты анықтауға арналған ~ / ~ для определения влажности moisture meter
 іріктейтін ~ сортировочный ~ separator
АППАРАТУРА аппаратура apparatus, equipment, set, outfit
 автоматты басқару ~-сы / автоматического управления automatic control equipment
 айырып алатын ~ экстрагирующая ~ extraction apparatus
 акустикалық каротаж ~-сы / акустического каротажа acoustic log equipment
 алыстан басқару ~-сы / ~ дистанционного управления remote control equipment
 бақылау-өлшеу ~-сы / контрольно-измерительная ~ instrumentation
 басқару ~-сы / ~ управления control equipment
 бүйір каротажының ~-сы / ~ бокового каротажа laterolog equipment
 гамма-гамма каротажының ~-сы / ~ гамма-гамма каротажа gamma-gamma log equipment
 дабылдық ~ сигнальная ~ monitoring [signaling] apparatus, alarm device
 жер бетіндегі ~ наземная ~ surface equipment
 жұмыстың қауіпсіздігін қамтамасыз ететін ~ / ~, обеспечивающая безопасность работы safety equipment
 индукциялы каротажға арналған ~ / ~ индукционного каротажа induction log
 кәсіпшілік-геофизикалық ~ / промыслово-геофизическая ~ well log equipment
 мөлтек бүйір каротаждың ~-сы / ~ микробокового каротажа microlaterolog equipment
 радиоактивті каротаждың ~-сы / ~ радиоактивного каротажа radioactivity log equipment
 рентгендік ~ рентгеновская ~ X-ray equipment
 реттеуші ~ регулирующая ~ control equipment
 сейсикалық барлауға арналған ~ / ~ для сейсмической разведки seismic prospecting apparatus
 сейсикалық жазуларға арналған ~ / ~ для сейсмической записи seismic recording apparatus
 сейсикалық мәліметтерді қайта жазуға арналған ~ / ~ для переписи сейсмических данных seismic transcribing system
 сейсмограммны интерпретациялауға арналған ~ / ~ для интерпретации сейсмограмм seismo-gram interpretation apparatus
 су асты құбыр желілерін жөндеуге арналған ~ / ~ для ремонта подводных трубопроводов submarine underwater pipeline repair apparatus, SUPRA
 телеметриялық ~ телеметрическая ~ telemetering equipment
 тығыздаушы гамма-гамма каротаждың ~-сы / ~ плотностного гамма-гамма каротажа density gamma-gamma log equipment

цементтеуді бақылау ~-сы / ~ *контроля цементирования* cement log equipment

іске қосу ~-сы / *пусковая* ~ start-up apparatus, starting equipment

электр каротаждың ~-сы / ~ *электрического каротажа* electric log equipment

ядролық-магниттік каротаждың ~-сы / ~ *ядерно-магнитного каротажа* nuclear log equipment

АППРОКСИМАЦИЯ *аппроксимация* approximation

АПРОБАЦИЯ *апробация* evaluation

АПСИДАЛДЫ *апсидальный* apsidal

АРА ЖАБЫН *перекрытие*:

келіспейтін ~ *несогласное* ~ overlap

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* line shut-down

қыртыстардың ~-ы / ~ *пластов* bed overlap

лақтыру желісінің ~-ы / ~ *выкидной линии* flowline shut-down

орнын алмастыратын ~ *замещающее* ~ replacing overlap

перфорацияланған жиіліктің ~-ы / ~ *перфорированного интервала* sealing of perforated interval

регрессивті ~ *регрессивное* ~ regressive overlap, offlap

тектоникалық ~ *тектоническое* ~ duplication overlap

трансгрессивті ~ *трансгрессивное* ~ transgressive overstep

ұңғыманың толық ~-ы / *полное* ~ *скважины* complete well shut-off

шөгінділердің ~-ы / *осадочное* ~ sedimentary overlap

ысырманың ~-ы / ~ *задвижки* closure of gate valve

АРА СЫҚЫЛДЫ *пильчатый* serrate

АРАҚАТЫНАС (ӨЗАРА ҚАТЫНАС) *соотношение* ratio

екі фазадағы заттектердің шоғырлану арасындағы ~ / ~ *между концентрациями вещества в двух фазах* ratio between concentrations of a substance in two phases

ұңғыманы эрлифтті пайдалану кезінде сығып толтырылған ауа мен өндірілетін мұнайдың ~-ы / ~ *нагнетаемого воздуха и добываемой нефти при эрлифтной эксплуатации скважин* air-oil ratio

АРАЛ *остров* island

болат кессондық ~ *стальной кессонный* ~ steel caisson island

жасанды ~ *искусственный* ~ artificial [man-made] island

қайраңдағы ~ *шельфовый* ~ shelf island

киыршық тасты ~ *гравийный* ~ gravel island

мұзды ~ *ледовый* ~ ice island

мұхиттық ~ *океанический* ~ oceanic island

салындылы ~ *намывной* ~ gravity island

тосқауылды ~ *барьерный* ~ barrier island

ұяшықты қабықшасы бар діңгекті ~ *свайный* ~ *с ячеистой оболочкой* cellular sheet pile island

АРАЛАП ШЫҒУ *обход* by-passing, bypass, diversion

АРАЛАП ШЫҒУШЫ *обходчик* walker, inspector

құбыр желісінің бөлігін ~ *линейный* ~ *трубопровода* pipeline walker
АРАЛАСПАЙТЫН *несмешивающийся* immiscible
АРАЛАСПАУШЫЛЫҚ *несмешиваемость* immiscibility
АРАЛАСТЫРҒЫШ *перемешиватель* mixer
бұрғылау ерітіндісінің ағысты ~-ы / *струйный* ~ *бурового раствора* drilling mud gun
бұрғылау ерітіндісінің қалақты ~-ы / *лопастной* ~ *бурового раствора* drilling mud blade mixer
сыртқа тебуші сорғысы бар бұрғылау ерітіндісінің ағысты ~-ы / *струйный* ~ *бурового раствора с центробежным насосом* drilling mud centrifugal pump mixer
АРАЛАСТЫРУ 1. *смешивание* blending, commixture, compounding **2.** *перемешивание* agitation, stirring, mixing
айналдырумен ~ / ~ *вращением* rotary agitation
радиалды ~ *радиальное* ~ radial dispersion
сужимадағы араластырғыш ағыспен ~ / ~ *струйными мешалками в резервуарах* gunning the pits
АРАЛАСТЫРУШЫ *мешалка* mixer, agitator, stirrer
бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* mud agitator
дозаторды ~ / ~ *дозатора* agitator
кезеңдік әрекет ету ~-ы / ~ *периодического действия* batch mixer
үздіксіз әрекет ету ~-ы / ~ *непрерывного действия* continuous mixer
цемент ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления цементного раствора* cement mixer
АРАЛАСТЫРЫП ЖІБЕРУ *смешение* blending, mixing
мұнай өнімдерін құбыр желісі бойынша қуалау кезінде ~ / ~ *нефтепродуктов при перекачке по трубопроводу* pipeline blending
АРАЛАСУ *диффузия* diffusion
басқарылатын ~ *управляемая* ~ controlled diffusion
бірізділікпен ~ *последовательная* ~ sequential diffusion
газдың ~-ы / ~ *газов* gas diffusion
еркін ~ *свободная* ~ free diffusion
ионды ~ *ионная* ~ ionic diffusion
кері ~ *обратная* ~ reverse diffusion
көлемді ~ *объемная* ~ volume diffusion
құйынды ~ *вихревая* ~ eddy diffusion
мәжбүрлі ~ *вынужденная* ~ forced diffusion
молекулалық ~ *молекулярная* ~ molecular diffusion
өзара ~ *взаимная* ~ interdiffusion
судың ~-ы / ~ *воды* water diffusion
термиялық ~ *термическая* ~ thermal diffusion
электролиттік ~ *электролитическая* ~ electrolytic diffusion
АРАЛЫҚ I *промежуток* clearance, distance, gap
үшқын шашу ~-ғы / *искровой* ~ spark gap
АРАЛЫҚ II *пролет* span

құбыр желісінің ~-ғы / ~ *трубопровода* pipeline span
АРБА тележка carriage, wagon, bogie, dolly, truck, trolley
 аккумуляторлық ~ *аккумуляторная* ~ storage-battery [electric] truck
 бұрғылау мұнарасына превенторлы құрастырманы тасымалдауға арналған
 ~ / ~ *для перевозки превенторной сборки на буровой* blowout preventer bogie,
 blowout preventer dolly
 бұрғылау мұнарасына ұңғыманы ұстап тұру бағанасын тасымалдауға
 арналған ~ / ~ *для перевозки обсадных труб на буровой* casing wagon
 екі білікті ~ *двухосная* ~ four-wheel bogie
 екі доңғалақты ~ *двухколесная* ~ barrow truck
 жеңдерді тасымалдауға арналған ~ / ~ *для перевозки рукавов* hose carrier
 жүк көтеретін ~ *грузоподъемная* ~ jacklift
 контейнерлік ~ *контейнерная* ~ over-the-road trailer
 көтеру-тасымалдау ~-сы / *подъемно-транспортная* ~ lift truck
 қож тасу ~-сы / *шлаковая* ~ slag car
 қолмен тасымалдау ~-сы / *ручная* ~ hand truck
 құбырларды орталықтандыруға арналған ~ / ~ *для центровки труб* pipeline-
 up carriage
 тасымалдау ~-сы / *транспортная* ~ freight [industrial] truck
 темір бөлшектер мен құрал-саймандарды тасымалдауға арналған ~ / ~ *для*
перевозки деталей или инструмента dolly
 төңкерілетін ~ *опрокидывающаяся* ~ tipping car
 тіркемелік ~ *буксирная* ~ towing trolley
 ұңғымаға құбырды жеткізіп беруге арналған қолмен тасымалдау ~-сы /
ручная ~ *для подвозки труб к скважине* casing wagon
 шынжыр табанды ~ *гусеничная* ~ crawler truck
АРЕОМЕТР *ареометр* areometer, hydrometer
 аккумуляторлық ~ / *аккумуляторный* ~ battery densimeter
 Баллинг ~-і / ~ *Баллинга* Balling hydrometer
 Боме ~-і / ~ *Боме* Baume hydrometer
 қышқылдық ~ / *кислотный* ~ acidometer, acidimeter
 мұнайға арналған ~ / ~ *для нефти* oil hydrometer, elaeometer
 өздігінен жазатын ~ / *самопишущий* ~ density recorder
 тұздықтың тығыздығын анықтауға арналған ~ / ~ *для определения плот-*
ности рассола sali-nometer
АРЕОМЕТРИЯ *ареометрия* areometry, hydrometry
АРЕОМЕТР-ПИКНОМЕТР *ареометр-пикнометр* areopycnometer
 Автоматты реттеу жүйесі (**АРЖ**) *Система автоматического регулирования*
 (**САР**) automatic control system (ACS)
АРКТИКА *Арктика* Arctic zone, Arctic regions, Arctic realm
АРКТИКАЛЫҚ *арктический* Arctic
АРМАТУРА (ТЕМІР АРҚАУ) *арматура* 1. accessories; equipment; fittings
 2. reinforcement; armoring
 айқыш түрдегі ~ / ~ *крестового типа* cross-type fittings

айқыш түрдегі бұрқакты ~ *фонтанная* ~ *крестового типа* cross-type Christmas tree

бөліп тұратын ~ *распределительная* ~ distributing (steel) rods

бұрқакты ~ *фонтанная* ~ Christmas [X-mas] tree

бұрқакты бұдыр ізді ~ *фонтанная резьбовая* ~ thread-type Christmas tree

бұрқакты ернемекті ~ *фонтанная фланцевая* ~ flange-type Christmas tree

бұрқакты су астындағы ~ *фонтанная подводная* ~ underwater Christmas tree, production subsea head

бұрқакты су астындағы жылдам шешілетін сынақты ~ *фонтанная подводная быстросъемная испытательная* ~ quick disconnect subsea test tree

бұрқакты сынамалы ~ *фонтанная испытательная* ~ test Christmas tree

бір қатарлы көтергішке арналған бұрқакты ~ *фонтанная* ~ для *однорядного подъемника* single completion Christmas tree, single production fittings

біріктіруші ~ *соединительная* ~ connecting equipment, connecting accessories

газды ~ *газовая* ~ gas fittings

гидробөлінуге арналған ұңғыма сағасының ~-сы / ~ *устья скважины для гидроразрыва* fracturing head

дәнекерлеуші ~ *сварная* ~ welded reinforcement

екі қатарлы көтергішке арналған бұрқакты ~ *фонтанная* ~ для *двухрядного подъемника* dual completion Christmas tree, dual string production fittings

жарықтандырғыш ~ *осветительная* ~ lighting fixtures

жоғары қысымды бұрқакты ~ *фонтанная* ~ *высокого давления* high-pressure Christmas tree

көп қатарлы көтергішке арналған бұрқакты ~ *фонтанная* ~ для *многорядного подъемника* multiple completion Christmas tree

құбыр желілі ~ *трубопроводная* ~ pipeline fittings, pipeline accessories

құбыр желілі реттеуші ~ *трубопроводная регулировочная* ~ pipeline control valves

құбырлы ~ *трубная* ~ tubular goods

құрылықтағы ~ *наземная* ~ surface connections

қыртысқа булы жылумен әрекет етуге ұңғыма сағасының ~-сы / ~ *устья скважины для паротеплового воздействия на пласт* high-temperature head

НКТ-нің көмегімен сынаққа арналған бұрқакты ~ *фонтанная* ~ для *испытания с помощью НКТ* tubing test X-mas tree

пештің ~-сы / ~ *котла* boiler fittings, boiler mountings

сағаслы ~ *устьевая* ~ wellhead equipment, wellhead setup, flow head

соққыны жұтып алғыш ~ *ударопоглощающая* ~ shock absorbing fixtures

сынама пайдалануға арналған бұрқакты су үстіндегі ~ *фонтанная надводная* ~ для *пробной эксплуатации* surface test Christmas tree

теңіз суынан (дымқыл) окшауланбаған бұрқакты ~ *фонтанная* ~, не *изолированная от морской воды (мокрая)* wet Christmas tree

теңіз суынан (құрғақ) окшауланған бұрқакты ~ *фонтанная* ~, *изолированная от морской воды (сухая)* dry Christmas tree

тиекті ~ *запорная* ~ *valving*
ұңғыманы аяқтауға арналған бұрқақты ~ *фонтанная* ~ *для заканчивания скважины completion Christmas tree*

ұңғыма-серіктестің бұрқақты ~-ы / *фонтанная* ~ *скважины-спутника satellite Christmas tree*

үш айырлы түрдегі ~ / ~ *тройникового типа tee-type (head) fittings*
фонтанная ~ *тройникового типа tee-type Christmas tree*

АРНА I (ҚАЛЫП, КҮЙ) русло bed

каналдың ~-сы / ~ *канала channel bed*

өзеннің ~-сы / ~ *реки river bed*

АРНА II ложе bed

ағыстың ~-сы / ~ *потока stream bed*

кен жынысының ~-сы / ~ *породы bed*

құбыр желісінің ~-сы / ~ *трубопровода (underlying) (pipe)line bed*

тастау ~-сы / ~ *сброса foot of a fault*

АРНАУЛЫ ЖҰМЫС КИІМІ спецодежда overall

АРТЕЗИАН артезианский artesian

АРТТЫРУ (КЕҢЕЙТУ) увеличивать:

айналу жиілігін ~ / ~ *частоту вращения drive up*

бұрғылау ерітіндісінің тұтқырлығын ~ / ~ *вязкость бурового раствора increase viscosity of mud*

цемент ерітіндінің тығыздығын ... дейін ~ / ~ *плотность цементного раствора до...* build drilling mud density up to...

АРТУ (КӨБЕЮ, ҰЛҒАЮ) увеличение:

арынның ~-ы / ~ *напора pressure boost*

бұрғылау жылдамдығының ~-ы / ~ *скорости бурения drilling rate increase*

енушіліктің ~-ы / ~ *проницаемости permeability increase*

желілік ~ *линейное* ~ *linear magnification*

жүріс ұзындығының артуы ~-ы / ~ *длины хода overtravel*

қыртыс қуатының ~-ы / ~ *мощности пласта expansion of strata, thickening of bed*

судың минералдануының ~-ы / ~ *минерализации воды salt content of water*

тартудың ~-ы / ~ *тяги thrust augmentation*

тұтқырлықтың ~-ы / ~ *вязкости viscosity growth*

түр өзгерту (қыртыстың) жылдамдығының ~-ы / ~ *скорости деформации (пласта) increase of deformation [of distortion] rate*

ұңғыма диаметрінің (снарядтың эксцентрістік айналу салдарынан) ~-ы / ~ *диаметра скважины (вследствие эксцентричного вращения снаряда) overcut*

ұңғымадан шығарылатын сұйықтағы су мөлшерінің ~-ы / ~ *количества воды в добываемой из скважины жидкости build-up of water production*

ұңғыманы орналастыру торкөзі тығыздығының ~-ы / ~ *плотности сетки размещения скважин well pattern thickening*

АРТЫҚ ҚЫСЫМ избыточное давление excess pressure, surplus pressure, superpressure

АРТЫҚ ТИЕУ (АСЫРА ТИЕП ЖІБЕРУ) *перегрузка* 1. overcharging, overload(ing) 2. transfer, transshipment

бұрғылау қондырғысын ~ / ~ *буровой установки* overload of drilling rig

жүкті ~ / ~ *груза* cargo transshipment

кернеу бойынша ~ / ~ *по напряжению* voltage overload

қысқа уақытқа ~ *кратковременная* ~ short-time overload

пайдаланушылық ~ *эксплуатационная* ~ operation overload

рұқсат етілген ~ *допустимая* ~ permissible overload

рұқсат етілмейтін ~ *недопустимая* ~ prohibitive overload

ұзаққа ~ *длительная* ~ sustained overload

шекті ~ *предельная* ~ limit overload

эко жүйені ~ / ~ *экосистемы* ecosystem overburden

АРТЫЛҒАН *погруженный* buried, embedded, immersed, submerged

үйіліп ~ / ~ *насытью* laden in bulk

АРЫЗ *заявление* application, statement

кері шығару жөнінде ~ / ~ *об обратном вывозе* application for return

қарызды өтеу мерзімін кейінге қалдыру туралы ~ / ~ *о переносе сроков погашения долга* rollover announcement

рұқсат беру туралы ~ / ~ *о выдаче разрешения* application for a permit, application for a license

талап ~ *исковое* ~ statement of claim

теңіз наразылығының ~-ы / ~ *морского протеста* noting sea protest

шотты ашуға ~ / ~ *на открытие счета* request for a bank account

АРЫНЫ ЖОҚ *безнапорный* free-flow, open-flow

АСПА БЕСІК *люлька* cradle

аспалы ~ *подвесная* ~ suspended cradle

ауысып мінуге арналған ~ / ~ *для пересадки* boarding basket

жоғарыда жұмыс істеушінің (жұмысшының) ~-гі / ~ *верхового (рабочего)* derrickman cradle lift, monkey board

жылжымалы ~ *передвижная* ~ traveling cradle

құтқарушылық ~ *спасательная* ~ safety box, safety cradle

тұрақты ~ *стационарная* ~ stationary cradle

АСПАЛЫ *подвесной* ~ suspended water trap

АССОЦИАЦИЯ *ассоциация* association

Американың газ ~-ы / *Американская газовая* ~ American Gas Association

Американың геолог-мұнайшыларының ~-ы / *Американская* ~ *геологов-нефтяников* American Association of Petroleum Geologists

Американың стандарттар бойынша ~-ы / *Американская* ~ *по стандартам* American Standard Association

Американың табиғи газ бойынша ~-ы / *Американская* ~ *по природному газу* American Natural Gas Association

мұнай компанияларын жабдықтау бойынша ~ / ~ *по снабжению нефтяных компаний* Oil Companies Materials Association

Ұлыбританияның қайрандық фирма-операторларының ~-ы / ~ *шельфовых*

фирм-операторов Великобритании The United Kingdom Offshore Operators Association, UKOOA

АСЫРЫП ӨТКІЗУ *перевос:*

ағынды ~ / ~ *стока* run-off diversion

АТАНА/Қ *барабан* cylinder; drum; spool; reel

айналып тұратын ~ *вращающийся* ~ rotary drum

арқанмен бұрғылау станогының ~-ғы / ~ *станка канатного бурения* bull wheel

бұрғылау және оны тазалау аспабының ~-ғы / *желоночный* ~ bailing [sand-line] drum

бұрғылау жүкшығырының ~-ғы / ~ *буровой лебедки* drawworks drum, drum spool

бұрғылау жүкшығырының негізгі ~-ғы / *главный* ~ *буровой лебедки* main (hoisting) drum of drawworks

еркін айналып тұратын атанақ ~ *свободновращающийся* ~ free spooling drum

жағалай жататын құбырларды түсіруге арналған ~ / ~ *для спуска обсадных труб* casing wheel

жеңді орауға арналған ~ / ~ *для намотки рукава* hose reel

жұмсарған ~ *талевый* ~ calf wheel

жұмсарған арқанды сақтауға және тасымалдауға арналған ~ / ~ *для хранения и перевозки талевого каната* wire rope supply reel

жүкшығыр ~-ғы / ~ *лебедки* winch barrel, winding hoist drum

жүкшығырдың көтергіш ~-ғы / *подъемный* ~ *лебедки* hoisting drum

индикатор ~-ғы / ~ *индикатора* indicator drum

индикаторлы таспаға арналған ~ / ~ *для индикаторной ленты* indicator tape drum

кабелді ~ *кабельный* ~ cable drum, cable reel

картограммалық ~ *картограммный* ~ recording cylinder

кептіргіш ~ *сушильный* ~ desiccator, drier drum

керіп кигізілген ~ *натяжной* ~ tensioning drum

көмекші ~ *вспомогательный* ~ auxiliary drum

қоспалауыш ~ *смесительный* ~ mixing drum

құм сорғалап ағатын ~ *пескоструйный* ~ sand blast barrel

магниттік ~ *магнитный* ~ magnetic drum

механикалық жетегі бар кабелді ~ *кабельный* ~ *с механическим приводом* power-driver cable reel

приборларды ұнғымаға түсіруге арналған ауыр түрдегі ~ / ~ *тяжелого типа для спуска приборов в скважину* heavy-duty instrumental reel

тарталды ~ *тартальный* ~ bailing [sand-line] drum; drawworks drum reel

тежеуіш ~ *тормозной* ~ brake drum

шешіліп алынатын жер жынысының үлгісін қабылдағышпен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ *для работы со съемным керноприемником* core (barrel) reel

шиыршықты жырашығы бар бұрғылау жүкшығырының ~-ғы / ~ буровой
лебедки со спиральной канавкой grooved drawworks drum
 шығарып тастауға қарсы превенторларды басқаратын шлангтің ~-ғы / ~
шланга управления противовыбросовыми превенторами blowout preventer
 hose reel
АТАУ (ТІЗІМДЕМЕ) номенклатура nomenclature
 бекітілген ~ *закрепленная* ~ fixed range
 бірыңғай ~ *единая* ~ uniform nomenclature
 қызметтің ~-ы / ~ *услуг* nomenclature of services
 өнімнің ~-ы / ~ *продукции* nomenclature of products
АТҚАРЫМ *наработка* operating time, running, life(time)
 бас тартылған ~ / ~ *на отказ* failure interval
 бірінші рет жұмыс істемей қалу немесе жөндеуге дейінгі ~ / ~ *до первого*
отказа или ремонта mean-time-to-first-failure
 кепілдік ~-ы / *гарантийная* ~ guaranteed [warranty] life(time)
 күрделі жөндеуге дейінгі ~ / ~ *до капитального ремонта* overhaul lifetime)
 толық ~ *полная* ~ terminal life
АТҚЫЛАУ I (таспа жөнінде) *бить* (о ремне) whip, (ұңғыма құбырлары
 туралы – о колонне труб) wobble
 шапшып ~ / ~ *струей* jet, spout, spray
АТҚЫЛАУ II *фонтанирование* blowing, flowing of well, spouting, gushing
 ашық ~ *открытое* ~ blowing (in wild), wild flowing, uncontrolled [open]
 flowing
 еркін ~ *свободное* ~ open flowing
 жабуға мүмкіндік бермейтін ~ / *неуправляемое* ~ wild flowing
 лықылдап ~ *пульсирующее* ~ pulsating flowing
 орналастырылған ~ *установившееся* ~ settled flowing
 табиғи ~ *естественное* ~ natural flowing
АТМОСФЕРА *атмосфера* atmosphere
 будың ~-сы / ~ *пара* steam atmosphere
 газданып кеткен ~ *газованная* ~ gassed air, gas-laden atmosphere
 қоршаған ~ *окружающая* ~ ambient atmosphere
 өрт қаупі зор ~ *пожароопасная* ~ fire dangerous [fire hazard] atmosphere
 сұйылған ~ *разреженная* ~ rarefied atmosphere
АТМОСФЕРАЛЫҚ *атмосферный* atmospheric
АТОЛЛ *атолл* atoll
АТОМ *атом* atom
 таңбаланған ~ *меченый* ~ tracer element, tagged atom
АТОМ ШІЛІК *внутриатомный* subatomic
АТУ *простреливание* firing, shot, shooting
 сұйыққа батырылған перфоратормен құбырды ~ / ~ *труб при погруженном*
в жидкость перфораторе firing under fluid
АТЫП ТЕСУ *прострелка*:
 теспені немесе ұңғыманы ~ / ~ *шпура или скважины* chambering

ұңғыл-шұңғылын ~ *детальная* ~ detail shooting
АУА воздух air
 ~-ны жұту / ~ *управления* control air
 алдын ала қыздырылған ~ *предварительно подогретый* ~ preheated air
 артық ~ *избыточный* ~ excess air
 атмосфералық ~ *атмосферный* ~ free air
 ауытқыған ~ *возмущенный* ~ turbulent air
 басқарудың пневматикалық жүйесінің жұмыс ~-сы / *рабочий* ~ *пневмати-
ческой системы управления* control air
 басып алынған ~ *захваченный* ~ entrapped air
 бумен қаныққан ~ *насыщенный паром* ~ vapor-saturated air
 еркін ~ *свободный* ~ free air
 жер асты ~ *подземный* ~ subsurface air
 иондалған ~ *ионизированный* ~ ionized air
 келіп тұрған ~ *поступающий* ~ incoming air
 кенді ~ *рудничный* ~ mine air
 қозғалыссыз ~ *неподвижный* ~ still [stagnant] air
 қоршаған ~ *окружающий* ~ ambient [surrounding] air
 құрғақ ~ *сухой* ~ dry air
 қысылған ~ *сжатый* ~ compressed air
 ластанған ~ *загрязненный* ~ contaminated [polluted] air
 мұздағушы ~ *охлаждающий* ~ cooling air
 өте таза ~ *свежий* ~ fresh air
 пайдаланылған ~ *отработанный* ~ used [returned] air
 сиретілген ~ *разреженный* ~ rarefied air
 сорылып алынған ~ *засосанный* ~ induced air
 сыртқы ~ *наружный* ~ outdoor air
 таза ~ *чистый* ~ uncontaminated [clean, pure] air
 тартылған ~ *вовлеченный* ~ entrained air
 теңіз ~-сы / *морской* ~ sea air
 топырақ ~-сы / *почвенный* ~ soil air
 үрленетін ~ *продувочный* ~ scavenging air
 шаңмен қаныққан ~ *насыщенный пылью* ~ dusty air
 ылғалдандырылған ~ *кондиционированный* ~ conditioned air
 ылғалды ~ *влажный* ~ damp [humid, moist] air
АУА АЛМАСУ воздухообмен air exchange
АУА БӨЛГІШ воздухоотделитель air separator, deaerator
АУА БҰРҒЫШ воздухоотвод air offtake
АУА ЖЕЛІСІ воздухопровод air line, air pipe, air main
 кіргізетін ~ *впускной* ~ air inlet pipe
АУА ЖИНАҒЫШ воздухосборник air collector, air receiver
АУА ЖЫЛЫТҚЫШ воздухонагреватель air heater
АУА КІРМЕЙТІН воздухонепроницаемый air-tight, airproof, impermeable
 to air

АУА КІРМЕСТЕЙ БІТЕП ТАСТАУ *герметизировать* seal, make tight
АУА ҚАБЫЛДАҒЫШ *воздухоприемник* air inlet, air intake, air receiver, air reservoir
АУА ӨТКІЗГІШ *воздуховод* air conduit, air duct, ventilating flue
 тармақты ~ *приточный* ~ forced air duct
АУА СУЫТҚЫШ *воздухоохладитель* air cooler
АУА ТАЗАЛАҒЫШ *воздухоочиститель* air cleaner, air purifier
АУА ҮРЛЕГІШ *воздуходувка* (air) blower, blast blower, blast [blowing] engine
 ағысты ~ *струйная* ~ jet blower
 қатынастырғыш ~ *смесительная* ~ blower-agitator
 мікбасты ~ *поршневая* ~ piston blower
 ротациялы ~ *ротационная* ~ rotary blower
 сығып толтыратын ~ *нагнетающая* ~ pressure blower, blast engine
АУА ҰСТАҒЫШ *воздухоулавливатель* air trap
АУДАН район area, country, district, zone
 берік жыныстары бар ~ / ~ *с крепкими породами* hard rock country
 берік кен жыныстарынан құралған ~ / ~, *сложенный твердыми горными породами* hard rock area
 газ өндіретін ~ *газодобывающий* ~ gas producing area
 газы бар ~ *газоносный* ~ gas region, gas area
 жұмсақ кен жыныстарынан құралған ~ / ~, *сложенный мягкими горными породами* soft rock area
 жүзу ~-ы / ~ *плавания* navigation [sailing] area, navigation [sailing] region
 игеріліп жатқан мұнай газы бар ~ *осваиваемый нефтегазоносный* ~ petroliferous region under development
 мәңгілік тоң-мұз ~-ы / ~ *вечной мерзлоты* pennafrrost region
 мұнай газы бар ~ *нефтегазоносный* ~ oil and gas region
 мұнай өндіретін ~ *нефтедобывающий* ~ oil producing region, oil producing area
 мұнай-газ жинақталу ~-ы / ~ *нефтегазоаккумуляция* oil and gas accumulation region
 мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ oil [petroliferous] region
 навигация үшін қауіпті ~ / ~, *опасный для навигации* area to be avoided
 окпанның қисаюын тудыратын кесігі бар ~ / ~ *с разрезом, вызывающим искривление ствола* crooked-hole country
 суландыру ~-ы / ~ *обводнения* waterflood area
 тұзды күмбездер ~-ы / ~ *соляных куполов* salt dome [salt plug] area
АУДАНДАУ районирование zoning
 геологиялық ~ *геологическое* ~ geological zoning
 мұнай геологиялық ~ *нефтегеологическое* ~ geological zoning of oil fields
АУДАРҒЫШ опрокидыватель dumper; tipper
АУДАРУ вывал inrush
 кен жынысын ~ / ~ *горной породы* rock inrush

АУДАРЫЛҒАН СОМА отчисления эк. allocation, deductions
амортизациялық ~ *амортизационные* ~ depreciation deductions, depreciation charges

валюталық ~ *валютные* ~ currency allocations, currency deductions

комиссиялық ~ *комиссионные* ~ commissions

мемлекеттік бюджетке ~ / ~ *в государственный бюджет* payment to the state budget

пайдадан ~ / ~ *от прибыли* deductions from profit

пайыздық ~ *процентные* ~ percentage deductions

сақталым қорына ~ / ~ *в резервный фонд* deductions to the reserve fund

салық салуға дейін пайдадан ~ / ~ *от прибыли до налогообложения* deductions from profit before tax

АУДАРЫЛЫП ТҮСУ вываливаться (кен жынысы туралы – *о горной породе*) rush in

АУДАРЫП ТАСТАУ опрокидывание tilting; tipping; overturning; dumping

айналып тұруды ~ / ~ *циркуляции* reversal of circulation

діңгекті биіктің ~ ~ *мачтовой вышки* overturning of mast

кемені ~ / ~ *судна* capsizing of ship

қабаттарды ~ / ~ *слоев* tilting of beds

қыртысты ~ / ~ *пласта* tilting of stratum

мінбені ~ / ~ *вышки* overturning of derrick

фазаларды ~ / ~ *фазы* phase reversal

АУҚЫМ (ДЕҢГЕЙ) масштаб scale

жазбалар ~-ы / ~ *записи* recorder scale

картаға түсіру ~-ы / ~ *картографирования* plotting scale

құрылысын салу ~-ы / ~ *построения* plotting scale

үлгілеу ~-ы / ~ *моделирования* modeling scale

АУМА/Қ I габарит clearance, dimension; *амер.* limits

биіктігі бойынша ~ / ~ *по высоте* height clearance, clear height

ені бойынша ~ / ~ *по ширине* width clearance, clear width

жол берілетін ~ *допускаемый* ~ safe clearance

жүкті тиеу ~-ғы / ~ *погрузки* loading gage

көпір астындағы ~ *подмостовой* ~ bridge clearance

тереңдігі бойынша ~ / ~ *по глубине* depth clearance

АУМАҚ II территория country, territory

барланған мұнайы бар ~ *разведанная нефтеносная* ~ proven oil territory

АУНАҚША (ШЫҒЫРШЫҚ) ролик roller

бағыттаушы ~ *направляющий* ~ guide [angle] roller

бастаушы ~ *ведомый* ~ driven roller

бөшке тәрізді ~ *бочкообразный* ~ barrel-shaped roller

бұралмалы ~ *витой* ~ flexible [spiral] roller

далада тартатын сорғыға арналған ~-лар / ~-и *для насосных полевых тяг* pull rod carriers

жетекті (конвейердің) ~ *приводной* ~ (конвейера) pusher roller

жетекші ~ *ведущий* ~ drive [transport] roller

жұдырықтың ~-сы / ~ *кулака* cam roller

ине тәрізді ~ *игольчатый* ~ needle roller

конустық ~ *конический* ~ taper roller

кроншығырдың ~-лары / ~и *кронблока* crown sheaves

қысып тұратын ~ *зажимной* ~ cathead

қысып тұратын ~ *прижимной* ~ pressure roller

сымды темір арқанға арналған ~ / ~ *для проволочного каната* wire rope socket

тартатын ~ *натяжной* ~ tightener, tension(ing) roller

цилиндрлік ~ *цилиндрический* ~ cylindrical roller

АУУ (ЖАНТАЮ) (кеменің) *крен (судна)* heel(ing)

АУЫР ЖҮК ТАСИТЫН (жүкті көтерушілігі жоғары жүк көлігі) *тяжеловоз (грузовой автомобиль повышенной грузоподъемности)* heavy-duty trailer

АУЫРЛАТҚЫШ *утяжелитель* weighting material, weighting agent, adulterant

сидеритті ~ *сидеритовый* ~ siderite

АУЫРЛАТУ I (ҚИЫНДАТУ) *утяжеление:*

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* weighting of drilling mud

АУЫРЛАТУ II (ҚИЫНДАТУ) (бұрғылау немесе цемент ерітіндісі) *утяжелять (буровой или цементный раствор)* weight (drilling mud or slurry)

АУЫРЛЫҚ *тяжесть* gravity, weight

АУЫСТЫРУ *переводить:*

газ тәрізді пішімге ~ / ~ *в газообразную форму* aerify

АУЫСТЫРЫП ҚОСҚЫШ *переключатель* эл. switch

адымды ~ *шаговый* ~ step-type switch

барабанды ~ *барабанный* ~ drum switch

диапазондарды ~ / ~ *диапазонов* band switch, band selector

жартылай өткізгіш ~ *полупроводниковый* ~ semiconductor switch

жұдырықшалы ~ *кулачковый* ~ cam switch

зондтарды ~ / ~ *зондов* sonde switch

көп позициялы ~ *многопозиционный* ~ multiposition switch

күш беретін ~ *силовой* ~ power switch

қалтқылы ~ *поплавковый* ~ float switch

қозғалтқыштан жетек арқылы ~ / ~ *с приводом от мотора* motor-driven switch

межелікті ~ / ~ *шкал* scale switch

негізгі ~ *главный* ~ master switch

реверсивті ~ *реверсивный* ~ reverse switch

релелі ~ *релейный* ~ relay switch

таңдаулы ~ *селективный* ~ selective switch

түймелі ~ *кнопочный* ~ push-button switch

шеткі ~ *концевой* ~ limit switch

АУЫСТЫРЫП ҚОСУ *переключение* change-over, shifting, switching),
switch-over
жылдамдықты ~ / ~ *скоростей* gear shifting
сужиманы ~ / ~ *резервуаров* tank change-over, tank switching
ұңғымаларды (өндіруден сығып толтыруға) ~ / ~ *скважины (с добычи на нагнетание)* shifting of well
ысырма мен қақпақшалардың көмегімен ~ / ~ *при помощи подвижек и клапанов* jump-over connection
ысырманы ~ / ~ *задвижки* gate valve shifting
АУЫСТЫРЫП ҚҰЮ *перекачивать* pump through, pump over
АУЫСЫМ (КЕЗЕ/К) смена 1. change, replacement 2. (жұмыс – *рабочая*)
gang, shift
бригаданың ~-ы / ~ *бригады* crew change
бұрғылау ерітіндісі түрінің ~-ы / ~ *типа бурового раствора* break-over
бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* drilling mud changeover,
change of drilling mud
екінші ~ *вторая* ~ back shift
күндізгі ~ *дневная* ~ daylight shift
қашаудың ~-ы / ~ *долота* bit change
құралдың ~-ы / ~ *инструмента* change of tool
майлаудың ~-ы / ~ *смазки* lubricant refilling
түнгі ~ *ночная* ~ night [dog] shift
АУЫСЫМНЫҢ АУЫСУЫ *пересмена* shift [crew] change
АУЫТҚУ *отклонение* deflection, departure, derivation, deviation,
divergence, diversion, drift
А заңынан ~ / ~ *от закона* A non-A behavior
ағыстың ~-ы / ~ *потока* baffling
азимуталды ~ / ~ *азимутальное* ~ azimuthal deviation
бағалаудан стандартты ~ *стандартное* ~ *оценки* standard error of estimate
бағыттаушы сынаның көмегімен ұңғыма оқпанының ~-ы / ~ *ствола скважины с помощью направляющего клина* whipstocking of hole
бұрғылау кезінде тапсырылған торкөзден ~ / ~ *от заданной сетки при бурении* drilling scattering
бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* drilling-bit drift
географиялық меридианнан магниттік тілшенің ~ / ~ *магнитной стрелки от географического меридиана* magnetic declination
жағымды ~ *положительное* ~ position departure
желіден ~ / ~ *жилы* dog-leg, kink
көлденеңі бойынша ~ / ~ *по горизонтали* horizontal deflection, horizontal deviation
қашаудың ~-ы / ~ *долота* bit deflection, bit drift
қыртыстан ~ / ~ *пласта* divergence of bed
қыртыстың көтерілуі бойынша бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота по восстанию пласта* up-dip drift of drilling bit

қыртыстың құлауы бойынша бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового до-
лота по падению пласта* down-dip drift of drilling bit
мөлшердің ~-ы / ~ *размеров* dimensional defect
мөлшердің үстіңгі ~-ы ~ *верхнее* ~ *размера* upper limit of size
оқпанның ~-ы / ~ *ствола* branching
пайыздағы ~ / ~ *в процентах* deviation in per cent
прибор тілшелерінің ~-ы / ~ *стрелки прибора* needle deflection
реттеудің ~-ы / ~ *регулирования* offset
рұқсат етілген ~ / ~ *допустимое* ~ *admissible* deviation
стандарттан қабылданған түрде ~ *принятое* ~ *от стандарта* accepted
tolerance
таңдаудан стандартты ~ *стандартное* ~ *выборки* sample standard deviation
тапсырылған бағыттан ~ / ~ *от заданного направления* scattering
тік тұрудан ~ / ~ *от вертикали* vertical deviation
тіке жолдан ~ / ~ *от прямого пути* obliquity
ұңғыманың білігінен қашаудың ~-ы / ~ *долота от оси скважины* deflection
of the bit
үш өлшемде ұңғыма оқпанының ~-ы / ~ *ствола скважины в трех измере-
ниях* hole wandering in three dimensions
шырағданның ~-ы / ~ *свечи* swinging of stand
ықтималды ~ / ~ *вероятное* ~ *probable* deviation
АУЫТҚУШЫЛЫҚ *возмущение* disturbance, perturbation
ағылып келу ~-ғы / *приливное* ~ *tide-gage* disturbance
ағымның шағын ~-ғы / *малое* ~ *течения* small disturbance of flow
ағынның ~-ғы / ~ *потока* flow disturbance
адиабатикалық ~ *адиабатическое* ~ *adiabatic* perturbation
асимптотты өшіп жатқан ~ *асимптотически затухающее* ~ *subsidence*
желілік өсе түсетін ~ *линейно нарастающее* ~ *ramp* disturbance
жер ~ *земное* ~ *terrestrial* disturbance
қысым өрісінің ~-ғы / ~ *поля давления* disturbance in the pressure field
магнитті ~ *магнитное* ~ *magnetic* disturbance
нүктелі ~ *точечное* ~ *point* disturbance
секіріс тәрізді ~ *скачкообразное* ~ *step* disturbance
серпімді ~ *упругое* ~ *elastic* disturbance
толқынды ~ *волновое* ~ *wave* disturbance
АУЫТҚЫТУ *отклоняться*:
тік жағдайдан ~ / ~ *от вертикали* deviate from the vertical
тік біліктен (мінбе туралы) ~ / ~ *от вертикальной оси (о вышке)* be out of plumb
АУЫТҚЫТУШЫ *отклонитель* deflecting tool, deflector, whip-stock
екінші оқпанды кесуге арналған ~ / ~ *для резки вторых стволов*
sidetracking whipstock
жуып шығуы бар ~ / ~ *с промывкой* circulating whipstock
турбиналық бұрғылауға арналған ~ / ~ *для турбинного бурения* deflector for
tur-bodrilling

АЦЕТИЛЕН *ацетилен* acetylene
газ тәрізді ~ *газообразный* ~ acetylene gas

АЦЕТИЛЕН ОТТЕГІ *ацетиленокислород* oxyacetylene

АША *штпель* plug

АШУ I *брожение* fermentation
анаэробты ~ *анаэробное* ~ anaerobic fermentation
бағытталатын ~ *направляемое* ~ controlled fermentation
еркін ~ *произвольное* ~ spontaneous fermentation
күкіртті сутегінің ~-ы / *сероводородное* ~ hydrogen-sulfide fermentation
спиртті ~ *спиртовое* ~ alcoholic fermentation
су түбіне түсетін ~ *донное* ~ bottom fermentation
сіркесу қышқылды ~ *уксуснокислое* ~ acetic fermentation
шөгіндідегі ~ / ~ *в осадках* sedimentary fermentation

АШУ II *вскрывать* uncover, strip, drill in, tap, open up, break down
мұнай газ шоғырын ~ / ~ *нефтегазовую залежь* tap the oil and gas pool

АШУ III *открывать:*
желіні ~ / ~ *жилу* strike a lode
кенішті ~ / ~ *месторождение* discover a deposit

АШЫҚТЫҚ *раскрытость* opening
арналарды ~ / ~ *каналов* channel opening
жарықшақтарды ~ / ~ *трещин* fissure [fracture] opening
кеуектерді ~ / ~ *пор* pore opening

АШЫЛУ (ЖАЗЫЛУ) *разворачиваться:*
жел бойынша ~ / ~ *по ветру* turn downwind
желге қарсы ~ / ~ *против ветра* turn into the wind
жердегі ~ / ~ *на земле* ground-loop

АШЫЛЫМ *открытие:*
газ кенішінің ~-ы / *газового месторождения* gas-field discovery
дросселдің толық ~-ы / *полное* ~ *дросселя* full throttle
жаңа кеніштің ~-ы / ~ *нового месторождения* new pool discovery
кеніштің ~-ы / *месторождения* discovery of deposit
өнеркәсіптік кеніштің ~-ы / ~ *промышленного месторождения* discovery of commercial pool
сыйымдылық ыдысының ~-ы / ~ *резервуара* opening-up a tank

АШЫП КӨРУ *вскрытие:*
кенішті ~ / ~ *месторождения* opening-out of a field
қыртысты ~ / ~ *пласта* drilling-in [stripping of bed, formation exposure]
өнімді қыртысты ~ / ~ *продуктивного пласта* drilling-in, tailing-in
суы мол көкжиекті ~ / ~ *водоносного горизонта* tapping of underground reservoir

АШЫП ҚОЮ *обнажать* expose, uncover
жуу арқылы ~ / ~ *смывом* denude

АЭРАТОР *аэратор* aerator

АЭРОБАРЛАУ *аэроразведка* aeroprospecting

АЭРОГЕНДІ *аэрогенный* aerogenic, eolian
АЭРОГЕОЛОГИЯ *аэрогеология* aerogeology
АЭРОГЕОТҮСІРУ *аэрогеосъемка* air [aerial] geological survey
АЭРОГРАДИОМЕТР *аэроградиометр* airborne gradiometer
АЭРОГРАФ *аэрограф* air compressor
АЭРОЗОЛЬ *аэрозоль* aerosol
АЭРОМАГНИТОМЕТР *аэромагнитометр* airborne [aerial] magnetometer
АЭРОМАГНИТТІ *аэромагнитный* aeromagnetic
АЭРОМЕТР *аэрометр* aerometer
АЭРОМЕТРИЯ *аэрометрия* aerometry
АЭРОРАЦИЯЛАУ *аэрирование* aeration
АЭРОСУРЕТ *аэроснимок* aerial photograph
АЭРОТҮСІРУ *аэросъемка* aerial [airborne] survey; aerial mapping
АЭРОФОТО ТҮСІРУ *аэрофотосъемка* aerial [airborne] photographic survey, aerial
АЭРОІЗДЕНУ *аэроизыскания* airborne [aerial] survey
АЯЗҒА ТӨЗІМДІ *морозостойкий* frost-resistant, frost-proof
АЯЗҒА ТӨЗІМДІЛІК *морозостойкость* frost resistance
АЯҚТАП БІТІРУ *заканчивать* (ұңғыманы – скважину) complete ақырғы забойдың тапсырылған орналасуы бар ұңғыманы ~ / ~ скважину с заданным расположением конечного забоя complete a well in a desired target area
бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ бурового раствора aeration of drilling mud
өнеркәсіптік пайдалануға арналған ұңғыманы ~ / ~ скважину для промышленной эксплуатации complete a well for commercial production
АЯҚТАУ *завершение* completion; termination
мұнай ұңғымасын құбырсыз ~ беструбное ~ нефтяных скважин tubingless completion
теңіз түбінде ұңғыманы бұрғылаумен (кұрал-сайманның сағасы теңіз суына тиетін түрде) ~ / ~ бурением скважины на морском дне (при котором устье-вое оборудование соприкасается с морской водой) wet completion
ұңғыманы ~ / ~ скважины well completion
АЯҚТАУ *заканчивание* (ұңғыманың – скважины) completion
ашық забойлы ұңғыманы ~ / ~ скважины открытым забоем barefoot completion
ашық су асты құрал-сайман сағасы бар ұңғыманы ~ / ~ скважины с открытым подводным устьевым оборудованием wet subsea completion
бір бағаналы газ лифтке арналған ұңғыманы ~ / ~ скважины для одноконтного газлифта one-string pumpdown completion
бірнеше өнімді көкжиекті бір сәтте бірігіп пайдалануға арналған ұңғыманы ~ / ~ скважины для одновременной совместной эксплуатации нескольких продуктивных горизонтов multiple completion
екі көкжиекте ұңғыманы ~ / ~ скважины в двух горизонтах dual completion
жағалата отырғызылған забойы бар ұңғыманы ~ / ~ скважины с обсаженным забоем cased-hole well completion

жағалата отырғызылмаған забой кезіндегі ұңғыманы ~ / ~ *скважины при необсаженном забое* open-hole completion

қиыршық тасты толтырмасы бар ұңғыманы ~ / ~ *скважины гравийной набивкой* gravel-pack completion

мұхиттың түбіндегі ұңғыманы ~ / ~ *скважины на дне океана* ocean floor completion

өнімді қыртыстар жиілігіндегі ашық оқпанды ұңғыманы ~ / ~ *скважины открытым стволом в интервале продуктивного пласта* open-hole completion

сорғы-компрессорлық құбырды түсіргеннен кейінгі ұңғыманы ~ / ~ *скважины после спуска насосно-компрессорных труб* permanent (well) completion

су бетіндегі ұңғыманы ~ / ~ *скважины над водой* surface completion

теңіз ұңғымасын ~ / ~ *морской скважины* marine well completion

төрт өнімді көкжиекті бір сәтте пайдалануға арналған ~ / ~ *для одновременной эксплуатации четырех продуктивных горизонтов* quadruple completion

түбінде тіреуіші бар теңіз ұңғымасын ~ / ~ *морской скважины с опорой на дно* bottom supported marine completion

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* (well) completion

АЯЛДАУ ОРНЫНДАҒЫ ҚАЛҚЫМА БЕЛГІ *буй-причал* offshore mooring buoy

Ә

ӘДІ/П (ЖИЕК) оторочка fringe; (ығыстыру шағы алдында – *перед фронтом вытеснения*) bank

араласып кеткен ~ *смешивающаяся* ~ miscible margin, miscible bank

еріткіштің ~-бі / ~ *растворителя* solvent margin, solvent bank

кеніштің ~-бі / ~ *месторождения* fringe of pay

қабыршақты ~ *пленчатая* ~ filmy margin

мұнайды ығыстыратын сулы ~ *водяная* ~, *вытесняющая нефть* oil-driving water margin, oil bank

мұнайлы ~ *нефтяная* ~ oil fringe

нүктелі тереңдеу сақинасы бар ~ / ~ *с кольцом точечных углублений* punctuate ring margin

сазды ~ *глинистая* ~ gouge salvage

сулы ~ *водяная* ~ water fringe

үзілмелі ~ *прерывистая* ~ discontinuous margin

ӘДПТЕУ (ЖИЕКТЕУ) обшивать coat, encase, jacket, lag, sheathe; (тақтаймен – *досками*) board, plank

ӘДІС метод method, procedure, technique

араластыру ~-і / ~ *разбавления* dilution method

ауаны сығып толтыру жолымен, қыртыстық қысымды ұстап тұру ~-і / ~ *поддержания пластового давления путем нагнетания воздуха* method of maintaining reservoir pressure by air injection

аумақ теңгермесінің (толтыру кезінде) ~-і / ~ баланса площадей (при заводнении) balancing of areas technique

ауыспалы тығыздық ~-і / ~ переменной плотности variable density method

ауыспалы үдемелілік ~-і / ~ переменной интенсивности variable intensity method

байытылған газды сығып толтыру ~-і / ~ нагнетания обогащенного газа enriched gas injection method

бастауыш ~ первичный ~ добычи нефти primary oil recovery method

басы артық қорды есептеу ~-і / ~ подсчета запасов method of defining [evaluating] reserves

басы артық қорларды есептеудің көлемді ~-і / объемный ~ подсчета запасов volumetric [volume] method of estimating reserves

басы артық қорларды есептеудің көлемдік-генетикалық ~-і / объемно-генетический ~ подсчета запасов volumetric-genetic method of estimating reserves

басы артық қорларды есептеудің көлемдік-статистикалық ~-і / объемно-статистический ~ подсчета запасов volumetric-statistic method of estimating reserves

басы артық шоғырлану (қуаттану) ~-і / ~ избыточных концентраций (напряжений) immersion-transfer method

беріктік шегінің (құрылымды есептеу кезінде) ~-і / ~ запаса прочности (при расчете конструкций) load factor method

бояулар ~-і / ~ красок dye-penetrant method

бөлу ~-і / ~ разделения separation method

бумен мұнайды ығыстыру ~-і / ~ вытеснения нефти паром steam oil drive method

бұзатын жүктемелер бойынша есептеу ~-і / ~ расчета по разрушающим нагрузкам ultimate-strength design [USD] method

бұзып-жоймайтын ~ неразрушающий ~ non-destructive method, non-destructive testing

бұрғылау ~-і / ~ бурения drilling method

бұрғылау құбырларында тұрақты қысымды ұстап тұру жолымен ұңғыманы бақылау ~-і / ~ контролирования скважины путем удерживания постоянного давления на бурильных трубах constant drill pipe pressure method

бұрыштық келіспеушіліктер ~-і / ~ угловых несогласий interval change method

бүйір оқпанын кескілеу ~-і / ~ зарезки бокового ствола side-tracking method

варияциялық ~ вариационный ~ variational method

газ ұңғымасының дебитін анықтау ~-і / ~ определения дебита газовой скважины gas production test method

газды көлемдік үрлеп толтыру ~-і / ~ площадного закачивания газа pattern-type [dispersed] gas injection method

газды өндіру ~-і / ~ добычи газа gas recovery method

газды сығып толтыру жолымен, қыртыстық қысымды ұстап тұру ~-і / ~ под-

держания пластового давления путем нагнетания газа method of maintaining reservoir pressure by gas injection
 газдың басы артық қорын есептеу ~-і / ~ *подсчета запасов газа* method of computing [calculating] gas reserves
 геофизикалық барлау ~-і / ~ *геофизической разведки* method of geophysical prospecting
 геофизикалық барлаудың жер бетінде іздеу ~-і / *наземный ~ геофизической разведки* surface method of geophysical prospecting
 геофизикалық барлаудың магнитті ~-і / *магнитный ~ геофизической разведки* magnetic method of geophysical prospecting
 геофизикалық барлаудың радиоактивті ~-і / *радиоактивный ~ геофизической разведки* radioactive method of geophysical prospecting ~*радиоактивный ~ индикаторов* tracer method
 геофизикалық барлаудың электрлі ~-і / ~ *электрический ~ геофизической разведки* electric method of geophysical prospecting
 гидравликалық (қыртыстын) ажырау ~-і / ~ *гидравлического разрыва (пласта)* hydraulic fracturing method
 графикалық ~ *графический* ~ graphical method
 графоталдау ~-і / *графоаналитический* ~ semigraphical method
 дебитті анықтау ~-і / ~ *определения дебита* production rate measuring technique, production test method
 дефектоскопия ~-і / ~ *дефектоскопии* flaw detection method
 дефектоскопияның магнитті ~-і / *магнитный ~ дефектоскопии* magnetic flaw detection method
 дефектоскопияның ультрадыбысты ~-і / *ультразвуковой ~ дефектоскопии* ultrasonic flaw defection method
 дифференциалды газсыздандыру ~-і / ~ *дифференциального дегазирования* differential liberation method
 есептеудің ~-і / *упругий ~ расчета* elastic method
 желілік интерполяциялар ~-і / ~ *линейной интерполяции* method of proportional parts
 жоғары қысымды құрғақ газды сығып толтыру ~-і / ~ *нагнетания сухого газа высокого давления* high-pressure dry gas injection method
 жуу ~-і / ~ *промывки* circulating [washing] method
 жуықтатылған ~ *приближенный* ~ approximate method
 жұтып қою ~-і / ~ *поглощения* absorption method
 жылу тасығышты сығып толтырумен мұнайды өндіру ~-і / ~ *добычи нефти нагнетанием теплоносителя* heat-injection secondary oil recovery method
 зертханалық ~ *лабораторный* ~ laboratory method
 изохронды сынақтар ~-і / ~ *изохронных испытаний* isochronous test method
 иммерсионды ~ *иммерсионный* ~ immersion method
 импульстар ~-і / ~ *импульсов* momentum-transfer method импульстік (ұңғыманы)
 зерттеу ~-і / ~ *импульсного исследования (скважины)* pulse testing method
 инверсия ~-і / ~ *инверсий* inversion method

интегральды палубаны орнату ~-і / ~ установки интегральной палубы
integrated deck mating method

каротаждау ~-і / ~ каротажа logging method

кесіктеу ~-і / ~ сечений method of sections

кеуектілікті (қыртыстың) қанығушылықпен өлшеу ~-і / ~ измерения пористости (пласта) насыщением saturation method of pore volume measurement

колориметриялық ~ колориметрический ~ colorimetric method

комплексометриялық (судың қаттылығын анықтау кезінде) ~ комплексометрический ~ (при определении жесткости воды) complexometric method

кондуктометриялық ~кондуктометрический ~ conductance-measuring method

конус ~-і / ~ конуса cone method

корреляциялық ~ корреляционный ~ correlation method

көлеңкелі рентгенография (су басу аумағының жағдайын анықтау) ~-і / ~ теневой рентгенографии (определение положения фронта заводнения) X-ray shadowgraph technique

көпсатылы (ұңғыманы) сынау ~-і / ~ многоступенчатого испытания (скважины) multirate method

қабықтар (коллектордың өзгеруін болжамдау) ~-і / ~ слоев (прогнозирование поведения коллектора) band method

қайталап сүзгілеу ~-і / ~ инфильтрации infiltration method

қайталау ~-і / ~ повторений method of reiteration, repetition method

қанығушылықты (қыртыстың) сұйықпен өлшеу ~-і / ~ измерения насыщенности (пласта) жидкостью method of liquid saturation determination

қату температурасының төмендеуі ~-і / ~ понижения температуры застывания freezing point depression method

қатысты (жыныс) суға малынушылықты анықтау ~-і / ~ определения относительной водосмачиваемости (пород) method for determining relative water wettability

қондыру ~-і / ~ наложения method of superposition

қорларды есептеуге арналған қисық сызық ~-і / ~ изолинии для подсчета запасов isoline method of reserves estimation

қуатты зерттеудің оптикалық ~-і / оптический ~ исследований напряжений optical stress analysis

қуатты қыртыс ішлік жарылыстар ~-і / ~ мощных внутрипластовых взрывов method of strong formation explosions

құбыр желілерін учаскелермен құрастыру ~-і / ~ сборки трубопроводов участками sectorial pipe-coupling method

құрғатылу ~-і / ~ обезвоживания dewatering method

қыртыс ішіндегі жану ошағының ~-і / ~ внутрипластового очага горения in-situ combustion method

қыртысқа жылумен ықпал ету ~-і / ~ теплового воздействия на пласт thermal treatment of formation

қыртысқа ықпал ету ~-і / ~ воздействия на пласт stimulation method

қыртыстан мұнайды алу ~-і / ~ *извлечения нефти из пласта* oil production [oil recovery] method

қыртыстардан мұнай өндіруді ұлғайту ~-і / ~ *увеличения нефтеотдачи пластов* advanced recovery methods

қыртыстарды сынау ~-і / ~ *испытания пластов* method of formation testing

қыртысты өңдеудің термоқышқыл ~-і / *термокислотный ~ обработки пласта* thermal-acid formation treatment method

қыртыстық қысымды ұстап тұру ~-і / ~ *поддержания пластового давления* method of maintaining reservoir pressure

қыртыстық талаптарды іске асыру арқылы, шектен тыс (қыртыстың) суға қанығушылықты анықтау ~-і / ~ *определения критической водонасыщенности (пласта) воспроизведением пластовых условий* restored state method of measuring critical water saturation

қыртыстың біртекті емес екендігін бағалау ~-і / ~ *оценки неоднородности пласта* method of formation non-uniformity analysis, method of formation heterogeneity analysis

қыртыстың зақымдануын (ашу кезінде) бағалау ~-і / ~ *оценки повреждения пласта (при вскрытии)* method of formation damage analysis

қыртыстың құлауын анықтаудың сейсмикалық ~-і / *сейсмический ~ определения падения пластов* dip shooting method

қыртыстың сұйыққа қанығушылығын өлшеудің дистилляциялық ~-і / *дистилляционный ~ измерения насыщенности пласта жидкостью* distillation method of liquid saturation determination

қысымды (ұңғыма ішіндегі) қалпына келтіру ~-і / ~ *восстановления (забойного) давления* bottom-hole pressure build-up method

қысымды қалпына келтіру жолымен қыртыстың біртекті емес екендігін бағалау ~-і / ~ *оценки неоднородности пласта восстановлением давления* pressure build-up method of formation heterogeneity analysis

қысымды қалпына келтіру жолымен қыртыстың зақымдануын (ашу кезінде) бағалау ~-і / ~ *оценки повреждения пласта (при вскрытии) восстановлением давления* pressure build-up method of formation damage analysis

қысымды қалпына келтірудің қисық ~-і / ~ *кривых восстановления давления* pressure transient technique

қысымның құлауы бойынша газдың басы артық қорын есептеу ~-і / ~ *подсчета запасов газа по падению давления* pressure-drop method of estimating gas reserves

люминесцентті-битумнологиялық ~ *люминесцентно-битумнологический ~* luminescent-bitumen method

магнитометриялық (мұнай іздеу) ~ *магнитометрический ~ (поиск нефти)* magnetometrical method

магнитті ұнтақ ~-і / ~ *магнитного порошка* magnetic particle [magnetic powder] method

магнитті ұнтақ дефектоскопиясының ~-і / ~ *магнитно-порошковой дефектоскопии* magnetic-particle flaw detection method

магниттік электрлік (бақылау) ~ *магнитоэлектрический* ~ (контроля) *magneto-electrical method*

малынушылықты анықтау ~-і / ~ *определения смачиваемости method for determining wettability*

материалдық теңгерім ~-і / ~ *материального баланса material balance method*

маятникті әсер есебінен майысқан оқпанды түзету ~-і / ~ *выпрямления искривившегося ствола за счет маятникового эффекта pendulum technique*

модулдік (теңіз негіздерінің құрылысы) ~ *модульный* ~ (строительства *морских оснований*) *modular concept*

мөлшері аз шаршылар ~-і / ~ *наименьших квадратов method of least squares, least-squares technique*

мұнай мен газдың басы артық қорын есептеу ~-і / ~ *подсчета запасов нефти и газа method of defining [evaluating, estimating] petroleum [oil] reserves*

мұнай өндіруді арттыру ~-і / ~ *повышения нефтеотдачи enhanced oil recovery*

мұнай өндіруді есептеудің гидродинамикалық ~-і / *гидродинамический* ~ *расчета добычи нефти hydrodynamic method of calculating oil production*

мұнай өндіруді есептеудің статистикалық ~-і / *статистический* ~ *расчета добычи нефти statistical method of calculating oil production*

мұнай өндіруді қарқындату ~-і / ~ *интенсификации добычи нефти method of stimulating production, stimulation technique, enhanced oil recovery*

мұнай өндіруді үшінші жак ~-і / *третичный* ~ *добычи нефти tertiary oil recovery method*

мұнай өндірудің қосымша ~-і / *вторичный* ~ *добычи нефти secondary oil recovery method*

мұнай іздеудің геологиялық ~-тері / *геологические* ~ы *поисков нефти geological petroleum exploration [petroleum prospecting] methods*

мұнай іздеудің геофизикалық ~-тері / *геофизические* ~ы *поисков нефти geophysical petroleum exploration methods*

мұнайды газбен маңдай алды ығыстыру ~-і / ~ *фронтального вытеснения нефти газом frontal advance gas-oil displacement method*

мұнайды өндіру ~-і / ~ *добычи нефти oil production [oil recovery] method*

мұнайды ығыстыру ~-і / ~ *вытеснения нефти oil drive method*

мұнайды іріктеу ~-і / ~ *отбора нефти oil withdrawal method*

мұнайдың қозғалушылығын арттыру ~-і / ~ *повышения подвижности нефти method of increasing oil mobility*

мінбені құрастыру ~-і / ~ *монтажа вышки derrick assembling [derrick erection] method*

мінбені төменнен жоғары қарай құрастыру ~-і / ~ *монтажа вышки снизу вверх from-the-bottom upward method of derrick assembling*

нүктелікке қарсы жану ~-і / ~ *противоточного горения opposite-flow in-situ combustion method*

орталықтандыру ~-і / ~ *усреднения averaging [smoothing] method*

орташа шаршылау ~-і / ~ *средних квадратов* mid square method
 өкшелік суларды оқшаулау ~-і / ~ *изоляцияции подошвенных вод* bottom water
 isolation [bottom water shutoff] method
 өндіруді қарқындату ~-і / ~ *интенсификации добычи* primary stimulation
 technique
 өндіруді үдетудің қосымша ~-і / *вторичный ~ интенсификации добычи* sec-
 ondary stimulation technique
 өндірудің үдемелілігінің үшінші жақ ~-і / *третичный ~ интенсификации*
добычи tertiary stimulation technique
 өнімді көкжиекті ашу ~-і / ~ *вскрытия продуктивного горизонта* drill-ing-
 in method
 өнімді қыртысты бағалау ~-і / ~ *оценки продуктивного пласта* formation
 evaluation method
 пайдаланатын ұңғымадағы зерттеу ~-і / ~ *исследования в эксплуатируемой*
скважине producing well testing method, production logging technique
 перфорациялау ~-і / ~ *перфорирования* perforation method
 радиациялық ~ *радиационный* ~ radiation method
 рентген құрылымды ~ / ~ *рентгеноструктурный* X-ray diffraction method
 рұқсат етілген жүктемелер бойынша есептеу ~-і / ~ *расчета по допусти-*
мым нагрузкам working stress design [WSD] method
 сақина мен шардың ~-і / ~ *кольца и шара* ball-and-ring method
 салмақтық көрсеткіштерді бағалау ~-і / ~ *оценки весовых показателей*
 estimating method for weight parameters
 сандық ~ *количественный* ~ quantitative method
 сандық ~ *численный* ~ numerical method
 сапалы ~ *качественный* ~ qualitative method
 сапаны бақылау ~-і / ~ *контроля качества* quality control method
 соңғы әртүрлілік ~-і / ~ *конечных разностей* finite difference method
 спектроскопиялық ~ *спектроскопический* ~ spectroscopic method
 статистикалық ~ *статистический* ~ statistical method
 су бүркушілікті анықтаудың түтікті ~-і / *капиллярный ~ определения*
смачиваемости capillarymetric method for determining wettability
 суға толтыру ~-і / ~ *заводнения* water flooding method
 суды айдап шығару (тарамдануды тудыру) ~-і / ~ *откачивания (вызов при-*
тока) pump-out [swabbing] method
 судың (ұңғымадағы) тарамдалу орнын анықтау ~-і / ~ *определения места*
притока воды (в скважину) water influx location method
 сұйық ерітіндіні сығып толтыру ~-і / ~ *нагнетания жидкого растворителя*
 liquid solvent injection method
 сыйымдылықты бақылау ~-і / ~ *контроля емкости* capacity control method
 сынақтар ~-і / ~ *испытаний* testing method, testing procedure
 сынаманы іріктеу ~-і / ~ *отбора проб* method of sampling
 сынапты сығып толтыру арқылы, шектен тыс (қыртыстың) суға
 қанығушылықты анықтау ~-і / ~ *определения критической водонасыщен-*

ности (пласта) нагнетанием ртути mercury injection method of measuring critical water saturation

сынау мен кателік ~і / ~ проб и ошибок trial-and-error [cut-and-try] method

таңбаланған атомдар ~і / ~ меченых атомов tracer method

темір арқанмен бұрғылау кезіндегі жыныс үлгілерін іріктеу ~і / ~ отбора образцов породы при канатном бурении chop coring

тендей бүліну ~і / ~ равных деформаций equal-strain method

тоқтатып қою ~і / ~ замораживания freezing method

тұзсыздандыру ~і / ~ обессоливания desalting method

тұндыру ~і / ~ осаждения sedimentation method

түзеп цементтеу ~і / ~ исправительного цементирования remedial [squeeze] cementing method

тығындау ~і / ~ тампонирования squeezing method

тік жану ~і / ~ прямого горения direct-flow in-situ combustion method

тік қалып ~і / ~ вертикальной рамки vertical loop method

ұқсастық ~і / ~ подобия similitude method

ұласпалы сызық бойынша құбыр желісін төсеу ~і / ~ укладки трубопровода по цепной линии catenary pipe-laying method

ұнтақты ~ порошоквый ~ powder method

ұңғыма оқпанының қабырғасын бекіту ~і / ~ закрепления стенки ствола скважины borehole wall consolidation method

ұңғыма разрядтарын корреляциялау ~і / ~ корреляции разрядов скважин method of borehole section correlation

ұңғыманы аяқтау ~і / ~ заканчивания скважины well completion method

ұңғыманы ұстап тұру құбырларымен бекіту ~і / ~ крепления скважин обсадными трубами well casing method

ұңғыманың дебитін шектеу ~і / ~ ограничения дебита скважины method of limiting well production rate

ұршықша құралдау ~і / ~ центрифугирования centrifuge method

үздіксіз жуу кезінде ұңғыманы нық бекіту ~і / ~ глушения скважины при непрерывной промывке concurrent method of well killing

үйлесімді теңгерме ~і / ~ гармонического баланса describing function method

флотационды ~ флотационный ~ flotation method

цементтеу ~і / ~ цементирования cementing method

циклді бусіңдіру жолымен мұнай өндірудің қосымша ~і / вторичный ~ добычи нефти циклической паропропиткой cyclic steam-soak(ing) secondary oil recovery method

шағылу ~і / ~ отражения reflection method

шектен тыс (қырғыстың) суға қанығушылықты анықтау ~і / ~ определения критической водонасыщенности (пласта) method of measuring critical water saturation

ыстық сумен мұнайды ығыстыру ~і / ~ вытеснения нефти горячей водой hot water drive method

ірі блокпен құрастыру ~і / ~ *крупноблочного монтажа* large-size section assembly

ӘДІСТЕР (ӘДІС-ТӘСІЛДЕР) методика technique, procedure

есептеудің ~і / ~ *расчета* design procedure

өлшеудің ~і / ~ *измерений* measurement procedure

тәжірибе ~і / ~ *эксперимента* experimental technique

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын есептеу ~і / ~ *расчета обсадной колонны* casing string design procedure

үлгілерді алудың ~і / ~ *взятия образцов* sampling technique

ӘК известь lime

ӘК СӨНДІРГІШ известегаситель lime slaker

ӘКЕЛІМ импорт import

арнайы ~ *специальный* ~ retained import

бәсекелестегі ~ *конкурирующий* ~ competitive import

қосымша ~ *дополнительный* ~ complementary import

ӘКЕЛІМ ЖАСАУШЫ импортер importer

газды ~ / ~ *газа* gas importer

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil [petroleum] importer

шикізатты ~ / ~ *сырья* importer of raw materials

ӘКЕЛІМДІ АУЫСТЫРУ импортзамещение import substitution

ӘКТАС известняк chalkstone, limestone

ӘКТЕУ известкование liming, calcification

ӘКТІ известковый calcareous, calciferous, limy

ӘКТІ-ДОЛОМИТТІ известково-доломитовый limestone-dolomitic

ӘКТІ-МҮЙІЗДІ известково-роговой calcareocorneous

ӘКТІ-НАТРИЙЛІ известково-натриевый calcosodic

ӘКТІ-САЗДЫ известково-глинистый calcareo-argillaceous

ӘКТІ-СІЛТІЛІ известково-щелочной calc-alkali

байланысқан ~ *связанная* ~ combined lime

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic [water] lime

гидратты ~ *гидратная* ~ hydrated lime

жеңіл ~ *воздушная* ~ common [air-hardening] lime

жұтаң ~ *тощая* ~ lean [meager, poor] lime

жылдам сөндірілетін ~ *быстрогасящаяся* ~ quick-slacking lime

кесекті ~ *кусовая* ~ lump lime

көмір қышқылды ~ *углекислая* ~ carbonate of lime

күйдіретін улы ~ *едкая* ~ caustic lime, quicklime

күйдірілген ~ *обожженная* ~ burned [calcined] lime

күкіртті қышқыл ~ *сернокислая* ~ gypsum, calcium sulfate

майлы ~ *жирная* ~ rich [fat] lime

натрлы ~ *натровая* ~ soda lime

сөндірілген ~ *гашеная* ~ hydrated [slaked] lime

таза ~ *чистая* ~ pure [neat] lime

ұнтақ тәрізді ~ *порошкообразная* ~ pulverized lime

хлорлы ~ *хлорная* ~ bleaching powder, hypochloride lime

ӘЛСІЗ СӘУЛЕ *просвет* clearance, gap

бұрғылау кезіндегі ~ / ~ *при бурении* air gap at drilling condition

ӘЛСІРЕТУ *ослаблять*:

қысқышты ~ / ~ *зажим* unclamp

тартқышты ~ / ~ *затяжку* ease off

ӘЛСІРЕУ *ослабление*:

вакуумның ~-і / ~ *вакуума* loss of vacuum

дабылдың ~-і / ~ *сигнала* attenuation of signal

дәнекерлеу тігісінің ~-і / ~ *сварного шва* concavity

жыныстың ~-і / ~ *породы* rock slackening

жібіген темір арқанның тартылуының ~-і / ~ *натяжения талевого каната*
slackening of wireline

кернеудің ~-і / ~ *напряжения* stress release

қашауастың салмалы тістерін бекітудің ~-і / ~ *крепления вставных зубьев шарошки* loosening of rolling cutter inserts

қысудың ~-і / ~ *сжатия* decompression

қысымның ~-і / ~ *давления* release of pressure

мүжілудің ~-і / ~ *коррозии* corrosion mitigation

ӘПЕРУ *подавать* deliver, feed

ауаны ~ / ~ *воздух* blow, fan

бұрғылау ерітіндісін ұңғымаға ~ / ~ *буровой раствор в скважину* deliver
drilling mud into the well

бұрғылау құрал-сайманын ~ / ~ *буровой инструмент* feed drilling tool

газды (газ лифт кезінде) ~ / ~ *газ (при газлифте)* inject gas

қақпақша арқылы ~ / ~ *через клапан* valve

суды сорғымен ~ / ~ *воду насосом* pump water

ӘРЕКЕТ ЕТПЕЙТІН *бездействующий* idle, inoperative, out of service,
off-stream

ӘРЕКЕТТЕСТІ/К *взаимодействие* interaction

кен шоғырларының ~-гі / ~ *залежей* reciprocal influence of deposits

құрылымдық ~ *конструктивное* ~ structural interaction

магниттік серпімді ~ *магнитоупругое* ~ magnetoelastic interaction

тойтарылған толқындардың ~-гі / ~ *отраженных волн* reflection interaction

ұңғымалардың ~-гі / ~ *скважин* well interference, well interaction

физика-химиялық ~ *физико-химическое* ~ physicochemical interaction

ішкі молекулярлық ~ *внутримолекулярное* ~ intramolecular interaction

ӘРКЕЛКІ *неравновесие* disbalance, unbalance

ӘРКЕЛКІЛІ/К *неравномерность* unbalance

жұмыстың ~-гі / ~ *работы* fluctuation

қалдық ~ *остаточная* ~ offset

ӘРІПТЕС *партнер* partner

біріккен кәсіпкерлік бойынша ~ / ~ *по совместному предпринимательству* partner in a joint venture

көлеңкелі ~ *тенево́й* ~ silent [shadow] partner
саудадағы ~ *торго́вый* ~ partner in trade
ықтимал ~ *потенциальный* ~ potential partner
іскерлік ~ *деловой* ~ business partner

ӘРІПТЕС-ҚҰРЫЛТАЙШЫЛАР   *партнеры-учредители*   founding partners

ӘСЕР эффект effect

адсорбция ~-і / ~ *адсорбции* adsorption effect
әуе дыбыс толқынының ~-і / ~ *воздушной звуковой волны* air blast effect
басылудың ~-і / ~ *затухания* damping effect
бұрғылау ерітіндісін тығындап тастайтын ~ *закупоривающий* ~ *бурового раствора* drilling mud plastering effect

бүйір жақ ~ *боковой* ~ lateral effect

Дональд Дактың ~-і / ~ *Дональда Дака* Donald Duck effect

екпінді ~ *ударный* ~ impact effect

Жаменнің ~-і / ~ *Жамена* Jamin effect

жарылыстың ~-і / ~ *взрыва* blast effect

жылу ~-і / *тепловой* ~ heat [thermal] effect

ингибитор жасаудың ~-і / ~ *ингибирования* inhibition effect

кепроктың ~-і / ~ *кепрока* caprock effect

кесетін (қашауды) ~ *режущий* ~ (*долота*) cutting effect, cutting action

көлемді ~ *масштабный* ~ scale effect

қабырғаға жақын орналасқан ~ *пристенный* ~ wall effect

қалқымалылықтың ~-і / ~ *плавучести* buoyancy effect

қосымша ~ *побочный* ~ by-effect, side effect

магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic effect

магнитті стрикциялы ~ *магнотстрикционный* ~ magnetostrictive effect

маятникті ~ *маятниковый* ~ pendulum effect

мөлтек сүзгілейтін ~ *микрофльтрационный* ~ microfiltration effect

мұздатудың ~-і / ~ *охлаждения* cooling [chilling] effect

мікбастылықтың ~-і / ~ *поршневания* swabbing effect, swabbing action

осмотикалық ~ *осмотический* ~ osmotic effect

өзара әрекеттесу ~-і / ~ *взаимодействия* interaction; (ұңғымалар – *скважин*) interference effect

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-і / *гравитационный* ~ gravity effect

синергетикалық ~ *синергетический* ~ synergistic effect

сулау ~-і / ~ *смачивания* wetting effect

сүзгілейтін ~ *фльтрационный* ~ filtration effect

тежеуіш ~-і / *тормозной* ~ braking effect

темірмен арқаулайтын ~ *армирующий* ~ reinforcing effect

Тосқауылдың ~-і / ~ *заслона* shielding effect

түтікті ~ *капиллярный* ~ capillary effect

үлгіден шығу кезіндегі шекті ~ *граничный* ~ *на выходе из образца* outflow boundary effect

үстіртін ~ *поверхностный* ~ skin effect
 шапшып ағатын ~ *струйный* ~ (*долота*) jet action
 шекті ~ *граничный* ~ boundary effect
 шоңғалды ~ *пороговый* ~ threshold effect
 ығыстырудың аландық ~-і / *площадной* ~ *вытеснения* areal sweep effect
 ығыстырудың тік ~-і / *вертикальный* ~ *вытеснения* vertical sweep effect
 экрандау ~-і / ~ *экранирования* shield(ing) effect
 электрострикциялы ~ *электрострикционный* ~ electrostrictive effect
ӘСЕР ЕТУ I *влияние* effect, influence
 апшудың ~-і / ~ *усадки* effect of shrinkage
 ауытқушылықтың ~-і / *возмущающее* ~ perturbation
 балшықты қабықтың ~-і / ~ *глинистой корки* mud cake effect
 бұрғылау бағанасы салмағының ~-і / ~ *веса бурильной колонны* effect of drilling string weight
 бұрғылау ерітіндісінің ~-і / ~ *бурового раствора* drilling mud effect
 ену аймағының ~-і / ~ *зоны проникновения* influence of invaded zone
 жанама ~ *побочное* ~ side effect
 жағу жағдайының ~-і / ~ *условий залегания* formation factor
 зиянды ~ *вредное* ~ adverse [harmful, unfavorable] effect
 көлемнің ~-і / ~ *масштаба* scale effect
 қоршаған жағдайдың ~-і / ~ *окружающих условий* influence of ambient conditions
 қыртыс қуатының ~-і / ~ *мощности пласта* bed thickness effect
 орнын алмастыратын тау жынысының ~-і / ~ *вмещающих горных пород* influence of enclosing rock
 рельефтің ~-і / ~ *рельефа* topographic effect
 температураның ~-і / ~ *температуры* temperature effect
 ұңғыма диаметрінің ~-і / ~ *диаметра скважины* borehole effect
 ұңғыма оқпанының ~-і / ~ *ствола скважины* borehole effect
 экрандаушы ~ *экранирующее* ~ shield effect
ӘСЕР ЕТУ II *воздействие* action; effect; exposure, influence; attack; impact
 ауытқушылықпен ~ *возмущающее* ~ disturbing influence, disturbance
 бактериялармен ~ *бактериальное* ~ bacterial attack
 динамикалық ~ *динамическое* ~ impact, dynamic action
 еріткішке ~ / ~ *растворителя* attack by solvent
 жасанды ~ *искусственное* ~ на пласт artificial action on bed
 кенді ұңғыма аймағына ~ / ~ *на призабойную зону* bottom-hole zone treatment
 қоршаған ортаға ~ / ~ *на окружающую среду* environmental impact
 қыртысқа ~ / ~ *на пласт* bed stimulation
 қыртысқа электр термиялық ~ *электротермическое* ~ на пласт electrothermal bed stimulation
 сыртқы ~ *внешнее* ~ external attack
 термиялық ~ *термическое* ~ на пласт thermal bed stimulation
 термо химиялық ~ *термохимическое* ~ heat and chemical effect

физикалық ~ *физическое* ~ physical action

электр гидравликалық ~ *электрогидравлическое* ~ electrohydraulic effect

ӘУЕ *воздушный* air; overhead; aerial

ӘУЕ-ҚҰРҒАҚ *воздушно-сухой* air-dry

Б

БАҒА (НАРЫҚ) цена cost, price

мұнайдың ~-сы / ~ на нефть oil [petroleum] price

сатып алу ~-сы / *закупочная* ~ procurement price

саудада ұсынылған ~ *предложенная* ~ на торгах bid

төмендетілген экспорттық ~ *заниженная экспортная* ~ less than fair value

БАҒА ҚАЛЫПТАСУЫ ценообразование price formation, pricing

несиелік ~ *ссудное* ~ loan pricing

реттелетін ~ *регулируемое* ~ administered pricing

БАҒАЛАУ (БАҒА КЕСУ) оценка estimation, evaluation

бағалық құнын ~ *стоимостная* ~ cost estimate

болашағы барлығын ~ *перспективная* ~ perspective [long-term] evaluation

геологиялық-экономикалық ~ *геолого-экономическая* ~ economic-geological evaluation

дөрекі кәсіпшілікті ~ *грубая промысловая* ~ rough field appraisal

жарақталуы бойынша бұрғылау қашауының тозуын ~ / ~ *износа бурового долота по вооружению* evaluation of dulling characteristics of drilling bit

жиілігі бойынша ~ *поинтервальная* ~ interval estimation

инженерлік-геологиялық ~ *инженерно-геологическая* ~ engineering-geological estimation

кеніштігі ~ / ~ *месторождения* deposit evaluation, deposit estimation

кенішті өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ *месторождения* commercial evaluation of deposit

кеуектікті ~ / ~ *пористости* appraisal of porosity

көз мөлшерімен ~ *визуальная* ~ visual evaluation

қорларды ~ / ~ *запасов* estimation of reserves

қыртыстағы газ көлемін ~ / ~ *объема пластового газа* estimation of gas in place

қыртысты ~ / ~ *пласта* formation evaluation

қыртыстық флюидтерді сандық ~ *количественная* ~ *пластовых флюидов* accounting for quantities of reservoir fluids

мұнай кенішін ~ / ~ *месторождения нефти* evaluation of oil pool

мұнай мен газдың құрамын ~ / ~ *свойств нефти и газа* evaluation of oil and gas properties

мұнайдың бар болуын ~ / ~ *нефтеотдачи* oil recovery estimation

мүмкін болатын басы артық қорларды ~ / ~ *вероятных запасов* definition of probable reserves

пайдалану жағдайында ~ / ~ в условиях эксплуатации field evaluation
сапалылық деңгейін ~ / ~ уровня качества estimation of quality level
сұрыптауларды ~ / ~ выборки sample estimation
ұңғыма дебитін ~ / ~ дебита скважины rating of a well
шекаралық ~ граничная ~ boundary evaluation
шығындарды ~ / ~ затрат cost estimation

БАҒАНА колонка:

алмасты бұрғылау ~-сы / ~ алмазного бурения diamond drill core
бензин құю ~-сы / бензозаправочная ~ (fuel) filling station
гелогиялық ~ геологическая ~ geological column
кен жынысының ~-сы / ~ породы core (sample)
литологиялық ~ литологическая ~ lithological column
өрт сөндіру ~-сы / пожарная ~ fire standpipe
перфоратор ~-сы / ~ перфоратора bar

БАҒАНАЛАРМЕН ТҮРАҚТАНДЫРЫЛҒАН стабилизированный колоннами column-stabilized

БАҒАНАНЫ ӘРЛІ-БЕРЛІ ҚОЗҒАУ расхаживать колонну reciprocate the string

БАҒАНДА ҰСТАЛЫП ТҮРАТЫН поддерживаемый на столбах columnar

БАҒДАР I маршрут:

айдап қотаратын ~ / ~ перекачки flow circuit

БАҒДАР II ориентировка orientation

желілік ~ линейная ~ lineation

кездейсоқ ~ случайная ~ random orientation

кеңістіктегі ~ пространственная ~ dimensional orientation

таусыншақты ~ реликтовая ~ relict orientation

БАҒДАР III профиль:

су түбінің (теңіздің) ~-ы / ~ dna (моря) mud line

ұңғыманың ~-ы / ~ скважины course of the hole

БАҒДАР ӨЛШЕУШІ профиломер profiler

жоғары жиілікті (теңіздің қатты топырағын анықтауға арналған) ~ высокочастотный ~ (для определения твердого грунта моря) high-frequency profiler

қатты су түбінің (тұнба қабаты астындағы қатты су түбін анықтауға арналған) ~-і / ~ твердого dna (для определения твердого dna под слоем ила) sub-bottom profiler

БАҒДАРЛАМА программа schedule, scheme, program

барлау ~-сы / ~ разведки exploration program

бұрғылау ~-сы / ~ бурения drilling plan

сынақтар ~-сы / ~ испытаний test program

теңіздің терең суында бұрғылау ~-сы / ~ глубоководного бурения на море Deep Sea Drilling Program, DSDP

ұңғыма оқпанын бекіту ~-сы / ~ крепления ствола скважины well casing program

БАҒДАРЛАУ ориентировать:

ауытқытқыш құралды ~ / ~ *отклоняющий инструмент* orient a deflecting tool

БАҒЫТ I направление:

айналу ~-ы / ~ *вращения* sense of rotation

бөлінген ~ *выделенное* ~ referential [preferred] direction

желдің ~-ы / ~ *ветра* bearing of apparent wind

кері ~ *обратное* ~ return direction

компас бойынша ~ / ~ *по компасу* bearing

координат осінің ~-ы / ~ *оси координат* direction of the axis

көлбеу ұңғыманың азимуталды ~-ы / *азимутальное* ~ *наклонной скважины* line of bearing

күштің әрекет ету ~-ы / ~ *действия силы* force direction

қиғаш ~ *косое* ~ obliquity

құлау ~-ы / ~ *падения* direction of incidence, direction of dip

қырғыстың созылып жату ~-ы / ~ *простираения пласта* line of bearing

мұнайды ығыстыру ~-ы / ~ *вытеснения нефти* sweepout pattern

сағат тілі бойынша ~ / ~ *по часовой стрелке* clockwise direction

сағат тіліне қарсы ~ / ~ *против часовой стрелки* anticlockwise [counterclockwise] direction

созылып жату ~-ы / ~ *простираения* direction of strike

су асты ~ *подводное* ~ subsea conductor

сызаттың ~-ы / ~ *трещины* fracture direction

сырт жақтағы ~ *наружное* ~ outer conductor

сыртқы (бірінші бағана) ~ *внешнее* ~ (*первая колонна*) outer conductor

талшықтың (металл, цементтің) ~-ы / ~ *волокна (металла, цемента)* grain flow

тапсырылған ~ *заданное* ~ azimuth direction

темір арқанның жүріс соңының ~-ы / ~ *ходового конца каната* wireline (runner) guide

теңіз (бірінші ұңғыманы ұстап тұру бағанасы) ~-ы / *морское (первая обсадная колонна)* ~ marine conductor

тік ~ *прямое* ~ forward direction

ұңғыма оқпанының ~-ы / ~ *ствола скважины* course of the hole

флюидтердің қозғалу ~-ы / ~ *движения флюидов* fluid stream course

шахталы ~ *шахтовое* ~ cellar pit

шынжырдың қозғалу ~-ы / ~ *движения цепи* direction of chain travel

БАҒЫТ II ориентация orientation

басымдылық ~-ы / *преимущественная* ~ preferred orientation

жыныс үлгілерінің ~-ы / ~ *керна* core orientation

кен жынысы түйірлерінің ~-ы / ~ *зерен горной породы* rock grain orientation, rock grain packing

кен жынысы түйірлерінің кеңістіктегі ~-ы / *пространственная* ~ *зерен горной породы* space rock grain orientation, three-dimensional rock grain packing

кеңістіктегі ~ *пространственная* ~ dimensional orientation

қабаттаулар ~-ы / ~ *напластования* attitude of bedding

пішімі бойынша ~ / ~ *по форме* shape orientation

БАҒЫТТАЛҒАН *направленный*:

арнасына ~ / ~ *в русло* channeled

қыртыстың құлауына сәйкес ~ / ~ *согласно падению пластов* consequent

сыртқа қарай ~ / ~ *наружу* outward

БАҒЫТТАУ *наводит*:

көпірді ~ / ~ *мост* bridge

БАҒЫТТАУЫШ *направляющая* guide

жетекші құбыр астындағы шурфтың ~-ы / ~ *шурфа под ведущую трубу*
rathole guide

жібіген блоктың ~-ы / ~ *талевого блока* traveling-block guide

крейцкопфтың ~-ы / ~ *крейцкопфа* crosshead slide, crosshead guide

қақпақтың ~-ы / ~ *клапана* valve guide

мікбасты штоқтың ~-ы / ~ *поршневого штока* piston rod guide

фрездің ~-ы / ~ *фреза* guide of mill

ысырма шпинделінің ~-ы / ~ *шпинделя задвижки* gate stem guide

БАЖ САЛЫҒЫ *пошлина* duty

импорттық ~ *импортная* ~ import duty

**БАЗА *база* 1. base, basis 2. (склад) base; depot; warehouse; station 3. (основа-
ние) datum; foundation**

(жабдықтауға арналған) жүзетін қалқымалы ~ *плавучая* ~ (для снабжения)
depot ship

гидротурбиналы кенді ұңғыма қозғалтқыштарын жөндеу бойынша ~ / ~ *по
ремонту гидротурбинных забойных двигателей* hydroturbine downhole motor
repair shop

далалық дәнекерлеу ~-сы / *полевая сварочная* ~ field welding station

жабдықтау ~-сы / ~ *снабжения* depot, warehouse

жағалау ~-сы / *береговая* ~ coastal base

жөндеу ~-сы / *ремонтная* ~ repair base, repair depot, service station

жүкті ауыстырып тиейтін ~ / *перевалочная* ~ terminal (station)

жүкті ауыстырып тиейтін мұхит ~-сы / *океанская перевалочная* ~ ocean
terminal

жүкті ауыстырып тиейтін теңіз ~-сы / *морская перевалочная* ~ shipping
terminal

қашау ~-сы / *долотная* ~ drilling storehouse

құбыр ~-сы / *трубная* ~ pipe (control) shop

құбыр дәнекерлеу ~-сы / *трубосварочная* ~ pipe welding station

қызмет көрсету және жабдықтау ~-сы / ~ *обслуживания и снабжения*
service and supply facilities

материалдық-техникалық ~ *материально-техническая* ~ material and
technical base

мұнай тауар ~-сы / *нефтоварная* ~ oil-marketing station

өлшеу ~-сы / ~ измерения spacing
ресурстардың ~-сы / ~ ресурсов resource [economic] base
су көлігінен теміржол көлігіне жүкті ауыстырып тиейтін ~ / *перевалочная*
~ с водного пути на железнодорожный marine terminal
сұйытылған газдың ~-сы / ~ сжиженного газа liquefied natural gas station
шикізат ~-сы / сырьевая ~ source of raw materials
БАЗИС базис 1. base, basis 2. base level, base line, basal plane
әуе суретінің ~-і / ~ аэросъемки air base
геодезиялық ~ / геодезический ~ geodesic base line
денудация ~-і / ~ денудации denudation base, base level of denudation
жамылғы ~-і / ~ покрова lower sheet plane
қыртыстану ~-і / ~ отложения base level of deposition
мүжілу ~-і / ~ эрозии base level of erosion
БАЙҚАУ (БАЙҚАП КӨРУ) опробование sampling; testing
ашық оқпанда ~ / ~ в открытом стволе open hole testing
бұрғылау бағанасында қыртыстарды сынаушымен ~ / ~ испытателем пла-
стов на буровой колонне drill stem formation testing
жүктемесіз ~ / ~ без нагрузки off-load testing
жыртындымен ~ бороздовое ~ trenching
кабелде қыртыстарды сынаушымен ~ / ~ испытателем пластов на кабеле
wireline formation testing
қыртысты ~ / ~ пласта formation testing
минерологиялық ~ минералогическое ~ mineralogical sampling
тексеріп ~ проверочное ~ check sampling
темір арқаулардың құраушымен ~ / ~ компонентов арматуры hardware
components testing
теспелі ~ шуровое ~ pit sampling
төменнен жоғары әдісімен ұңғыманы ~ / ~ скважины методом снизу вверх
up-the-hole testing
ұңғыманы ~ / ~ скважины well(bore) testing
ұңғыманы төменнен жоғары біркелкілікпен ~ / ~ последовательное ~ сква-
жин снизу вверх up-the-hole testing
БАЙЛАМАЙ ТИЕУ навалка loading
қолмен ~ / ~ вручную hand loading
БАЙЛАНЫС (ӨЗАРА ҚАТЫСТЫҚ) связь 1. constraint; connection,
stay 2. (құрылымдар – конструкции) bond 3. физ., хим. bond 4. эл. coupling;
connection 5. рад. communication
айқышты ~ крестовая ~ cross bracing
бұрыштық ~ угловая ~ angle brace
валентті ~ валентная ~ valence bond
индуктивті ~ индуктивная ~ inductive coupling
кері ~ обратная ~ feedback
көлденең ~ поперечная ~ balk, cross bracing
қаттылық ~-ы / ~ жесткости brace, bracing

кұбыр желісіндегі ~ *трубопроводная* ~ pipeline link
механикалық ~ *механическая* ~ constraint, mechanical linkage, mechanical connection

молекула аралық ~ *межмолекулярная* ~ cohesion

нашар ~ *плохая* ~ lack of bond

өткізетін ~ *проводная* ~ wire communication

сұйыққоймалық ~ *емкостная* ~ capacitive coupling

таспалы ~ *ленточная* ~ band

топсалы ~ *шарнирная* ~ joint

тікелей ~ *непосредственная* ~ direct coupling

ұңғымалар арасындағы (гидродинамикалық) ~ / ~ *между скважинами (гидродинамическая)* communication between wells

БАЙЛАНЫС ЖЕЛІЛЕРІ *коммуникации*:

жер асты ~ *подземные* ~ underground pipelines

БАЙПАС *байпас* bypass, equalizing line

БАЙЫТУ (кенді) *обогащать (руду)* concentrate

БАЙЫТЫЛУ *обогащение* concentration, enrichment

газдың ~-ы / ~ *газа* gas enrichment

кұрғақ ~ *сухое* ~ dry concentration

пайдалы қазбалардың ~-ы / *гравитационное* ~ gravity concentration

БАКУИН (баку мұнайынан жасалған машина майы) *бакуин (машинное масло из бакинской нефти)* bakuin

БАКУЛИКОН *бакуликон* baculicone

БАКУОЛЬ (баку мұнайынан жасалған жағармай майы) *бакуоль (горючее масло из бакинской нефти)* bakuol

БАҚЫЛАУ *наблюдение* observation

әуден көзбен шолып ~ *аэровизуальное* ~ aerovisual observation

геофизикалық ~ *геофизическое* ~ geophysical observation

гравиметриялық ~ *гравиметрическое* ~ gravity measurement

дала жағдайындағы ~ *полевое* ~ field observation

деңгейдің тербелісін ~ / ~ *за колебанием уровня* observation of depth gage

көзбен шолып ~ *визуальное* ~ visual observation

параметриялық ~ *параметрическое* ~ parameter observation

БАЛАМА (ПАРАПАР, ТЕПЕ-ТЕН) *эквивалент* equivalent

газды ~ *газовый* ~ gas equivalent

жылу ~-і / *тепловой* ~ heat [thermal] equivalent

механикалық ~ *механический* ~ mechanical equivalent

мұнай ~-і / *нефтяной* ~ oil equivalent

сулы ~ *водяной* ~ water equivalent

химиялық ~ *химический* ~ chemical equivalent

БАЛАМАЛЫЛЫҚ *эквивалентность* equivalence

БАЛАУЫЗ *воск* wax

кен ~-ы / *горный* ~ ozocerite, mineral [earth, fossil] wax

парафинді ~ *парафиновый* ~ paraffin wax

табиғи ~ *натуральный* ~ natural sea
теңіз ~-ы / *морской* ~ sea wax
БАЛҒА молоток hammer
геологиялық ~ *геологический* ~ prospecting [geological] hammer
БАЛДЫР водоросль water plant, alga
теңіз ~-ы / *морская* ~ sea weed
БАЛКОН балкон:
бұрғылау мұнарасының ~ы / ~ *буровой вышки* derrick working platform, runaround (platform)
бұрғылау мұнарасының жоғарғы ~ы / *верхний* ~ *буровой вышки* crow's nest
жоғары тұратын жұмыскердің ~ы / ~ *верхового рабочего* racking platform, monkey-board
төрт құбырлы шырағданымен жұмыс істеуге арналған бұрғылау мұнарасының ~ы / ~ *буровой вышки для работы с четырех-трубными свечами* fourble board(s)
БАЛҚУШЫЛЫҚ расплавляемость fusibility
БАЛҚЫТПА расплав melt
БАЛҚЫТУ I наплавлять overlay, face
берік қорытпамен ~ / ~ *твердым сплавом* face
білікті ~ / ~ *валик* bead
БАЛҚЫТУ II (ЕРІТУ) оплавление:
дәнекерлеу тігісінің үстіңгі бетін ~ / ~ *поверхности сварного шва* washing
БАЛҚЫТЫЛҒАН наплавленный deposited
БАЛҚЫТЫП ҚАЛЫПТАСТЫРУ наплавка facing, surfacing, overlying, welding on
берік қорытпамен ~ / ~ *твердым сплавом* hard-facing
білікті ~ / ~ *валика* beading
қашаудың кесетін жиегін ~ / ~ *режущей кромки долота* bit tipping
үстіңгі қабатты ~ / ~ *поверхности* facing
БАЛЛАСТ балласт ballast
БАЛЛАСТИРОВКА балластировка ballasting
БАЛЛОН баллон cylinder; vessel; bottle; balloon; container; flask
азотты ~ *азотный* ~ nitric cylinder
ацетиленді ~ *ацетиленовый* ~ acetylene cylinder
әуе ~-ы / *воздушный* ~ air collector
газды ~ *газовый* ~ gas cylinder
демалу ~-ы / *дыхательный* ~ tank balloon, breather bag
жоғары қысым ~ы / ~ *высокого давления* high-pressure cylinder
көмірқышқыл газы бар ~ / ~ *с углекислым газом* carbon dioxide [carbonic gas] cylinder
муфтаның резиналы ~-ы / *резиновый* ~ *муфты* rubber tube
оттегі ~-ы / *кислородный* ~ oxygen cylinder
пластмассалы ~ *пластмассовый* ~ plastic cylinder [balloon]
сутегі ~-ы / *водородный* ~ hydrogen cylinder

сығылған ауасы бар ~ / ~ *со сжатым воздухом* compressed air cylinder

БАПТАУ *настройка*:

автоматты ~ *автоматическая* ~ automatic adjustment

керілу (созылу) жүйесін ~ / ~ *системы натяжения* tension setting

қолмен ~ *ручная* ~ manual setting

БАР БОЛУ *содержащий*:

көмір ~ / ~ *уголь* carboniferous, coal-bearing

қазынды организмдер ~ / ~ *ископаемые организмы* fossiliferous

мұнай ~ / ~ *нефть* petroliferous, oil-bearing

тұз ~ / ~ *соль* saliferous

БАР БОЛУЫ *наличие*:

әрекет ететін орналастыру торкөздері кезінде ұңғымалар арасында өлі аймақтардың ~ / ~ *мертвых зон между скважинами при существующей сетке размещения* well pattern dead aquagel

органикалық қалдықтардың ~ / ~ *органических остатков* organic fossil evidence

тасқа айналушылықтың ~ / ~ *окаменелостей* fossil evidence

БАРЖА *баржа* barge

бортан шығып тұрған бұрғылау платформасы артылған ~ / ~ *с буровой платформой, выдвинутой за борт* over-the-side floating barge

бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ drilling barge

бұрғылау мұнараларын жабдықтау үшін қолданылатын десанттық ~ *десантная* ~, *применяемая для снабжения буровых* landing craft tank, LCT

газды сепарациялауға арналған ~ / ~ *для сепарации газа* gas separation barge

жұмыс ~-сы / *рабочая* ~ work barge

жүк ~-сы / *грузовая* ~ cargo barge

көмекші бұрғылау ~-сы / *вспомогательная буровая* ~ drilling tender

кран ~-сы / *крановая* ~ derrick barge

қалқыма ~ *понтонная* ~ pontoon barge

қалқымалы ~ *плавучая* ~ flotation barge

қамтамасыз ету ~-сы / ~ *обеспечения* supply barge

құбыр желілерін тереңдетуге арналған ~ / ~ *для заглубления трубопровода* pipeline dredge

құбыр желілерінің астына орлар қазуға арналған ~ / ~ *для рытья траншей под трубопровод* pipeline trenching barge

құбыр төсейтін кранды ~ *трубоукладочная крановая* ~ pipe-lay derrick barge

құбырларды тасымалдауға арналған ~ / ~ *для перевозки труб* pipe barge

құбырларды тереңдетуге арналған ~ / ~ *для заглубления труб* pipe burying barge

мұнай құятын ~ *нефтеналивная* ~ bulk [oil (tank)] barge, bulk boat

өздігінен жүретін ~ *самоходная* ~ self-propelled barge

өздігінен жүрмейтін ~ *несамоходная* ~ non-propelled [non-propelling, unpowered] barge

өздігінен көтерілетін жұмыс ~-сы / *самоподъемная рабочая* ~ self-elevating work barge

өрт сөндіруге арналған ~ / ~ *для борьбы с пожаром* fire-fighting barge

саяз және батпақты жерлерде бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения в мелководной и болотистой местности* swamp barge

су асты құбыр желілерін төсеуге арналған ~ / ~ *для прокладки подводных трубопроводов* underwater pipe-lay derrick barge

су бетінде бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения на плаву* floating drilling barge

су бетінде бұрғылауға арналған бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ *для бурения на плаву* floating drilling barge

су шайып тұратын ~ *размывочная* ~ jetting barge

суға жартылай түсірілетін ~ *полупогружная* ~ semi-submersible barge

суға сүңгушілер ~-сы / *водолазная* ~ diving barge

суға теңіздің тұрақты құрал-жабдықтарын түсіруге арналған ~ / ~ *для спуска на воду морского стационарного оборудования* launching barge

суға түсірілетін ~ *погружная* ~ submersible barge

суға түсірілетін бұрғылау ~-сы / *погружная буровая* ~ submersible drilling barge

теңізде бұрғылауға арналған ~ / ~ *для морского бурения* offshore drilling barge

терең суда бұрғылауға арналған ~ / ~ *для глубоководного бурения* deepwater drilling barge

тіркемелі ~ *прицепная* ~ dumb barge

тіркеуге алу ~-сы / *буксирная* ~ tow barge

ұңғымаларды жөндеу бойынша (жер асты және күрделі) жұмыстарға арналған ~ / ~ *для работ по (подземному и капитальному) ремонту скважин* workover barge

ішкі су айдындарына арналған бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ *для внутренних водоемов* inland water drilling barge

БАРИТ *барит* baryte, barite, heavy spar

ақ ~ *белый* ~ sawk, baryta white

дөңге ұқсаған ~ *зернистый* ~ granular barite

дөңгелек пішімдегі салмақты ~ / ~ *в массах округлой формы* Bologna spa' Bologna stone

жер түсті ~ *землистый* ~ earthy barite

ирек тісті ~ *гребенчатый* ~ crested barite

пластина іспетті ~ *пластинчатый* ~ lamellar barite

ұсақтап ұнтақталған ~ *мелкоразмолотый* ~ finely grained barite

БАРИТОФИЛЛИТ *баритофиллит* barytophyllite

БАРИТОЦЕЛЕСТИН *баритоцелестин* barytocelestite

БАРКЕВИКИТ *баркевикит* barkevikite

БАРЛАНҒАН (ЗЕРТТЕЛГЕН) (мұнай кеніші) *разведанность* (нефтяного месторождения) extent of exploration

БАРЛАУ (ШОЛУ) разведка prospecting, exploration, survey
алдын ала ~ *предварительная* ~ reconnaissance work, preliminary survey
аэрогеофизикалық ~ *аэрогеофизическая* ~ aerogeophysical survey
аэромагнитті ~ *аэромагнитная* ~ aeromagnetic prospecting, aerial magnetic survey

әуе электр магнитті ~ *воздушная электромагнитная* ~ airborne electromagnetic prospecting

газға ~ жасау / ~ *на газ* gas prospecting

геологиялық ~ *геологическая* ~ geological exploration, geological prospecting, geological survey

геофизикалық ~ *геофизическая* ~ geophysical prospecting, geophysical exploration

геохимиялық ~ *геохимическая* ~ geochemical prospecting, geochemical exploration

гравимагниттік ~ *гравимагнитная* ~ gravity-magnetic survey

егжей-тегжейлі ~ *детальная* ~ detailed exploration

магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic prospecting

мұнайға ~ жасау / ~ *на нефть* prospecting for oil, oil exploration

өңірлік ~ *региональная* ~ regional exploration

пайдалы қазбаларды байыту әдісіне ~ *гравитационная* ~ gravity prospecting

радиоактивті ~ *радиоактивная* ~ radioactive prospecting

сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ seismic prospecting, seismic exploration

теңіздегі ~ *морская* ~ offshore exploration

тойтарылған толқындар әдісімен сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ *методом отраженных волн* seismic reflection survey

шағын жарылыстар әдісімен сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ *методом малых взрывов* shot popping

ілеспелі өндіруі бар ~ / ~ *с попутной добычей* exploration

электрлік ~ *электрическая* ~ electrical prospecting

БАРОГРАММА *барограмма* barogram

БАРОГРАФ *барограф* barograph

БАРОИД *бароид* (*состав для утяжеления бурового глинистого раствора*) baroid

БАРОКАМЕРА *барокамера* pressure chamber

суасты ~-сы / *подводная* ~ pressure [underwater] habitat, diving bell, decompression [hyperbaric] chamber

БАРОЛИТ *баролит* barolite

БАРОМЕТР *барометр* barometer, weather gage ртутный ~ mercury barometer

БАРОМЕТР-АНЕРОИД *барометр-анероид* aneroid barometer

БАРРЕЛЬ (сыйымдылық мөлшері: ағыл. = 163,3 л; амер. – 119 л; мұнай үшін = 159 л; цемент үшін = 170,5 кг) *баррель* (*мера вместимости: англ. = 163,3 л; амер. – 119 л; для нефти = 159 л; для цемента = 170,5 кг*) barrel объёмный ~ barrel-bulk (0,142 куб. м)

БАРРУАЗИТ *барруазит* barroisite
БАРЫС (ҮДЕРІС) *процесс* process
айнала төңіректегі ~ *круговой* ~ *cycle*
бұрғылау (қыртысқа ену сәтінен бастап) ~-ы / ~ *бурения (начиная с момента входа в пласт)* completion
газды тазалау ~-ы / ~ *очистки газа* gas scrubbing operation
жасалым (пайдалану тарихы) ~-ы / ~ *разработки (история эксплуатации)* performance history
жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ operation
қыртыс ішіндегі жану ~-ы / ~ *внутрипластового горения* in-situ combustion process
қыртыстың гидро ажырау ~-ы / ~ *гидроразрыва пласта* hydraulic fracturing process
су толу ~-ы / ~ *заводнения* flooding
сіңіру ~-ы / ~ *абсорбции* absorption process
технологиялық ~ *технологический* ~ flow process
ұңғыманың өршу ~-ы / ~ *возбуждения скважины* well-stimulation process
БАСҚАРМА *Управление:*
қоршаған ортаны қорғау (АҚШ) ~-сы / ~ *охраны окружающей среды (США)* Environmental Protection Agency, EPA (USA)
БАСҚАРУ *управление* 1. control, operation, handling 2. (мекеме – учреждение) department 3. (әкімшілік – административное) management
автоматты түрде ~ *автоматическое* ~ automatic control, automatic operation
автономиялы түрде ~ *автономное* ~ off-line control
алыс қашықтықтан ~ *дистанционное* ~ remote-controlled operation, remote handling, remote control
алыс қашықтықтан диспетчерлік ~ *дистанционное диспетчерское* ~ dispatch supervisory control
апаттық ~ *аварийное* ~ emergency control
бағдарламалық ~ *программное* ~ programmed control
болат арқанмен ~ *тросовое* ~ cable operation, cable control
бұрғылау жұмыстарын ~ / ~ *буровых работ* drilling department
бұрғылау жұмыстарын өңірлік ~ *региональное* ~ *буровых работ* regional drilling department
бұрғылауды автоматты түрде ~ *автоматизированное* ~ *бурением* automatic drilling control
біркелкілікпен ~ *последовательное* ~ series [sequence] control
газ кәсіпшілігін ~ *газопромышленное* ~ gas production department
гидравликалық ~ *гидравлическое* ~ hydraulic control
дауыстық ~ *голосовое* ~ voice-activated control
диспетчерлік ~ *диспетчерское* ~ supervisory [dispatcher] control
дросселді ~ *дроссельное* ~ throttle control
ендіру – шығаруды (мәліметтерді) ~ / ~ *вводом – выводом (данных)* input-output (I/O) control

жалғастықпен ~ / ~ *штуцером* choke control
жедел ~ *оперативное* ~ real-time [on-line] control
жергілікті ~ *местное* ~ local control
жүкшығырмен автоматты түрде ~ *автоматическое* ~ *лебедкой* automatic winch control

жылдамдықты ~ / ~ *скоростью* speed control
компьютердің көмегімен ~ / ~ *с помощью компьютера* computer control
көлік қозғалыстарын ~ / ~ *движением транспорта* traffic control
қашықтықтан ~ / ~ *на расстоянии* remote control
қолмен ~ *ручное* ~ hand [manual] operation, manual control
қосарлы ~ *двойное* ~ dual operation, dual control
құбыр желісін диспетчерлік ~ *диспетчерское* ~ *трубопроводом* pipeline dispatch control

материалдық-техникалық жабдықтауды ~ / ~ *материально-технического снабжения* logistics department

мәліметтерді ~ / ~ *данными* data control
монополиялық ~ *монопольное* ~ exclusive control
мұнай газ өндіруді ~ *нефтегазодобывающее* ~ oil and gas production department

мұнай кәсіпшілігін ~ *нефтепромысловое* ~ oil production department
орталықтандырылған түрде ~ *централизованное* ~ centralized control
өндіруді (мұнай немесе газды) ~ / ~ *добычей (нефти или газа)* production control

педальмен ~ *педальное* ~ pedal control
пернемен ~ *клавишное* ~ piano-key control
пневматикалық ~ *пневматическое* ~ pneumatic [air] control
рөлдік ~ *рулевое* ~ steering
сатылы ~ *ступенчатое* ~ cascade control
сорғыны алыс қашықтықтан ~ *дистанционное* ~ *насосом* remote handling of pump, remote pumping

тежегіштермен ~ / ~ *тормозами* brake control
телемеханикалық ~ *телемеханическое* ~ telemechanical control
тиімді ~ *оптимальное* ~ optimal control
тұтқамен ~ *рычажное* ~ lever control
түймемен ~ *кнопочное* ~ push-button control, push-button type operation
тікелей ~ *прямое* ~ direct control
ұңғыманы ~ / ~ *скважиной* well control
шығару пультінен ~ / ~ *с выносного пультa* outside control
ысырмаларды ~ / ~ *задвижками* gate valves operation
электронды түрде ~ *электронное* ~ electronic control

БАСҚАРУ *управлять* 1. control, handle, operate 2. (экономиканы – *экономикой*) manage

БАСҚАРУШЫ *управляющий*:

бұрғылау қондырғысын ~ / ~ *буровой установкой* rig superintendent

БАСҚАРЫЛАТЫН *управляемый* operated
 диспетчерлік пункттен ~ / ~ с диспетчерского пункта unattended
 компьютермен ~ / ~ компьютером computer-controlled, computer-operated
 радио бойынша ~ / ~ по радио radio-controlled

БАСҚАРЫЛМАЙТЫН *неуправляемый* uncontrollable

БАСҚЫШ (ТЕПКІ) *педаль* pedal
 басқару ~-ы / ~ управления control pedal
 тежеуіш ~-ы / *тормозная* ~ brake pedal
 ілінісу ~-ы / ~ сцепления clutch pedal

БАСПАНА *укрытие* shelter
 бұрғылау ~-сы / ~ буровой rig shelter
 бұрғылаушының ~-сы / ~ бурильщика driller's shelter
 қозғалтқышқа арналған ~ / ~ для двигателей engine shed
 сорғыға арналған ~ / ~ для насосов pump room, pump house
 сүңгуіршінің ~-сы / ~ водолаза diving shelter

БАСТЫ/Қ *начальник* chief, manager, supervisor
 ауысым ~-ғы / ~ смены shift supervisor, shift superintendent
 бұрғылау ~-ғы / ~ буровой drilling foreman

ТББ (техникалық бақылау бөлімі) ~-ғы / ~ ОТК chief quality inspector,
 quality control chief

БАСТЫРМА, ЖАПСЫРМА *накладка* (cover) plate
 дәнекерленген біріктірілмедегі ~ / ~ в сварном соединении strap
 жөндеу (ұңғыманы ұстап тұру бағанасы) ~-сы / *ремонтная* ~ (обсадной
 колонны) patch
 жылуды алып кететін ~ *теплоотводящая* ~ chill bar
 крейцкопф ~-сы / ~ *крейцкопфа* crosshead slide
 тозуға төзімді ~ *противоизносная* ~ wearing pad
 түйістірілу ~-сы / *стыковая* ~ butt strap
 фриクションды ~ *фрикционная* ~ (friction) lining

БАСУ (БАҒЫНДЫРУ) (ұңғыманы) *успокаивать* (скважину) kill (the
 well)

БАСУ I (БАСЫП ТЫҒЫЗДАУ) *нагнетать* charge, deliver, feed

БАСУ II *нажатие* pressure, depression

БАСЫ (БАСТАЛУЫ) *начало*:
 есептеудің ~ / ~ *отсчета* reference point
 координаттардың ~ / ~ *координат* origin
 қата бастаудың ~ / ~ *схватывания* initial set
 ұңғыманы бұрғылаудың (бағыттаушы құбырды теңіз түбіне ендіру) ~ / ~
забуривания скважины (внедрение направляющей трубы в морское дно) spud-
 ding

БАСЫ АРТЫҚ ҚОР *запас* reserve; resource; stock
 автоматты ~ *автоматическая* ~ automatic recording
 алдын ала болжанған ~-лар / *предполагаемые* ~ы possible [supposed] re-
 serves

алынатын ~-лар / *извлекаемые* ~ы recoverable reserves
 ауыспалы ұзындықтың ~ы / ~ *переменной длины* variable length recording
 баланстан тыс ~-лар / *забалансовые* ~ы resources
 барланған ~-лар / *разведанные* ~ы explored [prospected] reserves
 барланған аумақтан тыс жердегі болашағы зор ~-лар / *перспективные* ~ы
за пределами разведанных площадей inferred reserves
 белгіленген ұзындықтың ~ы / ~ *фиксированной длины* fixed length recording
 болжамды ~-лар / *прогнозные* ~ы hypothetical [expected] reserves
 бұрғылау бағанасын көтеру кезінде жылдамдықты ұлғайтудың ~ы / ~ *увеличения скорости при подъеме буровой колонны* trip margin
 бұрғылау ерітіндісі параметрлерінің ~ы / ~ *параметров бурового раствора* drilling mud log [recording]
 бұрғылау ерітіндісінің ~ы / ~ *бурового раствора* drilling mud reserve
 геологиялық ~-лар / *геологические* ~ы geological reserves
 геологиялық шынайы ~-лар / *геологически вероятные* ~ы probable resources
 ғимарат тұрақтылығының ~ы / ~ *устойчивости сооружения* stability of structure
 есептелген ~-лар / *подсчитанные* ~ы estimated reserves
 жер асты суларының ~ы / ~ *подземных вод* underground water storage
 жоспардан тыс ~-лар / *сверхплановые* ~ы stocks above plan
 жоспарлы ~-лар / *плановые* ~ы planned stocks
 кеңітілген ~ *расширенная* ~ spanned recording
 кепілді ~-лар / *гарантийные* ~ы security stocks
 күшею бойынша ~ы / ~ *по усилению* gain margin
 қалғымалылықтың ~ы / ~ *плавучести* reserve buoyancy
 қанығуы бар ~ / ~ *с насыщением* saturation record
 қолма-қол ~ *наличный* ~ available supplies
 қосымша ~-лар / *резервные* ~ы reserve supplies, just-in case inventories
 қуаттың ~ы / ~ *мощности* power reserve, power margin
 құрал-саймандардың көрсету ~ы / ~ *показаний инструмента* record of instrument readings
 қыртыстағы мұнайдың бастапқы ~-лары / *начальные* ~ы *нефти в пласте* initial oil in place, initial oil in reservoir
 қыртыстағы мұнайдың бастапқы көлемді ~-лары / *начальные объемные* ~ы *нефти в пласте* initial reservoir oil volume
 қыртыстағы флюидтің ~ы / ~ *флюида в пласте* fluid reserves in place
 магнит таспасына тікелей ~ *прямая* ~ *на магнитную ленту* bias recording
 магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic recording
 маусымдық ~-лар / *сезонные* ~ы seasonal stocks
 мәліметтер ~ы / ~ *данных* data recording
 мұнай газының ~ы / ~ *нефтяного газа* petroleum gas reserves
 мұнай өнімдерінің қоймалық ~-лары / *складские* ~ы *нефтепродуктов* tank-farm stocks

мұнайдың ~-ы / *нефтяные* ~ oil resources, oil in place
 мұнайдың бастапқы ~-ы / *нефтяные начальные* ~ oil initially-in-place
 мұнайдың бастапқы есептелген ~-лары / *начальные подсчитанные* ~ы *нефти* estimated original oil in place
 мұнайдың өнеркәсіптік алынатын ~-лары / *промышленные извлекаемые* ~ *нефти* economically recoverable oil
 отын бойынша жүрістің ~-ы / ~ *хода по топливу* fuel distance endurance
 өндірістік ~-лар / *производственные* ~ы stores, distributed stocks
 өнеркәсіптік ~-лар / *промышленные* ~ы commercial reserves
пайдалы қазбалардың (ұңғыл-шұңғыл барланған) ~ полезных ископаемых (детально разведанные) explored and blocked-out reserves
 сақтандыру ~-ы / *страховой* ~ reserve stock
 сандық ~ *цифровая* ~ digital recording
 сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ seismic recording, seismo-gram
 сорғы жүрісінің ~-ы / ~ *хода насоса* pump stroke reserve
 тауарлық ~-лар / *товарные* ~ы commodity stocks
 тауарлық мұнайдың ~-ы / ~ *товарной нефти* stock tank oil
 тауарлық-материалдық ~-лар / *товарно-материальные* ~ы inventory holdings, materials and stocks
 теңіз кенішінің ~-ы / ~ *морских месторождений* offshore reserves
 тұрақтылықтың ~-ы / ~ *устойчивости* stability margin
 тікелей ~ *прямая* ~ direct recording
 тіреуіш ұзындығының ~-ы / ~ *длины опоры* spare lag
 шынайы ~-лар / *достоверные* ~ы proved [known] reserves
 іс жүзіндегі ~-лар / *действительные* ~ы actual reserves
 энергияның ~-ы / ~ *энергии* energy content, store of energy
БАСЫП ЖАБУ *вдавливать* press in, force in, indent, bulge in
БАСЫП ТАСТАУ *заглушать*:
 құбыр желісін ~ / ~ *трубопровод* block a line
 ұңғыманы ~ / ~ *скважину* kill the well
БАТАВИТ *батовит* batavite
БАТЕРЕЯ *батарея* bank; battery; gang
 аккумуляторлық ~ *аккумуляторная* ~ accumulator [storage, secondary] battery
 аккумуляторлық стартерлік ~ *аккумуляторная стартерная* ~ starter storage battery
 конденсаторлар ~-сы / ~ *конденсаторов* bank of condensers
 қосымша ~ *добавочная* ~ booster battery
 өлшемдік ~ *замерная* ~ gaging battery
 сақиналық ~ *кольцевая* ~ *скважин* ring row of wells
 тік сызықты ~ *прямолинейная* ~ *скважин* rectilinear row of wells
 ұңғымалар ~-сы / ~ *скважин* row of wells
БАТИМЕТРИЯ *batimетрия* bathymetry
БАТИСКАФ *батискаф* bathyscaph

БАТОЛИТ *батолит* batholith

БАТПАҚ (ЛАЙ) *грязь* dirt, silt, slurry, slush, mud

бұрғылау ~-ғы / *буровая* ~ sludge, bore mud

жанартау ~-ғы / *вулканическая* ~ volcanic mud

минерал ~-ғы / *минеральная* ~ mineral mud

парафин ~-ғы / *парафиновая* ~ paraffin dirt

табиғи ~ *природная* ~ natural mud

БАТПАҚ ҚАБЫЛДАУ *грязеприемник* sink

БАТПАҚ ТҮНДЫРҒЫШ *грязестойник* mud settling sump

БАТПАҚ ШЫҒАРАТЫН *грязевик* sediment box

БАТУ I *заход* pass; overshoot; entry (*of a thread*)

БАТУ II (ШОМУ) *погружени/е* sinking; immersion; submersion, submergence, subsidence, plunge; (сүңгуірлердің – *водолазов*) diving

аквалангпен ~ / ~ *с аквалангом* scuba diving

мұнай газ кен шоғырының ~-ы / ~ *нефтегазовой залежи* sinking of oil pool

сатурациямен бірге ~ / ~ *с сатурацией* saturation diving

саязға ~ *неглубокое* ~ shallow diving

сүңгуірлердің құрғақтай ~-ы / *сухие* ~я водолазов dry diving

сүңгуірлердің ылғалды ~-ы / *мокрые* ~я водолазов wet diving

теңіз тұғыртасының ~-ы / ~ *морского основания* submergence of platform

терең суға ~ *глубоководное* ~ deep diving

шұғыл ~ *срочное* ~ bounce diving

БАУ (ЖШ) *шнур* cord

икемді ~ *гибкий* ~ flexible cord

тұтандыратын ~ *детонирующий* ~ detonating cord, detonating fuse

от өткізетін ~ *огнепроводный* ~ safety [Bickford, blasting] fuse

БАУ ӨТКІЗЕТІН ТЕСІК *проушина* ear, eye

коллекторды көтеруге ~ / ~ *для подъема коллектора* pod lifting eye

тіркеуге алатын болат арқанға арналған ~ / ~ *для буксировочного троса* towing eye

БАХАДА *бахата* bajada

БАХИАИТ *бахиаит* bahiaite

БАЦИЛЛИТ *бациллит* bacillite

БАЦЦИТ *баццит* bazzite

БАЯНАТ *рапорт* report

бұрғылау шеберінің тәуліктік ~-ы / *суточный* ~ *бурового мастера* daily tool-pusher's drilling report

бұрғылаушының ауысымдағы ~-ы / *сменный* ~ *бурильщика* (daily) driller's [drill] report

тәуліктік ~ *суточный* ~ daily tour report

БАЯУ БАЛҚИТЫН *тугоплавкий* refractory, high-melting

БАЯУЛАТҚЫШ *замедлитель* retarder, inhibitor

мүжілуді ~ / ~ *коррозии* corrosion retarder, corrosion inhibitor

реакцияны ~ / ~ *реакции* reaction inhibitor

цемент ерітіндісінің ұсталуын ~ / ~ схватывания цементного раствора
cement retarder

цементтің қатуын ~ / ~ твердения цемента cement hardening retarder

БӘСЕКЕЛЕСТІК/К конкуренция эк. competition

баға ~-гі / *ценовая* ~ price competition

бүркемеленген ~ *скрытая* ~ latent competition

нарықтық ~ *рыночная* ~ market competition

БӘСЕҢДЕЙТІН нисхождение descent

БӘСЕҢДЕТКІШ редуктор gear box, reducer, reducing gear, pressure regulator

ацетиленді ~ *ацетиленовый* ~ acetylene pressure regulator

газды ~ *газовый* ~ gas pressure regulator

гидравликалық винтті кенді ұңғыма қозғалтқышының ~-і / ~ гидравлического винтового забойного двигателя hydraulic screw downhole motor reduction gear

гидро турбиналық кенді ұңғыма қозғалтқышының ~-і / ~ гидротурбинного забойного двигателя hydroturbine downhole motor reduction gear

құлыптанатын ұласпалы (бұрғылау қондырғысының) ~-і / *блокирующий цепной* ~ (*буровой установки*) blocking chain reducing gear

оттекті ~ *кислородный* ~ oxygen pressure regulator

станок-шайқалғыштың ~-і / ~ станка-качалки pumping (unit) reducing gear, gear reducer of pumping unit

тарқатушы (бұрғылау қондырғысының) ~ / *раздаточный* ~ (*буровой установки*) distributing reduction gear

электрмен айналатын кенді ұңғыма қозғалтқышының ~-і / ~ электровращательного забойного двигателя electric downhole motor reducing gear

БӘСЕҢДЕТУ (АЗАЙТУ, КЕМІТУ) убавлять:

айналымды (қозғалтқыштың) ~ *обороты (двигателя)* ease off

БЕЕГЕРИТ беегерит beegerite

БЕКЕТ станция station; unit

автоматты қайта айдау ~-і / *автоматическая перекачивающая* ~ automatic pumping station

аккумуляторлық ~ *аккумуляторная* ~ accumulator unit

алыстан басқарып бақылау ~-і / ~ дистанционного контроля remote-control station

ауа сығымдағыш ~-і / *компрессорная* ~ compressor station, flowing plant

базалық таратқыш ~ *базовая распределительная* ~ bulk station

бақылау ~-і / *контрольная* ~ control station

бақылау және бастапқы өңдеу (мұнай мен газ) ~-і / ~ контроля и первичной переработки (нефти и газа) flow station

басқарудың (су асты сағалық құрал-жабдық) орталық ~-і / *центральная* ~ управления (*подводным устьевым оборудованием*) central control unit

басты сорғы ~-і / *головная насосная* ~ source pump station

газ өлшеу ~-і / *газомерная* ~ gas metering station

газды бөліп тұру ~-і / ~ *газораспределительная* ~ delivery measuring station
жанармай құю ~-і / *заправочная* ~ filling [service] station, *амер. gas(oline)*
station

қабылдаушы ~ *приемочная* ~ receiving terminal

куат беретін ~ *силовая* ~ power house, power plant, power station

құбыр желісіндегі аралық сорғы ~-і / *промежуточные насосные* ~-и *на трубопроводе* relay pump stations

құбыр желісіндегі көмекші беріліс ~-і / *вспомогательная передаточная* ~
на трубопроводе booster station

құбыр желісіндегі қайта айдайтын сорғы ~-і / *перекачивающая насосная* ~
на трубопроводе pump station

құбыр желісіндегі соңғы сорғы ~-і / *конечная насосная* ~ *на трубопроводе*
terminal pump station

құбыр желісінің ауа сығымдағыш ~-і / *компрессорная* ~ *трубопровода*
pipeline compressor station

радио бойынша басқарылатын автоматты сорғы ~-і / *автоматическая на-*
сосная ~, *управляемая по радио* radio-controlled pump station

тағайындау ~-і / ~ *назначения* receiving terminal

темір жолдағы соңғы жүк түсіру ~-і / *конечная выгрузочная железнодоро-*
рожная ~ railhead terminal station

тығырықтағы ~ *тупиковая* ~ terminal

БЕКІТКІШ I фиксатор lock, stop, pin

алып-салмалы кен жынысының үлгісін қабылдағыштың ~-і / ~ *съемного*
керноприемника core receiver locking device

алып-салмалы тістердің ~-і / ~ *вставного зуба* button [insert] retainer

басқару тұтқасының ~-і / ~ *рукоятки управления* control lever lock

ершіктің ~-і / ~ *седла* seat retainer

муфтаның ~-і / ~ *муфты* clutch lock pin

сақтандырғыштың ~-і / ~ *предохранителя* securing pin

сермердің ~-і / ~ *маховика* flywheel lock

серіппелі ~ *пружинный* ~ spring lock

ілгешектер ~-і / ~ *защелки* lock pin

БЕКІТКІШ II (ШАППА, СЫРМА ТЕМІР) щеколда catch, lock, latch

БЕКІТПЕ (ҚҰЛЫП) замок lock; latch; (құбырдың – *трубный*) joint

бағыттаушы темір арқанның ~-сі / ~ *напрявляющего каната* wireline latch

бағыттаушы темір арқанның алыстан басқарылатын ~-сі / *дистанционно*
управляемый ~ *направляющего каната* remote guideline connector

бағыттаушы темір арқанның шешіліп алынатын ~-сі / *съемный* ~ *направля-*
ющего каната retrieving guideline latch, replaceable guideline [retrievable cable]
anchor

басқару коллекторының ~-сі / ~ *коллектора управления* control pod connector

бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ *для бурильных труб* tool joint

бұрғылау құбырларына арналған кең өту тесігі бар ~ / ~ *с широким про-*
ходным отверстием для бурильных труб full hole tool joint

бұрғылау құбырларына арналған қауіпсіз ~ *безопасный* ~ для бурильных труб drill pipe safety tool joint

бұрғылау құбырларына арналған, ұлғайтылған өту тесігі бар ~ / ~ с увеличенным проходным отверстием для бурильных труб internally flush tool joint

бұрғылау құбырларына арналып арматураланған ~ *армированный* ~ для бурильных труб hard-faced tool joint

бұрғылау құбырларына арналып, бүйіржағы бойынша дәнекерленген ~ *обваренный по торцу* ~ для бурильных труб counterbore welded tool joint

бұрғылау құбырларына арналып, қосыла пісірілетін ~ *приварной* ~ для бурильных труб weld(ed) tool joint

бұрғылау құбырларына арналып, қысым астында ацетиленді дәнекерлегішпен пісірілген ~ *приваренный ацетиленовой сваркой под давлением* ~ для бурильных труб pressure welded tool joint

бұрғылау құбырларына арналып, түйістірмелі электр дәнекерлегішпен қосыла пісірілген ~ *приваренный стыковой электросваркой* ~ для бурильных труб flash welded tool joint

бұрғылау құбырларына арналып, ішкі жағы жартылай жылтыр ~ *полугладкий внутри* ~ для бурильных труб semi-internal flush tool joint

бұрғыны тазалау аспабының ~-сі / *желоночный* ~ bailer dump

бұрме ~-сі / ~ *складки* curve of fold

жылдам біріктіру ~-сі / ~ *быстрого соединения* quick lock connector

кен комбайны бөлшегі ершігінің ~-сі / ~ *седла бара* jibhead lock

кесілген конусты ~ *разрезной конусный* ~ collet

коникалы түрде жонылған ұлғайтылған өту тесігі бар ~ / ~ с увеличенным проходным отверстием с конической расточкой tapered bore internally flush tool joint

криптодонтты ~ *криптодонтный* ~ cryptodont hinge

қақпақтың ~-сі / ~ *клапана* valve lock ring

қалыпты өту тесігі бар ~ / ~ с нормальным проходным отверстием regular tool joint

қалыптыдан аз өту тесігі бар біріктіруші ~ *соединительный* ~ с проходным отверстием меньше нормального slim-hole joint

қатар тісті ~ *рядозубый* ~ taxodont hinge

құбырлармен бірге жасалған, бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ для бурильных труб, выполненный заодно с трубами integral tool joint

құбырмен бірыңғай тұтастықты құрайтын біріктірмелі ~ *соединительный* ~, *составляющий единое целое с трубой* unitized [integral] joint

люциноидты ~ *люциноидный* ~ lucinoid hinge

оталдыру ~-сі / ~ *зажигания* ignition lock

сақтандырғыш ~ *предохранительный* ~ safety lock

серіппе секілді ~ *пружинящий* ~ snap-lock

сомынды ~ *гаечный* ~ back [check, jam, lock(ing), retaining, safety] nut

су асты құрал-саймандарына арналған ~ / ~ для подводного оборудования marine latch

тартып бекітетін ~ *стяжной* ~ swivel; tension shackle; coupling nut
темір арқанды ~ *канатный* ~ rope socket
теңіз (су асты құрал-саймандарының элементтерін біріктіруге арналған)
~сі / *морской* ~ (для соединения элементов подводного оборудования) marine
latch

тістері әртүрлі ~ *разнозубый* ~ heterodont hinge
ұстап қалу ~сі / ~ *ловушки* trap hinge
ұстап тұратын ~ *захватывающий* ~ catch
ұяшыққа шегендеуге арналған коллектордың ~сі / ~ *коллектора для его*
фиксации в гнезде pod latch

үйкелу бағанының ~сі / ~ *стойки трения* friction prop lock
циреноид түріндегі ~ / ~ *циреноидного типа* cyrenoid-type hinge
ішкі құбырға арналған ~ / ~ *для внутренней трубы* inner barrel lock

БЕКІТУ закрепление:

кілтектеу арқылы ~ / ~ *шпонками* keying
құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* securing of pipeline
топырақтарды ~ / ~ *грунтов* grouting
топырақтарды битумдау арқылы ~ / ~ *грунтов битуминизацией* asphalt
grouting

топырақтарды сазбалшық арқылы ~ / ~ *грунтов глинизацией* clay grouting
цементтеу арқылы ~ / ~ *цементацией* soil stabilization by cement injection

БЕКІТУ закреплять:

план-тығырықпен ~ / ~ *план-шайбой* chuck
тас қылып ~ / ~ *намертво* anchor
ұңғыманың сағасын ~ / ~ *устье скважины* collar

БЕКІТУ крепление:

бекітпе біріктірмесін ~ / ~ *замкового соединения* set-up of the tool joint
діңгекті тіреуіш қабықшасына ~ / ~ *сваи к опорной оболочке* pile-to-jacket
link

кенді ұңғыма аймағының маңын ~ / ~ *призабойной зоны* stabilizing of
production formation, producing sand consolidation

көтеру темір арқанының соңын ~ / ~ *конца подъемного каната* anchorage

қашауды ~ / ~ *долота* bracing the bit

қозғалмайтын ұшын (жібіген темір арқанды) ~ / ~ *неподвижного конца*
(*талевого каната*) dead line anchorage

муфталық біріктіруге ~ / ~ *муфтового соединения* tight coupling

мұнараның тіреуіш ұстынын ~ / ~ *ног вышки* leg base anchorage

сорғыны ~ / ~ *насоса* pump seating

тас қылып ~ / ~ *наглухо* anchorage

тұғыртасқа ~ / ~ *к фундаменту* basing

ұңғыма оқпанын ұңғыманы ұстап тұру құбырларымен ~ / ~ *ствола сква-*
жины обсадными трубами well casing and cementing

ұңғыманы ұстап тұру бағанасымен ~ / ~ *обсадными трубами* casing

БЕКІТІЛГЕН закрепленный:

ауа кірместей етіліп ~ / ~ *наглухо* dead-ended
 тарту арқылы ~ / ~ *оттяжками* guyed
БЕЛГІ критерий criterion
 кашауды көтеру ~-сі / ~ *подъема долота* criterion of bit lifting
БЕЛГІ обозначение designation, identification, marking, sign, symbol
 шартты ~ *условное* ~ character
БЕЛГІ (БАҒА) отметка mark
 бақылау ~-сі / *контрольная* ~ gage mark
 биіктік ~-сі / *высотная* ~ altitude [elevation] mark
 жобалық ~ *проектная* ~ design reference mark
 калибрлеу ~-сі / *калибровочная* ~ calibration mark
 межелік ~-сі / ~ *шкалы* scale mark
 нөлдік ~ *нулевая* ~ datum, zero mark
 репердің биіктік ~-сі / *высотная* ~ *репера* bench mark
 тереңдік ~-сі / ~ *глубины* depth mark
 түзеткіш ~ *юстировочная* ~ adjustment mark
 тірек ~-сі / *опорная* ~ уровня bench mark
 ұңғыма сағасының (теңіз деңгейінен жоғары) даусыз ~-сі / *абсолютная* ~
устья скважины (над уровнем моря) elevation of well
 ұңғыма сағасының биіктік ~-сі / *высотная* ~ *устья скважины* wellhead
 elevation
БЕЛГІ веха marker post, survey stake, landmark
 жер суландыру учаскесінің ~-сі / ~ *участка обводнения* encroachment zone
 stake
БЕЛГІ знак character, note, sign, mark(er)
 ағым ~-сі / ~ *течения* flow [current] mark
 басқарушылық ~ *управляющий* ~ control character
 бөліп тұратын ~ *разделительный* ~ separator symbol, separating character
 біріктіру ~-сі / ~ *объединения* sign of aggregation, symbol of grouping
 геодезиялық ~ *геодезический* ~ geodetic beacon
 жол ~-сі / *дорожный* ~ road sign
 қисықтық ~-сі / ~ *кривизны* sense of curvature
 маркшейдерлік ~ *маркшейдерский* ~ vane, sight survey mark
 минералдың ~-сі / ~ *минерала* optic sign
 өндіруші-зауыттың тауар ~-сі / *товарный* ~ *завода-изготовителя* manufacturer's trade mark
 полярлық ~-сі / ~ *полярности* polarity mark, polarity sign
 сақтандырушы ~ *предупреждающий* ~ warning sign
 сандық ~ *цифровой* ~ digital character
 тауар ~-сі / *товарный* ~ brand; trade mark
 тәртіп ~-сі / ~ *порядка* exponent sign
 ұлғаюдың центрлес ~-сі / *концентрический* ~ *нарастания* annulation
 фабрикалық ~ *фабричный* ~ manufacturing mark
 фирмалық ~ *фирменный* ~ trade mark, brand

функционалды тәуелділік ~-сі / ~ *функциональный зависимости* functional symbol

шартты ~ *условный* ~ symbol, conventional sign

шымырлаған дірілдің желдік ~-сі / *ветровой ~ ряби* wind ripple

БЕЛГІЛЕУ *установление:*

өндіру режимін ~ / ~ *режима добычи* establishment of production practices

таңбаларды ~ / ~ *марки* identifying

шектегі дебитті ~ / ~ *предельного дебита* assignment of production (rate) limit

БЕЛГІЛІ БІР УАҚЫТ БОЙЫНА ЖАТУ *вылеживать* (топырақ, клинкер – *глину, клинкер*) age, weather

БЕЛДЕМШЕ *юбка* skirt

арынды ~ *упорная* ~ dagger skirt

мікбастың ~-сі / ~ *поршня* piston skirt

теңіз түбіне тереңдейтін тұрақты негіздің ~-сі / ~ *стационарного основания, заглубляемая в дно* seabed skirt

тұрақты теңіз негізінің ~-сі / ~ *стационарного морского основания* seabed platform skirt

тұтқыш құрал-саймандар ~-сі / ~ *ловильного инструмента* fishing tool guide

БЕЛДІ/К І (БЕЛБЕУ) *пояс* belt, zone, boom, girth, girder, ring

географиялық ~ *географический* ~ belt

желдендіру ~-гі / ~ *выветривания* belt of weathering

жер қыртысының жылжу ~-гі / ~ *дислокации* disturbed belt

құтқару ~-гі / *спасательный* ~ safety belt

ЛП [лақтырып тастауға қарсы превентор] ~ ПП [*противовыбросовый превентор*] blowout preventer, ВОР

мұз кесу ~-гі / *ледорезный* ~ ice cutting belt

мұздық ~-гі / *ледовый* ~ ice belt

мұнайлы кен шоғырының өнімді ~-гі / *продуктивный* ~ *нефтяной залежи* fairway

мінбенің ~-гі / ~ *вышки* derrick girth

сақтандырғыш (жоғарыда жұмыс істейтін жұмысшыға арналған) ~ *предохранительный* ~ (для *верхового рабочего*) safety belt

тау бөктерінің ~-гі / ~ *предгорий* foothill belt

тік сужиманың ~-гі / ~ *вертикального резервуара* ring

ферманың ~-гі / ~ *фермы* flange girth

БЕЛДІ/К ІІ (БЕЛБЕУ, ҚАЙЫС) *рем/ень* belt, strap

жалпақ жетекті ~ *плоский приводной* ~ flat drive belt

жетекті ~ *приводной* ~ driving [transmission] belt

жоғары жағынан созылатын жетекті ~ *приводной* ~ с *верхним натяжением* belt driving over

қайыс ~ *кожаный* ~ leather belt

қауіпсіздік ~-гі / ~ *безопасности* safety [seat] belt

резеңкелі ~ *резиновый* ~ rubber belt

резеңкемен қапталған ~ *прорезиненный* ~ rubberized belt

танап түріндегі кесігі бар жетекті ~-тер / *приводные ~ни клиновидного сечения* angular belts

танапты ~ *клиновой* ~V(-shaped) belt

төменгі жағынан созылатын жетекті ~ *приводной* ~ *с нижним натяжением*
belt driving under

шексіз ~ *бесконечный* ~ endless belt

БЕНЗИН бензин *амер. gasoline; англ. petrol*

базалық ~ *базовый* ~ base gasoline

газды ~ *газовый* ~ natural gasoline

газды тұрақсыздандырылмаған ~ *нестабилизованный газовый* ~ raw natural gasoline

компаунделген ~ *компаундированный* ~ gasoline pool

іске қосатын ~ *пусковой* ~ starting gasoline

БЕНЗИН БАҒЫ бензобак *амер. gasoline [fuel] tank; англ. petrol tank*

резеңкеленген матадан жасалған ~ / ~ *из прорезиненной ткани* fabric gasoline [fuel] tank

БЕНЗИНГЕ ТӨЗІМДІ бензиностойкий *амер. gasoline-resistant; англ. petrol-resistant*

БЕНЗИН ҚҰБЫР ЖЕЛІСІ бензопровод *амер. gasoline line, fuel pipe lead; англ. petrol line*

БЕНЗИН ҚҰЮ бензозаправка *разг. амер. gas [service] station; англ. filling [petrol] station*

БЕНЗИН ҚҰЮ ШҮМЕГІ бензоклонка 1. (сорғыш қондырғысы) (*насосная установка*) *амер. gas (oline) pump; англ. petrol pump* 2. **бензин құю** – *бензозаправка*

БЕНЗИН ОТТЕКТІ бензинокислородный *oxybenz, oxygasoline*

БЕНЗИН ӨЛШЕУІШ бензиномер *gasoline gage*

БЕНЗИН САҚТАЙТЫН ОРЫН бензохранилище *амер. gasoline storage, gasoline depot; англ. petrol storage, petrol depot* **бензин цистернасы** – *бензоцистерна* gasoline tank

темір жолдағы ~ *железнодорожная* ~ gasoline tank car

БЕНЗИН ТАСИТЫН ТАНКЕР танкер-бензовоз *gasoline tanker*

БЕНЗИН ТАСЫМАЛДАУШЫ бензовоз *gasoline tanker, tank truck*

БЕНЗИН ТҮНДЫРҒЫШ бензоотстойник *gasoline separator*

БЕНЗОЛ бензол *benzene, benzole*

~мен қаныққан май / *насыщенное* ~ом *масло* benzolized oil

БЕНТОНИТ бентонит *bentonite*

алдын ала гидратталған ~ *предварительно гидратированный* ~ prehydrated bentonite

ерітушілік қасиеті жоғары ~ / ~ *высокой распускаемости* high yield bentonite

кальцийлі ~ *кальциевый* ~ calcium bentonite

натрийлі ~ *натриевый* ~ sodium bentonite

тұрпайы ұсақталған ~ *грубоизмельченный* ~ coarse bentonite

БЕРГИУСТЕЛГЕН (көмірді мұнайға айналдыруға арналған Бергиустің

амалы) **бергинизация** (процесс Бергиуса для превращения угля в нефть)
berginization

БЕРНАРДИНИТ **бернардинит** (разновидность ископаемой смолы)
bernardinite

БЕРТОНИТ **бертонит** berthonite

БЕРУ I давать:

апшуды ~ / ~ усадку shrink

газ ~ / ~ газ produce gas

мұнай ~ / ~ нефть produce oil

төмендетілген көрсеткіштерді ~ / ~ заниженные показания (о приборе)

underrate

ұңғыманы ~ / ~ проходку make hole

БЕРУ II подача 1. delivery, feed(ing) 2. (сорғымен – насосом) pumping

ауырлық күшінің әрекет етуімен ~ / ~ под действием силы тяжести gravity

feed

бұрғылау агентін ~ / ~ бурового агента drilling fluid delivery

бұрғылау кезінде жуу сұйығын ~ / ~ промывочной жидкости при бурении

fluid delivery

бұрғылау қашауын ~ / ~ бурового долота drilling bit feed

бұрғылау құрал-сайманын ~ / ~ бурового инструмента advance of tool,

penetration feed

ингибиторды ~ / ~ ингибитора inhibitor injection

қашауды ~ / ~ долота drill feed

құрал-сайманды ~ / ~ инструмента advance of tool

қысымның күшімен ~ / ~ под давлением force(d) [pressure] feed

майды ~ / ~ масла oil feed

сорғыны ~ / ~ насоса delivery [discharge] of pump, displacement (of pump),

flow from a pump, pump delivery

суды ~ / ~ воды water delivery

суды сорғымен ~ / ~ воды насосом water pumping

төменнен ~ / ~ снизу underfeed

ұңғымаға құрал-сайманды ~ / ~ инструмента в скважину feed-off

цемент ерітіндісін ~ / ~ цементного раствора cement handling

электр энергиясын ~ / ~ электроэнергии power delivery, power supply

БЕРУ III (БЕРІЛІС) передача drive, gear; transmission

аралық ~ промежуточная ~ intermediate gearing

ашық шынжырлы ~ открытая цепная ~ open chain drive

басыбүтін ~ безвозмездная ~ gratuitous transfer

гидравликалық ~ гидравлическая ~ oil gear, hydraulic transmission

гидродинамикалық ~ гидродинамическая ~ hydrodynamic transmission

гидротрансформатормен бірге ~ / ~ с гидротрансформатором torque-matic

transmission

дабылдарды ~ / ~ сигналов signaling, signal transmission

дифференциалдық ~ дифференциальная ~ equalizer, jack-in-the-box

дыбыссыз шынжырлы ~ *бесшумная цепная* ~ silent chain drive
 жабық шынжырлы ~ *закрытая цепная* ~ enclosed chain drive
 жоғары жылдамдықты тісті ~ *высокоскоростная зубчатая* ~ high-speed gear
 жоғарылайтын ~ *повышающая* ~ step-up gear
 кардандық-шынжырлы ~ *карданно-цепная* ~ universal-chain transmission, chain-cardan drive
 конустық тісті ~ *коническая зубчатая* ~ bevel gear drive
 көлемді гидравликалық ~ *объемная гидравлическая* ~ positive-displacement hydraulic transmission
 көп мәртелік ~ *многократная* ~ multiplex transmission
 көрсеткіштер мен өлшеулерді ~ / ~ *показаний и замеров* measurements transmission
 күштік ~ *силовая* ~ power transmission
 қалтқының орын ауысуын ~ / ~ *перемещений поплавок* transmission of float displacement
 қатысу үлесін ~ / ~ *доли участия* transfer of drive share
 қисық тісті цилиндрлі ~ *косозубая цилиндрическая* ~ helical gear
 қосылыстағы жүктемені ~ / ~ *нагрузки на стыке* load transfer at splice
 құлыпталған ~ *блокированная* ~ interlocking gear
 мәліметтерді ~ / ~ *данных* data transfer, data transmission
 механикалық ~ *механическая* ~ mechanical transmission
 пневматикалық ~ *пневматическая* ~ pneumatic transmission
 реверсивті ~ *реверсивная* ~ reversible drive
 реверсивті емес ~ *нереверсивная* ~ unidirectional drive
 сатысыз ~ *бесступенчатая* ~ variable-speed gear
 сыналы таспалы ~ *клиноременная* ~ V-belt drive
 тарту арқылы ~ / ~ *тягами* rodding, rod gear
 таспалық ~ *ременная* ~ belt drive, belting
 топсалы ~ *шарнирная* ~ link [ball joint] drive
 топсалы механизм арқылы қозғалысты ~ / ~ *движения через шарнирный механизм* link drive
 төмендейтін ~ *понижающая* ~ reducing [step-down] gear
 трансмиссиялық ~ *трансмиссионная* ~ shafting
 түзу тісті цилиндрлі ~ *прямозубая цилиндрическая* ~ spur gear
 тісті ~ *зубчатая* ~ gear transmission, gear(ing) drive
 цилиндрлік шевронды ~ *цилиндрическая шевронная* ~ herring-bone gear
 шылаушынды ~ *червячная* ~ worm gear
 шылаушынды глобоидалды ~ *червячная глобоидальная* ~ globoidal worm gear
 шылаушынды конусты ~ *червячная коническая* ~ screw bevel gear
 шынжырлы ~ *цепная* ~ chain belt, chain drive
 электр энергиясын ~ / ~ *электроэнергии* power transmission, transmission of electric energy

БЕРІКТІ/К I (ТӨЗІМДІЛІК) *прочность* strengthажырау немесе созуға ~ / ~ на *разрыв или растяжение* tensile strengthайналдыруға ~ / ~ на *кручение* torsional strengthанкерлеу ~-гі / ~ *анкеровки* anchoring strengthбекіту ~-гі / ~ *крепления* holding powerбұрғылау бекітпесінің ~-гі / ~ *бурильного замка* tool joint strengthбіріктіру (құбырды) ~-гі / ~ *соединения (труб)* joint efficiencyгелдің ~-гі / ~ *геля* gel strengthдәнекерлеу ~-гі / ~ *сварки* weld strengthиілуге ~ / ~ на *изгиб* bending [flexural] strengthкен жынысының ~-гі / ~ *горной породы* rock strengthкүрделі бүліну кезіндегі ~ / ~ при *сложной деформации* combined strengthқажушылық ~ *усталостная* ~ fatigue strengthқысуға ~ / ~ на *сжатие* compressionмайыстыруға ~ / ~ на *смятие* bearing strengthменшікті ~ *удельная* ~ unit strengthмеханикалық ~ *механическая* ~ mechanical strengthсоққыға ~ / ~ на *удар* resistance to impact, resistance to shockтартуға ~ / ~ на *натяжение* tensionұңғыманы ұстап тұру бағанасын майыстыруға ~ / ~ на *смятие обсадной колонны* collapse resistance of casing stringүзуге ~ / ~ на *отрыв* tearing strengthүлдірдің ~-гі / ~ *пленки* film strengthілінісу ~-гі / ~ *сцепления* cohesive strengthіліп алу (зәкірді) ~-гі / ~ *зацепления (якоря)* anchoring strengthішкі қысымның ықпал етуімен ажырауға ~ / ~ на *разрыв под действием внутреннего давления* bursting strengthіштегі қысымға ~ / ~ на *давление изнутри* burst**БЕРІКТІ/К II (ШЫДАМДЫЛЫҚ) *стойкость* endurance, resistance, durability**материалдың қосылып тіркелген қысымға ~-гі / ~ *материала к прилагаемому давлению* bursting strengthмүжілушілікке ~ *коррозионная* ~ corrosion resistance, resistance to corrosion, resistance to rust**БЕТА-БӨЛШЕКТЕР *бета-частица* beta particle****БЕТА-КВАРЦ *бета-кварц* beta quartz****БЕТА-ҚЫРТЫС *бета-пласт* beta layer****БЕТА-СӘУЛЕЛЕНДІРУ *бета-излучение* beta radiation****БЕТА-ФАКТОР *бета-фактор* beta factor****БЕТАФИТ *бетафит* betafite****БЕТОНДЫ НЫҒЫЗДАУ *утрамбовывание бетона* concrete ramming****БЕТПЕРДЕ *маска* mask**дәнекерлеу ~-сі / *сварочная* ~ welder's helmetдемалу ~-сі / *дыхательная* ~ face mask

қорғаныш ~-сі / *защитная* ~ face guard, protective mask
 оттегі ~-сі / *кислородная* ~ oxygen mask
 оттегі апаттық ~ *кислородная аварийная* ~ emergency oxygen mask
БЕТШЕ БОСАҒА *портал* gantry
 көтергіштің ~-сы / ~ *подъемника* jacking frame, jack house
БЕШПЕТ *костюм* suit
 мұнай мен аязға төзімді ~ *нефтеморозостойкий* ~ oil-and-frost resistant suit
 мұнайдан қорғайтын ~ *нефтезащитный* ~ oil-resistant suit
 өмір сүруді қамтамасыз ету жүйесі бар қорғаныш ~ *защитный ~ с систе-*
мой жизнеобеспечения survival suit
 сүңгуірдің жеңіл ~-і / *легкий водолазный* ~ wet suit
 электрмен жылытылатын сүңгуірдің ~-і / ~ *водолаза с электроподогревом*
 electrically heated diver's suit
 Британиялық жылу бірлігі (**БЖБ**) *Британская тепловая единица (БТЕ)*
 British thermal unit (BTU)
БИКАРБОНАТ *бикарбонат* bicarbonate
БИКСБИТ *биксбит* bixbyite
БИМЕТАЛЛДЫҚ *биметаллический* bimetal(lic), duplex-metal, clad-metal
БИОГЕНДІ *биоге́нный* biogenic
БИОГЕНЕЗ *биоге́нез* biogenesis
БИОГЕРМ *биоге́рм* biohenn
БИОЛИТ *биолит* biogenic rock, biolith
БИОМҮЖІЛУ *биокоррозия* biological [bacterial] corrosion
БИОПОЛИМЕР *биополимер* biopolymer
БИОСАЛМАҚ *биомасса* biomass
БИОСАРАЛАУ *биоанализ* bioassay
БИОСЕСТОН *биосестон* bioeston
БИОСТРАТИГРАФИЯ *биостратиграфия* biostratigraphy
БИОСҮЗГІ *биофильтр* bacteria (filter) bed
БИОТА *биота* biota
БИОТИТ *биотит* black mica, biotite
БИОҮЛДІР *биопленка* biofilm
БИОФАЦИЯ *биофа́ция* biofacies
БИОХИМИЯ *биохи́мия* biochemistry
БИОЦЕНОЗ *биоце́ноз* biocoenosis
БИОЫДЫРЫТЫЛУ *биоразлагаемость* biodegradability
БИРКРЕМИТ *биркремит* birkremite
 байланысқан ~ *связанный* ~ fixed bitumen
 бастапқы ~ *первичный* ~ protobitumen
 жаппай ~ *сплошной* ~ solid bitumen
 жартылай сұйық ~ *полужидкий* ~ pit asphalt, viscid bitumen
 жоғары дәрежеде ерігіш ~ *высокоплавкий нефтяной* ~ rubrax
 жол ~-і / *дорожный* ~ road asphalt
 кенді ~ *горный* ~ mineral resin

көмірлі ~ *угольный* ~ coal bitumen
қатты ~ *твердый* ~ hard bitumen, asphaltite
қышқылданған ~ *окисленный* ~ air blown asphalt
мұнайлы ~ *нефтяной* ~ petroleum bitumen
олифинитті ~ *олифинитовый* ~ oxiolefinite
су өтпейтін ~ *водонепроницаемый* ~ waterproof bitumen
табиғи ~ *природный* ~ native bitumen
тұтқыр ~ *вязкий* ~ mineral tar, maltha
БИТУМДАУ *битумизация* bitumization
БИТУМДЫ *битумный* bituminous, asphalt(ic)
БИТУМИНОЗДЫ *битуминозный* bituminiferous, bituminous
БИШКТЕУ ТІРЕК ҮСТІНЕ САЛЫНҒАН ТАҚТАЙ ТӨСЕМ *подмост-*

ки:

негізгі және көмекші ~ *главные и вспомогательные* ~ main and subsidiary scaffold

БИШКТИ/К *высота* height; altitude; elevation

айдап сықау ~-гі / ~ *нагнетания* height of lift, delivery head

ақиқи ~ *истинная* ~ absolute altitude

аспалы балғаның құлау ~-гі / ~ *падения бабы* hammer drop

барометрлік ~ *барометрическая* ~ barometric [pressure] altitude

бұранданың қырынан қарағандағы ~-гі / ~ *профиля резьбы* depth of thread

бұрғылау алмасының матрицадан ~-гі / ~ *бурового алмаза над матрицей* diamond exposure

бұрғылау еденінің жер деңгейінен жоғары ~-гі / ~ *пола буровой над уровнем земли* derrick floor elevation

бұрғылау жүкшығырындағы тежеуіш тегерішігі ернемектерінің ~-гі / ~ *фланцев тормозных шкивов буровой лебедки* drawworks brake drum flange depth

бұрғылау мұнарасының ~-гі / ~ *буровой вышки* derrick height

бұрғылау мұнарасының жалпы ~-гі / *общая* ~ *буровой вышки* overall height of derrick

бұрғылау платформасы бортының ~-гі / ~ *борта буровой платформы* platform depth

бүрмелеу ~-гі / ~ *складки* fold height

габариттік ~ *габаритная* ~ clearance [overall, loading] height

газ шәпкесінің ~-гі / ~ *газовой шапки* gas-cap height

гидростатикалық қысымның ~-гі / ~ *гидростатического давления* hydrostatic head

енгізілген түзетуі бар прибор бойынша ~ / ~ *по прибору с внесенной поправкой* corrected altitude

есептік ~ *расчетная* ~ rated altitude

жарықтағы ~-гі / ~ *в свету* clear [free, inner] height

жетекші құбыр астындағы ішпектің жоғары бүйірінің орналасу ~-гі / ~ *расположения верхнего торца вкладыша под ведущую трубу* kelly drive bushing elevation

кен шоғырының ~-гі / ~ *залежи* reservoir depth
көтерілу ~-гі / ~ *подъема* height of lift
қазба қуыстың ~-гі / ~ *вруба* cutting height
құбыр сыртындағы кеңістікте цемент ерітіндісін көтеру ~-гі / ~ *подъема цементного раствора в затрубном пространстве* annular cement top, annular cement level
құбырды көтеру ~-гі / ~ *подъема труб* pulling depth of drilling pipes
құрамында алмас бар қабаттың ~-гі / ~ *алмазосодержащего слоя* depth of diamond layer
қысым ~-гі / ~ *напора* pressure height
муфтаға кілтті орнату орнының ~-гі / ~ *места установки ключа на муфте* box tong space
мұнай өнімдерін (сыйымдылыққа) құю ~-гі / ~ *налива нефтепродукта (в резервуаре)* oil level
мұнара сандалының ~-гі / ~ *козел вышки* height of gin pole
мұнараның жұмыс ~-гі / *рабочая ~ вышки* clearance in the derrick
мұнараның пайдалы ~-гі / *полезная ~ вышки* ultimate derrick height
мікбас ~-гі / ~ *поршня* piston depth
пайдалы ~ *полезная ~* useful height
прибор бойынша ~ / ~ *по прибору* instrumental height, indicated altitude
пьезометриялық ~ *пьезометрическая ~* piezometric head, pie-zometric level
сорғышты айдап сықау ~-гі / ~ *нагнетания насоса* pump delivery, pump displacement
сорғышты беру ~-гі / ~ *подачи насоса* lift of a pump
сору ~-гі / ~ *всасывания* height of lift, suction head
сорудың вакуумметриялық ~-гі / ~ *вакуумметрическая ~ всасывания* vacuum gage suction lift
судың тұру деңгейінің ~-гі / ~ *уровня стояния воды* elevation of water table
сұйық бағанының ~-гі / ~ *столба жидкости* height of liquid column
температура бойынша ~ / ~ *по температуре* temperature altitude
теңіз деңгейінен жоғары ~ / ~ *над уровнем моря* elevation, absolute height
теңіз деңгейінен жоғары ұңғыманың шығатын тесігінің ~-гі / ~ *устья скважины над уровнем моря* wellhead elevation
тиімді ~ *эффетивная ~* useful height
толтыру ~-гі / ~ *наполнения* filling depth
толтырудың іс жүзіндегі ~-гі / *фактическая ~* *наполнения* actual filling depth
тұтқырлық полюстерінің ~-гі / ~ *полюса вязкости* viscosity pole height
түсірудің ақиқи ~-гі / *истинная ~ сброса* net [total] slip
түсірудің көлбеу ~-гі / *наклонная ~ сброса* displacement
тіс бүркеншігінің ~-гі / ~ *головки зуба* tooth addendum
тістің ~-гі / ~ *зуба* tooth depth, tooth projection
ұстап қалғыштың (мұнай шоғырында) ~-гі / ~ *ловушки (в нефтяной залежи)* trap height
цемент сақинасының ~-гі / ~ *цементного кольца* cement top

ілгекті көтеру ~-гі / ~ *подъема крюка* hook lifting
ілемке арналған ұршық сырғасының ~-гі / ~ *серьги вертлюга для крюка*
hook clearance of swivel

БИҚТІКТІ ӨЛШЕУШІ *высотомер* altimeter

далалық ~ *полевой* ~ field altimeter

Бұрғылау құбыры (**БҚ**) *бурильная труба (БТ)* drill pipe (DP)

БЛАНК *бланк* card, form

жер жынысының үлгісін далалық сипаттау ~-ісі / ~ *полевого описания кер-на* field core check list

БЛАСТ ӨЛШЕУШІ *бластомер* blastomere

эндодермалды ~ *эндодермальный* ~ endoblastomere

БЛОК/блок 1. (машинаның, прибордың торабы) (*узел машины, прибора*) assembly; block; pack; unit 2. (шенбері бойынша ойығы бар дөңгелек түріндегі механизм) (*механизм в виде колеса с желобом по окружности*) pulley, block 3. stack; gang; bank

ағымдағы бақылау ~-ғы / ~ *текущего контроля* monitor unit

аккумуляторлардың ~-ғы / ~ *аккумуляторов* accumulator bank

акустикалық дабылдарды өлшеу ~-ғы / ~ *измерения акустических сигналов*
acoustic measuring unit

акустикалық өлшеу ~-ғы / ~ *акустического измерения* acoustic measuring unit

алыстан басқару ~-ғы / ~ *дистанционного управления* remote control unit

арна бағдарламаларының ~-ғы / ~ *программы канала* channel program block

бағдарламалар ~-ғы / ~ *программы* block of code; program block

бағдарламалық басқару ~-ғы / ~ *программного управления* program control unit

бөтен мәліметтердің ~-ғы / ~ *посторонних данных* forged block

бұйрықтарды өңдеу ~-ғы / ~ *обработки команд* instruction control unit

бұрқак ысырмасының ~-ғы / ~ *фонтанной задвижки* Christmas-tree gate unit

гистерезисті ұқсастыру ~-ғы / ~ *имитации гистерезиса* hysteresis unit

дабылдарды іріктеп басқару ~-ғы / ~ *управления выборкой команд* command control block

есептеуді – жазу ~-ғы / ~ *записи – считывания* read-write unit

жадқа сақтау ~-ғы / ~ *памяти* storage [memory] block

жинақтау (жадқа сақтау) ~-ғы / ~ *сборки (в памяти)* reassembly block

жүйелік басқару ~-ғы / ~ *системного управления* system control unit

индекстеу ~-ғы / ~ *индексации* indexing unit

кестелі ~ *табличный* ~ table block

координаттардың қайта құралу ~-ғы / ~ *преобразования координат*
coordinate conversion unit

күш беретін апатты ~ *силовой аварийный* ~ emergency power package

қабылдау сыйымдылықтарының ~-ғы / ~ *приемных емкостей* receiving tank set

қимыл-қозғалыс ~-ғы / ~ *манипулятора* keying unit

қуат беру ~-ғы / ~ *питания* power (supply) unit, power plant, power package
 құлыптайтын импульстар ~-ғы / ~ *запирающих импульсов* block-out unit
 құрастыру (импульстау) ~-ғы / ~ *формирования (импульсов)* shaping unit
 құрылғы ~-ғы / ~ *датчиков* sensor unit
 құрылғы дабылдарын қабылдау ~-ғы / ~ *приема сигналов датчиков* sensor
 signal input box
 май сорғышының ~-ғы / ~ *масляного насоса* oil pump unit
 мәліметтерді басқару ~-ғы / ~ *управления данными* data control block
 мәліметтерді кеңіту ~-ғы / ~ *расширения данных* data extension block
 негізгі ысырма ~-ғы / ~ *главной задвижки* master gate unit
 орталық басқару ~-ғы / *центральный* ~ *управления* central control unit
 өлшеу (жүктемені реттеу) ~-ғы / ~ *взвешивания (регулятора нагрузки)*
 weighing block
 өңдеу ~-ғы / ~ *обработки* processing block
 өшіру ~-ғы / ~ *выключения* shutoff unit
 сорғыш ~-ғы / *насосный* ~ pumping unit
 сынама пайдалануға арналған жабдықтау ~-ғы / ~ *оборудования для проб-
 ной эксплуатации* production testing equipment package
 тапсырмаларды басқару ~-ғы / ~ *управления задачей* task control block
 тау жынысының ~-ғы / ~ *горной породы* (rock) slab
 теңгерме ~-ғы / ~ *балансира* counterweight beam unit
 ұңғылау ~-ғы / ~ *развертки* sweep [time-base] unit
 шығарып тастауға қарсы превенторлардың ~-ғы / ~ *противовыбросовых
 превенторов* BOP system, blowout preventer [BOP] stack
 ыдыратылу ~-ғы / ~ *разложения* block of decomposition
БОКСИТ *боксит* bauxite
БОЛАТ АРҚАН *трос* cable, wire (rope), (wire) line
 бағыттайтын ~ *направляющий* ~ guide rope
 бұрғылау козғалтқышының жұмысын реттеуге арналған ~ / ~ *для регулиро-
 вания работы двигателей в буровых* telegraph cord
 зәкірлі ~ *якорный* ~ anchor line
 керетін ~ *натяжной* ~ guy rope
 көтеретін ~ *подъемный* ~ hoisting line, recovery wire
 көтеріп тұратын ~ *несущий* ~ catenary, carrier wire
 күшпен тартатын ~ *тяговый* ~ pull rope
 құбыр желісіндегі ~ *трубопроводный* ~ pipeline wire
 өлшейтін ~ *измерительный* ~ measuring line, measuring wire
 реверсирлеуге арналған ~ / ~ *для реверсирования* reverse cord
 сымды жіңішке ~ *проволочный тонкий* ~ mandrel line
 тартатын ~ *оттяжной* ~ back guy rope
 тежеуіш ~ *тормозной* ~ brake cable
 тіркеуге алатын ~ *буксирный* ~ tow(ing) cable, (wire) rope
 ұңғыманың тереңдігін өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения глубины сква-
 жины* well measuring wire

шығарып алатын ~ *извлекающий* ~ retrieving line

БОЛАТ АРҚАН ТӨСЕГІШ *тросоукладчик* wire-rope layer

БОЛАШАҒЫ *перспективы:*

кеніштен өндіру ~ / ~ *добычи из месторождения* field potential

минералды-шикізат базасын дамыту ~ / ~ *развития минерально-сырьевой базы* outlook for development of mineral base

мұнай газдың бар болу ~ / ~ *нефтегазоносности* oil and gas potential

мұнай өнеркәсібін дамыту ~ / ~ *развития нефтяной промышленности* oil industry trends

БОЛЖАМ *прогноз* forecast(ing)

жоспарланған күрделі операциялар кезеңіндегі теңіз күйінің ~-дары / ~ы *состояния моря на периоды планируемых сложных операций* critical period forecasting

мұнай қыртысының өзгеру ~-ы / ~ *поведения нефтяного пласта* predicted oil reservoir forecast

мұнайды өндіру ~-ы / ~ *добычи нефти* predicted oil production

БОЛЖАМДАУ *прогнозирование* predicting, forecasting

мұнай газдың бар болушылығын ~ / ~ *нефтегазоносности* predicting of oil and gas presence

түрліше өндіру тәсілдері кезінде мұнай қыртыстарының өзгеруін ~ / ~ *поведения нефтяного пласта при различных методах добычи* predicting of oil reservoir performance under a variety of production methods

БОЛОРЕТИН (көмірсутегінің бір түрі) *болоретин* (*разновидность углеводородов*) boloretin

БОЛТ bolt

алты қырлы бүркеншігі бар ~ / ~ *с шестигранной головкой* hexagon-head bolt

анкерлі винтті ~ *анкерный винтовой* ~ screw anchor

анкерлі тесіп өткен ~ *анкерный сквозной* ~ through [crab] bolt

байланысты ~ *контактный* ~ contact bolt

балдақты бүркеншігі бар ~ / ~ *с костыльковой головкой* hook [gib-headed] bolt

бекітуші ~ *установочный* ~ adjusting [set] bolt

бекітілетін ~ *крепежный* ~ fastening bolt

бекітіп тастаушы ~ *стопорный* ~ locking bolt

болт өткізетін тесігі бар ~ / ~ *с проушиной* strap bolt; eyebolt

бұрқақты арматураға арналған анкерлі ~ / *анкерный* ~ для *фонтанной арматуры* Christmas-tree anchor bolt

бір қиықты ~ / *односрезный* ~ single-shear bolt

біріктіруші ~ *соединительный* ~ connecting [tie] bolt

гайкасы бар ~ / ~ *с гайкой* nut bolt

екі жақ шетінде тілігі бар ~ / ~ *с нарезкой на обоих концах* double-end bolt

жартылай таза ~ *получистый* ~ semi-finished bolt

жасырын бүркеншігі бар ~ / ~ *с потайной головкой* countersunk head bolt

жерлестіру ~-ы / ~ *заземления* grounding bolt

жөндеу ~-ы / *ремонтный* ~ patch bolt
 кеңіткіш ~ *расширительный* ~ expansion bolt
 кергіш ~ *распорный* ~ stay [distance] bolt
 кесікті ~ *срезной* ~ shear bolt
 конусты бүркеншігі бар ~ / ~ *с конической головкой* cone-headed bolt
 қайырмалы ~ *откидной* ~ pivoted [swing] bolt
 қақпақты ~ *крышечный* ~ cap bolt
 қақпақты бекітуге арналған ~ / ~ *для крепления крышки* bonnet bolt
 қалыпты ~ / *нормальный* ~ screw bolt
 қанатты гайкасы бар ~ / ~ *с крыльчатой гайкой* thumb bolt
 қара ~ *черный* ~ black bolt
 қиюластырылған ~ *пригнанный* ~ fitted bolt
 қосарланған тілігі бар ~ / ~ *с двойной нарезкой* double-screw bolt
 құлақты бұрандалы ~ *барашковый* ~ butterfly [wing] bolt
 құлақшасы бір ұшына және бұдыр ізі екінші ұшына орналасқан ~ / ~ *с ушком на одном конце и резьбой на другом* eyebolt
 қысқыш ~ *зажимной* ~ clamping stud
 қысып тұратын ~ *нажимной* ~ pressure [thrust] bolt
 мойынтіректегі ~ *подшипниковый* ~ bearing bolt
 монтаждау ~-ы / *монтажный* ~ assembling [erection] bolt
 пайдаланылатын сорғыштардың анкерлі ~-ы / *анкерный* ~ эксплуатационных насосов pumping well anchor bolt
 реттеуші ~ *регулирующий* ~ adjusting bolt
 сақтандырғыш ~ *предохранительный* ~ safety bolt
 тартатын ~ *стяжной* ~ tension [coupling] bolt
 тартып тұратын ~ / *натяжной* ~ adjuster bolt
 тасымалдаушы ~ *транспортный* ~ shipping bolt
 темір серіппелердің ~-ы / ~ *рессоры* spring bolt
 төрт бұрышты бүркеншігі бар ~ / ~ *с квадратной головкой* square-head bolt
 тұғыртасты ~ *фундаментный* ~ foundation [anchor] bolt, staybolt
 тығыздама ~-ы / *сальниковый* ~ packing bolt
 тығыздаманың ~-ы / ~ *сальника* stuffing box bolt
 тығыздаманың қысып тұратын ~-ы / *нажимной* ~ *сальника* packing bolt
 тіліксіз ~ / ~ *без нарезки* blank bolt
 тілікті ~ *нарезной* ~ screw bolt
 тіреуіш ~ *упорный* ~ stop bolt
 ұзаққа созылған ~ *затяжной* ~ draw bolt
 ұршық басты ~ *вертлюжный* ~ swivel bolt
 үлкен кесіксіз ~ / ~ *большого сечения* heavy gage bolt
 үрпіп тік тұрған анкерлі ~ *анкерный завершенный* ~ jag bolt
 цилиндрлі бүркеншігі бар ~ / ~ *с цилиндрической головкой* cheese head bolt
 шанышқылы ~ *вилочный* ~ shackle bolt
 шарнирлі ~ *шарнирный* ~ swing [link] bolt
 шатунды ~ *шатунный* ~ connecting rod bolt

шпонды ~ *шпоночный* ~ key bolt

шынжырдың ~-ы / ~ *цепи* chain pin

ілгіш ~ *подвесной* ~ hanger bolt

БОЛТВУДИТ *болтвудит* boltwoodite

БОМБА (зертханалық сынақтарға арналған жоғарғы қысым сауыты) *бомба* (*сосуд высокого давления для лабораторных испытаний*) bomb

(торпедалауға арналған) сағат механизмі бар ~ / ~ *с часовым механизмом* (*для торпедирования*) time bomb

калорияметриялық ~ *калориметрическая* ~ calorimetric bomb

кенді ұңғыма қысымын өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения забойного давления* bottom-hole pressure bomb

мұнай өнімдерін өртеуге арналған ~ / ~ *для сжигания нефтепродуктов* combustion bomb

оттегілік калорияметриялық ~ *кислородная калориметрическая* ~ oxygen calorimetric bomb

тербетілген ~ *качающаяся* ~ rocking bomb

термометриялық ~ *термометрическая* ~ temperature bomb

БОМБИЧИТ (лигнитте болатын, жұмсақ түссіз кристаллды көмірсутегі) *бомбичит* (*мягкий бесцветный кристаллический углеводород, имеющийся в лигните*) bombiccite

БОН *бон* boom

БОР (бор кезеңі) *мел* (*меловой период*) Cretaceous period

БОР *мель* shoal, shallow, bank

БОРАТ (бор қышқылының тұзы) *борат* (*соль борной кислоты*) borate

барий ~-ы / ~ *бария* barium borate

магний ~-ы / ~ *магния* magnesium borate

натрий ~-ы / ~ *натрия* sodium borate

БОРДОЗИТ *бордозит* bordosite

БОРИСЛАВИТ (озокериттің қатты сынғыш бір түрі) *бориславит* (*твердая ломкая разновидность озокерита*) boryslavite, boryslawite

БОРЛАУ *борировать* borate

БОРЛЫ (кезең туралы) *меловой* (*о периоде*) Cretaceous

мұнайды ұстап қалатын ~ *нефтезадерживающий* ~ oil boom

БОРОЗДА *борозда* channel, furrow

жазықтықтағы ~ / ~ *на плоскости* сброса trail of fault

тігісін жатқызатын ~ / ~ *сглаживания* leveling groove

БОРОЗДАЛЫ *бороздчатый* channeled, grooved

БОРОЗДКА *бороздка* flute, groove, nick, notch

кенді ұңғымадағы ~ / ~ *на забое* track, ridge

тастанды ~ / ~ *сброса* fault groove

БОРОКАЛЬЦИТ *борокальцит* borocalcite

БОРТ *орт* 1. (кеме – судна) side, board 2. (алмастың бір түрі – разновидность алмаза) bort

ашық кеніш ~-ы / ~ *карьера* pit edge, flank of an opencast

кратердің ~-ы / ~ *кратера* crater rim, lip of crater
лава ~-ы / ~ *лавы* face edge, wall of a face
оң жақ ~ / *правый* ~ (*судна*) starboard (side)
перигеосинклиналды ~ / *перигеосинклинальный* ~ perigeosyncline flange
платформалы / *платформенный* ~ edge of a platform
сол жақ ~ / *левый* ~ (*судна*) port side
су бетінің ~-ы / *надводный* ~ free board, free edge
терраса ~-ы / ~ *террасы* terrace edge
шөгінділер ~-ы / ~ *отложений* deposit edge
БОРТТАН ТҮСІРУ *отбортовывать* bead, flange
құбырларды ~ / ~ *трубы* discard [lay down] pipes
БОРШАЛАУ *демонтировать* disassemble; dismantle
БОСАТУ I *опорожнение* discharge, emptying
құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline emptying
БОСАТУ II *освобождать*:
газдан ~ / ~ *от газа* outgas
құрал-сайманды ~ / ~ *инструмент* release the tool
цистернаны ~ / ~ *цистерну* empty the tank
БОСАТУ III *отпуск* (металлды – *металла*) tempering, drawing
БОСАТЫП АЛУ *освобождение*:
мұнайды тақтатастан ~ / ~ *нефти из сланцев* releasing of oil from the shale
пакерден ~ / ~ *пакера* release of packer
салықтан ~ / ~ *от налогов* exemption from taxes
ұңғымада қалған құрал-сайманды ~ / ~ *оставшегося в скважине инстру-
мента* jarring of tool
ұстатылған бағанадан ~ / ~ *прихваченной колонны* getting stuck pipe loose
ұстатылған құрал-сайманнан ~ / ~ *прихваченного инструмента* freeing of
stuck tool
ясаның көмегімен құрал-сайманды ~ / ~ *инструмента с помощью яса*
jarring of tool
БОСАТЫП ЖІБЕРУ *отпускать* loosen; release
сомынды ~ / ~ *гайку* loosen a nut
тежеуішті ~ / ~ *тормоз* release a brake
түймені ~ / ~ *кнопку* release a button
БОСТЫҚ *пустота* cavitation, cavern
БОЯУ *выкрашивание* pitting, flaking, chipping
алмас кристаллдарын ~ / ~ *кристаллов алмаза* diamond break-out
қабаттарымен ~ / ~ *слоями* shelling
нүктелі ~ *точечное* ~ pitting
БӨГЕН *водохранилище* water storage basin, water storage reservoir
БӨГЕТ *дамба* dam, dike, dyke
топырақ үйіп қорғалған ~ *обвалованная* ~ river embankment
БӨГЕУ *барьер* barrier
еніп кетпейтін ~ *непроницаемый* ~ impermeable barrier

еніп кетушілік ~-і / ~ *проницаемости* permeability barrier
қысылған ауа күшімен ~ *пневматический* ~ pneumatic barrier
мүжілуге қарсы ~ *антикоррозионный* ~ corrosion barrier
сулы ~ *водяной* ~ water block

температурамен ~ *температурный* ~ thermal barrier, temperature limit

химиялық ~ *химический* ~ (*препятствующий распространению разлившейся нефти*) chemical barrier

БӨЛГІШ (АЙЫРҒЫШ) *разделитель* (порций) divider

дискті ~ *дисковый* ~ disk divider

магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic divider

манжетті ~ *манжетный* ~ cup-type divider

мембраналы ~ *мембранный* ~ penneator

резиналы ~ *резиновый* ~ rubber divider

циклонды ~ *циклонный* ~ cyclone separator

шар тәрізді бос денелі ~ *шаровой пустотелый* ~ ball hollow divider

БӨЛЕК ОТЫРҒЫЗУ (пайдалы қазбаларды байыту тәсілі) *отсадка* (*способ обогащения полезных ископаемых*) jiggling

ірілендіріп ~ *крупная* ~ coarse jiggling

БӨЛЕКТЕЙТІН *изолирующий* non-conducting

БӨЛЕКТЕНГЕН *изолированный* sealed, insulated

құбырмен ~ / ~ *трубами* cased off

поливинилхлоридпен ~ / ~ *поливинилхлоридом* PVC-insulated

полиэтиленмен ~ / ~ *полиэтиленом* insulated with polyethylene, polyethylene-covered

тефлонмен ~ / ~ *тефлоном* insulated with teflon, tefloninsulated

БӨЛЕКТЕУ *изолировать*:

суіріккіш көкжиекті ~ / ~ *водоносный горизонт* seal off

шиеленісу аймағын ~ / ~ *зону осложнений* seal off troublesome zone

БӨЛЕКТЕУ *раскрепление*:

бұрғылау бекітпелерін ~ / ~ *бурильных замков* torquing-out [breaking-out] of tool joints

құбырлардың біріктірілген жерін ~ / ~ *соединений труб* breaking-out of pipe connections

сорғы-ауа сығымдағыш штангтарын ~ / ~ *насосно-компрессорных штанг* backing-off of sucker rods

БӨЛЕНУ *осыпаться* crumble, slough, heave

БӨЛУ I *выделение* 1. (еркін жағдайда – в свободном состоянии) liberation, release, escape 2. (мәжбүрлі – принудительное) segregation, separation; extraction 3. (шығару – испускание) emission, emanation, exhalation

буды ~ / ~ *паров* vapor liberation

газдарды буырқанып ~ *бурное* ~ *газов* effervescence

газды ~ / ~ *газа* evolution [flow] of gas, gas liberation, gas emission, gas emanation

жылуды ~ / ~ *тепла* evolution [liberation] of heat, heat release

зиянды ~ *вредное* ~ poisonous [deleterious] emanation
кен жынысынан мұнайды ~ / ~ *нефти из керна* oil bleeding from core
конденсатты ~ / ~ *конденсата* condensate separation
қалқып шығу арқылы ~ / ~ *всплыванием* buoyant segregation
метанды ~ / ~ *метана* methane liberation, methane emission
сепаратордағы газды бір сатылы ~ *одноступенчатое* ~ *газа в сепараторе*
flash trapping stage

флюидті ~ / ~ *флюида* fluid release
флюидті буырқанып ~ *бурное* ~ *флюида* expulsion [release] of fluid
ылғалды ~ / ~ *влаги* exudation of moisture
ішінара ~ *частичное* ~ partial separation
энергияны ~ / ~ *энергии* energy release

БӨЛУ II отделять:

мұнайды судан ~ / ~ *нефть от воды* knock down the oil
су кірмейтін ұстатқышпен ~ / ~ *водонепроницаемой перемычкой* seal off

БӨЛУ III разделять divide, separate

құрамдас бөліктерге ~ / ~ *на составные части* disintegrate
ірілігі бойынша ~ / ~ *по крупности* size

БӨЛУ IV (АЙЫРУ) разбивка (планировка):

желілерді ~ / ~ *линии* pegging-out of line
казықтармен ~ / ~ *колышками* pegging-out
трассаны ~ / ~ *трассы* location survey

БӨЛУШІ отделитель separator

қатты бөліктерді ~ / ~ *твердых частиц* solids separator
сұйықты ~ / ~ *жидкости* liquid trap

БӨЛШЕКТЕЛГЕН разобранн/ый knock-down

~ түрінде жеткізілген / *поставленный в ~ом виде* supplied in knockdown form

БӨЛШЕКТЕУ I демонтаж disassembly; dismantling

бұрғылау қондырғысын ~ / ~ *буровой установки* rig disassembly
мұнара мінбесін ~ / ~ *вышки* derrick dismantling, derrick tear-down

БӨЛШЕКТЕУ II (СӨГУ) разборка disassembly, dismantling, tearing-down

бұрғылау мұнарасын ~ / ~ *буровой вышки* dismantling of derrick
шынжырды ~ / ~ *цепей* disconnection of chains

БӨЛІ/К I делени/е 1. division 2. (межелікте – *на шкале*) division point, graduation mark

геологиялық уақыттың ~-гі / ~ *геологического времени* geological scale, geological time table

межеліктерді бөлу ~ *шкалы* scale division [point, unit], graduation mark

салмақ индикаторының ~-гі / ~ *индикатора веса* division of weight indicator scale

учаскелерге ~ / ~ *на участки* sectionalization

БӨЛІ/К II отсек:

ғимараттың үстіңгі бөлігінің қалқымалы ~-гі / ~ *плавучести верхней части сооружения* waterborn upper structure

зәкірлік шынжырға арналған ~ / ~ для якорной цепи chain locker
күш беру қондырғыларына арналған ~-тер / ~ и для силовых установок
propulsion rooms

танкердің ~-тері / ~ и танкера partitions of tanker

БӨЛІ/К Ш (БӨЛІМ, БӨЛШЕК) част/ь part, portion, section

айналып жүру жүйесінің (бұрғылау) жер бетіндегі ~-гі / наземная ~ циркуляционной системы (буровой) surface circulation system

артқы жақ (кеменің) ~-гі / кормовая ~ (судна) aft, stern

ауыстырылатын ~ сменная ~ replacement [replaceable] part

бекітілмеген ~ незакрепленная ~ uncased borehole section

бұрғылау жүкшығыры білігінің консолдық ~-гі / консольная ~ вала буровой лебедки draw-works shaft extension

бүкпелердің күмбезді ~-гі / сводовая ~ складки crest (of fold)

бүрменің жоғарғы ~-гі / высокая ~ складки геол. higher part of fold

бүрменің сыртқы ~-гі / внешняя ~ складки геол. outer part of fold

бүрменің ішкі ~-гі / внутренняя ~ складки геол. inner part of fold

біріктіретін ~ соединительная ~ connector, connecting piece

біріктірудің ниппелдік ~-гі / ниппельная ~ соединения pin connector

ерітілмейтін ~ нерастворимая ~ insoluble part

жолдың жүретін ~-гі / проезжая ~ дороги roadway

жүріс ~-гі / ходовая ~ carrier, running gear

жылдам тозатын ~-тер / быстроизнашиваемые ~и wearing parts

жылжымалы ~ подвижная ~ moving element, moving [movable] part

кен жынысы үлгісінің ~-гі / ~ керна core section

кен шоғыры бедерінің алдындағы ~ приконтурная ~ залежи marginal
reservoir area

кен шоғырының күмбезді ~-гі / сводовая ~ залежи roof reservoir area

кен шоғырының өлкелік ~-гі / краевая ~ залежи edge reservoir area

кен шоғырының суда жүзетін ~-гі / водоплавающая ~ залежи floating
reservoir area

кен шоғырының шайылған ~-гі / отмывтая ~ залежи swept reservoir area

кеніштің орталық ~-гі / центральная ~ месторождения central field area

кеніштің су астында қалған ~-гі / заводненная ~ месторождения flooded
field area

кеніштің су басқан ~-гі / обводненная ~ месторождения watered field area

кең қоныштың кеңітілген ~-гі / расширенная ~ раструба flare opening

кесетін ~ режущая ~ cutting end

кесілмеген (құбырлар) ~ ненарезанная ~ (трубы) plain section

кондуктор орнатылған ұңғыма оқпанының ~-гі / ~ ствола скважины, в которой установлен кондуктор surface hole

консолдық ~ консольная ~ extension part

конустық (құбырлар) ~ конусная ~ (трубы) taper part

көтеріп тұратын (құрылымдар) ~ несущая ~ (конструкции) load-carrying
[load-bearing] part, load-carrying [load-bearing] member

кранның айналмайтын ~-гі / *неповоротная* ~ *крана* fixed portion of crane
кранның бұралатын ~ *поворотная* ~ *крана* revolving portion of crane
қамтитын жалғастыратын ~ *охватывающая соединительная* ~ female
coupler

қамтылған жалғастыратын ~ *охватываемая соединительная* ~ male coupler
қас беттік ~-гі / *лицевая* ~ front (part)

қозғалмайтын ~ *неподвижная* ~ stationary [static] part

қосымша ~ *запасная* ~ spare [replacement] part, spare

құбыр желісінің желілік ~-гі / *линейная* ~ *трубопровода* linear pipeline part

құбырдың біріктіретін ~-гі / *соединительная* ~ *трубы* fitting

құбырдың иілген ~-гі / *изогнутая* ~ *трубы* bend (of pipe)

құбырдың фасонды ~-гі / *фасонная* ~ *трубы* fitting

құбырлардың конустық (муфта) ~-гі / *конусная* ~ *трубы (муфта)* stabbing
cone or guide

құйрық жақтағы ~ *хвостовая* ~ tail (part)

құрамдас ~ *составная* ~ component, constituent

құрамдас тұрақты ~ *составная устойчивая* ~ fixed constituent

қыртыстың барланбаған ~-гі / *неразведанная* ~ *пласта* unexplored reservoir
portion

қыртыстың барланған ~-гі / *разведанная* ~ *пласта* explored portion of
reservoir

қыртыстың газға қаныққан ~-гі / *газонасыщенная* ~ *пласта* gas-saturated
portion of reservoir

қыртыстың жалаңаштанған ~-гі / *обнаженная* ~ *пласта* outcroppings

қыртыстың жоғарғы ~-гі / *верхняя* ~ *пласта* upper part of formation

қыртыстың мұнайға қаныққан ~-гі / *нефтенасыщенная* ~ *пласта* oil-
saturated part of reservoir

қыртыстың өнімді ~-гі / *продуктивная* ~ *пласта* effective pay

қыртыстың сарқылған ~-гі / *истощенная* ~ *пласта* depleted portion of res-
ervoir

қыртыстың төменгі ~-гі / *нижняя* ~ *пласта* lower part of formation

материалдық ~ *материальная* ~ materiel, equipment, physical facilities

межеліктің жоғарғы ~-гі / *верхняя* ~ *шкалы* high side

межеліктің жұмыс ~-гі / *рабочая* ~ *шкалы* effective scale range

механизмнің жылжитын ~-гі / *скользящая* ~ *механизма* slide part of me-
chanism

мульданың ішкі ~-гі / *внутренняя* ~ *мульды* trough core

өзара ауыстырылатын ~ *взаимозаменяемые* ~ *и* interchangeable parts

превенторлар шығырының төменгі ~-гі / *нижняя* ~ *блока превенторов ВОР*
lower stack

ротордың үстінен шығып тұрған бұрғылау құбырының ~-гі / ~ *бурильной*
трубы, выступающая над ротором drill pipe stub

салмақтық ~ *весовая* ~ part by weight

сорғының арындық ~-гі / *напорная* ~ *насоса* discharge end of pump

сорғының гидравликалық ~-гі / *гидравлическая* ~ *насоса* fluid end of pump
сорғының механикалық ~-гі / *механическая* ~ *насоса* pump power end
суды бөлетін бағананың жоғарғы ~-гі / *верхняя* ~ *водоотделяющей колонны*
upper marine riser

тарылтылған ~ *суженная* ~ waist (part)

төменгі ~ *нижняя* ~ foot

тұмсық (кеменің) ~-гі / *носовая* ~ (*судна*) bow, fore

тіреуіш (құрылымдар) ~ *опорная* ~ (*конструкции*) bearing part, bearing member

ұңғыма оқпанының ~-гі / ~ *ствола скважины* borehole section

ұңғыма оқпанының бағыттаушы ~-гі / *направляющая* ~ *ствола скважины*
conductor hole

ұңғыма оқпанының бекітілген ~-гі / *закрепленная* ~ *ствола скважины*
cased borehole section

ұңғыма оқпанының бұрғыланған ~-гі / *пробуренная* ~ *ствола скважины*
(penetrated) drilled part of hole

ұңғыма оқпанының пайдаланылатын ~-гі / *эксплуатационная* ~ *ствола скважины*
production hole

ұңғыма оқпанының төменгі ~-гі / *нижняя* ~ *ствола скважины* follow-up hole

ұңғымада қалдырылған құрал-сайманның ~-гі / ~ *инструмента, оставлен-*
ная в скважине fish

ілемктің топсалы ~-гі / *шарнирная* ~ *крюка* hinged portion of hook

БӨЛІМ *отдел* department, division

азаматтық құрылыс ~-і / ~ *гражданского строительства* civil engineering
department

барлау жұмыстарының ~-і / ~ *разведочных работ* exploration department

бұрғылау ~-і / ~ *бурения* drilling department

жобалау ~-і / *проектный* ~ engineering department

зерттеу ~-і / *исследовательский* ~ research department

құрастыру ~-і / *конструкторский* ~ design(ing) department [division]

өндіру ~-і / ~ *добычи* production division [department]

тәжірибелік-құрастыру жұмыстарының (ТҚЖ) ~-і / ~ *опытно-конструк-*
торских работ (ОКР) development department

техникалық бақылау ~-і / ~ *технического контроля* inspection department

ұңғыманы бұрғылау мен игерудің өндірістік ~-і / *производственный* ~ *бу-*
рения и освоения скважин operations department

БӨЛІНБЕЙТІН *неразрывность* continuity

БӨЛІНУ *разделение* segregation, separation

ауаның ~-і / ~ *воздуха* air separation

ауыр ортада ~ / ~ *в тяжелых средах* heavy-media separation

ауыспалылардың ~-і / ~ *переменных* separation of variables

газды қоспалардың ~-і / ~ *газовых смесей* separation of gas mixtures

еңбектің ~-і / ~ *труда* division of labor

құрғақ жолмен ~ / ~ *сухим путем* dry separation

минералдардың ауыр және жеңіл фракцияларға ~-і / ~ *минералов на тяжёлую и лёгкую фракции* segregation
мөлшері бойынша ~ / ~ *по величине* sizing
мұнай мен газдың ~-і / ~ *нефти и газа* separation of oil and gas
салмағы бойынша ~ / ~ *по массе* weight separation
тығыздықтың әртүрлілігін пайдалану жолымен ~ / ~ *путем использования разности плотностей* gravitational separation
фазалардың ~-і / ~ *фаз* phase separation
фракцияларға ~ / ~ *на фракции* fractionation
ірілігі бойынша ~ / ~ *по крупности* classifying, classification; sizing
БӨЛШ ҚҰЮ *разлив* spill(age)
бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud spill(s)
мұнайды ~ / ~ *нефти* oil spill(age)
БӨР/ІК (МАЛАҚАЙ, ТЫМАҚ, ҚҰЛАҚШЫН) *шанка* cap
газды ~ *газовая* ~ gas cap
газды екінші ~ *газовая вторичная* ~ secondary gas cap
газды жасанды ~ *газовая искусственная* ~ artificial gas cap
газды ретроградты ~ *газовая ретроградная* ~ retrograde gas cap
газды ретроградты емес ~ *газовая неретроградная* ~ nonretrograde gas cap
қақпақшаның ~-кі / ~ *клапана* valve ball
сыртқа тебетін реттеуіштің ~-кі / ~ *центробежного регулятора* governor
ball
үлкен аумақтағы газды ~ *газовая* ~ *большой площади* areally widespread gas
cap
БӨРЕНЕ (САЛМА) *перекладина* beam, rail
БРАВОИТ *бравоит* bravoite
БРАЙТСТОК *бraitсток* (высоковязкое остаточное цилиндрическое масло яркого цвета) bright stock
БРАКЕРАЖ *бракераж* grading, inspection
БРАКТЕЯ *брактя* bract
БРАНДМАУЭР (сыйымдылық парктеріндегі өрт қабырғасы) *брандмауэр* (пожарная стенка в резервуарных парках) fire wall
БРАНДСПОЙТ (өрт ұнғысы) *брандспойт* (пожарный ствол) fire-hose barrel; (қол сорғышы – *ручной насос*) high-pressure fire-fighting hose
БРЕМСБЕРГ *бремсберг* brake [rope] incline, inclined drift
далалық ~ *полевой* ~ stone brake incline
БРИГАДА *бригада* crew, work-team, gang
ағымдағы жөнделу ~-сы / ~ *текущего ремонта* maintenance [service] crew
апаттық ~ *аварийная* ~ emergency crew
бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ drilling crew
дайындау ~-сы / *подготовительная* ~ auxiliary team
кенді ұнғылау ~-сы / *забойная* ~ face team
кеншілерді құтқару ~-сы / *горноспасательная* ~ mine rescue team
қосалқы жұмысшылар ~-сы / ~ *подсобных рабочих* bull gang

кұбыр желісін төсеу бойынша ~ / ~ по прокладке трубопровода pipe-laying gang

кұбыр желісінің трассасын тазалау бойынша ~ / ~ расчищающая трассу трубопровода right-of-way gang

мұнараны құрастыратын ~ *вышкономонтажная* ~ rig-up team, rig-building crew

өндірістік ~ / *производственная* ~ production team

ұңғыманы игеретін ~ / ~ освоения скважин well stimulation crew

ұңғыманы күрделі жөндеуден өткізетін ~ / ~ капитального ремонта скважин workover crew

ұңғыманы профилактикалық жөндеуден өткізетін ~ / ~ профилактического ремонта скважин well maintenance crew

ұңғыманы тазалау бойынша ~ / ~ по чистке скважины cleanout crew

ұңғыманы тазалау бойынша жұмыстарды атқаратын ~ / ~ выполняющая работы по очистке скважин cleanout crew

үңгушілер ~-сы / *проходческая* ~ heading team

цементтеушілер ~-сы / *цементировочная* ~ cementing crew

БРОМАТ *бромат* bromate

барий ~-ы / ~ *бария* barium bromate

натрий ~-ы / ~ *натрия* sodium bromate

БРОМДАЛҒАН *бромистый* bromide

БРОМДЫ *бромный* bromine

БРОМИД *бромид* bromide

темір ~-і / ~ *железа* iron bromide

БРОМИЙ ҚОСЫЛҒАН СУТЕКТІК *бромистоводородный* hydrobromic

БРОМКРЕЗОЛ *бромкрезол* bromcresol

БРОМФЕНОЛ *бромфенол* bromphenol

БРУС *брус* bar; beam; bolster; girder; joist; spar; sill

авто ілінісу ~-ы / ~ *автосцепки* shank of an automatic coupler

бойлық төменгі ~-ы / *продольный нижний* ~ bottom stringer

буферлі ~ *буферный* ~ bumper

домкрат астындағы ~ / ~ *под домкрат* jack board

көлденең ~ / *поперечный* ~ cross bar

күзетудегі ~ / *охранный* ~ guard beam

қоршап тұратын ~ *ограждающий* ~ toeboard

мұнара ~-ы (төменгі) / ~ *вышки (нижний)* derrick mud sill; (көлденең – *поперечный*) derrick girder; (рамкалы – *рамный*) derrick sill, floor joist; (төменгі бүйірдегі *рамкалы* – *боковой нижний рамный*) side sill

мұнара еденінің ~-ы / ~ *пола вышки* floor sill

мұнара рамасының бойлық ~-ы / *продольный* ~ *рамы вышки* subsill

мұнара тіреуішін күшейтуге арналған ~ / ~ *для усиления ног вышки* share pole

негізгі көкжиектің ~-ы / ~ *основного горизонта* sill piece

отырғызылатын ~ / *посадочный* ~ landing beam

роторлы ~ *роторный* ~ skid beam
 тенгерме ~ *балансирующий* ~ equalizing [balance] beam
 тепе-тең ~ *эквивалентный* ~ equivalent girder
 тұғыртас рамасының ~-ы / ~ *фундаментной рамы* tail sill
 тұғыртастық ~ *фундаментный* ~ sill
 шойбалға ~-ы / *отбойный* ~ bumper bar, bumper beam
 ілініспелі шарнирлі ~ *сцепной шарнирный* ~ free draw bar
БРУТТО-ТОННА *брутто-тонна* gross ton
БРУТТО-ФРАХТ *брутто-фрахт* gross freight
БУ *пар* steam; vapor
 барботтаушы ~ *барботирующий* ~ bubbling steam
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure steam
 зиянды ~ *вредный* ~ harmful vapor
 қаныққан ~ *насыщенный* ~ saturated steam
 құрғақ ~ *сухой* ~ dry steam
 қызып кеткен ~ *перегретый* ~ superheated [overheated] steam
 мұздатылған ~ *переохлажденный* ~ supercooled vapor
 мыжылған ~ *мятый* ~ dead [spent, exhaust] steam
 өткір ~ *острый* ~ live [open, direct] steam
 сулы ~ *водяной* ~ water vapor
 сіңімді ~ *пересыщенный* ~ supersaturated steam
 технологиялық ~ *технологический* ~ process steam
 төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure steam
 шикі ~ *сырой* ~ wet steam
 ылғалды ~ *влажный* ~ wet [damp] steam
БУ БӨЛГІШ *пароотделитель* steam separator, vapor eliminator
БУ БӨЛГІШ *парораспределитель* steam distributor
БУ БӨЛУШЛІК *парораспределение* steam distribution
БУ БӨЛНУ *пароотделение* steam separation
БУ ЕНУШЛІК *паропроницаемость* water vapor permeability
БУ ЖИНАҒЫШ *паросборник* steam collector, steam header, steam chest
БУ КІРМЕЙТІН *паронепроницаемый* steam-tight, vapor-tight
БУ ҚАБЫЛДАҒЫШ *пароприемник* steam receiver
БУ ҚҰРҒАТҚЫШ *паросушитель* steam drier
БУ ӨНДІРГІШТІК *паропроизводительность* steam rating, steam
 generating capacity
 қыздырғыштың ~-гі / ~ *нагревателя* heater evaporation
БУ ӨТКІЗГІШ *паропровод* steam line, steam main, steam conduit
 жылыту жүйесінің ~-і / ~ *системы отопления* heating steam line
 қыздыратын ~ (мұнай құбыры желісінде) / *подогревательный* ~ (в нефте-
 проводе) gut
БУ СЕПЕРАТОРЫ *паросепаратор* steam separator циклонный ~ cyclone
 steam separator
БУ СУЫТҚЫШ *пароохладитель* desuperheater

БУ ТАЗАЛАҒЫШ *пароочиститель* steam purifier
БУ ТӘРІЗДІ *парообразный* steamlike, vaporous
БУГЕЛЬ *бугель* clip; strap; loop
 көтергіш ~ *подъемный* ~ stirrup
 сақтандыру ~-і / *предохранительный* ~ safety stirrup
 ток қабылдау ~-і / ~ *токоприемника* bow collector
БУҒА АЙНАЛДЫРУ *возгонять* sublimate, sublime
БУДЫ БҰРЫШ АЛЫП КЕТУ *пароотвод* steam discharge pipe
БУДЫ ҚҰРАУ *парообразование* evaporation, steam generation
БУДЫ ҚҰРҒАТУ *пароосушитель* steam drier
БУДЫ ҚЫЗДЫРҒЫШ *пароперегреватель* steam superheater
 конвективті ~ *конвективный* ~ convection superheater
 қарсы тоғы бар ~ / ~ *с противотоком* counter-current superheater
 қосымша ~ *вторичный* ~ reheater
 негізгі ~ *основной* ~ primary superheater
 тік тоғы бар ~ / ~ *с прямотоком* co-current superheater
БУДЫ ЫЛҒАЛДАТУ *пароувлажнение* steam humidification
БУДЫҢ ҚЫЗЫП КЕТУІ *пароперегрев* superheating
БУЛАНУ *испарени/е* evaporation; fume, vapor
 азайтылған қысым ықпалымен ~ / ~ *под уменьшенным давлением* reduced-
 pressure evaporation
 зиянды ~-лар / *вредные* ~я polluting exhalation
 кері ~ *обратное* ~ retrograde evaporation
 қайталап ~ *повторное* ~ re-evaporation
 қатты заттардың ~-ы / ~ *твердых веществ* sublimation
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil evaporation
 салыстырмалы ~ *относительное* ~ relative evaporation
 топырақтағы судың ~-ы / ~ *воды из почвы* soil evaporation
 улы ~-лар / *ядовитые* ~я noxious fumes, deadly gas
 үстіртін ~ *поверхностное* ~ surface evaporation
 ықтимал ~ *потенциальное* ~ evaporativity
БУЛАП ТАЗАРТУ *выпаривать* evaporate, boil off
 құрғақ болғанға дейін ~ / ~ *досуха* boil dry
БУЛАУ *выпаривание* evaporation
БУЛЫ ГАЗДЫ ГЕНЕРАТОР *парогазогенератор* steam-gas generator
БУЛЫ ГЕНЕРАТОР *парогенератор* steam generator
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure steam generator
 шығырлы ~ *блочный* ~ skid mounted steam generator
БУЛЫ КОНДЕНСАТ *пароконденсат* steam condensate
БУЛЫ ТУРБО ГЕНЕРАТОР *паротурбогенератор* steam turbine generator
БУМА (БАЙЛАМ, ҚОРАП) *пачка* bench, bunch, pack, stack, bundle
 ерітіндінің жоғары сұрыпты ~-сы / *высоковязкая* ~ *раствора* Hi-visc gel
 sweep
 карбонатты ~ *карбонатная* ~ carbonate member

қайта қабаттау ~-сы / ~ *переслаивания* interbedded member
 кыртыстың ~-сы / ~ *пласта* bank
 кыртыстың жоғарғы ~-сы / *верхняя* ~ *пласта* top bench, upper leaf
 кыртыстың төменгі ~-сы / ~ *нижняя* ~ *пласта* bottom bench
 төсеуші ~ *подстилающая* ~ underlying member
 цементті ерітіндінің бірінші ~-сы / ~ *первая* ~ *цементного раствора* lead
 slurry
 цементті ерітіндінің екінші ~-сы / *вторая* ~ *цементного раствора* tail slurry
 эмульсиялы ~ *эмульсионная* ~ emulsion stack
БУМЕН ЖАБДЫҚТАУ *пароснабжение* steam supply
БУМЕН СУМЕН ЖАБДЫҚТАУ *пароводоснабжение* steam-water supply
БУНКЕР *бункер* bin, charger, bunker, hopper
 бөліп орналастыратын ~ *распределительный* ~ distributing bin
 дискті саңылаулы ~ *дисковый целевой* ~ disk-slot hopper
 дозалаушы ~ *дозирующий* ~ metering [batching] bin [hopper]
 жүк артатын ~ *загрузочный* ~ batch hopper
 жүк түсіретін ~ *разгрузочный* ~ discharge hopper
 кептіру ~-і / *сушильный* ~ drying bin
 конусты ~ *конусный* ~ conical bunker; chance cone
 көметін ~ *засыпной* ~ filling hopper
 қайта жүк артатын ~ *перегрузочный* ~ conveyer hopper, transfer bin
 қойма ~-і / *складской* ~ storage bin, storage bunker
 негізгі көкжиек ~-і / ~ *основного горизонта* station bin
 өлшемді ~ *мерный* ~ measuring bin
 сорғалап ағатын гидро араластырғыш ~-і / ~ *струйной гидромешалки* mixer
 cone
 сіңімді ~ *питательный* ~ feed bin, loading hopper
 тербелісті ~ *вибрационный* ~ vibrating discharge hopper
 түйіршектелген ~ *грануляционный* ~ granulating bunker
 тығыздап бекітілген ~ *герметичный* ~ sealed bin
 цементті ~ *цементный* ~ cement bin
 шығынды ~ *расходный* ~ feed bin
БУНКЕР-АРАЛАСТЫРҒЫШ *бункер-смеситель* blending hopper
БУНКЕРЛЕУШІ ТАНКЕР *танкер-бункеровщик* bunkering tanker
БУРТ *бурт* shoulder, bead, collar
 бұрғылау кашауы шетмойынының тіректік ~-ы / *упорный* ~ *цапфы бурового долота* thrust shoulder of drilling bit leg axle
 қондыру ~-ы / *посадочный* ~ landing shoulder
 құлыпты муфтаның тіректік ~-ы / *упорный* ~ *замковой муфты* thrust
 shoulder of the box
 цилиндрлі төлке ~-ы / ~ *цилиндровой втулки* liner collar
БУССОЛЬ *буссоль* compass
 кен ~-ы / *горная* ~ dip compass, clinometer
 көлбеу ~ / *наклонная* ~ inclinometer

магниттік төмен түсіру ~-ы / ~ *магнитного склонения* declinometer

БУТАДИЕН *бутадиен* butadiene

БУТАН *бутан* butane

БУТИЛЕН *бутилен* butylene

БУТИТЬ *бутишь* fill with rubble, pack

БУТОБЕТОН *бутобетон* rubble concrete

БУТЫРЕЛЛИТ *бутыреллит* butyrellite, bog butter

БУФЕР *буфер* buffer; bumper; cushion

әуе ~-і / *воздушный* ~ air dashpot, air buffer

булы ~ *паровой* ~ steam cushion

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic buffer

майлы ~ *масляный* ~ oil dashpot

пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic [compression] bumper

серіппелі ~ *пружинный* ~ spring buffer

сығу ~-і / ~ *сжатия* bump stop

БУЫНТЫ/Қ (ҚҰРАҚ) *сегмент* segment

бекітпенің жетекті ~-ғы / *приводной* ~ *замка* clamp actuator segment

тісті ~ *зубчатый* ~ rack circle

БУЫП-ТҮЮ *укладывать*:

болат арқанды ~ / ~ *трос* fake

БҰДЫРЛАУ (ТҮТҚЫРЛАНДЫРУ) *рифление* corrugation, scoring, tread

тайғанақтаудан сақтайтын ~ / ~, *предохраняющее от скольжения* nonskid tread

БҰЗБАЙТЫН *неразрушающий* non-destructive

БҰЗУ *нарушать* break down, disturb

реттеп қойбылуды ~ / ~ *регулировку* disturb the control setting(s)

тепе-теңдікті ~ / ~ *равновесие* dislocate, unbalance, disturb [upset] balance

тұтастықты ~ / ~ *целостность* break, cause damage

БҰЗЫЛУ I *нарушение* disturbance, failure, fault

ағыстың жаппайлығының ~-ы / ~ *сплошности струи* cavitation

ауа кірместей бекітушіліктің ~-ы / ~ *герметичности* leakage, loss of sealing

байланыстырғыштың ~-ы / ~ *контакта* contact fault

біріктірудің ~-ы / ~ *соединений* joint distortion

жұмыс қабілеттілігінің ~-ы / ~ *работоспособности* malfunction

қалыпты жұмыстың ~-ы / ~ *нормальной работы* disturbance of opera-v.і.

құрылымдық ~ *структурное* ~ structural failure

қыртыстың пайдаланушылық сапасының ~-ы / ~ *эксплуатационных качеств пласта* formation damage

радиобайланыстың ~-ы / ~ *радиосвязи* blackout

сұйықтың немесе газдың біртектілігінің ~-ы / ~ *однородности жидкости или газа* fluctuation

тепе-теңдіктің ~-ы / ~ *равновесия* bias, unbalance

тұрақты режимнің ~-ы / ~ *стационарного режима* steady-state disturbance

ұңғыманы ұстап тұру бағанасындағы тұтастықтың ~-ы / ~ *целостности*

обсадной колонны casing integrity damage

үздіксіздіктің ~-ы / ~ *непрерывности* discontinuity

цементті сақинаның ~-ы / ~ *цементного кольца* breakdown of cement column

ыдыстың ауа кірместей бекітушілігінің ~-ы / ~ *герметичности сосуда*
vessel sealing failure

іліктірудің ~-ы / ~ *сцепления* debonding

БҰЗЫЛУ ІІ (БҰЗЫЛҒАН ЖЕР) повреждение damage, fault, failure

кабелдің ~-ы / ~ *кабеля* cable fault

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline damage

өнімді қыртыстың ~-ы / ~ *продуктивного пласта* damaging of producing
formation

пайдалану барысында ~ / ~ *в процессе эксплуатации* operating failure

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *обсадной колонны* casing failure

үстіңгі беттің механикалық ~-ы / *механическое ~ поверхности* galling

БҰЗЫП ӨТУ (ЖАРЫП ӨТУ) прорыв outburst, break(through)

газдардың ~-і / ~ *газов* gas breakthrough

жұмыс агентінің ~-і / ~ *рабочего агента* breakthrough of working agent

судың (ұңғымадағы) ~-і / ~ *воды (в скважину)* water breakthrough, water
inrush

ұңғымадағы суландыру конусының ~-і / ~ *конуса обводнения в скважину*
water coning into the well

БҰҚТЫРМА заглушка/a blank [blind] flange, choke, closer, end cap

~мен бекіту / *перекрывать ~ой* blank off

бұрандалы ~ *резьбовая ~* screw(ed) plug

құбыр желісінің ~-сы / ~ *трубопровода* bullnose

БҰЛАҚ, КӨЗ источник 1. source 2. (*минеральный*) spring

ақпараттың ~-і / ~ *информации* information source

артезиандық ~ *артезианский ~* artesian spring

ауытқу ~-і / ~ *возмущения* perturbation source

газ беретін ~ *газоотдающий ~* gas discharging source

газ шығару ~-і / ~ *газовыделения* gas emission source

газдалған ~ *газированный ~* aerated spring

газды жарылыс дыбысының ~-і / ~ *газовзрывного звука* combustible gas
sound source

жану ~-і / ~ *загорания* ignition source

жанудың жоғары температуралық ~-і / *высокотемпературный ~* горения
high-temperature combustion source

жерді суландыру ~-і / ~ *обводнения* source of water encroachment

жылдық үздіксіз ~ *годовой непрерывный ~* perennial spring

жылудың ~-і / ~ *тепла* heat source

иондалудың ~-і / ~ *ионизации* ionization source

иондардың ~-і / ~ *ионов* ion source

көлемді ~ *объемный ~* volume source

қуат алу ~-і эл. / ~ *питания эл.* power supply (source)

қыртыстық энергия ~-і / ~ *пластовой энергии* field [reservoir] energy source
 мұнайдың пайда болу ~-і / ~ *происхождения нефти* source of oil origin
 мұнайлы ~ *нефтяной* ~ (mineral) oil spring
 өріс ~-і / ~ *поля* field source
 радиоактивті каротажды зондылаудың сәулелену ~-і / ~ *излучения радиоактивного каротажного зонда* radiation source of radioactivity logging device
 радиоактивтілік ~-і / ~ *радиоактивности* radioactive source
 рентгендік сәулелену ~-і / ~ *рентгеновского излучения* X-ray source
 сәулелену ~-і / ~ *излучения* radiation source
 сейсмикалық дабылдар ~-і / ~ *сейсмических сигналов* seismic signal source
 стационарлы емес ~ *нестационарный* ~ transient source
 сумен жабдықтау ~-і / ~ *водоснабжения* water supply source
 тереңдік ~-і / *глубинный* ~ deep spring
 тұрақты қуат ~-і эл. / ~ *постоянного напряжения* эл. constant-voltage source

уақытша ~ *временный* ~ intermittent spring
 шексіз ~ *бесконечный* ~ infinite source
 шудың ~-і / ~ *шума* noise source
 ыстық ~ *горячий* ~ hot spring
 энергияның ~-і / ~ *энергии* energy [power] source
БҮЛҒАУ *взбалтывать* agitate, shake (up)
БҮЛҒАУЫШ (ҚАЛАҚ) *месилка* mixer
БҮЛТЫҚ (ҰРА) *нарост:*
 кожды ~ *шлаковый* ~ slag crust
БҮРАМАШЕГЕ *шуруп* screw
БҮРАНДА *резьба* thread
 американың құбырлық ~-сы / *американская трубная* ~ American National [American standard] pipe thread
 арынды ~ *упорная* ~ buttress thread
 бекітетін ~ *крепежная* ~ fastening thread
 бекітпелік ~ *замковая* ~ tool-joint thread
 британияның стандартты құбырлық ~-сы / *британская стандартная трубная* ~ British standard pipe thread
 бір рет кіретін ~ *однозаходная* ~ single(-start) [step] thread
 біріктірмелі ~ *соединительная* ~ connecting thread
 газ құбырларына арналған ~ / ~ *для газовых труб* gas pipe thread
 дөңгелек ~ *круглая* ~ round(ed) thread
 дюймдік ~ *дюймовая* ~ inch thread
 екі жерден кіретін ~ *двухзаходная* ~ double(-start) thread
 жалған ~ *фальшивая* ~ false thread
 жұлынған ~ *сорванная* ~ stripped thread
 зақымданған ~ *поврежденная* ~ damaged thread
 конустық ~ *коническая* ~ tapered thread
 конустық құбырлық ~ *коническая трубная* ~ tapered pipe thread

көп рет кіретін ~ *многозаходная* ~ multiple(-start) thread
қалыпты құбырлық ~ *нормальная трубная* ~ full-length pipe thread
құбырлық ~ *трубная* ~ pipe thread
қысқа ~ *короткая* ~ short thread
майысқан бұранда ~ *смятая* ~ galled thread
метрлеуші ~ *метрическая* ~ metric thread
муфтаның ~-сы / ~ *муфты* box thread
ниппелдің ~-сы / ~ *ниппеля* pin thread
оң жақ ~ *правая* ~ right-hand(ed) thread
сол жақ ~ *левая* ~ left-hand(ed) thread
сорғы штангасының ~-сы / ~ *насосных штанг* sucker-rod thread
сорғы-ауа сығымдайтын құбыр ~-сы / ~ *насосно-компрессорных труб*
tubing thread
стандартты құбырлық ~ *стандартная трубная* ~ standard pipe thread
сыртқы ~ *наружная* ~ external [male] thread
толық бағыттық ~ / ~ *полного профиля* perfect thread
трапеция түріндегі ~ *трапецеидальная* ~ trapezoidal thread
тік бұрышты ~ *прямоугольная* ~ square thread
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сы / ~ *обсадной трубы* casing thread
ұсақ ~ *мелкая* ~ fine (pitch) thread
үш бұрышты ~ *треугольная* ~ triangular thread
үш рет кіретін ~ *трехзаходная* ~ triple thread
цилиндрлік ~ *цилиндрическая* ~ straight [parallel] thread
штампталған ~ *штампованная* ~ stamped thread
шылаушын тәрізді (ирек) ~ *червячная* ~ worm thread
ірі ~ *крупная* ~ coarse thread
ішкі ~ *внутренняя* ~ internal [female] thread
БҰРАНДА БҰДЫРЫНСЫЗ *безрезьбовой* threadless
БҰРАНДА ӨЛШЕУШІ *резьбомер* thread gage
БҰРАНДАМАЛАНҒАН (бұрандамалармен біріктірілген) *сболченный*
(*соединенный болтами*) bolted
БҰРАНДАНЫ КЕСУ *нарезать резьбу* screw
БҰРАНДАҒАН *извилистый* sinuous, flexuous, tortuous, winding
БҰРАП БЕКІТУ *завинчивать*:
тоқтағанға дейін ~ / ~ *до отказа* screw down, screw home
БҰРАП БӨЛШЕКТЕУ *развинчивание* unscrewing
құбырларды ~ / ~ *труб* unscrewing [uncoupling] of pipes
құбырларды өздігінен жүзеге асырып ~ / *самопроизвольное* ~ *труб* self-
unscrewing of pipes
БҰРАП КИГІЗУ *навинчивание* screwing-on
бұрғылау бекітпесін ~ / ~ *бурового замка* tool joint screwing-on
кілтпен ~ / ~ *ключами* tonging-on
қолдан ~ / ~ *от руки* screwing-on finger-tight
қолмен ~ / ~ *вручную* hand screwing-on

муфтаны (ұңғыманы ұстап тұру құбырлары) ~ / ~ *муфт (обсадных труб)*
coupling screwing-on
нықтап ~ *плотное* ~ screwing-on tightly
ыстық күйінде ~ / ~ *в горячем состоянии* shrinking-on
БҰРАП КІРГІЗУ I *ввинчивать* screw (in)
БҰРАП КІРГІЗУ II *навинчивать* screw on, screw up
БҰРАП ШЫҒАРУ I *отвинчивание* unscrewing
бұрандалық біріктірулерді ~ / ~ *резьбовых соединений* unscrewing of threaded connections
бұрғылау қашауын ~ / ~ *бурового долота* breakout of a drilling bit
өздігінен жүзеге асатын ~ *самопроизвольное* ~ self-unscrewing
сорғы штангасын ~ / ~ *насосной штанги* unscrewing of sucker rod
БҰРАП ШЫҒАРУ II *развинчивать* uncouple, unscrew
БҰРАП ШЫҒАРЫП АЛУ *отвинчивать* uncouple, screw off, unscrew
бір құбырды екіншісінен ~ / ~ *одну трубу от другой* back off
БҰРАУЫШ (АШҚЫШ) *отвертка* screwdriver
БҰРҒЫ I *бур* auger; bore, borer; cutter; drill
айқыш тәрізді ~ *крестообразный* ~ cross-edged drill
айналып тұратын ~ *вращательный* ~ rotary drill
акустикалық ~ *акустический* ~ sonic drill
алмасты ~ *алмазный* ~ diamond drill
алмасты жыныстың ~-сы / *алмазный керновый* ~ diamond core drill
бытыралық ~ *дробовой* ~ shot drill
екі турбиналы ~ *двухтурбинный* ~ double-turbine drill
жарылысты ~ *взрывной* ~ explosive drill
жарылысты орайтын қабықты ~ *взрывокапсульный* ~ explosive capsule drill
жоғары жиілікті ~ *высокочастотный* электрический ~ high-frequency electric drill
имплозионды ~ *имплозионный* ~ implosion drill
импульсты шарикті ~ *импульсный шариковый* ~ pellet impact drill
индукционды ~ *индукционный* ~ induction drill
колонкалы ~ *колонковый* ~ column drill
көлденең ~ *горизонтальный* ~ lateral drill
қасықты ~ *ложечный* ~ gouge auger, spoon bit
қашаулы ~ *долотчатый* ~ chisel [bull] bit, chisel jumper
қолмен басқарылатын ~ *ручной* ~ jumper drill
қолмен басқарылатын пневматикалық ~ *ручной пневматический* ~ plugger drill
лазерлі ~ *лазерный* ~ laser drill
магнит стрикционды ~ *магнотстрикционный* ~ magnetostrictive drill
мұқалып қалған ~ *затупленный* ~ blunt drill
мүжіліп кеткен ~ *эрозионный* ~ erosion drill
отты ~ *огневой* ~ flame drill
отты шапшып ағатын ~ *огнеструйный* ~ jet-piercing drill

пенетрационды ~ *пенетрационный* ~ continuous penetrator
плазмалы ~ *плазменный* ~ plasma drill
пневматикалық балғалы ~ *пневматический молотковый* ~ air-driven hammer drill
разрядты-соққылы ~ *разрядно-ударный* ~ spark percussion drill
сақиналы ~ *кольцевой* ~ annular borer
соққылы ~ *ударный* ~ anvil type percussion drill
соққылы-толқынды ~ *ударно-волновой* ~ shock-wave drill
тау жынысты ~ *керновый* ~ core drill, core bit
темір арқанды ~ *канатный* ~ churn [cable] drill
термиялық ~ *термический* ~ thermal borer, thermic drill
термо соққылы ~ *термоударный* ~ terra-jetter
төрт бұрышты ~ *квадратный* ~ square bit
тісті қаптамасы бар цилиндр түріндегі ~ *цилиндрический с зубчатой коронкой* calix drill
тісі қаптама ~ *корончатый* ~ crown drill
ультра дыбысты ~ *ультразвуковой* ~ ultrasonic drill
химиялық ~ *химический* ~ chemical drill
шиыршықты ~ *спиральный* ~ twist drill, worm auger
шнекті ~ *шнековый* ~ auger drill
шөмішті ~ *ковшовый* ~ bucket auger
штангты ~ *штанговый* ~ pole drill, rod bore
электрдезинтеграциялы ~ *электродезинтеграционный* ~ electric disintegration drill
электрдоғалы ~ *электродуговой* ~ (electric) arc drill
электрогидравликалық ~ *электрогидравлический* ~ electrohydraulic rock splitter
электронды-сәулелі ~ *электронно-лучевой* ~ electron beam drill
электроразрядты тангенциалды ~ *электроразрядный тангенциальный* ~ tangential [radial] spark drill
электртермиялық ~ *электротермический* ~ electric heater drill
ядролық ~ *ядерный* ~ nuclear drill
БҰРҒЫ II (ұңғыманы бұрғылау орны) *буровая* (место бурения скважины) drilling site; (ұңғыманың орналасқан орны – место расположения скважины) well site
БҰРҒЫ ЖАРЫЛЫСТЫ *бурозрывной* blasthole drilling
БҰРҒЫ ҚҰЛЫПТАРЫН НЫҒАЙТЫП БЕКІТУ *докреплять бурильные замки* make up [torque up] tool joints
БҰРҒЫ ТОПЫРАҚ *бурозем* brown soil
БҰРҒЫ ҰСТАУШЫ *буродержатель* drill chuck
БҰРҒЫЛАНҒАН *пробуренный* drilled
БҰРҒЫЛАП КЕҢЕЙТУ *рассверливать* drill out
БҰРҒЫЛАП ТЕСУ *выбуривание* drilling out
БҰРҒЫЛАУ I *бурение* drilling, boring, sinking

айналысты жоғалтып ~ / ~ с потерей циркуляции blind drilling
 айналып тұратын ~ *вращательное* ~ rotary drilling, rotary boring
 айналып тұратын бытыралы ~ *вращательное дробовое* ~ shot boring
 акустикалық ~ *акустическое* ~ sonic drilling
 алдын ала геофизикалық барлау жасаусыз ұңғымаларды ~ / ~ *скважин без предварительной геофизической разведки* random drilling
 алмаспен ~ *алмазное* ~ diamond drilling
 алмастық бағаналық ~ *алмазное колонковое* ~ diamond core drilling
 алмастық карталау, картаға түсіру ~ *картировочное алмазное* ~ diamond drilling for structure
 артезиан ұңғымасын ~ / ~ *артезианских скважин* water well drilling, boring for water
 ауамен немесе газбен үрлеу арқылы ~ / ~ с продувкой воздухом или газом air or gas drilling
 ауырлатылған бұрғылау ерітіндісімен жуу арқылы ~ / ~ с промывкой утяжеленным буровым раствором heavy weight drilling
 ауытқытқышты ~ / ~ *отклонителя* drilling off the whipstock
 ашық оқпанда қалдырылған құралды айналып өтіп ~ / ~ в обход оставленного в открытом стволе инструмента open-hole side-tracking around the lost tool
 ашық теңіздегі ~ / ~ в открытом море offshore drilling
 аэрацияланған ерітіндімен жуу арқылы ~ / ~ с промывкой аэрированными растворами aeration drilling
 бағаналы ~ *колонковое* ~ core drilling, coring
 бағытталған ~ *направленное* ~ directional [directed, con-trolled-angle] drilling
 бақылау ~ *контрольное* ~ check boring
 баржадан ~ / ~ с баржи barge drilling
 барлау ұңғымаларын ~ / ~ *разведочных скважин* exploration [exploratory] (well) drilling
 барлаушылық ~ *разведочное* ~ test boring, exploratory drilling
 бастапқы ~ *первоначальное* ~ original drilling
 белгіленген бұрышпен ~ / ~ под заданным углом controlled angle drilling
 бермеден ~ / ~ с бермы berm drilling
 бұрғылау бағаны арқылы бұрғылау ерітіндісінің қысымымен жыныс үлгісін қайта жуу және жеткізу арқылы жынысты ~ *керновое* ~ с обратной промывкой и доставкой керна давлением бурового раствора через бурильную колонну continuous [reverse-circulation] coring
 бұрғылау ерітіндісімен жуу арқылы ~ / ~ с промывкой буровым раствором drilling with mud
 бытыралы ~ *дробовое* ~ shot drilling
 бір қатарлы ~ *однорядное* ~ single row drilling
 бір сызыққа орналасқан ұңғымаларды ~ / ~ *скважин по одной линии* line drilling
 бірлестікпен ~ *кустовое* ~ cluster [multiple] drilling

бірыңғай кенді ұңғымамен ~ / ~ *сплошным забоем* full diameter drilling
 вакууммен тазалап ~ / ~ *с вакуумной очисткой* vacuum drilling
 газды ұңғыманы ~ / ~ *газовых скважин* gas well drilling
 гидравликалық (жынысты жоғары қысымдағы сұйықтың қатты ағынымен жуу тәсілімен) ~ *гидравлическое* ~ (способом размыва породы сильной струей жидкости высокого давления) (water) jet [hydraulic] drilling, jetting
 гидродинамикалық ~ *гидродинамическое* ~ hydrodynamic drilling
 гидромониторлық ~ *гидромониторное* ~ wash boring
 гидросокқылы ~ *гидроударное* ~ hydropercussion drilling
 дайындық ~ *подготовительное* ~ rough drilling
 ерітілген эмульсиямен жуу арқылы ~ / ~ *с промывкой обращенной эмульсией* inverted oil emulsion drilling
 жағалаудан недәуір қашықтықта ~ / ~ *на некотором расстоянии от берега* offshore drilling
 жарылысты ~ *взрывное* ~ explosion drilling
 жарылысты ұңғыманы ~ / ~ *взрывных скважин* shothole drilling
 жер асты ~ *подземное* ~ underground drilling
 жерде ~ *наземное* ~ on-land drilling
 жеткілікті түрде барланбаған кеніштегі ұңғымаларды ~ / ~ *скважин на недостаточно разведанном месторождении* wildcatting
 жобалық тереңдікке дейін ~ / ~ *до проектной глубины* drilling to completion
 жоғары арынды сұйық ағысының көмегі арқылы ~ / ~ *с помощью высоконапорных струй жидкости* high-velocity jet drilling
 жоғары қысымды аймақтағы ~ / ~ *в зоне высокого давления* drilling into an abnormal pressure zone
 жорамалдап негізі қаланған ұңғымаларды ~ / ~ *скважин, заложенных наугад* random drilling
 жуылмайтын ~ / ~ *без промывки* dry (hole) drilling
 жүзбелі ~ / ~ *на плаву* drilling afloat, floating drilling
 жыл он екі ай бойы ~ *круглогодичное* ~ year-round drilling
 жыныс үлгісін іріктеу арқылы ~ / ~ *с отбором керна* coring
 жынысты ~ *керновое* ~ core drilling, coring
 жыныстың үлгісіңіз ~ *бескерновое* ~ full-hole [noncore] drilling
 индукциялы ~ *индукционное* ~ induction drilling
 картиралы ~ *картировочное* ~ structure drilling
 келісімшарт бойынша ~ / ~ *по контракту* contract drilling
 кемеңіз бортынан шығарылған бұрғылау алаңқайынан ~ / ~ *с буровой палубы, вынесенной за борт судна* over-ship-side drilling
 кемерде ~ / ~ *на уступе* bench drilling
 кенді ұңғымадағы айналып жүру арқылы ~ / ~ *с призабойной циркуляцией* bottom-hole circulation drilling
 кенді ұңғыманы ауамен тазалау арқылы ~ / ~ *с очисткой забоя воздухом* air drilling
 кенді ұңғыманы ауамен тазалау және тұман құраушы агенттерді енгізу

арқылы ~ / ~ с очисткой забоя воздухом и введением туманообразующих агентов mist drilling
кенді ұңғыманы жоғары қысымды табиғи газбен үрлеу арқылы ~ / ~ с продукцией забоя природным газом высокого давления gas drilling
көлбеу ~ наклонное ~ slant drilling
көлбеу бағытталған ұңғыманы ~ / ~ наклонно направленных скважин slant hole directional drilling, directional drilling of slant holes
көлбеу ұңғыманы ~ / ~ наклонных скважин slant hole drilling
көлденең ~ горизонтальное ~ horizontal drilling
көмірсутекті негіздегі ерітіндімен жуу арқылы ~ / ~ с промывкой раствором на углеводородной основе drilling with oil
көмірсутекті негіздегі эмульсиялық ерітіндімен жуу арқылы ~ / ~ с промывкой эмульсионным раствором на углеводородной основе oil-emulsion drilling
көп кенді ұңғымалы ~ многозабойное ~ multihole [branched hole] drilling
көп оқпанды ~ многоствольное ~ simultaneous drilling
көпжылғы қатып қалған жынысты ~ / ~ в многолетнемерзлых породах permafrost drilling
көрсетілген диаметрлі ұңғымаларды ~ / ~ скважин номинального диаметра calibration drilling
көтерілген ұңғыманы ~ / ~ восстающих скважин up-hole drilling
көреуісті ~ көреуісті ~ coriolis core drilling
кіші диаметрлі қашаумен (ұңғыма оқпанында кемерді жасау үшін) ~ / ~ долотом меньшего диаметра (для образования уступа в стволе скважины) rat-holing
кіші диаметрлі ұңғымаларды ~ / ~ скважин малого диаметра slim-hole drilling
қаланың шегіндегі ~ / ~ в черте города town-lot drilling
қалқымалы төсемеден ~ / ~ с плавучих оснований floating drilling
қарсы жуып-шаю арқылы ~ / ~ с обратной промывкой drilling with counterflow, reverse circulation [counterflush] drilling
қарсы қысымның деңгей айырмасымен ~ / ~ с отрицательным перепадом давления underbalanced drilling
қатты жыныстағы ~ / ~ в твердых породах rough drilling
қатты жыныстар бойынша ~ / ~ по крепким породам hard drilling
қатты жынысты ~ / ~ в крепких породах tough drilling
қол бұрғысымен ~ / ~ ручным буром jumping
қос оқпанды ~ двухствольное ~ double-barreled simultaneous drilling
қос оқпанды бұталы ~ двухствольное кустовое ~ dual bore cluster drilling
құбырсыз ~ беструбное ~ pipeless drilling
құбырсыз электрбұрғылы ~ беструбным электробуром pipeless down-hole electric motor drilling
құрамдастырылған ~ комбинированное ~ combination drilling
құрғақ ~ сухое ~ dry drilling

құрылымдық ~ *структурное* ~ structure drilling
 құрылымдық-іздеушілік ~ *структурно-поисковое* ~ test drilling
 қыртыстық сұйық немесе газдың қалдығын шығару арқылы ~ / ~ *с выно-
сом шлама пластовой жидкостью или газом self-cleaning drilling*
 қысымды ағыспен жуып-шаю арқылы ~ / ~ *со струйной промывкой под
давлением jet bit drilling*
 лазерлі ~ *лазерное* ~ laser drilling
 магнитті стрикционды ~ *магнитострикционное* ~ magnetostriction drilling
 машинамен ~ *машинное* ~ mechanized drilling
 мердігерлік ~ *подрядное* ~ contract drilling
 механикалық ~ *механическое* ~ mechanical drilling
 мол су пайда болуы жағдайындағы ~ / ~ *в условиях обильных водопрояв-
лений wet drilling*
 мұнай кенішін игеру кезеңіндегі ~ / ~ *на стадии освоения месторождения
developing drilling*
 мұнай ұңғымаларын ~ / ~ *нефтяных скважин oil well drilling*
 мұнайға ~ / ~ *на нефть boring for oil, petroleum drilling*
 мүжілушілік ~ *эрозионное* ~ erosion jet drilling
 мүжілушілік-түйіршікті ~ *эрозионно-шариковое* ~ pellet impact drilling
 ойылып түскен жыныстар бойынша ~ / ~ *по обрушенной породе plug drilling*
 оқпанды көбікпен тазалау арқылы ~ / ~ *с очисткой ствола пеной air and
stable foam drilling*
 оңтайландырылған ~ *оптимизированное* ~ optimized drilling
 орташа қатты жынысты ~ *пород средней твердости moderate drilling*
 отты ~ *огневое* ~ flame drilling
 өндіру ұңғымаларын ~ / ~ *эксплуатационных скважин development well
drilling*
 өнімді қыртыстағы ~ / ~ *в продуктивном пласте drilling the pay, drilling-in
operation*
 пайдаланушылық ~ *эксплуатационное* ~ development drilling
 параметрлік ұңғыманы ~ / ~ *параметрических скважин appraisal drilling*
 пенетрациялық ~ *пенетрационное* ~ continuous penetration drilling
 плазмалық ~ *плазменное* ~ plasma drilling
 пневматикалық ~ *пневматическое* ~ air drilling
 пневматикалық соққылы-айналып тұратын ~ *пневматическое ударно-вра-
щательное* ~ air hammer drilling
 реактивті турбоагрегатпен ~ / ~ *реактивным турбоагрегатом reactive tur-
bine-unit drilling, reactive turbodrilling*
 реактивті-турбиналы ~ *реактивно-турбинное* ~ reactive turbodrilling
 роторлы ~ *роторное* ~ rotary drilling
 роторлы-гидросоққылы ~ *роторно-гидроударное* ~ hydropercussion rotary
drilling
 роторлы-магнитті стрикациялы ~ *роторно-магнитострикционное* ~
magnetostriction rotary drilling

роторлы-пневмосокқылы ~ *роторно-пневмоударное* ~ air-hammer rotary drilling
 роторлы-сокқылы ~ *роторно-ударное* ~ rotary-percussion drilling
 роторлы-турбиналы ~ *роторно-турбинное* ~ rotary-turbine drilling
 саяз терендікте (теңізде) ~ / ~ *на малой глубине (в море)* shallow drilling
 сейсмикалық ұңғымаларды ~ / ~ *сейсмических скважин* shothole drilling
 сокқылы ~ *ударное* ~ percussion drilling
 сокқылы-айналып тұратын ~ *ударно-вращательное* ~ rotary percussion drilling
 сокқылы-жоғары жиілікті ~ *ударное высокочастотное* ~ high-frequency percussion drilling
 сокқылы-жуу арқылы ~ *ударное с промывкой* hydraulic percussion drilling
 сокқылы-отты ~ *ударно-огневое* ~ churn flame drilling
 сокқылы-пневматикалық ~ *ударно-пневматическое* ~ percussion air drilling
 сокқылы-темір арқанмен ~ *ударно-канатное* ~ cable-tool [rope] drilling
 сокқылы-штангалық ~ *ударно-штанговое* ~ rod-tool [percussion-rod, Canadian] drilling
 су түбіне тірелу арқылы теңізде ~ *морское с опорой на дно* bottom-supported offshore drilling
 суасты сағасы бар ұңғымаларды ~ / ~ *скважин с подводным устьем* submarine wells drilling
 суасты ұңғыманы ~ / ~ *подводных скважин* drilling of submarine wells
 суастында ~ *подводное* ~ underwater drilling
 суда ~ / ~ *на воду* boring for water, water well drilling ~ *на газ* boring for gas
 сумен жуу арқылы ~ / ~ *с промывкой водой* water flush drilling
 сұғына орналасқан екі жақты кемежайдан ~ / ~ *с пирса* pier drilling
 тармақтанған ~ *разветвленное* ~ drainhole [branch(ed)-hole] drilling
 тармақтанған-көлденең ~ *разветленно-горизонтальное* ~ horizontal drainhole [branch-hole] drilling
 таяз суда ~ / ~ *на мелководье* shelf drilling
 тәжірибелік ~ *опытное* ~ test drilling
 тәртіпсіз ~ *беспорядочное* ~ scattered drilling
 темір арқанды ~ *канатное* ~ boring with line, churn drilling
 темір арқанды созбақтау арқылы ~ / ~ *с оттяжкой каната* spudding
 темір арқанды-айналып тұратын ~ *канатно-вращательное* ~ cable rotary drilling
 теңізде ~ / ~ *на море* marine drilling
 теңізде ~ *морское* ~ offshore drilling
 тепе-тең салмақта ~ / ~ *на равновесии* balanced drilling
 тербелісті ~ *вибрационное* ~ vibration drilling
 тербелісті-айналып тұратын ~ *вибрационно-вращательное* ~ vibratory rotary drilling
 тербелісті-сокқылы ~ *виброударное* ~ vibratory-percussion drilling
 терең ~ *глубокое* ~ deep drilling

терең су астында ~ *глубоководное* ~ deep-water drilling
 терең ұңғыманы ~ / ~ *глубоких скважин* deep(-well) drilling
 термиялық ~ *термическое* ~ drilling by flame
 трасса бойынша ~ / ~ *по трассе* bench drilling
 турбиналы ~ *турбинное* ~ turbodrilling
 тұғыртас астын ~ / ~ *под фундамент* foundation drilling
 тұзды сумен жуу арқылы ~ / ~ *с промывкой соленой водой* drilling with salt water
 түйіршікті импульсты ~ *шариковое импульсное* ~ pellet impact drilling
 тығыздалған тор сым бойынша ~ / ~ *по уплотненной сетке* dense drilling
 тік ~ *вертикальное* ~ vertical drilling
 тік бағытталған ~ *вертикально направленное* ~ straight hole directional drilling
 тіректі-геологиялық ұңғыманы ~ / ~ *опорно-геологических скважин* stratigraphic well (prospect) drilling
 тіректі-технологиялық ұңғыманы ~ / ~ *опорно-технологических скважин* test [key] well drilling
 ультрадыбысты ~ *ультразвуковое* ~ ultrasonic drilling
 ұңғыма оқпанын топырақты бұрғылау ерітіндісімен тазалау арқылы ~ / ~ *с очисткой ствола скважины глинистым буровым раствором* clean drilling
 ұңғыма оқпанында бұрғылау агентін толық жұтып алу арқылы ~ / ~ *с полным поглощением бурового агента в стволе скважины* blind drilling
 ұңғыма оқпанында жоғары гидростатикалық қысым кезінде ~ / ~ *при повышенном гидростатическом давлении в стволе скважины* overbalanced drilling
 ұңғыма оқпанында төменгі гидростатикалық қысым кезінде ~ / ~ *при пониженном гидростатическом давлении в стволе скважины* underbalanced drilling
 ұңғыма оқпанындағы – бұрғыланатын қыртыс жүйесінде қысымның нөлдік деңгей айырмасымен ~ / ~ *с нулевым перепадом давления в системе разбуриваемый пласт – ствол скважины* balanced drilling
 ұңғыма оқпанының аралық бөлігінде ~ / ~ *промежуточной части ствола скважины* intermediate hole drilling
 ұңғыма оқпанының кондукторлық бөлігін ~ / ~ *кондукторной части ствола скважины* surface hole drilling
 ұңғыма торын тығыздау мақсатымен ~ / ~ *с целью уплотнения сетки скважин* infill drilling
 ұңғымадағы гидродинамикалық қысымның теңгермелі өзгеруі кезінде ~ / ~ *при сбалансированных изменениях гидродинамического давления в скважине* balanced drilling
 ұңғымаларды ~ / ~ *скважин* well drilling, well boring, well sinking
 ұңғымалардың желпіуіші орналасуымен ~ / ~ *с веерным расположением скважин* fan drilling
 ұңғыманы орналастырудың жобалық тор көзін қоюлатуға арналған ~ / ~ *для загузения проектной сетки размещения скважин* infill drilling

ұңғыманың жоғары бөлігінің оқпанын ~ / ~ *верхней части ствола скважины* upper hole drilling
 ұсақ ~ *мелкое* ~ shallow drilling
 ұсақ калибрлі ~ *мелкокалиберное* ~ small-bore drilling
 үлкен диаметрлі ұңғымаларды ~ / ~ *скважин большого диаметра* largehole drilling
 үрлеу арқылы ~ / ~ *с продувкой* pneumatic drilling
 үстіңгі жақтан (кұралды) мәжбүрлі түрде беру арқылы ~ / ~ *с принудительной подачей (инструмента) с поверхности* pressure drilling
 үстіңгі жақтан мәжбүрлеп берілмейтін ~ / ~ *без принудительной подачи с поверхности* nonpressure drilling
 үш оқпанды ~ *трехствольное* ~ triple-hole simultaneous drilling
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical drilling
 шағын қала учаскелерінде ұңғымаларды ~ / ~ *скважин на небольших городских участках* town-lot drilling
 шамадан тыс терең ~ *сверхглубокое* ~ superdeep drilling
 шахмат тәртібімен орналастырылған ұңғымаларды ~ / ~ *скважин в шахматном порядке* checkerboard drilling
 шахталар оқпанын ~ / ~ *шахтных стволов* shaft drilling, shaft sinking
 шешіліп алынатын жыныс қабылдағышпен бірге жынысты ~ *керновое* ~ *съёмным керноприемником* ~ vireline [retrievable] coring
 шлангкabelді ~ *шлангокабельное* ~ flexodrilling
 шлангкabelді пайдаланып (теңіздегі геологиялық-барлау жұмыстары кезінде), жыныс үлгісін іріктеу арқылы ~ / ~ *с отбором керна с использованием шлангокабеля (при геолого-разведочных работах на море)* flexible bottom coring system
 шнекті ~ *шнековое* ~ auger drilling
 шпинделді ~ *шпиндельное* ~ spindle feed drilling
 штангты ~ *штанговое* ~ rod drilling
 іздеушілік ~ *поисковое* ~ wild-cat [prospect] drilling
 іргелі жыныстар бойынша ~ / ~ *по коренным породам* rock drilling
 ішінара жүгі түсірілген бұрғылау бағанасы кезінде ~ / ~ *при частично разгруженной бурильной колонне* tension drilling
 электр гидравликалық ~ *электрогидравлическое* ~ electrohydraulic drilling
 электр доғалық ~ *электродуговое* ~ electric arc drilling
 электрмен айналатын кенді ұңғыма қозғалтқышымен ~ / ~ *электровращательным забойным двигателем* downhole electric motor drilling
 эстакадалы ~ *эстакадное* ~ pier drilling
БҰРҒЫЛАУ II *бурильный* boring, drilling
БҰРҒЫЛАУ III *бурить* bore, drill, sink
 жанынан ~ / ~ *мимо* drill by
 көрсетілген диаметрдегі ұңғыманың оқпанын ~ / ~ *ствол скважины номинального диаметра* drill (out) borehole to gage
 қолмен ~ / ~ *вручную* dig, jump

колмен атқару әдісімен ~ / ~ *ручным способом* jump, dig
 құрғақ ~ / ~ *всухую* run dry
 механикалық берілумен ~ / ~ *с механической подачей* drill with power feed
 механикалық берілусіз ~ / ~ *без механической подачи* drill under the weight
 of the drilling string
 өнімді қыртыста ~ / ~ *в продуктивном пласте* drill in, drill the pay
 соққылау әдісімен ~ / ~ *ударным способом* jar
 темір арқанды созбақтап ~ / ~ *с оттяжкой каната* spud
 тереңдікке ~ / ~ *на глубину* drill to a depth of...
 ұңғыманы ~ / ~ *скважину* drill a well, drill a borehole
 ұңғыманың оқпанын ~ / ~ *ствол скважины* make hole
БҰРҒЫЛАУ IV *выбуривать* bore [drill] out
БҰРҒЫЛАУ V *забуривание* spudding(-in)
 діңгекті ~ / ~ *свай* drilling-in of piles
 жағалатылған жиіліктен жаңа оқпанды ~ / ~ *нового ствола из обсаженной скважины* cased-hole side tracking
 жағалатылмаған жиіліктен жаңа оқпанды ~ / ~ *нового ствола из необсаженного интервала* open-hole side tracking ~
 жаңа оқпанды ~ / ~ *нового ствола* spudding(-in) of new bore hole
 ұңғыманы ~ / ~ *скважины* spudding(-in) of well
БҰРҒЫЛАУ ҚАШАУЫН ЖАБДЫҚТАУ *вооружение бурового долота*
 drilling bit cutting structure
БҰРҒЫЛАУШЫЛЫҚ *буримость* drillability
 жынысты ~ / ~ *породы* drillability of formation, rock drill-ability, drillability
 index
БҰРҒЫМЕН ТЕСУ *сверление* boring, drilling
 жұмыс істейтін құбыр желісімен біріктіруге арналған ~ мен бұрланданы
 бүрлеу / ~ и *нарезка резьбы для соединения с действующим трубопроводом*
 pipeline tapping
БҰРҒЫНЫ ТАЗАЛАУ АСПАБЫ *бур-желонка* auger with valve
БҰРҒЫШЫ I *бурильщик* driller, borer, drill operator, drillman
 ~-ның көмекшісі / *помощник* ~ a assistant driller, driller('s) rotary helper
 ~-ның шәкірті / *ученик* ~a apprentice driller
 автоматты ~ *автоматический* ~ automatic driller
БҰРҒЫШЫ II *буровик* boring [drilling] technician
 кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна* coring, drilling out of core
БҰРҚА/Қ (бұрғылау, цементтеу, ОЗЦ барысында) ***фонтан*** (в процессе бурения, цементирования, ОЗЦ) blowout; (ұңғыманы бітіргеннен кейін – после заканчивания скважины) flow(ing), spout
 ашық газды ~ *открытый газовый* ~ uncontrolled [open] gas blowout, wild gas flowing
 ашық мұнайлы ~ *открытый нефтяной* ~ oil spouter
 газдың ~-ғы / *газовый* ~ gas blowout, gas flowing
 жабық ~ *закрытый* ~ controlled blowout

кезеңдік ~ *периодический* ~ intermittent flowing
құбырдан тыс ~ *затрубный* ~ annulus blowout, annulus flowing *нефтяной* ~
oil flowing, (oil) gusher

табиғи ~ *естественный* ~ natural flowing
ұңғыманың ~-ғы / ~ *скважины* flowing of a well

БҰРМАЛАУ *искажение* distortion

амплитудалық ~ *амплитудное* ~ amplitude distortion

бағытты ~ / ~ *профиля* shape distortion

гармониялық ~ *гармоническое* ~ harmonic distortion

жиілікті ~ *частотное* ~ frequency distortion

импульсті ~ / ~ *импульса* pulse distortion

көлемді ~ / ~ *масштаба* distortion of scale

өтпелі барыс салдарынан ~ / ~ *вследствие переходных процессов* transient
distortion

рұқсат етілетін ~ *допустимое* ~ tolerable distortion

ұңғыманың ықпалы тудырған, қарожажды мәліметтерді ~ / ~ *каротажных*
данных, вызванных влиянием скважины borehole effect

фазалық жиілікті ~ *фазочастотное* ~ phase-frequency distortion

БҰРУ (АЙНАЛДЫРУ, АУДАРУ) *повернуть*:

сағат тілі бойынша ~ / ~ *по часовой стрелке* turn clockwise

сағат тіліне қарсы ~ / ~ *против часовой стрелки* turn counterclockwise

БҰРЫЛУ (АЙНАЛУ) *разворот* turn

~ды орындау / *выполнять* ~ (make a) turn

күрт ~ *крутой* ~ sharp [steep, tight, close] turn

БҰРЫЛЫС (БҰРЫЛМА, АЙНАЛМА) *поворот*:

роторлық столдың бос ~-ы / *холостой* ~ *роторного стола* backlash

БҰРЫП ЖІБЕРУ (АПАРУ) *отвод*:

эмбебап превенторды бүйірге ~ *боковой* ~ *универсального превентора* an-
nular blowout preventer side outlet

газды ~ / ~ *газа* gas withdrawal

газометрді ~ / ~ *газометра* tap of gas meter

гидротығыздағышпен бірге ~ / ~ *с гидроуплотнением* hydrotap

гидротығыздағышпен бірге құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода с гидроу-*
плотнением pipeline hydrotap

ернекекті бұрандалы ~ *резьбовой* ~ *с фланцем* flanged outlet, flanged branch

ернекекті құймалы ~ *литой фланцевый* ~ cast flanged branch

жылуды ~ / ~ *тепла* heat removal, heat withdrawal, heat extraction

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline branch, pipeline bend

құбыр желісін негізгі ~ *главный* ~ *трубопровода* branch main (line)

құбырларды ~ / ~ *трубы* pipe branch, pipe offset

құбырларды радиалды ~ *радиальный* ~ *трубы* radial pipe bend

құймалы ~ *литой* ~ cast branch, cast outlet

манометрге ~ / ~ *к манометру* pressure gage tap

муфталы ~ *муфтовый* ~ female thread(ed) branch, female thread(ed) outlet
 прибордағы суды ~ / ~ *воды в приборе* overflow in instrument
 суды ~ / ~ *воды* water drainage
 сұйықты ~ / ~ *жидкости* liquid extraction, fluid removal; (кұбыр желісі бойынша – *по трубопроводу*) tapping
 сынаманы сұрыптау үшін ~ / ~ *для отбора проб* sample outlet
 сыртқа тебуші ауа сығымдағышты ~ / ~ *центробежного компрессора*
 diffuser
 ұршықты ~ / ~ *вертлюга* swivel gooseneck
БҰРЫШ *угол* angle
 алмасты орнату ~-ы / ~ *установки алмаза* diamond setting angle
 ауытқу ~-ы / ~ *отклонения* angle of deviation, angle of inclination
 ауытқытқышты орнату ~-ы / ~ *установки отклонителя* whipstock orientation angle
 белгі соғу ~-ы / ~ *визирования* angle of view, angle of sight
 бұранда бағытының ~-ы / ~ *профиля резьбы* angle of thread
 бұрғылап (ұңғыма оқпанын) кіргізу ~-ы / ~ *забуривания (ствола скважины)* spudding angle
 бұрылыс ~-ы / ~ *поворота* rotation angle, angle of rotation
 бүйір тербелісінің ~-ы / ~ *боковой качки* angle of pitch
 градусқа құлау ~-ы / ~ *падения в градусах* degree of dip
 дәнекерлену ~-ы / ~ *спайности* angle of cleavage
 дінгектік мінбенің көлбеулік ~-ы / ~ *наклона мачтовой вышки* angle of mast lean, tilt of mast
 еңістік ~-ы / ~ *откоса* angle of slope
 ернеулеу ~-ы / ~ *отбортовки* angle of flange
 жиектерін шабу ~-ы / ~ *скоса кромки* angle of preparation
 иілу ~-ы / ~ *изгиба* angle of bend
 келіспеушілік ~-ы / ~ *несогласия* angle of unconformity
 кесу ~-ы / ~ *резания* cutting angle
 конустану ~-ы / ~ *конусности* taper angle
 көлбеулік ~-ы / ~ *наклона* angle of gradient, angle of lean, angle of pitch, angle of slope
 көлбеулік ~-ы / ~ *уклона* angle of gradient
 көтерілу ~-ы / ~ *подъема* angle of elevation, angle of gradient
 күрекшенің (турбобұрғының) көлбеулік ~-ы / ~ *наклона лопаток (турбо-бура)* blade angle
 кіру (қыртқысқа) ~-ы / ~ *входа (в пласт)* angle of entry, angle of incidence
 қабаттаудың жазықтықтарының ~-ы / ~ *плоскости напластования* bedding plane angle
 қалып қалу ~-ы / ~ *отставания* angle of lag
 қамту ~-ы / ~ *обхвата* angle of wrap
 қашау қалағын қайрау ~-ы / ~ *заточки лопасти долота* bit blade edge angle
 қашау шабуылының ~-ы / ~ *атаки долота* angle of attack of a bit

қашаудың алмасын орнату ~-ы / ~ *установки лезвия долота* bit blade setting angle
 қашауаастың бөлу конусының ~-ы / ~ *делительного конуса шарошки* pitch angle of roller cutter
 қашауаастың бөлу конусының ~-ы / ~ *заднего конуса шарошки* back cone angle of roller cutter
 қиғаштық ~-ы / ~ *перекоса* angularity
 қия беттің ~-ы / ~ *естественного откоса* angle of repose
 қыртыстардың көлбеулік ~-ы / ~ *наклона пластов* angle of bedding, angle of bed slope
 қыртыстың құлау ~-ы / ~ *падения пласта* angle of dip; angle of incidence, degree of inclination, hade
 магниттік төмен түсіру ~-ы / ~ *магнитного склонения* angle of dip
 мұнара мінбесінің ~-ы / ~ *башенной вышки* derrick corner
 озу ~-ы / ~ *опережения* angle of advance
 созылып жату ~-ы / ~ *протирания* angle of bedding
 сынулар ~-ы / ~ *преломления* angle of refraction
 сырғанау ~-ы / ~ *скольжения* angle of slide, angle of slip
 тастау ~-ы / ~ *сброса* fault angle
 темір арқанды құндақтау ~-ы / ~ *свивки каната* angle of rope twist, lay of rope
 тепе-теңдік ~-ы / ~ *равновесия* equilibrium angle
 тойтару ~-ы / ~ *отражения* angle of reflection
 төбенің ~-ы / ~ *возвышения* angle [degree] of elevation
 төмен түсіру ~-ы / ~ *склонения* angle of pitch, angle of declination
 тіктен ауытқу ~-ы / ~ *отклонения от вертикали* angle of hade, angle of deflection
 тісті ұштау ~-ы / ~ *заострения зуба* tooth wedge angle
 ұнғыма оқпанының көлбеулік ~-ы / ~ *наклона ствола скважины* angle of borehole inclination, hole drift angle
 шығу ~-ы / ~ *выхода* angle of emergence
 ығысу ~-ы / ~ *смещения* angle of pitch, angle of slip
 ыдыраулар ~-ы / ~ *рассеивания* angle of dispersion
 ішкі үйкеліс ~-ы / ~ *внутреннего трения* angle of internal friction
БҮТІЛГЕН ЖЕР (ОРЫН) *перегиб* геол. turn, bend, kink
 антиклиналды ~ *антиклинальный* ~ anticlinal bend, anticlinal turn, crest of anticline
 беткейдің ~-і / ~ *склона* slope discontinuity
 буынды ~ *коленчатый* ~ geniculation
 бүрме күмбезінің ~-і / ~ *свода складки* saddle bend
 жеңнің ~-і / ~ *рукава* hose bend, hose kink
 кабелдің ~-і / ~ *кабеля* cable kink
 күмбездің ~-і / ~ *свода* crest
 күрт ~ *резкий* ~ kink

кисык ~ / ~ *кривой* curve knee, curve bend
қыртыстардың ~-і / ~ *пластов* bend [turn] of strata
мульданың ~-і / ~ *мульды* synclinal bend, synclinal turn
синклиналды ~ *синклиальный* ~ synclinal turn, synclinal bend
сымды темір арқандағы күрт ~ *резкий* ~ в *проволочном канате* dog-leg,
wireline kink

БҮКТЕСІН I *изгиб* bend (ing), flexure

жайылуы бойынша қыртыстың ~-і / ~ *пласта по простиранию* drag strike

жер қабатының ~-і / ~ *земной коры* earth bend

қанығудың қисық ~-і / ~ *кривой насыщения* saturation bend

қисық ~ / ~ *кривой* knee of curve

құлауы бойынша қыртыстың ~-і / ~ *пласта по падению* drag dip

қыртыстың ~-і / ~ *пласта* bending of stratum

түйір ~-і / ~ *зерна* grain bend

БҮКТЕСІН II *сгиб* bend, flexure, fold

БҮКТЕУ *сгибание* bending

құбырды ~ / ~ *труб* pipe bending

БҮЛІНБЕГЕН *неповрежденный* sound, undamaged

БҮЛІНУ (ТҮР ӨЗГЕРУ) *деформация* deformation; strain

кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* rock deformation

БҮРКЕНІШСІЗ *обнаженный* bare, exposed

БҮРКЕП ҚОЮ *консервация* conservation; preservation

кен шоғырын ~ / ~ *залежи* conservation of reservoir

құрғап кеткендіктен ~ / ~ *обезвоживанием* preservation by dehydration

ұзақ уақытқа ~ *длительная* ~ long-term preservation

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* conservation of well

БҮРКУ I *вбрызгивать* inject, spray in, sprinkle in

БҮРКУ II *взброс* jump, overfault; *геол.* reverse [thrust] fault, upthrust

БҮРІККІ *форсунка* atomizer, burner, nozzle

қоспалауыш ~ *смесительная* ~ mixing nozzle

мазут ~-сі / *мазутная* ~ fuel nozzle, fuel atomizer

мұнай ~-сі / *нефтяная* ~ (fuel) oil burner, oil atomizer

пневматикалық ~ *пневматическая* ~ air-atomizing burner

соққылы ~ *ударная* ~ impact nozzle

шапшыма ағыс ~-сі / *струйная* ~ spray injector, spray atomizer

БҮРІККІШ (СЕПКІШ) *пульверизатор* atomizer, sprayer

БЫТЫРА *дробь* shot

бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ small shot

гидроажырау кезінде жарықтарды сыналауға арналған алюминий ~ / *алюминиевая* ~ для *расклинивания трещин при гидроразрыве* aluminum frac shot

БЫТЫРАП КЕТУ *разобичение* segregation, isolation

қыртыстардың ~-і / ~ *пластов* formation isolation, formation segregation

тік күйінде ~ *вертикальное* ~ vertical separation

БЫТЫРАУ (ШАШЫРАУ) *дисперсия* dispersion

жіңішке ~ тонкая ~ fine dispersion

коллоидты-химиялық ~ коллоидно-химическая ~ colloidal-chemical dispersion

ішкі ~ внутренняя ~ intrinsic dispersion

БІЛТЕ I (ШЫРАҒДАН) свеча (бурильных труб) stand

бұрғылау құбырының ~сі / ~ бурильных труб drill pipe stand

бұрғылау құбырының бірқұбырлы ~сі / однотрубная ~ бурильных труб single (stand)

бұрғылау құбырының екіқұбырлы ~сі / двухтрубная ~ бурильных труб double (stand)

бұрғылау құбырының төртқұбырлы ~сі / ~ четырехтрубная ~ бурильных труб fourble (stand)

бұрғылау құбырының үшқұбырлы ~сі / трехтрубная ~ бурильных труб thribble (stand)

екі екіқұбырдан тұратын ~ / ~, состоящая из двух двухтрубок fourble

оталдыру ~сі / ~ зажигания spark plug

сұққядан әрі орнатылған бұрғылау құбырының ~сі / ~ ~и бурильных труб, установленные за палец pipe set back

БІЛТЕ II фитиль fuse, wick

БІЛТЕ ҚАБЫЛДАҒЫШ свечеприемник mechanized pipe rack

БІЛТЕ ТӨСЕГІШ свечекладчик pipe manipulator

БІЛ/К I вал 1. shaft, spindle, arbor 2. (насыпь) bar(rier), rampart, embankment

айналып тұратын ~ / вращающийся ~ torsion shaft

аралық ~ / промежуточный ~ intermediate shaft, countershaft

басқаратын ~ / ведущий ~ drive [driving] shaft

басқару ~і / ~ управления control shaft

бастапқы ~ / первичный ~ primary shaft

бастаушы ~ / ведомый ~ driven shaft

беріліс ~і (трансмиссиялық) / передаточный ~ (трансмиссионный) connecting shaft; (аралық – промежуточный) gear shaft

беріліс қорабының ~і / ~ коробки передач transmission [gear] shaft

бөліп тұратын ~ / распределительный ~ distributing shaft

буынды ~ / коленчатый ~ crankshaft

буынды құрамдас ~ / коленчатый составной ~ built-up crankshaft

буынды ізаралық ~ / коленчатый одноколейный ~ single throw crankshaft

бұрғылаудың айналып тұратын [роторлық] жүкшығырының қосымша ~і / дополнительный ~ лебедки вращательного [роторного] бурения jack shaft

бұрғылаудың айналып тұратын жүкшығырының трансмиссиялық ~і / трансмиссионный ~ лебедки вращательного бурения drawworks line shaft

бұрғылаудың темірарқанды станогының трансмиссиялық ~і / трансмиссионный ~ станка канатного бурения band wheel shaft

бүйір ~і / боковой ~ marginal rampart

біртұтас ~ сплошной ~ solid shaft

гидротрансформаторда басқаратын ~ / *ведущий* ~ в гидротрансформаторе
input shaft

гидротурбиналы кенді ұңғыма қозғалтқышының ~-і / ~ гидротурбинного
забойного двигателя hydroturbine downhole motor shaft

ернемектік ~ *фланцевый* ~ flanged shaft

жағалау ~-і / *береговой* ~ beach ridge, offshore [beach] bar (rier)

жетекті ~ / *приводной* ~ drive [driving] shaft; power shaft

жетектің негізгі ~-і / *главный* ~ привода main drive shaft

жоғары жылдамдықтағы жүкшығыр барабанының аралық ~-і / *промежу-
точный* ~ барабана лебедки высокой скорости high-speed drum countershaft

жұдырықты ~ / *кулачковый* ~ camshaft

жүкшығыр барабанының ~-і / ~ барабана лебедки drawworks drum shaft

жүкшығыр барабанының аралық ~-і / *промежуточный* ~ барабана лебедки
dram countershaft

жүкшығыр барабанының негізгі ~-і / *главный* ~ барабана лебедки main
drum shaft

жүріс ~-і / *ходовой* ~ feed shaft

жылдам жүрісті ~ / *быстроходный* ~ high-speed shaft

жылжымайтын ~ / *неподвижный* ~ fixed spindle

жылжытқыш бұрама ~-і / ~ *инека* auger shaft

икемді ~ / *гибкий* ~ flexible shaft

кардан ~-і / *карданный* ~ cardan shaft

кардандық аралық ~ / *карданный промежуточный* ~ intermediate cardan
shaft

кардандық телескоптық ~ / *карданный телескопический* ~ telescopic
cardan shaft

катушкалық ~ / *катушечный* ~ cathead shaft

көтерілетін ~ / *подъемный* ~ lifting [hoisting] shaft

кілтекті ~ *шпоночный* ~ splined [fluted] shaft

кіру ~-і / *входной* ~ intake [input] shaft

қайта қосу ~-і / ~ *переключения* shifter shaft

қалақты ~ / *лопастной* ~ blade shaft

қатты ~ / *жесткий* ~ stiff [rigid] shaft

қозғалтқыш ~-і / ~ *двигателя* engine shaft

қос иінді ~ / *кривошипный* ~ crankshaft

қосалқы ~ / *вторичный* ~ main (output) [secondary] shaftft

қуатты іріктеу ~-і / ~ *отбора мощности* power take-off shaft

құмды ~ / *песчаный* ~ sand bar

құрал-сайманды барабан ~-і / ~ *инструментального барабана* bull-wheel
shaft

қысып тұратын ~ / *прижимной* ~ pressure roller

мұнай ~-і (су толған кезде қыртыста) / *нефтяной* ~ (в пласте при заводне-
нии) oil bank

оймакілтек ~-і / *шлицевый* ~ spline shaft

орталықтандыратын ~ *центрирующий* ~ (*цанфа*) spigot
 пайдасыз ~ / *холостой* ~ idle shaft
 реверсті ~ *реверсивный* ~ reverse shaft
 редуктор ~-і / ~ *редуктора* gear box shaft
 ротор ~-і / ~ *ротора* rotary countershaft
 сатылы ~ *ступенчатый* ~ multidiameter [stepped] shaft
 себу ~-і / *высевающий* ~ drill shaft
 су ~-і (су толған кезде қыртыста) / *водяной* ~ (*в пласте при заводнении*)
 water bank
 су түбінің ~-і / ~ *грунта* soil bank
 сүйір ұшты ~ *шпилевой* ~ spinning shaft
 тегістегіш ~ *шлифовальный* ~ grinding shaft
 тектоникалық ~ *тектонический* ~ tectonic rampart
 темір арқанды ~ *тросовый* ~ cable shaft
 термоөңделген ~ *термообработанный* ~ heat-treated shaft
 топсалы ~ *шарнирный* ~ articulated shaft
 төмен жылдамдықтағы жүкшығыр барабанының аралық ~-і / *промежу-*
точный ~ *барабана лебедки малой скорости* low-speed drum countershaft
 трансмиссиялық ~ *трансмиссионный* ~ transmission [line] shaft
 түтікгі ~ *трубчатый* ~ tubular [quill] shaft
 тіректік ~ *упорный* ~ thrust shaft
 тістегеріш ~-і / ~ *шестерни* pinion shaft
 ұштарында шетмойыны бар ~ / ~ *с цанфами на концах* double extended shaft
 шайқалып тұратын ~ / *качающийся* ~ rocking shaft
 шығу ~-і / *выходной* ~ output shaft
 шылаушынды ~ *червячный* ~ worm shaft
 шынжырлы ~ *цепной* ~ chain pinion shaft
 ілінісу ~-і / ~ *сцепления* clutch [engaging] shaft
 ілінісу муфтасының ~-і / ~ *муфты сцепления* clutch [engaging] shaft
 іші қуыс ~ / *полый* ~ hollow shaft
 эксцентрікті ~ *эксцентрикковый* ~ eccentric shaft
БЛЛ/К II (КІНДІК) ось 1. axis 2. (машинаның бөлшегі – *деталь машины*)
 axle, shaft, pin, pivot
 ~ пен координат / ~ *и координат* coordinate axes
 абсцисс ~ / ~ *абсцисс* axis of abscissas
 айналдыру ~-гі / ~ *вращения* axis of rotation, revolution axis
 антиклинал ~-гі / ~ *антиклинали* anticlinal axis
 базистік ~ *базисная* ~ reference axis
 бойлық ~ *продольная* ~ longitudinal axis; (*судна*) fore-and-aft axis
брахидиагоналды ~ *брахидиагональная* ~ brachidiagonal axis
 бүрмеліліктің ~-гі / ~ *складчатости* axis of folding
 бүрменің ~-гі / ~ *складки* fold axis
 буынды ~ *коленчатая* ~ crane axle
 бұрамалы ~ *винтовая* ~ spiral [helical] axis

бұрғылау ұңғымасының ~ / ~ *буровой скважины* center of borehole
 диагоналды ~ *диагональная* ~ diagonal axis
 дiңгектiк мiнбе тiреуiшiнiң ~-гi / ~ *опоры мачтовой вышки* mast support pin
 жалпы ~ *общая* ~ common axis, coaxis
 жiбитiн шығырдың ~-гi / ~ *талевого блока* center pin of traveling block
 iшi қуыс бойлық ~ *полая продольная* ~ станка-качалки longi-tudial axle of
 beam pumping unit
 қабаттасатын ~ *сопряженная* ~ associated axis
 қашауастың ~-гi / ~ *шарошки* cone axis
 кiлттiң ~-гi / ~ *ключа* hinge pin
 қос иiннiң ~-гi / ~ *кливошина* crane axle
 көлденең ~ *поперечная* ~ lateral axis
 құрылымдық ~ *структурная* ~ fabric axis
 мачталық мiнбенiң айналу ~-гi / ~ *вращения мачтовой вышки* mast pivot axis
 мұльданың ~-гi / ~ *мұльды* saddle [trough] axis
 негiзгi ~ *главная* ~ principal [critical] axis
 сәйкес келетiн ~ *совпадающая* ~ coincident axis
 синклинал ~-гi / ~ *синклинали* axis of syncline
 суға бататын ~ *погружающаяся* ~ plunging [pitching] axis
 тегерiштiң ~-гi / ~ *шкива* sheave pin
 тежеуiштiк ~ *тормозная* ~ brake axle
 тектоникалық ~ *тектоническая* ~ tectonic axis
 теңгергiш ~-гi / ~ *балансира* saddle pin
 тесiк ~-гi / ~ *отверстия* hole axis
 тiректiк ~ *опорная* ~ axial rod, supporting axle
 топсаның ~-гi / ~ *шарнира* pivot shaft, hinge pin
 ұңғыманың ~-гi / ~ *скважины* hole axis
 шайқалу ~-гi / ~ *качания* axis of oscillation
БЛIКШЕ *валик* roller; spindle, shaft
 бағыттаушы ~ *направляющий* ~ guide roller
 бақылау ~-сi / *контрольный* ~ bead
 балқытылған ~ *наплавленный* ~ deposited [weld] bead
 басқару ~-сi / ~ *управления* control shaft
 басу ~-сi / *нажимной* ~ pressure roller
 берiлiс ~-сi / *передаточный* ~ jackshaft
 бос жүрiс ~-сi / ~ *холостого хода* idler shaft
 дроссельдi жапқыш ~-сi / ~ *дроссельной заслонки* throttle valve shaft
 жүргiзу ~-сi / *ведущий* ~ drive [driving] shaft
 жылтыр тегiс ~ *гладкий* ~ pin
 корек берушi ~ / *питающий* ~ feed roller
 қысатын ~ *отжимной* ~ squeeze roller
 науа тәрiздi ~ *желобчатый* ~ grooved [fluted] roller
 тежеуiш құлағының ~-сi / ~ *тормозного кулака* brake shaft
 тоқтатпа ~-сi / *стопорный* ~ locking [retaining] roller

түзелтуші ~ *выравнивающий* ~ aligning roller
 тірекгі ~ *опорный* ~ bearing [supporting] roller
БІЛНУ (АҢҒАРЫЛУ) проскальзывание:
 газдың ~-і / ~ *газа* gas bypassing
 кенді ұңғыма бойынша қашаутақтың ~-і / ~ *шарошек по забою* rolling cutter
 sliding on bottom
 темір арқанның ~-і / ~ *каната* wireline slippage
БІР АҒЫСТЫ *однопоточный* single-flow
БІР АРНАЛЫ *одноканальный* single-channel
БІР БАҒАНАЛЫ *одноколонный* single-casing
БІР БІЛКІТІ *одноосный* uniaxial, single-axle, single-pin
БІР БІЛКІТІЛІК *одноосность* uniaxiality
БІР ВАЛЕНТТІ *одновалентный* univalent, monovalent
БІР ДӨҢГЕЛЕКТІ ҚОЛ АРБА *тачка* wheel barrow
БІР ҚАБАТТЫ *однослойный* single-layer
БІР МИНЕРАЛДЫ *одноминеральный* monomineral, monogenic
БІР МОЛЕКУЛАЛЫ *одномолекулярный* monomolecular
БІР НЕГІЗДІ *одноосновный* monobasic
БІР САТЫЛЫ *одноступенчатый* single-stage
БІР СӘТІ ЖОҚ *безмоментный* no-torque, momentless
БІР ТАКТЫЛЫ *однотактный* single-cycle
БІР ТАРМАҚТЫ *однопроточный* single-flow
БІР ТЕКТІЛІК *однородность* consistency
 гранулометриялық құрамның ~-гі / ~ *гранулометрического состава*
 uniformity of grain size
 коллектордың ~-гі / ~ *коллектора* reservoir homogeneity
БІР ТҮТІКШЕ *однотрубка* single (pipe)
БІР ФАЗАЛЫ *однофазный* single-phase
БІР ЦИЛИНДРЛІ *одноцилиндровый* single-cylinder
БІРКЕЛКІЛІК (БІРҚАЛЫПТЫЛЫҚ) *равномерность:*
 көлемнің өзгеруі ~-гі / ~ *изменения объема* soundness
БІРЛЕСТІК *куст* cluster
 діңгек қадаушы ~ *свайный* ~ pile cluster
 ұңғымалардың ~-гі / ~ *скважин* well cluster
БІРЛІК *единица* unit
 абсолюттік ~ *абсолютная* ~ absolute unit
 аумақ ~-гі / ~ *площади* unit of area
 британиялық жылу ~-гі / ~ *британская тепловая* ~ British thermal unit
 геологиялық уақыт ~-гі / ~ *геологического времени* unit of geological time
 енушілік ~-гі / ~ *проницаемости* unit of permeability
 еркін ~ *произвольная* ~ arbitrary [random] unit
 жүктің ~-гі / ~ *груза* unit of cargo
 жылу ~-гі / *тепловая* ~ heat [thermal] unit
 заттың қоюлық ~-гі / ~ *консистенции* unit of consistency

келтірілген ~ *приведенная* ~ adjusted [reduced] unit
 қосарлы ~ *двоичная* ~ binary unit
 қуат ~-гі / ~ *мощности* power unit
 қысымның ~-гі / ~ *давления* pressure unit
 метрлік ~ *метрические* ~ы metric units
 мөлшер ~-гі / ~ *объема* unit of volume
 негізгі ~ *основная* ~ basic [fundamental] unit
 өлшем ~-гі / ~ *измерения* unit of measurement
 өлшемсіз ~ *безразмерная* ~ dimensionless unit
 пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-і / *гравитационная* ~ gravity unit
 радиациялық ~ *радиационная* ~ radiation unit
 салмақ ~-гі / ~ *веса* unit of weight
 салмақ ~-гі / ~ *массы* mass unit
 салмақтың атомдық ~-гі / *атомная* ~ *массы* atomic mass unit
 салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative unit
 таксономиялық ~ *таксономическая* ~ taxonomic unit, taxon
 туынды ~ *производная* ~ derived unit
 тұтқырлық ~-гі / ~ *вязкости* unit of viscosity
 уақыт ~-гі / ~ *времени* unit of time
 шартты ~ *условная* ~ arbitrary unit
 шаруашылық ~ *хозяйственная* ~ resident unity
БІРТЕ-БІРТЕ ӨТУ просачивание seepage
 судың ~-і / ~ *воды* water seepage
БІРТЕКТІ БОЛМАУШЫЛЫҚ *неоднородность* discontinuity, non-uniformity, heterogeneity, inhomogeneity
 аумағы бойынша коллектордың ~-ғы / ~ *коллектора по площади* lateral [areal] heterogeneity of reservoir
 еніп кетушілігі бойынша коллектордың ~-ғы / ~ *коллектора по проницаемости* permeable heterogeneity of reservoir
 ерітіндінің ~-ғы / ~ *раствора* (mud) slurry heterogeneity
 жыныстың ~-ғы / ~ *пород* heterogeneity of formation
 кеуектігі бойынша коллектордың ~-ғы / ~ *коллектора по пористости* porous heterogeneity of reservoir
 коллектордың ~-ғы / ~ *коллектора* heterogeneity of reservoir
 коллектордың аймақтық ~-ғы / *зональная* ~ *коллектора* lateral [areal] heterogeneity of reservoir
 коллектордың буып-түйетін ~-ғы / *упаковочная* ~ *коллектора* packing heterogeneity
 коллектордың гранулометриялық ~-ғы / *гранулометрическая* ~ *коллектора* granulomere heterogeneity of reservoir
 коллектордың кеуектік ~-ғы / *поровая* ~ *коллектора* pore heterogeneity of reservoir
 коллектордың көлемді ~-ғы / *объемная* ~ *коллектора* volumetric heterogeneity of reservoir

коллектордың литологиялық ~-ғы / *литологическая* ~ *коллектора*
lithological heterogeneity of reservoir

коллектордың петрофизикалық ~-ғы / *петрофизическая* ~ *коллектора*
petrophysical heterogeneity of reservoir

коллектордың тік күйінде ~-ғы / *вертикальная* ~ *коллектора* vertical heterogeneity of reservoir

коллектордың цементтелуде ~-ғы / *цементационная* ~ *коллектора*
cementing heterogeneity of reservoir

қоспаның ~-ғы / ~ *смеси* mixture heterogeneity

қуаты бойынша коллектордың ~-ғы / ~ *коллектора по мощности* reservoir heterogeneity in thickness

магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic inhomogeneity

мұнай коллекторының ~-ғы / ~ *нефтяного коллектора* heterogeneity of oil reservoir

БІРТЕКТІ ЕМЕС неоднородный (құрамы бойынша – *по составу*)
heterogeneous, inhomogeneous; (пішімі бойынша – *по форме*) nonuniform

БІРІЗДІЛІК (РЕТТІЛІК) последовательность procedure, sequence

мұнайдың құралуының ~-гі / ~ *образования нефти* oil forming sequence

операциялардың ~-гі / ~ *операций* operation procedure

пайдалануға берудің (ұңғыманы) ~-гі / ~ *ввода в эксплуатацию (скважин)* sequence of putting on production

сынауының ~-гі / ~ *испытания* test procedure

БІРІКТІРУ подсоединение making up, connecting

БІРІНШІ КӨМЕК КӨРСЕТУ оказание первой помощи first-aid treatment

БІТУ истечение efflux, outflow, discharge, escape

газдың ~-і / ~ *газа* gas escape, gas seepage

В

ВАКУУМ-АРАЛАСТЫРҒЫШ вакуум-мешалка vacuum mixer

ВАКУУМ-ОРАУЫШ вакуум-упаковка vacuum packaging

ВАКУУМ-СҮЗГІЛЕУ вакуум-фильтрование vacuum filtration

ВАКУУМ-СҮЗГІШ вакуум-фильтр vacuum filter

ВАКУУМ-ҰҢҒЫМА вакуум-скважина vacuum hole

ВАКУУМ-ЭКСИКАТОР вакуум-эксикатор vacuum desiccator

ВАЛЕНТТІЛІК валентность амер. valence; англ. valency

бағытталған ~ / *направленная* ~ directional valence

біріккен жердегі элемент ~-і / ~ *элемента в соединении* active valence

ионды ~ / *ионная* ~ ionic valence

қалдық ~ / *остаточная* ~ residual valence

қалыпты ~ / *нормальная* ~ normal [ordinary] valence

қанықтырылмаған ~ / *ненасыщенная* ~ unsaturated valence

қарсы ~ / *отрицательная* ~ negative valence
 негізгі ~ / *главная* ~ principal valence
 нөлдік ~ / *нулевая* ~ zero valence
 оңды ~ / *положительная* ~ positive valence
 оттегі бойынша ~ / ~ *по кислороду* valence referred to oxygen
 полярлық ~ / *полярная* ~ polar valence
 сутегі бойынша ~ / ~ *по водороду* valence referred to hydrogen
ВАННА *ванна* 1. (ішіне салынған – *содержимое*) bath 2. (сауыт – *сосуд*)
 tank; tub; vat; bath
 гальваникалық ~ *гальваническая* ~ (electro) plating bath
 каустикалық ~ *каустическая* ~ caustic bath
 коагуляциялық ~ *коагуляционная* ~ coagulating tank
 қалпына келтіруші ~ *восстановительная* ~ reducing bath
 қыздыру ~-сы / *нагревательная* ~ heating pot
 қышқылдық ~ *кислотная* ~ acid bath
 май шығаратын ~ *жировая* ~ oil bath
 мұнай ~-сы / *нефтяная* ~ oil bath
 парафиндеуге арналған ~ / ~ *для парафинирования* paraffin tank, paraffiner
 пісіру ~-сы / *сварочная* ~ weldpool
 ротордың майлы ~-сы / *масляная* ~ *ротора* rotary oil bath
 су құйылатын ~ *водяная* ~ water bath
 сұйық түрінде цементтеуге арналған ~ / ~ *для жидкой цементации* liquid
 carbonizing bath
 тұз ~-сы / *соляная* ~ salt bath
 тұндыру ~-сы / *осадительная* ~ setting bath
 цинктеуге арналған арналған ~ / ~ *для цинкования* spelter bath
ВАПОР (мұнай майы) *вапор* (*нефтяное масло*) (steam-engine) cylinder oil
ВАР *вар* pitch, tar
 асфальтты ~ *асфальтовый* ~ asphalt tar
 кара ~ *черный* ~ black pitch
ВАРИАЦИЯ *вариаци/я* variation
 ауырлық күшінің ~-сы / ~и *силы тяжести* gravity variations
 барометрлік ~ *барометрические* ~и barometric variations
 көрсетулердің (приборлардың) ~-сы / ~ *показаний (прибора)* hysteretic error
 магниттік ~ *магнитная* ~ magnetic variation
 параметрлердің ~-сы / ~ *параметров* variation of parameters
ВАРИОГРАММА *вариограмма* variogram
ВАРИОГРАФ *вариограф* variograph, recording variometer
ВАРИОМЕТР *вариометер* variometer
 айналдыру ~-і / *крутильный* ~ torsion balance
 еңкейту ~-і / ~ *наклонения* dip variometer
 жергілікті ауытқуларды өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения местных*
аномалий local variometer
 магнитті ~ / *магнитный* ~ magnetic variometer

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-і / ~ *гравитационный* ~ gravitational
variometer

тік ~ *вертикальный* ~ vertical variometer

ВАТТ·САҒАТ *ватт · час* watt · hour

ВАТТМЕТР *ваттметр* wattmeter

ВАТТЫҒЫ *ваттность* wattage

ВАХТА *вахта* 1. watch (duty) 2. shift (team)

бұрғылау ~-сы *буровая* ~ drill(ing) shift

ВЕБЕРМЕТР *веберметр* fluxmeter

ВЕКТОР *вектор* vector

аксиалды ~ *аксиальный* ~ axial vector, pseudovector

басқарушы ~ *управляющий* ~ control vector

еркін ~ *свободный* ~ free vector

жарықтың реттелген тербелісінің ~-ы / ~ *поляризации* polarization vector

жылдамдық ~-ы / ~ *скорости* velocity vector

күш ~-ы / ~ *силы* force vector

кұраушы ~ *составляющий* ~ component vector

магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic vector

нөлдік ~ *нулевой* ~ null vector

нүкте жағдайының ~-ы / ~ *положения точки* radius vector

өзара ~-лар / *взаимные* ~ы reciprocal vectors

полярлы ~ *полярный* ~ polar vector

салдарлы ~ *результурующий* ~ resultant vector

тең ~-лар / *равные* ~ы equipollent vectors

толқынды ~ *волновой* ~ wave vector

үдеу ~-ы / ~ *ускорения* acceleration vector

ВЕНТИЛЬ (кұбыр желісі) *вентиль (трубопровода)* valve, stopper; plug
cock

айналма ~ *обводной* ~ bypass valve

ауыстыру ~-і / *переключающий* ~ switch valve

ацетиленді баллон ~-і / ~ *ацетиленового баллона* acetylene cylinder valve

ацетиленді оттық ~-і / ~ *ацетиленовой горелки* acetylene torch valve

бұрғылау ~-і / *бурильный* ~ drilling valve

газды ~ *газовый* ~ gas control valve

ернемегі жоқ ~ *бесфланцевый* ~ welding-end valve

жылдам әрекет ететін ~ *быстродействующий* ~ quick-opening plug valve

импульсті ~ *импульсный* ~ pulse gate

инелі ~ *игольчатый* ~ needle valve

кәріз ~-і / *дренажный* ~ drain valve

кедергіш ~ *дроссельный* ~ throttle valve

коникалық ~ *конический* ~ plug valve

көпжүрісті ~ *многоходовой* ~ intercepting [multiport plug] valve

лай шығаратын ~ *грязевой* ~ mud valve

майланған ~ / ~ *со смазкой* lubricated plug valve

маховигі бар ~ / ~ с *маховичком* handwheel valve
 негізгі бөліп тұратын ~ *главный распределительный* ~ main valve
 оттегі баллонының ~і / ~ *кислородного баллона* oxygen cylinder valve
 оттекті ~ *кислородный* ~ горелки oxygen torch valve
 сулы ~ *водяной* ~ hydraulic valve
 тарту ~і / *вытяжной* ~ exhaust valve
 тиекті ~ *запорный* ~ shut-off [stop] valve
 цилиндр тәрізді тығыны бар ~ / ~ с *цилиндрической пробкой* parallel plug valve
 шар тәрізді тығыны бар ~ / ~ с *сферической пробкой* ball [spherical] plug valve
 шығару ~і / *выпускной* ~ discharge valve
ВИСКОЗИМЕТР *вискозиметр* viscosimeter
 айналып тұратын табағы бар ~ / ~ с *вращающейся чашкой* rotating-cup viscosimeter
 бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ для *бурового раствора* drilling fluid viscosimeter
 құлайтын шары бар ~ / ~ с *падающим шариком* falling-ball [falling-sphere, Stokes] viscosimeter
 Марштың ~і / ~ *Марша* funnel viscosimeter, Marsh funnel
 өзгермелі арыны бар тар түтікті~ *капиллярный* ~ с *переменным напором* variable-head capillary viscosimeter
 ротациялық ~ *ротационный* ~ rotational [rotary] viscosimeter
 ротациялық көп жылдамдықты ~ *ротационный многоскоростной* ~ multi-speed rotational viscosimeter
 Сейболттың ~і / ~ *Сейболта* Saybolt viscosimeter
 Стормердің ~і / ~ *Стормера* Stormer viscosimeter
 тар түтікті~ *капиллярный* ~ capillary viscosimeter
 ұңғымалық ~ *скважинный* ~ downhole viscosimeter
 Фэннің ~і / ~ *Фэнна* Fann viscosimeter
 Энглердің ~і / ~ *Энглера* Engler viscosimeter
ВОЛЬТМЕТР *вольтметр* voltmeter

Г

ГАБАРИТТИ ЕМЕС *негабарит* oversize, outsize
ГАББРО *габбро* геол. gabbro
 кенді ~ *рудное* ~ magnetite gabbro
 қатпарлы ~ *слоистое* ~ layered gabbro
 сосжуритті ~ *сосжуритовое* ~ allalinite
 ұсақ түйірлі ~ *мелкозернистое* ~ microgranular gabbro
 шар сияқты ~ *шаровое* ~ spheroidal gabbro
ГАЗ *газ* gas

адсорбцияланған ~ *адсорбированный* ~ adsorbed gas
 алауотта жағылатын ~ *сжигаемый в факеле* ~ flare gas
 алысқа тасымалдау ~-ы / ~ *дальнего транспорта* long distance [grid] gas
 араластырылмаған ~ *нерастворенный* ~ undissolved gas
 аралық ~ *буферный* ~ cushion gas
 байытылған ~ *обогащенный* ~ enriched gas
 бақылаудан шығып кеткен ~ / ~, *вышедший из-под контроля* flush gas
 баллонды ~ *баллонный* ~ bottled [cylinder] gas
 батпақ ~-ы / *болотный* ~ marsh gas, methane
 батпақты жанартаудың ~-ы / ~ *грязевых вулканов* mud-volcanic gas, gas of
 mud volcano
 бедерсіз бір түсті ~ *фоновый* ~ background gas
 бейтарап ~ *нейтральный* ~ indifferent gas
 белсенді (жер асты қоймасының) ~ *активный* ~ (*подземного хранилища*)
 active gas
 бензинделген мұнай ~-ы / *нефтяной отбензиненный* ~ stripped petroleum
 gas
 бензинделмеген ~ *неотбензиненный* ~ non-stripped petroleum gas
 бензинді фракцияға бай ~ / ~, *богатый бензиновой фракцией* gas distillate
 бензині алынғаннан кейін қыртысқа жіберілетін ~ / ~, *закачиваемый в
 пласт после отбензинивания* recirculated gas
 бөтен газ ~ *посторонний* ~ extraneous gas
 бытыраңқы ~ *рассеянный* ~ dispersed gas
 бір сәтте бөлініп шығатын ~ *мгновенно выделяющийся* ~ flash gas
 газды бөріктің ~-ы / ~ *газовой шапки* cap gas
 газлифт үшін қолданылатын ~ / ~, *применяемый для газлифта* lift gas
 газлифтілі өңдеу үшін ұңғымаға сығып толтыратын ~ / ~, *нагнетаемый в
 скважину для газлифтной добычи* input gas
 газсыздандыру ~-ы / ~ *дегазации* separator gas
 генераторлы ~ *генераторный* ~ power [producer] gas
 еліккен ~ *увлеченный* ~ entrained gas
 еркін ~ *свободный* ~ free gas
 ерітілген ~ *растворенный* ~ gas in solution, dissolved [solution] gas
 ерітіндіден бөлініп шыққан ~ / ~, *выделившийся из раствора* free gas
 жанғыш ~ *горючий* ~ gas fuel, inflammable [combustible] gas
 жемір ~ / *агрессивный* ~ corrosive gas
 жер асты қоймасының ~-ы / ~ *из подземного хранилища* underground storage
 gas
 жергілікті ~ *местный* ~ native gas
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure gas
 жоғары қысымды мұнай ~-ы / *нефтяной* ~ *высокого давления* high-pressure
 petroleum gas
 жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ lift gas
 жұмыс істеп болған ~ *отработавший* ~ exhaust gas

жыныстардың кеуегіндегі ~ / ~ в пустотах пород occluded [included] gas
зиянды ~ вредный ~ noxious [harmful, dangerous] gas
инертті ~ инертный ~ inert [noble] gas
кенді ~ рудничный ~ mine gas
коксты ~ коксовый ~ coke oven gas
коммуналды ~ коммунальный ~ domestic [town] gas
көміркышқыл ~-ы / углекислый ~ carbon dioxide, carbonic acid gas
көмірсутегі ~-ы / углеводородный ~ hydrocarbon gas
күкіртті ~ сернистый ~ sulfur (di)oxide, sulfurous gas
күкіртті көп ~ высокосернистый ~ sour gas
қалдық ~ остаточный ~ residual gas
қозғалмайтын ~ неподвижный ~ immobile gas
қойылтылмайтын ~ неконденсирующийся ~ fixed gas
құбыр желісі бойынша берілетін ~ / ~, подаваемый по трубопроводу
pipeline gas
құбырдан тыс ~ затрубный ~ annular gas
құралды көтеру уақытында қыртыстан келіп түсетін ~ / ~, поступающий из
пласта во время подъема инструмента trip gas
құрғақ ~ сухой ~ dry [residue, lean] gas
құрғатылған мұнай ~-ы / нефтяной осушенный ~ dehydrated petroleum gas
қыртысқа сығып толтыратын ~ / ~, нагнетаемый в пласт injected gas
қыртыстағы мұнай ~-ы / нефтяной ~ в пласте in-place petroleum gas
қыртыстан алынбаған ~ непластовой ~ extraneous gas
қыртыстар жағдайындағы ~ / ~ в пластовых условиях gas in-situ
қыртыстың ~-ы / пластовой ~ formation [blanket] gas, gas in reservoir
қысылып қалған ~ зацементированный ~ occluded [included] gas
кышқыл ~ кислый ~ acid gas
лас ~ грязный ~ crude gas
майлы ~ жирный ~ rich [combination, fat] gas
майлы ілеспелі ~ жирный попутный ~ wet field gas
мұнай ~-ы / нефтяной ~ oil [petroleum] gas
мұнай зауытының ~-ы / нефтезаводской ~ refinery gas
мұнайда ерітілген ~ растворенный в нефти ~ oil-dissolved gas
мұнайсыз өндірілетін ~ добываемый без нефти ~ nonassociated gas
мүжілмейтін ~ некоррозионный ~ noncorrosive gas
мүжілушілігі жоғары ~ высококоррозионный ~ highly corrosive gas
мінсіз ~ идеальный ~ perfect [ideal] gas
нақты ~ реальный ~ actual [imperfect] gas
окклюдирленген ~ окклюдированный ~ occluded [included] gas
отынды ~ топливный ~ fuel gas
өндірілетін ~ добываемый ~ produced gas
өнеркәсіптік ~ промышленный ~ industrial [commercial] gas
өңдеп шығарылған ~ обработанный ~ treated gas
өте мол ~ богатый ~ rich gas

селдір ~ бедный ~ lean gas
 селдір мұнай ~-ы / бедный нефтяной ~ lean [dry] petroleum [oil] gas
 сорбияланған ~ сорбированный ~ retained gas
 суда ерітілген ~ растворенный в воде ~ water-dissolved gas
 сулы ~ водяной ~ water gas
 сұйық ~ жидкий ~ liquid gas
 сұйытылған ~ сжиженный ~ liquefied gas
 сұйытылған мұнай ~-ы / сжиженный нефтяной ~ liquefied petroleum gas, LPG
 сұйытылған табиғи ~ сжиженный природный ~ liquefied natural gas, LNG
 сүңгімелі ~ водолазный ~ diving gas
 сығылатын ~ сжимаемый ~ coercible gas
 сығылған ~ сжатый ~ compressed gas
 сығып толтырылатын ~ нагнетаемый ~ injected gas
 табиғи ~ естественный ~ natural [rock] gas
 табиғи ~ природный ~ natural [rock] gas
 таза ~ чистый ~ pipeline (quality) gas
 тазаланбаған ~ неочищенный ~ raw natural [non-purified] gas
 тазаланған ~ очищенный ~ processed [conditioned] gas
 тазалауға келіп түсетін ~ / ~, поступающий на очистку crude gas
 тарап кететін ~ отходящий ~ end [waste] gas
 тауарлық ~ товарный ~ tank gas
 таяз тереңдіктен келіп түсетін ~ / ~, поступающий с небольших глубин shallow gas
 төмен қысымды мұнай ~-ы / нефтяной ~ низкого давления low-pressure
 petroleum gas
 тұншықтырғыш ~ угарный ~ carbonic oxide, carbon monoxide, carbonyl
 тұрмыстық ~ бытовой ~ domestic [town] gas
 түгінді ~ дымовой ~ combustion [flue] gas
 тыныс тарылтатын ~ удушливый ~ chokedamp, blackdamp
 улы ~ токсичный ~ toxic gas
 улы ~ ядовитый ~ poisonous gas
 ұңғыма ~-ы / скважинный ~ trip gas
 ұсталынған ~ уловленный ~ trapped gas
 ұсталып алынған ~ захваченный ~ trapped gas
 ұшып кетіп жатқан ~ улетающий ~ escaping gas
 үрленетін ~ продувочный ~ blow-down gas
 химиялық шығу тегі бар ~ / ~ химического происхождения gas of chemical
 origin
 шашыраңкыланған ~ диспергированный ~ dispersed gas
 шикі ~ сырой ~ unstripped gas
 шығару ~-ы / выхлопной ~ exhaust gas
 шығарылып алынатын ~ извлекаемый ~ recoverable gas
 шығарылып алынбайтын ~ неизвлекаемый ~ nonrecoverable gas
 шытырлауық ~ гремучий ~ oxyhydrogen [fire-damp, detonating] gas
 ығыстырып шығаратын ~ вытесняющий ~ drive gas

ылғалды ~ *влажный* ~ wet gas
іліспе ~ *попутный* ~ associated [casing head, accompanying] gas
іске қосылған ~ *включенный* ~ included [occluded] gas
ювенилді ~ *ювенильный* ~ juvenile gas
ГАЗ АЛМАСУ *газообмен* gas exchange
ГАЗ АУЛАҒЫШ *газоуловитель* gas collector, gas trap, gas catcher
ГАЗ БАЙҚАЛУЫ *газопоявление* gas show(ing)
құбырда ~ *затрубные* ~я annulus gas showings
ГАЗ БӨЛГІШ *газоотделитель* knock-out box, gas separator, gas trap
ГАЗ БӨЛІП ШЫҒАРУ *газовыделение* gas emission, gas evolution
ГАЗ ДАБЫЛ БЕРГІШ *газосигнализатор* gas alarm, gas indicator
ГАЗ ЖИНАҒЫШ *газосборник* gas collector
ГАЗ ЖЫЛЫТҚЫШ *газоподогреватель* gas heater
ГАЗ КӘСІПШІЛІГІ *газопромысловый* gas-field
ГАЗ КІРІП КЕТПЕЙТІН *газонепроницаемый* gas-proof, gastight, gas-impermeable
ГАЗ КІРІП КЕТПЕУШЛІК *газонепроницаемость* gas impermeability, gas tightness
ГАЗ ҚАБЫЛДАҒЫШ *газоприемник* gas receiver
ГАЗ ҚАҒАР (ГАЗТҮТҚЫШ) *противогаз* breather, breathing apparatus
ГАЗ ҚАЙТАРЫП БЕРУ *газоотдача* gas recovery
ақырғы ~ *конечная* ~ ultimate gas recovery
аумақтың бірлігіне ~ / ~ *на единицу площади* unit gas recovery
өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ commercial gas recovery
үлестік ~ *долевая* ~ fractional gas recovery
ГАЗ ҚАУІПСІЗДІГІ *газобезопасность* 1. prevention of gas poisoning 2. prevention of gas explosions
ГАЗ ҚҰБЫРЫ *газопровод* gas conduit, gas pipeline; (*магистральный*) gas main
екі тізбекті ~ *двухниточный* ~ twin pipe gas line
жағу жүйесінің ~ / ~ *системы сжигания* flare gas circuit
жер астындағы ~ *подземный* ~ underground gas pipeline
жер бетіндегі ~ *наземный* ~ ground [surface] gas pipeline
жиналатын ~ *сборный* ~ gas collecting main
жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure gas pipeline
сақиналы ~ *кольцевой* ~ loop gas pipeline
су астындағы ~ *подводный* ~ underwater [subsea] gas pipeline
таратып тұратын ~ *распределительный* ~ distribution gas pipeline
торапты ~ *магистральный* ~ gas main
төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure gas pipeline
тұйыққа тірелетін ~ *тупиковый* ~ lateral gas line
үйілген топырақтағы ~ / ~ *в насыпи* gas pipeline in the embankment
үш тізбекті ~ *трехниточный* ~ triple pipe gas line
ГАЗ ҚҰРАЛУШЫЛЫҚ *газообразование* (газды өндіру – *выработка*

газа) development of gas, gas generation; *хим.* (газға айналдыру – *превращение в газ*) gasification

ГАЗ ҚЫЗМЕТКЕРІ *газовщик* gas fitter; (*контролер*) gasman

ГАЗ МҮЗДАТҚЫШ *газоохладитель* condenser, gas cooler

ГАЗ МҮНАЙ ӨТКІЗГІШТІГІ, *газонефтепроницаемость* gas-oil permeability

ГАЗ МҮНАЙЛЫЛЫҒЫ *газонефтеносность* gas and oil presence

ГАЗ ӨЛШЕУІШ *газомер* gas (flow)meter

ГАЗ ӨНДІРГІШТІК *газопроизводительность* gas capacity, gas throughput

ГАЗ ӨТКІЗЕТІН *газоотвод* gas outlet, offtake, gas bleeder, gas bypass

ГАЗ САҚТАЙТЫН ТАБИҒИ ҚУЫС *каверна-газохранилище* gas cavern storage

жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure gas cavern storage

ГАЗ САҚТАУ ҚОЙМАСЫ *газохранилище* gas storage; (газды бөлуге арналған – *для распределения газа*) *англ.* gasometer

газдың сарқылған коллекторындағы жер асты ~ *подземное* ~ *в истощенных коллекторах газа* underground gas storage in depleted gas reservoirs

жер асты ~ *подземное* ~ underground gas storage

жер асты жасанды ~ *подземное искусственное* ~ artificial underground gas storage

жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure gas storage

суасты ~ *подводное* ~ underwater gas storage

сүтүтқыш қыртыстағы жер асты ~ *подземное* ~ *в водоносных пластах* aquifer underground gas storage

төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure gas storage

тұз шөгінділеріндегі жоғары қысымды жер асты ~ *подземное* ~ *высокого давления в соляных отложениях* high-pressure gas storage in salt caverns

үлкен көлемдегі ~ / ~ *большого объема* large capacity gas storage

ГАЗ СЕПАРАТОРЫ *газосепаратор* gas separator

бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора* mud and gas separator

жұмыс істеп тұрған ~ *рабочий* ~ operating gas separator

мұнай кәсіпшілігінің ~ *нефтепромысловый* ~ field gas separator

өлшейтін ~ *замерный* ~ testing [gaging] gas separator

радиалды-саңылау ендіруі бар мұнай кәсіпшілігінің ~ *нефтепромысловый* ~ *с радиально-целевым вводом* field gas separator with radial slot inlet

сыртқа тебетін циклонды ~ *центробежный циклонный* ~ cyclon gas separator

тангенциалды ендіруі бар мұнай кәсіпшілігінің ~ *нефтепромысловый* ~ *с тангенциальным вводом* field gas separator with tangential inlet

ГАЗ СИЛИКАТЫ *газосиликат* gas silicate

ГАЗ СҰРЫПТАҒЫШ *газоотборник* gas sampler

ГАЗ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ *газоемкость* gas capacity

ГАЗ СІЦІРГІШ *газопоглотитель* gas absorber

ГАЗ СІЦІРЕТІН *газопроницаемый* gas permeable, permeable to gas

ГАЗ СІҢІРУ *газопоглощение* gas absorption, gas occlusion

ГАЗ СІҢІРУШЛІ/К *газопроницаемость* gas permeability, permeability to gas
салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative permeability to gas
тиімді ~ *эффективная* ~ effective permeability to gas

ГАЗ ТАЗАЛАҒЫШ *газоочиститель* gas cleaner, (gas) scrubber
жартылай нәзік тазалайтын ~ / ~ *полутонкой очистки* primary gas cleaner
нәзік тазалайтын ~ / ~ *тонкой очистки* secondary gas cleaner
сыртқа тебуші ~ *центробежный* ~ centrifugal gas cleaner
ылғалды ~ *мокрый* ~ wet gas cleaner, gas washer, gas scrubber
электростатикалық ~ *электростатический* ~ electrical precipitator, electric
dust filter

ГАЗ ТАЗАРТҚЫШ *газоочистка* gas cleaning, gas purification
бөлінген ағын әдісімен ~ / ~ *методом разделенного потока* divided gas flow
purification
кұрғақ ~ *сухая* ~ dry gas purification
сіңіріп алатын ~ *абсорбционная* ~ absorption gas treatment
ылғалды ~ *мокрая* ~ wet gas purification

ГАЗ ТАЛДАҒЫШ *газоанализатор* gas analyzer, gas detector
акустикалық ~ *акустический* ~ acoustic gas analyzer
ауа ~-ы / *воздушный* ~ air analyzer
вакуумдік ~ *вакуумный* ~ vacuum cap gas analyzer
денситометриялық ~ *денситометрический* ~ densimetric gas analyzer
магнитвискозиметриялық ~ *магнитовискозиметрический* ~ magnetovisco-
cosimetric gas analyzer
оптикалық ~ *оптический* ~ optical gas analyzer
сіңірілетін ~ *абсорбционный* ~ absorption gas analyzer
термоэлементі бар ~ / ~ *с термоэлементом* hot-wire gas analyzer
тіркеуші ~ *регистрирующий* ~ recording gas analyzer
фотоколориметриялық ~ *фотоколориметрический* ~ photocolorimetric gas
analyzer
химиялық ~ *химический* ~ chemical gas analyzer
хроматографиялық ~ *хроматографический* ~ gas chromatograph,
chromatographic gas analyzer

ГАЗ ТАРАТҚЫШ *газораспределитель* gas distributor

ГАЗ ТАРАТУ *газораспределение* gas distribution

ГАЗ ТАСЫМАЛДАҒЫШ *газ-носитель* carrier gas

ГАЗ ТӘРІЗДЕС *газообразный* gaseous, gas-like, gasiform

ГАЗ ТОЛТЫРЫЛҒАН *газонаполненный* gas-filled

ГАЗ ШЫҒАРУ *газифицировать* 1. (газ тарту – *проводить газ*) install gas
(in), supply with gas 2. (қатты отынды газға айналдыру – *превращать твердое
топливо в газ*) gasify, extract gas (from)

ГАЗБЕН ДӘНЕКЕРЛЕУ *газосварка* gas welding

ГАЗБЕН ДӘНЕКЕРЛЕУШІ *газосварщик* gas welder, gas welding operator

ГАЗБЕН ЖАБДЫҚТАУ *газоснабжение* gas supply, gas service

ГАЗБЕН КЕСКІШ *газорезчик* gas burner, gas cutter

ГАЗГОЛЬДЕР *газгольдер* gasholder, gas tank; (зертханалық – лабораторный) gasometer

айнымалы мөлшердегі ~ / ~ *переменного объема* variable volume gasholder

Виггинс ~-і / ~ *Виггинса* Wiggins gasholder

дымқыл ~ *мокрый* ~ wet gasholder

көлденең ~ *горизонтальный* ~ horizontal gasholder

құрғақ ~ *сухой* ~ dry gasholder

құрғақ бекітпесі бар ~ / ~ *с сухим затвором* Wiggins gasholder

секциялы ~ *секционный* ~ multisphere gasholder

сұйықты бекітпесі бар ~ / ~ *с жидкостным затвором* dish gasholder

сұйытылған мұнай газына арналған жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления для сжиженных нефтяных газов* liquefied petroleum gas high-pressure holder

телескоп тәрізді ~ *телескопический* ~ telescopic gasholder

теңгермелі ~ *уравнительный* ~ relief gasholder

тұрақты мөлшердегі ~ / ~ *постоянного объема* constant volume gasholder

цилиндрлік ~ *цилиндрический* ~ cylindrical gasholder

шар тәрізді ~ *сферический* ~ ball [spherical] gasholder

шиыршықты ~ *спиральный* ~ screw-type gasholder

ГАЗҒА БАЙ *газонасный* gas-bearing, gas-containing

ГАЗҒА БАЙ БОЛУ I *газонасность* gas content, gas presence

ГАЗҒА БАЙ БОЛУ II *газонасыщенность* gas saturation

бастапқы ~ *начальная* ~ initial gas saturation

қалдық ~ *остаточная* ~ residual gas saturation

қыртыстық мұнайдың ~-ы / ~ *пластовой нефтью* formation gas-oil factor [ratio]

тепе-тең салмақты ~ *равновесная* ~ equilibrium gas saturation

шығындық ~ *расходная* ~ consumed gas saturation

ГАЗҒА ТӨЗІМДІ *газоупорный* gas-resistant, gas-proof

ГАЗДАН ТАЗАРТУ *дегазация* degassing

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud degassing

вакуумды ~ *вакуумная* ~ vacuum degassing

дифференциалды ~ *дифференциальная* ~ differential gas separation

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil degassing

термовакuumды ~ *термовакuumная* ~ thermal vacuum degassing

ГАЗДАНДЫРҒЫШ *газификатор* evaporator, gas generator

ГАЗДАНДЫРУ *газификация* 1. (газбен жабдықтау – *снабжение газом*) gasification; provision of gas supply, supplying with gas 2. (газға айналдыру – *превращение в газ*) gasification

жер асты ~ *подземная* ~ underground [in-situ] gasification

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil [petroleum] gasification

өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ gas supply

ГАЗДАУ I *газирование* aeration, gas-cutting

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* cutting of mud by gas
ГАЗДАУ II *газировать* aerate, bubble up, bubble through
ГАЗДАУЛЫ *газированный* gas-cut, aerated, gassed
ГАЗДЫ *газовый* gaseous, gassy
ГАЗДЫ АППАРАТУРА *газоаппаратура* gas equipment, gas fittings
ГАЗДЫ АУА ЖЕЛІСІ *газовоздухопровод* gas-air duct, gas-air con-
ГАЗДЫ АУА СЫҒЫМДАҒЫШ *газокомпрессор* gas compressor
ГАЗДЫ ӘУЕ *газовоздушный* air-gas
ГАЗДЫ БАЛЛОН *газобаллон* gas cylinder
ГАЗДЫ БЕНЗИНСІЗДЕНДІРУ *отбензинивание газа* gas-gasoline
 processing
ГАЗДЫ БЕТОН *газобетон* aerated concrete
ГАЗДЫ ГЕНЕРАТОР *газогенератор* gas producer, gas generator
 еркін микбасты ~ *свободнопоршневой* ~ free-piston gas generator
 тартылған қабаты бар ~ / ~ *со взвешенным слоем* suspension-bed gas
 producer
 тығыз қабаты бар ~ / ~ *с плотным слоем* fixed-bed gas producer
ГАЗДЫ ГЕНЕРАТОРЛЫ *газогенераторный* gas-producing
ГАЗДЫ ГИДРАТ *газогидрат* gas hydrate
ГАЗДЫ ЖИНАҒЫШ *газонакопление* gas accumulation
ГАЗДЫ КОНДЕНСАТ *газоконденсат* gas condensate
ГАЗДЫ ҚҰРҒАТҚЫШ *газосушитель* gas dryer
 сіңіріп алатын ~ *абсорбционный* ~ absorption gas dryer
ГАЗДЫ МҰНАЙ СУДЫҢ КӨРІНІС БЕРУІ *газонефтеводопроявления*
 gas, oil and water shows
ГАЗДЫ ТУРБО АУАСЫҒЫМДАҒЫШ *газотурбокомпрессор* centrifugal
 gas compressor, gas turbocompressor, gas turboblower
ГАЗЕРЛИТ *гезерлит* hatherlite
ГАЗЛИФТ *газlift* gas lift
 ауа сығымдағыш қолданылған ~ *компрессорный* ~ compressor-type gas lift
 ауа сығымдағыш қолданылмаған ~ *бескомпрессорный* ~ natural pressure
 [straight, non-compressor] gas lift
 жасанды ~ *искусственный* ~ artificial gas lift
 камералы ~ *камерный* ~ chamber gas lift
 қайталанып тұратын [әлсін-әлсін] *перемежающийся [периодический]* ~
 intermittent gas lift
 құрамдастырылған ~ *комбинированный* ~ combination gas lift
 табиғи ~ *естественный* ~ natural gas lift
 ұңғыма ішіндегі ~ *внутрискважинный* ~ intrawell type gas lift
 үздіксіз ~ *непрерывный* ~ continuous gas lift
ГАЗЛИФТЛІ *газliftный* gas-lift
ГАЗОЙЛЬ *газойль* gas oil
 ауыр ~ *тяжелый* ~ heavy gasoil
 жеңіл ~ *легкий* ~ light gasoil

мұнай цистерналарын жууға арналған ~ / ~ для промывки нефтяных цистерн oil wash

ГАЗОЛИН *газолин* gasoline

ГАЗОМЕТР *газометр* gasometer
 диафрагменті ~ *диафрагменный* ~ diaphragm gasometer
 қанатты ~ *крыльчатый* ~ impeller gasometer
 шынылы ~ *стеклянный* ~ glass gasometer

ГАЗОМЕТРИЯ *газометрия* gasometry

ГАЗОМОБИЛЬ *газомобиль* gas engine vehicle

ГАЗОМОТОР *газомотор* gas engine

ГАЗСЫЗДАНДЫРҒЫШ *дегазатор* degasser
 бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ бурового раствора drilling-mud degasser
 вакуумды өздігінен жұтатын ~ *вакуумный самовсасывающий* ~ vacuum suction degasser
 гидроциклонды ~ *гидроциклонный* ~ hydrocyclone degasser
 қайталама ~ *повторный* ~ after-degasser
 қалқымалы ~ *поплавковый* ~ float degasser

ГАЗЫ БАЙЫТЫЛҒАН *газонасыщенный* gas-saturated

ГАЗЫ МОЛ *газообильность* volume of gas
 тасқынды ~ *бурное* ~ boiling, violent gassing

ГАЛВАНДАНДЫРУ *гальванизировать* galvanize, electroplate

ГАЛВАНДАУ *гальванизация* galvanizing, electroplating

ГАЛВАНДЫҚ *гальванический* galvanic

ГАЛВАНОМЕТР *гальванометр* galvanometer
 айналық ~ *зеркальный* ~ reflecting [mirror] galvanometer
 аперидотық ~ *апериодический* ~ dead-beat galvanometer
 астатикалық ~ *астатический* ~ astatic galvanometer
 баллистикалық ~ *баллистический* ~ ballistic galvanometer
 дара ~ *абсолютный* ~ absolute galvanometer
 Дарсонвал ~ *д* / ~ Дарсонваля d'Arsonval galvanometer
 жылу ~ *и* / *тепловой* ~ hot-wire galvanometer
 тыншытылған тілі бар ~ / ~ с успокоенной стрелкой dead-beat galvanometer
 тіркегіш ~ *регистрирующий* ~ recording galvanometer
 электромагнитті ~ *электромагнитный* ~ moving-iron galvanometer

ГАЛЕНИТ *галенит* galena, galenite

ГАЛЕРЕЯ *галерея* gallery
 кәрізді ~ *дренажная* ~ drainage gallery
 тау жыныстарына сіңу ~ *сы* / *инфильтрационная* ~ infiltration gallery

ГАЛЛОН *галлон* gallon (*амер.* 3,785 л; *ағыл.* 4,546 л)
 ағылшын ~ *ы* / *английский* ~ imperial gallon (4,546 л)

ГАЛЛУАЗИТ *галлуазит* halloysite

ГАЛОГЕН *галоген* halogen

ГАЛОЛИТ *галолит* halogen rock

ГАЛОМЕТР *галометр* halometer

ГАММА-ГАММА КАРОТАЖ *гамма-гамма-каротаж* gamma-gamma logging
 спектрометрлі ~ *спектрометрический* ~ spectrometric gamma-gamma logging
 тығыздалған ~ *плотностной* ~ (formation) density [density gamma-ray]
 logging
 іріктемелі ~ *селективный* ~ selective gamma-gamma logging
ГАММА-ДЕФЕКТОСКОП *гамма-дефектоскоп* gamma-ray flaw detector
ГАММА-ДЕФЕКТОСКОПИЯ *гамма-дефектоскопия* gamma
 radiography, gamma-ray flaw detection
ГАММА-ДОЗИМЕТРИЯ *гамма-дозиметрия* gamma monitoring
ГАММА-ЗОНД *гамма-зонд* gamma sonde
ГАММА-КАРОТАЖ *гамма-каротаж* gamma-ray logging
 нейтронды ~ *нейтронный* ~ neutron gamma-ray logging
 іріктемелі ~ *селективный* ~ scattered [selective] gamma-ray logging
ГАММА-СӘУЛЕЛЕР *гамма-лучи* gamma rays, gamma radiation
ГАММА-СПЕКТРОМЕТР *гамма-спектрометр* gamma-ray spectrometer
 далалық ~ *полевой* ~ field gamma-ray spectrometer
 ұңғымалық ~ *скважинный* ~ downhole gamma-ray spectrometer
ГАММА-ТҮСІРУ *гамма-съёмка* gamma-ray surveying
ГАММА-ТЫҒЫЗДЫҚ ӨЛШЕУШІ *гамма-плотномер* gamma
 densitometer
 радиоактивті ~ *радиоактивный* ~ radioactive gamma densitometer
ГАММА-ЦЕМЕНТ ӨЛШЕУШІ *гамма-цементмер* gamma-cement log
ГАММА-ЦЕМЕНТМЕТРИЯ *гамма-цементметрия* gamma-cement
 logging
ГАММА-ШАҒЫЛЫСТЫРҒЫШ *гамма-излучатель* gamma emitter,
 gamma radiator
ГАММА-ШАҒЫЛЫСТЫРУ *гамма-излучение* gamma radiation, gamma
 rays
 бір сәттік ~ *мгновенное* ~ prompt gammas
 жайылған ~ *рассеянное* ~ scattered gamma radiation
 қосымша ~ *вторичное* ~ secondary gamma radiation
 табиғи ~ *естественное* ~ natural gamma radiation
 ұстап алатын ~ *захватное* ~ capture gamma radiation
ГАММОГРАФИЯ *гаммаграфия* gammagraphy
ГАНКСИТ *ганксит* hanksite
ГАНМАЛИТ *ганомалит* ganomalite
ГАНУШИТ *ганушит* hanusite
ГАЮИНИТ *гаюинит* hauynite гвардиаит guardiaite
ГЕКСАН *гексан* hexane гекторит hectorite
ГЕЛИЛЕНУ *огеливание* gelation, gelatination, gelling
ГЕЛЬ *гель* gel
 қайтымды ~ *обратимый* ~ reversible gel
 силикатты ~ *силикатный* ~ silica gel гель-осушитель silica gel
 сулы ~ *водный* ~ aqueous gel

тығыз ~ *плотный* ~ firm [dense] gel
іші кеуек ~ *рыхлый* ~ loose gel
ГЕЛЬ ҚҰРАЛУ *гелеобразование* gelation, gelling
ГЕЛЬ ТӘРІЗІ *гелеобразный* gelatinous, jelly-like
ГЕЛЬ-ЦЕМЕНТ *гель-цемент* gel-cement
ГЕМАТИТ *гематит* hematite
ерінді ~ *зубчатый* ~ sponge hematite, iron froth
кристаллды ~ *кристаллический* ~ specular hematite
қабатты ~ *слоистый* ~ flag ore
қара ~ *черный* ~ black hematite
қоңыр ~ *бурый* ~ brown hematite
слюдалық ~ *слюдистый* ~ micaceous hematite
топырақты ~ *глинистый* ~ argillaceous hematite
ГЕНЕРАТОР *генератор* generator; oscillator
айнымалы ток ~ы / ~ *переменного тока* alternating current generator
дәнекерлеуші ~ *сварочный* ~ welding generator
дыбысты ~ *звуковой* ~ acoustic [sonic] generator
екі тактілі ~ *двухтактный* ~ push-pull oscillator
жоғары қысымды ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *высокого давления* high-pressure acetylene generator
жоғары өнімділіктегі ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *большой производительности* heavy-duty acetylene generator
жоғарылатылған жиілік ~ы / ~ *повышенной частоты* rotary frequency changer
жүйеленген өршуі бар ~ / ~ *с последовательным возбуждением* series oscillator
жүктеу жүйесінің ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *системы погружения* dipping acetylene generator
жылу ~ы / *тепловой* ~ heat generator
импульсты ~ *импульсный* ~ pulse oscillator
импульсті кернеу ~ы / ~ *импульсного напряжения* high-voltage impulse generator
индуктивті кері байланысы бар үш нүктелі ~ *трехточечный* ~ *с индуктивной обратной связью* Hartley oscillator
көбік ~ы / ~ *пены* froth generator
кіші өнімділіктегі ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *малой производительности* low-output acetylene generator
құлыптайтын ~ *запирающий* ~ blanking-pulse generator
құрғақ ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *сухого* типа dry-residue acetylene generator
орта қысымды ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *среднего давления* medium-pressure acetylene generator
өзіндік өршуі бар ~ / ~ *с самовозбуждением* self-excited oscillator
өлшейтін ~ *измерительный* ~ test oscillator

релаксациялық тербеліс ~ы / ~ *релаксационных колебаний* relaxation oscillator

синусоидалды тербеліс ~ы / ~ *синусоидальных колебаний* harmonic [sinusoidal] oscillator

синхронды ~ *синхронный* ~ synchronous generator

сыйымдылықты кері байланысы бар үш нүктелі ~ *трехточечный* ~ *с емкостной обратной связью* Colpitts oscillator

тапсырма беретін ~ *задающий* ~ master [driving] oscillator

тахометриялық ~ *тахометрический* ~ tacho(meter-)generator

тәуелсіз өршуі бар ~ / ~ *с независимым возбуждением* separately excited oscillator

тербеліс ~ы / ~ *колебаний* oscillator

төмен қысымды ацетиленді ~ / *ацетиленовый* ~ *низкого давления* low-pressure acetylene generator

төменгі жиілік ~ы / ~ *низкой частоты* audio oscillator

транзисторлы ~ *транзисторный* ~ transistor oscillator

тұрақты ~ы / ~ *постоянного тока* direct current generator

ұңғы ~ы / ~ *развертки* sweep oscillator

шунтты ~ *шунтовой* ~ shunt generator

ГЕНЕРАЦИЯЛАУ *генерировать* generate, produce, oscillate

ГЕОАНТИКЛИНАЛЬ *геоантиклиналь* regional anticline, geosyncline

ГЕОГИДРОЛОГИЯ *геогедрология* geohydrology

ГЕОДЕЗИЯЛЫҚ *геодезический* geodetic, geodesic

ГЕОИЗОТЕРМИЯЛЫҚ *геоизотермический* geoisothermal

ГЕОКРОНИТ *геокронит* geocronite

ГЕОҚҰРЫЛЫМ *геоструктура* geostructure

ГЕОЛОГ *геолог* geologist

дала ~-ы / *полевой* ~ field geologist

кәсіпшілік ~-ы / *промысловый* ~ oil- or gas-field geologist

шахталық ~ *шахтный* ~ mining geologist

ГЕОЛОГ-БАРЛАУШЫ *геолог-разведчик* prospector

ГЕОЛОГИЯ *геология* geology

алдын ала тексеріп алу ~-сы / *рекогносцировочная* ~ reconnaissance geology

атылып шыққан жыныстардың ~-сы / ~ *изверженных пород* igneous geology

газ ~-сы / ~ *газа* gas geology

динамикалық ~ *динамическая* ~ dynamic geology

жер асты ~ *подземная* ~ subsurface geology

инженерлік ~ *инженерная* ~ engineering geology

каустобиолиттердің ~-сы / ~ *каустобиолитов* caustobiolith geology

континенттік шеттердің ~-сы / ~ *континентальных окраин* geology of continental margins

қайраңдық аймақтың ~-сы / ~ *шельфовой зоны* offshore geology, geolog>' of shelf

қолданбалы ~ *прикладная* ~ applied [practical] geology

кұрылымдық ~ *структурная* ~ structural geology
мұз дәуірінің ~-сы / *ледниковая* ~ glacial geology
мұнай ~-сы / ~ *нефти* petroleum [oil] geology
мұнай кәсіпшілігінің ~-сы / *нефтепромысловая* ~ oil-field geology
өңірлік ~ *региональная* ~ areal [regional] geology
рудалық кен орындарының ~-сы / ~ *рудных месторождений* mining [ore] geology

су асты ~-сы / *подводная* ~ submarine geology
тарихи ~ *историческая* ~ historical geology
тектоникалық ~ *тектоническая* ~ tectonic geology
теңіз ~-сы / ~ *моря* geology of sea, marine geology
түпкілікті жыныстардың ~-сы / ~ *коренных пород* bedrock geology
физикалық ~ *физическая* ~ physical geology
экономикалық ~ *экономическая* ~ economic geology
ГЕОЛОГИЯЛЫҚ *геологический* geologic(al)
ГЕОЛОГ-МҰНАЙШЫ *геолог-нефтяник* oil [petroleum] geologist
ГЕОЛОГ-СҮНГУІР *геолог-подводник* submarine geologist
ГЕОМАГНЕТИЗМ *геомагнетизм* geomagnetism, terrestrial magnetism
ГЕОМАГНИТТІК *геомагнитный* geomagnetic
ГЕОМЕТРИЯ *геометрия* geometry
ағынның ~-сы / ~ *потока* geometry of flow
бұрғылау қашауы қалағының ~-сы / ~ *лопасти бурового долота* drilling bit blade geometry
бұрғылау қашауы тісінің ~-сы / ~ *зуба бурового долота* drilling bit tooth geometry
бұрғылау қашауының ~-сы / ~ *бурового долота* drilling bit geometry
кен орнының ~-сы / ~ *месторождения* field geometry
қашаутістің ~-сы / ~ *шарошки* cone geometry
қыртыстың ~-сы / ~ *пласта* bed [formation] geometry
іші кеуек кеңістіктің ~-сы / ~ *порового пространства* geometry of void [pore] space

ГЕОМИРИЦИТ *геомирицит* geomuricite
ГЕОМОРФОЛОГИЯ *геоморфология* geomorphology
теңіз ~-сы / *морская* ~ marine geomorphology
ГЕОНОМИЯ *геономия* geonomy
ГЕОСИНКЛИНАЛЬ *геосинклиналь* geosyncline
бастауыш ~ *первичная* ~ primary geosyncline
екі тарапты ~ *двусторонняя* ~ bilateral geosyncline
желілік ~ *линейная* ~ linear geosyncline
континенттік ~ *континентальная* ~ continental geosyncline
көп фазалы ~ *многофазовая* ~ polycyclic geosyncline
қосымша ~ *вторичная* ~ secondary geosyncline
тұтқырланған ~ *рифтовая* ~ rift geosyncline
ішкі континенттік ~ *внутриконтинентальная* ~ intracontinental geosyncline

ГЕОСОНОГРАФ *геосонограф* geosonograph
ГЕОСФЕРА *геосфера* geosphere
ГЕОТЕКТОГЕНЕЗ *геотектогенез* geotectogenesis
ГЕОТЕКТОКЛИНАЛЬ *геотектоклираль* geotectocline
ГЕОТЕКТОНИКА *геотектоника* tectonic geology, geotectonics
 жалпы ~ *общая* ~ general geotectonics
 өңірлік ~ *региональная* ~ regional [areal] tectonics
ГЕОТЕКТОНИКАЛЫҚ *геотектонический* geotectonic
ГЕОТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ *геотемпературный* geothermal
ГЕОТЕРМИКА *геотермика* geothermy, geothermometry
ГЕОТЕРМИЯЛЫҚ *геотермический* geothermal
ГЕОТЕРМОМЕТР *геотермометр* geothermometer
ГЕОФИЗИК *геофизик* geophysicist
ГЕОФИЗИКА *геофизика* geophysics
 барлаушылық ~ *разведочная* ~ exploration geophysics
 кәсіпшілік ~ *промысловая* ~ (geophysical) well logging
 кенді ~ *рудная* ~ mining geophysics
 қолданбалы ~ *прикладная* ~ applied geophysics
 құрылымдық ~ *структурная* ~ structural geophysics
ГЕОФИЗИКАЛЫҚ *геофизический* geophysical
ГЕОФОН *геофон* geophone
ГЕОХИМИЯ *геохимия* geochemistry
 каустобиолиттердің ~-сы / ~ *каустобиолитов* caustobiolith geochemistry
 құмдақтардың ~-сы / ~ *песчаников* geochemistry of sandstones
 қырғыс сулары газдарының ~-сы / ~ *газов пластовых вод* geochemistry of
 stratal water
 мұнай ~-сы / ~ *нефти* petroleum geochemistry
 мұнай кен орындарының ~-сы / ~ *нефтяных месторождений* oil field geo-
 chemistry, geochemistry of oil field
 органикалық ~ *органическая* ~ organic geochemistry
 өңірлік ~ *региональная* ~ regional [areal] geochemistry
 табиғи газдардың ~-сы / ~ *природных газов* natural gas geochemistry
 тереңдіктегі тақтатастардың ~-сы / ~ *глубинных сланцев* geochemistry of
 deep shales
ГЕОХРОНОЛОГИЯ *геохронология* geochronology, geochronometry
ГЕОХРОНОЛОГИЯЛЫҚ *геохронологический* geochronological
ГЕОЦЕНТРИСТІК *геоцентрический* geocentric
ГЕОШЫҒУ ТЕГІ *геогенезис* geogenesis
ГЕПТАН *гептан* heptane
ГЕПТОРИТ *гепторит* heptorite
ГЕРГАРДТИТ *гергардтит* gerhardtite
ГЕРНЕЗИТ *гернезит* hoernesite
ГИАЛОСИДЕРИТ *гиалосидерит* hyalosiderite
ГИББСИТ *гиббсит* gibbsite, hydrargillite

ГИГРОГРАФ *гигрограф* hygrograph, recording hygrometer

ГИГРОМЕТР *гигрометр* hygrometer

қойылтылған ~ *конденсационный* ~ dew-point hygrometer

салмақтық ~ *весовой* ~ balance hygrometer

шаш ~-і / *волосной* ~ hair hygrometer

электролиттік ~ *электролитический* ~ electrolytic hygrometer

ГИГРОМЕТРИЯ *гигрометрия* hygrometry, psychrometry

ГИГРОСКОПИЯЛЫҚ *гигроскопический* hygroscopic

ГИГРОСКОПТЫҚ *гигроскопичность* hygroscopicity, water-absorbing capacity

ГИДРАВЛИКА *гидравлика* hydraulics, hydraulic system

бұрғылау қашауының ~-сы / ~ *бурового долота* drilling bit hydraulics

ғимараттың ~-сы / ~ *сооружений* engineering hydraulics

жер асты ~-сы / *подземная* ~ underground [reservoir] hydraulics

шапшыған сумен жуып қашаумен бұрғылау ~-сы / ~ *бурения долотами со струйной промывкой* jet-bit drilling hydraulics

ГИДРАВЛИКАЛЫҚ *гидравлический* hydraulic

ГИДРАГИЛЛИТ *гидрагиллит* hydrargillite, gibbsite

ГИДРАЗИН *гидразин* hydrazine

ГИДРАНТ *гидрант* hydrant

өрт сөндіру ~-ы / *пожарный* ~ fire hydrant

ГИДРАТ *гидрат* hydrate

газдың ~-ы / *газа* gas hydrate

калий тотығының ~-ы / ~ *оксида калия* potassium hydroxide

марганец тотығының ~-ы / ~ *оксида марганца* manganese hydroxide

хлордың ~-ы / ~ *хлора* chlorine hydrate

ГИДРАТ ҚҰРАЛУ *гидратообразование* hydrating

ГИДРАТАЦИЯ *гидратация* aqutation, hydration

ГИДРАТОР *гидратор* hydrator

ГИДРАТТАЛҒАН *гидратированный* hydrated

ГИДРАТТАУ *гидратировать* hydrate

ГИДРАТЦЕЛЛЮЛОЗА *гидратцеллюлоза* hydrated cellulose

ГИДРИД *гидрид* hydride ~ кальция calcium hydride

ГИДРИДТЕЛГЕН *гидрированный* hydrogenated

ГИДРИДТЕУ *гидрирование* hydrogenation

ГИДРОАЖЫРАТУ *гидроаэрозив* hydraulic fracturing, hydrofrac

қыртысты қышқылымен ~ / ~ *пласта кислотой* acid fracturing

ГИДРОАККУМУЛЯТОР *гидроаккумулятор* hydraulic accumulator

ГИДРОАРАЛАСТЫРҒЫШ *гидромешалка* jet [hydraulic] mixer

ГИДРОБАЙЫТУ *гидробогачение* hydraulic ore dressing

ГИДРОБЕКІТПЕ *гидрозатвор* hydraulic seal

ГИДРОБЕРІЛІС *гидропередача* hydraulic transmission

ГИДРОБЕТБЕЛГІ *гидроаэрозив* амер. hydraulic stowing; *англ.* hydraulic filling

ГИДРОБИОС *гидробиос* hydrobiosis
ГИДРОБӨЛГІШ *гидрораспределитель* hydraulic control valve
ГИДРОБҰРҒЫ *гидробур* hydrodrill, water-jet borer
ГИДРОВИСМУТИТ *гидровисмутит* hydrobismutite
ГИДРОГАЛИТ *гидрогалит* hydrohalite
ГИДРОГЕЛЬ *гидрогель* hydrogel
ГИДРОГЕМАТИТ *гидрогематит* turgite, hydrohematite
ГИДРОГЕНЕРАТОР *гидрогенератор* hydraulic-turbine generator
ГИДРОГЕНИЗАЦИЯ *гидрогенизация* hydrogenation
ГИДРОГЕНИЗИРОВАТЬ *гидрогенизировать* hydrogenate, hydrogenize
ГИДРОГЕНОЛИЗ *гидрогенолиз* hydrogenolysis
ГИДРОГЕОЛОГИЯ *гидрогеология* hydrogeology
ГИДРОГЕТЕРОЛИТ *гидрогетеролит* hydrohetaerolite
ГИДРОГРАФ *гидрограф* hydrograph(er)
ГИДРОГРАФИЯ *гидрография* hydrography
ГИДРОДИНАМИКА *гидродинамика* hydrodynamics
ГИДРОДИНАМИКАЛЫҚ *гидродинамический* hydrodynamic
ГИДРОДОМКРАТ *гидродомкрат* hydraulic jack
ГИДРОДРОССЕЛЬ *гидродроссель* throttle valve
ГИДРОДІРІЛДЕТКІШ *гидровибратор* hydrovibrator
ГИДРОЖЕЛІ *гидросеть* drainage system
ГИДРОЖЕТЕК *гидропривод* hydraulic drive, hydraulic power
 алға бағытталған қозғалыстағы ~ / ~ *поступательного движения* linear
 hydraulic drive
 бақылап тұратын ~ *следящий* ~ hydraulic servo system
 динамикалық ~ *динамический* ~ fluid-coupling [torque-converter] drive
ГИДРОЖҮЙЕ *гидросистема* hydraulic system
ГИДРОЖЫЛЫМЫҚ СУ *гидротермальный* hydrothermal
ГИДРОИОНИЗАТОР *гидроионизатор* hydroionizer
ГИДРОКАРБОНАТ *гидрокарбонат* hydrocarbonate
ГИДРОКЕСКІШ *гидрореза́к* hydrocutter
ГИДРОКИНЕТИКА *гидрокинетика* kinetics of liquids
ГИДРОКИНЕТИКАЛЫҚ *гидрокинетический* hydrokinetic
ГИДРОКӨТЕРГІШ *гидроподъемник* hydraulically operated hoist
ГИДРОКРЕКИНГ *гидрокрекинг* hydrocracking
ГИДРОКСИАПАТИТ *гидроксияпатит* hydroxyapatite
ГИДРОКСИЛ *гидроксил* hydroxyl
ГИДРОКСИЛАМИН *гидроксиламин* hydroxylamine
ГИДРОКСИЛДЕУ *гидроксилировать* hydroxylate
ГИДРОКСИЛДЕУШІЛІК *гидроксилирование* hydroxylation
ГИДРОКСИЛИОН *гидроксيليон* hydroxylion
ГИДРОКУЛ *гидрозоль* hydrosol
ГИДРОКУШЕЙТКІШ *гидроусилитель* booster, hydraulic actuator
ГИДРОҚАҚПАҚ *гидровскрыша* hydraulic stripping

ГИДРОҚОРҒАУ *гидрозащита* hydroprotection
ГИДРОҚОСПА *гидросмесь* slurry
ГИДРОЛАТЕРИТ *гидролатерит* hydrolaterite, flavite
ГИДРОЛИЗ *гидролиз* hydrolysis
ГИДРОЛИЗДЕУ *гидролизовать* hydrolyze
ГИДРОЛИЗЕР *гидролизер* hydrolyzer
ГИДРОЛОГИЯ *гидрология* hydrology
 химиялық ~ *химическая* ~ chemical hydrology
ГИДРОЛОКАТОР *гидролокатор* sonar
 бәсең ~ *пассивный* ~ passive [listening] sonar
 белсенді ~ *активный* ~ active [echo-ranging] sonar
 бүйір ~ *боковой* ~ side-scan sonar
 тасымалданатын ~ *переносной* ~ водолаза diver-held sonar
 тереңсулы ~ *глубоководный* ~ deep-water [deep-sea] sonar
ГИДРОЛОКАЦИЯ *гидролокация* sonar
ГИДРОМЕТР *гидрометр* flowmeter, hydrometer
ГИДРОМЕТРИЯ *гидрометрия* hydrometry
ГИДРОМЕХАНИКА *гидромеханика* hydromechanics, mechanics of liquids
 жер асты ~-сы / *подземная* ~ subsurface hydromechanics
ГИДРОМОНИТОР *гидромонитор* jet; hydraulic monitor; giant
 жуатын ~ *смывной* ~ sluicing giant
 қазба қуысты ~ *врубовой* ~ cutting giant
 қол ~-ы / *ручной* ~ hand-jetting nozzle
 өздігінен жүретін ~ *самоходный* ~ self-propelled giant
ГИДРОМОТОР *гидромотор* hydraulic motor
ГИДРОМУФТА *гидромуфта* fluid coupling
ГИДРООҚШАУЛАУЫШ *гидроизоляция* water-proofing, damp-proofing
ГИДРОӨКШЕ *гидропята* hydraulic balancing device
ГИДРОӨНДІРУ *гидродобыча* hydraulic mining
ГИДРОӨШІРГІШ *гидровыключатель* flow switch
ГИДРОПЕРФОРАТОР *гидроперфоратор* erosion perforator
ГИДРОПЕРФОРАЦИЯ *гидроперфорация* erosion perforation
ГИДРОПНЕВМАТИКАЛЫҚ *гидропневматический* hydropneumatic,
 pneu-mohydraulic
ГИДРОПОМПА *гидропомпа* hydraulic pump
ГИДРОПУЛЬПА *гидропульпа* pulp, slurry
ГИДРОСЛЮДА *гидрослюды* hydromicas
ГИДРОСОҚҚЫЛАУЫШ *гидроударник* hydraulic hammer
ГИДРОСОРҒЫШ *гидронасос* hydraulic pump
ГИДРОСТАТИКА *гидростатика* hydrostatics¹
ГИДРОСТАТИКАЛЫҚ *гидростатический* hydrostatic
ГИДРОСУЛЬФАТ *гидросульфат* hydrosulphate
ГИДРОСУЛЬФИД *гидросульфид* hydrosulphide
ГИДРОСУЛЬФИТ *гидросульфит* hydrosulphite

ГИДРОСҰЙЫҚ *гидрожидкость* hydraulic fluid
ГИДРОСЫҚҚЫШ *гидропрессе* hydraulic press
ГИДРОТАЗАЛАУ *гидроочистка* hydrofining, hydraulic cleaning
ГИДРОТАСЫМАЛДАУ *гидротранспорт* hydrotransport
арынды ~ *напорный* ~ pressurized hydrotransport
ГИДРОТАСЫМАЛДАУШЫ *гидротранспортер* hydraulic conveyer
ГИДРОТЕҢГИПС *гидроизогипса* water-table contour
ГИДРОТЕҢЖЕЛІ *гидроизоплета* hydroisopleth
ГИДРОТЕХНИКА *гидротехника* hydraulic engineering
ГИДРОТОТЫ/Қ *гидроксид* hydrated oxide, hydroxide
барий ~-ғы / ~ *бария* barium hydroxide
кальций ~-ғы / ~ *кальция* calcium hydroxide
сілтілік жер металлының ~-ғы / ~ *щелочноземельного металла* alkaline earth
hydroxide
темір ~-ғы / ~ *железа* ferric hydrate, iron hydroxide
ГИДРОТРАНСФОРМАТОР *гидротрансформатор* hydraulic torque converter
ГИДРОТУРБИНА *гидротурбина* hydraulic turbine
ГИДРОТУРБОГЕНЕРАТОР *гидротурбогенератор* hydroelectric generator
ГИДРОТУРБОТАХОМЕТР *гидротурботахометр* hydraulic turbine tachometer
ГИДРОТҰРАҚТАНУ *гидростабилизация* stabilization by hydro-genation
ГИДРОҰСТАП ҚАЛУ *гидрозахват* hydraulic claw
ГИДРОҰЙІНДІ *гидроотвал* hydraulic-mine dump
ГИДРОФИЛЬДІК *гидрофильность* hydrophilicity, wetting ability
ГИДРОФИЛЬДІЛІК *гидрофильный* hydrophilic, water-receptive, lyophilic
ГИДРОФОБИЗАТОР *гидрофобизатор* water-repelling agent, water repellent
ГИДРОФОБИЗАЦИЯ *гидрофобизация* water-repellency treatment
ГИДРОФОБТЫ *гидрофобный* hydrophobic, water-repellent
ГИДРОФОБТЫҚ *гидрофобность* hydrophobicity, water repellency
ГИДРОФОН *гидрофон* hydrophone
ГИДРОФОСФАТ *гидрофосфат* hydrophosphate
ГИДРОХИМИЯ *гидрохимия* hydrochemistry
ГИДРОЦИАНИТ *гидроцианит* hydrocyanite
ГИДРОЦИКЛОН *гидроциклон* hydrocyclone
құмды бөліп алуға арналған ~ / ~ *для пескоотделения* desanding hydrocyclone
сазды бөліп алуға арналған ~ / ~ *для илоотделения* desilting hydrocyclone
ГИДРОЦИЛИНДР *гидроцилиндр* hydraulic cylinder
бір сәттік ~ *моментный* ~ single-vane hydraulic actuator, rotary ram
күш беретін ~ *силовой* ~ hydraulic power cylinder, ram

кұлыптанатын шектеуіш клапаны бар ~ *с запирающим клапаном-ограничителем* hydrostop cylinder

ГИДРОШАЛА ТОТЫҚ *гидрозакись* hydroxide

ГИДРОЭКСТРАКТОР *гидроэкстрактор* hydroextractor, whizzer

ГИДРОЭКСТРУЗИЯ *гидроэкструзия* hydrostatic extrusion

ГИДРОЭЛЕВАТОР *гидроэлеватор* hydraulic elevator, jet pump

ГИЛЬЗА *гильза*:
тілікті ~ *разрезная* ~ collet

ГИЛЬСОНИТ *гильсонит* gilsonite

ГИНСДАЛИТ *гинсдалит* hynsdalite

ГИПАН *гипан* hydrolyzed polyacrylonitrile

ГИПЕРБАЗИТ *гипербазит* ultrabasite

ГИПЕРБАРОКАМЕРА *гипербарокамера* hyperbaric chamber

ГИПЕРКРИСТАЛЛДЫ *гипокристаллический* hypocrystalline

ГИПЕРСОРБЦИЯ *гиперсорбция* hypersorption

ГИПЕРСТЕНИТ *гиперстениит* hypersthenite

ГИПООРТАЛЫҚ *гипоцентр* hypocenter

ГИПОСУЛЬФИТ *гипосульфит* sodium thiosulphate

ГИПОТЕЗА *гипотеза* hypothesis
астенолитті ~ *астенолитная* ~ asthenolith hypothesis
бос кеукті газбен толтыру ~-сы / ~ *заполнения газом пустот* gas-pocket hypothesis
жер қабатының сырғанау ~-сы / ~ *скольжения земной коры* crust sliding hypothesis
контракциялық ~ *контракционная* ~ contraction hypothesis
кренетикалық ~ *кренетическая* ~ crenetic hypothesis
қыртысты ~ *пластовая* ~ source-bed concept
мұнайдың пайда болуының ~-сы / ~ *происхождения нефти* hypothesis of oil origin
осмотикалық ~ *осмотическая* ~ osmotic hypothesis
полюстердің жылжу ~-сы / ~ *смещения полюсов* hypothesis of polar shifting
пульсациялық ~ *пульсационная* ~ pulsation hypothesis
теңстатикалық ~ *изостатическая* ~ isostatic theory
толқынды ~ *волновая* ~ wave hypothesis

ГИПОТЕРМАЛДЫҚ *гипотермальный* hypothermal

ГИПОТЕРМИЯ *гипотермия* hypothermia

ГИПОФОСФАТ *гипофосфат* hypophosphate

ГИПОФОСФИТ *гипофосфит* hypophosphite
калий ~-і / ~ *калия* potassium hypophosphite
натрий ~-і / ~ *натрия* sodium hypophosphite

ГИПОХЛОРИТ *гипохлорит* hypochlorite

ГИПС *гипс* gypsum
жоғары сұрыпты ~ *высокосортный* ~ ground gypsum, terra alba
жіңішке талшықты ~ *тонковолокнистый* ~ satin spar

кристаллды ~ *кристаллический* ~ crystallized gypsum
 сазды ~ *глинистый* ~ clayey gypsum
 сусыз ~ *безводный* ~ anhydrite, karstenite, anhydrous gypsum
 топырақты ~ *землистый* ~ earthy gypsum
ГИПСОБЕТОН *гипсобетон* gypsum concrete
ГИПСОДОТ *гипсодонт* hypsodont
ГИПСОЦЕМЕНТ *гипсоцемент* gypsum cement
ГИРНАНТИТ *гирнантит* hiranantite
ГИРОАЗИМУТ *гироазимут* directional gyroscope
ГИРОГОНИТ *гирогонит* gyrogonite
ГИРОКӨКЖИЕК *гирогоризонт* gyrohorizon
ГИРОҚҰБЫЛНАМА *гирокомпас* gyrocompass
 лазерлі ~ *лазерный* ~ laser gyrocompass
 маркшейдерлік ~ *маркшейдерский* ~ survey gyrocompass
ГИРОҚҰРЫЛҒЫ *гиродатчик* gyro(scopic) sensor
ГИРОЛИТ *гиролит* gyrolite
ГИСТЕРЕЗИМЕТР *гистерезиметр* hysteresimeter
ГИСТЕРЕЗИС *гистерезис* hysteresis
 жабысқақ ~ *вязкий* ~ viscous hysteresis
 серпімді ~ *упругий* ~ elastic hysteresis
 сулау ~-і / ~ *смачивания* wetting hysteresis
 сіңірілетін ~ *сорбционный* ~ sorption hysteresis
 тар түтіккі ~ *капиллярный* ~ capillary hysteresis
ГИСТОГРАММА *гистограмма* bar chart, histogram
ГИФОЛИТ *гифолит* hypholite
ГЛАУКОНИТ *глауконит* glauconite
ГЛИММЕРИТ *глиммерит* glimmerit
ГНЕЙС *гнейс* gneiss
ГНЕЙСТІ *гнейсовый* gneissic
ГНК [газмұнайлы байланыстырғыш] **ГНК** [газонефтяной контакт] gas-oil contact
ГОРТОНОЛИТ *гортонолит* hortonolite
ГОССЕЛЕНИТ *госселетит* gosseletite
ГОУТОНИТ *гоутонит* houghtonite рофр flute, corrugation
ГРАВИБАРЛАУ *гравиразведка* gravity prospecting
ГРАВИМЕТР *гравиметр* gravimeter, gravity meter
 айналып тұратын ~ *крутильный* ~ torsion gravimeter
 астатикалық ~ *а статический* ~ astatic gravimeter
 геодезиялық ~ *геодезический* ~ geodetic gravimeter
 гидрометр түріндегі ~ / ~ *гидрометрического типа* hydrometer-type gravimeter
 жер бетіндегі ~ *наземный* ~ surface gravimeter
 индукциялық ~ *индукционный* ~ eddy-current gravimeter
 маятникті ~ *маятниковый* ~ gravity pendulum

серіппелі ~ *пружинный* ~ spring gravimeter
статикалық ~ *статический* ~ static gravimeter
су астындағы ~ *подводный* ~ underwater gravimeter
температураны қалпына келтіргіші бар ~ / ~ *с температурной компенсацией* tempera-tee-compensated gravimeter
ұңғымалы ~ *скважинный* ~ downhole [borehole] gravimeter
электр өлшеу сызбасы бар ~ / ~ *с электрической измерительной схемой* dearc-gage-type gravimeter
электромеханикалық ~ *электромеханический* ~ mechanical-electrical gravimeter

ГРАВИМЕТРИЯ *гравиметрия* gravimetry

ГРАВИМЕТРОСКОП *гравиметроскоп* gravimetroscope

ГРАВИТАЦИЯЛЫҚ (пайдалы қазбаларды байыту әдісі) *гравитационный* gravitational

ГРАДИЕНТ *градиент* gradient

арынды ~ *напорный* ~ pressure gradient

атмосфералық қысымның ~-і / ~ *атмосферного давления* baric gradient

ауырлық күшінің ~-і / ~ *силы тяжести* gradient of gravity

бұрғылау ерітіндісі қысымының ~-і / ~ *давления бурового раствора* mud-pressure gradient

газдың еруінің ~-і / ~ *растворимости газа* gas solution gradient

газы мол болушылықтың ~-і / ~ *газонасыщенности* gas saturation gradient

геотермиялық ~ *геотермический* ~ geothermic degree, geo-thermic depth, geothermal gradient

геохимиялық ~ *геохимический* ~ geochemical gradient

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic gradient

гидродинамикалық қысымның ~-і / ~ *гидродинамического давления* fluid pressure gradient

гидрожарылу ~-і / ~ *гидроразрыва* hydrofrac gradient

гидростатикалық ~ *гидростатический* ~ hydrostatic gradient

жылдамдықтың ~-і / ~ *скорости* velocity gradient

жылдамдықтың адиабатикалық ~-і / ~ *адиабатический* ~ *скорости* adiabatic lapse rate

кен қысымының ~-і / ~ *горного давления* overburden gradient

кіші ~ *малый* ~ flat [low] gradient

қаныққандық ~-і / ~ *насыщенности* saturation gradient

қаттылықтың ~-і / ~ *твёрдости* hardness gradient

қыртыстық қысымның ~-і / ~ *пластового давления* formation pressure gradient

қыртыстың гидрожарылу қысымының ~-і / ~ *давления гидроразрыва пласта* frac(ture) gradient

қысым ~-і / ~ *давления* pressure gradient

қысымның бастапқы ~-і / *начальный* ~ *давления* initial pressure gradient

меншікті қарсыласу ~-і / ~ *удельного сопротивления* resistivity gradient

өрістің ~і / ~ *поля* field gradient
 пайдалы қазбаларды байыту әдісінің қысымдық гидравликалық ~і / ~ *гидравлического гравитационного давления* hydraulic gravitational gradient
 су айнасының ~і / ~ *водного зеркала* gradient of water table
 сұйықтың қозғалысы кезіндегі қысымының ~і / ~ *давления при движении жидкости* flowing pressure gradient
 сүзілу ~і / ~ *фильтрации* filtration gradient
 сыртқы қысымның сыни ~і / *критический ~ внешнего давления* critical external pressure gradient
 температуралық ~ *температурный* ~ thermal [temperature] gradient
 теріс ~ *отрицательный* ~ negative differential
 тіп-тік ~ *крутой* ~ steep gradient
 шашыраңқылықтың ~і / ~ *рассеяния* dispersion gradient
 ықтималдылықтың ~і / ~ *потенциала* potential gradient
 ылғалдылықтың ~і / ~ *влажности* moisture [humidity] gradient
ГРАДУС *градус* degree
 Боме ~ы / ~ *Боме* Vaume degree
 Кельвин ~ы / ~ *Кельвина* Kelvin degree, K
 қаттылық ~ы / ~ *жесткости* degree of hardness
 Фарангейт ~ы / ~ *Фаренгейта* Fahrenheit degree, F
 Цельсий ~ы / ~ *Цельсия* Celsius degree, C
 электр ~ы / *электрический* ~ electrical degree
ГРАДУСТАЛҒАН *градуированный* calibrated, graduated
ГРАДУСТАУ I *градуировать* calibrate, graduate
 межелікті ~ / ~ *шкалу* mark out a scale
ГРАДУСТАУ II *градуировка* calibration, graduation
ГРАНИТ *гранит* granite
 қызғылт ~ *розовый* ~ pink granite
 сұр ~ *серый* ~ grey granite
ГРАФИК/К *график* 1. (кесте, жоспар – *расписание, план*) schedule 2. (кескін, сызба, қисық сызық – *изображение, чертеж, кривая*) curve; plot; graph; chart
 бұрғылау ерітіндісі тығыздығының өзгеру ~і / ~ *изменения плотности бурового раствора* mud density schedule
 бұрғылау ерітіндісін пайдалану ~і / ~ *использования буровых растворов* drilling mud program
 бұрғылау қондырғысының ағымдағы жөндеуінің ~і / ~ *текущего ремонта буровой установки* rig-maintenance program
 декомпрессиялық ~ *декомпрессионный* ~ decompression schedule
 жеткізілім ~і / ~ *поставок* schedule of deliveries
 жұмыс барысының ~і / ~ *хода работ* progress chart
 жүкті арту ~і / ~ *отгрузок* shipping schedule
 қатаң бекітілген ~ *твердо установленный* ~ fixed schedule
 құрылыс ~і / ~ *строительства* construction schedule

мұнайдың жиынтықты өндіру ~-гі / ~ суммированной добычи нефти
 cumulative oil plot
 өндірістік ~ производственный ~ production schedule
 пайдаланушылық ~ эксплуатационный ~ operating schedule
 төлем ~-гі / ~ платежей schedule of payments
 ыдыстарға салу ~-гі / тарировочный ~ calibration chart
 іріктеу қарқынының ~-гі / ~ темпа отбора proration schedule progress chart
ГРАФИТ *графит* graphite
 аморфты ~ аморфный ~ amorphous graphite
 жер тәрізді ~ землистый ~ earth graphite
 кесекті ~ кусковой ~ bulk graphite
 кристаллды ~ кристаллический ~ crystalline graphite
 пластина тәрізді ~ пластинчатый ~ flaked graphite
 эвтектикалық ~ эвтектический ~ eutectic graphite
ГРЕЙТОНИТ *грейтонит* gratonite
ГРИФОН *грифон* spring
 газды ~ газовый ~ gas spring
 лайлы ~ грязевой ~ mud spring, mud gryphon
 мұнайлы ~ нефтяной ~ oil spring
ГСБ [газсу байланыстырғыш] **ГВК** [газоводяной контакт] gas-water contact
ГУАРИНИТ *гуаринит* guarinite
ГУДЗОНИТ *гудзонит* hudsonite
ГУДРОН *гудрон* tar, asphaltum oil
 қышқыл ~-дар / кислые ~ы acid sludge (tar)
 майлы ~ масляный ~ residual tar
ГУЛЛИТ *гуллит* hullite
ГУЛСИТ *гулсит* hulsite
ГУМАТ *гумат* humate
ГУМБО *гумбо* gumbo (clay)
ГУМБОЛЬДТИТ *гумбольдтит* humboldtine
ГУМИДТЫ *гумидный* humid
ГУМИН *гумин* humin, ulmin
ГУММИГУТ *гуммигут* gamboge
ГУММИРЛЕНДІРУ *гуммирование* gumming, rubberizing
ГУММИРЛЕУ *гуммировать* gum
ГУММИТ *гуммит* gummite
ГУМОДИТ *гумодит* humodite
ГУМУС *гумус* humus
 теңіз ~-ы / морской ~ marine humus
 топырақ ~-ы / почвенный ~ gein
ГУМУСТЫ *гумусовый* humic
ГУМУФИКАЦИЯ *гумификация* humification
ГУНГАРРИТ *гунгаррит* hoongarrite
ГУНТИЛИТ *гунтилит* huntilite

Ғ

ҒЫЛЫМИ *научный* scientific

ҒЫЛЫМИ ЕҢБЕК *научная работа* scientific work

ҒЫЛЫМИ ЗЕРТТЕУ *исследование* research, investigation

Д

ДАБЫЛ (ЕСКЕРТУ) *сигнал* signal

бақылау ~-ы / *контрольный* ~ control signal

жалған ~ *ложный* ~ echo signal

қазандағы су деңгейінің төмендегенін білдіру ~-ы / ~ *понижения уровня воды в котле* boiler alarm

қауіп туу ~-ы / ~ *тревоги* alarm

тойтарылған ~ *отраженный* ~ echo signal

тіреніш ~ *опорный* ~ reference signal

ДАБЫЛ БЕРГІШ *сигнализатор* alarm, signaling device

деңгейдің ~-і / ~ *уровня* level control

жарылысқа қауіпті газдардың ~-і / ~ *взрывоопасных газов* explosive indicator

жоғарғы шекті жағдайдың (тербелістің орнын толтыру) ~-і / ~ *верхнего предельного положения (компенсатора качки)* top stroke alarm

жоғары қысымның ~-і / ~ *высокого давления* high-pressure alarm

қызып кетуді білдіретін ~ / ~ *перегрева* temperature alarm

өрттің ~-і / ~ *пожара* fire alarm

ДАБЫЛ БЕРУ *сигнализация* signaling (system)

алыстан басқарылатын ~ *дистанционная* ~ remote signaling

апаттық ~ *аварийная* ~ alarm (signal system)

апаттық автоматты ~ *аварийная автоматическая* ~ automatic alarm

ДАВИДИТ *давидит* davidite

ДАВИН *давин* davyne

ДАЙЫНДАУ I (ДАЯРЛАУ) *подготовка* treatment; preparation

бұрғылау алаңын ~ / ~ *буровой площадки* drilling site preparation

газды ~ / ~ *газа* gas treatment

кәсіпшілікте (мұнай мен газ) ~ / ~ *на промысле (нефти и газа)* field processing

қысқы пайдалануға ~ / ~ *к зимней эксплуатации* winterization

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil treatment

сарқынды суларды ~ / ~ *сточных вод* sewage water treatment

суды ~ / ~ *воды* water treatment

ұңғыманы (сынап көруге) ~ ~ *скважины (к опробованию)* well conditioning

үстіңгі бетті ~ / ~ *поверхности* surface preparation

ДАЙЫНДАУ II (ДАЯРЛАУ) *приготовление* preparation

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud mixing preparation
 көлемді ~ / ~ *массы* compounding
 майшытты ~ / ~ *эмульсии* emulsification
ДАЙЫНДЫҚ *готовность* readiness
 пайдалануға беруге құрал-сайманның ~-ғы / ~ *оборудования к пуску в эксплуатацию* readiness for putting into operation, readiness for commissioning
ДАМУ (АРТУ) *развитие* development
 жарықшақтардың ~-ы / ~ *трещины* fracture widening, crack propagation
 табиғи қуыстардың ~-ы / ~ *каверны* cavern development
ДАҢҒЫЛ ЖОЛ (учаскені белгілеу) *тракт* (обозначение участка) tract
ДАТА (күнтізбелік уақыт) *дата* date
 бұрғылаудың басталу ~-сы / ~ *начала бурения* spud date
 күшіне ену ~-сы / ~ *вступления в силу* effective date
 құрал-жабдықтарды жеткізу ~-сы / ~ *поставки оборудования* delivery date
 мерзімнің аяқталу ~-сы / ~ *истечения срока* expiration [expiry] date
 ұңғымаға терең орналасу ~-сы / ~ *заложения в скважину* date of location
ДАТТОНИТ *даттонит* duttonite
ДАУЫЛ *ураган* hurricane
ДАЯРЛАНҒАН *изготовленный* made
 зауытта ~ / ~ *на заводе* factory-made
 қатты денелі элементтерден ~ / ~ *из твердотельных элементов* solid-state
 қолмен ~ / ~ *вручную* hand-made
 тапсырыс бойынша ~ / ~ *по заказу* custom-made
ДӘЛДІК (ДӘЛМЕ-ДӘЛДІК) *точность* accuracy, precision
 азимутты өлшеу ~-гі / ~ *измерений азимута* azimuth accuracy
 есептеу ~-гі / ~ *расчета* accuracy of calculation
 мөлшерлер ~-гі / ~ *размеров* dimensional accuracy
 мөлшерлеу өлшеу ~-гі / ~ *калибровки* calibration accuracy
 өлшеу ~-гі / ~ *измерений* accuracy of measurement
 реттеу ~-гі / ~ *регулировки* accuracy of adjustment
 теңгермелеу ~-гі / ~ *балансировки* balance quality
ДӘНЕКЕР *связка*:
 құбырлардың ~-і / ~ *труб* bundle of tubes
 лақтырушы ~ / ~ *выкидных* линий flow bundle
ДӘНЕКЕРЛЕНГЕН ЖАЛАТПА *напайка* soldering on, brazing to
ДӘНЕКЕРЛЕНІП ПІСІРЛІГЕН *сваренный* welded
 аралық ~ / ~ *встык* butt-welded
ДӘНЕКЕРЛЕНІП ПІСІРІЛУ *свариваемость* weldability
ДӘНЕКЕРЛЕП ЖАПСЫРУҒА ҚАЖЕТТІ ҚОРЫТПА *припой* solder,
 welding alloy
 жұмсақ ~ *мягкий* ~ solder
 қатты ~ *твердый* ~ braze
ДӘНЕКЕРЛЕП ПІСІРУ *сваривать* weld
 аралықты ~ ~ *встык* butt-weld

жіңішке тігіспен ~ / ~ узким швом bead

ДӘНЕКЕРЛЕУ I пайка soldering

жұмсақ дәнекерлемемен ~ / ~ мягким припоем soldering

күміс дәнекерлемемен ~ / ~ серебряным припоем silver brazing

қатты дәнекерлемемен ~ / ~ твердым припоем brazing

ультра дыбысты ~ ультразвуковая ~ ultrasonic soldering

ДӘНЕКЕРЛЕУ II паять:

жұмсақ дәнекерлеп жапсыруға қажетті қорытпаны ~ / ~ мягким припоем solder

қатты дәнекерлеп жапсыруға қажетті қорытпаны ~ / ~ твердым припоем
brazе

ДӘНЕКЕРЛЕУ III (ШСІРУ) сварка welding

аралықты ~ / ~ встык butt welding

ацетиленді ~ ацетиленовая ~ acetylene welding

ацетиленді-оттегімен ~ ацетилено-кислородная ~ oxyacetylene welding

байланыстырып ~ контактная ~ pressure contact welding подводная ~
underwater welding

балқытумен ~ / ~ плавлением fuse [fusion] welding

газбен ~ газовая ~ gas [autogenous, torch] welding

доғалық ~ дуговая ~ arc welding

жаппалық ~ потолочная ~ overhead welding

жартылай автоматты ~ полуавтоматическая ~ semi-automatic welding

жоғары жиілікті ~ высокочастотная ~ high-frequency welding

инертті газдар атмосферасындғы доғалық ~ дуговая ~ в атмосфере
инертных газов shielded inert gas arc welding

кәсіпшілік жағдайында ~ / ~ в промысловых условиях field welding

көлденең ~ горизонтальная ~ horizontal welding

қарсы тұрумен ~ / ~ сопротивлением resistance welding

қолмен ~ ручная ~ hand [manual] welding стыковая ~ butt welding

қорғаныш газдар атмосферасындғы доғалық ~ дуговая ~ в атмосфере
защитных газов shielded arc welding

құбыр желісін ~ / ~ трубопровода pipeline welding

құбырларды ~ / ~ труб tube [pipe] welding

құбырларды шыбыртқы етіп ~ / ~ труб в плеть welding of pipes into a section

құрастыру кезінде ~ / ~ при монтаже erection [site] welding

қысымның күшімен автоматты түрде түйістіріп ~ автоматическая стыко-
вая ~ под давлением automatic pressure butt welding

нүктелі ~ точечная ~ spot welding

нықтап бекітілген кеңістікте ~ / ~ в герметизированном пространстве dry
atmosphere welding

роликті ~ роликовая ~ seam resistance welding

терең ордағы құбыр желісінің секциясын ~ / ~ секций трубопровода в
траншее bell-hole welding

түйістіретін байланыстырғыш ~ стыковая контактная ~ resistance butt
welding

тік желілі тігіспен ~ / ~ *прямолинейным швом* seam welding
ультра дыбысты ~ *ультразвуковая* ~ ultrasonic welding
ұстап тұратын тігіспен ~ / ~ *прихваточными швами* tacking
үздіксіз тігіспен ~ / ~ *непрерывным швом* continuous welding
үзілісті тігіспен ~ / ~ *прерывистым швом* intermittent welding
флюс қабаты астындағы доғалық ~ *дуговая* ~ *под слоем флюса* submerged

arc welding

шеңберлі тігіспен ~ / ~ *круговым швом* girth welding
ішінен ~ / ~ *изнутри* internal welding
электрмен ~ *электрическая* ~ electric welding
ДӘНЕКЕРЛЕУШІ (ПІСІРУШІ) *сварщик* welder, welding operator

ДӘРЕЖЕ I (ТОП) *разряд*:

атмосфералық ~-лер / *атмосферные* ~ы atmospherics
біліктілік ~-сі / *квалификационный* ~ skill category
электр ~-сі / *электрический* ~ electric discharge

ДӘРЕЖЕ II *степень* degree

барланушылық ~-сі / ~ *разведанности* extent of exploration
динамикалық қысу (газдарды) ~-сі / ~ *динамического сжатия (газов)* ram

ratio

дисперсиялық ~-сі / ~ *дисперсности* degree of dispersion
зақымдану ~-сі / ~ *повреждения* damage ratio
иондану ~-сі / ~ *ионизации* degree of ionization
кеңу ~-сі / ~ *расширения* degree of
қанығу ~-сі / ~ *насыщения* degree of saturation
қышқылдық ~-сі / ~ *кислотности* acid value, acidity
майысу ~-сі / ~ *искривления* degree of deflection
сарқылу ~-сі / ~ *истощения* degree of depletion
тозу ~-сі / ~ *износа* degree of wear
толу ~-сі / ~ *наполнения* degree of admission
түйірлердің домалақтану ~-сі / ~ *окатанности зерен* degree of rounding of

grains

ДӘРІ ҚОБДИША *аптечка* medicine chest

алғашқы медициналық жәрдемнің ~-сы / *первой медицинской помощи*
medical first-aid kit

ДЕАЭРАЦИЯ *деаэрация* deaeration

судың ~-сы / ~ *воды* water deaeration

химиялық ~ *химическая* ~ scavenging, chemical deaeration

ДЕБИТ *дебит* 1. output, production rate, yield 2. (тасқынның – *потока*)

discharge

ағымдағы ~ *текущий* ~ current production rate
ақырғы ~ *конечный* ~ final production [final flow] rate
ауыспалы ~ *переменный* ~ variable production rate
ауыспалы кезең ~-і / *критический* ~ critical production rate
бастапқы ~ *начальный* ~ initial production [initial flow] rate

бірлі-жарым ~ *единичный* ~ unit production rate
 газдың ~-і / ~ *газа* gas flow rate
 газсыз ~ *безгазовый* ~ gas-free production rate
 еркін ~ *свободный* ~ open flow potential
 жалпы ~ *общий* ~ total production rate
 жалпы іріктеудің (қыртыстағы газ, мұнай және су) ~-і / ~ *общего отбора (газа, нефти и воды из пласта)* voidage rate
 жаппай ~ *массовый* ~ mass discharge
 жиынтық ~ *суммарный* ~ total production, total flow, total discharge
 жуық түрдегі ~ *приблизительный* ~ estimated flow rate
 жұмыс жасалған ұңғымалық-ай ~-і / ~ *на отработанный скважино-месяц* average well monthly production rate
 конденсаттың ~-і / ~ *конденсата* condensate production rate
 кіші ~ *малый* ~ low production rate
 құдықтың ~-і / ~ *колодца* well discharge, well flow rate
 қыртыстағы флюидтердің ~-і / ~ *пластовых флюидов* formation fluid withdrawal rate
 мұнайдың ~-і / ~ *нефти* oil production [oil flow] rate, oil yield
 оңтайлы ~ *оптимальный* ~ optimum production [optimum flow] rate
 орнатылмаған ~ *неустановившийся* ~ unsteady production rate
 орташа тәулік ~-і / *среднесуточный* ~ average daily flow rate
 өлшемсіз ~ *безразмерный* ~ dimensionless production rate
 рұқсат етілетін ~ *допустимый* ~ allowable [admissible] flow rate
 судың ~-і / ~ *воды* water discharge
 сусыз ~ *безводный* ~ water-free production rate
 тасқынның ~-і / ~ *потока* stream discharge
 тәуліктік ~ *суточный* ~ current yield
 тиімді ~ *эффективный* ~ efficient production rate
 ұңғыманың ~-і / ~ *скважины* well flow [well production] rate, well yield
 ұңғыманың теориялық ~-і (қарсы қысым болмаған кезде) / *теоретический ~ скважины (при отсутствии противодавления)* absolute open-flow potential
 шектеусіз ~ *неограниченный* ~ скважины open-flow capacity
 ықтималды ~ *потенциальный* ~ potential production rate, productive flow potential
 іс жүзіндегі ~ *действительный* ~ actual production rate
ДЕБИТОГРАММА *дебитограмма* flowmeter curve
ДЕБИТӨЛШЕУШІ *дебитомер* flowmeter
 алыстан басқарылатын тереңдік ~-і / *дистанционный глубинный* ~ remote indication downhole flowmeter
 газды ~ / *газовый* ~ gas flowmeter
 көлемді ~ *объемный* ~ displacement-type flowmeter
 қалқымалы тереңдегі ~ *поплавковый глубинный* ~ float-type down-hole flowmeter
 қалпына келтіретін ~ *компенсационный* ~ compensation-type flowmeter

қысымның ауыспалы денгей айырмасының ~-і / ~ *переменного перепада*
давления variable pressure-drop flowmeter
 лифті тереңдіктегі ~ *лифтовый глубинный* ~ tubing flowmeter
 мұнай кәсіпшілігінің ~-і / *нефтепромысловый* ~ oil-field flowmeter
 пакерлеуші элементі бар ~ / ~ *с пакерующим элементом* packer flowmeter
 салмақтық ~ / *весовой* ~ mass flowmeter
 тексеретін ~ *поверочный* ~ master flowmeter
 тереңдік ~ / *глубинный* ~ downhole flowmeter
 термоэлектрлі ~ *термоэлектрический* ~ thermoelectric flowmeter
 ультрадыбысты ~ *ультразвуковой* ~ ultrasonic flowmeter
ДЕГДИТУ осушение drainage
ДЕГИДРОГЕНИЗАЦИЯ дегидрогенизация dehydrogenation
 каталитикалық ~ *каталитическая* ~ catalytic dehydrogenation
 қышқылдандырғыш ~ *окислительная* ~ oxidative dehydrogenation
 мұнай өнімдерін ~-лау / ~ *нефтепродуктов* hydroforming
ДЕКОМПРЕССИЯ декомпрессия decompression
 жарылыстық ~ *взрывная* ~ explosive decompression
 үстіртін ~ *поверхностная* ~ surface decompression
ДЕМ АЛУ дыхание breathing
 вентилдің ~-ы / ~ *вентиля* valve breathing
 сыйымдылықтың ~-ы / ~ *резервуара* tank breathing
ДЕНЕ тело body
 аналық ~ *материнское* ~ parent body
 бөтен ~ *постороннее* ~ foreign body
 геологиялық ~ *геологическое* ~ geological body
 даусыз қатты ~ *абсолютно твердое* ~ perfectly rigid [perfectly solid] body
 даусыз серпімді ~ *абсолютно упругое* ~ perfectly elastic body
 жалған пластикалық ~ *псевдопластичное* ~ pseudoplastic body
 жартылай қатты ~ *полутвердое* ~ semisolid body
 жылтыр ~ *гладкое* ~ smooth body
 кенді ~ *рудное* ~ chamber, chute, ore body
 қатты ~ *жесткое* ~ rigid body
 қатты ~ *твердое* ~ solid [rigid] body
 құбыр ~-сі / ~ *трубы* pipe body
 мікбас ~-сі / ~ *поршня* piston body
 пластикалық ~ *пластическое* ~ plastic body
 серпімді ~ *упругое* ~ elastic body
 сұйық ~ *жидкое* ~ liquid body
 штанг ~-сі / ~ *штанги* rod body
ДЕНГЕЙ (ШЕК) уровень level
 бастапқы ~ *исходный* ~ initial level
 бұрғылау ерітіндісінің ~-і / ~ *бурового раствора* drilling mud level
 геодезиялық ~ *геодезический* ~ geodetic level
 геоморфологиялық ~ *геоморфологический* ~ geomorphological level

гидростатикалық ~ *гидростатический* ~ hydrostatic level
динамикалық (ұңғымада) ~ *динамический* ~ (в скважине) flowing [working]
level, dynamic head
еден ~-і / ~ *пола* floor level
есептеу ~-і / ~ *отсчета* datum
жарықтану ~-і / ~ *освещенности* illumination level
жер асты суларының ~-і / ~ *грунтовых вод* groundwater level
жердің ~-і / ~ *земли* ground level
келтіру ~-і / ~ *приведения* datum
куаттылық ~-і / ~ *мощности* power level
қышқылдық ~-і / ~ *кислотности* acidity level
мұнайдың ~-і / ~ *нефти* oil level
нөлдік ~ *нулевой* ~ datum [zero] level
өндіру ~-і / ~ *добычи* production level, production capacity
пьезометриялық ~ *пьезометрический* ~ piezometric level
соққылы әрекет ету ~-і / ~ *ударных воздействий* striking effect
статикалық ~ *статический* ~ static level
су айнасының ~-і / ~ *водного зеркала* level of water table
судың ~-і / ~ *воды* water level
сұйықтың ~-і / *жидкости* fluid level
теңіз ~-і / ~ *моря* sea level
теңіз түбінің ~-і / ~ *дна моря* mudline
теңіздің орташа ~-і / *средний* ~ *моря* mean sea level
ДЕНГЕЙ ӨЛШЕУШ *уровнемер* level gage, level meter, level indicator
акустикалық ~ *акустический* ~ acoustic level meter
алыстан басқарылатын ~ *дистанционный* ~ remote level gage
бұрғылау ерітіндісіне арналған сұйыққойманың ~-і / ~ *резервуара для бу-
рового раствора* pit-level device
қалтқылы ~ *поплавковый* ~ float(-type) level gage, float(-type) [buoyancy]
level indicator
манометриялық ~ *манометрический* ~ pressure level gage
пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic level gage
пьезометриялық ~ *пьезометрический* ~ piezometric level indicator
радиоактивті ~ *радиоактивный* ~ radioactive level gage, radioactive level
meter
сұйыққойманың ~-і / ~ *резервуара* tank-level gage
ультрадыбысты ~ *ультразвуковой* ~ ultrasonic level gage
штоқты ~ *штоковый* ~ dip rod
электрлік ~ *электрический* ~ electrical level gage
ДЕПАРАФИНИЗАЦИЯ *депарафинизация* dewaxing, paraffin
removal
механикалық ~-лау / *механическая* ~ mechanical dewaxing
термиялық ~ *термическая* ~ thermal dewaxing
ұңғыманы ~-лау / ~ *скважины* well dewaxing

ұңғыманы термохимиялық ~-лау / *термохимическая ~ скважины*
 thermochemical dewaxing
ДЕПАРАФИНИЗДЕУ *депарафинизировать* dewax
ДЕТЕКТОР (ҚҰРЫЛҒЫ) *детектор* detector
 белбеулі (күкірттісүтегі) ~ *поясной ~ (сероводорода)* belt detector
 газды ~ / ~ *газовый* ~ gas detector
 жанатын газдардың ~-ы / ~ *горючих газов* combustible gas detector
 кернеудің ~-ы / ~ *напряжений* stress detector
 қуатты ~ / ~ *мощный* ~ power detector
 қысымның ~-ы / ~ *давления* pressure detector, pressure pickup
 магнитті ~ / ~ *магнитый* ~ magnetic detector
 өрт ~-ы / ~ *пожарный* ~ fire detector
 табалдырықты ~ / ~ *пороговый* ~ threshold detector
 ультракүлгін ~ *ультрафиолетовый* ~ ultraviolet detector
 фазалық ~ *фазовый* ~ phase(-sensitive) detector, phase discriminator
 электрлі ~ *электрический* ~ electric detector
ДИАГРАММА (КЕСТЕ) *диаграмма* 1. diagram, chart 2. (каротажды – *каротажная*) log
 акустикалық каротаждың ~-сы / ~ *акустического каротажа* acoustic [sonic] log
 акустикалық цемент өлшегіштің ~-сы / ~ *акустического цементомера* cement log
 бағытталушылық ~-сы / ~ *направленности* directivity pattern
 бұрғылау жылдамдығының ~-сы / ~ *скорости бурения* rate-of-penetration [drilling-time] log
 бұрғылаудың хронометраждық ~-сы / *хронометражная ~ бурения* drilling-time log
 бүйір каротажының ~-сы / ~ *бокового каротажа* side wall log
 бүйір мөлтек каротажының ~-сы / ~ *бокового микрокаротажа* microlaterlog, trumpet log
 газды каротаждың ~-сы / ~ *газового каротажа* mud log
 гамма-гамма-каротаждың ~-сы / ~ *гамма-гамма-каротажа* gamma-gamma log
 гамма-каротаждың ~-сы / ~ *гамма-каротажа* gamma-ray log
 гамма-нейтронды каротаждың ~-сы / ~ *гамма-нейтронного каротажа* gamma-neutron log
 геохимиялық каротаждың ~-сы / ~ *геохимического каротажа* geochemical (well) log
 гравитациялық ~ *гравитационная* ~ gravity diagram
 дөңесті ~ *сводная* ~ collective [cumulative] diagram
 жазбаның ~-сы / ~ *записи* record diagram
 желілік ~ *линейная* ~ linear chart
 жүктемені бөліп тарату ~-сы / ~ *распределения нагрузки* loading chart
 жылдамдық ~-сы / ~ *скоростей* velocity diagram

жылдамдық бойынша акустикалық каротаждың ~-сы / ~ *акустического каротажа по скорости* velocity acoustic log
 жылдамдық бойынша үздіксіз акустикалық каротаждың ~-сы / ~ *непрерывного акустического каротажа по скорости* continuous velocity acoustic log
 жыныс үлгісінің ~-сы / ~ *керновая* ~ coregraph
 зондтаудың бүйір каротажының ~-сы / ~ *бокового каротажного зондирования* lateral log, laterlog
 индикаторлық ~ *индикаторная* ~ indicator card
 индукциялық каротаждың ~-сы / ~ *индукционного каротажа* induction electric log
 каротаждық ~ *каротажная* ~ (well) log
 кеністікті ~ *пространственная* ~ block-diagram
 күйдің (қалыптың) ~-сы / ~ *состояний* constitution(al) diagram
 күш ~-сы / ~ *сил* stress diagram
 қарсыласу каротажының ~-сы / ~ *каротажа сопротивления* resistivity log
 қосарланған жүйе күйінің ~-сы / ~ *состояний двойной системы* binary diagram
 құрамның ~-сы / ~ *состава* composition diagram
 қыртыс зерттеушімен зерттеу кезінде алынған ~ / ~ *полученная при исследовании пластоиспытателем* formation tester log
 магнитті ~ *магнитная* ~ magnetogram
 мөлтек каротаждың ~-сы / ~ *микрокаротажа* microlog, contact log
 мөлшер-қысымның ~-сы / ~ *объем-давление* pressure-volume diagram
 нейтронды гамма-каротаждың ~-сы / ~ *нейтронного гамма-каротажа* neutron-gamma log
 нейтронды каротаждың ~-сы / ~ *нейтронного каротажа* neutron log
 орнықтылықтың ~-сы / ~ *остойчивости* stability curve
 петротектоникалық ~ *петротектоническая* ~ retrofabric diagram
 радиоактивті каротаждың ~-сы / ~ *радиоактивного каротажа* radioactivity [nuclear, radiation] log
 салмақ индикаторының ~-сы / ~ *индикатора веса* drillometer diagram
 сипаттамалық ~ *характеристическая* ~ performance diagram
 сынақ ~-сы / ~ *испытания* test chart
 табиғи ықтималдылықтың ~-сы / ~ *естественного потенциала* self-potential log
 тасқынды бөліп тарату ~-сы / ~ *распределения потока* flux pattern
 термометрия ~-сы / ~ *термометрии* temperature log
 түйір метрлік құрамның ~-сы / ~ *гранулометрического состава* grain-size [granulometric composition] diagram
 тығыздықты каротаждың ~-сы / ~ *плотностного каротажа* density log, densilog
 тыс желілері бар ~ / ~ *с изолиниями* contour diagram
 уақыттың ~-сы / ~ *времени* time pattern
 фазалық ~ *фазовая* ~ phase diagram

электрокаротажиның ~-сы / ~ *электрокаротажа* electric log, electrolog
ядролық-магнитті каротаждың ~-сы / ~ *ядерно-магнитного каротажа*
nuclear-magnetic log

ДИАМЕТР *диаметр* diameter; size

бөліну шеңберінің ~-і / ~ *делительной окружности* pitch diameter

бұрғылап шығу ~-і / ~ *забуривания* spudding diameter

бұрғылау қашауының ~-і / ~ *бурового долота* drill bit diameter, drill bit size

бұрғылау қашауының үлкейтілген ~-і / ~ *увеличенный* ~ *бурового долота*
oversize diameter of a drilling bit

бұрғылау құрал-сайманының ~-і / ~ *бурового инструмента* drilling tool
diameter

ену аймағының ~-і / ~ *зоны проникновения* invasion zone diameter

жарықтағы ~ / ~ *в свету* bore [inner, inside, internal] diameter

жыныс үлгісін бұрғылау қашауының ~-і / ~ *керна* core diameter, core
bit diameter, core bit size

жыныс үлгісінің ~-і / ~ *керна* core diameter

көтеру құбырлары бағанының ~-і / ~ *колонны подъемных труб* flow [tubing]
string size

кіру ~-і / ~ *входа* inlet diameter

қашаудың шапшып ағу саптамасының ~-і / ~ *струйной насадки долота* bit
nozzle [bit jet] size

түйірдің ~-і / ~ *зерна* grain size

ұңғыма ~-і / ~ *скважины* well bore

ұңғыма оқпанының ~ *ствола скважины* hole diameter, hole size

ұңғыма сағасының ~-і / ~ *устья скважины* wellhead [mouth] diameter

шапшып ағудың ~-і / ~ *струи* jet diameter

ДИНАМИКА *динамика* dynamics

беткі кабаттың газдарды сіңіріп алу ~-сы / ~ *адсорбции* adsorption dynamics

газдардың ~-сы / ~ *газов* gas dynamics

жер суландыру ~-сы / ~ *обводнения* water encroachment dynamics, water
flooding development

кәсіпшіліктегі өндірудің өзгеру ~-сы / ~ *изменения добычи на промысле*
field production performance

кен орнын әзірлеу көрсеткіштерінің ~-сы / ~ *показателей разработки ме-*
сторождения field performance

коллектордың сарқылу ~-сы / ~ *истощения коллектора* reservoir depletion
dynamics

қатты дене ~-сы / ~ *твердого тела* rigid-body dynamics

қыртысты пайдалану ~-сы / ~ *эксплуатации пласта* performance of the
reservoir

линиялық емес жүйелердің ~-сы / ~ *нелинейных систем* non-linear dynamics

материалды нүктенің ~-сы / ~ *материальной точки* particle dynamics

мұнай қыртысын әзірлеу көрсеткіштерінің ~-сы / ~ *показателей разработ-*
ки нефтяного пласта oil-sand performance

сұйықтардың ~-сы / ~ *жидкостей* fluid dynamics
ұңғыма жұмысы көрсеткіштерінің ~-сы / ~ *показателей работы скважины*
behavior of well

ДИНАМОГРАММА *динамограмма* dynamometer chart

ДИНАМОГРАФ *динамограф* dynamograph

ДИНАМОМЕТР *динамометр* dynamometer

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic dynamometer

тіркеуші ~ *регистрирующий* ~ dynamograph

ДИОКСИД *диоксид* dioxide

азоттың ~-і / ~ *азота* nitrogen dioxide

көміртектің ~-і / ~ *углерода* carbon dioxide

кремнийдің ~-і / ~ *кремния* silicon dioxide

күкірттің ~-і / ~ *серы* sulfur dioxide

ДИСК *диск* disk

бұрғылау құбырларын тазалауға арналған ~ / ~ *для очистки бурильных труб* drill pipe wiper

толқын тәрізді кесу жиектері бар қашаудың ~-і / ~ *долота с волнообразной режущей кромкой* marcel disk

ДИСТИЛЛЯТ *дистиллят* distillate

май немесе мұнай ~-ы / *масляный или нефтяной* ~ oil distillate

ДИФМАНОМЕТР *дифманометр* manometer, differential pressure gage

межеліксіз ~ *бесикальный* ~ differential pressure transmitter

мембраналы ~ *мембранный* ~ diaphragm differential pressure gage

өздігінен жазатын ~ *самотишущий* ~ recording differential pressure gage

сакиналы ~ *кольцевой* ~ ring-balance manometer

сұйық күйдегі ~ *жидкостный* ~ liquid manometer

ДИФРАКТОМЕТР *дифрактометр* diffractometer

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ *дифференциация* differentiation

сүзіп алатын ~ *фильтрационная* ~ filtration differentiation

тау жыныстарының ~-сы / ~ *горных пород* differentiation of rock

тығыздығы бойынша ~ / ~ *по плотности* gravitational differentiation

химиялық тұнбалы ~ *химическая осадочная* ~ chemical differentiation of sediments

ДИРМЕН *мельница* mill

сойдақтап тарту ~-і / ~ *грубого помола* coarse-grinding [crushing] mill

ұсақтап тарту ~-і / ~ *тонкого помола* pulverizing mill, pulverizer

ДИЭЛЕКТРИК *диэлектрик* dielectric

ДИЭЛЕКТРИКАЛЫҚ *диэлектрический* dielectric

ДИЭТИЛЕНГЛИКОЛЬ *диэтиленгликоль* diethylene glycol

ДОЗАТОР-ТАРАЗЫЛАР *весы-дозатор* hopper scales

ДОЛОМИТ *доломит* dolomite

әкті ~ *известковый* ~ calcareous dolomite

кремнийлі ~ *кремнистый* ~ cherty dolomite

құмдауытты ~ *песчаный* ~ sandy dolomite

ДОМАЛАҚ оқатыш pellet

ДОМАЛАҚТАНҒАН оқатанный rounded, rolled

әлсіз ~ *слабо* ~ poorly rounded

ДОМАЛАҚТАНУШЫЛЫҚ оқатанность roundness

ДОМКРАТ домкрат jack

винтті ~ *винтовой* ~ jack-in-the-box

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic jack

иінтірек түріндегі ~ / ~ *рычажного типа* lever-type jack

көп сатылы ~ *многоступенчатый* ~ multistage ram

механикалық ~ *механический* ~ mechanical jack

пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic [air] jack

телескоптық ~ *телескопический* ~ telescopic jack

топсалы ~ *шарнирный* ~ articulated jack

төрткілдешті ~ *реечный* ~ rack and gear jack

ұңғыманы ұстап тұру құбырына арналған ~ / ~ *для обсадных труб* casing

puller

ДӨҢАЛАҚ ТЫСЫ покрывка:

өнімді жамылғының ~ / ~ *продуктивной свиты* productive formation cap

ДӨҢГЕЛЕ/К (ШЕҢБЕР) круг:

азимуталдық ~ *азимутальный* ~ azimuth circle

градустанған ~ *градуированный* ~ graduated circle

жиналудың ~-гі / ~ *сходимости* circle of convergence

қисықтық ~-гі / ~ *кривизны* circle of curvature

тегістейтін ~ *шлифовальный* ~ grinding wheels

түрпітастық ~-гі / *абразивный* ~ abrasive wheel

ДӨҢЕС бугор:

жел әсерінен бүлінген ~ / ~ *развевания* deflation hummock

төгу ~-і / ~ *насыпания* cumulose sands

ДУАЛ забор:

ДУЛЫҒА шлем helmet

тығыз бекітілген ~ *герметичный* ~ pressurized helmet

ДҰРЫС ДӘНЕКЕРЛЕНБЕГЕН ЖЕР непровар:

жиектер бойынша ~ / ~ *по кромке* lack of side fusion

кесіктер бойынша ~ / ~ *по сечению* incomplete joint penetration

қабаттар арасындағы ~ / ~ *между слоями* lack of interpenetration

тігістің түбіндегі ~ / ~ *в корне шва* incomplete [lack of] root penetration

ДҰРСІЛ грохот (құрылғы – *устройство*) screen, separator, sieve, sifter

ДҰРСІЛДЕУ І биение beat; jumping; play; runout; sagging; slap; wobbling;

whipping

белдіктің ~-і / ~ *ремня* belt whipping, flapping

бұғғылау құбырларының ~-і / ~ *бурильных труб* wobbling [whipping] of drill

pipes

біліктің ~-і / ~ *вала* shaft beat, shaft wobbling

дөңгелектің ~-і / ~ *колеса* wheel runout

ернемектің ~-і / ~ *фланца* flange runout
 шынжырдың ~-і / ~ *цепи* chain whipping
ДҮРСІЛДЕУ II *грохочение* screening, shaking, sieving
 ауа ~-ы / ~ *воздуха* air intake
 судың ~-ы / ~ *воды* water intake
ДЫБЫС *звук* sound
 әлсіз ~ *слабый* ~ faint sound
 диффузды ~ *диффузный* ~ diffused sound
 жоғары ~ / *высокий* ~ high-pitched sound
 жоғары жиілік басым болатын ~ / ~ *с преобладанием высоких частот* all-top sound
 кейін қайтарылған ~ *отраженный* ~ reflected sound
 қатаң ~ *глухой* ~ dull sound
 стационарлы ~ *стационарный* ~ steady-state sound
 тесіп өтетін ~ *проникающий* ~ entrant sound
 төменгі жиілік басым болатын ~ / ~ *с преобладанием низких частот* all-bottom sound
 шашыранды ~ *рассеянный* ~ scattered [random] sound
ДЫБЫС ЕНЕТІН *звукопроницаемость* acoustic permeability
ДЫБЫС ЖЕТКІЗГІШ *звукопередатчик* sound transmitter звукопередача
 sound transmission
ДЫБЫС ЖҰТАТЫН *звукопоглощающий* sound-absorbing
ДЫБЫС ЖҰТҚЫШ *звукопоглотитель* 1. sound absorber 2. (*материал*)
 sound-absorbing lagging
ДЫБЫС ҚАБЫЛДАҒЫШ *звукоприемник* sound detector, hydrophone
ДЫБЫС ӨТКІЗГІШ *звукопроводность* sound conductivity
ДЫМДАУШЫ (ДЫМҚЫЛДАУШЫ) *увлажнитель* damper, fogger; (ауаны – *воздуха*) humidifier
 мұнайды ~ *нефтяной* ~ oil fogger
ДЫМҚЫЛДАНУ (ДЫМДАНУ, СУЛАНУ) *увлажнение* humidification, moistening, wetting
ДІҢГЕ/К *мачта* mast
 апат ~-гі / *аварийная* ~ jury mast
 бұрғылау ~-гі / *буровая* ~ mast
 бұрғылау қондырғысының жиналмалы ~-гі / *складывающаяся* ~ буровой
установки jack-knife drilling mast
 жарықтандыру ~-гі / *осветительная* ~ lighting mast
 жылжитын ~ *раздвижная* ~ telescope mast
 құрастырмалы ~ *разборная* ~ knock-down mast
 құрастыру ~-гі / *монтажная* ~ mast gin pole, erectic mast
ДІРЛДЕК БҰРҒЫ *вибробур* vibratory drill
ДІРЛДЕК БҰРҒЫЛАУ *вибробурение* vibration [air-hammer] drilling
 дыбыс жиіліктері бар ~ / ~ *со звуковыми частотами* drilling with sound
 vibration

ДІРІЛДЕК ЕЛЕУІШ *вибросито* shale shaker

бір қабатты ~ *одноярусное* ~ single-deck shale shaker

қос қабатты ~ *двухъярусное* ~ double-deck shale shaker

қосарланған ~ *сдвоенное* ~ dual shale shaker

ротациялық ~ *ротационное* ~ rotary shale shaker

сұйық қалдығынан бұрғылау ерітіндісін тазалауға арналған ~ / ~ *для очистки бурового раствора от илама* shale shaker

ДІРІЛДЕК ҚУЫС БҰРҒЫ *виброщуп* vibroprobe

тербелісті ~ *вибрационный* ~ shaker

ДІРІЛДЕК ТЫҒЫЗДАУЫШ *виброуплотнитель* compact, consolidate by vibration

ДІРІЛДЕК ҰРШЫҚША ҚҰРАЛ *виброцентрифуга* vibrating centrifuge

ДІРІЛДЕК ШУЛАРЫ *виброшумы* vibronoise

ДІРІЛДЕП ТҰРУ *вибрировать* chatter, oscillate, vibrate

ДІРІЛДЕТКІШ *вибратор* 1. exciter, oscillator 2. shaker, shaking apparatus

3. vibrator

асинхронды ~ *асинхронный* ~ non-synchronous [asynchronous] vibrator

гидродинамикалық ~ *гидродинамический* ~ hydrodynamic vibrator

жоғары жиілікті ~ *высокочастотный* ~ high-speed vibrator

кварцты ~ *кварцевый* ~ crystal transducer

кенді ұңғыма ~-і / *забойный* ~ bottom-hole vibrator

магнитті стрикционды ~ *магнитострикционный* ~ magnetostriction vibrator

найзалы ~ *штыковой* ~ rod [poker] vibrator

пассивті ~ *пассивный* ~ passive dipole

пневматикалық ~ *пневматический* ~ air-operated vibrator

пъезо электрлі ~ *пьезоэлектрический* ~ piezoelectrical vibrator

сейсмикалық ~ *сейсмический* ~ seismic vibrator

тереңдіктен ~ *глубинный* ~ internal vibrator

электромагнитті толқынды ~ *ударный электромагнитный* ~ electromagnetic impact vibrator

ДІРІЛДЕУ *вибраци/я* vibration

~ді жою / *ликвидировать* ~ю eliminate the vibration

~ді тудыру / *вызвать* ~ vibrate, set in vibration

арқанның ~і / ~ *каната rope* vibration

бұрғылау арқанының ~і / ~ *бурильного каната* kick

бұрғылау қашауының ~і / ~ *бурового долота* bit chattering

бұрғылау құбырының ~і / ~ *бурильных труб* drill string wobbling, drill pipe chattering

жауап қайтару ~і *ответная* ~ sympathetic vibration

қақпақшаның ~і / ~ *клапана* valve chattering

штанг бағанының ~і / ~ *колонны штанг* rod-string vibration

штангтің ~і / ~ *штанг* rod vibration

ДІРІЛДЕУ БЕРІКТІГІ *вибропрочность* vibration strength, vibration survival

ДІРЛДЕУ ҚҰРЫЛҒЫСЫ *вибродатчик* vibration pickup
ДІРЛДЕУ ӨЛШЕУІШІ *виброметр* vibrometer
ДІРЛДЕУГЕ ТӨЗІМДІ *вибростойкий* shake-proof, vibration-proof,
vibration-resistant
ДІРЛДЕУДІ ТІРКЕГІШ *виброграф* vibrograph
ДЮЙМ *дюйм* inch (бір дюйм – футтың 12-ден бірі, болмаса 25 миллиметр
шамасында)
ДЮКЕР *дюкер* (*подводный трубопровод*) offshore pipeline

Е

ЕГЕУ *напильник* file
дөңгелек ~ *круглый* ~ round file
жеке ~ *личной* ~ smooth file
төрт бұрышты ~ *квадратный* ~ square file
үш қырлы ~ *трехгранный* ~ three-square file
ЕГЖЕЙ-ТЕГЖЕЙІН АШУ (САРАЛАУ) *спецификация:*
материалдардың қауіпсіздігінің ~ / ~ *безопасности материалов* materials
safety data sheet
ЕДЕН *пол* floor
бұрғылау мұнарасының ~-і / ~ *буровой* drill(ing) [rig] floor
мінбенің ~-і / ~ *вышки* derrick floor
ЕКПІН (ҚАРҚЫН) *темп* rate
әзірлеме кенішті ~-і / ~ *разработки (месторождения)* rate of development
бұрғылау ~-і / ~ *бурения* drilling rate
газды толтыру ~-і / ~ *закачивания газа* gas injection rate
дебиттің төмендеуінің тиімді ~-і / *эффективный* ~ *снижения дебита*
effective decline rate
жұмыстың ~-і / ~ *работ* work speed
коллектордан іріктеу ~-і / ~ *отбора из коллектора* reservoir throughput rate
қызу ~-і / ~ *нагревания* rate of heating
мұздату іріктеу ~-і / ~ *охлаждения* rate of cooling
өндірудің құлау ~-і / ~ *падения добычи* production decline rate
тозу ~-і / ~ *износа* rate of wear
ұңғыманың тереңдеуінің жалпы ~-і / *общий* ~ *углубления скважины* overall
penetration rate
іріктеу ~-і / ~ *отбора* rate of recovery, withdrawal rate
ЕКПІНДІ *ударник* knocker, striker
ЕКІ КІНДІКТІ *двухосный* (координаттар жүйесі туралы – *о системе координат*) biaxial, two-axial; (тасымалдау туралы – *о транспорте*) four-wheeled
ЕКІ ҚАБАТТЫ *двухслойный* double-layer, two-layer
ЕКІ ПОЛЮСТІ *двухполюсный* bipolar
ЕКІ САТЫЛЫ *двухступенчатый* two-stage, double-stage

ЕКІ ТАКТИЛІ *двухтактный* two-cycle, two-stroke; push-pull

ЕКІ ТҮТІК *двухтрубка* double; (бұрғылау құбыры – *бурильных труб*) pipe joint

ЕЛ *страна* country

мұнай газ өндіретін ~ *нефтегазодобывающая* ~ oil and gas producing country

ЕЛЕК I (ЕЛЕУІШ) *решето* sieve, sifter, riddle, screen

ЕЛЕК II (ЕЛЕУІШ) *сито* screen, sieve, shaker

айналып тұратын ~ *вращающееся* ~ rotary screen

бұрғылау ерітіндісіне арналған бір палубалы ~ *однопалубное* ~ для бурового раствора single-deck (drilling mud) shale shaker

бұрғылау ерітіндісіне арналған дірілдеуік ~ *вибрационное* ~ для бурового раствора (drilling mud) shale shaker, drilling mud vibrating screen

бұрғылау ерітіндісіне арналған дірілдеуік жадағай ~ *вибрационное одинарное* ~ для бурового раствора single (drilling mud) shale shaker

бұрғылау ерітіндісіне арналған дірілдеуік қосарланған ~ *вибрационное сдвоенное* ~ для бурового раствора dual (drilling mud) shale shaker

бұрғылау ерітіндісіне арналған дірілдеуік салынылған ~ *вибрационное строенное* ~ для бурового раствора triple (drilling mud) shale shaker

бұрғылау ерітіндісіне арналған екі палубалы ~ *двухпалубное* ~ для бурового раствора double-deck (drilling mud) shale shaker

дірілдеуік ~ *вибрационное* ~ shaker (screen)

сирек ~ *редкое* ~ coarse sieve

стандартты ~ *стандартное* ~ standard screen

сымды ~ *проволочное* ~ wire screen

ірі тесіктері бар ~ / ~ с крупными отверстиями coarse sieve close-meshed sieve

ЕЛЕУ I (ЕЛЕКТЕН ӨТКІЗУ) *просев* clearance

бұрғылау тұнбасы кезінде платформаны ~ / ~ платформы при буровой осадке platform clearance at drilling draft

пайдаланудағы ~ *эксплуатационный* ~ operating clearance

ЕЛЕУ II (ЕЛЕКТЕН ӨТКІЗУ) *отсев* 1. (барыс – *процесс*) screening, riddling 2. (електен өткізу өнімі – *продукт отсеивания*) riddings, screenings

ЕНГІЗУ I *ввод*:

алыс қашықтықтан ~ *дистанционный* ~ remote input

эрекетке ~ / ~ в действие putting into operation

бұрғылау кешенін (ұңғымаға) ~ / ~ бурового комплекта (в скважину) drilling tool entry

бұрғылау құрал-сайманын қайталап ~ *повторный* ~ бурового оборудования reentry of drilling assembly

жасалымға ~ / ~ в разработку bringing into development

ингибиторды ~ / ~ ингибитора inhibitor injection

кабелді ~ *кабельный* ~ cable inlet, cable lead-in

көбікті ~ / ~ пены foam introduction

мәліметтерді ~ / ~ данных data input

нақты уақытта мәліметтерді ~ / ~ *данных в реальном времени* real time data input

пайдалануға ~ / ~ *в эксплуатацию* bringing into service, putting [setting, placing] on production

пернеден ~ / ~ *с клавиатуры* keyboard input

тік ~ *вертикальный* ~ vertical run

ұңғыманы пайдалануға ~ / ~ *скважины в эксплуатацию* well putting on, bringing-in of well, placing of well on production

ілмек тәрізді ~ *петлеобразный* ~ loop entry

ЕНГІЗУ II внедрение intrusion, penetration

инденторды ~ / ~ *индентора* indentor penetration

кен шоғырына өлкелік суды ~ / ~ *краевой воды в залежь* advance of edge water

суды ~ / ~ *воды* water intrusion

ЕНУ вступление геол. arrival

жалы сынған толқындардың ~-і / ~ *преломленных волн* refraction arrival последующее ~ late arrival

тойтарылған толқындардың ~-і / ~ *отраженных волн* reflection arrival

толқындардың ~-і / ~ *волны* wave arrival

ЕНП КЕТУ врезаться cut in, set in, bite; run into; dig in

кен жынысына ~ / ~ *в породу* dig in

ЕҢ КӨП (БАРЫНША МОЛ) максимум maximum, peak

~ жұтушылық ~ *поглощения* maximum absorption

~ жүктеме ~ *нагрузки* peak load

~ пайдалы қазбаларды байыту әдісі *гравитационный* ~ gravity maximum

~ резонансты *резонансный* ~ resonance peak

ЕҢКЕЮ наклонение:

магнитті ~ *магнитное* ~ magnetic inclination

ЕҢКЕЮДІ ӨЛШЕУШ наклономер dipmeter

жоғары шешім жасауға қабілетті қыртыстағы ~ *пластовой* ~ *с высокой разрешающей способностью* high-resolution dipmeter

қарсыласуды өлшеуге негізделген қыртыстағы ~ *пластовой* ~, *основанный на измерении сопротивления* resistivity dipmeter

қыртыстағы ~ *пластовой* ~ dipmeter

ЕҢКІШ ТАЯНЫШ подкос (angle) brace

ЕҢІС I (КӨЛБЕУ) наклон:

градус түріндегі ~ / ~ *в градусах* degree of inclination

қыртыстың ~-і / ~ *пласта* bed [formation] dip

сызықтың ~-і / ~ *линии* slope of line

ұңғыма оқпанының ~-і / ~ *ствола скважины* borehole incline

ЕҢІС II (ЕҢКІШ, БЛДИ) уклон slope, grade, gradient

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic slope

жоғары қарай ~ / ~ *вверх* upward gradient

кесетін жиектің ~-і / ~ *режущей кромки* shear (angle)

құбыр желісінің ~і / ~ *трубопровода* pipeline pitch

сатының ~і / ~ *лестницы* slope of stairs

төмен қарай ~ / ~ *вниз* downward gradient

ЕРЕКШЕЛЕУ (алып шығу) *выделять* (*извлекать*) extract, derive, separate;
(шығару – *испускать*) evolve, exude, emanate

газдарды ~ / ~ *газы* fume

газды ~ / ~ *газ* (evolve) gas

еркін түрде ~ / ~ *в свободном виде* set free

ЕРЕКШЕЛІК (АЙЫРМАШЫЛЫҚ) *различие* difference

енушіліктің өңірлік ~гі / *региональные* ~я *в проницаемости* regional permeability differences

жыныстардың литологиялық ~гі / *литологические* ~я *пород* lithological rock differences

фациалды ~-тер / *фациальные* ~я facial differences

ЕРИТІН (ЕРІГІШ) *растворимый* soluble

мұнайда ~ / ~ *в нефти* oil-soluble

суда ~ / ~ *в воде* water-soluble

сусыз ~ / ~ *без воды* anhydrous soluble

ЕРНЕМЕ/К фланец flange

айналып тұратын ~ *вращающийся* ~ rotary flange

атылуға қарсы превентордың ~гі / ~ *противовыбросового превентора* blowout preventer flange

ашық ~ *открытый* ~ live flange

бағаналы ~ *колонный* ~ landing [casing] flange

бекітетін ~ *крепежный* ~ mounting flange

біліктің ~гі / ~ *вала* shaft flange

бір тарапты түйрегіштері бар ~ / ~ *с односторонними шпильками* single-studded flange

біріктіретін ~ *соединительный* ~ attachment [union joint] flange

біріктіретін қосарлы ~ *соединительный двойной* ~ companion flange

дәнекерленген ~ *приваренный* ~ welded flange

дросселді ~ *дроссельный* ~ choke flange

еркін ~ *свободный* ~ loose flange

жабық ~ *закрытый* ~ dead flange

жалған ~ *ложный* ~ counter flange

жиналмалы ~ *съёмный* ~ removable flange

қабылдағыш ~ *приемный* ~ inlet flange

қосарланған ~ *двойной* ~ double flange

құбырдың салпыншақтарына арналған ~ / ~ *для подвески труб* hanger flange

құбырлардың ~гі / ~ *трубы* pipe flange

мойынтіректің ~гі / ~ *подшипника* bearing flange

өтпелі ~ *переходной* ~ adapter flange

сағалық ~ *устьевой* ~ wellhead flange

саңылаусыз ~ *глухой* ~ blind [blank] flange, closer

сорғыш-ауа сығымдағыш бағанасының салпыншағына арналған ~ / ~ для
подвески насосно-компрессорной колонны tubing hanger flange
 сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ discharge flange
 сыртқы бұрандасы бар ~ / ~ с наружной резьбой male threaded flange
 тежеуіштің ~-гі / ~ тормоза brake flange
 тежеуіштің ~-гі / тормозной ~ brake flange
 темір жабындысы бар ~ / ~ с буртиком collar flange
 тесігі жоқ ~ / ~ без отверстия blank [blind] flange, closer
 түйрегіштері бар ~ / ~ со шпильками studded flange
 тығыздаманың ~-гі / ~ сальника stuffing-box flange
 тіреп тұратын ~ опорный ~ bearing flange
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасы бүркеншігінің ~-гі / ~ обсадной колонной
головки casing head flange
 ұршықша оқпанының саңырауқұлақ тәрізді ~ *грибовидный* ~ ствола верт-
люга mushroom-shaped collar of swivel stem
 шығу ~-гі / выходной ~ outlet flange
 ысырманьң ~-гі / ~ задвижки gate(-valve) flange
 ішкі бұрандасы бар ~ / ~ с внутренней резьбой female threaded flange
ЕРНЕМЕКСІЗ бесфланцевый non-flanged
ЕРУ I (ЕРІП КЕТУ) оттаивание defrosting, thawing
ЕРУ II *растворение* dissolution
 қышқылдандыратын ~ *окислительное* ~ oxidative dissolution
 өздігінен жүзеге асатын ~ *самопроизвольное* ~ spontaneous dissolution
 үстіңгі беттің қасында ~ *приповерхностное* ~ near-surface dissolution
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical dissolution
 іріктеп талғайтын ~ *избирательное* ~ selective dissolution
 электр химиялық ~ *электрохимическое* ~ electrochemical dissolution
ЕРУ III (ЖІБУ, БАЛҚУ) таять thaw, melt
ЕРІГІШТІ/К *растворимость* solubility
 қатты күйдегі ~ / ~ в твердом состоянии solid solubility
 қышқылдағы ~ / ~ в кислоте acid solubility
 мұнайдағы ~ / ~ в нефти oil solubility
 мұнайдағы газдың ~-гі / ~ газа в нефти solubility of gas in oil
 өзара ~ *взаимная* ~ mutual solubility
 судағы ~ / ~ в воде water solubility
 іріктеп талғайтын ~ *избирательная* ~ preferential solubility
ЕРІМЕЙТІН *нерастворимый* non-soluble, insoluble
ЕРІМЕУШЛІК *нерастворимость* insolubility
ЕРІТКІШ *растворитель* diluent, solvent
ЕРІТІНДІ *раствор* fluid, solution; (*буровой*) mud
 айналып тұратын бұрғылау ~-сі / *циркулирующий буровой* ~ circulating drill-
 ing mud
 антифризді ~ *антифризный* ~ antifreeze solution
 араластырылған бұрғылау ~-сі / *перемешанный буровой* ~ agitated drilling mud

аса қанықтырылған ~ *перенасыщенный* ~ oversaturated [supersaturated] solution

асыра ауырлатылған бұрғылау ~-сі / *переутяжеленный буровой* ~ overweighted [overloaded] drilling mud

ауырлатылған бұрғылау ~-сі / *утяжеленный буровой* ~ weighted drilling mud

аэроцияланған бұрғылау ~-сі / *аэрированный буровой* ~ aerated drilling mud

аэроцияланған цементті ~ *аэрированный цементный* ~ aerated cement slurry

әкпен өңделген бұрғылау ~-сі / *обработанный известью буровой* ~ lime treated [limed] drilling mud

әктасты ~ *известковый* ~ mortar

әктасты бұрғылау ~-сі / *известковый буровой* ~ lime-base drilling mud

әктастығы жоғары бұрғылау ~-сі / *высокоизвестковистый буровой* ~ high lime (content) drilling mud

әктасты-крахмалды бұрғылау ~-сі / *известково-крахмальный буровой* ~ starch-lime drilling mud

әктасты-қарасағызды бұрғылау ~-сі / *известково-битумный буровой* ~ bitumen-lime drilling mud

әктасты-құмдауыт цементті ~-сі / *известково-песчаный цементный* ~ sand-lime cement slurry

әктасы аз бұрғылау ~-сі / *малоизвестковистый буровой* ~ low-lime (content) drilling mud

әлсіз минералдандырылған бұрғылау ~-сі / *слабоминерализованный буровой* ~ low-mineralized drilling mud

бактериялардың әрекет етуіне төзімді бұрғылау ~-сі / *буровой ~, устойчивый против действия бактерий* drilling mud resistant to bacterial attack, bacteriostatic drilling mud

баритпен ауырлатылған бұрғылау ~-сі / *утяжеленный баритом буровой* ~ drilling mud weighted with barite

бастапқы ~ *исходный* ~ base solution

бастапқы сазды бұрғылау ~-сі / *исходный глинистый буровой* ~ base clay drilling mud

белитті ~ *белитовый* ~ belite slurry

белитті-құмдауытты ~ *белито-песчанистый* ~ belite-sand slurry

бентонитті бұрғылау ~-сі / *бентонитовый буровой* ~ bentonite drilling mud

берік ~ *крепкий* ~ strong solution

биополимерлі бұрғылау ~-сі / *биополимерный буровой* ~ biopolymer drilling mud

буферлі ~ *буферный* ~ buffer

бұрғыланған жыныспен араластырылып, жууға арналған ~-сі / *промывочный ~, смешанный с разбуренной породой* sludge

бұрғыланған жынысы бар бұрғылау ~-сі / *~ буровой ~ с выбуренной породой* cuttings-laden drilling mud

бұрғылау ~-сі / *буровой* ~ drilling mud, drilling fluid
 бұрғылау ~-сі тұзынының әрекетін қабылдамайтын / *не восприимчивый к действию соли буровой* ~ drilling mud immune to salt
 бытыраңқыланбайтын ~ *недиспергирующий* ~ nondispersant solution
 газға қаныққан бұрғылау ~-сі / *газонасыщенный буровой* ~ gas-saturated drilling mud
 газдалған бұрғылау ~-сі / *газированный буровой* ~ gas-cut [gassy] drilling mud
 газдалған бұрғылау ~-сі / *дегазированный буровой* ~ degassed drilling mud
 гелцементті ~ *гельцементный* ~ gel-cement slurry
 гипсті бұрғылау ~ *гипсовый буровой* ~ gypsum-treated drilling mud
 грамм-баламалы ~ *грамм-эквивалентный* ~ gram-equivalent solution
 грамм-молекулярлы ~ *грамм-молекулярный* ~ gram-molecular solution
 гуматты-силикатты бұрғылау ~-сі / *гуматно-силикатный буровой* ~ humate-silicate drilling mud
 гуматты-хромнатрийлі бұрғылау ~-сі / *гуматно-хромнатриевый буровой* ~ humate-sodium chromate drilling mud
 диатомоцементті ~ *диатомоцементный* ~ diatomaceous earth cement slurry
 дизелді отын негізіндегі бұрғылау ~-сі / ~ *буровой* ~ на основе дизельного топлива diesel oil drilling mud
 дизельді отын негізіндегі цементті ~ *цементный* ~ на основе дизельного топлива diesel oil cement slurry
 диэтиленгликолдың ~-сі / ~ *диэтиленгликоля* diethylene glycol solution
 жарғылай фосфатты бұрғылау ~-сі / *полифосфатный буровой* ~ polyphosphate drilling mud
 жеңіл бұрғылау ~-сі / *легкий буровой* ~ light-weight drilling mud
 жеңілдетілген бұрғылау ~-сі / *облегченный буровой* ~ lightened drilling mud
 жеңілдетілген цементті ~ *облегченный цементный* ~ light-weight cement slurry
 жоғары pH бар бұрғылау ~-сі / *буровой* ~ с высоким pH high-pH [high-alkalinity] drilling mud
 жоғары pH бар сулы крахмалды бұрғылау ~-сі / *водный крахмальный буровой* ~ с высоким pH water starch high-pH drilling mud
 жұқа шашыранды бұрғылау ~-сі / *тонкодисперсный буровой* ~ fine drilling mud
 инвертті-эмульсиялы бұрғылау ~-сі / *инвертно-эмульсионный буровой* ~ invert-emulsion drilling mud
 ингибитордың ~-сі / ~ *ингибитора* inhibitor solution
 индикаторлы ~ *индикаторный* ~ indicator solution
 кальцийге инертті бұрғылау ~-сі / *инертный к кальцию буровой* ~ calcium-inert drilling mud
 кальцийлі бұрғылау ~-сі / *кальциевый буровой* ~ calcium drilling mud
 кальциймен өңделген бұрғылау ~-сі / *обработанный кальцием буровой* ~ calcium treated drilling mud
 каустикалық соданың ~ / ~ *каустической соды* caustic solution
 керосинді-цементті ~ *керосино-цементный* ~ kerosene-cement slurry

коллоидты ~ *коллоидный* ~ colloidal solution
 коллоидты бұрғылау ~-сі / *коллоидный буровой* ~ colloidal drilling mud
 көмірсутегі негізіндегі бұрғылау ~-сі / *буровой ~ на углеводородной основе*
 hydrocarbon-base [oil-base] drilling mud
 қаныққан ~ *насыщенный* ~ saturated solution
 қаныққан минералды ~ *насыщенный минеральный* ~ brine
 қата бастайтын ~ *отверждаемый* ~ setting mud
 қатты ~ *твердый* ~ solid solution
 қатты фазаның төмен құрамы бар бұрғылау ~-сі / *буровой ~ с низким содержанием твердой фазы* low-solid (phase) drilling mud
 қатты фазасы болмайтын бұрғылау ~-сі / *не содержащий твердой фазы буровой* ~ solid-free drilling mud
 қатып қалмайтын тұзды ~ *незамерзающий соляной* ~ non-freezing brine
 қожды цементті ~ *шлакоцементный* ~ slag-cement slurry
 қоспасы жоқ бұрғылау ~-сі / *буровой ~ без добавок* gel-water mud
 қою бұрғылау ~-сі / *густой буровой* ~ thick drilling mud
 қоюланған бұрғылау ~-сі / *загущенный буровой* ~ thickened drilling mud
 құрылыс ~-сі / *строительный* ~ dash, mortar
 қыспалайтын бұрғылау ~-сі / *продавочный буровой* ~ displacement drilling mud
 қышқылдың ~-сі / *кислоты* acid solution
 ластанған бұрғылау ~-сі / *загрязненный буровой* ~ contaminated [sludge] drilling mud
 латекс-цементті ~ *латекс-цементный* ~ latex-cement slurry
 лигнитті бұрғылау ~-сі / *лигнитовый буровой* ~ lignite drilling mud
 лигносульфонатты бұрғылау ~-сі / *лигносульфонатный буровой* ~ lignosulpho-nate drilling mud
 майдан арылтатын ~ *обезжиривающий* ~ cleaner
 метанолдың ~-сі / *метанола* methanol solution
 минералдылығы жоғары бұрғылау ~-сі / *высокоминерализованный буровой*
 ~ highly mineralized drilling mud
 мицеллярлы ~ *мицеллярный* ~ micellar solution
 молярлы ~ *молярный* ~ molar solution
 моноэтаноламиннің ~-сі / *моноэтаноламина* monoethanol amine solution
 мұздатылған бұрғылау ~-сі / *охлажденный буровой* ~ cooled drilling mud
 мұнай цементті ~ *нефтецементный* ~ oil-cement slurry
 мұнайлы негіздегі улылығы төмен бұрғылау ~-сі / *низкотоксичный буровой ~ на нефтяной основе* low-toxicity oil-based mud
 мүжілетін бұрғылау ~-сі / *коррозионный буровой* ~ corrosive drilling mud
 мүжілушілігі жоғары бұрғылау ~-сі / *высококоррозионный буровой* ~ highly corrosive drilling mud
 нефелинді-күмдауыт цементті ~ *нефелиново-песчаный цементный* ~ nepheline-sand cement slurry

орта тығыздықтағы бұрғылау ~-сі / буровой ~ средней плотности medium-viscosity drilling mud

өңделген бұрғылау ~-сі / обработанный буровой ~ treated drilling mud

өңделмеген бұрғылау ~ необработанный буровой ~ untreated drilling mud

пайдаланылып болған бұрғылау ~-сі / отработанный буровой ~ waste drilling mud

перлитті сазды цементті ~ перлитоглиноцементный ~ perlite-gel cement slurry

полимер цементті ~ полимерцементный ~ polymer-cement slurry

полимерлердің сулы ~ водный ~ полимеров aqueous polymer solution

полимерлі бұрғылау ~-сі / полимерный буровой ~ polymer drilling mud

регенерацияланған бұрғылау ~-сі / регенерированный буровой ~ reconditioned drilling mud

сабынды (көбікті) ~ мыльный ~ (пенный) suds

сазды ~ глинистый ~ mud solution

сазды алюминатты бұрғылау ~-сі / глинистый алюминатный буровой ~ clay aluminate drilling mud

сазды бұрғылау ~-сі / глинистый буровой ~ clay drilling mud

сазсыз бұрғылау ~-сі / безглинистый буровой ~ clayless drilling mud

сазы аз бұрғылау ~-сі / малоглинистый буровой ~ thin clay drilling mud

силикатты бұрғылау ~-сі / силикатный буровой ~ silicate drilling mud

силикатты натрийлі бұрғылау ~-сі / силикатонатриевый буровой ~ silicate drilling mud treated with sodium chloride

силикатты содалы бұрғылау ~-сі / силикатосодовый буровой ~ silicate-soda drilling mud

синтетикалық негіздегі бұрғылау ~-сі / буровой ~ на синтетической основе synthetic base mud, SBM

су негізіндегі ~ / ~ на водной основе water-base solution

су негізіндегі бұрғылау ~-сі / буровой ~ на водной основе water-base [aqueous] drilling mud

сулы ~ водный ~ aqueous [water] solution

сулы негіздегі мұнайэмульсиялық бұрғылау ~-сі / нефтеэмульсионный буровой ~ на водной основе water-base oil-in-water emulsion drilling mud

суы жоқ негіздегі бұрғылау ~-сі / буровой ~ на неводной основе oil-base [hydrocarbon-base] mud

сұйық ~ жидкий ~ liquid solution

сұйық цементті ~ жидкий цементный ~ slurry, slush

сұйылтылған бұрғылау ~-сі / разжиженный буровой ~ thin(ned) drilling mud

сілтілі бұрғылау ~-сі / щелочной буровой ~ alkaline drilling mud

сілтілі лигнитті бұрғылау ~-сі / щелочной лигнитовый буровой ~ alkaline-lignite drilling mud

сілтілі тазалайтын ~ щелочной очищающий ~ alkaline cleaning solution

сілтілігі аз бұрғылау ~-сі / малощелочной буровой ~ low-alkalinity drilling mud

табиғи бұрғылау ~-сі / *естественный буровой* ~ natural drilling mud
тазаланған бұрғылау ~-сі / *очищенный буровой* ~ clean drilling mud
тазалауға арналған ~ / ~ для *очистки* cleaning solution
таңбаланған бұрғылау ~-сі / *меченый буровой* ~ tracer [tagged] drilling mud
теңіз суындағы бұрғылау ~-сі / *буровой ~ на морской воде* seawater drilling mud
термо төзімді бұрғылау ~-сі / *термостойкий буровой* ~ thermostable [heat-resistant] drilling mud
термо төзімді цементті ~ *термостойкий цементный* ~ thermostable [heat-resistant] cement slurry
титрайтын ~ *титрующий* ~ titrating solution
титранатын ~ *титруемый* ~ titrate, solution to be titrated
төмен су беруі бар бұрғылау ~-сі / *буровой ~ с низкой водоотдачей* low water-loss drilling mud
төменгі pH бар бұрғылау ~-сі / *буровой ~ с низким pH* low-pH drilling mud
триэтиленгликолдың ~-сі / ~ *триэтиленгликоля* triethylene glycol solution
тұзбен қаныққан судағы бұрғылау ~-сі / *буровой ~ на насыщенной солью воде* saturated salt-water drilling mud
тұзға инертті бұрғылау ~-сі / *инертный к солям буровой* ~ salt-inert drilling mud
тұзға қаныққан крахмалды бұрғылау ~-сі / *крахмальный буровой ~, насыщенный солью* saturated salt water-starch drilling mud
тұзға төзімді бұрғылау ~-сі / *солеустойкий буровой* ~ salt-resistant drilling mud
тұзданған цементті ~ *засоленный цементный* ~ brine cement slurry
тұзды ~ *соляной* ~ (salt) brine
тұзды бұрғылау ~-сі / *соленый буровой* ~ saline drilling mud
тұзды емес бұрғылау ~-сі / *несоленый буровой* ~ nonsaline drilling mud
тұзды су негізіндегі бұрғылау ~-сі / *буровой ~ на основе соленой воды* salt wa-ter(-base) drilling mud, brine mud
тұздылау судағы бұрғылау ~-сі / *буровой ~ на солоноватой воде* brackish water drilling mud
тұрақтандырылған бұрғылау ~-сі / *стабилизированный буровой* ~ stabilized drilling mud
тұтқырлығы жоғары бұрғылау ~-сі / *высоковязкий буровой* ~ high-viscosity drilling mud
тұтқырлығы төмен бұрғылау ~-сі / *низковязкий буровой* ~ low-viscosity drilling mud
тұщы су негізіндегі бұрғылау ~-сі / *буровой ~ на основе пресной воды* fresh water(-base) drilling mud
тығынды құрылыс ~-сі / *тампоначный строительный* ~ grouting mortar
улы бұрғылау ~-сі / *токсичный буровой* ~ harmful [toxic] drilling mud
ұңғыма оқпанын бұрғылауға арналған бұрғылау ~-сі / *буровой ~ для забу-ривания ствола скважины* spud drilling mud

ұңғымадан шығатын бұрғылау ~-сі / *буровой ~, выходящий из скважины*
 return(ing) drilling mud
 ұңғыманы нықтап бекітуге арналған ~ / ~ *для глушения скважин* kill mud
 ұңғыманы нықтап бекітуге арналған ауырлатылған бұрғылау ~-сі / *утяжеленный буровой ~ для глушения скважин* weighted drilling kill mud
 ұңғыманы нықтап бекітуге арналған бұрғылау ~-сі / *буровой ~ для глушения скважин* (well) kill(ing) drilling mud
 химиялық өңделген бұрғылау ~-сі / *химически обработанный буровой ~*
 chemically treated drilling mud
 химиялық реагентпен өңделген бұрғылау ~-сі / *обработанный химическими реагентами буровой ~* chemically treated drilling mud
 хлоркальцийлі бұрғылау ~-сі / *хлоркальциевый буровой ~* calcium chloride drilling mud
 хром лигнитті бұрғылау ~-сі / *хромлигнитовый буровой ~* chrome-lignite drilling mud
 хроматты бұрғылау ~-сі / *хроматный буровой ~* chromate-treated drilling mud
 хромлигносульфонатты бұрғылау ~-сі / *хромлигносульфонатный буровой ~*
 chro-me-lignosulphonate drilling mud
 цементті ~ *цементный* ~ cement slurry
 цементті күлді ~ *цементно-зольный* ~ fly ash-cement slurry
 шамадан тыс ауыр бұрғылау ~-сі / *сверхтяжелый буровой ~* extra-heavy drilling mud
 шашыратушы ~ *диспергирующий* ~ dispersant solution
 шоғырландырылған тұзды ~ *концентрированный соляной* ~ brine solution
 шынайы ~ *истинный* ~ true solution
 электролиттің ~-сі / ~ *электролита* electrolyte solution
 эмульсиялы бұрғылау ~-сі / *эмульсионный буровой ~* emulsion drilling mud
 этиленгликолдың ~-сі / ~ *этиленгликоля* ethylene glycol solution
ЕРІТІНДІ ЖЕЛІСІ *растворопровод* mud channel, mud flume
ЕСЕЛЕП ҚАЙНАТУ *варивать* weld in
ЕСЕЛІК ШАМА *коэффициент* coefficient, factor, index, ratio
 ағыс үйкелісінің ~-сы / ~ *трения потока* flow friction characteristic
 беріктік қорының ~-сы / ~ *запаса прочности* degree of safety, safety-factor
 газды шығарып алудың ~-сы / ~ *извлечения газа* gas recovery ratio [factor]
 дебитті немесе өндіруді өзгертудің ~-сы / ~ *изменения дебита или добычи*
 effective decline rate
 диффузияның ~-сы / ~ *диффузии* diffusivity, diffusion coefficient
 еріп кетушіліктің ~-сы / ~ *растворимости* solubility factor
 жылу өткізгіштігінің ~-сы / ~ *теплопроводности* thermal conductivity factor
 жылу физикалық ~ *теплофизический* ~ thermal constant
 жылулық кеңушілігінің ~-сы / ~ *теплового расширения* thermal expansion coefficient

жыныстың қысылушылығының ~-сы / ~ *сжимаемости породы* formation
 compressibility factor
 кедір-бұдырлықтың ~-сы / ~ *шероховатости* roughness factor
 кенудің ~-сы / ~ *расширения* expansivity, factor [coefficient] of expansion
 күшеюдің ~-сы / ~ *усиления* gain factor
 қабылдағыштықтың ~-сы / ~ *приемистости* injectivity index
 қалдық газдың бар болуының ~-сы / ~ *остаточной газонасыщенности*
 residual gas saturation factor
 қалдық мұнайдың бар болуының ~-сы / ~ *остаточной нефтенасыщенности*
 residual oil saturation factor
 қалдық су іріккіштіктің ~-сы / ~ *остаточной водонасыщенности* residual
 water saturation factor
 қауіпсіздіктің ~-сы / ~ *безопасности* safety factor, safety margin
 қыртыстық мұнайдың көлемді ~-сы / *объемный ~ пластовой нефти*
 reservoir volume factor
 қыртыстың ~-сы / *пластовый ~* formation factor
 мұнай қыртысы енушілігінің ~-сы / ~ *проницаемости нефтяного пласта*
 oil-bed permeability coefficient
 мұнай мен газ көлемінің қыртыстық жағдайға алып келуінің ~-сы / ~ *при-*
ведения объема нефти и газа к пластовым условиям formation-volume factor
 мұнайға қанығушылықтың ~-сы / ~ *нефтенасыщенности* oil saturation factor
 мұнайдың жиынтық пайдалы әсерінің ~-сы / ~ *суммарной нефтеотдачи*
 ultimate oil recovery factor
 мұнайдың пайдалы әсерінің ~-сы / ~ *нефтеотдачи* oil recovery factor,
 productive index
 мүжілудің ~-сы / ~ *коррозии* corrosion ratio
 пайдалы әрекет етудің орташа ~-сы / *средний ~ полезного действия* average
 efficiency
 сандық ~ *числовой ~* numerical constant
 судың цементке қатысының ~-сы / ~ *отношения воды к цементу* water-
 cement ratio
 сүзгілеудің ~-сы / ~ *фильтрации* filtration factor
 тиімді кеуектіктің ~-сы / ~ *эффективной пористости* effective porosity
 factor
 ұнғыма өнімділігінің ~-сы / ~ *продуктивности скважин* well productivity
 [production] factor
 ұнғыманың жетілдірілуінің ~-сы / ~ *совершенства скважины* well
 perfection coefficient
 ұнғыманың жетілмеушілігінің ~-сы / ~ *несовершенства скважины* well
 imperfection coefficient
 фазалық енушіліктің ~-сы / ~ *фазовой проницаемости* phase permeability
 factor
 цементтеудің ~-сы / ~ *цементации* cementation factor
 шудың ~-сы / ~ *шума* noise factor

шығындаудың ~ *расхода* discharge coefficient
ілінісудің ~-сы / ~ *сцепления* factor of adhesion, adhesion coefficient
экрандаудың ~-сы / ~ *экранирования* screening constant
ЕСЕ/П (ЕСЕПТЕУ) *расчет* calculation, estimation; design; (компьютердің көмегімен – с *помощью компьютера*) computation
бұрғылау бағанасының ~-бі / ~ *бурильной колонны* drilling string mechanical design
газлитті қақпақша қондырғысының ~-бі / ~ *установки газлифтных клапанов* design of gas-lift valves spacing
гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic calculation
жуық түрдегі ~ *приблизительный* ~ approximate calculation
жүктеменің ~-бі / ~ *нагрузок* computation of loads
көпфазалы ағынның ~-бі / ~ *многофазного потока* multiphase flow design
қуаттың ~-бі / ~ *мощности* power calculation
құрылымның беріктігінің ~-бі / ~ *устойчивости конструкции* construction stability calculation
қыртыс өнімділігінің ~-бі / ~ *производительности пласта* estimate of formation productivity
қыртыстық қысым динамикасының ~-бі / ~ *динамики пластового давления* predicting reservoir performance
қыртыстың құлауының ~-бі / ~ *падения пласта* estimating of bed dip
мұнай қыртысының өзін ұстау ~-бі / ~ *поведения нефтяного пласта* oil reservoir performance calculation
мұнай мен газды жинаудың кәсіпшілік жүйесінің ~-бі / ~ *промысловой системы сбора нефти и газа* oil- and gas-field gathering system design
мұнайдың (өнімді қыртыстағы) басы артық қорының ~-бі / ~ *запасов нефти (в продуктивном пласте)* calculation of reservoir oil contents
өнімділік ~-бі / ~ *производительности* capacity [productivity] rating
сужима ыдыстың ~-бі / ~ *емкости резервуара* tank sizing
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-бі / ~ *обсадной колонны* casing string mechanical design
шектеулі жүктемелері бойынша ~ / ~ *по предельным нагрузкам* limit design
ЕСЕП БЕРУ *отчет* report
баланстық ~ *балансовый* ~ balance sheet
бухгалтерлік ~ *бухгалтерский* ~ accounting report, accounting balance sheet
бұзылушылықтар туралы ~ / ~ *о неисправности* defect report
жиынтық ~ *сводный* ~ consolidated report
жұмыс барысы туралы ~ / ~ *о ходе работы* progress report
жылдық ~ *годовой* ~ annual report
зертханалық ~ *лабораторный* ~ laboratory report
қаржылық ~ *финансовый* ~ financial report
пайдалану жөнінде ~ / ~ *об эксплуатации* operational report
ревизиялық ~ *ревизионный* ~ auditor's report
таратуға байланысты ~ *ликвидационный* ~ liquidation statement

тәулік сайын ~ *ежесуточный* ~ day-to-day report

техникалық ~ *технический* ~ engineering [technical] report

ЕСЕПКЕ АЛУ (ЕСЕП) учет:

ағымдағы ~ *текущий* ~ day-to-day control

мұнай ұңғымаларының өнімділігін ~ / ~ *производительности нефтяных скважин* gaging of oil well

ЕСЕПТЕУ I (САНАУ) отсчет (показаний) reading, readout

азимутты ~ / ~ *азимута* azimuth reading

ақырғы ~ *конечный* ~ end readout

есептеуіш құралдың көрсеткішін ~ / ~ *показаний счетчика* meter reading

көз мөлшерімен ~ *визуальный* ~ eye reading

құбылнама бойынша ~ / ~ *по компасу* compass bearings

қысымды ~ / ~ *давления* pressure reading

межелік бойынша ~ / ~ *по шкале* scale reading

нөлдік ~ *нулевой* ~ zero reading

сандық ~ *цифровой* ~ digital reading

тікелей дәлме-дәл ~ *непосредственный* ~ direct reading

ЕСЕПТЕУ II подсчет calculation, estimation

жуық түрде ~ *приблизительный* ~ rough estimation

қорларды ~ / ~ *запасов* calculation [estimation] of reserves

мұнайдың басы артық қорын ~ / ~ *запасов нефти* estimation of petroleum reserves, estimation of crude oil

мұнайдың белсенді басы артық қорын ~ / ~ *активных запасов нефти* active oil calculation

ЕСКЕРТПЕ (ЕСКЕРТУ) предупреждение prevention

бұрғылау бағанасы үзілуінің ~-сі / ~ *обрыва буровой колонны* prevention of drill string parting

газды шығарып тастаудың ~-сі / ~ *выброса газа* prevention of gas kick

жазым жағдайлар жөнінде ~ / ~ *несчастных случаев* accident prevention

ластанудың ~-сі / ~ *загрязнения* prevention of contamination

мүжілудің ~-сі / ~ *коррозии* corrosion [rust] prevention

шиеленісудің ~-сі / ~ *осложнений* trouble [problem] prevention

ЕСКІ-ҚҰСҚЫ утиль salvage, utility, waste; (металлдық – *металлический*)
junk, scrap

Ж

ЖАБДЫҚ оснастка equipping, tooling reeving, string-up

жібитін жүйенің ~-ғы / ~ *талевого системы* wireline string-up

жібитін жүйенің айқышты ~-ғы / *крестовая ~ талевого системы* cross-line string-up

жібитін жүйенің сегіз ішекті ~-ғы / *восьмиструнная ~ талевого системы* eight-line string-up

жібитін шығыр ~-ғы / ~ *талевого блока* reeving of traveling block
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ғы / ~ *обсадной колонны* external casing attachments

ЖАБДЫҚТАЛҒАН (ҚАМДАЛҒАН) снабженный:

балқығыш сақтандырғыштармен ~ / ~ *плавкими предохранителями* fused

қағанақпен ~ / ~ *рубашкой* jacketed

төсемдермен ~ / ~ *прокладкой* packed

тығыздамамен ~ / ~ *уплотнением* packed

ЖАБДЫҚТАУ I (ҚҰРАЛДАНДЫРУ) оборудовать equip

ЖАБДЫҚТАУ II оснащать:

ұңғыманы ~ / ~ *скважину* НКТ tube the well

ЖАБДЫҚТАУ III (ҚАМДАУ) снабжение:

куатпен ~ / ~ *энергией* power supply

материалдық-техникалық ~ *материально-техническое* ~ logistics

мұнаймен ~ / ~ *нефтью* oil supply

ЖАБДЫҚТАУ IV (ДАЯРЛАУ) снаряжение:

қорғаныш дулығасы бар сүңгуіршінің ауыр ~-ы / *водолазное тяжелое* ~ с *защитным шлемом* hard hat gear

ЖАБУ II (ТЫСТАУ) покрывать:

бір келкілікпен ~ / ~ *равномерно* cover evenly

бір металлды екіншісіне ~ / ~ *один металл другим* galvanize

жұқа қабатпен ~ / ~ *тонким слоем* wash

мұнайы бар қабатты ~ / ~ *нефтеносный пласт* overlie the oil-bearing bed [formation]

оқшаулауышпен ~ / ~ *изоляцией* lag

су оқшаулауыш материалмен ~ / ~ *водоизолирующим материалом* slush

үлдірмен ~ / ~ *пленкой* film

ЖАБУ I закрыть:

құбырмен ~ / ~ *трубами* case off

тығынмен ~ / ~ *пробкой* cap

ЖАБЫЛҒАН закрыт/ый blocked; close(d), enclosed, shielded: shut

ауа кірмейтін етіліп ~ *герметически* ~ bottleneck

тастай етіліп ~ *наглухо* ~ dead

ЖАБЫЛУ закрытие:

құбыр желісінің қалпақпен ~-ы / ~ *трубопровода колпаком* pipe capping
лақтырындыға қарсы превентордың ~-ы / ~ *противовыбросового превентора* blowout preventer closing

мәжбүрлеп ~ *принудительное* ~ positive closing

судың ~-ы / ~ *воды* water shut-off

ұңғыманың ~-ы / ~ *скважины* capping, closing-in

ұңғыманың қалпақпен ~-ы / ~ *скважины колпаком* capping the well

ЖАБЫСУ I наливание:

бұрғыланған кен жұмысының құбыр мен кашауға ~-ы / ~ *разбуренной породы на трубы и долото* balling

сүзілген қалдық бөліктерінің ұңғыма қабырғасына ~-ы / ~ *частиц шлама на стенки скважины* wall-ing-up

ЖАБЫСУ ІІ (ЖАБЫСЫП ҚАЛУ) прилипание adherence, adhesion

ЖАБЫСУ ІІІ слипание adhesion, coalescence

ЖАБЫСЫП ҚАЛУ І налипать stick, adhere, cling

ЖАБЫСЫП ҚАЛУ ІІ слипаемость adherence

ЖАБЫСЫП ҚАЛУ ІІІ схватывание setting, solidification, bonding; thickening

бір сәтте ~ *мгновенное* ~ flash setting

қалыпты ~ *нормальное* ~ normal setting

уақытынан бұрын ~ *преждевременное* ~ premature setting

үйкелу кезінде ~ / ~ *при трении* adhesion

цементті ерітіндінің ~-ы / ~ *цементного раствора* cement setting

ЖАҒА МҰЗЫ (мұз) **припай** (лед):

жағалаудағы ~-ы / *береговой* ~ fast ice

ЖАҒАДАҒЫ КЕМЕ АЯЛДАЙТЫН ОРЫН причал berth, terminal

жүк артылатын пайдалы қазбаларды байыту әдісі ~ *погрузочный гравитационный* ~ gravity loading terminal

мұнай құйылатын ~ *нефтеналивной* ~ oil loading terminal

мұнай құйылатын кемелерге арналған ~дар / ~ы *для нефтеналивных судов* discharge jetties

ЖАҒАЛАТА ОТЫРҒЫЗУ обсаживать case

жиілікпен ~ / ~ *интервал* case interval

ұңғыманы ~ / ~ *скважину* case [line] a well

ЖАҒАЛАУ (ЖИЕК, ЖАҒА) побережь/е coast, beach, sea shore

~ бойында жату / *залегать вдоль* ~я be deposited along the shore

ЖАҒАЛАУ БОЙЫ прибрежный coastal, near-shore

ЖАҒДАЙ І обстановка condition

геологиялық ~ *геологическая* ~ geological condition

метеорологиялық ~ *метеорологическая* ~ meteorological [synoptical] condition

мұздағы ~ *ледовая* ~ ice condition

ЖАҒДАЙ ІІ (ШАРТ) условия conditions

апаттық ~ *аварийные* ~ emergency conditions

арктикалық ~ *арктические* ~ Arctic service, Arctic conditions

атмосфералық ~ *атмосферные* ~ atmospheric conditions

аэробты ~ *аэробные* ~ aerobic conditions

әрекет ету ~-ы / ~ *существования* habitat, life environment

бастапқы ~ *начальные* ~ initial conditions

бөлмелік ~ *комнатные* ~ room conditions

бұрғылаудың ~ / ~ *бурения* drilling conditions

бұрғылаудың күрделі ~-ы / *сложные* ~ бурения difficult drilling conditions

бұрқақтаудың тоқталу ~-ы / ~ *прекращения фонтанирования* flow cutoff conditions

геологиялық ~ *геологические* ~ geological conditions
 геологиялық-техникалық ~ *геолого-технические* ~ geological and technical conditions
 гидрологиялық ~ *гидрологические* ~ hydrological conditions
 далалық ~ *полевые* ~ field conditions, field situation
 дәнекерлеу ~-ы / ~ *сварки* welding conditions
 жарықтардың құралу ~-ы / ~ *образования трещин* Assuring conditions
 желдету ~-ы / ~ *выветривания* weathering [erosion] conditions
 жер асты ~-ы / *подземные* ~ underground conditions
 жұмыс ~-ы / *работчие* ~ service conditions
 жұмыстың ~-ы / ~ *работы* operating [operative, working] conditions
 жұмыстың ауыр ~-ы / *тяжелые* ~ *работы* heavy duty
 зауыттық ~ *заводские* ~ plant [workshop] conditions
 кәсіпшілік ~-ы / *промысловые* ~ field conditions, field situation
 кейінге қалдыру ~-ы / ~ *отложения* deposition conditions
 кенді ұңғыма ~-ы / *забойные* ~ bottom-hole conditions
 кенді ұңғымада әрекет ететін ~ / ~, *существующие на забое скважины*
 down-hole conditions
 көрсетілген ~ *номинальные* ~ rated [nominal] conditions
 қалыпты ~ *нормальные* ~ normal conditions
 қалыпты пайдаланушылық ~ *нормальные эксплуатационные* ~ regular service conditions
 қозғалыс (мұнай, газдың) ~-ы / ~ *движения (нефти, газа)* flow conditions
 қоршаған орта ~-ы / ~ *окружающей среды* environmental conditions
 құрылымдық ~ *структурные* ~ structural conditions
 қыртысты ашудағы ~ / ~ *вскрытия пласта* drilling-in conditions
 қыртыстық ~ *пластовые* ~ formation [reservoir] conditions
 мұнайдың жинақталып құралу ~-ы / ~ *образования скоплений нефти* oil accumulation conditions
 мұнайдың кен шоғырындағы ~ / ~ *в нефтяной залежи* oil pool [oil reservoir] conditions
 мүжілушілік ~ *коррозионные* ~ corrosion conditions
 орнатылмаған ~ *неустановившиеся* ~ non-stabilized conditions
 өлкелік ~ *краевые* ~ boundary conditions
 пайдалану (ұңғыманы) ~-ы / ~ *эксплуатации (скважины)* production conditions
 пайдаланушылық ~ *эксплуатационные* ~ operating [operative, working] conditions
 сипатына тән ~ *характерные* ~ representative conditions
 статикалық ~ *статические* ~ static conditions
 су асты ~-ы / *подводные* ~ underwater [subsea] conditions
 сулау ~-ы / ~ *смачивания* oil-wet conditions
 сынамаларды іріктеу ~-ы / ~ *отбора проб* sampling conditions
 табиғи ~ *естественные* ~ natural conditions

табиғи газдың жату ~-ы / ~ *залегания природного газа* mode of natural gas occurrence

тармақтың ~-ы / ~ *притока* inflow conditions

тектоникалық ~ *тектонические* ~ tectonic conditions

тепе-теңдік ~ *равновесные* ~ equilibrium conditions

техникалық ~ *технические* ~ technical conditions; specifications

топографиялық ~ *топографические* ~ topographic conditions

тропикалық ~ *тропические* ~ tropical service, tropical conditions

тұрақты ~ *стационарные* ~ steady-state conditions

ұңғыма оқпанының қисаю үдемелілігінің ~-ы / ~ *интенсивности искривления ствола скважины* crooked hole conditions

ұңғымалық ~ *скважинные* ~ downhole conditions

үлгілеу ~-ы / *моделированные* ~ simulated conditions

фациалды ~ *фациальные* ~ facies conditions

шектейтін ~ *ограничивающие* ~ limiting conditions

шекті ~ *предельные* ~ limiting conditions

шөгінді жиналу ~-ы / ~ *осадконакопления* conditions of sedimentation

шөгінді жиналудың теңіздегі ~-ы / *морские* ~ *осадконакопления* marine environments

ЖАҒУ (ӨРТЕУ, ЖАНДЫРУ) *сжигание*:

ұңғыманың сағасынан алынатын газды (алау отта) ~ / ~ *газа, отбираемого на устье скважины (на факеле)* burning

ілеспелі газды ~ / ~ *попутного газа* flaring

ЖАД (ЕС, ҚАПЕР) *память* memory, storage

автономиялы ~ *автономная* ~ offline storage

аз іріктеу уақыты бар ~ / ~ *с малым временем выборки* quick-access memory

буферлі ~ *буферная* ~ buffer storage

бір тарапты ~ *односторонняя* ~ read-only memory

бірізділік ~ *последовательная* ~ serial storage

екі тарапты ~ *двусторонняя* ~ read-write memory

жедел ~ *оперативная* ~ online storage

жылдам әрекет ететін ~ *быстродействующая* ~ high-speed memory

кез келген іріктеуі бар ~ / ~ *с произвольной выборкой* random-access memory

матрицалы ~ *матричная* ~ matrix memory

негізгі мекен жайлық ~ *главная адресная* ~ addressable bulk storage

үлкен сыйымдылықтағы ~ / ~ *большой емкости* mass storage

ЖАЗУ *надпись* sign

ескертпе ~ *предупреждающая* ~ warning sign

ЖАЙҒАСТЫРУ І *обустройство*:

аумақты ~ / ~ *территории* site development

газ кәсіпшілігін ~ / ~ *газового промысла* gas-field construction

кәсіпшілікті ~ / ~ *промысла* construction of surface field facilities

мұнай кәсіпшілігін ~ / ~ *нефтяного промысла* construction of oil field surface facilities, oil-field construction

ұңғыма сағасын ~ / ~ *устья скважины* well-head equipment installing and connecting

ЖАЙҒАСТЫРУ І *располагать* set, arrange, dispose, place
өте жақын ~ / ~ *впритык* arrange abutting

тәртібі бойынша ~ / ~ *по порядку* order, arrange in some order

ЖАЙЛАП АРАЛАСТЫРУ *подмешивать* adulterate, dash

ЖАЙПАҚҚА ҚҰЛАУШЫ *пологопадающий* gently dipping

ЖАЙЫЛУ *растекаемость* spreadability

цемент ерітіндісінің ~-ы / ~ *цементного раствора* cement spreadability

ЖАЙЫЛЫМ *оплывина* mud-flow, mud-stream

ЖАЙЫЛУ (басу) *наступление* advance, invasion

өлкелік судың ~-ы / ~ *краевой воды* encroachment of edge water

судың ~-ы / ~ *воды* water encroachment

теңіздің ~-ы / ~ *моря* sea invasion

ЖА/Қ (ТАРАП) *сторона* flank, side

алдыңғы ~-ғы / *передняя* ~ front

артқы ~-ғы / *задняя* ~ back

беткі ~-ғы / *лицевая* ~ face (side)

жүгіру ~-ғы / *сбегающая* ~ front [leading] flank

келетін ~ *набегающая* ~ rear [trailing] flank

кері ~ *обратная* ~ back

қысымның ~-ғы / ~ *давления* pressure side

сығып толтырушы ~ *нагнетательная* ~ delivery side

тегеріштің қаптал ~-ғы / *боковая* ~ *шкива* face of pulley

теріс ~-ғы / *отрицательная* ~ drawback

тігістің сыртқы ~-ғы / *внешняя* ~ *шва* weld face

ЖАҚСARTУ *облагораживание* ennobling

желіні ~ / ~ *жил* vein ennobling

отынды ~ / ~ *топлива* fuel ennobling

ЖАҚТАУШАЛАУ *окантовка:*

кіретін тесікті ~ / ~ *лаза* manhole frame

ЖАЛАҢАШТАНУ І *обнажаться* outcrop, be exposed

ЖАЛАҢАШТАНУ ІІ *обнажение геол.* exposure, (out)crop, uncovering

жасанды ~ *искусственное* ~ artificial exposure

жасырын ~ *скрытое* ~ buried [concealed] outcrop

жуу арқылы ~ / ~ *смывом* denudation

кен жынысының ~-ы / ~ *горной породы* rock outcrop(ping)

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* exposure [uncovering] of pipeline

қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* bed outcrop(ping)

сақиналы ~ *кольцевое* ~ annular outcrop

табиғи ~ *естественное* ~ natural exposure

шатырдың ~-ы / ~ *кровли* roof exposure

ЖАЛАТУ *облицовывать* coat, encase; line, face

ЖАЛҒАҒЫШ (ДӘНЕКЕРЛЕГІШ) *соединитель* connector, fastener

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ бурового долота drilling bit shank
екі жүрісті ~ двухходовой ~ double fluid connector
қоңырау тәрізді ~ колоколообразный ~ bell-shaped connector
сағалық құрал-жабдықтың ~-ы / ~ устьевого оборудования wellhead
connector гидравлический

үшкір таяқты ~ итырьковый ~ pin connector

цангалы ~ цанговый ~ collet connector

шлангтерге арналған ~ / ~ для шлангов hose coupler

штанг пен теңгергішке арналған ~ / ~ для штанг и балансира adjuster

штепселді ~ штепсельный ~ coupler, plug connector

шығарып тастау желісінің ~-ы / ~ выкидной линии flowline connector

ЖАЛҒАМА надставка tie-back

құйрық ұшының ~-сы / ~ хвостовика liner tie-back

ЖАЛҒАН КРИСТАЛЛДЫҚ ложнокристаллический pseudocrystalline

ЖАЛҒАСТЫҚ итуцер 1. (бұрқақты – фонтанный) flow bean, choke 2.
(біріктіретін – соединительный) connection, sleeve

бүйір жағынан кіретін ~ с боковым входом side-door choke

құбырларды біріктіруге арналған ~ / ~ для присоединения труб pipe
connection

механикалық қолмен басқарылатын ~ с механическим ручным управлением
em positive manual

ЖАЛҒАСТЫРУ (БІРІКТІРУ) соединять:

айқастыра ~ / ~ внахлестку overlap

жапсарлап ~ / ~ встык butt

көпірмен ~ / ~ мостом bridge

өте жақын ~ / ~ вплоты abut

ЖАЛДАУ I аренда lease

ЖАЛДАУ II наем:

кемені ~ / ~ судна chartering of a vessel

ЖАЛПАҚ ТАБАНДЫ (кеме туралы) **плоскодонный** (о судне) flat-
bottomed

ЖАЛПАҚТЫ/Қ плоскость plane

білік ~-ғы / осевая ~ axial plane

еден (бұрғылау мұнарасы) ~-ғы / ~ пола (буровой) floor line

жарық ~-ғы / ~ трещины face of fissure

кенді өңдеу ~-ғы / ~ горной выработки rock face

кенді ұңғыма ~-ғы / ~ забоя bottom

кесік ~-ғы / ~ сечения sectional plane

қиысын келтіру ~-ғы / ~ приведения datum [reference] plane

нөлдік белгі ~-ғы / ~ нулевой отметки datum level

су мен мұнайдың байланысу ~-ғы / ~ контакта воды и нефти water-oil
contact plane

судың ~-ғы / ~ воды water plane

шектесу ~-ғы / ~ соприкосновения joint [contact] plane

ЖАЛЫН *пламя* fire, flame
ЖАЛЫН СӨНДІРГІШ *пламегаситель* flame arrester
ЖАНАРМАЙ *горючее* combustible, fuel
 жеңіл ~ *легкое* ~ high-gravity fuel
 ауыр ~ *тяжелое* ~ bunker oils (fuels)
ЖАНАРМАЙ ЖАҒАРМАЙ *горючесмазочный* fuel-and-lubricant
ЖАНАТЫН *горючий* combustible
ЖАНБАЙТЫН *негорючий* noncombustible
ЖАНҒЫШТЫҚ *горючесть* combustibility; (тұтанушылық – *воспламеняемость*) inflammability
ЖАНУ *горение* 1. combustion 2. (*сжигание*) burning
 батырылған ~ *погружное* ~ immersion combustion
 қыртыс ішіндегі ~ *внутрипластовое* ~ fire-flooding; in-situ combustion
 қыртыстағы мұнайдың ~-ы / ~ *нефти в пласте* in-situ combustion
 үстіңгі беттегі ~ *поверхностное* ~ surface combustion
 ылғалды (қыртыстағы мұнай беруді көтеру әдісі) ~ *влажное* ~ (*метод повышения нефтеотдачи пласта*) wet burning
ЖАНШЫМА (СЫҚПА) *паста* paste, compound
 бұрандалы біріктірулерді тығыздауға арналған ~ / ~ *для уплотнения резьбовых соединений* joint paste
 нықтап бекітетін ~ *герметизирующая* ~ sealing paste, sealant
 сазды цементті ~ *глиноцементная* ~ cement-clay paste
 тефлонды нықтап бекітетін ~ *тефлоновая герметизирующая* ~ teflon sealing paste
 ысқылау ~-сы / *притирочная* ~ abrasive [grinding] paste
ЖАНШЫП ТАСТАУ I *задавить* kill (down)
 ұңғыманы (ауырлатылған бұрғылау ерітіндісімен) ~ / ~ *скважину (утяжеленным буровым раствором)* kill the well
ЖАНШЫП ТАСТАУ II *раздавливание* crush(ing)
 кен жынысын ~ / ~ *горной породы* crushing of rocks
ЖАНЫШТАУ (ИЛЕУ) *мять* (сазды – *глину*) knead, pug
ЖАҢА ОРЫНҒА ОРНАЛАСТЫРУ *перемещение* move, relocation
 бұрғылау кондырғысын ~ / ~ *буровой установки* relocation of drilling rig
 теңіздегі бұрғылау тұғыртасын ~ / ~ *морского бурового основания* relocation of offshore drilling platform
ЖАҢҒЫРТУ *модернизировать* modernize
ЖАҢҒЫРЫҚТЫ ӨЛШЕУШ *реверберометр* reverberometer, reverberation meter
ЖАҢҒЫРЫҚТЫРУ *реверберация* reverberation
 сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ seismic reverberation
ЖАҢЫЛУ (ІРКІЛУ) (құрал-сайман жұмысында) *сбой* (*в работе оборудования*) failure, malfunction
ЖАПАЛАҚ (ҮЛПЕК, ҚАУЫЗ) *хлопья* flakes, flocks
 қорғаныш ~ *защитный* ~ crash helmet, protective hat

ЖАПСАР (ТОҒЫСҚАН ЖЕР) *стык* butt, joint(ing), junction

құбырлардың ~-ы / ~ *труб* pipe joint

саңылаусыз ~ / ~ *без зазора* close [tight] butt

ЖАПЫРЫЛҒАН *вмятина* dinge, dent, nick, tool mark

кілттен ~ / ~ *от ключа* tongs mark

сыналардан ~ / ~ *от клиньев* slip mark

ЖАРАМАЙ ҚАЛҒАН *негодность* unfitness, unsuitability

ЖАРАТЫН *взрывной* bursting, explosive, exploding

ЖАРҒАҚША *мембрана* diaphragm, membrane

қақпақтың ~-сы / ~ *клапана* valve diaphragm

микрофонның ~-сы / ~ *микрофона* microphone diaphragm

цементтеуші тығынның ~-сы / ~ *цементировочной пробки* cementing plug diaphragm

ЖАРҒЫШ I *взрыватель* blaster, detonator, fuse

ЖАРҒЫШ II *взрывник* blaster, shot-firer

ЖАРМА (ЕКІ ЖАҚТЫ) *створка* flap, door

бұрғылау шахтасының ашылатын ~-сы / *раздвижная ~ буровой шахты* sliding cellar door

ЖАРТЫЛАЙ АВТОМАТТЫ *полуавтоматический* automanual, semiautomatic

ЖАРТЫЛАЙ БІЛІК I *полувалик* fillet

ЖАРТЫЛАЙ БІЛІК II *полуось* axle, jackshaft

ЖАРТЫЛАЙ ЖҮКТЕЛГЕН *полупогружной* semi-submersible

ЖАРТЫЛАЙ КЕЗЕН *полупериод* half-cycle

ЖАРТЫЛАЙ ҚАТТЫ *полутвердый* semisolid

ЖАРТЫЛАЙ СҰЙЫҚ *полужидкий* semiliquid

ЖАРТЫЛАЙ ЫДЫРАҒАН *полураспад* half-life

ЖАРУ I *взорвать* blast, blow up

ЖАРУ II *взрывание* firing, shooting

жыныс бойынша ~ / ~ *по породе* rock blasting

көптеген ~ *множественное* ~ multiple shot-firing

қысқа баяулатылған ~ *короткозамедленное* ~ short-delay firing

үздіксіз ~ *непрерывное* ~ continuous shot-firing

үнгіме қуыссыз ~ / ~ *без вруба* no-cut-hole blasting

ЖАРУ III (ҚОПАРЫП ТАСТАУ) *подрывать* blast, explode

ЖАРЫҚ I (МЕРТІК) *надлом* incipient fracture, incipient break

ЖАРЫҚ II (СЫЗАТ, ЖАРЫЛУ) *трещина* crack, fissure, flaw, fracture

бұралу ~-ғы / ~ *скручивания* torsion fracture

бұрғылау ерітіндісінің кебу ~-тары / ~-ы *усыхания бурового раствора* mud cracks

жарылу ~-тары / ~-ы *скальвания* shear cracks

жасанды түрде жасалған ~-тар / *искусственно образованные ~ы* induced fractures

жекелілік ~-ғы / ~ *отдельности* joint

жыныстағы ~ / ~ *в породе* crevice

иілу кезінде пайда болатын ~ / ~, *образующаяся при изгибе* bending crack
 кену ~-тары / ~ы *расширения* expansion fissures
 кливаждағы ~-тар / ~ы *кливажа* cleavage fractures
 көлденең ~ *горизонтальная* ~ horizontal crack, horizontal fissure
 көлденең ~ *поперечная* ~ cross crack
 кристалл аралық ~-тар / *межкристаллические* ~ы intercrystal fractures
 қажушылық ~ *усталостная* ~ endurance [fatigue] crack, fatigue fracture
 қыртыстың жайылуы бойынша ~ / ~ *по простиранию пласта* back
 майысып қалған ~ *деформационная* ~ strain crack
 микроскопиялық ~ *микроскопическая* ~ microfracture
 мұздату кезінде пайда болған ~ / ~, *возникающая при охлаждении* cooling crack
 мүжілген-қажушылық ~-ғы / *коррозионно-усталостная* ~ corrosion-fatigue crack
 мүжілушілік ~-ғы / *коррозионная* ~ corrosion crack
 негізгі тік ~ *главные вертикальные* ~ы facing
 негізінен металлдағы ~ / ~ *в основном металле* base-metal crack
 саңылаусыз ~ *глухая* ~ blind crack
 синерезис ~-тары / ~ы *синерезиса* syneresis cracks
 созылу ~-тары / ~ы *растяжения* tension cracks
 суық ~ *холодная* ~ cooling crack
 сыртқы ~ *наружная* ~ external crack
 табиғи ~-тар / *естественные* ~ы natural cracks
 табиғи ~-тар / *природные* ~ы intrinsic fractures
 тектоникалық ~-тар / *тектонические* ~ы tectonic fissures
 терең ~-тар / ~ *глубокие* ~ы deep fractures
 тереңдеп енген ~-тар / *глубоко проникающие* ~ы deeply extending fractures
 термиялық ~ *термическая* ~ thermal [hot] crack
 термо өндеу кезінде пайда болатын ~ / ~, *образующаяся при термообработке* heat-treatment crack
 тесіп өткен ~ *сквозная* ~ through crack
 туындаған ~ *зарождающаяся* ~ incipient crack
 тік ~ *вертикальная* ~ vertical crack, vertical fissure
 ұзына бойғы ~ *продольная* ~ longitudinal crack
 шашты ~ *волосная* ~ hair(-line) [flake] crack, craze
 шиыршықты ~ *спиральная* ~ helical fracture
 шынықтыру ~-ғы / *закалочная* ~ hardening crack
 ығысу ~-ғы *сбросовая* ~ fault fissure
 ішкі ~ *внутренняя* ~ internal crack
ЖАРЫҚ ТҮСІРУ *освещение* lighting, illumination
 апатты ~ *аварийное* ~ emergency lighting
 жоғары жаққа ~ *верхнее* ~ overhead lighting
 прожектормен ~ *прожекторное* ~ floodlight
 тік ~ *прямое* ~ direct illumination

шашыратып ~ *рассеянное* ~ diffused illumination
 ішке ~ *внутреннее* ~ interior lighting
ЖАРЫҚТАЛҒАНДЫҚ *освещенность* illumination intensity
ЖАРЫҚШАҚҚА ТӨЗІМДІЛІК *трещиностойкость* crack resistance
 шпурды ~ / ~ *шпур* fire the hole
ЖАРЫҚШАҚ ҚҰРАЛУ *трещинообразование* cracking, crazing
ЖАРЫҚШАҚТЫҚ *трещиноватый* broken-up, fissured, fractured
ЖАРЫҚШАҚТЫЛЫ/Қ *трещиноватость* cleavage, fissility, fracturing
 коллектордың ~-ғы / ~ *коллектора* reservoir-scale fractures
ЖАРЫЛҒЫШ *взрывчатый* explosive, explosible
ЖАРЫЛҒЫШТЫҚ *взрываемость* explosibility
ЖАРЫЛУ I *взрываться* explode, blow up, blast
ЖАРЫЛУ II (ШЫТЫНАУ) *растрескивание* cracking, fissuring, fracturing, shattering, splitting
 кен жыныстарының ~-ы / ~ *горных пород* rock shattering, rock fracturing
 кен жыныстарының үдемелі ~-ы / *интенсивное* ~ *горных пород* intensive shattering [intensive fracturing] of rocks
 кернеудің ықпал етуімен мүжіліп ~ *коррозионное* ~ *под напряжением* stress-corrosion cracking
 мүжіліп-қажушылықтан ~ *коррозионно-усталостное* ~ corrosion-fatigue cracking
 термиялық ~ *термическое* ~ thermal cracking
 цемент сақинасының ~-ы / ~ *цементного кольца* annulus cement fracturing, annulus cement shattering
ЖАРЫЛУ III (қашау тістері) *скол* (*зубьев долота*) bit teeth chippage
ЖАРЫЛЫС *взрыв* blast; explosion; shooting
 әуе ~-ы / *воздушный* ~ air shooting
 бағытталған ~ *направленный* ~ pin-point explosion
 жабық кеңістіктегі ~ / ~ *в замкнутом пространстве* confined explosion
 жер асты ~ *подземный* ~ underground explosion
 қарсы ~ *обратный* ~ back shooting
 созылмалы ~ *затяжной* ~ hangfire
 сыйымдылықтағы ~ / ~ *в резервуаре* explosion in tank
 топтық ~ *групповой* ~ pattern shooting
 ұңғымадағы (кұйылуды үдету үшін жүзеге асырылатын) ~ / ~ *в скважине* (*производимый для интенсификации притока*) underground explosion
 ішке бағытталған ~ / ~, *направленный внутрь* implosion
 ядролық ~ *ядерный* ~ nuclear explosion
ЖАРЫЛЫСҚА ҚАРСЫ *противовзрывной* antiknock
ЖАРЫЛЫСҚА ҚАУПСІЗ *взрывобезопасный* explosion-proof, flame-resistant, flame-proof
ЖАРЫЛЫСҚА ҚАУІПТІ *взрывоопасный* (dangerously) explosive, explosible

ЖАРЫЛЫС ӨРТКЕ ҚАУІПТІ *взрывопожароопасный* fire and explosion dangerous

ЖАРЫЛЫСТАН ҚОРҒАЛҒАН *взрывозащищенный* explosion-proof, blast-proof

ЖАРЫСПА ЕМЕС *непараллельность* nonparallelism, error in parallelism, out-of-parallelism

ЖАС *возраст* age

газдың ~-ы / ~ *газа* gas age

гелий бойынша ~-ы / ~ *по гелию* helium age

геологиялық ~ *геологический* ~ geological age

жыныстың ~-ы / ~ *пород* rock age

жыныстың салыстырмалы ~-ы / *относительный* ~ *пород* relative age of beds [formation]

қатпарлылықтың ~-ы / ~ *складчатости* age of folding

минералдану ~-ы / ~ *минерализации* age of mineralization

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil age

мұнайдың геохимиялық ~-ы / *геохимический* ~ *нефти* geochemical age of oil

салыстырмалы геологиялық ~ *относительный геологический* ~ relative geological age

тұғырғастың (су алабының) ~-ы / ~ *фундамента (бассейна)* basement age

хронологиялық ~ *хронологический* ~ chronological age

ЖАСАУ *создание:*

қырғыста (мұнайды ішінара жағу жолымен) жанатын қарсы алдын ~ / ~ *фронта горения в пласте (путем частичного сжигания нефти)* in-situ combustion

қырғыста қозғалатын жану ошағын ~ / ~ *в пласте движущегося очага горения* fire flooding

қырғыста электр өткізетін арналарды ~ / ~ *электропроводящих каналов в пласте* electrolinking

ЖАСАУШЫ (ІСТЕУШІ) *разработчик* development engineer

ЖАТҚАН ОРЫН *залегание* 1. (мұнай немесе газдың жатқан орны туралы – *о залежах нефти или газа*) occurrence 2. (қырғыстар, тау жыныстары туралы – *о пластах, горных породах*) bedding, folding, overlap, position

бүрмелердің синклиналды ~-ы / *синклинальное* ~ *складок* syncline folding

бүрмелердің тікелей ~-ы / *прямое* ~ *складок* acclinal folding

қабатты ~-ы / *слоистое* ~ laminar bedding

қырғыстардың бүрмелі ~-ы / ~ *складчатое* ~ *пластов* continuous bed folding

қырғыстардың үйлесімді ~-ы / *согласное* ~ *пластов* concordant [regular] bedding

қырғыстардың центриклиналды ~-ы / ~ *центриклинальное* ~ *пластов* centroclinal bedding

қырғыстың ~-ы / ~ *пласта* bed position, bedding

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* occurrence of oil [petroleum]

табиғи газдың ~-ы / ~ *природного газа* occurrence of natural gas

тау жыныстарының бүрмелі ~-ы / ~ *складчатое ~ горных пород* folding
тау жыныстарының кері кетіп ~-ы / ~ *регрессивное ~ горных пород* offlap,
regressive overlap

тау жыныстарының трансгрессивті ~-ы / *трансгрессивное ~ горных пород*
onlap, transgressive overlap

тау жыныстарының үйлесімді ~-ы / *согласное ~ горных пород* concordance,
conformability, conformity

тау жыныстарының үйлесімсіз ~-ы / *несогласное ~ горных пород*
discordance, non-conformity, unconformability

ЖАТУ *залегать* embed, occur, lie

аздап көлбеулікпен ~ / ~ *с небольшим наклоном* dip gently, dip at low angle

қыртыстағы қабықтар арасында ~ / ~ *среди слоев в пласте* imbed

қыртыстар аралығында ~ / ~ *между пластами* interlay

қыртыстар арасында ~ / ~ *среди пластов* embed

қыртыстар астында ~ / ~ *под пластами* underlay ~ под углом dip

қыртыстар үстінде ~ / ~ *над пластами* overlay

төмен қарай ~ / ~ *вниз* dip

ЖАУАПТЫ *ответственный*:

жүктерді кранмен орын ауыстыру үшін ~ / ~ *за перемещение грузов краном*
crane chaser

кеме бортында теңіз құрал-жабдықтарына күн сайын қызмет көрсету үшін
~ / ~ *за повседневное обслуживание морского оборудования на борту судна*
marine superintendent

қондырғыны пайдалану үшін ~ / ~ *за эксплуатацию установки* installation
manager

ЖАУАПТЫЛЫҚ *ответственность* liability, responsibility

акцияны ұстаушылардың ~-ғы / ~ *держателей акций* liability of shareholders

материалдық ~ *материальная* ~ material responsibility

ортақ ~ *солидарная* ~ joint liability

ЖАУЫП ТАСТАУ *ликвидировать* abandon, eliminate; (жабу – *закрывать*)
close down

ұнғыманы ~ / ~ *скважину* abandon a well

ЖӘШІК (ТАРТПА, СУЫРМА) *ящик* box, case

аккумуляторлы ~ *аккумуляторный* ~ accumulator box

буып-түюге арналған ~ *упаковочный* ~ packing box

кен жынысының үлгісіне арналған ~ / ~ *для керна* core box, core tray

конденсатордың ~-гі / ~ *конденсатора* condenser box

қалдыққа арналған ~ *отстойный* ~ sludge box

құрал-саймандардың жинағы бар ~ / ~ *с комплектом инструмента* tools'
kit, tools' chest

мөлшерлейтін ~ *дозировочный* ~ batch box

сұйықты сүзгенде қалатын қалдықтың ~-гі / *шламовый* ~ sludge box

ЖЕГІДЕЙ ЖЕУ *разъедание*:

қышқылмен ~ / ~ *кислотой* attack by acid

ЖЕКЕ БӨЛККЕ АЖЫРАТҚЫШ *разъем* joint; connector
су кірмейтін ~ *водонепроницаемый* ~ water-proof connector
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной трубы* casing joint
штепселді ~ *штепсельный* ~ plug connector

ЖЕЛ ветер wind

акустикалық ~ *акустический* ~ acoustical wind
бағыттас ~ / *попутный* ~ tail [fair] wind
басым ~ *господствующий* ~ prevailing [reigning] wind
бүйір ~-і / *боковой* ~ cross [side] wind
жағалау ~-і / *береговой* ~ offshore wind
күн ~-і / *солнечный* ~ solar wind
теңіз ~-і / *морской* ~ onshore wind

ЖЕЛ БАҒЫТЫН КӨРСЕТКІШ *ветроуказатель* wind cone, wind indicator

ЖЕЛДЕТКІШ *вентилятор* blower, fan

айдама ~ *нагнетательный* ~ forced-draught fan
біліктегі ~ / ~ *на валу* shaft-mounted fan
газ тазалайтын ~ *газоочистный* ~ gas-cleaning fan
жасанды тарту күшіне арналған ~ / ~ *для искусственной тяги* induced-draught fan

желдетудің тармақты ~-і / ~ *приточной вентиляции* forced-ventilation [inlet] fan

жұтып алатын ~ *всасывающий* ~ drawing fan

кептіргіш ~ *сушильный* ~ drying fan

көп қалақты ~ *многолопастный* ~ multiblade fan

қалақты ~ *лопастный* ~ blade-type fan

қалақты дөңгелегі бар ~ / ~ *с лопастным колесом* paddle-wheel fan

өстік ~ *осевой* ~ axial(-flow) fan

пневмат

икалық жетегі бар ~ / ~ *с пневматическим приводом* compressed-air operated fan

созатын ~ *вытяжной* ~ exhauster, exhaust [suction, induced-draft] fan

сорып алатын ~ *отсасывающий* ~ inlet fan

сыртқа тебуші ~ *центробежный* ~ centrifugal fan

турбиналы ~ *турбинный* ~ turbine blower

үрлейтін ~ *дутьевой* ~ blow [blast (air)] fan, blower

үрлейтін ~ *продувочный* ~ scavenger fan

шаң үрлейтін ~ *пылевой* ~ dust exhaust fan

ығыстырып шығару ~-і / ~ *вытеснения* positive displacement fan

ылғалдандырғышы бар ~ / ~ *с увлажнителем* wet-suction fan

ЖЕЛДЕТУ *вентиляция* 1. ventilation 2. (*система*) ventilation system

жасанды ~ *искусственная* ~ forced draft; artificial [induced] ventilation

көмекші ~ *вспомогательная* ~ secondary ventilation

қапталдық ~ *фланговая* ~ radical ventilation

мәжбүрлі ~ *принудительная* ~ forced ventilation
орталық ~ *центральная* ~ central ventilation
өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ industrial ventilation
табиғи ~ *естественная* ~ natural ventilation; uncontrolled ventilation
табиғи тарту күші бар ~ / ~ с *естественной тягой* natural draft ventilation
тармақты ~ *приточная* ~ plenum ventilation
тартып ~ *вытяжная* ~ exhaust ventilation
тауелсіз ~ *независимая* ~ independent ventilation
тұйық ~ *замкнутая* ~ closed-circuit ventilation
тіреуіші бар ~ / ~ с *подпором* overpressure ventilation
үрлеп ~ / ~ *обдувом* shell ventilation

ЖЕЛДІҢ ҰЙЫТҚУЫ *порыв ветра* wind gust

ЖЕЛОН *желонка* bailer

автоматты ~ *автоматическая* ~ automatic bailer

бұрғылау ~-ы / *буровая* ~ dart bailer

грейферлі ~ *грейферная* ~ clam-shell bailer

қақпағы бар ~ / ~ с *клапаном* valve bailer

мікбасты ~ *поршневая* ~ piston bailer

орталықтауышы бар ~ / ~ с *центратором* guided bailer

пневматикалық ~ *пневматическая* ~ air bailer

секциялы ~ *секционная* ~ sectional bailer

сұйықты айдауға арналған ~ / ~ для *выкачивания жидкости* dump bailer

тазалаушы ~ *очистительная* ~ cleanout bailer

тарталды ~ *тартальная* ~ oil bailer

ұңғымаға цемент ерітіндіні құюға арналған ~ / ~ для *заливки цементного раствора в скважину* cement dump

ұңғыманы тазалауға арналған ~ / ~ для *чистки скважин* cleanout bailer;
mud socket

ұңғыманы тереңдетуге арналған ~ / ~ для *углубления скважины* bailer
conductor

цементтеуші ~ *цементировочная* ~ dump bailer

ЖЕЛ ӨЛШЕУІШ *ветромер* wind gage, anemometer

ЖЕЛПУІШ *веер*:

жарылысты ұңғыманың ~-і / ~ *взрывных скважин* blast-hole ring

ЖЕЛІ (БАҒЫТ) *линия* line

ағыстың ~-сі / ~ *потока* current line

аз қарсыласу ~-сі / ~ *малого сопротивления* line of weakness

азимут ~-сі / ~ *азимута* azimuth line

айналма ~ *обводная* ~ bypass line, loop

айналма көмекші ~ *циркуляционная вспомогательная* ~ circulation booster
line

акустикалық байланыс ~-сі / ~ *акустической связи* acoustic communication line

алауот ~-сі / *факельная* ~ flare line

артылдырып құю (сыйымдылық ыдысы) ~-сі / ~ *перелива (резервуара)*

overflow line

арынды ~ *напорная* ~ pressure line

ауырлық күшінің әрекет ету ~-сі / ~ *действия силы тяжести* gravitational

vertical

басқару ~-сі / *управляющая* ~ control [pilot] line

басталу ~-сі / ~ *наступления* encroachment line

бедердің үстіңгі бетінің ~-сі / ~ *поверхности рельефа* terrain line

бұзылу ~-сі / ~ *нарушения* line of dislocation

бұрғылау ерітіндісіне арналған лақтырып тастау ~-сі / *выкидная* ~ для бурового раствора drilling mud flow line

бұрмаланған көлемдер ~-сі / ~ *искаженных масштабов* zero line

газ жинау ~-сі / *газосборная* ~ gas gathering line

газ қабылдау ~-сі / *газоприемная* ~ gas inlet [incoming gas] line

газ тәрізді бұрғылау агентіне арналған лақтырып тастау ~-сі / *выкидная* ~ для газообразного бурового агента exhaust [blowie] line

газды бұрып алып кету ~-сі / *газоотводная* ~ gas outlet [outgoing gas] line

газды тастау ~-сі / ~ *сброса газа* gas blowoff line

газды түзулеу ~-сі / *газоуравнительная* ~ gas equalizing line

гранулометриялық құрамның ~-сі / ~ *гранулометрического состава* grain-size curve

есептелудің басталу ~-сі / ~ *начала отсчета* reference line

жағып жіберуге арналған газды бұрып алып кету ~-сі / *газоотводная* ~ для сжигания flare line

жанасу ~-сі / ~ *касания* line of contact

жаппай ~ *сплошная* ~ full [solid] line

жарылыс бекетінің ~-сі / ~ *взрывных пунктов* shot point line

жер бетіндегі ~ *наземная* ~ overland [surface] line

жоғары қысым ~-сі / ~ *высокого давления* high-pressure line

кен жыныстарына сіңген су ~-сі / ~ *инфильтрации* line of percolation

кен ұңғымасын ауамен тазалау арқылы бұрғылау кезінде, бұрғыланған кен жынысына арналған лақтырып тастау ~-сі / *выкидная* ~ для выбуренной породы при бурении с очисткой забоя воздухом blowing line

кері жуу ~-сі / ~ *обратной промывки* reverse circulation line

кері жууға арналған ~ / ~ для *обратной промывки* backwash line

конденсат-су ~-сі / ~ *конденсат-вода* condensate-water line

көлбеулік негіздік ~ *наклонная базисная* ~ sloping base line

көрінетін ~ / ~ *видимости* line of sight

кіргізу ~-сі / ~ *впуска* admission [upstream, suction] line

қаньғу ~-сі / ~ *насыщения* saturation line

қарсы қысым жасауға арналған ~ / ~ для *создания противодействия* back-pressure line

қиылысу ~-сі / ~ *пересечения* line of intersection

қиысушы ~ *секущая* ~ secant

қолбелгі қою ~-сі / ~ *визирования* axis of sight, observing line

куат ~-сі / *силовая* ~ power [field] line, line of force
 құрал-сайманды теңселтуге арналған (су асты ұңғымасында) ~ / ~ *для за-
 качки инструмента (в подводную скважину)* tool injection line
 құрама ~ *сборная* ~ gathering line
 құю ~-сі / *наливная* ~ loading [filling] line
 қыртыстану ~-сі / ~ *напластования* stratification line
 қысым орталығының ~-сі / ~ *центров давления* center-of-pressure line
 қысымды реттеу ~-сі / ~ *регулирования давления* pressure control line
 манифольд ~-сі / ~ *манифольда* manifold line
 мәліметтерді беру ~-сі / ~ *передачи данных* data line
 мұнайды жинау ~-сі / *нефтеборная* ~ oil gathering line
 нөлдік иілу ~-сі / ~ *нулевого склонения* zero [agonic] line
 нөлдік куат ~-сі / ~ *нулевых напряжений* neutral axis
 ойылып құлау ~-сі / ~ *обрушения* line of caving
 орталық кәріз ~-сі / *канализационная* ~ effluent [disposal] line
 орталықтандырушы ~ *центровая* ~ line of centers, pitch line
 өлкелік су ~-сі / ~ *краевой воды* edge-water line
 саз ~-сі / ~ *глин* shale (deflection) line
 сарқынды су ~-сі / ~ *сточная* ~ overflow line
 сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ seismic line
 сейсмо тектоникалық ~ *сейсмотектоническая* ~ tectoseismic line
 су бөлетін бағананы нық бекіту ~-сі / ~ *глушения водоотделяющей колонны*
 riser kill line
 су бөлетін бағананың штуцерлі ~-сі / *штуцерная* ~ *водоотделяющей колон-
 ны* riser choke line
 суды тастау ~-сі / ~ *сброса воды* water drainage line
 сулануға арналған ~ / ~ *для заводнения* water flood line
 сұрыптау ~-сі / ~ *выборки* selection line
 сығып толтыру ~-сі / *нагнетательная* ~ discharge [delivery] line
 сыйымдылық ыдысының лақтырып тастау ~-сі / *выкидная* ~ *резервуара*
 tank flow [tank shipping] line
 тастау ~-сі / ~ *сброса* fault line, fault trace
 тасымалдау ~-сі / *транспортная* ~ transportation line
 тектоникалық ~ *тектоническая* ~ trend [tectonic] line
 теңгеру ~-сі / *уравнительная* ~ balance [equalizing] line
 технологиялық ~ *технологическая* ~ production line
 торапты ~ *магистральная* ~ load line
 төгу ~-сі / *сливная* ~ drain [drop-out] line
 трансмиссиялық ~ *трансмиссионная* ~ transmission line
 тісті ілмектелу ~-сі / ~ *зубчатого зацепления* gear line
 ұңғымаға құю ~-сі / ~ *долива скважины* fill-up line
 ұңғыманы нық бекіту ~-сі / ~ *глушения скважины* kill line
 ұңғыманы нық бекіту үшін ерітіндіні алып келетін ~ / ~ *подводящая рас-
 твор для глушения скважины* kill line

ұсталып қалу ~-сі / ~ *задержки* delay line
үдеу ~-сі / ~ *нарастания* line of growth
цементтеу ~-сі / *цементировочная* ~ cementing line
штуцерлі ~ *штуцерная* ~ choke line
штуцерлі және ұңғыманы нық бекіту ~ / ~ *штуцерная и глушения скважины* integral choke and kill lines
шығару ~-сі / *выпускная* ~ exhaust line
шығыңқы ~ *выпуклая* ~ raised line
ықпал ету ~-сі / ~ *влияния* influence line
іс жүзіндегі көкжиектің ~-сі / ~ *действительного горизонта* true horizon line

электр беру ~-сі / ~ *электропередачи* (power) transmission line
электр энергиясын беру ~-сі / ~ *передачи электроэнергии* power mains, power line

ЖЕМІРУ *абразия* abrasion

желмен ~ *ветровая* ~ wind abrasion

мұзды ~ *ледниковая* ~ glacial abrasion

өзенді ~ *речная* ~ fluvial abrasion

сүмен ~ *водная* ~ water abrasion

теңізді ~ *морская* ~ marine erosion; wave abrasion

толқынды ~ *волновая* ~ wave abrasion

ЖЕР АСТЫ *подпочвенный* underground

ЖЕР АСТЫ СУЫ *грунтовка* coat, (under)coating, priming

ЖЕР БЕТІНДЕГІ *надземный* elevated, above-ground, overhead

ЖЕР ҚОЙНАУЫ *недра* bowels, subsurface; mineral resources

ЖЕР МАНТИЯСЫ *мантия Земли* Earth's mantle, Earth's shell, mantle of the Earth

ЖЕР СУЛАНДЫРУ *обводнять* encroach

ЖЕРЛЕНГЕН *погребенный* buried, connate, embedded

терең ~ *глубоко* ~ deeply buried

ЖЕРЛЕСТІРІЛМЕГЕН *незаземленный* earth-free, off-ground

ЖЕТЕ/К (ЖЕЛІ) *привод* actuating device, actuator, drive, shaft, transmission
айнымалы токпен жұмыс істейтін электр қозғалтқыштың ~-гі / ~ *от электродвигателя переменного тока* alternating-current generator

бұрғылау қондырғысының ~-гі / ~ *буровой установки* drilling-rig drive

генератордың ~-гі / ~ *генератора* generator drive

қозғалтқыштың ~-гі / ~ *от двигателя* power drive

ротордың ~-гі / ~ *ротора* rotary drive

сорғының ~-гі / ~ *насоса* pump drive

тереңнен сору сорғысының ~-гі / ~ *глубинного насоса* subsurface pump drive

ЖЕТКІЗЕ БҰРҒЫЛАУ *добуривание* drilling-in

ЖЕТКІЗУ І доведение:

құбыр желісін жағалауға дейін ~ / ~ *трубопровода до берега* beaching a pipeline

талап етілген параметрге дейін ~ / ~ до *требуемых параметров* conditioning

ЖЕТКІЗУ II доставка delivery, handling, haul(age)

бұрғылау мұнарасына ~ / ~ на *буровую* moving in

құрал-сайманды ~ / ~ *оборудования* equipment delivery

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil delivery

ЖЕТКІЗУ III подводить deliver, feed; carry, convey

ЖЕТКІЗІП ҚҰЮ доливать (сыйымдылық, бак – *резервуар, бак*) top [fill] up

ЖЕТПЕЙ ӨЛШЕНГЕН недовес underweight

ЖЕТІЛДІРУ I модернизация modernization

ЖЕТІЛДІРУ II (ЖАҚСАРТУ) разрабатывать:

ашық кенішті ~ / ~ *карьер* quarry

ашық тәсілмен ~ / ~ *открытым способом* excavate

құрылымды ~ / ~ *конструкцию* develop

ЖЕТІЛДІРУ III (КЕМЕЛНЕ КЕЛТІРУ) усовершенствование

development, improvement; (жетілдіру – *модернизация*) bringing-up to date, updating

ЖЕТІЛМЕГЕНДІК несовершенство imperfection

ашу дәрежесі бойынша ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины по степени вскрытия* well imperfection due to partial penetration

аяқтау тәсіліне орай ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины из-за способа закончивания* well imperfection due to the method of completion

ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины* well imperfection

ұңғыманың гидродинамикалық ~-гі / *гидродинамическое* ~ *скважины hydrody-namic(al)* imperfection

ЖЕТІЛУ (ТҮТАСУ) срацивание:

өте жақын ~ / ~ *впритык* butt

сымдардың ~-і / ~ *проводов* binding

ЖЕТІСПЕУШІЛІК недостаток:

газдың ~-гі / ~ *газа* gas shortage

мұнайдың ~-гі / ~ *нефти* oil shortage

Жарылғыш заттар (ЖЗ) взрывчатое вещество (**ВВ**) blasting agent, explosive

ЖИЕКТЕМЕ рамка frame

біріктіру ~-сі / *соединительная* ~ tenninal [connecting] strip

кадрлаушы ~ *кадрирующая* ~ masking frame

картаның ~-сі / ~ *карты* map margin

нысаналау ~-сі / *визирная* ~ finder frame

ЖИЕКТЕУ оконтуривание contouring, delimitation, delineation

мұнай кеніштерін ~ / ~ *нефтяных месторождений* delineation of oil fields

ЖИНАҚ набор:

бөлшектер ~-ғы / ~ *деталей* kit

кілттер ~-ғы / ~ *ключей* wrench set, wrench kit

құрал-саймандар ~-ғы / ~ *инструментов* tool kit

мәліметтер ~-ғы / ~ *данных* data set

ЖИНАҚТАМА комплект assembly, set

бұрғылау ~-сы / *бурильный* ~ drilling tools
 бұрғылау құрал-жабдығының ~-сы / ~ *бурильного оборудования* drilling equipment set
 қосымша қажет бөлшектердің ~-сы / ~ *запасных частей* set of spare parts
 құралдардың ~-сы / ~ *инструментов* tools' kit
 құтқару құралдарының ~-сы / *спасательный* ~ abandonment [survival] suit
 су бөлетін бағанның ~-сы / ~ *водоотделяющей колонны* riser assembly
 тісті дөңгелектердің ~-сы / ~ *зубчатых колес* gear set
 ұңғыманы ұстап тұру құбырының ~-сы / ~ *обсадных труб* casing string set
ЖИНАҚТЫЛЫҚ *сходимость* convergence
 ағынның ~-ғы / ~ *потока* convergence of flow
ЖИНАЛУ *инфильтрат* infiltrate
ЖИНАСТЫРУ *накопление* accumulation
 бұрғылаудың сүзілген қалдығын ~ / ~ *бурового шлама* accumulation of cuttings
ЖИНАУ (ЖИЮ) *сбор* collection, gathering
 газды ~ / ~ *газа* gas collection, gathering of gas
 мұнай мен газды ~ / ~ *нефти и газа* oil and gas gathering
 мұнайды ~ / ~ *нефти* gathering of oil
 өзі ағу арқылы мұнайды ~ / ~ *нефти самотеком* gravity-type oil gathering
 сарқынды суларды ~ / ~ *сточных вод* sewage disposal
 судың бетіндегі мұнайды ~ / ~ *нефти с поверхности воды* skimming
ЖИНАУШЫ (ЖИНАҚТАУШЫ) *накопитель* accumulator
ЖИЛІК *частота* frequency
 автотербелістер ~-гі / ~ *автоколебаний* free-running frequency
 айналу ~-гі / ~ *вращения* rotations per minute, rotational speed, speed of rotation
 ақаулар ~-гі / ~ *отказов* failure rate
 бұрғылау қашауының айналу ~-гі / ~ *вращения бурового долота* drilling bit rotations per minute
 бұрғылау құрал-сайманының айналу ~-гі / ~ *вращения бурового инструмента* drilling tool rotations per minute, drilling tool rotation speed
 бұрыштық ~ *угловая* ~ angular [radian] frequency
 дабылдың ~-гі / ~ *сигнала* signal frequency
 дыбыстық ~ *звуковая* ~ sonic [sound, audio, acoustical] frequency, AF
 ең үлкен ~ *наибольшая* ~ upper frequency
 естілетін ~ *слышимая* ~ audio frequency
 желінің ~-гі / ~ *сети* network frequency
 жиі болып тұратын (елеуіш туралы) ~ *частый (о сите)* narrow-meshed
 жоғарғы ~ *высокая* ~ high frequency HF
 жөндеудің ~-гі / ~ *ремонта* repair rate
 жұмыс ~-гі / *рабочая* ~ operating frequency
 заттың ауыспалы кезеңінің ~-гі / *критическая* ~ critical frequency
 кешендік ~ *комплексная* ~ complex frequency

көлденең тербелістердің ~-гі / ~ *поперечных колебаний* frequency in roll, roll frequency

көрсетілген ~ *номинальная* ~ nominal frequency

көтеріп тұратын ~ *несущая* ~ carrier (frequency)

куат беруші токтың ~-гі / ~ *питающего тока* supply frequency

негізгі ~ *основная* ~ base frequency

нөлдік ~ *нулевая* ~ zero frequency

өндірістік ~ *промышленная* ~ commercial [mains] frequency

резонансқа түскен ~ *резонирующая* ~ axial resonant frequency

соғылу ~-гі / ~ *биений* beat frequency

соққылардың ~-гі / ~ *ударов* percussion frequency

теңгергіш тербетулерінің ~-гі / ~ *качаний балансира* beam oscillation frequency

тербелістер ~-гі / ~ *колебаний* vibration frequency

тербелістің өзіндік ~-гі / *собственная* ~ *колебаний* natural frequency

тербелістің сипаттамалық ~-гі / *характеристическая* ~ *колебаний* characteristic frequency

тербетулер (станок-сорғыштар) ~-гі / ~ *качаний (станка-качалки)* oscillation frequency

толқындар ~-гі / ~ *волны* wave frequency

төменгі ~ *низкая* ~ low frequency, LF

түсіріп-көтеру операцияларының ~-гі / ~ *спускоподъемных операций* trip frequency

ұзына бойғы тербелістердің ~-гі / ~ *продольных колебаний* frequency in pitch, pitch frequency

ұршықша оқпанының айналу ~-гі / ~ *вращения ствола вертлюга* swivel stem rotations per minute

циклдердің ~-гі / ~ *циклов* cycle frequency

шақырулар ~-гі / ~ *вызовов* calling rate, calling frequency

шекті ~ *предельная* ~ cut-off [limiting] frequency

эталондық ~ *эталонная* ~ standard frequency

ЖОБА (НҮСҚА) проект design, scheme; program

бағананы түсіру мен цементтеу ~-сы / ~ *на спуск и цементирование колонны* casing running and cementing procedure

жасалымға дейінгі ~ / ~ *доработки* additional development program

кеніш жасалымының ~-сы / ~ *разработки месторождения* development program

қосымша өндіру бойынша жұмыстың ~-сы / ~ *работы по вторичной добыче* secondary recovery project

өңделіп болған ~ *переработанный* ~ revised design

сала аралық ~ *межотраслевой* ~ joint industry project

ұңғыманы бекіту ~-сы / ~ *крепления скважины* casing program

ЖОБАЛАУ проектирование designing, planning

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* planning of well

ЖОҒАЛТУ (АЙЫРЫЛУ) *потер/я* loss

- абсорбция салдарынан ~ ~ *вследствие абсорбции* absorption loss
айналып тұруды ~ / ~ *циркуляции* lost of circulation, lost returns
арынды ~ / ~ *напора* head loss
аэрацияланған ~ *аэрированный* ~ aerated flow
булану салдарынан мұнайды ~ / ~ *нефти от испарения* shrinkage
бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud stream [flow]
бұрғылау ерітіндісінің ~-лары / ~и *бурового раствора* drilling mud loss
бұрғылау қашауының диаметрін ~ / ~ *диаметра бурового долота* drilling bit gage loss
гидравликалық ~-лар / *гидравлические* ~и resistance head, fluid-flow pressure loss
желідегі (ғаздағы) ~-лар / ~и *в линии (газа)* line loss
желілік ~ *линейный* ~ linear flow
жұмыс уақытын ~ / ~ *рабочего времени* lost-time accident
жылулық ~-лар / *тепловые* ~и heat losses поток current, flow, stream
кері ~ *обратный* ~ backwash
кіру кезінде ~ / ~ *на входе* inlet loss
қуатты ~ / ~ *мощности* power dissipation, power waste
қуатты ~ / ~ *энергии* power loss, power waste
құбыр желісінде қозғалған мұнай өнімдерін ~ / ~ *движущегося в трубопроводе нефтепродукта* oil stream
құбыр желісіндегі ~ / ~ *в трубопроводе* (pipe)line pressure loss
құрылымдық өзекпен бірге ~ / ~ *со структурным ядром* plug flow
қысымды ~ / ~ *давления* pressure drop
лайлы ~ *грязевой* ~ sill
ламинарлы ~ *ламинарный* ~ laminar flow
орнатылмаған ~ *неустановившийся* ~ unsteady flow
өрлемені ~ *восходящий* ~ upward flow, upflow
сақиналы кеңістіктегі гидравликалық ~-лар / *гидравлические* ~и *в кольцевом пространстве* pressure loss in annulus
сақтау кезінде мұнай өнімдерін ~ / ~ *нефтепродуктов при хранении* oil-stock loss
сақтау кезіндегі ~-лар / ~и *при хранении* storage losses
селдік ~ *селевой* ~ mudflow
сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ downstream
турбулентті ~ *турбулентный* ~ turbulent flow
тұрақтылықты ~ / ~ *устойчивости* crippling
ұңғыманың диаметрін ~ / ~ *диаметра скважины* gage loss of hole
шығарып тастау желісіндегі гидравликалық ~-лар / *гидравлические* ~и *на выкидной линии* discharge pipe losses
- ЖОҒАРЫ АҒЫНДЫ *высоконапорный* high-head, high-pressure**
ЖОҒАРЫ ДӘРЕЖЕЛІ ӨТП КЕТЕТІН *высокопроницаемый* high-permeable

ЖОҒАРЫ ДЕБИТТІ *высокодебитный* high-output

ЖОҒАРЫ КҮКІРТТІ *высокосернистый* sour, high-sulfur

ЖОҒАРЫ ҚҰАТТЫ *высокомоцный* heavy-duty

ЖОҒАРЫ ӨНІМДІ *высокопроизводительный* highly productive, high-output

ЖОҒАРЫ СЕЗІМТАЛ *высокочувствительный* highly sensitive

ЖОҒАРЫЛАТУ *повышать:*

жылдамдығын ~ / ~ *скорость* gear up

сорғының пәк-ін (пайдалы әсер коэффициенті) ~ / ~ *кпд насоса* improve pump efficiency

ЖОҒАРЫЛАУ I (КӨТЕРІЛУ) *подъем 1.* (деңгейдің – *уровня*) ascent, elevation, rise, lift 2. (жүкшығырмен – *лебедкой*) lifting, hoisting; (ұңғымадан – *из скважины*) pulling out

бағананың ~-і / ~ *колонны* pulling out the string

бақыланатын ~ *контролируемый* ~ controlled ascent

бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* pulling out the drill string

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* pulling out of drill bit

континенттік ~ *континентальный* ~ continental rise

құбырдан тыс кеңістік бойынша ~ / ~ *по затрубному пространству* lifting through the annular space

құралдың жүкшығырмен ~-і / ~ *инструмента лебедкой* tool hoisting

мұнайдың ~-і / ~ *нефти* lifting of oil

мінбе діңгегінің ~-і / ~ *мачтовой вышки* raising of mast

мінбенің ~-ы / ~ *вышки* derrick erection [raising]

сатыланған (сүңгуірдің) ~ *ступенчатый* ~ (*водолаза*) decompression

сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* lifting of liquid

тартүтікгі ~ *капиллярный* ~ capillary rise, capillary lift

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-і / ~ *обсадной колонны* pulling out the casing string

үстіңгі бетке ~-і / ~ *на поверхность* bringing up to the surface

ЖОҒАРЫЛАУ II (ҚҰЙЫЛУ, ҮДЕУ) *прилив* boss

жуу шүмегінің астында ~ / ~ *под промывочное сопло* nozzle boss

конус тәрізді ~ *конусообразный* ~ nipple

қолмен ажыратуға арналған ~ / ~ *для ручного отцепления* manual override boss

ЖОЙЫЛҒАН *ликвидированный* (ұңғыма туралы – *о скважине*) abandoned

ЖОЙЫЛЫП КЕТУ *исчезать* die out, disappear

ЖОЙЫП ТАСТАУ *устранять:*

бұзылушылық себептерін ~ / ~ *причину неисправностей* remove the cause of a trouble

дұрыс жұмыс істемеуді ~ / ~ *неполадки* debug, doctor

ЖОҚ БОЛУ (ЖОҚТЫҚ) *отсутствие:*

ағыстың ~-ы / ~ *потока* no-flow condition

біріктірудің ~-ы / ~ *соединения* lack of bond

қоспалардың ~-ы / ~ *примесей* freedom from impurities
қыртыс контурындағы тармақтың ~-ы / ~ *притока на контуре пласта*
closed boundary

тепе-теңдіктің ~-ы / ~ *равновесия* imbalance
улылықтың ~-ы / ~ *токсичности* nontoxicity
іліктірудің ~-ы / ~ *сцепления* lack of adhesion

ЖОЛ І пұт:

толқындардың ~-ы / ~ *волн* wave path

ЖОЛ ІІ (ТРАССА) *трасса* route

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline route

ұңғыма оқпанының ~-ы / ~ *ствола скважины* course of hole, hole path

ЖОЛ БОЙЫНДАҒЫ ЖҮК ҚОЙМАСЫ *пакгауз* warehouse, storehouse;
freight house

ЖОЛ ТАЛҒАМАЙТЫН АВТО *вездеход авто* cross-country [all-terrain]
vehicle, off-road truck

ЖОЛ ТАРТУ *трассировка* laying

құбыр желісіне ~ / ~ *трубопровода* pipeline layout

ЖОНҒЫШ (КЕСКІШ) *резец* chisel, cutter

бұрғылап тесуге арналған ~ / ~ *для рассверливания* boring cutter

жартылай кристаллды алмасты ~ *поликристаллический алмазный* ~
polycrystalline diamond cutter

қашайтын ~ *растачивающий* ~ boring cutter

ЖОҢҚА *стружка* chip, cut

целлофанды ~ *целлофановая* ~ shredded cellophane

ЖОСПАР *план:*

бұрғылау жұмыстарының ~-ы / ~ *буровых работ* drilling program

жасалым (көшістің) ~-ы / ~ *разработки (месторождения)* development program

құбыр желісі трассасының ~-ы / ~ *трассы трубопровода* route of pipeline

құбыр желісінің құрылыс ~-ы / ~ *строительства трубопровода* pipeline
project

өндіру ~-ы / ~ *добычи* production program

өндірістік ~ *производственный* ~ production schedule

ЖОСПАРЛАУ *планирование* planning

геологиялық-кәсіпшілік ~ *геолого-промысловое* ~ geologic productioi
planning

егжей-тегжейлі кәсіпшілік ішінде ~ *детальное внутрипромысловое* ~
detail field development planning

өндіруді ~ / ~ *добычи* production planning

ЖОСЫҚ (ТӘРТІП, ТӘЛІМ) *поведение* behavior

қыртыстың ~-ғы / ~ *пласта* reservoir behavior, reservoir performance

су айдауыш мұнара режиміндегі қыртыстың ~-ғы / ~ *пласта с водонапор-ным режимом* performance of water-drive reservoir

сүйреу кезіндегі құрылымның ~-ғы / ~ *конструкции при буксировке*
behavior of structure under tow

ұңғыманың ~-ғы / ~ *скважины* performance of a well

фазалық ~ *фазовое* ~ phase behavior

ЖОТА хребет ridge

антиклиналды ~ *антиклинальный* ~ anticlinal ridge

су асты ~-сы / *подводный* ~ submerged ridge

тау ~-сы / *горный* ~ mountain range, mountain ridge

тұз ~-сы / *соляной* ~ salt ridge

ЖОЮ I (ТАРАТУ) ликвидация liquidation, elimination, abandonment

ағып кетуді ~ / ~ *утечек* leakage elimination

апатты ~ / ~ *аварий* accident elimination

біріккен кәсіпорынды ~ / ~ *совместного предприятия* dissolution of a joint venture

гидраттарды ~ / ~ *гидратов* hydrate elimination

жарғымен келісілген ~ / ~ *оговоренная уставом* liquidation stipulated by statutory documents

кәсіпорынды ~ / ~ *предприятия* closing-down of an enterprise

келісім-шартты ~ / ~ *контракта* closing out a contract

қаратып алу ~ / ~ *поглощения* lost circulation control

қорды ~ / ~ *фондов* liquidation of funds

құбырды ұстап алуды ~ / ~ *прихвата труб* releasing of stuck pipes

нақты ~ *реальная* ~ actual liquidation

толық ~ *полная* ~ complete liquidation

ұңғыма оқпанындағы тығынды ~ / ~ *пробки в стволе скважины* borehole bridge elimination

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well abandonment, abandonment of a well

ұңғыманы бір жолата ~ *окончательная* ~ *скважины* permanent well abandonment

филиалды ~ / ~ *филиала* dissolution of a branch

шартты ~ *условная* ~ conditional liquidation

ЖОЮ II устранение:

бұзылушылықты ~ / ~ *неисправностей* trouble-shooting

пайдалану кезіндегі бұзылуды ~ / ~ *эксплуатационных неполадок* elimination of operational problems

салбырап тұруды ~ / ~ *провисания* sag take-up

шуды ~ / ~ *шума* noise elimination

ЖӨНДЕУ I (жабдық) *наладка (оборудования)* adjustment, sett(ing)-up

ЖӨНДЕУ II (ЖАМАУ-ЖАСҚАУ) ремонт repair, maintenance, remedy

жолдың үстіңгі қабатын ~ / ~ *дорожного покрытия* patch work, patching repair

жоспардан тыс ~ *внеплановый* ~ off-schedule maintenance

күрделі ~ *капитальный* ~ (general) overhaul, maintenance, workover, major repair

қалпына келтіретін ~ *восстановительный* ~ reconditioning

құбыр желісінің ағымдағы ~-і / *текущий* ~ *трубопровода* pipeline maintenance

сорғыларды ~ / ~ *насосов* pump repair
су асты ~-і / *подводный* ~ underwater repair
сұйыққойманың сыртқы қабын ~ / ~ *корпуса резервуара* tank surface
reconditioning

ұңғымаларды ~ / ~ *скважины* remedial work on well, well repair, well remedy
ұңғыманың ағымдағы ~-і / *текущий* ~ *скважины* well maintenance (running)
job, well servicing

ұңғыманың жер асты ~-і / *подземный* ~ *скважины* well remedial work,
production maintenance of well

ұсақ ~ *мелкий* ~ minor repair

ЖӨНДЕУГЕ ЖАТАТЫНДЫҚ *ремонтпригодность* maintainability

ЖӨНДЕУШІ *монтер* mounter, fitter

байланысты ~ / ~ *связи* communication technician

желлік ~ *линейный* ~ line(s)man

кабелді ~ *кабельный* ~ cableman, cable splicer

ЖӨНЕЛТУ *отправлять* ship; dispatch

автомашина тасымалымен ~ / ~ *автотдорожным транспортом* dispatch by
track

су тасымалымен ~ / ~ *водным транспортом* ship by water

теміржол тасымалымен ~ / ~ *железнодорожным транспортом* dispatch by rail

ЖУАНДАУ (ҚАЛЫҢДАУ) утолщение:

қырғыстың ісініп ~-ы / *раздутое* ~ *пласта* belly

ЖУРНАЛ *журнал* log (book)

бұрғылау ~-ы / *буровой* ~ drilling record, drilling log (book), driller's log

жыныс үлгілерінің талдау мәліметтерін тіркеу ~-ы / ~ *регистрации данных*
анализа кернов core analysis [core sample] log

өндіру ~-ы / ~ *добычи* production record

ЖУУ I *вымывать* outwash, wash over, wash away, hollow out

ЖУУ II (ЖУЫП-ШАЮ) *промывка* flushing, wash(ing), washover

бұрғылау ерітіндісімен ~ / ~ *буровым раствором* drilling mud washing
[flushing]

кері бағытта ~ / ~ *в обратном направлении* backwashing, reverse circulation

қою сазды ерітіндімен ~ / ~ *густым глинистым раствором* thick flushing

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline flushing

сазды ерітіндімен ~ / ~ *глинистым раствором* clay flushing

сумын ~ / ~ *водой* water flushing

сұйықтың ағынымен ~ / ~ *струей жидкости* flushing

сілтілі ерітіндімен ~ / ~ *щелочным раствором* alkali washing

ұңғыманы қатты су ағынымен ~ / ~ *скважины сильной струей воды* jetting

ұңғыманы қышқыл ерітіндімен ~ / ~ *скважины кислотным раствором*
acid washing

ұңғыманы ыстық мұнаймен ~ / ~ *скважин горячей нефтью* hot oiling

ЖУЫП КЕТПРУ *вытраивать* erode, etch away, remove by etching

ЖУҚА ҚАБАТ/Ы *пропласток* interlayer, stringer

газды ~ *газовый* ~ gas streak

жоғары арынды ~ *высоконапорный* ~ high-pressure stringer

қатты жыныстың ~ / ~ *твердой породы* bed of hard rock

өнімді ~ *продуктивный* ~ effective pay

саздың ~ / ~ *глины* clay parting, clay section

тұздың ~ / ~ *соли* salt stringer

тығыз ~ *плотный* ~ tight stringer

ЖҰҚА ТҮЙРЛІ *тонкозернистый* fine-grained

ЖҰҚАЛАП ҰНТАҚТАЛҒАН *тонкоизмельченный* fine-divided,

overground

ЖҰҚАЛТЫР (ҚАҚТАМА) *фольга* foil

алюминий ~-ы / *алюминиевая* ~ aluminum foil

орамаланған ~ *рулонная* ~ roll foil

ЖҮЛҚИ КӨТЕРУ *рывок* jerk, kick

ЖҮЛЫП АЛУ *экстрагирование* extraction

ЖҮМСАҚ (БОС, КҮПСЕК) *рыхлый* friable, unconsolidated, loose

ЖҮМСАРТҚЫШ *мягчитель* softener

ЖҮМСАРТУ (ЖҮМСАРУ) (суды) *смягчение (воды)* softening

суды ~ / ~ *воды* water softening

ЖҮМЫС (ІС, ҚЫЗМЕТ) *работ/а* work; operation, running, service, per-

formance

бос жүріс кезіндегі ~ / ~ *на холостом ходу* idling

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* bit operation, bit performance

дала жағдайындағы ~ / ~ *в полевых условиях* field work

желдің ~-ы / ~ *ветра* wind action

күрделі жөндеу бойынша ~-тар / ~-ы *по капитальному ремонту* turnover jobs

қондырғының ~-ы / ~ *установки* plant operation

құбырлармен ~ істеу / ~ *с трубами* pipe handling

құмдауыт тығындарды шаю бойынша ~-тар / ~ *по размыву песчаных пробок* sand washing

құрылымның ~-ы / ~ *конструкции* structural behavior

қызмет көрсетуші қызметкерлерсіз ~ / ~ *без обслуживающего персонала* unattended operation

қышқылды өңдеу бойынша ~-тар / ~-ы *по кислотной обработке* acidizing jobs

мәліметтермен ~ істеу / ~ *с данными* data handling

мұнай немесе мұнай өнімдерін төгу, құю және тасымалдау бойынша ~ / ~ *по сливу, наливу и перекачке нефти или нефтепродуктов* oil handling

толқындардың ~-ы / ~ *волн* wave action

уақыттың нақты көлеміндегі ~ / ~ *в реальном масштабе времени* real-time operating

ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* downhole performance

ұңғыманы нықтап бекіту бойынша ~-тар / ~-ы *по глушению скважины* well-kill service

ұңғыманы тазалау бойынша ~-тар / ~ы *по очистке скважины* clean-up jobs
 үзілістермен ~ істеу / ~ с *перебоями* erratic operation; rough running
 цементпен ~ істеу / ~ с *цементом* cement handling
 цементтеу бойынша ~-тар / ~ы *по цементированию* cementing jobs
ЖҰМЫС ҚАБІЛЕТТІЛІГІ *работоспособность* (машинаның – *машины*) serviceability, efficiency; (материалдың – *материала*) durability
ЖҰМЫС ІСТЕЙТІН *работающий* acting, working, running
 газ отынымен ~ / ~ на *газовом топливе* gas-fired
 сұйық отынмен ~ / ~ на *жидком топливе* oil-fired
ЖҰМЫС ІСТЕМЕЙТІН *неработающий* idle
ЖҰМЫС ІСТЕУ І *работать* operate, work, run
 майланбаған күйде ~ / ~ без *смазки* run dry
 көмегімен ~ / ~ при *помощи* flcajar
 экскаватормен ~ / ~ *экскаватором* excavate
ЖҰМЫС ІСТЕУ ІІ *функционировать* function, work, operate
ЖҰМЫСШЫ *рабочий* operator, worker, workman
 аға ~ *старший* ~ foreman
 бұрғылау бригадасының ~-сы / ~ *буровой бригады* drillman
 бұрғылау бригадасының қосалқы ~-сы / *подсобный* ~ *буровой бригады*
 roustabout
 бұрғылау мұнарасындағы ~ / ~ на *буровой* floor hand, roughneck, rig helper
 білікті ~ *квалифицированный* ~ skilled worker
 біліктілігі төмен ~ *малоквалифицированный* ~ low-skilled [unskilled] worker
 жоғары білікті ~ *высококвалифицированный* ~ highly skilled worker
 жоғарыда жұмыс істейтін ~ *верховой* ~ derrickman
 құбырлармен жұмыс істейтін бұрғылау бригадасының ~-сы / ~ *буровой бригады*, *оперирующий трубами* pipe stabber
 сорғы стансасының ~-сы / ~ *насосной станции* pump man, pumper
ЖҰ/П (ҚОСАҚ) *пара* pair; couple
 айналып тұратын ~ *вращающаяся* ~ *сил* turning couple
 ашық кинематикалық ~ *открытая кинематическая* ~ unclosed pair
 бұрамалы кинематикалық ~ *винтовая кинематическая* ~ screw pair
 кинематикалық ~ *кинематическая* ~ kinematic pair
 күш ~-ы / ~ *сил* force couple
 мүжілушілік ~ *коррозионная* ~ corrosion couple
 плунжерлі ~ *плунжерная* ~ plunger pair
 тұйықталған кинематикалық ~ *замкнутая кинематическая* ~ closed pair
 тісті ~ *зубчатая* ~ gear wheel and pinion
 үйкелу ~-ы / ~ *трения* friction pair
 шар – ершік ~-ы / ~ *шарик – седло* ball-and-seat
ЖҰТҚЫШ *поглотитель* absorbent, absorber
 газды ~ / ~ газа scrubber
ЖҰТУ (СІЦІРУ) *поглощать* absorb, take in
 дірілдеуді ~ / ~ *вибрации* damp

суды ~ / ~ воду hydrate

ЖҰТЫЛУ *поглощение* absorption

бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ бурового раствора lost circulation, lost returns, drilling mud loss(es)

бұрғылау ерітіндісінің қарқынды ~-ы / *интенсивное* ~ бурового раствора difficult lost circulation

дыбыстың ~-ы / ~ звука sound absorption

дірілдеудің ~-ы / ~ вибраций damping

жылудың ~-ы / ~ тепла cooling

үстіңгі ~ *поверхностное* ~ adsorption

ЖҮЗ I лезвие bit, blade, cutting [knife] edge

жыныс үлгісін бұрғылау қашауының ~-і / ~ *кернового бурового долота* drilling head edge

қашаудың ~-і / ~ долота nose of a chisel

қашаудың кесетін ~-і / *режущее* ~ долота cutting blade

фрезердің ~-і / ~ фрезера mill blade

ЖҮЗ II фаска bevel, chamfer, face

конустық ~ *коническая* ~ cone face

мікбастың ~-і / ~ поршня piston chamfer

тістің ұшындағы ~ ~ *при вершине зуба* tooth crest

ЖҮЗГІШТІ/К плавучесть buoyancy, floatability

мұнайдың ~-гі / ~ нефти oil buoyant

жағымды ~ *позитивная* ~ positive buoyancy

ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ *производить*:

барлауды (кенішті) ~ / ~ *разведку (месторождения)* explore

құммен атқылап тазалауды ~ / ~ *пескоструйную очистку* sandblast

ұнғыманың өнімді жиілігінде (мұнай дабитін ұлғайту үшін) жарылысты ~ / ~ *взрыв в продуктивном интервале скважины (для увеличения дебита нефти)* shoot the well

іздеуді (мұнай мен газды) ~ / ~ *поиски (нефти и газа)* quest

ЖҮЗЕТІН плавучий buoyant, floating

ЖҮЙЕСІ (ЖҮЙЕ) *система* system

«Лоран» навигациясының ~ / ~ *навигации «Лоран»* long-range navigation system, LORAN

«Шоран» навигациясының ~ / ~ *навигации «Шоран»* short-range navigation system, SHORAN

ағынды реттеу ~ / ~ *регулирования потока* flow system

айналдыру сәтін бақылау мен реттеу ~ / ~ *контроля и регулирования вращающего момента* torque control and monitoring system

ақпараттық менеджмент ~ / ~ *информационного менеджмента* data management system, DMS

алыс қашықтықтан басқару ~ / ~ *дистанционного управления* remote control system

апаттық акустикалық басқару (су асты превенторлар) ~ *аварийная акусти-*

ческая ~ управления (подводным оборудованием) emergency acoustic back-up control system
 апаттық акустикалық жабу (су асты превенторлар) ~ аварийная акустическая ~ закрытия (подводных превенторов) emergency acoustic closing system
 апаттық қорғау ~ / ~ аварийной защиты safety [emergency protection] system
 аумақтық су толтыру ~ / ~ площадного заводнения dispersed injection (waterflood) system
 ашық гидравликалық ~ открытая гидравлическая ~ open hydraulic system
 әмбебап ~ универсальная ~ comprehensive system
 бағыттау ~ / ~ ориентации position sensing [position reference] system
 бағыттаушы темір арқанды (су асты-сағалық құрал-жабдықтарды) қайталап байланыстыру ~ / ~ повторного соединения направляющего каната (подводно-устьевого оборудования) guideline replacement system
 байланыстың акустикалық көмекші ~ акустическая вспомогательная ~ связи acoustic back-up communications system
 бақылау мен басқарудың мәліметтерін алыс қашықтықтан жинау ~-сі / ~ дистанционного сбора данных контроля и управления remote data acquisition and control system
 басқару ~ / ~ управления control system
 басқарудың (су асты құрал-жабдықтарымен) шығарып алатын ~ извлекаемая ~ управления (подводным оборудованием) retrievable control system
 басқарудың (су асты құрал-жабдықтарын) акустикалық ~ акустическая ~ управления (подводным оборудованием) acoustic control system
 басқарудың акустикалық көмекші ~ акустическая вспомогательная ~ управления acoustic back-up control system
 батыратын ауытқытпайтын ауыр жүк ~ балластная ~ погружения submerged ballasting system
 бетонды аралдағы бұрғылау ~ буровая ~ на бетонном острове concrete island drilling system, CIDS
 борлы ~ меловая ~ Cretaceous (system)
 босату желілерінің ~ / ~ выкидных линий flowline bundle
 бұрғылау бағанасы орнын толтырғышының ~ / ~ компенсатора буровой колонны motion compensator system
 бұрғылау ерітіндісін айналдырып тұратын жабық ~ закрытая ~ циркуляции бурового раствора closed drilling mud circulating system, drilling mud recirculating system
 бұрғылау ерітіндісінің айналып тұру ~ / ~ циркуляции бурового раствора drilling mud circulating system
 бұрғылау ерітіндісінің дайындаудың автоматтандырылған ~ автоматизированная ~ приготовления бурового раствора automatic drilling mud mixing system
 бұрғылау ерітіндісімен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ для работы с буровым раствором drilling mud handling system

бұрғылау ерітіндісін дайындау ~ / ~ *приготовления бурового раствора*
 drilling mud mixing system
 бұрғылау ерітіндісінің ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud system
 бұрғылау қондырғысын басқару ~ / ~ *управления буровой установки*
 drilling rig control system
 бұрғылау туралы ақпаратты жинау ~ / ~ *сбора информации о бурении*
 drilling information monitoring system
 бұрғылауға арналған бір шығырлы ~ *одноблочная* ~ *для бурения* single-
 stack system
 бұрғылаудың (су асты сағасы бар ұңғыманың) темір арқансыз ~ *бесканат-*
ная ~ *бурения (скважин с подводным устьем)* guidelineless drilling system
 бұрып жіберу ~ / ~ *отвода* withdrawal system
 бір фазалық ~ *однофазная* ~ single-phase system
 бірыңғай катодты қорғау (құбыр желілері) ~ / ~ *единой катодной защиты*
(трубопроводов) joint cathodic-protection system
 газды бөліп тұратын ~ *газораспределительная* ~ gas distribution system
 газды жинаушы ~ *газосборная* ~ gas-gathering [gas-collecting] system
 газды сығып толтырудың аумақтық ~ *площадная* ~ *нагнетания газа*
 dispersed [pattern-type] gas injection system
 газды теңгеруші ~ *газоуравнительная* ~ gas-equalizing system
 гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic system
 гидрожүйенің жұмыс істеу сұйығын (су асты құрал-жабдығын басқару
 үшін) дайындау ~ / ~ *приготовления рабочей жидкости гидросистемы (для*
управления подводным оборудованием) hydraulic fluid make-up system
 дабыл берулер ~ / ~ *сигнализации аланн* [warning] system
 девондық ~ *девонская* ~ Devonian (system)
 диспетчерлік теле басқару ~ / ~ *диспетчерского телеуправления* supervi-
 sory system
 дыбыстық дабыл беру ~ / ~ *звуковой сигнализации* audible warning [alarm]
 system
 екі құрауыштан тұратын ~ *двухкомпонентная* ~ binary system
 екі құрауыштың ~ / ~ *двух компонентов* twin-agent system
 екі фазалы ~ *двухфазная* ~ two-phase system
 екі шығырлы ~ *двухблочная* ~ two-stack system
 жағадағы кеме аялдайтын жасанды орын ~ *искусственная причальная* ~
 artificial berthing system
 жағдайды қалыптандыру ~ / ~ *стабилизации положения* positioning system
 жалпы гидродинамикалық ~ *общая гидродинамическая* ~ common aquifer
 (system)
 жалпы тағайындалу ~ / ~ *общего назначения* utility system
 жаппай су құю арқылы өртті сөндіру ~ / ~ *огнетушения сплошным поли-*
вом total flood extinguishing system
 жарықшақтар ~ / ~ *трещин* conjugated fractures
 желдету ~ / ~ *вентиляции* ventilation system

желдету және ауамен жылыту ~ / ~ *вентиляции и воздушного отопления*
 ventilation and air heating system
 жоғары қысым ~ / ~ *высокого давления* high-pressure system
 жылдамдатылған пайдаланулар ~ / ~ *ускоренной эксплуатации* early
 production system
 залалсыздандыру (бұрғылау ерітіндісін) ~ / ~ *утилизации (бурового рас-*
творы) disposal system
 икемді құбыр желілерінің ~ / ~ *гибких трубопроводов* flexible piping
 катодтық қорғау (құбыр желісі) ~ / ~ *катодной защиты (трубопровода)*
 cathodic protection system
 кезеңдік пайдалану (ұңғыманы) ~ / ~ *периодической эксплуатации (сква-*
жин) intermittent system of production, intermittent production system
 кембрийлік ~ *кембрийская* ~ Cambrian (system)
 кеменің аялдау орнының жасанды ~ / ~ *искусственного причала* artificial
 berthing system
 кенішті өңдеу ~ / ~ *разработки месторождения* field development system
 кеністіктегі координаттар ~ / ~ *координат в пространстве* reference frame
 керілу құрылғысының ~ / ~ *натяжного устройства* tensioner system
 коллоидты ~ *коллоидная* ~ colloid system
 коммутациялық ~ *коммутационная* ~ commutation system
 координаттар ~ / ~ *координат* frame of axes
 көп желілі ~ *многопроводная* ~ *связи* multiwire system
 көп фазалы ~ *многофазная* ~ multiphase system
 көтерілу (мінбенің) ~ / ~ *подъема (вышки)* raising arrangement
 қайталайтын ~ *дублирующая* ~ redundant system
 қайталап кіру (ұңғымаға) ~ / ~ *повторного входа (в скважину)* re-entry system
 қалқымалы қақпағы бар сұйыққоймадағы құрғату ~ *дренажная* ~ *в резер-*
вуарах с плавающими крышами roof drain system
 қалтқысы бар арқанмен байлаудың теңіздегі ~ *морская* ~ *швартовки с буюм*
 single-buoy mooring system
 қалып қою ~ *отстойная* settling system
 қатты түпке орналасқан теңіз ұңғымаларын аяқтау ~ / ~ *заканчивания мор-*
ских скважин на твердом дне submudline-type completion system
 қозғалысты бақылау ~ / ~ *наблюдения за движением* traffic surveillance
 system
 қолмен басқарылатын өрт дабылының ~ / ~ *ручной пожарной сигнализации*
 manual fire alarm system
 қоршаған органы қорғау мен тиімді пайдалану ~ / ~ *охраны и рациональ-*
ного использования окружающей среды environmental, health and safety
 management system
 қоспаны құрайтын екі фазалы ~ *двухфазная* ~ *смесеобразования* double mi-
 xing system
 қуыстар (жыныстағы) ~ / ~ *пустот (в породе)* void [pore, spacing] system
 құбыр желілерінің ~ / ~ *трубопроводов* piping (system), piping network

құбырларға арналған керілу ~ / ~ *натяжения для труб* pipe tensioning system

құбырларды беру мен төсеу ~ / ~ *подачи и укладки труб* pipe racking and handling system

құбырлармен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ *для работы с трубами* pipe handling system

құбырлармен жұмыс істеуге арналған автоматты ~ *автоматическая* ~ *для работы с трубами* automated [automatic] pipe handling system

құбырлармен жұмыс істеудің механикаландырылған ~ *механизированная* ~ *работы с трубами* hands-off pipe handling

құрал-жабдықтарға алыстан басқару арқылы қызмет көрсету ~ / ~ *обслуживания оборудования с дистанционным управлением* remote maintenance system

құрамдас су бөлетін бағаналар ~ / ~ *составной водоотделяющей колонны* integral (marine) riser system

құрғату ~ *дренажная* ~ drainage system

қыртыстағы каналдар ~ / ~ *каналов в пласте* flow matrix

қысқа толқындарда теле басқару ~ / ~ *телеуправления на микроволнах* microwave control system

қысқа толқынды байланыстар ~ / ~ *микроволновой связи* microwave system

қысым шамадан тыс ұлғайған кезде әрекет ететін дабылдар ~ / ~ *сигнализации, действующая при чрезмерном повышении давления* pressure alarm system

лақтыруға қарсы превенторларды басқару ~ / ~ *управления противовыбросовыми превенторами* blowout preventer [BOP] control system

майлау ~ / ~ *смазки* lubrication system

мәліметтерді тіркеу ~ / ~ *регистрации данных* data recording system

механикалық қуаттарды жеткізіп салу ~ / ~ *подвода механической мощности* power train system

МИГ доғалық дәнекерлеу ~ / ~ *дуговой сварки* МИГ metal-inert-gas [MIG] arc welding system

мұздату ~ / ~ *охлаждения* cooling system

мұздатуға арналған айналмалы сумен жабдықтау ~ / ~ *оборотного водоснабжения для охлаждения* water recirculation cooling system

мұнай жинайтын ~ *нефтесборная* ~ oil-gathering [oil-collecting] system

мұнай мен мұнай газын жинау ~ / ~ *сбора нефти и нефтяного газа* oil and petroleum gas gathering system

мұнай мен мұнай газын жинаудың екі құбырлы ~ *двухтрубная* ~ *сбора нефти и нефтяного газа* two-line [two-main] system of oil and petroleum gas gathering

мұнай мен мұнай газын жинаудың қысымдық ~ *напорная* ~ *сбора нефти и нефтяного газа* pressurized system of oil and petroleum gas gathering

мұнай мен мұнай газын жинаудың орталық ~ *централизованная* ~ *сбора нефти и нефтяного газа* centralized one-line system of oil and petroleum gas gathering

мұнай өндіретін бір ұңғымалы ~ *нефтедобывающая односкважинная* ~
 single-well oil-production system
 мұнай өндіруді автоматты реттеу ~ / ~ *автоматического регулирования*
нефтедобычи automatic oil-production system
 мұнайды су астында сақтау ~ / ~ *подводного хранения нефти* subsea oil
 storage system
 мұнайдың төгілулері бойынша ақпараттар ~ / ~ *информации по разливам*
нефти oil spill information system
мұнай-су-газ ~ / ~ *нефть-вода-газ* oil-water-gas system
 мұхит түбіне орналасқан теңіз ұңғымаларын аяқтау ~ / ~ *заканчивания*
скважин на дне океана ocean floor completion system
 мінбелерге құбырларды беретін автоматты ~ *автоматическая* ~ *подачи*
труб в вышку automatic pipe racking system
 науалы (бұрғылау ерітіндісі үшін) ~ *желобная* ~ *(для бурового раствора)*
 ditch system
 операциялардың сенімділігін басқару ~ / ~ *управления надежностью опе-*
раций operations integrity management system, OIMS
 ордовиксті ~ *ордовикская* ~ Ordovician (system)
 орнын анықтаудың акустикалық ~ *акустическая* ~ *позиционирования*
 acoustic positioning system
 от пен газды бақылау (теңізде қызметкерлердің өмірін қорғау үшін) ~ /
 ~ *контроля огня и газа (на море для защиты жизни персонала)* fire and gas
 control system
 оталдыру ~ / ~ *зажигания* ignition system
 отындық ~ *топливная* ~ fuel system
 өздігінен беріп тұру ~ / ~ *подачи самотеком* gravity system
 өндіруді басқару (мұнай немесе газды) ~ ~ *управления добычей (нефти или*
газа) production control system
 өрт дабылының ~ / ~ *пожарной сигнализации* fire-alarm system
 өртке сөндіру құралдарын шашу ~-лері / ~ы *разбрызгивания противопо-*
жарных средств water sprinklers
 өртті инертті газбен өшіру ~ / ~ *тушения пожара инертным газом* inert-gas
 fire-extinguishing system
 өртті көбікпен өшіру ~ / ~ *пеногашения пожаров* foam-fire extinguishing
 system
 өртті сөндірудің екі құрауыштан тұратын ~ *двухкомпонентная* ~ *тушения*
огня dual-agent fire extinguishing system
 өтемдердің белсенді ~ *активная* ~ *компенсации* active compensator system
 өткізіп салатын каналдар (кен жынысында) ~ / ~ *проводящих каналов (в*
порода) conductive channel system
 палеогенді ~ *палеогеновая* ~ Paleogene (system)
 пневматикалық басқару ~ / ~ *пневматического управления* pneumatic [air]
 control system
 реттеу ~ / ~ *регулирования* control system

сағалық бүркеншікті қайталап ендіру ~ / ~ *повторного ввода устьевой головки wellhead re-entry system*

санаудың қосарланған ~ *двоичная ~ счисления binary system*

сарқынды суларды дайындау ~ / ~ *подготовки сточных вод sewage (water) treating system*

сарқынды суларды өңдеу ~ / ~ *обработки сточных вод sewage (water) treatment system*

сарқынды суларды өңдеудің теңіздік ~ *морская ~ обработки сточных вод marine sewage (water) treatment system*

сегіз нүктелі темір арқанмен байлау ~ *восьмиточечная ~ швартовки eight-point mooring system*

су асты бағыттаушы темір арқандар ~ / ~ *подводных направляющих канатов underwater guideline system*

су асты лақтыруға қарсы құрал-жабдықтарды басқару ~ / ~ *управления подводным противовыбросовым оборудованием subsea blowout preventer stack control system*

су асты телевизиялық қолмен басқару ~ *подводная телевизионная ручная ~ diver-held underwater TV system*

су асты телевизиясының ~ / ~ *подводного телевидения underwater TV system*

су толтыру ~ / ~ *заводнения (water) flooding pattern*

су түбіне іліп қою ~ / ~ *донной подвески mud line suspension*

суға батырылатын балластты (жартылай суға батқан негіз) ~ *погружная балластная ~ (полупогружного основания) submerged ballasting system*

суға толтырудың желілік-алаңдық ~ *линейно-площадная ~ заводнения line drive waterflood system*

суды бөлетін бағана керілулерінің ~ / ~ *натяжения водоотделяющей колонны marine riser tensioning system*

суды бөлетін бағананың қалқымалылығын қамтамасыз ету ~ / ~ *обеспечения плавучести водоотделяющей колонны marine riser buoyancy system*

суды бөліп тұратын ~ *водораспределительная ~ water-distribution system*

суды бөліп тұратын бағана ~ / ~ *водоотделяющей колонны marine-riser system*

суды дайындау (су толтыруға) ~ / ~ *подготовки воды (для заводнения) water treating system*

суды теңгермеу ~ / ~ *балансировки водой water ballasting system*

суды шашыратып тұратын ~ *водораспылительная ~ water sprinklers*

суландырудың сыртқы ~ *законтурная ~ заводнения peripheral (water) flooding pattern*

сумен жабдықтау ~ / ~ *водоснабжения water handling system*

сұйық қоспаларды бақылау (бұрғылау ерітіндісіне) ~ / ~ *контроля жидких добавок (в буровой раствор) liquid additive verification system*

сүңгуірді апаттық тасымалдау ~ / ~ *аварийной транспортировки водолаза emergency diver transfer system*

табиғи газды мұздату ~ / ~ *охлаждения природного газа* system for natural-gas cooling

табиғи газды сұйылтудың теңіздегі ~ *морская ~ сжижения природного газа* marine LNG system

тазалау ~ / ~ *очистки* cleaning [purification] system

тазалаудың науасыз (бұрғылау ерітіндісі) ~ *безжелобная ~ очистки (бурового раствора)* ditchless cleaning system

тармактану (кұбыр желілерінің) ~ / ~ *ответвлений (трубопроводов)* lateral system

тартып шығарудың жабық ~ *закрытая ~ откачки* closed system of pumping-out

таскөмірлі ~ *каменноугольная ~ Carboniferous* (system)

тежеуіш ~ *тормозная ~ braking* system

телеметриялық байланыс ~ / ~ *телеметрической связи* telemetric system

темір арқандармен байланыстырылған екі немесе бірнеше шығырлардың ~ / ~ *двух или нескольких блоков, соединенных канатом* block and tackle

теңіздің бұрғылау негізіндегі зәкір бекіткіштерінің ~ / ~ *якорного крепления морского бурового основания* mooring system of drilling offshore platform

теңіз бондарының (теңізде төгілген мұнайды қоршау үшін) ~ / ~ *морских бонов (для ограждения разлившейся нефти в море)* seaboom system

теңіз түбімен байланысты бағыттау ~ / ~ *ориентации, связанная с дном моря* tie-to-bottom position sensing a (кеніште – *на месторождении*) oil and gas gathering system

теңіз ұңғымаларына арналған бағыттаушы ~ *направляющая ~ для морских скважин* underwater well guide system

теңіздегі навигациялық спутникті ~ *морская навигационная спутниковая ~ Navy Navigation Satellite System, NNSS*

теңіздегі сарысу ~ / ~ *налива в море* offshore loading system

теңіздегі су асты пайдалану ~ *морская подводная эксплуатационная ~ subsea* production system

теңіздің түбіне байланысты орнын толтыру ~ / ~ *компенсации, связанная с дном моря* tie-to-bottom compensation system

терең суға батырылу ~ / ~ *глубоководных погружений* deep diving system

технологиялық ~ *технологическая ~ process* system

тиеу (танкерге) ~ *сі / отгрузки (в танкеры)* unloading system

төгілген мұнайды жинау ~ / ~ *сбора разлившейся нефти* oil spill recovery system

төменгі қысым ~ / ~ *низкого давления* low-pressure system

триасты ~ *триасовая ~ Triassic* (system)

тұйықталған (кұбыр желілерінің) ~ *замкнутая ~ (трубопроводов)* loop system

түпқоймалық (түнба түптің деңгейінен төмен) ~ *поддонная ~ (ниже уровня илистого дна)* submudline system

тіреулер ~ / ~ *раскосов* bracing system

тіреуіш ұңғымалар ~ / ~ *опорных скважин* key-well system
 тіршілікті қамтамасыз ету ~ / ~ *жизнеобеспечения* life support system
 ұнтақ тәрізді материалдардың салмағын өлшеу ~ / ~ *измерения массы порошкообразных материалов* bulk products weighting system
 ұңғымаларды аяқтау ~ / ~ *заканчивания скважин* well completion system
 ұңғымаларды сынап көру ~ / ~ *опробования скважин* well test(ing) system
 ұңғыманы аяқтаудың суасты ~ *подводная* ~ *заканчивания скважин* subsea completion system
 ұңғыманы бақылау ~ / ~ *контроля скважины* well control system
 ұңғыманы тазалау ~ / ~ *очистки скважины* well cleaning system
 ұңғыманың кессондық аяқтау ~ / ~ *кессонного заканчивания скважин* caisson completion system
 ұшқын аулағышы бар оталдыру ~ / ~ *зажигания с искроуловителем* spark-proof ignition system
 үздіксіз көтерілу мен түсу (өздігінен көтерілетін негізде) ~ / ~ *непрерывного подъема и спуска (самоподъемного основания)* continuous elevating and lowering system
 үрілетін пакерлер ~ / ~ *надувных пакеров* inflatable-packer system
 үш фазалы ~ *трехфазная* ~ three-phase system
 үштік ~ *третичная* ~ Tertiary (system)
 хабарландырулар ~ / ~ *оповещения* warning [alanri] system
 шартты белгілер ~ / ~ *условных знаков* set of conventional signs
 шығындарды өлшеу ~ / ~ *измерения расхода* flowmeter(ing) system
 шығырлар ~ / ~ *блоков* blocking
 шығырлы ~ *блочная* ~ plug-in [module, unitized] system
 ыдысқа салынбаған материалдарды өлшеу ~ / ~ *взвешивания незатаренного материала* weighting system for bulk product, weighting system for bulk material
 іске қосу (қозғалтқыштарды) ~ / ~ *запуска (двигателей)* starting system
ЖҮ/К груз freight, load, cargo
 автотасымалданатын ~ *автотранспортный* ~ motor freight
 бағалы ~ *ценный* ~ valuable cargo
 баж салығынсыз ~ *беспошлинный* ~ duty-free cargo
 бажбен төленбеген ~ / ~, *не оплаченный пошлиной* bonded goods, goods in bond
 борттан сыртқа лақтырылған ~ / ~, *выброшенный за борт* jettison
 бос төгілген ~ / ~ *россытью* loose cargo; bulk cargo, bulk freight
 босатылатын ~ *освобождающийся* ~ drop weight
 бумадағы ~ / ~ *в кипах* bailed goods
 буып-түйілмеген ~ / ~ *без упаковки* bulk freight, bulk cargo
 габаритті ~ *габаритный* ~ cargo within loading gage
 габаритті емес ~ *негабаритный* ~ oversize cargo
 жұмыс ~-гі / *рабочий* ~ useful load
 иесі мәлім емес ~ *незаявленный* ~ undeclared cargo

каротажды ~ *каротажный* ~ coring load
 қат-қабатталған ~ *штабелированный* ~ stacked cargo
 қойма ~-гі / *складской* ~ warehouse goods, goods in store
 қорапқа салынған ~ *упакованный* ~ packed cargo
 мекен жайға бағытталған ~ *адресованный* ~ directed cargo
 опционды ~ *опционный* ~ optional cargo
 өлшемді ~ / ~ *отвеса* bob
 пайдалы ~ *полезный* ~ net [operating, service] load
 палубалық ~ *палубный* ~ deck cargo
 сақтандырылған ~ *застрахованный* ~ insured goods
 сақтау кезінде зақымданған ~ / ~, *поврежденный при хранении* cargo damaged in storage
 сұйық түріндегі ~ *наливной* ~ tanker cargo
 таңба салынбаған ~ / ~ *без маркировки* unmarked cargo
 тасымалдау кезінде зақымданған ~ / ~, *поврежденный при транспортировке* cargo damaged in route
 тиелетін ~ *навалочный* ~ bulk freight, bult cargo; loose cargo
 транзитті ~ *транзитный* ~ cargo in transit
 түпқоймадағы ~ / ~ *на поддонах* palletized cargo
 ұзын өлшемді ~ *длинномерный* ~ long goods
 үйілген ~ / ~ *насытью* bulk freight, bulk cargo
 шоғырландырылған ~ *сосредоточенный* ~ single load
 ыдысқа салынбаған ~ *незатаренный* ~ unpacked cargo
 ыдысы жоқ ~ *бестарный* ~ loose cargo; bulk cargo
ЖҮК АЛУШЫ *грузополучатель* consignee, receiver of cargo
ЖҮК АРТЫЛҒАН *груженный* loaded
ЖҮК ЖІБЕРУШІ *грузоотправитель* consigner, shipper
ЖҮК КӨТЕРГІШ *тали* *мн.* hoist, tackle; chain [pulley] block
 жалғаспалы ~ *цепные* ~ chain hoist
 көтеріп салатын ~ *подъемные* ~ hoisting tackle
ЖҮК КӨТЕРГІШТІК *грузоподъемность* load(-carrying) capacity; (кемеде – *судна*) deadweight
 көтергіштің ~-гі / ~ *подъемника* hoisting [jacking] capacity
 мұнаралы мінбенің ~-гі / ~ *башенной вышки* load derrick capacity
 суды оқшаулайтын бағананы созып кигізу жүйесінің ~-гі / ~ *системы натяжения водоотделяющей колонны* riser tensioner system capacity
 танкердің ~-гі / ~ *танкера* tanker tonnage
 тонна түріндегі ~ / ~ *в тоннах* tonnage
 тік шайқалуды қалпына келтіретін ~ / ~ *компенсатора вертикальной качки* heave compensator force
 ілмектегі ~ / ~ *на крюке* hook load capacity
ЖҮК КӨТЕРУ МАШИНАСЫНЫҢ ЖЕБЕСІ *стрела*:
 алауоттық ~ *факельная* ~ flare boom
 иілген ~ / ~ *прогиба* (bending) deflection, sag

құбыр желісінің иілген ~ / ~ *прогиба трубопровода* deflection of pipe
 салбырап тұрған ~ / ~ *провисания* bending deflection
ЖҮК ТАСҚЫНЫ *грузопоток* freight transport
ЖҮК ТАСУ *грузоперевозка* cargo carriage, cargo transportation, haulage
ЖҮК ТИЕГІШ *погрузчик* loader
ЖҮК ТИЕУШІ *грузчик* loader
ЖҮКҚҰЖАТ *накладная* bill of lading, consignment note
 алмаспайтын ~ *сквозная* ~ through bill of lading
 жүктің ~-ы / *грузовая* ~ invoice
 тасымалдау ~-ы / *транспортная* ~ waybill, bill of lading
ЖҮКТЕМЕ (ЖҮКСАЛМАҚ) *нагрузка* load
 апаттық режимнің ~-сі / ~ *аварийного режима* emergency load
 бұралып тұратын ~ *скручивающая* ~ torsional load
 бұрғылау кезінде қашауға түсетін ~ / ~ *на долото во время бурения* bit load
 бұрғылау қашауына түсетін ~ / ~ *на буровое долото* weight on drilling bit,
 bit load, drilling weight
 дөңгелекке түсетін ~ / ~ *на колесо* wheel load
 жаппай ~ *сплошная* ~ continuous load
 желдің ұйытқу екпінінен түсетін ~ / ~ *от порывов ветра* gust load
 жүйелілік ~ *систематическая* ~ systematic load
 жүріс режимінің ~-сі / ~ *ходового режима* cruising load
 жылтыратып ысқыланған штокқа түсетін ~ / ~ *на полированный шток*
 polished rod load
 жылулық ~ *тепловая* ~ heat demand, heat duty
 көлбеу кесік көлемінің бірлігіне түсетін ~ / ~ *на единицу площади попереч-*
ного сечения load per unit of cross-section
 қашауға түсетін ~ / ~ *на долото* weight on bit, WOB
 қашауға түсетін меншікті ~ *удельная* ~ *на долото* bit weight per unit area
 қозғайтын (құбырларды біріктіретін) ~ *страгивающая* ~ *(соединения труб)*
 ultimate joint strength
 қуаттық ~ *силовая* ~ power load, power demand
 қуаттың бірлігіне түсетін ~ / ~ *на единицу мощности* power loading
 қысылатын ~ *сжимающая* ~ compressive [compression] load
 меншікті ~ *удельная* ~ load per unit, unit [specific] load
 меншікті жел ~-сі / *удельная ветровая* ~ unit wind load
 металлдың қажу ~-сі / *усталостная* ~ fatigue load
 мойынтірекке түсетін ~ / ~ *на подшипники* bearing load
 ортаға қосымшаланған ~ *центрально приложенная* ~ centered load
 орташа ~ *средняя* ~ average load
 радиалды бағыттағы шкивке түсетін ~ / ~ *на шкив в радиальном направле-*
нии radial sheave load
 салмақтың ~-сі / ~ *массы* mass load
 симметриялық ~ *симметричная* ~ balanced load
 соққылы ~ *ударная* ~ impact stress, impulsive [shock] load

статикалық ~ *статическая* ~ static [dead, permanent] load
 статикалық негізгі ~ *статическая основная* ~ basic load
 статикалық рұқсат етілген ~ *статическая допустимая* ~ dead-load capacity
 статикалық тұрақты ~ *статическая постоянная* ~ dead load
 сүзгіштің (ұңғымадағы) ~сі / *фильтра (скважины)* filter load
 сынақ кезіндегі ~ / ~ *при испытаниях* test load
 тасымалдау кезіндегі ~ / ~ *при транспортировке* carrying capacity
 тежеу кезіндегі ~ / ~ *при торможении* brake load
 тежеуіш ~ *тормозная* ~ brake load
 темір арқанға түсетін ~ / ~ *на канат* cable load
 тендестіретін ~ *уравновешивающая* ~ balancing load
 тендеуіштің бүркеншігіне түсетін ~ / ~ *на головку балансира* beam load
 тығыздалу ~сі / ~ *уплотнения* consolidation load
 тіреуішке түсетін ~ / ~ *на опору* bearing load
 тіс қапқа түсетін ~ / ~ *на коронку* coring weight
 ұзына бойғы бүктесін тудыратын ~ / ~ *вызывающая продольный изгиб*
 buckling load
 ұзындықтың бірлігіне түсетін ~ / ~ *на единицу длины* linear load, load per unit length
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасын асу кезінде, ұңғыманың сағасына түсетін ~ / ~ *на устье скважины при подвеске обсадной колонны* wellhead landing load
 үстіңгі қабатқа түсетін ~ / ~ *на поверхность* surface load
 циклдік ~ *циклическая* ~ cyclic load
 шектен жоғары ~ / ~ *выше предела* withstand load
 шоғырландырылған ~ *сосредоточенная* ~ concentrated [point, lumped] load
 ілмекке түсетін ~ / ~ *на крюк* hook load
 ішінара ~ *частичная* ~ underload
 эксцентristік ~ *эксцентрическая* ~ off-center [eccentric] load
ЖҮКТЕМЕ НОБАЙЫ *наброс нагрузки* load surge
ЖҮКТЕУ I *нагружать* load
 бір қалыпты ~ / ~ *равномерно* load uniformly
 қирағанға дейін ~ / ~ *до разрушения* load to destruction
 статикалық ~ / ~ *статически* load quiescently
ЖҮКТЕУ II *нагружение:*
 үш білікті ~ *трехосное* ~ triaxial compression
ЖҮКТІ ЖӨНЕЛТУШІ *отправитель груза* consignor, shipper
ЖҮКТІ ТҮСІРУ (ЖҮГІН ЖЕҢІЛДЕТУ) *разгружать:*
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасындағы барлық ~ / ~ *вес обсадной колонны*
 slack off casing
ЖҮКШЫҒЫР *лебедка* winch, hoist
 бұрғылау ~-ы / *буровая* ~ drawworks
 бұрғылау екі барабанды ~-ы / *буровая двухбарабанная* ~ double drum drawworks

бұрғылау екі жылдамдығы бар ~-ы / *буровая двухскоростная* ~ two-speed draw-works

бұрғылау үш білікті ~-ы / *буровая трехвальная* ~ three-shaft draw-works
жебенің ұшып шығуын өзгертетін ~ / ~ *изменения вылета стрелы boom hoist drum*

каротажды ~ *каротажная* ~ logging winch

құбыр желісін су түбіне уақытша түсіруге арналған ~ / ~ *для временного спуска трубопровода надно abandonment winch*

қызмет көрсету кемесіне тіркемелік темір арқанды беруге арналған ~ / ~ *для подачи буксирного троса на суда обслуживания recovering winch*

негізгі көтерудің (бұрғылау кемесінің краны) ~-ы / ~ *главного подъема (крана бурового судна) main line hoist drum*

рамадағы бұрғылау ~-ы / *буровая ~ на раме skid-mounted drawworks*

сүңгуір қоңырауымен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ *для работы с водолазным колоколом bell handling winch*

ұңғыманы жөндеуге арналған ~ / ~ *для ремонта скважин well servicing winch*

шешіліп алынатын жыныс үлгісін қабылдағышты көтеруге арналған ~ / ~ *для подъема съемного керноприемника coring winch*

ЖҮРГІЗУ ведение:

бұрғылау жұмыстарын апатсыз жүргізу ~ *безаварийное* ~ *буровых работ failure-free [trouble-free] drilling*

есептілікті ~ / ~ *отчетности accounting*

ЖҮРГІЗІП ЖАТТЫҚТЫРУ обкатка:

қозғалтқышты ~ / ~ *двигателя engine running-in*

ЖҮРГІЗІП КӨРУ *опробовать* test; sample

ЖҮРУ (ҚОЗҒАЛУ) передвижаться:

қыртыс бойынша ~ / ~ *по пласту migrate through a stratum*

ЖЫҒЫЛУ *падать геол.* dip, decline, hade

~ға келіспеу / *несогласно* ~ hade against the dip

~ға келісу / *согласно* ~ hade with the dip

ЖЫЛДАМ АЖЫРАТЫЛАТЫН *быстроотсоединяемые* make-and-break, quick-release

ЖЫЛДАМ АУЫСТЫРЫЛАТЫН *быстросменный* quick-changing

ЖЫЛДАМ ӘРЕКЕТ ЕТЕТІН *быстродействующий* quick-acting

ЖЫЛДАМ БІРГЕ ӘРЕКЕТ ЕТЕТІН *быстрореагирующий* quick-response, sensitive

ЖЫЛДАМ ЖАБЫСЫП ҚАЛАТЫН *быстросхватывающийся* quick-setting

ЖЫЛДАМ ҚАТЫП ҚАЛАТЫН *быстротвердеющий* fast-hardening, quick-hardening

ЖЫЛДАМ ОРНАТЫЛАТЫН *быстроустанавливающийся* quick-adjusting

ЖЫЛДАМ ШЕШІЛЕТІН *быстросъемный* quick-detachable

ЖЫЛДАМ-ӘДІС *экспресс-метод* proximate [express] method

мұнайды өндіру есебінің ~і / ~ *расчета добычи нефти* express method of production calculation

ұңғыманы зерттеудің ~і / ~ *исследования скважин* short-time well test

ЖЫЛДАМДЫ/Қ (ШАПШАҢДЫҚ) *скорость* rate, speed, velocity

ағынның ауыспалы кезең ~ғы / *критическая ~ потока* critical flow velocity

ағыстың ~ғы / ~ *потока* flow velocity

ауыспалы кезең (флюидтің) ~ғы / *критическая ~ (флюида)* critical speed

аяқталу ~ғы / ~ *истечения* discharge [outflow] velocity

бәсеңдейтін ағын ~ғы / ~ *нисходящего потока* descending velocity

буды сығып толтыру ~ғы / ~ *нагнетания пара* steam-injection rate

бұрғылау ~ғы / ~ *бурения* drilling rate, drilling speed

бұрғылау бағанасын көтерудің қауіпсіз ең жоғары ~ғы / *безопасная максимальная ~ подъема бурильной колонны* maximum safe hoisting speed of drilling string

бұрғылау ерітіндісіндегі шығу ағысының ~ғы / ~ *восходящего потока бурового раствора* drilling mud upward velocity

бұрғылау жүкшығырының жоғарғы ~ғы / *большая ~ буровой лебедки* high drawworks speed

бұрғылау жүкшығырының төменгі ~ғы / *малая ~ буровой лебедки* low drawworks speed

бұрғылау қашауын беру ~ғы / ~ *подачи бурового долота* rate of downward drilling bit feed

бұрғылау қашауының шеңберлік ~ғы / *окружная ~ бурового долота* circumferential [peripheral] drilling bit speed

бұрғылау құралын көтеру ~ғы / ~ *подъема бурового инструмента* hoisting speed of drilling tool

бұрғылау құралын түсіру ~ғы / ~ *спуска бурового инструмента* drilling tool running speed, speed of drilling tool running-in

бұрғылаудың коммерциялық ~ғы / *коммерческая ~ бурения* overall drilling rate

бұрғылаудың механикалық ~ғы / *механическая ~ бурения* drilling rate, bit penetration, rate of penetration

газды сығып толтыру ~ғы / ~ *нагнетания газа* gas-injection rate

дыбыс (акустикалық каротаж) ~ғы / ~ *звука (акустический каротаж)* acoustic sound velocity, sound speed

желдің ~ғы / ~ *ветра* wind speed, wind velocity

желдің есептік ~ғы / *расчетная ~ ветра* design wind speed

желдің рұқсат етілген ~ғы / *допустимая ~ ветра* allowable wind speed

жиектеме судың жылжу ~ғы / ~ *продвижения контурной воды* water influx rate

жүк артылмаған ілмектің ~ғы / ~ *ненагруженного крюка* empty hook speed

жылжу ~ғы / ~ *сдвига* rate of shear, shear rate, gradient of shear strain

жіберу ~ғы / ~ *впуска* input rate

кенді ұңғымадан (флюидті) іріктеу ~ғы / ~ *отбора (флюида) из залежи* reservoir voidage rate

көтерудің апаттық ~-ғы / *аварийная ~ подъема* emergency hoisting speed
көші-қон ~-ғы / ~ *миграции* rate of travel, migration rate
кіру білігіндегі ~ / ~ *на входном валу* input shaft speed
кіру кезіндегі ~ / ~ *на входе* entrance speed; (сорғы, ауа сығымдағышқа – *в насос, компрессор*) inlet [intake] speed
қозғалу ~-ғы / ~ *передвижения* traveling rate
құбыр желісін төсеу ~-ғы / ~ *прокладки трубопровода* pipeline laying speed
құю ~-ғы / ~ *налива* input rate
қысымның құлау (қыртыстағы) ~-ғы / ~ *падения давления (в пласте)* pressure decline rate
мәліметтерді беру ~-ғы / ~ *передачи данных* data rate
рейстік ~ *рейсовая* ~ bit run rate, bit run speed
ротордың ~-ғы / ~ *ротора* rotary speed
сақиналы кеңістіктегі (мыс. бұрғылау немесе цементтеу ерітіндісі) ~ / ~ *в кольцевом пространстве (напр. бурового или цементного раствора)* annular velocity
сақиналы кеңістіктің бұрғылау ерітіндісіндегі шығу ағысының ~-ғы / ~ *восходящего потока бурового раствора в кольцевом пространстве* annular return drilling mud velocity, ascending drilling mud (flow) velocity in the annulus
саптамадағы аяқталу ~-ғы / ~ *истечения из насадки* jet [spouting] velocity
сейсмикалық толқындар ~-ғы / ~ *сейсмической волны* seismic wave velocity
суды сығып толтыру ~-ғы / ~ *нагнетания воды* water-injection rate
сүзгілеу ~-ғы / ~ *фильтрации* filtration [filtrate-loss, percolation] rate
тесіп өту ~-ғы / ~ *проходки* on-bottom drilling [penetration] rate, rate of penetration
толқындардың таралу ~-ғы / ~ *распространения волн* wave propagation velocity
толтыру ~-ғы / ~ *закачивания* pumping rate
турбулентті ағынның ~-ғы / ~ *турбулентного потока* turbulent-flow rate
флюид қозғалысының көлемді ~-ғы / ~ *объемная ~ движения флюида* volumetric rate of fluid flow
флюидтер қозғалысының солай көрінетін ~-ғы / ~ *кажущаяся ~ движения флюида* apparent fluid flow velocity
флюидтің қозғалу ~-ғы / ~ *движения флюида* fluid flow velocity
шамадан тыс ~ *чрезмерная* ~ overspeed
шөгу ~-ғы / ~ *осаждения* deposition [settling, precipitating] rate
шығу ағысының ~-ғы / ~ *восходящего потока* ascending flow velocity, upward flow rate
шығу білігіндегі ~ / ~ *на выходном валу* output shaft speed
шығу кезіндегі ~ / ~ *на выходе* exit [delivery] speed; (сорғы, ауа сығымдағыштан – *из насоса, компрессора*) outlet [exhaust] speed
іске қосылу ~-ғы / ~ *срабатывания* response speed
эмульсиялардың ыдырау ~-ғы / ~ *распада эмульсии* lability of emulsion
ЖЫЛДАМ-ТАЛДАУ *экспресс-анализ* proximate [express] analysis

ЖЫЛЖЫМА БӨЛШЕК салазки carriage, skid, sleds, sledge, slide
ағысты ~ *струйные* ~ jet sledge
бағыттаушы ~ *направляющие* ~ slide rails
дәнекерлеуші ~ *сварные* ~ welded skids
превенторлар шығырын орын ауыстыруға арналған ~ / ~ *для перемещения блока превенторов* BOP handling skids
ЖЫЛЖЫП ҚҰЛАУ ылжып құлау *оползание*:
жарықшақтағы жыныстың ~-ы / ~ *породы в трещине* creep in the fracture
топырақтың ~-ы / ~ *грунта* slump
ЖЫЛЖЫТУ I (ІЛГЕРІ ҚОЗҒАУ) *продвижение*:
қыртысқа сығып толтырылатын агенттің қаптал бетін ~ / ~ *фронта нагнетаемого в пласт агента* frontal advance of injected agent
мұнайлы кен шоғырының сүйірікші бедерін ~ / ~ *контура водоносности нефтяной залежи* oil-water boundary advance
судың бедерін ~ / ~ *контурных вод* water encroachment
сұйықты ~ / ~ *жидкости* fluid travel
ЖЫЛЖЫТУ II (ҚОЗҒАЛТУ) *сдвиг* 1. *геол.* displacement, fault, dislocation, shift 2. shear(ing)
бүйірлеп ~ *боковой* ~ lateral shear
жағымды ~ *положительный* ~ positive shift, positive dislocation
келіспеген ~ *несогласный* ~ discordant shift, discordant dislocation
кері ~ *отрицательный* ~ negative shift, negative dislocation
көлденең ~ *поперечный* ~ transverse shift, transverse dislocation
қиықтап ~ *косой* ~ cross shift
майыстырып ~ *деформированный* ~ deformation shift
таза ~ *чистый* ~ simple [pure] shear
тереңдетіп ~ *глубинный* ~ deep-seated shift, deep-seated dislocation
ұзына бойына ~ *продольный* ~ longitudinal shift, longitudinal dislocation
фазаны ~ / ~ *фаз* lag(ging)
ЖЫЛЖЫТУ III *сместать* displace, offset, shift
ЖЫЛЖЫТУ IV *смещение* dislocation, displacement; offset, shift(ing)
бұрыштық ~ *угловое* ~ angular displacement
кенді ұңғыманы ~ / ~ *забоя* bottom displacement
кенді ұңғыманы көлденең ~ *горизонтальное* ~ *забоя скважины* horizontal displacement of well bottom
қиық ~ *косое* ~ shift
күмді ~ / ~ *песка* disturbance of sand
нөлдік нүктені ~ / ~ *нулевой точки* zero creep
параллель ~ *параллельное* ~ parallel displacement
рұқсат етілген ~ *допустимое* ~ allowable offset
тастау кезінде көлденең ~ *горизонтальное* ~ *при сбросе* gap
ЖЫЛТЫРАП ТҮРУ *мерцать* flicker, scintillate, blink, twinkle
ЖЫЛТЫРАУ *мерцание*:
катодтың ~-ы / ~ *катода* thicker effect

сәуленің ~-ы / ~ *света* twinkle, glimmer

ЖЫЛУ (ЖЫЛЫЛЫҚ) тепло heat

~ды алып кету / *отводит* ~ take away [draw off] heat

~ды шоғырландыру / *аккумулировать* ~ store heat

ЖЫЛУ АЛМАСТЫРҒЫШ теплообменник heat-exchanging apparatus, heat exchanger

нүктеге қарсы ~ *противоточный* ~ countercurrent heat exchanger

сығылған газдың ~-ы / ~ *сжатога газа* aftercooler

ЖЫЛУ АЛМАСУ теплообмен heat exchange, heat transfer (*см. тж теплоотдача*)

адиабатикалық ~ *адиабатический* ~ adiabatic heat exchange

конвективті ~ *конвективный* ~ heat convection, convective heat exchange

ЖЫЛУ БАР БОЛУ теплосодержание enthalpy, heat content

ЖЫЛУ БЕРУ теплоотдача heat exchange, heat transfer, heat rejection, heat removal

ЖЫЛУ БЕРІЛУ теплопередача heat conduction, heat transfer

турбулентті диффузия есебінен ~ / ~ *за счет турбулентной диффузии* eddy thermal conductivity

ЖЫЛУ БӨЛУ тепловыделение development of heat, heat release

ЖЫЛУ ӨТКІЗГІШТІК теплопроводность heat conduction, thermal conductivity

ЖЫЛУҒА СЕЗІМДІЛІК теплочувствительность high-temperature stability

ЖЫЛУҒА ТӨЗІМДІ теплостойкий heat-proof, heat-resistant, heat-stable

ЖЫЛУҒА ТӨЗІМДІЛІК теплостойкость heat endurance, heat stability

ЖЫЛУДЫ АРТТЫРЫП ЖІБЕРУ перегревать overheat(ing)

ЖЫЛУДЫ ЖЕТКІЗГІШ теплоноситель heat carrier, heat-transfer agent

ЖЫЛУДЫ ОҚШАУЛАҒЫШ теплоизолятор heat insulator

ЖЫЛУДЫ ОҚШАУЛАУ теплоизоляция thermal [heat] insulation

ЖЫЛУДЫ СЫЙДЫРУ теплоемкость heat content, calorific [thermal, heat] capacity

меншікті ~ *удельная* ~ specific heat content

молярлық ~ *молярная* ~ molar [molecular] heat capacity

ЖЫЛУЛЫҚ теплота heat

бу құралы ~-ғы / ~ *парообразования* evaporation heat

жанып кету ~-ғы / ~ *сгорания* combustion heat, thermal power

қату (цементтің) ~-ғы / ~ *затвердевания (цемента)* hardening heat

қыздыру ~-ғы / ~ *нагрева* heat content

меншікті ~ *удельная* ~ specific heat

ұстап қалу (цементтің) ~-ғы / ~ *схватывания (цемента)* setting heat

фазалық айналыс ~-ғы / ~ *фазового превращения* phase transition heat

ЖЫЛУМЕН ЖАБДЫҚТАУ теплоснабжение heat supply

ЖЫЛУМЕН ҚОРҒАУ теплозащита heat shield

ЖЫЛУТЕХНИГІ *теплотехник* heat engineer
ЖЫЛУТЕХНИКАСЫ *теплотехника* heat engineering, heat technology
ЖЫЛУФИЗИКАСЫ *теплофизика* thermal physics
ЖЫЛУЭЛЕКТРЦЕНТРАЛЬ *теплоэлектроцентраль* thermoelectric
 [power-and-heating] plant
ЖЫЛЫТҚЫШ (ЫСЫТҚЫШ) *подогреватель* (pre)heater, heat booster
 кенді ұңғыма ~-ы / *забойный* ~ bottom-hole heater
 сынама пайдалануға арналған ~ / ~ *для пробной эксплуатации* production
 testing heater
ЖЫЛЫТУ I *обогрев* heating, warming(-up)
ЖЫЛЫТУ II *отопление* heating
 бумен ~ *паровое* ~ steam heating
 сумен ~ *водяное* ~ hot-water heating
 табиғи айналысы бар ~ / ~ *с естественной циркуляцией* gravity heating
ЖЫЛЫТУ III (ЫСЫТУ) *подогрев* heating(-up), warming(-up)
ЖЫЛЫТУ IV (ҚЫЗДЫРУ) *прогрев* warm-up, heating
 кенді ұңғыманы ~ / ~ *забоя* heating of bottom-hole
ЖЫЛЫТУ V *утеплять* encase [jacket, lag] for warmth-keeping
ЖІБЕРУ I (теңізбен) *отправка (морем)* shipment
ЖІБЕРУ II (ҚОЯ БЕРУ) *припуск* allowance
 бұрғылау қашауын ~ / ~ *бурового долота* bit break-in procedure
ЖІК (САҢЫЛАУ) *паз* slot, groove, recess
 байонетті ~ *байонетный* ~ J-slot, jay
 бүйірдегі ~ *боковой* ~ lateral slot
 кілтекті ~ *шпоночный* ~ key slot, key seat(ing)
 қисық сызықты ~ *криволинейный* ~ cam
 оң жақ байонетті ~ *правый байонетный* ~ right-hand jay
 сол жақ байонетті ~ *левый байонетный* ~ left-hand jay
 Т тәрізді ~ *Т-образный* ~ T-slot
 тесіп өтпейтін ~ *несквозной* ~ blind slot
 ұзына бойғы ~ *продольный* ~ cannelure, longitudinal slot
 шабылған ~ *скошенный* ~ beveled slot
ЖІКТЕУ I (БӨЛУ) *классификация* classification
 әуе жағдайын ~ *воздушная* ~ air separation
 басы артық қорларды ~ / ~ *запасов* reserves classification
 геохимиялық ~ *геохимическая* ~ geochemical classification
 гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic classification
 жүйелілік ~ *систематическая* ~ taxonomy
 кен жыныстарын ~ / ~ *горных пород* classification of rocks
 қауіпті аймақтағы қайрандық қондырғы алаңының аймақтарын ~ ~ *зон*
площади шельфовой установки на опасные зоны area classification
 құрғақ ~ *сухая* ~ dry classification
 мұнай газ кеніштерін ~ / ~ *нефтяных и газовых месторождений* clas-
 sification of oil and gas fields

мұнай газы бар бассейндерді ~ / ~ *нефтегазоносных бассейнов* oil-and-gas basins classification

мұнайларды ~ / ~ *нефтей* oil [petroleum] classification [grading]

табиғи газдарды ~ / ~ *природных газов* classification of natural gases

шөгінділік ~ *осадительная* ~ setting classification

ылғалды ~ *мокрая* ~ wet classification

ЖІКТЕУ ІІ (АЖЫРАУ) разложение 1. (ыдырау – *распад*) decomposition
2. (шіру – *гниение*) putrefaction; (қышқылдану – *окисление*) decay 3. *хим.* dissociation

бактериялық ~ *бактериальное* ~ bacterial degradation

бөліктерге ~ / ~ *на части* separation

гидраттардың ~-ы / ~ *гидратов* hydrate decomposition

жыныстардың ~-ы / ~ *пород* rock decay

компоненттерге ~ / ~ *на компоненты* breakdown

крахмалдың ~-ы / ~ *крахмала* starch deterioration

қыртыстың үстіңгі бетіндегі белсенді заттектерге ~ / ~ *поверхностно-активных веществ в пласте* degradation of surfactants in reservoir

механикалық ~ *механическое* ~ disintegration

органикалық заттектерге ~ / ~ *органических веществ* decomposition of organic matter

өсімдіктердің ~-ы / ~ *растений* decay of vegetation

термиялық ~ *термическое* ~ thermal decomposition, high-temperature deterioration, disintegration by heat

химиялық ~ *химическое* ~ chemical decomposition

шіріп ~ *гнилостное* ~ putrefaction

эмульсияның ~-ы / ~ *эмульсий* separation of emulsion

ЖЭО [жылу электр орталығы] **ТЭЦ** [*теплоэлектроцентраль*] thermoelectric [power-and-heating] plant

3

ЗАБОЙ *забой* bottom(-hole)

бұрғылау ұңғымасының забойы ~ ~ *буровой скважины* borehole bottom

диагонали бойынша тазалаушы ~ *очистной* ~ *по диагонали* oblique face

көтерілуі бойынша тазалаушы ~ *очистной* ~ *по восстанию* raise face

ұңғыма оқпанының жағалатылған ~-ы / ~ *обсаженный* ~ *ствола скважины* cased bottom-hole

ұңғыма оқпанының жағалатылмаған ~-ы / *необсаженный* ~ *ствола скважины* open bottom-hole

ұңғыма оқпанының жаппай ~-ы / ~ *сплошной* ~ *ствола скважины* circle-shaped bottom-hole

ұңғыма оқпанының жобалық ~-ы / ~ *проектный* ~ *ствола скважины* hole target

ЗАҚЫМДАЛҒАН *поврежденный* affected, broken-down, defective, faulty

ЗАҚЫМДАНУ ТҮМШАЛАУЫШЫ *локализатор повреждений* fault detector, fault indicator, fault finder

ЗАЛАЛСЫЗДАНДЫРУ *дезинфекция* disinfection
газды ~ *газовая* ~ gassing

ЗАЛЬБАНД *зальбанд:*
тығыз (өзгертілген негіз құраушы жыныс пен кен арасындағы) ~ *плотный*
~ (*между измененной коренной породой и рудой*) *сab*

ЗАМАН (ДӘУІР) *эпоха геол.* epoch
жаңа ~ *новейшая* ~ recent epoch

ЗАҢ ЗАКОН law, rule, principle
Авогадро ~-ы / ~ *Авогадро* Avogadro's law
альбиттеу ~-ы / *альбитовый* ~ albite law
Благдена ~-ы / ~ *Благдена* Blagden's law
Бойл–Мариотт ~-ы / ~ *Бойля–Мариотта* Boyle's law
бөлу ~-ы / ~ *распределения* distribution law
Брейтгаут ~-ы / ~ *Брейтгаута* Breithaupt law
бүкіл әлемдік тартылыс ~-ы / ~ *всемирного тяготения* law of universal gravitation
біліктер ~-ы / ~ *оси parallel twin* law
Бэр ~-ы / ~ *Бэра* Baer law
Вейс ~-ы / ~ *Вейса* Weiss law
Гаюи ~-ы / ~ *Гаюи* Hauy law
Генри ~-ы / ~ *Генри* Henry's law
гран ~-ы / ~ *грани* normal twin law
Гук ~-ы / ~ *Гука* Hooke's law
Дарси ~-ы / ~ *Дарси* Darcy's law
дәрежелілік ~-ы / *степенной* ~ power law
жылжымалы теңгермелілік ~-ы / ~ *подвижного равновесия* law of mobile equilibrium
индукция ~-ы / ~ *индукции* induction law
кері кетушілік ~-ы / ~ *регрессии* law of filial regression
Кюри ~-ы / ~ *Кюри* Curie's law
қатынастардың тұрақтылығы ~-ы / ~ *постоянства отношений* law of definite proportions
мұнай және газ кеніштерін қорғау жөніндегі ~-дар / ~ *ы об охране нефтяных и газовых месторождений* oil and gas conservation laws
мінсіз газ ~-ы / ~ *идеального газа* ideal gas law
парциалды қысым ~-ы / ~ *парциальных давлений* (Dalton's) law of partial pressure
салмақ әрекетінің ~-ы / ~ *действия масс* law of mass action, mass law
сәйкес келетін күй ~-ы / ~ *соответственных состояний* corresponding states law
Снелл ~-ы / ~ *Снелла* Snell's law
Стокс ~-ы / ~ *Стокса* Stokes' law

сүзгілеу ~-ы / ~ *фльтрации* filtration law

тендей мөлшер ~-ы / ~ *равного объема* law of equal volume

тепе-тең қатынастар ~-ы / ~ *эквивалентных отношений* law of reciprocal proportions

толқынның төрттен бір ұзындығы ~-ы / ~ *четверти длины волн* quarter wavelength law

үйлестік ~-ы / ~ *подобия* law of similarity

Хаген-Пуазейл ~-ы / ~ *Хагена-Пуазейля* Hagen-Poiseuille's law

шар тәрізді бөліктердің құлау ~-ы / ~ *падения сферических частиц* Stokes' formula

ықтималдылықтың логарифмдік ~-ы / *логарифмической ~ вероятности* log probability law

энергияны сақтау ~-ы / ~ *сохранения энергии* law of energy conservation

ЗАРАРСЫЗДАНДЫРУ *обеззараживать* disinfect

ЗАРЯДТАП ҚОЮ *подзаряжать* recharge

ЗАТ (БҰЙЫМ, КЕРЕК-ЖАРАҚ) *предмет:*

S-тәрізді пішімдегі ~ / ~ *S-образной формы* gooseneck

алдын алу ~-ы / ~ *предотвращение* prevention; exclusion

апаттық ~ / ~ *аварии* accident prevention

газ тармақтарының ~-ы / ~ *газопритоков* gas exclusion

құмды шығару ~-ы / ~ *выноса песка* sand production exclusion

мүжілудің ~-ы / ~ *коррозии* corrosion prevention

су тармақтарының ~-ы / ~ *водопритоков* water exclusion

ұнғымаға түсіп кеткен ~ / ~ *упущенный в скважину* fish

ұнғымадан шығарылып тасталған ~ / ~ *выброса из скважины* blowout control

ЗАТТЕК *вещество* agent, substance, material, matter

араластырушы ~ *разбавляющее* ~ diluent

асфальтты ~ *асфальтовое* ~ asphalt matter

байланысатын ~ *связующее* ~ binder, binding material, bond

байланыстыратын ~ *связывающее* ~ adhesive (material)

байланыстырғыш ~ *контактное* ~ contact agent

байытылған ~ *обогащенное* ~ enriched material

бастапқы (мұнай пайда болған) ~ *исходное* ~ (из которого образовалась нефть) mother substance, source material

бейтараптындыратын ~ *нейтрализующее* ~ neutralizer

белсенді етілген ~ *активированное* ~ activated material

битуминозды (мұнай тактатастарында, мергелдерінде, әктастарында кездеседі) ~ *битуминозное* ~ (встречающееся в нефтяных сланцах, мергелях, известняках) bitu-miol

баяйтын табиғи ~ *красящее природное* ~ natural dye-stuff

бөлінетін ~ *делящаяся* ~ fissible material

бөліп алатын ~ *экстрагируемое* ~ extractable substance

бөтен (қоспа) ~ *инородное* ~ (примесь) foreign matter

буферлік ~ *буферное* ~ buffer
бұлап алатын ~ *смачивающее* ~ wetting agent
бұрмалайтын ~ *фальсифицирующее* ~ adulterant
біртекті ~ *однородное* ~ homogeneous substance
біртекті емес ~ *неоднородное* ~ heterogeneous substance
газды сейілтуші ~ *дегазирующее* ~ decontaminating agent
газтәрізді ~ *газообразное* ~ gas, gaseous substance
гел құраушы ~ *гелеобразующее* ~ gelling agent
гетеро атомды ~ *гетероатомное* ~ heteroatomic matter
гетеро генді ~ *гетерогенное* ~ heterogeneous substance
гигроскопиялық ~ *гигроскопическое* ~ absorbent, absorber
гидравликалық тұтқыр ~ *гидравлическое вяжущее* ~ hydraulic binder
гидратты сейілтуші ~ *дегидратирующее* ~ dehydrating agent
гомогенді ~ *гомогенное* ~ homogeneous substance
гуминді ~ *гуминовое* ~ humic degradation matter, mimic compound
гумусты ~ *гумусовое* ~ humus
декантгалатын ~ *декантирующиеся* ~ a settleable solids
диспергиялайтын ~ *диспергирующее* ~ continuous phase
дисперсті ~ *дисперсное* ~ disperse material
ерімейтін ~ *нерастворимое* ~ insoluble matter
ерітілген ~ *растворенное* ~ dissolved material
ерітілетін ~ *растворимое* ~ soluble (substance)
жабысқақ ~ *клейкое* ~ adhesive
жалын сөндіретін құрғақ ~ *пламягасящее сухое* ~ dry chemical
жанғыш ~ *горючее* ~ combustible
жартылай кристаллды ~ *поликристаллическое* ~ polycrystalline material
жарылатын ~ *взрывчатое* ~ blasting agent, explosive
жарылатын ~ суға толтырылған *взрывчатое водонаполненное* ~ explosive slurry
жарылатын бризанттік ~ *взрывчатое бризантное* ~ high explosive
жарылысқа жағдай жасайтын ~ *взрывчатое инициирующее* ~ initiator
жарылысқа қауіпті ~ *взрывоопасное* ~ explosive material
жоғары молекулярлы ~ *высокомолекулярное* ~ high-molecular substance
жуатын ~ *моющее* ~ cleansing agent; detergent
жұмыс істеп болған ~ *отработавшее* ~ depleted material
жұтып алатын ~ *поглощающее* ~ absorbent (material)
зиянды ~ *вредное* ~ harmful [noxious] substance
инфекциядан арылтушы ~ *дезинфицирующее* ~ detergent
инфекциядан сейілтуші ~ *дезинфекционное* ~ disinfectant agent
иістенген ~ *пахучее* ~ odorous material
канцерогенді ~ *канцерогенное* ~ carcinogenic substance
капиллярлы-белсенді ~ *капиллярно-активное* ~ capillary active substance
кеуіп ісіп кететін ~ *вспучивающее* ~ bloating agent
коллоидті ~ *коллоидное* ~ dispersoid
консервілейтін ~ *консервирующее* ~ preservative agent

корродирлейтін ~ *корродирующее* ~ corrosive agent, corrosive material
 көбік құрайтын ~ *пенообразующее* ~ frothing agent
 көбіктенетін ~ *вспенивающее* ~ foaming agent
 қалқушылықты қамтамасыз ететін ~ / ~, *обеспечивающее плавучесть*
 buoyancy material
 қатты ~ *твердое* ~ solid substance, solid matter
 қатып тұратын ~ *отверждающее* ~ hardener
 құрғататын ~ *осушающее* ~ desiccant
 құрғатылатын ~ *обезвоживающее* ~ dehydrating agent
 қышқылдандырушы ~ *окисляющее* ~ oxidizing agent, oxidant
 ластандырушы ~ *загрязняющее* ~ contaminant, contaminating agent,
 contamination material
 майдан арылатын ~ *обезжиривающее* ~ degreasing agent
 майлайтын ~ *смазочное* ~ lubricant, lubricating material
 майлы ~ *жировое* ~ fatty matter
 мұздататын ~ *охлаждающее* ~ cooling agent
 мұнайды ерітетін ~ / ~, *растворяющее нефть* oil dissolving solvent
 мүжілуге бейім ~ / ~, *поддающееся коррозии* corroding agent
 мүжілуге қарсы ~ *противокоррозионное* ~ corrosion inhibitor, anticorrosive
 agent
 мүжілуді тудыратын ~ / ~, *вызывающее коррозию* corrosive agent
 мүжіліп кетуге қарсы ~ *антикоррозионное* ~ anticorrosive agent, corrosion
 inhibitor
 негізгі ~ *основное* ~ base material
 ойып түсетін ~ *едкое* ~ caustic substance
 оңай тұтанатын ~ *легковоспламеняющаяся* ~ highly inflammable matter
 органикалық ~ *органическое* ~ organic matter
 органикалық аналық ~ *органическое материнское* ~ parent organic matter
 органикалық емес ~ *неорганическое* ~ inorganic matter
 органикалық шірі бастаған ~ *органическое разлагающаяся* ~ decaying or-
 ganic matter
 отқа қауіпті ~ *огнеопасное* ~ inflammable
 отқа төзімді ~ *огнестойкое* ~ fire-proof agent
 өздігінен тұтанатын ~ *самовоспламеняющаяся* ~ self-igniting substance
 пәрменді ~ *активное* ~ active material
 пішімсіз ~ *аморфное* ~ amorphous substance
 радиоактивті ~ *радиоактивное* ~ radioactive material
 сабындайтын ~ *омыляемое* ~ saponifiable matter
 сорбцияланатын ~ *сорбирующее* ~ sorbent
 сорылатын ~ *абсорбирующее* ~ absorbent
 сұйық ~ *жидкое* ~ liquid substance, liquid (matter)
 сұйылтатын ~ *разжижающее* ~ thinning agent, thinner
 сілтілі майдан айыратын ~ *щелочное обезжиривающее* ~ caustic de-greasing
 material

сіңдіріп алатын ~ *пропитывающее* ~ impregnant, impregnating material
 сіңірілетін ~ *абсорбируемое* ~ absorbate
 сіңіріліп алынған ~ *адсорбированное* ~ adsorbed substance
 сіңіріп алатын ~ *адсорбирующее* ~ adsorptive agent
 таза (қоспасы жоқ) ~ *чистое* ~ (без примесей) pure substance
 тазалайтын ~ *очищающее* ~ purifier
 тартылған ~ *взвешенные* ~ a suspended matters, suspended solids
 тұндыратын ~ *осаждающее* ~ precipitating agent, precipitant
 тұтанып кетуге қарсы ~ *антидетонационное* ~ antidetonant, antiknock
 substance
 улайтын ~ *отравляющее* ~ toxic agent, toxic substance
 ұсақтап жаншылған ~ *мелко раздробленное* ~ dispersoid
 ұстастырғыш ~ *вяжущее* ~ binding agent, binder, matrice material, cementitious
 matter
 ұстастырғыш топырақты ~ *вяжущее глинистое* ~ clay binder
 ұшып кететін ~ *летучее* ~ volatile matter
 үстіңгі қабаттағы-белсенді ~ *поверхностно-активное* ~ surface active
 agent, surfactant
 үстіңгі қабаттағы-белсенді анионды ~ *поверхностно-активное анионное* ~
 anionic surfactant
 үстіңгі қабаттағы-белсенді неоионогенді ~ *поверхностно-активное неионо-*
генное ~ non-ionic surfactant
 хелаттық қосылыстың құралуын тудыратын ~ / ~, *вызывающее образова-*
ние хелатных соединений chelating agent
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical agent
 цементтейтін ~ *цементирующее* ~ cementing agent
 шайыр тәрізді ~ *смолистое* ~ resinous substance
 ыдырауға түскен ~ *распадающееся* ~ decaying substance
 ірітіп-шірітетін ~ *разъедающее* ~ corrosive substance
ЗАУЫТ завод plant, works
 бетон шығаратын ~ *бетонный* ~ concrete-mixing plant
 газ бензинді ~ *газобензиновый* ~ gasoline plant
 газды ~ *газовый* ~ gas works
 машина жасайтын ~ *машиностроительный* ~ engineering works
 мұнай айыратын ~ *нефтеперегонный* ~ oil refinery
 мұнай өндейтін ~ *нефтеперерабатывающий* ~ см. *нефтеперегонный завод*
 мұнай химиялық ~ *нефтехимический* ~ petrochemical plant
 табиғи газды сұйылту бойынша ~ ~ *по сжижению природного газа* liquefied
 natural gas plant
 тәжірибелік ~ *опытный* ~ pilot plant
 цемент ~-ы / *цементный* ~ cement plant
ЗӘКІР якорь 1. мор. anchor 2. эл. armature
 автоматты керілісі бар гидромеханикалық ~ *гидромеханический* ~ с *авто-*
матическим натяжением hydromechanical automatic tension anchor

алып-салмалы газды ~ *вставной газовый* ~ insert gas anchor
 аспалы түрдегі ~ / ~ *подвешеного тина* hook wall-type anchor
 бағытталған түрдегі ~ / ~ *обращенного тина* inverted-type anchor
 барабанды ~ *барабанный* ~ drum armature
 бұрғылау мінбесінің тартылу ~-і / ~ *оттяжки буровой вышки* derrick guy anchor, derrick guy deadman
 бұрғылау негізінің ~-і / ~ *бурового основания* offshore drilling unit anchor
 бұрғылау платформасының ~-і / ~ *буровой платформы* offshore drill anchor
 бір сырт қапты газды ~ *однокорпусный газовый* ~ single-housing [single-body] gas anchor
 газды ~ *газовый* ~ gas anchor
 газды құмдауытты ~ *газопесочный* ~ gas-sand anchor
 гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic anchor
 дірілдеуік газды ~ *вибрационный газовый* ~ vibrational gas anchor
 екі секциялы газды ~ *двухсекционный газовый* ~ two-section gas anchor
 екі сырт қапты газды ~ *двухкорпусный газовый* ~ double-housing [double-body] gas anchor
 жеңіл ~ *легкий* ~ light-weight anchor
 көп секциялы газды ~ *многосекционный газовый* ~ multisection gas anchor
 көп тәрелкелі ~ *многотарельчатый* ~ multidisk anchor
 құбыр желілік ~ *трубопроводный* ~ pipeline anchor
 құбырлы ~ *трубный* ~ tubing anchor
 құмдауытты ~ *песочный* ~ sand anchor
 қыртысты сынаушының ~-і / ~ *пластоиспытателя* tester anchor
 өлі ~ *мертвый* ~ deadman
 сегіз тәрелкелі ~ *восьмитарельчатый* ~ eight-disk anchor
 секциялы газды ~ *секционный газовый* ~ sectional gas anchor
 серіппелі ~ *пружинный* ~ spring anchor
 сорғы-ауа сығымдағыш құбырлардың ~-і / ~ *насосно-компрессорных труб* tubing anchor
 сорғы-ауа сығымдағыш құбырлардың керілетін ~-і / *натяжной* ~ *насосно-компрессорных труб* tension tubing anchor
 су асты құбыр желілеріне арналған ~ / ~ *для подводных трубопроводов* subsea pipeline anchor
 су астындағы газды ~ *погружной газовый* ~ submersible gas anchor
 тартылу бекітілетін ~ / ~, *к которому крепится оттяжка* guy anchor
 топыраққа бекитін ~ *грунтовой* ~ ground anchor
 төрт секциялы газды ~ *четырёхсекционный газовый* ~ four-section gas anchor
 тікелей құмдауытты ~ *прямой песочный* ~ direct-acting sand anchor
ЗӘКІР ҰСТАҒЫШ *якордержатель* anchor rack
ЗӘРУЛІ/К *дефицит* deficiency, deficit, shortage, scarcity
 қанықтыру ~-гі / ~ *насыщения* saturation deficit
 қуат ~-гі / ~ *энергии* energy gap

куаттың ~-гі / *мощности* power shortage
 ылғалдың ~-гі / *влажности* moisture deficit
ЗЕРДЕЛЕУ *изучение* study; analysis; research
 бұрғылаудың сүзілген қалдығын ~ / *бурового шлама* (drill) cuttings analysis
 кен жынысының үлгісін ~ / *керна* core analysis
 кен шоғырын ~ / *залежи* reservoir analysis
 конъюнктураны ~ / *конъюнктуры* business cycle research
 пайдалы қазбаларды байыту әдісінің өрісін ~ / *гравитационного поля*
 gravity study
ЗЕРТТЕУ *исследовани/е* study; investigation; test; exploration; survey, research
 акустикалық теледидармен ұңғыманы ~ / *скважины акустическим теле-визором* borehole televiewer logging
 аумақтық ~ *площадное* ~ areal study
 бұрғылау ерітіндісін ~ / *бурового раствора* drilling mud testing
 бұрғылау ұңғымасын ~ / *буровой скважины* drill-hole survey, drillhole research
 бұрғылау ұңғымасын газды гидродинамикалық ~ / *газогидродинамическое ~ буровой скважины* drill-hole gas hydrodynamic research
 бұрғылау ұңғымасын гидродинамикалық ~ *гидродинамическое ~ буровой скважины* drilling-hole hydrodynamic research
 бұрғылау ұңғымасын термодинамикалық ~ *термодинамическое ~ буровой скважины* drill-hole thermodynamic research
 бұрқақтаған ұңғыманың дебитін ~ / *дебита фонтанирующей скважины* open flow test
 газ тәрізді эманацияны ~ / *газообразной эманации* testing of gaseous emanation
 газды зертханалық ~ *лабораторное ~ газа* laboratory test on crude gas
 геологиялық ~ *геологическое* ~ geological exploration
 гравиметриялық ~ *гравиметрические* ~я gravimetrical survey
 жыныс үлгілерін ~ / *образцов породы* rock specimen test, rock sample examination
 зертханалық ~ *лабораторное* ~ laboratory research
 зырылдауықпен ұңғыманы ~ / *скважины вертушкой* spinner survey
 кәсіпшілікті ~ *промысловые* ~я field research, field study
 кәсіпшілікті геофизикалық ~ *промысловые геофизические* ~я downhole logging
 қабылдағыштығын ~ / *на приемистость* injectivity test
 қарсы қысым әдісімен қыртысты ~ / *пласта методом противодействия*
 backpressure test
 қатты үрлеу әдісімен бұрғылау ұңғымасын ~ / *буровой скважины методом подкачки* drill-hole research by pumping method
 қолданбалы ~ *прикладное* ~ applied research
 қос полюсті ~ *двуполюсное* ~ bipolar-probe research

қыртыс-коллекторды ~ / ~ *пласта-коллектора* reservoir study
қыртысты ~ / ~ *пласта* formation evaluation
қыртыстың коллекторлық құрамын ~ / ~ *коллекторских свойств пласта*
reservoir properties study
қыртыстың өнімділігін ~ / ~ *продуктивности пласта* formation productivity test
макроскопиялық ~ *макроскопическое* ~ macroexamination
мұнайды ~ / ~ *нефти* test on (crude) oil
мұнайды зертханалық ~ *лабораторное* ~ *нефти* laboratory test on crude oil
орнатылаған тармақ кезінде бұрғылау ұңғымасын ~ / ~ *буровой скважины*
при установившемся притоке steady-state flow drill-hole research
орнатылмаған тармақ кезінде бұрғылау ұңғымасын ~ / ~ *буровой скважины*
при неустановившемся притоке unsteady-state flow drill-hole research
пайдаланылатын ұңғымадағы ~ / ~ *в эксплуатационной скважине*
production well logging
пилоттық ~ *пилотные* ~я pilot study, pilot research
радиометриялық ~ *радиометрические* ~я radiometric surveying
рентгендік құрылымдық ~ *рентгеноструктурное* ~ X-ray diffraction
study, X-ray diffraction analysis
сандық ~ *количественное* ~ quantitative examination, quantitative analysis
сапалы ~ *качественное* ~ qualitative examination
сейсмометриялық ~ *сейсмометрическое* ~ seismic survey
сенімділігін ~ / ~ *надежности* reliability research, reliability test
сүзгіштік қасиетін (бұрғылау ерітіндісі) ~ / ~ *фильтрационных свойств*
(*бурового раствора*) filtration [water loss] test
тармақтығы үшін ұңғыманы ~ / ~ *скважины на приток* flow test
тәжірибелік ~ экспериментальное ~ experimental investigation
топырақты геологиялық ~ *геологическое* ~ *грунта* geological ground survey
ұңғымадағы бұрғылау режимін ~ / ~ *режима бурения в скважине* drill-off test
ұңғымалардың өзара әрекеттістігін ~ / ~ *взаимодействия скважин* well
interference research
ұңғыманы ~ / ~ *скважины* borehole survey; logging
ұңғыманың қабылдаушылық бағытын ~ / ~ *профиля приемистости скважины* flowmeter survey
ұңғыманың қисайған жерін ~ / ~ *кривизны скважины* well deviation test
іргелі ~-лер / *фундаментальные* ~я basic [fundamental] research
электр метриялық ~-лер / *электрометрические* ~я electrometric survey
ЗЕРТХАНА лаборатория laboratory, lab
ғылыми-зерттеушілік ~-сы / *научно-исследовательская* ~ research laboratory
жедел сынамаларды тексеруге арналған ~ / ~ *для проведения экспресс-анализов* express-laboratory
жылжымалы ~ *передвижная* ~ mobile laboratory
жылжымалы бөлікті ~ *передвижная блочная* ~ skid-mounted mobile laboratory

жылжымалы газ конденсатты ~ *передвижная газоконденсатная* ~ portable
gas condensate laboratory
зауыт ~-сы / *заводская* ~ works laboratory
каротажды ~ *каротажная* ~ log processing laboratory
кәсіпшілік ~-сы / *промысловая* ~ field laboratory
механикалық сынақ ~-сы / ~ *механических испытаний* materials-testing
laboratory
сазды ерітінділерді бақылау ~-сы / ~ *контроля глинистых растворов*
mud-testing laboratory
салалық ~ *отраслевая* ~ applied-research laboratory
ЗЕРТХАНАШЫ лаборант laboratory assistant
ЗИЯН (ШЫҒЫН, ЗАЛАЛ) убыток damage, waste, deficit, loss
ЗИЯНДЫ (ЗАЛАЛДЫ) убыточный unprofitable
ЗУМПФ зумпф sump
сазды ерітіндіге арналған ~ / ~ *для глинистого раствора* clay pit
ЗЫМЫРАУ бросок kick
өлшеу приборы тілінің ~-ы / ~ *стрелки измерительного прибора* kick
ЗЫРЫЛДАУЫҚ трещотка:
бұрғылау құралының бұрандалы біріктірмелерін бекітуге арналған ~ / ~
для крепления резьбовых соединений бурильного инструмента jack-and-circle
ЗІЛБАЛҒА кувалда ram, sledge
ЗІМПАРА (зімпара қағазы) *наждак* (*наждачная бумага*) emery (cloth),
emery paper

И

ИВЕРНИТ ивернит ivernite
ИГЕРУ освоение:
мұнай мен газдың шоғырын ~ / ~ *залежи нефти и газа* reservoir management
ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well completion
ИГЕРІЛМЕГЕН (кеніш туралы) *неработанный* (*о месторождении*)
undeveloped
ИДРИАЛИТ идриалит idrialite
ИЗОБАРА изобара isobar, constant-pressure line
қалыпты қысымдағы ~ / ~ *нормального давления* mesobar
ИЗОГИПС изогипса contour line
қыртыстың ~-і / ~ *пласта* bed contour line
ИЗОКӨМІРСУТЕКТЕРІ изоуглеводороды isohydrocarbons
ИЗОТЕРМА изотерма isotherm, isothermal line
температурасы барынша аз ~ / ~ *наименьших температур* isocrine
ИЗОТОП изотоп isotope
ауыр ~ *тяжелый* ~ heavy isotope
бөлінетін ~ *делящийся* ~ fissionable isotope
жасанды ~ *искусственный* ~ man-made isotope

жеңіл ~ *легкий* ~ light isotope

қысқа өмір сүретін ~ *короткоживущий* ~ short-lived isotope

радиоактивті ~ *радиоактивный* ~ radioactive isotope, radioisotope

табиғи ~ *естественный* ~ natural isotope

таза ~ *чистый* ~ pure isotope

тұрақты ~ *стабильный* ~ stable isotope

ұзақ өмір сүретін ~ *долгоживущий* ~ long-lived isotope

ИКЕМДІ *пластичный* ductile, soft

ИКЕМДІЛІК *пластичность* plasticity

қатты дененің ~-гі / ~ *твердого тела* solid plasticity

топырақтың ~-гі / ~ *почвы* plasticity of soil

ИЛЕУ I *замес* batch

байқалатын ~ / *пробный* ~ trial batch

бетонды ~ / ~ *бетона* batch of concrete

ерітіндіні ~ / ~ *раствора* batch of mortar

ИЛЕУ II (ЕЗУ) *месить* mix; (сазды – *глину*) puddle

ИМПЕДАНС *импеданс* impedance

акустикалық ~ *акустический* ~ acoustic impedance

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline impedance

механикалық ~ *механический* ~ mechanical impedance

ИМПЕЛЛЕР *импеллер* impeller

гуммирлі ~ *гуммированный* ~ rubberized impeller

сорғының ~-і / ~ *насоса* pump impeller

ИМПУЛЬС *импульс* pulse; (қозғалыс саны – *количество движения*) momentum

басқарушы ~ *управляющий* ~ control [drive] pulse

газды ионизациялық детектордың ~-ы / ~ *газового ионизационного детектора* gas ionization detector pulse

екпінді ~ *ударный* ~ impact momentum

есеп ~-ы / ~ *счета* count pulse

есептеп шығу ~-ы / ~ *считывания* read pulse

жиынтық ~ *суммарный* ~ total pulse

жылжыту ~-ы / ~ *смещения* biasing pulse

ионизацияланған ~ *ионизационный* ~ ionization pulse

кедергілердің ~-ы / ~ *помехи* interfering pulse

кезеңдік ~ *периодический* ~ repetitive [periodic] pulse

командалық ~ *командный* ~ command pulse

коммутациялайтын ~ *коммутирующий* ~ switching pulse

қабаттасқан ~ *сопряженный* ~ conjugate momentum

қалдықты ~ *остаточный* ~ afterpulse

куатты ~ *мощный* ~ high-power pulse

қысымның ~-ы / ~ *давления* pressure pulse

меншікті ~ *удельный* ~ specific pulse

селекторлы ~ *селекторный* ~ gate pulse

синхрондайтын ~ *синхронизирующий* ~ sync(hronizing) pulse
сынақ ~-ы / *испытательный* ~ test pulse
танытушы ~ *опознавательный* ~ identification pulse
тастандылық ~-ы / ~ *сброса* reset pulse
тойтарылған ~ *отраженный* ~ echo [reflected] pulse
тіректі ~ *опорный* ~ reference pulse
шоңғалдық ~ *пороговый* ~ threshold pulse
ысыру ~-ы / ~ *сдвига* shift pulse
эталонды ~ *эталонный* ~ standard pulse
ИНВЕРИТ *инверит* invert
ИНГИБИТОР *ингибитор* inhibitor
анодты ~ *анодный* ~ anodic inhibitor
атмосфералық мүжілудің ~-ы / ~ *атмосферной коррозии* atmospheric corrosion inhibitor
эмбебап ~ *универсальный* ~ universal inhibitor
байланыстырғыш ~ *контактный* ~ contact inhibitor
гидраттардың құралу ~-ы / ~ *образования гидратов* hydrate inhibitor
катодты ~ *катодный* ~ cathodic inhibitor
қышқылдандыру реакциясының ~-ы / ~ *окислительных реакций* antioxidant
қышқылдық мүжілу ~-ы / ~ *кислотной коррозии* acid corrosion inhibitor
мүжілудің ұшпалы ~-ы / *летучий* ~ *коррозии* vapor corrosion inhibitor
мүжілушілік ~-ы / ~ *коррозии* corrosion [rust] inhibitor
полимерлендіру ~-ы / ~ *полимеризации* polymerization inhibitor
пішімдеуші ~ *кроющий* ~ covering inhibitor
сілтілік мүжілу ~-ы / ~ *щелочной коррозии* alkali corrosion inhibitor
тиімді ~ *эффективный* ~ effective inhibitor
тұтану ~-ы / ~ *воспламенения* flammable inhibitor
ферментация ~-ы / ~ *ферментации* fermentation inhibitor
шайыр құрау ~-ы / ~ *смолообразования* antigum inhibitor
эмульсияның құралу ~-ы / ~ *образования эмульсии* emulsion inhibitor
ИНДЕКС *индекс* index
биотикалық ~ *биотический* ~ biotic index
биржалық ~ *биржевой* ~ stock index
буланудың ~-і / ~ *испаряемости* vaporability [volatility] index
бұрғылау ~-і / ~ *буримости* drillability index
геомагниттік ~ *геомагнитный* ~ geomagnetic index
еркін флюидтің ~-і / ~ *свободного флюида* free-fluid ratio
жиынтық сәулеленудің ~-і / ~ *суммарного излучения* total ray index
жілік модуляциясының ~-і / ~ *частотной модуляции* frequency modulation index
кеніштің қорын әзірледі жалғастыру ~-і / ~ *продолжительности разработки запасов месторождения* reserve life index
кристалл қырларының ~-і / ~ *граней кристаллов* index of crystal faces
кристаллданудың ~-і / ~ *кристаллизации* crystallization index

кіші ~ *младший* ~ fine index
құрамдас ~ *составной* ~ aggregative index
модулдану ~-і / ~ *модуляции* modulation index
мұнайдың еріп кетушілігінің ~-і / ~ *растворимости нефти* oil solubility index
өндіріс көлемінің ~-і / ~ *объема производства* production index
өнімділік ~-і / ~ *продуктивности* productivity index
сүзгілеуіштің ~-і / ~ *инfiltrации* infiltration index
сындыру ~-і / ~ *преломления* refraction index
тазалау ~-і / ~ *очистки* decontamination index
тұтқырлық ~-і / ~ *вязкости* viscosity index
үзу ~-і / ~ *прерывания* interruptibility index
үлкен ~ *старший* ~ main index
энергияның ~-і / ~ *энергии* energy index
ИНДИКАТОР *индикатор* indicator; detector
ағып кетушілік ~-ы / ~ *утечки* leak detector
айналдырып тұру сәтінің ~-ы / ~ *крутящего момента* torque indicator
акустикалық ~ *акустический* ~ aural indicator
алдын ала тарту ~-ы / ~ *предварительного натяжения* pretension indicator
бағананы ұстап қалу шекарасының ~-ы / ~ *границы прихвата колонны* free point indicator
бағдарламаны тоқтату ~-ы / ~ *остановки программы* program stop light
бағыттау ~-ы / ~ *направления* direction indicator
белгі беру ~-ы / *знаковый* ~ character display
бұрғылау бағанасы компенсатор жағдайының ~-ы / ~ *положения компенсатора буровой колонны* drill string compensator position indicator
бұрғылау ерітіндісінің тығыздығы мен температурасының ~-ы / ~ *плотности и температуры бурового раствора* mud density and temperature indicator
бұрғылау құралына түсетін жүктеменің ~-ы / ~ *нагрузки на буровой инструмент* weight indicator, drillometer
бұрғылау құралына түсетін жүктеменің дифференциалдық ~-ы / *дифференциальный* ~ *нагрузки на буровой инструмент* differential-type weight indicator
вакуумның ~-ы / ~ *вакуума* vacuum indicator
верньері бар жүктеменің ~-ы / ~ *нагрузки с верньером* vernier weight indicator
газ разрядты ~ *газоразрядный* ~ gas-discharge indicator
газдың ~-ы / ~ *газа* gas indicator, gas detector
диапазондарды қайта қосу ~-ы / ~ *переключения диапазонов* band-selector indicator
дүрсілдеп соғу ~-ы / ~ *биения* beat indicator
жағдай ~-ы / ~ *положения* position detector
жебелік ~ *стрелочный* ~ scaler [pointer] indicator
желілік межелігі бар жүктеменің ~-ы / ~ *нагрузки с линейной шкалой* line scale weight indicator

желілік межелігі бар салмақтың ~-ы / ~ *веса с линейной шкалой* line-scale weight indicator
 желілік ұқсас ~ *линейный аналоговый* ~ linear analog indicator
 жер асты суларының ~-ы / ~ *грунтовых вод* groundwater tracer
 жүктеме ~-ы / ~ *перегрузки* overload detector
 зәкірлік темір арқанды тарту ~-ы / ~ *натяжения якорного каната* anchor line tension indicator
 зәкірлік шынжырды тарту ~-ы / ~ *натяжения якорной цепи* anchor chain tension indicator
 зондылау ~-ы / ~ *зонда* sonde indicator
 ионданушылық ~-ы / *ионизационный* ~ ionization indicator
 калориметриялық ~ *калориметрический* ~ calorimetric detector
 каталиттік ~ *каталитический* ~ catalytic indicator
 компенсатор жағдайының ~-ы / ~ *положения компенсатора* compensator position indicator
 көзбен шолатын ~ *визуальный* ~ visual indicator
 көмекші темір арқанды тарту ~-ы / ~ *натяжения вспомогательного каната* wire rope tension monitor
 көп нүктелі ~ *многоточечный* ~ multipoint [multireading] indicator
 кранға (бұрғылау кемесіне) жүк артылған сәттің ~-ы / ~ *грузового момента крана (бурового судна)* crane load moment indicator
 кілттегі айналдырып тұру сәттінің ~-ы / ~ *крутящего момента на ключе* tongs-torque indicator
 қуат күшінің ~-ы / ~ *мощности* power-level indicator
 құбылу ~-ы / ~ *перелива* overflow detector
 қызып кетуді ~-ы / ~ *перегрева* overheat detector
 қысымның ~-ы / ~ *давления* pressure indicator
 қышқылдандырып-қалпына келтіру реакциясының химиялық ~-ы / *химический* ~ *окислительно-восстановительной реакции* redox indicator
 лазерлік ~ *лазерный* ~ laser indicator
 метанның ~-ы / ~ *метана* methanometer
 мұнайдың жалған ~-ы / *ложный* ~ *нефти* false oil indicator
 орналасу орнының ~-ы / ~ *местоположения* position indicator
 радиоактивтілік ~-ы / ~ *радиоактивности* radiotracer, radioactivity indicator
 салмақтың ~-ы / ~ *веса* load [weight] indicator
 салмақтың гидравликалық ~-ы / *гидравлический* ~ *веса* hydromast weight indicator
 сандық ~ *цифровой* ~ digital indicator
 сәулелендіру ~-ы / ~ *излучения* radiation indicator
 сәулелік ~ *световой* ~ lamp [light] indicator
 сутекті иондардың шоғырлану ~-ы / ~ *концентрации водородных ионов* acid base indicator
 суы жоқ ортада титрлауға арналған ~ / ~ *для титрования в неводной среде* non-water medium titration indicator

сұйықтық ~-ы / *жидкостный* ~ liquid indicator

сыйымдылық ыдысындағы бұрғылау ерітіндісі мөлшерінің ~-ы / ~ *объема бурового раствора в емкостях* drilling mud pit gain loss [drilling mud pit volume] indicator

сыйымдылық ыдысындағы сұйық деңгейінің ~-ы / ~ *уровня жидкости в резервуаре* tank level indicator

тастауға қарсы превентор плашкасы жағдайының ~-ы / ~ *положения плашек противовыбросового превентора* blowout preventer ram position indicator

темір арқанды тарту ~-ы / ~ *натяжения каната* line tension gage

тереңдіктің ~-ы / ~ *глубины* depth indicator

тігінен айдауыш компенсатор жағдайының ~-ы / ~ *положения компенсатора вертикальной качки* heave compensator position indicator

тіреуіш тақтасы жағдайының ~-ы / ~ *положения опорной плиты* template level indicator

химиялық ~ *химический* ~ chemical tracer

химиялық қышқылдық-сілтілік ~-ы / ~ *химический кислотно-щелочной* ~ acid-base indicator

циферблаттық ~ *циферблатный* ~ dial indicator

шайқалу ~-ы / ~ *колебаний* oscillation indicator

шығындау ~-ы / ~ *расхода* flow indicator

ылғалдылық ~-ы / ~ *влажности* hygrometer, moisture indicator

ілгішке (стрингерге) түсетін жүктеменің ~-ы / ~ *нагрузки на зацеп (стрингера)* hitch load indicator

ілемек жағдайының ~-ы / ~ *положения крюка* hook position indicator

ИНДИКАЦИЯ *индикация* indication, presentation, display

бағыт ~-сы / ~ *направления* sensing

графикалық ~ *графическая* ~ graphic display

жарық арқылы ~ *световая* ~ light indication

көзбен шолатын ~ *визуальная* ~ visual indication

мәліметтер ~-сы / ~ *данных* read-out

прибор бойынша ~ / ~ *по прибору* meter display

сандық ~ *цифровая* ~ digital read-out

ИНДУКЦИЯ *индукция* induction

қанығушылық ~-сы / ~ *насыщения* saturation induction, saturation flux density

магниттік қалдық ~ *магнитная остаточная* ~ residual magnetic induction, remanence

ИНЕ *игла* needle

ИНЕЛІ *игольчатый* needle-like

ИНЕ СҮЗГІШ *иглофильтр* well point

ИНЖЕКТОР *инжектор* injector

цементтеуші ~ *цементировочный* ~ cement injector

ИНЖЕНЕР *инженер* engineer

баржаның ~-і / ~ *баржи* barge engineer

бас ~ *главный* ~ chief engineer

бұрғылау ерітіндісі бойынша ~ / ~ по буровым растворам mud engineer
 қауіпсіздік техникасы бойынша ~ ~ по технике безопасности safety engineer
 тау-кен ~-і / горный ~ mining engineer
 теңіздің су асты құрал-жабдықтары бойынша ~ / ~ по морскому подводно-
 му оборудованию subsea engineer
 учаскеге алдын ала зерттеу өткізетін ~ / ~ проводящий предварительное
 обследование участка scout
 цементтеу бойынша ~ / ~ по цементированию cementing engineer
ИНЖЕНЕР-ӘЗІРЛЕУШІ инженер-разработчик (мұнай және газ
 кеніштерін – нефтяных и газовых месторождений) reservoir engineer
ИНЖЕНЕР-БҰРҒЫШЫ инженер-буровик drilling engineer, driller-
 engineer
ИНЖЕНЕР-ГЕОЛОГ инженер-геолог geological engineer
ИНЖЕНЕР-ГИДРАВЛИК инженер-гидравлик hydraulic engineer
ИНЖЕНЕР-КӘСІПШІ инженер-промысловик field engineer
ИНЖЕНЕР-ҚҰРЫЛЫСШЫ инженер-строитель civil engineer
ИНЖЕНЕР-МЕХАНИК инженер-механик mechanical engineer
ИНЖЕНЕР-МҰНАЙШЫ инженер-нефтяник oil [petroleum] engineer
ИНЖЕНЕР-ӨНДІРІСШІ инженер-производственный production [works]
 engineer
ИНЖЕНЕР-ПАЙДАЛАНУШЫ инженер-эксплуатационник
 maintenance engineer
ИНЖЕНЕР-ХИМИК инженер-химик chemical engineer
ИНЖЕНЕР-ЭЛЕКТРИК инженер-электрик electrical engineer
ИНКЛИНОМЕТР инклинометр inclinometer
 бір нүктелі ~ одноточечный ~ single-shot inclinometer
 жебелік ~ стрелочный ~ dip-circle
 импульсты ~ импульсный ~ inclinometer with impulse sender
 индукциялы ~ индукционный ~ induction inclinometer
 кенді ұңғыма ~-і / ~ забойный ~ bottom-hole inclinometer
 плавикті қышқылы бар ~ / ~ с плавиковой кислотой hydrofluoric acid bottle
 inclinometer
 соқпалы әрекет ететін көп нүктелі ~ многоточечный ~ ударного действия
 multiple shot inclinometer
 темір арқанды ~ канатный ~ taut wire inclinometer
 тіркеуге алушы ~ регистрирующий ~ deviation angle recorder
 үздіксіз әрекет ету ~-і / ~ непрерывного действия continuous inclinometer
 электр магнитті ~ электромагнитный ~ electromagnetic inclinometer
ИНКЛЮЗИЯ инклюзия inclusion
ИНСПЕКТОР инспектор supervisor, inspector
 бұрғылау ерітіндісі мен ұңғыманы жуу бойынша ~ / ~ по буровым раство-
 рам и промыске скважины mud supervisor
 қауіпсіздік техникасы бойынша ~ / ~ по технике безопасности safety
 inspector

ИНСПЕКЦИЯЛАУ *инспектирование* survey, inspection ~ на месте on-site inspection

ИНТЕГРАТОР *интегратор* integrator

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic integrator

жиынтықтайтын ~ *суммирующий* ~ summing integrator

импульсті ~ *импульсный* ~ pulse integrator

пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic integrator

сандық ~ *цифровой* ~ digital integrator

соған ұқсас ~ *аналоговый* ~ analog integrator

тоқтың ~-ы / ~ *тока* current integrator

торкөзді ~ *сеточный* ~ net integrator

электронды ~ *электронный* ~ electronic integrator

ИНТЕРВАЛ *интервал* interval; range

арасындағы ~ / ~ *между проверками* inspection cycle

бұрғылау ~-ы / ~ *бурения* drilling interval

дискретті ~ *дискретный* ~ discrete interval

жері суланған ~ *обводненный* ~ watered interval

импульсті ~ / ~ *импульсов* momentum range

көзжиектер арасындағы ~ / ~ *между горизонталями* contour interval

кристаллдану ~-ы / ~ *кристаллизации* crystallization range

қайнау ~-ы / ~ *кипения* boiling range

қанығу ~-ғы / ~ *насыщения* saturation range

қызмет көрсету ~-ғы / ~ *обслуживания* service cycle

мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ producing interval

өзгеріп кету ~-ғы / ~ *превращения* transformation range

өнімді ~ *продуктивный* ~ producing interval

өнімді газды ~ *продуктивный газовый* ~ gas-bearing interval, gas-bearing zone

өнімді мұнайлы ~ *продуктивный нефтяной* ~ oil-bearing interval, oil-bearing

zone

перфорациялау ~-ғы / ~ *перфорирования* perforated interval, perforated

zone

пластикалық ~-ғы / ~ *пластичности* plastic range

полиморфты өзгеріп кету ~-ғы / ~ *полиморфного превращения* polymorphic

inversion interval

сыналатын ~ *опробуемый* ~ interval under test

сынап көру ~-ғы / ~ *опробования* testing period, interval of sampling

сыни ~ *критический* ~ critical range

температуралық ~ *температурный* ~ temperature range

тереңдік ~-ы / ~ *глубин* depth interval

тұйық ~ *замкнутый* ~ closed interval

уақыт ~-ғы / *временной* ~ time interval

ұңғыма оқпанының ~-ғы / ~ *ствола скважины* (bore)hole section

ұңғыма оқпанының сыналатын ~-ғы / *испытываемый* ~ *ствола скважины*

test section

ұңғыма оқпанының ұңғыманы ұстап тұратын ~-ғы / *обсаженный* ~ *ствола скважины* cased hole interval, cased hole section

ұңғыма оқпанының үдемелі майысу ~-ғы / ~ *нарастающего искривления ствола скважины* build-up

ұңғыма оқпанының цементтелген ~-ғы / *зацементированный* ~ *ствола скважины* cemented hole section

ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* zone

ұңғымалар ~-ғы / ~ *проходки* drilling interval

ұңғыманы ұстап тұрмайтын ~ *необсаженный* ~ barefoot interval, uncased hole section

цементтеу (ұңғыма кесігінде) ~-ғы / ~ *цементирования (на разрезе скважины)* cementing point

шоғырландыру ~-ы / ~ *концентрации* concentration range

іріктеу ~-ғы / ~ *отбора* керна coring period

ИНТЕРФЕРЕНЦИЯ *интерференция* interference

гармониялық тербелістердің ~-сы / ~ *гармонических колебаний* harmonic inter ference

деструктивті ~ *деструктивная* ~ destructive interference

қысымның ~-сы / ~ *давления* pressure interference

толқындардың ~-сы / ~ *волн* wave interference

тұрақты ~ *устойчивая* ~ coherent interference

ұңғыманың ~-сы / ~ *скважин* drill-hole [well] interference

ИНТРУЗИЯ *интрузия* intrusion

базальтты ~ *базальтовая* ~ basalt intrusion

жоғарыға бағытталған ~ *направленная вверх* ~ uptrusion

қыртысты ~ *пластовая* ~ intrusion sheet, sill

линза түріндегі ~ *линзовидная* ~ lenticular intrusion

судың ~-сы / ~ *воды* water intrusion, water encroachment; water inrush

тереңдік ~-сы / *глубинная* ~ plutonic [deep-seated] intrusion

ИНФИЛЬТРОМЕТР *инфильтрометр* infiltrometer

ИНЪЕКЦИЯ *инъекция* injection

кенге ~ жасау / *рудная* ~ ore injection

қыртысқа ~ жасау / *пластовая* ~ sole injection

үйлесімді ~ *согласная* ~ concordant injection

ИОНОГЕНДІ ЕМЕС *неионогенный* non-ionogenic

ИТЕРГІШ *толкатель* push rod, pusher, thruster

қақпақтың ~-і / ~ *клапана* valve tappet

тұмсық жақтағы ~ *носовой* ~ bow thruster

ИТЕРІП ШЫҒАРҒЫШ *выталкиватель* ejector, pusher, push rod

ИТЕРІП ШЫҒАРУ *выталкивание* ejection, expulsion

тар түтіктің ~-ы / *капиллярное* ~ capillary expulsion

ІЛГЕН ЖЕР (МАЙЫСҚАН ТҮС) *прогиб*:

алдыңғы қатарлы ~ *передовой* ~ foredeep

салыстырмалы ~ *относительный* ~ deflection

ұласпалы желінің ~і / ~ *цепной линии* catenary sag

ИЛГІШТІ/К *гибкость* flexibility

жұмсарған темір арқанның ~і / ~ *талевого каната* wireline flexibility

ИЛҮДІ ӨЛШЕУІШ *прогибомер* deflectometer

ИЛУШЛІК *прогибание* sagging; *геол.* downwarping

ИШ *плечо* arm

жел жүктемесінің ~і / ~ *ветровой нагрузки* wind arm

интіректің ~і / ~ *рычага* level arm

қарсы салмақ интірегіннің ~і / ~ *рычага противовеса* counterbalance arm

қос иіннің ~і / ~ *кривошипа* crank arm

тендеуіштің артқы ~і / *заднее* ~ *балансира* tail half of walking beam

ИШТІРЕ/К *рычаг* lever, arm

ауыстырып қосу ~і / ~ *переключения* shifter, shift(ing) lever

басқару ~і / ~ *управления* control lever

бұрышты ~ *угловой* ~ crank

екі иықты (жүкшығыр тіреуіші) ~ *двулучный* ~ (*тормоза лебедки*) double-arm lever

қалтқының ~і / ~ *поплавка* float lever

қарсы салмағы бар ~ / ~ *с противовесом* balance bob

қосу ~і / ~ *включения* engaging lever

табиғи қуысты өлшеу ~і / ~ *каверномера* caliper arm, caliper feeler

тасымалдау (баржа-құбыр төсеуіші) ~і / ~ *переноса* (*баржи-трубоуклад-чика*) transfer arm

теңестіретін ~ *уравновешивающий* ~ balance bob

төзімді ~ *упорный* ~ detent

іске қосу ~і / *пусковой* ~ power control

ИСТІ ЗЕРТТЕГІШ *одоризатор* odorizer

байпасты ~ *байпасный* ~ bypass odorizer

барботажды ~ *барботажный* ~ barbotage odorizer

бітелі ~ *фитильный* ~ wick odorizer

диафрагмалы ~ *диафрагменный* ~ diaphragm odorizer

тамшылы ~ *капельный* ~ drip odorizer

шығынды өлшеуіші бар ~ / ~ *с расходомером* odorizer with gas meter

ИСІН ЗЕРТТЕУ *одоризация* odorization

табиғи газдың ~ / ~ *природного газа* natural gas odorization

К

КАБЕЛЬ *кабель* cable

байланыс ~і / ~ *связи* communication cable

басқару ~і / ~ *управления* control cable

газ толтырылған ~ *газонаполненный* ~ gas filled cable

геофизикалық ~ *геофизический* ~ logging cable

екі желілі ~ *двухжильный* ~ double-conductor [twin] cable

жарылыс ~-і / *взрывной* ~ blasting [shot-firing] cable
жоғары қуатқа арналған ~ / ~ *высокого напряжения* high-tension [high-voltage] cable

икемді ~ *гибкий* ~ flexible cable

каротажды ~ *каротажный* ~ borehole [logging] cable

қосарлы бұрауға арналған ~ / ~ *парной скрутки* paired cable

металл қабыққа оралған ~ / ~ *в металлической оболочке* metal-sheathed cable

мұнайға төзімді оқшаулағышы бар ~ / ~ *с нефтестойкой изоляцией* cable with oil-resistant insulation

резиналы оқшаулағышы бар ~ / ~ *с резиновой изоляцией* rubber-insulated cable

сауытталған ~ *бронированный* ~ armored cable

тартағын темір арқаны бар ~ / ~ *с несущим тросом* self-supporting cable

температураны көрсету тетігі бар ~ / ~ *с датчиками температуры* thermistor cable

торапты ~ *магистральный* ~ main cable

төтенше жоғары қуатқа арналған ~ / ~ *сверхвысокого напряжения* extra-high-voltage cable

тұрақты оқшаулағышы бар ~ / ~ *с постоянной изоляцией* belted cable

КАЛИБР *калибр* caliber, jig, gage

АНИ стандарты бойынша бұранда ~-і / ~ *резьбы по стандартам АНИ АРІ* thread gages

бастапқы шеңбердің диаметріне арналған ~ / ~ *для диаметра начальной окружности* pitch diameter gage

бұрғылау қашауының ~-і / ~ *бурового долота* drilling bit gage

бұрғылау құрал-сайманын бекітіп біріктіруге арналған ~ / ~ *для замкового соединения бурового инструмента* joint template

индикаторы бар ~ / ~ *с индикатором* indicator gage

қалыңдық ~-і / ~ *толщины* feeler

ұңғыманы ұстап тұру құбырының бұрандасына арналған ~ ~ *для резьбы обсадных труб* casing gage

КАЛИБРАТОР *калибратор*:

бұрғылау цилиндрлік ~ *буровой цилиндрический* ~ cylinder reamer

кварцты ~ *кварцевый* ~ crystal calibrator

қашау үстілік ~ *наддолотный* ~ above-bit calibrator, above-bit gager

қашауасты ~ *шарошечный* ~ roller gager

КАЛИБРЛЕУ *калибровка* adjustment, sizing, calibration, verification

құрал-сайманды ~ / ~ *инструмента* adjustment of instrument

сыйымдылықты ~ / ~ *резервуара* tank calibration

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын түсіру алдындағы ұңғыма оқпанын ~ / ~ *стволы скважины перед спуском обсадной колонны* gaging scrapping action

КАПИТАЛ *капитал* эк. capital, funds, stock

айналым ~-ы / *оборотный* ~ circulating capital

акционерлік ~ *акционерный* ~ joint stock, share capital
жарғылық ~ *уставной* ~ authorized capital
инвестицияланған ~ *инвестированный* ~ invested capital
кәсіпорынның ~-ы / ~ *предприятия* funds of an enterprise
қарыз ~-ы / *заемный* ~ borrowed capital
қор ~-ы / *резервный* ~ reserve funds
меншікті ~ *собственный* ~ ownership capital
негізгі ~ *основной* ~ fixed capital stock
несиелік ~ *ссудный* ~ loan capital
өтімді ~ *ликвидный* ~ available capital
шетелдік ~ *иностранный* ~ foreign capital

КАПИТАЛДЫ КӨП ҚАЖЕТ ЕТЕТІН *капиталоемкий* capital-intensive

КАПТАЖ *каптаж* capping

ұңғыманың ~-ы / ~ *скважины* capping of well

КАРТА *карта* chart; sheet; map

ақиқат ~ *объективная* ~ actual map

алқаптық ~ *площадная* ~ areal map

ауырлық күшінің изономал ~-сы / ~ *изономал силы тяжести* map of gravity

isonomals

аэромагнитті ~ *аэромагнитная* ~ aeromagnetic map

бастапқы дебиттердің ~-сы / ~ *начальных дебитов* initial production chart

батиметриялық ~ *batimетрическая* ~ bathymetric map

бедерлі ~ *рельефная* ~ relief map

бедерлік ~ *контурная* ~ contour [outline] map

бланкті ~ *бланковая* ~ outline map

болжамдық ~ *прогнозная* ~ prognostic [divining] map

газ факторының ~-сы / ~ *газового фактора* gas-oil ratio chart

геологиялық ~ *геологическая* ~ geological map

геологиялық-геофизикалық ~ *геолого-геофизическая* ~ geologic-geophysical map

геоморфологиялық ~ *геоморфологическая* ~ geomorphological map

гидро өткізушілік ~-сы / ~ *гидропроводности* hydraulic permeability map

гидрогеологиялық ~ *гидрогеологическая* ~ hydrogeological map

гипсометриялық ~ *гипсометрическая* ~ layered [hypsometric] map

гравиметриялық ~ *гравиметрическая* ~ gravimetric map

дала ~-сы / *полевая* ~ field map

депрессиялық ~ *депресссионная* ~ ventilation map

дұрыс бағдарланған ~ *ориентированная* ~ orientation chart

енушілік ~-сы / ~ *проницаемости* permeability map

желдердің ~-сы / ~ *ветров* wind map

жер асты құрылымдық ~-сы / *подземная структурная* ~ underground structure map

жер асты рельефінің ~-сы / ~ *подземного рельефа* subsurface map

жер асты суының ~-сы / ~ *грунтовых вод* depth-to-water map

жер магнетизмінің ~-сы / ~ *земного магнетизма* magnetic chart
жер магнетизмінің өзгеру ~-сы / ~ *изменений земного магнетизма* isoporic chart

жердің үстіңгі бетінің (мұнай немесе газ кен шоғыры белгіленген) ~-сы / ~ *земной поверхности (с оконтуренными залежами нефти или газа)* areal map
жиынтық дебиттердің ~-сы / ~ *суммарных дебитов* cumulative productive map

жол ~-сы / ~ *дорожная* ~ highway [route] map
жұмыс ~-сы / *рабочая* ~ working map
жұмыс сызбалық ~-сы / ~ *рабочая схематическая* ~ blank map
изобара ~-сы / ~ *изобар* isobar map
изогон ~-сы / ~ *изогон* isogonic chart
изомагнитті ~ *изомагнитная* ~ isomagnetic chart
изопахит ~-сы / ~ *изопахит* isopach map
изохор ~-сы / ~ *изохор* isochore map
интерполяция ~-сы / ~ *интерполяция* interpolation map
кен шоғырының элементтері белгіленген ~ / ~ *с обозначением элементов залегания* strike-and-dip symbol map
кеніштердің ~-сы / ~ *месторождения* field [deposit] map
кенішті әзірлеудің ~-сы / ~ *разработки месторождения* field development map

кеуектік ~-сы / ~ *пористости* porosity map
көлденең қарағандағы ~ / ~ *в горизонталях* contour map
кисық сызық тереңдігінің ~-сы / ~ *глубин в изолиниях* depth contour map
кисық тесіктер ~-сы / ~ *изопор* isoporic chart
құрылымдық жер асты ~ *структурная подземная* ~ underground structure contour map

қызмет көрсету ~-сы / ~ *обслуживания* service chart
қыртыстық ~ *пластовая* ~ map of seams, map of beds
магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic chart
майлау ~-сы / ~ *смазки* lubrication chart
мұнай газдың бар болу ~-сы / ~ *нефтегазоносности* oil-gas map
мұнай газдың бар болу келешегінің ~-сы / ~ *перспектив нефтегазоносности* map of oil and gas prospects
мұнай кенішінің ~-сы / ~ *нефтяного месторождения* oil-field map
мұнай қыртысының ~-сы / ~ *нефтяного пласта* oil-bearing bed map
мұнай шоғыры белгіленген ~ / ~ *с оконтуренными залежами нефти* areal map

мұнайы бар қыртыстың құрылымдық ~ *структурная* ~ *нефтеносного пласта* contour of oil sand
мылқау ~ *немая* ~ outline map
өңірлік ~ *региональная* ~ regional map
пайдалы қазбалар ~-сы / ~ *полезных ископаемых* mineral resources map
пъезо желілігінің ~-сы / ~ *пъезопроводности* pressure conductance map

сейсмоструктуралық ~ *сейсмоструктуральная* ~ seismotectonic map
 синоптикалық ~ *синоптическая* ~ meteorological map
 су мұнай байланыстырғышының ~-сы / ~ *водонефтяного контакта* water-oil contact map
 сызбалық ~ *схематическая* ~ sketch [reconnaissance] map
 сызбалық жұмыс ~ *схематическая рабочая* ~ base map
 сызбалық топырақ жөнінде ~ *схематичная почвенная* ~ soil reconnaissance map
 тарихи ~ *историческая* ~ period map
 тектоникалық ~ *тектоническая* ~ tectonic map
 тендей қуаттардың ~-сы / ~ *равных мощностей* isopachous map
 технологиялық барыс ~-сы / ~ *технологического процесса* flow sheet, process [flow] chart типтік ~ *типовая* ~ model map
 топографиялық ~ *топографическая* ~ topographic [surface contour] map
 топырақ өткізгіштігінің ~-сы / ~ *проводимости почвы* surface conductivity map
 төмен түсіру ~-сы / ~ *склонений* variation [declination] chart
 түпкі жыныстардың ~-сы / ~ *коренных пород* solid map
 түсіру ~-сы / ~ *съемки* survey sheet
 үйлестік ~-сы / ~ *схождения* convergence map, convergence sheet
 үлестіру ~-сы / ~ *распределений* isopleth map
 үстіңгі бет тектоникасының ~-сы / ~ *поверхностной тектоники* surface structure contour map
 фацциалды ~ *фациальная* ~ facies map
 шолу ~-сы / *обзорная* ~ sketch [areal] map
 шығу ~-сы / ~ *выходов* outcrop map
 ірі көлемді ~ *крупномасштабная* ~ large-scale map
КАРТАҒА ТҮСІРУ *картирование* mapping; plotting; charting
 ауқымды ~ *площадное* ~ areal mapping
 әуеден ~ *воздушное* ~ aerial mapping
 геологиялық ~ *геологическое* ~ geological mapping
 далалық ~ *полевое* ~ field mapping
 егжей-тегжейлі ~ *детальное* ~ close mapping
 жер астын ~ *подземное* ~ subsurface mapping
 кенді ~ *рудничное* ~ mine mapping
 құрылымдық ~ *структурное* ~ structural mapping
 стерео құрылымдық ~ *стереоструктурное* ~ stereostructural mapping
 топырақ барысын ~ *почвенное* ~ soil mapping
 іргетасты ~ / ~ *фундамента* basement survey
 Кең есік аузындағы саңылау (**КАС**) *широкое проходное отверстие (ШПО)*
 full hole
КАТИОН *катион* cation
 көп валентті ~ *многовалентный* ~ polyvalent cation
 бір валентті ~ *одновалентный* ~ monovalent cation
КАТИОН АЛМАСУ *катионообмен* base exchange reactions

КӘДЕГЕ ЖАРАТУ *утилизация* salvaging, waste recovery; (қалдықтарды – *отходов*) reclamation
бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* mud disposal
КӘСПОР/ЫН *предприятие* establishment, enterprise
бұрғылау ~-ны / *буровое* ~ drilling enterprise
газ өндіретін ~ *газодобывающее* ~ gas production enterprise
мұнай өндіретін ~ *нефтедобывающее* ~ oil production enterprise
КӘСПШ *промысловик* field man
КӘСПШЛ/К *промысел* field
әрекет ететін ~ *действующий* ~ producing field
газ ~-гі / *газовый* ~ gas field
газ конденсатты ~ *газоконденсатный* ~ gas condensate field
мұнай ~-гі / *нефтяной* ~ oil field
теңіздегі мұнай ~-гі / *морской нефтяной* ~ offshore oil field
КВАРЦТАУ *окварцевание* silicification
КЕДЕЙЛЕНГЕН (АЗАЙҒАН) *обедненный* depleted
КЕДЕЙЛЕНУ (АЗАЮ) *обеднение* depletion
КЕДЕРГІ (БӨГЕТ) *помеха:*
өтпелі үдерістерден болатын ~ / ~ *от переходных процессов* transient disturbances
экрандағы ~ / ~ *на экране* background noise
КЕДЕРГІШ *дрессель* butterfly governor; choke; throttle (valve)
~-ті жабу / *закрывать* ~ throttle down
КЕДЕРГІШТЕУ *дресселирование:*
конденсатты атмосфералық қысымға дейін ~ / ~ *конденсата до атмосферного давления* flashing to atmosphere
КЕЗЕКТЕСТІРУ *переменяемость* alternation, intermittence
қырғыстарды ~ / ~ *пластов* alternation of beds
КЕЗЕКТІЛ/К *очередность* priority, sequence
кен шоғырын жасалымға ендіру ~-гі / ~ *ввода залежей в разработку* sequence of developing pools
ұңғыманы пайдалануға енгізу ~-гі / ~ *ввода скважин в эксплуатацию* sequence of putting wells on production
КЕЗЕҢ I *эра геол.* era
археозойлық ~ *археозойская* ~ Archeozoic era
кайнозойлық ~ *кайнозойская* ~ Cainozoic [Cenozoic, Kainozoic] era
мезозойлық ~ *мезозойская* ~ Mesozoic era
протерозойлық ~ *протерозойская* ~ Agnotozoic era
эозойлық ~ *эозойская* ~ Eozoic era
КЕЗЕҢ II (САТЫ) *этап* stage
кенішті әзірлеу ~-і / ~ *разработки месторождения* field development stage
кенішті әзірлеудің бастапқы ~-і / *начальный* ~ *разработки месторождения* initial stage of field development, early life of field

құрылыстың ~-дері / ~ы *строительства* construction stages
өнімді қыртыстың сарқылу ~-і / ~ *истощения продуктивного пласта* stage
of reservoir depletion

сулану ~-і / ~ *заводнения* (water) flooding stage

суланудың бастапқы ~-і / *начальный ~ заводнения* initial waterflood stage

ұңғыманы бұрғылап тесу ~-і / ~ *перфорирования скважины* well shooting
stage

КЕЙІНГЕ ҚАЛДЫРУ *отсрочка* postponement

жеткізілім жасауды ~ / ~ *поставки* postponement of delivery

несиені өтеуді ~ / ~ *погашения ссуды* deferment of load repayment

төлемді ~ / ~ *платежа* postponement of payment

КЕЛТЕ ҚҰБЫР *патрубок* connection (pipe), branch pipe, (pipe) nipple,
sleeve

арынды ~ *напорный ~* ascending pipe, discharge manifold

бағыттаушы ~ *направляющий ~* bell nipple

бортқа алынған ~ *отбортованный ~* beveled nipple

буферлі ~ *буферный ~* buffer connection

буынды ~ *коленчатый ~* elbow pipe

бүйір тесігі бар ~ / ~ *с боковым отверстием* side-port nipple

біріктіретін ~ *соединительный ~* junction pipe, junction piece

ернемегі бар ~ / ~ *с фланцем* flange branch

жалғастықты ~ *штуцерный ~* choke bean sleeve

желдеткішті ~ *вентиляционный ~* vent branch pipe

жеңге арналған ~ / ~ *для рукава* hose connection, hose nipple

икемді ~ *гибкий ~* flexible hose connection

кеңітудің орнын толтыруға арналған ~ / ~ *для компенсации расширения*
expansion joint

кіргізетін ~ *впускной ~* inlet connection

кіретін ~ *входной ~* inlet elbow

құйылатын ~ *наливной ~* filling nipple

құмдауытты ~ *песочный ~* sand nipple

қысымды туралауға арналған ~ / ~ *для выравнивания давления* pressure
equalizing branch pipe

орнатылатын ~ *установочный ~* landing nipple, landing joint

отырғызылатын ~ *посадочный ~* seating nipple

өлшейтін ~ *замерный ~* gage nipple

перфорацияланған ~ *перфорированный ~* perforated nipple

сорғы-ауа сығымдағыш бағаналарға арналған ~ / ~ *для насосно-компрес-*
сорных колонн blast tubing nipple

сорып алатын ~ *всасывающий ~* inlet pipe

тиянақ қалыпты ~ *башмачный ~* shoe-type nipple

төгетін ~ *сливной ~* drain connection

түсіретін ~ *спускной ~* drain

ұзартатын ~ *удлинительный ~* extension nipple

ұңғыма сорғысына арналған орнатылатын ~ *установочный* ~ для скважинного насоса subsurface pump seating nipple

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ для обсадных колонн casing nipple

шұңғымасы бар ~ / ~ с воронкой bell nipple

шығаратын ~ *выпускной* ~ outlet connection

КЕЛТЕ ҚҰБЫР-ҰЗАРТҚЫШ *патрубок-удлинитель* extension nipple

КЕЛТІРУ (ЖЕТКІЗУ, АЛЫП КЕЛУ) *приведение*:

координаттардың жалпы жүйесіне түрліше түсірілім мәліметтерін ~ / ~ данных различных съёмок к общей системе координат coordination

ұңғыманы (бұрғылап болғаннан кейін) пайдалану үшін дайындық жағдайына ~ / ~ скважины в состоянии готовности к эксплуатации (после окончания бурения) bringing in a well

КЕЛІ *ступа* mortar

КЕЛІСПЕУШІЛІК *несогласие* discordance, nonconformity, unconformity, disconformity

бұрыштық ~ *угловое* ~ angular unconformity, angular displacement

жарыспа ~ *параллельное* ~ parallel unconformity

жасырын ~ *скрытое* ~ nonevident disconformity

желжалақтық ~ *эрозионное* ~ unconformity by erosion, erosional unconformity

құлаудың ~-гі / ~ падения unconformity of dip

стратиграфиялық ~ *стратиграфическое* ~ stratigraphic disconformity

тектоникалық ~ *тектоническое* ~ tectonic [structural] disconformity

КЕЛІСУ (МАҚҰЛДАУ) *согласие геол.* conformability, accordance, concordance

жалған ~ *ложное* ~ pseudoconcordance

КЕЛІСІМ-ШАРТ *контракт* contract

әзірлеме үшін үлкен ауданды жалға беру ~-ы / ~ на сдачу в аренду большого района для разработки blanket lease

бұрғылауға ~ / ~ на бурение drilling contract

газды сатып алу ~-ы / ~ о закупке газа gas purchase contract

құрылысты толық аяқтау ~-ы / ~ на строительство под ключ turnkey contract

КЕМЕ *судно* boat, ship, vessel

аналық (шағын кемелерге қызмет көрсетуге арналған) ~ *материнское* ~ (для обслуживания небольших судов) mother ship

апатты жағдайларда қызмет көрсетуге арналған ~ / ~ для обслуживания в аварийных ситуациях emergency support vessel

арнайы (қайранда жұмыс істеуге арналған) ~ *специальное* (для работы на шельфе) ~ special vessel

арнайыландырылған ~ *специализированное* ~ purpose support vessel

ашық мұнай өнімдерін тасымалдауға арналған құйылу ~-сі / *наливное* ~ для транспорта светлых нефтепродуктов clean ship

бұрғылайтын барлау ~-сі / *буровое разведочное* ~ exploratory drilling vessel

бұрғылау ~-сі / *буровое* ~ drilling ship, drillship, drilling vessel
 бұрғылау бір корпуслы ~-сі / *буровое однокорпусное* ~ single-hulled drilling vessel
 геологиялық іздеулерге арналған ~ / ~ для *геологических изысканий* geological survey ship
 жабдықтау ~-сі / ~ *снабжения* replenishment ship, supply boat
 жалпак түпті ~ *плоскодонное* ~ keel
 жартылай суға бататын қызмет көрсету ~-сі / *обслуживающее полупогружное* ~ semi-submersible support vessel
 жұмыс ~-сі / *рабочее* ~ work vessel
 жүк ~-сі / *грузовое* ~ cargo ship
 зәкірлерді орнатуға арналған ~ / ~ для *установки якорей* anchor handling vessel
 зәкірлік көмекші ~ *якорное вспомогательное* ~ anchor subsidiary ship
 зерттеумен шұғылданатын ~ *исследовательское* ~ research ship, research vessel
 кезекші ~ *дежурное* ~ standby boat
 көп мақсатты тағайындалудағы қызмет көрсету ~-сі / *обслуживающее многоцелевого назначения* multifunction support vessel, MSV
 көшіретін гипербариялық ~ *эвакуационное гипербарическое* ~ hyperbaric rescue vehicle
 қайраңға қызмет көрсетуге арналған құрылыс ~-сі / *строительное* ~ для *обслуживания на шельфе* production maintenance vessel
 қосалқы ~ *резервное* ~ standby boat, standby vessel
 құбыр төсейтін ~ *трубоукладочное* ~ pipe-laying ship
 құбыр төсейтін кранды ~ *трубоукладочное крановое* ~ pipe-laying and derrick vessel
 құрғақ суға түсулерге арналған ~ / ~ для *сухих погружений* dry submersible
 құтқарушы қосалқы ~ *спасательное резервное* ~ standby safety vessel
 құтқарушы ілесіп жүретін ~ *спасательное сопровождающее* ~ escort life support craft
 қызмет көрсету ~-сі / *обслуживающее* ~ service boat
 қызметкерлерді тасымалдауға арналған су асты ~-сі / *подводное* ~ для *перевозки персонала* personnel transfer submersible
 мұнай құйылу ~-сі / *нефтеналивное* ~ oil carrier, oiler
 пайдаланудан шығарылған апаттық ~ *аварийное* ~, *выведенное из эксплуатации* disabled ship
 су асты ~-сі / *подводное* ~ submersible
 сұйылтылған табиғи газды тасымалдауға арналған ~ / ~ для *транспортировки сжиженного природного газа* liquefied natural gas [LNG] carrier
 сүңгуірлерге көмектесетін су астында байланып тұратын ~ *подводное привязное* ~ *помощи водолазам* diver lock-out submersible, DLOS
 сүңгуірлік жұмыстарға қызмет көрсететін ~ / ~ *обслуживания водолазных работ* diving support vessel
 тасымалдау ~-сі / *транспортное* ~ carrier

тендерлік ~ *тендерное* ~ tender
тенізде бұрғылауға арналған тендерлік ~-лер / *тендерные* ~а для морского бурения offshore drilling tenders
тіркеуге алу ~-сі / *буксирное* ~ tow boat
үрмелі жастыққа орнатылған ~ / ~ на воздушной подушке air-cushion vehicle
ылғалды суға түсулерге арналған ~ / ~ для мокрых погружений wet submersible
ізденумен шұғылданатын ~ *изыскательское* ~ core boat
іздеу салу бұрғылауларына арналған ~ / ~ для поискового бурения core-type drilling vessel
экипаждық ~ *экипажное* ~ crew boat
экипажы бар автономиялық су асты ~-сі / *автономное подводное* ~ с экипажем non-lock-out unit
экипажы бар су асты ~-сі / *подводное* ~ с экипажем manned underwater vehicle

экипажы жоқ су асты ~-сі / *подводное* ~ без экипажа unmanned submersible

КЕМЕЖАЙ порт:

әуелі жазылғанға қосымша ~ / ~ *притиски* port of registry

жүк артылатын ~ / ~ *погрузки* charging port

жүк түсірілетін ~ / ~ *выгрузки* discharging port

паналату ~-ы / ~ *укрытия* sheltered port

тағайындалған ~ / ~ *назначения* port of destination

танкерге құюға арналған ~ / ~ для налива танкеров tanker loading terminal

КЕМЕ-ҚОЙМА судно-хранилище storage vessel

КЕМЕ ТОҚТАЙТЫН ОРЫН пристань jetty, pier

мұнай құю үшін ~ *нефтяная* ~ oil jetty

КЕМТАРЛЫҚ порок:

үстіңгі қабаттың ~-ғы / ~ *поверхности* surface blemish

КЕМШІЛІК (ДӘЛСІЗДІК) погрешность error

даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute error

дөрекі ~ *грубая* ~ parasitic error

жүйелі түрдегі ~ *систематическая* ~ systematic error

кездейсоқ ~ *случайная* ~ accidental error

көрсетілген ~ *номинальная* ~ nominal error

мүмкін болатын ~ *вероятная* ~ probable error

өлшеудің ~-гі / ~ *измерения* error of measurement

прибордың немесе құралдың ~-гі / ~ *прибора или инструмента* instrumental error

рұқсат етілген ~ *допустимая* ~ permissible [admissible] error

салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative error

ішінара ~ *выборочная* ~ sampling error

КЕМІТУ уменьшать:

айналу жиілігін ~ / ~ *частоту вращения* drive down

диаметрін ~ / ~ *диаметр* waist

екі есе ~ / ~ вдвое halve, cut in half
жалғастықтың диаметрін кішірейте отырып, ұңғыманың дебитін ~ / ~ де-
бит скважины, уменьшая диаметр штуцера bean back
қалыңдығын ~ / ~ толщину attenuate
мазмұнын ~ / ~ содержание slash
КЕНДЕГІ АДАМ ҚҰТҚАРУШЫ горноспасатель (mine) rescuer
КЕНДІ ҰҢҒИМАНЫ ЭЛЕКТРМЕН ЖЫЛЫТУ электропрогрев забоя
скважины electric(al) bottom-hole heating
КЕНДІ ҰҢҒИМАНЫҢ ЗАҚЫМДАНУЫ (ұңғыма оқпанының) пора-
жение забоя (ствола скважины) bottom-hole coverage
КЕНДІР (ЗЫҒЫР ТАЛШЫҒЫ) пакля oakum, hemp
КЕНДІР ЖІП (ТАЛШЫҒЫ) пенька hemp
КЕНЕ/ПІ (ТӨСЕМ) полотно:
тор сымның (дірілдек елек) ~бі / ~ сетки (вибросита) screen cloth
КЕН ЖҰМЫСКЕРІ горнорабочий miner, mineworker
КЕН ЖЫНЫС/Ы (ТАУЖЫНЫС) порода rock
аналық ~ материнская ~ mother [parent, source] rock
асфальтты ~ асфальтовая ~ asphalt rock
асылып тұрған ~ нависшая ~ overhanging rock
берік ~ устойчивая ~ resistant [stable] rock, stand-up formation
битуминозды ~ битуминозная ~ bituminous rock
борпылдақ ~ рыхлая ~ loose rock
борпылдақ сүіріккіш ~ рыхлая водоносная ~ quicksand
бос ~ пустая ~ barren [dead, waste] rock
бұрғыланған ~ выбуренная ~ drilled solids, bit cuttings
бүйірдегі ~ боковая ~ wall rock
бірдей жастағы ~ / ~ одного возраста formation
газы бар ~ газоносная ~ gas-bearing rock
жабыса беретін ~ налипающая ~ gummy formation
жарықшақты ~ трещиноватая ~ seamy [fissured] rock
жауып тұратын ~ покрывающая ~ caprock, cover [top] rock
жергілікті ~ коренная ~ bedrock, solid rock
жоғары кеуектілік пен енушілікке ие ~ / ~ с высокой пористостью и
проницаемостью open formation
икемді ~ пластичная ~ plastic rock
кремнийлі ~ кремнистая ~ siliceous rock
кристаллдық тұғыртастың ~ / ~ кристаллического фундамента basement rock
кірмейтін ~ непроницаемая ~ impermeable [tight, impervious] rock
қатты ~ твердая ~ hard [firm, solid] rock
қоршаған ~-тары / окружающие ~ы environment
кұлай беретін ~ обваливающаяся ~ caving formation
қыртыс шатырының ~ / ~ кровли пласта cap
монолитті ~ монолитная ~ bed rock
мұнай аналық ~ нефтематеринская ~ oil source bed, oil source rock

мұнай сіңіп қалған ~-тары / ~ы, *пропитанные нефтью* oil-stain rocks
мұнайлы кен шоғырын жабатын ~ / ~, *покрывающая нефтяную залежь*
capping bed

мұнайы бар ~ *нефтеносная* ~ oil-bearing [petroliferous] rock

мықты ~ *крепкая* ~ hard formation, ragstone

негізгі ~ *основная* ~ basic rock

суы бар ~ *водоносная* ~ aquifer, water-bearing rock

сыйдырып алатын ~ *вмещающая* ~ enclosing [country, host] rock

сына беретін ~ *обломочная* ~ fragmental [detrital, clastic] rock

таудағы ~ *горная* ~ rock

таудағы нәзік ~-тары / *горные хрупкие* ~ы brittle rocks

төселіп жататын ~ *подстилающая* ~ bedrock, base(ment) [underlying] rock

үстінен басқан ~ *налегающая* ~ overlying rock

КЕН ЖЫНЫСЫ ҮЛГІСІНІҢ ҚАЗЫҒЫ *кернокол* core splitter

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІ *керна* core (sample), test [drill] core

бағытталған ~ *ориентированный* ~ oriented core

бөлшектеп бұрғылау кезінде іріктелген ~ / ~, *отобранный при дробовом бурении* calyx core

бұзылған ~ *нарушенный* ~ broken [shattered] core

гидрофилді ~ *гидрофильный* ~ water wet core

гидрофобты ~ *гидрофобный* ~ oil wet core

жаппай ~ *сплошной* ~ full hole core

жасанды ~ *искусственный* ~ pack, target core

кенді ұңғымадағы ~ *забойный* ~ bottom-hole sample

қалпына келтірілген күйдегі ~ / ~ в *восстановленном состоянии* restored-state core

морт сынғыш ~ *хрупкий* ~ friable core

мұнай сіңген ~ / ~, *пропитанный нефтью* bleeding core

мұнайға малынған ~ / ~, *смачиваемый нефтью* oil wet core

мұнаймен қаныққан ~ / ~, *насыщенный нефтью* oil-base core

пісірілген ~ *спеченный* ~ burned core

соққылы бұрғылау кезінде алынған ~ / ~, *получаемый при ударном бурении* percussion core

соққылы бұрғылаудың топырақ тасығышымен немесе бүйір топырақ тасығышымен алынған ~ / ~, *взятый грунтоносом ударного бурения или боковым грунтоносом* punch core

соққылы-темір арқанмен бұрғылау кезінде іріктелген ~ / ~, *отобранный при ударно-канатном бурении* cable-tool core

сүзгілеуішпен ластанбаған ~ / ~, *не загрязненный фильтратом* uncontaminated core

табиғи күйдегі ~ / ~ в *естественном состоянии* native-state core

типтік ~ *типичный* ~ representative core

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН АЛҒЫШ *керноизвлекатель* core extractor

гидравликалық ~ гидравлический ~ hydraulic core extractor

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН ЖҮЛҒЫШ *кернарватель* core retainer, core catcher, core breaker

гүл күлтесі тәрізді ~ лепестковый ~ spring finger core catcher

серіппе тәрізді ~ / ~ пружинного типа spring-ring core catcher

серіппемен жаракталған плашкалары бар ~ / ~ с подпружиненными плашками core catcher with spring-actuated pivoted dogs

сына тәрізді ~ / ~ клинового типа slip-type core catcher

тұтқа тәрізді ~ / ~ рычажного типа toggle-type core catcher

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН КӨТЕРГІШ *керноподъемник* core lifter

кәрзеңке түріндегі ~ / ~ корзиночного типа core basket, basket core lifter

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН ҚАБЫЛДАҒЫШ *керноприемник* core receiver

кен жынысы үлгісі снарядының ~-ы / ~ кернового снаряда core receiver, inner barrel

шешіліп алынатын ~ съемный ~ retrievable [removable] core receiver

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН САҚТАУ ҚОЙМАСЫ *кернохранилище* core storage, core shack, core library

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН ҰСТАҒЫШ *керноловитель* core catcher, core picker

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН ҰСТАП ТҮРҒЫШ *кернодержатель* core holder

КЕН ЖЫНЫСЫНЫҢ ҮЛГІСІН ІРІКТЕУШ *керноотборник* core sampler

автоматы ~ автоматический ~ automatic sampler

айналып тұратын ~ вращающийся ~ rotary-type sampler

алыс қашықтықтан басқарылатын ~ / ~ с дистанционным управлением controlled release corer

атып тұратын ~ стреляющий ~ percussion [gun] sampler

бүйірлік ~ боковой ~ side-wall core sampler

дірілдеуік ~ вибрационный ~ vibrocorer

кен ұңғымасындағы ~ забойный ~ bottom-hole sampler

сығылатын ~ вдавливаемый ~ punch-type core sampler

КЕН ҚАЗУШЫ *горнодобывающий* mining горнозаводский mining

КЕН РУДАСЫ *горнорудный* mining

КЕНТИРЕ/К целик:

аз енетін ~ малопроницаемый ~ low permeability pillar

мұнайдың (ұңғымалар арасында) ~-гі / ~и нефти (между скважинами) unrecovered oil

оқпан маңындағы ~ околоствольный ~ shaft pillar

КЕН ШОҒЫРЫ (ЖАТАҚ) залежь 1. (мұнай немесе газ – нефти или газа) accumulation, reservoir, pool 2. (пайдалы қазбалар – полезного ископаемого) deposit, occurrence

антиклиналды ~ *антиклинальная* ~ anticline pool, saddle-reef
антиклиналды асимметриялы ~ *антиклинальная асимметричная* ~ asymmetric anticline deposit
ауыр мұнайдың ~ / ~ *тяжелой нефти* high-density oil pool
барлы ~ *баровая* ~ bar reservoir
брахиантиклиналды ~ *брахиантиклинальная* ~ brachyanticline reservoir
газ айдауыш режимі бар ~ / ~ *с газонапорным режимом* gas-drive reservoir
газ бөркі бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с газовой шапкой* gas-cap oil reservoir
газ мұнайлы ~ *газонефтяная* ~ gas-and-oil reservoir
газды гидратты ~ *газогидратная* ~ hydrated gas accumulation
газды конденсатты ~ *газоконденсатная* ~ gas-condensate reservoir
газдың ~ / ~ *газа* gas reservoir, gas accumulation, gas pool
газдың жарықшақты-қыртыстық ~ *трещинно-пластовая* ~ *газа* fractured sheet gas reservoir
газдың өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ *газа* commercial gas pool
гидравликалық режимі бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с гидравлическим режимом* water-controlled oil reservoir
ерітілген газдың бастапқы режимі бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с первоначальным режимом растворенного газа* dissolved-gas drive oil reservoir
ерітілген газдың жоғары құрамы бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с высоким содержанием растворенного газа* oil reservoir with high dissolved gas content
ерітілген газдың қолға алынған режимі бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с приобретённым режимом растворенного газа* depletion drive oil reservoir
жайпақ ~ *пологая* ~ flat deposit
жалпақ ~ *плоская* ~ sheet, blanket, sheet-like [tabular] deposit
жанатын тактатастардың ~ / ~ *горючих сланцев* oil-shale deposit
жеңіл мұнайдың ~ / ~ *легкой нефти* low-density oil pool
жер асты ~ *подземная* ~ underground deposit
жете зерттеліп жатқан ~ *разрабатываемая* ~ developed pool
кирдың ~ / ~ *кира brea* deposit
күкірттілігі жоғары газдың ~ / ~ *высокосернистого газа* sour gas pool
қанықтыру қысымынан төмен қыртыстық қысымы бар ~ / ~ *с пластовым давлением ниже давления насыщения* undersaturated reservoir
құрамдастырылған режимі бар ~ / ~ *с комбинированным режимом* combination drive reservoir
құрылымдық ~ *структурная* ~ structural pool
құрылымдық-литологиялық ~ *структурно-литологическая* ~ lithologically screened structural pool
құрылымдық-стратиграфиялық ~ *структурно-стратиграфическая* ~ stratigraphically screened structural pool
қыртыс тәрізді ~ *пластообразная* ~ sheet-like [tabular] deposit
қыртысқа сығылысқан ~ *впластованная* ~ intraformation sheet
қыртысты ~ *пластовая* ~ blanket [sheet] deposit
қыртысты кенді ~ *пластовая рудная* ~ sheet ore deposit

кыртысты құмдауыт ~ *пластовая песчаная* ~ sheet sand deposit
 линзо түріндегі ~ *линзовидная* ~ нефти lens oil pool
 мұнай газды ~ *нефтегазовая* ~ oil-and-gas reservoir
 мұнай мен газдың ~ / ~ *нефти и газа* oil-and-gas reservoir
 мұнайдың ~ / ~ *нефти* oil accumulation, oil [petroleum] deposit
 мұнайдың аспалы ~ *висячая* ~ *нефти* hanging oil deposit
 мұнайдың бастапқы ~ *первичная* ~ *нефти* primary oil reservoir
 мұнайдың жартылай ашылған ~ *полуоткрытая* ~ *нефти* half-closed oil pool
 мұнайдың жең тәрізді ~ *рукавообразная* ~ *нефти* channel [shoestring] pool
 мұнайдың қосымша ~ *вторичная* ~ *нефти* secondary oil reservoir
 мұнайдың қуатты ~ *мощная* ~ *нефти* thick oil reservoir
 мұнайдың қыртысты ~ *пластовая* ~ *нефти* sheet oil pool
 мұнайдың литологиялық ~ *литологическая* ~ *нефти* lithological oil pool
 мұнайдың өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ *нефти* commercial oil pool
 мұнайдың экрандалған ~ *экранированная* ~ *нефти* screened oil accumulation
 окшауланған мұнайдың ~ *обособленная нефтяная* ~ separated oil reservoir
 орны ауыстырылған ~ / ~ *замещения* replacement deposit
 өкшелік суы бар ~ / ~ *с подошвенной водой* reservoir with bottom water
 пайдалы қазбаларды байыту әдісі-серпімді су айдауыш режимі бар ~ / ~ *с гравитационно-упругим водонапорным режимом* gravity-elastic water-drive reservoir
 пайдалы қазбаларды байыту әдісі-серпімді су айдауыш режимі бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с гравитационно-упругим водонапорным режимом* gravity-elastic water-drive oil reservoir
 пайдалы қазбаларды байыту әдісі-су айдауыш режимі бар мұнайдың ~ / ~ *нефти с гравитационно-водонапорным режимом* gravity water-drive oil reservoir
 рифті шоқыдағы ~ / ~ *в рифовом выступе* reef reservoir
 су айдауыш режимі бар ~ / ~ *с водонапорным режимом* water drive reservoir
 су астында қалған ~ *обводненная* ~ water-flooded reservoir
 сусыз ~ *безводная* ~ water-free reservoir
 тастанды желі бойындағы ~ / ~ *вдоль сбросовой линии* fault-line accumulation
 тектоникалық экрандалған ~ *тектонически экранированная* ~ tectonically screened accumulation, tectonically screened reservoir
 тұзды штокпен экрандалған байланыстырғыш маңындағы ~ *приконтактная* ~, *экранируемая соляным штоком* salt core screened pool, salt screened accumulation
 тұтқырлығы жоғары мұнайдың ~ / ~ *высоковязкой нефти* high-viscosity oil pool
 тік интрузивті ~ *вертикальная интрузивная* ~ vertical intrusion, vertical intrusive body
 цементтелген ~ *цементированная* ~ cemented reservoir
КЕНІШ месторождение deposit, field, occurrence; (*нефти*) pool

газ айдайтын режимі бар мұнайдың ~-і / ~ *нефти с газонапорным режимом* gas-controlled oil field

газдың ~-і / ~ *газа* gas field

гидравликалық режимі бар мұнайдың ~-і / ~ *нефти с гидравлическим режимом* water-controlled oil field

гравитациялық режимі бар мұнайдың ~-і / ~ *нефти с гравитационным режимом* gravity-controlled oil field

ерітілген газдың режимі бар мұнайдың ~-і / ~ *нефти с режимом растворенного газа* depletion drive(-type) oil field

жоғары қыртыстық қысымы бар ~ / ~ *с высоким пластовым давлением* high-pressure field

зерттемеде тұрған ~ / ~ *находящееся в разработке* producing field, field under development

кен шығарылатын жер үшін жарамды ~ / ~ *пригодное для разработки* workable [mi-nable] deposit

көмір ~-і / ~ *угля* coal deposit, coal field

күкіртті газ ~-і / ~ *сернистого газа* sour gas pool

құрылымы бұзылған ~ / ~ *с нарушенной структурой* dislocated [faulted] deposit

минералды шикізаттың ~-і / ~ *минерального сырья* mineral deposit

мұнай мен газдың ~-і / ~ *нефти и газа* oil and gas field

мұнайдың ~-і / ~ *нефти* oil deposit, oil field, oil pool

өнеркәсіптік маңыздағы ~ / ~ *промышленного значения* commercial [workable] deposit

пайдалы қазбалардың ~-і / ~ *полезных ископаемых* mineral deposit

саздың ~-і / ~ *глины* clay deposit

суландырылу басталып жатқан ~ / ~ *начинающее обводняться* field going to water

КЕҢЕЙТЕ БҰРҒЫЛАУ *разбуривать* drill out

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тиянақ қалыбын ~ / ~ *башмак обсадной колонны* drill through casing shoe

КЕҢЕЙТП БҰРҒЫЛАУ *разбуривание* drilling-out; development

кен жынысының шығырын ~ / ~ *блоков породы* rock block holing

кенішті ~ / ~ *месторождения* field development

кенішті баяу түрде (оны бір дерлікте пайдаланумен бірге) ~ *замедленное* ~ *месторождения (с одновременной его эксплуатацией)* delayed development

кенішті жалғыз дара ұңғымалармен ~ / ~ *месторождения одиночными скважинами* single-well development of field

мұнай кенішін бірлесіп ~ *кустовое* ~ *нефтяного месторождения* cluster-well development of oil field

өнімді қыртысты ~ / ~ *продуктивного пласта* drilling-out pay zone

цементті тығындарды ~ / ~ *цементных пробок* drilling-out of cement (plugs)

КЕҢЕЙТКІШ *расширитель* reamer

алмасты бұрғылау ~-і / *алмазный буровой* ~ diamond reamer

бұрғылау ~-і / *буровой* ~ (drilling) reamer, hole opener, reaming [broaching] bit

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic expander

гидро желісі бар жылжымалы бұрғылау ~-і / *раздвижной буровой* ~ с *гидроприводом* hydraulically expanding underreamer

диаметрі реттелетін бұрғылау ~-і / *буровой* ~ *регулируемого диаметра* variable-diameter reamer

екі сатылы бұрғылау ~-і / *двухступенчатый буровой* ~ two-step reamer

жылжымалы бұрғылау ~-і / *раздвижной буровой* ~ expanding [collapsible, expansion, expandable] reamer, expanding hole opener, underreamer

жылжымалы қалақты ~ *раздвижной лопастной* ~ drag-type underreamer

калибрлеуші (алмастық бұрғылаудың бағаналық снарядында) ~ *калибрующий* ~ (в колонковом снаряде алмазного бурения) reaming shell

конустық бұрғылау ~-і / *конусный буровой* ~ tapered reamer

қалақты бұрғылау ~-і / *лопастной буровой* ~ blade reamer

қашауасты бұрғылау ~-і / *шарошечный буровой* ~ roller [rock-type] reamer

механикалық бұрғылау ~-і / *механический буровой* ~ mechanical reamer

пилоттық қашауы бар бұрғылау ~-і / *буровой* ~ с *пилотным долотом* pilot reamer

сакиналы түрдегі алмасты калибрлеу ~-і / *алмазный калибрующий* ~ *кольцевого типа* ring-type reaming shell

ұсақ алмасты калибрлеуші ~ *мелкоалмазный калибровочный* ~ set reaming shell

үш қашауасты бұрғылау ~-і / *трехшарошечный буровой* ~ three-cone [three-cutter] reamer

КЕҢЕЙТКІШ-КАЛИБРАТОР *расширитель-калибратор* bit reaming shell

КЕҢЕЙТУ І (КЕҢУ) *расширение* dilatation, enlargement, expansion

адиабатикалық ~ *адиабатическое* ~ adiabatic expansion

бұрғылау ұңғымасын ~ / ~ *буровой скважины* chambering

газды ~ / ~ *газа* gas expansion

газдың бөркін ~ / ~ *газовой шапки* gas cap expansion

ерітілген газды ~ / ~ *растворенного газа* solution-gas expansion

желілік ~ *линейное* ~ linear expansion

жылжымалы кеңіткішпен ұңғыма оқпанын ~ / ~ *ствола скважины раздвижным расширителем* underreaming of hole

кен жынысын ~ / ~ *горной породы* rock expansion

кеңіткішпен ұңғыма оқпанын ~ / ~ *ствола скважины расширителем* reaming [opening] of hole

кесікті ~ / ~ *сечения* enlargement in section

көлемді ~ *объемное* ~ volumetric expansion

көлемді салыстырмалы ~ *относительное* ~ *объема* dilatation

қабырғаның құлауы салдарынан ұңғыма оқпанын ~ / ~ *ствола скважины вследствие обрушения стенки* belly

қалдықтық ~ *остаточное* ~ after-expansion, residual [permanent] expansion
қыртысты ~ / ~ *паста* thickening of bed, thickening of stratum
мұнай мен газ қоспасын ~ / ~ *смеси нефти и газа* expansion of oil and gas mixture

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil [petroleum] expansion
салыстырмалы ~ *относительное* ~ expansion ratio, expansion stage
табиғи газды ~ / ~ *природного газа* expansion of natural gas
табиғи газды сатылы түрде ~ *ступенчатое* ~ *природного газа* multistage natural gas expansion

термиялық ~ *термическое* ~ thermal expansion
ұңғыма оқпанын ~ / ~ *ствола скважины* (well) bore enlargement
ұңғыма оқпанын төменнен жоғары қарай ~ / ~ *ствола скважины снизу вверх* reverse reaming

КЕҢЕЙТУ ІІ (ҰЛҒАЙТУ) *расширять*:
ұңғыма оқпанын төменнен жоғары қарай ~ / ~ *ствол скважины снизу вверх* drill upward

КЕҢЕЙШІЛІК *расширяемость*:
мұнайдың ~-гі / ~ *нефти* expansibility of oil
КЕҢ ҚОҢЫШ (КЕҢ БАЛАҚ) *раструб*:

бұрғылау құбырының ~-ы / ~ *бурильной трубы* box of drill pipe
құбырлардың ~-ы / ~ *трубы* tube socket, female end of pipe
сына астындағы ~ / ~ *под клинья* slip bowl

КЕҢІРДЕКТЕНГЕН *гофрированный* corrugated, fluted
КЕҢІРДЕКТЕУ *гофрировать* corrugate, flute
КЕҢІСТІК (БОС ОРЫН) *пространство*:

зиянды (цилиндрде) ~ *вредное* ~ (в цилиндре) clearance
құбырдың арғы жағындағы ~ *затрубное* ~ casing clearance, hole annulus
сақиналы ~ *кольцевое* ~ annulus, annular space
сиретілген (сұйытылған) ~ *разреженное* ~ evacuated space
сыртқы және ішкі құбырлар арасындағы құбыр аралық ~ *межтрубное* ~ *между наружной и внутренней трубами* tubular annulus

КЕПТІРГІШ І *осушитель 1.* (заттек – *вещество*) desiccant, drier 2.
(кұрылғы – *устройство*) drier, dehumidifier
химиялық ~ *химический* ~ chemical drier

КЕПТІРГІШ ІІ *сушилка* dehydrator, drier
әуе ~-і / *воздушная* ~ blast drier
кезендік әрекеттегі ~ / ~ *периодического действия* batch drier

КЕПТІРУ І *осушка* dehydration; dewatering; drainage
гликолды ~ ~ *гликоля* reconcentration of wet glycol

табиғи газды аммиакты сорғыту қондырғыларында суыту арқылы ~ / ~ *природного газа охлаждением в аммиачных абсорбционных установках* natural gas refrigeration and dehydration in ammonia absorption units

табиғи газды бокситтермен сорғыту арқылы ~ *адсорбционная* ~ *природного газа бокситами* adsorption natural gas dehydration with bauxites

табиғи газды гликоламинмен тазалау және ~ / ~ и *очистка природного газа гликольамином* glycolamine dehydration and sweetening of natural gas

табиғи газды гликолды бұрқу арқылы ~ / ~ *природного газа впрыскиванием гликоля* glycol injection dehydration of natural gas

табиғи газды кеңіту есебінен мұздату арқылы ~ / ~ *природного газа охлаждением за счет расширения* natural gas dehydration in expansion refrigeration units

табиғи газды қатты жұтып алғышпен ~ / ~ *природного газа твердым поглотителем* dry desiccant dehydration of natural gas

табиғи газды қатты хлорлы кальциймен ~ / ~ *природного газа твердым хлористым кальцием* solid bed calcium chloride dehydration of natural gas

табиғи газды механикалық мұздату қондырғыларында суыту арқылы ~ / ~ *природного газа охлаждением в механических холодильных установках* natural gas dehydration in mechanical refrigeration units

табиғи газды мұздату арқылы ~ / ~ ~ *природного газа вымораживанием* natural gas dehydration with freeze-out technique

табиғи газды сорғыту арқылы ~ *абсорбционная* ~ *природного газа* absorption natural gas dehydration

табиғи газды суыту арқылы ~ / ~ *природного газа охлаждением* natural gas dehydration with refrigeration, natural gas dehydration with cooling

табиғи газды сұйық жұтып алғышпен ~ / ~ *природного газа жидким поглотителем* liquid desiccant dehydration of natural gas

табиғи газды тереңдеп ~ *глубокая* ~ *природного газа* thorough dehydration of natural gas

табиғи газды төменгі температурамен ~ *низкотемпературная* ~ *природного газа* low-temperature dehydration of natural gas

табиғи газды хлорлы кальций ерітіндісімен ~ / ~ *природного газа раствором хлористого кальция* calcium chloride brine dehydration of natural gas

КЕПТІРУ ІІ (ДЕГДІТУ) сушитъ desiccate, dry

КЕПТІРУ ІІІ усушка shrinkage, drying loss, drying-up

КЕПІЛДІК / К гарантия guarantee, warranty

өндірушінің ~-і / ~ *изготовителя* manufacturer's warranty

сапа ~-і / ~ *качества* quality assurance

шақырусыз ~ *безотзывная* ~ irrevocable guarantee

шарт ~-і / *договорные* ~-и contractual guarantees

шартсыз ~ *безусловная* ~ unconditional guarantee

шетелдік банктің ~-і / ~ *иностранного банка* foreign bank guarantee

шығару ~-і / *вывозная* ~ export guarantee

КЕРГІШ (ТІРЕГІШ) распорка brace, spacer

диагоналды ~ *диагональная* ~ angle brace

серіппелі ~ *пружинная* ~ spring spacer

ұзына бойғы ~ *продольная* ~ lateral brace

КЕРНЕУ напряжени/е 1. stress, effort, tension 2. эл.voltage

айнымалы ~ *переменное* ~ 1. alternating stress 2. alternating voltage

айнымалы токтың ~і / ~ *переменного тока* alternating voltage
 аномалиялы ~ *аномальное* ~ abnormal stress
 атүсті ~ *поверхностное* ~ surface stress
 бастапқы ~ *начальное* ~ сдвига yield stress
 бастапқы ~ *первичное* ~ primary voltage
 басып-жаншу ~і / *раздавливающее* ~ crushing stress
 бетонның ~і / ~ *бетона* concrete stress
 бос жүріс ~і / ~ *холостого хода* no-load [open-circuit] voltage
 бұзып-жару ~і / *пробивное* ~ breakdown voltage
 бұзып-жару ~і / *разрушающее* ~ breaking strain, breaking stress
 бұралу кезіндегі ~ / ~ *при кручении* torsional stress
 бұрғылау ерітіндісі жылжуының шекті ~і / *предельное* ~ сдвига *бурового раствора* gel strength
 білігі симметриялы ~ *осесимметрическое* ~ axisymmetric stress
 білікті ~ *осевое* ~ axial stress
 бір білікті ~ *одноосное* ~ uniaxial stress
 геостатикалық ~ *геостатическое* ~ geostatic stress
 гидростатикалық ~ *гидростатическое* ~ hydrostatic stress
 дәнаралық ~ *межзерновые* ~я intergranular stresses
 дәнекерлеуден кейінгі қалдықты ~ *остаточное* ~ после *сварки* welding stress
 динамикалық ~ *динамическое* ~ dynamic stress
 езіп-жаншу ~і / ~ *смятия* bearing stress
 екі білікті ~ *двухосное* ~ biaxial stress
 ең жоғары ~ *пиковое* ~ peak voltage
 жел жүктемесінен туындаған ~ / ~ *от ветровой нагрузки* wind stress
 желілік ~ *линейное* ~ linear voltage
 жергілікті ~ *местное* ~ local stress
 жоғары ~ *высокое* ~ high voltage
 жұмыс ~і / *рабочее* ~ operating [working] stress
 жұмыс нүктесіндегі ~ / ~ *в рабочей точке* quiescent voltage
 жүктеме ~і / ~ *нагрузки* load voltage
 жылжу ~і / ~ *сдвига* shear(ing) stress
 жылжу кезіндегі ~ / ~ *при сдвиге* shearing) stress
 жылу ~і / *тепловое* ~ heat [thermal, temperature] stress
 иілетін ~ *изгибающее* ~ flexural stress
 көлбеу иілу кезіндегі ~ / ~ *при поперечном изгибе* transverse stress
 көлемді ~ *объемное* ~ volumetric stress
 көрсетілген ~ *номинальное* ~ rated [nominal] voltage
 кіру ~і / *входное* ~ input voltage
 қалдықты ~ *остаточное* ~ residual stress
 қатысы бар ~ *касательное* ~ shear [tangential] stress
 қауіпсіз ~ *безопасное* ~ safe stress
 қосымша ~ *вторичное* ~ secondary voltage

қосымша салынған ~ *дополнительно наложенное* ~ superimposed stress
 қуат беру ~-і / ~ *питания* supply voltage
 қызу ~-і / ~ *накала* filament voltage
 қысқыштағы ~ / ~ *на зажимах* terminal voltage
 қысылу кезіндегі ~ / ~ *при сжатии* compressive stress
 материалдың ағып кетушілігі кезінде туындайтын ~ / ~ *возникающее при текучести материала* yield stress
 меншікті ~ *удельное* ~ specific stress
 металлдың қажу ~-і / *усталостные* ~-я fatigue stresses
 металлдың қажу шегінен жоғары ~ / ~ *выше предела усталости* fatigue stress
 металлдың қажу шегінің ~-і / ~ *предела усталости* limiting fatigue stress
 негізгі ~ *основное* ~ basic stress
 өз ~-і / *собственное* ~ inherent stress
 өз салмағынан туындаған ~ / ~ *от собственного веса* deadload stress
 өршу ~-і / ~ *возбуждения* excitation voltage
 пластикалық түр өзгеру туындататын ~ / ~ *вызывающее пластическую деформацию* flow stress
 пульсацияланған ~ *пульсирующее* ~ pulsating stress
 рұқсат етілген ~ *допустимое* ~ admissible [allowable] stress
 сақиналы ~ *кольцевое* ~ circular voltage
 серпімді ~ *упругое* ~ elastic stress
 созылу кезіндегі ~ / ~ *при растяжении* axial tension
 соққы кезіндегі ~ / ~ *при ударе* impact stress
 статикалық жүктеме тудыратын ~ / ~ *вызываемое статической нагрузкой* dead-load stress
 сынақ ~-і / *испытательное* ~ test voltage
 сынақ кезіндегі ~ / ~ *при испытании* test stress
 сыну кезіндегі ~ / ~ *при изломе* breaking strain
 тангенциалды ~ *тангенциальное* ~ tangential stress
 температуралық ~ *температурное* ~ temperature stress
 толық ~ *полное* ~ combined [compound, composite, total] voltage
 төменгі кернеу ~ *низкое* ~ low voltage
 трансформатордың қысқа тұйықталу ~-і / ~ *короткого замыкания трансформатора* impedance voltage of a transformer
 тұрақты ~ *постоянное* ~ 1. constant stress 2. constant voltage
 тұтқырлық ~-і / *вязкостное* ~ viscous stress
 түзетілген ~ *выпрямленное* ~ rectified voltage
 ұзаққа созылған ~ *длительное* ~ steady stress
 фаза аралық ~ *межфазовые* ~-я interphase stresses
 фазалық ~ *фазовое* ~ phase voltage
 шекті ~ *предельное* ~ ultimate strain
 шығу ~-і / *выходное* ~ output voltage
 іс жүзіндегі ~ *действительное* ~ true [actual] stress

ішкі ~ *внутреннее* ~ internal stress
ішкі үйкеліс ~-і / ~ *внутреннего трения* viscous [viscosity] stress
КЕРНЕУЛІ/К *напряженность* density
магниттік өрістің ~-гі / ~ *магнитного поля* magnetic density
өрістің ~-гі / ~ *поля* field strength
КЕРОГЕН *кероген* kerogen
КЕРОСИН *керосин* kerosene, kerosine
КЕРТПЕШ *уступ*:
ұңғыма қабырғасындағы ~ / ~ *в стенке ствола* key seat
ұңғымадағы шағын ~ *небольшой* ~ *в скважине* kick
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тиянақ қалыбына арналған ~ / ~ *для*
башмака обсадной колонны casing shoe seat
ұңғыманың оқпанындағы ~ / ~ *в стволе скважины* shoulder of the hole
КЕРТУ *насекать* scratch, cut
КЕРТІК (КЕРТПЕК) *надрез* notch, nick, cut
КЕРТІЛГЕН *надрезанный* notched
КЕРТІЛГЕН *насеченный* notched
КЕРУ I *вытягивание* creep, draw, drawing, extension, slacking, stretch
белдікті ~ / ~ *ремня* belt creep, belt stretching
КЕРУ II *натяг* negative allowance, tightness (of fit)
алдын ала ~ *предварительный* ~ preload
бұрандалы біріктірмені ~ / ~ *резьбового соединения* threaded joint tightness
бұранданы ~ / ~ *резьбы* thread tightness
отырғызып ~ / ~ *посадки* interference
КЕРУ III (СОЗУ) *натяжка* pulling
бұрғылау бағанасын ~ / ~ *бурильной колонны* pull(ing) [straining] of drill
string
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* pull(ing) [picking-
up] of casing string
КЕРУ IV (СОЗУ, КЕРГІ) *растяжка*:
анкерлі ~ *анкерная* ~ anchor line
дінгекті құбырлы ~ *трубная* ~ *мачты* tubular guy of mast
КЕРУ V (ТАРТУ, КЕРІП ҚОЮ) *расчаливать* brace, guy
КЕСЕКТІК *крупность* size
ақырғы ~ *конечная* ~ product size
бастапқы ~ *начальная* ~ feed size
гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ fall diameter, fall velocity
КЕСКІ (ҚАЛАҚША, ЛӨКЕТ) *резак* cutting tool, cutter; (*автогенный*)
torch
автогенді ~ *автогенный* ~ torch
ацетилен оттегілі ~ *ацетиленокислородный* ~ acetylene cutter
бағыттаушы темір арқанға арналған ~ / ~ *для направляющего каната*
guideline cutter, guideline cutting tool
газды ~ *газовый* ~ burner, cutter

жарылысты (құбыр желісіне арналған) ~ взрывной ~ (для трубопроводов) explosive cutter

жібитін темір арқанға арналған ~ / ~ ~ для талевого каната drilling line [wireline] cutter

құбырға арналған құммен атқылайтын ~ пескоструйный ~ для труб sand-jet pipe cutter

плазмалық-шеңберлі ~ плазменно-круговой ~ arc-plasma torch

теңіздегі ұңғыманы ұстап тұру бағанасын кесуге арналған ~ / ~ для резки морской обсадной колонны marine casing cutter

ұңғыманы ұстап тұру бағанасы үшін құбыр кесетін жылжымалы ~ вы-движной ~ труборезки для обсадных колонн casing cutter arm

шеңберлі сыртқы (құбырлар бағанасы үшін) ~ круговой наружный ~ (для колонны труб) outside circular cutter

КЕСКІН I вид 1. form, shape 2. view, projection

артынан қарағандағы ~ / ~ сзади back view

бүйірінен қарағандағы ~ / ~ сбоку side view

екі бөліп қарағандағы ~ / ~ в разрезе sectional view

жақыннан қарағандағы ~ / ~ вблизи close-up view

омырылған жердің ~-і / ~ излома appearance [form] of fracture

таудың жанартау жыныстарының ~-і / ~ горных изверженных пород facies

төменнен қарағандағы ~ / ~ снизу bottom view

үстінен қарағандағы ~ / ~ сверху plan [top] view

шайқалу ~-і / ~ колебаний mode

КЕСКІН II (СУРЕТ) изображение image; representation

айқын емес ~ нечеткое ~ blind [indistinct] image

аксонометриялық ~ аксонометрическое ~ axonometric drawing

алдамшы ~ мнимое ~ virtual image

біліктен тыс ~ внеосевое ~ off-axis image

графикалық ~ графическое ~ graphic representation; drawing

дифракциялық ~ дифракционное ~ diffraction image

жер асты рельефінің ~-і / ~ подземного рельефа subsurface relief representation

кері ~ обратное ~ reversed [inverted] image

көлемді ~ масштабное ~ scale representation

көлемі үлкен ~ объемное ~ three-dimensional presentation, 3-d image

көмескі ~ расплывчатое ~ blurred image

көрінетін ~ видимое ~ visible image

қайнардың ~-і / ~ источника source image

мәнзаралы ~ панорамное ~ panoramic scan

нүктелі ~ точечное ~ point image

параксиалды ~ параксиальное ~ paraxial image

рельефтің ~-і / ~ рельефа representation of topographic relief

рентген сәулесіндегі ~ / ~ в рентгеновских лучах X-ray image

сызбалық ~ схематическое ~ diagrammatic representation

шартты белгілері бар ~ / ~ *условными знаками* symbolic representation
 іс жүзіндегі ~ *действительное* ~ real image
КЕСКІН ІЗДЕУІШ *видоискатель* finder
КЕСПЕ/К бочка barrel; butt; drum; cask; quill
 барабан ~-гі / ~ *барабана* drum spool, winding barrel
 болат арқанмен байлау ~-гі / *швартовная* ~ mooring buoy
 қалың қабатты болаттан жасалған ~ / ~ *из толстолистовой стали* heavy
 steel drum
 металл ~ *металлическая* ~ dram
 мұнай өнімдеріне арналған ~ / ~ *для нефтепродуктов* oil drum
 негізгі (бұрғылау жүкшығырының) барабанның ~-гі / ~ *главного барабана*
(буровой лебедки) main drum barrel
 сыйымдылығы 490,96 л ~ / ~ *емкостью 490,96 л* butt
КЕСПЕКТИ АРТҚЫШ *бочкопогрузчик* barrel lifter, barrel loader
КЕСПЕКТИ ТОЛТЫРҒЫШ *бочконаполнитель* barrel filler
КЕССОН *кессон* caisson
 жылжымалы арктикалық ~ *передвижной арктический* ~ mobile Arctic
 caisson, МАС
 су асты жұмыстарына арналған ~ / ~ *для подводных работ* coffer
КЕСТЕ I *расписание* schedule, time-table
 кезекшілік ~-сі / ~ *дежурств* duty schedule
КЕСТЕ II *таблица* chart, schedule, sheet, table
 геохронологиялық ~ *геохронологическая* ~ geologic time-table
 корреляциялық ~ *корреляционная* ~ correlation chart
 көрсетілмдер есептеуінің ~-сі / ~ *отсчетов показаний* set of readings
 қайта есептеу ~-сі / ~ *пересчета* conversion table
 мөлшерлемелік мәлімет ~-лері / ~-ы *калибровочных данных* gage tables
 негізгі көрсеткіштердің Халықаралық физика-химиялық ~-лері / *Между-*
народные физико-химические ~ы основных показателей International critical
 tables
 өлшейтін ~ *замерная* ~ calibration chart
 стратиграфиялық ~ *стратиграфическая* ~ stratigraphic time-table
 сұйықыдыстағы толтырылмаған кеңістіктегі сыйымдылық ~-лері / ~-ы *ем-*
кости незаполненного пространства в резервуарах outage tables
 түзету ~-сі / ~ *поправок* correction chart, reduction table
 шартты белгілер ~-сі / ~ *условных знаков* set of conventional signs
 шартты белгілеулер ~-сі / ~ *условных обозначений* chart of symbols
 электр жүктеме режимдерінің ~-сі / ~ *режимов электронагрузки* electric
 power table
КЕСТЕШЕ *табличка* plate, placard
 ақпараттық ~ *информационное* ~ information board
 зауыттық маркасы бар ~ / ~ *с заводской маркой* nameplate
 көрсеткіш тақта ~-сі / ~ *табло* board, panel
 паспорттық ~ *паспортная* ~ nameplate

сәулелік ~ *световое* ~ illuminated call-out, display

КЕСУ I *зарезка*:

бүйір оқпанды ~ / ~ *бокового ствола* branching

ұңғыманың бүйір оқпанын ~ / ~ *бокового ствола в скважине* side-tracking

КЕСУ II *разрез* 1.section; (шөгінді – *осадочный*) sequence, profile, column

2. (кесу нәтижесі – *результат резки*) cut 3. (ұзына бойғы – *продольный*) slit

геологиялық ~ *геологический* ~ geological (cross) [strati-graphic] section

геологиялық-геофизикалық ~ *геолого-геофизический* ~ geologic-geophysical profile

кен жыныстарын ~ / ~ *горных пород* section of formation

көлденең ~ *поперечный* ~ cross-section, lateral section

қалыпты геологиялық ~ *нормальный геологический* ~ columnar geologic section

литологиялық-стратиграфиялық ~ *литолого-стратиграфический* ~ lithologic-stratigraphical profile

микроскопиялық ~ *микроскопический* ~ microscopic section

мұнай газы бар бассейнді ~ / ~ *нефтегазоносного бассейна* column [profile] of oil basin

стратиграфиялық ~ *стратиграфический* ~ stratigraphic section

сызбалық ~ *схематический* ~ diagrammatic section

талдап қорытылған ~ *обобщенный* ~ generalized section

тереңдегі геологиялық ~ *глубинный геологический* ~ abyssal geological section

тігінен (сызда) ~ *вертикальный* ~ (на чертеже) elevation, upright [vertical] section

тіректік ~ *опорный* ~ reference section

ұзына бойы ~ *продольный* ~ longitudinal section

ұңғыманы литологиялық ~ *литологический* ~ *скважины* lithologic log

шөгінді қабатын ~ / ~ *осадочной толщи* sedimentary rock sequence

ішінара ~ *частичный* ~ cut-away drawing, cut-away view

КЕСУ III *рез* cut, kerf

қолмен кесу кезіндегі ~ / ~ *при ручной резке* manual cut

машинамен кесу кезіндегі ~ / ~ *при машинной резке* machine cut

КЕСУ IV (қайшымен) ***резание*** cutting; (*ножницами*) shearing

КЕСУ V (ТУРАУ) ***резка*** cutting; (*ножницами*) shearing

автогенмен ~ *автогенная* ~ autogenous cutting

ауа-доғалық ~ *воздушно-дуговая* ~ air-arc [arc-air] cutting

ацетиленді-оттегімен ~ *ацетилено-кислородная* ~ (oxy)acetylene cutting

газды жалынды ~ *газопламенная* ~ flame cut, oxycutting, torch cutting

доғалық ~ *дуговая* ~ arc cutting

қолмен ~ *ручная* ~ hand [manual] cutting

машиналық ~ *машинная* ~ machine cutting

оттегілік ~ *кислородная* ~ oxygen cutting

су асты ~ *подводная* ~ underwater cutting

ұзына бойы ~ *продольная* ~ *slitting*
 шеңбер бойынша ~ / ~ *по окружности* *circular cutting*
КЕСІ/К I (ТІЛІК, КЕРТІК, ОЙЫҚ) прорезание:
 арнашаның ~-гі / ~ *канавок* *nicking*
 науалардың ~-гі / ~ *желобов* *key seating*
 оймакілтектер ~-гі / ~ *шлицев* *nicking*
 саңылау ~-гі / ~ *пазов* *slotting*
 ұңғыманы ұстап тұру құбырындағы әйнек ~-гі / ~ *окна в обсадной трубе*
milling [cutting] a window in the casing
КЕСІ/К II (ҚИМА, КЕСКІЛЕНГЕН ЖЕР) сечение (cross-)section
 жер бедерінің ~-гі / ~ *рельефа* *contour interval*
 кеуектің ~-гі / ~ *por* *pore section, area of pores*
 таза салмақ ~-гі / ~ *нетто* *net section, net opening*
КЕСІНДІ (БӨЛІК) отрезок:
 абсцисс білігіндегі кесіліп тасталынатын ~ *отсекаемый* ~ *на оси абсцисс*
X-intercept
 интегралдану ~-сі / ~ *интегрирования* *interval [range] of integration*
 қисық ~ / ~ *кривой* *curve portion*
 тік ~ / ~ *прямой* *line segment*
КЕСІП ӨТКІШ отсекатель:
 автоматты ~ *автоматический* ~ *automatic shut-down*
 ағыспен басқарылатын кенді ұңғыманы ~ *забойный* ~ *скважины, управля-*
емый потоком *subsurface controlled downhole safety valve*
 жалынды ~ / ~ *пламени* *fire stop*
 кенді ұңғыманы ~ *забойный* ~ *скважины* *subsurface safety valve, storm*
choke
 үстіңгі беттегі ағысты ~ *поверхностный* ~ *потока* *flow [surface] safe-*
ty valve
 үстіңгі беттен басқарылатын кенді ұңғыманы ~ *забойный* ~ *скважины,*
управляемый с поверхности *surface controlled subsurface safety valve*
КЕСІП ӨТУ пересекать:
 кыртысты ~ / ~ *пласт* *strike a bed*
КЕСІП ТАСТАУ I нарезание:
 бұранданы ~ / ~ *резьбы* *chasing, threading*
 ойықтарды ~ / ~ *канавок* *grooving*
 сыртқы бұранданы ~ / ~ *наружной резьбы* *external threading*
 тістерін ~ / ~ *зубьев* *toothing*
 ішкі бұранданы ~ / ~ *внутренней резьбы* *internal threading*
КЕСІП ТАСТАУ II отсечка *cutoff, shutoff, shut-down*
 бұды ~ / ~ *пара* *vapor cutoff*
 газды ~ / ~ *газа* *gas cutoff*
 құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* *pipeline shutoff*
 отты ~ / ~ *огня* *fire shutoff*
 пакерді ~ / ~ *пакера* *packer shutoff*

тоқты ~ / ~ *тока* current cutoff

КЕУЕК *зубка* 1. jaw 2. (заттек – *вещество*) sponge

әкті-мүйізді ~ *известково-роговая* ~ calcareocorneous sponge

қысатын ~ *зажимная* ~ jaw

тасты ~ *каменная* ~ lithistid

КЕУЕКТИ I *зубчатый* spongy, spongeous

КЕУЕКТИ II *пористый* cavernous, porous

КЕУЕ/КТІК (ҚҰЫСТЫҚ) *пора* pore

кен жыныстарының ~-гі / ~ *горных пород* rock pore, pore in rock

КЕУЕКТІЛІ/К (ҚҰЫСТЫЛЫҚ) *пористость* porosity

алғашқы ~ *начальная* ~ original porosity

бастапқы ~ *первичная* ~ original [primary] porosity

жалпы ~ *общая* ~ absolute porosity

коллектордың ~-гі / ~ *коллектора* reservoir porosity

қосымша ~ *вторичная* ~ secondary porosity

тиімді ~ *эффективная* ~ effective porosity

КЕУШ ҚАЛҒАН *пересохший* desiccated, dried-up

КЕУШ ҚАЛУ *пересыхать* (over)dry, run [get] dry

КЕШІГУ *запаздывание* lag

белгілі уақытқа ~ / ~ *во времени* time lag

жылдамдық бойынша ~ / ~ *по скорости* velocity [rate] lag

қақпақты жабуға ~ / ~ *закрытия клапана* valve closing retard

қақпақтың ~-і / ~ *клапана* valve lag

орай әрекет етуде кешігу ~ / ~ *реагирования* response lag

приборлардың көрсетуінің ~-і / ~ *показаний приборов* instrument lag

реттеудегі ~ / ~ *регулирования* control lag

фаза бойынша ~ / ~ *по фазе* phase lag

КИП (кайранда бұрғылау кезінде пайдаланылатын, 100000 фунтқа тең, жалпы қабылданған американдық бірлік) *кип* (*общепринятая американская единица, используемая при бурении на шельфе, равная 100000 фунтам*) kip

КИЗ *войлок* felt

КИМ (ТӨСЕМ) *одежда*:

қорғаныш ~ *защитная* ~ protective clothing

КИМ ІЛЕТІН ОРЫН *раздевалка* changing room

Кенді ұңғыма түбі маңындағы қыртыс аймағы (**КҚА**) *призобойная зона пласта (ПЗП)* critical area of formation, bottom-hole formation zone

Көмірсутек негізіндегі (бұрғылау) ерітінді (**КНЕ**) (*буровой*) *раствор на углеводородной основе (РУО)* oil-base (drilling) mud (**ОВМ**)

КОКС *кокс* coke

мұнай ~-ы / *нефтяной* ~ oil [petroleum] coke

КОЛЛЕКТОР *коллектор* (қыртыс – *пласт*) reservoir; (құбыр желісі – *трубопровод*) header

арынды ~ *напорный* ~ discharge manifold

басқарудың су асты сына түріндегі ~-ы / *подводный клиновидный* ~ *управления wedge-type subsea control pod*
 бекітулі ~ *замкнутый* ~ bounded [closed] reservoir
 бір фазалы ~ *однофазный* ~ single-phase reservoir
 газ(мұнай) кәсіпшілігінің ~-ы / *газо(нефте)промысловый* ~ gas(oil)-field gathering main
 газдың ~-ы / *газа* gas reservoir
 газоконденсатты ~ *газоконденсатный* ~ gas-condensate reservoir
 гидравликалық ~ *гидравлический* ~ pod
 жарықшақ түскен ~ *трещиноватый* ~ fractured reservoir
 жинау жүйесіндегі ~ / ~ в *сборной системе* main oil line
 карбонатты ~ *карбонатный* ~ carbonate reservoir rock
 карсты ~ *карстовый* ~ karst reservoir
 көп қадалық істік түріндегі басқарудың су асты ~-ы / *подводный* ~ *управления многоштырькового типа* multiple pin type subsea control pod
 қосарлы ұяшықты басқарудың су асты ~-ы / *подводный* ~ *управления с двойным гнездом* double female subsea control pod
 қосарлы ұяшықты басқарудың су асты гидравликалық ~-ы / *подводный гидравлический* ~ *управления с двойным гнездом* double female subsea hydraulic control pod
 қуатты ~ *мощный* ~ thick reservoir
 құбырлардың ~-ы / ~ *труб* pipe manifold
 құмдауытты ~ *песчаный* ~ sand reservoir
 мұнайға қаныққан ~ *нефтенасыщенный* ~ oil-saturated reservoir
 мұнайдың табиғи жиналу ~-ы / ~ *естественного скопления нефти* collecting basin
 мұнайлы ~ *нефтяной* ~ oil reservoir
 өнімді ~ *продуктивный* ~ productive reservoir
 превентормен басқарудың су асты шешіліп алынатын ~-ы / *подводный съемный* ~ *управления превентором* retrievable BOP control pod
 су асты құрал-жабдығымен алыстан басқару ~-ы / ~ *дистанционного управления подводным оборудованием* control pod
 ұңғымалық өнімдерді жинау ~-ы / *сборный* ~ *скважинной продукции* gathering main
КОЛЛОИД *коллоид* colloid
КОЛЛОИДАЛДЫҚ *коллоидальность* colloidity
КОЛЛОИДТЫ *коллоидный* colloid(al)
КОМБАЙН *комбайн*:
 тазалап-оқшаулауыш (құбыр желісіне арналған) ~ *очистно-изоляционный* ~ (для *трубопровода*) pipe-cleaning and insulation machine
КОМИССИЯ *комиссия* commission
 Штаттар аралық үйлестіруші мұнай ~-сы (АҚШ) / *Междуштатная нефтяная координирующая (США)* ~ Interstate Oil Commission (USA)
КОМИТЕТ *комитет* committee

қауіпсіздік техникасы бойынша ~ ~ *по технике безопасности* safety committee

сүңгуірлер технологиясының Еуропалық ~-і / *Европейский ~ водолазных технологий* European Diving Technology Committee

КОМПАНИЯ (СЕРІКТІК) компания эк. company

еншілес ~ *дочерная* ~ subsidiary company

жеке ~ *частная* - private company

инвестициялық ~ *инвестиционная* ~ investment company

консалтингтік ~ *консалтинговая* ~ consulting company

мемлекеттік ~ *государственная* ~ state company

мұнай газ ~-сы / *нефтегазовая* ~ operating petroleum and gas company

мұнай немесе газ кенішін әзірлеуді жүргізетін қатысушыларды біріктіретін оператор – мұнай ~-сы / *нефтяная ~ – оператор, представляющая участников, ведущих разработку нефтяного или газового месторождения* unit operator

тасымалдау-экспедициялық ~ *транспортно-экспедиционная* ~ forwarding company

тәуелсіз мұнай ~-сы / *независимая нефтяная* ~ independent petroleum company

холдингтік ~ *холдинговая* ~ holding company

КОНДЕНСАТОР конденсатор эл. capacitor

ауыспалы сыйымдылық ~-ы / ~ *переменной емкости* adjustable capacitor

сүзгіштің ~-ы / ~ *фильтра* filter capacitor

тұрақты сыйымдылық ~-ы / ~ *постоянной емкости* fixed capacitor

шунтталатын ~ *шунтирующий* ~ bypass capacitor

КОНСЕРВІЛЕУ законсервировать 1. preserve 2. treat for preservation 3. remove from operation

ұнғыманы ~ / ~ *скважину* suspend a well

КОНЦЕССИЯДАН БАС ТАРТУ *отказываться от концессии* abandon a claim

КОНЦЕССИЯЛЫҚ МҰНАЙ *концессионная нефть* participation crude

КОНФИГУРАЦИЯ конфигурация configuration

КООРДИНАТА координат/а coordinate

географиялық ~ *географические* ~ы geographic coordinates

геодезиялық ~ *геодезические* ~ы geodesic coordinates

кіру ~-сы / *входная* ~ input coordinate

өлшемсіз ~-лар / *безразмерные* ~ы dimensionless coordinates

тордың ~-сы / ~ *сетки* grid coordinate

шығу ~-сы / *выходная* ~ output coordinate

КӨБЕЙТКІШ множитель factor, multiplier

аудармалы ~ *переводной* ~ conversion factor

жалпы ~ *общий* ~ common multiplier

көлемді ~ *масштабный* ~ scale factor

салмақтық ~ *весовой* ~ weighting factor

сандық ~ *численный* ~ numerical factor

түзетпелі ~ *поправочный* ~ correction factor
КӨБІК (КӨПІРШІК) пена foam, froth
 екі фазалы ~ *двухфазная* ~ two-phase foam
 латексті ~ *латексная* ~ latex froth
 марганецті ~ *марганцевая* ~ wad, manganese oxide
 өрт сөндіруге арналған ~ / ~ *для тушения пожаров* fire foam
 тұрақты ~ *устойчивая* ~ stable foam
 флотационды ~ *флотационная* ~ froth
 фторлы-протеинді (өртті сөндіруге арналған) ~ *фтористо-протеиновая* ~
 (для тушения пожаров) fluoroprotein foam
КӨБІК АЛҒЫШ пеносниматель skimmer
КӨБІК АРАЛАСТЫРҒЫШ пеносмеситель foam mixer
КӨБІК ҚҰРАҒЫШ пенообразователь foamer, foam generator
КӨБІК ҚҰРАЙТЫН пенообразующий foaming
КӨБІК ҚҰРАЛУ пенообразование foaming, frothing
КӨБІККЕ ТӨЗІМДІ пеностойкость froth resistance
КӨБІКПЕН ӨШІРУ (өртті) *пенотушение (огня)* foam fire-fighting, foam
 fire extinguishment
КӨБІКТЕНГЕН пениться foam, froth
КӨБІКТІ пенистый foamy, frothy
КӨБІКТІ АЛЮМИНИЙ пеноалюминий foam aluminum
КӨБІКТІ АУЛАҒЫШ пеноловитель foam catcher
КӨБІКТІ БЕТОН пенобетон foam concrete
 ұсақ толтырғыштары бар ~ / ~ *с мелким заполнителем* agglomerate-foam
 concrete
КӨБІКТІ ГЕНЕРАТОР пеногенератор foam generator, foamer
КӨБІКТІ ГИПС пеногипс foamed gypsum
КӨБІКТІ КЕТІРЕТІН пеноудаляющий defoaming
КӨБІКТІ КЕТІРУ пеноудаление defoaming
КӨБІКТІ ҚҰРЫЛЫМ пеноструктура foam structure
КӨБІКТІЛІК пенистость foaminess, frothiness
КӨБІКТІ ӨШІРГІШ пеногаситель antifoaming [defoaming] agent, foam
 suppressant, foam breaker, defoamer
КӨБІКТІ ӨШІРЕТІН пеногасящий defoaming, antifoaming
КӨБІКТІ ӨШІРУ пеногашение foam killing, foam breaking, foam
 suppression, defoaming
КӨКЖИЕ/К горизонт floor; horizon; level
 аралық ~ *промежуточный* ~ intermediate level, transition horizon
 артезиандық ~ *артезианский* ~ artesian horizon
 асулы су іріккіш ~ *висячий водоносный* ~ perched water table
 белгілеуіш ~ *маркирующий* ~ key [marker, reference] bed
 бұрамалы ~ *заводняемый* ~ input horizon
 бұрқакты ~ *фонтанный* ~ gushing horizon
 бірыңғай ~ *сплошной* ~ continuous horizon

жатқызу ~-гі / ~ *относимости* reference horizon
жерленген ~ *погребенный* ~ почвы buried soil horizon
жұтып қоятын ~ *поглощающий* ~ lost circulation horizon
жыныстардан жоғары жатқан ~ / ~ *вышележащих пород* overlying formation
иллювиалды (топырақтар) ~ *иллювиальный* ~ (почвы) illuvial horizon,

horizon C

кенді бөліктерді түсіру ~-гі / ~ *съёмки рудного тела* surveyor's level
кернеуден еркін ~ / ~, *свободный от напряжений* level of no strain
құмдауытты ~ *песчаный* ~ sand level
мұнай қыртысының ~-гі / ~ *нефтяного пласта* oil reservoir horizon
мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ oil (-bearing) horizon, oil-bearing stratum
негізгі өнімді ~ *главный продуктивный* ~ main producing horizon
негізгі су іріккіш ~ *основной водоносный* ~ basal water [basal aquifer] horizon
өнімді ~ *продуктивный* ~ pay [producing, production] horizon
өнімсіз ~ *непродуктивный* ~ non-productive stratum
пайдаланылатын ~ *эксплуатируемый* ~ production [mining] level
стратиграфиялық ~ *стратиграфический* ~ stratum
су іріккіш ~ *водоносный* ~ aquifer, water-bearing horizon, water-bearing

stratum

сындырылған ~ *преломляющий* ~ refracting horizon
сілтіден арылған ~ *выщелоченный* ~ leached layer
табиғи газ бар қабат ~-гі / *газоносный* ~ gas-bearing horizon, gas-bearing

stratum

терең ~ *глубокий* ~ deep level
төселуші жыныстар ~-гі / ~ *подстилающих пород* basement floor
тіректі ~ *опорный* ~ key bed
шектейтін ~ *ограничивающий* ~ confining bed
элювиалды ~ *элювиальный* ~ eluvial horizon

КӨЛ *озеро* lake

асфальтты көл ~ *асфальтовое* ~ pitch lake
лайлы минералды ~ *грязевое минеральное* ~ mineral mud lake
тұзды ~ *соленое* ~ saline [salt] lake, salina

КӨЛЕМ (ШАМА) *объем* volume; capacity

абсолюттік ~ *абсолютный* ~ absolute volume
ағып кетудің ~-і / ~ *утечки* leak rate
айналып тұратын ~ *циркулирующий* ~ circulation volume
алмастың мүжілетін ~-і / *устираемый* ~ алмаза abrasion size of diamond
атомдық ~ *атомный* ~ atomic volume
бастапқы газ бөрікінің ~-і / ~ *начальной газовой шапки* initial reservoir free
gas [initial gas cap] volume

белсенді газдың ~-і / ~ *активного газа* active gas volume

бос кеуектік кеңістік ~-і / ~ *свободного порового пространства* reservoir
voidage

буферлік газдың ~-і / ~ *буферного газа* cushion gas volume

бұрғылау ~-і / ~ бурения footage [metreage] drilled
 бір минутта ұңғымаға берілетін бұрғылау ерітіндісі немесе газдың ~-і / ~ подаваемого в скважину бурового раствора или газа в минуту circulation volume
 бірге тең ~ / ~ равный единице unit volume
 газды динамикалық ~ газодинамический ~ gas dynamic volume
 газдың ~-і / ~ газа gas volume
 газдың орын алып отырған ~-і / ~ занимаемый газом gas space
 галлондағы ~ / ~ в галлонах gallonage
 гидродинамикалық ~ гидродинамический ~ hydrodynamic volume
 еркін ~ свободный ~ outage
 жалпы ~-і / обций ~ total volume
 жеткізілім ~-і / ~ поставки scope of delivery
 жиынтық ~ суммарный ~ cumulative [bulk] volume
 жөнелтілетін бөліктің ~-і / ~ партии lot size
 жұмыс істеуші газдың ~-і / ~ рабочего газа active gas volume
 жыныс қаңқасының ~-і / ~ скелета породы matrix [solid material] volume
 келтірілген ~ приведенный ~ reduced volume
 кен жынысының жалпы ~-і / обций ~ горной породы bulk volume of rock
 кері кеңіту кезіндегі ~ / ~ при обратном расширении reexpanded volume
 кеуек суларының ~-і / ~ поровой воды volume of pore water
 кеуектердің ~-і / ~ пор pore volume
 кеуектік кеңістіктің ~-і / ~ порового пространства volume of pore space, volume of void
 кеуектік кеңістіктің жалпы ~-і / обций ~ порового пространства gross pore [gross void] space
 коллектордың ~-і / ~ коллектора reservoir capacity
 коллектордың өнімді бөлігінің ~-і / ~ продуктивной части коллектора bulk productive volume of reservoir
 көрсетілген ~-і / номинальный ~ nominal volume
 қалдық (таза салмақ) мұнайдың ~-і / ~ остаточной нефти (нетто) net residual oil
 қалыпты жағдайда келтірілген газдың ~-і / ~ газа, приведенный к нормальным условиям standard gas volume
 қатты фазаның ~-і / ~ твердой фазы solid volume
 құбыр желісінің ішкі көлемі ~-і / внутренний ~ трубопровода line inventory
 құбырлық кеңістіктің ~-і / ~ трубного пространства tubing volume
 құю ~-і / наливной ~ liquid capacity
 қызметтің ~-і / ~ услуг scope of services
 қыртыс жағдайындағы мұнайдың ~-і / ~ нефти в пластовых условиях barrels of reservoir crude
 қыртыстағы газдың ~-і / ~ газа в пласте volume of reservoir gas
 қыртыстың гидро ажырауы кезінде айдалған сұйықтың ~-і / ~ жидкости, закачанной при гидроразрыве пласта fracturing liquid volume

қыртыстың жалпы ~-і / *общий* ~ *пласта* reservoir bulk volume
 меншікті ~ *удельный* ~ specific volume
 молекулалы ~ *молекулярный* ~ molecular volume
 молярлық ~ *молярный* ~ molar volume
 мұнайды өндірудің ~-і / ~ *добычи нефти* oil recovery, oil output, oil production volume
 мұнайдың ~-і / ~ *нефти* oil volume
 мұнайдың өлшенген (механикалық қоспалар мен суды алып тастағандағы) ~-і / *замеренный* ~ *нефти (за вычетом механических примесей и воды)* net observed volume
 нағыз ~ *истинный* ~ real volume
 өзара жеткізіп берулердің ~-і / ~ *взаимных поставок* volume of reciprocal deliveries
 өлшенген ~ *измеряемый* ~ volume to be measured
 өндірістің ~-і / ~ *производства* output, volume of production
 өнімді қыртыстағы қуыстың ~-і / ~ *пустот в продуктивном пласте* reservoir voidage
 өнімді қыртыстың ~-і / ~ *продуктивного пласта* reservoir volume
 өнімді қыртыстың жалпы ~-і / *общий* ~ *продуктивного пласта* bulk reservoir volume
 өнімді қыртыстың кеуектік ~-і / *поровый* ~ *продуктивного пласта* reservoir void space
 өнімді сатудан түскен пайданың ~-і / ~ *выручки от реализации продукции* volume proceeds from marketing products
 пайдаланған судың ~-і / ~ *стока* volume of runoff
 пайдалы ~ *полезный* ~ net volume
 пайдалы жүктеменің ~-і / ~ *полезной нагрузки* payload volume
 пайызға шаққанда өнімді қыртыстағы қуыстың ~-і / ~ *пустот в продуктивном пласте в процентах* percentage of reservoir voids
 плунжердің ~-і / ~ *плунжера* plunger displacement
 сақиналық кеңістіктің ~-і / ~ *кольцевого пространства* annulus volume
 сақтау қоймасындағы газдың ~-і / ~ *газа в хранилище* gas storage volume
 сақтау қоймасының ~-і / ~ *хранилища* storage volume
 сақтаудың пайдалы ~-і / *полезный* ~ *хранилища* net storage volume
 сатылым ~-і / ~ *продаж* volume of sales
 солай сияқты көрінген ~ *кажущийся* ~ apparent volume
 сорғытушы ~ *дренирующий* ~ drainage volume
 судың (уақыт бірлігі ішінде сорғымен айдалған) ~-і / ~ *воды (прокачиваемой насосом за единицу времени)* water volume
 сумен ығыстырылудың ~-і / ~ *вытесняемой воды* displaced water volume
 сұйық фазадағы ~ / ~ *жидкой фазы* liquid phase volume
 сұрыптау ~-і / ~ *выборки* sample size
 сыйымдылық ыдысындағы бұрғылау ерітіндісінің ~-і / ~ *бурового раствора в резервуарах* pit drilling mud volume

сыйымдылық ыдысындағы мұнайдың ~-і / ~ *нефти в резервуаре* tank oil volume
 таза салмақ ~-і / ~ *нетто* net volume
 тартып шығарылатын ~ *откачиваемый* ~ pumped volume
 тасымалдаудың ~-і / ~ *перевозок* traffic volume
 текше ярдтағы ~ / ~ *в кубических ярдах* yardage
 толтыру ~-і / ~ *наполнения* admission space
 толтырылған судың жиынтық ~-і / *суммарный ~ закачанной воды* cumulative injected water volume
 толтырылмаған ~ *незаполненный* ~ ullage
 түйірлердің ~-і / ~ *зерен* grain volume
 ұңғыма оқпанының ~-і / ~ *ствола скважины* borehole volume
 үстіңгі бет жағдайындағы газдың ~-і / ~ *газа в поверхностных условиях* surface volume of gas, volume of gas at surface conditions
 цилиндрдің ~-і / ~ *цилиндра* displacement [piston-swept] volume
 цилиндрдің жұмыс ~-і / *рабочий ~ цилиндра* displacement [piston-swept] volume
 ығыстырылып шығарылатын ~ *вытесняемый* ~ displaceable volume
 ыдыстың ~-і / ~ *тары* container capacity
 экспорттық-импорттық жеткізілімдердің ~-і / ~ *экспортно-импортных поставок* volume of export and import deliveries
КӨМЕКШІ (ЖӘРДЕМШІ) *помощник* assistant
 бұрғышының ~-сі / ~ *бурильщика* assistant driller
КӨМКЕРМЕ (ҚАПТАМА) *обшивка* (сыртқы – *наружная*) covering, coating, casing, lagging; (ішкі – *внутренняя*) facing, lining
 ағаш ~ *деревянная* ~ planking, boarding
 бүйірлік ~ *боковая* ~ siding
 қорғаныштық ~ *защитная* ~ sheathing
 мінбенің ~-сі / ~ *вышки* lagging of derrick
 палубаның ~-сі / ~ *палубы* deck plating
 сыртқы ~ *наружная* ~ covering, coating, casing, lagging
КӨМІР *уголь* coal
 белсенділендірілген ~ *активированный* ~ absorbent coal
 қарасағызды ~ *битуминозный* ~ bituminous coal
 қатпарлы ~ *сланцеватый* ~ bone coal
 қоңыр ~ *бурый* ~ brown coal
 майлы ~ *жирный* ~ bituminous coal
 өртелген ағаш ~-і / *древесный* ~ (wood) charcoal
 тас ~ *каменный* ~ black coal
КӨМІРҚЫШҚЫЛЫ *углекислота* carbon dioxide, carbonic acid
КӨМІРЛІ *углистый* carbonaceous, coally
КӨМІРСУТЕКТЕР *углеводороды* hydrocarbons
 алифатиялық ~ *алифатические* ~ aliphatic hydrocarbons
 газ тәрізді ~ *газообразные* ~ gas hydrocarbons

жартылай хош иістенген ~ *полиароматические* ~ polyaromatic hydrocarbons, PAH

жеңіл ~ *легкие* ~ light hydrocarbons

қаныққан ~ *насыщенные* ~ saturated hydrocarbons

қанықпаған ~ *ненасыщенные* ~ unsaturated hydrocarbons

қыртыстағы ~ / ~ *в пласте* hydrocarbons in place

метанды ~ *метановые* ~ methane hydrocarbons

нафтенді қатардағы ~ / ~ *нафтенowego ряда* naphthenes

сұйық ~ *жидкие* ~ liquid hydrocarbons

табиғи ~ *природные* ~ natural hydrocarbons

ұшпа ~ *летучие* ~ volatile hydrocarbons

ұшпа органикалық ~ *летучие органические* ~ volatile organic hydrocarbons

ұшпайтын ~ *нелетучие* ~ nonvolatile hydrocarbons

хош иісті ~ *ароматические* ~ aromatic hydrocarbons

циклдік ~ *циклические* ~ cyclic hydrocarbons

этиленді ~ *этиленовые* ~ ethylene hydrocarbons

КӨМІРТЕ/К *углерод* carbon

байланысқан ~ *связанный* ~ fixed carbon

еркін ~ *свободный* ~ free carbon

ерітілген органикалық ~ *растворенный органический* ~ dissolved organic carbon, DOC

жер қабыршақтарының ~-гі / ~ *земной коры* terrestrial carbon

мұнайдың ~-гі / ~ *нефти* oil carbon

органикалық ~ *органический* ~ particulate organic carbon, POC

КӨМІРТЕКТІ *углеродистый* carbonaceous, carboniferous, carbon-bearing

КӨП БАСПАЛДАҚТЫ *многоступенчатый* multistage

КӨП ЖЫЛДЫҚ *пак* (көп жылдық мұз – *паковый лед*) ice-pack

КӨП ТІНДІ *многожильный* stranded

КӨПІР *мост* 1. bridge 2. (білік – *ось*) axle

автомобиль жолының ~-і / *автодорожный* ~ motor-road bridge

алдыңғы ~ *передний* ~ (автомобиль бөлшегі – *автомобилья*) front axle

алып баратын ~ *ведущий* ~ axle

артқы ~ *задний* ~ (автомобиль бөлшегі – *автомобилья*) back axle

жетекші ~ *ведущий* ~ (автомобиль бөлшегі – *автомобилья*) drive axle

құбыр желісінің ~-і / *трубопроводный* ~ piping bridge

құмдауыт ~ *песчаный* ~ sand bridge

таратылатын цементті ~ *ликвидационный цементный* ~ abandonment cement plug

тұрақты цементті ~ *постоянный цементный* ~ permanent cement plug

уақытша цементті ~ *временный цементный* ~ temporary cement plug

цементті ~ *цементный* ~ cement plug

КӨПІРЕТІН *пенящийся* foaming

КӨПІРЛІК *мостки*:

бүйір ~ боковые ~ catwalk
қиғаш ~ наклонные ~ slope rack
құбырға арналған (бұрғылауда) ~ / ~ для труб (на буровой) pipe rack
құбырға арналған көлбеу ~ наклонные ~ для труб pipe slide gangway
құбырға арналған көлденең ~ горизонтальные ~ для труб pipe ramp
КӨПРШ/К *пузырек* bubble
газды ~ газовый ~ gas bubble
газдың немесе ауаның ~-гі / ~ газа или воздуха bead, air bubble
сұйықтағы ауа немесе газдың ~-гі / ~ воздуха или газа в жидкости bubble
КӨРСЕТКІШ I (БЕЛГІ) *показатель* factor; index
анизотропияның ~-і / ~ анизотропии anisotropic index
Бринелл бойынша қаттылықтың ~-і / ~ твердости по Бринеллю Brinell number
гидродинамикалық қарсыласудың ~-тері / ~и гидродинамического сопротивления hydrodynamic resistance parameters
дауылдың ~-тері / *штормовые* ~и storm conditions
дәреженің ~-і / ~ степени exponent
кеңу ~-і / ~ расширения expansion number
кеуектіктің ~-і / ~ пористости porosity index
коагуляцияның ~-і / ~ коагуляции coagulation index
қаттылықтың ~-і / ~ твердости hardness index
қашау жұмысының ~-тері / ~и работы долота bit performance
қыртыс жасалымының ~-тері / ~и разработки пласта depletion performance of reservoir
мүжілудің ~-і / ~ коррозии corrosion factor
өнімділіктің (ұңғыманың) ~-і / ~ продуктивности (скважины) production index
Роквелл бойынша қаттылықтың ~-і / ~ твердости по Роквеллу Rockwell number
сарқылу режимінің (ұңғыманың) ~-і / ~ режима истощения (скважины) depletion drive index
су айдауыш мұнара режимінің ~-і / ~ водонапорного режима water drive index
суланудың барысын ~ / ~ процесса заводнения (water) flooding performance
сутегі ~-і / *водородный* ~ рН value
таразы ~-тері / *весовые* ~и weight parameters
турбо бұрғылау жұмысының ~-тері / ~и работы турбобура turbodrill performance
цементтелудің ~-і / ~ цементации formation cementation factor
цементтелудің сапасын ~ / ~ качества цементирования cement bond index
цементтің сапасын ~ / ~ качества цемента cement index
Шор бойынша қаттылықтың ~-і / ~ твердости по Шору Shore number
КӨРСЕТКІШ II *указатель* indicator, detector, gage; (аспап тілі – *стрелка прибора*) needle, pointer

«ашық-жабық» жағдайының ~-і / ~ *положений «открыто-закрыто»* open-closed indicator

айналу жиілігінің ~-і / ~ *частоты вращения* speed indicator

айналу сәтінің ~-і / ~ *крутящего момента* torque indicator

алыстан басқару ~-і / *дистанционный* ~ remote indicator

дебиттің ~-і / ~ *дебита* flow indicator

деңгейдің қалтқылы ~-і / *поплавковый* ~ *уровня* displacement type float

жағдайдың ~-і / ~ *положения* position indicator

жел бағытының ~-і / ~ *направления ветра* wind indicator

жүктеме ~-і / ~ *нагрузки* load indicator

қашауға түсетін жүктеме ~-і / ~ *нагрузки на долото* bit pressure indicator

қозғалтқыштың айналу санының ~-і / ~ *числа оборотов двигателя* engine rpm indicator

қысымның ~-і / ~ *давления* pressure gage, pressure indicator

май деңгейінің ~-і / ~ *уровня масла* oil depth [oil level] gage, oil level indicator

оқпанның (кранның) жазылу ~-і / ~ *вылета стрелы (крана)* radius indicating system

орынды ~ / ~ *места* position indicator

сорғы өнімділігінің ~-і / ~ *производительности насоса* pump output indicator

су деңгейінің ~-і / ~ *уровня воды* water level gage, water level indicator

сұйыққоймадағы мұнай деңгейінің ~-і / ~ *уровня нефти в резервуаре* oil gage

температураның дабылды ~-і / *сигнальный* ~ *температуры* heat alarm

тереңдік ~-і / ~ *глубины* depth indicator

түсін өзгерту ~-і / ~ *перелива* overflow indicator

тік шайқалу ~-і / ~ *вертикальной качки* heave meter

ұңғыманың майысу ~-і / ~ *искривления скважины* drift indicator

шығарып тастау ~-і / ~ *выброса* kick detector

КӨРСЕТУ (БІЛДІРУ) проявление show(ing), evidence

мұнай мен газды ~ / ~ *нефти и газа* showings of oil and gas

КӨРІК *горн* forge, furnace

КӨРІНУ (ШЫҒУ) появление:

мақта тәрізді құралымдардың ~-і / ~ *хлопьевидных образований* flocculation

КӨТЕРГІШ ҚҰРЫЛҒЫ *подъемник* elevator, hoist; (кұбырлы – *трубный*)

riser

бір қатарлы ~ *однорядный* ~ single-string lift

газбен жұмыс істейтін ~ *газовый* ~ gas lift

газды ауамен жұмыс істейтін ~ *газовоздушный* ~ gas-air lift

газды сұйықпен жұмыс істейтін ~ *газожидкостный* ~ gas-liquid lift

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic hoist [lift]

жылжымалы ~ *передвижной* ~ portable hoist

құбырдағы ~ *трубный* ~ pipe riser

пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ well servicing hoist

пневматикалық (теңіздегі өздігінен көтерілетін платформада) ~ *пневматический* ~ (*морской самоподъемной платформы*) air jack

пневматикалық ~ *пневматический* ~ air hoist
ұңғыманы жер астында жөндеуге арналған ~ / ~ *для подземного ремонта скважин* pulling machine

КӨТЕРУ I выносить:

бұрғылау сұйығының қалдығын үстіңгі бетке ~ / ~ *буровой шлам на поверхность* carry up cuttings to the surface

КӨТЕРУ II (БИКТЕТУ) повышение:

бұрғылау ерітіндісінде қатты фазаның құрамын ~ / ~ *содержания твердой фазы в буровом растворе* build-up of drilling mud solids *резкое*

бұрғылау кезінде қысымды ~ / ~ *давления при бурении* drilling kick

қысымды ~ / ~ *давления* boost, pressure build-up, pressure increase

КӨТЕРУ III поднимать raise, lift, hoist

бұрғылау бағанасын ұңғымадан ~ / ~ *бурильную колонну из скважины* pull out [bring out, withdraw] the drill string of the hole

домкратпен ~ / ~ *домкратом* jack up

жүкшығырмен ~ / ~ *лебедкой* winch, hoist

кранмен ~ / ~ *краном* crane

құбырларды ~ / ~ *трубы* pull casing

қысымды ~ / ~ *давление* build up the pressure

ұңғымадан (мыс. құралды) ~ / ~ *из скважины (напр. инструмент)* pull out [withdraw] of the hole

КӨТЕРІЛУ I восстание rise

қыртыстың ~-і / ~ *пласта* seam pitch, rise of seam

~-і бойынша / по ~ю up dip, to the rise

КӨТЕРІЛУ II (бұрғылау ерітіндісі, сүзгіленген қалдық су туралы) *подниматься* (о буровом растворе, шламе) come to the surface

КӨШКІН-ҚҰМ *песок-пльвун* drift [traveling] sand, quicksand

КӨШРУ (АУДАРУ) перевод:

діңгекті мінбені тасымалдау жағдайына ~ / ~ *мачтовой вышки в транспортное положение* mast lay-down job

метрлік жүйеге ~ / ~ *в метрическую систему* metric conversion

ұңғыманы тасымалдаудың басқа түріне ~ / ~ *скважины на другой вид эксплуатации* well shifting

КӨШРУШІ (бұрғылауда) *переводник* (в бурении) sub(stitute); adapter, crossover (ХО)

ажырататын ~ *отсоединительный* ~ safety sub; safety joint

ажырататын ~ *разъединительный* ~ safety joint

айналып тұратын ~ *циркуляционный* ~ circulating sub

ауырлатылған бұрғылау құбырларымен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ *для работы с утяжеленными бурильными трубами* drill collar lifting sub

ауырлатылған бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ *для утяжеленных бурильных труб* drill collar sub

ауырлатылған төменгі жақ ~-сі / ~ *утяжеленного низа* wear drill collar sub

ауытқытатын ~ *отклоняющий* ~ orienting sub

босатылатын ~ *освобождающийся* ~ releasing sub; safety joint
 бұрғылау құбырына арналған ~ / ~ *для бурильной трубы* drilling coupling
 екі муфтасы ~ *двухмуфтовый* ~ double-box sub
 кері клапаны бар ~ / ~ *с обратным клапаном* float-sub
 кері қарай жууға арналған ~ / ~ *для обратной промывки* reverse circulation
 sub
 кесікті ~ *срезной* ~ shear pin sub
 қашау үстіндегі ~ *наддолотный* ~ bit sub
 қисық ~ *кривой* ~ bent sub
 қондыратын ~ *посадочный* ~ landing adapter
 қорғағыш ~ *защитный* ~ wear sub
 құбырлы ~ *трубный* ~ pipe sub
 қысқа ~ *короткий* ~ bent [kick] sub, pup joint
 муфтасы ~ *муфтовый* ~ box sub
 ниппелді ~ *нипельный* ~ pin sub
 овершоттың ~-сі / ~ *овершота* overshot sub
 оң жақ бұрандасы бар ~ / ~ *с правой резьбой* right-hand (thread) sub
 өтпелі фаскасы бар ~ / ~ *с переходной фаской* reducing taper sub
 сақтандырушы соққылы ~ *предохранительный ударный* ~ bumper [jar]
 safety joint
 саңылаусыз ~ *глухой* ~ blind sub
 сатылы ~ *ступенчатый* ~ step sub
 соққылағышы бар ~ / ~ *ударника* knocker sub
 сол жақ бұрандасы бар ~ / ~ *с левой резьбой* left-hand (thread) sub
 сорғы-ауа сығымдағыш бағанасының ~-сі / ~ *насосно-компрессорной колонны* tubing sub
 топсалы біріктіру ~-сі / ~ *шарового соединения* ball joint extension assembly
 тұрақтандыратын ~ *стабилизирующий* ~ stabilizing sub
 түзететін ~ *выравнивающий* ~ equalizing sub
 түйістірілетін ~ *стыковочный* ~ stab sub
 түйістірілетін муфтасы ~ *стыковочный муфтовый* ~ female stab sub
 түйістірілетін ниппелді ~ *стыковочный nippleный* ~ male stab sub
 түйістірілетін су асты ~ *стыковочный подводный* ~ subsea adapter
 ұзартылған ~ *удлинённый* ~ elongated sub
 ұнғыманы ұстап тұру бағанасын айналдыруға арналған ~ / ~ *для вращения обсадной колонны* casing rotation sub
 ұнғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сі / ~ *обсадной колонны* casing sub
 ұршықшаны ~ / ~ *вертлюга* swivel sub
 цементтейтін ~ *цементировочный* ~ cementing adapter
 центраторы бар ~ / ~ *с центратором* winged sub
 цилиндрлі конфигурациялы ~ / ~ *цилиндрической конфигурации* cylinder-shaped sub
 шлипске арналған ~ / ~ *для шлица* slip socket sub
 штоктың ~-сі / ~ *штока* rod subcoupling

КРЕМНИЙЛЕНУ *окремнение* silicification, silicifying
КРЕМНИЙЛЕУ *окремнивать* silicify
КРИСТАЛЛ *кристалл* crystal
КРИСТАЛЛ АРАЛЫҚ *межкристаллический* intercrystalline, intergranular
КРИСТАЛЛДАНУ *кристаллизация* crystallization
газ фазаларынан ~ / ~ *из газовой фазы* gaseous-phase crystallization
ерітіндіден ~ / ~ *из раствора* solution crystallization
тең өлшемді жағдайдағы ~ / ~ *в равновесных условиях* equilibrium crystallization
тұздардың ~-ы / ~ *солей* salt crystallization
КРИСТАЛЛДАНУШЫЛЫҚ *окристаллизованность* crystallinity
КРИСТАЛЛИЗАТОР *кристаллизатор* crystallizer, crystallizing evaporator
КРИСТАЛЛ ІШЛІК *внутрикристаллический* intracrystalline
КУӘЛАНДЫРУ *удостоверение* certificate
біліктілікпен ~ *квалификационное* ~ certificate of competence
жүк артуды ~ / ~ *на загрузку* cargo intake certificate
жүкті түсіруді ~ / ~ *на разгрузку* cargo outtake certificate
пайдалануға жарамдылық туралы ~ / ~ *о годности к эксплуатации* certificate of fitness
КУБИ (КЕСПЕК) чан bath, pit
бұрғылау ерітіндісіне арналған қабылдағыш ~ *приемный* ~ *для бурового раствора* active pit
КУЗЕТ ОРНЫ *пост* station
бетонмен жабудың (құбыр төсегіш баржада) ~ / ~ *покрытия бетоном (на трубоукладочной барже)* concrete coating station
бұрғылау негізінің ~ / ~ *бурового основания* drilling-vessel control room
бұрғылаушының ~ / ~ *бурильщика* drill central, driller's station
құбырды орталықтандырудың (құбырды төсеу баржасында) ~ / ~ *центровки труб (на трубоукладочной барже)* pipeline-up station
орналасқан орынды басқару мен бақылаудың ~ / ~ *управления и контроля местоположения*
КҮЙ І (ҚАЛЫП, ТҰРЫС) положение position
бастапқы ~ *исходное* ~ reference position
бұрғылау кезіндегі (қалқымалы бұрғылау негіздері) ~ / ~ *при бурении (плавучих буровых оснований)* drilling position
географиялық ~ *географическое* ~ geographic position
геологиялық ~ *геологическое* ~ geological position
жұмыс істемейтін ~ *нерабочее* ~ off-position
жұмыс істеу жағдайының ~-і / *положение рабочее* ~ operating [working] position
келісілген ~ *согласованное* ~ coincidence
көлбеулік ~ *наклонное* ~ obliquity
қосылу ~-і / ~ *включения* on-position

өшірілу ~-і / ~ *выключения* off-position
 статикалық деңгейдің ~-і / ~ *статического уровня* stage of static level
 тасымалдау ~-і / ~ *транспортное* ~ transit position
 тасымалдаудың (жартылай артылатын платформаның) ~-і / ~ *транспорти-*
ровки (полупогруженной платформы) transit position
КҮЙ ІІ (ХАЛ-ЖАЙ) *состояние* condition, state
 ағып кетпейтін ~ *нетекучее* ~ no-flow condition
 айдау кезіндегі ~ / ~ *при перегоне* transit condition
 ауытқытпайтын ауыр жүксіз ~ *дебалластированное* ~ unballasted condition
 балқытылған ~ / ~ *расплавленное* ~ molten condition
 бір фазалы ~ *однофазное* ~ single-phase behavior
 газ тәрізді ~ *газообразное* ~ gaseous condition
 газды бөріктің ~-і / ~ *газовой шапки* gas-cap behavior
 жартылай жүктелген ~ / ~ *полупогруженное* ~ semi-submerged condition
 кернеулі ~ *напряженное* ~ stress, tension
 қатты ~ / ~ *твердое* ~ solidity; solid condition
 пластикалық ~ / ~ *пластическое* ~ plastic condition
 сұйық ~ *жидкое* ~ fluidity; liquid condition
 сызаттарсыз ~ / ~ *без трещин* uncracked condition
 тепе-теңдіктегі ~ / ~ *равновесное* ~ equilibrium (state)
 турбулентті ~ / ~ *турбулентное* ~ turbulent condition
 ұңғыма оқпанының ~-і / ~ *ствола скважины* borehole condition
 ұңғыманың ~-і / ~ *скважины* behavior of well, well condition
 шекті ~ / ~ *предельное* ~ limit(ing) condition
КҮЙДІРУ І *паление:*
 теспелерді ~ / ~ *шпуров* shooting
КҮЙДІРУ ІІ (ЖАҒУ, ӨРТЕУ) *палить:*
 теспені ~ / ~ *шпуры* shoot, fire a shot
КҮЙЕ (КҮЙІК) *нагар* carbon (deposit)
 қозғалтқыштағы ~ / ~ *в двигателе* carbon deposit, carbon lay-down
 түтін шығару түтігіндегі ~ / ~ *в выхлопной трубе* carbon cake
КҮЙМЕШЕ *каретка* carriage, slide
 бұрғылау ~-сі / *буровая* ~ track-mounted drill
 бұрғылау машинасының айналу ~-сі / ~ *вращательной бурильной машины*
 rotary drill jumbo
 жібіген блоктың ~-сі / ~ *талевого блока* traveling block guide dolly
 құбыр бекітпесінің ~-сі / ~ *трубного ключа* pipe tongs carriage
 құбыр желісін суға түсіруге арналған ~ / ~ *для спуска трубопровода на*
воду launching dolly
 параллактар ~-сі / ~ *параллакс* parallax slide
 тереңдік манометрінің ~-сі / ~ *глубинного манометра* carriage of subsurface
 manometer, carriage of subsurface pressure gage
КҮЙІК ІІІ *гарь* (қоңырсық – дым) smoke, fume
КҮЙІКТЕНУ (КҮЙІК БАСУ) *нагарообразование* carbonization

КҮКІРТТЕН АРЫЛТУ *обессеривание* desulphurization, desulphuration
мұнайды ~ / ~ *нефти* oil desulphurization
сұйытылған мұнай газын ~ / ~ *сжиженного нефтяного газа* petroleum gas
sweetening

табиғи газды ~ / ~ *природного газа* natural gas desulphurization

КҮКІРТТЕН ТАЗАЛАУ (мұнайды) *сероочистка* (*нефти*) oil
desulfurization

КҮКІРТТІ сернистый sour

КҮКІРТТІ СУТЕК *сероводород* hydrogen sulphide,

құрамында H_2S бар ~ *H_2S содержащий* ~ sour

КҮЛ I зола ash

сыртқы ~ *внешняя* ~ free [extraneous] ash

КҮЛ II пепел ash, cinder

жанартау ~i / *вулканический* ~ lava ash

қыртыстағы ~ *пластовый* ~ ash bed

КҮЛДЕН АЙЫРУ *обеззоливать* delime

КҮЛДЕУ *озоление* ashing

құрғақ ~ *сухое* ~ dry ashing, dry combustion

ылғалды ~ *мокрое* ~ wet ashing, wet combustion

КҮЛДІК золь sol, colloidal solution

сазды ~ *глинистый* ~ clay sol

силикатты ~ *силикатный* ~ silica sol

КҮЛДІЛПІ зольность ash content

құрғақ салмағына ~ / ~ *на сухую массу* ash on dry basis

КҮЛІ АЗ малозольный low-ash, of low-ash content

КҮМБЕЗ I купол dome

антиклиналды ~ *антиклинальный* ~ anticlinal dome

атқыланған жыныстың ~i / ~ *изверженной породы* plutonic plug

жалпақ дөңесі бар ~ / ~ *с широким сводом* broad topped dome

өнімді ~ *продуктивный* ~ producing dome

сұғынған ~ *проткнутый* ~ perforated dome

таязда жатқан ~ *мелкозалегающий* ~ shallow dome

тең білікті ~ *равноосный* ~ equiaxial dome

тереңде жатқан ~ *глубокозалегающий* ~ deep-seated dome

тұзды ~ *соляной* ~ salt dome

тығын тәрізді ~ *пробкообразный* ~ plug dome

шаншылған ~ *протыкающий* ~ piercement dome

шаншылмаған ~ *непротыкающий* ~ nonpiercement dome

шатырдағы ~ / ~ *в кровле* back saddle

шың ұшылық ~ *вершинный* ~ summit dome

экструзивті ~ *экструзивный* ~ blister cone

КҮМБЕЗ II свод:

кен шоғырының ~i / ~ *залежи* pool roof

құрылымның ~-і / ~ *структуры* crest of structure

КҮҢГІРТ (КӨМЕСКІ) *мутность* turbidity, muddiness

КҮҢГІРТТЕНУ *выцвет* efflorescence, bloom

мұнайдың ~-і / ~ *нефти* oil bloom

тұздың ~-і / ~ *соли* salt efflorescence

КҮРДЕЛІ САЛЫМ *капиталовложения* capital investment, investment cost

КҮРЕСУ *борьба* control

апаттармен ~ / ~ *с авариями* damage control

бұрғылау ерітіндісін жұтып алумен ~ / ~ *с поглощением бурового раствора* circulation loss control, solution of lost circulation problems

бұрғылау кезінде қыртыста жоғары қысымның пайда болуымен ~ / ~ *с проявлениями высокого давления пласта при бурении* formation pressure control

бұрғылау қалдығынан тығыздаманың құралуымен ~ / ~ *с образованием сальников из бурового шлама* combatting the balling up of cuttings

бұрғылаудағы шиеленісумен ~ / ~ *с осложнениями в бурении* solution of [combatting] drilling problems

гидрат құралуымен ~ / ~ *с гидратообразованием* gas hydration control

жоғары қыртыс қысымымен ~ / ~ *с высоким пластовым давлением* formation pressure control

құмның пайда болуымен ~ / ~ *с пескопроявлениями* sand control

ластанумен ~ / ~ *с загрязнением* pollution control

мұнайды жоғалтумен ~ / ~ *с потерями нефти* oil losses control

мүжілумен ~ / ~ *с эрозией* erosion control

мүжіліп кетумен ~ / ~ *с коррозией* corrosion control

өртпен ~ / ~ *с пожаром* fire control

парафиннің шөгінділерімен ~ / ~ *с отложением парафина* paraffin control

сақтау кезіндегі мұнай өнімдерін жоғалтумен ~ / ~ *с потерями нефтепродуктов при хранении* oil stock losses control

судың тармақтарымен ~ / ~ *с водопритоками [с водопроявлениями] в скважине* water control

тұзданып кетумен ~ / ~ *с засолением* salinity control

ұнғыманың шығарып тасталғандарымен ~ / ~ *с выбросом из скважины* blowout control

шанданып кетумен ~ / ~ *с запыленностью* dust control

шиеленісумен ~ / ~ *с осложнениями* prevention of troubles, complication control

шуылмен ~ / ~ *с шумом* noise control

шығындармен ~ / ~ *с потерями* loss control

КҮРКЕ *будка* booth; cabin; shed

бұрғылау шеберінің ~-сі / ~ *бурового мастера* doghouse

бұрғылаушының ~-сі / ~ *бурильщика* floorman's house

газды бөліп тұру ~-сі / *газораспределительная* ~ gas distributing booth

трансформатор ~-сі / *трансформаторная* ~ transformer vault

КҮТУ (ТОСУ) ожидание: waiting
ауа райын ~ / ~ погоды waiting of weather
цементтің қатуын ~ / ~ затвердевания цемента waiting on cement,
WOC

КҮТІМ уход 1. (қызмет көрсету, байқау – обслуживание, наблюдение)
attendance, care, servicing, upkeep, maintenance 2. (смещение) displacement, drift
бетонға ~ жасау / ~ за бетоном curing of concrete
бүйірлік оқпанмен қапталына қарай ~ жасау / ~ в сторону боковым ство-
лом side-tracking
ерігіндіге (айналым жасауды жоғалту) ~ жасау / ~ раствора (потеря цир-
куляции) lost returns

тіктіктен кенді ұңғымаға ~ жасау / ~ забоя от вертикали kick-off
КҮШ (КҮШ-ҚҰАТ, ҚАЙРАТ, ДӘРМЕН) сила force
адгезиялар ~і / ~ адгезии adhesive force
айналып тұратын массалар инерциясының ~і / ~ инерции вращающихся
масс flywheel force

ампер түріндегі токтың ~і / ~ тока в амперах amperage
ауырлық ~і / ~ тяжести force of gravity, gravitation
байланыс ~і / ~ связи bonding force
бүйірден қысу ~і / ~ бокового сжатия lateral compressive force
желдің ~і / ~ ветра wind force
жер магнетизмінің ~і / ~ земного магнетизма telluric magnetic force
инерцияның ~і / ~ инерции inertia force
когезиялар ~і / ~ когезии cohesive force
қарсыласу ~і / ~ сопротивления resistance force
тарту ~і / ~ тяги traction [tractive] force
тартылыс ~і / ~ притяжения attractive [attracting] force
тежелу ~і / ~ торможения braking effort, braking force
токтың ~і / ~ тока current intensity
толқынның ықпал ету ~і / ~ воздействия волны wave force
үйкелу ~і / ~ трения friction(al) force
ілінісу ~і / ~ сцепления adhesive [aggregation, cohesion] force; (грунта)
tenacity

ішкі үйкелісу ~і / ~ внутреннего трения viscous force
КҮШЕЙТКІШ (НҮҒАЙТҚЫШ) усилитель amplifier, booster
алдын ала ~ предварительный ~ preamplifier
дыбыстық жиілік ~і / ~ звуковой частоты note amplifier
кернеудің ~і / ~ напряжения voltage amplifier
КҮШЕЙТУ интенсификатор intensifier
КҮШЕЙТУ (КҮШЕЮ) усиление 1. amplification, gain 2. (нұғайту –
упрочнение) reinforcement, strengthening
жалпы ~ общее ~ total [overall] amplification, overall gain
кернеу бойынша ~ / ~ по напряжению voltage amplification
мінбенің тіреу аяқтарын ~ / ~ ног вышки derrick leg reinforcement

сейсмикалық дабылдарды ~ / ~ *сейсмических сигналов* seismic signal enhancement

КҮШ САЛУ (ТЫРЫСУ) *усилие* force, stress, effort

берілістің ~-ы / ~ *подачи* forward force

зәкірлік бекітуден ~ / ~ *от якорного крепления* mooring force

керілістің ~-ы / ~ *натяжения* pulling power, pulling force

серіппенің ~-ы / ~ *пружины* spring power

КІДІР/У -ІС (АЯЛДАМА) *остановк/а* shut-off, shut-down, stoppage

апаттық ~ *аварийная* ~ emergency shut-down

бұрғылау сорғысының ~-і / ~ *бурового насоса* mud pump shut-down

декомпрессиялық ~-тер / *декомпрессионные ~и* decompression stops

толық ~ *полная* ~ deadlock

уақытша ~ *временная* ~ shut-down

ұңғыманың ~-і / ~ *скважины* well shut-in, well shut-down, well shut-off

КІЛЕМ *ковер*:

ұңғыманы бұрғылау ~-і / ~ *бурения скважин* well drilling program

ұңғыманы пайдалану ~-і / ~ *эксплуатации скважин* well production program

ұңғыманы сынау ~-і / ~ *испытания скважин* well test program

КІЛТ *ключ* key, wrench; (құбырға арналған – *трубный*) tongs

апатты ~ *аварийная* ~ danger [emergency] button

байланыстырғыш ~ *контактная* ~ press [push] button

бұрғылау құбырларын бұрап бекітуге және бұрап шығаруға арналған ~ / ~ *для свинчивания и развинчивания бурильных труб* breakout tongs

кен жынысы үлгісінің ~-і / *кernовый* ~ core tongs

қарнақты бұрап бекітуге арналған ~ / ~ *для свинчивания штанг* rod key

НКТ арналған ~ / ~ *для НКТ* tubing tongs

сомынды ~ *гаечный* ~ wrench

ұңғыманы ұстап тұру құбырын бұрап бекітуге арналған ~ / ~ *для свинчивания обсадных труб* casing tongs

КІЛТЕ/К *шпонка* key

біліктің ~-гі / ~ *вала* shaft key

ротордың ~-гі / ~ *ротора* rotor key

төлкенің ~-гі / ~ *втулки* box key

КІРЖИЮ *сморщивание* corrugation, shrinkage, shrinking

КІРІГУ *цементация* cementation

кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* cementation of rocks

табиғи ~ *естественная* ~ natural cementation

көп сатылы ~ *многоярусная* ~ multistage cementing

КІРІККІШ *диффузор* atomizing cone, diffusor

КІШКЕНЕ БӨЛШЕКТЕР *частицы* particles

бөтен ~ *посторонние* ~ foreign particles

бұрғыланған кен жыныстарының ~-і / ~ *разбуренной горной породы* rock cuttings

гелдің пластина түріндегі ~і / *пластинчатые* ~ *геля* plate-like gel particles

гидрофильді сазды ~ *гидрофильные глинистые* ~ hydrophilous [hydrophilic, water-wettable] clay particles

домалақталған ~ *окатанные* ~ rounded particles

жекеленілген ~ *разрозненные* ~ discrete particles

жұқа ~ *тонкие* ~ fine [small] particles

кен жынысының ~і / ~ *горной породы* rock particles

коллоидты ~ *коллоидные* ~ colloidal particles

коллоидты мөлшердегі ~ / ~ *коллоидного размера* colloiddally sized particles

қатты ~ *твердые* ~ solid particles, solids; particulate matter, PM

қатты өлшенген ~ *твердые взвешенные* ~ suspended solids

қоқысты ~ *наносные* ~ sedimentary particles

кұмның (бұрғылау ерітіндісінде) ~і / ~ *песка (в буровом растворе)* solids

қырлы ~ *угловатые* ~ grit particles

минералды ~ *минеральные* ~ mineral granules, mineral particles

опырылып құлап түскен кен жыныстарының ~і / ~ *обвалившихся горных пород* savings

өлшенген ~ *взвешенные* ~ suspended particles

өнімді қалыңдықтың тұнбалы ~і / *илистые* ~ *продуктивной толици* formation fines

өте ұсақ ~ *мельчайшие* ~ fines, finest [ultimate] particles

сазды ~ *глинистые* ~ clay particles

сазды ерітіндінің ~і / ~ *глинистого раствора* clay mud particles

сазды кеуекті ~ *глинистые поровые* ~ interstitial clay particles

сүттенген кен жыныстарының ~і / ~ *обмолочных горных пород* particles of clastic [of detrital] rock

тозуды тудыратын қатты ~ *твердые* ~, *вызывающие износ* abrasive particles

цементтелмеген ~ *несцементированные* ~ uncemented particles

КШКЕНТАЙ ТАРАҚ *гребешок*:

коллекторлық ~ *коллекторный* ~ tag

КШІ ГАБАРИТТІ *малогобаритный* small-sized

КҮЛ *зола* ash

ағаш көмір ~і / *древесноугольная* ~ charcoal ash

байланысқан ~ *связанная* ~ intrinsic [fixed, inherent, constitutional] ash

бастапқы ~ *первичная* ~ intrinsic ash

еркін ~ *свободная* ~ segregated ash content

қалдық ~ *остаточная* ~ residual ash

қосымша ~ *вторичная* ~ secondary ash

ұшатын ~ *летучая* ~ fly ash

ішкі ~ *внутренняя* ~ constitutional [organic] ash

К

ҚАБАТ I (ҚАТПАР) *напластование* bedding, deposition, stratification

бастапқы ~ *первичное* ~ primary [original] bedding

диагоналды ~ *диагональное* ~ false bedding

дұрыс емес ~ *неправильное* ~ false bedding

жасырын ~ *скрытое* ~ blind bedding

жұқа ~ *тонкое* ~ lamination

келісілген ~ *согласное* ~ concordance, conformity

келісілмеген ~ *несогласное* ~ nonconcordant bedding, unconformability,

unconformity

кері ~ *обратное* ~ inverted bedding, inversion

көлбеу ~ *поперечное* ~ cross bedding

киғаш ~ *косое* ~ false bedding

түсініксіз ~ *неясное* ~ obscure stratification

ҚАБАТ II *сло/й* 1. layer 2. *геол.* bed, stratum

астына төселетін ~ *подстилающий* ~ underlayer, underlying stratum

балқытылған ~ *наплавленный* ~ *св.* overlay

баяудың бірінші ~-ы / *первый* ~ *окраски* priming coat

жабатын ~ *запирающий* ~ barrier film

жауып тұратын ~ *покрывающий* ~ covering bed

жыныстың ~-ы / ~ *породы* bed, stratum

жіңішке ~ *тонкий* ~ film, wash

көп қабатты тігістің ~-ы / ~ *многослойного шва* pass

қозғалмайтын ~ *неподвижный* ~ fixed bed

қорғаныш ~ *защитный* ~ blanket, seal coat, protective layer

құмның ~-ы / ~ *песка* oil sand pack

қыртысты ~ *складчатый* ~ contorted bed

мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ petroliferous [oil-bearing] stratum

окшаулайтын ~ *изоляционный* ~ seal coat; *эл.* Insulation layer

окшаулаушы ~ *изолирующий* ~ seal(ing) layer

пісірілген ~ *наварной* ~ *св.* weld bead

сүзгілеуші ~ *фильтрующий* ~ filter bed

сыртқы ~ *наружный* ~ skin; outer layer

сіңіріп алу ~-ы / *адсорбирующий* ~ adsorption layer

топырақты ~ *грунтовочный* ~ priming coat

топырақты ~ *почвенный* ~ soil (layer)

топырақтың төменгі ~-тары / *нижние ~и грунта* underground

төменгі ~ *нижний* ~ footing, underlayer, underlying stratum

тығыз ~ *плотный* ~ packed bed

үстіртін ~ *поверхностный* ~ blanket, skin; surface layer

цементтелген ~ *цементированный* ~ cemented layer

шектеп отыратын ~ *ограничивающий* ~ confining bed

ілініп тұрған ~ *нависающий* ~ породы slab
 эмульсиялық ~ *эмульсионный* ~ emulsion (layer)
ҚАБАТТАУ I (ҚАТПАРЛАУ) *отслаивание* flaking, scaling
ҚАБАТТАУ II (қырғыстарды) *переслаивание (пластов)* interbedding, interstratification, alternation of strata
 ретсіздікпен ~ / *беспорядочное* ~ random interstratification
ҚАБАТТЫЛЫҚ (ҚАТПАРЛЫЛЫҚ) *слоистость* геол. bedding, layering; lamination
 жасырын ~ *скрытая* ~ cryptic layering
 қисық ~ *косая* ~ cross bedding
 сұрыпталған ~ *сортированная* ~ graded bedding
 тік ~ *прямая* ~ rectilinear lamination
ҚАБАТТЫҢ АСТЫ *подслой* undercoating, underlayer
ҚАБЫҚ (СЫРТ) *оболочка* envelope, sheath, shell
 бүрмелер ~-ғы / ~ *складки* fold covering
 газды ~ *газовая* ~ gas blanket
 гелді ~ *гелевая* ~ gel coating
 кабелдің ~-ғы / ~ *кабеля* cable sheath
 кен жынысы үлгісінің (зертханалық зерттеу кезінде) ~-ғы / ~ *керна (при лабораторных исследованиях)* core shell
 көп қабатты ~ *многослойная* ~ multilayer envelope
 қорғаныш ~ *защитная* ~ protective sheath [envelope]
 созу ~-ғы / ~ *натяжения* shell of tension
 сольватты ~ *сольватная* ~ solvent net [solvated hull] envelope
 су (саз бөліктері) ~-ғы / *водная* ~ (*частиц глины*) water net envelope
 су кірмейтін ~ *водонепроницаемая* ~ water-proof jacket
 сығу ~-ғы / ~ *сжатия* shell of compression
 цементті ~ *цементная* ~ cement sheath
 цилиндрлік ~ *цилиндрическая* ~ cartridge tube
ҚАБЫЛДАҒЫШ *приемник* container, receiving box; receiver; detector; pickup
 бұрғылау (ұңғымадан немесе жоғары көтерілген бұрғылау құбырларынан төгілген) ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора (изливающегося из скважины или из поднимаемых бурильных труб)* mud box
 дыбыстық ~ *звуковой* ~ acoustic receiver
 орналасқан орын индикаторының (бұрғылау кемесі немесе қалқымалы жартылай суға батырылған бұрғылау платформасының) акустикалық ~-ы / *акустический* ~ *индикатора местоположения (бурового судна или плавучей полупогруженной буровой платформы)* acoustic position indicator processor
 суды бөлу бағанасының қиғаш бұрыш индикаторының акустикалық ~-ы / *акустический* ~ *индикатора угла наклона водоотделяющей колонны* acoustic riser-angle sensor [indicator]
ҚАБЫЛДАП ТАРАТҚЫШ *приемопередатчик* transceiver
 акустикалық импульсті ~ *акустический импульсный* ~ acoustic transceiver

ҚАБЫЛДАУ прием:

мұнайды (сепаратордағы) ~ / ~ *нефти (в сепараторе) oil intake*

сорғыны ~ / ~ *насоса pump suction*

ҚАБЫРҒА I (ҚЫР) ребро edge, rib, plate, fin

қақпақшаның бағыттаушы ~-сы / *направляющее ~ клапана valve wing*

қаттылық ~-сы / ~ *жесткости stiffening rib, stiffening plate*

құбырлық ~ *трубное ~ pipe rib*

тұрақтандыратын ~ *стабилизирующее ~ stabilizing rib*

цементтеуші тығынның ~-сы / ~ *цементировочной пробки cementing plug*
wiping fin

ҚАБЫРҒА II (ДУАЛ) стена wall

~ стенд / ~ *стенд bed, bench, stand*

зертханалық ~ *лабораторный ~ laboratory bench*

сынақ ~-сы / *испытательный ~ test bench, test rig, test stand*

тіреуіш ~ *опорная ~ abutment*

ҚАБЫРША/Қ I корка cake, crust, peel

аязға қатып ақлған ~ *мерзлая ~ frozen crust*

желдету ~-ғы / ~ *выветривания weathering rind*

қатты ~ *твердая ~ solid crust*

сазды ~ *глинистая ~ clay coating, clay cake*

тұзды ~ *соляная ~ pellicular salt*

ұңғыма қабырғасындағы бұрғылау ерітіндісінің сүзгіштік ~-ғы / *фильтрационная ~ бурового раствора на стенке скважины filter [wall] mud cake*

ұңғыма қабырғасындағы сүзгіштік ~-ғы / *фильтрационная ~ на стенках скважины cake, sheath*

ұңғыма оқпанының қабырғасындағы ~ / ~ *на стенке ствола скважины wall [filter] mud cake*

ұңғыманың қабырғасынан бөлініп түскен сазды ~ / *глинистая ~, отделившаяся от стенок скважины sluff*

цементті ~ *цементная ~ slurry cake*

ҚАБЫРШАҚ II (ҚАҚ) окалин/а scale

~-ты кетіру / *удалять ~ у descale*

ҚАБЫРШАҚҚА ТӨЗІМДІ *окалиностойкость* resistance to scaling

ҚАБЫРШАҚПЕН БӨЛІП ТҮРУ *отделяться чешуйками* scale off

ҚАБЫРШАҚТЫҢ ҚҰРАЛУЫ *окаринообразование* scaling

ҚАБЫСУ (ҰШЫРАСУ) схождение:

бір нүктеде ~ / ~ *в одной точке convergence*

қыртыстардың ~-ы / ~ *пластов convergence*

тіреуіш көкжиек пен мұнай қыртысы арасында ~ / ~ *между опорным горизонтом и нефтяным пластом convergence*

ҚАБІЛЕТТІЛІК (АЛҒЫРЛЫҚ) способность ability, capacity

демульгирлену ~-гі / ~ *к демульгированию demulsibility*

диффундирлеу ~-гі / ~ *диффундировать diffusivity*

кеңу ~-гі / ~ *к расширению expansiveness, expansivity*

кысылу ~-гі / ~ *сжиматься* compressibility
кышкылдану ~-гі / ~ *окисляться* oxid(iz)ability
майысуға ұшырау ~-гі / ~ *подвергаться деформации* deformability
мүжілуге ұшырау ~-гі / ~ *подвергаться коррозии* corrodibility
пластинкаларға ыдырау ~-гі / ~ *расщепляться на пластинки* fissility
судын үстінгі бетінде ұсталып тұру ~-гі / ~ *держаться на поверхности воды* buoyancy, floatability
толтырылу ~-гі / ~ *к заводнению* floodability
ілінісу ~-гі / ~ *к сцеплению* cohesiveness
ҚАҒАЗ бумага paper
асбест ~ *асбестовая* ~ asbestos paper
бактерияның өсуіне қарсы ~ *бактерицидная* ~ disinfectant [antiseptic] paper
балауыздалған ~ *вощенная* ~ pitch paper
буып-түйетін ~ *упаковочная* ~ packaging paper
буып-түйетін битумделген ~ *упаковочная битумированная* ~ bituminized packaging paper
жарық көшіргіш қағаз ~ *светокопировальная* ~ heliographic paper
жылу сезгіш ~ *теплочувствительная* ~ head-sensitive paper
зімпара ~ *наждачная* ~ abrasive [emery] paper
индикаторлы ~ *индикаторная* ~ test (pH) paper
күлі аз ~ *малозольная* ~ low-ash content paper
қосарланған логарифмдік торшасы бар ~ / ~ *с двойной логарифмической сеткой* log-log paper
лакмусты ~ *лакмусовая* ~ litmus paper
логарифмдік ~ *логарифмическая* ~ log(arithmic) paper
логарифмдік торшасы бар ~ / ~ *с логарифмической сеткой* log paper
миллиметрлі ~ *миллиметровая* ~ squared [plotting] paper
миллиметрлік торшасы бар ~ / ~ *с миллиметровой сеткой* squared [plotting] paper
парафинделген ~ *парафинированная* ~ paraffined [waxed] paper
су кірмейтін ~ *водонепроницаемая* ~ waterproof paper
сүзіп алатын ~ *фильтровальная* ~ filter paper
сілтіге төзімді ~ *щелочестойкая* ~ alkali-proof paper
тор көзді ~ *клетчатая* ~ profile paper
торкөз етіліп сызылған ~ *расчерченная в клетку* ~ cross-section paper
түрпітас ~ *абразивная* ~ abrasive paper
шыны ~ *стеклянная* ~ sand cloth, sandpaper
электролит сіңірілген, сүзіп алатын ~ *фильтровальная* ~, *пропитанная электролитом* blotting paper
электрөткізгіш ~ *электропроводящая* ~ electrical conductive paper
ҚАҒАНА/Қ (КӨЙЛЕК, ЖЕЙДЕ)рубашка jacket
бетонды ~ *бетонная* ~ concrete jacket, concrete coating
булы ~ *паровая* ~ steam jacket

майлы ~ *масляная* ~ oil jacket
мұздататын ~ *охлаждающая* ~ cooling jacket
сорғының ~-ғы / ~ *насоса* pump liner
су кірмейтін ~ *водонепроницаемая* ~ waterproof jacket
сулы ~ *водяная* ~ water jacket
тіреуіштің ~-ғы / ~ *опоры* shoe jacket

цилиндрдің ~-ғы / ~ *цилиндра* cylinder jacket

ҚАҒУ I *вбивать* hammer, drive, ram into

ҚАҒУ II *вмывание* inwash

тіреуді ~ / ~ *сваи* water jet pile driving

ҚАҒЫП КІРГІЗУ *загонять*:

қағылатын құбырды топыраққа ~ / ~ *в грунт забивную трубу* sink

ҚАДА БЕЛГІ (РЕПЕР) *репер* datum [bench] mark

уақытша ~ *временный* ~ temporary bench mark

каротажды ~ *каротажный* ~ log marker

ҚАДАҒАЛАУ *надзор* supervision, inspection

геологиялық ~ *геологический* ~ geological supervision

санитарлық ~ *санитарный* ~ sanitary inspection

тау-кен техникалық ~ *горнотехнический* ~ mining inspection

ҚАДАЛЫҚ ІСТІК *штырь* pin

қашауды темір арқаулауға арналған қатты қорытпадан жасалған ~ *твердо-сплавный* ~ для армирования долот slug

ҚАЖАЛУ (ҮЙКЕЛУ) *трение* friction

домалаудағы ~ / ~ *качения* rolling friction

жабысып қалған ~ / ~ *прилипания* sticking friction

қабырғаға ~ / ~ *о стенку* friction on the wall

қозғалыстағы ~ / ~ *движения* dynamic friction

құрғақ ~ *сухое* ~ dry friction

снарядтың ұңғыма қабырғасына ~-ы / ~ *снаряда о стенки скважины* wall drag

сұйықтағы ~ *жидкостное* ~ fluid friction

сұйықтың немесе газдың ~-ы / ~ *жидкости или газа* fluid friction

сырғанаудағы ~ / ~ *скольжения* sliding friction

сыртқы ~ *внешнее* ~ external friction

ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* hole friction

үстіртін ~ *поверхностное* ~ surface friction

шектескен ~ *граничное* ~ boundary friction

ішкі ~ *внутреннее* ~ internal friction

ҚАЖЕТТІК *потребность* demand

мұнайға деген ~ / ~ *в нефти* oil demand

ҚАЖУШЫЛЫҚ *усталость* fatigue

бұралу кезіндегі ~ / ~ *при кручении* torsional fatigue

жылулық ~ *тепловая* ~ thermal fatigue

жыныстың ~-ғы / ~ *породы* rock fatigue

иілу кезіндегі ~ / ~ *при изгибе* bending fatigue
 металлдың ~-ғы / ~ *металла* metal fatigue
 механикалық ~ *механическая* ~ mechanical fatigue
 созылу кезіндегі ~ / ~ *при растяжении* tensile fatigue
 тат басатын ~ *коррозионная* ~ corrosion fatigue
ҚАЗАНДЫ/Қ котел boiler
 бу ~-ғы / *паровой* ~ steam boiler, steam generator
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure boiler
 күкірт ~-ғы / *серный* ~ sulphur pool
 лай ~-ғы / *грязевой* ~ mud pot
 мәжбүрлі айналысы бар ~ / ~ *с принудительной циркуляцией* forced-circulation boiler
 төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure boiler
ҚАЗАНШҮҢҚЫР (сыйымдылық ыдысына арналған) **котлован** (*под резервуар*) foundation pit, foundation trench
 шахталық бағытталу астындағы ~ / ~ *под шахтное направление* cellar
ҚАЗУ рыть dig
ҚАЗЫНДЫ ископаем/ое fossil, mineral
 бастапқы жатуындағы ~ / ~ *в первичном залегании* fossil in-situ
 негізгі пайдалы ~ *главное полезное* ~ essential mineral
 ірі ~ *крупное* ~ macrofossil
ҚАЗЫП ТАСТАУ *вырываются:*
 үстіңгі бетте (газ, су, ластықтар туралы) ~ / ~ *на поверхность (о газе, воде, грязи)* erupt
ҚАЙНАП КЕТУ *вскипать* bubble up, come to the boil
ҚАЙНАП КЕТУГЕ ҚАРСЫ *антинакипин* antiscaling composition
ҚАЙНАУ I *вскипание* effervescence, boiling, ebullition
 буырқанып ~ бурное ~ ebullition
ҚАЙНАУ II *кипение* boiling, ebullition
ҚАЙРАҢ I (САЯЗ ЖЕР) *отмель* bank, bar, shoal
 құмды ~ *песчаная* ~ sand bar
 құрылықтағы ~ *материковая* ~ shelf
ҚАЙРАҢ II *шельф* shelf
 континенттік ~ *континентальный* ~ continental [outer] shelf
ҚАЙТА АЙНАЛДЫРУ *перекручивание* twist(ing)
 бұрғылау жеңдерін ~ / ~ *бурового рукава* drilling hose twisting
 керісінше ~ *обратное* ~ back twisting
ҚАЙТА АЙНАЛУ *рециркуляция* cycling
 газдың (оны өндіру кезінде) ~-ы / ~ *газа (при его добыче)* gas cycling
ҚАЙТА БАҒАЛАУ (басы артық қорларды) ***переоценка*** (*запасов*) overestimation
ҚАЙТА БАЛҚЫТУ *переплавлять* remelt, refuse
ҚАЙТА БӨЛУ *перераспределение* redistribution
 диффузиялы ~ *диффузное* ~ diffusion redistribution

қысымды ~ / ~ *давления* pressure redistribution
пайдалы қазбаларды байыту әдісін ~ *гравитационное* ~ gravitational redistribution

ҚАЙТА БҰРҒЫЛАУ (ұңғыманы) *перебуривать* (скважину) redrill

ҚАЙТАДАН ЖУУ *перемыв* rewashing

ҚАЙТА ЖАБДЫҚТАУ *переоборудование* reequipment, reconstruction, reoutfit, modernization

ҚАЙТА ЖАБУ *перекрывать* 1. (жабу – *закрывать*) shut off, shut down 2. (*жогоарыда жату – залегать выше*) overlap, overlie

құбырлармен ~ / ~ *трубами* case off

судың құйылуы ~ / ~ *поступление воды* shut off water entry

суы бар қыртысты ~ / ~ *водоносный пласт* shut [plug] off waterbearing formation

тығынмен құбыр желісін ~ / ~ *заглушкой трубопровод* blank off

ысырмамен ~ / ~ *задвижкой* valve off

ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТУ *воспроизведение* reproduction; generation; (re) presentation; playback

дыбысты ~ / ~ *звука* sound reproduction

жасалым барысын ~ / ~ *процесса разработки* simulation of development

кешіктіріп ~ / ~ *запаздывания* delay simulation

магнитті жазбаны ~ / ~ *магнитной записи* playback

мәліметтерді ~ / ~ *данных* data reproduction, data presentation

мәліметтерді дискретті ~ / *дискретное* ~ *данных* digital data presentation

сейсмикалық дабылдарды ~ / ~ *сейсмических сигналов* playback of seismic signals

экрандағы мәліметтерді ~ / ~ *данных на экране* data display

ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТУШЫЛЫҚ *воспроизводит* reproduce, regenerate, simulate

циркуляцияны ~ / ~ *циркуляцию* restore circulation

ҚАЙТА КРИСТАЛЛДАНУ *перекристаллизация* recrystallization

кен жынысының ~-ы / ~ *горной породы* rock recrystallization

түйірлердің ~-ы / ~ *зерен* grain recrystallization

ҚАЙТА ҚАРАУ *пересмотр*:

геологиялық жасын ~ / ~ *геологического возраста* chronological revisio

ҚАЙТА МАЙДАЛАУ *перемол* overgrinding

ҚАЙТА МҰЗДАТУ *переохлаждение* supercooling

ҚАЙТА ОҚТАУ *перезарядка* recharge, reloading

жарылыс бұрғысын ~ / ~ *взрывного бура* reloading of explosive drill

перфораторды ~ / ~ *перфоратора* gun charge exchange

химиялық бұрғыны ~ / ~ *химического бура* recharge of chemical drill

ҚАЙТА ОРНАЛАСТЫРУ (КӨШІРУ) *переместить* move, relocate

ҚАЙТА ӨЗГЕРТУШІ (ЖАҢАҚАРАУШЫ) *преобразователь* converter; transducer; transformer

қысымды ~ / ~ *давления* pressure transducer, pressure transformer

үздіксіз мәліметтерді дискретке немесе сандарға ~ / ~ *непрерывных данных в дискретные или цифровые quantizer*

ҚАЙТА ӨНДЕУ *перерабатывать* convert, (re)process, treat; (мұнай – нефть) refine

ҚАЙТА СУЫТҚЫШ *периохладитель* aftercooler

ҚАЙТА ТОЛТЫРУ (ыдысты, сужиманы) *переполнять* (емкость, резервуар) overflow, overfill

ҚАЙТА ТҮНДЫРУ *переосаждение* reprecipitation

ҚАЙТА ІСКЕ ҚОСУ *перепуск* bypass, overflow

ҚАЙТЫМДЫЛЫҚ *обратимость* reversibility

ҚАЙТУ *регрессия*:

теңіздің ~-ы / моря reliction

ҚАЙШЫЛАР *ножницы* scissors, shears

бұрғылау ~-ы / буровые ~ rotary jar

ҚАҚПА *ворот* gin

ҚАҚПА/Қ I *колпак* cup; dome; lid; hood

әуе ~-ғы / воздушный ~ air chamber

гидротығыздағышы бар ~ / ~ с гидроуплотнением hydrocap

қорғаныш бұрандалы ~ защитный резьбовой ~ thread protector

саға ~-ғы (ұңғыма уақытша тоқтағанда, оның сағасын ауа кірместей бекітуге арналған) / устьеовой ~ (для герметизации устья скважины при ее временной остановке) wellhead cap

сақтандырғыш ~ предохранительный ~ safety cap

су асты ұңғымасының бұрақты арматурасының ~-ғы / ~ фонтанной арматуры подводной скважины Christmas-tree cap of underwater well антикоррозийный ~ corrosion cap

теңіз ұңғымасының уақытша қалдырылатын ~-ғы / ~ временно оставляемой морской скважины temporary abandonment cap

шаңнан қорғайтын ~ пылезащитный ~ dust cap

штуцерлі желіні сығымдауға және ұңғыманы нық бекітуге арналған ~ / ~ для опрессовки линий штуцерной и глушения скважины choke and kill line test cap

ҚАҚПА/Қ II *крышка* bonnet, cap, cover, lid, hood

бұрғылау сорғысының ~-ғы / ~ бурового насоса mud-pump frame hood

люктің (танкердің) бүрмелі ~-ғы / складная ~ люка (танкера) folding-type hatch cover

мойынтіректің ~-ғы / ~ подшипника bearing cap

сорғының ~-ғы / ~ насоса pump cover

төменгі ~ нижняя ~ base cap

тығыздаманың ~-ғы / ~ сальника gland cap

цилиндр (сорғының) ~-ғы / ~ цилиндра (насоса) fluid cylinder head

ҚАҚПАҚТЫ ТЕСІ/К *люк* hatch, manhole

апатты ~ аварийный ~ emergency hatch

бункердің ~-гі / ~ бункера bunker [hopper] hatch

дәнекерлейтін ~ *сварной* ~ welded manhole
желдеткіштің ~-гі / *вентиляционный* ~ ventipane
жүк бөлігіне кіретін ~ *грузовой* ~ cargo hatch
қарайтын ~ *смотровой* ~ sight [inspection] hole, access hatch
қосарлы ~ *двойной* ~ two-way chute
құтқаратын ~ *спасательный* ~ escape hatch
өлшейтін (сыйымдылық ыдысы) ~ *замерный* ~ (*резервуара*) hand-gage hatch
өлшейтін шойыннан жасалған ~ *замерный чугунный* ~ cast iron gage hatch
сыйымдылық ыдысы шатырындағы ~ / ~ *в крыше резервуара* tank roof

manhole

сынамаларды сұрыптайтын ~ *пробоотборный* ~ sampling hatch
тазалауға арналған ~ / ~ *для очистки* cleanout opening
шешіліп алынатын қақпағы бар ~ / ~ *со съёмной крышкой* manhole with removable cover

шығаратын ~ *выпускной* ~ pull chute, chute door

ҚАҚПАҚША *клапан* valve

бұрғылау сорғысының ~-сы / ~ *бурового насоса* mud pump valve
екі бағыттаушы бар бұрғылау сорғысының ~-сы / ~ *бурового насоса с двумя направляющими* dual guided slush service valve
жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure valve
коллекторды таңдауға арналған ~ / ~ *для выбора коллектора* pod selector valve

сорғының гидравликалық бөлігінің ~-сы / ~ *гидравлической части насоса* fluid [hydraulic] valve

тереңде жұмыс істейтін сорғының ~-сы / ~ *глубинного насоса* working barrel valve

ҚАҚПАН (ТОР) *ловушка* trap

аспалы қабырғалары бар мұнайға арналған ~ / ~ *для нефти с подвесными стенками* oil trap with hanging walls

газды ~ *газовая* ~ gas trap

гидродинамикалық ~ *гидродинамическая* ~ hydrodynamic trap

коалесциялық сүзгіші бар мұнайға арналған ~ / ~ *для нефти с коалесцирующими фильтрами* oil trap with coalescing filters

конденсатқа арналған ~ / ~ *для конденсата* condensate trap

қырғыштарға арналған ~ / ~ *для скребков* scraper pig trap

мұнай құйылмасы бар мұнайға арналған ~ / ~ *для нефти с нефтесливом* oil trap with oil drain

мұнайға арналған ~ / ~ *для нефти* oil trap

тереңдік ~-ы / *глубинная* ~ deep-seated trap

ҚАҚТАП БЕКІТУ *наклеп* cold deformation

ҚАҚТАП БЕКІТІЛГЕН *наклепанный* cold-worked

ҚАЛА/Қ *лопасть*:

араластырғыш ~-ғы / ~ *мешалки* agitator blade, mixing paddle

бағыттаушы ~ *направляющая* ~ lead blade

берік қорытпалы қойылатындары бар қашаудың ~-ғы / ~ *долота с твердо-сплавными вставками* carbide-inserted bit blade
 желдеткіш ~-ғы / ~ *вентилятора* fan blade
 жыныс үлгісі қашауының ~-ғы / ~ *кернового долота* core bit wing
 кеніткіш ~-ғы / ~ *расширителя* underreamer blade
 қашаудың ~-ғы / ~ *долота* bit blade, bit wing
 сифонға қарсы ~ *антисифонная* ~ *antisiphonal lobe*
ҚАЛАМА *выкладка* (ішкі – *изнутри*) lining; (сыртқы – *снаружи*) facing;
 siding
 ағаш ~ *деревянная* ~ wooden [timber] matting
 көлденең ~ *поперечная* ~ cross-laid planking
 қалқанды ~ *щитовая* ~ ground matting
ҚАЛДЫ/Қ (ҚАЛҒАН) *остат/ок* residue
 екінші жатуындағы қазып алынатын ~ *ископаемые* ~ *ки во вторичном залегании* drifted fossils
 елеуіштегі ~ / ~ *на сите* tails
 ерімейтін ~ *нерастворимый* ~ insoluble residue
 жалпы ~ *общий* ~ total residue
 кокс тәрізді ~ *коксообразный* ~ solid residue
 қабыршақтардың ~-ғы / ~ *окалины* draw-in scale
 қышқылды ~ *кислотный* ~ acid residual
 макроскопиялық органикалық ~-тар / *макроскопические органические* ~ки
 тас-rofossils
 микроскопиялық органикалық ~-тар / *микроскопические органические* ~ки
 mi-crofossils
 мұнай ~-ғы / *нефтяной* ~ petroleum [oil] residue
 мұнай сульфатталған ~ *нефтяной сульфированный* ~ sulfonated oil
 [sulfonated petroleum] residue
 мұнайдың ауыр ~-ғы / *нефтяные тяжелые* ~ки persistent oil
 органикалық ~ *органический* ~ fossil
 судағы ~ *водный* ~ hydroxyl
 сыйымдылық ыдысына құйылмайтын ~ *несливаемый* ~ *в резервуаре* tankage
 текшелік ~-тар / *кубовые* ~ки black oil
 шайырланған ~-тар / *битуминозные* ~ки asphaltum residue
ҚАЛДЫҚТАР *отходы* tailings, wastage, waste
 газ тәрізді ~ *газообразные* ~ gaseous waste, off-gas
 металл ~ *металлические* ~ scrap
 мұнай өнімдерінің ~-ы / ~ *нефтепродуктов* oil product waste
 өндірістің ~-ы / ~ *производства* salvage, processing waste
 сұйық ~ *жидкие* ~ liquid waste
 ұңғыманы тазалау ~-ы / ~ *очистения скважины* slush oil
ҚАЛДЫРУ (ұңғыманы) *оставление* (*скважины*) abandonment
 уақытша ~ *временное* ~ temporary abandonment
ҚАЛДЫРЫП КЕТУ (ұңғыманы) *оставлять* (*скважину*) abandon

ҚАЛҚА I (ЖАППА) навес shed, shelter

ҚАЛҚА II (ҚОРШАУ) переборка 1. (далда – *перегородка*) partition, bulkhead 2. (әрекет – *действие*) reassembly

газ кірмейтін ~ *газонепроницаемая* ~ gas-tight bulkhead

көлденең ~ *поперечная* ~ transverse bulkhead

мұнай кірмейтін ~ *нефтенепроницаемая* ~ oil-tight bulkhead

су кірмейтін ~ *водонепроницаемая* ~ water-tight bulkhead

ұзына бойғы ~ *продольная* ~ longitudinal bulkhead

ҚАЛҚАН ЖӘШІ/К щит board, panel; shield

басқару ~-і / ~ *управления* instrument assembly

таратушы ~ *распределительный* ~ control panel

ҚАЛҚАН ЖӘШІКШЕ щиток safeguard, shield

қайырмалы ~ *откидной* ~ flapper

қолмен ашылатын ~ *ручной* ~ face shield

ҚАЛҚЫМА БЕЛГІ буй buoy

алдыңғы маркерлі ~ *передний маркерный* ~ bow position marker buoy

ашық теңіздегі жападан жалғыз ~ *одиночный* ~ *в открытом море* exposed location single buoy

аялдау орнындағы ~ *причальный* ~ mooring buoy

гидроакустикалық ~ *гидроакустический* ~ sonar buoy

жалаулы ~ *флажковый* ~ pennant buoy

жарық шашып тұратын ~ *светящийся* ~ light buoy

зәкірлі ~ *якорный* ~ anchor chain buoy

қорғалмаған жалғыз дара ~ *незащищенный одиночный* ~ exposed location single buoy

құтқаратын ~ *спасательный* ~ life buoy

маркерлі алдыңғы ~ *маркерный передний* ~ bow position marker buoy

маркерлі зәкірлі ~ *маркерный якорный* ~ anchor position marker buoy

негізгі ~ *головной* ~ pop-up buoy

радиогидроакустикалық ~ *радиогидроакустический* ~ radiosonobuoy

танытып тұрушы негізгі ~ *опознавательный основной* ~ heading marker buoy

ұнғыманы танытып тұрушы ~ *опознавательный* ~ *скважины* well marker buoy

ҚАЛҚЫП ШЫГУ всплытие emersion, floating-up

баржаның ~-ы / ~ *баржи* barge refloating

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* line floating (up)

ҚАЛПЫНА КЕЛТІРГІШ восстановитель deoxidant, deoxidizer, reducing agent

ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ I восстановление 1. restoration; rebuilding; recovery; regeneration 2. *хим.* reduction; deoxidation

бұрынғы қасиеттерін ~ / ~ *прежних свойств* reconditioning

газды айдау арқылы қыртыстық қысымды ~ / ~ *пластового давления* *закачкой газа* re-pressuring with natural gas

зақымдалған оқшаулағышты ~ / ~ *поврежденной изоляции* damaged insulation recovery

импульс пішімін ~ / ~ *формы импульса* pulse recovery

кен ұңғымасындағы қысымды ~ / ~ *забойного давления* bottom-hole pressure build-up

кернеуді ~ / ~ *напряжения* voltage recovery

қажетті шоғырлануды ~ / ~ *необходимой концентрации* recommended reconcentration

қыртыстық қысымды ~ / ~ *пластового давления* repressuring, pressure build-up

қысымды ~ / ~ *давления* pressure recovery

қышқыл ортада ~ / ~ *в кислой среде* acid reduction

оқпанды ~ / ~ *ствола* shaft recovery

сағалық қысымды ~ / ~ *устьевого давления* wellhead pressure buildup

серпімділікті ~ / ~ *упругости* recovery of elasticity

соққы кезіндегі пластикалық ~ *пластическое* ~ *при ударе* plastic recovery

сығылған ауаны айдау арқылы қыртыстық қысымды ~ / ~ *пластового давления закачкой сжатого воздуха* repressuring with compressed air

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well recovery, well reworking

химиялық ~ *химическое* ~ reduction, deoxidation

ҚАЛПЫНА КЕЛТІРУ ІІ *восстанавливать* 1. *хим.* deoxidate; reduce 2. recover; restore

ҚАЛТҚЫ *поплавок* float

топсалы ~ *шарнирный* ~ pivoted float

іші қуыс ~ *пустотелый* ~ hollow float

ҚАЛЫНДЫ/Қ (ҚОЮЛЫҚ) *толща* mass, section

желімен кесіліп өтілетін ~ / ~, *пересекаемая жилой* country

жыныстарды жауып тұратын ~ / ~ *покрывающих пород* cover

карбонатты жыныстардың ~-ғы / ~ *карбонатных пород* carbonate rock mass

кен жыныстарының ~-ғы / ~ *горных пород* rock mass

көпжылдық тоңып қалған ~ *многолетне мерзлая* ~ permafrost section

күмбездің ~-ғы / ~ *свода* depth of vault

құбыр қабырғаларының ~-ғы / ~ *стенки трубы* pipe wall thickness

қыртыстың ~-ғы / ~ *пласта* formation thickness

қыртыстың өнімді бөлігінің ~-ғы / ~ *продуктивной части пласта* net pay thickness

мұздың ~-ғы / ~ *льда* ice thickness

мұнайы бар ~ *нефтеносная* ~ oil-bearing strata

өнімді ~ *продуктивная* ~ productive strata, pay section

сазды қабықтың ~-ғы / ~ *глинистой корки* mud cake thickness

сазды шөгінділердің ~-ғы / ~ *глинистых осадков* clay sediments section

тұздың ~-ғы / ~ *соли* salt massive

тұзы бар ~ *соленосная* ~ salt-bearing section толщина thickness

тігістің ~-ғы / ~ *шва* throat thickness

цементті қабықтың ~-ғы / ~ *цементной корки* depth of cement cake
ығыстыру ~-ғы / ~ *вытеснения* displacement thickness
ҚАЛЫҢДЫҚТЫ ӨЛШЕУІШ *толщиномер* thickness gage, calipers
ұңғымадағы ~ *скважинный* ~ downhole casing wall thickness gage
ҚАЛЫ/П (НЫСАН, ТҮР, ҮЛГІ, ПШІН, ТҮР) *форма* configuration, form, shape
ағылатын ~ *обтекаемая* ~ streamlined form
алауоттың ~-бы / ~ *факела* flame pattern
алмастың ~-бы / ~ *алмаза* shape of diamond
антиклиналдың ~-бы / ~ *антиклинали* shape of anticline
байланысу ~-бы / ~ *контакта* (contact) profile
бетонды ~ *бетонная* ~ concrete form
бұрғылау сұйығын сүзгенде қалатын қалдық бөлігінің ~-бы / ~ *частиц бурового шлама* cuttings particle shape
газды кен шоғырының ~-бы / ~ *газовой залежи* gas reservoir configuration
дөңгеленген ~ *округлая* ~ round shape
дұрыс ~ *правильная* ~ regular shape
дұрыс емес ~ *неправильная* ~ irregular shape
жату ~-бы / ~ *залегания* mode of occurrence
жекелеген кеуектің ~-бы / ~ *отдельной поры* shape of individual pore
жер бедерінің ~-бы / ~ *рельефа* relief form
кристаллдық ~ *кристаллическая* ~ crystalline form
күндізгі үстіңгі беттің ~-бы / ~ *дневной поверхности* land [surface] form
қолдық мұнайдың бар болу ~-бы / ~ *существования остаточной нефти*
residual oil condition
құрастырмалы ~ *разборная* ~ collapsible form
линза тәрізді ~ *линзовидная* ~ lenticular shape
мұнайлы кен шоғырының ~-бы / ~ *нефтяной залежи* oil reservoir configuration
отынды бүркіп шашу алауотының ~-бы / ~ *факела распыла топлива* fuel-injection pattern
синклиналдың ~-бы / ~ *синклинали* shape of syncline
стратиграфиялық ~ *стратиграфическая* ~ stratigraphic form
түйірдің ~-бы / ~ *зерна* grain shape
ұстап алу ~-бы / ~ *ловушки* trap shape, trap configuration
шанақтың ~-бы / ~ *кузова* body shape
ҚАЛЫПСЫЗДЫҚ (АУЫТҚУШЫЛЫҚ) *аномалия* anomaly
аймақтық ~ *региональная* ~ regional anomaly
ауырлық күшінің ~-ғы / ~ *силы тяжести* gravity anomaly
ауырлық күшінің қалдық ~-ғы / *остаточная* ~ *силы тяжести* residual gravity anomaly
Бугенің гравиметриялық ~-ғы / *гравиметрическая* ~ *Буге* Bouguer effect, Bouguer gravity anomaly
геофизикалық ~ *геофизическая* ~ geophysical anomaly

геохимиялық ~ *геохимическая* ~ geochemical anomaly
 дұрыс пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-ғы / *положительная гравитационная* ~ positive gravity anomaly
 жалған гравиметриялық ~ *псевдогравиметрическая* ~ pseudogravimetric anomaly
 жер сілкінісі үдемелілігінің ~-ғы / ~ *интенсивности землетрясений* earthquake intensity anomaly
 жергілікті ~ *локальная* ~ local anomaly
 қысымның ~-ғы / ~ *давления* pressure anomaly
 магниттік ~ *магнитная* ~ magnetic anomaly
 пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-ғы / *гравитационная* ~ gravity [gravitational] anomaly
 радиоактивті ~ *радиоактивная* ~ radioactive anomaly
 судың ~-ғы / ~ *воды* water anomaly
 температуралық ~ *температурная* ~ temperature anomaly
 теріс пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-ғы / *отрицательная гравитационная* ~ negative gravity anomaly
 топографиялық ~ *топографическая* ~ topographic anomaly
ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ *обеспечение* эк. provision, security
 ақшалай ~ *денежное* ~ cash security
 бағдарламалық ~ *программное* ~ software
 банктік кепіл түрінде ~ / ~ *в виде банковской гарантии* security in the form of a bank guarantee
 борышты ~ / ~ *долга* security for a debt
 валюталық ~ *валютное* ~ currency security
 вексель түрінде ~ / ~ *в виде векселей* security in the form of bills of exchange
 кредитті ~ ~ *кредита* security for credit
 қаржылық ~ *финансовое* ~ financial security
 қарызды ~ / ~ *займа* security for a loan
 материалдық-техникалық ~ *материально-техническое* ~ logistics
 несиені ~ / ~ *ссуды* security for a loan
 облигация түрінде ~ / ~ *в виде облигаций* security in the form of bonds
 отынмен ~ / ~ *топливом* fuelling
 патенттік ~ *патентное* ~ patent cover
 сақталуды ~ ~ *сохранности* preservation
 талап арызды ~ / ~ *иска* security for a claim
 ұдайы өндірісті ~ / ~ *воспроизводства* guarantee of reproduction
ҚАМТУ (ҚАПСЫРУ) *охват* coverage, sweep
 аумағы бойынша ~ / ~ *по площади* horizontal sweep
 жану аймағын ~ / ~ *зоной горения* coverage by combustion zone
 қуаты бойынша ~ / ~ *по мощности* vertical sweep
 ығыстырушы агентпен қыртысты ~ / ~ *пласта вытесняющим агентом* reservoir coverage

ҚАМЫТ *хомут* clip, clamp, strap, yoke

апаттық (құбыр желісіне арналған) ~ *аварийный* ~ (для трубопровода) leak clamp

ауырлатылған бұрғылау құбырларына арналған сақтандырғыш ~ / ~ *предохранительный* ~ для утяжеленных бурильных труб safety clamp for drill collars

бағыттаушы ~ *направляющий* ~ guide yoke

бұрғылау шлангасының ~-ы / ~ *бурового шланга* drill-hose clamp

жеңдерге арналған біріктіретін ~ *соединительный* ~ для рукавов hose connection

жөндеуші ~ *ремонтный* ~ rubber neck, repair clamp

зәкірлі ~ *якорный* ~ anchor clamp

кабелдің ~-ы / ~ *кабеля* cable clip

керетін ~ *стяжной* ~ belly brace

құбыр ~-ы / *трубный* ~ pipe clamp; (ұңғыманы ұстап тұру бағанасы – *обсадных труб*) casing clamp

құбырға арналған ~ / ~ для труб pipe carrier

құбырдағы тесікті жоюға арналған ~ / ~ для ликвидации течи труб belly band

құбырларды орталықтандыруға арналған (дәнекерлеу кезінде) ~ / ~ для центровки труб (при сварке) pipe-centering clamp

құбырларды іліп қоюға арналған ~ / ~ для подвешивания труб pipe saddle

лафетті ~ *лафетный* ~ tubing catcher

сақтандырушы ~ *предохранительный* ~ safety clamp

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларына арналған ~ / ~ для насосно-компрессорных труб tubing clamp

суды бөліп тұратын бағанаға арналған ~ / ~ для водоотделяющей колонны riser clamp

тығыздаушы ~ *уплотняющий* ~ packing clamp

ұңғыманы ұстап тұру құбырына арналған ~ / ~ для обсадных труб casing clamp

шанышқы тәрізді ~ *вилкообразный* ~ yoke

шар тәрізді ~ *шарнирный* ~ hinged yoke

эксцентриктің ~-ы / ~ *эксцентрика* eccentric clip

ҚАНАҒАТТАНДЫРУ *удовлетворять*:
пайдалану жағдайын ~ / ~ условиям эксплуатации meet service conditions

ҚАНАТТАР *перила* rail(ing)

зәкірлік ~ *якорные* ~ anchor bolster

қатты ~ *жесткие* ~ rigid handrail

мінбе алаңқайының ~-ы / ~ *площадки вышки* derrick platform railing

мінбе баспалдағының ~-ы / ~ *лестницы вышки* derrick ladder handrail

ҚАНҒАНДЫҚ (ҚАНЫҚТЫҚ) *насыщенность* saturation

бастапқы ~ *начальная* ~ initial saturation

көмірсутектерімен ~ / ~ *углеводородами* hydrocarbon saturation

қалдық ~ *остаточная* ~ irreducible [residual] saturation

кос флюидтермен ~ / ~ *двумя флюидами* saturation by two fluids
 кыртыстың ~-ғы / ~ *пласта* saturation of formation
 кыртыстың жер асты суымен ~-ғы / ~ *пласта погребенной водой* connate
 water saturation of formation
 тепе-теңдік ~ *равновесная* ~ equilibrium saturation
 флюидтермен ~ / ~ *флюидами* fluid saturation
 ішінара ~ *частичная* ~ fractional saturation
ҚАНЫҒУ I насыщение saturation
 алдын ала ~ *предварительное* ~ presaturation
 ауамен ~ / ~ *воздухом* aerating
 бетонның сумен ~-ы / ~ *бетона водой* concrete inundation
 біртекті емес ~ *неоднородное* ~ nonuniform saturation
 газбен ~ / ~ *газом* aeration, gas saturation
 көмірқышқылымен ~ / ~ *углекислотой* carbonation
 көміртегімен ~ / ~ *углеродом* carburization
 кыртыстық сумен ~ / ~ *пластовой водой* strata water saturation
 мұнаймен ~ / ~ *нефтью* oil saturation
 нарықтың ~-ы / ~ *рынка* market saturation
 сумен ~ / ~ *водой* water saturation
 сұйықпен ~ / ~ *жидкостью* liquid saturation
 сұранымның ~-ы / ~ *спроса* demand saturation
 толық ~ *полное* ~ total saturation
 тұзбен ~ / ~ *солью* salt saturation
 флюидпен ~ / ~ *флюидом* fluid saturation
 ығыстыратын фазамен ~ / ~ *вытесняющей фазой* displacing phase saturation
 ішінара ~ *частичное* ~ partial saturation
ҚАНЫҒУ II перенасыщение supersaturation
 бұрғылау ерітіндісінің қатты фазамен ~-ы / *бурового раствора твердой фазой* packing of drilling mud with solids
 бұрғылау ерітіндісінің химиялық реагентпен ~-ы / *бурового раствора химическим реагентом* overtreatment of drilling mud with chemical agent
ҚАНЫҒУШЫЛЫҚ насыщаемость saturability
ҚАНЫҚТЫРУ I насыщать saturate
 газбен ~ / ~ *газом* aerate, gas
ҚАНЫҚТЫРУ II пересыщение supersaturation, oversaturation
ҚАНЫҚТЫРЫЛҒАН пересыщенный supersaturated, oversaturated
ҚАҢСЫП КЕТУ выпучивание:
 топырақтың ~-і / ~ *глин* clay warping
ҚАП мешок bag, sack
 жартылай этиленді қаптамасы бар ~ / ~ *с полиэтиленовым покрытием*
 polyethylene-coated bag
 көп қабатты қағаз ~ *бумажный многослойный* ~ multilayer paper bag
 қағаз ~ *бумажный* ~ paper bag
 сусымалы өнімдерге арналған ~ / ~ *для сыпучих продуктов* bulk bag

УК-сәулелердің әрекет етуіне төзімді ~ / ~ *устойчивый к воздействию УФ-лучей* UV-resistant bag

ҚАП АРТҚЫШ *мешкопогрузчик* sack handling machine

ҚАП КӨТЕРГІШ *мешкоподъемник* sack hoist

ҚАПТАЛҒАН *облицованный* faced, coated, lined

ҚАПТАУ I *затяжка* tensioning, tightening

белдікті ~ / ~ *ремня* belt tensioning

бұрғылау бағанасын ~ / ~ *бурильной колонны* drill string [drill pipe] drag, drag on drill string

біліктік ~ *осевая* ~ axial drawing-up

тығыздауды ~ / ~ *уплотнения* tightening of seal

ҚАПТАУ II *облицовка* coat(ing), encasement; lining, facing

бетонды ~ *бетонная* ~ concrete lining, concrete facing

мүжіліп кетуге қарсы ~ *антикоррозионная* ~ anticorrosive lining

ҚАПТАУ III (ТӨСЕМ) *покрытие* coat(ing), covering, sheath

анодты ~ *анодное* ~ anodic coating [plating]

асбестті сақтайтын ~ *асбестовое предохраняющее* ~ asbestos clothing

асфальтты ~ *асфальтовое* ~ asphalt coating

батыру жолымен ~ / ~ *путем погружения* immersion plating

жылуға төзімді ~ *тепlostойкое* ~ heat-resisting [thermostable] coating

зауыттық ~ *заводское* ~ yard coating

кен жынысының үлгісін парафинмен ~ / ~ *кернов парафином* coating cores in paraffin

құбыр желісін оқшаулауыш ~ *изоляционное* ~ *трубопровода* pipeline wrapping

құбырларды қорғайтын ~ *защитное* ~ *труб* pipe (protecting) coating

қышқылға төзімді ~ *кислотостойкое* ~ acid-proof lining

лакпен ~ / ~ *лаком* varnishing

металлдан жасалған ~ *металлическое* ~ metal coating

мүжілуге қарсы ~ *антикоррозионное* ~ anticorrosive [antirust, corrosion-resistant] coating

мыспен гальваникалық ~ *гальваническое* ~ *медью* copper plating

оттан қорғайтын ~ *огнезащитное* ~ flame-retardant coating

полимерлі ~ *полимерное* ~ polymer coating

су кіргізбейтін ~ *водонепроницаемое* ~ waterproof coating, water-impervious lining

теңестіруші ~ *балластирующее* ~ ballasting coating

химиялық ~ *химическое* ~ chemical-conversion coating

цементті ~ *цементное* ~ cement sheath

электролиттік ~ *электролитическое* ~ electrolytic coating

электрохимиялық ~ *электрохимическое* ~ electrochemical coating

эмалмен ~ / ~ *эмалью* enamelling

ҚАП ТОҚЫҒЫШ *мешковязатель* bag closer.

ҚАП ТОЛТЫРҒЫШ *мешконаполнитель* sack filling machine

ҚАП ТІККІШ *мешкозашиватель* sack sewing machine, sack stitcher
ҚАРАҚАҒАЗ *толь* roofing felt
ҚАРАМАЙ *деготь* tar
 бастапқы ~ *первичный* ~ primary tar
 шикі ~ *сырой* - crude tar
 шымтезекті ~ *торфяной* ~ peat tar
ҚАРАПАЙЫМ *простой* idle; (машиналар туралы – *о машинах*) outage, demurrage; (бұрғылауда – *в бурении*) down [dead] time
ҚАРАШПІК (ШПІНДІ) *перегной* mould, humus
ҚАРЖЫ САЛУ *инвестирование* investment
 валюта қорларының ~-ы / ~ *валютных фондов* investment of foreign currency funds
ҚАРЖЫ САЛУЛАР *инвестиции* investments
 біріккен ~ *совместные* ~ joint investments
 жеке ~ *частные* ~ private investments
 мемлекеттік ~ *государственные* ~ state investments
 тікелей ~ *прямые* ~ direct investments
 шет елдік ~ *зарубежные* ~ foreign investments
ҚАРҚЫНДАТУ *интенсификация* intensification
 өндіруді ~ / ~ *добычи* stimulation of production
 тармақты ~ / ~ *притока* stimulation of inflow
ҚАРҚЫНЫН ҮДЕТУ *наращивание* jointing, build-up, make-up
 бұрғылау құбырларының ~ / ~ *бурильных труб* drill-pipe connection
 құралдың ~ / ~ *инструмента* connection
 қысымның ~ / ~ *давления* pressure build-up
ҚАРНА/Қ *итанга* rod, bar
 ауытқытқыш ~ *отклоняющая* ~ deflecting bar
 бағыттаушы ~ *направляющая* ~ guide rod
 белдікті аударуға арналған ~ / ~ *для перевода ремня* deflecting bar
 бұрғылау ~-ғы / *бурильная* ~ boring bar, drill rod
 екпінді ~ *ударная* ~ sinker bar, drill stem
 жетекші ~ *ведущая* ~ kelly
 қалыңдатылған ~ *утолщенная* ~ extra-heavy rod, extra-heavy bar
 қоспалы ~ *легированная* ~ alloyed rod
 қуысты ~ *полая* ~ hollow [tubular] rod
 қысқартылған сорғылық ~ *укороченная насосная* ~ pony sucker rod
 ниппелді аяқтары бар сорғы ~-ғы / *насосная* ~ с *нипельными концами*
 double pin-type sucker rod
 отырғызылған аяқтары бар сорғы ~-ғы / *насосная* ~ с *высаженными концами*
 upset sucker rod
 сорғы ~-ғы / *насосная* ~ sucker rod
 сорғылық өңделген ~ *насосная отработанная* ~ junk sucker rod
 тереңнен соратын сорғы ~-ғы / *глубинно-насосная* ~ sucker rod
 шаршылы ~ *квадратная* ~ kelly

ҚАРНАҚТЫ ШЫҒАРЫП АЛҒЫШ *штангоизвлекатель* rod puller
 пневматикалық ~ *пневматический* ~ air-controlled rod puller

ҚАРНАҚ ҰСТАҒЫШ *штангодержатель* rod holder
 автоматты ~ *автоматический* ~ automatic sucker rod holder, automatic
 sucker rod spider

ҚАРСЫ КӨБІКТЕНДІРГІШ *противовспениватель* antifoam

ҚАРСЫЛАСУ *сопротивление* resistance
 ағысқа ~ / ~ *течению* resistance to flow
 ажырауға ~ / ~ *разрыву* breaking [tensile] strength, tear resistance
 атмосфералық ықпал етуге ~ / ~ *атмосферным воздействиям* resistance to
 weather

бұзылып қирауға ~ / ~ *разрушению* resistance to rupture
 бұрауға ~ ~ *скручиванию* torsional strength
 діңгекке ~ / ~ *сваи* pile resistance
 жылжуға ~ / ~ *сдвигу* shear resistance
 иілуге ~ / ~ *изгибу* bending [flexural] strength
 қажушылыққа ~ / ~ *усталости* endurance, fatigue resistance
 қозғалысқа ~ / ~ *движению* resistance to motion
 қысуға ~ / ~ *вдавливанию* resistance to indentation
 қысуға ~ / ~ *сжатию* compression strength
 майыстыруға ~ / ~ *смятию* collapsing strength
 майысуға ~ / ~ *деформации* resistance to deformation
 мүжілуге ~ / ~ *коррозии* resistance to corrosion
 нүктелі мүжілуге ~ / ~ *точечной коррозии* resistance to pit corrosion
 соғылған кезде бұзылып қирауға ~ / ~ *разрушению при ударе* impact strength
 соққылы жүктемеге ~ / ~ *ударной нагрузке* resistance to impact, resistance to
 shock

сызаттардың пайда болуына ~ / ~ *образованию трещин* cracking resistance
 теңіз түбіндегі топырақтың тереңдетіп қауға (діңгекті) ~-ы / ~ *грунта дна
 моря заглублению (свай)* driving resistance
 уатылуға ~ / ~ *истиранию* abrasion resistance
 ұзына бойғы иілуге ~ / ~ *продольному изгибу* buckling resistance, buckling
 strength, resistance to lateral bend
 иілу кезіндегі қажушылыққа ~ / ~ *усталости при изгибе* bending fatigue
 resistance

ҚАРСЫЛЫҚ *сопротивляемость* resisting strength

ҚАРСЫ САЛМА/Қ *противовес* counterbalance, counterweight
 станок-тербегіш теңгергішінің ~-ғы / ~ *балансира станка-качалки*
 counterbalance of pumping unit
 теңдестіретін жүктің ~-ғы / ~ *уравновешивающий груз* balance box

ҚАСИЕТТЕР *свойства* properties, features
 бұрғылау ерітіндісінің ~-і / ~ *бурового раствора* drilling mud parameters,
 drilling mud properties, drilling mud variables
 кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* rock characteristics, rock properties

мұнай мен газдың ~і / ~ *нефти и газа* oil and gas properties
 нақты газдың ~і / ~ *реального газа* real gas properties
 сазды қабықшаның ~і / ~ *глинистой корки* filter cake texture
 сұйықтардың ~і / ~ *жидкостей* conditions of fluids
 флюидтің ~і / ~ *флюида* fluid properties
 цемент ерітіндісінің ~і / ~ *цементного раствора* cement slurry properties
ҚАСПАҚ (ҚАҚ) *накипь* deposition, scale
 ~-ты кетіру / *удалять* ~ descale
ҚАСПАҚ ҚҰРАЛУ *накипеобразование* scaling, scale formation
ҚАСПАҚ ҚҰРАУЫШ *накипеобразователь* scale-forming substance,
 scale-forming constituent
ҚАСПАҚ ТАЗАЛАҒЫШ *накипечиститель* scaler
ҚАТАЙЫП КЕТУ *отвердевать* harden, consolidate, solidify
ҚАТАР (САП, ОРЫН) *ряд*:
 бұрғылау қондырғыларының өлшемді ~-ы / *размерный* ~ *буровых устано-*
вок drilling rig size standard
 бір уақытта шешіліп алынған диаграммалар ~-ы / ~ *диаграмм, снятых*
одновременно set of diagrams
 көмірсутектерінің гомологиялық ~-ы / *гомологический* ~ *углеводородов*
 hydrocarbon family
 мұнайлы (көмірсутектер) ~ *нефтяной* ~ (*углеводородов*) petroleum series
 нафтенді (көмірсутектер) ~ *нафтовый* ~ (*углеводородов*) naphthenic series
 парафиндер (көмірсутектер) ~-ы / *парафиновый* ~ (*углеводородов*) paraffin
 series
 сорғы-ауа сығымдағыш құбырлар ~-ы / ~ *насосно-компрессорных труб*
 tubing row
 станок-шайқалғыштардың өлшемді ~-ы / *размерный* ~ *станков-качалок*
 pump jack size standard
 тазалау қондырғысының тұндырғыштар ~-ы / ~ *отстойников очистной*
установки battery
 ұңғымалардың ~-ы / ~ *скважин* row of wells
 ұңғымалардың көрші ~-ы / *соседний* ~ *скважин* adjacent row of well
ҚАТАЮ I *отвердение* hardening, consolidation, solidification
 жоғары температураның ықпал етуімен ~ / ~ *под действием высоких тем-*
ператур high-temperature solidification
ҚАТАЮ II *твердеть* consolidate, set, solidify, harden
ҚАТАЮДЫ ӨЛШЕУШ *твердомер* hardness gage, hardness tester
ҚАТЕЛІК (ЖАҢЫЛЫС) *ошибка* error
 адымдаудағы ~ / ~ *в шаге* lead error
 басы артық қорларды есептеу тәсіліндегі ~ / ~ *способа подсчета запасов*
 error of resources estimating method
 дөрекі ~ *грубая* ~ appreciable error
 есептеу кезіндегі ~ / ~ *при отсчете* reading error
 жинақталған ~ *накопленная* ~ accumulated [aggregate] error

жүйелі түрдегі ~ *систематическая* ~ systematic error, systematic bias
 кездейсоқ ~ *случайная* ~ accidental error
 келісілудегі ~ / ~ *в согласовании* error of adjustment
 мүмкін болатын ~ *вероятная* ~ probable error
 өлшеудегі ~ / ~ *в измерении* mismeasurement, measurement error
 пайыз түрінде білдірілген ~ / ~ *выраженная в процентах* percentage error
 рұқсат етілген ~ *допустимая* ~ admissible error
ҚАТЕРСІЗДЕНДІРУ *дезактивация* deactivation
ҚАТ-ҚАБАТ *штабель* pile, stack
ҚАТ-ҚАТ (ҚАБАТ-ҚАБАТ) *напластованный*:
ҚАТҚЫЛ *сухарь* die
 құбыр кілттерінің ~-дары / ~и *трубных ключей* tong dies
ҚАТПАЙТЫН *незамерзающий* non-freezing
ҚАТПАР I (ҚЫРТЫС) *морщина (дефект металла)* fold
ҚАТПАР II *наслоение* bedding
ҚАТПАР III (ҚАБАТ) *складка/а геол.* fold
 жамылғы ~-ы / ~ *покрова* sedimentary cover [sedimentary mantle] fold
 қанаттарында қосалқы бүкпелері бар ~ / ~ *с вторичной складчатостью на крыльях* refolded fold
 негіздер ~-ы / ~ *основания* basement fold
ҚАТПАРЛАУ (қабатталу) *расслаивание (отслаивание)* scaling, separation, disintegration
 бетонды ~ / ~ *бетона* concrete disintegration
 кен жыныстарын ~ / ~ *горных пород* sheeting
 қуатты ~ *мощное* ~ heavy stratification
 құмдауытты ~ / ~ *песчаника* lamination of sandstone
 пайдалы қазбаларды байыту әдісін ~ *гравитационное* ~ gravity segregation
 сазды бөліктерді ~ / ~ *глинистых частиц* clay parting
 тығыздығы бойынша ~ / ~ *по плотности* density stratification
 шина қаңқасын ~ / ~ *каркаса шины* ply separation of a tyre
ҚАТПАРЛЫЛЫҚ *складчатость геол.* folding
 ағыстың ~-ғы / ~ *течения* flow(age) folding
 диапірлі ~ *диапировая* ~ diapir(ic) [piercing] folding
 кесекті ~ *глыбовая* ~ block folding
 көлденең ~ *поперечная* ~ cross folding
 күмбез тәрізді ~ *куполовидная* ~ dome folding
 қосымша ~ *вторичная* ~ secondary folding
 негізгі ~ *главная* ~ major folding
 олкылық ~-ғы / ~ *срыва* decollement
 пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-ғы / *гравитационная* ~ gravitational folding
 параллель ~ *параллельная* ~ concentric [parallel, competent] folding
 платформалық ~ *платформенная* ~ platform folding
 салынған ~ *наложенная* ~ superposed folding

тереңдік ~-ғы / *глубинная* ~ deep-seated folding
 үдемелі ~ *интенсивная* ~ plication
 формация ішіндегі ~ *внутриформационная* ~ intraformational folding
ҚАТТАМ (ҚАБАТША) *прослой* band, seam, interbed, interlayer
 сазды ~ *глинистый* ~ clay band
 қатты жыныстың (бұрғылау кезінде кездескен) жұқа ~-ы / *тонкий* ~ *твердой породы (встреченный при бурении)* shell
ҚАТТЫ БАЙЛАҢҒАН *жесткосвязанный* rigidly connected
ҚАТТЫ ҚЫЗДЫРУ I *накаливать*:
 әбден ағарғанша ~ / ~ *добела* bring to white heat
 қып-қызыл болғанша ~ / ~ *докрасна* bring to red heat
ҚАТТЫ ҚЫЗДЫРУ II *раскалять*:
 әбден ағарғанша ~ / ~ *добела* make white-hot
 қып-қызыл болғанша ~ / ~ *докрасна* make red-hot
 сәуле шашқанша ~ / ~ *до свечения* ignite
ҚАТТЫЛЫҚ I *жесткость (воды)* hardness; (*твердых тел*) rigidity, stiffness
 бұрау кезіндегі ~ / ~ *при кручении* torsional rigidity
 бұрғылау құбыры бағанасының ~-ғы / ~ *колонны бурильных труб* stiffness of a drill string
 майыстыру кезіндегі ~ / ~ *при изгибе* flexural rigidity
 судың ~-ғы / ~ *воды* hardness of water
 судың жалпы ~-ғы / *общая* ~ *воды* total hardness of water
 судың жоюға болатын ~-ғы / *устраняемая* ~ *воды* temporary hardness of water
 судың сульфатты ~-ғы / *сульфатная* ~ *воды* sulphatic hardness of water
 судың тұрақты ~-ғы / ~ *постоянная* ~ *воды* permanent hardness of water
 сығымдау кезіндегі ~ / ~ *при сжатии* rigidity compression
 судың кальцийлі ~-ғы / *кальциевая* ~ *воды* calcium hardness of water
 судың карбонатты ~-ғы / ~ *карбонатная* ~ *воды* carbonated hardness of water
 тартып бекіту кезіндегі ~ / ~ *при растяжении* rigidity in tension
 темір арқанның ~-ғы / ~ *каната* rope rigidity
ҚАТТЫЛЫҚ II (БЕРІКТІК) *твердость* solidity, hardness
 алмастың ~-ғы / ~ *алмаза* diamond hardness
 Бринелл бойынша ~ / ~ *по Бринеллю* Brinell hardness
 Виккерс бойынша ~ / ~ *по Виккерсу* Vickers [diamond, pyramid] hardness
 жаныштау ~-ғы / ~ *вдавливания* indentation hardness
 кен жынысының ~-ғы / ~ *горной породы* rock hardness
 кен жынысының орташа ~-ғы / *средняя* ~ *горной породы* medium hardness of rock
 Моос межелігі бойынша ~ / ~ *по шкале Мооса* Mohs scratch hardness
 Протодьяконов бойынша ~ / ~ *по Протодьяконову* Protodiakonov hardness
 Роквелл бойынша ~ / ~ *по Роквеллу* Rockwell [conical indentation] hardness
 сызат түсумен анықталатын ~ / ~, *определяемая царапанием* scratch hardness
 уатылу ~-ғы / ~ *на истирание* abrasive hardness

Шор бойынша ~ / ~ *по Шору* Shore [scleroscope] hardness
ҚАТТЫ ЫСУ *перегреваться* run hot
ҚАТУ I *замерзание* freezing
қайталап ~ *повторное* ~ freezeback, refreezing
мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil congelation
ҚАТУ II *твердение* solidification, concretion, consolidation, setting, hardening
ауамен ~ *воздушное* ~ air hardening
дисперсиялы ~ *дисперсионное* ~ aging, age hardening
ҚАТЫНАС I (ҚАТЫСУ) *отношение* ratio, relation(ship)
ағыстағы флюидтер шығынының ~-ы / ~ *расходов флюидов в потоке*
flowing fluid ratio
атомдық ~ *атомное* ~ atomic ratio
бекітпені ашу кезіндегі ~ / ~ *при открытии задвижки* open ratio
берілген қуаттың келтірілген қуатқа ~-ы / ~ *отданной мощности к подведенной* output-input power ratio
берілістік ~ *передаточное* ~ gear [transmission] ratio
бөліну шекарасындағы тұтқырлық қабырғасы ~ / ~ *вязкостен на границе раздела* interfacial viscosity ratio
бұрама адымының диаметрге ~-ы / ~ *шага винта к диаметру* pitch ratio
газды мұнайлы ~ *газонефтяное* ~ gas-oil ratio
гармониялық ~ *гармоническое* ~ harmonic ratio
дабылдың кедергілерге ~-ы / ~ *сигнала к помехам* signal-to-noise ratio
екі мүшелік ~ *двучленное* ~ binary relation
жүріс мікбас ұзындығының цилиндр диаметріне ~-ы / ~ *длины ходапоршня к диаметру цилиндра* stroke-to-diameter ratio
жылжымалылықтың ~-ы / ~ *подвижностей* mobility ratio
кері ~ *обратное* ~ inverse ratio
кесуші ~-тар / ~ *секущие* ~я cross-cutting relations
құрылымдық ~-тар / *структурные* ~я structure relationship
өндірілетін мұнайға айдалынатын газдың ~-ы / ~ *закачиваемого газа к добываемой нефти* injected gas-oil ratio
өндірілетін мұнайға айдалынатын газдың сандық ~-ы / ~ *количества закачиваемого газа к добываемой нефти* input gas-oil ratio
пайыздық ~ *процентное* ~ percentage ratio
парагенетикалық ~-тар / *парагенетические* ~я paragenetic relations
сулы мұнайлы ~ *водонефтяное* ~ water-oil ratio
сулы цементті ~ *водоцементное* ~ water-cement ratio
тектоникалық ~-тар / *тектонические* ~я tectonic relationship
тең салмақты ~-тар / *равновесные* ~я equilibrium relations
үстіңгі беттің мөлшерге ~-ы / ~ *поверхности к объему* surface-to-volume ratio
фазалық енушілікке ~-ы / ~ *фазовых проницаемостей* relative permeability ratio
шығындық ~ *расходное* ~ use ratio

ҚАТЫНАС II *сообщение*:

қыртыстардың ~-ы / ~ *пластов* combination of zones

ҚАТЫП ҚАЛУ I *вмерзать* freeze in(to)

ҚАТЫП ҚАЛУ II *отверждение* cure, curing

ҚАУСЫРМА *надвиг* геол. (over)thrust

ажырау ~-сы / ~ *разрыва* break thrust

бүкпелі ~ *складчатый* ~ folded fault

бүрме ~-сы / ~ *складки* fold carpet

жайпақ ~ *пологий* ~ overthrust, low angle thrust

желжалақтықтан кейінгі ~ *послеэрозионный* ~ posterositional thrust

кедергі ~-сы / ~ *срыва* strip thrust

қатпар бойынша ~ / ~ *по напластованию* bedding thrust, bedding glide

құламалы ~ *крутой* ~ upthrust

қыртысты ~ *пластовой* ~ bedding thrust

қысу ~-сы / ~ *сжатия* compression thrust

өлкелік ~ *краевой* ~ marginal overthrust

созылу ~-сы / ~ *растяжения* stretch thrust, stretch fault

сыну ~-сы / ~ *разлома* fracture thrust

үстіңгі қабат ~-сы / ~ *покрова* sheet thrust

ҚАУЫРСЫН *перо*:

зәкірдің ~-ы / ~ *якоря* anchor wing

өздігінен жазатын прибордың ~-ы / ~ *самопишущего прибора* recording pen, stylus

рөлдің ~-ы / ~ *руля* blade

тілшенің ~-ы / ~ *стрелки* blade

ҚАУШ-ҚАТЕР (ҚАУШТІЛІК) *опасность* danger, risk, hazard

апаттың ~-і / ~ *аварии* breakdown hazard, danger of failure

апаттың ең шекті ~-і / *предельная* ~ *аварии* hazard exposure

газдың шығып кету ~-і / ~ *утечки газа* gas escape risk

денсаулыққа төнген ~ / ~ *для здоровья* hazard to health

зақымданудың ~-і / ~ *повреждения* damage risk

көмірсутектері тудыратын ~ / ~ *создаваемая углеводородами* hydrocarbon hazards

күртік қардың ~-і / ~ *заноса* skid hazard

құбыр желісінің зақымдану ~-і / ~ *повреждения трубопровода* pipeline damage risk

құбырмен жұмыс істеу кезіндегі ~ / ~ *при работе с трубами* pipe handling danger

ластанудың ~-і / ~ *загрязнения* contamination hazard

от тұтанудың ~-і / ~ *воспламенения* danger of ignition

өмірге төнген ~ / ~ *для жизни* danger to life

өрттің ~-і / *пожарная* ~ fire hazard, fire risk

пакердің құлау ~-і / ~ *падения пакера* danger of packer dropping

ұшқын шығудың ~-і / ~ *искрения* risk of sparking

ҚАУШ-ҚАТЕР ДАБЫЛЫ *тревога* alarm

газдың ~ *газовая* ~ gas alarm

жалған ~ *ложная* ~ false alarm

өрттің ~ *пожарная* ~ fire alarm

ҚАУПСІЗ *безопасный* fail-safe, safe, secure

өртке қатысты алғанда ~ / ~ *в пожарном отношении* fire-resistant, fireproof

ҚАУПСІЗДІК *безопасность* safety; security

құрал-сайманның ~-і / ~ *оборудования* equipment safety

қызметкерлердің ~-і / ~ *персонала* personnel safety

өрт ~-і / *пожарная* ~ fire safety

пайдаланудағы ~ / ~ *в эксплуатации* safety in operation

энергетикалық ~ / *энергетическая* ~ energy security

ҚАШАП КЕҢІТУ I *растачивать* bore

тесікті ~ / ~ *отверстие* bore out

ҚАШАП КЕҢІТУ II *расточка* bore, boring

конусты ~ *конусная* ~ tapered bore

қақпақ ұяшығын ~ / ~ *гнезда крышки* valve seat bore

сырт қапты ~ / ~ *корпуса* housing boring

цилиндрлі ~ *цилиндрическая* ~ cylindrical boring

ҚАШАУ *долото* (drilling) bit, boring cutter

«балық құйрығы» аталатын дәнекерленбеген ~ *ненаваренное* ~ «рыбий хвост» plain fishtail

айқыш тәрізді ~ *крестообразное* ~ cross [four-point] bit

айқыш тәрізді шаржылы ~ *крестообразное шарошечное* ~ cross-section cone bit

айналдырып бұрғылауға арналған ~ / ~ *для вращательного бурения* rotary drill bit

алмас бұрғы ~-ы / *алмазное буровое* ~ diamond drilling bit

алмастармен жасақтауға дайындалған ~ / ~ *подготовленное к заправке алмазами* blank bit

алмасты бұрғылау жыныс үлгісінің ~-ы / *алмазное буровое керновое* ~ diamond core drilling bit, diamond core head

алмасты-берік қорытпалы бұрғылау ~-ы / *алмазно-твердосплавное буровое* ~ diamond-set hard alloy [diamond-insert] drilling bit, polycrystalline diamond compact bit

алмасты-қалақты бұрғылау ~-ы / *алмазно-лопастное буровое* ~ diamond blade drilling bit

арматураланбаған бұрғылау ~-ы / *неармированное буровое* ~ unfaced drilling bit

бағыттаушы ~ *направляющее* ~ pilot bit

баяу айналатын сәттермен бұрғылауға арналған бұрғылау ~-ы / *буровое для работы малыми вращающимися моментами* low-torque drilling bit

берік қорытпамен арматураланған бұрғылау ~-ы / ~ *буровое, армированное твердым сплавом* hard-faced drilling bit

берік қоспамен қосылып пісірілген ~ / ~ *наваренное твердым сплавом* hard-faced bit

бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ drilling bit

бүйірден шаптыртып жуатыны бар бұрғылау ~-ы / *буровое с боковой струйной промывкой* jet drilling bit

бір жағына кетуге арналған (жаңа оқпанға) ~ / ~ *для ухода в сторону (нового ствола)* side tracking bit

бір шаржылы ~ *одношарошечное* ~ one-cutter rock drilling bit

вольфрам карбидтерінің салмалы тістері бар бұрғылау ~-ы / *буровое с вставными зубьями из карбидов вольфрама* tungsten-carbide teeth drilling bit

вольфрам карбидтерінің салмалы істіктері бар ~ / ~ *с вставными итырями из карбидов вольфрама* tungsten-carbide insert bit

екі қалақты бұрғылау ~-ы / *двухлопастное буровое* ~ fishtail drilling bit

жабысқақ сазды бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения в вязких глинах* gumbo bit

жайылмалы бұрғылау ~-ы / ~ *раздвижное буровое* ~ collapsible [expandable] drilling bit

жарақтану бойынша тозығы жеткен бұрғылау ~-ы / *буровое, изношенное по вооружению* dull drilling bit

жұмсақ тау жыныстарын бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения мягких горных пород* soft formation bit

жұмыс істеп біткен ~ *сработанное* ~ dull [worn] bit

жыныс үлгісін бұрғылау ~-ы / *кernовое буровое* ~ core drilling bit, core(-cutting) head

жыныс үлгісінсіз ~ *бескernовое* ~ coreless bit

Зублиннің дифференциалды ~-ы (сазды тактатастарды ұңғымалау үшін) / *дифференциальное* ~ *Зублина (для проходки глинистых сланцев)* Zublin differential bit

импрегнирленген бұрғылау ~-ы / *импрегнированное буровое* ~ impregnated drilling bit

импрегнирлі алмас бұрғы ~-ы / *алмазное буровое импрегнированное* ~ impregnated diamond drilling bit

иілген жұмыс істейтін жоғарғы қабаты бар алмас бұрғы ~-ы / *алмазное буровое с вогнутой рабочей поверхностью* concave diamond drilling bit

кесетін түрдегі ~ / ~ *режущего типа* winged scraping bit

кесіп-опыратын бұрғылау ~-ы / ~ *режуще-скалывающее буровое* ~ cutting-shearing type drilling bit

көп қалақты бұрғылау ~-ы / *многолопастное буровое* ~ multiblade drilling bit

кремнийлі тау жыныстарын бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения кремнистых горных пород* chert bit

қайталап жуылатын бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения с обратной промывкой* reverse circulation bit

қалақты бұрғылау ~-ы / *лопастное буровое* ~ blade drilling bit

калақты қиық тәрізді бұрғылау ~-ы / ~ *лопастное пикообразное буровое* ~ point(ed) drilling bit

қатты жыныстарды бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения твердых пород* rock [hard formation] bit

қосарланған шаржылы ~ *двухшарошечное* ~ two-cone bit *дисквое* ~ disk bit

құрамдастырылған ~ *комбинированное* ~ combination pilot, drilling and reaming bit

оқпанды қайтадан бұрғылауға арналған ~ / ~ *для перебуривания ствола* redrill bit

опырып алатын түрдегі бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ *скальвающего типа* chipping type drilling bit

орташа қаттылықтағы жыныстарды бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения пород средней твердости* medium formation bit

өздігінен қайралатын бұрғылау ~-ы / ~ *самозатачивающееся буровое* ~ self-sharpening drilling bit

өздігінен тазаланатын қашауастары бар бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ *с самоочищающимися шарошками* self-cleaning cone rock drilling bit

роторлы бұрғылауға арналған ~ / ~ *для роторного бурения* rotary drill bit

сазда бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения в глине* mud bit

соққылайтын-темір арқанды бұрғылауға арналған ~ / ~ *для ударно-канатного бурения* spud drilling bit

соққылап әрекет ететін ~ / ~ *ударного действия* impact [percussion] drilling bit

соққылау-темір арқанды айқыш тәрізді бұрғылау ~-ы / *ударно-канатное крестообразное буровое* ~ four-wing churn drilling bit

соққылы-кесетін бұрғылау ~-ы / *ударно-режущее буровое* ~ percussion-drag drilling bit

сырт қаптық ~ *корпусное* ~ box type bit

темір арқанмен көтерілетін тастама ~ *бросовое* ~, *поднимаемое на канате* wireline bit

толық жұмыс істеп бітпеген бұрғылау ~-ы / *буровое* ~, *не полностью работанное* green drilling bit

төменгі жуатыны бар ~ / ~ *с нижней промывкой* jet bit

төрт қалақты ~ *четырёхлопастное* ~ four-roller bit

төрт шаржылы бұрғылау ~-ы / *четырёхшарошечное буровое* ~ four-cone [four-cutter] rock drilling bit

тығыздама пайда болған бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ *с образовавшимся на нем сальником* balled-up drilling bit

ұзын тістері бар ~ / ~ *с длинными зубьями* long toothed bit

ұнтақтайтын түрдегі бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ *дробящего типа* crushing drilling bit

ұнтақтап-кесетін түрдегі бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ *истирающе-режущего типа* scraping-cutting type drilling bit

үш қалақты бұрғылау ~-ы / *трехлопастное буровое* ~ three-way bit
үш шаржылы ~ *трехшарошечное* ~ three-roller [three-cone, tricone] rock drilling bit

шапшып ағатын ~ *струйное* ~ jet bit

шаржылы өздігінен тазаланатын бұрғылау ~-ы / *шарошечное самоочищающееся буровое* ~ self-cleaning cone rolling drilling bit

шаржылы сырт қапсыз бұрғылау ~-ы / *шарошечное бескорпусное буровое* ~ body-less rolling-cutter drilling bit

шешілетін топырақ тасығышы бар ~ / ~ *со съёмной грунтоносской* wireline core bit

ҚАШАУДЫҢ ҮСТІ *наддолотник* bottom drill collar

ҚАШАУТАС *шарошк/а* rolling [roller] cutter, toothed wheel

айқыш тәрізді орналасқан ~-тар / *крестообразно расположенные* ~и cross cutters

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* drill(ing) bit roller [drill(ing) bit rolling] cutter

бұрғылау қашауының айқыш тәрізді орналасқан ~-тары / *крестообразно расположенные* ~и *бурового долота* cross rolling cutters of drilling bit ~ *много-дисковая* ~ multidisk rolling cutter

бұрғылау қашауының кен жынысының үлгісін құрайтын ~-ы / *кернообразующая* ~ *бурового долота* core-forming rolling cutter of drilling bit

бұрғылау қашауының конустық ~-ы / *коническая* ~ *бурового долота* drilling bit rolling cone

бұрғылау қашауының мөлшерлеуші ~-ы / *калибрующая* ~ *бурового долота* gage rolling cutter of drilling bit

бұрғылау қашауының оқпан құраушы ~-ы / *стволообразующая* ~ *бурового долота* hole-forming rolling cutter of drilling bit

бұрғылау қашауының өзі тазаланатын конустық ~-ы / *самоочищающаяся коническая* ~ *бурового долота* self-cleaning rolling cone of drilling bit

бір конусты ~ *одноконусная* ~ single-cone rolling cutter

дискті ~ *дисковая* ~ disk rolling cutter

екі конусты ~ *двухконусная* ~ double-cone rolling cutter

жиналмалы ~ *съёмная* ~ demountable rolling cutter

конустық ~ *коническая* ~ conical cutter, rolling [roller] cone

көп конусты ~ *многоконусная* ~ multicone rolling cutter

қашаудың ~-ы / ~ *долота* roller cone, roller cutter

фрезерлік тістері бар ~ / ~ *с фрезерными зубьями* toothed rolling cutter

шеттегі ~ *периферийная* ~ side cutter

ҚАШАУТАС ҚАШАУЫ ТАБАНЫНЫҢ ШҮЙДЕСІ *затылок лапы шарошечного долота* shirt-tail

ҚАШЫҚТЫҚ (АРАҚАШЫҚТЫҚ) *расстояние* distance, spacing

асып кеткен ~ *превышенное* ~ перевозки overhaul

атомдар арасындағы ~ / *межатомное* ~ interatomic distance, atomic spacing

жазу жолдары арасындағы ~ / ~ *между строками* scanning separation

затқа дейінгі ~ / ~ *до предмета* object distance
 қауіпсіз ~ *безопасное* ~ safe distance
 мойынтірек орталықтары арасындағы ~ / ~ *между центрами подшипников*
 bearing centers distance
 орталықтар арасындағы ~ / ~ *между центрами* center distance
 орталықтар арасындағы ~ / *межцентровое* ~ spacing on centers
 өртке қауіпті ~ *огнеопасное* ~ fire exposure distance
 сүзгілеу ~-ғы / ~ *фильтрации* seepage distance
 тасымалдау ~-ғы / ~ *перевозок* length of haul
 тіреуіш орталықтары арасындағы ~ / *межцентровое* ~ *опор* leg center
 distance
 ұңғымалар арасындағы ~ / ~ *между скважинами* well spacing, interwell
 distance
 фокустық ~ *фокусное* ~ focal distance
 шпалдар арасындағы ~ / ~ *между шпалами* tie spacing, tie distance, sleeper
 pitch
 шынайы ~ *истинное* ~ actual [true] distance
 электродтар арасындағы ~ / ~ *между электродами* electrode spacing
ҚИҒАШТАНУ *перекос* skewness, misalignment; curving
ҚИҒАШТАП ҚОЙЫЛҒАН ТІРЕ/К *раскос* brace, bracing
 айқыш тәрізді ~-тер / *крестообразные* ~ы X-bracing
 желден қорғайтын ~ *ветровой* ~ wind brace
 К-тәрізді ~-тер / *К-образные* ~ы K-bracing
 мінбенің ~-тері / ~ы *вышки* derrick (angle) braces
 мінбенің ішкі ~ аяғы / *внутренний* ~ *ноги вышки* interior lag brace
 ромба тәрізді ~-тер / *ромбоидальные* ~ы diamond bracing
 созылу үшін жұмыс істейтін ~ / ~, *работающий на растяжение* tension
 brace
ҚИМА ҮЛГІ *шаблон* gage, template
 айқыш тәрізді ~ *крестообразный* ~ cross gage
 бұрандалы ~ *резьбовой* ~ screw-pitch gage
 дәнекерлеуші ~ *сварочный* ~ welding gage
 қашауға арналған ~ / ~ *для долота* bit gage
 өтетін ~ *проходной* ~ drift diameter gage
 созылықы ~ *протяжной* ~ drawing strickle, drawing template
 сорғы-ауа сығымдағыш құбырларына арналған бұрандалы ~ *резьбовой* ~
для насосно-компрессорных труб tubing gage
 тексеретін ~ *проверочный* ~ make-up gage
 түтікті ~ *трубный* ~ pipe gage
 түтікті өтетін ~ *трубный проходной* ~ drift diameter pipe gage
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған бұрандалы ~ / ~ *резьбовой* ~ *для*
обсадных труб casing gage
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ішкі диаметрін тексеруге арналған ~ / ~
для проверки внутреннего диаметра обсадных труб casing inside caliper

ҚИМА ҮЛГІ ЖАСАУ *шаблонирование* gaging
бұрғылап тесетін жиілікке ~ ~ *интервала перфорирования* perforation interval gaging
ұңғыманы ұстап тұру бағанасына ~ / ~ *обсадных труб* casing calipering
ҚИМА ҮЛГІ-ҚЫРҒЫШ *шаблон-скребок* scraper gage
ҚИМА ҮЛГІ-ОПРАВКА *шаблон-оправка* drift mandrel
ҚИМЫЛ (ЖҮРІС, ДАМУ, АҒЫМ) *ход* stroke, travel; motion
алдыңғы (кеменің) ~ *передний* ~ (*судна*) ahead going, forward motion, forward running
амортизатордың ~-ы / ~ *амортизатора* travel
артқа қарай ~ *задний* ~ 1. (мікбастың – *поршня*) backward stroke 2. *мор.* astern [backward] going, back-drift, backing
бос жүрісті ~ *холостой* ~ idling, no-load operation, idle stroke, free [loose] running
бұрғылау ~-ы / ~ *бурения* drilling progress
бірқалыпты емес ~ *неравномерный* ~ irregular running
дыбыссыз ~ *бесшумный* ~ silent [noiseless] running
еркін ~ *свободный* ~ free [easy] running, free travel, free wheeling
жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ power [working] stroke
жылдам ~ *быстрый* ~ race
зәкірдің ~-ы / ~ *якоря ал.* armature travel
кері ~ *обратный* ~ backing, back [return] stroke, reverse [return] motion
қайтарылатын ~ *возвратный* ~ pickup stroke
қақпақшаның ~-ы / ~ *клапана* valve travel, valve stroke, valve lift
қисық (қисық түр) ~ / ~ *кривой (вид кривой)* trend [shape, run] of a curve
қосарлы ~ *двойной* ~ double stroke
машинаның ~-ы / ~ *машины* machine running
мікбастың ~-ы / ~ *поршня* piston stroke
мікбастың жоғары жылжитын ~-ы / ~ *поршня вверх* ascent of piston; upstroke, upward motion
мікбастың төмен жылжитын ~-ы / ~ *поршня вниз* descent of piston; downstroke, downward motion
орташа ~ *средний* ~ half [moderate] speed
өлі ~ *мертвый* ~ backlash
плунжердің ~-ы / ~ *плунжера* plunger stroke
соққылы (соққылап бұрғылауда) ~ *ударный* ~ (*в ударном бурении*) drop stroke
сорғының ~-ы / ~ *насоса* pump(ing) stroke
сорып алу ~-ы / ~ *всасывания* downstroke; suction [charging, admission, intake] stroke
сығу ~-ы / ~ *сжатия* pressure stroke, compression motion
сығып толтыру ~-ы / ~ *нагнетания* pressure stroke
сілкініссіз ~ / ~ *без толчков* smooth motion
толық ~ *полный* ~ *мор.* full speed

төмен қарай ~ / ~ *вниз* downstroke, downward motion

тым үлкен ~ *слишком большой* ~ overtravel

цилиндрдің ~-ы / ~ *цилиндра* cylinder stroke

шағын ~ *малый* ~ low [slow] speed

шөгіндінің ~-ы / ~ *осадки* upset motion

шынжыр табанды ~ *гусеничный* ~ caterpillar

ысырма ~-ы / ~ *задвижки* gate valve travel

ілемек серіппесінің ~-ы / ~ *пружины крюка* hook spring travel

ҚИРАТУ (БҮЛДІРУ, ҚИРАУ) *разрушение* destruction, failure, disintegration; collapse

атмосфераның ықпал етуімен кен жынысын ~ / ~ *горной породы под атмосферным влиянием* rock weathering

бұзып-жаратын күштеу салдарынан ~ / ~ *вследствие скалывающего усилия* shear facing

бұrandаның ~-ы / ~ *резьбы* thread failure

бұрау кезінде ~ / ~ *при кручении* torque [torsion] failure

иілу кезінде ~ / ~ *при изгибе* bending failure

кен жынысын ~ / ~ *горной породы* destruction [disintegration] of rock, rock failure

кен жынысының көлемді ~-ы / *объемное* ~ *горной породы* volumetric rock destruction

кен жынысының механикалық ~-ы / *механическое* ~ *горной породы* rock disintegration

кен жынысының түрпітас-мүжілуден ~-ы / *абразивно-эрозионное* ~ *горной породы* abrasion-erosion destruction of rock

кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна* destruction of core

кесу кезінде ~ / ~ *при срезе* shearing failure

қажудың металлды ~-ы / ~ *металла от усталости* fatigue failure

қажушылықтан ~ *усталостное* ~ endurance [fatigue] failure, fatigue breakdown, fatigue fracture

қашаудың ықпал етуімен кен жынысын ~ / ~ *горных пород под действием долота* rock breakdown

қысу кезінде ~ / ~ *при сжатии* compression failure

қысып-соққылап кен жынысын ~ / ~ *породы ударом-сжатием* impact compressive failure

мұнай мен газдың кен шоғырын ~ / ~ *залежей нефти и газа* oil and gas pool collapse

мүжілуден ~ *коррозионное* ~ corrosion attack

нәзік ~ *хрупкое* ~ brittle failure, brittle fracture

пластикалық ~ *пластическое* ~ ductile [plastic] fracture

пластикалық ~ *пластическое* ~ *горной породы* rock plastic failure

серпімді ~ *упругое* ~ elastic failure

созылу кезінде ~ / ~ *при растяжении* tensile failure

созылу кезінде кесіктен ~ / ~ *от среза при растяжении* tension-shear fracture

созылудан (құбыр бағаналарының) ~ / ~ *от растяжения (колонны труб)*
 failure under tension

соңғы бұралыс бойынша бұранданың ~-ы / ~ *резьбы по последнему витку*
 last engaged thread failure

судың ықпал етуімен кен жынысын ~ / ~ *горной породы под действием воды* hydrous disintegration of rock

сығу кезінде кен жынысын ~ / ~ *горной породы при сжатии* rock compression failure

сыртқы қысымның ықпал етуімен (құбыр бағаналарының) мыжылудан ~ / ~ *от смятия (колонны труб) под действием внешнего давления* failure by collapse from external pressure

тұтқыр ~ *вязкое* ~ ductile fracture

түрпітасты материалмен ~ / ~ *абразивным материалом* scouring action

уақытынан бұрын ~ *преждевременное* ~ premature failure

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* failure of casing (string)

ұстап алғыштарды ~ / ~ *ловушек* trap failure, trap collapse

ішкі қысымның ықпал етуімен (құбыр бағаналарының) жарылыстан ~ / ~ *от разрыва (колонны труб) под действием внутреннего давления* failure by bursting from internal pressure

эмульсияның ~-ы / ~ *эмульсии* breakdown of emulsion, demulsification, emulsion breakdown

ҚИРАУ (БҮЛІНУШЛІККЕ ҰШЫРАУ) разрушаться:

беріктікті жоғалтқан кезде ~ / ~ *при потере прочности* fail by loss of strength

жүктеме астында ~ / ~ *под нагрузкой* fail under a load

ҚИСАЙТУ отклонять decline, divert, deflect, deviate

бұрғылау қашауын ~ / ~ *буровое долото* deflect the drilling bit

ҚИСЫҚ СЫЗЫҚ кривая curve

ағыстың ~-ғы / ~ *течения* flow curve

бағалаудың ~-ғы / *оценочная* ~ appraisal curve

газға арналған енушіліктің ~-ғы / ~ *проницаемости для газа* permeability-togas curve

жиынтық ~ *суммарная* ~ accumulation cur

жиынтық өндірудің ~-ғы / ~ *суммарной добычи* cumulative production curve

жүктеменің (қашауға түсетін) ~-ғы / ~ *нагрузки (на долото)* load diagram

кенді ұңғымалау уақытының ~-ғы / ~ *времени проходки* drilling time log

көлемнің температураға қатыстылығының ~-ғы / ~ *зависимости объема от температуры* volume-pressure curve

қатыстылықтың ~-ғы / ~ *зависимости* graphical chart

қысымның ~-ғының қалпына келуі / ~ *восстановления давления* pressure-buildup curve

қысым-температураның ~-ғы / ~ *давление-температура* pressure-temperature curve

мұнайды судың ығыстырып шығаруының ~-ғы / ~ *вытеснения нефти водой* water-into-oil curve

өндірудің ~-ғы / ~ *добычи* yield curve

өндірудің құлауының ~-ғы / ~ *падения добычи* production curve

реологиялық ~ *реологическая* ~ Theological curve

тар түтіктік қысымға қатысты, кеуекті ортадағы тұзды ерітінді мен ауа қатысының ~-ғы / ~ *соотношения соленого раствора и воздуха в пористой среде в зависимости от капиллярного давления* air-brine capillary pressure curve

тіреуіштің ~-ғы / ~ *подпора* backwater curve

үдеп өсудің ~-ғы / ~ *нарастания* build-up curve

шұғыл білдірілген ~ *резко выраженная* ~ pronounced curve

іріктеудің (қырғыстан мұнайды) ~-ғы / ~ *отбора (нефти из пласта)* draw-down curve

ҚИЫЛЫСҚАН пересеченный:

өзектермен ~ / ~ *жилами* interveined

ҚИЫЛЫСУ пересечение:

екі желіні төсеу жолымен құбыр желілерінің ~-ы / ~ *трубопроводами путем прокладки двух линий* dual crossing

жолдардың ~-ы / ~ *дорог* road crossing

өзендердің ~-ы / ~ *реки* river crossing

өзеннің құбыр желісімен су асты ~-ы / *подводное* ~ *реки трубопроводом* under-crossing

сейсмикалық ~ *сейсмическое* ~ seismic traverse

ҚИЫРШЫҚТАС (ЖАРЫҚШАҚТАЛҒАН ТАС) щебень grit, crushed rock, rock debris

ұсақ ~ *мелкий* ~ chippings

Қысым, мөлшер, температура (**ҚМТ**) *давление, объем, температура (ДОТ)* pressure, volume, temperature (PVT)

ҚОҒАМ Общество Society

инженер-мұнайшылар ~-ы / ~ *инженеров-нефтяников* Society of Petroleum Engineers

материалдарды сынау бойынша Американдық ~ *Американское* ~ *по испытанию материалов* American Society for Testing Materials

ҚОЖДАН АРЫЛУ зашлаковывание slagging

ҚОЗҒАЛМАЛЫЛЫҚ (ШИРАҚТЫҚ) подвижность fluidity, mobility

бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ *бурового раствора* drilling mud fluidity

газдың ~-ғы / ~ *газа* gas mobility.

мұнайдың (қырғыстағы) ~-ғы / ~ *нефти (в пласте)* oil mobility

ҚОЗҒАЛТҚЫШТЫҢ МОТОРЕСУРСЫ моторесурс двигателя engine service life

ҚОЗҒАЛЫС движение motion, movement; travel; (сұйықтың – *жидкосту*) flow

газдың ~-ы / ~ *газа* flow of gas

жер асты суларының ~-ы / ~ *подземных вод* travel of underground water

сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* flow of fluid
 тереңге беру ~-ы / ~ *подачи на глубину* depth feed motion
 флюидтердің (қыртыстағы) ~-ы / ~ *флюидов (в пласте)* fluid flow
ҚОЗДЫРУ *возбуждать* energize, excite, stimulate
ҚОЗДЫРУШЫ *возбудитель*:
 ашытуды ~ / ~ *брожения* fermenter
 кыртысты ~ / ~ *пласта* formation incinerator
ҚОЙМА амбар pit; storehouse
ҚОЙМА I (ҚАМБА) *склад* depot, warehouse, store, storage
 ашық ~ *открытый* ~ open [ground] storage
 базистік ~ *базисный* ~ oil terminal
 бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған материалдардың ~-сы / ~ *материалов для приготовления бурового раствора* drilling mud house
 жанармай ~-сы / ~ *горючего* fuel storage
 кеме жайдағы ~ *портовый* ~ storage terminal
 мұнай кәсіпшілігінің ~-сы / *нефтепромысловый* ~ field [lease] storage
 мұнай өнімдерінің ауыстырып тиейтін ~ *перевалочный* ~ *нефтепродуктов* oil-products terminal store
 тұғырықтағы мұнай ~-сы / *тупиковый нефтяной* ~ oil terminal
ҚОЙМА II (САҚТАУ ОРНЫ) *хранилище* warehouse, storehouse, storage, depot
 бір нүктелі зәкір-тіреуіші бар ~ / ~ *с односточечным якорем-опорой* single anchor leg storage, SALS
 газдың ~-сы / ~ *газа* gas storage
 жартылай суға батырылған ~ *полупогружное* ~ semi-submerged storage
 жер бетіндегі ~ *подземное* ~ underground storage
 мұнайдың (сұйыққойма) ~-сы / ~ *нефти* oil storage; (*резервуар*) oil tank
 су астындағы ~ *подводное* ~ underwater storage
ҚОЙМАҒА ҚАТТАУ *складирование* yarding, storage
 құрғақ күйінде ~ *сухое* ~ dry storage
ҚОЙМА РЕТİNДЕГІ ТАБИҒИ ҚУЫС *каверна-хранилище* cavern storage
 тасты тұз шөгінділеріндегі ~ / ~ *в отложениях каменной соли* salt bed cavern storage
 сұйылтылған мұнай газына арналған ~ / ~ *для сжиженного нефтяного газа* liquefied petroleum gas cavern storage
ҚОЙЫЛЫС (ҚОЮ) *постановка*:
 зәкірге ~ / ~ *на якорь* anchoring
 тапсырманың ~-ы / ~ *задачи* problem statement
ҚОЙЫРТПАҚ *пульпа* slurry, pulp
ҚОҚЫС I *мусор* debris
 құрылыс (сүңгуірлер терминологиясы) ~-ы / *строительный* ~ (*водолазная терминология*) cellar dirt
ҚОҚЫС II (ҮЙІНДІ) *нанос* bank, deposition, drift, sediment, warp

ҚОҚЫС ЖИНАҒЫШ (теңіз кәсіпшілігінде) *мусоросборщик* (на морских промыслах) clean sweep device

ҚОҚЫСТАР наносы alluvium, alluvion, blanket, burden, cover, debris, dirt, drifts, overburden, sediment, wash

ағынды ~ *потоковые* ~ torrential waste

гранитті ~ *гранитные* ~ granite wash

жиналып қалған ~ *отложившиеся* ~ settled sediments

қабаттағы ~ *слоистые* ~ stratified drifts

өзендегі ~ *речные* ~ river drifts

су түбіндегі ~ *донные* ~ settled sediments

цементтелмеген ~ *несцементированные* ~ incoherent sediments

ҚОЛ (ТҮС, ТАРАП) рука 1. hand 2. (ұзын қолды-құлтемірдің – *робота-манипулятора*) arm

басқаратын ~ *управляющая* ~ master arm

көшіретін ~ *копирующая* ~ slave arm

ҚОЛДАНУ применение application

кәсіпшілік жағдайында ~ / ~ в *промысловых условиях* field application

өнеркәсіптік ~ *промышленное* ~ technical application

іс жүзіндегі ~ *практическое* ~ practical application

ҚОЛДАУ поддержка:

құбыр желісін төсеу кезінде құбырларды ~ / ~ *труб при укладке трубопровода* cradling

ҚОЛСА/П (ТҮТҚА) рукоятка handle, lever

әрекетке келтіретін механизм ~-бы / ~, *приводящая в действие механизм* actuator

балғаның ~-бы / ~ *молота* dash

бұрғы ~-бы / ~ *бура* dagger

көтеретін ~ *подъемная* ~ lifting handle

қысып тұратын ~ *зажимная* ~ binder

реттейтін ~ *регулировочная* ~ adjusting handle

тежейтін ~ *тормозная* ~ braking lever

іске қосатын ~ *пусковая* ~ starting handle

ҚОНДЫРҒЫ (ОРНАТУ, ҚОНДЫРУ, ҚҰРУ) установка 1. (кұрал-жабдық – *оборудование*) unit, installation, plant, set; (бұрғылау – *буровая*) rig 2. (үдеріс – *процесс*) mounting, installation, erection; adjustment; setting-up

автоматты ~ *автоматическая* ~ automatic plant

автоматты бұрғылау ~-сы / *автоматическая буровая* ~ automatic drilling rig

автономиялы ~ *автономная* ~ self-contained unit

автономиялы бұрғылау ~-сы / *автономная буровая* ~ self-contained drilling

rig

адсорбциялы ~ *адсорбционная* ~ adsorption plant

айналдырып бұрғылауға арналған ~ / ~ для *вращательного бурения* rotary drilling rig

аккумуляторлық ~ *аккумуляторная* ~ accumulator unit, accumulator plant

акустикалық каротажды ~ / ~ *акустического каротажа* acoustic logging unit

алауотты ~ *факельная* ~ flare (stack)

алмаспен бұрғылауға арналған ~ / ~ *для алмазного бурения* diamond drilling rig

алмастарды ~ / ~ *алмазов* diamond setting-up

арктикалық батырылатын бұрғылау ~-сы / *арктическая погружная буровая* ~ Arctic submersible rig

артқы жағына ~ / ~ *хвостовика* setting of liner

ауа сығымдағыш ~ *компрессорная* ~ compressor plant, compressor installation

ауаны тазалайтын ~ *воздухоочистительная* ~ air scrubber

ауырлатқышты регенерациялауға (өндіріс қалдықтарын өңдеп бастапқы қалпына келтіру) арналған ~ / ~ *для регенерации утяжелителя* weighting material recovery plant

әрекет етіп тұрған бұрғылау ~-сы / *буровая действующая* ~ active drilling rig

барлап бұрғылауға арналған ~ / ~ *для разведочного бурения* prospecting drilling rig

барлап бұрғылауға арналған теңіз ~-сы / *морская* ~ *для разведочного бурения* offshore exploring rig

барлап бұрғылауға арналған теңіздің жылжымалы ~-сы / *морская передвижная* ~ *для разведочного бурения* mobile offshore exploring rig

батырылған бұрғылау ~-сы / *погружная буровая* ~ submersible drilling rig

босқа тұрып қалған ~ *простаивающая* ~ off-stream unit

бу генераторлы ~ *парогенераторная* ~ steam unit, steam plant

бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ drilling rig, drilling unit

бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления бурового раствора* mud preparing unit, mud preparing plant

бұрғылау ерітіндісін регенерациялауға (өндіріс қалдықтарын өңдеп бастапқы қалпына келтіру) арналған ~ / ~ *для регенерации бурового раствора* drilling mud reconditioning installation

бұрқақты темір арқауларды ~ / ~ *фонтанной арматуры* Christmas-tree setting

бұрқақты темір арқауларды су түбіне немесе тұғыр негізіне ~ / ~ *фонтанной арматуры на дне или на основании* marine completion

бүктелетін діңгекті мінбесі бар бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ *со складной мачтовой вышкой* cantilever-mast [derrick] rig

газды ауа сығымдағыш ~ *газокомпрессорная* ~ gas-compressor plant

газды генераторлы ~ *газогенераторная* ~ gas generator

газды жуғыш ~ *газопромывочная* ~ gas washer

газды кешенді дайындау ~-сы / ~ *комплексной подготовки газа* complex gas treatment plant

газды қатты абсорбентпен құрғатуға арналған ~ / ~ *для осушки газа твердым адсорбентом* dry-desiccant gas absorption plant

газды құрғату ~-сы / ~ осушки газа gas drier, gas dehydration plant
газды мұздату ~-сы / ~ охлаждения газа gas cooler
газды одоризациялауға арналған ~ / ~ для одоризации газа gas odorizer
газды өрт сөндіргіш ~-сы / ~ газового пожаротушения gas extinguishing installation
газды тазалағыш ~ газоочистительная ~ gas-treating plant
газды турбиналы ~ газотурбинная ~ gas-turbine power plant
газсыздандыратын ~ дегазационная ~ decontamination [degassing] plant
гидро акустикалық ~ гидроакустическая ~ sonar set, sonar unit
гидро циклонды ~ гидроциклонная ~ hydrocyclone unit
дәнекерлейтін ~ сварочная ~ welding apparatus
дизелді ~ дизельная ~ diesel (engine) plant
дизелді-электрлі бұрғылау ~-сы / дизель-электрическая буровая ~ diesel-electric drilling rig
дизельдік жетегі бар бұрғылау ~-сы / буровая ~ с дизельным приводом diesel power drilling rig
дозаторлық ~ дозаторная ~ batching plant
дінгекті мінбені көлденең жағдайда ~ / ~ мачтовой вышки в горизонтальное положение mast leveling
дінгекті мінбесі бар бұрғылау ~-сы / буровая ~ с мачтовой вышкой mast-type drilling rig
дінгекті негіздегі бұрғылау ~-сы / буровая ~ на свайном основании piling [pile-mounted] drilling rig
електі гидро циклонды ~ ситогидроциклонная ~ shale shaker-desander combination unit, mud cleaner
есептік үлгілеуші ~ расчетная моделирующая ~ simulator
жартылай батырылған теңіздің бұрғылау ~-сы / морская полупогружная буровая ~ semi-submersible offshore drilling unit
жарықтандырғыш ~ осветительная ~ light plant, lighting installation, lighting equipment
жеңіл түрдегі бұрғылау ~-сы / буровая ~ легкого типа light drilling rig
жер бетіндегі бұрғылау ~-сы / наземная буровая ~ land [onshore] drilling rig
жоғары қысымды ~ / ~ высокого давления high-pressure installation
жылжитын теңіз бұрғылау ~-сы / подвижная морская буровая ~ mobile offshore drilling unit, MODU
жылжыма бөлшектегі сорғы ~-сы / насосная ~ на салазках skid-mounted pump assembly
жылжыма бөлшекті ~ салазочная ~ skidding unit
жылжымалы ~ передвижная ~ mobile unit, mobile installation
жылжымалы бұрғылау ~-сы / передвижная буровая ~ mobile [portable] drilling rig
жылжытқыш бұрамалы бұрғылау ~-сы / шнековая буровая ~ auger drilling rig
жылжытқыш бұрамамен бұрғылауға арналған ~ / ~ для шнекового бурения auger drilling rig

жылу беретін ~ *отопительная* ~ heating installation
 зәкірлерді ~ / ~ *якорей* anchor setting
 зертханалық ~ *лабораторная* ~ lab(oratory) installation, laboratory-scale plant
 интегралды палубаның ~-сы / ~ *интегральной палубы* integral deck assembly
 кәсіпшілік ~-сы / *промысловая* ~ field installation
 кемелерден жүк түсіруге арналған ~ / ~ *для разгрузки кораблей* cargo discharging plant
 керілістің күштерін ~ / ~ *усилия натяжения* tension setting
 көбікті өрт сөндіргіш ~-сы / ~ *пенного пожаротушения* foam extinguishing installation
 көлбеу орналасқан бұрғылау ~-сы / *буровая наклонная* ~ slant rig
 көлбеу тіреуіштері бар өздігінен көтерілетін бұрғылау ~-сы / *буровая самоподъемная* ~ с наклонными опорами slant-leg jack-up rig
 көлденең жағдайдағы ~ / ~ *в горизонтальном положении* leveling
 көтерілетін дінгегі бар бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ с подъемной мачтой jack-knife rig
 криогенді ~ *криогенная* ~ cryogenic plant
 күкірттілігі жоғары табиғи газдарды тазалауға арналған ~ / ~ *для очистки высокосернистых природных газов* sour natural gas treatment [sweetening] plant
 күш беретін дизелді-электрлі ~ *силовая дизель-электрическая* ~ diesel electric power plant
 қазандық ~-сы / *котельная* ~ boiler plant, boiler installation
 қайраңдағы қалқымалы бұрғылау ~-сы / *плавучая шельфовая буровая* ~ floating offshore drilling rig, mobile offshore drilling unit
 қайраңдық ~ *шельфовая* ~ offshore installation
 қалқымалы бұрғылау ~-сы / *плавучая буровая* ~ floating drilling vessel, floating drilling unit, floating drilling rig
 қарсы қысымды (қыртыстың) өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения противодавления (пласта)* back-pressure control unit
 қуат беретін ~ *силовая* ~ power plant, power unit
 құбырсыз тереңнен соратын сорғыш ~ *глубинно-насосная беструбная* ~ pipeless deep-well [pipeless subsurface] pumping unit
 құммен атқылайтын ~ *пескоструйная* ~ blasting equipment, sandblast [sanding] apparatus
 қыздыру ~-сы / *нагревательная* ~ heating installation, heating plant, heating unit
 қыртысты гидравликалық ажыратуға арналған ~ / ~ *для гидравлического разрыва пласта* hydraulic fracturing [hydrofrac] unit
 қышқылдық ваннаның (ұңғыма оқпанында) ~-сы / ~ *кислотной ванны (в стволе скважины)* acid spotting
 механикалық жетегі бар бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ с механическим приводом mechanical rig truck-mounted drilling rig
 мұнай ваннасының ~-сы / ~ *нефтяной ванны* oil spotting (operation)

мұнай газ жинайтын ~ *нефтегазосборная* ~ oil-and-gas gathering plant
 мұнай кәсіпшілігіндегі ~ *нефтепромысловая* ~ oil-field plant
 мұнай құятын ~ *нефтеналивная* ~ oil-filling plant
 мұнай өлшейтін ~ *нефтезамерная* ~ oil-measuring unit
 мұнайды дайындауға арналған ~ / ~ для подготовки нефти crude (oil) treatment plant
 мұнайды кешенді дайындау ~-сы / ~ комплексной подготовки нефти complex crude (oil) treatment plant
 мұнайды күкіртсіздендіруге арналған ~ / ~ для обессеривания нефти oil desulfurization plant
 мұнайды құрғатуға арналған ~ / ~ для обезвоживания нефти oil dehydrating unit
 мұнайды тұзсыздандырғыш ~ / ~ обессоливания нефти oil desalting plant
 нәзік тазартуды (гидроциклонды) ~ / ~ тонкой очистки (гидроциклонная) desilter, silt master unit
 нивелирді ~ / ~ *нивелира* level set-up, level setting
 нөлге ~ / ~ на ноль balancing, zero adjustment, zero setting
 одоризациялы ~ *одоризационная* ~ odorizer
 өздігінен жүретін ~ *самоходная* ~ (self-)propelled unit
 өздігінен жүретін бұрғылау ~-сы / *самоходная буровая* ~ self-propelled drilling rig
 өздігінен көтерілетін бұрғылау ~ *самоподъемная буровая* ~ (СПБУ) jack-up drilling rig
 өздігінен көтерілетін бұрғылау ~-сы / *буровая самоподъемная* ~ self-elevating drilling rig
 өндірістік ~ *промышленная* ~ commercial [full-scale] plant
 өрт сөндіру ~-сы / ~ *пожаротушения* (fire) extinguishing installation
 өрттің алдын алу дабылын ~ / ~ *пожарной сигнализации* fire alarm installation
 пакерді ~ / ~ *пакера* setting of packer
 парафинсіздендеруге арналған автоматты ~ *автоматическая* ~ для депарафинизации automatic dewaxing unit
 платформалық бұрғылау ~-сы / *платформенная буровая* ~ platform rig
 платформаны нүктеге ~ / ~ *платформы на точке* platform installation on site
 пневмо басқаруы бар бұрғылау ~-сы / *буровая с пневмоуправлением* air-controlled drilling rig
 радиолокациялық ~ *радиолокационная* ~ radar
 рентгенді ~ *рентгеновская* ~ X-ray apparatus
 роторлық бұрғылау ~ *роторная буровая* ~ rotary drilling rig
 сарқынды суларды тазалауға арналған ~ / ~ для очистки сточных вод sewage treatment unit; (на море) depurator
 сейсмикалық барлауға арналған ~ / ~ для сейсмической разведки seismic prospecting assembly
 соққылап бұрғылауға арналған ~ / ~ для ударного бурения churn [percussion] drilling rig

соққылап-темір арқанмен бұрғылауға арналған ~ / ~ для ударно-канатного бурения cable-tool rig

соққылап-штангамен бұрғылауға арналған ~ / ~ для ударно-штангового бурения rod-tool rig

сорғы ~-сы / насосная ~ pump(ing) unit

сорғы топтық ~ насосная групповая ~ central pumping unit

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларды майлауға арналған ~ / ~ для смазки насосно-компрессорных труб tubing lubrication unit

су астында бұрғылау ~-сы / подводная буровая ~ underwater [subsea] drilling unit

су дайындағыш ~ / ~ водоподготовки water treatment plant

су тазалағыш ~ / ~ водоочистки water purification plant

суды қыздыратын ~ водоподогревательная ~ water warming plant

сулы өрт сөндіргіш ~-сы / ~ водяного пожаротушения water extinguishing installation

сұйықпен өрт сөндіретін ~ / ~ жидкостного пожаротушения fluid extinguishing installation

сұққының арғы жағына оттықты ~ / ~ свечей за палец stacking of pipes

сүңгуіршілердің көмегімен құрал-жабдықты ~ / ~ оборудования с помощью водолазов diver-assist installation

сүңгуіршілердің көмегінсіз құрал-жабдықты ~ / ~ оборудования без помощи водолазов di-verless installation

сынақтағы ~ испытательная ~ test unit, test station

сіңіріп алу ~-сы / абсорбционная ~ absorption plant

тәжірибелік ~ опытная ~ pilot installation

теңіз ~-сы / морская ~ offshore installation

теңіз түбіне тіреліп тұратын бұрғылау ~-сы / буровая ~, опирающаяся на морское дно bottom-supported offshore drilling unit

теңіздік негіздерді ~ / ~ морских оснований setting-up of offshore platforms

теңіздің автономиялы бұрғылау ~-сы / морская автономная буровая ~ self-contained offshore drilling unit

теңіздің бұрғылау ~-сы / морская буровая ~ offshore [marine] drilling unit, offshore [marine] drilling rig

теңіздің бір тіреуішті бұрғылау ~-сы / морская буровая одноопорная ~ monopod drilling rig

теңіздің жылжымалы пайдаланылатын ~-сы / передвижная морская эксплуатационная ~ mobile production rig

теңіздің зәкірмен шынжырланған бұрғылау ~-сы / морская заякоренная буровая ~ immobile offshore drilling rig

теңіздің өздігінен көтерілетін бұрғылау ~-сы / морская самоподъемная буровая ~ jack-up drilling unit

теңіздің түбін бұрғылауға арналған ~ / ~ для бурения дна моря seabed drilling rig

тереңнен соратын сорғыш ~ глубинно-насосная ~ deep-well [subsurface] pumping unit

термиялық бұрғылауға арналған ~ / ~ для термического бурения piercing drilling rig

тоназытқыш ~ *холодильная* ~ refrigeration unit

топталған ~ *групповая* ~ group unit

топтық жетекке арналған (сорғы ұңғымалары) күш беретін ~ *силовая* ~ для группового привода (насосных скважин) central jack [central pumping power] plant

топырақты іріктеуге арналған су асты ~-сы / *подводная* ~ для отбора грунта seabed soil sampling rig

турбо ауа сығымдағыш ~ *турбокомпрессорная* ~ turboblower station

тұрақты бұрғылау ~ *стационарная буровая* ~ fixed drilling rig

тұщыландырғыш ~ *опреснительная* ~ (water-)desalinating plant

түйірмен атқылайтын ~ *дробеструйная* ~ blasting equipment

түпкі топырақ сынамасын іріктеуге арналған ~ / ~ для отбора проб донного грунта seabed soil sampling rig

тіреуіш тақтасы бар өздігінен көтерілетін бұрғылау ~-сы / *буровая самоподъемная* ~ с опорной плитой mat supported jack-up drilling rig

тіреуішті ~ / ~ *опор* support erection

тіркемеге құрастырылған бұрғылау ~-сы / *буровая* ~, *смонтированная на прицепе* trailer-mounted drilling rig

ұнтақпен өрт сөндіру ~ / ~ *порошкового пожаротушения* dry powder extinguishing installation

ұңғыма оқпанын зерттеуге арналған телевизиялық ~ *телевизионная* ~ для исследования ствола скважины downhole television unit

ұңғымаға арналған өлшеуіш ~ *замерная* ~ для скважин well tester, well measuring unit

ұңғымалардың пісіп-жетілуіне арналған ~ / ~ для *свабирования скважин* (well) swabbing unit

ұңғыманы жер астында жөндеуге арналған ~ / ~ для *подземного ремонта скважин* well-service [well-servicing] unit, well-service rig

ұңғыманы жөндеуге арналған ~ / ~ для *ремонта скважин* well-service rig, well-service [well-servicing] unit

ұңғыманы күрделі жөндеуге арналған ~ / ~ для *капитального ремонта скважин* well workover rig

ұңғыманы күрделі жөндеуге арналған өздігінен жүретін ~ *самоходная* ~ для *капитального ремонта скважин* self-propelled working [carrier (work-over)] rig

ұңғыманы қышқылмен өндеуге арналған сорғы ~-сы / *насосная* ~ для *кислотной обработки скважин* acid-treatment pumper

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing landing

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын майлауға арналған ~ для *смазки обсадных труб* casing lubrication unit

ұңғыманың жұмыс параметрлерін өлшеуге арналған ~ / ~ для *измерения параметров работы скважины* well test station, well measuring unit

ұсақ ұнғымаларды бұрғылауға арналған ~ / ~ для бурения мелких скважин
slim-hole rig

үлгілейтін ~ моделирующая ~ simulator

цементтеуге (ұнғыманы) арналған ~ / ~ для цементирования (скважин)
cementing unit

цементті көпірді ~ / ~ цементного моста placing of cement plug

шаңнан айықтыратын ~ обеспыливающая ~ dust catcher, dust-collecting plant

шығыр түріндегі ~ / ~ блочного типа sectionalized [skid-mounted] unit

ірі шығырлы бұрғылау ~-сы / крупноблочная буровая ~ large-section drilling
rig

электрлі бұрғылау ~ электрическая буровая ~ electric drilling rig

электрлі құрғататын ~ электрообезвоживающая ~ electric oil dehydrator

электрлі парафинсіздендіретін ~ электродепарафинизационная ~ electric
de-waxing unit

электрлі тұзсыздандыратын ~ электрообессоливающая ~ electric desalting
plant

электрлі эмульсиясыздандыратын ~ электродеэмульсационная ~ electrical
de-mulsificator

ҚОНДЫРМА (кемеде) **надстройка** (на судне) superstructure

ҚОҢЫРАУ **колокол** bell

адамдарды тасымалдауға арналған (су асты құрал-жабдығының сағасы)
~ / ~ для транспортировки людей (к подводному устьевому оборудованию)
personnel transfer bell

газгольдердің ~-ы / ~ газгольдера gas-holder bell

жүзетін ~ плавающий ~ floating bottom

пайдалану ~-ы / ловильный ~ bell socket, box tap, die collar

су асты құрал-жабдығын тексеруге арналған сүңгуірші ~-ы / водолазный ~
для осмотра подводного оборудования control chamber

сүңгуірші ~-ы / водолазный ~ diving bell

ылғалды газгольдердің ~-ы / ~ мокрого газгольдера floating bell

ҚОҢЫРАУ-КАЛИБР **колокол-калибр** gage die collar, gage die coupling

ҚОҢЫРАУ-ФРЕЗЕР **колокол-фрезер** milling die collar, milling die coupling

ҚОПАНУ **взрывать** blast, shoot, blow up, detonate, explode

ҚОР I резерв reserve

апаттық ~ аварийный ~ emergency reserve

ҚОР II (РЕСУРС) **ресурс** resource

газдың ~-лары / газовые ~ы gas resources

жөндеу аралық ~ межремонтный ~ overhaul period

кепілдік (техникалық) ~ гарантийный (технический) ~ guaranteed life

мұнай мен газдың ~-лары / ~ы нефти и газа oil and gas resources

мұнайдың ~-лары / нефтяные ~ы oil resources

шикізаттық ~-лар / сырьевые ~ы resources of raw materials

энергетикалық ~-лар / энергетические ~ы power resources

ҚОР III фонд stock, reserve

айналмалы ~-лар / *оборотные* ~ы current [working] capital
ескі ұңғымалардың ~ы / ~ *старых скважин* old well stock
негізгі ~-лар / *основные* ~ы capital funds, capital investments
негізгі өндірістік ~-лар / *основные производственные* ~ы fixed capital stock
резервтегі ~-лар / *резервные* ~ы emergency [reserve] funds
салынып жатқан ұңғымалардың ~ы / ~ *строящихся скважин* stock of wells
under construction
ұңғымалардың ~ы / ~ *скважин* well stock
ұңғымалардың жұмыс істемей тұрған ~ы / ~ *простаивающий* ~ *скважин*
non-operating well stock, non-operating well reserve
ұңғымалардың игерілетін ~ы / *осваиваемый* ~ *скважин* stock of wells under
test
ұңғымалардың қолданыстағы ~ы / *действующий* ~ *скважин* producing
well stock
ұңғымалардың пайдаланылатын ~ы / *эксплуатационный* ~ *скважин*
operating well stock

ҚОРАМА ҚАЛЫП *опалубка* encasing, shutter(ing), forms
ағаштан жасалған ~ *деревянная* ~ timber shutter, timber forms
бетонға арналған ~ / ~ *для бетона* casing
жылжымалы ~ *скользящая* ~ slip forms
қалқанды ~ *щитовая* ~ panel forms
құрастырылып-сөгілетін ~ *разборная* ~ knock-down forms
мүкамалдық ~ *инвентарная* ~ traveling forms
сіңіріп алатын ~ *абсорбирующая* ~ absorbent shutter

ҚОРҒАУ I *защита* protection
автоматты ~ *автоматическая* ~ automatic protection
анодты (мүжілуден) ~ *анодная* ~ (*от коррозии*) impressed-current (anodic)
protection
апаттық ~ *аварийная* ~ emergency shutdown control
атмосфераның ықпал етуінен ~ / ~ *от атмосферного воздействия*
weather protection
жарылыстардан ~ / ~ *от взрывов* explosion protection
жұмыс істейтін қызметкерлерді ~ / ~ *обслуживающего персонала*
personnel protection
жүктемеден ~ / ~ *от перегрузки* overload protection
жылумен ~ *тепловая* ~ thermal protection
көзді ~ / ~ *глаз* eye protection
қосымша релелік ~ *релейная резервная* ~ back-up protection
құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipe protection
магний анодтарын қолдану арқылы мүжілуден ~ / ~ *от коррозии с приме-*
нением магниевых анодов sacrifice (corrosion) protection
мүжілуге қарсы ~ *антикоррозионная* ~ corrosion protection, corrosion
prevention
мүжілуден ~ / ~ *от коррозии* corrosion prevention, corrosion protection

от пен газдан ~ / ~ *от огня и газа* fire and gas protection
 өртке қарсы ~ *противопожарная* ~ fire protection
 өрттен бәсең ~ *пассивная* ~ *от пожара* passive fire protection
 релелік ~ *релейная* ~ relay protection
 рентген сәулелеріне шалдығудан ~ / ~ *от облучения рентгеновскими лучами* X-ray protection
 токпен ~ *токовая* ~ current protection
 уақытты тәуелсіз ұстап тұру арқылы релелік ~ *релейная* ~ *с независимой выдержкой времени* definite time graded protection
 цемент ерітіндісімен ~ / ~ *цементным раствором* grout protection
 шайып кетуден ~ / ~ *от размыва* wash-out protection
 электрмен ~ *электрическая* ~ electric protection
ҚОРҒАУ ІІ (ҚОРШАУ ЖАСАУ) ограждение railing, rails; (safe)guard, shield, fence
 доғалық ~ *дуговое* ~ arched guard
 қорғаныштық ~ *защитное* ~ protective enclosure, protective guard, safeguard, guard rails
 леерлі ~ *леерное* ~ rails
 металлдан жасалған ~ *металлическое* ~ steel guard
 сыйымдылық ыдысының қақпағын ~ / ~ *крыши резервуара* tank roof railing
 ұласпалы берілісті ~ / ~ *цепной передачи* chain guard
ҚОРҒАУ ІІІ (САҚТАУ) охрана:
 газдың басы артық қорын ~ / ~ *запасов газа* gas conservation
 еңбекті ~ / ~ *труда* labor protection
 жер қойнауын ~ / ~ *недр* conservation of mineral resources
 қоршаған ортаны ~ / ~ *окружающей среды* environment control, environment protection
 өрттен ~ *пожарная* ~ fire-fighting service
 су ресурстарын ~ / ~ *водных ресурсов* water resources conservation
 табиғат байлықтарын ~ / ~ *природных богатств* conservation of natural resources
ҚОРЕКТЕНДІРГІШ питатель feeder
 автоматты ~ *автоматический* ~ self-feeder
 бункерлі ~ *бункерный* ~ bin feeder
 мөлшерлейтін барабанды ~ *дозирующий барабанный* ~ drum rotary feeder
 таразылы ~ *весовой* ~ weight feeder
 ұнтақты ~ *порошковый* ~ powder feeder
 шөмішті ~ *ковшовый* ~ scoop feeder
ҚОРЕКТЕНДІРУ питать:
 отынмен ~ / ~ *топливом* fuel
 электр энергиясымен ~ / ~ *электроэнергией* supply
ҚОР ҚАЙТЫМЫ фондоотдача yield of capital investments, capital productivity
ҚОР СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ фондоемкость capital intensity

ҚОРШАЛУ (ЖАБЫНУ) покрываться:

мүжілумен ~ / ~ *коррозией* corrode

мұзбен ~ / ~ *льдом* ice

ҚОРЫС пльвун drift [running] sand, quicksand

ҚОРЫТПА сплав alloy

вольфрам карбидінің ~-сы / ~ *карбида вольфрама* tungsten-carbide alloy

негізгі құрауыш сапасында вольфрамы бар ~ / ~ *с вольфрамом в качестве основного компонента* tungsten alloy

ҚОРЫТЫНДЫ (ТҰЖЫРЫМ) заключение:

сарапшының ~-сы / ~ *эксперта* expert's findings

инженерлік-геологиялық ~ *инженерно-геологическое* ~ engineering geological estimate

ҚОСАЛҚЫ МЕРДІГЕР субподрядчик subcontractor

ҚОСҚЫШ включатель circuit closer, switch

ҚОСПА I (АРАЛАСҚАН) примес/ь:

бөгде механикалық ~-лар / ~ *посторонние механические* ~и foreign solids

механикалық ~-лар / *механические* ~и mechanical admixtures

пайдалануға ~ / ~ *в эксплуатацию* commission

ұңғыманы пайдалануға ~ / ~ *скважину в эксплуатацию* bring in a well

химиялық ~-лар / ~ *химические* ~и chemical impurities

іске ~ / ~ *в действие* commission

ҚОСПА II (ҚОСЫНДЫ) смесь blend, mixture

антифриздік ~ *антифризная* ~ antifreeze mixture

бетонды ~ *бетонная* ~ concrete mixture

газ ауа ~-сы / *газовоздушная* ~ air-gas mixture

гелий-оттекті ~ *гелиево-кислородная* ~ helium-oxygen mixture

демалу ~-сы / *дыхательная* ~ breathing mixture

жанармайдағы ауаның ~-сы / ~ *воздуха с горючим* air-fuel mixture

жаңадан төселген бетон ~-сы / *свежеуложенная бетонная* ~ fresh concrete mixture

жүдеу бетон ~-сы / *тощая бетонная* ~ poor concrete mixture

құрамында цементі өте аз құмдауытты-цементті ~ *песчано-цементная* ~ с низким содержанием цемента lean cement mixture

мұнай газға төзімді ~ *нефтегазостойкая* ~ oil and gas resistant compound

мұнай цементті ~ *нефтецементная* ~ oil-cement mixture

октанол мен судың ~-сы / ~ *октанола и воды* octanol and water mixture

ҚОСПА-БАЮЛАТҚЫШ добавка-замедлитель retarder

ҚОСПА-ЖЫЛДАМДАТҚЫШ добавка-ускоритель accelerator

ҚОСПА-ҚОЮЛАТҚЫШ добавка-загуститель thickener

ҚОСПАЛАУЫШ (ҚАТЫНАСТЫРҒЫШ) смеситель blender, mixer

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic mixer

кезеңді түрде әрекет ететін ~ / ~ *периодического действия* batch blender

қалақты ~ *лопастной* ~ paddle [arm] mixer

тесілген ~ *дырчатый* ~ perforated mixer

ҚОСУ I вводить:

іске ~ / ~ в действие commission

пайдалануға ~ / ~ в эксплуатацию commission

ұңғыманы пайдалануға ~ / ~ скважину в эксплуатацию bring in a well

ҚОСУ II включать 1. close, engage, switch in, switch on, put in, throw in, start, turn on, energize, cut in 2. (тау жыныстары жөнінде – о горных породах) include

ауа сығымдағышты ~ / ~ компрессор turn on a compressor

жалғастырғышты ~ / ~ муфту throw in [engage] a clutch

қайталап ~ / ~ повторно reset, reclose

қозғалтқышты ~ / ~ двигатель start [fire] an engine

куат көзін ~ / ~ питание energize

тежегішті ~ / ~ тормоз set [put on, apply] the brake

тоқты ~ / ~ ток energize

трансмиссияны ~ / ~ трансмиссию put in [throw into] gear

эл. қатарластыра ~ / ~ параллельно эл. connect in parallel, connect in shunt

эл. реттілікпен ~ / ~ последовательно эл. connect in series

электр қозғалтқышын ~ / ~ электрический двигатель switch on [switch in, turn on, energize, cut in] electric motor

электр шынжырын ~ / ~ электрическую цепь close an electric circuit

ҚОСЫЛУ соединени/е 1. connection, joint, junction, union 2. хим. compound

«қарлығаштың құйрығымен» ~ / ~ «ласточкинým хвостом» dovetail joint

45° бұрышпен ~ / ~ под углом 45° miter joint

айқастыра ~ ~ внахлестку lap butt

алып-салмалы сырықтардың көмегімен ~ / ~ при помощи вставных стержней sledge pin connections

бекітпелік бұрандамен ~ / ~ с замковой резьбой box

бөлшектердің ~-ы / ~ частиц aggregation

бұрышпен ~ / ~ под углом angle joint

бір нүктеге тоғысқан бірнеше элементтердің ~-ы / ~ нескольких элементов, сходящихся в одной точке cluster joint

газды дәнекерлеумен орындалған ~ / ~, выполненное газовой сваркой gas-welded joint

доғалық дәнекерлеумен орындалған ~ / ~, выполненное дуговой сваркой arc-welded joint

жапсарда ~ / ~ встык abutment joint, butt joint

жерлестірумен ~ / ~ с заземлением эл. ground connection

жұлдызбен ~ / ~ звездой эл. star connection

құбыр желісіндегі құбырлардың ~-ы / ~ труб в трубопроводе conduit joint

құбыр желісіндегі өрмелердің ~-ы / ~ плетей трубопровода tie-in

құбырлардың ~-ы / ~ труб pipe connection

құбырлардың кең қоныштармен ~-ы / ~ труб раструбом bell and spigot joint

құбырлардың муфтамен ~-ы / ~ труб с муфтой muff joint

кұбырлардың муфтамен немесе кең қоныштармен ~-ы / ~ *труб муфтами* или *раструбами* socket-and-spigot joint

майлы қатардың ~-ы / ~ *жирного ряда* fatty compound

өзара дәнекерленген екі құбырдан тұратын ~ / ~, *состоящее из двух сваренных между собой труб* jointer

реагенттің ықпал етуімен эмульсиядағы мұнай тамшыларының ~-ы / ~ *нефтяных капель эмульсии под действием реагента* coalescence

суды бөлетін бағананың ~-ы / ~ *водоотделяющей колонны* (marine) riser connector

сүмен ~ / ~ *с водой* aqutation

сыртқы бұрандамен ~ / ~ *с наружной резьбой* male joint

түйрегіштерді кескеннен кейін босағандардың ~-ы / ~, *освобождающеся после срезания штильки* shear pin-type safety joint

ұстап қалусыз ~ / ~ *без заедания* non-galling connection

ұстатылатын тігістермен ~ / ~ *прихваточными швами* tack-welded

үшбұрышпен ~ / ~ *треугольником* эл. delta connection

хош иісті қатарлардың ~-ы / ~ *ароматического ряда* aromatic compound

шлангтердің ~-ы / ~ *шлангов* hose connection

ілгешекпен ~ / ~ *с защелкой* bayonet joint

ішкі бұрандамен ~ / ~ *с внутренней резьбой* female joint

ҚОСЫП ЖІБЕРУ *включение* 1. closing, connection, engagement, starting 2. геол. nodule, spot; inclusion, incorporation

графитті ~ / ~ *графита* carbon spot

жайымен ~ *плавное* ~ smooth [gradual] engagement

жалғастырғышты ~ / ~ *муфты* clutch engagement

жынысты ~ *породное* ~ fampr

қалдықты ~ *остаточное* ~ residual nodule

қатты жынысты ~ / ~ *крепкой породы* bastard

минералды ~ *минеральное* ~ concretion, mineral spot

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil inclusion

сервомеханизмнің көмегімен ~ / ~ *при помощи сервомеханизма* power shifting

тұтқаны ~ / ~ *рычага* engaging the lever *куполообразное*

шатырда ~ / ~ *в кровле* bell

эл. бір ізділікпен ~ *последовательное* ~ эл. series connection

эл. қатарластыра ~ *параллельное* ~ эл. parallel connection

ҚОЮ *густой* dense; thick

ҚОЮ ДЭНДІ *густозернистый* close-grained, densely grained

ҚОЮЛАНДЫРУ (ҚОЙЫЛТУ) *сгущение*:

ұңғыма торкөзін ~ / ~ *сетки скважины* densening of well pattern

ҚОЮЛАНУ I *густеть* solidify; thicken

ҚОЮЛАНУ II *загустевание* jelling, gelation; solidification, thickening

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil gelation

цемент ерітіндісінің ~-ы / ~ *цементного раствора* cement slurry thickening

Қатып жатқан сазды ерітінді (**ҚСЕ**) отверждаемый глинистый раствор (**ОГР**) time setting clay

Құбыр желісінің соңындағы манифольд (**ҚСМ**) манифольд конца трубопровода (**МКТ**) pipeline end manifold (**PLEM**)

ҚУАТ I заряд charge

байланысқан ~ *связанный* ~ bound charge

бұрғылайтын жарылыс ~-ы / *буровой подрывной* ~ borehole charge

еркін ~ *свободный* ~ free charge

нүктелі ~ *точечный* ~ point charge

өзіндік ~ *собственный* ~ self-charge

статикалық ~ *статический* ~ electrostatic charge

тереңге салынған ~ *глубоко заложенный* ~ deep seated charge

ұзартылған ~ *удлиненный* ~ extended charge

ұңғыма ~-ы / *скважинный* ~ deep-hole charge

шоғырландырылған ~ *сосредоточенный* ~ concentrated charge

ҚУАТ II мощность 1. power, capacity 2. (ат күшімен – *в лошадиных силах*) horsepower 3. (қыртыстың қалыңдығы – *толщина пласта*) thickness, magnitude

~механикалық жоғалтулар -ы / ~ *механических потерь* friction horsepower

ағыстардың ~-ы / ~ *потока* rate of flow

апатты ~ *аварийная* ~ emergency power

ауа сығымдағыш ~-ы / ~ *компрессора* compressor output horsepower

базистік ~ *базисная* ~ base power

бос жүрістің ~-ы / ~ *холостого хода* shut-off capacity

бұрғы жүкшығырының ~-ы / ~ *буровой лебедки* drawworks horsepower

бұрғы сорғышының ~-ы / ~ *бурового насоса* mud pump power

бұрғылау қашауындағы ~ / ~ *на буровом долоте* drilling bit horsepower

бұрғылау қашауындағы гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ *на буровом долоте* hydraulic horsepower at drilling bit

бұрғылау қашауындағы механикалық ~ *механическая* ~ *на буровом долоте* drilling bit horsepower

біліктегі ~ / ~ *на валу* power shaft horsepower

біліктік ~ *приводная* ~ input power

бір сәттік ~ *мгновенная* ~ instantaneous power

газға қанығу ~-ы / ~ *газонасыщения* gas saturation capacity

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic power

гидравликалық жетектің ~-ы / ~ *гидравлического привода* hydraulic drive-power

дыбыстың ~-ы / ~ *звука* sound [acoustic] power

есептік ~ *расчетная* ~ rated capacity, actual output, design horsepower

жыныстарды жауып отыратын ~ / ~ *перекрывающих пород* overlying rock thickness

жыныстардың ~-ы / ~ *пород* thickness of rock

индикаторлы ~ *индикаторная* ~ indicating power

кен шоғырының ~-ы / ~ *залежи* reservoir [pay] thickness
кенді ұңғыма ~-ы / *забойная* ~ power on bottom-hole
көкжиектің ~-ы / ~ *горизонта* horizon thickness
көрсетілген ~ *номинальная* ~ nominal capacity, rated power
көрсетілген тұтынылатын ~ *номинальная потребляемая* ~ rated input (power)
көрінетін ~ *видимая* ~ apparent [observed] thickness
кранның көрсетілген ~-ы / *номинальная* ~ *крана* crane rating
кіретін жерлегі ~ / ~ *на входе* input power
кіру ~-ы / *входная* ~ input power
қажет етіліп отырған ~ *потребная* ~ power demand
қалыпты ~ *нормальная* ~ rated output
қозғалтқыштың ~-ы / ~ *двигателя* engine capacity, engine horsepower
қолдағы бар ~ *располагаемая* ~ available output
қондырғының ~-ы / ~ *установки* plant [rig, unit] capacity
қыртыстардың жалпы ~-ы / *общая* ~ *пластов* aggregate bed [total formation] thickness
қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* bed [formation] thickness
қыртыстың ақиқи ~-ы / *истинная* ~ *пласта* true bed [true formation] thickness
қыртыстың келтірілген ~-ы / *приведенная* ~ *пласта* reduced bed thickness
қыртыстың мұнайға қаныққан ~-ы / *нефтенасыщенная* ~ *пласта* thickness of oil-bearing formation
қыртыстың орташа өлшенген ~-ы / ~ *средневзвешенная* ~ *пласта* weighted mean bed thickness
қыртыстың суға қаныққан ~-ы / *водонасыщенная* ~ *пласта* thickness of water-saturated formation
қыртыстың тиімді ~-ы / *эффективная* ~ *пласта* effective bed thickness
қыртыстың іс жүзіндегі ~-ы / ~ *фактическая* ~ *пласта* actual bed thickness
меншікті ~ *удельная* ~ power density, specific power
муфтадағы ~ / ~ *на муфте* coupling
мұнайға қанығу ~-ы / ~ *нефтенасыщения* oil saturation capacity
орнатылған ~ *установленная* ~ installed capacity, installed power
орташа ~ *средняя* ~ average [mean] power
өндірістік ~ *производственная* ~ productive capacity
өнімді қыртыстың ~-ы / ~ *продуктивного пласта* productive formation thickness
өнімді қыртыстың жалпы ~-ы / *общая* ~ *продуктивного пласта* net productive (formation) thickness
пайдаланылатын ~ *используемая* ~ useful efficiency
пайдалы ~ *полезная* ~ useful [effective] power; (*в лошадиных силах*) effective [actual] horsepower
резервтік ~ *резервная* ~ reserve [standby] power, spare capacity
рұқсат етілген ~ *допустимая* ~ power-carrying capacity
салмақ бірлігіне шаққандағы ~ / ~ *на единицу массы* power-to-weight ratio

сәулеге түсіру ~-ы / ~ облучения exposure rate
суіріккіш көкжиектің ~-ы / ~ водоносного горизонта thickness of water-bearing horizon

сынақ кезіндегі ~ / ~ на испытании trial horsepower
сырттай солай көрінетін ~ кажущаяся ~ apparent output
тарту ~-ы / тяговая ~ tractive power, tow rope horsepower
тежеудің тиімді ~-ы / эффективная ~ торможения effective brake power
тежеуіштік ~ тормозная ~ brake horsepower
тиімді ~ эффективная ~ actual efficiency, actual output
толық ~ полная ~ total power
турбинаның ~-ы / ~ турбины turbine capacity
тұжырымдалатын ~ подводимая ~ input power
тұтынылатын ~ потребляемая ~ demand [consumption] power
тікелей бұрғылауда шығындалатын ~ / ~ расходуемая непосредственно на бурение power used in actual drilling

тіркемелік ~ буксировочная ~ tow-rope horsepower
шағылыстыру ~-ы / ~ излучения radiating [emissive] power
шекті ~ предельная ~ ultimate power
шығатын жердегі ~ / ~ на выходе output power
шығу ~-ы / выходная ~ output power
ысытып қыздыру ~-ы / ~ подогрева heater power
ілгекті ~ крюковая ~ hook horsepower
ілмектегі ~ / ~ на крюке hook horsepower
іс жүзіндегі ~ действительная ~ actual efficiency, real power
электр ~-ы / электрическая ~ electric power
ҚУАТ Ш энергия energy, power
гидроэлектр ~-ы / гидроэлектрическая ~ hydroelectric power
еркін ~ свободная ~ free energy
заттың ауыспалы кезеңінің ~-ы / критическая ~ threshold energy level
кинетикалық ~ кинетическая ~ (молота) drop energy
қашауға жеткізіліп тартылған ~ подведенная к долоту ~ bit energy, energy input at the bit

қыртыстық ~ пластовая ~ reservoir energy
пайдалы ~ полезная ~ useful power, useful energy
соққы ~-ы / ~ удара blow energy
үстіңгі бет ~-ы / поверхностная ~ surface [interfacial] energy
ҚУАТ БЕРУ питание delivery, feed(ing); (электр энергиясымен – электроэнергией) supply
автоматты ~ автоматическое ~ automatic feed
желіден ~ / ~ от сети mains supply
энергиядан ~ / ~ энергией delivery of energy

ҚУАТТЫ мощный (қозғалтқыш, қондырғы туралы – о двигателе, установке) heavy

ҚУЫС I полость cave, chamber

жыныстағы ~ / ~ в породе bag

мұздататын ~ охлаждающая ~ cooling jacket

штоксыз ~ беситоковая ~ blind side

штокты ~ штоковая ~ rod side

ішкі ~ внутренняя ~ shank bore

ҚУЫС ІІ (ҚАЯУ) (металлда болатын) **раковин/а** (в металле) bubble, cavity, pit, flaw

қабыршақтан болатын ~-тар / ~ы от окалины scale pits

қож ~-ы / шлаковая ~ slag blow-hole

құмдағы ~ песочная ~ sand hole

мүжілуден болатын ~ коррозионная ~ corrosion cavity

нүктелі ~ точечная ~ pin hole

отыру (металлда) ~-ы / усадочная ~ (в металле) contraction [shrinkage] cavity, shrink(age) hole

ҚУЫС БҰРҒЫ (ҚУЫС ҚҰЛАҚ) шуп feeler (gage), sound

ҚҰБЫЛНАМА компас compass

алыстан басқарылатын ~ дистанционный ~ transmitting compass

гироскопиялық ~ гироскопический ~ gyroscopic compass

магнитті ~ магнитный ~ magnetic compass

тау-кен ~-сы / горный ~ dip(ping) compass, dip needle

ҚҰБЫР (МҰРЖА, ТҮТІК) (ұңғыманы ұстап тұру құбыры, бағанасы) **труб/а** pipe, tube; (обсадная труба, колонна) casing

ақауы табылған ~ отбракованная ~ used pipe

алты қырлы кесікті жетекші ~ ведущая ~ шестигранного сечения hexagon(al) kelly

алюминийлі ~ алюминиевая ~ aluminum pipe

алюминийлі бұрғылау ~-ы / алюминиевая бурильная ~ aluminum drill pipe

арыны жоқ ~ безнапорная ~ nonpressure pipe

асбоцементті ~ асбоцементная ~ asbestos-cement pipe

ауа алып келетін ~ воздухоподводящая ~ air inlet [air intake] pipe

ауаны үрлеу арқылы бұрғылау кезіндегі шығарып тастау ~-ы / выкидная ~ при бурении с продувкой воздухом blooey [blooie] line

ауырлатылған бұрғылау (АБҚ) ~-ы / утяжеленная бурильная ~ (УБТ) drill collar

аэродинамикалық ~ аэродинамическая ~ aerodynamic [wind] tunnel

аяқтары сыртына қарай отырғызылған сорғы-ауа сығымдағыш ~-лар / насосно-компрессорные ~ы с высаженными наружу концами external upset tubing

аяқтары ішіне қарай отырғызылған сорғы-ауа сығымдағыш ~-лар / насосно-компрессорные ~ы с высаженными внутрь концами internal upset tubing

аяқтарымен отырғызылған ұңғыманы ұстап тұратын ~-лар / обсадные ~ы с высаженными концами upset-end casing

аяқтарымен сыртқа қарай отырғызылған бұрғылау ~-ы / бурильная ~ с высаженными наружу концами external upset drill pipe

аяқтарымен ішіне қарай отырғызылған бұрғылау ~-ы / *бурильная ~ с вы-*
саженными внутрь концами internal upset drill pipe
бағананың тиянақ қалыпты ~-ы / *баумачная ~ колонны* shoe string
бағанды ~ *колонковая ~ core* barrel
бағанды жадағай ~ *колонковая одинарная ~ single-tube core* barrel
бағыттаушы ~ *направляющая ~ guide tube*; (ұңғымада – в скважине)
conductor (pipe)
бағыттаушы ~ *ориентирующая ~ orienting* sub
бекітпесіз бұрғылау ~-ы / *бурильная беззамковая ~ integral joint* drill pipe
беріктігі жоғары ~ *высокопрочная ~ high-strength* pipe
беріктігі жоғары көп қабатты ~ *высокопрочная многослойная ~ high-*
strength laminar pipe
болат ~ *стальная ~ steel* pipe
бұқтырмасы бар ~ / ~ с *заглушкой* blank-flanged pipe
бұрандасы бар ~ / ~ с *резьбой* threaded pipe
бұрғылау (БҚ) ~-ы / *бурильная ~ (БТ)* drill(ing) pipe, DP
бұрғылау ерітіндісіне арналған өткізгіш қақпақшалары бар ауырлатылған
бұрғылау ~-ы / ~ *утяжеленная бурильная ~ с перепускными клапанами для*
бурового раствора mud collar
бұрғылау үшін ыңғайландырылған сорғы-ауа сығымдағыш ~-лар / *насо-*
сно-компрессорные ~ы, приспособленные для бурения drill tubing
бұрын пайдалануда болған ~ / ~, *бывшая в употреблении* second-hand pipe
бүйір тесіктері жоқ ~ / ~ *без боковых отверстий* blank pipe
бір ұшында муфтасы және екінші ұшында ниппелі бар ~ / ~ с *муфтой на*
одном конце и ниппелем на другом pin-to-box type pipe
біріктірмемен бірге орындалған сорғы-ауа сығымдағыш ~ *насосно-ком-*
прессорная ~ с выполненными заодно соединениями integral connection tubing
газ шығаратын ~ *выхлопная ~ exhaust* pipe
газды алып кететін ~ *газоотводная ~ gas outlet* pipe
гидравликалық жылтыр ~ *гидравлически гладкая ~ smooth* pipe
дәнекерленіп біріктірілген аяқтары бар бұрғылау ~-ы / *бурильная ~ с при-*
варенными соединительными концами drill pipe with welded-on tool joints
дәнекерлеуші ~ *сварная ~ welded* pipe
дәнекерлеуші ұзына бойғы-тігісті ~ *сварная продольно-шовная ~*
longitudinally welded pipe
дәнекерлеуші шиыршықты-тігісті ~ *сварная спирально-шовная ~ spirally*
welded pipe
диаметрі ұлғайтылып ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *утяжеленная буриль-*
ная ~ увеличенного диаметра oversized drill collar
екі кең қонышты жетекші ~ *ведущая двухраструбная ~ double box-end* kelly
екінші мәрте пайдаланылатын ~ *вторично используемая ~ salvage* pipe
ернемегі бар ~ / ~ с *фланцем* flanged pipe
жабулы ~ *покрытая ~ coated* pipe
жалпы тағайындалудағы ~-лар / ~-ы *общего назначения* conventional pipes

жаншылған ~ *выдавленная* ~ extruded pipe
 жапсарлас дәнекерленген ~ / ~, *сваренная встык* butt-welded pipe
 желдеткіш ~ *вентиляционная* ~ vent pipe
 жеңілдетілген ~ *облегченная* ~ light-wall pipe
 жетекші ~ *ведущая* ~ kelly, grief stem
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure pipe
 жуылатын ~ *промывочная* ~ washover pipe, washpipe
 жұмыс ~-ы / *рабочая* ~ kelly, drill stem
 жүк арту ~-ы / *загрузочная* ~ cargo pipe
 жылдам бұралып алынатын ~ *быстрозвинчиваемые* ~-ы quick-screwed pipes
 жылтыр ~ *гладкая* ~ plain-end pipe
 зәкірлі ~ *якорная* ~ hawse pipe
 икемді ~ *гибкая* ~ flexible pipe
 икемді бұрғылау ~-ы / *бурильная гибкая* ~ flexible [reelable] drill pipe
 икемді сорғы-ауа сығымдау ~-лары / *гибкие насосно-компрессорные* ~ы
 endless tubing
 иілген ~ *погнутая* ~ crooked pipe
 иінді ~ *коленчатая* ~ elbow, knee
 кәріздік ~ *канализационная* ~ sewage [sewer] pipe
 келтіруші ~ *подводящая* ~ inlet pipe
 кең қонышты ~ *раструбная* ~ slip-joint [inserted-joint] pipe
 кері қарай жуылатын бұрғылауға арналған бағанды ~ *колонковая* ~ для бу-
 рения с обратной промывкой reverse-circulation core barrel
 коллекторлы ~ *коллекторная* ~ manifold (pipe)
 көп қабатты ~ *многослойная* ~ multilayer [laminar] pipe
 көтеруші ~ *подъемная* ~ rising pipe
 көтеруші икемді ~-лар / *подъемные гибкие* ~ы reeling tubing
 көтеріп тұратын ~ *несущая* ~ supporting pipe
 кіру ~-ы / *входная* ~ inlet pipe
 кіші диаметрлі ~ / ~ *малого диаметра* small-diameter pipe, *проф. macaroni*
 кіші диаметрлі сорғы-ауа сығымдағыш ~ *насосно-компрессорная* ~ *малого*
диаметра small-sized tubing; *проф. macaroni*
 қабырғалары жұқа ~ *тонкостенная* ~ thin-wall(ed) pipe
 қабырғалары қалың ~ *толстостенная* ~ thick-wall(ed) [heavy-wall] pipe
 қабырғалы ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *утяжеленная бурильная ребри-*
стая ~ grooved [slotted] drill collar
 қағып кіргізетін ~ *забивная* ~ drive pipe
 қайта жіберетін ~ *перепускная* ~ bypass pipe
 қақырап кеткен ~ *лопнувшая* ~ split pipe
 қисық ~ *кривая* ~ bent pipe
 қоламталы ~ *жаровая* ~ flue pipe
 қорғаныш ~ *защитная* ~ sheath, protective pipe
 қотаруға арналған ~ *переливная* ~ downflow pipe
 құбыр ішіндегі ~ / ~ *в трубе* annular pipe

құлыпталатын белбеушесі бар жетекші ~ *ведущая ~ с блокирующим пояском* kelly with locking groove
 құятын ~-лар / *заливочные ~ы* cementing string
 лифтілі ~ *лифтовая ~* (oil well) tubing
 магниттелмеген ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *немагнитная утяжеленная бурильная ~* nonmagnetic drill collar, NMDC
 магниттелмеген ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *утяжеленная бурильная немагнитная ~* nonmagnetic drill collar
 майысқан ~ *смятая ~* collapsed pipe
 мөлшерленген ~ *калиброванная ~* calibrated tube
 муфталы аяқтары бар бұрғылау ~-ы / *бурильная ~ с муфтовыми концами* box-to-box [collared] drill pipe
 мұнай кәсіпшілігі сортаментінің ~-лары / *~ы нефтепромыслового сортамента* oil tubular goods
 мұнай сортаментінің муфталы ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / *муфтовая обсадная ~ нефтяного сортамента* oil well casing
 оқшауланбаған ~ *неизолированная ~* bare pipe
 оқшауланған ~ *изолированная ~* coated pipe
 оқшаулаушы ~ *изоляциянная ~* conduit.
 оң жақ бұрандасы бар ~ / *~ с правой резьбой* right-hand threaded pipe
 отырғызылған аяқтары бар ~-лар / *~ы с высаженными концами* upset tubing
 отырғызылмаған аяқтары бар ~-лар / *~ы с невысаженными концами* nonupset pipe
 өтпелі ~ *переходная ~* reducing pipe
 пластмассалы ~ *пластмассовая ~* plastic pipe
 полиэтиленді ~ *полиэтиленовая ~* polyethylene pipe
 резекеленген ~ *обрезиненная ~* rubber(iz)ed pipe
 саңылау тесіктері бар ~ / *~ с щелевыми отверстиями* slotted pipe
 сарқынды су ~-ы / *водосточная ~* water-drain pipe
 сарқынды су ~-ы / *сточная ~* sink (pipe)
 сол жақ бұрандасы бар ~ / *~ с левой резьбой* left-hand threaded pipe
 соратын ~ *всасывающая ~* suction [intake] pipe
 сорғы-ауа сығымдағыш ~ *насосно-компрессорная ~* (oil well) tubing
 сорғы-ауа сығымдағыш шыныланған ~ *насосно-компрессорная остеклованная ~* glass-lined tubing
 сорғының соратын ~-ы / *всасывающая ~ насоса* wind bore
 сорғыту ~-ы / *дренажная ~* carriage, drain pipe
 су желісінің ~-ы / *водопроводная ~* water-supply pipe
 суықтай керілген ~ *холодотянутая ~* cold-drawn pipe
 сүйірленген ~ *сужающаяся ~* converging tube
 сығып толтырылатын ~ *нагнетательная ~* discharge [ascending, pressure] pipe
 тарту ~ *вытяжная ~* flue pipe
 тесілген ~ *перфорированная ~* screen, perforated pipe

тесілмеген ~ *неперфорированная* ~ blank [nonperforated] pipe
 толтырылған толқынды ~ *набивная волнистая* ~ corrugated friction socket
 төгу ~-ы / *сливная* ~ overflow (pipe)
 төмен түсіретін ~ *спускная* ~ discharge [blowoff] pipe
 төменгі ауырлатылған ~ *нижняя утяжеленная* ~ bottom collar
 төрт бұрышты ~ *квадратная* ~ drill stem
 Т-тәрізді ~ *Т-образная* ~ T-branch
 тұтастай созылған ~ *цельнотянутая* ~ drawn pipe
 түсіру ойықтары бар ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *утяжеленная бурильная* ~ *с разгрузочными канавками* drill collar with stress-relief grooves
 түтін шығару ~-ы / *дымовая* ~ flue pipe; smoke stack
 тігісі жоқ ~ *бесшовная* ~ seamless pipe
 тік ~ *вертикальная* ~ ascending pipe
 ұңғыманы ұстап тұратын ~ *обсадная* ~ casing
 ұңғыманы ұстап тұратын бұдырлы ~ *обсадная рифленая* ~ corrugated sheet-metal casing
 ұңғыманы ұстап тұратын муфтасыз ~ *обсадная безмуфтовая* ~ inserted joint [extreme line] casing
 ұңғыманы ұстап тұратын мүжілуге-төзімді ~ *обсадная коррозионно-стойкая* ~ corrosion-resistant casing
 ұңғыманы ұстап тұратын өсіп жетілдіретін ~ *обсадная наращивающая* ~ add-on casing
 ұңғыманы ұстап тұратын төменгі (ұңғымада) ~ *обсадная нижняя* ~ (в колонне) casing starter
 ұңғыманы ұстап тұратын тігіссіз ~ *обсадная бесшовная* ~ seamless casing
 ұңғыманы ұстап тұратын ұстатылған ~ *обсадная прихватенная* ~ frozen [stuck] casing
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тиянақ қалыбы ~ / ~ *башмака обсадной колонны* float [well starter] joint
 үлкен диаметрлі ~ / ~ *большого диаметра* big-diameter pipe
 үстемелеп ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *бурильная сверхутяжеленная* ~ extraheavy drill collar
 ферромагнитті ~ *ферромагнитная* ~ ferromagnetic pipe
 шаршы кесікті жетекші ~ *ведущая* ~ *квадратного сечения* square kelly
 шегініп бара жатқан ~ *отходящая* ~ offtake pipe
 шиыршықты ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *спиральная утяжеленная бурильная* ~ spiral drill collar, SDC
 шиыршықты ойықтары бар ауырлатылған бұрғылау ~-ы / *утяжеленная бурильная* ~ *со спиральной канавкой* spiral-grooved drill collar
 шығару ~ *выпускная* ~ outlet pipe; exhaust pipe
 шығарылып алынған (ұңғымадан) ~ *извлеченная* ~ (из скважины) recovered pipe
 шығарып тастау ~-ы / *выкидная* ~ discharge pipe; (е *бурении*) flow pipe
 шығу ~-ы / *выходная* ~ outlet pipe

ыстықтай соғылған ~ *горячекатаная* ~ hot-rolled tube, hot-rolled pipe
ішкі пластмассалық жабындысы бар сорғы-ауа сығымдағыш ~ *насосно-компрессорная* ~ с внутренним пластмассовым покрытием lined [internally coated] tubing

электрмен дәнекерленген ~ *электросварная* ~ electric-weld(ed) pipe
эпоксидті шайырмамен жабылған сорғы-ауа сығымдағыш ~ *насосно-компрессорная* ~, *покрытая эпоксидной смолой* epoxy resin-lined tubing

ҚҰБЫР АРАЛЫҚ *межтрубный* (затрубный) annular

ҚҰБЫР АУЛАҒЫШ *труболовка* spear

ауырлатылған бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ для утяжеленных бурильных труб drill collar spear

әмбебап ~ *универсальная* ~ universal [all-purpose] spear

босатылған ~ *освобождающаяся* ~ releasing spear

босатылмайтын ~ *неосвобождаемая* ~ bulldog casing spear

босатылып болмаған ~ *неосвобождающаяся* ~ nonreleasing spear

бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ для бурильных труб drill pipe [trip] spear

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic spear

жуатыны бар ~ / ~ с промывкой circulating [washover] spear

магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic-type catcher

механикалық ~ *механическая* ~ mechanical spear

оң жақ ~ *правая* ~ right-hand spear

өздігінен босалатын ~ *самоосвобождающаяся* ~ self-releasing spear

сол жақ ~ *левая* ~ left-hand spear

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларына арналған ~ / ~ для насосно-компрессорных труб tubing spear

ұңғыманы ұстап тұру құбырларына ~ / ~ для обсадных труб casing spear

шет жактағы ~ *торцовая* ~ face-type spear

ҚҰБЫРДАН ТЫС (кұбыр аралық) *затрубный* (межтрубный) annular

ҚҰБЫРДЫ ИЮ *гибка труб* bending of pipes

ҚҰБЫР ЖЕЛІСІ (алыс кашықтыққа тасымалдауға арналған) *трубопровод* (для транспорта на большие расстояния) pipeline; (жергілікті – местный) tubing

алып кететін ~ *отводной* ~ bypass pipeline

арыны төмен ~ *низконапорный* ~ low-pressure pipeline

аспалы ~ *подвесной* ~ suspended pipe(line)

ауа үрлейтін ~ *подающий воздушный* ~ air feeder

әрекет етіп тұрған ~ *действующий* ~ active pipeline

булы қағанағы бар ~ / ~ с паровой рубашкой steam-jacketed pipeline

бұқтырмаланған ~ *заглушённый* ~ blanked-off pipeline

бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ для бурового раствора drilling mud pipeline

газ жинақтайтын ~ *газосборный* ~ gas gathering [gas collecting] pipeline

газ шығаратын (бұрғылау кондырғысы) ~ *выхлопной* ~ (буровой установки) exhaust pipeline

дінгектегі ~ / ~ на сваях pipeline elevated [suspended] on piers

екі жіптегі ~ / ~ в две нитки twin pipeline

екі жіпті ~ *двухниточный* ~ twin pipeline

жағалаудағы ~ *береговой* ~ shore pipeline

жер бетіндегі ~ *наземный* ~ surface pipeline

жер үстіндегі ~ *надземный* ~ above-ground pipeline

жер үстіндегі ~ *подземный* ~ underground pipeline

жинамалы ~ *разборный* ~ collapsible line

жоғары арынды ~ *высоконапорный* ~ high-pressure pipeline

жүктейтін ~ *загрузочный* ~ fill line

кәсіпшілік ~ *промысловый* ~ field pipeline

кәсіпшілік суларын түсіруге арналған ~ / ~ для сброса промысловых вод disposal line

келтіруші ~ *подводящий* ~ admission [inlet] line

келтіруші кәсіпшілік ~ *подводящий промысловый* ~ flowline

конденсатты алып кетуге арналған ~ / ~ для отвода конденсата bleeder (line)

кіргізетін ~ *впускной* ~ intake [inlet] pipeline

қайтарымды ~ *возвратный* ~ return pipeline

құнар беретін ~ *питающий* ~ feed [supply] pipeline

құрғататын ~ *дренажный* ~ drainage [draining] pipeline

қысымды түсіруге арналған ~ / для сброса давления pressure relief pipeline

магистралды ~ *магистральный* ~ main [trunk] pipeline, main line

мұнай жинайтын (кәсіпшілікте) ~ *нефтеcборный* ~ (на промысле) oil gathering [oil collecting] line

мұнай өнімдерін кемеден жағалауға қотаруға арналған ~ / ~ для перекачки нефтепродуктов с судна на берег ship-to-shore pipeline

оқшауланбаған ~ *неизолированный* ~ uncovered [bare] pipeline

оқшауланған ~ *изолированный* ~ coated [insulated] pipeline

өздігінен ағатын ~ *самотечный* ~ gravity (flow) line

өнім жылжымай тұрған ~ / ~, в котором продукт не движется off-stream pipeline

пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ production flow pipeline

пайдаланылатын икемді ~ *эксплуатационный гибкий* ~ flexible production flow pipeline

резервтегі ~ *резервный* ~ standby [booster] pipeline

сақиналы ~ *кольцевой* ~ loop [ring] pipeline

сарқынды судың ~ *сточный* ~ drain line

су асты ~ *подводный* ~ underwater pipeline; (морской) submarine [seagoing, offshore] pipeline

су басып кеткен ~ *затопленный* ~ drowned [sunken] pipeline

сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ delivery (pipe)line

тармақтанған ~ *разветвленный* ~ branched (pipeline)
теңіз түбі бойынша тартылған ~ / ~, *проложенный по морскому дну* seagoing pipeline

теңіздегі ~ *морской* ~ marine [seagoing, offshore] pipeline

тереңдетілген ~ *заглубленный* ~ buried pipeline

төмен түсіретін ~ *спускной* ~ bleeder line

тұщы суға арналған ~ / ~ *для пресной воды* fresh water pipeline

түсірілген ~ *разгрузочный* ~ unloading [discharge] pipeline

үлкен диаметрлі ~ / ~ *большого диаметра* big-diameter pipeline, big-inch line

шығаратын ~ *выпускной* ~ exhaust manifold

ілінген ~ *навесной* ~ overhead pipeline

ішкі жабындысы бар ~ / ~ *с внутренним покрытием* lined [internally coated] pipeline

ҚҰБЫР ЖЕЛІСІН ЖҮРГІЗУШІ *трубопроводчик* pipeliner, pipelayer

ҚҰБЫР ЖЕЛІСІНІҢ ӨЗІН ӨТЕУІ *самокомпенсация трубопровода*
homing action of pipeline

ҚҰБЫРДЫ КЕНІТКІШ *труборасширитель* pipe [tube] expander

ҚҰБЫР КЕСКІШ *труборез* pipe cutter, pipe cutting machine

бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ *для бурильных труб* drill pipe cutter

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic pipe cutter

кумулятивті ~ *кумулятивный* ~ jet pipe cutter

құммен атқылайтын ~ *пескоструйный* ~ sand-jet [abrasion] pipe cutter

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларына арналған ~ / ~ *для насосно-компрессорных труб* tubing cutter

сыртқы ~ *наружный* ~ external [outside] pipe cutter

тік ~ *вертикальный* ~ collar buster

ұңғыманы ұстап тұру құбырларына арналған ~ / ~ *для обсадных труб*
casing cutter

ұңғыманы ұстап тұру құбырларына арналған ұзына бойғы ~ / *продольный*
~ *для обсадных труб* casing splitter

ішкі ~ *внутренний* ~ internal [inside] pipe cutter

ҚҰБЫР КЕСКІШ-ПЕРФОРАТОР *труборез-перфоратор* casing ripper

ҚҰБЫРЛАРДЫ РАЙБЕРЛЕУ *райберование труб* pipe reaming

ҚҰБЫРЛАРДЫ ТАСУ (терең орлар бойымен) *растаскивание труб*
(*вдоль траншеи*) pipes hauling

ҚҰБЫРЛАРДЫҢ ЖАПСАРЫ *стыковка труб* lining-up of pipes, pipe hookup

ҚҰБЫРЛАРДЫҢ МУФТАДАН СЫРҒАНАП КЕТУІ *выскальзывание труб из муфт* pipe unzipping

ҚҰБЫРЛАРДЫҢ СОРТАМЕНТІ *сортамент труб* pipe grades

ҚҰБЫРЛЫ (ТҮТІКТІ) *трубчатый* tubular

ҚҰБЫРСЫЗ *беструбный* pipeless, tubeless

ҚҰБЫР ТАЗАЛАҒЫШ *трубоочиститель* pipe [tube] cleaner

ҚҰБЫР ТАСЫҒЫШ *трубовоз* pipe carrier, pipe truck

ҚҰБЫР ТӨСЕГІШ *трубоукладчик* boom-cat; (бұрғылауда – *на буровой*) pipe racker; (құбыр желісінің құрылысы кезінде – *при строительстве трубопроводов*) pipe layer

механикаландырылған ~ *механизированный* ~ power pipe racker

ҚҰБЫР ТӨСЕГІШ ТРАКТОР *трактор-трубоукладчик* pipe-laying tractor

ҚҰБЫР ТӨСЕЙТІН БАРЖА *баржа-трубоукладчик* lay [reel] barge

ҚҰБЫР ТӨСЕУ (үдерісі) *трубоукладка (процесс)* pipe laying

ҚҰБЫР ҰСТАҒЫШ *трубодержатель* tubing catcher, tube holder, pipe support

ҚҰБЫРШЕ/К *шланг* hose

ақпараттық дабылдарды беруге арналған ~ / ~ *для передачи информационных сигналов* reference line hose

ауамен сығып тежеудің ~-гі / ~ *воздушного тормоза* air-brake hose

ацетиленді ~ *ацетиленовый* ~ acetylene hose

әуе ~-гі / *воздушный* ~ air [pneumatic] hose

басқару гидрожүйесінің ~-гі / ~ *гидросистемы управления* hydraulic pilot hose

бұрғылау ~-гі / *буровой* ~ drilling [rotary] hose

бұрғылау ерітіндісіне арналған икемді ~ *гибкий* ~ *для бурового раствора* flexible mud hose

бұрғылау ерітіндісіне арналған сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ *для бурового раствора* mud hose

бұрғылау сорғысының ~-гі / ~ *бурового насоса* mud pump hose

бұрғылау сорғысының қабылдағыш ~-гі / *приемный* ~ *бурового насоса* mud suction hose

бұрғылау сорғысының сорып алатын ~-гі / *всасывающий* ~ *бурового насоса* mud suction hose

газды ~ *газовый* ~ gas hose

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic hose

дәнекерлеуші ~ *сварочный* ~ welding hose

дюритті ~ *дюритовый* ~ rubber-canvas hose

жүк (танкерде) ~-гі / *грузовой* ~ (*на танкере*) cargo hose

икемді ~ *гибкий* ~ flexible hose

көп арналы біріктіретін ~ *многоканальный соединительный* ~ jumper hose bundle

көп арналы гидравликалық ~ *многоканальный гидравлический* ~ multiple line hydraulic hose, multitube cable, hose bundle

көп арналы темір арқаусыз ~ *многоканальный неармированный* ~ unarmored hose bundle

қалқымалы ~ *плавучий* ~ floating hose string

оттекті ~ *кислородный* ~ oxygen hose

өрт сөндіретін ~ *пожарный* ~ fire hose

резекеленген ~ *прорезиненный* ~ rubberized hose

резеңкелі ~ *резиновый* ~ rubber hose
 сауыт қапталған ~ *бронированный* ~ wire-armored hose
 сорғының сығып толтыратын ~-гі / *нагнетательный* ~ *насоса pump*
discharge bundle
 су шайған жерге арналған ~ / ~ *для размыва* jetting hose, jetting line
 сусымалы материалдар мен сұйықтарды тиеуге арналған икемді ~ *гибкий* ~
для погрузки сыпучих материалов и жидкостей bulk hose
 сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ pressure sleeve
 темір арқаулы ~ *армированный* ~ reinforced hose
 темір арқаусыз ~ *неармированный* ~ unarmored hose
 төгетін ~ *сливной* ~ drain hose
 тұншықтыру ~-гі / ~и *глушения* kill hoses
 түпкі ~ *донный* ~ base hose
 цементтейтін ~ *цементировочный* ~ cementing hose
ҚҰДЫҚ колодец well, sump, pit
ҚҰЖАТТАМА документация documentation, documents
 жобалық ~ *проектная* ~ design specifications and forms
 техникалық (пайдаланушылық) ~ *техническая (эксплуатационная)* ~
technical [service] papers
ҚҰЙРЫ/ҒЫ (АРТ ЖАҒЫ) хвост tail, shank; (жыныстарды байыту
 кезінде – *при обогащении руд*) tailings, rejects
 сорғы штангтері бағанасының ~ / ~ *колонны насосных штанг* under-pump
sucker rod joint
 телескоптық ~-қ / *телескопический* ~ telescopic tail
 флотациялық ~-қтары / *флотационные* ~ы flotation tailings
ҚҰЙЫЛУ перелив overflow, spillover
 ұңғыма сағасы арқылы сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости через устье скважины*
wellhead overflow
 ұңғымадан мұнайдың ~-ы / ~ *нефти из скважины* flowing of well
ҚҰЙЫЛЫС слив drop-out, discharge; unloading
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil discharge
 су асты құбыр желісі бойынша мұнай өнімдерінің ~-ы / ~ *нефтепродуктов*
по подводному трубопроводу offshore unloading
ҚҰЙЫП АЛУ *заправлять*:
 жанармай ~ / ~ *горючим* fuel up, gas
 қашауға ~ / ~ *долото* dress a bit
 отын ~ / ~ *топливом* fill in
ҚҰЛАҚТЫ БҰРАНДА БОЛТЫ *болт-барашек* butterfly [wing] bolt
 албарлы ~ *заборный* ~ pump suction pit
 бұрғылау ерітіндісін қабылдауға арналған ~ *приемный* ~ *для бурового раство-*
ра clay pit, mud sump
 бұрғылау ерітіндісін сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения бурового раство-*
ра (drilling) mud pit, mud ditch, mud sump
 бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора* drilling mud pit

жер ~ *земляной* ~ earth storage, sump
ластанған бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ для *загрязненного бурового раствора* dirty mud sump
мұнай ~ *нефтяной* ~ oil storage pit
сулы ~ *водяной* ~ water storage pit
ҚҰЛАМА (ЕҢІС) откос dip, slope
ҚҰЛАМАЛЫ падающий dipping, drooping, falling, hading
ҚҰЛАМАЛЫ/Қ крутизна slope, steepness
баржадан бұрғылауға арналған ~ / ~ для *бурения с баржи* well slot
қиық сызықты ~ / ~ *кривой* slope of curve
сарқынды су ағатын ~ *сточный* ~ drain sump
сүзгіш торының ~-ғы / ~ *отсечки фильтра* rate of filter cutoff
ҚҰЛАУ I (ҚИРАУ) обрушение caving; crashing; downfall; collapse
жыныстың ~-ы / ~ *породы* caving
кенді ұңғыманың ~-ы / ~ *забоя* face fall
кеннің ~-ы / ~ *руды* ore caving
өздігінен ~ *самопроизвольное* ~ downfall
топырақтың ~-ы / ~ *грунта* cave [fall] of ground
траншея қабырғасының ~-ы / ~ *стенки траншеи* collapse of trench side walls
ұңғыма оқпаны қабырғасының ~-ы / ~ *стенки ствола скважины* sloughing of hole walls
шатырдың ~-ы / ~ *кровли* overhead sloping, roof caving
ҚҰЛАУ II падение 1. геол. dip, hade, pitch 2. drop, decrease, fall
айналу жиілігінің ~-ы / ~ *частоты вращения* slip
бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* fall of drill string, fall of drill stem
бұрғылау құрал-сайманының ~-ы / ~ *бурового инструмента* fall of a drilling tool
дебиттің ~-ы / ~ *дебита* production rate decrease, production rate decline
жалпақ жағымен ~ / ~ *плашмя* flatwise fall
желілер учаскесіндегі кернеудің ~-ы / ~ *напряжения на участке сети* partial drop of voltage [potential]
желінің ~-ы / ~ *жилы* vein dip, vein pitch
жылыстау орнындағы қысымның ~-ы / ~ *давления в месте утечки* pressure decrease at leak
кен жынысының үлгісіндегі қысымның ~-ы / ~ *давления в керне* pressure drop across the core
кернеудің ~-ы / ~ *напряжения* drop of potential, potential [voltage] drop
қуаттың ~-ы / ~ *мощности* power decrease
қыртыстағы қысымның ~-ы / ~ *пластового давления* formation pressure decrease
қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* seam pitch, bed dip
қырымен ~ / ~ *ребром* edgewise fall
қысымның ~-ы / ~ *давления* decompression, drop of pressure, pressure breakdown, pressure drop

өндірудің ~-ы / ~ *добычи* production decline, decline of well
су деңгейінің ~-ы / ~ *уровня воды* water level decline
сұйық деңгейінің ~-ы / ~ *уровня жидкости* fall of fluid level
температураның ~-ы / ~ *температуры* temperature drop
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *обсадной колонны* casing string
fall

ҚҰЛДЫРАУ (ТОҚЫРАУ) депрессия depression
барометриялық ~ *барометрическая* ~ barometric depression
жер асты суларының ~-ы / ~ *подземных вод* drop [decline] of under ground
water level

көкжиектің ~-ы / ~ *горизонта* horizontal depression
қыртыстың ~-ы / ~ *на пласт* differential pressure, drawdown
синклиналды ~ *синклинальная* ~ basin
тектоникалық ~ *тектоническая* ~ tectonic depression
шағын ~ *небольшая* ~ sink

ҚҰЛТЕМІР робот robot

мұхитты зерттеуге арналған ~ / ~ *для исследования океана* ocean space robot

ҚҰМ песок sand

асфальтты ~ *асфальтовый* ~ asphaltic [black] sand
эктасты ~ *известковый* ~ calcareous [limestone] sand
битуминозды ~ *битуминозный* ~ bituminous sand
борпылдақ ~ *рыхлый* ~ loose sand
былқылдақ ~ *зыбучий* ~ running [drift] sand, quicksand
газы бар ~ *газоносный* ~ gas-bearing sand
кварцты ~ *кварцевый* ~ silica sand
кұрғақ ~ *сухой* ~ dry sand
мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ oil sand
өнімді ~ *продуктивный* ~ productive [commercial, pay] sand
сазды ~ *глинистый* ~ clayed sand
су іріккіш ~ *водоносный* ~ water-bearing sand
суға қаныққан ~ *водонасыщенный* ~ water-saturated sand
тұнбалы ~ *заиленный* ~ dirty sand
ұнтақталған ~ *молотый* ~ grinded [flour] sand, silica flour
ұңғымадан шығарылған ~ / ~, *вынесенный из скважины* produced sand
ұсақ ~ *мелкий* ~ fine sand
ұсақ түйірлі ~ *мелкозернистый* ~ fine(-grained) sand
цементтелмеген ~ *несцементированный* ~ uncemented sand
цементтеліп қалған ~ *сцементированный* ~ cemented sand
ірі түйірлі ~ *грубозернистый* ~ coarse(-grained) sand
ҚҰМДЫ АРАЛАСТЫРҒЫШ пескосмеситель sand-oil blender
ҚҰМДЫ БӨЛГІШ пескоотделитель cyclone separator, desander
ҚҰМДЫ ТАСЫҒЫШ песконоситель sand-carrier
ҚҰМДЫ ҰСТАҒЫШ песколовушка sand trap
көлденең ~ *горизонтальная* ~ horizontal sand trap

кос камералы ~ *двухкамерная* ~ twin-chamber sand trap
КҰМ-КОЛЛЕКТОР *песок-коллектор* reservoir sand
КҰММЕН АТҚЫЛАЙТЫН *пескоструйный* sandblast
КҰМНЫҢ БАР БОЛУЫ *пескосодержание* sand content

пайыз түрінде ~ / ~ *в процентах* percentage of sand

КҰМТАС *песчаник* sandstone

алевритгі ~ *алевритовый* ~ silt sandstone

асфальтгі ~ *асфальтовый* ~ asphaltic sandstone

әктасты ~ *известковый* ~ calcareous sandstone

битуминозды ~ *битуминозный* ~ bituminous sandstone

бір текті ~ *однородный* ~ uniform sandstone

кварцты ~ *кварцевый* ~ quartz sandstone

кеуекті ~ *пористый* ~ porous sandstone

мергелді ~ *мергелистый* ~ marly sandstone

мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ oil-bearing sandstone

өнімді ~ *продуктивный* ~ productive [commercial, pay] sandstone

сазды қызыл ~ *глинистый красный* ~ red bed

тактатасты ~ *сланцевый* ~ schistose sandstone

ұсақ түйірлі ~ *мелкозернистый* ~ fine-grained sandstone

цементтелген ~ *цементированный* ~ cemented [consolidated] sandstone

ірі түйірлі ~ *крупнозернистый* ~ coarse-grained sandstone

КҰМТАСТЫ *песчаный* arenaceous, sandy

КҰМТАСТЫ-САЗДЫ *песчано-глинистый* sandy-argillaceous

КҰМТАСЫ КӨП *песчанистый* arenaceous, sandy

КҰМ ТӨБЕ *дюна* dune, sand drift

ҚҰН (БАҒА) *стоимость* cost, value

ақырғы ~-ы / *окончательная* ~ final cost

бастапқы ~-ы / *первоначальная* ~ first [initial] cost

бұрғыланған ұңғыманың ~-ы / ~ *пробуренной скважины* cost per well drilled

бұрғылау ~-ы / ~ *бурения* cost of drilling

жасалымның ~-ы / ~ *разработки* cost of development

жөндеудің ~-ы / ~ *ремонта* maintenance expenses, cost of repair

жұмыстың ~-ы / ~ *работы* cost of operation

күтімнің ~-ы / ~ *содержания* cost of maintenance, maintenance expenses

пайдаланудың ~-ы / ~ *эксплуатации* cost of operation

сметалық ~-ы / *сметная* ~ estimated cost

тасымалдаудың ~-ы / ~ *перевозки* cost of transportation

толық ~-ы / *полная* ~ lump-sum cost

ұңғыманы жою ~-ы / ~ *ликвидации скважины* abandonment cost

үнгіменің бір футының ~-ы / ~ *одного фута проходки* cost per foot

ҚҰНДАҚ (ҚАП, ТЫС) *чехол:*

брезентті ~ *брезентовый* ~ tarpauline cover, canvas bag

платформалық ~ *платформенный* ~ platform mantle

шөгінді жыныстардың ~-ғы / ~ *осадочных пород* sedimentary mantle, sedimentary cover

ҚҰНДАҚТАУ *свивка* lay, twist

сымды шүйкеге ~ / ~ *проволок в пряди* lay of wires in a strand

темір арқанды ~ / ~ *каната горе* lay

темір арқанды қосарлап ~ *двойная* ~ *каната* double rope lay

шүйкелерді ~ / ~ *прядей* lay of strands

ҚҰРАЛ (АМАЛ, ӘДІС, ТӘСІЛ) *средств/о* facility, means

алғашқы жәрдем көрсету ~-дары / ~а *первой помощи* first-aid means

алдын алу ~-дары / ~а *предупреждения* warning means

жуатын ~ *моющее* ~ detergent

жуатын анионды ~ *моющие анионные* ~а anionic detergents

коагулирленуге қарсы ~ *противокоагулирующее* ~ anticoagulant

көмекші ~-дар / *вспомогательное* ~ booster

құрғататын ~ *обезвоживающее* ~ dehydrator

құтқару ~-ы / *спасательные* ~ life saving equipment

қызмет көрсету ~-дары / ~а *обслуживания* facilities

қызметкерлерді құтқару ~-дары / ~а *спасения персонала* personnel survival equipment

радионавигациялық ~-дар / *радионавигационные* ~а radio navigation aids

сулауға ықпал ететін ~-дар / ~а, *способствующие смачиванию* wetting agents

тасымалдау ~-ы / *транспортное* ~ vehicle

тұтастырғыш ~-ы / *вяжущее* ~ astringent

ҚҰРАЛ (АСПАП) *прибор* apparatus, appliance, device, outfit

ағып кетуді байқауға арналған ~ / ~ *для обнаружения утечки* leak detector

бағананың тереңді қамтып ұстауын көрсететін ~ / ~, *указывающий глубину прихвата колонны* free point indicator

бақылау-өлшеу ~-дары / *контрольно-измерительные* ~ы control equipment, instrumentation

бақылау-өлшеу ~-ы / *контрольно-измерительный* ~ testing instrument

басқару ~-ы / ~ *управления* director

бұрғылау барысында өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерений в процессе бурения* measuring-while-drilling [MWD] tool [instrument]

бұрғылау ерітіндісінде құмның бар болуын анықтауға арналған ~ / ~ *для определения содержания песка в буровых растворах* elutriometer, sand content tester

бұрғылау ерітіндісінің айналып тұру жүйесін бақылау-өлшеу ~-дары / *контрольно-измерительные* ~ы *циркуляционной системы бурового раствора* mud instrumentation

бұрғылау ерітіндісінің майлау қабілетін анықтауға арналған ~ / ~ *для определения смазывающей способности бурового раствора* drilling mud lubricity tester

бұрғылау ерітіндісінің тығыздығын өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения плотности бурового раствора* mud density monitor

газды анықтауға арналған ~ / ~ для определения газов aerometer
газдың бар болуын байқауға арналған ~ / ~ для обнаружения присутствия газа gas detector

електердің жинағы бар ~ / ~ с набором сит screen box

жүйедегі айналып тұрудың жоғалуы туралы сақтандыратын ~ / ~ предупреждающий о потере циркуляции в системе lost-circulation alarm device

жүйенің дұрыс жұмыс істемеуі туралы сақтандыратын ~ / ~ предупреждающий о неправильной работе системы alarm device

жылжудың статикалық кернеуін анықтауға арналған ~ / ~ для определения статического напряжения сдвига gel strength meter, geleometer

құбырды ұстау орнын анықтауға арналған ~ / ~ для определения места прихвата трубы stuck pipe locator

мұнайда судың бар болуын анықтауға арналған ~ / ~ для определения содержания воды в нефти water finder

мұнайдың тығыздығын өлшеуге арналған ~ / ~ для измерения плотности нефти oil gage

судың пайдалы әсерін анықтауға арналған ~ / ~ для определения водоотдачи fluid loss tester

сыйымдылық ыдысынан мұнайдың сынамасын іріктеуге арналған ~ / ~ для отбора пробы нефти из резервуара oil thief

температураны тіркеуге арналған ~ / ~ для регистрации температуры temperature recorder

тереңдік ~-ы / глубокий ~ subsurface device, bottom-hole apparatus

ұндауға арналған ~ / ~ для отмучивания elutriator

ұнғылау уақытын тіркеуге арналған ~ / ~ для регистрации времени проходки drill-time recorder

ҚҰРАЛДАНДЫРУ *оснащение:*

өлшеу аппаратураларымен ~ / ~ измерительной аппаратурой instrumentation

ұнғымаларды ~ / ~ скважины equipping of a well

ҚҰРАЛ-САЙМАН I *инструмент (буровой)* tool

«J» тәрізді саңылаулары бар қадалық істіктермен бірге түсіруге арналған ~ / ~ для спуска со штырями под J-образные пазы «J» pin running tool

«J» тәрізді саңылауларымен түсіруге арналған ~ / ~ для спуска с J-образными пазами «J» slot type running tool

айналу тәсілімен бұрғыланған ұнғымадағы қыртысты ашу үшін қолданылатын соққылы-темір арқанды бұрғылауға арналған ~ / ~ для ударно-канатного бурения, применяемого для вскрытия пласта в скважине, пробуренной вращательным способом bobtail

айналып тұруға арналған (ұнғыманы ұстап тұру бағанасы жеткізіп байлау торабының элементтерін орнату және бекіту кезінде) ~ / ~ для вращения (при установке и закреплении элементов узла подводной обвязки обсадных колонн) torque tool

алмастармен арматураланған ~ / ~ армированный алмазами diamond (-set) tool

алмасты бұрғылау ~-ы / алмазный буровой ~ diamond drilling tool
 апатты ~ аварийный ~ emergency tool
 бағыттаушы темір арқанның алыстан басқарылатын басқарылу бекітпесін ажыратуға арналған ~ / ~ для отсоединения дистанционного управляемого замка направляющего каната remote guideline connector releasing tool
 бағыттауыш тіреуіш тақташаны түсіруге арналған ~ / ~ для спуска направляющей опорной плиты temporary guide base running tool
 барлауға арналған ~ / ~ для разведки prospecting tool
 бұрғылау ~-ы / буровой ~ drilling tool
 бұрғылау бағанасының апаттық салпыншағына арналған (превентордың біреуінің плашкасында) ~ / ~ для аварийной подвески бурильной колонны (на плашках одного из превенторов) drill-pipe emergency hangoff tool
 бұрғылау құбырларын босатып алуға арналған ~ / ~ для развинчивания бурильных труб reversing tool
 бұрғылау штангасына арналған пайдалану ~-ы / ловильный ~ для бурильных штанг crowfoot
 бұрғылау-жарылыс жұмыстарына арналған ~ / ~ для буровзрывных работ blasting tool
 бұрқақты арматураны түсіруге арналған ~ / ~ для спуска фонтанной арматуры production tree running tool
 жуу құбырының соңындағы пайдалану ~-ы / ловильный ~ на конце промысловой трубы anchor washpipe spear
 жұмысқа арналған пайдалану ~-ы / ловильный ~ для работы с ясом jar bumper
 ирек тістермен бірге түсіруге арналған ~ / ~ для спуска с гребенками сам actuated running tool
 кенді ұңғыманы арналған ~ / ~ для чистки забоя clean-out bit
 көлбеу бұрғылауға арналған ~ / ~ для наклонного бурения directional tool
 көмекші бұрғылау ~-ы / вспомогательный буровой ~ auxiliary drilling tool
 көп мәрте қолдануға арналған ~ / ~ для многократного применения retrievable tool
 қабыл алмау ~-ы / отклоняющий ~ deflecting tool
 қалыптандырылған ~ нормализованный ~ standardized tool
 қашауды түзетуге арналған ~ / ~ для выпрямления долота bit hook
 қашаудың қашаутасын ұстап тұруға арналған ~ / ~ для ловли шарошек долота rock bit cone fishing socket
 қорғаныш төлкесін түсіруге және шығарып алуға арналған ~ / ~ для спуска и подъема защитной втулки bowl protector running and retrieving tool
 құбыр желісіндегі құбырды түзуге арналған ~ / ~ для выравнивания труб в трубопроводе pipe alignment tool
 құралдың су асты сағасын түсіруге арналған ~ / ~ для спуска подводного устьевого оборудования wellhead running tool
 қысыммен ашылатын ауаның айналып тұруына арналған ~ / ~ для циркуляции, открываемой давлением pump open circulating tool

лақтыру желісі арқылы ұңғымаға айдалатын ~ / ~, *закачиваемый в скважину через выкид-линию* TFL tool

муфта сыртында қалған құралды ұстауға арналған пайдалану ~-ы / *ловильный ~ для захвата оставшегося инструмента за муфту* collar socket

пайдалану ~-ы / *ловильный ~* basket, bitch, catch-all, jack latch

пневмо соққылы бұрғылауға арналған ~ / ~ *для пневмоударного бурения* air percussion tool

превенторлардың блогын бөлшектеуге арналған ~ / ~ *для демонтажа блока превенторов* BOP slipping tool

соққылы бұрғылауға арналған ~ / ~ *для ударного бурения* percussion tool

соққылы-темір арқанды бұрғылауға арналған ~ / ~ *для ударно-канатного бурения* cable drilling tool

су асты бұрғылау ~-ы / *подводный буровой ~* undersea driller

су асты ұңғымасына айдалатын (жағдайды, парафиннен, құмды тығындардан тазалануды бағалау үшін) ~-дар / ~-ы, *закачиваемые в подводную скважину (для оценки ситуации, очистки от парафина, песчаных пробок)* pumpdown tools

су бөлетін бағананы құрастыруға және бөлшектеуге арналған ~ / ~ *для монтажа и демонтажа водоотделяющей колонны* riser handling tool, marine riser handling sub

суды бөліп тұратын бағананы түсіруге және шығарып алуға арналған ~ / ~ *для спуска и подъема водоотделяющей колонны* marine conductor stripping tool

сыртқы бұрама бұрандасын кесуге арналған ~ / ~ *для нарезки внешней винтовой резьбы* die

темір арқанды бұрғылауға арналған ~ / ~ *для канатного бурения* cable drilling tool

темір арқанмен басқарылатын (ұңғыманы сынақтық пайдалану кезінде қолданылады), ауаның айналып тұруына арналған ~ / ~ *для циркуляции, управляемой тросом (используется при пробной эксплуатации скважин)* wireline operated circulation tool

темір арқанмен ұңғымаға түсірілетін ~-дар / ~-ы, *спускаемые в скважину на тресе* wireline tools

топсалармен (теңіз түбінде тіреуіш такташаны орнату мен түсіру үшін) бірге түсіруге арналған ~ / ~ *для спуска с шарниром (для спуска и установки опорной плиты на дне моря)* crossover running tool

түрпітасты ~ *абразивный ~* abrasive tool

түсіруге және құйрықшаны асып қоюға арналған ~ / ~ *для спуска и подвески хвостовика* liner running-setting tool

түсіруге және құрастыруға арналған ~ / ~ *для спуска и монтажа* running and handling tool

түсірілетін ~ *закачиваемые ~-ы* pumpdown tools

тығыздаманы толтыруға арналған ~ / ~ *для набивки сальника* packing tool

тығыздауыш құрылғыны шығарып алуға арналған ~ / ~ *для извлечения уплотнительного устройства* seal assembly retrieving tool

тығыздауыш торапты түсіруге арналған ~ / ~ для спуска уплотнительного узла seal assembly running tool

уақытша қалдырылатын теңіз ұңғымасының бөркін түсіруге және шығарып алуға арналған ~ / ~ для спуска и извлечения колпака временно оставляемой морской скважины temporary abandonment cup running and retrieving tool

ұңғымада қалған құбырды көтеруге арналған пайдалану ~-ы / ловильный ~ для подъема оставшихся в скважине труб die nipple

ұңғымадағы ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ажыратуға арналған ~ / ~ для разрыва обсадных труб в скважине collar buster

ұңғыманы жер астында және күрделі жөндеуге арналған ~ / ~ для подземного и капитального ремонта скважин service tool

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының аспалы бүккеншігін түсіруге арналған ~ / ~ для спуска подвешной головки обсадной колонны casing hanger running tool

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының аспалы бүккеншігін қысымдауға арналған ~ / ~ для опрессовки подвешной головки обсадной колонны casing-hanger test tool

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының аспалы бүккеншігінің тығыздағышын шешіп алу және қайталап орнатуға арналған ~ / ~ для съема и повторной установки уплотнения подвешной головки обсадной колонны casing hanger pack-off retrieving and reinstalling tool

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының қабырғаларын қатты шөгінділерден тазалауға арналған ~ / ~ для очистки стенок обсадной трубы от твердого осадка casing scraper

үйлестірілген тығыздағышты отырғызуға арналған ~ / ~ для посадки унифицированного уплотнения single seal setting tool

цементтеуге арналған ~ / ~ для цементирования cementing tool

шығарып тастауға қарсы превенторды сынауға арналған ~ / ~ для испытаний противовыбросового превентора blowout preventer test tool

ілмектік түрдегі (теңіз түбіндегі кабелді көму үшін) ~ / ~ крючкового типа (для засыпки кабелей на морском дне) crochet hook burial tool

ҚҰРАЛ-САЙМАН II (ЖАБДЫҚ) *оборудование* equipment, facilities, outfit

айкыш түрдегі сағалық ~ *устьевое* ~ *крестового типа* cross-type wellhead assembly

айналдырып бұрғылауға арналған ~ / ~ для вращательного бурения rotary drilling equipment

айналып жүру жүйесінің ~-ы / ~ циркуляционной системы mud circulation equipment

алмаспен бұрғылауға арналған ~ / ~ для алмазного бурения diamond drilling equipment

алыс қашықтықтан басқаруға арналған ~ / ~ для дистанционного управления remote control equipment

апаттық ~ *аварийное* ~ emergency equipment

арт жақтағы ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған сағалық ~ *устье-вое* ~ для обсадной колонны-хвостовика extended casing wellhead equipment
 артқы жақтың ~-ы / ~ *хвостовиков* tie-back equipment
 ауа сығымдағыш шығырлық ~ *компрессорное блочное* ~ skid-mounted compressor equipment
 ауа сығымдағыштың ~-ы / *компрессорное* ~ compressor equipment
 ауа сығымдағыштың тұрақты ~ *компрессорное стационарное* ~ stationary compressor equipment
 ауа тазалайтын ~ *воздухоочистное* ~ air pollution control equipment
 әрекет ететін бұрғылау ~-ы / *действующее буровое* ~ active drilling system
 бағытталған бұрғылауға арналған ~ / ~ для направленного бурения directional drilling equipment
 байланыс жасау ~-ы / ~ *связи* communication equipment
 бақылау ~-ы / *контрольное* ~ inspection equipment
 бақылау-өлшеу ~-ы / *контрольно-измерительное* ~ test equipment
 баспалдақты түрде цементтеуге арналған ~ / ~ для ступенчатого цементирования multistage cementing equipment
 бетон жұмыстарына арналған ~ / ~ для бетонных работ concrete handling equipment
 буды айдап қууға арналған ~ / ~ для закачивания пара steam-flooding equipment
 буландыратын ~ *испарительное* ~ vaporization equipment
 буып-түйілмеген материалдармен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ для работы с незатаренными материалами bulk handling equipment
 бұрғылайтын палубалық ~ *буровое палубное* ~ on-board drilling equipment
 бұрғылайтын су асты ~ *буровое подводное* ~ underwater drilling equipment
 бұрғылау ~-ы / *буровое* ~ drilling equipment
 бұрғылау ерітіндісімен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ для работы с буровым раствором drilling mud handling equipment
 бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ для приготовления бурового раствора drilling mud mixing equipment
 бұрғылау ерітіндісін дайындауға, сақтауға және тасымалдауға арналған ~ / ~ для транспортировки, хранения и приготовления бурового раствора mud-handling facilities
 бұрғылау ерітіндісін өңдеуге арналған ~ / ~ для обработки бурового раствора drilling mud treatment equipment
 бұрғылау ерітіндісін тазалауға арналған ~ / ~ для очистки бурового раствора drilling mud cleaning equipment
 бұрғылау ерітіндісін тазалауға арналған механикалық ~ *механическое* ~ для очистки бурового раствора solids control equipment
 бұрғылау және мұнай кәсіпшілігінің ~-ы / *буровое и нефтепромысловое* ~ oil-field drilling equipment
 бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки* drilling rig machinery
 бұрғылау құбырларын түсіруге және құралдарды беріп тұруға (ұңғымада

кысым бар болган кезде) арналган ~ / ~ для спуска бурильных труб и подачи инструмента (при наличии давления в скважине) snubbing equipment

бурмак аткан ұңғыманың ~-ы / ~ фонтанирующей скважины flowing well equipment

біркелкілікпен цементтеуге арналған ~ / ~ для последовательного цементирования series cementing equipment

газбен дәнекерлеуге арналған ~ / ~ для газовой сварки gas-welding equipment

газды дайындауға арналған ~ / ~ для подготовки газа gas conditioning equipment

газды өңдеуге арналған ~ / ~ для переработки газа gas processing equipment

газлифтті ~ газлифтное ~ gas-lift equipment

газлифтті пайдалануға арналған сағалық ~ устьеовое ~ для газлифтной эксплуатации gas-lift flow head equipment

газлифтіге арналған ~ / ~ для газлифта gas-lift equipment

геологиялық барлау ~-ы / геологоразведочное ~ geology-prospecting equipment

геофизикалық барлауға арналған ~ / ~ для геофизической разведки equipment for geophysical prospecting

гидроакустикалық ~ гидроакустическое ~ hydroacoustic equipment

дәнекерлеу ~-ы / сварочное ~ welding equipment

дистанция метриялық ~ дистанциометрическое ~ distance measuring equipment

дозиметриялық ~ дозиметрическое ~ dosimetric equipment

дінгеуті қағуға арналған ~ / ~ для забивки свай pile-driving equipment

жалғаманың ~-ы / ~ надставки tie-back equipment

жалғыз ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / ~ для заканчивания одиночной скважины single-way completion equipment

жарылыс жұмыстарына арналған ~ / ~ для взрывных работ blasting equipment

жарылысқа қауіпсіз ~ взрывобезопасное ~ explosion-proof equipment

жеңілдетілген түрдегі сағалық ~ устьеовое ~ облегченного типа light-duty wellhead assembly

жер асты ~ подземное ~ underground equipment

жер бетінің ~-ы / наземное ~ surface equipment, ground installation

жөндеуге қажетті ~ ремонтное ~ reconditioning [workover] equipment

жуу жұмыстарына арналған ~ / ~ для промывочных работ washover equipment

жұмыс істемейтін ~ неисправное ~ out-of-order equipment

жүк тиеу-түсіру ~-ы / погрузочно-разгрузочное ~ handling equipment

зәкірге апатты жағдайда қою ~-ы / ~ аварийной постановки на якорь emergency mooring equipment

зертханалық ~ лабораторное ~ laboratory equipment

кәсіпшілік жағдайында техникалық қызмет көрсетуге арналған ~ / ~ для технического обслуживания в промышленных условиях field maintenance equipment

кенді ұңғыма ~-ы / *забойное* ~ bottom(-hole) equipment
кері қақпақшасы бар ~ / ~ с *обратным клапаном* floating equipment
керіп кигізілетін ~ *натяжное* ~ tensioning equipment
кешендейтін ~ *комплектующее* ~ accessory equipment
көмекші ~ *вспомогательное* ~ accessory [auxiliary] equipment
көмір қышқылын айдап қууға арналған ~ / ~ для *закачивания углекислоты*
carbon dioxide flooding equipment
көп қатарлы ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / ~ для *заканчивания многоряд-
ной скважины* multiple completion equipment
көп мәрте пайдаланылатын ~ / ~ *многократного использования* reusable
drilling equipment
көтеретін ~ *подъемное* ~ hoisting [lifting] equipment
күрделі жөндеуге арналған ~ / ~ для *капитального ремонта* workover
equipment
қалдықты тастауға қарсы ~ *противовыбросовое* ~ blowout equipment
қалпына келетін ~ *восстанавливаемое* ~ repairable equipment
қорғаныш ~-ы / *защитное* ~ protective equipment
құбыр желілерін тазалауға арналған ~ / ~ для *чистки трубопроводов*
pipeline scraping equipment
құбыр желісін суға түсіруге арналған ~ / ~ для *спуска трубопровода на
воду* pipeline launching equipment
құбыр желісін төсеуге арналған ~ / ~ для *укладки трубопровода* pipe-
laying equipment
құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline equipment
құрамдастырып бұрғылауға арналған ~ / ~ для *комбинированного бурения*
combination drilling equipment
құрастыру ~-ы / *монтажное* ~ installation equipment, erection facilities
құрғақ қоспаларды дайындауға арналған ~ / ~ для *приготовления сухих
смесей* bulk mixing equipment
қызмет көрсету мен жөндеуге арналған ~ / ~ для *обслуживания и ремон-
та* service equipment
қыртыс ішіндегі жануды өршітуге арналған ~ / ~ для *возбуждения внутри-
пластового горения* in-situ combustion equipment
қыртыстағы қысымды ұстап тұруға арналған ~ / ~ для *поддержания пла-
стового давления* formation pressure maintenance equipment
қыртысты гидравликалық ажыратуға арналған ~ / ~ для *гидравлического
разрыва пласта* equipment for formation hydraulic fracturing
қыртыстық флюидтерді бөлуге және тазалауға арналған ~ / ~ для *разделе-
ния и очистки пластовых флюидов* formation fluid processing equipment
қышқылмен өңдеуге арналған ~ / ~ для *кислотной обработки* acid treatment
equipment
металл өңдейтін ~ *металлообработывающее* ~ metal-working equipment
мұнай базасы немесе асыру базасының ~-ы / ~ *нефтебазы или перевалоч-
ной базы* terminal facilities

мұнай базасының ~-ы / ~ *нефтебазы* tank farm facilities
 мұнай газ өндіретін ~ *нефтегазодобывающее* ~ oil and gas production equipment
 мұнай кәсіпшілігінің ~-ы / *нефтепромысловое* ~ oil-field equipment
 мұнай өндіруді арттыруға арналған ~ / ~ *для повышения нефтеотдачи* equipment for enhanced recovery of crude oil
 мұнай өнімдерін арналған ~ / ~ *для налива нефтепродуктов* oil loading facilities
 мұнай өнімдерін сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения нефтепродуктов* oil storage facilities
 мұнай өнімдерін түсіріп алуға арналған ~ / ~ *для разгрузки нефтепродуктов* oil unloading facilities
 мұнайды дайындауға арналған ~ / ~ *для подготовки нефти* crude oil treating equipment
 мұнайды өңдеуге арналған ~ / ~ *для переработки нефти* oil refining equipment
 мұнайдың ~-ы / *нефтяное* ~ oil equipment
 мінбедегі ~ *вышечное* ~ derrick equipment
 мінбені құрастыру ~-ы / *вышкомонтажное* ~ rig hoisting equipment, rig builder's outfit
 орналасқан орынды бақылап отыруға арналған ~ / ~ *для слежения за местоположением* position monitoring equipment
 орналасқан орынды бақылауға арналған ~ / ~ *слежения за местоположением* position monitoring equipment
 оттегімен кесуге арналған ~ / ~ *для кислородной резки* flame-cutting equipment
 өндіруді жүргізуге арналған ~ мен құрылғылар / ~ *и устройства для ведения добычи* production facilities
 өртке қарсы ~ *противопожарное* ~ fire safety [fire-fighting] equipment
 пайдаланылатын ~ *эксплуатационное* ~ production equipment
 палубалық бұрғылау ~ *палубное буровое* ~ on-board drilling equipment
 порттағы жүк тиеу-түсіру ~-ы / *портовое погрузочно-разгрузочное* ~ harbor handling equipment
 резервтегі ~ *резервное* ~ stand-by equipment
 сағалық бұрғылау ~-ы / *устьевое буровое* ~ drilling wellhead equipment, drilling wellhead assembly
 сағалық бұрқақты ~ *устьевое фонтанное* ~ Christmas tree
 сағалық тығыздап бекітетін ~ *устьевое герметизирующее* ~ drilling control hookup
 сазды ерітінділерді дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления глинистых растворов* mud mixing appliances
 сенімді ~ *надежное* ~ reliable equipment
 сепарациялық ~ *сепарационное* ~ separation equipment
 сериялық ~ *серийное* ~ standard [off-the-shelf] equipment

сорғы-ауа сығымдағыш ~-ы / *насосно-компрессорное* ~ pump-and-compressor equipment
 сорғының ~-ы / *насосное* ~ pumping facilities, pumping outfit
 стандартты емес ~ *нестандартное* ~ non-standard [optional] equipment
 стандартты кешенге кірмейтін, қосымша ~ *дополнительное* ~, *не входящее в стандартный комплект* optional [non-standard] equipment
 су асты ~-ы / *подводное* ~ underwater equipment
 су асты сағалық ~ *подводное устьевое* ~ underwater wellhead equipment
 су астында бұрғылау ~-ы / *подводное буровое* - underwater drilling equipment
 су бетінің ~-ы / *надводное* ~ above-water [surface] equipment
 су бөлетін бағана секциясының ~-ы / *~ секции водоотделяющей колонны* riser pipe equipment
 су ортасындағы ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / *~ для заканчивания скважины в водной среде* wet-type completion equipment
 суды бөліп тұратын бағананы құрастыру мен бөлшектеуге арналған ~ / *~ для монтажа и демонтажа водоотделяющей колонны* marine riser handling equipment
 суды дайындауға арналған ~ / *~ для подготовки воды* water treatment [water conditioning] equipment
 сумен жабдықтаудың ~-ы / *~ водоснабжения* feedwater equipment
 сыйымдылық ыдыстарын тазалауға арналған ~ / *~ для очистки резервуаров* tank cleaning outfit, tank cleaning equipment
 сынаққа арналған ~ / *~ для испытания* testing equipment
 сынақтық ~ *испытательное* ~ testing equipment
 сынақтық пайдалану кезінде ұңғыма өнімдерін жоюға арналған ~ / *~ для ликвидации продукции скважины при пробной эксплуатации* well production disposal equipment
 сынақтық пайдалануға арналған (теңізде) ~ / *~ для пробной эксплуатации (на море)* (offshore) production test equipment
 сілтіні айдап қууға арналған ~ / *~ для закачивания щелочи* caustic flooding equipment
 тасымалданатын көтеру ~-ы / *переносное подъемное* ~ portable jacking equipment
 тасымалдау ~ *транспортное* ~ hauling [transportation] equipment
 тау-кен ~-ы / *горное* ~ mining equipment
 тау-кен құтқару ~-ы / *горно-спасательное* ~ miner-rescue equipment
 теңізде бұрғылауға арналған ~ / *~ для бурения на море* offshore drilling equipment
 тереңге арналған сорғының ~-ы / *глубинно-насосное* ~ downhole pumping equipment
 тереңде бұрғылауға арналған ~ / *~ для глубокого бурения* deep-drilling equipment
 техникалық қызмет көрсету мен ағымдағы жөндеуге арналған ~ / *~ для технического обслуживания и текущего ремонта* maintenance-and-support equipment

технологиялық ~ *технологическое* ~ production equipment
 тұрақты ~ *стационарное* ~ fixed equipment
 түсіретін ~-ы / *спусковое* ~ set(ting) assembly
 түсіруге арналған ~ / ~ для *спуска* running equipment
 түсіру-көтеру ~-ы / *спуско-подъемное* ~ round trip [pulling and running]
 equipment
 тік шайқалудың орнын толтыруға арналған ~ / ~ для *компенсации вертикальной качки* heave-compensation equipment
 тіркемелі ~ *прицепное* ~ towing equipment
 тіркеуге алатын ~ *буксирное* ~ towing equipment
 тіршілікке қажетті ~ / ~ *жизнеобеспечения* life-support equipment
 уақытша зәкірлік бекітуге арналған ~ / ~ для *временного якорного крепления* temporary mooring drilling equipment
 уататын ~ *дробильное* ~ crushing equipment
 ұңғыма оқпанын жағуға арналған ~ / ~ для *прожигания ствола скважины* borehole piercing equipment
 ұңғыма сағасының ~-ы / ~ *устья скважины* wellhead set-up
 ұңғыма шахтасының ~-ы / ~ *шахты скважины* well cellar hook-up
 equipment
 ұңғымаларды цементтеуге арналған ~ / ~ для *цементирования скважин* cementing outfit
 ұңғымалық ~ *скважинное* ~ downhole equipment, downhole tools
 ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / ~ для *заканчивания скважин* completion
 equipment
 ұңғыманы жабуға арналған сағалық ~ *устьевое* ~ для *закрытия скважины* surface shut-in wellhead equipment
 ұңғыманы жөндеуге арналған ~ / ~ для *ремонта скважины* well service [well workover] equipment
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасымен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ для *работы с обсадной колонной* casing handling equipment
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *обсадной колонны* casing equipment, casing accessories
 үй-жайдан тыс орнатылатын ~ / ~ *устанавливаемое вне помещения* outdoor
 equipment
 үстіңгі беттегі белсенді заттар мен полимерлерді айдап қууға арналған ~ / ~ для *закачивания поверхностно-активных веществ и полимеров* surfactant-polymer flooding equipment
 ұштағандық түрдегі сағалық ~ *устьевое* ~ *тройникового типа* tee-type
 wellhead assembly
 цементтеуші ~ *цементировочное* ~ cementation pumping equipment, cementing outlift
 электронды ~ *электронное* ~ для *измерения углов отклонения* electronic yaw equipment
 энергетикалық ~ *энергетическое* ~ power generating equipment

ҚҰРАЛУ *формирование* fonnation; accumulation

кен шоғырының ~-ы / ~ *залежи* accumulation

мұнай кенішінің ~-ы / ~ *нефтяных месторождений* oil-field fonnation

мұнайлы кен шоғырының ~-ы / ~ *нефтяных залежей* oil-pool accumulation

ҚҰРАМ *состав:*

бұрғылау бағдарламасының ~-ы / ~ *программ бурения* drilling program scheduling

газдалған мұнайдың ~-ы / ~ *газированной нефти* composition of well stream

диаграмманың ~-ы / ~ *диаграмм* charting

жасалым жобасының ~-ы / ~ *проекта разработки* development program scheduling

жетекті таспаларды майлауға арналған ~ / ~ *для смазки приводных ремней* belt dressing composition

коллектордың жыныстарының ~-ы / ~ *пород коллектора* composition of reservoir rocks

қоспаның ~-ы / ~ *смеси* mixture composition

ластануларды кетіруге арналған ~ / ~ *для устранения загрязнений* antifouling compound

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* petroleum composition

ұңғыманың геологиялық кесігінің ~-ы / ~ *геологического разреза скважины* mak-ing-up of borehole geologic section

цементті қоспаның ~-ы / ~ *цементной смеси* formulation of cement blend

ірілігі бойынша ~-ы / ~ ~ *по крупности* size composition

ҚҰРАМЫНДА БУ БОЛУ *паросодержание* steam conten

ҚҰРАМЫНДА ГАЗЫ БАР I *газосодержание* gas content

жаппай ~ *массовое* ~ stock gas content

мөлшерлі ~ *объемное* ~ volumetric gas content

шығындық ~ *расходное* ~ consumption gas content

ҚҰРАМЫНДА ГАЗЫ БАР II *газосодержащий* gas containing, gas-bearing, gassy

ҚҰРАМЫНДА КҮКІРТІ БАР *серосодержащий* sour

~ ұңғымалар / ~ *скважин* staggered well pattern

~ ұңғымалардың орналасуы / ~ *размещения скважин* network, well pattern; (ұңғымалар арасындағы қашықтық туралы – *о расстоянии между скважинами*) well spacing

сорғының қабылдауышындағы ~ / ~ *на приеме насоса* intake screen

сорып алатын құбырдағы ~ / ~ *на всасывающей трубе* suction strainer

ұсақ тесіктері [ұяшықтары] бар ~ / ~ *с мелкими отверстиями [ячейками]* fine [close-mesh] screen

ірі тесіктері [ұяшықтары] бар ~ / ~ *с крупными отверстиями [ячейками]* coarse screen

ҚҰРАМЫНДА МҰНАЙЫ БАР *нефтьсодержащий* oil-bearing, petroliferous

ҚҰРАМЫНДА СУТЕК БАР *водородсодержащий* hydrogenous

ҚҰРАСТЫРУ I монтаж erection; mounting; installation; assembly
бұрғылау қондырғысын ~ / ~ буровой установки rig(ging)-up
бұрғылау мінбесін ~ / ~ буровой вышки derrick erection
жылжыма бөлшектегі ~ / ~ на салазках skid mounting
интегралды палубаны ~ / ~ интегральной палубы assembly of integrated topside

қайталап ~ повторный ~ re-erection
сыйымдылық ыдысын ~ / ~ резервуара erection of tank

ҚҰРАСТЫРУ II (ТҮЗУ) образовать:

бүрмелерді ~ / ~ складки corrugate, fold

суспензияны ~ / ~ суспензию fluidize

шатырды ~ / ~ кровлю overlain

ҚҰРАСТЫРУ III (БҮРМЕ) сборка assembly, assembling; erection

бұрғылау бағанасын ~ / ~ бурильной колонны drilling string assembling

жоғарыдан төмен қарай (мінбелер) ~ / ~ сверху вниз (вышки) assembling from the top

жүзіп бара жатқанда ~ / ~ на плаву float into positions

кәсіпшілікте ~ / ~ на промысле field assembly

құбыр желісін ~ / ~ трубопровода coupling of pipeline

құбыр желісін учаскелерге бөліп ~ / ~ трубопровода участками coupling of pipeline sections

сұйыққойманы ~ / ~ резервуара erection of tank

тұрған жерінде ~ / ~ на месте on-the-site assembly

ұңғыманың құрал-саймандарын ~ / ~ скважинного инструмента rigging of down-hole tools

ҚҰРАСТЫРУШЫ монтажник erector, installer

ҚҰРАСТЫРЫЛҒАН (ҚИЫСТЫРЫЛҒАН) смонтированный
mounted

жүк көлігіне ~ / ~ на грузовике truck-mounted

жылжыма бөлшекке ~ / ~ на салазках skid-mounted

ҚҰРАУЫШ (ҚҰРАМДАС) компонент component

газдың ~-ы / ~ газа gas component

мұнайдың ~-ы / ~ нефти oil component

ҚҰРҒАТУ I обезвоживание dehydration, dewatering

мұнайды ~ / ~ нефти dehydration of oil, oil dehydrating

мұнайды термохимиялық ~ термохимическое ~ нефти thermochemical dehydration of oil

өнеркәсіптік жиіліктің электр өрісін пайдалану арқылы мұнайды ~ / ~ нефти с использованием электрического поля промышленной частоты electric dehydration of oil

тұндырманы ~ / ~ отстоя sludge dewatering

электр статикалық өрісті пайдалану арқылы мұнайды ~ / ~ нефти с использованием электростатического поля electrostatic dehydration of oil

ҚҰРҒАТУ II осушать drain, dry, dewater, desiccate

ҚҰРҒАТУ ІІІ сушка dehumidification, drying

ауамен ~ *воздушная* ~ air drying

ҚҰРЛЫҚ суша earth

ҚҰРСАУ (БАЛДАҚ) обечайка course, shell

барабанның ~-ы / ~ *барабана* dram shell

құбырдың ~-ы / ~ *трубы* pipe course

сыйымдылық ыдысы сырт қабының ~-ы / ~ *корпуса резервуара* tank course

цилиндрлік ~ *цилиндрическая* ~ cylinder course

ҚҰРУ І создавать:

қыртысқа қарсы қысымды ~ *противодавление на пласт* offset the pressure
in a well

ҚҰРУ ІІ (САЛУ, ТҰРҒЫЗУ) сооружать construct, erect, raise

ҚҰРЫЛҒЫ І (ТЕТІК) датчик sensor; transmitter; transducer; pickup

ағып кетуді көрсету ~-сы / ~ *утечки* leak sensor

айнымалы токтың электр ~-сы / *электрический* ~ *переменного тока* alternat-
ing current electric motor

ауыр отынмен жұмыс істейтін ~ / ~ *работающий на тяжелом топливе*
oil engine

бағдарламалық ~ *программный* ~ program transmitter

басқару жүйесінің ~-сы / ~ *системы управления* control sensor

белсенді қарсылау ~-сы / ~ *активного сопротивления* variable resistance
transducer

бензинді ~ *бензиновый* ~ *амер.* gasoline engine; *англ.* petrol engine

бұрғылау ~-сы / *буровой* ~ drilling engine

бұрғылау ерітіндісін шығындау ~-сы / ~ *расхода бурового раствора* mud
flow sensor

бұрғылау қондырғысының ~-сы / ~ *буровой установки* drilling engine

бұрғылау сорғысының жетегіне арналған ~ / ~ *для привода бурового насоса*
rear engine

газды ~ *газовый* ~ gas engine

генератордың ~-сы / *генераторный* ~ self-generating transducer

гидрокүреуішті кенді ұңғыманың ~-сы / *гидролопаточный забойный* ~ vane
borer

гидротурбиналы кенді ұңғыманың ~-сы / *гидротурбинный забойный* ~
hydraulic turbine downhole motor, turbodrill

дизелді ~ *дизельный* ~ diesel (engine)

жылдамдық ~-сы / ~ *скорости* velocity-type transducer, speed pickup

жылу ~-сы / *тепловой* ~ heat sensor

кенді ұңғыма ~-сы / *забойный* ~ давления bottom-hole pressure gage

кенді ұңғыманың ~-сы / *забойный* ~ downhole [bottom-hole] motor

көкжиек ~-сы / ~ *горизонта* horizon scanner

көмекші агрегаттарсыз ~ *без вспомогательных агрегатов* bare engine

қалқымалы білігі бар кенді ұңғыманың ~-сы / *забойный* ~ *с плавающим*
валом floating shaft hydraulic turbine downhole motor, floating shaft

күю деңгейінің ~-сы / ~ *уровня налива* filling pickup
қысым ~-сы / ~ *давления* pressure pickup, pressure transducer, pressure cell
қысымның деңгей айырмасының ~-сы / ~ *перепада давления* differential pressure pickup
мұнай ~-сы / *нефтяной* ~ oil engine
отынның екі түрімен жұмыс істейтін ~ / ~ *работающий на двух видах топлива* dual fuel engine
өздігінен жүретін бұрғылау агрегатының жүріс ~-сы / *ходовой* ~ *самоходного бурового агрегата* propelling motor
сорып алу қысымының ~-сы / ~ *давления всасывания* suction pressure transmitter
сыйымдылық ~-сы / *емкостный* ~ capacity pickup
сыйымдылықтағы деңгей ~-сы / ~ *уровня в емкости* pit-level sensor
температура ~-сы / ~ *температуры* temperature pickup, temperature sensor
температуралық ~ *температурный* ~ temperature sensitive element, temperature sensor
тербеліс ~-сы / ~ *вибрации* vibration pickup
тереңдік ~-сы / ~ *глубины* depth sensor
топырақ қысымының ~-сы / ~ *давления почвы* soil pressure cell
турбодеткіші немесе турбоайдауышы бар газды ~ *газовый* ~ *с турбонаддувом или турбонагнетателем* turbocharged gas engine
тұрақты жүктемемен жұмыс істейтін ~ / ~ *работающий с постоянной нагрузкой* constant duty engine
тұрақты токтың электр ~-сы / *электрический* ~ *постоянного тока* direct current electric motor
тік шайқалу (бұрғылау тұғыртасының) ~-сы / ~ *вертикальной качки (бурового основания)* heave sensor
уақыт ~-сы / ~ *времени* timer
ұңғыма ~-сы / *скважинный* ~ borehole caliper
циклдардың ~-сы / ~ *циклов* cycler
шапшып ағу ~-сы / *струйный* ~ flapper nozzle transducer
шығындау ~-сы / ~ *расхода* flow sensor
шығынды өлшеу ~-сы / *расходомерный* ~ flow transducer
ҚҰРЫЛҒЫ П *устройств* / о 1. (құрал-сайман – *приспособление*) apparatus, device; *мн.* equipment, means 2. (құрылым, орналастырылу – *конструкция, расположение*) arrangement, design, outfit, set-up
автоматты түрде жабылатын біріктіруші ~ *автоматически закрывающееся соединительное* ~ autolock connector
автоматты түрде реттейтін ~ *автоматическое регулирующее* ~ controller
айналып тұратын тығыздағыш ~ *вращающееся уплотнительное* ~ rotating seal assembly
айналыс сәтін беруге арналған ~ / ~ *для передачи вращающего момента* torque transmission system

алауотты (мұнай газын жағуға арналған) ~ *факельное* ~ (для сжигания нефтяного газа) torch

алып кететін ~ *отводное* ~ diverter (assembly)

алып шығатын (бір нүктелі қалтқы белгі) ~ *выносное* ~ (одноточечного бую) lowering unit

артық жүктемеден сақтандыру ~-сы / ~, предохраняющее от перегрузки overload device, overload safeguard

ауаны беруге арналған ~ / ~ для подачи воздуха air feeder

ауыстырып қосатын ~ *переключающее* ~ change-over device

ауытқытқыш ~ *отклоняющее* ~ deflector, deflecting unit

бағыттайтын ~ *направляющее* ~ director

бағыттайтын темір арқанның керіп кигізілген ~-сы / *натяжное* ~ направляющего каната guideline tensioner

бақылаушы ~ *следящее* ~ follower

басқаратын ~ *управляющее* ~ control device

басып шығаратын ~ *печатающее* ~ printer

бекітуге арналған ~ / ~ для крепления line anchor

босататын ~ *освобождающее* ~ releasing device

бұрғылау бағанасының орнын толтыру ~-сы / *компенсирующее* ~ бурильной колонны drill-string compensating device

бұрғылау барысының параметрлерін тіркейтін ~ / ~, регистрирующее параметры процесса бурения drilling recorder

бұрғылау ерітіндісін арналған ~ / ~ для дегазирования бурового раствора de-gasser

бұрғылау ерітіндісін құмнан тазалауға арналған ~ / ~ для очистки бурового раствора от песка mud desander

бұрғылау ерітіндісін тазалауға арналған ~ / ~ для очистки бурового раствора mud cleaner

бұрғылау ерітіндісіне арналған араластыратын ~ *перемешивающее* ~ для бурового раствора drilling mud agitating [drilling mud mixing] device, drilling mud stirrer

бұрғылау ерітіндісіне арналған араластыратын ағынды жоғары қысымды ~ *перемешивающее струйное* ~ высокого давления для бурового раствора high-pressure drilling mud mixing gun

бұрғылау ерітіндісіне арналған араластыратын қалақты ~ *перемешивающее лопастное* ~ для бурового раствора paddle-type [blade-type] drilling mud stirrer

бұрғылау құбырларын бұрап алу және бұрап шығаруға арналған ~ / ~ для свинчивания и развинчивания бурильных труб drill pipe spinner

бұрылатын ~ *поворотное* ~ fulcrum (arrangement)

бұрып әкету құрылғысының салпыншағына арналған ~ / ~ для подвески отводного устройства di-verter support assembly

бір қабылдауда орнатылатын тығыздауыш ~ *уплотнительное* ~, устанавливаемое в один прием one-step seal assembly

біріктіретін ~ *соединительное* ~ coupler, coupling device
 дабыл беру, орталықтандыру және құлыптап тастау ~-сы / ~ *сигнализации, централизации и блокировки* signalling system
 дабылдық ~ *симметрирующее* ~ balancer, balancing device
 дебитті өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения дебита* production rate measuring unit
 дінгекке арналған бағыттайтын ~ *направляющее* ~ *для свай* pile guide
 дінгектерді орталықтандыруға арналған ~ / ~ *для центровки свай* integrated pile alignment system
 екі иықты бағыттайтын ~ *двуплечее направляющее* ~ two-arm guide assembly
 жағадағы кеме аялдайтын орын ~-сы / *причалное* ~ mooring facility
 жерлестіретін ~ *заземляющее* ~ earthing [grounding] connection
 жетек белдігін керуге арналған ~ / ~ *для натяжения приводных ремней* belt stretcher
 жетекті ~ *приводное* ~ drive unit
 жетекші құбырды шурфқа енгізуге арналған ~ / ~ *для ввода ведущей трубы в шурф* kelly slabber
 жинап алатын ~ *собирающее* ~ accumulator
 жүк артатын ~ *загрузочное* ~ charger, charging apparatus; loading device
 жүк артатын-түсіретін ~-лар / *погрузочно-разгрузочные* ~a handling facilities
 жүк көтеретін ~ *грузоподъемное* ~ load-lifting assembly
 жіберу ~-сы / *пусковое* ~ set(ting) assembly
 жібитін темір арқанның қозғалмайтын ұшына керіп кигізілген ~ *натяжное ~ неподвижного конца талевого каната* deadline tensioner
 зәкірлік ~ *якорное* ~ anchor gear
 зәкірлік темір арқан ~-сы / ~ *якорного каната* anchor line
 керіп кигізілген ~ *натяжное* ~ tensioner, tensioning device
 көтеретін (өздігінен көтерілетін негіз) ~ *подъемное ~ (самоподъемного основания)* jacking [elevating] system
 көтеріп тұратын ~ *несущее* ~ carriage, carrier
 көшіретін ~ *копирное* ~ follower
 қайта есептейтін ~ *пересчетное* ~ counter
 қайта жүктеуден (көтеру механизмі) сақтауға арналған ~ / ~ *для предохранения от перегрузки (подъемного механизма)* load safety device
 қарсы салмағы бар керіп кигізілген ~ *натяжное ~ с противовесом* counterweight tensioner
 қолдайтын ~ *поддерживающее* ~ supporting device
 қорғайтын жеке (бұрғалау қызметкерлеріне арналған) ~ *защитное личное ~ (для бурового персонала)* personal protective device
 қорғаныш ~ *защитное* ~ protective appliance; shield; safeguard
 қоспалауыш ~ *смесительное* ~ mixing device, mixer
 қоспалауыш вакуумды-гидравликалық (бұрғылау ерітіндісіне арналған) ~ *смесительное вакуум-гидравлическое ~ (для бурового раствора)* vacuum-hydraulic mixing device

құбыр желісінің ішкі үстіңгі қабатын тазалауға арналған ~ / ~ для *очистки внутренней поверхности трубопровода* bug
 құбырға арналып керіп кигізілген ~ *натяжное* ~ для *труб* pipe tensioner
 құбырды керуге арналған ~ / ~ для *натяжения труб* pipe tension device
 құбырды ішкі жағынан рентгендік бақылауға арналған ~ / ~ для *рентгеновского контроля труб изнутри* internal X-ray crawler
 құлыптайтын ~ *блокировочное* ~ blocking device
 құрғататын ~ *дренажное* ~ drainage system
 құтқаратын ~ *спасательное* ~ saver
 қыздыратын ұңғымалық ~ *нагревательное скважинное* ~ downhole heater
 қыздыратын электрлі ~ *нагревательное электрическое* ~ electric heater
 қыртысты қыздыруға арналған ~ / ~ для *подогрева пласта* downhole heater
 қысатын түрдегі керіп кигізілген ~ *натяжное* ~ *сжимающего типа* compression-type tensioner
 қысым күшімен ұңғымаға құбырды беруге арналған ~ / ~ для *подачи труб в скважину под давлением* snubber
 қысымның көтерілгені туралы дабыл беруге арналған ~ / ~ для *сигнализации о повышении давления* pressure alarm system
 қысып тұратын ~ *зажимное* ~ clamping [holding] device
 маневр жасайтын гидроатқылау ~-сы / *маневровое гидроструйное* ~ positioning jet
 мөлшерлеп беретін ~ *дозирующее* ~ dosimeter, metering device
 мұнайды сүзгенде қалатын қалдықты жуып тастауға арналған ~ / ~ для *отмывки шлама от нефти* sandwasher
 мікбасты ~ *поршневое* ~ swab assembly
 окталмалы ~ *зарядное* ~ charger, charging apparatus
 оттық қабылдағыш ~ *свечеприемное* ~ drill pipe racking device
 өлшейтін ~ *замерное* ~ measuring device
 өлшеу ~-сы / *измерительное* ~ measuring device
 перфорацияны тазалауға арналған ұңғыма ішіндегі ~ *внутрискважинное* ~ для *очистки перфорации* backsurge tool
 реттейтін ~ *регулирующее* ~ controlling device
 сақтандырғыш ~ *предохранительное* ~ safety appliance
 серіппелі ~ *пружинное* ~ springing attachment
 сөйлестіретін ~ *переговорное* ~ intercom (system)
 су асты ортасын ластаудың алдын алуға арналған ~ / ~ для *предотвращения загрязнения подводной среды* underwater scour prevention device
 суды бөлетін бағананың керіп кигізілген ~-сы / *натяжное* ~ *водоотделяющей колонны* riser tensioner
 сұйықты қайта шығаруға арналған ~ / ~ для *перепуска жидкости* bypass collar
 сұйықты сүзгенде қалатын қалдықты жууға арналған ~ / ~ для *промывки шлама* cuttings washer

сұйықтың деңгейін бақылауға арналған ~ / ~ для контроля уровня жидкости liquid level controller

сынақ ~-сы / испытательное ~ checker; test device

сыналарды орнатуға арналған ~ / ~ для установки клиньев slip setter

танкерге құюға арналған ~ / ~ для налива танкеров marine loading device

танкерлерге арналған жағадағы кеме аялдайтын орын ~-сы / причальное ~ для танкеров tanker facilities

тартып байлауды бекітуге арналған ~ / ~ для крепления оттяжки guy-line anchor

тежеуіш ~-сы / тормозное ~ brake system

телескоптық секцияның алып кететін ~-сы / отводное ~ телескопической секции telescoping joint diverter

темір арқанды орауға арналған ~ / ~ для намотки каната spooling device

темір арқанның ұзындығын реттеуге арналған ~ / ~ для регулирования длины каната cable correction system

тендестіретін ~ балансировочное ~ balancer

тербелісті орнықтыруға арналған ~ / ~ для успокоения колебаний damping arrangement

терең орды көмуге арналған ~ / ~ для засыпки траншей trench-burying machine

тиектеулі ~ запорное ~ locking device, locking arm

төгіп-құятын ~ сливоналивные ~a handling facilities

төмен түсіретін ~ спускное ~ draw-off device

төменгі төгу (сұйыққойма) ~-сы / ~ нижнего слива (резервуара) bottom unloading device

тұрақты керу ~-сы / ~ постоянного натяжения constant tension device

тұтандыратын (ұңғыманы теңізде сынауға арналған) ~ зажигающее ~ (для испытания скважины на море) igniting pilot

түсіретін ~ разгрузочное ~ unloading device

тығыздайтын ~ уплотняющее ~ packing assembly

тығындап бекіту желісінің салпыншағына арналған ~ / ~ для подвески линии глушения kill-line support assembly

тығынды ұстап қалуға арналған ~ / ~ для задержки пробки plug catcher

тіркейтін ~ регистрирующее ~ recording device, recorder

тіркейтін гидравликалық ~ регистрирующее гидравлическое ~ hydraulic recorder

тіркейтін электрлік ~ регистрирующее электрическое ~ electric recorder

уатылудан тозуды тексеруге арналған ~ / ~ для проверки износа от истирания abrasion testing machine

ұңғыма ішіндегі (көпір немесе пакер) ~ внутрискважинное ~ (мост или пакер) bridge plug

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған бағыттайтын ~ направляющее ~ для обсадной колонны casing guide

ұңғыманы ұстап тұру бағанасындағы ағып кетуді байқауға арналған ~ / ~
 для обнаружения утечек в обсадных колоннах casing leak detector
 ұңғыманың қабырғаларын тазалауға арналған ~ / ~ для очистки стенок
 скважины wall cleaner
 ұршықшаның буферлі резеңкелі ~-сы / буферное резиновое ~ вертлюга
 swivel rubber-covered link bumper
 ұстап алатын (кілт) ~ захватное ~ (ключа) catching [gripping] device
 ұстап қалатын ~ захватывающее ~ catching device, catcher
 ұстап тұратын ~ задерживающее ~ arrester; delay device
 үлгілейтін ~ моделирующее ~ simulator моечное ~ washer
 цементтейтін ~ цементирующее ~ cementer
 шапшып ағуды ауытқытуға арналған ~ / ~ для отклонения струи jet deflector
 шурфқа бұрғылап кіргізуге арналған ~ / ~ для забуривания шурфа rathole guide
 шығаруға арналған ~ / ~ для вытаскивания drawer
 шығынды реттеуге арналған ~ / ~ для регулирования расхода flow-control
 device
 ілмектің бұрылатын ~-сы / поворотное ~ крюка hook positioner
 іске қосатын ~ пусковое ~ starting device
 ішкі рентгендік дефектоскопияға арналған ~ / ~ для внутренней рентгенов-
 ской дефектоскопии internal X-ray crawler
ҚҰРЫЛҒЫ ҚОРҒАНЫШЫ (катодтық қорғанда) **протектор** protector;
 (в катодной защите) sacrifice anode
ҚҰРЫЛЫМ I конструкция 1. (ғимарат – сооружение) construction,
 structure 2. (машина, прибордың құрылымы – устройство машины, прибора)
 design
 ұңғыманың ~-ы / ~ скважины well design, well [casing-bit-cement top]
 program
ҚҰРЫЛЫМ II структур/a composition, constitution, structure
 геологиялық ~ геологическая ~ geological feature
 жартылай батырылған бетонды ~ полупогружная бетонная ~ concrete
 semi-submersible structure
 мұнайы бар ~ нефтеносная ~ oil-bearing structure
 сазды ерітіндінің ~-ы / ~ глинистого раствора mud body
 тұйықталған ~ замкнутая ~ closure, closed structure
ҚҰРЫЛЫС I (ҒИМАРАТ) сооружение 1. construction, structure, facility
 2. (құрылыс барысы – процесс строительства) construction, erection, building
 мұнай кәсіпшілігіндегі ~ нефтепромысловое ~ oil field structure, oil field
 facility
 пайдалы қазбаларды байыту әдісінің тұрақты ~-ы / гравитационное ста-
 ционарное ~ fixed gravity structure
 сұйыққойманың ~-ы / ~ резервуара erection of tank
 теңіздегі ~ морское ~ offshore structure
ҚҰРЫЛЫС II строение composition, constitution, structure; formation,
 frame

геологиялық ~ *геологическое* ~ geological feature
 кен шоғырының ~-ы / ~ *залежи* reservoir structure
 тектоникалық ~ *тектоническое* ~ tectonic framework
 тығыз ~ *плотное* ~ compact structure
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical constitution
ҚҰРЫЛЫС ІІ *строительство* construction
 жол ~-ы / *дорожное* ~ road construction
 құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline construction
 дінгекті ~ *свайное* ~ pilework
 құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* pipeline construction
ҚҰРЫМ (КҮЙЕ) *сажа* soot
ҚҰТҚАРУ *спасение* saving
 адамдардың өмірін теңізде ~ / ~ *жизни людей на море* saving of life at sea
ҚҰТҚАРУШЫ *спасательный* saving
ҚҰЮ І *заправка* 1. charge; filling; loading 2. (*заточка*) sharpening
 бұрғылау қашауына ~ / ~ *бурового долота* bit sharpening
 бұрғылау құрал-сайманына ~ / ~ *бурового инструмента* tool dressing
 гидро жүйеге ~ / ~ *гидросистемы* hydraulic system filling(-in)
 жанармай ~ / ~ *горючим* fuelling
 жұмыс істеп болған құралға ~ / ~ *сработанного инструмента* dressing
 отын және май ~ / ~ *топливом и маслом* oil servicing
ҚҰЮ ІІ *налив*:
 бөшкеге ~ / ~ *в бочки* barreling
 жеңі арқылы ~ / ~ *через рукав* hosing
 танкерге ~ / ~ *танкера* tanker loading
 төменнен ~ / ~ *снизу* bottom loading
ҚҰЮ ІІІ *сливать* drain off, draw off, empty
 шөгіндіден сұйықты ~ / ~ *жидкость с осадка* elutriate
ҚША [қыртыстың шекарасын анықтау] **ОГП** [определение границ пласта]
 reservoir limit test, RLT
ҚЫЗДЫРҒЫШ *нагреватель* heater
 аралық ~ *промежуточный* ~ external heater
 газды жандырғышы бар кенді ұңғыма ~-ы / *забойный* ~ *с газовой горелкой*
 gas-burner bottom-hole heater
 жанама ~ *косвенный* ~ indirect heater
 индукциялы ~ *индукционный* ~ induction heater
 кенді ұңғыма ~-ы / *забойный* ~ bottom-hole heater
 кенді ұңғыманың бумен ~-ы / *забойный паровой* ~ steam bottom-hole heater
 кенді ұңғыманың жалынсыз ~-ы / *забойный беспламенный* ~ flameless bot-
 tom-hole heater
 кенді ұңғыманың отты ~-ы / *забойный огневой* ~ fire [flame] bottom-hole
 heater
 кенді ұңғыманың отты газды әуе ~-ы / *забойный огневой газоздушный* ~
 air-gas mixture fire bottom-hole heater

кенді ұңғыманың электрмен ~-ы / *забойный электрический* ~ electric bottom-hole heater

отты ~ *огневой* ~ fire [flame] heater

сұйық отынмен жұмыс істейтін кенді ұңғыма ~-ы / *забойный* ~, *работающий на жидком топливе* liquid fuel bottom-hole heater

түтік түріндегі ~ *трубчатый* ~ tube heater

тік ~ *прямой* ~ direct heater

ҚЫЗДЫРЫП, ЕРІТП ЖАЛҒАУ (пішімін дәнекерлеуішпен өзгерту) *наваривать* (*изменять форму сваркой*) build[weld] up

берік қабатты барынша жұмсақ беттің үстіне ~ / ~ *твердый слой на более мягкий* hard-face

бір деталды екіншісіне ~ / ~ *одну деталь на другую* weld on

кесетін жиекті ~ / ~ *режущую кромку* tip

қабатты деталдың бетіне ~ / ~ *слой на поверхность детали* face

ҚЫЗДЫРЫП ЖАЛҒАНҒАН *наваренный* deposited

берік қорытпамен ~ / ~ *твердым сплавом* hard-faced

ҚЫЗДЫРУ (ЖЫЛЫТУ) *разогрев:*

жергілікті ~ *местный* ~ local heat build-up

пештерді ~ / ~ *печи* furnace run-up

ҚЫЗМЕТ (ӘРЕКЕТ) *функция* function

алгебралық ~ *алгебраическая* ~ algebraic function

аналогиялық ~ *аналоговая* ~ analog function

анықталмаған ~ *неявная* ~ implicit function

басқару ~-і / ~ *управления* control function

гармониялық ~ *гармоническая* ~ harmonic function

желілік ~ *линейная* ~ linear function

кез келген ~ *произвольная* ~ arbitrary function

кездейсоқ ~ *случайная* ~ random function

кері ~ *обратная* ~ inverse function

корреляциялық ~ *корреляционная* ~ correlation function

күрделі ~ *сложная* ~ composite function

қарапайым ~ *простая* ~ simple function

логарифмдік ~ *логарифмическая* ~ logarithmic function

логикалық ~ *логическая* ~ logical function

мақсаттық ~ *целевая* ~ efficiency function

мүмкін болушылық ~ *вероятностная* ~ probability function

өсе түсетін ~ *возрастающая* ~ increasing function

сараптамалық ~ *аналитическая* ~ analytical function

сипаттамалық ~ *характеристическая* ~ characteristic function

талдап қорытылған ~ *обобщенная* ~ generalized function

үзіліссіз ~ *непрерывная* ~ continuous function

үлестірулер ~-і / ~ *распределения* distribution function

экспоненциалдық ~ *экспоненциальная* ~ exponential function

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕР *персонал* personnel

бұрғылау (алаңқай) ~-і / ~ буровой (площадки) drilling personnel
 мұнай кәсіпшілігінің ~-і / нефтяной ~ field personnel
 пайдаланатын ~ эксплуатационный ~ operating personnel
ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ (ҚҮТУ) обслуживание service, servicing,
 maintenance
 ағымдағы ~ текущее ~ running servicing, routine servicing
 ақпараттық ~ информационное ~ information service
 алдын алу шарасында ~ профилактическое ~ routine maintenance, preventive
 protective service
 апатты техникалық ~ аварийное техническое ~ emergency maintenance,
 emergency service
 делдалдық ~ брокерское ~ broking
 жоспардан тыс техникалық ~ внеплановое техническое ~ occasional [off-
 schedule] maintenance
 жоспарлы ~ плановое ~ scheduled servicing
 жоспарлы-ескертуші техникалық ~ планово-предупредительное техниче-
 ское ~ planned preventive maintenance
 жүкті тиеуде-түсіруде ~ погрузочно-разгрузочное ~ cargo-handling service
 кәсіпшілікті пайдалану барысында ~ / ~ в процессе эксплуатации на про-
 мысле field service
 кезендік ~ периодическое ~ periodic servicing
 кезендік техникалық ~ периодическое техническое ~ periodic maintenance
 кепілдік ~ гарантийное ~ guarantee maintenance, warranty service
 коммуналдық ~ коммунальное ~ utility service
 кредиттік-есептік ~ кредитно-расчетное ~ credit and settlement services
 қайранда сүңгуір ретінде ~ водолазное ~ на шельфе diving in support of
 offshore operations
 құбыр желісіне ~ / ~ трубопровода pipeline maintenance
 құбыр желісіне техникалық ~ техническое ~ трубопровода pipeline main-
 tenance
 лизингтік ~ лизинговое ~ leasing
 пайдалану алдында техникалық ~ техническое ~ перед эксплуатацией
 before operation service
 пайдалану кезінде ~ / ~ при эксплуатации production service
 сақтау кезінде техникалық ~ техническое ~ при хранении storage main-
 tenance
 сервистік ~ сервисное ~ servicing, maintenance
 тасымалдауда ~ / ~ перевозок service of carriage
 тасымалдаушылық ~ транспортное ~ transport service
 техникалық ~ техническое ~ servicing, maintenance
 ұңғымаларға ~ / ~ скважин servicing of wells, well servicing
 ұңғыманы пайдалану кезінде техникалық ~ техническое ~ скважины при
 эксплуатации well production service, servicing of well under operation, servicing
 of well underproduction

ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУ БОЙЫНША БАСШЫЛЫҚ (қолдану және пайдалану) *руководство по обслуживанию (применению и эксплуатации)*
operating instructions

ҚЫЗУ I (ЖЫЛУ) *нагрев* heating, warming (up)

сулы қабықтың көмегімен ~ / ~ с помощью водяной оболочки jacket heating

ҚЫЗУ II накал filament, glow

ҚЫЗУҒА БЕРІК I жаропрочный heat-resistant

ҚЫЗУҒА БЕРІК II нагревостойкость heater resistance, thermal endurance

ҚЫЗУҒА БЕРІКТІК жаропрочность high-temperature strength

ҚЫЗУҒА ТӨЗІМДІ жароупорный heat-proof, refractory

ҚЫЗУҒА ТӨЗІМДІЛІК жаростойкость heat-resistance, refractoriness

ҚЫЗУДЫ АСЫРЫП ЖІБЕРУ *перегрев* overheat

жергілікті ~ местный ~ hot spot

ҚЫЗЫП ҮЛГЕРМЕГЕН недогрев underheating

ҚЫЛ (ЖІП) *нить* fiber, filament

кварцты ~ кварцевая ~ quartz fiber

кордты ~ кордная ~ cord

қыздыру ~-ы / ~ накала filament

ҚЫЛАУЫҚ надфиль needle file

ҚЫЛША/Қ щетка brush

бұранданы тазалауға арналған сымды ~ проволочная ~ для очистки резьбы
wire thread brush

дөңгелек сымды ~ круглая проволочная ~ wire wheel brush

сымды ~ проволочная ~ wire brush

электр машинасының ~-ғы / ~ электрической машины collector

ҚЫЛШЫҚ ТАЛШЫҚТЫ *грубоволокнистый* coarse-fibered

ҚЫМТАП БЕКІТУ герметизация sealing; packing

мұнай мен газ жинауды ~ / ~ сбора нефти и газа oil and gas gathering under pressure

сакиналық кеңістікті ~ / ~ кольцевого пространства annulus sealing, annulus packing

ұнғыманың сағасын ~ / ~ устья скважины wellhead sealing

ҚЫН (ҚЫНАП) *ножны* sheath

ҚЫРҒЫШ скребок wall cleaner, scraper, scratcher

құбыр желілерін тазалауға арналған ~ / ~ для чистки трубопроводов
pipeline scraper

құбырларды тазалауға арналған ~ / ~ для чистки труб rabbit

парафинді (ұнғымада) кетіруге арналған ~ / ~ для удаления парафина (в скважине) paraffin-removing scraper, paraffin bit

сымды жұмыс элементтері бар ~ / ~ с проволочными рабочими элементами
bristle

сымды ілгектері бар ~ / ~ с проволочными петлями cable type scratcher

темір арқанмен түсірілетін ~ / ~, спускаемый на канате wireline scraper

темір арқансыз түсірілетін ~ / ~, спускаемый без каната go-devil scraper

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ для *обсадных труб* casing
 scraper
 ұңғыманың қабырғаларын сүзгілейтін қабыршықтардан тазалауға арналған
 ~ / ~ для *очистки стенок скважины от фильтрационной корки* wall scraper
 ұңғыманың қабырғаларын тазалауға арналған ~ / ~ для *очистки стенок*
скважины wall cleaner
ҚЫРНАУ *выточка* groove, undercut, recess
 өткізу үшін (сорғыш штангасында) екі жақты ~ *двусторонняя* ~ под *ключ*
 (на *насосных штангах*) reench flat
 ішкі ~ *внутренняя* ~ undercut
 элеватор астында ~ / ~ под *элеватор* elevator recess
ҚЫРТЫС *пласт* геол. bed, stratum, formation
 аралық ~-тар / *промежуточные* ~ы intercalated beds
 бұрғыланған ~ *пробуренный* ~ penetrated bed
 бір фазалы флюидтері бар ~ / ~ с *однофазным флюидом* single-phase reservoir
 газды конденсатты ~ *газоконденсатный* ~ gas-condensate stratum
 газы бар ~ *газоносный* ~ gas-bearing stratum
 гидро ажырауға ұшыраған ~ / ~, *подвергнутый гидроразрыву* broken-dov
 formation
 гидрофобты ~ *гидрофобный* ~ oil wet reservoir
 еніп кетпейтін ~ *непроницаемый* ~ impermeable bed
 жауып тұрған ~ *перекрывающий* ~ cover, overlying bed
 жоғары қысымы мен температурасы бар ~ / ~ с *высокими давлением и тем-*
пературой high pressure and temperature formation
 жоғарыда жататын ~ *вышележащий* ~ superstratum, overlying stratum [bed]
 жұқа ~ *тонкий* ~ thin bed
 жұтып алатын ~ *поглощающий* ~ intake bed, lost-circulation formation
 карбонатты ~ *карбонатный* ~ carbonate formation
 кен жыныстарының ~-ы / ~ *горных пород* rock bed
 көлденең жататын ~-тар / ~ы с *горизонтальным залеганием* flat-lying
 formation
 көлденең жатқан ~ *горизонтально залегающий* ~ flat-lying formation
 көп қабатты ~ *многослойный* ~ multilayer bed
 көп түрде енетін ~ *высокопроницаемый* ~ high-permeability formation
 көрші ~-тар / *соседние* ~ы adjacent beds
 қалың ~ *толстый* ~ thick bed
 құмтастың ~-ы / ~ *песчаника* sandstone stratum
 мұнайдың кен шоғырын жабатын жыныстардың ~-тары / ~ы *пород, покрывающие нефтяные залежи* capping beds
 мұнайдың қозғалуы мүмкін болатын ~ / ~, *по которому возможно движение нефти* carrier bed
 мұнайлы ~ *нефтяной* ~ oil [petroleum] reservoir, oil stratum
 мұнайлы газ бөркі бар ~ *нефтяной* ~ с *газовой шапкой* gas-capped oil
 reservoir

мұнайы бар ~ *нефтеносный* ~ oil-bearing bed
 өнеркәсіптік ~ *промышленный* ~ commercial [pay] bed
 өнімді ~ *продуктивный* ~ productive stratum, pay-out bed, producing formation
 өнімсіз ~ *непродуктивный* ~ nonproductive bed
 сарқылуға жақындаған ~ *истощенный* ~ depleted layer
 су астындағы мұнайлы ~ *подводный нефтяной* ~ submarine oil forma-toin
 су іріккіш ~-тар / *водоносный* ~ aquifer, water-bearing bed
 тереңде жатқан ~ *глубокозалегающий* ~ deep-lying formation
 төңкерілген ~ *опрокинутый* ~ overturned bed
 төселіп жатқан ~ *подстилающий* ~ underlying bed, bottom formation
 тұзды ~ *соляной* ~ salt bed
 тұрақты ~ *устойчивый* ~ competent stratum
 тұрақты емес ~ *неустойчивый* ~ incompetent stratum
 түйіндескен ~-тар / *сопряженные* ~ы associated sheets
 тіректі ~ *опорный* ~ marker (bed), key bed
 ұлғаятын қуаты бар ~ / ~ *с увеличивающейся мощностью* expanding bed
 үлкен жарықшақ түскен ~ *сильнотрециноватый* ~ broken-down formation
 шектелген ~ *ограниченный* ~ bounded reservoir
 іске қосылған ~-тар / *включенные* ~ы intercalated beds
 ішінара ашылған ~ *частично вскрытый* ~ partially penetrated stratum
 экрандаушы ~ *экранирующий* ~ shielding layer
ҚЫРТЫС АРАЛЫҚ *межпластовый* interstratal
ҚЫРТЫС-КОЛЛЕКТОР *пласт-коллектор* reservoir
 газды ~ *газовый* ~ gas reservoir
 мұнайлы ~ *нефтяной* ~ oil reservoir, oil source bed
ҚЫРТЫС ТӘРІЗДІ *пластообразный* tabular
ҚЫРТЫСТЫ *пластовый* (em)bedded, tabular
ҚЫРТЫСТЫҢ ГИДРОӨТКІЗГІШТІГІ *гидропроводность пласта*
 water permeability of bed
ҚЫРТЫСТЫҢ СЕРПІМДІ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ *упругоёмкость пласта* compressibility of formation
ҚЫРТЫСТЫҢ ФИЗИКАСЫ *физика пласта* petrophysics
ҚЫРТЫСТЫ СЫНАҒЫШ *пластоиспытатель* formation tester
ҚЫРТЫСТЫ СЫНАП-БАЙҚАҒЫШ *испытатель-опробователь пласта* formation tester
 ағып кетушілікке ~ / ~ *на утечку* test for leaks ve
 қысыммен ~ / ~ *давлением* test for pressure
ҚЫРТЫС ІШЛІК *внутрипластовый* intrastratal
ҚЫСҚАРТУ *укорочение* linear shrinkage, shrinking, shortening
 үлгіні салыстырмалы ~ *относительное* ~ *образца* compressive deformation
ҚЫСҚАРЫЛУ (ЫҚШАМДАЛУ) *редуцирование* pressure reduction
ҚЫСҚА ТОЛҚЫН *микроволна* microwave
ҚЫСПАҚ *обжимка* closer
 дөңгелек ~ *круглая* ~ dolly

ҚЫСЫЛЫП ҚАЛУ *защемление* arrest, binding, jam(ming)
темір арқанның (тегершік жырашығында) ~-ы / ~ *троса (в канавке шкива)*
pinch of cable *защемлять* bind, jam, pinch encased

ҚЫСЫМ І *давление* pressure
«тоқта» (цементтеу кезінде) ~ / ~ «стоп» (*при цементировании*) shutoff
pressure
ағын ~-ы / ~ *потока* flow stream pressure
ағыс бағытындағы ~ / ~ *в направлении течения* upstream pressure
ажыраудың ~-ы (құбырлар туралы) / ~ *разрыва (о трубах)* bursting pressure;
(қыртыс туралы – *о пласте*) fracturing pressure
аномалиялық ~ *аномальное* ~ abnormal pressure
аномалиялық жоғары (қыртыстағы) ~ *аномально высокое (пластовое)* ~
abnormal high pressure
аномалиялық төмен (қыртыстағы) ~ *аномально низкое (пластовое)* ~
abnormal low pressure
арынды желідегі ~ / ~ *в напорной линии* flowline pressure
арынды құбыр желісіндегі ~ / ~ *в напорном трубопроводе* flowing pressure
атмосферадан жоғары ~ / ~ *выше атмосферного* pressure above the
atmospheric, positive pressure
атмосфералық ~ *атмосферное* ~ atmospheric pressure
атмосфералық қалыпты ~ *атмосферное нормальное* ~ standard (atmo-
spheric) pressure
ауа сығымдағыштан шығу кезіндегі ~ / ~ *на выходе из компрессора*
compressor discharge [outlet] pressure
ашық ұңғымадағы ~ / ~ *в открытой скважине* open hole pressure
ашылмаған қыртыстағы ~ / ~ *в не вскрытом пласте* virgin pressure
байланыстырғыш аймақтағы ~ / ~ *в зоне контакта* contact pressure
барометриялық ~ *барометрическое* ~ barometric pressure
барынша жоғары бастапқы қыртыстық ~ *максимальное первоначальное*
пластовое ~ maximum initial field [maximum initial formation] pressure
барынша рұқсат етілетін жұмыс ~-ы / *максимально допустимое рабочее* ~
maximum allowable working pressure
басқарудың пневматикалық жүйесіндегі ~ / ~ *в пневматической системе*
управления air control system pressure
бастапқы қыртыстық ~ *начальное пластовое* ~ initial formation pressure
буферлік ~ *буферное* ~ при прокачивании surface squeeze pressure
бұрғы қашауының саптамасындағы ~ / ~ *в насадке бурового долота* drill
bit-nozzle pressure
бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* drilling mud pressure
бұрғылау ерітіндісінің кенді ұңғымаға ~-ы / ~ *бурового раствора на забой*
drilling mud bottom-hole pressure
бұрғылау ерітіндісінің оқпанындағы ~ / ~ *столба бурового раствора* drilling
mud column pressure
бұрғылау сорғысының ~-ы / ~ *бурового насоса* mud [slush] pump pressure

бұрқақтайтын ұңғыманың сағасындағы ~ / ~ на устье фонтанирующей скважины flowing tubing head pressure
 бұрқақты ұңғыманың сағасындағы ~ / ~ на устье фонтанной скважины wellhead flowing pressure
 бүйірлік ~ боковое ~ lateral [side] pressure; (стенки выработки) wall pressure
 вакуумметриялық ~ вакуумметрическое ~ vacuum-gage pressure
 газ бөркіндегі газдың ~-ы / ~ газа в газовой шапке gas cap pressure
 газ желісіндегі ~ / ~ в газопроводе gas pipeline pressure
 газдың ~-ы / ~ газа head, gas pressure
 газдың аномалиялық жоғары ~-ы / аномально высокое ~ газа abnormal gas pressure
 газлифтті қондырғыдан шығу кезіндегі ~ / ~ на выходе из газлифтной установки top hole gas-lift pressure
 газлифттің ~-ы / ~ газлифта gas-lift pressure
 гидравликалық ~ гидравлическое ~ hydraulic pressure
 гидроажыраудың бастапқы ~-ы / начальное ~ гидроразрыва initial hydrofracturing pressure
 гидродинамикалық ~ гидродинамическое ~ flowing pressure
 гидростатикалық ~ гидростатическое ~ head of water, fluid [hydrostatic] pressure
 даусыз ~ / ~ абсолютное absolute pressure
 динамикалық ~ динамическое ~ working pressure
 динамикалық кенді ұңғымадағы ~ динамическое забойное ~ flowing bottom-hole pressure
 дифференциалды ~ дифференциальное ~ differential pressure
 дифференциалды газлифтті ~ дифференциальное ~ газлифта gas-lift differential pressure
 еркін бұрқақтау кезінде қыртыстағы ~ / ~ в пласте при свободном фонтанировании open-flow pressure
 жабық күйінде қалдырылған ұңғымадағы кенді ұңғыма ~-ы / забойное ~ в закрытой оставленной скважине shut-in bottom-hole pressure
 жабық саға кезінде ұңғымадағы статикалық ~ статическое ~ в скважине при закрытом устье shut-in pressure
 жабық ұңғымадағы ~ / ~ в закрытой скважине shut-in [closed-in] pressure
 жабық ұңғымадағы барынша жоғары ~ максимальное ~ в закрытой скважине closed pressure
 жан-жақты ~ всестороннее ~ confining pressure
 жоғары жатқан қалыңдық ~-ы / ~ вышележащей толщины rock pressure; pressure of overlying beds
 жұмыс істемейтін ұңғымадағы статикалық кенді ұңғыма ~-ы / статическое забойное ~ в неработающей скважине closed-in bottom-hole pressure
 жүктеме ~-ы / ~ нагрузки load pressure
 кен жынысының ~-ы / ~ горных пород rock pressure
 кен шоғырын әзірлеуді тоқтату ~-ы / ~ прекращения разработки залежи abandonment pressure

кен шоғырындағы ~ / ~ *в залежи* reservoir pressure, pressure in-place
кенді ұңғымадағы ~ / ~ *на забое* bottom-hole pressure, pressure at the well-bore
кенді ұңғымадағы ~ *забойное* ~ bottom-hole pressure, pressure at the well-bore

кенді ұңғымадағы гидродинамикалық ~ *забойное гидродинамическое* ~ bottom-hole flowing pressure

кенді ұңғымадағы қыртысты флюидтің ~-ы / ~ *пластовых флюидов у забоя скважин* bottom-hole fluid pressure

кеніту соңындағы ~ / ~ *в конце расширения* terminal pressure

көтеру желісіндегі ~ / ~ *на выкидной линии* flowline pressure

көтеру кезіндегі ~ / ~ *на выкиде* top hole pressure

кіру кезіндегі ~ / ~ *на входе* inlet pressure

кіру кезіндегі барынша жоғары ~ *максимальное* ~ *на входе* highest primary [intake] pressure

қанығу ~-ы / ~ *насыщения* saturation [bubble-point] pressure

қанығу қысымынан жоғары ~ / ~ *выше давления насыщения* above double point pressure

қаныққан будың ~-ы / ~ *насыщенного пара* saturated vapor pressure

қашауға түсетін ~ / ~ *на долото* pressure on the bit

құбыр аралық кеңістіктегі ~ / ~ *в межтрубном пространстве* casing pressure

құбыр желісіндегі ~ / ~ *в трубопроводе* (pipe)line pressure

құбыр желісінің соңына түсетін ~ / ~ *на конце трубопровода* terminal pipeline pressure

құрал-сайманға түсетін ~ / ~ *на инструмент* pressure on the tool

қыртыстағы газдың ~-ы / ~ *газа в пласте* gas reservoir pressure

қыртыстағы газдың бастапқы ~-ы / *начальное* ~ *газа в пласте* original reservoir gas pressure

қыртысты флюидтің қанығу ~-ы / ~ *насыщения пластового флюида* bubblepoint pressure of reservoir fluid

қыртыстың гидрожарылу ~-ы / ~ *гидроразрыва пласта* hydraulic fracturing [hydrofracturing] pressure

қыртыстың күйін сипаттайтын ~ / ~, *характеризующее состояние пласта* field pressure

қыртыстың сыртқы сұлбасындағы ~ / ~ *на внешнем контуре пласта* external boundary pressure

манифольдтегі ~ / ~ *в манифольде* manifold pressure

манометриялық ~ *манометрическое* ~ gage pressure

мұнай бағанасының ~-ы / ~ *столба нефти* oil column pressure

мұнайды ығыстырып шығару ~-ы / ~ *вытеснения нефти* oil displacement pressure

мүмкін болатын ~ *возможное* ~ available pressure

орнын баса тұру ~-ы / ~ *замещения* replacement pressure

орташа қыртыстық ~ *среднее пластовое* ~ average [mean] reservoir pressure

орташа тиімді ~ *среднее эффективное* ~ mean effective pressure

өндірудің үнемділігін анықтайтын ~ / ~ *определяемое экономичностью разработки* pressure at the economic level
 өңірлік су ~-ы / ~ *краевых вод* edge water pressure
 пайдаланылатын ұңғымадағы кенді ұңғыма ~-ы / *забойное ~ в эксплуатируемой скважине* producing bottom-hole pressure
 рұқсат етілетін ~ *допустимое ~ permissible [safe]* pressure
 сағасы жабық кездегі бұрғылау бағанындағы ~ / ~ *в бурильной колонне при закрытом устье* shut-in drill pipe pressure
 сағасы жабық кездегі құбырдан тыс кеңістіктегі ~ / ~ *в затрубном пространстве при закрытом устье* shut-in casing pressure
 сақиналы кеңістіктегі ~ / ~ *в кольцевом пространстве* annulus pressure
 сепаратордағы ~ / ~ *в сепараторе* separator pressure
 сорғыны көтеру кезіндегі ~ / ~ *на выкиде насоса* pump (discharge) pressure
 сорғыны қабылдаудағы ~ / ~ *на приеме насоса* intake pressure
 сору ~-ы / ~ *всасывания* suction pressure
 су немесе газдың бұзып өту ~-ы / ~ *прорыва воды или газа* water or gas inrush pressure
 сұйық ~-ы / ~ *жидкости* fluid pressure
 сұйық бағанасының ~-ы / ~ *столба жидкости* head pressure
 сұйылту ~-ы / ~ *конденсации* dew-point pressure
 сығып толтыратын құбыр желісіндегі ~ / ~ *в нагнетательном трубопроводе* discharge (line) pressure
 сығып толтыру ~-ы / ~ *нагнетания* injection pressure
 сығып толтыру кезінде кенді ұңғымадағы ~ *забойное ~ при нагнетании* sand-face injection pressure
 сығып толтыру соңындағы ~ / ~ *в конце нагнетания* compression pressure
 сығып толтыру ұңғымасының сағасындағы ~ / ~ *на устье нагнетательной скважины* intake pressure
 сынап бағанасының биіктігімен көрсетілген ~ / ~ *выраженное высотой ртутного столба* mercury pressure
 сыртқы ~ *внешнее ~ external* pressure
 сыртқы ортадағы ~ / ~ *внешней среды* ambient pressure
 табиғи тарту күші жағдайындағы ~ / ~ *в условиях естественной тяги* natural draught pressure
 тармақтың ~-ы / ~ *притока* inflow pressure
 тартылатын сұйықтың ~-ы / ~ *прокачиваемой жидкости* circulating fluid pressure
 тартып шығару кезіндегі ~ / ~ *при откачке* flowing [pumping-out] pressure
 тастанды желідегі ~ / ~ *в выкидной линии* flow-line pressure
 таулы ~ *горное ~ confining [formation, ground, rock]* pressure
 тиянақ қалыптың ~-ы / ~ *башмака на грунт* footing soil pressure
 тоқтағаннан кейін ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине после остановки* closed-in pressure
 толтыру ~-ы / ~ *заполнения* inflation pressure

толық қайта іске қосу ~-ы / ~ *полного перепуска* full overflow pressure
 топырақ ~-ы / ~ *грунта* soil [earth, ground] pressure
 топырақтағы ~ / ~ *на грунт* ground pressure
 ұңғыма сағасындағы сақиналы кеңістіктегі ~ / ~ *в кольцевом пространстве*
на устье скважины wellhead annulus pressure
 ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* borehole pressure
 ұңғымадағы сұйық бағанасының ~-ы / ~ *столба жидкости в скважине*
 bottom-hole [hydrostatic] head pressure
 ұңғыманы тұншықтыру ~-ы / ~ *глушения скважины* kill-rate pressure
 ұңғыманы ұстап тұру құбырындағы ~ / ~ *в обсадных трубах* casing pressure
 ұңғыманың бұрқактау ~-ы / ~ *фонтанирования скважины* well flowing
 pressure
 ұңғыманың сағасында пайда болатын ~ / ~ *создаваемое на устье скважины*
 pressure applied at the surface
 ұңғыманың сағасындағы ~ / ~ *на устье скважины* casing head [wellhead]
 pressure
 үдете үрлеу ~-ы / ~ *наддува* boost pressure
 үстіңгі беттің бірлігіне ~ / ~ *на единицу поверхности* specific [unit] pressure
 фаза шекарасындағы ~ / ~ *на границе фаз* front [interface] pressure
 шатыр ~-ы / ~ *кровли* roof pressure
 шекаралы ~ *граничное* ~ boundary pressure
 шүмектегі ~ / ~ *в сопле* nozzle pressure
 шығу кезіндегі ~ / ~ *на выходе* exit [outlet] pressure
 ығыстырып шығару ~-ы / ~ *вытеснения* driving pressure
 ішкі ~ *внутреннее* ~ internal pressure
ҚЫСЫМ II (КҮШ, АРЫН) *напор* head, thrust
 аз ~ *малый* ~ low head
 артезиандық ~ *артезианский* ~ artesian-pressure head
 бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* drilling mud head
 гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic head
 гидродинамикалық ~ *гидродинамический* ~ hydrodynamic head
 динамикалық ~ *динамический* ~ dynamic head
 жоғалған ~ *потерянный* ~ lost head
 жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ working head
 қыртыстағы ~ ~ *в пласте* bottom drive
 өкшелік судың ~-ы / ~ *подошвенных вод* bottom water drive
 өлкелік судың ~-ы / ~ *краевых вод* edge-water drive
 пайдалы ~ *полезный* ~ effective head
 пьезометриялық ~ *пьезометрический* ~ piezometric head
 сорғының шығар жеріндегі ~ / ~ *на выходе насоса* discharge head of pump
 судың ~-ы / *водяной* ~ hydrostatic head
 сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* fluid head
 сұйықтың тапсырылған ~-ы / *заданный* ~ *жидкости* predetermined fluid
 head

тұрақты ~ *постоянный* ~ constant head

ықтимал ~ *потенциальный* ~ potential head

жылдамдық ~-ы / *скоростной* ~ velocity head

ҚЫСЫМҒА ҚАРСЫ *противодавление* back pressure

қыртысқа ~-лықты құру / *создавать* ~ на пласт offset formation pressure

ҚЫСЫП БҰРАУ *подвинчивать* screw down [up, in], tighten (a screw)

ҚЫСЫП ЖАБУ *вдавливание* bulging-in, forcing in(to), embedment, indentation, pressing in(to), forcina in(to)

бұрыштаманы ~ / ~ *штампа* pressing-in of indenter

ҚЫСЫП СЫҒУ *обжатие* compression

ҚЫСЫП ШЫҒАРУ *выпирание* protrusion

топырақты ~ / ~ *грунта* flow of ground

ҚЫШҚЫЛДАНДЫРҒЫШ *раскислитель* deoxidant, deoxidizer, deoxidizing agent

ҚЫШҚЫЛДАНДЫРУ *раскислять* deoxidate

ҚЫШҚЫЛДАНУ *раскисление* deoxidation

ҚЫШҚЫЛДАНУҒА ҚАРСЫ *противоокислитель* antioxidant

Л

ЛАЙ *ил* 1. silt, mud, slime, ooze 2. sludge; pulp

әкті ~ *известковый* ~ lime mud, calcareous ooze

диатомды ~ *диатомовый* ~ diatomaceous ooze

жабысқақ ~ *вязкий* ~ tough silt

жанартаулық ~ *вулканический* ~ volcanic mud

зоогенді ~ *зоогенный* ~ ooze

қатып қалған ~ *отвердевший* ~ mudstone

органикалық ~ *органический* ~ organic ooze, sapropel

парафинді ~ *парафиновый* ~ paraffin soil, paraffin dirt

су түбіндегі ~ *донный* ~ bottom mud

сұйық ~ *жидкий* ~ slurry

терең судағы ~ *глубоководный* ~ deep-sea [abyssal] ooze

терригенді ~ *терригеновый* ~ terrigenous [green] mud

тұрпайы ~ *грубый* ~ silt

тығыз әкті ~ *плотный известковый* ~ firm limestone mud

ЛАҚТЫРЫНДЫЛАР *отбросы* tailings, wastage, waste

ЛАҚТЫРЫП ТАСТАУ *отбрасывание* kick

ЛАСТАНБАҒАН *незагрязненный* uncontaminated, non-polluted

ЛАСТАНҒАН *загрязненный* foul, contaminated, polluted, impure

ЛАСТАНУ I *загрязнение* contamination, fouling, pollution

атмосфераның ~-ы / ~ *атмосферы* atmospheric pollution

ауаның ~-ы / ~ *воздуха* air pollution

байланыстырғыштың ~-ы / ~ *контактов* greasing of contacts

бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* drilling mud contamination
жағалаудың (теңіздің) ~-ы / ~ *берегов (моря)* shore pollution; (өзен, көл –
реки, озера) bank pollution

жер астының ~-ы / *подземное* ~ subsurface pollution

көкжиектің өнімді аймағының ~-ы / ~ *продуктивной зоны горизонта* ray
zone contamination

қақпақтың ~-ы / ~ *клапана* valve fouling

қатты ~ *сильное* ~ severe contamination

қоршаған ортаның ~-ы / ~ *окружающей среды* environmental contamination,
environmental pollution

қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* formation contamination

қыртыстың бұрғылау ерітіндісімен ~-ы / ~ *пласта буровым раствором*
formation contamination by drilling mud

қыртыстың сумен ~-ы / ~ *пласта водой* watering off the formation

мұнай өнімдерімен ~ / ~ *нефтепродуктами* oil pollution

су айдынының мұнаймен ~-ы / ~ *водоема нефтью* oil pollution of water body

судың ~-ы / ~ *воды* water pollution

сүзгіштің ~-ы / ~ *фильтра* filter clogging

үстіңгі беттің (жер немесе судың) мұнаймен ~-ы / ~ *поверхности (земли*
или воды) нефтью oil pollution

ЛАСТАНУ II засорение:

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* line clogging

ЛАСТАУ *загрязнять* contaminate, foul, pollute

жыныс үлгісін ~ / ~ *кern* foul the core

ЛИМОНИТ *лимонит* limonite, brown hematite

кеуекті ~ *губчатый* ~ bog iron [morass] ore

қоңыр жер түсті ~ *бурый землистый* ~ brown umber

тығыз ~ *плотный* ~ compact limonite

ЛИНЗА *линза* lens

аномалиялық жоғары қысымы бар ~ / ~ *с аномально высоким давлением*
abnormal pressure lens

Бертран ~-сы / ~ *Бертрана* Bertrand lens

колчедан ~-сы / ~ *колчедана* sulphur kidney

құмдауыт ~-сы / ~ *песчаника* sand lens

орнын алмастыру ~-сы / ~ *замещения* replacement lens

пирит ~-сы / ~ *пирита* pyrite lens, lenticular pyrite

ЛИТОЛОГИЯ *литология* lithology

ЛИТОЛОГИЯЛЫҚ *литологический* lithological

ЛИТОЛОГИЯЛЫҚ-ПЕТРОГРАФИЯЛЫҚ *литолого-петрографиче-*
ский lithologic and petrographic

ЛИТОЛОГИЯЛЫҚ-СТРАТИГРАФИЯЛЫҚ *литолого-стратиграфи-*
ческий lithologic and stratigraphic

ЛИЦЕНЗИЯЛАУ *лицензирование* эк. licensing

айқасқан ~ *перекрестное* ~ cross licensing

бас ~ *генеральная* ~ general license

біреуге беру құқығынсыз ~ / ~ *без права передачи* non-transferable license

ерекше ~ *исключительная* ~ exclusive license

жалпы ~ *общая* ~ blanket license

жеке ~ *индивидуальная* ~ individual license

импорттық ~ *импортная* ~ import license

кедендік ~ *таможенная* ~ customs license

қарапайым ~ *простая* ~ ordinary [open] license

қиысқан ~ *перекрестная* ~ cross license

өзара ~ *взаимное* ~ mutual licensing

пакеттік ~ *пакетное* ~ package licensing

патенттік ~ *патентная* ~ patent license

сатуға (сату) ~ / ~ *на продажу [сбыт]* license to sell

шарт бойынша ~ *договорная* ~ contractual license

шарттық ~ *договорное* ~ contractual licensing

шектеулі ~ *ограниченная* ~ limited license

экспорттық ~ *экспортная* ~ export license

ЛҚП [лақтырындыға қарсы превентор] **ПВП** [противовыбросовый превентор] blowout preventer, ВОР

ЛОКАТОР *локатор* detector, locator

акустикалық ~ *акустический* ~ sonic locator, sonar

бекітпе біріктірмесінің (бұрғылау бағанасының) ~-ы / ~ *замковых соединений (бурильной колонны)* tool joint locator

жұтып алу аймағының ~-ы / ~ *зоны поглощения* lost circulation detector, lost circulation locator

муфтаның (ұңғыманы ұстап тұру бағанасының) ~-ы / ~ *муфт (обсадной колонны)* collar locator

муфтаның магниттік (ұңғымадағы) ~-ы / *магнитный* ~ *муфт (в скважине)* magnetic collar locator

ұстап алудың жоғары нүктесінің ~-ы / ~ *верхней точки прихвата* free-point indicator

ЛУБРИКАТОР *лубликатор* lubricator, oil cup, oiler

жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure lubricator

жылтыратылған штоқтың ~-ы / ~ *полированного штока* polished rod lubricator

серіппелі ~ *пружинный* ~ spring oil cup, spring lubricator

сорғы-компрессорлық құбырларға ~ / ~ *для насосно-компрессорных труб* tubing wireline lubricator

темір арқандағы ұңғыманы ұстап тұру бағанасына түсірілетін ~ / ~ *спускаемый в обсадную колонну на канате* casing wireline lubricator

темір арқанның ~-ы / ~ *каната* wireline lubricator

ұңғымадағы ~ *скважинный* ~ downhole lubricator

ұңғыманы бұрғылау ерітіндісімен нықтап бекітуге ~ / ~ *для глушения скважины буровым раствором* mud lubricator

ЛЫҚ ТОЛТЫРУ *набивать* pack, stuff, tamp
ЛЬЮИСИТ *льюисит* lewisite
ЛЬЮИСТОНИТ *льюистонит* lewistonite
ЛЮБЕЦКИТ *любецкит* lubeckite
ЛЮГАРИТ *люгарит* lugarite
ЛЮМИНЕСЦЕНЦИЯ *люминесценция* luminescence

М

МАГАЗИН (ДУКЕН) *магазин* 1. *маш.* magazine, hopper, dispenser 2. (бұрғылау құбырларына арналған – для бурильных труб) rack 3. (өлшем – измерительный) box

дискті ~ *дисковый* ~ disk magazine, cartridge drum
жүк түсіретін ~ *разгрузочный* ~ takeup elevator
индукциялану ~-і / ~ *индуктивностей* inductance box
кедергі жасау ~-і / ~ *сопротивлений* resistance box
өлшеу ~-і / *измерительный* ~ box

сыйымдылық ~-і / ~ *емкостей* capacitance box

МАГАЗИНДЕУ (шикізатты) *магазинирование* (сырья) shrinkage

толық ~ *полное* ~ block shrinkage

ішінара ~ *частичное* ~ skeleton shrinkage

МАГМА *магма* magma

МАГНЕЗИТ *магнезит* magnesite, magnesium carbonate

МАГНЕЗИЯ *магнезия* magnesia, magnesium oxide

ақ ~ *белая* ~ magnesia alba

күйдірілген ~ *жженая* ~ deadburned magnesia

су ~-сы / *водная* ~ magnesia hydroxide

МАГНЕТИЗМ *магнетизм* magnetism

жер ~-і / *земной* ~ terrestrial [earth] magnetism, geomagnetism

кен жыныстарының ~-і / ~ *пород* rock magnetism

қалдық ~ *остаточный* ~ remanent [residual] magnetism, remanence

нысаналанған ~ *наведенный* ~ induced magnetism

табиғи ~ *естественный* ~ natural [spontaneous] magnetism

ядролық ~ *ядерный* ~ nuclear magnetism

МАГНИТ ЖЕЛІСІ *магнитопровод* magnetic circuit

екі өзекті ~ *двухстержневой* ~ two-leg magnetic core

күрделі ~ *сложный* ~ composite magnetic circuit

сауыт түріндегі ~ / ~ *броневого типа* shell-type magnetic circuit, shell-type magnetic core

МАГНИТ ҰСТАҒЫШ *магнитодержатель* magnet support, magnet cradle

МАГНИТОГИДРОДИНАМИКА *магнитогидродинамика* magnetohydrodynamics, MHD

МАГНИТОГРАММА *магнитограмма* magnetogram

МАГНИТОГРАФ *магнитограф* magnetograph

МАГНИТОМЕТР *магнитометр* magnetometer

айналдырып тұратын ~ *крутильный* ~ torsion magnetometer

дефлекторлы ~ *дефлекторный* ~ deflection magnetometer

жер ~-і / *наземный* ~ ground magnetometer

индукциялы ~ *индукционный* ~ induction magnetometer

тік ~ *вертикальный* ~ vertical magnetometer

ұңғыма ~-і / *скважинный* ~ downhole magnetometer

электр магнитті ~ *электромагнитный* ~ electromagnetic magnetometer

МАГНИТОМЕТРИЯ *магнитометрия* magnetometry

МАГНИТОСКОП *магнитоскоп* magnetoscope

МАГНИТОСТАТИКА *магнитостатика* magnetostatics

МАГНИТОСТРИКЦИОНДЫ *магнитострикционный* magnetostrictive

МАГНИТОСТРИКЦИЯ *магнитострикция* magnetostriction

көлемді ~ *объемная* ~ volume [bulk] magnetostriction

МАГНИТОСФЕРА *магнитосфера* magnetosphere

МАГНИТСІЗДЕНДІРУ *размагничивание* demagnetization

МАГНИТТІ АЭРОДИНАМИКА *магнитоаэродинамика* magnetoaerodynamics

МАГНИТТІ БАРЛАУ *магниторазведка* magnetic prospecting

ұңғымалық ~ *скважинная* ~ downhole magnetic survey

МАГНИТТІ ГАЗДЫ ДИНАМИКА *магнитогазодинамика* magnetogasodynamics

МАГНИТТІ ҚАРСЫЛАСУ *магнитосопротивление* magnetoresistance

МАҒЫНА *значение* value, magnitude; quantity

абсцисса ~-сы / ~ *абсциссы* abscissa [X-coordinate] value

аданды ~ *аданное* ~ preassigned value

анықталған ~-сы / *уточненное* ~ improved value

даусыз ~ *абсолютное* ~ absolute value

жеке ~-сы / *частное* ~ particular value

жуық түрдегі ~-сы / *приближенное* ~ approximate value

жұмсартылған ~-сы / *сглаженное* ~ smoothed value

ординат ~-сы / ~ *ординаты* ordinate [Y-coordinate] value

орташа ~-сы / *среднее* ~ mean [average] value

орташа арифметикалық ~-сы / *среднее арифметическое* ~ arithmetic mean

орташа квадратты ~-сы / *среднеквадратичное* ~ root-mean-square [rms] value

орташа салмақтағы ~-сы / *средневзвешенное* ~ weighted mean value

орташа тиімді ~-сы / *среднее эффективное* ~ mean effective value

өзіндік ~-сы / *собственное* ~ characteristic value

өзіне тән ~-сы / *характерное* ~ representative value

өндірістік ~-сы / *промышленное* ~ commercial importance

сандық ~-сы / *численное* ~ numerical value

стационарлы ~-сы / *стационарное* ~ steady-state value

тиімді ~-сы / *эффективное* ~ effective value
 төмендетілген ~ *заниженное* ~ conservative figure
 тұтас санды ~-сы / *целочисленное* ~ integral value
 шындық ~ *пиковое* ~ crest, peak value
 экстраполирленген ~-сы / *экстраполированное* ~ estimated value
МАҒЫНАСЫН АШУ (ШИФРДІ ШЕШУ) *расшифровка* interpretation
 каротажды диаграммалардың ~ / ~ *каротажных диаграмм* log interpretation
МАЗУТ *мазут* (residual) fuel [boiler, black] oil
 жоғары сілтілі ~ *высокосернистый* ~ high-sulphur residual oil
 отқа жағылатын ~ *топочный* ~ furnace [industrial] fuel oil
 сілтілігі аз ~ *малосернистый* ~ low-sulphur residual oil
 тұтқырлығы аз ~ *маловязкий* ~ low-viscous residual oil
МАЗУТ ЖЕЛПІ *мазутопровод* fuel oil line
МАЗУТ ҚОЙМАСЫ *мазутохранилище* fuel oil storage tank
МАЙ *масло* oil
 ауа сығымдағышты майлайтын ~ *смазочное компрессорное* ~ compressor oil
 ауа сығымдайтын құралға арналған ~ / ~ *для воздушного компрессора* air
 compressor oil
 аязға төзімді ~ *морозостойкое* ~ nonfreezable oil
 әмбебап мотор ~-ы / *универсальное моторное* ~ all-purpose engine oil
 әуе сүзгіштеріне арналған майлайтын ~ *смазочное* ~ *для воздушных филь-*
тров air filter oil
 бүркеп қоюға арналған ~ / ~ *для консервации* slushing oil
 дизелді майлайтын ~ *смазочное дизельное* ~ diesel lubricating oil
 дизель ~-ы / *дизельное* ~ diesel oil
 дистиллятты ~ *дистиллятное* ~ distillate oil
 еритін ~ *растворимое* ~ soluble oil
 жазғы майлайтын ~ *смазочное летнее* ~ summer oil
 жұмыс істеп болған ~ *отработавшее* ~ used [waste] oil
 жібіген ~ *талловое* ~ tall oil
 индустриальды ~ *индустриальное* ~ industrial oil
 кен ~-ы / *горное* ~ naphtha
 көмірсутекті ~ *углеводородное* ~ hydrocarbon oil
 қалдық ~ *остаточное* ~ residual oil
 қысқы майлайтын ~ *смазочное зимнее* ~ winter [subzero] oil
 майлайтын автомобиль ~-ы / *смазочное автомобильное* ~ automobile oil
 майлайтын жұмыс істеп болған ~ *смазочное отработавшее* ~ scavenge
 [waste] oil
 майлайтын трансмиссиялық ~ *смазочное трансмиссионное* ~ transmission
 (gear) [crankcase] oil
 майлайтын цилиндрлі ~ *смазочное цилиндрическое* ~ cylinder oil
 машина ~-ы / *машинное* ~ machine oil
 машинаны майлайтын ~ *смазочное машинное* ~ machine(ry) [engine] grease
 минералды ~ *минеральное* ~ mineral [petroleum] oil

мотор ~-ы / *моторное* ~ engine oil
 моторды майлайтын ~ *смазочное моторное* ~ motor oil
 моторды майлайтын эмбебап ~ *смазочное моторное универсальное* ~ all-purpose motor oil
 мұнай ~-ы / *нефтяное* ~ petroleum oil
 мұнайдан жасалған ауыр ~ *тяжелое* ~ из нефти pyronaphtha
 солярлы ~ *соляровое* ~ solar [straw] oil
 суға еритін ~ *водорастворимое* ~ water-soluble lubricant
 сульфидталған ~ *сульфированное* ~ sulfonated oil, sulfonated petroleum
 сіңірілетін ~ *абсорбционное* ~ absorbent oil
 сіңірілетін қайта генерацияланатын ~ *абсорбционное регенерированное* ~ lean oil
 технологиялық ~ *технологическое* ~ process oil
 турбиналық ~ *турбинное* ~ turbine oil
 тұтқыр ~ *вязкое* ~ thick oil
 ұршық білікті майлайтын ~ *смазочное веретенное* ~ spindle [loom] oil
 фриktionдыққа қарсы мойынтирек ~ *антифрикционное подшипниковое* ~ antifriction bearing grease
 шайырлы ~ *смоляное* ~ resin [tar] oil
 шындайтын ~ *закалочное* ~ annealing [quenching] oil
 эмульсиялық ~ *эмульсионное* ~ cutting oil
МАЙ АУЛАҒЫШ *маслоуловитель* oil catcher
МАЙ БАҒЫ *маслобак* oil container, oil tank
МАЙ БЕНЗИНГЕ ТӨЗІМДІ *маслобензостойкость* oil-and-petrol resistance
МАЙ БЕРІКТІГІ *маслопрочность* oil resistance
МАЙ БӨЛГІШ I *маслоотделитель* oil separator
МАЙ БӨЛГІШ II *маслораспределитель* oil distributor
МАЙҒА ТӨЗІМДІ *маслостойкий* oil-resistant, oil-resisting, oil-proof
МАЙДАЛАУ *измельчать* comminute, grind, crush
 ұнтақ етіп ~ / ~ в порошок crush to powder
 шаңға айналғанша ~ / ~ в пыль pulverize
МАЙДАН АЙЫРАТЫН *обезмасливающий* deoiling
МАЙДАН АЙЫРУ *обезмасливание* deoiling
МАЙДЫ КӨРСЕТКІШ *маслоуказатель* oil indicator, oil level gage
 түтікшелі ~ *трубчатый* ~ tubular oil indicator
 шеңберлік шекілі бар ~ / ~ с круговой шкалой dial oil indicator
МАЙДЫ ҰСТАП ҚАЛҒЫШ *маслоудерживающий* oil-retaining
МАЙ ЕРІТКІШ *маслорастворимый* oil-soluble
МАЙ ЖАҒУ *смазка* 1. (сұйық – жидкая) lubricant, dope 2. (коюлылығы – консистентная) grease 3. см. **МАЙЛАУ** *смазывание*
 бұрау кезінде біріктіру бұрандасын зақымданудан сақтауға арналған ~ / ~ для предохранения соединительной резьбы от повреждения при свинчивании anti-galling compound

жетекті таспаларға ~ / ~ для *приводных ремней* belt filler
қатып қалмайтын ~ *незамерзающая* ~ antifreezing lubricant
кою ~ *густая* ~ dope
қоюланған ~ *консистентная* ~ (lubricating) grease
құбырлық ~ *трубная* ~ pipe dope
қысымның күшімен механикалық ~ *механическая* ~ под давлением power
lubrication
сұйық ~ *жидкая* ~ (liquid) lubricant
тежеуіштерге ~ / ~ для *тормозов* brake dressing
тығыздағыш (құбырлардың біріктірмесі) ~ *уплотнительная* ~ (соединений
труб) joint(ing) paste
тығыздайтын бұрандалы ~ *уплотняющая резьбовая* ~ sealing compound
үйкелуді азайту үшін ~ / ~ для *снижения трения* low-friction compound
МАЙ ЖИНАҒЫШ *маслосборник* oil catcher
МАЙ ЖҮТҚЫШ *маслопоглотитель* oil absorber
МАЙ ЖҮЙЕСІ *маслосистема* oil system
МАЙ КІРМЕЙТІН I *жиронепроницаемый* grease-proof
МАЙ КІРМЕЙТІН II *маслонепроницаемый* oil-tight, oil-proof, oil-resistant
МАЙ ҚАЙТАРҒЫШ *маслоотражатель* oil baffle, oil deflector
МАЙ ҚЫЗДЫРҒЫШ *маслонагреватель* oil heater
МАЙЛАЙТЫН *смазочный* lubricating
МАЙЛАУ I (СЫЛАУ) *обмазка* coating
құбырларды термиялық ~ *термическая* ~ *труб* lagging of pipes
өрттен қорғайтын ~ *огнезащитная* ~ fire-resisting coating
МАЙЛАУ II *смазывание* lubrication, greasing
қысымның күшімен ~ / ~ под давлением force-feed [forced, pressure] lubrication
маймен ~ / ~ *маслом* oiling
МАЙЛАУШЫ (МАЙ ЖАҒУШЫ) *смазчик* oiler
МАЙЛЫ *масляный* oil, oily, oleic
МАЙЛЫЛЫ/Қ *жирность*:
бетонның ~-ғы / ~ *бетона* fatness of concrete
топырақтың ~-ғы / ~ *почвы* richness of soil
МАЙЛЫЛЫҒЫ *маслянистость* 1. oiliness, greasiness 2. unctuousness
МАЙЛЫЛЫҚ *маслянистый* 1. oleaginous, emulsive, oily 2. unctuous
МАЙ МҮЗДАТҚЫШ *маслоохладитель* oil cooler
МАЙ ӨЛШЕУШ *масломер* oil(-level) gage
МАЙ РАДИАТОРЫ *маслорадиатор* oil cooler
МАЙ САУЫТ *масленка* grease cup, oil cap, grease box, lubricator, oiler
автоматты ~ *автоматическая* ~ self-acting lubricator
инелі ~ *игольчатая* ~ needle lubricator
консистентті майлауға арналған ~ / ~ для *консистентной смазки* grease
cup, grease lubricator
майды мәжбүрлеп беретін ~ / ~ с *принудительной подачей масла* force-feed
lubricator

майлауды қысыммен беруге арналған ~ / ~ для подачи смазки под давлением alemite (grease) fitting

серіппелі ~ пружинная ~ spring grease cup

серіппелі шар тәрізді ~ пружинная шариковая ~ spring ball lubricator

тамшылы ~ капельная ~ oil feeder

ұзын шүмегі бар ~ / ~ с длинным носиком banjo oiler

МАЙ СЫЙЫМДЫ *маслоемкость* oil absorption

МАЙ ТАЗАЛАҒЫШ *маслоочиститель* oil cleaner, oil purifier

сыртқа тебетін ~ центробежный ~ centrifugal oil cleaner

МАЙ ТОЛТЫРЫЛҒАН *маслонаполненный* oil-filled

МАЙ ТӨГУ *маслослив* oil drain

МАЙ ТҮТІГІ *маслопровод* oil pipe, oil line, oil duct, oil conduit

жұтып алатын желінің ~ / ~ всасывающей линии oil feed pipe

сығып толтыратын ~ нагнетательный ~ oil pressure pipe, oil pressure line

МАЙТҮТІКТІ КАБЕЛЬ *шлангокабель* flexible drill stem, coiled tubing

МАЙ ШӨККІШ *маслоотстойник* oil settler, oil sump

МАЙШЫТ *эмульсия* emulsion

«майдағы су» ~-ы / ~ «вода в масле» invert emulsion

«мұнайдағы су» ~-ы / ~ «вода в нефти» water-in-oil emulsion

«судағы мұнай» ~-ы / ~ «нефть в воде» oil-in-water emulsion

гидрофобты ~ гидрофобная ~ hydrophobic emulsion

жылдам ыдырап кететін ~ быстрораспадающаяся ~ quick-breaking emulsion

кәсіпшілік мұнайлы ~ промысловая нефтяная ~ oil-field emulsion

керосин-қышқылды ~ керосино-кислотная ~ acid-kerosene emulsion fluid

коллоидты ~ коллоидная ~ colloidal emulsion

көбік басатын ~ пеногасящая ~ defoaming emulsion

крахмалды-мұнайлы ~ крахмально-нефтяная ~ starch-oil emulsion

қарасағыз ~-ы / битумная ~ emulsified asphalt

лиофилді ~ лиофильная ~ liophilic emulsion

лиофобты ~ лиофобная ~ liophobic emulsion

майлап-мұздататын ~ смазочно-охлаждающая ~ coolant

мұнайқышқылды ~ нефтекислотная ~ acid-oil emulsion

мұнайлы ~ нефтяная ~ oil emulsion

суқышқылды ~ водокислотная ~ water-acid emulsion

сумұнайлы ~ водонефтяная ~ water-oil emulsion

сумұнайлы гидрофобты ~ водонефтяная гидрофобная ~ hydrophobic water-oil emulsion

тұрақты ~ устойчивая ~ stable [true] emulsion

тұтқыр ~ вязкая ~ viscous emulsion

үш фазалы ~ трехфазная ~ three-phase emulsion

МАЙ ЫЛҒАЛ АУЛАҒЫШ *масловлагоуловитель* oil-and-moisture trap

МАЙ ЫЛҒАЛДЫ БӨЛГІШ *масловлагоотделитель* oil-and-moisture separator

МАЙЫН АЙЫРҒЫШ *обезжириватель* degreaser, degreasing agent

МАЙЫН АЙЫРУ *обезжиривание* deoiling, degreasing, defatting
МАЙЫН АЛУ *обезжиривать* deoil, degrease
МАЙЫС(ТЫР)У *искривление* curvature; deviation
бұрау арқылы ~ / ~ *скручиванием* torsional warping
ұңғыма оқпанының азимуттық ~-ы / *азимутальное* ~ *ствола скважины*
azimuth borehole deviation
ұңғыма оқпанының бірден ~-ы / ~ *резкое* ~ *ствола скважины* dog-leg
ұңғыма оқпанының жасанды ~-ы / *искусственное* ~ *ствола скважины*
deflecting of hole, curving of (bore)hole
ұңғыма оқпанының зениттік ~-ы / *зенитное* ~ *ствола скважины* zenith
(bore) deviation
ұңғыма оқпанының рұқсат етілген ~-ы / *допустимое* ~ *ствола скважины*
allowable borehole deviation
ұңғыма оқпанының табиғи ~-ы / *естественное* ~ *ствола скважины* hole
crooking
ұңғыманың ~-ы / ~ *скважины* hole deviation, side-tracking
МАЙЫСҚАҚ ТҮТІК *рукав* 1. branch 2. (*шланг*) hose
арынды ~ *напорный* ~ pressure [delivery] hose
арынды-сорып алатын ~ *напорно-всасывающий* ~ delivery-suction hose
әуе ~-гі / *воздушный* ~ air hose
брезентті ~ *брезентовый* ~ canvas hose
жүк артатын ~ *погрузочный* ~ loading arm
жүктелетін теңіз ~-гі / *загрузочный морской* ~ marine loading arm
икемді ~ *гибкий* ~ flexible hose
кұймалы ~ *наливной* ~ filling hose
мұнайлы ~ *нефтяной* ~ oil hose
өрт сөндіретін ~ *пожарный* ~ fire hose
резеңкелі ~ *резиновый* ~ rubber hose
резеңке-маталы ~ *резинотканевый* ~ rubberized fabric hose
сорып алатын ~ *всасывающий* ~ suction hose
темір арқаулы ~ *армированный* ~ armored hose
теңіз түбіндегі топырақты гидроағыспен шаюға арналған ~ / ~ *для гидро-струйного размыва грунта дна моря* jetting hose
теңіздегі (теңіз бөлігі) ~ *морской* ~ (*часть моря*) estuary
шырмауы бар ~ / ~ *с оплеткой* braided hose
МАЙЫСҚАҚ ТҮТІКТЕР *рукавицы* gloves
қорғаныш ~ *защитные* ~ protective gloves
мұнайды қорғайтын ~ *нефтезащитные* ~ oil resistant [oil-proof] mittens
МАКЕТ *макет* (үлгі – модель):
жартылай өнеркәсіптік ~ *полупромышленный* ~ brassboard (model)
көлемді ~ *объемный* ~ finished layout
табиғи өлшеміне сай ~ ~ *в натуральную величину* full-scale model
технологиялық ~ *технологический* ~ engineering mock-up
МАКЕТТЕУ *макетировать* breadboard

МАКЕТТЕУМЕН АЙНАЛЫСУ *макетирование* breadboarding
МАКРО АНИЗОТРОПИЯ *макроанизотропия* macroanisotropy
МАКРО БАРЫС *макропроцесс* large-scale process
МАКРО БІРТЕКТІ БОЛМАУШЫЛЫҚ *макронеоднородность*
macroheterogeneity
МАКРО ЖАРЫҚШАҚ *макротрещина* macrofissure
МАКРО ЖҮЙЕ *макросистема* macrosystem, macroscopic system
МАКРО ЗЕРТТЕУ *макроисследование* macroexamination
МАКРО КЕУЕК *макропора* macropore
МАКРО КЕУЕКТІК *макропористость* macroporosity
МАКРО КЛАСТИКАЛЫҚ *макрокластический* macroclastic
МАКРО ҚАТТЫЛЫҚ *макротвердость* macrohardness
МАКРО ҚУАТ *макронапряжение* macrostress
МАКРО ҚҰРЫЛЫМ *макроструктура* macrostructure
МАКРО МЕТР *макрометр* macrometer
МАКРО МОЛЕКУЛА *макромолекула* macromolecule
МАКРО МҮЖІЛУ *макрокоррозия* macrocorrosion
МАКРО ӨРІС *макрополость* macrocavity, macrovoid
МАКРО РЕОЛОГИЯ *макрореология* macrorheology
МАКРО СЕЙСМИКАЛЫҚ *макросейсмический* macroseismic
МАКРО СЫЗБА *макросхема* macrocircuit
МАКРО ТУРБУЛЕНТТІЛІК *макротурбулентность* macroturbulence
МАКРО ТІЛІМТАС *макрошлиф* macrosection
МАКРО ШОҒЫРЛАНУ *макроконцентрация* macroscopic concentration
МАҚТА *хлопок* puff, backfire, popping, bang
МАҚТА ҚҰРАЛУШЫЛЫҚ *хлопьеобразование* flocculation
МАҚТА ҚҰРАУЫШ *хлопьеобразователь* flocculator
МАҚТА ТӘРІЗДІ *хлопьевидный* flaky, flocculent, flocky
МАЛАХИТ *малахит* malachite
МАЛТАТАС *галька* rubble, shingle, pebble(s)
жағалаудың ~ы / *береговая* ~ beach pebble, beach shingle
кварцты ~ *кварцевая* ~ quartz rubble
құмшауытты ~ *песчаная* ~ sand pebble
шақпақтасты ~ *кремневая* ~ flint
шиыршықталған ~ *скатанная* ~ rounded [water worn] pebble
МАЛЬМ *мальм* malm, washed clay, marl
МАЛЬТА *мальта* malta
МАМАН *специалист:*
бұрғылау ерітіндісі бойынша ~ / ~ *по буровым растворам* drilling mud
man
ұңғымаларды цементтеу бойынша ~ / ~ *по цементированию скважин*
проф. dentist
ұңғымалық сорғыларды жөндеу бойынша ~ / ~ *по ремонту скважинных насосов* down-hole pump repairman

ұстағыш жұмыстар бойынша ~ / ~ по ловильным работам fishing tool operator

МАНЖЕТА (ЖЕҢСЕ) манжета:
 арматураланған ~ армированная ~ armored collar
 бекітуді тығыздауға арналған ~ / ~ для уплотнения крепления seating cup
 былғары ~ кожаная ~ leather cup
 гидравликалық ~ гидравлическая ~ packer
 құйылатын ~ заливочная ~ cementing basket
 мікбастың ~-сы / поршня piston cup
 өздігінен тығыздалатын ~ самоуплотняющаяся ~ self-sealing packing
 пакердің ~-сы / ~ пакера packer cup, packer seal
 плунжерлі қақпақшаларға арналған ~ / ~ для плунжерных клапанов working barrel cup

резеңкеленген белдіктен жасалған ~ / ~ из прорезиненного ремня rubberized belting seal

резеңкелі ~ резиновая ~ rubber cup, rubber collar
 сорғының ~-сы / ~ насоса pump cup, pump disk
 сырғымалы ~ скользящая ~ sliding sleeve
 тежеуіш мікбасының ~-сы / ~ тормозного поршня brake piston cup
 тереңнен соратын сорғының ~-сы / ~ глубинного насоса downhole pump cup
 тозуға қарсы ~ / ~ против износа wear sleeve
 тұщыландыратын ~ опрессовочная ~ test cup
 тығыздаманың ~-сы / ~ сальника packing gland, packing ring

МАНИПУЛЯТОР манипулятор manipulator
 беретін ~ подающий ~ feed-in arms
 дәнекерлеуші ~ сварочный ~ welding positioner
 қашықтықтан басқарылатын ~ / ~ с дистанционным управлением remote control [unmanned] manipulator

құбырға арналған ~ / ~ для труб pipe handling mechanism
 құбырлы ~ трубный ~ pipe handling mechanism
 рельсті ~ рельсовый ~ track-riding manipulator
 телескопты ~ телескопический ~ racking arms

МАНИПУЛЯЦИЯ манипуляция manipulation, handling operation

МАНИФОЛЬД манифольд manifold
 айналып жүру жүйесінің ~-ы / ~ циркуляционной системы mud (circulation) manifold system

басқару ~-ы / ~ управления control manifold
 бұрғылау сорғысының ~-ы / ~ буровых насосов mud pump manifold system

жоғары қысым ~-ы / ~ высокого давления high-pressure manifold
 құбыр желісінің соңындағы ~ / ~ конца трубопровода pipeline end manifold,

PLEM
 лақтырып тастау желісінің ~-ы / ~ выкидной линии outtake manifold
 отын жүйесі сорғытқысының ~-ы / ~ дренажа топливной системы fuel vent manifold

сыйымдылықтың ~-ы / ~ *резервуара* tank manifold, tank header, tank connection

түп шлангасының ~-ы / ~ *донного шланга* lease hose manifold

шығарып тастауға қарсы превенторларды басқару ~-ы / ~ *управления противовыбросовыми превенторами* blowout preventer control manifold

МАНОВАКУУММЕТР *мановакуумметр* compound pressure and vacuum gage

МАНОМЕТР *манометр* pressure gage, manometer

~ шығын өлшеуіш ~ *расходомер* flowmeter manometer

алыстан басқарылатын ~ *дистанционный* ~ remote (control) pressure gage

әуе ~-і / *воздушный* ~ air pressure gage

бақылаушы ~ *контрольный* ~ test pressure gage

Бурдонның ~-і / ~ *Бурдона* Bourdon tube [Bourdon (spring pressure)] gage

бұрғылау ерітіндісі қысымының ~-і / ~ *давления бурового раствора* drilling mud pressure gage

вакуумдық ~ *вакуумный* ~ vacuum manometer, vacuum gage

геликсті ~ *геликсный* ~ helix pressure gage

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic pressure gage

гидрожүйенің ~-і / ~ *гидросистемы* hydraulic system pressure indicator

дабыл беретін ~ *сигнальный* ~ alarm pressure gage, pressure warning unit

дара қысымның ~-і / ~ *абсолютного давления* absolute pressure gage

демпфирлейтін құрылғысы бар ~ / ~ *с демпфирующим устройством* dampened pressure gage

дифференциалды ~ *дифференциальный* ~ differential pressure gage

дифференциалды алыстан басқарылатын ~ *дифференциальный дистанционный* ~ remote (control) differential pressure gage

дифференциалды қалтқылы ~ *дифференциальный поплавокый* ~ float-type differential pressure gage

дифференциалды қоңыраулы ~ *дифференциальный колокольный* ~ bell-type differential pressure gage

жарғақшалы ~ *мембранный* ~ diaphragm [membrane] pressure gage

кенді ұңғымалық ~ *забойный* ~ bottom-hole pressure gage

кенді ұңғымалық тіркейтін ~ *забойный регистрирующий* ~ recording bottom-hole pressure gage

көрсететін ~ *показывающий* ~ indicating pressure gage

майлы ~ *масляный* ~ oil pressure gage

межелігі жоқ ~ *бесшкальный* ~ pressure transmitter

мікбасты ~ *поршневой* ~ piston pressure gage

өзі жазатын ~ *самопишущий* ~ *индикатора нагрузки* weight-indicator recording pressure gage

пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic pressure gage

серіппелі- мікбасты ~ *пружинно-поршневой* ~ spring-piston pressure gage

сильфонды ~ *сильфонный* ~ bellows(-element) manometer

су ~-і / *водяной* ~ water pressure gage

сұйық ~ *жидкостный* ~ liquid-column pressure gage
сұйық U-тәрізді ~ *жидкостный U-образный* ~ U-tube pressure gage
тереңге арналған ~ *глубинный* ~ bottom-hole [subsurface] pressure gage
тереңге арналған лифтілі ~ *глубинный лифтовый* ~ subsurface lift pressure gage

тереңге арналған прецизионды ~ *глубинный прецизионный* ~ precision subsurface depth pressure gage

тіркейтін ~ *регистрирующий* ~ recording pressure gage, pressure recorder, manograph

ұңғымалы ~ *скважинный* ~ downhole [bottom-hole] pressure gage

ұңғымалы дифференциалды ~ *скважинный дифференциальный* ~ gradiomanometer

ұңғымалы тіркейтін ~ *скважинный регистрирующий* ~ borehole [subsurface] pressure recorder

МАНОТЕРМОГРАФ манотермограф:

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ combination downhole pressure gage-thermograph

МАҢДАЙ ШЕ/П фронт front

ағыстың ~-бі / ~ *потока* flow [current] front

атмосфералық ~ *атмосферный* ~ atmospheric front

диффузияның ~-бі / ~ *диффузии* diffusion front

еріп кету ~-бі / ~ *оттаивания* thaw front

жалынның ~-бі / ~ *пламени* flame front

жанудың ~-бі / ~ *горения* combustion front

жанудың ~-бі / ~ *сгорания* burning front

жылжудың (қыртыстағы флюидтердің) ~-бі / ~ *продвижения (флюидов в пласте)* frontal zone

қаусырманың ~-бі / ~ *надвига* thrust front

қыртыстың ~-бі / ~ *складки* fold crown

сейсмикалық толқынның ~-бі / ~ *сейсмической волны* seismic wave front

сорғыту ~-бі / ~ *дренирования* drainage front

су толтыру ~-бі / ~ *заводнения* flood front

судың ~-бі / ~ *воды* water front

судың жылжуының ~-бі / ~ *продвижения воды* flood front

судың жылжыған ~-бі / *продвигающийся* ~ *воды* invading [advancing] water front

сығып толтыру ~-бі / ~ *нагнетания* pressure [injection] front

тастаудың ~-бі / ~ *сброса* fault front

толқынның ~-бі / ~ *волны* wave front

толқынның шар тәрізді ~-бі / *сферический* ~ *волны* spherical wave front

тұтанудың ~-бі / ~ *воспламенения* flame front

ығыстырудың ~-бі / ~ *вытеснения* displacement front

ығыстырудың бір сәттік ~-бі / *резкий* ~ *вытеснения* sharp front

ығыстырудың созылған ~-бі / *растянутый* ~ *вытеснения* rounded front

МАРЕОГРАФ *мареограф* tide [depth] gage

қалтқылы ~ *поплавковый* ~ float depth gage

МАРКА (ТАҢБА) *марка:*

базистік ~ *базисная* ~ base mark

болаттың ~-сы / ~ *стали* steel grade, steel quality

геодезиялық мекеннің ~-сы / ~ *геодезического пункта* mark station

жүк ~-сы / *грузовая* ~ load [freeboard] mark

кабельдің ~-сы / ~ *кабеля* cable grade

көмірдің ~-сы / ~ *угля* mark of coal

майдың ~-сы / ~ *масла* oil grade

мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* mark of oil

орнату ~-сы / *установочная* ~ adjusting [focusing] mark

отынның ~-сы / ~ *топлива* grade of fuel

өлшем ~-сы / *измерительная* ~ adjusting [floating] mark

өндірістік ~ *производственная* ~ maker's label

сауда ~-сы / *торговая* ~ trade mark, brand

фабрикалық ~ *фабричная* ~ brand

фирмалық ~ *фирменная* ~ label

цементтің ~-сы / ~ *цемента* cement brand

МАРКАЛАУ (ТАҢБАЛАУ) *маркировка* marking, stamping; (трафарет

бойынша – *по трафарету*) stenciling; grading

(бұрғылау) құралын ~ / ~ *(бурового) инструмента* tool mark

құрастырып ~ *монтажная* ~ match marking

радиоактивті ~ *радиоактивная* ~ radioactive labeling, radioactive tagging

түрлі-түсті ~ *цветная* ~ code color

шартты белгілермен ~ / ~ *условным обозначением* identification marking

МАРКШЕЙДЕР *маркшейдер* mining surveyor

МАСС-БАЛАМА *масс-эквивалент* mass equivalent

МАСС-СПЕКТР *масс-спектр* mass spectrum

МАСС-СПЕКТРОГРАММА *масс-спектрограмма* mass spectrogram

МАСС-СПЕКТРОГРАФ *масс-спектрограф* mass spectrograph

МАСС-СПЕКТРОМЕТР *масс-спектрометр* mass spectrometer

МАСТИКА (БЕКІТКІШ ШАЙЫР) *мастика* mastic

асфальт ~-сы / *асфальтовая* ~ asphalt mastic

битум ~-сы / *битумная* ~ bitumastic

құбырлардың қосылған жерін жымдастыруға арналған ~ / ~ *для заделки стыков труб* pipe joint compound

цемент ~-сы / *цементная* ~ mastic cement

МАТА (ТОҚЫМА) *ткань* cloth, fabric

асбестті ~ *асбестовая* ~ asbestos cloth

белдіктерге арналған ~ / ~ *для ремней* belting

гофрленген ~ *гофрированная* ~ goffered cloth

жүнді ~ *волосная* ~ haircloth

құбырды орауға арналған дөрекі ~ *грубая* ~ *для обмотки труб* burlap

резеңкемен қапталған ~ *прорезиненная* ~ waterproof [rubberized] cloth
 синтетикалық ~ *синтетическая* ~ synthetic fabric
 сүзгілеуіш ~ *фильтрующая* ~ filter cloth
 сымды ~ *проволочная* ~ wire cloth
 техникалық ~ *техническая* ~ industrial fabric
 шыны ~ *стеклянная* ~ glass cloth
 шыны талшығынан жасалған ~ / ~ *из стекловолокна* glass-fiber cloth
МАТЕРИАЛ *материал* material, product, substance
 алмастарды қашауға бекітуге арналған ~ / ~ *для крепления алмазов в долоте* bit matrix
 анжылайтын ~ *тампонирующий* ~ bridging [plugging] material
 анизотропты ~ *анизотропный* ~ anisotropic material
 асбест цементті ~ *асбестоцементный* ~ asbestos-cement material
 байланыстырушы ~ *связующий* ~ binding material, binder
 берік қорытпалы ~ *твердосплавный* ~ hard-alloy material
 битумды ~ *битумный* ~ asphaltic material, asphaltic product
 бұрғылау барысында толық шығындалатын бұрғылау құралының бөліктері мен ~-дары / ~ы и *детали бурового оборудования, полностью расходующиеся в процессе бурения* drilling expendables
 бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления бурового раствора* drilling mud [drilling fluid] material
 дыбыс өткізбейтін ~ *звукоизоляционный* ~ sound-insulating material
 жанбайтын ~ *негорючий* ~ non-combustible material
 жарылыс қауіп бар ~ *взрывчатый* ~ explosive (material)
 жол-кұрылыс ~-ы / *дорожно-строительный* ~ road-building material
 жылу оқшаулайтын ~ *теплоизоляционный* ~ heat-insulating [thermoinsulating, heat-protective] material, heat insulator
 инертті ~ *инертный* ~ inert material
 ионалмастырғыш ~ *ионообменный* ~ ion exchanger
 кеуіп ісіп кететін ~ *вспучивающий* ~ bloating material
 қалқымалы ~ *наплавочный* ~ facing material
 қалқып шығатын ~ *всплывающий* ~ floatable material
 қорғаныш ~-ы / *защитный* ~ protective material
 құрылыс ~-ы / *строительный* ~ construction material
 мақта тәрізді ~ *хлопьевидный* ~ flaky material
 мүжілуге қарсы ~ *антикоррозионный* ~ anticorrosive material
 оқшаулаушы ~ *изоляционный* ~ insulating material, insulator
 серпімді ~ *упругий* ~ elastic material
 соққыға төзімді ~ *ударопрочный* ~ impact-[shock-]proof material
 сусымалы ~ *сыпучий* ~ free-flowing material
 сүртетін ~ *обтирочный* ~ waste material
 талшықты ~ *волокнистый* ~ fibrous material
 толтырғыш ~ *набивочный* ~ packing (material)
 толтырушы ~ *заполняющий* ~ filler, filling material

төсеме ~ *прокладочный* ~ jointing

тұтқыр ауа ~-ы / *вяжущий воздушный* ~ air binder

тұтқыр гидравликалық ~ *вяжущий гидравлический* ~ hydraulic binding material

тұтқыр магнезиалды ~ *вяжущий магнезиальный* ~ magnesia binding material

тұтқыр минералды ~ *вяжущий минеральный* ~ mineral binding material

тұтқыр органикалық ~ *вяжущий органический* ~ organic binding material

түйірлі ~ *зернистый* ~ granular material

түрпітасты ~ *абразивный* ~ abradant, abrasive

тығыздаушы ~ *уплотнительный* ~ packing (material)

тығындаушы ~ *закупоривающий* ~ plugging material

ұсақдисперсті ~ *мелкодисперсный* ~ fine material, fines

фрикционды ~ *фрикционный* ~ friction(al) material

фрикционды икемді ~ *фрикционный эластичный* ~ flexible friction material

фрикциондыққа қарсы ~ *антифрикционный* ~ antifrictional material

цементтейтін ~ *цементирующий* ~ cementing material

шығындау ~-ы / *расходные* ~-ы expendables, expendable materials

МАТЕРИАЛ СЫЙЫМДЫ *материалоемкость* consumption of materials

МАТЕРИАЛ-ТАСЫҒЫШ *материал-носитель* carrier material

МАТРАЦ *матрац*:

жылу окшаулағыш ~ *теплоизоляционный* ~ heat-insulating blanket

МАТРИЦА *матрица* matrix

алмастан жасалған бұрғылау қашауының ~-сы / ~ *алмазного бурового долота* diamond (drilling) bit matrix

алмасы бар ~ *алмазосодержащая* ~ diamond-containing matrix

берік қорытпалы ~ *твердосплавная* ~ hard-alloy matrix

болат ~ *стальная* ~ steel matrix

қайта құрылу ~-сы / ~ *преобразования* transformation matrix

құйма ~ *литая* ~ cast matrix

мыс-вольфрамды ~ *медно-вольфрамовая* ~ copper-tungsten matrix

стандартты ~ *стандартная* ~ standard [normal] matrix

ұнтақты металлургия әдісімен дайындалған ~ / ~ *изготовленная методом порошковой металлургии* powdered-metal matrix

МАУСЫМ (МЕРЗІМ, МЕЗГІЛ) *сезон* season

ашық судың ~-ы / ~ *открытой воды* open water season

МАХОВИ/К *маховик* flywheel, handwheel

қозғалтқыштың ~-гі / ~ *двигателя* engine flywheel

тісті тәжі бар ~ / ~ *с зубчатым венцом* toothed flywheel

МАХОВИК-РЕТТЕУШ *маховик-регулятор* flywheel governor

МАХОВИКШЕ *маховичок* khob

МАШИНА *машина* machine

автоматты газбен кесу ~-сы / *газорезательная автоматическая* ~ automatic gas-cutting machine

автоматты дәнекерлеуге ~-сы / *автоматическая сварочная* ~ automatic welding machine, automatic welder

араластыру ~-сы / *смесительная* ~ mixer

байланыстырып электрмен дәнекерлеу ~-сы / *контактная электросварочная* ~ resistance welding machine

бастарын түйістіріп дәнекерлеуге арналған ~ / ~ для *стыковой сварки* butt-welding machine

бастарын түйістіріп дәнекерлеуге арналған автоматты ~ *автоматическая* ~ для *стыковой сварки* automatic butt welding machine, automatic butt welder

бетон құятын ~ *бетонирующая* ~ concreting machine

бетон төсейтін ~ *бетоноукладочная* ~ concrete-placing machine

брикет төсеуші ~ *брикетировочная* ~ tableting machine

бұрғылап айналдыру ~-сы / *бурильная вращательная* ~ rotative drill, rotative drilling machine

бұрғылап бағаналау ~-сы / *бурильная колонковая* ~ air-leg rock drill

бұрғылап соққымен айналдыру ~-сы / ~ *бурильная ударно-вращательная* ~ rotative-percussive drill, rotative-percussive drilling machine

бұрғылау ~-сы / *бурильная* ~ boring [drilling] machine

бұрғылау пневматикалық ~-сы / *бурильная пневматическая* ~ compressed-air drill, compressed-air drilling machine

газбен дәнекерлеу ~-сы / *газосварочная* ~ gas welding machine

дәнекерлеу ~-сы / *сварочная* ~ welding apparatus, welding machine, welder

екі тарапты нүктелеп дәнекерлеуге арналған ~ / ~ для *точечной двухсторонней сварки* duplex spot welder

есептеу ~-сы / *вычислительная* ~ calculator; computer

жалпақ темірді түйістіріп дәнекерлеу ~-сы / *листочварочная стыковая* ~ straight-line seam welder

жүк көтеретін ~ *грузоподъемная* ~ hoisting [lifting] machine

жылжытқыш бұрамамен жұмыс істейтін бұрғылау ~-сы *инекобурильная* ~ auger

игіш ~ *гибочная* ~ bender

құбыр желісін окшаулауға арналған ~ / ~ для *изоляции трубопроводов* line travel wrapping machine

құбыр желісіне ұнтақ себуге арналған ~ / ~ для *присыпки трубопроводов* padding machine

құбырға арналған – дұрыс ~ *правильная* – для *труб* pipe straightener

құбырды дәнекерлеу ~-сы / *трубосварочная* ~ pipe welder

құбырды ию ~-сы / *трубогибочная* ~ pipe bender

құбырларды тазалауға арналған ~ / ~ для *чистки труб* pipe cleaning machine

құмды араластыру ~-сы / *пескосмесительная* ~ sand mixer

мұздатқыш ~ *морозильная* ~ ice machine

мікбаспен жұмыс істейтін ~ *поршневая* ~ reciprocating engine

нүктелеп дәнекерлеуге арналған ~ / ~ для *точечной сварки* spot welder

оқшаулауышпен жабуға арналған (құбыр желісін) ~ / ~ для покрытия изоляцией (трубопроводов) coating machine

ор қазғыш ~ канавокопательная ~ ditching machine

орларды көмуге арналған ~ / ~ для засыпки канав back filler

өрт сөндіру ~ пожарная ~ fire truck

өте ұсақтап ұнтақтауға арналған ~ / ~ для тончайшего измельчения atomizer

су асты бұрғылау ~-сы / бурильная подводная ~ underwater drilling machine, undersea driller

сынақ ~-сы / испытательная ~ testing machine

тазалағыш ~ очистная ~ cleaning machine

терең орларды көмуге арналған ~ / ~ для засыпки траншей back filler

цементті араластыру ~-сы / цементно-смесительная ~ cement mixer

цементті жабуға және ерітіндіні араластыруға арналған ~ / ~ для затворения цемента и перемешивания раствора cement mixer

электр желісінің бағандарын орнатуға арналған ~ / ~ для установки столбов электролиний pole-hole digger

МАШИНА ЖАСАУ *машиностроение* mechanical engineering, machine building, machine manufacturing, engineering industry

ауыр ~ тяжелое ~ basic [heavy] engineering industry

энергетикалық ~ энергетическое ~ power engineering industry

МАШИНИСТ *машианист* driver; operator

МАШИНКА *машинка*:

жарылыс ~-сы / взрывная ~ exploder

төлкелік-дөңгелекті шынжырларды керуге арналған ~ / ~ для стягивания втулочно-роликовых цепей sprocket chain tightening device

МАЯТНИК (МӘЙЕКТІК) *маятник* pendulum

конусты ~ конический ~ conical pendulum

көмекші ~ вспомогательный ~ auxiliary pendulum

орны толтырылған ~ компенсированный ~ compensated pendulum

МӘЛІМЕТТЕР *данные* data

азимут жөнінде (ұңғыма оқпаны) ~ / ~ об азимуте (ствола скважины) azimuth data

айқыштар бойынша байқау ~-і / ~ наблюдения по крестам data from crossed lines

алдын ала ~ предварительные ~ tentative data

анықтамалық ~ справочные ~ reference data

байқау ~-і / ~ наблюдений observational data

бақылау сынақтарының ~-і / ~ контрольных испытаний check test results

бастапқы ~ исходные ~ basic [initial] data

бұрғылау ~-і / ~ бурения drilling record, drilling logs

бұрғылау ~-і / ~ бурения грунта soil boring data

бұрғылау ерітіндісін талдаудың ~-і / ~ анализа бурового раствора drilling mud logs

геологиялық ~ геологические ~ geological data

геомагнитті ~ *геомагнитные* ~ geomagnetic data
геофизикалық барлау ~-і / ~ *геофизической разведки* geophysical data
графикалық ~ *графические* ~ graphic data
далалық ~ *полевые* ~ field data, field evidence
дәнекерлеу режимі туралы ~ / ~ *о режиме сварки* welding data
дәнекерлеуді орындау жағдайы жөнінде ~ / ~ *об условиях выполнения сварки* welding data
дискреттік ~ *дискретные* ~ digital data
електеп талданған ~ / ~ *ситового анализа* grain size [mesh analysis] data
есептік ~ *расчетные* ~ design [calculated] data
жиынтық ~ *суммарные* ~ summarized data
жүйелендіріліген ~ *систематизированные* ~ regular [systematic] data
зертханалық ~ *лабораторные* ~ laboratory data, laboratory findings
зертханалық зерттеу ~-і / ~ *лабораторных исследований* laboratory data [findings]
каротаж ~-і / ~ *каротажа* logging data
кәсіпшілік ~ *промысловые* ~ production [(oil-) field] data
кәсіпшілік бас тартулар туралы ~ / ~ *о промысловых отказах* field failure data
кәсіпшілік зерттеу ~ / ~ *промысловых исследований* field-test data
кәсіпшілік шартындағы пайдалану жөнінде ~ / ~ *об эксплуатации в условиях промысла* field operation data
кәсіпшілік-геофизикалық зерттеу ~ / ~ *промыслово-геофизических исследований* field geophysical survey data
кенді жыныс үлгісін сараптау ~-і / ~ *кернавого анализа* core data
кестеге мағлұматталған ~ / ~ *сведенные в таблицу* tabulated data
кіру ~-і / *входные* ~ input data
қабылдап-өткізу сынақтарының ~ / ~ *примо-сдаточных испытаний* acceptance data
қашауды ұзақ уақыт бойы пайдалану жөнінде ~ / ~ *об эксплуатационной долговечности долота* bit service life data
негіздік ~ *базисные* ~ basic data
өндіру бойынша ~ / ~ *по добыче* production data
өнімді қыртысты зерттеу ~-і / ~ *исследования продуктивного пласта* reservoir engineering data
пайдаланушылық ~ *эксплуатационные* ~ operation [performance, service] data
сандық ~ *количественные* ~ quantitative data
сандық ~ *цифровые* ~ digital [numerical] data
сейсмологиялық ~ *сейсмологические* ~ seismological evidence
сұйық пен газдың ара қатынасын сипаттайтын ~ / ~ *характеризующие соотношение жидкости и газа* liquid-gas ratio datum
сынау ~-і / ~ *испытаний* test findings

тәжірибелік ~ *опытные* ~ test [experimental, empirical] data

техникалық ~ *технические* ~ engineering data

түзетулік ~ *поправочные* ~ correction data

ұқсас ~ *аналоговые* ~ analog data

ұңғыма туралы ~ / ~ *о скважине* well data

ұңғымалық өлшеулердің ~-і / ~ *скважинных измерений* well figures

шығу ~-і / *выходные* ~ output data, read-out

МӘЛІМЕТ ТІЗІМІ *ведомость* sheet, list, record; bill (of materials)

ақаулардың ~ *дефектная* ~ repair request form, repair list

буып-түюдің ~ *упаковочная* ~ packing list, packing slip

буып-түюдің құрама ~ *упаковочная сводная* ~ master packing list

жөндеудің мәлімет тізімі ~ *ремонтная* ~ maintenance record

жүк жөнелтудің ~ *отгрузочная* ~ shipping list

кешенге енгізудің ~ *комплектовочная* ~ delivery list

қарап шығудың ~ / ~ *осмотра* inspection record

материалдарға тапсырыс берудің ~ / ~ *заказа материалов* bill of materials

мұнай өндірудің ~ / ~ *добычи нефти* oil production record

пайдаланудың ~ *эксплуатационная* ~ production report

сорғыш-компрессорлық құбырды түсіру бойынша ~ / ~ *по спуску насосно-компрессорных труб* tubing record

тізімге алудың ~ *инвентаризационная* ~ schedule

ұңғымаға түсірілген ұстап тұру құбырлары туралы ~ / ~ *о спущенных в скважину обсадных трубах* casing record

МӘЛІМЕТТЕРДІ ТЕЛЕ ӨНДЕУ *телеобработка данных* data teleprocessing

МГД [магнитті гидро динамикалық] *МГД [магнитогидродинамический]* magneto-hydrodynamic, MHD

МЕЖЕЛІ/К (аспаптың) *шкала (прибора)* dial, scale

абсолюттық температура (Кельвиннің) ~-гі / ~ *абсолютных температур (Кельвина)* absolute temperature scale

айналмалы ~ *круговая* ~ dial, circular scale

айналмалы верньерлік ~ *круговая верньерная* ~ vernier dial

эмбебап ~ *универсальная* ~ Сэйболта Saybolt universal scale

бағалаушы ~ *оценочная* ~ estimation scale

баптау ~-гі / ~ *настройки* tuning dial

Боменің ~-гі / ~ *Боме* Baume scale

Бофорттың ~-гі / ~ *Бофорта* Beaufort wind scale

Вентворттың ~-гі / ~ *Вентворта* Wentworth('s) scale

геологиялық уақыт ~-гі / ~ *геологического времени* geologic time scale

даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute scale

елеуіш ~-гі / ~ *сит* mesh gage

есептеу ~-гі / ~ *отсчета* reference scale

есептеуіш ~-гі / ~ *счетчика* meter dial

жарық бергіші бар ~ / ~ *с подсветкой* illuminated dial

желілі емес ~ *нелинейная* ~ nonlinear scale
 желілік ~ *линейная* ~ linear scale
 жинақтылықтар ~-гі / ~ *сходимости* convergence scale
 жүз градустық ~ *стоградусная* ~ centigrade scale
 жылжымалы ~ *подвижная* ~ slider, movable scale
 калибрлеуші ~ *калибровочная* ~ calibrated dial
 Кельвиннің ~-гі / ~ *Кельвина* Kelvin(‘s) scale
 кен жыныстарын бұрғылаудың ~-гі / ~ *буримости горных пород* rock
 drillability scale
 қаттылық ~-гі / ~ *твёрдости* hardness scale
 қозғалыссыз ~ *неподвижная* ~ fixed scale
 қысым ~-гі / ~ *давления* pressure scale
 қышқылдықтың ~-гі / ~ *кислотности* acidity scale
 логарифмдік ~ *логарифмическая* ~ logarithmic scale
 логарифмдік қосарлы ~ *логарифмическая двойная* ~ log-log scale
 Моос қаттылығының ~-гі / ~ *твёрдости Мооса* Mohs’ scale
 мүжілуге төзімділіктің ~-гі / ~ *коррозионной стойкости* corrosion-resistance scale
 нониусы бар ~ / ~ *с нониусом* vernier scale
 өздігінен жазатын аспаптың дискті ~-гі / *дисковая* ~ *самопишущего прибора* large reading dial
 өлшеу аспаптарындағы ~ / ~ *на измерительных приборах* instrument dial
 Протодьякон қаттылығының ~-гі / ~ *твёрдости Протодьяконова* Protodyakonov’s scale
 Реомюр ~-гі / ~ *Реомюра* Reaumur(‘s) scale
 реттеуші ~ *регулировочная* ~ adjustment scale
 Рихтер ~-гі / ~ *Рихтера* Richter scale
 сәулеленетін ~ *светящаяся* ~ illuminated dial
 стратиграфиялық ~ *стратиграфическая* ~ stratigraphic scale
 температуралық ~ *температурная* ~ temperature scale
 тең өлшемді ~ *равномерная* ~ uniform [evenly divided] scale
 тұтқырлық ~-гі / ~ *вязкости* scale of viscosity
 тік желілі ~ *прямолинейная* ~ straight scale
 уақыт ~-гі / ~ *времени* time scale
 Фаренгейт ~-гі / ~ *Фаренгейта* Fahrenheit(‘s) scale
 фокустаушы ~ *фокусирующая* ~ focusing scale
 хронологиялық ~ *хронологическая* ~ chronological scale
 Цельсий ~-гі / ~ *Цельсия* Celsius scale
 энергетикалық ~ *энергетическая* ~ energy scale
МЕЖЕЛІКТІҢ ҚОЗҒАЛУЫ *закаливать* (прибор туралы – *о приборе*)
 go [read] off-scale
МЕЗОЗОЙ *мезозой* Mesozoic era
МЕЗОЗОЙЛЫҚ *мезозойский* Mesozoic

МЕКЕМЕ орган:

жергілікті басқару ~-сі / ~ы *местного управления* bodies of local government

жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ tool, working unit

жүк тасымалдайтын ~ *грузонесущий* ~ load-carrying unit

реттеуші ~ *регулирующий* ~ control unit

сертификат беретін ~ *сертификационный* ~ certifying authority

МЕНЗУЛА *мензула* plane [surveyor's] table

МЕНЗУРКА (ӨЛШЕУШ ЫДЫС) *мензурка* measuring tube, measuring glass, graduated cylinder

МЕНИСК *мениск* meniscus

қайқы ~ *вогнутый* ~ concave meniscus

оң ~ *положительный* ~ positive [converging] meniscus

теріс ~ *отрицательный* ~ negative [diverging] meniscus

МЕРГЕЛДЕНУ *мергелевание* marling, marl application

МЕРГЕЛДІЛІК *мергелистый* marly, marlaceous

МЕРГЕЛЬ *мергель* marl, chalky clay

әк тасты ~ *известковый* ~ calcareous marl

глобигеринді ~ *глобигериновый* ~ globigerine marl

сазды ~ *глинистый* ~ clay marl

МЕРДІГЕР *подрядчик* contractor

бұрғылау ~-і / *буровой* ~ drilling contractor

саудаласуда әрекет ететін ~ / ~, *выступающий на торгах* bidder

МЕРЗІМ І (ДӘУІР) *период* period, stage

борлы ~ *меловой* ~ Cretaceous (period)

бұрғылау қондырғысының үздіксіз жұмыс істеу ~-і / ~ *непрерывной работы буровой установки* rig on-stream period

бұрқақты ~ *фонтанный* ~ flush stage

бұрқақты пайдалану ~-і / ~ *фонтанной эксплуатации* flow production period

геологиялық ~ *геологический* ~ geological period [time]

девондық ~ *девонский* ~ Devonian (period)

жартылай ыдырау ~-і / ~ *полураспада* half-life period

жөндеу аралық ~ *межремонтный* ~ overhaul period [life], life between overhauls

кейін қалу ~-і / ~ *отставания* time lag

кембрийлік ~ *кембрийский* ~ Cambrian (period)

кен шоғырының құралу ~-і / ~ *образования залежей* pool formation period

кеніштің жасалым ~-і / ~ *разработки месторождения* field development period

миоценді ~ *миоценовый* ~ Miocene (period)

мұздану ~-і / *ледниковый* ~ glacial drift, ice age

мұнайды сусыз өндіру ~-і / ~ *безводной добычи нефти* water-free oil production period [stage]

мұнайды тұрақты өндіру ~-і / ~ *устойчивой добычи нефти* settled production period

мұнайдың жиналып құралу ~і / ~ *образования скоплений нефти* oil-accumulation period
 олигоценді ~ *олигоценовый* ~ Oligocene (period)
 ордовиксті ~ *ордовикский* ~ Ordovician (period)
 өндіру ~і / ~ *добычи* production period, stage of production
 палеоценді ~ *палеоценовый* ~ Paleocene (period)
 пермдік ~ *пермский* ~ Permian (period)
 силурийялық ~ *силурийский* ~ Silurian (period)
 сынамааларды іріктеу ~і / ~ *отбора проб* sampling interval
 табиғи ~ *естественный* ~ natural period
 тармақтың ~і / ~ *притока* inflow [influx] period
 тасты көмір ~і / *каменноугольный* ~ Carbonic [Carboniferous] (period)
 тежелу ~і / ~ *торможения* braking period
 толық ~ *полный* ~ complete cycle
 триасты ~ *триасовый* ~ Triassic (period)
 тік шайқалу ~і / ~ *вертикальной качки* heave period
 ұнғыманы пайдалану ~і / ~ *эксплуатации скважины* well production period
 [life]
 ұнғыманы сынау ~і / ~ *испытания скважины* well test period
 ұнғыманың әрекет етпеу ~і / ~ *бездействия скважины* well shut-down period
 ұнғыманың сарқылу ~і / ~ *истощения скважины* stripper stage of well production
 ұнғыманың сорғыштық пайдалану ~і / ~ *насосной эксплуатации скважины* rumping period of well production
 ұнғыманың табиғи бұрқақтау ~і / ~ *естественного фонтанирования скважины* well natural flow period
 шайқатылу ~і / ~ *колебаний* oscillation period
 ширектік ~ *четвертичный* ~ Quaternary (period)
 эоценді ~ *эоценовый* ~ Eocenic (period)
 юралық ~і / *юрский* ~ Jurassic (period)
МЕРЗІМ ІІ (МЕЗГІЛ) *срок* period, life
 жөндеу аралық ~ *межремонтный* ~ *службы* turnaround time
 қашау қызметінің ~і / ~ *службы долота* bit performance
 қашау тіреуіші қызметінің ~і / ~ *службы опор долота* bearing life
 қызмет ~і / ~ *службы* (service) life
 қызмет етуінің ұзақ ~і / ~ *длительный* ~ *службы* long-life performance
 қызметінің күтілетін ~і / *ожидаемый* ~ *службы* life expectancy
 қыртыс-коллектор жасалымының ~і / ~ *разработки пласта-коллектора*
 reservoir life
 ұнғыма қызметінің ~і / ~ *службы скважины* average life of well
 ұнғыманы пайдаланудың ~і / ~ *эксплуатации скважины* well life
 ұнғыманың бұрқақтау ~і / ~ *фонтанирования скважины* well flowing life
МЕРИДИАН *меридиан* meridian

географиялық ~ *географический* ~ geographic meridian
 гринвичтік ~ *гринвичский* ~ Greenwich meridian
 жергілікті ~ *местный* ~ local meridian
 магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic meridian
 нөлдік ~ *нулевой* ~ prime meridian
МЕССДОЗА *мессдоза* load-cell strain gage, force cell, pressure capsule
МЕТАЛЛ *металл* metal
 дәнекерлеу жігінің ~-ы / ~ *сварочного шва* weld metal
 жікті (дәнекерлеу) күшейту ~-ы / ~ *усиления (сварного) шва* weld-reinforcement metal
 тазалығы жоғары ~ / ~ *высокой чистоты* high-purity metal
МЕТАЛЛ БҰЗҒЫШ *металлоразрушитель* junk shot
 кенді ұңғыма ~-ы / *забойный* ~ downhole junk shot
 кенді ұңғыма кумулятивтік ~-ы / ~ *забойный кумулятивный* ~ shaped-charge junk shot, shaped-charge fragmentizer
МЕТАЛЛ БҰЙЫМЫ *металлоизделия* metal specialities, fabricated metal products
МЕТАЛЛ ЖАБЫНЫ *металлопокрытие* metal coating
МЕТАЛЛ ЖОНУШЫ *токарь* turner
МЕТАЛЛ КЕРАМИКА *металлокерамика* cermet (material)
МЕТАЛЛ ҚҰРАСТЫРМАСЫ *металлоконструкция* metal structure, metal framework, metalwork
МЕТАЛЛ ӨНДЕУ *металлообработка* metal working
МЕТАЛЛ СЫЙЫМДЫ *металлоемкий* metal-intensive
МЕТАЛЛ СЫЙЫМДЫЛЫҚ *металлоемкость* specific quantity [amount] of metal
 меншікті ~-ғы / *удельная* ~ specific metal content
МЕТАЛЛ СЫНЫҒЫ *металлом* junk, scrap metal
 ұңғымадағы ~ / ~ *в скважине* junk in hole
МЕТАЛЛ ҰСТАП ҚАЛҒЫШ *металлоуловитель* iron catcher; junk basket
 кенді ұңғыма гидравликалық ~ *забойный гидравлический* ~ jet boot junk basket
 кері айналып жүруі бар ~ / ~ *с обратной циркуляцией* reverse circulation [back-flow] junk basket
 магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic junk [magnet fishing] basket, bottom-hole magnet
 ұсақ заттарға арналған ~ / ~ *для мелких предметов* junk basket
МЕТАЛЛ ІЗДЕГІШ *металлоискатель* metal locator, metal detector
МЕТАЛЛДАНДЫРУ *металлизация* metal coating
МЕТАЛЛОГРАФИЯ *металлография* metallography
МЕТАЛЛОТЕРМИЯ *металлотермия* metallurgy
МЕТАЛЛТАНУ *металловедение* physical metallurgy; metal science
МЕТАМОРФИЗМ *метаморфизм* metamorphism
 байланыстырғыш ~ *контактный* ~ contact metamorphism

динамикалық ~ *динамический* ~ dynamic metamorphism
 кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* rock metamorphism
МЕТАН *метан* methane
 сорбцияланған ~ *сорбированный* ~ occluded methane
МЕТАНДАНУ *метанизация* methanization
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil methanization
МЕТАНОЛ *метанол* methanol
МЕТАТУРАҚТЫЛЫҚ *метастабильность* metastability
МЕТЕО ЖАҒДАЙ *метеоусловия* weather conditions
МЕТЕО ҚЫЗМЕТ *метеослужба* meteorological service
МЕТЕОРОЛОГИЯ *метеорология* meteorology
 синоптикалық ~ *синоптическая* ~ synoptic meteorology
МЕТЕО СТАНСА *метеостанция* weather station
МЕТИЛ *метил* methyl
МЕТИЛАКРИЛАТ *метилакрилат* methyl acrylate
МЕТИЛСІЗДЕНДІРІГЕН *деметилювание* demethylation
МЕТИЦЕЛЛЮЛОЗА *метилцеллюлоза* methyl cellulose
МЕТР *метр* амер. meter; англ. metre
 жиналмалы ~ *складной* ~ folding rule
 кума ~ *погонный* ~ running meter
 су бағанының ~-і / ~ *водяного столба* meter of water column
 сынап бағанасының ~-і / ~ *ртутного столба* meter of mercury
 текше ~ *кубический* ~ cubic meter
 шаршы ~ *квадратный* ~ square meter
МЕТРАЖ *метраж* metreage
 бұрғылау ~-ы / ~ *бурения* metreage drilled
 жалпы ~ *общий* ~ total metreage
 жыныс үлгісін бұрғылау ~-ы / ~ *кернового бурения* metreage cored
МЕТРОЛОГИЯ *метрология* metrology
МЕХАНИК *механик* mechanic, engineer, operator
 аға ~ *старший* ~ chief engineer
 бұрғылау қондырғысының ~-і / ~ *буровой установки* rig mechanic
МЕХАНИЗМ *механизм* mechanism, gear, device
 ажырату ~-і / ~ *выключения* disengaging mechanism
 берілісті [жылдамдықты] іске қосу ~-і / ~ *переключения передач [скоростей]* gear shift(ing) [speed control] mechanism
 берілісті автоматты реттеу (бұрғылау құрал-сайманы) ~-і / ~ *автоматического регулирования подачи (бурового инструмента)* automatic feed-off mechanism
 бұрап енгізу және бұрап шығаруға (кұбыр) арналған ~ / ~ *для свинчивания и развинчивания (труб)* make-and-break device
 бұрылыс ~-і / ~ *поворота* swinging mechanism
 газды бөлу ~-і / ~ *газораспределения* valve gear
 гидротежеуішті қосу ~-і / ~ *включения гидротормоза* hydraulic brake switching gear

кен жынысын бұзу ~-і / ~ *разрушения горной породы* rock failure mechanism
кері байланыс ~-і / ~ *обратной связи* feedback mechanism
қашауды айналдыру ~-і / ~ *вращения долота* bit rotation device
қашауды беру ~-і / ~ *подачи долота* bit feed(ing) mechanism
қашауды қозғалту ~-і / ~ *раздвигания долота* bit expanding mechanism
қозғалыстың бағытын ауыстыру ~-і / ~ *перемены направления движения*
reversing gear
қосылу ~-і / ~ *включения* engaging [starting] mechanism
қосылу-ажырату ~-і / ~ *включения-выключения* on-off mechanism
құбырды беру және төсеу ~-і / ~ *подачи и укладки труб* pipe handling mechanism
құбырларды көтеру ~-і / ~ *подъема труб* pipe hoisting device
мұнайды шығарып алу ~-і / ~ *извлечения нефти* oil recovery mechanism
мұнайды ығыстыру ~-і / ~ *вытеснения нефти* oil expulsion [oil displacement] mechanism
мүжілудің әрекет ету ~-і / ~ *действия коррозии* corrosion mechanism
мінбені көтеру ~-і / ~ *подъема вышки* derrick raising device
отын құрамын автоматты реттеу ~-і / ~ *автоматической регулировки состава топлива* automatic mixture control
тежеуішті реттеу ~-і / ~ *регулировки тормоза* brake adjusting gear
ұңғымға құрал-саймандарын автоматты ажырату ~-і / ~ *автоматического отсоединения скважинного инструмента* automatic tripping mechanism of subsurface tools
шайқалу ~-і / ~ *качания* tilting mechanism
шамдарды қойып шығу ~-і / ~ *расстановки свечей* stand sitting mechanism, stand racking device
шамды ауыстыру ~-і / ~ *переноса свечи* stand transfer mechanism
шамды көтеру ~-і / ~ *подъема свечи* stand raising mechanism, stand riser
шамды ұстау ~-і / ~ *захвата свечи* stand catching mechanism
іске қосу ~-і / ~ *переключения* shifter, shifting mechanism
электродтарды беру ~-і / ~ *подачи электродов* electrode feed-off mechanism
МЕХАНИКА *механика* mechanics
жаппай ортаның ~-сы / ~ *сплошных сред* mechanics of continua
квантты ~ *квантовая* ~ quantum mechanics
кен жыныстарының ~-сы / ~ *горных пород* rock mechanics
классикалық ~ *классическая* ~ classical mechanics
қатты дененің ~-сы / ~ *твёрдого тела* mechanics of solids
қолданбалы ~ *прикладная* ~ applied mechanics
құрылыс ~-сы / *строительная* ~ structural mechanics
қыртыстардың ~-сы / ~ *пласта* reservoir mechanics
майысатын денелердің ~-сы / ~ *деформируемых тел* mechanics of deformable bodies
ньютондық ~ *ньютоновская* ~ Newtonian mechanics
статистикалық ~ *статистическая* ~ statistical mechanics

сусымалы ортаның ~-сы / ~ *сыпучих сред* soil mechanics
сұйықтар мен газдардың ~-сы / ~ *жидкостей и газов* mechanics of fluids,
fluid mechanics

толқынды ~ *волновая* ~ wave mechanics

топырақтың ~-сы / ~ *грунтов* soil mechanics

МЕХАНИКАЛАНДЫРУ *механизация* mechanization

жүктеу-түсіру жұмыстарын ~ / ~ *погрузочно-разгрузочных работ* material-handling mechanization

кешенді ~ *комплексная* ~ integrated [large-scale, overall] mechanization

шағын ~ *малая* ~ small-scale mechanization

МЕХАНИКАЛАНДЫРЫЛҒАН (ұңғыманы пайдалану жөнінде) *механизированный* (об эксплуатации скважин) artificial

МИДЕЛЬ *мидель* midsection

танкердің ~-і / ~ *танкера* tanker beam

МИКО БАКТЕРИЯ *микобактерия* mycobacterium, slime-forming bacterium, slime former

МИКРО АУЫСТЫРЫШ ҚОСҚЫШ *микрореле* microswitch

МИКРО ДИПМЕН *микромельница* microgrinder

МИКРО ДОЗИМЕТРИЯ *микродозиметрия* microdosimetry

МИКРО ЖАЙЫЛМАЛЫ *микроползучесть* microcreep

МИКРО ЖЕТЕК *микроривод* miniature drive motor

МИКРО ЖҮЙЕ *микросистема* microsystem, microscopic system

МИКРО ЗЕРТТЕУ *микроисследование* microexamination, microanalysis

еріп кетушілікті ~ / ~ *на растворимость* microsolubility test

МИКРО КЕСУ (кен жынысы) *микрорезание* (горной породы) microcutting

МИКРО КЕУЕК *микропора* micropore, microscopic pore

МИКРО КӨЛЕМ *микрообъем* microvolume, microscopic volume

МИКРО ҚАТТЫЛЫҚ *микротвердость* microhardness

МИКРО ҚАШАУ *микродолото*:

бұрғының ~-ы / *буровое* ~ drilling microbit

МИКРО ҚОСПАЛАР *микродобавки* microadditives

МИКРО ҚУАТ *микронапряжение* microstress

МИКРО ҚУЫС *микрополость* microcavity

МИКРО ҚҰРЫЛЫМ *микроструктура* microstructure

МИКРО ЛАСТАНУ *микрзагрязнение* micropollution

МИКРО МАЙЫСУ *микрореформация* microdeformation, micro-strain

МИКРО МҮЖІЛУ *микророзрост* microcorrosion

МИКРО НУТРОМЕР *микронутромер* inside micrometer

МИКРО ӨНДЕУ *микробработка* micromachining

МИКРО ПОТЕНЦИОМЕТР *микропотенциометр* micropotentiometer

МИКРО РЕАЛОГИЯ *микрореология* microrheology

МИКРО СУЗГІШТІК *микрочистота* microfiltration

МИКРО СЫБАҒА *микрорация* microportion

МИКРО СЫЗАТ *микротрещина* microcrack, microfissure, hair crack

МИКРО СЫЗБА *микросхема* integrated circuit, IC, microcircuit

МИКРО ТАРАЗЫЛАР *микровесы* microbalance

айналдыратын ~ *крутильные* ~ torsion microbalance

МИКРО ТУРБУЛЕНТТІЛІК *микротурбулентность* microturbulence

МИКРО ТҮТҚЫРЛЫҚ *микровязкость* microviscosity

МИКРО ТІЛІМТАС *микрошлиф* microsection

МИКРО ҮЗІП АЖЫРАТҚЫШ *микрорперыватель* microchopper

МИКРО ФОТОГРАФИЯ *микрофотография* micro(photo)graphy

МИКРО ШАРЛАР *микрошарики* microballoons, tiny balloons

МИКРОБЕЙНЕ *микроснимок* micrograph

МИКРОГРАДИЕНТ-ЗОНД *микроградиент-зонд* microgradient sonde

МИКРОЗОНД *микрозонд* microprobe

каротажды ~ *каротажный* ~ microlog sonde

МИКРОЗОНДЫЛАУ *микрозондирование* micrologging, contact log

МИКРОКАРОТАЖ *микрокаротаж* microlog [minilog, microresis-tivity]

survey

бүйір ~-ы / *боковой* ~ microlaterolog survey

бүйірден фокусталған ~ *боковой сфокусированный* ~ focused microlaterolog

survey

өрісті шар тәрізді фокустаған бүйір ~-ы / *боковой* ~ *со сферической фокусировкой* поля microspherically focused log survey

МИКРОКАРОТАЖ-КАВЕРНОМЕТРИЯ *микрокаротаж-кавернометрия* minilog-caliper survey, microcaliper logging

МИКРОКОЛОРИМЕТР *микрочлориметр* microcolorimeter

МИКРОМАНИПУЛЯТОР *микроманипулятор* micromanipulator

МИКРОМАНОМЕТР *микроманометр* micromanometer, micropres-sure

gage

сұйықты ~ *жидкостный* ~ liquid micromanometer

МИКРОМАСШТАБ *микромасштаб* microscale

МИКРОМЕТР *микрометр* micrometer

бұрандалы ~ *резьбовой* ~ thread micrometer

сыйымдылық ~-і / *емкостный* ~ capacitance micrometer

тұткалы ~ *рычажный* ~ lever-type micrometer

МИКРОПАЛЕОНТОЛОГИЯ *микрорпалеонтология* micropaleontology

МИКРОПЛАНКТОН *микрорпланктон* microplankton

МИКРОСКОП *микроскоп* microscope

голографиялық ~ *голографический* ~ holographic microscope

иммерсионды ~ *иммерсионный* ~ immersion microscope

интерференциялы ~ *интерференционный* ~ interference microscope

инфрақызыл ~ *инфракрасный* ~ infra-red microscope

лазерлі ~ *лазерный* ~ laser microscope

люминесцентті ~ *люминесцентный* ~ fluorescence microscope

магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic microscope

оптикалық ~ *оптический* ~ light [optical] microscope
 өлшейтін ~ *измерительный* ~ measuring microscope
 проекциялық ~ *проекционный* ~ projection microscope
 растрлы ~ *растровый* ~ scanning [flying-spot] microscope
 рентгенді ~ *рентгеновский* ~ X-ray microscope
 электронды ~ *электронный* ~ electron microscope
МИКРОСПЕКТРОМЕТР *микроспектрометр* microspectrometer
МИКРОСФЕРА *микросфера* balloon
МИКРОЭЛЕМЕНТ *микроэлемент* trace element
МИКСЕР *миксер* mixer, blender
МИЛЛИМЕТР *миллиметр* *амер.* millimeter; *англ.* millimetre
 су бағанының ~-і / ~ *водяного столба* millimeter of water (column)
 сынап бағанасының ~-і / ~ *ртутного столба* millimeter of mercury (column)
МИЛЛИМЕТР СЫЗЫҚТЫ (қағаз) *миллиметровка* (*бумага*) cross-section [profile] paper
МИНЕРАЛ *минерал* mineral
 аморфты ~ *аморфный* ~ amorphous mineral
 ауыр ~ *тяжелый* ~ heavy mineral
 гидратталатын ~ *гидратируемый* ~ hydratable mineral
 жасанды ~ *искусственный* ~ artificial [manufactured] mineral
 жеңіл ~ *легкий* ~ light mineral
 жыныс құраушы ~ *породообразующие* ~-ы rock constituents
 ине тәрізді ~ *игольчатый* ~ needle mineral
 ион алмастыратын ~ *ионообменный* ~ ion-exchange mineral
 коллоидты-дисперсті ~ *коллоидно-дисперсный* ~ colloid-dispersed mineral
 қосымша ~ *вторичный* ~ secondary mineral
 құрамында суы бар ~ *водосодержащий* ~ hydrous mineral
 нәзік ~ *хрупкий* ~ fragile mineral
 өнеркәсіптік ~ *промышленный* ~ commercial [industrial] mineral
 пластина түріндегі ~ *пластинчатый* ~ platy mineral
 сазды ~ *глинистый* ~ clay mineral
 сынғыш ~ *ломкий* ~ friable mineral
 тотықты ~ *оксидный* ~ oxide mineral
 тінді ~ *жилный* ~ gouge [vein] mineral
 ісініп кететін ~ *набухающий* ~ swelling mineral
МИНЕРАЛ ҚҰРАЛУ *минералообразование* mineral formation
МИНЕРАЛДАН АЙЫРҒЫШ *деминерализатор* demineralizer
МИНЕРАЛДАНУ *минерализация* 1. mineralization 2. salinity
 баламалы ~ *эквивалентная* ~ equivalent salinity
 бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* salt contamination of drilling mud
 жер асты суларының ~-ы / ~ *подземных вод* salinity of subsurface water
 жоғары ~ *высокая* ~ high salinity
 судың ~-ы / ~ *воды* salinity of water

МИНЕРАЛДЫ *минеральный* mineral

МИНЕРАЛОГИЯ *минералогия* mineralogy

МИНЕРАЛСЫЗДАНДЫРУ *деминерализация* demineralization, desalting алауот (пайдаланатын ұңғымадағы ілеспе газды жағуға арналған) ~-сы / *факельная* ~ (для сжигания попутного газа эксплуатируемых скважин) flare tower

мінбе ~-сы / ~ *вышки* derrick tower

орталықтандыру ~-сы / *центровочная* ~ aligning tower

су айдауыш ~-сы / *водонапорная* ~ water tower

МИНИМУМ *минимум* minimum

аномалиялық ~ / ~ *аномалии* anomaly minimum

барийлік ~ *барический* ~ barometric depression

бірден білінетін ~ *резко выраженный* ~ sharp minimum

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-ы / *гравитационный* ~ gravity minimum

МОДУЛДЕНУШІЛІК *модулируемость* modulability

МОДУЛДЕУ *модулировать* modulate

жиілік бойынша ~ / ~ *по частоте* frequency-modulate, modulate in frequency

фаза бойынша ~ / ~ *по фазе* phase-modulate, modulate in phase

МОДУЛДІК *модульный* modular

МОДУЛЬ *модуль* 1. (даусыз мөлшер – *абсолютная величина*) modulus, magnitude, absolute value 2. (құрастыру элементі – *элемент конструкции*) module, component, block

айналдыру кезіндегі серпімділік ~-і / ~ *упругости при кручении* torsion modulus

бақылау-өлшеуіш ~ *контрольно-измерительный* ~ instrument capsule

бұрғылау ~-і / *буровой* ~ drilling module

бұрғылау жабдыктарының ~-і / ~ *бурового оборудования* drilling system module

бірінші тектегі серпімділік ~-і / ~ *упругости первого рода* modulus of elongation

вектордың ~-і / ~ *вектора* length [modulus, absolute value, magnitude] of a vector

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic index

екінші тектегі серпімділік ~-і / ~ *упругости второго рода* shear [rigidity] modulus

жан-жақтан қысу ~-і / ~ *всестороннего сжатия* compressibility [bulk] modulus

жылжу ~-і / ~ *сдвига* shear [rigidity] modulus

икемділік ~-і / ~ *пластичности* modulus of plasticity

кешенді сан ~-і / ~ *комплексного числа* complex number modulus

көлемді ~ *объемный* ~ bulk modulus

көлемді қысу ~-і / ~ *объемного сжатия* modulus of dilatation

қалыпты серпімділік ~-і / ~ *нормальной упругости* modulus of elongation

қаттылық ~і / ~ *жесткости* shear [rigidity] modulus
 қуат ~і / *силовой* ~ power supply module
 құрылымның ~і / ~ *конструкции* module of design
 қысу кезіндегі серпімділік ~і / ~ *упругости при сжатии* modulus of compression
 өшіп басылу ~і / ~ *затухания* decay modulus
 пайдаланылатын жабдықтардың ~і / ~ *эксплуатационного оборудования* production module
 сепараторлық ~ *сепараторный* ~ separation module
 серпімділік ~і / ~ *упругости* modulus [coefficient] of elasticity, elastic modulus
 серпімділіктің көлемді ~і / ~ *объемный* ~ *упругости* bulk [compressibility] modulus
 сорғы ~і / *насосный* ~ pumping module
 сығылу ~і / ~ *сжимаемости* bulk [compressibility] modulus
 табиғи серпімділік ~і / ~ *естественной упругости* modulus of natural elasticity
 тұғыртас ~і / ~ *основания* foundation modulus
 тұрғын жай ~і / *жилой* ~ accommodation block
 ірілік ~і / ~ *крупности* gradation factor
МОДУЛЯЦИЯ *модуляция* modulation
 амплитудалық ~ *амплитудная* ~ amplitude modulation
 бұрмаланбаған ~ *неискаженная* ~ undistorted modulation
 жиілікті ~ *частотная* ~ frequency modulation, FM
 қоршаған орта тудыратын ~ / ~ *вызываемая окружающей средой* environmental modulation
 өткізгіштік ~сы / ~ *проводимости* conductivity modulation
 поляриландыру бойынша ~ / ~ *по поляризации* polarization modulation
 фаза бойынша ~ / ~ *по фазе* phase modulation
МОЙЫНТИРЕ/К *подшипник* bearing
 антифрикциялы ~ *антифрикционный* ~ antifriction bearing
 бұрғылау кашауының ~гі / ~ *бурового долота* drilling-bit bearing
 бір қатарлы ~ *однорядный* ~ single-row bearing
 екі қатарлы ~ *двухрядный* ~ double-row bearing
 қос иінді ~ *кривошипный* ~ crank box
 радиалды ~ *радиальный* ~ radial bearing
 сырғу ~гі / ~ *скольжения* plain [sleeve, sliding] bearing;
 тіреуішті ~ *упорный* ~ thrust [step, axial] bearing
 ұршықбастың ~гі / ~ *вертлюга* swivel bearing
 шайқалу ~гі / ~ *качения* rolling bearing
 шар тәрізді ~ *шариковый* ~ roller [ball] bearing
 шар тәрізді роликті ~ *шарико-роликовый* ~ ball and roller bearing
МОЛДЫ/Қ *избыток* excess, surplus
 ауаның ~ғы / ~ *воздуха* excess air

сұйықтың ~-ғы / *жидкостный* ~ liquid surplus

МОЛЕКУЛА *молекула* molecule

байланыстырушы ~ *связная* ~ tied molecule

диполды ~ *дипольная* ~ dipole molecule

еркін ~ *свободная* ~ free molecule

қатты ~ *жесткая* ~ rigid molecule

полярлы емес ~ *неполярная* ~ non-polar molecule

ұласпалы ~ *цепная* ~ chain molecule

МОЛЕКУЛА-ДОНОР молекула-донор donor molecule

хелатты ~ *хелатная* ~ chelate molecule

МОЛЕКУЛЯРЛЫҚ *молекулярность* molecularity

МОМЕНТОМЕР *моментамер* torque gage

гидромеханикалық тетігі бар роторлы ~ *роторный* ~ с гидромеханическим датчиком hydromechanical torque meter

роторлы ~ *роторный* ~ rotary torque gage

МОНИТОР *монитор* monitor

зәкірлік темір арқанның ~-ы / ~ *якорного каната* anchor line monitor

өрт сөндіру ~-ы / *пожарный* ~ fire monitor

МОНОБЛОК *моноблок* monoblock

болат ~ *стальной* ~ monosteel block

МОНОЛИТ *монолит* monolith; rough block of stone

МОНОЛИТТІ *монолитный* solid, monolithic

МОНТАЖДАУ I *монтировать* build in(to), mount, incorporate into

МОНТАЖДАУ II *монтировать* assemble; build up; erect, install; mount

МОНТМОРИЛЛОНИТ *монтмориллонит* montmorillonite

МОТОПОМПА *мотопомпа* engine-driven pump

өрт сөндіру ~-сы / *пожарная* ~ fire power pump

МОТОР *мотор* motor, engine

МОТОРИСТ *моторист* motorist

МОТОРЛЫ *моторный* power-operated

МӨЗ [мұнай өңдеу зауыты] *НПЗ [нефтеперерабатывающий завод]* oil [petroleum] refinery

МӨЛДІР ЕМЕС *непрозрачность* opacity

МӨЛШЕР I (КӨЛЕМ) *величина* 1. amount, degree; size; value; dimension; measure 2. magnitude, capacity, quantity

(бұрғылау ерітіндісінің) жұтылу ~-і / ~ *поглощения (бурового раствора)* invading quantity

(құралдың) салыстырмалы мұқалу ~-і / ~ *относительного притупления (инструмента)* relative blunting size

абсолюттік ~ *абсолютная* ~ absolute value

ақиқат ~ *истинная* ~ true value

ақырғы ~ *конечная* ~ finite quantity; finite value

ауыспалы кезең ~-і / *критическая* ~ critical value

беймәлім ~ *неизвестная* ~ the unknown (quantity)

бұзып жоятын қуат $\sim i$ / $\sim$ *разрушающего напряжения* rupture stress value
 бұрғылау жылдамдығының $\sim i$ / $\sim$ *скорости бурения* drilling rate
 бұрғылау жылдамдығының абсолюттік $\sim i$ / *абсолютная* $\sim$ *скорости бурения* absolute drilling rate
 бұрыштық $\sim$ *угловая* $\sim$ angular value
 бықсып өшу $\sim i$ / $\sim$ *затухания* damping ratio
 градиент $\sim i$ / $\sim$ *градиента* gradient value
 дән $\sim i$ / $\sim$ *зерна* size of grain
 дискреттік $\sim$ *дискретная* $\sim$ discrete quantity
 еңіс $\sim i$ / $\sim$ *уклона* downward gradient
 есептік $\sim$ *расчетная* $\sim$ estimated [rating] value, design parameter
 жабысқақтық $\sim i$ / $\sim$ *вязкости* value of viscosity $\sim$ *горизонтального смещения* horizontal displacement
 жарықтың өзіндік еркін реттелген тербелісінің $\sim i$ / $\sim$ *самопроизвольной поляризации* spontaneous polarization value
 жобалық $\sim$ *проектная* $\sim$ design(ed) value
 жуық түрдегі $\sim$ *приближенная* $\sim$ approximate value
 жылдамдықтың абсолюттік $\sim i$ / *абсолютная* $\sim$ *скорости* absolute value of velocity
 жылжудың (кесетін күштің) статикалық қуатының $\sim i$ / $\sim$ *статического напряжения сдвига [срезающего усилия]* shear value
 жылжыту $\sim i$ / $\sim$ *смещения* trace slip
 интегралды $\sim$ *интегральная* $\sim$ integral quantity
 кездейсоқ $\sim$ *случайная* $\sim$ random quantity, random variable
 кезенді-өзгермелі $\sim$ *периодически-переменная* $\sim$ fluctuating [periodically variable] quantity
 келтірілген $\sim$ *приведенная* $\sim$ corrected [reduced] value
 кемшілік $\sim i$ / $\sim$ *погрешности* magnitude of error
 кері $\sim$ *обратная* $\sim$ reciprocal quantity, inverse value
 кері пропорционалды $\sim$ *обратно пропорциональная* $\sim$ inversely proportional quantity
 көрсетілген $\sim$ *номинальная* $\sim$ nominal value
 көтерілу $\sim i$ / $\sim$ *подъема* upward gradient
 күштің $\sim i$ / $\sim$ *силы* intensity of force
 кіру $\sim i$ / *входная* $\sim$ input (value)
 қабаттасатын $\sim$ *сопряженная* $\sim$ conjugate
 қолданыстағы $\sim$ *действующая* $\sim$ effective value
 қуат $\sim i$ / $\sim$ *напряжения* magnitude of stress
 меншікті $\sim$ *удельная* $\sim$ specific quantity
 мұнайға қаныққан $\sim$ / $\sim$ *нефтенасыщения* degree of oil saturation
 мұнайдың пайдалы әсерінің $\sim i$ / $\sim$ *нефтеотдачи* rate of oil recovery
 орташа өлшенген $\sim$ *средневзвешенная* $\sim$ weighted average, weighted mean
 орташа шаршыланған $\sim$ *среднеквадратичная* $\sim$ root-mean-square [rms] value
 өзгермелі $\sim$ *переменная* $\sim$ variable (quantity)

өлшемсіз ~ *безразмерная* ~ non-dimensional [dimension-less] quantity
өстік жүктеменің ~-і / ~ *осевой нагрузки* (value of) axial load
реттелетін ~ *регулируемая* ~ controlled quantity, controlled variable
рұқсат етілетін ~ *допускаемая* ~ permissible [allowable] value
сақиналы кеңістіктегі саңылау ~-і / ~ *зазора в кольцевом пространстве*
annulus clearance size

салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative value
сандық ~ *численная* ~ numerical value
стохастикалық ~ *стохастическая* ~ stochastic variable
сырғу ~-і / ~ *скольжения* slip value
табиғи ~ *натуральная* ~ real (full) size, full scale
талдап қорытылған ~ *обобщенная* ~ generalized quantity
тапсырылған ~ *заданная* ~ specified [predetermined] value
тиімді ~ *эффeктивная* ~ effective value
тозу ~-і / ~ *износа* magnitude of wear
туынды ~ *производная* ~ derivative
тұрақты ~ *постоянная* ~ constant (quantity)
түзету ~-і / ~ *поправки* extent of correction
үздіксіз ~ *непрерывная* ~ analog quantity
үйкеліс күшінің ~-і / ~ *силы трения* friction magnitude
шамаласпайтын ~ *несоизмеримая* ~ incommensurable quantity
шама-шекті ~ *пороговая* ~ threshold (value)
шартты ~ *условная* ~ datum
шекара ~-і / *границная* ~ boundary value
шектейтін ~ *ограничивающая* ~ limiting value
шектеулі ~ *ограниченная* ~ bounded quantity
шығу ~-і / *выходная* ~ output (value)
ізделіп отырған ~ *искомая* ~ the unknown (quantity)
іс жүзіндегі ~ *фактическая* ~ actual value
МӨЛШЕР САН II *количество* quantity
айдалған судың ~-ы / ~ *закачанной воды* water injection
бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* drilling mud volume
құбыр бойынша айдалған мұнай өнімдерінің ~-ы / ~ *перекачанного по тру-*
бам нефтепродукта pipeline run
құбыр желісінде болған мұнайдың ~-ы / ~ *нефти, содержащееся в тру-*
бопроводе pipeline storage
мұнайдың экономикалық мақсатқа лайықты ~-ы / *экономически целесоо-*
бразное ~ *нефти* economical quantity of oil
өндірілген ~ *добытое* ~ produced quantity
өнеркәсіптік ~ *промышленное* ~ commercial quantity
МӨЛШЕР III (ШАМА, ӨЛШЕМ, КӨЛЕМ) *размер* dimension, size
бөлшектердің ~-і / ~ *частиц* particle size
бұранданың ~-і / ~ *резьбы* thread dimension
бүрменің ~-і / ~ *складки* fold dimension

бірлік (физикалық шама) ~-і / ~ единицы (физической величины) size of a unit

елек тесігінің ~-і / ~ отверстия сита aperture of screen

елек ұяшықтарының ~-і / ~ ячейки сита mesh size

жарықтағы ~-і / ~ в свету clear [inner] dimension

кен шоғырының (мұнай мен газ) ~-і / ~ залежи (нефти и газа) extension of reservoir, extension of pool

кеніштің ~-і / ~ы месторождения extension of field

кеуектердің ~-і / ~ пор pore size

көлденең кесігінің ~-і / ~ поперечного сечения cross-sectional dimension

түйірдің ~-і / ~ зерна grain size

тігістердің ~-і / ~ шва weld size

МӨЛШЕР IV содержание content

бензинді көмірсутектерінің ~-і / ~ бензиновых углеводородов gasoline content

көміртектің ~-і / ~ углерода carbon content начальное

қырғыстағы мұнайдың ~-і / ~ нефти в пласте original oil in place

мұнайдағы су мен лайсаңның ~-і / ~ воды и грязи в нефти cuts

мұнайдың ~-і / ~ нефти oil content

органикалық көміртектің жалпы ~-і / ~ общее ~ органического углерода total organic carbon

өндірілетін мұнайдағы қоспалардың ~-і / ~ примесей в добываемой нефти well cuts

пайыздық ~-і / ~ процентное ~ percentage

МӨР печать (ұңғымада қалған құралдың жағдайын анықтауға арналған – для определения положения инструмента, оставшегося в скважине) impression block

бүйірлік ~ торцевая ~ cylinder impression block

жалпақ ~ плоская ~ flat impression block

конусты ~ конусная ~ conical impression block

қорғасын ~ свинцовая ~ lead impression block

МУЛЬДА мутьда геол. trough

синклиналдың ~-сы / ~ синклинали synclinal trough

МУНДШТУК мундштук cap, neck, nozzle

МУСКОВИТ мусковит muscovite

МУФЕЛЬ муфель muffle, retort

МУФТА муфта/а 1. (құбырға арналған біріктіруші – соединительная для труб) (pipe) coupling, (pipe) connection, (pipe) joint; (білікке арналған біріктіруші – соединительная для валов) (shaft) coupling 2. (білікке арналған іліктіруші – сцепная для валов) clutch 3. (кабелді – кабельная) box, sleeve

~ мен ниппель ~ и ниппель box and pin

автоғысырмасы бар ~ / ~ с автозатвором autolock connector

ажыратылатын ~ раздвижная ~ extension [extending] clutch

айқышты ~ крестовая ~ double-slider coupling

айналып тұратын ~ *вращающаяся* ~ swivel union, swivel socket
 ауыстырмалы ~ *переводная* ~ adapter (bushing), bushing
 байонетті ~ *байонетная* ~ bayonet clutch
 барабанның ~-сы / ~ *барабана* drum clutch
 баспалдақты цементтеуге арналған ~ / ~ *для ступенчатого цементирования* multiple stage cementer
 басты фрикционды ~ *главная фрикционная* ~ master clutch
 бекітпе біріктірмесінің ~-сы / ~ *замкового соединения* tool joint box, female tool joint half
 бекітпелі ~ *замковая* ~ tool joint box
 бекітпенің ~-сы / *замка* box connector
 беріліс механизмінің іске қосылу ~-сы / ~ *включения механизма подачи* feed clutch
 бұрама ~ *винтовая* ~ threaded sleeve
 бұрамалы керетін ~ *винтовая стяжная* ~ coupling nut
 бұрандасы бар ~ / ~ *с резьбой* thread collar joint
 бұрандасы жоқ ~ *безрезьбовая* ~ threadless coupling
 бұрғылау бекітпесінің ~-сы / ~ *бурильного замка* box of tool joint
 бұрғылау құбырлары шамының ~-сы / ~ *свечи бурильных труб* drill pipe coupling
 бұрыштық (құбырлық) ~ *угловая (трубная)* ~ conduit elbow
 біріктіруші ~ *соединительная* ~ adapter, sleeve, connector, coupling
 біріктіруші бекітпенің ~-сы / ~ *соединительного замка* box
 гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ fluid clutch
 гидравликалық әрекет ететін цементтейтін ~ *цементировочная* ~ *гидравлического действия* hydraulic-actuated cementing collar
 гидродинамикалық ~ *гидродинамическая* ~ fluid coupling
 дискті ~ *дисковая* ~ disk [plate] clutch
 екі конусты ~ *двухконусная* ~ double-cone clutch
 жендерге арналған біріктіруші ~ *соединительная* ~ *для рукавов* hose connection
 жетекті фрикциондық (станок-шайқалғышқа арналған) ~ *приводная фрикционная* ~ *(для станков-качалок)* power pinion clutch
 жүзбелі ~ *плавающая* ~ double-slider coupling
 жылжымалы ~ *подвижная* ~ movable [shifting] coupling
 кабелді ~ *кабельная* ~ cable box
 кабелді біріктіруші ~ *кабельная соединительная* ~ cable connector, cable coupler, cable joint box, cable sleeve
 кабель ұшындағы ~ *кабельная концевая* ~ cable terminal [cable sealing] box, cable sealing end, cable head, cable shoe
 кері қақпағы бар ~ / ~ *с обратным клапаном* float collar
 кері қақпағы бар ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сы / ~ *обсадной колонны с обратным клапаном* float collar
 кесікті түйрегіші бар ~ / ~ *со срезной шпилькой* shear-pin coupling, shear pin clutch

кесілмейтін ұштары бар ~ / ~ с ненарезными концами coupling with plain ends
қағатын ~ забивная ~ drive collar

қалқалары бар (цементтеу кезінде тығынды ұстап тұруға арналған)
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сы / ~ обсадной колонны с перегородкой
(для задержки пробки при цементировании) baffle collar

қалқалары бар ысырманьң ~-сы / ~ задвижки с перегородками gate valve
baffle collar

қатты ~ жесткая ~ positive clutch

қозғалтқыш ~-сы / ~ двигателя engine clutch

қосарланған ~ двойная ~ double box

қуатты іріктеу қорабын қайта қосу ~-сы / ~ переключения коробки отбора
мощности power takeoff shifting clutch

құбыр желісінің біріктіруші ~-сы / соединительная ~ трубопровода pipe
tie strap

құбырды іліп қоюға арналған ~ / ~ для подвешивания труб landing collar

құбырлық ~ трубная ~ pipe [tube] coupling

құйрық ұшының ~-сы / ~ хвостовика liner coupling

құятын ~ заливочная ~ cementing collar

маховиктің іске қосылу ~-сы / ~ включения маховика flywheel clutch

НКТ арналған біріктіруші ~ соединительная ~ для НКТ tubing joint

НКТ бүркеншігін іліп қоюға арналған ~ / ~ для подвешивания головки НКТ
tubing head landing collar

өздігінен реттелетін ~ саморегулирующаяся ~ self-aligning coupling

өтпелі ~ переходная ~ bowl, collar, hose connection, reducing socket

өтпелі конустық ~ переходная коническая ~ conical adapter

өшіру ~-сы / ~ выключения release clutch

пневматикалық ~ пневматическая ~ pneumatic coupling

реверсивті ~ реверсивная ~ reversing [reverse] clutch

реверсивті тісті ~ реверсивная зубчатая ~ reverse gear clutch

ротордың іске қосылу ~-сы / ~ включения ротора rotary clutch

сағалық ~ устьеваая ~ wellhead collector

сақтандырғыш ~ предохранительная ~ safety clutch, protector sleeve

саңылаусыз ~ глухая ~ end cap

саусақты ~ пальцевая ~ bolt [pin] coupling

серпімді ~ упругая ~ flexible [elastic] coupling

серіппелі ~ пружинная ~ spring coupling

сорғы штангасының ~-сы / ~ насосных штанг sucker rod coupling

сорғы штангерінің біріктіруші ~-лары / соединительные ~ы насосных
штанг pump rod joints

сорғы-ауа сығымдағыш бағанасының ~-сы / ~ насосно-компрессорной ко-
лонны tubing (string) coupling

су кірмейтін ~ водонепроницаемая ~ water-proof collector

суды бөлетін бағананың бекітпелі ~ замковая ~ водоотделяющей колонны
riser lock box

суды бөлетін бағананың цангалық ~-сы / *цанговая ~ водоотделяющей колонны* riser collet connector

суды бөлуші бағананың ~-сы / ~ *водоотделяющей колонны (marine)* riser connector

сұйықты ~ *жидкостная ~* hydraulic [fluid] coupling

сыртқы бұрандасы бар ~ / ~ *с наружной резьбой* male union

тартатын ~ *стяжная ~* buckle, joint nut

тартып тұратын ~ *стягивающая ~* slack adjuster

тежегіш ~ *тормозная ~* brake coupling

темір арқанды ~ *канатная ~* rope coupling

термоотырғызылатын ~ *термоусадочная ~* shrink-fit sleeve

тоқтату сақинасы бар ұнғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сы / ~ *обсадной колонны со стоп-кольцом* baffle collar

топсалы ~ *шарнирная ~* articulated coupling

төлкелік ~ *втулочная ~* swivel coupling

төмен жылдамдықты өшіру ~-сы / ~ *выключения малой скорости* low-drive cutoff clutch

трансмиссияның іске қосылу ~-сы / ~ *включения трансмиссии* transmission clutch

тұрақты ~ *постоянная ~* fixed coupling

түрлі диаметрдегі екі бағанды біріктіруші ~ *соединительная ~ двух колонн разного диаметра* casing adapter

тіректігі бар ~ / ~ *с упором* landing [latch-in] collar

тісті ~ *зубчатая ~* tooth-type [gear-type] clutch

ұлғайтылған диаметр ~-сы / ~ *увеличенного диаметра* oversize collar

ұнғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ *для обсадных колонн* casing coupling

ұнғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сы / ~ *обсадной колонны* casing (string) coupling

ұнғыманы ұстап тұру бағанасының біріктіруші ~-сы / *соединительная ~ обсадных труб* casing collar

ұнғыманы ұстап тұру бағанасының жылдам біріктірілетін ~-сы / *быстро соединяемая ~ обсадной колонны* quick-lock casing connector

ұршықты ~ *вертлюжная ~* swivel union, swivel socket

ұштық ~ *концевая ~* end sleeve

фрикционды ~ *фрикционная ~* friction coupling, friction clutch

фрикционды барабанды ~ *фрикционная барабанная ~* friction drum clutch

фрикционды дискті ~ *фрикционная дисковая ~* plate [disk] friction clutch

цангалық ~ *цанговая ~* collet connector

цементтейтін ~ *цементировочная ~* cementer, cementing collar

цементтеу кезінде қолданылатын ~ / ~ *применяемая при цементировании* cementing collar

цилиндрдің (тереңнен соратын сорғы) ~-сы / ~ *цилиндра (глубинного насоса)* working barrel coupling

шайқалу жетегінің фрикционды ~-сы / *фрикционная ~ привода качалки*
power pinion clutch

шар тәрізді ~ *шаровая ~ ball socket*

шиналық-пневматикалық ~ *шинно-пневматическая ~ air clutch*

шлангтерді біріктіруге арналған ~ / ~ *для соединения шлангов hose coupling*

шлангтің біріктіруші ~-сы / *соединительная ~ шланга hose coupling*

ілгешегі бар ~ / ~ *с защелкой bayonet clutch*

іліктіретін ~ *цепная ~ claw [coupling, dog] clutch*

іліктіру ~-сы / ~ *сцепления clutch, half-coupling*

іске қосылу ~-сы / ~ *включения master clutch*

ішкі бұрандасы бар ~ / ~ *с внутренней резьбой female union*

электрмагниттік ~ *электромагнитная ~ magnetic clutch*

МҰӘ [мұнайдың пайдалы әсерін ұлғайту әдістері] **МУН** [*методы увеличения нефтеотдачи*] enhanced oil recovery

МҰЗ ҚАТУ *обмерзать* frost up, ice up, ice over

МҰЗ ҚАТУ (МҰЗДАНУ) *обледенение* icing

МҰЗ ҚАТУҒА ҚАРСЫ *антиобледенитель* anti-icing device, deicing [anti-icing] system, deicer

МҰЗАРТ *льдина* ice cake

МҰЗДАҒАН МОРТ СЫНАТЫН *хладноломкий* cold-short, cold-brittle

МҰЗДАҒАН МОРТ СЫНУШЫЛЫҚ *хладноломкость* cold brittleness, cold shortness

МҰЗДАЙ КҮЙІНДЕ ДОМАЛАТУ *холодокатанный* cold-rolled

МҰЗДАЙ КҮЙІНДЕ ӨНДЕЛГЕН *холоднообработанный* cold-worked

МҰЗДАЙ КҮЙІНДЕ ТАРТЫЛҒАН *холоднотянутый* cold-drawn

МҰЗДАТҚЫШ АГЕНТ *хладагент* refrigerant, coolant, cooling agent, cooling medium

аммиакты ~ *аммиачный ~ ammonia refrigerant*

газ тәрізді ~ *газообразный ~ gaseous refrigerant, gaseous coolant*

сұйық ~ *жидкий ~ liquid refrigerant, liquid coolant, refrigerant working fluid*

МҰЗДАТУ *замораживание* freezing, glaciation

жыныс үлгілерін ~ / ~ *кernов* freezing of cores

кен жыныстарын ~ / ~ *горных пород* freezing of formations

қосымша ~ *вторичное ~ freezback, refreezing*

қосымша бағана аралық ~ *вторичное межколонное ~ internal freezback*

қосымша бағана сыртының ~-сі / *вторичное заколонное ~ external freezback*

үстіңгі бет қабатын ~ / ~ *поверхностного слоя* surface freezing

МҰЗДАУ *обмерзание* frosting-up

МҰЗДАУҒА ТӨЗІМДІ *хладостойкий* cold-resistant

МҰЗДАУҒА ТӨЗІМДІЛІК *хладостойкость* cold resistance

МҰНАЙ *нефть* oil, petroleum

араласқан негіздегі ~ / ~ *смешанного основания* mixed-base [hybrid-base, polybase] crude (oil)

асфальтсыздандырылған ~ *деасфальтированная ~ deasphalted oil*

асфальтты негізіндегі ~ / ~ *асфальтового основания* asphalt-base crude (oil)
ауыр ~ *тяжелая* ~ low-gravity [heavy] oil, heavy crude (oil)
эктас шөгінділерінен пайда болған ~ / ~ *из известковых отложений*
limestone oil
бастапқы ~ *первичная* ~ mother [primary] oil, protopetroleum
басы артық (мұнай базасында) ~ *избыточная* ~ (на нефтебазах) surplus
[redundant] oil in storage
бензин араласқан ~ *отбензиненная* ~ reduced crude
бумен тазаланған ~ *дистиллируемая паром* ~ steam-distillable oil
газға қаныққан ~ *газонасыщенная* ~ bubble-point [gas-saturated] oil
газдалған ~ *газирванная* ~ live crude, live [thinned] oil
газсыздандырылған ~ *дегазированная* ~ degassed crude
гелийленген ~ *огелившаяся* ~ gelled crude (oil)
екінші дәрежелі ~ *вторичная* ~ secondary [allochthonous] oil
елдің ішінде өндірілетін ~ *добываемая внутри страны* ~ domestic oil
еркін ~ *свободная* ~ free oil
еркін күйдегі ~ / ~ *в свободном состоянии* free oil
ерітілген күйдегі ~ / ~ *в растворенном состоянии* dissolved oil
жағалаудан недәуір қашықтықта жатқан ~ / ~ *залегающая на некотором*
расстоянии от берега offshore oil
желатинделген ~ *желатинизированная* ~ gelled crude
жеңіл ~ *легкая* ~ light crude, high-gravity [low-density] oil
жеңіл фракциясыз ~ / ~ *без легких фракций* reduced [topped] crude (oil)
жергілікті жағдайда пайда болған ~ / ~ *местного происхождения* lease
crude
жуылатын ~ *промывочная* ~ flush oil
импортталатын ~ *импортная* ~ imported [foreign] oil
концессиялық ~ *концессионная* ~ equity crude (oil)
күкірттен арылтылған ~ *обессеренная* ~ desulfurized oil
күкіртті ~ *сернистая* ~ sour crude
күкірттігі жоғары ~ *высокосернистая* ~ sour oil, sour crude
күкірттің жоғары құрамы бар ~ / ~ *с высоким содержанием серы* sour crude
күкірті аз ~ *малосернистая* ~ sweet crude (oil)
күкірті жоқ ~ *бессернистая* ~ nonsulfurous oil
қалыпты жағдайға келтірілген ~ *приведенная к нормальным условиям* ~
tank oil
қалыпты талапқа келтірілген ~ / ~ *приведенная к нормальным условиям*
tank oil
қанығып үлгермеген газ ~ *недонасыщенная газом* ~ undersaturated oil
қара ~ *черная* ~ black oil
қатудың жоғары температурасы бар ~ / ~ *с высокой температурой засты-*
вания high pour-point crude (oil)
қозғалыссыз ~ *неподвижная* ~ immobile oil
қоюланған ~ *загустевшая* ~ thickened oil

қоюлатылған ~ *сгустившаяся* ~ inspissated oil
 құбыр желісіне келіп түсетін ~ *поступающая в трубопровод* ~ pipeline oil
 құрамында еріген газ жоқ ~ / ~ *не содержащая растворенного газа* dead oil
 құрамында парафині бар ~ *парафиносодержащая* ~ paraffin-bearing crude oil
 құрамында суы бар ~ / ~ *содержащая воду* wet oil
 құрамында суы бар ~ *содержащая воду* ~ watered oil
 қыртыстық ~ *пластовая* ~ oil in place, base oil
 ластанған ~ *загрязненная* ~ contaminated oil
 метанды ~ *метановая* ~ methane oil
 нафтенді ~ *нафтенная* ~ naphthenic [naphthenoid] crude (oil)
 нафтенді-хош иісті ~ *нафтенно-ароматическая* ~ naphtheno-aromatic crude (oil)
 отындық ~ *топливная* ~ fuel oil
 өлі ~ *мертвая* ~ dead oil
 өндірілген ~ *добытая* ~ produced oil
 өндірілетін ~ *добываемая* ~ produced oil
 өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ economically recoverable oil
 өңделген ~ *обработанная* ~ treated oil
 өңделуге жатпайтын ~ *неперерабатываемая* ~ unrefmable oil
 өте жеңіл ~ *очень легкая* ~ extremely high-gravity crude
 өткізуге дайын таза ~ *чистая* ~, *готовая к сдаче* pipeline oil
 парафинді ~ *парафиновая* ~ paraffin-base crude (oil)
 парафинді негіздегі ~ / ~ *парафинового основания* light [paraffin-base] crude
 парафинді-асфальтті ~ *парафинисто-асфальтовая* ~ paraffin-asphaltcrude (oil)
 парафинді-нафтенді ~ *парафинонафтенная* ~ paraffin-naphthene crude (oil)
 парафинді-нафтенді-хош иістендірілген ~ *парафино-нафтенно-ароматическая* ~ paraffin-naphtheno-aromatic crude (oil)
 парафинді-шайырлы ~ *парафинисто-смолистая* ~ paraffin-resin(ous) crude (oil)
 парафиннен арылтылған ~ *обеспарафиненная* ~ dewaxed oil
 парафині аз ~ *малопарафиновая* ~ low-paraffinicity oil
 парафині жоқ ~ *беспарафиновая* ~ nonparaffinous oil
 сингенетикалық ~ *сингенетическая* ~ syngenetic oil
 су басқан ~ *обводненная* ~ water-cut [watery] oil
 суы жоқ ~ *безводная* ~ pure oil
 суы сарқылған ~ *обезвоженная* ~ dewatered oil
 сұрыптылығы төмен ~ *низкосортная* ~ low-grade oil
 сыйымдылықтағы ~ / ~ *в резервуаре* oil in bulk
 сіңірілген күйдегі ~ / ~ *в сорбированном состоянии* sorbed [occluded] oil
 сіңірілетін ~ *абсорбиционная* ~ absorbed oil
 таза ~ *чистая* ~ pure [clean] oil

тазаланбаған ~ *неочищенная* ~ base [raw] crude (oil)

тазаланған ~ *очищенная* ~ refined oil

тасымалданатын ~ *транспортируемая* ~ cargo oil

тауарлық ~ *товарная* ~ stock-tank oil

теңіз кенішіндегі ~ / ~ *морских месторождений* offshore oil

тұздан арылтылған ~ *обессоленная* ~ desalted oil

тұныққан ~ *отстоявшаяся* ~ shrinked oil

тұрақты ~ *стабильная* ~ stabilized oil

тұтқыр ~ *вязкая* ~ viscous oil

тұтқырлығы жоғары ~ *высоковязкая* ~ high-viscosity oil

тұтқырлығы төмен ~ *маловязкая* ~ low-viscosity oil

тығыздықтың жоғары маңызы бар ~ / ~ *с высоким значением плотности*

high-gravity oil

ұшып таралуы төмен ~ *низколетучая* ~ low-volatility oil

хош иіс негізіндегі ~ / ~ *ароматического основания* aromatic base crude (oil)

шайырлығы аз ~ *малосмолистая* ~ low-resin(ous) oil

шайырлығы жоғары ~ *высокосмолистая* ~ highly resinous oil

шашылған тамшы-сұйық күйіндегі ~ / ~ *в рассеянном капельно-жидком*

состоянии dispersed oil

шикі ~ *сырая* ~ crude (oil), base [raw] oil

шығарылып алынатын ~ *извлекаемая* ~ recoverable oil

шығарылып алынбаған ~ *неизвлеченная* ~ unrecovered oil

МҰНАЙ АППАРАТУРАСЫ *нефтеаппаратура* oil-production machinery

МҰНАЙ АУЛАҒЫШ *нефтеловушка* oil trap

МҰНАЙ БАЗАСЫ *нефтебаза* tank farm, petroleum storage depot

асу асыратын ~ *перевалочная* ~ transfer tank farm

порттағы ~ *портовая* ~ marine terminal

тарататын ~ *распределительная* ~ distribution oil depot, distribution tank farm

теңіздегі (ашық теңізде) ~ *морская* ~ (в открытом море) offshore reloading store

тұйықтағы ~ *тупиковая* ~ terminal tank farm

МҰНАЙ БАЙҚАЛУ *нефтепроявление* oil show, oil seepage, show [ingress]

of oil

кен жыныстары бойынша ~ / ~ *по керну* oil-bleeding from core

ұңғыма оқпанында ~ / ~ *в стволе скважины* (bore) hole oil show

үстіңгі бетте ~ / ~ *на поверхности* surface oil show, surface oil seepage

МҰНАЙ БАЛАМАСЫНЫҢ БАРРЕЛІ (энергияны өлшеу бірлігі, газдың 56604 текше футына тең; 0,22 т көмір) *баррелей нефтяного эквивалента* (единица измерения энергии, эквивалентная 56604 куб. футам газа; 0,22 т угля) barrels of oil equivalent, BOE

МҰНАЙ БАР *нефтеносный* oil-bearing, petroliferous

МҰНАЙ БАР БОЛУ *нефтеносность* oil bearing capacity, oil content

дақты ~ *пятнистая* ~ spotted presence of oil

МҰНАЙ БЕРІЛУ *нефтеотдача* oil recovery

ақырғы ~ *конечная* ~ ultimate recovery

жиынтық ~ *суммарная* ~ cumulative [ultimate] oil recovery
өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ commercial oil recovery
толтыру кезіндегі ~ / ~ *при заводнении* waterflood (oil) recovery
толтыру кезіндегі ақырғы ~ *конечная* ~ *при заводнении* ultimate water-flood recovery

МҮНАЙ ГАЗ БАР *нефтегазоносный* oil and gas bearing

МҮНАЙ ГАЗ БАР БОЛУ *нефтегазосодержание* oil and gas content
қыртыстың ~ қалдығы / *остаточное* ~ *пласта* residual oil and gas reservoir content

қыртыстың ~ мүмкіндігі / *кажущееся* ~ *пласта* apparent oil and gas reservoir content

МҮНАЙ ГАЗ ЖИНАҚТАЛҒАН ЖЕР АЙМАҒЫНЫҢ АРЕАЛЫ (ТАРАЛУ АЙМАҒЫ) *ареал зон нефтегазонакопления* area of oil and gas accumulation

МҮНАЙ ГАЗ ЖИНАУ *нефтегазонакопленн/е* oil and gas accumulation

~ мүмкіндігі / *возможности* ~я possibilities of oil and gas accumulation

МҮНАЙ ГАЗ ҚҰБЫР ЖЕЛПІСІ *нефтегазопровод* oil and gas pipeline

МҮНАЙ ГАЗ ҚҰРАЛУ *нефтегазообразование* oil and gas formation

МҮНАЙ ГАЗ ӨНДІРУ *нефтегазодобыча* oil and gas production

МҮНАЙ ГАЗ ӨНДІРУШІ *нефтегазодобывающий* oil-and-gas producing

МҮНАЙ ГАЗ ПАЙДА БОЛУ *нефтегазоявления* oil and gas shows

МҮНАЙ ГАЗ СУ БӨЛГІШ *нефтегазоводоотделитель* three-phase separator

МҮНАЙ ГАЗҒА ҚАНЫҒУШЫЛЫҚ *нефтегазонасыщенность* oil and gas saturation

МҮНАЙ ГАЗДЫ *нефтегазовый* oil-and-gas

МҮНАЙ ДОЛЛАРЫ *нефтедоллары* petrodollars

МҮНАЙ ЕНБЕЙТІН *нефтенепроницаемый* oiltight

МҮНАЙ ЕНУШЛІГІ *нефтепроницаемость* permeability to oil

қыртысқа қатысты түрде ~ *относительная* ~ *пласта* relative permeability of formation to oil

қыртысқа тиімді түрде ~ *эффективная* ~ *пласта* effective permeability of formation to oil

МҮНАЙ ЕНУШЛІК (кен жынысы туралы) *нефтепроницаемый* (о горной породе) permeable to oil, oil-permeable

МҮНАЙ ЖИНАҒЫШ (кеме) *нефтесборщик* (судно) oil skimmer, oil-spill boat, pollution control ship

МҮНАЙ ЖИНАЙТЫН КІШКЕНЕ КЕМЕ *катер-нефтесборщик* oil-sweeper

МҮНАЙ ЖИНАҚТАЛУ *нефтенакопление* oil accumulation

МҮНАЙ ЖИНАУШЫ *нефтесборный* oil-gathering

МҮНАЙ ЗАУЫТТЫҚ *нефтезаводской* oil-refinery

МҮНАЙ ЗАУЫТЫ *нефтезавод* oil refinery

МҮНАЙ КӘСІПШІЛІГІ *нефтепромысел* oil field

теңіз ~ *морской* ~ offshore oil field

МҰНАЙ КӘСІПШІСІ *нефтепромышленник* oil-industry businessman, oilman

МҰНАЙ КЕН ШОҒЫРЫНЫҢ ӨНІРГЕ ЖАТУШЫЛЫҒЫ *региональность залежания нефти* regional nature of oil accumulation

МҰНАЙ ҚОЙМАСЫ *нефтесклад* tank farm, bulk plant, petroleum depot

порттағы ~ *портовый* ~ shipping terminal

МҰНАЙ ҚУАЛАУ *нефтеперегонка* oil distillation

МҰНАЙ ҚҰБЫР ЖЕЛІСІ *нефтепровод* oil (pipe) [crude (oil)] line

әрекет ететін ~ *действующий* ~ active [operating] oil (pipe) line

қабылдаушы ~ *приемный* ~ filling [inlet] (pipeline)

құятын ~ *сливной* ~ rundown [outlet] (pipeline)

су асты ~ *подводный* ~ underwater oil (pipeline)

торапты ~ *магистральный* ~ oil main, oil long-distance (pipeline)

МҰНАЙ ҚҰРАУШЫ *нефтеобразующий* oil-forming, oil-generating

МҰНАЙ ҚҰЮ *нефтеналивной* oil-loading, bulk-oil

МҰНАЙ ҚЫЗДЫРУ *нефтеподогреватель* oil heater

МҰНАЙ ОТЫНЫ *нефтетопливо* oil fuel

МҰНАЙ ӨНДІРЕТІН I *нефтедобывающий* oil producing

МҰНАЙ ӨНДІРЕТІН II *нефтепроизводящий* oil-yielding, oil-producing

МҰНАЙ ӨНДІРУ *нефтедобыча* oil [petroleum] production, oil extraction

МҰНАЙ ӨНДІРІСІ *нефтепромышленность* oil [petroleum] industry

МҰНАЙ ӨНІМ ҚҰБЫР ЖЕЛІСІ *нефтепродуктопровод* oil products (pipeline)

МҰНАЙ ӨНІМДЕРІ *нефтепродукты* oil [petroleum, petrochemical] products

ауыр ~ *тяжелые* ~ heavy oil products

ашық ~ *светлые* ~ light oil products, refined oil

қошкыл ~ *темные* ~ dark oil products

МҰНАЙ ӨНІМСІЗДІГІ *нефтенепродуктивный* barren

МҰНАЙ ӨНДЕЙТІН *нефтеперерабатывающий* oil-[petroleum-] refining, oil-[petroleum-] processing

МҰНАЙ ӨНДЕУ *нефтепереработка* oil [petroleum] refining, oil [petroleum] processing

МҰНАЙ ПОРТЫ *нефтепорт* oil harbor

тұйық түрдегі ~ / ~ *тупикового типа* terminal [dead-end] oil harbor

МҰНАЙ САҚТАЙТЫН ТАБИҒИ ҚҰЫС *каверна-нефтехранилище* oil cavern storage

МҰНАЙ САҚТАЛАТЫН БАРЖА *баржа-нефтехранилище* tank barge

МҰНАЙ САҚТАУ (сақтау қоймасы) *нефтеборник (хранилище)* (crude) oil collector, initial oil storage tank

МҰНАЙ САҚТАУ ҚОЙМАСЫ *нефтехранилище* oil storage (tank), oil reservoir

айлақта құйылмайтын теңіздегі ~ *морское* ~ с *беспричальным наливом* offshore oil spar

жер астындағы ~ *подземное* ~ underground oil storage
жер бетіндегі ~ *наземное* ~ surface oil storage
кәсіпшіліктегі ~ / ~ *на промысле* field storage
қалқып тұратын теңіздегі ~ *плавучее морское* ~ floating offshore oil storage
су бетіне орналасқан теңіздегі ~ *надводное морское* ~ above-water offshore oil storage

теңіз суыастына орналасқан ~ *подводное морское* ~ underwater oil storage

теңіздегі ~ *морское* ~ offshore oil storage

теңіздің түбіне тіреліп тұратын ~ / ~ *опирающееся на морское дно* bottom-supported offshore oil storage

МҰНАЙ СУ БАЙҚАЛУЫ *нефтеводопроявления* oil-water shows

МҰНАЙ СУ ГАЗЫНЫҢ БАЙҚАЛУЫ *нефтеводогазопроявления* shows of oil, gas and water

МҰНАЙ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ *нефтеемкость* capacity for oil, oil capacity

МҰНАЙ ТАЗАЛАУ *нефтеочистка* oil refining

МҰНАЙ ТАСИТЫН ТАНКЕР *танкер-нефтевоз* oil tanker, oil carrier

МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАҒЫШ (автокөлік) *нефтевоз (автомобиль)* oil tank truck

МҰНАЙ ТҮНДЫРҒЫШ *нефтеотстойник* oil settling tank, precipitator

МҰНАЙ ХИМИЯ *нефтехимия* petrochemistry

МҰНАЙ ХИМИЯЛЫҚ *нефтехимический* petrochemical

МҰНАЙ ХИМИЯ МАМАНЫ *нефтехимик* petrochemical industry worker

МҰНАЙ ШОҒЫРЫ *нефтезалежь* oil pool

асылып тұрған ~ *висячая* ~ hanging oil pool

қыртыстағы ~ *пластовая* ~ sheet oil pool

оқшау ~ *обособленная* ~ separated oil pool

тектоникалық экрандалған ~ *тектоническая экранированная* ~ tectonic screened oil pool

МҰНАЙ ІЗДЕУ *нефтепоиски* oil-search

МҰНАЙҒА БАЙ *богатый нефтью* rich of oil

МҰНАЙҒА БЕРІК *нефестойкий* oil-resistant

МҰНАЙҒА ҚАНЫҒУШЫЛЫҚ *нефтенасыщенность (коллектора)* oil saturation

ағымдағы ~ *текущая* ~ current oil saturation

ақырғы ~ *конечная* ~ final oil saturation

бастапқы ~ *первоначальная* ~ initial oil saturation

қалдық ~ *остаточная* ~ residual oil saturation

МҰНАЙҒА ҚАНЫҚҚАН *нефтенасыщенный* oil-saturation

МҰНАЙДЫ ҰСТАП ТҰРАТЫН *нефтеудерживающий* oil-retaining

МҰНАЙДЫ ЭКСПОРТТАУШЫ ЕЛ *страна-экспортер нефти* oil exporting country

МҰНАЙДЫҢ БАР БОЛУЫ *присутствие нефти* presence of oil

МҰНАЙЛЫ *нефтяной* oil, petroleum

МҰНАЙШЫ *нефтяник* oilman, oil-industry worker

МҰНАЙШЫ-ЖҰМЫСШЫ *рабочий-нефтяник* oilman

МҰНАРА *башня* tower

МҰНАРА ҚАҚПАСЫ *ворота вышки* derrick V-window, derrick V-door

МҰРЫНДЫҚ *чека* cotter [catch, lock] pin

ажырасатын ~ *разводная* ~ split pin

керіп кигізілетін ~ *натяжная* ~ adjuster cotter

конустық ~ *коническая* ~ tapered cotter

МҰХИТ *океан* ocean

МҰХИТТАНУ *океанография* oceanography

МҰЖІЛУ *эрозия* erosion

желден ~ *ветровая* ~ deflation, wind erosion

кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* erosion of rocks

қарқынды ~ *интенсивная* ~ intensive [rapid] erosion

құмдауытты ~ *песчаная* ~ sand erosion

судан ~ *водная* ~ water erosion

сұйықтан ~ *жидкостная* ~ fluid erosion

теңізден ~ *морская* ~ sea [marine] erosion

ұзақ ~ *длительная* ~ long-term erosion

үстіңгі беттегі ~ *поверхностная* ~ surface erosion

химиялық ~ *химическая* ~ chemical erosion

МҰЖІЛП ҚҰЛАУ *оползать* slough, slump, creep, slide, slip

МҰЙІЗ *рог* horn

ілгектің ~-і / ~ *крюка* hook arm

ілгектің қаптал ~-і / *боковой* ~ *крюка* side link support of hook

МҰЙІЗШЕ *роговик* hornfels

эктасты-кремнийлі ~ *известково-кремнистый* ~ calc-flint hornfels

эктасты-силикатты ~ *известково-силикатный* ~ calc-silicate hornfels

МҰМКІНДІК *возможность* chance, opportunity

алдыңғы қыры ашық ~ / ~ *с открытой передней гранью* open face mast

әдіптелмеген ~ *необшитая* ~ unboarded derrick

болат құбырдан жасалған ~ / ~ *из стальных труб* tubular derrick

бұрғылау ~-сі / *буровая* ~ boring frame, derrick

бүйір қалталары бар ~ / ~ *с боковыми карманами* bulge derrick

бүктелетін дінгекті ~ *складная мачтовая* ~ jack-knife [folding] mast

бір мұнаралы дінгекті ~ *однобашенная мачтовая* ~ single tower mast

бірлестікпен бұрғылауға арналған ~ / ~ *для кустового бурения* multiple well derrick

бірлестікпен бұрғылауға арналған мұнаралы ~ / *башенная* ~ *для кустового бурения* multiple-well tower derrick

дінгекті ~ *мачтовая* ~ mast, mast (-type) derrick

дінгекті пайдаланылатын ~ *мачтовая эксплуатационная* ~ production mast

еркін тұрған ~ *свободностоящая* ~ unguyed derrick

еркін тұрған дінгекті ~ *свободностоящая мачтовая* ~ free standing mast

жылжымалы дiңгектi ~ *передвижная мачтовая* ~ portable mast
 кен орнынан Өндiру ~-гi / ~и *добычи из месторождения* capacity of field to produce
 керiлмеген ~ *нерасчаленная* ~ guyleless derrick
 консолды дiңгектi ~ *консольная мачтовая* ~ cantilever mast
 көп оқпанды бұрғылауға арналған ~ / ~ для *многоствольного бурения*
 multiple-well derrick
 қалдырылып кеткен ~ *оставленная* ~ abandoned derrick
 қиғаштап қойылған ~ *раскосная* ~ girder frame
 қос мұнаралы дiңгектi ~ *двухбашенная мачтовая* ~ twin-tower mast
 қос тiреуiшi бар дiңгектi ~ *двухопорная мачтовая* ~ double pole mast
 механикалық көтергiшi бар ~ / ~ с *механическим подъемом* power-raised mast
 мұнайды бұрғылауға арналған ~ / ~ для *бурения на нефть* oil well derrick
 мұнаралы ~ *башенная* ~ tower derrick
 орталықтандырушы (теңiздегi тұрақты үй-жайлардың құрылысы кезiнде пайдаланылады) ~ *центровочная* ~ (используется при *строительстве морских стационарных сооружений*) aligning tower
 профилдi прокаттан жасалған ~ / ~ из *профильного проката* angle derrick
 секциялы ~ *секционная* ~ sectional derrick
 телескоптық дiңгектi ~ *телескопическая мачтовая* ~ mechanical telescoping [collapsing] mast
 телескоптық екi секциялы дiңгектi ~ *телескопическая двухсекционная мачтовая* ~ double telescoping mast
 темiр арқанмен бұрғылауға арналған ~ / ~ для *канатного бурения* cable derrick
 тор шiлтерлi дiңгектi ~ *решетчатая мачтовая* ~ lattice mast
 үш тiреуiшi бар дiңгектi ~ *трехногая мачтовая* ~ tripod mast
 ферма түрiнде тiреуiшi бар динамикалық ~ *динамическая* ~ с *ногами в виде ферм* beam-leg dynamic derrick
 эксплуатациялық ~ *эксплуатационная* ~ pumping [production] derrick
МЫРЫШТАУ *оцинковывать* galvanize, plate with zink
МЫС медь copper *белая* ~ German silver
 жапырақты ~ *листовая* ~ sheet [flat] copper
 катодты ~ *катодная* ~ cathode copper
 шыбықты ~ *прутковая* ~ bar copper
МЫСТАНҒАН *омедненный* copper-plated
МЫСТАНУ *меднение* copper-plating
МЫСТАУ *омеднять* copper(-plate)
МЫСТЫ *медный* cupric, copper
МІКБАС *поршень*:
 сорып алатын сорғының ~-ы / ~ *всасывающего насоса* bucket
МІНБЕ *вышка* tower; derrick; drilling rig
МІНБЕ ҚҰРЫЛЫСЫ *вышкостроение* rigging-up operations

МІНБЕ-ДІҢГЕК *вышка-мачта* mast

МІНБЕНІ ҚҰРАСТЫРУШЫ *вышккомонтажник* rig-builder

МІНБЕНІҢ ӨЗДІГІНЕН ОРНАУЫ *самоустановка вышки* self-adjustment of derrick

МІНБЕНІҢ ПИЛОНЫ *пилон вышки* tower

МІНДЕТТЕМЕ АРЫЗ *заявление-обязательство* statement of obligation

МІНДЕТТЕМЕ *обязательств/о* эк. obligation

ақшалай ~ *денежные* ~а liabilities

келісім-шарттық ~ *контрактные* ~а contract obligations

кепілді ~ *гарантийное* ~ guarantee obligation

кешіктірілген ~ *отсроченные* ~а deferred liabilities

қысқа мерзімді ~ *краткосрочные* ~а short-term obligations

өзара ~ *взаимные* ~а mutual obligations

төлемдік ~-лер / *платежные* ~а payment obligations

ұзақ мерзімді ~ *долгосрочные* ~а long-term obligations

шарттық ~ *договорные* ~а contractual obligations

МЭЕҰ [Мұнайды экспорттаушы – елдердің ұйымы] **ОПЕК** [Организация стран – экспортеров нефти] Organization of Petroleum Exporting Countries, OPEC

Н

НАВИГАЦИЯ *навигация* navigation

әуе ~-сы / *воздушная* ~ air navigation

теңіз ~-сы / *морская* ~ sea navigation

НАЖАҒАЙДАН ҚОРҒАУ *грозозащита* lightning protection

НАҚТЫЛЫ (КӨРСЕТІЛГЕН) *номинальный* basic, nominal, rated

НАҚЫШТАУ (ШЕКІМЕ, БЕЗЕУ) *чеканка* caulking, embossing

құбырларды ~ / ~ *труб* beading

сұйыққойма жиегін ~ / ~ *кромок резервуара* tank rim [tank overhead] caulking

тігісті ~ / ~ *шва* seam caulking

НАРКОЗ *наркоз* narcosis

азотты (сүңгуірдің мелшиіп қалу қалпы) ~ *азотный* ~ (*состояние оцененения водолаза*) nitrogen narcosis

НАТР *натр* soda

күйдіргіш ~ *едкий* ~ caustic soda, sodium hydroxide

НАТРИЙ ДИХРОМАТЫ *дихромат натрия* sodium dichromate

НАТРИЙ МЕТАФОСФАТЫ *метафосфат натрия* sodium methaphosphate

НАТРИЙ *натрий* sodium

көмір қышқыл ~ *углекислый* ~ soda

НАТРИЙ ХРОМАТЫ *хромат натрия* sodium chromate

НАУА *желоб* canal; channel; chute; flume; slot; launder; trough; (оқпанның қуысында – *в стенке ствола*) keyseat

бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ для бурового раствора drilling mud channel, drilling mud flow ditch

бұрғылау ерітіндісінен шыққан құмды шөктіруге арналған қалқалары бар ~ / ~ с перегородами для осаждения песка из бурового раствора sand box жүк артылатын ~ загрузочный ~ charging chute, charging trough көтерілетін ~ выкидной ~ для бурового раствора drilling mud circulation ditch

сүзуден қалатын қалдық төгілетін ~ иламовый ~ cutting ditch сүзуден қалатын қалдыққа арналған ~ / ~ для илама cutting ditch

тарататын ~ распределительный ~ distribution chute

төгетін ~ сливной ~ discharge channel [trough], overflow launder

тұндырғыш жүйенің ~-сы / ~ отстойной системы mud launder

түсіретін ~ спускной ~ sink

НАУА (ОР, СУАҒАР) сток discharge, drain(age)

НАУА ТӘРІЗДІ желобчатый channeled; fluted; scored; grooved

НАУАША желобок fillet; flute; notch; race; groove

бағыттаушы ~ направляющий ~ guiding groove

бұрғы тісі немесе кеңіктіктің үстіңгі жақ бүйіріндегі ~ / ~ на боковой поверхности буровой коронки или расширителя flute

жуып тұратын ~ промывочный ~ washing chute

кілткеке арналған ~ / ~ для шпонки key seat, key groove

тегеріштің ~-сы / ~ шкива sheave [pulley] groove

толтырмаға арналған ~ / ~ для набивки packing groove

үшбұрышты кесікті ~ / ~ треугольного сечения V-groove, chamfered groove

шығырдың ~-сы / ~ блока pulley groove

НАФТА нефта naphtha

НАФТАЛИН нафталин naphthalene

НАФТЕНДЕР нефтены naphthenes

НӘТИЖЕ (ҚОРЫТЫНДЫ) результат:

қысымның ~-сі / ~ давления pressure effect

сынақ ~-і / ~ы испытаний test data

теңгермелі күйге қатысты ~-лер / ~ы, относящиеся к равновесному состоянию equilibrium data

НЕГІЗ основа:

бұрғылау ерітіндісінің ~-і / ~ бурового раствора base of drilling mud

геодезиялық ~ геодезическая ~ geodetic base, geodetic datum

матрицаның ~-і / ~ матрицы matrix base

мойынтірек ішпегінің ~-і / ~ вкладыша подшипника backing, supporting shell

мұнайдың ~-і / ~ нефти base of petroleum

НЕОГЕН (жүйе, кезең) **неоген** (система, период) Neogene (period)

НИВЕЛИР нивелир

НИВЕЛИРЛЕУ нивелировать run a level, do level(ing)

НИППЕЛЬ ниппель nipple, pin

аударылатын ~ *переводной* ~ bushing
бұрандалы ~ *резьбовой* ~ threaded nipple
бұрғылау бекітпесінің ~-і / *бурильного замка* pin [male half] of tool joint, tool joint pin
біріктіруші ~ *соединительный* ~ joining nipple
жаппай кесігі бар ~ / ~ *со сплошной нарезкой* close nipple
жаппай кесігі бар қысқа ~ / ~ *короткий* ~ *со сплошной нарезкой* close nipple
жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure nipple
кері қақпағы бар (сорғы-ауа сығымдағыш бағанасы) ~ / ~ *с обратным клапаном (насосно-компрессорной колонны)* no-go nipple
кіру тесігі тас болып бекітілген ~ / ~ *с заглушённым входным отверстием* close nipple
қашаудың ~-і / ~ *долота* drilling bit snack
қондырылатын ~ *посадочный* ~ landing nipple
қоңырау тәрізді сырт қабы бар ~ / ~ *с колоколообразным корпусом* bell nipple
қосарлы ~ *двойной* ~ double nipple
қысқа біріктіруші ~ / ~ *короткий соединительный* ~ union nipple, connector
майлауға арналған ~ / ~ *для смазки* grease nipple
өтпелі ~ *переходный* ~ reducing nipple, rod adapter
редукциялы ~ *редукционный* ~ reducing nipple
сорғы-ауа сығымдағыш бағанасының асқышына арналған ~ / ~ *для подвески насосно-компрессорной колонны* tubing hanger nipple
суды бөлетін бағананы біріктіруші ~ / ~ *соединения водоотделяющей колонны* marine riser lock pin
тар түтікті (терендік манометрі) ~ *капиллярный* ~ (*глубинного манометра*) capillary nipple
төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure nipple
турбобұрғы ~-і / ~ *турбобура* turbodrill nipple
түйістіруші ~ *стыковочный* ~ bullnose
пакердің тығыздағыш ~-і / *уплотнительный* ~ *пакера* packer seal nipple
тығыздайтын ~ *уплотняющий* ~ seal nipple
тіректік (тереннен тартатын сорғы) ~ *упорный* ~ (*глубинного насоса*) thrust nipple
ұңғыма сорғысының ~-і / ~ *скважинного насоса* oil-well collar bushing
ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған қондырылатын ~ *посадочный* ~ *для обсадной колонны* casing landing nipple
ұңғыманы ұстап тұру бағанасындағы ~ / ~ *обсадной колонны* casing shoe nipple
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-і / ~ *обсадных труб* casing nipple
шлангті ~ *шланговый* ~ hose connection, threaded hose
НИТРАТ *нитрат* nitrate
НИТРИД *нитрид* nitride
НИТРИРЛЕУ *нитрирование* nitriding

НИТРИЕУ *нитрование* nitration
НИТРОБЕНЗОЛ *нитробензол* nitrobenzene
НИТРОБОЯУ *нитроокраска* nitrocellulose enamel
НИТРОГЛИЦЕРИН *нитроглицерин* nitroglycerine
НИТРОЛАК *нитролак* nitrocellulose lacquer
НИТРОФОСФАТ *нитрофосфат* nitrophosphate
НИХАРД *нихард* ni-hard
НИХРОМ *нихром* nichrom
НОБАЙ *наброска:*
тасты ~ *каменная* ~ enrockment
НОБАЙЛАП *начерно:*
~ кашау / *растачивать* ~ rough-bore
~ өңдеу / *обрабатывать* ~ rough-machine
~ сызу / *вычерчивать* ~ rough-draw
НОВАКУЛИТ *новакулит* novaculite
НОМОГРАММА *номограмма* alignment chart, nomogram
қысымды жоғалтуды есептеуге арналған ~ / ~ *для расчета потерь давления* pressure-loss conversion chart
НОРИЯ *нория* bucket conveyer, bucket elevator
НОРМА (МӨЛШЕР) *норма* rate
жүк тиеу ~-сы / ~ *погрузки* rate of loading
қауіпсіздік техникасының ~-сы / ~ *техники безопасности* safety regulations
өртке қарсы ~ *противопожарные* ~ы fire protection regulations
пайданың ~-сы / ~ *прибыли* rate of profit
суды сығып толтыру (суландыру кезінде) ~-сы / ~ *нагнетания воды (при заводнении)* water injection rate
түсіру ~-сы / ~ *выгрузки* rate of discharge
іріктеу ~-сы / ~ *отбора* withdrawal rate, rate of production
іріктеудің рұқсат етілген ~-сы / *допустимая* ~ *отбора* allowable (rate of) production
НӨЛ *ноль* zero
даусыз ~ / ~ *абсолютный* ~ absolute zero
есептеу ~-і / ~ *отсчета* datum
межелік ~-і / ~ *шкалы* scale zero
НӨМІР *номер* number атомдық ~ *атомный* ~ atomic number
зауыттық ~ *заводской* ~ assembly number
НҮСҚАР *стрелка:*
манометрдің ~-ы / ~ *манометра* gage hand
прибордың ~-ы / ~ *прибора* needle
таразылардың ~-ы / ~ *весов* sock
НҮСҚАУ (ЕРЕЖЕ) *наставление* manual
пайдалану бойынша ~ / ~ *по эксплуатации* maintenance manual
НҮСҚАУ *инструкци/я* instruction

апатты жағдайда әрекет ететін ~ / ~ *действий в аварийной ситуации* emergency procedure manual
 әрекет ететін ~-лар / *действующие ~и* standing instructions
 быып-түю бойынша ~ / ~ *по упаковке* packing instruction
 ведомстволық ~-лар / *ведомственные ~и* departmental instructions
 қауіпсіздік техникасы бойынша ~-лар / ~и *по технике безопасности* safety instructions
 жөндеу бойынша ~ / ~ *по ремонту* overhaul manual
 зауыттық ~ *заводская ~* manufacturer's instruction
 құрастыру бойынша ~ / ~ *по монтажу* mounting instruction
 қызмет көрсету және пайдалану бойынша ~ / ~ *по обслуживанию и эксплуатации* maintenance and operating instruction
 лауазымдық ~ *должностная ~* duty regulation
 өртке қарсы ~ *противопожарная ~* fire regulation
 пайдалану бойынша ~ / ~ *по эксплуатации* operating instruction
 техникалық қызмет көрсету бойынша ~ / ~ *по техническому обслуживанию* maintenance manual
НҮҚТЕ *точка* point
 ағушылық ~-сі / ~ *текуцести* flow point
 балқу ~-сі / ~ *плавления* melting point
 барынша жоғары ~ *наивысшая ~* crown
 бұрғылау ~-сі / ~ *бурения* drilling site
 жанасу ~-сі / ~ *касания* point of contact, touching point
 жұмсарту ~-сі / ~ *размягчения* softening point
 заттың ауыспалы кезеңінің ~-сі / *критическая ~* critical point
 келтіру ~-сі / ~ *приведения* datum point
 күш салу ~-сі / ~ *приложения силы* fulcrum
 қату ~-сі / ~ *замерзания* freezing point
 қашықтағы бұрғылау ~-сі / *отдаленная ~ бурения* isolated drilling location
 қиылысу ~-сі / ~ *пересечения* point of intersection
 құбыр бағанасы салпыншақтарының ~-сі / ~ *подвески колонны труб* landing top
 майлану ~-сі / ~ *смазки* lubrication point
 нөлдік ~ *нулевая ~* zero
 өздігінен жану ~-сі / ~ *самовозгорания* self-ignition point
 өрт ~-сі / *пожарная ~* fire point
 өту (бір күйден екіншісіне өту) ~-сі / ~ *перехода (из одного состояния в другое)* transition point; (құбыр желісіне – *трубопровода*) crossing point
 парафиннің түсіп қалу ~-сі / ~ *выпадения парафина* wax dropout point
 салпыншақтар ~-сі / ~ *подвески* point of suspension
 сорғы штангтері салпыншақтарының ~-сі / ~ *подвески насосных штанг* rod hanger center
 сыртқы «өлі» ~ *наружная «мертвая» ~* bottom dead center

тармактану ~-сі / ~ *ответвления* tapping point
теңіздегі бұрғылау ~-сі / *морская ~ бурения* offshore drilling location
ұңғыманы салып қою ~-сі / ~ *заложения скважины* drilling location
ұңғыманы ұстату ~-сі / ~ *прихвата колонны* freeze point of string
шықтану ~-сі / ~ *росы* dew [condensation] point
НЫҒАЙТУ кренишь:
бекітпе біріктірмесін ~ / ~ *замковые соединения* make [set] up tool joints
бұрамамен ~ / ~ *винтом* secure by means of screw
ұңғыма оқпанын құбырлармен ~ / ~ *ствол скважины трубами* case off, case
the borehole
ұңғыманы ұстап тұру бағанасымен ~ / ~ *скважину обсадной колонной* line
the hole, line with casing
ұңғыманы ұстап тұру құбырымен ~ / ~ *обсадными трубами* case off
НЫҒАЙТУ (БЕКІТУ) укрепление:
тұғыртасты ~ / ~ *фундамента* underpinning
НЫҒАЙТЫЛҒАН (БЕКІТІЛГЕН) укрепленный:
тартулар арқылы ~ ~ *оттяжками* guyed
НЫҒЫЗДАП ҚАТАЙТУ (ТЫҒЫЗДАУ) уплотнение 1. *геол.* compaction,
consolidation; solidification, thickening 2. packing (off), sealing 3. (тығыздағыш
элемент – *уплотнительный элемент*) seal, packing
айналдырып біріктіруді ~ / ~ *вращательного соединения* rotary seal
гидравликалық ~ *гидравлическое* ~ hydraulic seal, liquid packing
гидравликалық әрекетті ~ / ~ *гидравлического действия* hydraulic set
packoff
екінші қайтара ~ *вторичное* ~ repacking
ернемекті ~ *фланцевое* ~ flange packing
жапсарды ~ / ~ *стыка* joint liner, joint packing
жүзетін ~ *плавающее* ~ floating seal
икемді ~ *эластичное* ~ resilient seal
клапанды ~ / ~ *клапана* valve seal
конустық ~ *конусное* ~ taper(ed) seal
көп манжетті ~ *многоманжетное* ~ multicup packing
қозғалмайтын біріктірмелерді ~ / ~ *неподвижных соединений* static connec-
tion seal
құбыр жапсарларын ~ / ~ *стыка труб* packing of joints
құбырлық біріктірмелерді ~ / ~ *трубных соединений* pipe sealing
лабиринтті ~ *лабиринтное* ~ labyrinth seal, labyrinth packing
майлы ~ *масляное* ~ oil seal
манжетті ~ *манжетное* ~ cup packing
металлға – металлды ~ / ~ *металл – металл* metal-(to-)metal seal
мікбасты ~ / ~ *поршня* piston seal, piston packing
пайдалы қазбаларды байыту әдісін ~ *гравитационное* ~ gravitational
contraction
радиалды ~ *радиальное* ~ radial seal

резеңкелі ~ *резиновое* ~ rubber seal, rubber packing
роторда лабиринтті жоғары ~ *лабиринтное верхнее* ~ *ротора* top labyrinth seal of rotary (table)
роторда лабиринтті төмен ~ *лабиринтное нижнее* ~ *ротора* bottom labyrinth seal of rotary (table)
сазды ~ / ~ *глин* clay compaction
сақиналы ~ *кольцевое* ~ ring packing
серпімді ~ *упругое* ~ elastic seal
сорғыны гидравликалық ~ *гидравлическое* ~ *насоса* water seal packing of pump
сырт қабын ~ / ~ *корпуса* body seal
тау жыныстарын ~ / ~ *горных пород* rock compaction
топырақтарды ~ / ~ *грунтов* soil compaction, soil consolidation
тығыздамалы ~ *сальниковое* ~ stuffing-box seal, stuffing-box packing
тығыздамасыз ~ *бессальниковое* ~ packless seal
тығыздап бекітетін ~ *герметизирующее* ~ seal packing
тығыздап бекітілген ~ *герметичное* ~ tight [pressure, air] seal
тігістерді ~ / ~ *шва* caulking
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing pack
цилиндр төлкесін ~ / ~ *штулки цилиндра* liner packing
шет жақты ~ *торцовое* ~ face seal
шөгінділерді ~ / ~ *осадков* compaction [consolidation] of sediments
штокты ~ / ~ *штока* rod packing
ысырманьң шпинделін ~ / ~ *шпинделя задвижки* valve stem packing
НЫҒЫЗДАП ТОЛТЫРУ *набивание* staffing, packing
НЫҒЫЗДАУ *трамбовка* ram
НЫҚТАП БЕКІТУДІ ЖОЮ *разгерметизация* depressurization, decompression
апаттық ~ *аварийная* ~ rapid depressurization
кенеттен ~ *внезапная* ~ puncture of a sealed compartment; explosive decompression
НЫСАН объект object, facility
жасалым ~-ы / ~ *разработки* productive formation
жасалымның бірінші кезектегі ~-ы / *первоочередной* ~ *разработки* production formation to be produced first
жасалымның жоғары жатқан ~-ы / *вышележащий* ~ *разработки* overlying productive formation
жасалымның көп қабатты ~-ы / *многопластовой* ~ *разработки* multilayer productive formation
мұнай кәсіпшілігінің ~-ы / *нефтепромысловый* ~ oil-field facility
мұнай кәсіпшілігінің салынып жатқан ~-ы / *нефтепромысловый строящийся* ~ oil-field facility under construction
мұнай кәсіпшілігінің теңіздегі ~-ы / *нефтепромысловый морской* ~ offshore oilfield facility, offshore oil-field structure

мұнай немесе газ кәсіпшілігін жайғастыру ~-ы / ~ *обустройства нефтяного или газового промысла* oil or gas field surface facility
 пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ production facility
НЫШАН (БЕЛГІ, СЫҢАЙ) (газдың, мұнайдың) *признаки* (газа, нефти) evidence, shows, showings
 газдың ~-ы / ~ *газа* gas shows, gas showings
 құмдағы мұнайдың ~-ы / ~ *нефти в песке* sand shows
 мұнайдың (жынысқа) сіңіп қалушылығының ~-ы / ~ *пропитанности нефтью (пород)* oil impregnation signs
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil shows, oil evidence
 мұнайдың бар екендігінің ~-ы / ~ *нефтеносности* oil signs, oil indications
 мүжілудің ~-ы / ~ *эрозии* evidence of erosion

О

ОВЕРИТ *оверит* overite
ОВЕРШОТ *овершот* overshot
 бағыттаушы шұңғымасы бар ~ / ~ *с направляющей воронкой* overshot with bowl
 жуылып алынатын ~ / ~ *с промывкой* circulating overshot
 жуылып алынатын босатылған ~ / *освобождающийся* ~ *с промывкой* releasing and circulating overshot
 көп баспалдақты ~ *многоступенчатый* ~ multiple-bowl overshot
 сорғы штангтеріне арналған ~ / ~ *для насосных штанг* sucker-rod overshot
 танапты ~ *клиновой* ~ bulldog-type slip socket
 темір арқан немесе кабелді қағып алуға арналған ~ / ~ *для ловли каната или кабеля* cable head overshot
 ілгешегі бар ~ / ~ *с защелками* dog-type overshot
ОДИНИТ *одинит* odinite
ОДОНТОГРАФ *одонтограф* odontograph
ОДОРАНТ *одорант* odorant
 табиғи газдың ~-ы / ~ *природного газа* natural gas odorant
ОЗАНИТ *озанит* osanite
ОЗАРКИТ *озаркит* osarkite
ОЗОКЕРИТ *озокерит* ozokerite, native paraffin, mineral [earth] wax
ОЗОН *озон* ozone
ОЙНАҚШУ (ҚҰБЫЛУ) *игра* (бөлшектің еркін жүрісі – *свободный ход детали*) backlash; play
 мұнай түстерінің ~-ы / ~ *цветов нефти* change of oil color
ОЙПАТ *впадина* cavern; cavity; depression, basin, trough
 бір клиналды ~ *моноклиальная* ~ monoclinal ravine
 қатпар аралық ~ *межскладчатая* ~ interfold depression

кұрылымдық ~ *структурная* ~ structural basin
мұнай газға бай ~ *нефтегазоносная* ~ oil-and-gas bearing basin
мұхиттық ~ *океаническая* ~ oceanic trough, oceanic basin
орогенді ~ *орогенная* ~ orogenic basin, orogenic trough
өлкелік ~ *краевая* ~ foredeep; marginal depression
платформалық ~ *платформенная* ~ platform depression
синклиналды ~ *синклинальная* ~ synclinal basin
тау аралық ~ *межгорная* ~ intermountain trough, inter-mountain basin
тектоникалық ~ *тектоническая* ~ tectonic depression
терең судағы ~ *глубоководная* ~ oceanic depression, abyss

ОЙЫҚ *выемка*:

жуып алатын ~ *промывочная* ~ mud undercut
станинадағы ~ / ~ в *станине* crank
терең ~ *глубокая* ~ cut-through
топырақтағы ~ / ~ *грунта* excavation
ұзына бойғы ~ *продольная* ~ cannelure

шеттегі ~ *краевая* ~ marginal notch

ОЙЫҚ *вырез* notch; slot; cutout

бұрғылау ~-ғы / *буровой* ~ drilling slot

ОЙЫШ АЛУ *вырезать*:

ұңғыманы ұстап тұру бағанасында терезені ~ / ~ *окно в обсадной колонне*
cut window in casing

ОЙЫШ ОРНАТУ *врезка* cutting-in, incision, setting-in

кұбыр желісіне тармактануды ~ / ~ *ответвления в трубопровод*
branch joint

су астындағы (кұбыр желісіне) ~ *подводная* ~ (в *трубопровод*) underwater
tie-in

ОККЛЮДИРЛЕУ *окклюдировать* occlude

ОККЛЮЗИЯ *окклюзия* occlusion

ОКСАКАЛЬЦИТ *оксакальцит* oxalcalcite

ОКСАЛИТ *оксалат* oxalate

ОКСАММИТ *оксаммит* oxammite

ОКСИАЛЬДЕГИД *оксиальдегид* hydroxaldehyde

ОКСИБИТУМ *оксибитум* oxybitumen

ОКСИДИМЕТРИЯ *оксидиметрия* oxidimetry

ОКСИКАРБОНАТ *оксикарбонит* oxicarbonite

ОКСИҚЫШҚЫЛ *оксикислота* oxyacid, hydroxy acid

ОКСИМАГНЕТИТ *оксимагнетит* oxymagnetite, maghemite

ОКСИНАТ *оксинат* oxinate

ОКСИСУЛЬФИД *оксисульфид* oxysulphide

ОКСИХЛОРИД *оксихлорид* oxychloride

ОКСИЦЕЛЛЮЛОЗА *оксицеллюлоза* oxycellulose

ОКТАН *октан* octane

ОКТАНДЫ *октановый* octane

ОҚПАН (ҰҢҒЫ) ствол:дәнекерлеу оттығының ~-ы / ~ *сварочной горелки* adapterқапталдағы ~ *боковой* ~ rat holeтармактанған ұңғыманың қапталдағы ~ *боковой* ~ *разветвленной скважины* drain branch holeұңғыманың ~-ы / ~ *скважины* bore(hole), well boreұңғыманың негізгі (қапталы бар болған кезде) ~-ы / *основной* ~ *скважины* (при наличии боковых) original hole**ОҚУ-ЖАТТЫҒУ (ҮЙРЕНУ, ІЛІМ) учения:**

«адам борт сыртында» ~-ы / ~ «человек за бортом» «man overboard» drill

құтқару қайықшаларымен көшіру бойынша ~ / ~ *по эвакуации на спасательных шлюпках* lifeboat drillөртпен күресу бойынша ~ / ~ *по борьбе с пожарами* fire drill**ОҚШАУЛАНБАҒАН неизолированный** bare, naked**ОҚШАУЛАУ изоляция** 1. эл. insulation 2. isolation; separation 3. (материал) insulation, insulatorакустикалық ~ *акустическая* ~ sound insulationгаз тәрізді ~ *газообразная* ~ gaseous insulationжұтатын ~ *поглощающая* ~ absorbent insulationжылумен ~ *тепловая* ~ thermal [heat] insulationкабелді ~ / ~ *кабеля* cable insulation, cable jacketкөкжиектерді ~ / ~ *горизонтов* zonal segregation, zone isolationқабаттар арасында өзара байланыссыз түрде көп қабатты етіп (құбыр желілері) ~ *многослойная* ~ (трубопроводов) *без взаимной связи между слоями* unbonded coatingsқұбыр желісін ~ / ~ *трубопроводов* pipeline sheathing, pipe wrappingқыртыстарды ~ / ~ *пластов* insulation of bedsқыртысты қысым астындағы (құбырдан тыс кеңістікте) цемент ерітіндісімен ~ / ~ *пласта цементным раствором под давлением (в затрубном пространстве)* block squeezingмүжілуге қарсы ~ *антикоррозионная* ~ anticorrosive [corrosion-resistant] insulationотқа төзімді ~ *огнеупорная* ~ refractory insulationөкшелік суларды ~ / ~ *подошвенных вод* bottom water shutoffөртке қарсы ~ *противопожарная* ~ fire-resistant insulationпластмассалы ~ *пластмассовая* ~ plastic insulationполиуретанды ~ *полиуретановая* ~ polyurethane insulationсуды ~ / ~ *воды* water shutoffсыртқы ~ *наружная* ~ outer insulationтермопластикалық ~ *термопластическая* ~ thermoplastic insulationшыны талшығы мен қарасағыздан ~ / ~ *из стекловолокна и битума* fiberglass-bitumen sheathішкі (құбыр желісі) ~ *внутренняя* ~ (трубопровода) inner lining**ОҚЫТУ (ҮЙРЕТУ) обучение** training, instruction

бағдарламаланған ~ *программированное* ~ programmed instruction
кәсіпшіліктегі қызметкерлерді ~ / ~ *промышленного персонала* training of
field personnel

ОЛЕИНДЫ *олеиновый* oleic

ОЛЕОФИЛЬДІЛІК *олеофильность* oil receptivity, water repellance

ОЛЕФИНДЕР *олефины* olefines

ОЛЕФИНИТ *олефинит* definite

ОЛИГОЗИТ *олигозит* oligosite

ОЛИГОКЛАЗ *олигоклаз* oligoclase

ОЛИГОНИТ *олигонит* oligonite

ОЛИГОЦЕН *олигоцен геол.* Oligocene (epoch)

ОЛҚЫЛЫҚ (КЕМШІЛІК) *неполадк/а:*

механикалық ~ *механическая* ~ mechanical trouble

пайдаланудағы ~ *эксплуатационная* ~ operational problem

техникалық ~тар / *технические* ~и technical bugs

техникалық сипаттағы ~ / ~ *технического характера* technical bugs

ОМБРОМЕТР *омброметр* ombrometer

ОММЕТР *омметр* ohmmeter

ОНДОМЕТР *ондометрия* ondometry

ОНИХИТ *онихит* onychite

ОНКИЛОНИТ *онкилонит* onkilonite

ОНТОГЕНЕЗ *онтогенез* ontogeny, ontogenesis

ОҢАЙ БАТПАЙТЫНДЫҚ *непотопляемость* floodability

ОҢТАЙЛАНДЫРУ (ҮЙЛЕСІМДІЛЕУ) *оптимизация* optimization

басқаруды ~ / ~ *управления* control optimization

бұрғылау барысын ~ / ~ *процесса бурения* drilling process optimization

құбыр желісінің мөлшерін ~ / ~ *размеров трубопровода* optimization of
pipeline size

техникалық сипаттамаларын ~ / ~ *технических характеристик* performance
optimization

ООЛИТ *оолит* oolite

ООЛИТТІ *оолитовый* oolitic

ОПАЛЕСЦЕЛИЯУШЫ *опалесцирующий* opalescent

ОПАЛЕСЦЕНЦИЯ *опалесценция* opalescence

ОПЕРАТОР *оператор* operator; (сорғының – *насоса*) pumper; (диспетчер)
switcher

ОПЕРАТОР БӨЛМЕСІ *операторская* control room

ОПЕРАЦИЯ *операци/я* job, operation

ақша ~-лары / *денежные* ~и monetary operations

бақылау ~-сы / *контрольная* ~ checkout operation

биржалық ~ *биржевая* ~ exchange business

бұрап кіргізу ~-сы / ~ *свинчивания* make-up operation

бұрап шығару ~-сы / ~ *развинчивания* breakout operation

бұрғылау ~-сы / ~ *бурения* drilling operation, drilling procedure

бір жүрісті ~ *одноходовая* ~ one-way operation
 бір мәртелік ~ *однократная* ~ single job
 дайындық ~-сы / *подготовительная* ~ prior [preparatory] operation
 делдалдық ~ *посредническая* ~ mediation of business
 есептеу ~-сы / *вычислительная* ~ computation
 жаңалық ендірушілік ~-лары / *внедренческие* ~и commissioning operations
 кезеңдік ~ *периодическая* ~ batch operation
 көмекші ~ *вспомогательная* ~ secondary operation
 көтеріп шығару (құбырларды) ~-сы / ~ *подъема (трубы)* pulling-out operation
 қаржылық ~-лар / *финансовые* ~и financial operations
 қолмен жасалу ~-сы / *ручная* ~ manual operation
 құбырларды орталықтандыру бойынша ~ / ~ *по центровке труб* pipeline-up procedure
 құбырларды түзету бойынша ~ / ~ *по выравниванию труб* pipeline-up procedure
 қыртыстың гидро ажырауы бойынша ~ / ~ *по гидроразрыву пласта* hydraulic fracturing operation
 лизингтеу ~-лары / *лизинговые* ~и leasing transactions
 майлау ~-сы / ~ *смазки* grease job
 негізгі ~ *основная* ~ primary operation
 негізгі оқпаннан бір жағына кету бойынша ~ / ~ *по уходу в сторону из главного ствола* sidetracking operation
 өндіру ~-сы / ~ *добычи* producing operation
 сауда ~-лары / *торговые* ~и trade operations
 сыртқы сауда ~-сы / *внешнеторговая* ~ foreign trade operation
 тасымалдау ~-лары / *транспортные* ~и transport operations
 тасымалдау-экспедиторлық ~-лар / *транспортно-экспедиторские* ~и forward operations
 тауар алмасу ~-лары / *товарообменные* ~и exchange of commodities
 техникалық қызмет көрсету ~-сы / ~ *технического обслуживания* maintenance operation
 технологиялық ~ *технологическая* ~ process operation
 түсіру (құбыр желісін) ~-сы / ~ *спуска (трубопровода)* launchway operation
 түсіріп-көтеру ~-сы / *спускоподъемная* ~ ground trip
 ұзарту (құбырларды) ~-сы / ~ *наращивания (труб)* making of connection
 ұңғымаларды ағымдағы жөндеу бойынша ~ / ~ *по профилактическому ремонту скважины* well service operation
 ұңғымаларды күрделі жөндеу бойынша ~ / ~ *по капитальному ремонту скважин* well workover operation
 ұңғыманы нықтап бекіту ~-сы / ~ *глушения скважины* well-killing procedure
 хеджирлеу бойынша ~ / ~ *по хеджированию* hedging
 шешуші ~ *окончательная* ~ finishing operation
 экспорттық-импорттық ~-лар / *экспортно-импортные* ~и export-import operations

ОПЦИОН *опцион* option

валюталық ~ *валютный* ~ option of exchange

жүк ~-ы / *грузовой* ~ cargo option

сатуға ~ / ~ *на продажу* option to sell

сатушының ~-ы / ~ *продавца* put option

сатып алуға ~ / ~ *на закупку* option to purchase

сатып алушының ~-ы / ~ *покупателя* call option

ОПЫРЫЛУ *обрушаться* cave, slough, crush, fall**ОПЫРЫЛЫП ҚҰЛАП ТҮСУ *обваливаться*:**

ішке қарай ~ / ~ *внутрь* cave in

ОПЫРЫЛЫП ҚҰЛАУ *обвал*:

кен жынысының ~-ы / *горный* ~ rock fall; mountain creep

ұңғыма қабырғасының ~-ы / ~ *стенки скважины* caving

ОР ҚАЗҒЫШ МАШИНА *траншеекопатель* trencher, ditcher, ditching machine

сокалы ~ *плужный* ~ plow trench digger

су астында ~ *подводный* ~ underwater plow

ОРАП БАЙЛАУ I *обвязка* 1. (қатайтатын темір арқау – *упрочняющая арматура*) binding, framing, framework 2. (құбыр желілерімен – *трубопроводами*) fitting, piping, connections

бұрғылау сорғысын ~ / ~ *буровых насосов* mud pump manifold system

бұрғыны ~ / ~ *буровой* pressure pipeline system [pressure piping] of drilling site

гидравликалық ажырату үшін ұңғыма сағасын ~ / ~ *устья скважины для гидравлического разрыва* wellhead fracturing manifold

құбыр желісіндегі ~ *трубопроводная* ~ piping arrangement

сыйымдылық ыдысын ~ / ~ *резервуара* tank connections

ұңғыма сағасын ~ / ~ *устья скважины* wellhead setup, wellhead connections

ұңғыманың су асты сағасын ~ / ~ *подводного устья скважины* underwater wellhead equipment, underwater wellhead connections

ОРАП БАЙЛАУ II *обматывать* wrap, leap, tape,

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровод* tape a pipeline

ОРАУ (ОРАП ТАҢУ) *обмотка*:

болат арқан соңын ~ / ~ *конца троса* seize

жарыспа ~ *параллельная* ~ эл. parallel winding

катушкаға ~ *катушечная* ~ эл. coil winding

қосымша ~ *вторичная* ~ эл. secondary winding

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline taping

ОРАУ I *навивать*:

барабанға ~ / ~ *на барабан* wind

катушкаға ~ / ~ *на катушку* reel

серіппеге ~ / ~ *пружину* coil a spring, wind a spring into a coil

ОРАУ II *наматывание* reeling, spooling, winding

темір арқанды ~ / ~ *каната* rope winding, rope spooling

тенестірілген ~ *уравновешенное* ~ counterbalanced winding, counterbalanced spooling

ОРГАНИКАЛЫҚ *органический* biogenic, organic

ОРГАНОГЕНДІ *органогенный* organogenous, orgenic

ОРГАНОЛИТ *органолит* organolith, organic rock, biolith

ОРДЕР *ордер* эк. order

жүк ~і / *грузовой* ~ snipping order

жүк тиеуге берілген ~ / ~ *на погрузку* shipping note

фрахтылы ~ *фрахтовый* ~ chartering order

ОРДОВИК *ордовик* геол. Ordovician (period)

ОРДОВИКТІ *ордовикский* геол. Ordovician

ОРЕБРЕНДІ *оробренный* finned

ОРЕНДИТ *орендит* orendite

ОРИЕНТИТ *ориентит* orientite орилеит orileyite

ОРНАЛАСҚАН ЖЕР *позиционирование* positioning

автоматты ~ *автоматическое* ~ automatic positioning

бәсең ~ *пассивное* ~ passive positioning

динамикалық ~ *динамическое* ~ dynamic positioning

ОРНАЛАСТЫРУ I *помещать*:

қоймаға ~ / ~ *в склад* warehouse

ОРНАЛАСТЫРУ II *размещение*:

бағанадан тыс кеңістікте цемент тасын ~ / ~ *цементного камня в заколоне*
ном пространстве placement of cement in the annulus

кенді ұңғымаларды ~ / ~ *забоев скважин* bottom-hole spacing

құрал-саймандарды ~ / ~ *оборудования* equipment location, equipment
placement

мұнай мен газ кеніштерін ~ / ~ *месторождений нефти и газа* oil and gas
field distribution

торкөздер бойынша ұңғымаларды ~ / ~ *скважин по сетке* pattern of wells,
pattern well spacing

трасса бойынша құбырларды (құбыр желісін) ~ / ~ *труб по трассе (трубо-*
провода) distribution of pipes

ұңғымаларды ~ / ~ *скважин* well spacing, spacing [housing] of wells

ұңғымаларды жүйесіз ~ *бессистемное* ~ *скважин* random pattern of wells

ОРНАЛАСТЫРУ III (ЖАЙҒАСТЫРУ) *расположение* arrangement,
location, layout, disposal, (dis)position

алмастарды (қашаудың жұмыс істейтін бетіне) ~ / ~ *алмазов (на рабочей*
поверхности долота) arrangement of diamonds

бір білікті ~ *одноосное* ~ single-axle arrangement

бір қатарға ~ / ~ *в один ряд* side-by-side arrangement

біркелкілікпен ~ *последовательное* ~ serial [series] arrangement

жарықшақтарды ~ / ~ *трещин* fracture spacing

желілік ~ *линейное* ~ linear arrangement

кеуектерді (жыныстағы) ~ / ~ *пор (в породе)* arrangement of pores

құбырларды ~ / ~ *труб* pipe arrangement

кұрал-сайманды ~ / ~ *оборудования* equipment arrangement, equipment layout

өзара ~ *взаимное* ~ relative position

пайдаланатын құрал-сайманды ~ / ~ *эксплуатационного оборудования* production equipment arrangement, production equipment layout

пайдаланатын құрал-сайманды палубаға ~ / ~ *эксплуатационного оборудования на палубе* deck arrangement [deck layout] of production equipment

приборларды ~ / ~ *приборов* set-up of instruments

сыйымдылық ыдыстарын ~ / ~ *резервуаров* arrangement of tanks

ұңғыма қатарларын өзара ~ *взаимное* ~ *рядов скважин* well row spacing

ұңғымаларды ~ / ~ *скважин* well pattern, well position

ұңғымаларды бір қалыпты ~ *равномерное* ~ *скважин* uniform well spacing

ұңғымаларды желілік ~ *линейное* ~ *скважин* line pattern of wells

ұңғымаларды ирек тәрізді ~ *зигзагообразное* ~ *скважин* staggered pattern of wells

ұңғымаларды шахмат тәртібімен ~ / ~ *скважин в шахматном порядке* staggered line pattern, checkerboarding of wells

ұңғыманың лақтырып тастау желісіне ~ / ~ *выкидных линий скважин* well flowline layout

ұңғыманың сағасын ~ / ~ *устья скважины* wellhead location

ұңғыманың сағасын су астына ~ *подводное* ~ *устья скважины* underwater wellhead location

ұңғыманың сағасын судың түбіне ~ *придонное* ~ *устья скважины* sea-bottom wellhead location

ОРНАЛАСТЫРУ IV *расстановка*:

болат арқанмен байлау жүйесін ~ / ~ *швартовой системы* spread mooring patterns

вагондарды ~ / ~ *вагонов* car spotting

сейсмографтарды толық ~ *полная* ~ *сейсмографов* full spread of seismographs

тіктеу бойынша сейсмографтарды ~ / ~ *сейсмографов по прямой* split spread of seismographs

ұңғымаларды ~ / ~ *скважин* well array

шенбер радиусы (орталығында жарық жүзеге асатын) бойынша сейсмографтарды ~ / ~ *сейсмографов по радиусам окружности (в центре которой проводится взрыв)* ring shooting

ОРНАТУ (ЖЕЛТІРУ) *устанавливать*:

бір сызық бойына ~ / ~ *в одну линию* align

діңгекті мінбені ~ / ~ *мачтовую вышку* erect a mast

көпірді (ұңғымаға) ~ / ~ *мост (в скважине)* bridge

крон блокты ~ / ~ *кронблок* install a crownblock

мұнарадағы мінбені жұмыс жағдайына ~ / ~ *башенную вышку в рабочее положение* erect the derrick

нөлге (аспап) ~ / ~ *на ноль (прибор)* adjust to zero

орталықтар арасына ~ / ~ *между центрами* center
өте жақын ~ / ~ *впритык* butt up
теңіздегі бұрғылау негізін ~ / ~ *морское буровое основание* set up an offshore
drilling platform
тереңнен соратын сорғыны ~ / ~ *глубинный насос* sunk a subsurface pump
тіреуіштерге ~ / ~ *на опорах* mount on support
ұңғымаға тығынды ~ / ~ *пробку в скважине* plug up the well
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадную колонну* land the casing
ОРНАТУ (ҚАҒУ) забивание 1. (ластану – *засорение*) clogging, plugging,
blocking 2. (шегені, діңгекті – *звезда, свай*) hammering, driving
діңгекті ~ / ~ *свай* piling, pile driving
кұбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline plugging, pipeline blockage
сүзгішті ~ / ~ *фильтра* filter clogging
ОРНАТЫЛЫП БОЛМАҒАН неустановившийся non-stationary
ОРНИТОН орнитин ornithine
ОРНОИТ орноит ornoite
ОРНЫ ТОЛЫҒУ (ӨТЕМДІЛІК) окупаемость эк. pay-back, recoupment
жарғы қорына салған салымның ~ / ~ *вклада в уставной фонд* recoupment
of contributions to the authorized fund
капитал салымның ~ / ~ *капиталовложений* recoupment of capital investment
ОРНЫҚҚАН ОРЫН позиция location, position
үстіртін ~ *поверхностная* ~ surface location
ОРНЫН БАСА ТҰРУ замещение replacement, substitution;
жарылу бағытының жазықтығы бойынша ~ / ~ *по плоскости спайности*
replacement along cleavage plane
желі тәрізді ~ / *жислообразное* ~ tabular replacement
ионды ~ / *ионное* ~ ionic substitution
литологиялық ~ / *литологическое* ~ lithologic replacement
сүмен мұнайдың ~ / ~ *нефти водой* substitution of oil for water
сыртқа тебудің ~ / *центробежное* ~ centrifugal replacement
түйірлердің шекарасы бойынша ~ / ~ *по границам зерен* replacement along
grain boundaries
ішінара іріктеп ~ / *выборочное* ~ selective replacement
элементтердің ~ / ~ *элементов* substitution of elements
ОРОГЕН ороген orogen
ОРОГЕНДІК орогенический orogenic
ОРОГЕНЕЗ орогенез orogenesis
ОРОГРАФИЯ орография orography
ОРОМЕТРИЯ орометрия orometry
ОРОСИНКЛИНАЛЬ оросинклиналь orosyncline opt breakthrough, cross-
cut
ОРТА (ЖАҒДАЙ) среда 1. agent, medium 2. (қоршаған – *окружающая*)
environment
агрессивті ~ *агрессивная* ~ aggressive [corrosive] medium

газды ~ *газовая* ~ gaseous medium
 дисперсиялы ~ *дисперсионная* ~ dispersing medium
 кеуекті ~ *пористая* ~ porous medium
 көтеріп тұратын ~ *несущая* ~ carrying agent
 қалпына келетін ~ *восстановительная* ~ reduction medium
 қорғаныш ~ *защитная* ~ envelope
 қоршаған ~ *окружающая* ~ environment
 қышқылдандырғыш ~ *окислительная* ~ oxidizing medium
 қышқылдық ~ *кислотная* ~ acid condition
 сулайтын ~ *смачивающая* ~ wetting agent
 сулы ~ *водная* ~ aqueous medium
 суытатын ~ *охлаждающая* ~ cooling agent
 сұйық ~ *жидкая* ~ fluid medium
 сілтілі ~ *щелочная* ~ alkaline condition
 табиғи ~ *естественная* ~ habitat, life environment
 теңіздік ~ *морская* ~ marine environment
ОРТА (АЯ, ЖАҒДАЙ, АЙНАЛА) фон background
 акустикалық ~ *акустический* ~ noise background
 әлсіз ~ *слабый* ~ low background
 табиғи ~ *естественный* ~ natural background
ОРТАЛЫ/Қ (КІНДІК, ОРТА) центр center
 айналу ~-ғы / ~ *вращения* center of rotation, fulcrum
 ауырлық ~-ғы / ~ *тяжести* center of gravity
 басқару ~-ғы / ~ *управления* control center
 бұрғылау мінбесінің ~-ғы / ~ *буровой вышки* drilling derrick center
 есептеу ~-ғы / *вычислительный* ~ computing center
 қалқу ~-ғы / ~ *плавучести* center of buoyancy
 қысым ~-ғы / ~ *давления* center of pressure
 соған ұқсас ~ / ~ *подобия* center of similitude
 соққы ~-ғы / ~ *удара* center of percussion
 су асты манифольдты ~ *подводный манифольдный* ~ underwater manifold
 center station
 су асты сепарациялық ~ *подводный сепарационный* ~ underwater separation
 central station
 топсаның ~-ғы / ~ *шарнира* fulcrum
 ұңғыманың ~-ғы / ~ *скважины* well center
ОРТАЛЫҚТАНДЫРҒЫШ (суды тазалау жүйесінде) *усреднитель* (в системе водоочистки) balancing reservoir
ОРТАЛЫҚТАНДЫРУ I централизация centralization
ОРТАЛЫҚТАНДЫРУ II центрирование centering, alignment
 бұрғылау қашауын ~ / ~ *бурового долота* drilling bit centering
 біліктерді ~ / ~ *валов* shaft alignment
 роторды ~ / ~ *ротора* rotary centering
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing string centering

ОРТИТ *ортит* orthite, allanite
ОРТЛЕРИТ *ортлерит* ortlerite
ОРТОБІЛІК *ортоось* ortho-axis
ОРТОГЕНДІ *ортогенный* orthogene, orthogenic
ОРТОГЕНЕЗ *ортогенез* orthogenesis
ОРТОГЕОСИНКЛИНАЛЬ *ортогеосинклиналь* orthogeosyncline
ОРТОГОНАЛДЫ *ортогональный* orthogonal
ОРТОЖЫНЫС *ортопорода* orthorock
ОРТОКЛАЗ *ортоклаз* orthoclase
барийлі ~ *бариевый* ~ barium orthoclase, hyalophane
натрийлі ~ *натриевый* ~ soda orthoclase
ОРТОКЛАСТИКАЛЫҚ *ортокластический* orthoclastic
ОРТОҚЫШҚЫЛ *ортокислота* orthoacid
ОРТОЛИТ *ортолит* ortholith
ОРТОСИЛИКАТ *ортосиликат* orthosilicate
ОРТОСКОП *ортоскоп* orthoscope
ОРТОСКОПИЯ *ортоскопия* orthoscopy
ОРТОТАҚТАТАС *ортосланец* orthoschist
ОРТОТЕКТИТ *ортотектит* orthotectite
ОРТОХЛОРИТ *ортохлорит* orthochlorite
ОРЫН *место* location, site, position, place
ағып кету ~-ы / ~ *утечки* point of leakage
айлақтың ~-ы / ~ *причала* moorage
айналма ~ / ~ *изгиба* bent section
бекіту ~-ы / ~ *крепления* attaching point
геометриялық ~ *геометрическое* ~ точек locus
дәнекерленген жер ~-ы / ~ *спая* junction
дәнекерлеу ~-ы / ~ *сварки* welding spot
жұмыс ~-ы / *рабочее* ~ work place
қабылдау ~-ы / ~ *приема* receiving end
қиылысу ~-ы / ~ *пересечения* point of intersection
қоқыс тастау ~-ы / ~ *свалки* dump
құбырды желілік төсеу ~-ы / ~ *линейной укладки труб* line-up station
құбырды кілтпен ұстау ~-ы / ~ *захвата трубы ключом* tongs area of pipe
құрылыс ~-ы / ~ *строительства* construction site
қызу (металлда) ~-ы / ~ *перегрева (в металле)* hot spot
пакерді орнату ~-ы / ~ *установки пакера* packer seat
пакерді отырғызу ~-ы / ~ *посадки пакера* packer seat
тағайындау ~-ы / ~ *назначения* destination
теңіз бұрғылау негізін орнату ~-ы / ~ *установки морского бурового основа-*
ния offshore drilling site
ұңғыма оқпанының тік қалыптан ауытқу бұрышының ~-ы / ~ *отклонения*
угла ствола скважины от вертикали kick-off point
ұңғымадағы ұстап тұру бағанасының тиянақ қалыбын

отырғызу ~-ы / ~ посадки башмака обсадной колонны в скважине
socket

ұңғыманы бұрғылау ~-ы / ~ бурения скважины drilling site

ұңғыманы салу ~-ы / ~ заложения скважины well spud-in place

ұңғыманың орналасу ~-ы / ~ расположения скважины well site

ұстап тұру ~-ы / ~ прихвата stuck point

үзілу (темір арқан, бағанның) ~-ы / ~ обрыва (каната, колонны) spot of
rupture

ОРЫН АЛМАСТЫРУ *перемещать*:

сумен ~ / ~ водой outwash

тісті тактайшаның көмегімен ~ / ~ с помощью зубчатой рейки rack

ОРЫН АУЫСТЫРУ I *мигрировать* migrate

жоғары ~ / ~ вверх migrate upward

қапталдарға ~ / ~ в стороны migrate laterally

құрылған қақпанға ~ / ~ в ловушку migrate into a trap

қыртыстан немесе құрылған қақпаннан ~ / ~ из пласта или ловушки escape

төмен ~ / ~ вниз migrate downward

ОРЫН АУЫСТЫРУ II *перемещение* displacement, motion, migration,
shift; transportation

ажыраусыз жайылуы бойынша ~ / ~ по простиранию без разрыва strike shift

ажыраусыз құлауы бойынша ~ / ~ по падению без разрыва dip shift

ажырауы бар жайылуы бойынша ~ по простиранию с разрывом strike slip

ажырауы бар құлауы бойынша ~ / ~ по падению с разрывом dip slip

бұрыштық ~ угловое ~ angular displacement

бүйір жаққа ~ боковое ~ lateral shift

бір қыртыстан екіншісіне ~ / ~ из одного пласта в другой travel from bed
to bed

даусыз ~ истинное ~ net shift

кемені ~ / ~ судна vessel motion

конвекциялы ~ конвекционное ~ convective overturn

көлденең ~ горизонтальное ~ horizontal displacement

қиық ~ косое ~ oblique displacement

куыс бұрғыны ~ / ~ щупа scanning

құламалы ~ оползневое ~ sliding

қыртыстарды ~ ~ пластов displacement [dislocation] of beds

мұнайды ~ / ~ нефти oil travel, oil migration

мұнайдың бар болу контурын ~ / ~ контура нефтеносности oil-water
boundary migration

өз ауырлығының әрекет етуімен ~ / ~ под действием собственной тяжести
gravity transportation

рейкалы берілістің көмегімен ~ / ~ с помощью реечной передачи racking

салыстырмалы ~ относительное ~ slip, relative displacement

сиятын кен жынысымен ~ / ~ вмещающей горной породы country-rock
displacement

су айырықты ~ / ~ *водораздела* shifting [migration] of divide
 сулану аймағын ~ / ~ *фронта заводнения* waterflood front advance
 тастау кезінде ~ / ~ *при сбросе* displacement by fault
 тастау кезінде көлденең ~ *горизонтальное* ~ *при сбросе* heave
 топырақты ~ / ~ *грунта* earth moving
 тұтқыр ~ *вязкое* ~ viscous displacement
 тік ~ *вертикальное* ~ vertical displacement
 шана табанында ~ / ~ *на полозьях* skidding
ОРЫН АУЫСУ *миграция* migration, travel
 бүйірлік ~ *боковая* ~ lateral migration
 газдың ~-ы / ~ *газа* migration of gas
 кеуектер бойынша сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости по порам* fluid flow [fluid travel] through pores
 көмір сутектерінің ~-ы / ~ *углеводородов* hydrocarbon travel, migration of hydrocarbons
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil migration, oil travel
 мұнайдың жоғары ~-ы / ~ *нефти вверх* oil up-rise
 сызаттар бойынша сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости по трещинам* fluid flow [fluid travel] along fractures
 табиғи флюидтердің ~-ы / ~ *природных флюидов* fluid travel, migration of fluids
 үлкен тереңдіктегі ~ / ~ *на больших глубинах* deep migration
 энергияның ~-ы / ~ *энергии* energy migration
ОСБЖ [операцияның сенімділігін басқару жүйесі] **СУНО** [*система управления надежностью операций*] operations integrity management system, OIMS
ОСМОС *осмос* osmosis
 кері ~ *обратный* ~ reverse osmosis
ОСМОТИКАЛЫҚ *осмотический* osmotic
ОСТАНЕЦ *останец* outlier
ОСТАНОВ (құрылғы) *останов (устройство)* arrester, stop
ОСЦИЛЛОГРАММА *осциллограмма* oscillogram
ОСЦИЛЛОГРАФ *осциллограф* oscillograph
 дірілдеткіш ~ *вибраторный* ~ vibration oscillograph
 каротажды ~ *каротажный* ~ logging oscillograph
 көп шлейфті ~ *многошлейфовый* ~ rapid record oscillograph
 шлейфті ~ *шлейфовый* ~ loop oscillograph
 электронды ~ *электронный* ~ electron [cathode-ray] oscillograph
ОСЦИЛЛОМЕТР *осциллометр* oscillometer
ОСЦИЛЛОСКОП *осциллоскоп* oscilloscope
 стробоскопиялық ~ *стробоскопический* ~ sampling oscilloscope
 электронды ~ *электронный* ~ electron [cathode-ray] oscilloscope
ОСЫП ЖІБЕРУ (темір арқанның) *захлест (каната)* backlash
ОТ *огонь* 1. (жалын – *пламя*) fire, flame 2. (сәуле – *свет*) light
 айыратын ~ *опознавательный* ~ identification light

ашық ~ *открытый* ~ open flame, open fire

жүріс кезіндегі ~ *ходовой* ~ running light

зәкірлік ~ *якорный* ~ anchor light

оң жақ борттағы ~ *правый бортовой* ~ starboard position light

сол жақ борттағы ~ *левый бортовой* ~ port position light

фарватерлік ~ *фарватерный* ~ fairway light

ОТ ӨШІРГІШ *огнетушитель* fire extinguisher

апаттық ~ *аварийный* ~ first-aid fire extinguisher

ауа-көбікті ~ *воздушно-пенный* ~ air-foam fire extinguisher

көбікті ~ *пенный* ~ foam fire extinguisher

көбікті химиялық ~ *пенный химический* ~ chemical-foam fire extinguisher

көмір қышқылды ~ *углекислотный* ~ carbon-dioxide fire extinguisher

лафетті ~ *лафетный* ~ wheeled fire extinguisher

сұйық ~ *жидкостный* ~ wetting agent fire extinguisher

тасымалданатын ~ *переносный* ~ portable fire extinguisher

ұнтақты ~ *порошковый* ~ powder-type fire extinguisher

ОТ ТҮТАНБАЙТЫН *невоспламеняющийся* flame-resistant, flameproof

ОТҚА БЕРІК *огнеупорный* fire-proof, fire-resistant, refractory

ОТҚА БЕРІКТІЛІК *огнеупорность* refractoriness

ОТҚА ҚАУІПТІ *огнеопасный* fire hazardous

ОТҚА ҚАУІПТІЛІК *огнеопасность* fire hazard

ОТҚА ТӨЗІМДІ *огнестойкий* fire-resistant, fire-proof, flame-resistant, flame-proof

ОТҚА ТӨЗІМДІЛІК *огнестойкость* fire-resistance, flame-resistance

ОТОЛИТ *отолит* otolith

ОТ-СУҒА ТӨЗІМДІ КІРПІШ *клинкер* clinker

портланд цементтен жасалған ~ *портландцементный* ~ portland cement clinker

цементтен жасалған ~ *цементный* ~ cement clinker

ОТТАН ҚОРҒАУ *огнезащита* fire barrier

ОТТЕГІНСІЗ *бескислородный* oxygen-free, anoxic

ОТТЫ ҰСТАП ҚАЛАТЫН *огнезадерживающий* fire-retardant

ОТТЫҚ *горелка* 1. burner 2. (дәнекерлегіш – *сварочная*) torch

ацетиленді ~ *ацетиленовая* ~ acetylene torch

газды ~ *газовая* ~ gas burner, gas jet

дәнекерлеуші ~ *сварочная* ~ blowpipe (welding) torch

дәнекерлеуші газды ~ *сварочная газовая* ~ gas welding torch

кенді ұңғымадағы газды ~ *забойная газовая* ~ downhole gas burner

көмекші ~ *вспомогательная* ~ pilot burner

көп жалынды ~ *многопламенная* ~ multijet [multiflame] torch

мазутты ~ *мазутная* ~ oil burner

мұнайды толық жағып жіберуге арналған ~ / ~ *для полного сжигания нефти* clean burning oil burner

мұнайлы ~ *нефтяная* ~ oil burner

сутегі-оттегілік ~ *водородно-кислородная* ~ oxydric torch

сынама пайдалануға арналған ~ / ~ для пробной эксплуатации well test burner

ұңғыманы тазалаушы ~ скважинная очистительная ~ well clean-up burner
шикі мұнайды жағуға арналған ~ / ~ для сжигания сырой нефти crude burner

ОТЫН *топливо* combustible, fuel

1,2,3,4,5 және 6 (АҚШ-та сұйық отын үшін пайдаланылатын жіктелім)
~ы / ~ # 1,2,3,4,5 и 6 (классификация, используемая в США для жидкого топлива) number 1,2,3,4,5, and 6

АНИ межелігі бойынша тығыздығының жоғары маңыздылығы бар ~ / ~ с высоким значением плотности по шкале АНИ high-gravity fuel according to API scale

ауыр ~ тяжелое ~ heavy fuel

газды ~ газовое ~ gaseous fuel, fuel gas

газды моторлы ~ газовое моторное ~ gas fuel

дизелдік ~ дизельное ~ diesel fuel, diesel [light] oil

жергілікті ~ местное ~ domestic fuel

коммуналдық тағайындаудағы ~ / ~ коммунального назначения domestic fuel

моторлы ~ моторное ~ engine [motor] fuel

мұнайлы ~ нефтяное ~ oil [residual] fuel, black oil, maz(o)ut

өртке қауіпсіз ~ пожаробезопасное ~ safety oil

сұйық ~ жидкое ~ liquid [oil] fuel

шартты ~ условное ~ standard [reference] fuel

ОТЫРУ (АПШУ, КЕМУ) *усадка* contraction, shrinkage

әуеде ~ воздушная ~ air shrinkage

баяулатылған ~ замедленная ~ hindered contraction

бекітпе муфтасының ~ы / ~ муфты замка shrinkage of tool joint

бетонның ~ы / ~ бетона concrete shrinkage

бетонның қайтымсыз ~ы / необратимая ~ бетона irreversible concrete shrinkage

желілік ~ линейная ~ linear shrinkage

жылулық ~ тепловая ~ heat shrinkage

кебу кезіндегі ~ / ~ при высыхании drying shrinkage

көлемді ~ объемная ~ volume shrinkage

қату кезіндегі ~ / ~ при затвердевании solidification shrinkage

қосымша ~ дополнительная ~ aftercontraction, aftershrinkage

мұнайдың ~ы / ~ нефти oil shrinkage

пакердің ~ы / ~ пакера packer contraction

сұйық күйдегі ~ / ~ в жидком состоянии liquid shrinkage

тұрақты ~ постоянная ~ permanent set

цементті ерітіндінің ~ы / ~ цементного раствора cement contraction

ОТЫРУШЫЛЫҚ *усадочность* shrinking property

ОТЫРЫП ҚАЛУ *садиться* 1. settle 2. (аккумулятор жөнінде – об аккумуляторе) ran down

өз салмағының ауырлығымен ~ / ~ *под тяжестью собственного веса* settle down

ОТЫРЫС/Ы (МІНІСІ) посадка:

бағананың кенді ұңғымаға ~ / ~ *колонны на забой* string slacking-off

бекітпелердің ыстық ~ / *горячая* ~ *замков* shrink-type jointing

бұрғылау бағанасының науаға ~ / ~ *бурильной колонны в желоб* jamming of drill string in keyseat

бұрғылау қашауының кенді ұңғымаға ~ / ~ *бурового долота на забой* setting of drilling bit on bottom

еркін ~ *свободная* ~ loose fit

жылжымалы кең жүрісті ~ *подвижная широкоходовая* ~ loose fit

қатты бекітілген ~ *тугая* ~ forced fit

қиын ~ *напряженная* ~ shrink fit

пакердің ~ / ~ *пакера* packer seating

плунжердің ~ / ~ *плунжера* fit of plunger

тартудан кейінгі бағананың ~ / ~ *колонны после натяжки* string resetting

тығыз ~ *плотная* ~ leak-proof fit

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~ / ~ *обсадной колонны* casing (string) landing

элеватордың ~ / ~ *элеватора* landing of elevator

ОФИКАЛЬЦИТ *офикальцит* ophicalcite

ОФИЛИТ *офиолит* ophiolite

ОФИМАГНЕЗИТ *офимагнезит* ophimagnesite

ОФИТ *офит* orphite

ОША/Қ очаг:

өрт шығу ~-ғы / ~ *пожара* seat of fire

су басу ~-ғы / ~ *заводнения* flood striating point

ылғалды қыртыс ішіндегі қозғалатын жану ~-ғы / *влажный внутрипластовый движущийся* ~ *горения* combination of forward combustion and water flooding

Ө

ӨЗАРА АЛМАСУ *взаимообмен* interchange

ӨЗАРА АЛМАСЫМДЫЛЫҚ *взаимозаменяемость* interchangeability

ӨЗАРА БАЙЛАНЫС *взаимосвязь* (inter) relation, interconnection, intercoupling

гидродинамикалық ~ *гидродинамическая* ~ hydrodynamic [hydraulic] communication

салмақ пен энергияның ~-ы / ~ *массы и энергии* mass-energy relation

ӨЗАРА ЕРУШІЛІК *взаиморастворимость* intersolubility

ӨЗАРА КЕЛІСІМ *соглашение* agreement

біріккен қызмет туралы ~ / ~ *о совместной деятельности* joint-operation agreement

өндірілгенді үлестік бөлу туралы ~ / ~ *о долевым разделе добычи* production sharing agreement

ӨЗАРА ТӘУЕЛДІЛІК *взаимозависимость* interdependence
ӨЗГЕРГІШ (мөлшер) *переменная (величина)* variable
 баяу өзгерегін ~ *плавно изменяющаяся* ~ continuously changing variable
 екілік ~ *двоичная* ~ binary variable
 кіру ~i / *входная* ~ input variable
 қатысты ~ *зависимая* ~ dependent variable
 реттелетін ~ *регулируемая* ~ controlled variable
 тәуелсіз ~ *независимая* ~ independent variable
ӨЗГЕРУ I *изменение* alteration, variation, change; (қайта құрылу – *преобразование*) transformation
 аумағы бойынша коллектордың енушілігінің ~i / ~ *проницаемости коллектора по площади* lateral f areal] reservoir permeability change
 ауырлық күшінің ~i / ~ *силы тяжести* gravity change
 биофациалды ~ *биофациальное* ~ biofacies change
 бұрғылау жылдамдығының ~i / ~ *скорости бурения* change of drilling speed
 бұрғылаудың механикалық жылдамдығының ~i / ~ *механической скорости бурения* penetration rate variation, change of drilling rate
 газ көлемінің ~i / ~ *объема газа* changing of gas volume
 гидродинамикалық кенді ұңғымадағы қысымның ~i / ~ *гидродинамического забойного давления* bottom-hole flowing pressure change
 гидротермалды ~ *гидротермальное* ~ hydrothermal alteration
 еніп кету бойынша коллектордың тік біртекті болмай ~i / ~ *вертикальной неоднородности коллектора по проницаемости* vertical reservoir permeability stratification
 жердің магниттік өрісінің ~i / ~ *магнитного поля Земли* change in Earth's magnetic field
 жұмыс немесе пайдалану режимінің ~i / ~ *режимов работы или эксплуатации* operational changes
 кен жынысы енушілігінің ~i / ~ *проницаемости горной породы* rock permeability alteration, rock permeability variation
 кенеттен ~ *внезапное* ~ abrupt [sudden] change
 кесіктің ~i / ~ *сечения* change in cross-section
 кеуектік бойынша коллектордың тік біртекті болмай ~i / ~ *вертикальной неоднородности коллектора по пористости* vertical reservoir porosity stratification
 көлемнің ~i / ~ *масштаба* change of a scale
 қашауға түсетін біліктік жүктеменің ~i / ~ *осевой нагрузки на долото* weight-on-bit variation
 қисықтықтың ~i / ~ *кривизны* inclination [deviation] change
 құбыр желісі немесе сүзгіштегі (тазалау үшін) ағыс бағытының ~i / ~ *направления течения в трубопроводе или фильтре (для очистки)* backflush
 құлау бағытының ~i / ~ *направления падения* reversal of dip
 қыртыс қалыңдығының ~i / ~ *толщины пласта* change in thickness of bed
 қысым мөлшерінің ~i / ~ *величины давления* pressure change
 литологиялық құрамның ~i / ~ *литологического состава* lithological changes

литофациалды ~ *литофациальное* ~ lithofacies change
 өнімді қыртыстың өне бойындағы ~ / ~ *в поведении продуктивного пласта*
 change in reservoir behavior
 секіру тәрізді ~ *скачкообразное* ~ discontinuous variation
 сорғыны асып қою тереңдігінің ~-і / ~ *глубины подвески насоса* pump
 setting depth change
 сулану кезіндегі ағыс бағытының ~-і / ~ *направления течения при заводнении* cross-flooding
 сұрапыл дауыл кезіндегі судың көтерілуінің ~-і / ~ *прилива при жестком шторме* lateral variation
 температуралық ~-лер / *температурные* ~я temperature variations,
 temperature changes
 тіктелу бойынша коллектордың енушілігінің ~-і / ~ *проницаемости коллектора по вертикали* reservoir permeability stratification, vertical reservoir
 permeability change
 ұңғыма бағытының (градус түрінде өлшенген тереңдіктің жүз футына)
 ~-і / ~ *направления скважины (в градусах на сто футов замеренной глубины)*
 dogleg severity
 ұңғыма дебитінің ~-і / ~ *дебита скважины* productivity change, change
 in rate of productivity кенді ұңғымадағы қысымның ~-і / ~ *забойного давления*
 bottom-hole pressure change
 ұңғыма окпаны бағытының ~-і / ~ *направления ствола скважины* crook(ing)
 фазаның 180°-қа ~-і / ~ *фазы на 180°* phase reversal
 фациалды ~-лер / *фациальные* ~я facies changes
 ықтималдылықтың ~-і / ~ *потенциала* potential gradient
ӨЗГЕРУ II инверсия inversion
 баяу ~ *медленная* ~ sluggish inversion
 геологиялық ~ *геологическая* ~ geological inversion
 геотектоникалық жағдайлардың ~-і / ~ *геотектонических условий* inversion
 of tectonic movements
 жалпы ~ *общая* ~ general inversion
 жеке ~ *частная* ~ local inversion
 жер бедерінің ~-і / ~ *рельефа* relief inversion
 кіру дабылдарының ~-і / ~ *входных сигналов* input inversion
 магниттелушіліктің ~-і / ~ *намагниченности* magnetization reversal
 салыстырмалы ~ *относительная* ~ inversion ratio
 температураның ~-і / ~ *температуры* temperature inversion
 шоңғалдық ~ *пороговая* ~ threshold inversion
 ылғалдылықтың ~-і / ~ *влажности* humidity inversion
 ішінара ~ *частичная* ~ partial inversion
ӨЗДІГІНЕН БЕРЕТІН *самоподача* self-feeding
ӨЗДІГІНЕН БОСАНАТЫН *самоосвобождающийся* self-releasing
ӨЗДІГІНЕН БҰРАЛУ *самоотвинчивание* self-unscrewing, self-unfastening

ӨЗДІГІНЕН ЕГЕЛЕТІН (құрал-сайман жөнінде) *самозатачивающийся* (об инструменте) self-sharpening

ӨЗДІГІНЕН ЖАЗАТЫН *самопишущий* self-recording

ӨЗДІГІНЕН ЖАЗУ *самописец* recorder

ӨЗДІГІНЕН ЖАНУ *самовозгорание* self-ignition, spontaneous combustion, spontaneous ignition

ӨЗДІГІНЕН ҚОЗҒАЛАТЫН *самодвижущийся* automotive, self-propelled

ӨЗДІГІНЕН ҚҰЛЫПТАЛЫП ҚАЛУ *самоблокировка* self-latching action, self-blocking

ӨЗДІГІНЕН ОРНАЙТЫН *самоустанавливающийся* self-aligning

ӨЗДІГІНЕН РЕТТЕЛЕТІН *саморегулирующий* self-contained, self-governing, self-regulating

ӨЗДІГІНЕН РЕТТЕЛУ *саморегулирование* self-regulation, self-adjustment

ӨЗДІГІНЕН ТАЗАЛАНУ *самоочищающийся* self-cleaning

ӨЗДІГІНЕН ТҮРҒЫЗЫЛАТЫН *самозаводящийся* self-winding

ӨЗЕК *стержень* bar, core, shaft, rod
электродты ~ *электродный* ~ core

ӨЗЕ/К (ТҮЙІН, МАҢЫЗ) *ядро* core
ағынның ~-гі / ~ *потока* flow core
антиклинал күмбезінің ~-гі / ~ *свода антиклинали* arch core
антиклиналдың ~-гі / ~ *антиклинали* core of anticline, anticlinal core
бүрменің ~-гі / ~ *складки* core of a fold
дөнекерлеу нүктесінің ~-гі / ~ *сварной точки* button, spot weld nugget
диапиритті бүрменің ~-гі / ~ *диапировой складки* diapir core
жалынның ~-гі / ~ *пламени* flame core
Жердің ~-гі / ~ *Земли* Earth core
кесіктің ~-гі / ~ *сечения* core of a (cross) section
кристаллдану ~-тері / ~-а *кристаллизации* crystallization centers
мульданың ~-гі / ~ *мульды* trough core

ӨЗІ АҒАТЫН *самотек* gravity flow

ӨЗІ АУДАРҒЫШ *самосвал* dump truck, tipping car, tipper

ӨЗІ ЖҮРЕТІН *самоходный* automotive, self-propelled

ӨЗІ ОРТАЛЫҚТАНАТЫН *самоцентрирующийся* self-aligning, self-centering

ӨЗІ СЫҒЫЛЫСЫП ОРЫН БЕРУ *самоуплотнение* self-packing, self-sealing

ӨЗІНДІК ҚҰН *себестоимость* (first) cost
газды өндірудің ~-ы / ~ *добычи газа* gas production cost
есептік ~-ы / *расчетная* ~ estimated cost
мұнайды өндірудің ~-ы / ~ *добычи нефти* oil production cost

ӨЗІН-ӨЗІ БАҚЫЛАУ *самоконтроль* self-check, self-test

ӨКБҚ [өздігінен көтерілетін бұрғылау қондырғысы] *СПБУ* [самоподнимающаяся буровая установка] jack-up drilling rig

ӨКШЕЛІК (тіреуіш мойынтірек) *подпятник* heel; (*упорный подшипник*) thrust [(foot) step] bearing

ӨКШЕСІНЕ ДЕЙІН ЖЕТКІЗЕ БҰРҒЫЛАУ *добуривать до подошвы* bottom

ӨЛШЕМ (ШАРА) мер/а 1. (мөлшер – *величина*) measure, standard 2. (дәреже – *степень*) extent 3. (өлшемдік – *размерность*) dimension 4. (калибр – *калибр*) gage

аддитивті ~ *аддитивная* ~ additive measure

аумақ ~-і / ~ *площади* measure of area

бұрыштық ~ *угловая* ~ angular measure, angle standard

градустық ~ *градусная* ~ grade measure

дәлдік ~-і / ~ *точности* modulus of precision

ескерту немесе қорғау ~-лары ~ы *предупреждения или защиты* protective measures

ескертулік ~ *предупредительная* ~ preventive measure

желілік ~ *линейная* ~ linear measure

қауіпсіздік ~-і / ~ *безопасности* safety measure

қорғаныш ~-і / ~ *защиты* protective measure

ластануға қарсы ~-лар / *антизагрязнительные* ~ы antipollution measures

метрлік ~ *метрическая* ~ metric measure

өртке қарсы ~-лар / *противопожарные* ~ы fire prevention

сақтандыру ~-лары / ~ы *предосторожности* precautionary measures, precautions

сусымалы денелер ~-і / ~ *сытучих тел* dry measure

сыйымдылық ~-і / ~ *емстимости* measure [standard] of capacity

тиімділік ~-і / ~ *эффективности* measure of effectiveness

үлгілік ~ *образцовая* ~ reference standard

шашылу ~-і / ~ *разброса* measure of spread

ӨЛШЕМДІК БЫДЫС мерник measuring [gage, gaging] tank, batch box

бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора* mud tank

сұйыққа арналған ~ / ~ *для жидкости* liquid measuring [liquid metering] vessel, liquid measuring [liquid metering] tank

тауарлық мұнайдың ~-ы / ~ *товарной нефти* stock oil tank

ӨЛШЕУ I взвесь suspension

жұқа ~ *тонкая* ~ slick

ӨЛШЕУ II замер gaging, measuring

мұнай өнімінің құйылу биіктігін (сыйымдылық быдысындағы) ~ / ~ *высоты налива нефтепродукта (в резервуаре)* gaging

ұңғымалар бойынша өндіруді ~ / ~ *добычи по скважинам* gaging of wells

бұрғылау ерітіндісінің меншікті қарсыласуын ~ / ~ *удельного сопротивления бурового раствора* measurement of mud resistivity

бұрғылау ерітіндісінің сілтілілігін (сүзгіштігі) ~ / ~ *щелочности (фильтра-та) бурового раствора* pH measurement

бұрғылау уақытында (құрылғы бұрғылау барысын өлшеп, ол туралы үстіңгі

бетке жіберіп отырады) ~ / ~ во время бурения (датчик измеряет и передает на поверхность данные о процессе бурения) measuring while drilling, MWD

газдың дебитін ~ / ~ дебита газа gas production [gas yield] measurement

гидродинамикалық кенді ұңғыма қысымын ~ / ~ гидродинамического забойного давления bottom-hole flowing pressure measurement

дебит өлшеуішпен ~ / ~ дебитомером flowmeter measurement

дебитті ~ / ~ дебита measurement of production rate, measurement of production output

деңгейді ~ / ~ уровня level gaging

деңгейді қалпына келтіруді ~ / ~ восстановления уровня level rise measurement

жабық ұңғымадағы ақырғы кен ұңғымасының қысымын ~ / ~ конечного забойного давления в закрытой скважине final shut-up bottom-hole pressure measurement

жабық ұңғымадағы бастапқы кен ұңғымасының қысымын ~ / ~ начального забойного давления в закрытой скважине initial shut-up bottom-hole pressure measurement

жоғары температура кезіндегі тұтқырлықты ~ / ~ вязкости при высокой температуре high-temperature viscosity measurement

кен қысымын ~ / ~ горного давления overburden rock pressure measurement

кенді ұңғыма қысымын ~ / ~ забойного давления bottom-hole pressure measurement

кенді ұңғымадағы ~ / ~ на забое downhole measurement

күңгірттікті ~ / ~ мутности turbidimetry

қыртысқа еніп кетушілікті ~ / ~ проницаемости пласта bed permeability measurement

қыртыстың қалыңдығын ~ / ~ толщины пласта measurement of stratum thickness

қысымды ~ / ~ давления pressure measurement, pressure gaging

қысымды қалпына келтіруді ~ / ~ восстановления давления pressure buildup measurement, shut-in pressure test

мұнайды құю биіктігін ~ / ~ высоты налива нефти oil gaging

мұнайдың дебитін ~ / ~ дебита нефти oil production measurement

нүктелі ~ / ~ точечное ~ point-by-point measurement

ӨЛШЕУ Ш измерени/е (барысы және нәтижесі – процесс и результат) measurement; (тек қана барысы – только процесс) measuring, metering, gaging

пакер элементі бар дебит өлшеуішпен ~ / ~ дебитомером с пакерующим элементом packer-flowmeter measurement

радиалды ағыс кезіндегі ~ / ~ при радиальном потоке radial flow test

радиоактивтілікті ~ / ~ радиоактивности radioactivity measurement, radiometry

ротордағы ~ / ~ на роторе rotary bushing measurement

сәулеленуді ~ / ~ излучения radiation measurement

сейсмикалық ~ сейсмическое ~ seismic measurement

сұйықты шығындауды ~ / ~ *расхода жидкости* flow measurement
сыйымдылықтағы өнімнің деңгейін ~ / ~ *уровня продукта в резервуаре* tank gaging
сілтілікті ~ / ~ *щелочности* alkalinity measurement
табиғи түрінде ~ / ~ *в натуре* actual measurement
тармақты ~ / ~ *притока* flow test
тереңдік манометрімен ~ / ~ *глубинным манометром* depth gage [downhole pressure] measurement
тереңдікті ~ / ~ *глубины* depth measurement
тоқырауды ~ / ~ *депрессии* differential pressure measurement
топографиялық ~ *топографическое* ~ land surveying
тұздың құрамын ~ / ~ *содержания соли* halometry
тұтқырлықты ~ / ~ *вязкости* viscosity measurement
түрліше бағыттар бойынша еніп кетушілікті ~ / ~ *проницаемости по различным направлениям* directional permeability measurement
уақытты ~ / ~ *времени* chronometry, time keeping, time measurement
ультра дыбыспен ~ *ультразвуковое* ~ ultrasonic measurement
ұңғыма оқпанының майысуын ~ / ~ *искривления ствола скважины* directional survey
ұңғымалық ~ *скважинные* ~я well [downhole] measurements, well shooting
ұңғыманың бастапқы дебитін ~ / ~ *начального дебита скважины* initial well potential measurement
ұңғыманың дебитін ~ / ~ *дебита скважины* well production measurement
ұңғыманың сағасындағы қысымды ~ / ~ *давления на устье скважины* measurement of wellhead pressure
үлкен тереңдіктерді ~ / ~ *больших глубин* deep-sea sounding
шықтану нүктесін ~ / ~ *точки росы* dew-point measurement
ығыстыру әдісімен ~ / ~ *методом вытеснения* measurement by displacement
ықтималдылықтардың әр түрлілігін ~ / ~ *разности потенциалов* potential difference measurement
электрометриялық ~ *электрометрическое* ~ electrometric measurement
ӨЛШЕУ IV обмер:
сыйымдылық ыдысын ~ / ~ *резервуара* strapping of tank
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing measurement
ӨЛШЕУШ измеритель meter, gage, tester
ағыс жылдамдығын ~ / ~ *скорости течения* current meter
булану жылдамдығын ~ / ~ *скорости испарения* evaporimeter
бұрғылау ерітіндісінің рН ~ / ~ *рН бурового раствора* measure mud pH
бұрғылау ұңғымасының көлбеулігін ~ / ~ *наклона буровой скважины* borehole dipmeter
бүлінуді ~ / ~ *деформации* strain gage
деңгейді ~ / ~ *уровня* level gage
жарылыс күшін ~ / ~ *силы взрыва* explosimeter
жылжыма бөлшектің қозғалыс жылдамдығы мен жүріп өткен қашықтығын

(су асты құбыр желісі тереңдеген кезде) ~ / ~ скорости движения салазок и пройденного расстояния (при заглублении подводного трубопровода) sledge velocity and distance meter

жыныс үлгісінің еніп кетушілігін ~ / ~ проницаемости керна core permeameter

көлбеулік бұрышын ~ / ~ угла наклона dipmeter

меншікті қарсыласуын ~ / ~ удельного сопротивления resistivity meter

оқшаулаудың қарсыласуын ~ / ~ сопротивления изоляции insulation tester

өрістің полярлануын ~ / ~ поляризации поля field-polarization meter

сұйықты шығындауды ~ / ~ расхода жидкости flowmeter

темір арқанның тартылуын ~ / ~ натяжения каната cable-tension meter

тереңдікті ~ / ~ глубин bathometer, sonic depth meter

тереңдікті ~ / ~ глубину measure [determine] depth, take soundings, sound

топырақтың қарсыласуын ~ / ~ сопротивления почвы soil-resistance meter

тұтқырлықты ~ / ~ вязкость measure viscosity

ұңғыма дебитін ~ / ~ дебит скважины test a well

ұңғыма дебитін ~ / ~ дебита скважины well production meter, well tester

ұңғыманың ишмстрын ~ / ~ ишмстра скважины hole calipering gage

шығуды ~ / ~ выхода output meter

ӨНДІРУ I *выработка* 1. (өнімділік – *производительность*) capacity, delivery, production 2. (үстіңгі қабат – *поверхности*) galling; 3. (көлем – *объем*) output 4. (сарқылу – *истощение*) exhaustion, depletion

ашық ~ *открытая* ~ quarry

кенді ~ *горная* ~ excavation

көлденең ~ *горизонтальная* ~ gallery

қыртыс бойынша ~ / ~ по пласту headway

ұңғыма оқпанының қабырғасында ~ / ~ в стенке ствола скважины key seat

энергияны ~ / ~ энергии power generation

ӨНДІРУ II *добывать*:

мұнайды ~ / ~ нефть produce oil, produce petroleum

ӨНДІРУШІ-ЗАУЫТ *завод-изготовитель* manufacturing plant, manufacturer

ӨНДІРУШІЛІК *производительность* 1. capacity, operating efficiency, output 2. (өткізу қабілеттілігі – *пропускная способность*) throughput

артезиан ұңғымасының ~-гі / ~ артезианской скважины artesian discharge

асырып өткізу базасының ~-гі / ~ перевалочной базы terminal delivery

бұрғылаудағы еңбек ~-гі / ~ труда в бурении drilling efficiency

газды сығып толтыру кезінде ~ / ~ при нагнетании газа gas injection rate

кәсіпшіліктің ~-гі / ~ промысла field producing capacity

сорғының ~-гі / ~ насоса pumping capacity [delivery, discharge], flow [fluid] pumping rate

танкерге жүк арту бойынша ~ / ~ по погрузке танкера tanker-loading rate

ұңғыманың ~-гі / ~ скважины capacity of a well

ӨНДІРІС ІШЛІК *внутрипромысловый* intrafield

ӨНЕРКӘСІП *промышленность* industry

газ ~-бі / *газовая* ~ gas industry

газ өндіру ~-бі / *газодобывающая* ~ gas production industry

газ өңдеу ~-бі / *газоперерабатывающая* ~ gas processing industry

мұнай ~-бі / *нефтяная* ~ oil [petroleum] industry

мұнай өндіру ~-бі / *нефтедобывающая* ~ oil producing industry

мұнай өңдеу ~-бі / *нефтеперерабатывающая* ~ oil [petroleum] refining industry

мұнай химиялық ~ *нефтехимическая* ~ petrochemical industry

тау кен ~-бі / *горная* ~ mining industry

ӨНЕРКӘСПТІК ЕМЕС *непромышленный* non-commercial

ӨНІМ I *изделие* article; product; item

дайын ~ *готовое* ~ finished product, finished article

жарақтаушы ~-дер / *комплектующие* ~я complementary parts

жарамды ~ *годное* ~ effective product

жөндеуге жарамды ~ *ремонтпригодное* ~ maintainable item

кондициялық емес ~-дер / *некондиционные* ~я off-standard [substandard]

products

құбырлық ~-дер / *трубные* ~я tubular goods

маркалы ~-дер / *марочные* ~я top-quality articles

металл ~-дер / *металлические* ~я hardware

өзара жеткізілетін ~-дер / *взаимопоставляемые* ~я mutually supplied

articles

өнеркәсіптік ~-дер / *промышленные* ~я manufactured goods

өңделетін ~ *обрабатываемое* ~ work (piece)

патентке қабілетті ~-дер / *патентоспособные* ~я patentable products

сериялық ~ *серийное* ~ stock-produced item

ілеспелі ~ *сопутствующие* ~я related products

ӨНІМ II *продукт*:

байытылған ~ *обогащенный* ~ concentrate

жалпы ұлттық ~ *валовой национальный* ~ gross national product, GNP

жанама ~ *побочный* ~ by-product

көбікті ~ *пенный* ~ froth

қосымша ~ *вторичный* ~ afterproduct

қуалаудың ішінара ~-і / *частичный* ~ *перегонки* fraction

ӨНІМ ЖЕЛІСІ *продуктопровод* products pipeline

ӨНІМДІ ҚЫРТЫСТЫҢ ЭЛЕКТР ТАЛДАҒЫШЫ *электроанализатор продуктивного пласта* electric reservoir analyzer

ӨНІМДІЛІК *продуктивность* productivity

газы бар қыртыстың ~-гі / ~ *газосного пласта* productivity of gas-bearing formation

мұнай кенішінің ~-гі / ~ *нефтяного месторождения* oil field productivity

ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины* producing ability of well, well deliverability, well productivity

ӨНДЕЛГЕН *обработанный*:

құм шүмектейтін аппаратпен ~ / ~ *пескоструйным аппаратом* sand-blasted
станокта кесу арқылы ~ / ~ *резанием на станке* machine-cut

ӨНДЕП БАПТАУ (станокта) *обработка* treatment; processing; conditioning;
(*на станке*) working, machining

ақырғы рет ~ *окончательная* ~ finishing (operation)

алдын ала ~ *предварительная* ~ pretreatment

аминмен ~ / ~ *амином* amine treating

анодты-химиялық ~ *анодно-химическая* ~ electrochemical machining

бактериологиялық ~ *бактериологическая* ~ bacteriological treatment

биологиялық ~ *биологическая* ~ biologic treatment

бұрғылау ерітіндісімен ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud treatment, mud
conditioning

бұрғылау ерітіндісін химиялық ~ *химическая* ~ *бурового раствора* drilling
mud chemical treatment

газбен ~ / ~ *газа* gas conditioning, gas treatment

газсыздандырылған мұнаймен қыртысты ~ / ~ *пласта дегазированной неф-*
тью formation treatment with dead oil, oil formation fracturing

дәнекерлеуден кейін ~ / ~ *после сварки* treatment after welding

дірілдеуік қышқылды ~ *виброкислотная* ~ пласта vibroacid treat-
ment

ескертетін ~ *предупредительная* ~ preventive treatment

изопропанолмен ~ / ~ *изопропанолом* isopropanol treatment

имплозивті ~ *имплозивная* ~ implosive treatment

ингибитормен ~ / ~ *ингибитором* inhibitor treatment

каротаж нәтижесін автоматты түрде ~ / *автоматическая* ~ *результатов*
каротажа automatic computation of logs

кәсіпшілікте ~ / ~ *на промысле* field processing

кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна* core handling

кенді ұңғыма аймағын гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ *призабойной*
зоны hydraulic bottom-hole treatment

кенді ұңғыма аймағын қышқылмен ~ *кислотная* ~ *призабойной зоны*
bottom-hole acidizing

кенді ұңғыма аймағын полимерлермен ~ / ~ *призабойной зоны полимера*
polymer bottom-hole treatment

көбіктенген мұнайды ~ / ~ *пенящейся нефти* treatment of foaming oil

көмірсутекті ерітінділермен қыртысты ~ / ~ *пласта углеводородными рас-*
творителями treatment of formation with hydrocarbon solvents

куысты ~ / ~ *полости* chambering

құмды-цементті қоспамен қыртысты ~ / ~ *пласта песчано-цементной сме-*
сью formation treatment with sand-cement mixture

құммен атқылап ~ *пескоструйная* ~ sand blasting

қыртыстарды саралап ~ *избирательная* ~ *пластов* selective formation
treatment

кыртыстарды саралап кышкылмен ~ *избирательная кислотная* ~ *пластов*
selective formation acidizing

кыртысты ~ / ~ *пласта* formation treatment

кыртысты булы кышкылмен ~ *пенокислотная* ~ *пласта* foam-acid treatment
of formation

кыртысты булы ыстыкпен ~ *паротепловая* ~ *пласта* thermal steam treat-
ment of formation

кыртысты екі ерітіндімен ~ *двухрастворная* ~ *пласта* mud-acid formation
treatment

кыртысты екі сатылы ~ *двухступенчатая* ~ *пласта* two-stage formation
treatment

кыртысты жылумен ~ *тепловая* ~ *пласта* heat [thermal] treatment of
formation

кыртысты кезенді түрде жылумен ~ *тепловая периодическая* ~ *пласта*
cyclic thermal treatment of formation

кыртысты күкірт кышкылымен ~ *сернокислая* ~ *пласта* sulfuric acid
treatment of formation

кыртысты құрамдастырып ~ *комбинированная* ~ *пласта* combined forma-
tion treatment

кыртысты кышкылмен атқылап ~ *струйная кислотная* ~ *пласта* jet
acidizing of formation

кыртысты мұнай кышкылмен ~ *нефтекислотная* ~ *пласта* oil-acid
treatment of formation

кыртысты тереңде жағылатын отты қыздырғыш жылуымен ~ *тепловая* ~
пласта глубинными огневыми нагревателями thermal formation treatment with
flame downhole heaters

кыртысты тереңде жағылатын электр қыздырғыш жылуымен ~ *тепловая*
~ *пласта глубинными электрическими нагревателями* thermal formation
treatment with electric downhole heaters

кыртысты тұз кышкылымен ~ *солянокислотная* ~ *пласта* hydrochloric acid
treatment of formation

қысым күшімен кыртысты кышкылмен ~ *кислотная* ~ *пласта под давле-*
нием pressure acidizing of formation

қысыммен кыртысты ~ / ~ *пласта под давлением* hydraulic pressure treatment
of formation

кышкылмен ~ *кислотная* ~ acidizing

мәліметтерді ~ / ~ *данных* data processing

мәліметтерді автоматты түрде ~ / *автоматическая* ~ *данных* automatic data
processing

мәліметтерді электронды түрде ~ *электронная* ~ *данных* electronic data
processing

метанолмен ~ / ~ *метанолом* methanol treatment

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil treatment

мүжілуге қарсы ~ *антикоррозионная* ~ anticorrosive treatment

нақты уақыт көлемінде мәліметтерді ~ / ~ ~ *данных в реальном масштабе времени* real-time data processing
 одан кейінгі ~ *последующая* ~ *aftertreatment*
 оқпандық аймақты ~ / ~ *приствольной зоны* well treatment
 пластмассамен қыртысты ~ / ~ *пласта пластмассами* plastic treatment of formation
 сарқынды суларды ~ / ~ *сточных вод* sewage [waste water] treatment
 статистикалық ~ *статистическая* ~ statistical processing
 сумен ~ / ~ *воды* water treatment, water conditioning
 сілтімен ~ *щелочная* ~ alkali [caustic] treatment
 тазалап ~ *чистовая* ~ finishing, smoothing
 тәжірибелік мәліметтерді ~ / ~ *экспериментальных данных* evaluation of test data
 термо қышқылмен ~ *термокислотная* ~ thermal acidizing, thermal acid treatment
 термо химиялық ~ *термохимическая* ~ thermochemical treatment
 түрпітаспен ~ *абразивная* ~ abrasive treatment
 ұнтақтап атқылап ~ *дробеструйная* ~ blasting
 ұңғыма ішіндегі ~ *внутрискважинная* ~ downhole treatment
 ұңғымада қыздырылатын сұйықпен қыртысты ~ / ~ *пласта жидкостью, нагреваемой в скважине* volcanic formation treatment
 ұңғыманы қышқылмен ~ *кислотная* ~ *скважин* acidizing of wells
 үстіңгі бетке арналған белсенді заттектерімен қыртысты ~ / ~ *пласта поверхностно-активными веществами* surfactant treatment of formation
 үстіңгі бетті ~ / ~ *поверхности* finishing (operation)
 химиялық ~ *химическая* ~ chemical treatment
 ыстық мұнаймен ~ / ~ *горячей нефтью* hot oil treatment
 ыстық мұнаймен қыртысты ~ / ~ *пласта горячей нефтью* hot oil formation treatment
 іздеу жұмыстарының нәтижесін ~ ~ *результатов поисковых работ* search data processing
 электр химиялық ~ *электрохимическая* ~ electrochemical treatment
ӨНДЕУ I *обрабатывать* process, treat, work
 ақпараттарды ~ / ~ *информации* information [data] processing
 бумен ~ / ~ *паром* steam-treat
 қышқылмен ~ / ~ *кислотой* acidize
 тап-таза етіп ~ / ~ *начисто* finish
 ұңғыманы қышқылмен ~ / ~ *скважину кислотой* acidize
ӨНДЕУ II (ӘДЕМІЛЕУ) *отделка*:
 сыртқы ~ *наружная* ~ facing
 біржолата ~ *окончательная* ~ finishing
ӨНДЕУ III *переработка* processing; treatment; (мұнайды – *нефти*) refining
 газды ~ / ~ *газа* gas processing

күкіртті қышқылды (мұнай өнімдері) ~ *сернокислотная* ~ (*нефтепродуктов*) sulfuric acid refining

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil [petroleum] refining, oil [petroleum] processing

мұнайды химиялық ~ *химическая* ~ *нефти* refinery processing

сутегіні қатыстырумен каталитикалық ~ *каталитическая* ~ *в присутствии водорода* hydrogen refining

ӨНДЕУ IV (ҚАЗБА ОРНЫНАН КЕН ШЫҒАРУ) *разработка*/a
exploitation, development

бастапқы ~ *первоначальная* ~ early development

бірнеше фирмалармен мұнайы бар бір аланды біріккен түрде ~ *совместная*
 ~ *несколькими фирмами одной нефтеносной площади* unit operation

бірыңғай жоба бойынша кенішті ~ / ~ *месторождения по единому проекту*
 unitized project

газ кенішін ~ / ~ *месторождения газа* gas-field development

газды қыртысқа толтыру әдісімен мұнайдың кен шоғырын ~ / ~ *залежи*
нефти методом закачки газа в пласт gas-drive (oil pool) development

жылжымалы торкөз бойынша кенішті ~ / ~ *месторождения по ползущей*
сетке outstep field development

кенді ұңғыманы өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ *залежи* commercial pro-
 duction of pool

кенді ұңғыманы сынамалық ~ *пробная* ~ *залежи* producing test of pool

кенішті (жайластыру мен кеңітіп бұрғылау) ~ / ~ *месторождения (обу-*
стройство и разбуривание) field development

кенішті бастапқы ~ *начальная* ~ *месторождения* early field development

кенішті бірлесіп ~ *кустовая* ~ *месторождения* cluster field development

кенішті ұтымды түрде ~ *рациональная* ~ *месторождения* improved field
 development

құрастырушылық ~ *конструкторская* ~ engineering development

қыртыстағы қысымды ұстап тұру арқылы кенішті ~ / ~ *месторожде-*
ния с поддержанием пластового давления field development with pressure
 maintenance

мұнай және газ қыртысын (оқыту пәні) ~ / ~ *нефтяного и газового пласта*
(предмет обучения) petroleum reservoir engineering

мұнай кеніштерін бірлескен түрде ~ *объединенная* ~ *нефтяных месторож-*
дений development of oil fields

мұнай кенішін ~ / ~ *месторождения нефти* oil-field development

мұнай кенішін ~ / ~ *нефтяного месторождения* oil-field development

мұнай кенішін орталықтан шеткері жаққа қарай ~ / ~ *нефтяного место-*
рождения от центра к периферии oil-field crestal development

мұнай кенішін шахталық түрде ~ *шахтная* ~ *месторождения нефти* mine
 development of oil field

мұнай мен газдың өнімділігі төмен кенішін ~ / ~ *низкопродуктивных ме-*
сторождений нефти и газа development of low productivity oil and gas fields

мұнайдың кен шоғырын ~ / ~ *залежи нефти* oil pool development

мұнайдың көп қыртысты кен шоғырын ~ / ~ *многопластовой залежи нефти* development of multizone oil reservoir
 мұнайдың көп қыртысты кен шоғырын жоғарыдан төмен қарай ~ / ~ *многопластовой залежи нефти сверху вниз* development of multizone oil reservoir from top downward
 мұнайдың көп қыртысты кен шоғырын төменнен жоғары қарай ~ / ~ *многопластовой залежи нефти снизу вверх* development of multizone oil reservoir from bottom upward
 мұнайдың теңіздегі кенішін ~ / ~ *морского месторождения нефти* offshore oil-field development
 орталық жақтан шеткері жаққа қарай кенішті ~ / ~ *месторождения от центра к периферии* crestal field development
 су толтыруды қолдану арқылы мұнайдың кен шоғырын ~ / ~ *залежи нефти с применением заводнения* waterflood (oil pool) development
 сығып толтырудың жоғарғы қысымы кезінде кенішті ~ / ~ *месторождения при повышенном давлении нагнетания* high injection-pressure field development
 тармақталған ұңғымалармен кенішті ~ / ~ *месторождения разветвленными скважинами* branched-well development of field
 технологиялық барысын ~ / ~ *технологического процесса* process design
 шеткері жақтан орталыққа қарай кенішті ~ / ~ *месторождения от периферии к центру* marginal field development
 ізденушілік ~ *изыскательская* ~ exploratory development
ӨЦІР регион region, area
 мұнай өндіретін ~ *нефтедобывающий* ~ oil producing region
ӨРМЕКШІ (металл аулағыш) *паук* (металлоуловитель) basket
ӨРТ пожар fire
 ашық ~ *открытый* ~ active [open] fire
 жасырын ~ *скрытый* ~ deep-seated fire
 жер асты ~-і / *подземный* ~ underground fire
 мұнайдың ~-і / *нефтяной* ~ oil fire
 сыйымдылық ыдысындағы ~ / ~ *в резервуаре* fire in tank
 ұңғымадағы ~ ~ *в скважине* downhole fire
ӨРТ ҚАУІП БАР *пожароопасный* fire dangerous, fire hazardous
ӨРТ ҚАУІПТІЛІГІ *пожароопасность* fire danger, fire hazard
ӨРТ СӨНДІРУШІ *пожарный* fireman, fire fighter
ӨРТЕНУ (ЖҮЮ) обгорание burning
 қақпақшаның ~-і / ~ *клапана* valve scorching
 оқшаулағыштың ~-і / ~ *изоляции* insulation burning
 ұштастырылудың ~-і / ~ *контактов* burning of contacts, contact spark wear
ӨРТЕНУ (ӨРТЕНІП КЕТУ) сгорание combustion
ӨРУ навивка:
 барабанға ~ / ~ *на барабан* winding
 катушкаға ~ / ~ *на катушку* reeling
ӨРШТУ (ұңғыманы) *возбуждение* 1. ал. actuation; excitation; energizing 2. (скважины) stimulation

бөгде ~ *постороннее* ~ separate excitation
бірізділікпен ~ *последовательное* ~ series excitation
жарыспа ~ *параллельное* ~ shunt excitation
жасырын ~ *скрытая* ~ covered [buried] hill
жердің үстіңгі қабатына мұнайдың ~і / ~ *нефти на поверхность земли*
oil seepage, oil filtration

көп сатылы ~ *многоступенчатое* ~ multistage stimulation
сейсмикалық дабылды ~ / ~ *сейсмического сигнала* producing [causing] of seismic signal

соққылы ~ *ударное* ~ impact [pulse, shock] excitation

тәуелсіз ~ *независимое* ~ separate excitation

тоқты ~ / ~ *тока* excitation of current

топографиялық ~ *топографическая* ~ topographic elevation

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well stimulation

ұңғыманы термиялық ~ *термическое* ~ *скважины* thermal well stimulation

ӨРІМДІ ТАРҚАТУ *расплетать*:

темір арқандағы ~ / ~ *канат* unlay a rope

ӨРІС *поле* field

геомагнитті ~ *геомагнитное* ~ Earth magnetic field

жердің тарту күшінің ~і / ~ *земного тяготения* Earth gravity field

жылу ~і / *тепловое* ~ thermal area, thermic field

физикалық ~ *физическое* ~ physical field

электромагнитті ~ *электромагнитное* ~ electromagnetic field

ӨРІСТЕТУ I (КҮШЕЙТУ) *развертывание*:

стансаның құрал-жабдығын ~ / ~ *оборудования станции* deployment, setting-up procedure

ӨРІСТЕТУ II (КЕҢЕЙТУ) *распространение*:

белсенділікті ~ / ~ *активности* activity spread

жарылыс толқынын ~ / ~ *взрывной волны* propagation of explosive wave

мұнайдағы газды ~ / ~ *газа в нефти* expansion of gas into oil

отты ~ / ~ *огня* spread of fire

радиотолқынды ~ / ~ *радиоволн* wave propagation

толқиндарды ~ / ~ *волны* wave propagation

ӨСУ *нарастание*:

импульстің ~і / ~ *импульса* pulse rise

токтың ~і / ~ *тока* current build-up

фазаның ~і / ~ *фазы* emergence of phase

ӨСУ (АРТУ, ДАМУ) (ұлғаю) *рост* (*увеличение*) growth; boost

кристаллдың ~і / ~ *кристалла* crystal growth

қысымның ~і / ~ *давления* pressure boost, pressure increase

микроорганизмдердің ~і / ~ *микроорганизмов* proliferation of microorganisms

сазды қабықшаның ~і / ~ *глинистой корки* mud-cake build-up, mud-cake growth

ӨСІРУ (ӨНДІРУ) *приращение* increase; increment
 қисықтығын ~ / ~ *кривизны* increase in curvature
 ұңғыма оқпанының азимуттық бұрышын ~ / ~ *азимутального угла ствола скважины* lateral drift of hole angle
 ұңғыма оқпанының тас төбедегі бұрышын ~ / ~ *зенитного угла ствола скважины* increase of deviation hole angle

ӨТЕ ҚЫЗУ *перегретый* overheated; (бу туралы – *о пара*) superheated

ӨТЕМДЕУІШ *компенсатор* compensator; dampener; equalizer
 бұрғылау бағанының ~-і / ~ *бурильной колонны* drill string [drilling heave, motion] compensator
 екі цилиндрі бар бұрғылау бағанының ~-і / ~ *бурильной колонны с двумя цилиндрами* dual cylinder motion compensator
 кемеңіз қозғалысымен байланысты қалқымалы бұрғылау платформасының тік шайқалыс ~-і / ~ *вертикальной качки плавучей буровой платформы, обслуживаемой передвижением судна* motion compensator
 қысым ~-і / ~ *давления* pressure compensator
 тік шайқалыс ~-і / ~ *вертикальной качки* deadline heave compensator
 тік шайқалысты ұңғыма ~-і / *скважинный* ~ *вертикальной качки* down-hole heave compensation

ӨТЕП БІТУ *отработка*:
 бұрғылау қашауының (жұмысты) ~-і / ~ *бурового долота (работа)* drilling bit run; (жұмыс нәтижесі – *результат работы*) drilling bit wear

ӨТЕТІН ЖЕР *проход*:
 еңсіз қысаң ~ *узкий* ~ bottleneck

ӨТП ҚҰЙЫЛУ (АҒЫШ ӨТУ) *переток* cross-flow
 газдың қыртыстан қыртысқа ~-ы / ~ *газа из пласта в пласт* gas cross-flow between beds
 қыртыстар арасындағы ~ / ~ *между пластами* cross-flow between beds, intrareservoir communication
 мұнайдың аймақтан аймаққа ~-ы / ~ *нефти из зоны в зону* oil cross-flow between two zones
 мұнайдың қыртыстан қыртысқа ~-ы / ~ *нефти из пласта в пласт* oil cross-flow between beds

ӨТКІЗБЕЙТІН (электрді) ***непроводящий*** non-conducting

ӨТКІЗГІШ I *переходник* sub(stitute), adapter
 кеңітетін конусты ~ *расширяющий конусный* ~ tapered increaser
 құбырлы ~ *трубный* ~ pipe sub(stitute)
 қысылатын конусты ~ *суживающий конусный* ~ tapered reducer

ӨТКІЗГІШ II *проводник* conductor
 жылуды ~ / ~ *тепла* heat carrier

ӨТКІЗГІШ III *проницаемый*:
 мұнай үшін ~ / ~ *для нефти* oil-permeable, permeable to oil
 су үшін ~ / ~ *для воды* water-permeable, permeable to water

ӨТКІЗГІШ ЕМЕС *непроводник* non-conductor, insulator

ӨТКІЗГІШ-АМОТИЗАТОР *переходник-амортизатор* shock sub

ӨТКІЗГІШТІ/К *проводимость*:

акустикалық ~ *акустическая* ~ acoustic admittance

белсенді электр ~ *активная электрическая* ~ conductance

қыртыстың ~-гі / ~ *пласта* conductivity of bed [rock]

меншікті электр ~-гі / *удельная электрическая* ~ conductivity

толық ~ *полная* ~ admittance

ӨТКІЗГІШТІ/К *проницаемость* permeability

даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute permeability

жыныстың акустикалық ~-гі / *акустическая* ~ *породы* acoustic rock transmittivity

кен жынысының ~-гі / ~ *горной породы* rock permeability

кенді ұңғыма бойы аймағының ~-гі / ~ *призобойной зоны* fluid conductivity of well, bottom-hole zone permeability

тиімді көкжиек ~-гі / *эффективная горизонтальная* ~ effective horizontal permeability

ӨТУ (құбыр желісінің) *переход (трубопровода)* crossing

ашық тәсілмен ~-і / ~ *открытым способом* open crossing

әуемен ~ *воздушный* ~ aerial crossing

екі сатылы ~ *двухступенчатый* ~ two-stage crossing

теміржол тақтасасы астымен ~ / ~ *под железнодорожным полотном* railway bed crossing

тесіп ~ / ~ *проколом* pierced crossing

ӨТШ КЕТУ *высачивание* seep(age)

судың ~-і / ~ *воды* water seepage, outcrop of water

ӨШПРУ (өртті) *тушить (огонь)* extinguish, put out

П

ПАВДИТ *павдит* pawdite

ПАЙДА БОЛУ (ҚҰРЫЛУ) *образовани/е* formation

агрегаттардың ~-ы / ~ *агрегатов* development of aggregation

ажыраулардың ~-ы / ~ *разрывов* fracturing

бүрмелердің ~-ы / ~ *складок* folding

газ көпіршіктерінің ~-ы / ~ *газовых пузырьков* gas bulb generation

газ тығындарының ~-ы / ~ *газовых пробок* vapor locking

газ тілшелерінің ~-ы / ~ *газовых языков* chaneling of gas

гелдің ~-ы / ~ *геля* gelation

гидраттардың ~-ы / ~ *гидратов* hydrate formation

жарықтардың ~-ы / ~ *трещин* cracking

желілердің ~-ы / ~ *жилы* veining

жиектеулердің (ығыстырып шығару алдында) ~-ы / ~ *оторочки (перед фронтом вытеснения)* banking

жылудың ~-ы / ~ *тепла* development of heat

камералардың ~-ы / ~ *камеры* chambering
 каналдардың (цементте) ~-ы / ~ *каналов (в цементе)* by-passing
 кен жыныстарының ~-ы / ~ *горных пород* formation of rocks
 кен шоғырының ~-ы / ~ *залежи* pool formation
 кеніштердің ~-ы / ~ *месторождений* deposit formation, formation of pools
 кеуектердің ~-ы / ~ *пустот* caving, cavitation
 клинкердің ~-ы / ~ *клинкера* clinkering
 көбіктердің ~-ы / ~ *пены* foaming
 көпіршіктердің ~-ы / ~ *пузырей* ebullition
 күмбездің ~-ы / ~ *свода* arching
 қабаттылықтың ~-ы / ~ *слоистости* jointing
 қақтардың ~-ы / ~ *накипи* fouling; scaling
 қашауда тығыздаманың ~-ы / ~ *сальника на долоте* balling-up of a bit
 құмды тығындардың ~-ы / ~ *песчаных пробок* sanding-up
 қыртыста каналдар немесе ағыстардың (ұңғыманы ұстап тұру бағанасының сыртындағы цементті ерітіндіде) ~-ы / ~ *каналов или протоков в пласте (в цементном растворе за обсадными трубами)* channeling
 майшыттың ~-ы / ~ *эмульсии* emulsification
 мөлтек майшыттың ~-ы / ~ *микрoэмульсии* formation of microemulsion
 мөлтек сызаттардың ~-ы / ~ *микротрещин* generation of microfractures
 мұнай білігінің (ығыстыру кезінде) ~-ы / ~ *нефтяного вала (при вытеснении)* oil banking
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* evolution of petroleum; oil formation, oil origin
 негізгі металлда жарықтардың ~-ы / ~ *трещин в основном металле* base-metal cracking
 ойпаттардың ~-ы / ~ *впадин* basining
 парафин шөгінділерінің (сыйымдылық ыдысында) ~-ы / ~ *отложений парафина (в емкостях)* paraffin accumulation; (құбырларда – *в трубах*) paraffin deposition
 сазды қабықшаның ~-ы / ~ *глинистой корки* cake formation, walling-up
 сазды тығыздаманың ~-ы / ~ *глинистого сальника* ball-up
 статикалық электрлендірудің ~-ы / ~ *статического электричества* building-up of static electricity
 су кедергісінің ~-ы / ~ *водного барьера* water blocking
 су конусындағы ұңғымада ~ / ~ *в скважине водяного конуса* coning
 суландыру конусының ~-ы / ~ *конуса обводнения* water coning
 тастандылардың ~-ы / ~ *сбросов* faulting
 темір арқан ілмектерінің ~-ы / ~ *петель каната* kinking
 толқындардың ~-ы / ~ *волн* wave generation
 тұнбалардың ~-ы / ~ *осадков* sedimentation
 тұтқыр көбікті қождың ~-ы / ~ *вязкого пенистого шлака* sponging
 ұңғыма қабырғаларында науалардың ~-ы / ~ *желобов в стенках скважины* key seating
 ұңғымада тығынның ~-ы / ~ *пробки в скважине* bridging of a well

ұлбірлердің ~ы / ~ *хлопьев* flocks formation, flocculation
үстіңгі бет үлдірлерінің ~ы / ~ *поверхностной пленки* skinning
шөгінділердің ~ы / ~ *отложенный* formation of deposits

ПАЙДАҒА АСЫРУ *утилизировать* salvage, recover, reclaim

ПАЙДАЛАНУ *ловить*:

бұрғылау құрал-сайманын ~ / ~ *бурильный инструмент* fish

ПАЙДАЛАНУ II (табиғат реурстарын) *эксплуатация* 1. (*природных ресурсов*) exploitation 2. (құрал-сайман, ғимараттар – *оборудования, сооруже- нии*) operation, running, working, use, usage 3. (жұмыс жағдайында ұстап тұру – *поддержание в рабочем состоянии*) maintenance

бұрғылау қондырғысын ~ / ~ *буровой установки* running the rig

гидрожетекті сорғысы бар ұңғыманы ~ / ~ *скважины гидроприводными насосами* bottom-hole hydraulic pumping

гидропакерлі лифттің көмегімен ұңғыманы ~ / ~ *скважины с помощью ги- дропакерного лифта* hydropacker plunger lift well operation

кенішті ~ ~ *месторождения* field exploitation

қоймаларды циклдік ~ *циклическая* ~ *хранилища* cyclic storage operation

құбыржелісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline maintenance

қысқа мерзімді ~ *кратковременная* ~ short-term service

өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ commercial operation

плунжер көтергішінің көмегімен ұңғыманы ~ / ~ *скважины с помощью плунжерного подъемника* free-piston pumping

сақтау қоймасын ~ / ~ *хранилища* storage operation

суландыруды қолдану арқылы кенішті ~ / ~ *месторождения с применени- ем заводнения* water flood operation

техникалық ~ *техническая* ~ operation

уақытша тоқтатылған ұңғыманы ~ *временно остановленная* ~ *скважины clo-sed-in well production*

ұзақ мерзімге ~ *продолжительная* ~ long-term service

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well operation

ұңғыманы ауа сығымдауымен (эрлифтпен бірге) ~ *компрессорная* ~ *сква- жины (с эрлифтом)* air-lift well operation; (*с газлифтом*) gas-lift well operation

ұңғыманы бұрқақты түрде ~ *фонтанная* ~ *скважины* flowing well operation

ұңғыманы бұрқақты түрде кезеңмен ~ *фонтанная периодическая* ~ *сква- жины* intermittent flowing well operation

ұңғыманы бұрқақты түрде үздіксіз ~ *фонтанная непрерывная* ~ *скважины* continuous flowing well operation

ұңғыманы газлифтті ~ *газлифтная* ~ *скважины* gas-lift well operation

ұңғыманы газлифтті ауа сығымдауынсыз ~ *газлифтная бескомпрессорная* ~ *скважины* natural pressure [straight] gas-lift well operation

ұңғыманы газлифтті үздіксіз ~ *газлифтная непрерывная* ~ *скважины* con- tinuous gas-lift well operation

ұңғыманы механикаландырылған түрде ~ *механизованная* ~ *скважины* artificial-lift well operation

ұңғыманы мінбесіз ~ *безвышечная* ~ *скважины* well operation without derrick
 ұңғыманы тереңнен соратын сорғымен ~ *глубинно-насосная* ~ *скважины* bottom-hole pumping
 ұңғыманы эрғазлифтті түрде ~ *эргазлифтная* ~ *скважины* air-gas-lift well operation
 үздіксіз ~ *непрерывная* ~ continuous operation
 штангалық сорғысы бар ұңғыманы ~ / ~ *скважины штанговыми насосами* (sucker) rod pumping
 электр жүк арту сорғысы бар ұңғыманы ~ / ~ *скважины электропогруженным насосом* submersible electric centrifugal pumping
ПАЙДАЛАНУШЫЛАР эксплуатационники operating staff
ПАЙДАЛЫ ӘСЕР отдача efficiency, kickback, output, useful effect, yield
 көмегі зор ~ *полезная* ~ actual output
 өнімді қыртыстың ~-і / ~ *продуктивного пласта* reservoir performance, productive capacity of pay
ПАЙДАЛЫ ҚАЗБАЛАРДЫ БАЙЫТУ ӘДІСІ гравитация gravitation
ПАКЕР (ТЫҒЫЗДАҒЫШ) пакер packer
 айдап құйылатын ~ *закачиваемый* ~ pump-down packer
 алынатын цементтеуші ~ *извлекаемый цементировочный* ~ removable cementer
 апатты ~ *аварийный* ~ emergency packer
 артқы жақтың ~-і / ~ *хвостовика* liner packer
 артқы жалғаманың ~-і / ~ *надставки хвостовика* liner tie-back packer
 артқы-ұңғыманы ұстап тұру бағанасы ілгішінің ~-і / ~ *подвески обсадной колонны-хвостовика* liner hanger packer
 аспалы ~ *подвесной* ~ hold-down [(hook) wall] packer
 аспалы алынатын ~ *подвесной извлекаемый* ~ hook (wall) packer
 босатылатын зәкірлі ~ *освобождающийся якорный* ~ screw casing anchor packer
 бұрама түріндегі ~ / ~ *винтового типа* screw packer
 бұрғыланатын ~ *разбуриваемый* ~ drillable packer
 бұрғыланатын тұрақты ~ *разбуриваемый стационарный* ~ drillable permanent packer
 бір бағаналы ~ *одноколонный* ~ single-string packer
 бір мәрте пайдаланылатын ~ / ~ *однократного пользования* single-set packer
 газды зәкірлі ~ *газовый якорный* ~ gas anchor packer
 гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic packer
 гидравликалық пайдаланатын ~ *гидравлический эксплуатационный* ~ hydraulic-set production packer
 гидромеханикалық ~ *гидромеханический* ~ mechanical-hydraulic packer
 гидростатикалық ~ *гидростатический* ~ hydrostatical set packer
 екі бағаналы ~ *двухколонный* ~ dual-string packer
 екі еселі ~ *двойной* ~ dual [twin] packer

екі жеңселі ~ *двухманжетный* ~ double-cup packer
 жадағай ~ *одинарный* ~ single(-end wall) packer
 жадағай түрде бекітілетін ~ / ~ *одинарной фиксации* single-grip packer
 жалғаманың ~-і / ~ *надставки* tie-back packer
 жеңселі ~ *манжетный* ~ cup packer
 жинақталған ~ / ~ *в сборе* packing assembly
 жиналмалы ~ *съёмный* ~ retrievable packer
 жоғарғы ~ *верхний* ~ top packer
 жоғары қарай қозғалуы тіркелетін ішкі бағананың ~-і / *внутриколонный* ~, *фиксируемый от движения вверх* hold-down hook-wall packer
 жұдырықшалы ұстағышы бар ~ / ~ *с кулачковыми захватами* cam-set packer
 кенді ұңғыма сүзгішінің ~-і / ~ *забойного фильтра* gravel pack packer
 кенді ұңғымадағы ~ *забойный* ~ bottom-hole packer
 кенді ұңғымадағы дискті ~ *дисковый* ~ *на забое скважины* disk bottom-hole packer
 кенді ұңғымадағы құрамдастырылған ~ *забойный комбинированный* ~ bottom wall-and-anchor packer
 кеңітін ~ *расширяющийся* ~ water [pressure] packer
 керіп тұратын ~ *натяжной* ~ tension packer
 конустық ~ *конический* ~ tapered [cone] packer
 көмекші ~ *вспомогательный* ~ auxiliary packer
 көп бағаналы ~ *многоколонный* ~ multistring packer
 көп қабатты ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / ~ *для заканчивания многостовых скважин* multiple completion [multiple string] packer
 көп сатылы цементтеуге арналған ~ / ~ *для многоступенчатого цементирования* multistage cementing packer
 қосарланған ~ *сдвоенный* ~ straddle [twin] packer
 қосарлы түрде бекітілетін ~ / ~ *двойной фиксации* double-drop packer
 құбырдан тыс ~ *затрубный* ~ external casing packer
 құбырдың ~-і / *трубный* ~ casing packer
 құрамдастырылған аспалы және зәкірлі ~ *комбинированный подвесной и якорный* ~ combination wall and anchor packer
 қыртыстарға термиялық ықпал ету кезінде пайдаланылатын ~ / ~ *используемый при термическом воздействии на пласты* thermal recovery packer
 қыртыстарды бытыратуларға арналған ~ / ~ *для разобцеия пластов* zone separation packer
 қыртысты өңдеуге арналған ~ / ~ *для обработки пласта* treat packer
 қысатын құрылғысы бар ~ / ~ *с зажимным устройством* collet-type packer
 лақтырып тасталатын түрдегі ~ / ~ *сбрасываемого типа* drop-type packer
 механикалық ~ *механический* ~ mechanical set packer
 механикалық бұрамалы ~ *механический винтовой* ~ screw packer
 мөрі бар ~ / ~ *с печатью* impression packer
 негізгі ~ *основной* ~ main drilling packer

оқпанды ~ *ствольный* ~ open-hole packer
оқпанды цементтейтін ~ *ствольный цементировочный* ~ open-hole squeeze packer
оқшаулағыш ~ *изоляционный* ~ isolation packer
өздігінен тығыздалатын ~ *самоуплотняющийся* ~ self-sealing packer
пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ production packer
пайдаланылатын гидравликалық ~ *эксплуатационный гидравлический* ~ hydraulic-set production packer
пайдаланылатын сығып толтырғыш ~ *эксплуатационный нагнетательный* ~ production injection packer
резиналы ~ *резиновый* ~ rubber packer
сақтандырғыш ~ *предохранительный* ~ emergency packer
сорғы қондырғысы бар ұңғымаға арналған ішкі бағананың ~-і / *внутриколонный* ~ для скважин с насосной установкой hook-wall pumping packer
сорғы ұңғымасына арналған аспалы ~ *подвесной* ~ для насосных скважин hook (wall) pumping packer
сорғыш-ауа сығымдағыш құбырға арналған ~ / ~ для насосно-компрессорных труб tubing packer
су асты ~-і / *подводный* ~ subsea packer постоянный ~ permanent packer сулануға арналған ~ / ~ для заводнения waterflood packer
сығымдауға арналған ~ / ~ для опрессовки pressure test packer
сығып толтыру ұңғымасына арналған аспалы ~ *подвесной* ~ для нагнетательных скважин (hook) wall flooding packer
сынау үстіндегі ~ *испытательный* ~ testing packer
темір арқанмен әрекетке келтірілетін механикалық ~ *механический* ~, *приводимый в действие канатом* wireline set packer
темір арқанмен түсірілетін ~ / ~ *спускаемый на канате* wireline packer
тереңнен соратын-сорғыш ~-і / *глубинно-насосный* ~ pumping packer
термотөзімді ~ *термостойкий* ~ thermal packer
тиянақ қалыпты ~ *баשמачный* ~ shoe packer
төменгі ~ *нижний* ~ bottom packer
төменгі ұңғыманы ұстап тұру бағанасының цементтейтін ~-і / *цементировочный* ~ *нижней обсадной колонны* shoe packer
тығыздаушы тиянақ қалыбы бар ~ / ~ с *уплотняющим башмаком* packer with expanding shoe
тісті ~ *зубчатый* ~ ratchet-type packer
ұңғыма салмағының әрекет етуімен орнатылатын механикалық ~ *механический* ~, *устанавливаемый под действием массы колонны* weight set packer
ұңғымаға арналған экірлі кенді ұңғыма ~-і / *якорный забойный* ~ для скважин anchor packer
ұңғымалық ~ *скважинный* ~ downhole packer
ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған экірлік түрдегі ~ / ~ *якорного типа для обсадных колонн* casing anchor packer
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-і / ~ *обсадной колонны* casing packer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының сыртқы ~і / *внешний ~ обсадной колонны* external casing packer
 ұсталып тұратын ұңғымаға арналған құбырдың ~і / ~ *трубный ~ для обсаженных скважин* wall-hook packer
 ұстап тұру құбыры жоқ ұңғымаға арналған ~ / ~ *для необсаженных трубами скважин* open hole packer
 үрлеу элементі бар артқы-ұңғыманы ұстап тұру бағанасы ілгішінің ~і / ~ *подвески обсадной колонны-хвостовика с надувным элементом* inflatable liner hanger packer
 үрмелі ~ *надувной ~ inflatable* [expanding] packer
 үрмелі конустық ~ *надувной конический ~ tapered* [cone] inflatable packer
 цементтейтін ~ *цементировочный ~ cementing* packer, ce-menter
 цилиндрлі ~ *цилиндрический ~ cup* packer
 шағын диаметрлі (сорғы немесе пайдалану бағаналарына арналған) ~ / ~ *малого диаметра (для насосной или эксплуатационной колонны)* pony packer
 шлипсті ~ *шлипсовый ~ slips* packer
 шлипсті тірегіші бар ~ / ~ *со шлипсовым упором* packer with slip stop
 ішкі бағананың ~і / *внутриколонный ~ hook-wall* packer
 ішкі бағананың бұрамалы ~і / *внутриколонный винтовой ~ screw-wall* packer
 ішкі бағананың дискті ~і / *внутриколонный дисковый ~ disk-wall* packer
ПАКЕР-ЗӘКІР *пакер-якорь* anchor packer
ПАКЕРЛЕУ *пакеровка* setting of packer
ПАКЕРСІЗ *беспакерный* packerless
ПАКЕР-ТҒЫҒЫН *пакер-пробка* plug packer
ПАКЕТ *пакет:*
 акциялар ~і / ~ *акций* share holdings
 акцияларды бақылау ~і / *контрольный ~ акций* controlling block of shares
 құбырлы ~ *трубный ~ tube* bank
 құжаттар ~і / ~ *документов* package of documents
ПАКЕТТЕУ *пакетирование* packaging
ПАЛАГОНИТ *палагонит* palagonite
ПАЛАТИНИТ *палатинит* palatinitite
ПАЛЕОАНДЕЗИТ *палеоандезит* paleoandesite
ПАЛЕОБИОЛОГИЯ *палеобиология* paleobiology
ПАЛЕОБИОХИМИЯ *палеобиохимия* paleobiochemistry
ПАЛЕОГЕОГРАФИЯ *палеогеография* paleogeography
ПАЛЕОГЕОЛОГИЯ *палеогеология* paleogeology
ПАЛЕОЗОЙ *палеозой геол.* Paleozoic (era)
ПАЛЕОЛИТ *палеолит геол.* Paleolithic
ПАЛЕОНТОЛОГИЯ *палеонтология* paleontology
ПАЛЕОСЕЙСМОГРАММА *палеосейсмограмма* paleoseismogram
ПАЛЕОТЕКТНИКАЛЫҚ *палеотектонический* paleotectonic
ПАЛЕТКА (МӨЛДІР ҚАҒАЗ) *палетка:*

барынша қисық зондылау (БҚЗ) ~-сы / ~ *максимальных кривых зондирования* (МКЗ) maximum departure curve
нүктелі ~ *точечная* ~ dot chart
теориялық қисық бүйір зондылау ~-сы / ~ *теоретических кривых бокового зондирования* lateral logging departure curve

ПАЛУБА палуба deck
дірілдеуік елеуіштің ~-сы / ~ *вибрационного сита* shale shaker deck
екінші (теңіз тұғыртасындағы) ~ *вторая* ~ (*морского основания*) cellar deck
жұмыс ~-сы / *рабочая* ~ working deck
жүк көтергіш ~ *несущая* ~ bearing deck
зәкірлі құрылғыға арналған ~ / ~ *для якорных устройств* anchoring deck
зәкірлік (жартылай суға батқан тұғыртастағы) ~ *якорная* ~ (*полупогруженого основания*) anchoring deck
интегралды ~ *интегральная* ~ integrated deck
манифольдтың ~-сы / ~ *манифольда* manifold deck
негізгі (теңіз тұғыртасындағы) ~ *основная* ~ (*морского основания*) main deck
спайдерлік ~ *спайдерная* ~ spider deck
тайғанақ емес ~ *нескользкая* ~ non-slip deck
төртінші (теңіз тұғыртасындағы) ~ *четвертая* – (*морского основания*) sub-cellar deck B
тікұшақ ~-сы / *вертолетная* ~ helideck, helistop, heliport, helicopter platform
үшінші (теңіз тұғыртасындағы) ~ *третья* ~ (*морского основания*) sub-cellar deck A
шахта үстіндегі ~ *надшахтная* ~ cellar deck
штуцерлі манифольдтың ~-сы / ~ *штуцерного манифольда* choke manifold deck

ПАНЕЛЬ (БАСҚАРУ ТАҚТАСЫ) панель panel, board
алыстан басқару ~-і / ~ *дистанционного управления* remote-control panel
ауыстырып қосу ~-і / ~ *переключения* switching board, switching panel
бақылап-өлшеу приборларының ~-і / ~ *контрольно-измерительных приборов* instrument panel
басқару ~-і / ~ *управления* control panel
басқарудың негізгі ~-і / *главная* ~ *управления* master [main] control panel
басқарудың түймелі ~-і / *кнопочная* ~ *управления* push-button control panel
бұрғылау ерітіндісінің құрамын бақылау ~-і / ~ *контроля свойств бурового раствора* drilling mud central
бұрғылау параметрлерін бақылау ~-і / ~ *контроля параметров бурения* drill central
дабылдық ~ *сигнальная* ~ signal panel
диспетчердің ~-і / ~ *диспетчера* dispatcher's panel, dispatcher's supervision board
зәкір шынжырларының тартылуын бақылау ~-і / ~ *контроля натяжения якорных цепей* anchor tension central

каротажды ~ *каротажная* ~ logging panel
күюды баскаруу ~-і / ~ *управления наливом* control panel of filling
мәліметтерді индикациялау ~-і / ~ *индикации данных* data display panel
мінбенің ~-і / ~ *вышки* panel of derrick

өлшем жасау ~-і / *измерительная* ~ measuring panel
тереңдік ~-і / ~ *глубин* depth-indicating [depth-measuring] panel

ПАРАБАРЫС *парапроцесс* para-proces

ПАРАБИТУМИНОЗДЫ *парабитуминозный* parabituminous

ПАРАГЕОСИНКЛИНАЛДЫ *парагеосинклиналь* parageosyncline

ПАРАДАМИТ *парадамит* paradamite

ПАРАДИОРИТ *парадиорит* paradiorite

ПАРАДОКСИТ *парадоксит* paradoxite

ПАРАКВАРЦИТ *паракварцит* paraquartzite

ПАРАКЛАЗА *параклаза* paraclase

ПАРАКРИСТАЛЛДЫ *паракристаллический* paracrystalline

ПАРАҚЫРТЫС *парапороды* para-rocks

ПАРАЛИАГЕОСИНКЛИНАЛДЫ *парадиагеосинклиналь*

paraliageosyncline

ПАРАЛЛЕЛДЕУ *параллелизация:*

қыртыстарды ~ / ~ *пластов* identification of strata

ПАРАЛЛЕЛДІ *параллельно* parallel to (or with)

біріктірілген ~ *соединенный* ~ paralleled

жүруші ~ *идуший* ~ concurrent

ПАРАЛЛЕЛДІ-БІРІЗДІЛІКПЕН *параллельно-последовательно* in

parallel-series

ПАРАЛЛЕЛДІЛІК *параллельность* parallelism

ПАРАЛЛЕЛЬ *параллель* parallel

бағыттаушы ~ *направляющая* ~ slide

геодезиялық ~ *геодезическая* ~ geodetic parallel

жанасуу ~-і / ~ *касания* parallel of tangency

жер ~-і / *земная* ~ parallel of latitude

стандартты ~ *стандартная* ~ standard parallel

ПАРАМАГНЕТИЗМ *парамагнетизм* paramagnetism

ПАРАМЕТР *параметр* characteristic, parameter, variable

ағыстың ~-і / ~ *потока* flow parameter

анықтаушы ~ *определяющий* ~ diagnostic variable

ауыспалы ~ *переменный* ~ variable

бөлу ~-і / ~ *распределения* distribution parameter

будың ~-і / ~ *пара* steam condition

бұрғылау ерітіндісін жуу ~-і / ~ *промывки буровым раствором* mud system

parameter

бұрғылау ерітіндісінің ~-лері / ~ы *бурового раствора* drilling mud characteristics

бұрғылау ерітіндісінің құрамы мен жуу режимінің ~-лері / ~ы *режима про-*

мывкы и свойств бурового раствора mud system parameters

бұрғылау режимінің $\sim i$ / $\sim$ режима бурения drilling operating variable, drilling parameter

бұрғылау режимінің шекті $\sim$ -лері / $\sim$ предельные $\sim$ ы режима бурения critical drilling parameters

газды динамикалық $\sim$ газодинамический $\sim$ gas dynamic property

газдың $\sim$ -лері / $\sim$ газовые $\sim$ ы gas standards

геометриялық $\sim$ геометрический $\sim$ geometrical parameter

есепті $\sim$ расчетный $\sim$ design variable, rated parameter

жұмыс $\sim$ -лері / рабочие $\sim$ ы operating parameters

кристаллды торкөз $\sim i$ / $\sim$ кристаллической решетки lattice constant

күйдің $\sim i$ / $\sim$ состояния state variable

қарсыласу $\sim i$ / $\sim$ сопротивления parameter of resistance

қыртысты метриялық $\sim$ пластометрический $\sim$ plastometric parameter

қыртыстың $\sim$ -лері / $\sim$ ы пласта reservoir characteristics

қыртыстың $\sim i$ / $\sim$ пористого пласта formation porosity factor

қыртыстың гидро динамикалық $\sim$ -лері / $\sim$ гидродинамические $\sim$ ы пласта hydrodynamic reservoir characteristics

мұнайдың басы артық қорын есептеуге арналған $\sim$ -лер / $\sim$ ы для подсчета запасов нефти characteristics for estimating oil in place

оңтайландырылған $\sim$ оптимизируемый $\sim$ objective variable

өндіру $\sim i$ / $\sim$ добычи production parameter

реттелетін $\sim$ регулируемый $\sim$ controlled variable

рефракция $\sim i$ / $\sim$ рефракции refraction parameter

стохастикалық $\sim$ стохастический $\sim$ stochastic parameter

талап етілуге сәйкес келмейтін $\sim$ -лер / $\sim$ ы, не соответствующие требуемым ill-conditioned parameters

термиялық $\sim$ термический $\sim$ thermal property

термодинамкалық $\sim$ термодинамический $\sim$ thermodynamic parameter

тұрақтандырылған $\sim$ стабилизированные $\sim$ ы steady-state conditions

ПАРАМЕТРИКА параметрика parametrics

ПАРАСЕПИОЛИТ парасеполиит parasepiolite

ПАРАСИТ парасит parasite

ПАРАСТИХА парастиха parastichy

ПАРАТАҚТАТАС парасланец paraschist

ПАРАТЕКТНИКАЛЫҚ паратектонический paratectonic

ПАРАФИН парафин paraffin (wax), wax

аморфты $\sim$ аморфный $\sim$ amorphous paraffin, noncrystalline wax

ашық ұласпалы $\sim$ / $\sim$ с открытой цепью open-chain paraffin

балауыз тәрізді $\sim$ воскообразный $\sim$ wax-like paraffin

борланған $\sim$ борированный $\sim$ borated paraffin

еритін $\sim$ растворимый $\sim$ dissolving paraffin

илікпелі $\sim$ пластичный $\sim$ plastic paraffin

инертті $\sim$ инертный $\sim$ nonreactive paraffin

кристаллданған ~ *кристаллизованный* ~ crystalline wax
қатты ~ *твердый* ~ hard [paraffin] wax
мөлтек кристаллданған ~ *микрористаллический* ~ microcrystalline wax
мұнайлы ~ *нефтяной* ~ petroleum paraffin
сұйық ~ *жидкий* ~ fluid paraffin

техникалық ~ *технический* ~ commercial paraffin, commercial wax

түпке арналған ~ *донные* ~ы tank bottom waxes

шикі ~ *сырой* ~ crude paraffin

ПАРАФИН ТӘРІЗДІ ЕМЕС *непарафинистый* nonparaffinaceous

ПАРАФИНДЕЛГЕН *парафинированный* paraffined, waxed with paraffin

ПАРАФИНДЕУ I *парафинирование* paraffining

кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна* core paraffining

ПАРАФИНДЕУ II *парафинировать* paraffin

ПАРАФИНДІ *парафинистый* paraffinaceous

ПАРАФИНДІ БӨЛГІШ *парафиноотделитель* wax separator

ПАРАФОРМАЛЬДЕГИД *параформальдегид* parafonnaldehyde

ПАРЕДРИТ *паядрит* paredrite

ПАРИТЕТ (ТЕПЕ-ТЕҢДІК) *паритет* эк. parity

айырбасталатын ~ *обменный* ~ exchange parity

валюталық ~ *валютный* ~ parity of currency

интервалюталық ~ *интервалютный* ~ parity of exchange

қатты ~ *твердый* ~ fixed parity

сырғымалы ~ *скользящий* ~ sliding parity

ПАРК *парк*:

әрекет ететін бұрғылау қондырғыларының ~-і / ~ *действующих буровых установок* active rigs

кәсіпшілік тауарлық ~ *промысловый товарный* ~ field tank farm, field gate battery

қызмет көрсету ~-і / ~ *обслуживания* service park

мұнай сыйымдылық ыдыстарының ~-і / ~ *нефтяных резервуаров* oil tank farm

негізгі бензинді сыйымдылық ыдысының ~-і / *основной бензиновый резервуарный* ~ petrol tank farm

сыйымдылық ыдыстар ~-і / ~ *резервуарный* ~ tank battery, tank farm

ПАРНАЛИТ *парналит* parnallite

ПАРОНИТ *паронит* paronite

көрікпен қамтылған ~ *вулканизированный* ~ cured paronite

қышқылға төзімді ~ *кислотостойкий* ~ acid-proof paronite

ПАРОТЕРМА *паротерма* steam jet

ПАРЦИАЛДЫ *парциальный* partial, fractional

ПАСКАЛЬ *паскаль* pascal, Pa

ПАТЕНТ *патент* patent

әрекет ететін ~ *действующий* ~ patent in force

жетілдіруге берілетін ~ / ~ *на усовершенствование* patent for improvement

өнер табысқа берілетін ~ / ~ на изобретение patent for an invention
өнеркәсіптік үлгіге берілетін ~ / ~ на промышленный образец patent for a design

ПАТЕНТ ИЕЛЕНУШІ патентовладелец patent holder

ПАТРОН (ІШІ ҚУЫС ТЕТІК) патрон 1. cartridge 2. (зажимной) chuck

айналып тұратын ~ *вращающийся* ~ rotating chuck

ауыспалы ~ *переходный* ~ doctor

әскери ~ *боевой* ~ priming cartridge

жарылыс туғызатын ~ *взрывной* ~ blasting cartridge

жетекші ~ *ведущий* ~ driving chuck

жылдам ауысатын ~ *быстросменный* ~ quick-change chuck

интіректі ~ *рычажный* ~ level-operated chuck

кабелді ~ *кабельный* ~ cable connector

қысатын ~ *зажимной* ~ collet, chuck

оксиликвитті ~ *оксиликвитный* ~ liquid-oxygen cartridge

өздігінен орталықтанатын ~ *самоцентрирующий* ~ self-centering chuck

пневматикалық ~ *пневматический* ~ air chuck

цангалық ~ *цанговый* ~ collet chuck

ПЕГАНИТ пеганит peganite

ПЕГМАТИТ пегматит pegmatite

ПЕК (ҚОЮ, ТЕЗ ҚАТАҒЫН ЗАТТЕК) пек pitch

асфальтқа арналған ~ *асфальтовый* ~ tar pitch

жартылай қатты қарасағыздан алынатын ~ *полутвердый битумный* ~ medium-soft pitch

жұмсақ қарасағыздан алынатын ~ *мягкий битумный* ~ soft pitch

қарасағыздан алынатын ~ *битумный* ~ pitch

қатты қарасағыздан алынатын ~ *твердый битумный* ~ hard [residual] pitch

қоңыр көмірден алынатын ~ *буроугольный* ~ lignite-tar pitch

мұнайдан алынатын ~ *нефтяной* ~ petroleum pitch

тас көмірден алынатын ~ *каменноугольный* ~ coal-tar pitch

ПЕКТОЛИТ пектолит pectolite

ПЕЛАГИТ пелагит pelagite, halobolite

ПЕЛЕНГ (НАҒЫЗ) пеленг (истинный) true bearing pelite pelite

диатомды ~ *диатомовый* ~ diatomite

сазды ~ *глинистый* ~ argillaceous pelite

сазды-кварцты ~ *глинисто-кварцевый* ~ argillaceous quartz pelite

ПЕЛИТИЗАЦИЯ пелитизация pELITIZATION

ПЕЛИТОАЛЕВРИТ пелитоалеврит alevropelite пелитовый pelitic, lutaceous

ПЕЛИТОИД пелитоид pelitoid

ПЕЛИТОЛИТ пелитолит lutite, lutaceous clay

ПЕЛИТОМОРФТЫ пелитоморфный pelitomorph

ПЕЛЛИТ пеллит pellite

ПЕЛЛОДИТ пеллодит pelloidite

ПЕМВИТИД *пемвитид* pemwithite
ПЕМЗА *пемза* pumice
ПЕМЗО ТҮРІНДЕ *пемзовидный* pumiceous
ПЕНВИТИТ *пенвитит* penwithite
ПЕНЕПЛЕН *пенеплен* peneplain
ашылған ~ *вскрытый* ~ stripped peneplain
бөлшектелген ~ *расчлененный* ~ dissected peneplain
көмілген ~ *погребенный* ~ buried peneplain
қиылған ~ *усеченный* ~ truncated peneplain
ПЕНЕСЕЙСМИКАЛЫҚ *пенесейсмический* peneseismic
ПЕНЕТРАЦИЯ *пенетрация* penetration
ПЕНЕТРОМЕТР *пенетрометр* penetrometer
гидравликалық ~ *гидравлический* ~ wash point penetrometer
конустық ~ *конусный* ~ cone penetrometer
қоюландырылған майлағыштарға арналған ~ / ~ *для консистентных смазок* grease penetrometer
пластиналық ~ *пластинчатый* ~ strip penetrometer
сатылы ~ *ступенчатый* ~ step penetrometer
ПЕНЕТРОМЕТРИЯ *пенетрометрия* penetrometry
ПЕНКА (ОТҚА ТӨЗІМДІ КЕУЕКТІ МИНЕРАЛ) *пенка* scum, skimmings
ПЕННАНТИТ *пеннантит* pennantite
ПЕНОПЛАСТ *пенопласт* foamed plastics
қатты ~ *жесткий* ~ rigid foamed plastics
ПЕНРОЗЕИТ *пенрозеит* penroseite
ПЕНТИЛЕН *пентилен* pentylene
ПЕНТЛАНДИТ *пентландит* pentlandite
ПЕНТО ӨЛШЕУШТІ *пентомерный* pentomeric
ПЕНТОМЕРОИДТЫ *пентомероидный* pentomeroid
ПЕНФИЛЬДИТ *пенфильдит* penfieldite
ПЕПЕРИН *пеперин* reperine
ПЕПЕРИТ *пеперит* reperite
ПЕПЛОЛИТ *пеплолит* replolite
ПЕПТИД *пептид* peptide
ПЕПТИЗАТОР *пептизатор* flocculent, peptizing agent
ПЕПТИЗАЦИЯ *пептизация* peptization
ПЕРАЦИДИТ *перацидит* peracidite
ПЕРБИТУМИНОЗДЫ *пербитуминозный* perbituminous
ПЕРЕКЛИНАЛДЫ *переклиальный* periclinal
ПЕРИКЛАЗ *периклаз* periclaste
ПЕРИМЕТР *периметр*:
арнаның малынған ~-і / *смоченный* ~ *канала* wetted perimeter of conduit
ПЕРКА *перка* flat bit, flat drill
ПЕРЛИТ *перлит* perlite
домбыққан ~ *вспученный* ~ expanded perlite

пластина түріндегі ~ *пластинчатый* ~ lamellar pearlite
 түйірлі ~ *зернистый* ~ granular pearlite
ПЕРЛИТОЦЕМЕНТ *перлитоцемент* pearlite cement
ПЕРФОРАТОР *перфоратор* gun, perforator
 алынатын жолақты сырт қабы бар кумулятивті ~ *кумулятивный* ~ с извлекаемым полосовым корпусом retrievable strip jet gun [perforator]
 алынатын сырт қабы бар кумулятивті ~ *кумулятивный* ~ с извлекаемым корпусом retrievable jet gun [perforator]
 ататын ~ *стреляющий* ~ gun perforator
 бағаналы ~ *колонковый* ~ drifter
 бұзылатын сырт қабы бар кумулятивті ~ *кумулятивный* ~ с разрушаемым корпусом expendable jet gun [perforator]
 бір камералы ~ *однокамерный* ~ one-shot gun [perforator]
 бір мәрте пайдаланылатын кумулятивті сырт қабы бар ~ *кумулятивный корпусной* ~ *однократного использования* hollow-carrier single-action jet gun [perforator]
 гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydroperforator
 ГОСТ ішінде түсірілетін кумулятивті ~ *кумулятивный* ~, *спускаемый внутри ГОСТ* tubing type jet perforating gun, through-tubing perforator
 кабелмен түсірілетін ~ *спускаемый на кабеле* ~ wireline gun [perforator]
 көп оқпанды ~ *многоствольный* ~ multibarrel gun [perforator]
 кумулятивті ~ *кумулятивный* ~ jet [shaped-charge] gun, jet perforator
 кумулятивті ашылатын ~ *кумулятивный раскрывающийся* ~ swing jet gun [perforator]
 кумулятивті капсулалы алынатын ~ *кумулятивный капсульный неизвлекаемый* ~ expendable capsule jet gun, jet perforator
 кумулятивті сырт қабы бар ~ *кумулятивный корпусной* ~ hollow-carrier jet-type gun [perforator]
 кумулятивті шынылы ~ *кумулятивный стеклянный* ~ glass jet gun [perforator]
 кіші диаметрлі бағанаға арналған ~ / ~ для колонн малого диаметра slim-hole gun
 қарымы шағын ~ *малогобаритный* ~ small-diameter gun [perforator]
 құммен атқылайтын ~ *пескоструйный* ~ abrasive jet gun [perforator]
 механикалық ~ *механический* ~ mechanical perforator
 оқталған ~ *заряженный* ~ charged gun [perforator]
 оқталмаған ~ *незаряженный* ~ uncharged gun [perforator]
 оқты ~ *пулевой* ~ bullet perforator [gun]
 оқты қысқа оқпанды ~ *пулевой короткоствольный* ~ short-barrel gun perforator
 оқты сайланбалы ~ *пулевой избирательный* ~ selective gun perforator
 оқты үлкен калиберлі ~ *пулевой крупнокалиберный* ~ heavy-caliber bullet gun [perforator]
 пневматикалық ~ *пневматический* ~ air drill

пісскеті айналып тұратын ~ *сверильный вращательный* ~ auger drill
соққылы ~ *ударный* ~ percussion perforator
сорғы-ауа сығымдағыш құбырлармен түсірілетін ~ *спускаемый на насо-сно-компрессорных трубах* ~ tubing pipe gun
сырт қабы жоқ ~ *бескорпусный* ~ capsule-type gun [perforator]
сырт қабы жоқ кумулятивті ~ *кумулятивный бескорпусный* ~ capsule-type jet gun [perforator]
таспалы ~ *ленточный* ~ strip gun [perforator]
торпедылы ~ *торпедный* ~ projectile gun perforator
ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ *для обсадных колонн casing gun*

ПЕРФОРАЦИЯЛАР *перфорации*:

бекітіліп қалған ~ *закупоренные* ~ plugged perforations
ұңғыманы ұстап тұру құбырларындағы ~ / ~ *в обсадных трубах casing perforations*

ПЕРФОРАЦИЯЛАУ *перфорирование* perforating, shooting

бағытталған ~ *направленное* ~ directional perforating
гамма-каротаж мәліметтері бойынша ~ / ~ *по данным гамма-каротажа gamma-ray perforating*

гидро құммен атқылау арқылы ~ *гидропескоструйное* ~ hydraulic jet perforating, hydraulic abrasive jetting

кумулятивті ~ *кумулятивное* ~ jet (type) perforating

қайталама ~ *повторное* ~ re-perforating

қырғыстан төменгі кенді ұңғыма қысымы кезіндегі ~ / ~ *при забойном давлении ниже пластового underbalanced perforating*

қысымның әсер етуімен ~ / ~ *под давлением perforating under pressure*

НКТ арқылы ~ / ~ *через НКТ through-tubing perforating*

оқпен ~ *пулевое* ~ gun [bullet] perforating

сәтсіз ~ *неудачное* ~ flush perforating

ұңғыманы ~ / ~ *скважины well perforating, well shooting*

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны casing perforating*

іріктелген түрде ~ *избирательное* ~ selective perforating, selective shooting

ПЕТРОГРАФИЯ *петрография* petrography

ПЕТРОГРАФИЯЛЫҚ *петрографический* petrographic

ПЕТРОЛАТУМ *петролатум* petrolatum, petroleum jelly

ПЕТРОЛОГИЯ *петрология* petrology

ПЕШ *печь* furnace

кептіру ~-і / *сушильная* ~ desiccator

үңгір ~ / ~ *пещера cavern*

ПИКНОМЕТР *пикнометр* pycnometer

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ subsurface pycnometer

ПИРИТ *пирит* pyrite

ПИРОГЕНДІ *пирогенный* igneous

ПИРОФОСФАТ *пирофосфат* pyrophosphate

натрийдің қышқыл ~-ы / *кислый* ~ *натрия* sodium acid pyrophosphate
ПИРС (жағадан суға қарай сұғындыра салынған құрылғы) *пирс* pier
жүк ~-і / *грузовой* ~ cargo pier
жүк артатын қалқымалы ~ *погрузочный плавучий* ~ dolphin loading pier
мұнай ~-і / *нефтяной* ~ oil jetty
ПЛАНШЕТ *планишет*:
топографиялық ~ *топографический* ~ topographic sheet
ПЛАСТИНКА *пластинка*:
диафрагманы барабанға бекітуге арналған серіппелі ~ *пружинная* ~ для за-
крепления диафрагмы на барабане indicator clip
қашаудағы немесе тіс қаптамадағы ~ / ~ в долоте или коронке bit slug
ПЛАСТИФИКАТОР *пластификатор* plasticizing agent, softener
ПЛАСТМАССА *пластмасса* plastic (material)
ПЛАТФОРМА *платформа* platform
автономиялы тұрақты ~ *автономная стационарная* ~ self-contained fixed
platform
ағаш діңгектерге орнатылған теңіз ~-сы / ~ *морская* ~ на деревянных сваях
timber platform
АНДОК ~-сы / ~ *АНДОК* ANDOC platform
артық қалқымалылығы бар ~ / ~ с избыточной плавучестью compliant plat-
form
артық қалқымалылығы бар жартылай жүк тиейтін ~ *полупогружная* ~ с из-
быточной плавучестью tension leg semi-submersible platform
болат діңгекті ~ *стальная свайная* ~ piled steel platform
болат тіреуіш шығыры бар тұрақты бұрғылау ~-сы / *буровая стационарная*
~ со стальным опорным блоком steel-jacked rigid platform rig
бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ drilling platform
бұрғылау бетонды пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-сы / *буровая бе-*
тонная гравитационная ~ concrete gravity platform rig
бір бағаналы жартылай батырылған бұрғылау ~-сы / *буровая полупогруж-*
ная одноколонная ~ single-column semi-submersible drilling vessel
бір тіреуіште тұрған тұрақты теңіз ~-сы / *стационарная морская* ~ на од-
ной опоре monopod
діңгекті негіздегі үш бағаналы болат ~ *трехколонная стальная* ~ на свай-
ном основании three-column steel pile platform on pile foundation
жағалаудағы ~ *береговая* ~ offshore bench
жартылай батырылған бұрғылау ~-сы / *буровая полупогружная* ~ semi-
submersible drilling platform
жүк машинасының ~-сы / ~ *грузовика* bed of the truck
зерттеушілік ~ *исследовательская* ~ research platform
кессонды түрдегі бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ кессонного типа caisson-type
platform rig
көлбеу ~ *наклонная* ~ sloping platform
қалқымалы мұнара тіреуіші бар бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ с плавучей ба-

шенной опорой semi-submersible drilling platform
 құрылықтық ~ континентальная ~ геол. shelf
 құрылыс ~-сы / строительная ~ construction platform
 модульдік ~ модульная ~ modular platform
 мұнай өндіруге арналған теңіздегі тұрақты ~ / морская стационарная ~ для добычи нефти fixed offshore platform
 мұнара түріндегі қалқымалы теңіздегі бұрғылау ~-сы / буровая морская плавучая ~ башенного типа buoyant tower offshore platform
 мінбенің ~-сы / ~ вышки derrick platform
 өздігінен көтерілетін көлбеу ~ самоподъемная наклонная ~ tilt-up jack-up platform
 өзі көтерілетін ~ самоподнимающаяся ~ self-elevating [jack-up] platform
 өзі қондырылатын ~ самоустанавливающаяся ~ self-setting platform
 пайдаланылатын ~ эксплуатационная ~ production platform
 пайдаланылатын бұтақты ~ эксплуатационная кустовая ~ multiple well platform
 пайдаланылатын жартылай батырылған ~ эксплуатационная полупогруженная ~ semi-submersible production platform
 созылған тіреуіштері бар ~ / ~ с растянутыми опорами tension-leg platform
 су асты сақтау қоймасы бар ~ / ~ с подводным хранилищем subtank platform
 су түбіне тіреліп тұрған теңіздегі бұрғылау ~-сы / буровая морская ~, опирающаяся на дно bottom-supported offshore platform
 таңып қоятын ~ привязная ~ tethered platform
 тартылып тұрған бұрғылау мұнарасының ~-сы / буровая башенная ~ на оттяжках guyed-tower platform rig
 темір бетонды мұзға төзімді бұрғылау ~-сы / железобетонная ледостойкая буровая ~ reinforced concrete island drilling structure
 тендерлік (көмекші) ~ тендерная (вспомогательная) ~ tender platform
 тендермен қызмет көрсетілетін бұрғылау ~-сы / буровая ~, обслуживаемая тендером tender drilling platform
 теңіз зерттеушілік ~-сы / морская исследовательская ~ marine research platform
 теңіз түбіне топсамен бекітілген жүк тиейтін ~ погрузочная ~, шарнирно закрепленная на дне articulated loading platform
 теңіз ұңғымаларын газ лифті пайдалануға арналған ~ / ~ для газлифтной эксплуатации морских скважин rumpdown platform
 теңіздегі бұрғылау ~-сы / буровая морская ~ offshore drilling platform
 теңіздегі өздігінен көтерілетін ~ / ~ морская самоподъемная ~ marine jack-up platform
 теңіздегі тұрақты ~ / морская стационарная ~ permanent offshore platform
 терең судағы теңіз ~-сы / глубоководная морская ~ deep-water offshore platform

тұрақты ~ *стационарная* ~ fixed [rigid] platform
тұрғын жайлары бар ~ / ~ *с жилыми помещениями* living quarters platform
тұрғын жайлары бар теңіз ~-сы / *морская* ~ *с жилыми помещениями* accommodation platform
тіреуіш тақтасы бар ~ / ~ *с опорной плитой* mat supported platform
тіреуіш-кондукторлары бар теңіздегі бұрғылау ~-сы / *буровая морская* ~ *с опорами-кондукторами* drill-through-the-leg platform
үш бағаналы болаттан жасалған пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-сы / *трехколонная стальная гравитационная* ~ three-column steel gravity-based platform

ПЛАТФОРМА-ГИБРИД *платформа-гибрид* hybrid platform

ПЛАТФОРМА-КЕНІШ ТЕРМИНАЛЫ *платформа-терминал место-рождения* field terminal platform

ПЛАТФОРМА-СЕРІК *платформа-спутник* satellite platform

ПЛАТФОРМА ІШЛІК *внутриплатформенный* intraplatplatform

ПЛИОЦЕН *плиоцен геол.* Pliocene

ПЛУНЖЕР *плунжер* ram; plunger

гидравликалық домкрат ~-і / ~ *гидравлического домкрата* hydraulic ram

сорғының ~-і / ~ *насоса* pump plunger

ПЛУТОНДЫҚ (18 ғ. басындағы таужыныстарына қатысты ілім) *плутонический* deep-seated

ПНЕВМАТИКАЛЫҚ *пневматический* air-driven, air-actuated, air-operated, air-powered, pneumatic

ПНЕВМО БАСҚАРУ *пневмоуправление* pneumatic [air] control

ПНЕВМО ҚАБЫҚША *пневооболочка* bag

көтерілу ~-сы / *подъемная* ~ lift bag

ПНЕВМО ПЕРФОРАТОР *пневмоперфоратор* buster

ПНЕВМО СОҚҚЫЛАҒЫШ *пневоударник* air hammer

ПОГОН *погон хим.* cut, distillate

ПОЛИАКРИЛАМИД *полиакриламид* polyacrylamide

ПОЛИАКРИЛАТ *полиакрилат* polyacrylate

ПОЛИГОН *полигон:*

сынақ ~-ы / *испытательный* ~ proving ground

ПОЛИМЕР *полимер* polymer

акрилді ~ *акриловый* ~ acrylic polymer

жоғары молекулалық ~ *высокомолекулярный* ~ high (molecular weight) polymer

сумен еритін ~ *водорастворимый* ~ water soluble polymer

ПОЛИМЕРЛЕНУ *полимеризация* polymerization

ПОЛИМЕР-ЦЕМЕНТ *полимер-цемент* polymer cement

ПОЛИМОРФИЗМ *полиморфизм* polymorphism

ПОЛИПАСТ *полиспаст* tackle, polyspast pulley block

көтеретін ~ *подъемный* ~ hoisting tackle

ПОЛИСТИРОЛ *полистирол* polystyrene

ПОЛИФОСФАТ *полифосфат* polyphosphate

ПОЛЯРЛАНУ *поляризация*:

көлемді ~ *объемная* ~ space-charge polarization

магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic polarization

өздігінен жүзеге асатын ~ *самопроизвольная* ~ self-potential polarization

ПОНТОН *понтон* pontoon

сыйымдылық ыдысы сырт қабының ~-ы / *корпусной* ~ *резервуара* hull-recessed tank pontoon

сыйымдылық ыдысының қалқымалы ~-ы / *плавающий* ~ *резервуара* floating tank pontoon

тіреуіш ~-ы / ~ *опоры* spud can

ПОРТЛАНД ЦЕМЕНТ *портландцемент* portland cement

тығындаушы ~ *тампонажный* ~ oil-well portland cement

ПОРТ ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҒЫ / *портовое оборудование* port facilities, port equipment

ПОТЕНЦИОМЕТР *потенциометр* potentiometer

ПРЕВЕНТОР *превентор* preventer

«Шеффер» фирмасының ~-ы / ~ *фирмы «Шеффер»* Shaffer cellar control gate

айналып тұратын ішпегі бар ~ / ~ *с вращающимся вкладышем* revolving blowout preventer

бұранда кескіш түріндегі ~ / ~ *плашечного типа* ram-type preventer

гидравликалық жетегі бар ~ / ~ *с гидравлическим приводом* hydraulic blowout preventer

гидравликалық тығыздау жүйесі бар ~ / ~ *с гидравлической системой уплотнения* pressure packed-type blowout preventer

екі кешенді бұранда кескіші бар ~ / ~ *с двумя комплектами плашек* double-ram type preventer

жетекші құбыр астындағы бұранда кескіші бар ~ / ~ *с плашками под ведущую трубу* kelly packer

кесетін бұранда кескіші бар ~ / ~ *со срезающими плашками* shear ram preventer

көмекші жібитін темір арқанға арналған ~ / ~ *для вспомогательного талевого каната* wireline preventer

саңылаусыз ысырмасы бар ~ / ~ *с глухой задвижкой* blind ram

тығыздама түріндегі ~ / ~ *сальникового типа* stuffing box-type blowout preventer

үш бұранда кескіш түріндегі ~ / ~ *трехплашечного типа* blowout preventer of three stage packer-type

ПРИНЦИП *принцип* principle

әрекет ету ~-і / ~ *действия* operating principle

жел мен толқынның (теңізде жүзетін платформаны құрастыру кезінде) қуатын өшіру ~-і / ~ *гашения энергии ветра и волн (при конструировании морских плавучих платформ)* cancellation concept

керілген бағана (теңіз платформаларын есептеу кезінде пайдаланылады)
~і / ~ *растянутой колонны (используется при расчете морских платформ)*
tension leg principle

керілген тіреуіштері бар қалқымалы платформаларды жасау ~і / ~ *создания плавучих платформ с растянутыми опорами* tension leg principle

өлшеу ~і / ~ *измерения* principle of measurement

ПРОВИНЦИЯ *провинция* province

газы мен мұнайы бар ~ *газонефтяная* ~ oil-and-gas province

геологиялық ~ *геологическая* ~ geological province

геохимиялық ~ *геохимическая* ~ geochemical province

мұнайы бар ~ *нефтеносная* ~ oil [petroliferous] province

ПРОГАР *прогар* burnout

ПРОПАН *пропан* propane

ПРОРАБ *прораб* foreman

ПУЛЬТ (ӨНДІРІС ЖҰМЫСЫН БАСҚАРУ ТЕТІГІ) *пульт* board, desk, panel

алып кететін құрылғыны басқару ~і / ~ *управления отводным устройством* di-verter panel

басқару ~і / ~ *управления* control console, control desk

бұрғылайтын күзет орнындағы басқару ~і / ~ *управления на посту буровицика* drill-central console

бұрғылаушының ~і / ~ *буровицика* driller's panel

бұру механизмін басқару ~і / ~ *управления поворотным механизмом* pan tilt control unit

лақтыруға қарсы құрылғыны басқару ~і / ~ *управления противовыбросовым оборудованием ВОР* control panel

су бөлетін бағананың тарту құрылғысын басқару ~і / ~ *управления на тяжном устройством водоотделяющей колонны* riser tensioner control panel

бұрғылау мұнарасын қолмен басқаратын апаттық ~ *аварийный* ~ *ручного управления буровой* emergency shutdown system

көмекші алыстан басқаратын ~ *вспомогательный дистанционный* ~ *управления* auxiliary remote control panel

телевизиялық қондырғыны басқару ~і / ~ *управления телевизионной установкой* TV monitor

түсіруді басқару ~і / ~ *управления спуском* running control console

ПЫШАҚ (ТІС) *нож* knife; blade; cutter

бульдозер ~ғы / ~ *бульдозера* bulldozer blade

грейдер ~ғы / ~ *грейдера* grader blade

жібіген темір арқанды кесуге арналған ~ / ~ *для резки талевого каната* wire-rope knife

ор қазғыштың ~ғы / ~ *канавокопателя* ditching blade

сыртқы құбыр кескіштің ~ғы / ~ *наружной труборезки* knife of external pipe cutter

ұңғымадағы темір арқанды кесуге арналған ~ / ~ *для резки каната в сква-*

жине hook [wire] rope knife

шөміштің ~-ғы / ~ *ковша* bucket lip

ПЛТЕ детонатор detonator

баяу әрекет ететін ~ / ~ *замедленного действия* delay detonator

бір сәтте әрекет ететін ~ / ~ *мгновенного действия* instantaneous detonator

қысқа баяу әрекет ететін ~ / ~ *короткозамедленного действия* short-delay detonator

электрлі ~ *электрический* ~ electric detonator

ПЛУМСЫ/Қ хобот yoke

болат арқанмен байлау ~-ғы / *швартовый* ~ mooring yoke

ПСЕК иприц injector, gun

консистентті майлауға арналған ~ / ~ *для консистентной смазки* pressure grease [lubricating] gun

майлайтын ~ *смазочный* ~ lubricating gun

майлы ~ *масляный* ~ oil gun

ПСЦ-ЖЕТІЛМЕГЕН (кен жыныстары туралы) *молодой* (о горных породах) recent

ПЬЕЗО ӨТКІЗГІШТІК пьезопроводность piezoconductivity

ПЬЕЗОМЕТРИЯЛЫҚ пьезометрический piezometric

Р

РАДИАТОР радиатор heat exchanger, radiator, cooler

бумен жылыту ~-ы / ~ *парового отопления* steam-heating radiator

қозғалтқыштың ~-ы / ~ *двигателя* engine cooler

маймен жылитын ~ *масляный* ~ oil cooler, oil radiator

сумен жылыту ~-ы / ~ *водяного отопления* hot-water heating radiator

түтікті ~ *трубчатый* ~ water tubular radiator

РАДИАЦИЯ радиация radiation

тесіп өтетін ~ *проникающая* ~ penetrating radiation

ядролық ~ *ядерная* ~ nuclear radiation

РАДИОАКТИВТІЛІК радиоактивность radioactivity

жасанды ~ *искусственная* ~ induced radioactivity

кен жыныстарының ~-ті / ~ *горных пород* rock radioactivity

табиғи ~ *естественная* ~ natural radioactivity

РАДИО МӘЙЕК радиомаяк beacon

таңбаланған ~ *маркерный* ~ marker beacon

РАДИУС радиус radius

айналу ~-ы / ~ *вращения* rotation radius

әрекет ету ~-ы / ~ *действия* radius of action, range of operation

бұрылыс ~-ы / ~ *поворота* taming radius

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic radius

жарықшақтың таралу ~-ы / ~ *распространения трещины* fracture extent radius

жуылған аймақтың ~-ы / ~ *промытой зоны* flushed zone radius
жылудың ықпал ету ~-ы / ~ *теплого влияния* thermal influence radius
көлбеу ұңғыманың қисықтық ~-ы / ~ *кривизны наклонной скважины*
angle-build rate
көтеру кранының әрекет ету ~-ы / ~ *действия подъемного крана* driving
range of crane
кіру ~-ы / *входной* ~ entry radius
қисық ~ / ~ *кривой* radius of curvature
қисықтық ~-ы / ~ *кривизны* radius of curvature
куат берудің сыртқы ~-ы / *внешний* ~ *питания* external boundary drainage
radius
сорғыту ~-ы / ~ *дренирования* drainage radius, extent of fluid
сорғыту аймағының ~-ы / ~ *зоны дренирования* drainage radius
сыртқы контурдың (қыртыс-коллектордың) ~-ы / ~ *внешнего контура (пла-*
ста-коллектора) external boundary radius
таралу ~-ы / ~ *распространения* radius of extent
тиімді ~ *эффективный* ~ *пор* effective pore radius
ұңғыма оқпанының ~-ы / ~ *ствола скважины* (bore) hole radius
ұңғыма оқпанының қисықтық ~-ы / ~ *кривизны ствола скважины* radius of
hole curvature
ұңғыманың ~-ы / ~ *скважины* well radius
ұңғыманың келтірілген ~-ы / *приведенный* ~ *скважины* reduced well radius
ұңғыманың өткізушілік ~-ы / ~ *проводимости скважины* well radius
ұңғыманың тиімді ~-ы / *эффективный* ~ *скважины* effective well radius
ұңғыманың ықпал ету ~-ы / ~ *влияния скважины* range radius of well
ілмектің әрекет ету ~-ы / ~ *действия крюка* handling radius of hook
РАЗВАЛЬЦОВКА *развальцовка* beading, expansion, flaring
РАЙБЕР *райбер* reamer [reaming] mill
РАМА (ЖАҚТАУ, КӘСЕК) *рама* bed, frame, rack, skid
автомобиль ~-сы / ~ *автомобиля* (chassis) frame
бұрғылау жүкшығырының ~-сы / ~ *буровой лебедки* drawworks frame
бұрғылау қондырғысының ~-сы / ~ *буровой установки* rig frame
вагонның ~-сы / ~ *вагона* carriage underframe, car frame
дірілдек елек торкөзінің ~-сы / ~ *сетки вибросита* vibrating [shaker] screen
frame
жүкшығыр ~-сы / ~ *лебедки* winch frame
жылжыма бөлшектегі ~ / ~ *на салазках* skid-type frame
коллекторды түсіруге арналған ~ / ~ *для спуска коллектора* pod running
frame
қаттылық ~-сы / ~ *жесткости* bracing frame
қозғалтқыштың ~-сы / ~ *двигателя* engine bed, engine frame
қоларбаның ~-сы / ~ *тележки* bogie frame
машинаға арналған тұғыртастың ~-сы / ~ *фундамента для машины* cradle
превенторлар шығырының ~-сы / ~ *блока превенторов* BOP structure

сорғы астындағы тұғыртастың ~-сы / ~ *фундамента под насос* cradle of a pump

суды бөлетін бағаналар муфтасының ~-сы / ~ *муфты водоотделяющей колонны* riser connector frame

РАПА (ЕМДІК АШЫ ТҰЗДЫ СУ) *рана* (natural) brine

РЕАГЕНТ (бұрғылау және цемент ерітінділерді өндеуге арналған) ***реагент*** (для обработки бурового и цементного растворов) (chemical) (re)agent

дегидраттаушы ~ *дегидратирующий* ~ dehydrating reagent

дефлокуляциялайтын ~ *дефлокулирующий* ~ defloculating agent, defloculant

деэмульгациялайтын ~ *деэмульгирующий* ~ deemulsifying agent

кешенді құраушы ~ *комплексообразующий* ~ complexing agent

коагуляциялайтын ~ *коагулирующий* ~ coagulating agent, coagulant

көбікті бұзатын ~ *пеноразрушающий* ~ defoaming agent

көмір сілтілі ~ *углещелочной* ~ lignin-alkaline reagent

қойылтатын ~ *конденсирующий* ~ condensing agent

қоюлануға қарсы ~ *противозагушающий* ~ antisludge additive, antisludge agent

құрамында фенолы бар ~ *фенолсодержащий* ~ phenol-containing reagent

құрамында хромы бар ~ *хромсодержащий* ~ chrome reagent

нитрогуматты ~ *нитрогуматный* ~ nitrohumate reagent

суды оқшаулайтын ~ *водоизолирующий* ~ water shutoff reagent

суды сіңіріп алатын ~ *водаадсорбирующий* ~ water adsorbing reagent

сульфатты нитрогуматты ~ *сульфированный нитрогуматный* ~ sulfonated nitrohumate reagent

сульфатты-сілтілі ~ *сульфитно-щелочной* ~ sulfite-alkaline reagent

сілтілі ~ *щелочной* ~ alkaline reagent

улы ~ *токсичный* ~ toxic reagent

улы емес ~ *нетоксичный* ~ nontoxic reagent

ферментацияның ықпалына көнбейтін ~ *не поддающийся ферментации* ~ nonfermentable reagent

флотациялық ~ *флотационный* ~ flotation reagent

химиялық ~ *химический* ~ chemical reagent

шымтезекті сілтілі ~ *торфощелочной* ~ peat-alkaline reagent

электрофильді ~ *электрофильный* ~ electrophilic reagent

эмульгациялайтын ~ *эмульгирующий* ~ emulsifying agent

эмульсияларды жіктеуге арналған ~ / ~ *для разложения эмульсий* emulsion breaker

РЕАКТИВ *реактив* (chemical) (re)agent

РЕАКЦИЯ *реакция* reaction

айырбастау ~-сы / ~ *обмена* exchange reaction

басқарылатын ~ *управляемая* ~ controlled reaction

бейтараптандыру ~-сы / ~ *нейтрализации* neutralization reaction

жанама ~ *побочная* ~ side reaction

кенді ұңғыма ~-сы / ~ *забоя* bottom reaction

кері қайтатын ~ *обратимая* ~ reversible reaction
кері қайтпайтын ~ *необратимая* ~ irreversible reaction
қалпына келу ~-сы / ~ *восстановления* reduction, reducing reaction
құйынды ағын ~-сы / ~ *струи* jet reaction
қышқылдандырушы-қалпына келтіруші ~ *окислительно-восстановительная* ~ oxidation-reduction [redox] reaction
қышқылдану ~-сы / ~ *окисления* oxidation, oxidizing reaction
орын ауыстыру ~-сы / ~ *замены* replacement [substitution] reaction
сандық ~ *количественная* ~ quantitative reaction
сапалық ~ *качественная* ~ qualitative reaction
сараптаушылық ~ *аналитическая* ~ analytical reaction
селективті ~ *селективная* ~ selective reaction
тұнбалану ~-сы / ~ *осаждения* precipitation reaction
үстіртін ~ *поверхностная* ~ surface reaction
химиялық ~ *химическая* ~ chemical reaction
шіру ~-сы / ~ *разложения* decomposition (reaction)
ығыстыру ~-сы / ~ *вытеснения* displacement reaction
экзотермиялық ~ *экзотермическая* ~ exothermic [heat-generating, heat-producing] reaction
эндотермиялық ~ *эндотермическая* ~ endothermic reaction
РЕБОРДА *реборда* flange
барабанның (жүкшығырдың) ~-сы / ~ *барабана (лебедки)* drum flange
доңғалақтардың ~-сы / ~ *колеса* wheel flange
сақтандырғыш ~ *предохранительная* ~ protective flange
РЕГЕНЕРАТОР *регенератор*:
бариттің ~-ы / ~ *барита* baryte separator
РЕГЕНЕРАЦИЯ *регенерация* regeneration; reconditioning
ауырлатқыштың ~-сы / ~ *утяжелителя* weight material regeneration
бұрғылау ерітіндісінің ~-сы / ~ *бурового раствора* drilling-mud reconditioning
бұрғылау ерітіндісінің сұйық фазадағы ~-сы / ~ *жидкой фазы бурового раствора* drilling-mud liquid-phase regeneration
кристаллдардың ~-сы / ~ *кристаллов* crystal regeneration
метанолдың ~-сы / ~ *метанола* methanol regeneration
РЕЖИМ (ТӘРТІП) *режим* operation, conditions, mode, regime
автономиялық ~ *автономный* ~ off-line operation, off-line mode, off-line conditions
ағынның ~-і / ~ *потока* flow behavior, flow regime, flow pattern, nature of flow
ағыстың ~-і / ~ *течения* flow regime
ағыстың квазистационарлық ~-і / *квазистационарный* ~ *течения* quasi-steady flow regime
ағыстың қалыптасқан ~-і / *установившийся* ~ *течения* steady flow regime
ағыстың қалыптаспаған ~-і / *неустановившийся* ~ *течения* unsteady flow regime

ағыстың ламинарлық ~-і / *ламинарный* ~ *течения* laminar flow regime
 ағыстың тұтқыр ~-і / *вязкий* ~ *потока* viscous regime of flow
 апаттық ~ *аварийный* ~ emergency operation
 аралас газ- және су айдайтын ~ *смешанный газо- и водонапорный* ~ combination gas and water drive
 артезиандық ~ *артезианский* ~ artesian flow regime
 барынша тиімді (жұмыстың) ~ *максимально эффективный* ~ (работы) peak operating efficiency
 бос жүрістің ~-і / ~ *холостого хода* idling
 бұрғылау ~-і / ~ *бурения* drilling regime, drilling practices
 бұрғылаудың дұрыс ~-і / *правильный* ~ *бурения* sound drilling practices
 бұрғылаудың жылдамдатылған ~-і / *форсированный* ~ *бурения* forced drilling practices
 бұрғылаудың тиімді ~-і / *оптимальный* ~ *бурения* optimum drilling practices
 газды бөрік ~-і / ~ *газовой шапки* gas-cap drive
 дәнекерлеу ~-і / ~ *сварки* welding conditions
 ерітілген газдың (мұнайлы кен шоғырының) ~-і / ~ *растворенного газа (залежи нефти)* solution [dissolved, internal] gas drive
 жану ~-і / ~ *горения* combustion
 жуу ~-і / ~ *промывки* flushing parameters
 жұмыс ~-і / ~ *работы* duty, mode of operation
 жұмыс ~-і / *рабочий* ~ operating [operative, working] conditions
 жұмыстың ауыр ~-і / *тяжелый* ~ *работы* heavy duty
 жұмыстың есептік ~-і / *расчетный* ~ *работы* design conditions
 жүктеме ~-і / ~ *нагрузки* load conditions, under-load operation
 кеме жұмысындағы жұмыс істемейтін ~ *нерабочий* ~ *работы судна* dead ship mode
 кен шоғырының ~-і / ~ *залежи* reservoir conditions
 кен шоғырының су айдайтын қатты ~-і / *водонапорный жесткий* ~ *залежи* rigid water drive
 кен шоғырының су айдайтын шектеулі ~-і / *водонапорный ограниченный* ~ *залежи* limited water drive
 кепілді ~ *гарантийный* ~ warranted performance, warranted conditions
 көрсетілген ~ *номинальный* ~ design conditions
 қозғалтқыштар жұмысының ~-і / ~ *работы двигателей* power conditions
 қойылтылған мұнайлы кен шоғырының газ айдайтын ~-і / *газонапорный* ~ *залежи нефти с конденсацией* condensation gas drive
 құйынды ~ *вихревой* ~ eddy flow
 қыздыру ~-і / ~ *прогрева* warm-up conditions
 қызу ~ *напряженный* ~ heavy duty
 қыртыстан мұнайды алу ~-і / ~ *извлечения нефти из пласта* reservoir producing mechanism
 қыртыстық ~ *пластовый* ~ oil reservoir drive
 қыртыстың ~-і / ~ *пласта* regime of bed

қыртыстың гидравликалық ~і / *гидравлический* ~ *пласта* hydraulic regime of bed

қыртыстың пайдалы қазбаларды байыту әдісінің (қыртыстың) ~і / *гравитационный* ~ (*пласта*) gravity depletion, gravity drive, gravity drainage

қыртыстың серпімді ~і / *упругий* ~ *пласта* elastic drive

қысым ~і / ~ *давления* pressure schedule

майлау ~і / ~ *смазки* relubrication intervals

мұнайды қарсы алдынан ығыстыру ~і / ~ *фронтального вытеснения нефти* frontal drive of oil

мұнайды ығыстыру ~і / ~ *вытеснения нефти* drive of oil

мұнайды ығыстырудың қалыптасқан ~і / *установившийся* ~ *вытеснения нефти* steady drive of oil

мұнайлы кен шоғырының ~і / ~ *залежи нефти* oil reservoir drive

мұнайлы кен шоғырының аралас ~і / *смешанный* ~ *залежи нефти* combination drive of oil

мұнайлы кен шоғырының газ айдайтын ~і / *газонапорный* ~ *залежи нефти* external gas drive

мұнайлы кен шоғырының пайдалы қазбаларды байыту әдісі-серпімді ~і / *гравитационно-упругий* ~ *залежи нефти* elastic water gravity drive

мұнайлы кен шоғырының пайдалы қазбаларды байыту әдісі-су айдайтын ~і / *гравитационно-водонапорный* ~ *залежи нефти* water-gravity drive of oil

мұнайлы кен шоғырының серпімді-су айдайтын ~і / *упруго-водонапорный* ~ *залежи нефти* elastic water drive

мұнайлы кен шоғырының су айдайтын ~і / *водонапорный* ~ *залежи нефти* water drive

мұнайлы кен шоғырының су айдайтын белсенді ~і / *водонапорный активный* ~ *залежи нефти* active water drive

өкшелік сумен мұнайды ығыстыру ~і / ~ *вытеснения нефти подошвенной водой* bottom-water drive of oil

өлкелік сумен мұнайды ығыстыру ~і / ~ *вытеснения нефти краевой водой* edge-water drive of oil

өтпелі ~ *переходный* ~ transient conditions

пайдалану ~і / ~ *эксплуатации* production [operation] conditions

пайдалану ~і / *эксплуатационный* ~ operating [operative, working] conditions

роторлық бұрғылау ~і / ~ *роторного бурения* rotary drilling practices

сарқылған қыртыстық қуат ~і / ~ *истощенной пластовой энергии* depletion drive

сорғалау ~і / ~ *струи* jet behavior

сұйық қозғалысының көпіршікті ~і / *пузырчатый* ~ *движения жидкости* bubble flow

сұйық қозғалысының микбасты ~і / *поршневой* ~ *движения жидкости* plug flow

сүзгілеу ~і / ~ *фильтрации* filtration regime

табиғи сарқылу (мұнайлы кен шоғыры) ~і / ~ *естественного истощения (залежи нефти)* depletion drive

тартып шығару ~-і / ~ *откачки* pump duty, pumping conditions, exhaust schedule

тартып шығарудың жылдам жүрісті ~ *быстроходный* ~ *откачки* high-speed pump duty

тартып шығарудың қалыпты ~-і / *нормальный* ~ *откачки* normal pumping conditions

температуралық ~ *температурный* ~ temperature schedule, thermal regime

технологиялық ~ *технологический* ~ operating practices

типтік ~ *типовой* ~ standard conditions

тоқтау ~-і / ~ *остановки* shutdown conditions

толқынды ~ *волновой* ~ wave conditions

турбиналық бұрғылау ~-і / ~ *турбинного бурения* turbine drilling practices

турбулентті ~ *турбулентный* ~ *течения* turbulent flow regime

түтікті ~ *капиллярный* ~ capillary control

ұңғыма ~-і / ~ *скважины* well conditions, well behavior

ұңғыманы пайдалану ~-і / ~ *эксплуатации скважины* production conditions of well

ұңғыманы пайдаланудың жылдамдатылған ~-і / *форсированный* ~ *эксплуатации скважины* forced operating conditions of well

ұңғыманың аралас ~-і / *смешанный* ~ *скважины* varying regime of well

ұңғыманың газды ~-і / *газовый* ~ *скважины* gas regime of well

үдеріс ~-і / ~ *процесса* process conditions

үрлеу ~-і / ~ *продувки* blow-down conditions

ығыстыру ~-і / ~ *вытеснения* displacement conditions, displacement drive

іске қосу ~-і / *пусковой* ~ starting regime, start-up procedure

РЕЗЕҢКЕ *резина* rubber

бензинге төзімді ~ *бензостойкая* ~ petrol-resistant rubber

газ кірмейтін ~ *газонепроницаемая* ~ gas-tight rubber

газға төзімді ~ *газостойкая* ~ gas-resistant rubber

кремний органикалық ~ *кремнийорганическая* ~ silicone rubber

құйып жасалған ~ *литая* ~ molded rubber

майға төзімді ~ *маслостойкая* ~ oil-resistant

мұнайға төзімді ~ *нефтестойкая* ~ oil-resistant rubber

РЕЗЕҢКЕ МАТА *резиноткань* rubberized fabric

РЕЗЕҢКЕ МАТАЛЫ *резинотканевый* rubber-and-canvas, rubber-textile

РЕЗЕҢКЕЛЕНГЕН *обрезиненный* rubberized, rubber-covered

РЕЗЕҢКЕЛЕУ *обрезинивание* rubberizing, rubber-covering

РЕЙС (бұрғылау қашауы, зонд, ұстағыш құрал-сайман) *рейс* (*бурового долота, зонда, лобильного инструмента*) trip

түсіріп-көтеретін (бұрғылау құралын) ~ *спускоподъемный* ~ (*бурового инструмента*) round trip

РЕКЛАМАЦИЯ-АКТ *акт-рекламация* notification of defects

РЕКОМПРЕССИЯ *рекомпрессия* recompression

РЕКТИФИКАТ *ректификат* rectified spirit

РЕКТИФИКАЦИЯ *ректификация* fractional distillation, rectification
РЕЛЕ *реле* relay
қорғаныш ~-сі / *защитное* ~ protective relay
өлшеу ~-сі / *измерительное* ~ instrument relay
уақыт ~-сі / ~ *времени* time delay relay
РЕЛЬЕФ *рельеф* 1. *геол.* terrain; relief; topography 2. *св.* projection
дәнекерлеу ~-і / *сварочный* ~ projection
жергілікті жер ~-і / ~ *местности* topography
техногенді ~ *техногенный* ~ technogenic [man-made] relief
тұғыртас шатырының ~-і / ~ *кровли фундамента* basement topography
РЕЛЬС *рельс* rail
бағыттаушы ~ *направляющий* ~ skid
теміржол ~-і / *железнодорожный* ~ railroad rail
РЕНТГЕН *рентген* roentgen
РЕНТГЕНОГРАММА *рентгенограмма* X-ray photograph, X-ray pattern,
roentgenogram
РЕНТГЕНОГРАФИЯ *рентгенография* radiography, roentgenography
металлдардың ~-сы / ~ *металлов* radiometallography
РЕНТГЕНОДЕФЕКТОСКОПИЯ *рентгенодефектоскопия* X-ray
inspection, radiography
РЕНТГЕНОДИАГНОСТИКА *рентгенодиагностика* X-ray diagnosis
РЕНТГЕНОСКОПИЯ *рентгеноскопия* X-ray radioscopy
РЕОЛОГИЯ *реология* rheology
РЕОМЕТР *реометр* flowmeter
РЕОСТАТ *реостат* rheostat
РЕСПИРАТОР *респиратор* breather, breathing apparatus
РЕССОРА *рессора* spring
серіппелі ~ *пружинная* ~ coil spring
торсионды ~ *торсионная* ~ torsion(al) spring
РЕТРАНСЛЯТОР *ретранслятор* repeater, relay (station)
РЕТРАНСЛЯЦИЯ *ретрансляция* relaying
РЕТТЕГІШ (РЕТТЕУШІ) *регулятор* controller, regulator
автоматты ~ *автоматический* ~ (automatic) controller
ағынды ~ / ~ *потока* flow controller
ағынның құрамын ~ / ~ *состава потока* ratio flow controller
алыстан басқару арқылы қысымды ~ / ~ *давления с дистанционным управ-*
лением remote pressure controller
берілістің гидравликалық ~-і / *гидравлический* ~ *подачи* hydraulic cylinder feed
бұрғылау құрал-сайманын берудің автоматты ~-і / *автоматический* ~ *по-*
дачи бурового инструмента automatic drilling tool feed controller
біліктік жүктеменің автоматты ~-і / *автоматический* ~ *осевой нагрузки*
automatic weight controller
біліктік жүктеменің гидравликалық ~-і / *гидравлический* ~ *осевой нагрузки*
hydraulic weight controller

дебитті ~ / ~ *дебита* production rate regulator
дыбыс шығарудың автоматты ~-і / *автоматический* ~ *громкости* automatic volume control
екі позициялы ~ *двухпозиционный* ~ on-off controller
ең аз қысымды ~ / ~ *минимального давления* minimum pressure controller
ең жоғары қысымды ~ *максимального давления* maximum pressure controller
жұмыс агентін (ұңғымаға) беруді ~ / ~ *подачи рабочего агента (в скважину)* working agent injection regulator
жүктеме тежеуішінің автоматты ~-і / *автоматический* ~ *тормоза лебедки* automatic brake controller
жүктеменің автоматты ~-і / *автоматический* ~ *нагрузки (automatic)* load controller
жылдамдықтың (қозғалтқыштың) сыртқа тебуші ~-і / *центробежный* ~ *скорости (двигателя)* over-speed governor
кезеңдік газлифткезіндегі газ беруді ~ / ~ *подачи газа при периодическом газлифте* time-cycle controller
кері байланысы бар механизмді ~ / ~ *с механизмом обратной связи* reset controller
күшейтудің автоматты ~-і / *автоматический* ~ *усиления* automatic gain control
қарсы қысымды ~ / ~ *противодавления* back-pressure regulating valve
қашауға түсетін біліктік жүктеменің автоматты ~-і / *автоматический* ~ *осевой нагрузки на долото* automatic weight-on-bit controller
қысымды ~ / ~ *давления* pressure controller
қысымның дифференциалды ~-і / *дифференциальный* ~ *давления* differential pressure controller
қысымның кенді ұңғымадағы ~-і / *забойный* ~ *давления* bottom-hole pressure regulator
мұнай-газ фазасы бөлімінің деңгейін ~ / ~ *уровня раздела фаз нефть-вода* interface controller of oil and water
мұнайды шығындаудың автоматты ~-і / *автоматический* ~ *расхода нефти* automatic oil-flow controller
өздігінен жазатын автоматты ~ *самопишущий автоматический* ~ recording controller
өзіне дейінгі қысымды ~ / ~ *давления до себя* upstream pressure controller
өзінен кейінгі қысымды ~ / ~ *давления после себя* downstream pressure controller
пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic [air-operated] controller
соруға арналған ең аз қысымды ~ / ~ *минимального давления на всасывании* low-suction pressure controller
су беруді (жүкшығырдың гидродинамикалық тежегіші) ~ / ~ *подачи воды (гидродинамического тормоза лебедки)* feed water regulator
судың шығынын ~ / ~ *расхода воды* water-flow regulator

сұйық деңгейінің автоматты қалтқылы ~-і / *автоматический поплавок* ~ *уровня жидкости* float level controller

сұйық деңгейінің қалтқылы ~-і / *поплавок* ~ *уровня жидкости* float fluid level controller

сұйық деңгейінің шиберлі ~-і / *шиберный* ~ *уровня жидкости* gate fluid level controller

сұйық деңгейінің электр ~-і / *электрический* ~ *уровня жидкости* electric fluid level controller

сұйықтың деңгейін ~ / ~ *уровня жидкости* liquid [fluid] level controller

сұйықтың шығынын ~ / ~ *расхода жидкости* fluid-flow controller

температураны ~ / ~ *температуры* temperature controller, temperature regulator

тоқты ~ / ~ *тока* current controller

толтырудың дифференциалды ~-і / *дифференциальный* ~ *наполнения* differential fill-up controller

тұрақты деңгейді ұстап тұруға арналған гидростатикалық ~ *гидростатический* ~ *для поддержания постоянного уровня* constant hydrostatic head device

тұтқырлықтың автоматты ~-і / *автоматический* ~ *вязкости* automatic viscosity controller

тығыздықты ~ / ~ *плотности* density controller

тікелей әрекет ететін қашауды беруді ~ / ~ *подачи долата прямого действия* direct supporting type of feed control

тікелей әрекет етпейтін ~ / ~ *непрямого действия* pilot actuated regulator

тікелей әрекет етуді ~ / ~ *прямого действия* self-actuated [self-acting, direct-operating] controller

үздіксіз әрекет ететін ~ / ~ *непрерывного действия* continuous controller

шығынды ~ / ~ *расхода* flow controller

электр ~-і / *электрический* ~ electric controller

электр гидравликалық ~ *электрогидравлический* ~ electric-hydraulic controller

электр пневматикалық ~ *электропневматический* ~ electropneumatic controller

РЕТТЕЛМЕГЕН *неотрегулированный* unbalanced

РЕТТЕЛМЕЙТІН *нерегулируемый* uncontrollable

РЕТТЕУ (ТӘРТІПKE САЛУ) *регулирование* adjustment, control, regulation

автоматты ~ *автоматическое* ~ automatic control

ағысты ~ / ~ *стока* run-off control

алыс қашықтықтан басқарып ~ *дистанционное* - remote control

ауаны жеткізіп беруді ~ / ~ *подвода воздуха* air control

ауытқуды ~ / ~ *отклонения* deviation control

бағдарламалық ~ *программное* ~ program control

байпаспен ~ / ~ *байпасом* bypass governing

белдіктің созылуын ~ / ~ *натяжения ремня* belt adjustment

беруді (мысалы, қашауды) ~ / ~ *подачи (напр. долота)* feed control
 бұрғылау ерітіндісінің реологиялық құрамын ~ / ~ *реологических свойств бурового раствора* drilling mud rheologic properties control
 бұрғылау қашауына түсетін жүктемені ~ / ~ *нагрузки на буровое долото* weight-on-bit control
 газ факторын ~ / ~ *газового фактора* control of gas-oil ratio
 дәл ~ *точное* ~ fine control
 дөрекі ~ *грубое* ~ coarse adjustment
 дросселді ~ *дроссельное* ~ throttle control
 жүктемені ~ / ~ *нагрузки* load control
 кезеңді түрде өшіру арқылы ~ / ~ *с периодическим выключением* discontinuous control
 кері байланысы бар ~ / ~ *с обратной связью* feedback control
 қақпақшаны ~ / ~ *клапана* valve adjustment
 қалқымалы ~ *плавное* ~ fine adjustment; (қозғалтқыштың – *двигателя*) smooth control
 қашаудың беріліс жылдамдығын ~ / ~ *скорости подачи долота* drilling control
 қолмен ~ / ~ *вручную* hand control
 қолмен басқарылатын ~ *ручное* ~ hand [manual] control
 мұнай-газ деңгейін ~ / ~ *уровня нефть-газ* oil-gas level control
 пневматикалық ~ *пневматическое* ~ air control
 приборды ~ / ~ *прибора* adjustment of instrument
 саңылауды ~ / ~ *зазора* clearance adjustment
 судың арынын ~ / ~ *напора воды* headwater control
 сүзгілеуді ~ / ~ *фильтрации* filtration (rate) control
 сілтілікті (бұрғылау ерітіндісі) ~ ~ *щелочности (бурового раствора)* alkalinity control
 температураны ~ / ~ *температуры* temperature control
 термостатикалық ~ *термостатическое* ~ thennostatic control
 технологиялық барысты ~ / ~ *технологического процесса* process monitoring
 технологиялық барыстың параметрлерін ~ / ~ *параметров технологического процесса* monitoring of process variables
 тікелей ~ *прямое* ~ self-acting
 ұнғыманың жұмысын ~ / ~ *работы скважины* well production control, handling a well
 үздіксіз ~ *непрерывное* ~ continuous control
 фаза аралық деңгейді ~ / ~ *межфазного уровня* interface level control
 шығынды (сұйықты, газды) ~ / ~ *расхода (жидкости, газа)* flow(-rate) control
 іріктеу қарқынын (мұнай, газ) ~ ~ *темпа отбора (нефти, газа)* withdrawal rate control
РЕЦЕПТУРА *рецептура* formula, formulation, composition

бұрғылау ерітіндісінің ~-сы / ~ *бурового раствора* mud formulation, drilling mud composition

ерітіндінің ~-сы / ~ *раствора* slurry composition

цемент ерітіндісінің ~-сы / ~ *цементного раствора* formulation of cement blend, composition of cement slurry

РИФ риф reef

биогенді ~ *биогенный* ~ organic reef

жапқышты ~ *покровный* ~ cap reef

маржан ~-і / *коралловый* ~ coral reef

су өсімдіктері өсіп кеткен ~ *водорослевый* ~ algal reef

РОЛЬГАНГ (кұбыр төсеуші баржаға құбыр беруге арналған) *рольганг* (для подачи труб на трубоукладочной барже) pipe follower roller assembly

РОТОР *rotor* rotor

барабанды ~ *барабанный* ~ drum-type rotor

бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки* rotary table, rotary machine

бір рет кіретін (винтті қозғалтқыш) ~ *однозаходный* ~ (*винтового двигателя*) single-lobe rotor

геликоидалды ~ *геликоидальный* ~ helical rotor

гидравликалық жетегі бар бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки с гидравлическим приводом* hydraulically-driven rotary table

жабық түрдегі бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки закрытого типа* enclosed rotary table

жеке жетегі бар бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки с индивидуальным приводом* independent-drive rotary table

кардандық жетегі бар бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки с карданным приводом* universal shaft-driven rotary table

кенді ұңғыма қозғалтқышының ~-ы / ~ *забойного двигателя* downhole motor rotor

көп оқпанды бұрғылауға арналған бұрғылау қондырғысының ~-ы / ~ *буровой установки для многоствольного бурения* rotary table for multiple hole drilling

көп рет кіретін (винтті қозғалтқыш) ~ *многозаходный* ~ (*винтового двигателя*) multilobe rotor

сорғының ~-ы / ~ *насоса* pump rotor; (кішкене қанат – *крыльчатка*) impeller

электрлі машинаның ~-ы / ~ *электрической машины* rotor

электрлі машинаның қысқа тұйықталған ~-ы / *короткозамкнутый* ~ *электрической машины* squirrel-cage rotor

РОУЛЬС (платформаның шетіндегі ұштығы) *роульс* (*концевой, у края платформы*) end roller

РУПОР *рупор* horn

РЫМ *рым* eye, ring, ear

С

САБА/Қ (ЖЕЛІ) *плеть*:

екі құбырдың ~-ғы / ~ из двух труб double joint(ing)

құбыр желісінің ~-ғы / ~ трубопровода pipeline string

құбырлардың ~-ғы / ~ труб length of pipes

үш құбырдың ~-ғы / ~ из трех труб triple joint(ing)

САБЫН *мыло* soap

майлы қышқыл ~-ы / ~ жирной кислоты fatty acid soap

мұнайда еритін ~ нефтерастворимое ~ oil-soluble soap

сұйық ~ жидкое ~ liquid soap

техникалық ~ техническое ~ industrial soap

САБЫНДАҒЫШ *омылитель* saponifier

САБЫНДАЛУШЫЛЫҚ *омыляемость* saponifiability

САБЫНДАУ *омыление* saponification

САБЫН ТАС *жировик* steatite, soapstone, soap rock

слюда мен хлориті бар ~ / ~ со слюдой и хлоритом pot stone

САҒА *устье* mouth, cellar, orifice; (ұңғыманың – скважины) wellhead

жыныстағы арнаның ~-сы / ~ канала в породе face of channel

кең ұңғыманың ~-сы / ~ штольни entrance of an adit

өзеннің ~-сы / ~ реки estuary

сызаттың ~-сы / ~ трещины mouth of a crack

ұңғыманың ~-сы / ~ скважины cellar, mouth; wellhead

ұңғыманың зақымданған ~-сы / поврежденное ~ скважины damaged wellhead

ұңғыманың су асты ~-сы / подводное ~ скважины underwater wellhead; (теңіздегі – морское) subsea [submarine] wellhead

ұңғыманың су бетіндегі ~-сы / надводное ~ скважины surface wellhead

САЖЫН *сажень*:

теңіз (6 футка немесе 1,8288 м. тең) ~-ы / морская ~ (равная 6 футам или 1,8288 м) fathom

САЗДАҚ (САЗ БЕН ҚҰМНАН ТҰРАТЫН ТАУЖЫНЫС) *суглинок*
plastic clay, loam, loamy soil

САЗДАНУ *оглинение* argillization

САҚ [сорғы-ауа сығымдағыш құбырлары] **НКТ** [насосно-компрессорные трубы] tubing

САҚАР *щелок* lye, liquor

САҚТАНДЫРҒЫШ *предохранитель*:

балқымалы ~ плавкий ~ fuse cutout, (plug) fuse, safety plug

бұрқакты темір арқаудың ~-ы / ~ фонтанной арматуры Christmas tree saver

отты ~ огневой ~ flame arrester

САҚТАП БЕРУ *хранение* storing, storage

ақпараттарды ~ / ~ информации information [data] storage

ашық ауада ~ / ~ на открытом воздухе outdoor storing
 бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ бурового раствора drilling mud storing
 газды ~ / ~ газа gas storing
 жабық күйінде (үй-жайда) ~ закрытое ~ (в помещении) indoor storage
 жасанды табиғи қуыстағы жер астында ~ подземное ~ в искусственных
 кавернах storing in underground artificial caverns
 жер асты кен әзірлемесінде ~ / ~ в подземных горных выработках storing
 in mine workings
 жер астында ~ подземное ~ underground [subsurface] storing
 жер астындағы сұйыққоймасыз күйде ~ подземное безрезервуарное ~
 underground tankless storing
 жер бетінде ~ наземное ~ above-surface [above-ground] storing
 жоғары қысым астында ~ / ~ под высоким давлением high-pressure storing
 изотермиялық ~ изотермическое ~ isothermal storing
 кәсіпшілікте ~ промышленное ~ field storing
 материалдарды ~ / ~ материалов warehousing of materials
 мұнай өнімдерін ~ / ~ нефтепродуктов oil products storing
 мұнай өнімдерін ұзақ мерзімге ~ длительное ~ нефтепродуктов standing
 oil products storing
 мұнайды ~ / ~ нефти oil storing
 нықтап тұмшаланған жағдайда ~ / ~ в законсервированном состоянии dead
 storage
 сарқылған газ коллекторындағы жер астында ~ подземное ~ в истощенных
 коллекторах газа underground storing in depleted gas reservoirs
 су астында ~ подводное ~ underwater [subsea] storing
 сүтұтқыш қыртыстағы жер астында ~ подземное ~ в водоносных пластах
 aquifer underground storing
 сұйыққоймада ~ / ~ в резервуарах bulk storage, tankage
 сұйыққоймасыз ~ безрезервуарное ~ tankless storing
 тауарлық мұнайды ~ / ~ товарной нефти stock tank oil storage
 ұзақ мерзімге ~ длительное ~ long-term storing
 үйінді күйінде ~ / ~ насыпью bulk storage

САҚТАУ I *соблюдение*:

техника қауіпсіздігін ~ / ~ техники безопасности adherence to safety rules
 [safety regulations]

техникалық жағдайды ~ / ~ технических условий adherence to specifications

САҚТАУ II *сохранение* conservation

басы артық қорды ~ / ~ запасов conservation of resources

газды қыртыста ~ / ~ газа в пласте gas conservation

мұнай қорларын ~ / ~ нефтяных ресурсов oil conservation

САҚТАУ III *хранить* store

қоймада ~ / ~ на складе warehouse

САҚТАУ ОРНЫНДАҒЫ ҚАЛҚЫМА БЕЛГІ (бір нүктелі) *буй-*
хранилище (одноточечный) single buoy storage

жалғыз дара ~ *одиночный* ~ single buoy storage, SBS

САЛ плот raft

қалқымалы ~ *плавучий* ~ floating raft

құтқарушы ~ *спасательный* ~ life raft

САЛА (ТАРАУ) отрасль branch

жоғары технологияның ~сы / ~и *высокой технологии* high-technology industries

мұнай өңдейтін ~ *нефтеперерабатывающая* ~ oil-refining branch of industry

САЛАТЫН ЫДЫССЫЗ бестарный bulk, unpacked

САЛҚЫНДАТҚЫШ (СУЫТҚЫШ) охладитель 1. (кұрылғы – *устройство*) cooler 2. (орта – *среда*) coolant, cooling agent

ауаны ~ / ~ *воздуха* air cooler

вакуумды ~ *вакуумный* ~ vacuum-type cooler

жабық ~ *закрытый* ~ enclosed cooler

жылан тәрізді ~ *змеевиковый* ~ coil-in-box cooler

конденсатты ~ / ~ *конденсата* condensate cooler

қабырғалы ~ *ребристый* ~ radiator

нүктеге қарсы ~ *противоточный* ~ countercurrent cooler

пластиналық ~ *пластинчатый* ~ plate cooler

сұйықты ~ *жидкостный* ~ liquid cooler

термоэлектрлі ~ *термоэлектрический* ~ thermoelectric cooler

төмен температуралы ~ *низкотемпературный* ~ low-temperature cooler

тік нүктелі ~ *прямоточный* ~ uniflow cooler

үрлеп есетін ~ *продувочный* ~ blow-down cooler

форсункалы ~ *форсуночный* ~ spray cooler

САЛҚЫНДАТУ охлаждение chilling, cooling

ағынды ~ *проточное* ~ direct-flow cooling

адиабатикалық ~ *адиабатическое* ~ adiabatic cooling

алдын ала ~ *предварительное* ~ precooling

ауамен ~ *воздушное* ~ air cooling

байланыстырғыш қасында ~ / ~ *у контакта* contact cooling

батыру арқылы ~ / ~ *погружением* immersion cooling

буландырумен ~ / ~ *испарением* evaporative cooling

бұрғылау қашауын ~ / ~ *бурового долота* drilling bit cooling

бітеулі цикл бойынша ~ / ~ *по замкнутому циклу* closed-cycle cooling

вакуумдық ~ *вакуумное* ~ vacuum cooling

жасанды ~ *искусственное* ~ artificial cooling

кеңіту арқылы ~ / ~ *расширением* expansion cooling

конвекциялы ~ *конвекционное* ~ convective cooling

қауырт ~ *резкое* ~ quenching

майлы-сулы ~ *масляно-водяное* ~ oil-water cooling

мәжбүрлі түрде ~ *принудительное* ~ forced cooling

өлкелік ~ *краевое* ~ marginal cooling

парафозды ~ *парофазное* ~ ebullition cooling
 реттелетін ~ *регулируемое* ~ controlled cooling
 сулы ~ *водяное* ~ water cooling
 сулы қаптамамен ~ / ~ *водяной рубашкой* water-jacket cooling
 сулы моншаның көмегімен ~ / ~ *с помощью водяной бани* water-jacket cooling
 сұйыққа батырып ~ *жидкостное* ~ liquid [fluid] cooling
 сыртқы ~ *внешнее* ~ external cooling
 табиғи ~ *естественное* ~ natural cooling
 табиғи газды ~ / ~ *природного газа* natural gas chilling
 тереңге батырып ~ *глубокое* ~ deep cooling
 тоққа қарсы ~ / ~ *противотоком* counterflow cooling
 тұзды сумен ~ / ~ *рассолом* brine cooling
 үлдірлі ~ *пленочное* ~ film cooling
 үрлеп ~ / ~ *обдувом* blast [blower] cooling
 үстіртін ~ *поверхностное* ~ surface cooling
 ішінара ~ *промежуточное* ~ intercooling
 эффузиялы ~ *эффузионное* ~ effusion cooling
САЛМАҒЫ БОЛУШЫЛЫҚ *массо содержание* mass content
САЛМАҚ І *вес* weight; load
 АНИ градусындағы меншікті ~ *удельный* ~ *в градусах АНИ* API gravity
 артық ~ / *избыточный* ~ overweight
 атомның ~-ғы / *атомный* ~ atomic weight
 Боме Вашпё градусындағы ~ / ~ *в градусах Боме Вашпё* gravity
 буып-түйілген ~ / ~ *с упаковкой* shipping weight
 бұрғылау құралының ~-ғы / ~ *бурового инструмента* drilling tool weight
 есепті ~ *расчетный* ~ design weight
 жүк артылмаған бұрғылау кемесінің ~-ғы / ~ *незагруженного бурового суд-на* lightship weight
 жүктелген қалпындағы ~ / ~ *в нагруженном состоянии* laden weight
 заттың ыдысымен бірге ~-ғы / ~ *брутто* gross weight
 көлемді ~ *объемный* ~ unit weight
 құрылымның ~-ғы / ~ *конструкции* deadweight
 меншікті ~ *удельный* ~ specific gravity
 өзіндік ~ *собственный* ~ deadweight
 өлі ~ *мертвый* ~ deadweight
 пайдалы ~ *полезный* ~ net load
 палубадағы жүктің ~-ғы / ~ *палубного груза* deckload capacity
 судағы ~ / ~ *в воде* submerged weight
 сұйықпен толтырылған ұңғымадағы бұрғылау снарядының ~-ғы / ~ *бурового снаряда в заполненной жидкостью скважине* buoyant weight
 сырттай солай көрінетін ~ *кажущийся* ~ apparent weight
 таза ~ / ~ *нетто* net weight
 таза ~ *чистый* ~ net weight

тауарлық мұнайдағы меншікті ~ *удельный* ~ *товарной нефти* tank stock
specific gravity
тік қаптамасындағы алмастардың жалпы ~-ғы / *общий* ~ *алмазов в коронке*
bit weight
үйілген ~ *насыпной* ~ bulk weight
САЛМАҚ ІІ (КӨЛЕМ) масса mass
...°C кезіндегі газдың ~-ғы / ~ *газа при...* °C mass of gas at...°C
ауа бағанасының ~-ғы / ~ *столба воздуха* air column mass
ауадағы бағана ~-ғы / ~ *колонны в воздухе* hanging string mass
бағана ~-ғы / ~ *колонны* mass of string
бұрғылау ерітіндісіндегі ~ / ~ *в буровом растворе* mass in drilling mud
газдың қозғалмайтын бағанының ~-ғы / ~ *неподвижного столба газа* mass
of stationary column of gas
газдың текшеметрiнiң ~-ғы / ~ *кубометра газа* mass of cubic meter of gas
кен жынысының ~-ғы / ~ *породы* body of rock
құбырдың кума метрiнiң ~-ғы / ~ *погонного метра трубы* pipe mass per meter
пайдалы жүктеме ~-ғы / ~ *полезной нагрузки* payload mass
тыныш күйдегі ~ ~ *покоя* rest [stationary] mass, mass at rest
ұзындық бiрлiгiне шаққандағы ~ ~ *на единицу длины* mass per unit of length
ұнғыманы ұстап тұру құбыры бағаналарының ~-ғы / ~ *колонны обсадных*
труб mass of casing (string)
САЛМАҚ АЛМАСУ *массообмен* mass transfer
САЛМАҚ-ТАЛДАҒЫШ *масс-анализатор* mass analyzer
САЛЫҚ *налог эк.* tax
айналымнан алынатын ~ ~ *с оборота* sales tax
кедендік ~ *таможенный* ~ customs duty
қосылған құн ~-ғы (ҚҚС) / ~ *на добавленную стоимость (НДС)* value
added tax, VAT
қосымша ~ *дополнительный* ~ tax surcharge
пайдаға салынатын ~ / ~ *на прибыль* profit tax
шамадан тыс пайдаға салынатын ~ / ~ *на сверхприбыль* excess profit tax
САЛЫҚ САЛУ *налогообложение* taxation
САЛЫҚ ТӨЛЕУШІ *налогоплательщик* tax payer
САЛЫНДЫ (ШӨГІНДІ) *наносный* alluvial, detrital
САЛЫСТЫРА ТЕКСЕРУ *выверка:*
көлденең күйді ~ / ~ *на горизонтальность* leveling
тік күйді ~ / ~ *на вертикальность* plumbing
САЛЫСТЫРЫП ДҰРЫСТАУ *выверять:*
деңгейі бойынша ~ / ~ *по уровню* level
тіктеуіш бойынша ~ / ~ *по отвесу* plumb
ұнғыманы бұрғылауға арналған станоктың жағдайын ~ / ~ *положение*
станка для забуривания скважины line in
САНАТ категория:
бұрғылаудың ~-ы / ~ *буримости* drillability index

мұнай ұңғымаларының ~-ы / ~ *нефтяных скважин* oil well category
САНАУЫШ (ЕСЕПШ) счетчик counter
 айналыстар санын ~ / ~ *числа оборотов* revolution counter
 айналыстарды ~ / ~ *оборотов* tachometer
 газды ~ *газовый* ~ gas meter
 Гейгер-Мюллер ~-ы / ~ *Гейгера-Мюллера* Geiger-Muller counter
 жиналғандарды ~ *накапливающий* ~ accumulator
 жүрістер (мікбастың) санын ~ / ~ *числа ходов (поршня)* stroke counter
 көлемді ~ *объемный* ~ flowmeter
 сәуле таралуын ~ / ~ *излучения* radiation counter
 циклдерді ~ / ~ *циклов* cycle counter
САҢЫЛАУ (ТЕСІК) цель:
 бұрғылау ~-ы / *буровая* ~ drilling slot
САҢЫЛАУСЫЗ герметичный airproof, air-tight; fluid-tight
САҢЫЛАУСЫЗДЫҚ герметичность (air) tightness, seal(ing)
САПАСЫЗДЫҚ брак spoilage, reject, scrap, defect
САПАСЫЗ ЕТП ТАСТАУ браковать discard, scrap, reject
САПАСЫЗ ЖАСАЛҒАН бракованный defective, waste, faulty
САПАСЫН ТӨМЕНДЕТУ отбраковывать reject
САПАСЫ ТӨМЕН отбраковка rejection
САПЕР сапер field engineer, *амер.* combat engineer
САПОНИТ сапонит saponite
САПРОЛИТ сапролит saprolite
САПРОПЕЛИТ сапропелит sapropelite
САПРОПЕЛЬ сапропель sapropel
САПТАМА (ҚОНДЫРМА) насадка:
 ағысты гидромониторлы ~ *струйная гидромониторная* ~ jet nozzle
 жуатын ~ *промывочная* ~ flushing nozzle
 инжекторлы ~ *инжекторная* ~ injection nozzle
 кері қақпағы бар цементтеуші тиянақ қалыптың ~-сы / *цементировочная баумачная* ~ с *обратным клапаном* cement float shoe
 кілттің сабындағы түтікті ~ *трубная* ~ на *рукоятке ключа* nigger
 қағу құбырларына арналған негізгі ~ *головная* ~ для *забивных труб* drive [driving] cap
 қозғалыссыз ~ *неподвижная* ~ fixed bed
 құрамдастырылған бағыттаушы тиянақ қалыптың ~-сы / *комбинированная направляющая баумачная* ~ combination guide shoe
 перфорацияланған тиянақ қалыптың ~-сы / *перфорированная баумачная* ~ perforated steel sleeve
 тиянақ қалыптың бағыттаушы ~-сы / *направляющая* ~ *баумачная* casing shoe
 төменгі ~ *нижняя* ~ bottom bullnose
 ұңғыманы цементтеуге арналған тиянақ қалыптың ~-сы / *баумачная* ~ для *цементирования скважин* cementing shoe
 эжекциялы ~ *эжекционная* ~ ejection nozzle

САРА/П (ҒЫЛЫМИ ТӘЖІРИБЕ) эксперимент experiment, test, trial
бақылау ~-бы / *контрольный* ~ check experiment
белсенді ~ *активный* ~ active experiment
ғылыми ~ *научный* ~ scientific experiment
жадағай ~ *единичный* ~ single experiment
зертханалық ~ *лабораторный* ~ laboratory experiment
кәсіпшілік ~ *промысловый* ~ field experiment
кең ауқымды ~ *широкий* ~ large-scale experiment
ішінара ~ *выборочный* ~ sampling experiment
САРАПТАМА экспертиза appraisal, examination, consultant's investigation
САРАПШЫ эксперт expert
САРҚЫЛҒАН (ЖҮДЕУ) (газ, көмір туралы) тощий (*о газе, угле*) lean
САРТ ЕТКІЗУ захлопка flapper
САРТ ЕТКІЗІП БЕКІТУ защелкивание detention, engagement
САТЫ I (БАСҚЫШ) лестница ladder; stairs
адымды ~ *маршевая* ~ stairway
бұрамалы ~ *винтовая* ~ spiral [winding] stairs
жылжымалы ~ *выдвижная* ~ extension ladder
құрастыру ~-сы / *монтажная* ~ erecting ladder
мінбенің ~-сы / ~ *вышки* derrick ladder, derrick stairs
өрт сөндіру ~-сы / *пожарная* ~ fire escape
сыйымдылық ыдысының жоғары белбеуіндегі ~ / ~ *на верхнем поясе резервуара* tank catwalk
туннельдік түрдегі ~ / ~ *туннельного типа* tunnel-type ladder
САТЫ II мари:
мінбе басқышының ~-сы / ~ *лестницы вышки* flight of derrick stairs
мінбе басқышының бүйір ~-сы / *боковой* ~ *лестницы вышки* side flight of derrick stairs
САТЫ III (БАСПАЛДАҚ) ступень stage, step
геотермиялық ~ *геотермическая* ~ geothermic depth
жоғары қысымның ~-сы / ~ *высокого давления* high-pressure stage
сүңгуірлер ~-сы / *водолазная* ~ diving stage
цементтеу ~-сы / ~ *цементирования* cementing stage
САТЫ IV (кезең) фаз/а phase; (*этап*) stage
азаю ~-сы / ~ *уменьшения* decrease phase
аралық ~ *промежуточная* ~ intermediate [interstitial] phase
артық ~ *избыточная* ~ excess phase
атқарушылық ~ *исполнительная* ~ execute phase
бастапқы ~ *начальная* ~ initial phase
бейтарап ~ *нейтральная* ~ neutral phase
бөлініп шыққан ~ *выделившаяся* ~ precipitated phase
булы ~ *паровая* ~ vapor [gaseous] phase
бүлінулер ~-сы / ~ *деформации* phase of deformation
газды ~ *газовая* ~ gas(eous) phase

газды сұйық ~-сы / *газожидкостная* ~ gas-liquid phase,
 гел құраушы ~ *гелеобразующая* ~ gel-forming phase
 гетерогенді ~ *гетерогенная* ~ heterogeneous [dissimilar] phase
 гомогенді ~ *гомогенная* ~ homogeneous [continuous] phase
 дисперсті ~ *дисперсная* ~ dispersed phase
 дифференциалды ~ *дифференциальная* ~ differential phase
 дымкылдайтын ~ *смачивающая* ~ wetting phase
 дымкылданатын ~ *смачиваемая* ~ wettable phase
 еркін газдың ~-сы / ~ *свободного газа* free-gas phase
 еріткіштің ~-сы / ~ *растворителя* solvent phase
 ерітілген газдың ~-сы / ~ *растворенного газа* dissolved-gas phase
 жылжымалы ~ *подвижная* ~ mobile phase
 кенудің ~-сы / ~ *расширения* expansion stage
 көмірсутекті шашырау ~-сы / *дисперсионная углеводородная* ~ hydrocarbon
 external phase
 көп құрауышты ~ *многокомпонентная* ~ multiple phase
 кристаллдану ~-сы / ~ *кристаллизации* crystallization phase
 кристаллды ~ *кристаллическая* ~ crystal(line) phase
 қалыпты құрылымның бұзылу ~-сы / *деструктивная* ~ destructive phase
 қанықтыратын ~ *насыщающая* ~ saturating phase
 қатты ~ *твердая* ~ solid phase
 қатты ұсақталған ~ *твердая измельченная* ~ particulate solids
 қойылтылған ~ *конденсированная* ~ condensed phase
 қырғыстылық ~-сы / ~ *складчатости* folding stage
 мета тұрақты ~ *метастабильная* ~ metastable phase
 мұнай құралудың басты ~-сы / *главная* ~ *нефтеобразования* main oil
 formation stage
 өтпелі ~ *переходная* ~ transition phase
 платформа құрылысының ~-лары / ~ы *строительства платформы*
 platform-construction stages
 сейсмограмманың ~-сы / ~ *сейсмограммы* seismogram phase
 серпімді ~ *упругая* ~ elastic stage
 су ~-сы / *водная* ~ aqueous [water] phase
 сұйық ~ *жидкая* ~ liquid [fluid] phase
 толқынның ~-сы / ~ *волны* wave phase
 толық сығатын ~ *дожимная* ~ booster stage
 тұрақты ~ *постоянная* ~ stationary phase
 уақытша ~ *временная* ~ time phase
 ұлғаю ~-сы / ~ *увеличения* increase phase
 шағын тығыздықтағы қатты ~ *твердая* ~ *малой плотности* low density
 solids
 шашырау ~-сы / *дисперсионная* ~ continuous phase
 шектелген ~ *граничная* ~ boundary phase
 шыны түріндегі ~ *стекловидная* ~ vitreous phase

ығыстырған ~ *вытесняющая* ~ displacing phase
 ығыстырылған ~ *вытесняемая* ~ displaced phase
 ылғалданбайтын ~ *несмачивающая* ~ nonwetting phase
САТЫНЫ АЙНАЛДЫРҒЫШ *фазовращатель* phase shifter
САТЫНЫ БӨЛГІШ *фазоразделитель* phase separator
САТЫНЫ ТҮРЛЕНДІРГІШ *фазопреобразователь* phase converter
САУЫТ броня armor
 кабелдің ~-ы / ~ *кабеля* cable armor, cable sheath
САУЫТТАЛҒАН бронированный clad, shielded; armored
САУЫТ ТАСПА (кабелдікі) *бронелента* (кабеля) armoring tape
САУЫТ СЫМ (кабелдікі) *бронепроволока* (кабеля) armoring wire
САЯБЫРЛАНДЫРҒЫШ *успокоитель*:
 борттағы теңселісті ~ / ~ *бортовой качки* roll stabilizer
 кильдік теңселісті ~ / ~ *килевой качки* pitch stabilizer
 темір арқанды ~ / ~ *каната* wire-rope damper
 теңселісті ~ / ~ *качки* ship stabilizer
 тербелісті ~ / ~ *колебаний* dash-pot
СӘЙКЕС КЕЛМЕУ *несовпадение* discrepancy, noncoincidence
СӘЙКЕСТЕНДІРГІШ *идентификатор* identifier
 мәліметтерді ~ / ~ *данных* data descriptor
СӘЙКЕСТЕНДІРУ *идентификация* identification
 аймақтарды ~ / ~ *зон* identification of zones
 қыртыстарды ~ / ~ *пластов* identification of seams
СӘТ (МЕЗЕТ) *момент* moment
 айналдыру ~-і / ~ *кручения* torsional moment
 бекіту ~-і / ~ *раскрепления* breakout torque
 білікке қатысты инерция ~-і / ~ *инерции относительно оси* moment of inertia with respect to axis
 жүктеме ~-і / ~ *нагрузки* load moment, load torque
 жүкті арту ~-і / ~ *отгрузки* load moment
 инерция ~-і / ~ *инерции* inertia moment
 көлбеу кесіктің қарсыласу ~-і / ~ *сопротивления поперечного сечения* cross-section modulus
 күш ~-і / ~ *силы* moment of force
 қарсы салмақ ~-і / ~ *противовеса* counterbalance moment
 қарсыласу ~-і / ~ *сопротивления* resisting moment, moment of resistance
 қозғалтқышты өшіру ~-і / ~ *выключения двигателя* cut-off time
 серпімділік ~-і / ~ *упругости* moment of elasticity
 тежелу ~-і / ~ *торможения* braking moment
 түзету ~-і / ~ *выпрямления* righting moment
 ұстап қалу ~-і / ~ *схватывания* setting moment
 үйкелу ~-і / ~ *трения* friction torque, moment of friction
СӘУЛЕ (НҰР) *луч* beam; ray
 азимуталды ~ *азимутальный* ~ azimuth beam

бағыттау ~-сі / ~ *наведения* guide beam
құбыр желісінің ~-сі / ~ *трубопровода* pipeline branch
фрахтылы ~ *фрахтовые* ~ ы freight reduction
СӘУЛЕ ЖИЕ/К (ОРЕОЛ) ореол halo
азоттың шашырайтын ~-гі / ~ *рассеяния азота* scattering halo of nitrogen
газды ~ *газовый* ~ gas halo
газдың шашырайтын ~-гі / ~ *рассеяния газа* gas scattering halo
геохимиялық ~ *геохимический* ~ geochemical halo
пайдалы қазбалардың шашырайтын ~-гі / ~ *рассеяния полезных ископаемых* mineral scattering halo
шашыраудың бастапқы ~-гі / *первичный* ~ *рассеяния* primary [endogene-tic] scattering halo
шашыраудың қосымша ~-гі / *вторичный* ~ *рассеяния* secondary [exogene-tic] scattering halo
СӘУЛЕЛЕНУ *излучение* emission, radiation
альфа-бөліктердің ~-і / ~ *альфа-частиц* alpha-radiation, alpha-ray emission
анизотропты ~ *анизотропное* ~ anisotropic emission
бета-бөліктердің ~-і / ~ *бета-частиц* beta-radiation, beta-ray emission
газдың ~-і / ~ *газа* gaseous radiation
гамма-бөліктердің ~-і / ~ *гамма-частиц* gamma-radiation, gamma-ray emission
доғаның ~-і / ~ *дуги* arc rays
дыбыстың ~-і / ~ *звука* sound emission
жарықтағы ~ *световое* ~ luminous radiation, light emission
жарықтың ~-і / ~ *света* light emission, luminous radiation
жердегі ~ *земное* ~ terrestrial [earth] radiation
жылулық ~ *тепловое* ~ heat [thermal] radiation, heat emission
импульстық ~ *импульсное* ~ pulsed radiation
кешігіп ~ *запаздывающее* ~ delayed radiation
кіші энергияның ~-і / ~ *малой энергии* low-energy radiation
қауіпсіз ~ *безопасное* ~ nonhazardous emission
қосалқы ~ *вторичное* ~ secondary radiation, secondary emission
өздігінен іске асып ~ *самопроизвольное* ~ spontaneous radiation
радиоактивті ~ *радиоактивное* ~ radioactive radiation
табиғи ~ *естественное* ~ natural radiation, natural emission
тау жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* rock radiation, rock emission
электромагнитті ~ *электромагнитное* ~ electromagnetic radiation
эмиссионды ~ *эмиссионное* ~ emission radiation
СӘУЛЕ ТАРАТУ *излучать* beam, emit, radiate
СӘУЛЕ ШЫҒАРҒЫШ *излучатель* radiator
дыбыстық ~ *звуковой* ~ acoustic radiator
желілік ~ *линейный* ~ linear radiator
инфрақызыл ~ *инфракрасный* ~ infrared source
нүктелі ~ *точечный* ~ point radiator

радио толқындардың жарықты ~-ы / ~ *целевой* ~ *радиоволн slot radiator*
радио толқындардың жолақты ~-ы / *полосковый* ~ *радиоволн strip-line radiator*

радио толқындардың рамкалы ~-ы / *рамочный* ~ *радиоволн loop radiator*
СВАБ *сваб* swab

екі манжетті ~ *двухманжетный* ~ *two-cup swab*

түсіретін қақпақшасы бар ~ / ~ *с разгрузочным клапаном swab with relief valve*

СВАБ-БҮРҒЫЛАУ ҚҰРАЛЫН ТАЗАЛАУ АСПАБЫ *сваб-желонка*
swab-bailer

СВАБТАУ *свабирование* swabbing

ұңғыманы ~ / ~ *скважины swabbing of well*

СЕБУ I (ШАШУ) *посыпать*:

құммен ~ / ~ *песком sand*

ұнтақпен ~ / ~ *порошком dust*

СЕБУ II (ОТЫРҒЫЗУ) (фракцияларға бөліну) *рассев* (*разделение на фракции*) screening, sizing

дөрекі ~ *грубый* ~ *coarse screening, preliminary [rough] sizing*

жұқалап ~ *тонкий* ~ *fine screening*

СЕЗГІШТІ/К (СЕЗІМТАЛДЫҚ) *чувствительность* sensitivity,
response

гидробасқару жүйесіне ~ / ~ *системы гидроуправления hydraulic pilot response*

кертіктерге ~ / ~ *к зарубкам notch sensitivity*

кесуге ~ / ~ *к надрезу notch brittleness*

өлшеу аспабының ~-гі / ~ *измерительного прибора instrument sensitivity*

сәуле түсіруге ~ / ~ *к облучению radiosensitivity*

шонғалды ~ *пороговая* ~ *threshold sensitivity*

СЕЙСМИКА *сейсмика* seismic survey

тереңдегі ~ *глубинная* ~ *downhole seismic survey*

СЕЙСМИКАЛЫҚ *сейсмический* seismic

СЕЙСМИКАЛЫЛЫҒЫ *сейсмичность*:

Рихтер межелігі бойынша ~ / ~ *по шкале Рихтера magnitude-earthquake measured on Richter scale*

СЕЙСМОБАҒЫТ *сейсмопрофиль* seismic profile

көлденең ~ *горизонтальный* ~ *horizontal seismic profile*

тік ~ *вертикальный* ~ *vertical seismic profile*

СЕЙСМОБАҒЫТТАЛУ *сейсмопрофилирование* seismic profile shooting,
seismic profiling

СЕЙСМОБАРЛАУ *сейсморазведка* shooting, seismic survey, seismic prospecting, seismic exploration

алдын ала тексеріп алатын ~ *рекогносцировочная* ~ *reconnaissance shooting*

егжей-тегжейлі ~ *детальная* ~ *detail seismic survey*

сындырылған толқындардың әдісі бойынша ~ / ~ *по методу преломленных волн refraction shooting*

теңіздегі ~ *морская* ~ marine seismic survey
тойтарылған толқындардың әдісі бойынша ~ / ~ *по методу отраженных волн* reflection shooting

СЕЙСМОГРАММА *сейсмограмма* seismogram, seismic record
жапқышы бар ~ / ~ *с перекрытием* diversity seismic recording
тойтарылған толқындардың ~-сы / ~ *отраженных волн* reflection band seismogram

СЕЙСМОГРАФ *сейсмограф* seismic detector, seismic pickup, seismograph
көлденең ~ / ~ *горизонтальный* ~ horizontal seismograph
қысқа мерзімді ~ / ~ *короткопериодный* ~ short-period seismograph
рефракциялы ~ / ~ *рефракционный* ~ refraction seismograph
тойтарылған толқындармен жұмыс істеуге арналған ~ / ~ *для работы с отраженными волнами* reflection seismograph

тік ~ / ~ *вертикальный* ~ vertical seismograph
электромагнитті ~ / ~ *электромагнитный* ~ electromagnetic seismograph
СЕЙСМОЗОНДЫЛАУ *сейсмозондирование* dip [correlation] shooting
СЕЙСМОКАРОТАЖ *сейсмокаротаж* well [sound] logging
бағытталған ~ *обращенный* ~ downhole receiver seismic well logging
түзу ~ *прямой* ~ surface receiver seismic well logging

СЕЙСМОЛОГИЯ *сейсмология* seismology
СЕЙСМОМЕТР *сейсмометр* seismometer
айналдыратын ~ *крутильный* ~ torsion seismometer
жарылысты бақылау бекетінің ~-і / *контрольный* ~ *из пункта взрыва* shot-point seismometer

қос санылауы бар электр магнитті ~ *электромагнитный* ~ *с двойным зазором* duplex reluctance seismometer
сұйыққоймалық ~ *емкостный* ~ capacity seismometer
термомикрофонды ~ *термомикрофонный* ~ hot-wire resistance seismometer
фотоэлектрлік ~ *фотоэлектрический* ~ photoelectric seismometer
электр динамикалы индукциялы ~ *электродинамический индукционный* ~ electromagnetic inductance seismometer

СЕКТОР *сектор*:
континенттік қайраңның шетелдік ~-ы / *иностраннный* ~ *континентального шельфа* foreign sector of continental shelf

СЕКЦИЯ *секция*
бұрғылау бағанасының ~-сы / ~ *бурильной колонны* drill string section
қалқымалылыққа ие суды бөлетін бағананың ~-сы / ~ *водоотделяющей колонны, обладающая плавучестью* buoyant riser section
құбырлар (екі түтікше) ~-сы / ~ *труб (двухтрубка)* pipe joint
құбырлардың ~-сы / ~ *трубы* pipe section
мұнаралы бұрғылау мінбесінің ~-сы / ~ *башенной буровой вышки* derrick section

сорғы-ауа сығымдағыш құбырлардың ~-сы / ~ *насосно-компрессорных труб* tubing string section

суды бөлетін бағана ~-сы / ~ водоотделяющей колонны marine riser (pipe) section, riser pipe

сұйықты жинауға арналған сеператордың ~-сы / ~ сепаратора для сбора жидкости liquid collection section of separator

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сы / ~ обсадной колонны casing string section

СЕКІРУ *подпрыгивание:*

кенді ұңғымадағы қашаудың ~-і / ~ долота на забое bit bouncing

СЕКІРУІ (қашаудың) *подскакивание* (долота) bouncing

СЕНІМДІ *надежный* (fail-)safe, secure, solid, reliable

СЕПАРАТОР (ҚОСПАЛАРДЫ БІР-БІРІНЕН АЖЫРАТАТЫН ҚҰРАЛ) *сепаратор* 1. separator 2. (мойынтіректің – *подшипника*) cage, retainer, retaining ring

айналып тұратын ~ *вращающийся* ~ rotating [drum] separator

ашық түрдегі ~ / ~ *открытого типа* open-type separator

әуе ~-ы / *воздушный* ~ air separator

бұрғылау ерітіндісін тазалауға арналған сыртқа тебуші ~ *центробежный* ~ для очистки бурового раствора mud ratio separator

газ желісінен сұйықты түсіруге арналған ~ / ~ для спуска жидкости из газопровода drip

газды ~ *газовый* ~ gas separator

жабық түрдегі ~ / ~ *закрытого типа* closed-type separator

жоғары қысымның ~-ы / ~ *высокого давления* high-pressure separator

жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ active separator

жылжымалы ~ *передвижной* ~ portable separator

көбікті мұнайға арналған ~ / ~ для пенистой нефти (de) foaming oil separator

қосымша ~ *резервный* ~ stand-by separator

құрамдастырылған ~ *комбинированный* ~ combination separator

магнитті ~ *магнитный* ~ magnetic separator

мұнайдан ауаны бөлетін ~ / ~ воздуха от нефти air-oil separator

мұнайдан суды айыруға арналған ~ / ~ для отделения нефти от воды oil-water separator

мұнайлы ~ *нефтяной* ~ oil separator

өздігінен айналатын ~ *самовращающийся* ~ self-rotating separator

өзі жүк артатын су асты ~-ы / *самопогружной подводный* ~ self-submerge subsea separator

өнімнің (ұңғыманың) ~-ы / ~ продукции (*скважины*) production separator

пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ production separator

роликті мойынтіректің ~-ы / ~ роликового подшипника roller cage

ротордың шар тәрізді тіреуішінің ~-ы / ~ шариковой опоры ротора ball retainer of rotary table

су басқан өнімдерге арналған ~ / ~ для обводненной продукции wet separator

сұйықты сүзгенде қалатын қалдықтың ~-ы / ~ шлама solids separator

сұйықтың ~-ы / ~ жидкости liquid separator

сынама пайдалануға арналған ~ / ~ для *пробной эксплуатации* production testing separator

сыртқа тебуші ~ *центробежный* ~ centrifugal [cyclone, ratio] separator

тербелу мойынтірегінің ~-ы / ~ *подшипника качения* cage, retainer, retaining ring

төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure separator

төмен температуралы ~ *низкотемпературный* ~ low-temperature separator

түптік ~ *придонный* ~ seabed separator

тік ~ *вертикальный* ~ vertical separator

ұңғымаларды сынауға арналған ~ / ~ для *испытания скважин* well test separator

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ well separator

циклонды ~ *циклонный* ~ cyclone separator, cyclone settler

шар тәрізді ~ *сферический* ~ spherical separator

шар тәрізді мойынтіректің ~-ы / ~ *шарикоподшипника* ball cage

электр статикалық ~ *электростатический* ~ electrostatic treater

СЕПАРАТОР-ЫЛҒАЛ БӨЛГІШ *сепаратор-влагоотделитель* drip separator

СЕПАРАЦИЯ *сепарация* separation

әуе ~-сы / *воздушная* ~ air classification

бір мәртелік ~ *однократная* ~ flash separation

бір сатылы ~ *одноступенчатая* ~ single-stage separation

вакуумдік ~ *вакуумная* ~ vacuum separation

газды мұнайлы қоспаның ~-сы / ~ *газонефтяной смеси* gas-oil separation

дифференциалды ~ *дифференциальная* ~ differential separation

екі сатылы ~ *двухступенчатая* ~ two-stage separation

екі фазалы ~ *двухфазная* ~ two-phase separation

көп сатылы ~ *многоступенчатая* ~ multistage separation

мұнай газының төмен температуралы ~-сы / *низкотемпературная* ~ *нефтяного газа* low-temperature separation of petroleum gas

мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* oil separation

мұнайдың вакуумдік ~-сы / *вакуумная* ~ *нефти* vacuum oil separation

мұнайдың термиялық ~-сы / *термическая* ~ *нефти* thermal oil separation

мұнайлы газ конденсатының ~-сы / ~ *конденсата нефтяного газа* gas condensate separation

сатылы ~ *ступенчатая* ~ stage separation

төмен температуралы ~ *низкотемпературная* ~ low-temperature separation

СЕРПУ (ТЕБУ) *отталкивание* repulsion

өзара ~ *взаимное* ~ mutual repulsion

электростатикалық ~ *электростатическое* ~ electrostatic repulsion

СЕРПІМДІ (СОЗЫЛМАЛЫ) *упругий* elastic, flexible, resilient

СЕРПІМДІЛІК *упругость* 1. elasticity, flexibility, resilience, elastic behavior 2. (*пара*) pressure

араластырылған (мұнайға) газдың ~-гі / ~ *растворенного (в нефти) газа* dissolved gas elasticity

булардың ~-гі / ~ *паров* vapor pressure

бұралу кезіндегі ~ / ~ *при кручении* torsional elasticity

бұрау кезіндегі ~ / ~ *при скручивании* torsional elasticity

жылжу кезіндегі ~ / ~ *при сдвиге* transverse elasticity

иілу кезіндегі ~ / ~ *при изгибе* elasticity of flexure

кесу кезіндегі ~ / ~ *при срезе* shear elasticity

көлемді ~ *объемная* ~ bulk modulus, cubic(al) [volume]elasticity

қалдық ~ *остаточная* ~ residual elasticity

сығу кезіндегі ~ / ~ *при сжатии* elasticity of compression

шекті ~ *предельная* ~ perfect elasticity

СЕРПН инерция inertia

айналып тұратын салмақтың ~-і / ~ *вращающихся масс* flywheel damping effect

жылу ~-і / *тепловая* ~ thermal lag

механикалық ~ *механическая* ~ mass inertia

прибордың ~-і / ~ *прибора* instrument lag

СЕРІК спутник satellite

қайраңдағы технологиядағы серіктер ~ / ~-и в *шельфовой технологии*
satellites in offshore technology

СЕРІШЕ ТЕМІРСІЗ безрессорный springless, unsprung

СИММЕТРИЯЛЫҚ ЕМЕС несимметричный asymmetrical, unbalanced

СИПАТТАМА (МІНЕЗДЕМЕ) характеристика characteristic, parameter

ағыстың ~-сы / ~ *потока* flow conditions

айналдырып тұру жүйесінің ~-лары / ~-и *циркуляционной системы* mud
circulation system hydraulics

аэродинамикалық (кеменің) ~ аэродинамическая ~ (судна) aerodynamic
characteristic

базалық ~ *базовая* ~ base characteristic

беріктік ~-сы / *прочностная* ~ strength characteristic

бос жүрістің ~-сы / ~ *холостого хода* no-load characteristic

бұрғылау (кемеде) ~-сы / *буровая ~ (судна) drilling performance*

бұрғылау жүкшығырының тартатын ~-сы / *тяговая ~ буровой лебедки*
pulling characteristic of drawworks

бұрғылау қашауының гидравликалық ~-сы / *гидравлическая ~ бурового до-*
лота hydraulics of drilling bit

бұрғылау қондырғысының көтерушілік ~-сы / *подъемная ~ буровой уста-*
новки hoisting characteristic of drilling rig

бұрғылау құрал-сайманын берудің ~-сы / ~ *подачи бурового инструмента*
feed-off characteristic

геоморфологиялық ~ *геоморфологическая* ~ geomorphologic characteristic

гидрогеологиялық ~ *гидрогеологическая* ~ hydrogeological characteristic

гидрохимиялық ~ *гидрохимическая* ~ hydrochemical characteristic

графикалық ~ *графическая* ~ characteristic curve

динамикалық ~ *динамическая* ~ kinetic characteristic; (*ауытқушылық – воз-*
мущаемость) dynamic response

дірілдек ~ *вибрационная* ~ vibration characteristic
ерігіндінің тұтқырлық (оны сорғымен соруға мүмкіндік беретін) ~-сы / *вязкостная* ~ *раствора (позволяющая перекачивать его насосом)* pumpable condition
есептік ~ *расчетная* ~ estimated performance
желдеткіштің ~-сы / ~ *вентилятора* fan characteristic
желлік ~ *линейная* ~ linear characteristic
жиілікті ~ *частотная* ~ frequency characteristic, frequency response
жұмсақ ~ *мягкая* ~ drooping characteristic
жұмыс ~-сы / *рабочая* ~ operating characteristic, performance
жұмыс көрсеткіштері динамикасының (кен шоғырлары немесе ұңғымалар) ~-сы / ~ *динамики показателей работы (залежи или скважины)* behavior
жүктемелік ~ *нагрузочная* ~ (full) load characteristic
икемді ~ *гибкая* ~ flexible characteristic
каротажды (кен жынысы) ~ *каротажная* ~ (*горных пород*) geophysical log characteristic
кен жыныстарының ~-сы / ~ *горных пород* rock characteristic
кен жынысын бұзудың ~-сы / ~ *разрушения горной породы* disintegration characteristic of rock
кенішті әзірлеудің ~-лары / ~-и *разработки месторождения* field development data
кеніштің ~-сы / ~ *месторождения* field characteristic
кеуектік кеңістіктің ~-сы / ~ *порового пространства* pore volume characteristic
коллектордың ~-сы / ~ *коллектора* reservoir characteristic
коллектордың геологиялық-физикалық ~-сы / *геолого-физическая* ~ *коллектора* geological and physical reservoir characteristic
коллектордың гидродинамикалық ~-сы / *гидродинамическая* ~ *коллектора* fluid-bearing characteristic of reservoir
коллектордың литологиялық ~-сы / ~ *литологическая* ~ *коллектора* lithological characteristic of reservoir
коллектордың пайдаланатын ~-сы / *эксплуатационная* ~ *коллектора* producing reservoir behavior
көрсетілген ~ *номинальная* ~ rating, rated performance
кіру ~-сы / *входная* ~ input characteristic
қалыптасқан барыстың ~-сы / ~ *установившегося процесса* steady-state characteristic
қанығудың ~-сы / ~ *насыщения* saturation characteristic
қатты ~ *жесткая* ~ rigid characteristic
құйылудың (ұңғымаға) ~-сы / ~ *притока (в скважину)* inflow [influx] performance
құлайтын ~ *падающая* ~ drooping [falling] characteristic
қыртыстың ~-сы / ~ *пласта* formation characteristic, formation parameter

литологиялық-петрографиялық ~ / *литолого-петрографическая* ~ lithologic and petrographic characteristics
 литологиялық-фациалдық ~ / *литолого-фациальная* ~ lithofacies characteristic
 логарифмдік ~ *логарифмическая* ~ log-log characteristic
 механикалық ~ *механическая* ~ speed-torque characteristic
 мұнайды өндіру барысының ~-сы / ~ *процесса добычи нефти* oil production performance
 орталықтандырылған ~ *усредненная* ~ averaged characteristic
 от тұтанатын ~ *детонационная* ~ knock rating
 өтпелі ~ *переходная* ~ transient characteristic
 пайдаланатын ~ *эксплуатационная* ~ operating [producing] characteristic
 петрофизикалық ~ *петрофизическая* ~ petrophysical characteristic
 реологиялық ~ *реологическая* ~ rheological characteristic
 сараптамалық ~ *аналитическая* ~ analytical characteristic
 сезімталдықтың ~-сы / ~ *чувствительности* sensitivity characteristic
 сорғыны толтырудың ~-сы / ~ *заполнения насоса* pump priming characteristic
 сорғының ~-сы / ~ *насоса* pump characteristic
 сорғының іске қосу ~-сы / *пусковая* ~ *насоса* starting characteristic of pump
 су толтырудың ~-сы / ~ *обводнения* flooding characteristic
 сұйыққоймалық ~-сы / *резервуарная* ~ reservoir characteristic
 сүзгілік (қыртыстың) ~ *фильтрационная* ~ (*пласта*) filtration characteristic
 сыртқы ~ *внешняя* ~ external characteristic
 теплофизикалық ~ *теплофизическая* ~ thermophysical characteristic
 термиялық ~ *термическая* ~ thermal behavior
 техникалық ~ *техническая* ~ technical data, technical performance
 технологиялық ~ *технологическая* ~ operational characteristic
 толық ~ *полная* ~ total characteristic
 түп топырақтың ~-сы / ~ *донного грунта* sea bottom characteristic
 тіркеуге алатын ~ *буксировочная* ~ towing characteristic
 уақытша ~ *временная* ~ time response
 ұнғыманың ~-лары / ~ *и скважины* well characteristics, well data
 ұнғыманың пайдаланатын ~-сы / *эксплуатационная* ~ *скважины* producing characteristic of well
 химиялық ~ *химическая* ~ нефть chemical oil characteristic
 шығу ~-сы / *выходная* ~ output characteristic
 энергетикалық ~ *энергетическая* ~ energy characteristic
СИПАТТАУ (СУРЕТТЕУ) *описание* description
 бұрғылау сұйығын сүзгенде қалатын қалдықты ~ / ~ *бурового шлама* drill cutting description
 кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна* core description
 кен жынысының үлгісін литологиялық ~ *литологическое* ~ *керна* lithologic description of core

коллекторды екі өлшемді түрде ~ *двухмерное* ~ *коллектора* two-dimensional reservoir description

патентті ~ / ~ *патента* patent specification

СИПАТЫ (ЕРЕКШЕЛІГІ, АЙЫРМАШЫЛЫҒЫ) *характер:*

ағыстың (сұйықтың) ~ / ~ *течения (жидкости)* flow pattern

берілу ~ / ~ *передачи* mode of transfer

бұзылудың ~ / ~ *разрушения* form of fracture

гидродинамикалық (сұйық, газ ағысының) ~ *гидродинамический* ~ (*потока жидкости, газа*) flow pattern(s)

жалынның ~ / ~ *пламени* flame condition

жату ~ / ~ *залегания* mode of occurrence

кездейсоқ ~ *случайный* ~ random character, irregular pattern

кеуектіктің ~ / ~ *пористости* nature of porosity

литологиялық ~ *литологический* ~ rock character

майысу (ұңғыма оқпанының) ~ / ~ *искривления (ствола скважины)* mode of deviation

мүжілу ~ / ~ *коррозии* corrosion pattern

өнімді қыртыс жағдайының ~ / ~ *поведения продуктивного пласта* reservoir behavior

сыну ~ / ~ *излома* appearance of fracture

тозу ~ / ~ *износа* wear pattern

түйірдің үстіңгі бетінің ~ / ~ *поверхности зерна* character of grain surface

түйірлердің орналасуының (қыртыстағы) ~ / ~ *расположения зерен (в пласте)* arrangement of grains

үстіңгі беттің (жердің) ~ / ~ *поверхности (земли)* relief; (жыныстың – *породы*) surface texture; (металлдың, тілімтастың – *металла, шифа*) surface finish

СИРА/Қ (АЯҚ) *нога* leg

діңгектік мінбенің ~-ғы / ~ *мачтовой вышки* mast leg

жылжымалы теңіздік негіздің ~-ғы / *выдвижная* ~ *морского основания* extending offshore platform leg

мұнара мінбесінің ~-ғы / ~ *башенной вышки* derrick leg

мұнара мінбесінің алдыңғы ~-ғы / *передняя* ~ *башенной вышки* derrick front leg

мұнара мінбесінің артқы ~-ғы / *задняя* ~ *башенной вышки* derrick rear leg

өздігінен көтерілетін теңіздік негіздің ~-ғы / ~ *самоподъемного морского основания* jack-up offshore platform leg

телескоптық ~ *телескопическая* ~ telescopic leg

теңіздік негіздің ~-ғы / ~ *морского основания* offshore platform leg

торланған түрдегі теңіздік негіздің ~-ғы / ~ *морского основания решетчатого типа* truss-type offshore platform leg

СИФОН *сифон* siphon, syphon

СИФОНМЕН ҚОТАРУ *сливание сифоном* siphoning

СКАНЕРЛІК ПІСІРМЕ сканирование сварки welding scanning

СКРАП *скрап* junk, salvage, scrap

СМБ [сулы мұнайлы байланыстырғыш] **ВНК** [водонефтяной контакт] water-oil contact

СМГ [сұйылтылған мұнай газы] **СНГ** [сжиженный нефтяной газ] liquefied petroleum gas, LPG

СМЕТА (КІРІС-ШЫҒЫС ЕСЕБІ) *смет/а:*

~ларды құрастыру / *составление* ~ы cost estimating

шығындар ~-сы / ~ *расходов* costings

СНАРЯД *снаряд:*

кен жынысы үлгісінің ~-ы / *керновый* ~ core barrel

перфоратордың ~-ы / ~ *перфоратора* bullet

топырақ сорғыш ~ *землесосный* ~ dredge

тығындауларға арналған цементтеуші ~ *цементировочный* ~ для тампони-рования squeeze cementing tool

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ downhole tool

СНЕ [сулы емес негіздегі (бұрғылау) ерітінді] **РНО** [(буровой) раствор на неводной основе] hydrocarbon-base [oil-base] (drilling) mud

СНЕББЕР *снеббер* snubber

СОДА *soda* soda, sodium carbonate

жеңіл ~ *легкая* ~ light soda ash

кальцийленген ~ *кальцинированная* ~ с содержанием едкого натра caustic ash

каустикалық ~ *каустическая* ~ caustic soda, sodium hydroxide

кристаллдық ~ *кристаллическая* ~ crystal carbonate

Сольвэ ~-сы / ~ *Сольвэ* light soda ash

сусыз ~ *безводная* ~ anhydrous sodium carbonate

СОЗУ *вытяжка* 1. *хим.* extract 2. (ұзарту – удлинение) stretching

гуминді қышқылды ~ / ~ *гуминовой кислоты* humic acid extract

сүмен ~ *водная* ~ aqueous extract

сілтілі ~ *щелочная* ~ alkaline extract

СОЗЫМАЛЫ (СОЗЫЛЫМДЫ) *тягучий* ductile, forgeable

СОЗЫЛУ *растяжение* tension

алдын ала ~ *предварительное* ~ pretension

білігі бойынша ~ / ~ *по оси* axial tension

ең шекті ~ *предельное* ~ ultimate tension

жүктемеден ~ / ~ *от нагрузки* load tension

қыраудан ~ *инейное* ~ extension

серпімді ~ *упругое* ~ elastic tension

ұзына бойына ~ *продольное* ~ longitudinal tension

СОҚА *плуг* plough

бір жүрісті ~ *однопроходной* ~ single-passage plough

су асты ~-сы / *подводный* ~ underwater plough

терең орларды көмуге арналған ~ / ~ для засыпания траншей post-trenching plough

СОҚҚЫ (СОҒУ) *удар* shock, impact

акустикалық ~ *акустический* ~ acoustic shock
 гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic impact, hydraulic shock
 динамикалық ~ *динамический* ~ impact
 жадағай ~ *одинарный* ~ single knock
 жылу ~-сы / *тепловой* ~ heat [thermal] shock
 кері ~ *обратный* ~ kickback
 серпімді ~ *упругий* ~ elastic collision
 таулы ~ *горный* ~ bursting
СОҚҚЫШ *боек* bullet, firing pin
 жарғыштың ~-ы / ~ *взрывателя* firing pin
 пневмо бұрғылау ~-ы / ~ *пневмобура* hammer of pneumatic drill
СОМТУМА *самородок* native metal
СОМЫН *гайка* nut
 алты қырлы ~ *шестигранная* ~ hexagon nut
 анкерлік ~ *анкерная* ~ anchor nut
 ауа кірместей бітейтін ~ *герметизирующая* ~ gland [packing] nut
 бекітетін ~ *установочная* ~ set nut
 бекіткіш ~ *крепежная* ~ fastening nut
 бұрамалы ~ *винтовая* ~ screw nut
 біріктіргіш ~ *соединительная* ~ union nut
 дөңгелек ~ *круглая* ~ circular [round] nut
 жарма тілікті ~ *разрезная* ~ slit nut
 жасырылған ~ *потайная* ~ countersunk nut
 жүріс бұрамасының ~-ы / ~ *ходового винта* sliding nut
 кедір-бұдырлы ~ *рифленая* ~ knurled nut
 қалпақты ~ *колпачковая* ~ cap nut
 құлақты бұранда ~-ы / *барашковая* ~ wing [butterfly] nut
 қысқыш ~ *зажимная* ~ back [binding, check, jam, lock(ing), retaining] nut
 қысқыш манжетті ~ *зажимная манжетная* ~ yoke cup nut
 манжетке арналған коникалық ~ *коническая* ~ для манжет cup tapered nut
 манжетке арналған сақиналы ~ *кольцевая* ~ для манжет cup ring nut
 мікбастың ~-ы / ~ *поршня* piston nut
 оймакілтекті ~ *шлицевая* ~ slotted nut
 реттейтін ~ *регулировочная* ~ adjusting nut
 сақиналы ~ *кольцевая* ~ ring nut
 сақтандыратын ~ *предохранительная* ~ safety nut
 саңылаусыз ~ *глухая* ~ blind nut
 сол жаққа бұралатын бұрандасы бар ~ / ~ *с левой резьбой* left-handed nut
 тарта қысу бұрамасының ~-ы / ~ *стяжного винта* coupling nut
 тартып қысатын ~ *стяжная* ~ turnbuckle nut
 тәжге ұқсас ~ *корончатая* ~ castle [slotted] nut
 темір жабындысы бар ~ / ~ *с буртиком* collar nut
 төрт бұрышты ~ *квадратная* ~ square nut

тығыздағыш ~ уплотнительная ~ см. герметизирующая гайка

тығыздаманың қысып тұратын ~-ы / нажимная ~ сальника gland [packing]

nut

үстеме ~ накидная ~ union nut

штифті кілт астында тіліктері бар дөңгелек ~ круглая ~ с вырезами под штифтовый ключ ring nut

шток ~-ы / ~ штока stem nut

ысырма сынасының ~-ы / ~ клина задвижки lifting nut

ілемек өзегінің ~-ы / ~ стержня крюка hook stem nut

СОМЫН БҰРАҒЫШ гайковерт nut-turner, power nut-driver

СОПАҚША БОЛУ овальность ovality, out-of-roundness

құбырлардың ~-ы / ~ труб out-of-roundness of pipes

СОРБЕНТ сорбент sorbent

СОРБЦИЯ сорбция sorption

мұнайдың (жыныстармен) ~-сы / ~ нефти (породами) oil occlusion

СОРҒЫ насос pump

автоматты түрде ілінетін мұнай ~-сы / ~ нефтяной автоматически сцепляемый ~ tubing pump with automatic coupling device

ағысты ~ струйный ~ ejector [jet] pump

ағысты вакуумды ~ струйный вакуумный ~ ejector

алмалы-салмалы штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / нефтяной скважинный штанговый вставной ~ insert (oil-well sucker-rod) pump

аулағышы бар, қойылмайтын штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / нефтяной скважинный штанговый невставной ~ с ловителем tubing oil-well sucker-rod pump with retrieving device

аэрациялауға арналған ағысты ~ струйный ~ для аэрирования aeration jet pump

басып-жаншитын ~ продавочный ~ pressurizing pump

батырылатын ~ погружной ~ down-pump, submersible [submerged, immersible] pump

бес плунжерлі ~ пятиплунжерный ~ five-plunger pump

бес цилиндрлі ~ пятицилиндровый ~ quintuplex pump

бу қазанына құнар беретін ~ питающий паровой котел ~ donkey pump

бұрамалы ~ винтовой ~ screw pump

бұрамалы ұңғымалық мұнай ~-сы / нефтяной скважинный винтовой ~ screw oil-well pump

бұрғылау ~-сы / буровой ~ mud [slush] pump

бұрғылау жетекті ~ буровой приводной ~ power mud [power slush] pump

бұрғылау мікбасты ~ буровой поршневой ~ positive displacement [piston-type] mud pump

білікті ~ осевой ~ axial flow pump

бір бұрамалы ~ одновинтовой ~ single-screw pump

бір мікбасты ~ однопоршневой ~ single-cylinder pump

бір плунжерлі штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / нефтяной скважинный

штанговый одноплунжерный ~ single-plunger oil-well sucker-rod pump
 бір рет әрекет ететін ~ / ~ *одинарного действия* single-acting [single-action] type pump
 бір сатылы ~ *одноступенчатый* ~ single-stage pump
 бір сатылы штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штанговый одноступенчатый* ~ single-stage oil-well sucker-rod pump
 бір шиберлі ~ *одношиберный* ~ single-vane pump
 біркелкілікпен жұмыс істейтін ~ *работающие последовательно* ~ы pumps operating in series
 біріккен түрде жұмыс істейтін ~ *работающие совместно* ~ы compounded pumps
 вакуумды ~ *вакуумный* ~ vacuum pump
 гидро жетекті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный гидроприводной* ~ hydraulic [fluid-operated] oil-well (plunger) pump
 гидрожетекті кенді ұңғыма ~-сы / *забойный гидроприводной* ~ hydraulic downhole pump
 екі бұрамалы ~ *двухвинтовой* ~ two-screw pump
 екі плунжерлі штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штанговый двухплунжерный* ~ double-plunger oil-well sucker-rod pump
 екі плунжерлі ~ *двухплунжерный* ~ double [two] plunger pump
 екі сатылы штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штанговый двухступенчатый* ~ double-stage oil-well sucker-rod pump
 екі цилиндрлі ~ *двухцилиндровый* ~ two-cylinder [duplex] pump
 екі шиберлі ~ *двухшиберный* ~ double-vane pump
 еркін асылып қойылған гидрожетекті кенді ұңғыма ~-сы / *забойный гидроприводной свободно подвешенный* ~ free hydraulic downhole pump
 еркін қозғалып тұратын плунжері бар гидро жетекті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный гидроприводной со свободно движущимся плунжером* free-type hydraulic [fluid-operated] plunger oil-well pump
 ерітіндіні айдап тұратын ~ *раствороперекачивающий* ~ drilling mud transfer pump
 жарыспалы түрде біріктірілген ~ *соединенные параллельно* ~ы parallel pumps
 жер бетінде қолданылатын мұнай ~-сы / *нефтяной наземный* ~ surface oil pump
 жетекті ~ *приводной* ~ power pump
 жоғары (жетекті) қуатты ~ / ~ *высокой (приводной) мощности* high horsepower (input) pump
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure [high-head] pump
 жоғарыда бекітпесі бар, алмалы-салмалы штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штанговый вставной с замком наверху* insert (oil-well sucker-rod) pump with top hold-down
 жуатын ~ *промывочный* ~ washing [washover] pump

жылжитын сырт қабы бар, алмалы-салмалы штангті ұңғымалық мұнай
~-сы / нефтяной скважинный штанговый вставной ~ с подвижным корпусом
traveling barrel insert (oil-well sucker-rod) pump

жылжымайтын сырт қабы бар, алмалы-салмалы штангті ұңғымалық мұнай
~-сы / нефтяной скважинный штанговый вставной ~ с неподвижным корпу-
сом stationary barrel insert (oil-well sucker-rod) pump

жылжымалы өрт сөндіру ~-сы / пожарный передвижной ~ portable fire
pump

кәрізді ~ дренажный ~ drain(age) pump

кәсіпшілікке арналған ~ промысловый ~ jack pump

кенді ұңғыма ~-сы / забойный ~ downhole pump

көлденең ~ горизонтальный ~ horizontaltype pump

көп сатылы ~ многоступенчатый ~ multistage pump

көп сатылы жер бетінде қолданылатын мұнай ~-сы / нефтяной наземный
многоступенчатый ~ multistage surface oil pump

көп цилиндрлі ~ многоцилиндровый ~ multicylinder pump

қайта айдайтын ~ перекачивающий ~ transfer pump

қақпақ астында қашау тәрізді шығыңқы жері бар ~ / ~ с долотообразным
выступом под клапаном combination bit and mud socket

қойылатын ~ вставной ~ insert [sucker-rod] pump

қойылмайтын штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / нефтяной скважинный
штанговый невставной ~ tubing oil-well sucker-rod pump

қолмен басқарылатын ~ ручной ~ hand pump

қосарланған ұңғымалық мұнай ~-лары / спаренные скважинные нефтяные
~ы two-zone deep-well pumps

қосарландырылған ~ сдвоенный ~ twin pump

құмдауытты ~ песочный ~ sand pump

құнар беретін ~ питающий ~ delivery [feed, supply] pump

қыртғысқа суды сығып толтыруға арналған ~ / ~ для нагнетания воды в
пласт water injection pump

қышқылды ~ кислотный ~ acid treatment pump

май айдайтын ~ маслоподкачивающий ~ oil-feed [oil priming] pump

майды жұтушы ~ маслоотсасывающий ~ oil-suction [oil-drain] pump

майлы ~ масляный ~ oil pump

металл тығыздамасы бар ~ / ~ с металлическим уплотнением packed plunger pump

мөлшерлеп беретін ~ дозировочный ~ proportioning [controlled volume]
pump

мұнай ~-сы / нефтяной ~ oil pump

мұнай құбыр желісіндегі ~ / ~ на нефтепроводе oil line pump

мұнайлық сағалық тік ~ / нефтяной устьево́й вертикальный ~ vertical oil
pump

мікбасты ~ поршневой ~ piston pump

мікбасты штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / нефтяной скважинный штан-
говый поршневой ~ piston oil-well sucker-rod pump

отын ~-сы / *топливный* ~ fuel (-feed) pump
отынды қайта айдайтын ~ *топливоперекачивающий* ~ fuel oil pump
өздігінен соратын ~ *самовсасывающий* ~ self-priming pump
өрт сөндіру ~-сы / *пожарный* ~ fire pump
плунжерлі ~ *плунжерный* ~ plunger [ram] pump
плунжерлі штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штан-
говый плунжерный* ~ plunger oil-well sucker-rod pump
пневмо жетегі бар ~ / ~ с *пневмоприводом* air-driven pump
резервтегі ~ *резервный* ~ standby pump
соратын ~ *всасывающий* ~ suction [lift] pump
су ~-сы / *водяной* ~ water pump
сұйық тығыздамасы бар ~ / ~ с *жидкостным уплотнением* fluid-packed pump
сүзгіленген қалдық су ~-сы / *шламовый* ~ sludge pump
сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ injection [delivery] pump
сыртқа тебуші ~ *центробежный* ~ centrifugal pump
сыртқа тебуші ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный центро-
бежный* ~ centrifugal oil-well pump
тереңнен соратын ~ *глубинный* ~ deep well pump
төлкелік цилиндрі бар штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной сква-
жинный штанговый* ~ с *штулочным цилиндром* oil-well sucker-rod pump
with lined working barrel
төлкесіз цилиндрі бар штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной сква-
жинный штанговый* ~ с *безштулочным цилиндром* oil-well sucker-rod pump
with unlined working barrel
төмен қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure [low-head] pump
төменде бекітпесі бар, алмалы-салмалы штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штанговый вставной* ~ с *замком внизу* insert (oil-well
sucker-rod) pump with bottom hold-down
төрт плунжерлі ~ *четырёхплунжерный* ~ quadraplex plunger pump
төрт цилиндрлі ~ *четырёхцилиндровый* ~ quadraplex pump
трюмдік ~ *трюмные* ~ы bilge pumps
тұрақты ~ *стационарный* ~ stationary [fixed] pump
тұрақты өнімділігі бар ~ / ~ с *постоянной производительностью* constant
flow [constant displacement] pump
тұрақты ток электр қозғалтқышынан жұмыс істейтін жетегі бар бұрғылау
~-сы / *буровой* ~ с *приводом от электромотора постоянного тока* direct-
current motor-driven pump
тіреуішті ~ *подпорный* ~ booster pump
тістегеріштелген ~ *шестеренчатый* ~ gear pump
ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный* ~ subsurface [deep-well,
bottom-hole] oil pump
ұңғыманы жөндеуге арналған ~ / ~ *для ремонта скважины* well-service
pump
үш қақпақты штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный*

штанговый трех-клапанный ~ three-valve oil-well sucker-rod pump
 үш плунжерлі ~ *трехплунжерный* ~ triplex plunger pump
 үш цилиндрлі ~ *трехцилиндровый* ~ triplex pump
 химиялық реагенттерге арналған ~ / ~ *для химических реагентов* chemical injection pump
 химиялық реагенттерді мөлшерлеп беруге арналған ~ / ~ *для подачи химических реагентов дозами* chemical proportioning pump
 цементтейтін ~ *цементировочный* ~ cementing pump
 шағын мікбасты ~ *небольшой поршневой* ~ donkey
 шағын сығып толтыратын ~ *небольшой нагнетательный* ~ forcer
 шар тәрізді қақпағы бар американдық құмдауытты ~ *американский песочный* ~ с шаровыми клапанами bit and mud socket
 шиберлі ~ *шиберный* ~ sliding-vane pump
 штангасы жоқ ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный бесштанговый* ~ rodless oil-well pump
 штангті ~ *штанговый* ~ crude oil pump
 штангті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный штанговый* ~ oil-well sucker-rod pump
 штангісі жоқ электр жүк артқыш ~ *бесштанговый электропогружной* ~ electrically-driven oil well [electrically-driven subsurface oil, submersible electric oil] pump
 шұңғыл емес тереңдікке арналған батырылатын ~ *погружной* ~ для небольших глубин low down-pump
 шылаушынды жетегі бар ~ / ~ с червячным приводом worm-driven pump
 ыстық мұнайға арналған ~ / ~ для горячей нефти hot oil pump
 элект жетекті ұңғымалық мұнай ~-сы / *нефтяной скважинный электроприводной* ~ electrically-driven oil-well pump
 электр сыртқа тебуші ~ *электроцентробежный* ~ electric(al) centrifugal pump
СОРҒЫ-ӘТКЕНШЕК *насос-качалка* pumping unit
СОРҒЫ ЖАЙ (үй-жай) *насосная (помещение)* pump house
СОРҒЫЛАНБАЙТЫН *недренируемость* nondrainability
СОРҒАЛАУ (ҚҰЮ) (штанг) *хлестание (штанг)* whipping
СОРҒЫТУ *обезвоживать* dehydrate; desiccate
СОР ЖЕР *солончак* salina, saline
СОРЛАНУ *осолонение* salinization
СОРЛАНУШЫЛЫҚ *осолоненность* salinity
СОРТ *сорт* brand, class, grade, sort
 мұнайды ~ / ~ *нефти* grade of oil
 цементті ~ / ~ *цемента* cement brand [class]
СОРТАНДЫ *солончаковый* saliniferous
СОРТТАУ *сортировка*:
 ірілігі бойынша ~ / ~ по крупности sizing
СОРУ I *всасывание* absorption, imbibition, suction, intake

СОРУ II (СОРЫП ТАСТАУ) *отсос* suction

кеуекті үстіңгі қабат арқылы ~ / ~ *через пористую поверхность* porous suction

сирету арқылы ~ / ~ *под разрежением* vacuum suction

шекаралық қабатты ~ / ~ *пограничного слоя* boundary layer suction

СОРУ III *подсос* inflow, inleakage

ауаны ~ / ~ *воздуха* air inleakage

СОРЫЛМАУ *десорбировать* desorb

СОРЫП АЛУ I *всасывать* draw in, soak, suck (in)

~ды тоқтату (сорғыш туралы) / *прекратить* ~ (о насосе) lose its prime

СОРЫП АЛУ II *напитывать* saturate

СОРЫП АЛУШЫЛЫҚ *всасываемость* absorbability

СОРЫП ТARTУ *прокачка* flow, pumping

СОРЫП TARTУШЫЛЫҚ *прокачиваемость* pumpability

СӨМКЕ (ҚОЛДОРБА) *сумка*:

құрал-сайман салатын ~ *инструментальная* ~ kit

СӨНДІРГІШ *гаситель*:

бүлкілдеп жүріп тұруды ~ / ~ *пульсаций* pulsation damper

теңселісті ~ / ~ *вибраций* vibration damper

ілемек теңселісін гидравликалық ~ / *гидравлический* ~ *вибраций крюка* hydraulic hook snubber

СӨНДІРУ I *гашение* suppression, dampening, killing

көбікті ~ / ~ *пены* foam suppression

магнит өрісін ~ / ~ *магнитного поля* field killing

теңселісті ~ / ~ *вибраций* vibration dampening

энергияны ~ / ~ *энергии* dissipation of energy

СӨНДІРУ II *глушение*:

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* killing of a well

шығарып тастағышты ~ / ~ *выброса* blowout killing

СӨНДІРУ III (өртті) *тушение* (огня) extinguishing, fire fighting

көбікпен (мұнай өртін) ~ / ~ *пенной (нефтяного пожара)* foaming

өртті ~ / ~ *пожара* fire extinguishing

СӨРЕ *стеллаж* rack

кен жынысының үлгісіне арналған ~ / ~ *для керна* core rack

құбырға арналған ~ / ~ *для труб* pipe rack

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ *для обсадных труб* casing rack

СӨРЕ ТӨСЕ/К *полати* platform

мінбенің (жоғарыда жұмыс істейтін жұмысшысының) ~-гі / ~ *вышки (верхового рабочего)* working platform, crow's nest

СПАЙДЕР *спайдер* spider

су бөлетін бағананы құрастыру мен бөлшектеуге арналған ~ / ~ *для монтажа и демонтажа водоотделяющей колонны* marine-riser handling [riser joint] spider

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ для *обсадных труб* casing spider

СПАЙДЕР-ЭЛЕВАТОР *спайдер-элеватор* spider-elevator

СПИДОМЕТР *спидометр* speed indicator speedometer

СПИРТ *спирт* alcohol

метилді ~ *метиловый* ~ methanol, methyl alcohol

этилді ~ *этиловый* ~ ethanol, ethyl alcohol

СТАКАН *стакан* socket, glass, beaker, cup

әуе сорғышының ~-ы / ~ *воздушного насоса* bucket

беріктігі өте жоғары ~ *высокопрочная* ~ heavy-duty steel

жолақты ~ *полосовая* ~ flat steel

жұқа жапырақты ~ *тонколистовая* ~ sheet steel

қышқылға төзімді ~ *кислотоупорная* ~ acid-proof steel

легирленген ~ *легированная* ~ alloy steel

сорғыштың ~-ы / ~ *насоса* pump box, valve barrel сталь steel

таңбалы ~ *тавровая* ~ T(-bar) steel

тат баспайтын ~ *нержавеющая* ~ stainless steel

СТАНО/К *станок* machine

бұрғы ауыстыру ~-ғы / ~ *бурозаправочный* ~ bit sharpener, jackmill

бұрғылап тесу ~-ғы / *сверлильный* ~ drilling machine

бұрғылау ~-ғы / *буровой* ~ well borer

қайрау ~-ғы / *заточный* ~ sharpener

соққылап бұрғылауға арналған ~ / ~ для *ударного бурения* churn drill

соққылы-темір арқанды бұрғылау ~-ғы / ~ *ударно-канатного бурения* cable drill

токарь ~-ғы / ~ *токарный* ~ lathe, turning machine

СТАНОК-СОРҒЫШ *станок-качалка* jack

СТАНОК-ТЕРБЕЛГІШТЕРДІҢ ӨЗДІГІНЕН ІСКЕ ҚОСЫЛУЫ *само-запуск станков-качалок* automatic starting of pumping jacks

СТАЦИОНАРЛЫ *стационарный* fixed, stationary

СТАЦИОНАРЛЫ ЕМЕС *нестационарный* non-stationary, non-steady

СТАЦИОНАРЛЫҚ ПЛАТФОРМА / *стационарная платформа* stationary platform, fixed work station

Сұйылтылған табиғи газ (СТГ) *сжиженный природный газ (СПГ)* liquefied natural gas (LNG)

СТИМУЛЯЦИЯ (ЫНТАЛАНДЫРУ) *стимуляция*:

ұңғыма мен оған қызмет көрсетуге ~ *скважин и их обслуживание* well stimulation and maintenance

СТОПОР *стопор* arrester, arresting device, lock, latch, stop

СТРИНГЕР (кұбыр төсейтін баржаның) *стрингер* (трубоукладочной бар-жи) stringer

СУ вода water

ағынды ~ *проточная* ~ running water

айдалатын ~ *нагнетаемая* ~ flood [injected] water

айналма ~ *оборотная* ~ cooling [circulating, recirculated] water

айналып тұратын ~ *циркуляционная* ~ circulation water
 артезиан ~-ы / *артезианская* ~ artesian [confined ground] water
 артық ~ *избыточная* ~ excessive water
 арынды ~ *напорная* ~ pressure [head] water
 арынсыз ~ *безнапорная* ~ free [gravity, gravitational] water
 атмосфералық ~ *атмосферная* ~ atmospheric [meteoric] water
 ауыз ~ *питьевая* ~ potable [drink] water
 азрацияланбаған ~ *деаэрированная* ~ deaerated water
 азрацияланған ~ *аэрированная* ~ aerated water
 әкті ~ *известковая* ~ lime water
 байланысқан ~ *связанная* ~ bound [combined, connate] water
 байланыспаған ~ *несвязанная* ~ free water
 балласты ~ *балластная* ~ ballast water
 басып-көктейтін ~ *наступающая* ~ encroaching water
 бекітпе ~ / ~ *затворения* mixing water
 бөтен ~ *посторонняя* ~ extraneous water
 бұрғылау ~-ы / *буровая* ~ drill water
 бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления бурового раствора* mud make-up water
 газдалған ~ *газирванная* ~ gas-cut [aerated] water
 гелде байланыстырылған ~ / ~, *связанная в геле* water of gelation
 гидратацияның ~-ы / ~ *гидратации* water of hydration
 гидратты ~ *гидратная* ~ water of hydration
 еркін ~ *свободная* ~ free water
 жаңбыр ~-ы / *дождевая* ~ rain water, rainwash
 жарықшақтық ~ *трещинная* ~ fracture water
 жемір ~ *агрессивная* ~ aggressive [corrosive] water
 жер асты ~-ы / *грунтовая* ~ (under)ground water
 жер бетіндегі ~ *наземная* ~ surface water
 жер суландыратын ~ *обводняющая* ~ invading water
 жерге көмілген ~ *погребенная* ~ connate water
 жергілікті ~ *местная* ~ bay water
 жоғары ~ *верхняя* ~ headwater
 жуып-шаятын ~ *промывочная* ~ circulating [drilling, flushing] water
 жұғымды ~ *питательная* ~ feed water
 жұмсақ ~ *мягкая* ~ soft water
 жылымық ~ *термальная* ~ thermal water
 карбондалған ~ *карбонизированная* ~ carbon(ated) water
 карстты ~ *карстовая* ~ karst water
 кәріз ~-ы / *дренажная* ~ drainage water
 кен жыныстарына сіңген ~ *инфильтрационная* ~ infiltration water
 көмір қышқылымен байытылған ~ / ~, *обогащенная углекислотой* carbonated wa-ter
 көшіп қонатын ~ *мигрирующая* ~ migratory water

кристаллданған ~ *кристаллизационная* ~ crystal water
 күкіртті ~ *сернистая* ~ sulfur water
 қайтарым ~-ы / *возвратная* ~ return(ed) water
 қалдық ~ *остаточная* ~ bond [residual] water
 қалдықпен кететін ~ *отходящая* ~ discharge [waste] water
 қалдықты ~ *отстойная* ~ settling-vat water
 қатты ~ *жесткая* ~ hard water
 қоспасы жоқ ~ / ~ *без добавок* water alone, clear water
 қоюлатылған ~ *загущенная* ~ thickened water
 қуыстық ~ *поровая* ~ void water
 құбыр желісінің ~-ы / *водопроводная* ~ tap water
 құйылатын ~ *закачиваемая* ~ injection water
 қыртыстағы ~ *пластовая* ~ brine water
 қышқыл ~ *кислая* ~ acidic water
 ластанған ~ *загрязненная* ~ polluted water
 минералданған ~ *минерализованная* ~ brine, mineralized [saline] water
 мұздататын ~ *охлаждающая* ~ cooling water
 мұздатылған ~ *охлажденная* ~ chilled [cooled] water
 мұнай қыртыстарының ~-ы / ~ *нефтяных пластов* oil formation water
 мұнай өнеркәсіптік ~ *нефтепромысловая* ~ oil-field water
 негізгі ~ *основная* ~ basal water
 нөсер ~-ы / *ливневая* ~ storm water
 нұрландырылған ~ *осветленная* ~ clarified water
 өлкелік ~ *краевая* ~ edge water
 өндірілетін ~ *добываемая* ~ produced water
 өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ industrial water
 өңделмеген ~ *необработанная* ~ untreated water
 пайдаланылған ~ *отработанная* ~ discharge [waste] water
 пішіннен тыс ~ *законтурная* ~ edge water
 седиментациялық ~ *седиментационная* ~ sediment water
 сулы мұнайлы байланыстырғыш аймағындағы ~ / ~ *в зоне водонефтяного
 контакта* fringe water
 сұйықты сүзгенде қалатын ~ *зашламованная* ~ dirty water
 сұйылтылған ~ *конденсированная* ~ condensed water
 сүзгіленген қалдық ~ *шламовая* ~ slime water
 сүзгіштерді жууға арналған ~ / ~ *для промывки фильтров* backwash water
 сілтілі ~ *щелочная* ~ alkaline water
 сіңірілетін ~ *абсорбционная* ~ absorption water
 таза ~ *чистая* ~ clear water, water alone
 тазаланған ~ *очищенная* ~ treated water
 тазартылған ~ *дистиллированная* ~ distilled water
 тар түтікті ~ *капиллярная* ~ capillary water
 тартылған күйіндегі ~ / ~ *во взвешенном состоянии* water in suspension
 таусыншақ ~ *реликтовая* ~ connate [native, fossil, relict] water

теңіз ~-ы / *морская* ~ sea water
 тесік қуыстарды жууға арналған ~ / ~ для *размыва каверн* cavern wash water
 тесіп өтіп кететін ~ *просачивающаяся* ~ seepage [leakage, percolating] water
 техникалық ~ *техническая* ~ service [process] water
 топырақ астындағы ~ *подпочвенная* ~ subsoil water
 топырақтағы ~ *почвенная* ~ soil water
 төменгі ~ *нижняя* ~ bottom water
 тұзы басымдау ~ *солончатая* ~ brackish water
 тұрып қалған ~ *застойная* ~ stagnant water
 тұщы ~ *пресная* ~ fresh [sweet] water
 тұщытылған ~ *опресненная* ~ desalinated water
 түрпітасы бар ~ / ~ с *абразивом* abrasive water
 ұлтандық ~ *подошвенная* ~ bottom water
 ұңғымаға (қыртысқа қарсы қысымды ұлғайту үшін) құйылатын ~ / ~, *закачиваемая в скважину* (для увеличения противодавления на пласт) water blanket
 ұңғыманы жууға арналған ~ / ~ для *промывки скважин* drilling water
 үлдірдегі ~ *пленочная* ~ film water
 хлорланған ~ *хлорированная* ~ chlorinated water
 шахталық ~ *шахтная* ~ mine water
 ығыстырылатын ~ *вытесняемая* ~ water being displaced
 ілеспе ~ *путная* ~ associated [produced] water
 ішкі қуыстық ~ *внутрипоровая* ~ interstitial [pore] water
СУ АҒАР (құбырлар желісі) **водосток** (*система труб*) drain system, drain(age)
 кәрізді ~ *дренажный* ~ drain(age)
 орталық кәрізді ~ *канализационный* ~ sewage
СУ АҒУДЫ ІЗДЕУШ **течеискатель** leak detector
 галоидты ~ *галоидный* ~ halogen-sensitive leak detector
 гелийлі ~ *гелиевый* ~ helium leak detector
СУ АСТЫ (**СУ АСТЫНДАҒЫ**) **подводный** submerged, underwater, submarine
СУ ӘКЕЛЕТІН **водовод** conduit
СУ БАСУ (**ТАСҚЫН**) **наводнение** flood
СУ БЕРГІШ **водоотдача** filtration, filter [fluid, water] loss
 динамикалық жағдайда ~ / ~ в *динамических условиях* dynamic fluid loss ментальная
 меншікті ~ *удельная* ~ specific water loss
 төменгі ~ *низкая* ~ low water loss
 цементті ерітіндінің ~-і / ~ *цементного раствора* flash set
СУ БӨГЕТ **водозабор** амер. water inlet; англ. water intake
 арынды ~-і / *напорный* ~ pressure intake
 арыны жоқ ~-і / *безнапорный* ~ free-flow intake
 ашық түрдегі ~-і / ~ *открытого типа* free water intake
 жабық түрдегі ~-і / ~ *закрытого типа* undersurface water intake

жеке ~-i / *индивидуальный* ~ individual water intake

СУ БӨЛГІ водораздел:

сорғытылатын су алабы арасындағы ~ / ~ *между дренирующими бассейнами* drainage divide

өзен су алабындағы ~ / ~ *речных бассейнов* drainage divide

СУ БҮРКУ смачиваемость wettability

кен жынысына ~ / ~ *горной породы* rock wettability

СУ ДАЙЫНДАҒЫШ водоподготовка water treatment, water conditioning

СУ ЖҰҚПАЙТЫН водоотталкивающий water-repelling, moisture-repellent

СУ ЖҰТҚЫШ водопоглощающий hygroscopic, water absorbing

СУ КЕСЕР водорез cutwater

СУ КІРЕ АЛМАЙТЫН водонепроницаемый watertight

СУ КІРМЕЙТІН водонепроницаемость watertightness

СУ ҚҰБЫРЫ водопровод water conduit, water (pipe) line

айналма ~ *кольцевой* ~ circular water line

өнеркәсіптік ~ *промышленный* ~ industrial water line

өртке қарсы ~ *противопожарный* ~ fire main, fire line

таратқыш ~ *разводящий* ~ distribution water line

торапты ~ *магистральный* ~ water main

СУ МҮЗДАТҚЫШ водоохладитель water-cooling system, water cooler

СУ ӨЛШЕУШ водомер flowmeter, water gage

СУ ӨТКІЗГІШ водопроницаемость water permeability, permeability to water

салыстырмалы түрде ~ *относительная* ~ relative permeability to water

тиімді ~ *эффективная* ~ effective permeability to water

СУ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ водоёмкость water-retaining [water-holding] capacity

СУ ТАЗАЛАУ водоочистка water treatment

СУ ТАЗАРТҚЫШ водоочиститель water purifier

СУ ТАРМАҒЫ водоприток water influx, water production

~н жою / *ликвидировать* ~ shut off water production

СУ ТӨКПЕ водоотлив water drainage

СУ ТҮНДЫРҒЫ водоотстойник water sedimentation tank

СУ ТҮТҚЫШ водоносный aqueous, aquiferous, water-bearing

СУ ТҮЦЫЛАҒЫШ водоопреснитель water-desalination apparatus

СУ ТҮБІНІҢ СОРҒЫШЫНА АРНАЛҒАН БАТОМЕТР батометр для донных насосов bag dredge

СУ ШАЙЫП КЕТУ І размыв:

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ water jet

құмдауыт тығынды ~ / ~ *песчаной пробки* sand plug washing-out

сейсмограммадағы жазбаларды ~ / ~ *записи на сейсмограмме* smoothing-out

табиғи қуыстарды ~ / ~ *каверны* cavern washing-out

тереңдетіп ~ *глубокий* ~ deep-seated washout

СУ ШАЙЫП КЕТУ II *смывание* flushing

СУ ЫҒЫСТЫРЫМ *водоизмещение* deadweight, displacement; (кеме – судна) tonnage

бұрғылау барысындағы ~-ы / ~ в процессе бурения displacement at drilling draft

бұрғылау кезіндегі ~-ы / ~ при бурении drilling displacement

жұмыстық ~-ы / рабочее ~ operating displacement

қысып шығару режиміндегі ~-ы / ~ в режиме выживания survival displacement

пайдалану ауданындағы сүйреу кезіндегі ~-ы / ~ при буксировке в районе эксплуатации field tow displacement

салмақтық ~-ы / весовое ~ displacement tonnage

танкердің ~-ы / ~ танкера tanker tonnage

тасымалдау жағдайындағы ~-ы / ~ в транспортном положении displacement in transit condition

СУ ЫСЫТҚЫШ *водоподогреватель* water heater

булы ~ паровой ~ steam water heater

газды ~ газовый ~ gas water heater

кендік ~ емкостный ~ storage water heater

күнмен ~ солнечный ~ solar water heater

құбырлы ~ трубчатый ~ tube water heater

стационарлы ~ стационарный ~ stationary water heater

электрлі ~ электрический ~ electric water heater

СУБЪЕКТ *субъект*:

шаруашылық ~-ісі / хозяйственный ~ transactor

СУҒА АРНАЛМАҒАН *неводный* non-aqueous

СУҒА ГАЗҒА МҰНАЙҒА ҚАНЫҚҚАН *водогазонефтенасыщенность* water, gas and oil saturation

~ жер асты *подземный* ~ underground reservoir

~ су айдыны / водоем ~ basin, reservoir, pond, pool

жасанды ~ искусственный ~ artificially impounded reservoir

ішкі ~ внутренний ~ inland water

табиғи ~ естественный ~ naturally impounded body [reservoir]

СУҒА КЕТУШІЛІК *утопленность* embedment

СУҒА ҚАНЫҒУШЫЛЫҚ *водонасыщенность* water saturation

ақырғы ~ конечная ~ final water saturation

бастапқы ~ начальная ~ пласта initial water in place in reservoir

заттың ауыспалы кезеңіндегі ~ критическая ~ critical water saturation

шынайы ~ истинная ~ actual water saturation

СУҒА ҚАНЫҚҚАН *водонасыщенный* water-saturated

СУҒА МҰҚТАЖДЫҚ *водопотребность* water requirements

СУҒА МҰНАЙҒА ҚАНЫҒУШЫЛЫҚ *водонефтенасыщенность* water and oil saturation

қалдық ~ остаточная ~ residual oil and brine

СУҒАРУ (ШКІЗУ) *напаять* solder on, solder to, braze to, tin
СУҒА ТӨЗІМДІ *водостойкий* water-resistant, waterproof
СУҒА ТӨЗІМДІЛІК *водостойкость* water resistance, water-resisting property, stability in water

СУДА ЕРИТІН *водорастворимый* water soluble

СУДЫ АЖЫРАТҚЫШ *водоотделитель* dehydrator, water separator, water trap

газға арналған гликолды ~ / *гликолевый* ~ *для газа* glycol dehydrator for gas

газды ұңғымаға арналған ~ / ~ *для газовой скважины* gas well drip

мұнай кәсіпшілігіндегі ~ / *нефтепромысловый* ~ oil-field dehydrator

мұнайға арналған ~ / ~ *для нефти* oil dehydrator

СУДЫ БӨЛУ *водораспределение* water distribution

СУДЫ КӨРСЕТКІШ *водоуказатель* water gage

СУДЫ ПАЙДАЛАНУ *водопользование* water management

СУДЫ ТҰТЫНУ *водопотребление* water consumption

ауыз ~ *питьевое* ~ drinking water consumption

ауылшаруашылық ~ *сельскохозяйственное* ~ agricultural water consumption

өндірістік ~ *производственное* ~ industrial water consumption

шаруашылық ~ *хозяйственное* ~ domestic water consumption

СУДЫҢ БАР БОЛУЫ *водосодержание* water content

көлемді ~ *объемное* ~ volumetric water content

нағыз ~ *истинное* ~ actual water content

СУДЫҢ БҰЗЫП КЕТУІ *размывание* dissolution, erosion, washing-out, scouring

бұрғылау ерітіндісімен кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна буровым раствором* flushing of core

кескіндемені ~ / ~ *изображения* blurring

СУДЫҢ ЕНУІ *вторжение воды* water encroachment, water influx

СУДЫҢ ПАЙДА БОЛУЫ *водопроявление* water seepage, water inflow, water ingress, water entry

әлсіз ~ *слабое* ~ water seepage

СУЛАНДЫРУ *обводнение* water encroachment, water invasion

кенішті ~ / ~ *месторождения* water content of a deposit, rate of water encroachment of a pool

қыртысты ~ / ~ *пласта* drowning

қыртысты толық ~ *полное* ~ *пласта* total water encroachment of bed

мезгілінен бұрын ~ *преждевременное* ~ premature flooding

өнімді көкжиекті ~ / ~ *продуктивного горизонта* water encroachment of pay horizon

сыналып жатқан қыртысты ~ / ~ *испытываемого пласта* water blockade of the formation tested

сыртқы сумен ~ / ~ *законтурной водой* edge water encroachment

ұңғыманың өнімдерін ~ / ~ *продукции скважины* water cutting of well production, well stream watering

СУЛАНДЫРЫЛҒАН *обводненный* drowned, watercut, watery, (wa-ter-) encroached

СУЛАНУ *смачиваемый* wettable

СУЛАР *воды* waters

аралықтағы ~ *промежуточные* ~ middle waters

арынды ~ *напорные* ~ pressure [head] waters

азрацияланған қыртыс ~-ы / *аэрированные пластовые* ~ aerated formation waters

бастапқы ~ *первичные* ~ primary waters

бұрғылау ~-ы / *буровые* ~ oil-field brine

генерацияланған сарқынды ~ *сточные регенерированные* ~ reclaimed waste waters

жағалаудағы ~ *прибрежные* ~ coastal waters

жанама ~ *посторонние* ~ extraneous waters

жемірлі қыртыс ~-ы / *агрессивные пластовые* ~ corrosive formation waters

жоғарғы ~ *верхние* ~ top waters

кәсіпшіліктері тұзды ~ *промысловые соленые* ~ gun barrel salt waters

қайталама ~ *вторичные* ~ secondary waters

құрамында мұнай бар ~ *нефтедержащие* ~ oily waste waters

құрамында мұнайы бар сарқынды ~ *сточные нефтедержащие* ~ oily waste waters

қыртысты ~ *пластовые* ~ formation [stratal, reservoir] waters

қыртысты сілтілі ~ *пластовые щелочные* ~ alkaline formation waters

мұнай және газ кен орындарының ~-ы / ~ *нефтяных и газовых месторождений* oilfield waters

өлкелік астыңғы ~ *краевые нижние* ~ bottom edge waters

өлкелік үстіңгі ~ *краевые верхние* ~ upper edge waters

сарқынды ~ *сточные* ~ sewage, waste waters

тасқынды ~ *наводковые* ~ flood waters

үстіңгі қабаты бос жоғарғы ~ *верхние ~ со свободной поверхностью* top surface waters

СУЛАУ *смачивать* water, wet

СУЛЫ *водный* aqueous; hydrous

СУЛЬФАТ *сульфат* sulphate

барий ~-ы / ~ *бария* barium sulphate

магний ~-ы / ~ *магния* magnesium sulphate

СУЛЬФАТҚА ТӨЗІМДІ *сульфатостойкий* sulfate-resistant

СУЛЬФИД *сульфид* sulphide

қорғасын ~-і / ~ *свинца* galena

СУЛЬFUРАТОРСЫЗДАНДЫРУ *десульфуратор* desulfurizer

СУЛЬFUРАЦИЯ *десульфурация* desulfuration

СУМЕН ЖАБДЫҚТАУ *водоснабжение* water supply

айналма ~ *оборотное* ~ circulating water supply

ауыз ~ *питьевое* ~ drinking water supply

жер асты көздерінен ~ / ~ *из подземных источников* underground water supply

касіпшілікті ~ / ~ *промысла* oil-field water supply

техникалық ~ *техническое* ~ process water supply

тұрмыстық ~ *бытовое* ~ potable water supply

ыстық ~ *горячее* ~ hot water supply

СУМЕН МҮЗДАТЫЛАТЫН *водоохлаждаемый* water-cooled

СУПЕРТАНКЕР *супертанкер* supertanker

СУШПОРТ *суппорт* slide

СУРЕТ (КӨРІНІС) *картина* pattern, picture

бөлу ~-і / ~ *распределения* distribution pattern

гидродинамикалық ~ *гидродинамическая* ~ flow pattern

дала ~-і / ~ *поля* field pattern

толқынды ~ *волновая* ~ wave pattern

СУСПЕНЗИЯ *суспензия* dredge, slurry, suspension

СУСҮЗБЕ *фильтрат* filtrate

бұрғылау ерітіндісінің ~-сі / ~ *бурового раствора* drilling mud filtrate

бұрғылау ерітіндісінің мұнайлық ~-сі / *нефтяной* ~ *бурового раствора* relaxed filtrate

еркін ~ *свободный* ~ relaxed filtrate

СУСЫЗ БЕЗВОДНЫЙ anhydrous; arid; free of water, moisture-free, dry

СУТЕК *водород* hydrogen

атомарлы ~ *атомарный* ~ atomic hydrogen

күкіртті ~ *сернистый* ~ hydrogen sulphide

сұйық ~ *жидкий* ~ liquid hydrogen

хлорлы ~ *хлористый* ~ hydrogen chloride

СУХОПАРНИК *сухопарник* dome

СУЫ БАР *водосодержащий* water-bearing

СУЫ КӨП *водянистый* aqueous, aquatic; watery

СУЫ/Қ *холод* cold

газдарды кеңіту ~-ғы / ~ *расширения газов* gas expansion cold

жасанды ~ *искусственный* ~ artificial cold, refrigeration

жинақталған ~ *аккумулированный* ~ accumulated cold

табиғи ~ *естественный* ~ natural cold

СУЫНУ *остывать* cool down

СУЫРЫП АЛУ *вырывать*:

кұралды (ұңғымадан) ~ / ~ *инструмент (из скважины)* jerk too

СУЫТУ *охлаждать* chill, cool

СУЫТУШЫЛЫҚ *остуднение* gelatination, jellification

СҮЙЫҚҚОЙМА (СУ ҚОЙМА) *резервуар* 1. container, tank, reservoir 2. геол. basin, vessel

аймақтық ~ *зональный* ~ zonal reservoir

араластыруға арналған ~ / ~ *для смешивания* mixing [blender] tank

аралық ~ *промежуточный* ~ intermediate [relay] tank

арынды ~ *напорный* ~ gravity tank
 ауа ~-сы / *воздушный* ~ air pressure tank
 бетонды ~ *бетонный* ~ concrete tank
 бетонды мұнай ~-сы / *бетонный нефтяной* ~ concrete oil tank
 бөлшектенетін ~ *разборный* ~ knock(ed)-down tank
 бөлінетін ~ *разделительный* ~ separating tank
 бу кіре алмайтын ~ *паронепроницаемый* ~ vapor-tight tank
 буферлі ~ *буферный* ~ surge tank, surge vessel
 бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления бурового раствора* drilling mud mixing tank
 бұрғылау ерітіндісін сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения бурового раствора* drilling mud storage tank
 бұрғылау ерітіндісін төгуге арналған ~ / ~ *для слива бурового раствора* drilling mud set pit
 бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора* drilling mud tank, drilling mud pit
 бұрғылау ерітіндісіне арналған болат ~ *стальной* ~ *для бурового раствора* steel drilling mud tank, steel drilling mud pit
 бұрғылау ерітіндісіне арналған жұмыс ~-сы / *рабочий* ~ *для бурового раствора* active drilling mud tank, circulating drilling mud pit
 бұрғылау ерітіндісіне арналған қабылдау ~-сы / *приемный* ~ *для бурового раствора* drilling mud suction tank
 бұрғылау ерітіндісіне арналған қосымша ~ *резервный* ~ *для бурового раствора* reserve drilling mud tank
 бір камералы бөліп тұратын ~ *однокамерный разделительный* ~ single-chamber separating tank
 вакуумды ~ *вакуумный* ~ evacuated [vacuum] vessel
 газ жинақтайтын ~ *газосборный* ~ gas-gathering tank
 газдың ~-сы / ~ *газа* gas reservoir
 газсыздандырылған ~ *дегазированный* ~ degassed tank
 гуммирленген ~ *гуммированный* ~ rubber-lined tank
 дәнекерлеуші ~ *сварной* ~ welded tank
 демалатын қақпақшалармен жабдықталған ~ / ~, *оборудованный дыхательными клапанами* vented tank
 еркін суды (мұнайдан) бөлуге арналған ~ / ~ *для отделения свободной воды (от нефти)* free-water settler, free-water tank
 жалпақ ~ *плоский* ~ linear reservoir
 жарлары құлап қалған ~ *обвалованный* ~ diked tank
 жарты шар тәрізді ~ *полусферический* ~ hemispherical tank
 желдеткіші бар ~ / ~ *с вентиляцией* vented tank
 жер ~-сы / *земляной* ~ dug earthen tank, dug earthen pit
 жер асты ~-сы / *подземный* ~ subsurface [underground] tank
 жер асты суларының ~ / ~ *грунтовых вод* groundwater reservoir
 жер бетіндегі ~ *наземный* ~ overland [above-ground] tank

жергілікті ~ *локальный* ~ local reservoir
 жинақтаушы ~ *сборный* ~ pipeline tank
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure tank
 жұмсақ ~ *мягкий* ~ bag
 жүзетін шатыры бар ~ / ~ *с плавающей крышей* floating roof [expansion roof, breathing] tank
 кәсіпшілік ~-сы / *промысловый* ~ field tank
 конустық түбі бар ~ / ~ *с коническим днищем* conical [cone] bottom tank
 конустық шатыры бар ~ / ~ *с конической крышей* conical roof tank
 көлденең ~ *горизонтальный* ~ horizontal tank
 көлденең жер асты ~-сы / *горизонтальный подземный* ~ subsurface [underground] horizontal reservoir
 көп камералы бөліп тұратын ~ *многокамерный разделительный* ~ multi-chamber separating tank
 көп күмбезді шар тәрізді ~ *многокупольный сфероидальный* ~ mul-tisphere tank
 қабылдау ~-сы / *приемный* ~ receiving tank
 қауіпті аудандардағы тармақтарға арналған ~ / ~ *для стоков из опасных районов* hazardous areas drains tank
 қозғалмайтын шатыры бар ~ / ~ *с неподвижной крышей* fixed roof tank
 қойылтуды жинауға арналған ~ / ~ *для сбора конденсата* condensate gathering tank
 қосы құюға арналған ~ / ~ *для добавок* additive tank
 қосымша ~ *запасный* ~ auxiliary [stand-by] tank
 қосымша жер ~-сы / *резервный земляной* ~ earthen storage tank
 құбыр желісіндегі ~ / ~ *на трубопроводе* pipeline tank
 құнар беретін ~ *питающий* ~ supply tank
 құрамында суы бар мұнайға арналған ~ / ~ *для водосодержащей нефти* wet-oil tank
 қыртыстық ~ *пластовый* ~ reservoir
 қысылған ауаға арналған ~ / ~ *для сжатого воздуха* air tank
 қысымды түсіруге арналған ~ / ~ *для сброса давления* pressure-relief tank
 қышқылдандырғыш (саркынды суларға арналған) ~ *окислительный* ~ (для сточных вод) oxidation tank
 майға арналған ~ / ~ *для масла* oil cup
 майлы ~ *масляный* ~ oil container
 мұнай жинайтын ~ *нефтеcборный* ~ oil gathering tank
 мұнай өнімдерін сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения нефтепродуктов* oil storage [oil store] tank
 мұнайға арналған қоймалық ~-сы / ~ *складской* ~ для нефти oil-storage tank
 мұнайды сақтауға арналған қайраңдағы ~ *шельфовый* ~ для хранения нефти offshore storage tank
 мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* oil reservoir
 мұнайлы ~ *нефтяной* ~ (bulk) oil tank

өлшейтін ~ *измерительный* ~ metering [measuring, gaging] tank
 өлшеп құятын ~ *дозировочный* ~ batching tank
 өңірлік ~ *региональный* ~ regional reservoir
 пайдаланудағы ~ ~ *в эксплуатации* tank in use
 пневматикалық ~ *пневматический* ~ air (pressure) tank
 резеңке маталы ~ *резинотканевый* ~ rubberized fabric tank, pillow container
 салмақты ~ *массивный* ~ massive reservoir
 сарқынды суларға арналған ~ / ~ *для сточных вод* sewage pit
 су айдайтын ~ *водонапорный* ~ gravity tank
 су асты ~-сы / *подводный* ~ underwater tank
 суға қаныққан (табиғи) ~ *водонасыщенный (естественный)* ~ water saturated basin
 судың ~-сы / ~ *воды* water body, water reservoir
 сұйықты сүзгенде қалатын қалдыққа арналған ~ / ~ *для шлама* cutting tank, shale [waste] pit
 сығылған ауаның ~-сы / ~ *сжатого воздуха* pneumatic accumulator
 сығылған ауасы бар ~ / ~ *со сжатым воздухом* flask
 сынамалы екі секциялы ~ *испытательный двухсекционный* ~ twin compartment tank
 табиғи ~ *природный* ~ (natural) reservoir
 табиғи газ ~-сы / *природный газовый* ~ gas reservoir
 табиғи мұнай ~-сы / *природный нефтяной* ~ oil reservoir
 таза суға арналған ~ / ~ *для чистой воды* water pit
 температурасы төмен ~ *низкотемпературный* ~ low-temperature tank, low-temperature vessel
 темір бетонды ~ *железобетонный* ~ reinforced concrete storage tank
 теңгермелі ~ *уравнительный* ~ surge tank, surge chamber
 теңіздегі ~ *морской* ~ offshore (storage) tank
 тереңдетілген ~ *заглубленный* ~ buried [submerged] tank
 төгу ~-сы / *сливной* ~ weir tank
 тұзды (мұнайдан) бөлуге арналған ~ / ~ *для отделения солей (от нефти)* salt settler, salt settling tank
 тұздыққа арналған ~ / ~ *для рассола* brine tank
 түбі жоқ ~ / ~ *без днища* bottomless tank
 түбі жоқ батырылатын теңіздегі ~ *погружной морской* ~ *без днища* bottomless offshore tank
 тік ~ *вертикальный* ~ upright [vertical] tank
 тік бұрышты ~ *прямоугольный* ~ rectangular tank
 ұңғыманың дебитін өлшеуге арналған ~ / ~ *для измерения дебита скважины* test tank
 химиялық өңдеуге арналған ~ / ~ *для химической обработки* chemical treating tank
 цемент ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ *для приготовления цементного раствора* cement (slurry) mixing tank

цилиндрлі ~ *цилиндрический* ~ cylindrical tank
шар тәрізді ~ *сферический* ~ spherical tank
шар тәрізді шатыры бар ~ / ~ *со сферической крышей* globe-roof tank
шикі мұнайды сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения сырой нефти* crude (oil)

storage tank

шығынды ~ *расходный* ~ daily tank

СҮЙЫҚҚОЙМАНЫҢ ШАРТЫЛДАҒЫ *хлонушка резервуара* tank clap valve

СҮЙЫҚТЫ/Қ *жидкост/ь* fluid; liquid

ажырау ~-ғы / ~ *разрыва* breakdown agent, breakdown fluid

ақиқи ~ *истинная* ~ Newtonian fluid

араласатын ~ *смешивающиеся* ~и miscible fluids

араласпайтын ~-тар / *несмешивающиеся* ~и immiscible fluids

арынды ~ *напорная* ~ power fluid

ауырлатылған ~ *утяжеленная* ~ weighted fluid

аэроцияланған ~ *аэрированная* ~ aerated fluid

байланыстырғыш сұйықтар ~ *контактирующие* ~и interfacial fluids

буферлік ~ *буферная* ~ spacer [displacement] fluid

бұрылау ~-ғы / *буровая* ~ drilling mud, drilling fluid

бір текті ~ *однородная* ~ single [homogeneous] fluid

бір текті емес ~ *неоднородная* ~ heterogeneous fluid

газдалған ~ *газированная* ~ gas-cut [gassy] fluid

газды конденсатты ~ *газоконденсатные* ~и natural gas liquids

гель құраушы ~ *гелеобразующая* ~ gel-forming liquid

гель тәрізді ~ *гелеобразная* ~ jelly-like liquid

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ pressure fluid

гидравликалық бекітпенің ~-ғы / ~ *гидравлического затвора* sealing fluid

гидравликалық беріліс жүйесін толтыруға арналған ~ / ~ *для заполнения системы гидравлической передачи* hydraulic transmission fluid

гидравликалық тежегішке арналған ~ / ~ *для гидравлического тормоза* braking fluid

гидротрансформаторда қолданылатын ~ / ~, *применяемая в гидротрансформаторе* torque converter fluid

жалған иілімді ~ *псевдопластичная* ~ pseudoplastic fluid

жанғыш ~ *горючая* ~ flammable liquid

желжалақтыққа қарсы ~ *антикоррозионная* ~ anticorrosive liquid

жемір ~ / ~ *агрессивная* ~ aggressive [corrosive] liquid

жемір емес ~ *неагрессивная* ~ nonaggressive fluid

жеңіл буға айналатын ~ *легкоиспаряющаяся* ~ highly volatile liquid

жеңіл тұтанатын ~ *легковоспламеняющаяся* ~ inflammable fluid

жоғары тұтқырлықты ~ *высоковязкая* ~ plastic fluid, high-viscosity liquid

жуылатын ~ *промывочная* ~ circulating [drilling, flushing] fluid

жұмыс ~-ғы / *рабочая* ~ working [drive] fluid

жұмыс істеп болған ~ *отработавшая* ~ discharged [spent] fluid

иілімді ~ *пластическая* ~ plastic fluid
кен жынысының үлгісін іріктеуге арналған ~ / ~ для отбора керна coring fluid
қалдық ~ *остаточная* ~ residual liquid
қата бастаған ~ *затвердевающая* ~ solidifying liquid
қорғаныш ~ *защитная* ~ protective fluid
қыртысқа қарсы қысымды арттыру үшін ұңғымаға құйылатын ~ / ~, заливаемая в скважину для увеличения противодавления на пласт load fluid
қыртысқа ықпал етуге арналған ~ / ~ для воздействия на пласт stimulation fluid
қыртыстың гидро ажырауына арналған ~ / ~ для гидроразрыва пласта breakdown agent, breakdown fluid
қышқылдық негіздегі гидро ажыраудың ~-ғы / ~ гидроразрыва на кислотной основе acid-base fracturing fluid
мұздататын ~ *охлаждающая* ~ refrigerating [cooling] fluid, coolant
мұнай негізіндегі қорғаныш ~ *защитная* ~ на нефтяной основе oil-base protective fluid
ньютондық ~ *ньютоновская* ~ Newtonian fluid
ньютондық емес ~ *неньютоновская* ~ non-Newtonian [viscoplastic] fluid
отындық ~ *топливная* ~ oil fuel
өндірілетін ~ *добываемая* ~ produced fluid
өңделген ~ *обработанная* ~ treated fluid
пакер үстіндегі ~ *надпакерная* ~ (behind-the-)packer fluid
пакерлі ~ *пакерная* ~ packer fluid
серпімді ~ *упругая* ~ elastic fluid
сүзгіден өткізілген ~ *отфильтрованная* ~ filtered liquid
сығылатын ~ *продавочная* ~ chaser; displacing [overflush] fluid
сығылмайтын ~ *несжимаемая* ~ incompressible fluid
сығып толтырылатын ~ *нагнетаемая* ~ injection fluid
тамшылы ~ *капельная* ~ dropping liquid
таңбаланған ~ *меченая* ~ tracer fluid
тежеуіш ~-ғы / *тормозная* ~ braking fluid
тиксотропты ~ *тиксотропная* ~ thixotropic fluids
тиксотропты емес ~ *нетиксотропная* ~ nonthixotropic fluid
тұтқыр ~ *вязкая* ~ thick liquid, viscous fluid
тұтқыр икемді ~ *вязкопластичная* ~ viscous-plastic [non-Newtonian] fluid
тұтқыр серпімді ~ *вязкоупругая* ~ viscoelastic fluid, viscoelastic liquid
тұтқырлылығы төмен ~ *низковязкая* ~ low-viscosity fluid
ұйттандыратын ~ *токсичная* ~ toxic liquid
ұңғымаға келіп құйылатын газ бен ~ / ~ и газ, притекающие к скважине well effluents
ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / ~ для заканчивания скважин completion fluid
ұңғыманы жөндеуге арналған ~ / ~ для ремонта скважин workover fluid
ұңғыманы тұншықтыруға арналған ~-ғы / ~ для глушения скважин kill fluid

шығарып тастауды тудырған ~ / ~, *вызвавшая выброс* kick liquid
ығыстыратын ~ *вытесняющая* ~ displacing [overflow] liquid
ығыстырылып шығарылатын ~ *вытесняемая* ~ forced-out [displaced] fluid
СҰЙЫҚТЫ/Қ II конденсат condensate
көмірсуларының сұйық ~-ғы / *жидкий ~ углеводородов* liquid hydrocarbon
condensate

сулы ~ *водяной* ~ condensed water

іліспелі газдан алынған ~ / ~ *из попутного газа* lease condensate

СҰЙЫЛТАТЫН СҰЙЫҚТЫҚ разбавитель diluent

СҰЙЫЛТҚЫШ ожигитель liquefier

СҰЙЫЛТУ I ожигать fluidize

СҰЙЫЛТУ II (СУ ҚОСУ) разбавление dilution

ауыспалы кезеңдегі ~ *критическое* ~ critical dilution

пайдаланған суды барынша ~ *наибольшее* ~ *стока* greatest effluent dilution

сумен ~ / ~ *водой* dilution with water

СҰЙЫЛТУ III (СИРЕТУ) разжижение dilution, dissolution, thinning

бұрғылау ерітіндісін (ұңғымаға су немесе газ бұзып өткен кезде) ~ / ~ *бурового раствора (при прорыве в скважину воды или газа)* mud cut

СҰЙЫЛТУ IV (СҰЙЫЛУ) сжижение liquefaction

мұнай газын ~ / ~ *нефтяного газа* petroleum gas liquefaction

СҰҚҚЫ (ПІС) пал/ец pin, finger, stud

алыстан басқарылатын ~ *дистанционно управляемый* ~ remotely controlled

finger

аунақшаның ~-сы / ~ *ролика* roller pin

бағыттаушы ~ *направляющий* ~ guide finger

бұрғылау шырақтарына арналған ~ / ~ *для бурильных свечей* stabbing finger

бұрып жіберетін ~ *отводной* ~ tracer pin, follower

жиналмалы алып-салмалы ~ *съёмный вставной* ~ removable inserted pin

жиналмалы топсалы ~ *съёмный шарнирный* ~ removable hinge pin

жоғарғы плашканың ~-сы / *верхний* ~ *плашки* slip upper finger

кесетін түрдегі қашаудың тістері ~ / ~ *ьцы долот режущего тупа* fingers

of drag bits

крейцкопф ~-сы / ~ *крейцкопфа* crosshead pin, crosshead stud

қашаудың ~-сы / ~ *долота* finger of bit

қашауатастағы шарлы мойынтіректің ~-сы / ~ *шарикоподшипника шарошки*

ball plug

қос иінді мікбасты ~ *кривошипный поршневой* ~ wrist pin

қос иіннің ~-сы / ~ *кривошита* crankpin

мікбасты ~ *поршневой* ~ piston pin

секциялық фрезердің ~-сы / ~ *секционного фрезера* section mill pin

топсалы ~ *шарнирный* ~ hinge [link] pin

топсаның ~-сы / ~ *шарнира* joint pin

ұршықша штропының ~-сы / ~ *штропа вертлюга* bail [trunnion] pin of

swivel

шток-қағып алғыштың ~-сы / ~ *штока-ловителя* rod-overshot stud
штроптың ~-сы / ~ *штропа* link pin
шынжырдың ~ ~ *цепи* chain pin

СҮЛБА I контур 1. contour, outline 2. эл. Circuit
алшақ тұрған ~ *разомкнутый* ~ open circuit
бұзып өту ~-сы / ~ *прорыва* breakthrough pattern
бүркемеленген ~ *замкнутый* ~ closed circuit
газ мұнай ~-сы / *газонефтяной* ~ gas-oil outline
газдың бар болу ~-сы / ~ *газосности* gas pool outline
кіру ~-сы / *входной* ~ input circuit
қыртыс ~-сы / ~ *пласта* reservoir boundary
қыртысты құнарландыру ~-сы / ~ *питания пласта* external boundary of reservoir
мұнай бар болудың бастапқы ~-сы / *первоначальный* ~ *нефтеносности* initial oil-pool outline
мұнайдың бар болу ~-сы / ~ *нефтеносности* oil-water boundary
өлкелік қыртыстық су ~-сы / ~ *краевой пластовой воды* edge-water line
өлкелік суды ендіру ~-сы / ~ *внедрения краевой воды* encroachment line
сорғыту ~-сы / ~ *дренирования* drainage boundary
сорғыту саласының ~-сы / ~ *области дренирования* drainage boundary
су іріккіштік ~-сы / ~ *водоносности* water boundary
судың бастапқы ~-сы / *первоначальный* ~ *воды* original waterline
суланудың желілік ~-сы / *линейный* ~ *заводнения* line flood
сүзгілеуіш ~ *фильтрующий* ~ filtering circuit
сыналандудың желілік ~-сы / *линейный* ~ *выклинивания* linear pinch outline
сыртқы ~ *внешний* ~ external outline
тапсырылатын ~ *задающий* ~ exciter
түзететін ~ *выравнивающий* ~ leveling circuit
шығу ~-сы / *выходной* ~ output circuit
ішкі ~ *внешний* ~ *нефтеносности* wet line

СҮЛБА II (КЕСТЕ, НОБАЙ) схема:
байламдар ~-сы / ~ *обвязки* pipe hook-up
баламалы ~ *эквивалентная* ~ equivalent network
бұрғылау құрал-жабдығының құрастырылу ~-сы / *монтажная* ~ *бурового оборудования* drilling hookup
біріктірулердің ~-сы / ~ *соединений* circuit [connection] diagram
жүктемелерді бөлудің ~-сы / ~ *распределения нагрузки* loading chart
зәкірлерді орналастырудың ~-сы / ~ *размещения якорей* anchor pattern
кенішті әзірлеудің технологиялық ~-сы / *технологическая* ~ *разработки месторождения* field-development plan
күштеу агрегаттарын орналастырудың ~-сы / ~ *размещения силовых агрегатов* power flow diagram
қайта есептеу ~-сы / *пересчетная* ~ counter
қаңқалы ~ *скелетная* ~ block diagram

кұбыр желісі байламдарының ~-сы / ~ *трубопроводной обвязки* piping layout

майлаудың ~-сы / ~ *смазки* lubrication [oiling] chart

материалдың қозғалуының ~-сы / ~ *движения материала* flow sheet

операциялар ~-сы / ~ *операции* flow sheet

орнын басу ~-сы / ~ *замещения* equivalent network

өндіріс жұмыстарының ~-сы / ~ *производства работ* operation diagram

принципті электр ~-сы / *принципиальная электрическая* ~ (schematic) circuit diagram

тәжірибелік ~ *опытная* ~ network

технологиялық ~ *технологическая* ~ flow [process] chart

технологиялық ағыстың ~-сы / ~ *технологического потока* flow sheet

технологиялық барыстың ~-сы / ~ *технологического процесса* process [flow] chart

үдерістің ~-сы / ~ *процесса* process flow diagram

цементтеу ~-сы / ~ *цементирования* cementing circuit

электр ~-сы / *электрическая* ~ electrical connection diagram

СҰРАНЫС (СҰРАНЫМ) *спрос* demand

газға ~ / ~ *на газ* gas demand

мұнайға ~ / ~ *на нефть* oil demand

СҰРЫШТАУ (ІРІКТЕУ) *отбор* selection; sampling

бұрғыланған кен жыныстарының сынамаларын ~ / ~ *проб выбуренной горной породы* chip sampling, sampling of cuttings

бұрғылау барысында кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна в процессе бурения* bottom coring, coring while drilling

бұрғылау сұйығын сүзгенде қалатын қалдықты ~ / ~ *бурового шлама* formation (cutting) sampling

бүйірлі топырақ тасығышпен үлгілерді ~ / ~ *образцов боковым грунтоном* side-wall coring

газды ~ / ~ *газа* gas extraction

газдың сынамаларын ~ / ~ *проб газа* gas sampling

екшеленген ~ *взвешенный* ~ weighted sampling

кен жынысының үлгісін үздіксіз ~ *непрерывный* ~ *керна* continuous coring

кен ұңғымаларының сынамаларын ~ / ~ *пробы с забоя скважины* bottom-hole sampling

куатты ~ / ~ *мощности* power take-off

қыртыстық флюид сынамаларын ~ / ~ *проб пластового флюида* sampling [pump-ing-out] of formation fluid, formation fluid withdrawal

қысымды ~ / ~ *давления* pressure tap

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil withdrawal

рұқсат етілген ~ *допустимый* ~ allowable production, allowables

суды ~ / ~ *воды* water production

суды жиынтық түрде ~ *суммарный* ~ *воды* cumulative water production

сұйықты ~ / ~ *жидкости* drainage

сынамаларды ~ / ~ *проб* sampling
сынамаларды автоматты түрде ~ *автоматический* ~ *проб* mechanical sampling
сынамаларды біркелкілікпен ~ *равномерный* ~ *проб* uniform sampling
сынамаларды үздіксіз ~ *непрерывный* ~ *проб* continuous sampling
табиғи ~ *естественный* ~ natural selection
топырақты ~ / ~ *грунтов* soil sampling
ұңғымадағы кен жыныстарының үлгілерін ~ / ~ *образцов горных пород в скважинах* downhole rock sampling
ұңғымадан алынған үлгілерді ~ / ~ *образцов из скважины* well sampling
үлгілерді ~ / ~ *образцов* sampling
үлгілерді талдау мен ~ / ~ *и анализ образцов* lab sampling and analysis
флюидті бір дерлікте бөліп ~ *одновременный раздельный* ~ *флюида* simultaneous separate fluid withdrawal
флюидті жылдамдатып ~ *форсированный* ~ *флюида* forced fluid withdrawal, forced pumping-out of fluid
шешілетін топырақ тасығышты қолдану арқылы кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна с применением съемной грунтоноски* wireline coring
СҮЗГ (торланған) **фильтр** filter; (*сетчатый*) screen, strainer
алдын ала ~ *предварительный* ~ prefilter
арынды ~ *напорный* ~ pressure filter, discharge strainer
ауа ~-сі / *воздушный* ~ air filter, air strainer
биологиялық ~ *биологический* ~ bacteria filter bed, bacteriological filter
бөліп тұратын ~ *разделительный* ~ separating filter
бұрғылау ұңғымасының құбырлы ~-сі / *трубный* ~ *буровой скважины* well tube screen
бір қабатты ~ *однослойный* ~ single-bed ion exchanger
газды ~ *газовый* ~ gas filter
диатомды ~ *диатомовый* ~ diatomite filter
дискті ~ *дисковый* ~ disk filter
дөрекі тазартудың ~-сі / ~ *грубой очистки* primary [coarse] filter
жолақты ~ *полосовой* ~ band filter
жұтып алатын ~ *поглощающий* ~ absorbent [absorption] filter
инелі ~ *игольчатый* ~ needle filter
капронды құмға қарсы ~ *капроновый противопесочный* ~ capron sand filter
кварцты ~ *кварцевый* ~ quartz [crystal] filter
кенді ұңғымалық ~ *забойный* ~ bottom-hole screen, bottom-hole strainer
керамикалық ~ *керамический* ~ ceramic filter
кеуекті ~ *пористый* ~ depth filter
көлденең саңылаулары бар ~ / ~ *с горизонтальными щелями* horizontal slot-
ted screen
көмірден жасалған ~ *угольный* ~ charcoal filter
көп қыртысты ұңғыма оқпанының қиыршық тасты ~ *гравийный* ~ *ствола многопластовой скважины* multizone open-hole gravel pack

қағаз ~ *бумажный* ~ paper filter
қиыршық таспен толтырылатын ~ *гравийный набивной* ~ prepacked gravel filter
қиыршық тасты ~ *гравийный* ~ gravel (packed) filter, gravel pack
қиыршық тасты шешіліп алынатын ~ *гравийный съёмный* ~ retrievable [removable] gravel filter
қиыршық тасты-кварцты жастықшасы бар ~ / ~ *с гравийно-кварцевой подушкой* gravel-sand bed filter
қосарлы ~ *двойной* ~ dual screen
құмға қарсы ~ *противопесочный* ~ sand filter
құмдауытты ~ *песочный* ~ sand filter, sand strainer
лай тұндырғыштың ~-сі / ~ *грязеотстойника* sump filter, sump strainer
ластанып толып қалған ~ *засоренный* ~ clogged filter, plugged screen
майлы ~ *масляный* ~ oil filter, oil screen
матадан жасалған ~ *тканевый* ~ fabric [cloth] filter
мембраналы ~ *мембранный* ~ membrane filter
металлокерамикалық ~ *металлокерамический* ~ cermet filter
механикалық ~ *механический* ~ mechanical filter
мұнай ұңғымасының ~-сі / ~ *нефтяной скважины* oil well screen, oil well strainer
нәзік тазартатын ~ / ~ *тонкой очистки* secondary [fine] filter
отын ~-сі / *топливный* ~ fuel filter
өздігінен тазаланатын ~ *самоочищающийся* ~ self-cleaning strainer
пластина тәрізді ~ *пластинчатый* ~ leaf filter
сақиналы ~ *кольцевой* ~ ring filter
саңылаулы ~ *щелевой* ~ slotted screen
сорғы-ауа сығымдағыш бағанышының ~-сі / ~ *насосно-компрессорной колонны* tubing filter
сорғының тор сымды ~-сі / *сетчатый* ~ *насоса* pump screen, pump strainer
сорып алатын ~ *всасывающий* ~ suction filter
сорып алатын желідегі ~ / ~ *на всасывающей линии* suction strainer
сулы ~ *водяной* ~ water filter
сыйымдылық ыдысындағы ~ *емкостный* ~ capacitor filter
сымды ~ *проволочный* ~ wire-wrapped screen
сымды тордан жасалған ~ / ~ *из проволочной сетки* wire-gage filter
сына тәрізді ~ *клинообразный* ~ wedge filter
сіңіріп алатын ~ *абсорбционный* ~ absorption [absorbent] filter
таспалы ~ *ленточный* ~ band filter
толтырылатын ~ *набивной* ~ prepacked filter
тор сымды ~ *сетчатый* ~ screen filter
түтік тәрізді ~ *трубчатый* ~ pipe filter
тік саңылаулары бар ~ / ~ *с вертикальными щелями* vertical slotted screen
ультрадыбысты ~ *ультразвуковой* ~ ultrasonic filter
ұңғымалық ~ *скважинный* ~ well screen, well strainer

ұсақ кеуекті ~ *мелкопористый* ~ fine filter
 ірі торкөзі бар ~ / ~ *с крупной сеткой* coarse-mesh filter
СҮЗГІДЕН ӨТКІЗУ *фильтровать* filter; percolate
СҮЗГІ-ҚҰЙРЫҚША *фильтр-хвостовик* liner [tail] filter
СҮЗГІЛЕНУШІЛІК *фильтруемость* filterability
СҮЗГІЛЕУ *фильтрование* filtration; (пайдалы қазбаларды байыту әдісі
 – *гравитационное*) percolation
СҮЗГІ-ПРЕСС *фильтр-пресс* filter press, pressure filter
СҮЗГІ-ШҮҢҒЫМА *фильтр-воронка* settling cone
СҮЗУ I *дистилляция* distillation
СҮЗУ II (СҮЗІЛУ) (пайдалы қазбаларды байыту әдісі) *фильтрация*
 filtration; (*гравитационная*) percolation
 ағыс кезінде ~ / ~ *в потоке* bulk filtration
 бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* drilling mud filtration
 бір өлшемді ~ *одномерная* ~ one-dimensional filtration
 вакуумдық ~ *вакуумная* ~ vacuum filtration
 газды ~ / ~ *газа* gas filtration
 дөрекі ~ *грубая* ~ screening, rough filtration
 екі фазалы ~ *двухфазная* ~ two-phase filtration
 желілік ~ *линейная* ~ linear filtration
 жоғары температура мен қысым кезінде ~ / ~ *при высоких температурах и давлении* high-pressure and high-temperature filtration
 қысымның күшімен ~ / ~ *под давлением* pressure filtration
 орнатылған ~ *установившаяся* ~ steady filtration
 орнатылмаған ~ *неустановившаяся* ~ unsteady filtration
 осмотиялық ~ *осмотическая* ~ osmotic filtration
 радиалды ~ *радиальная* ~ radial filtration
 сазды ерітіндіні ~ / ~ *глинистого раствора* (mud) sludge filtration
 сұйықтарды ~ / ~ *жидкости* fluid filtration
 сұйықты сүзгенде қалатын қалдықты ~ / ~ *шлама* sludge filtration
 сұйытылған ~ / ~ *под разрежением* antigravity filtration
 түтікті ~ *капиллярная* ~ capillary percolation
СҮЙРЕТКІ (түтін) *шлейф* (дыма) plume
СҮЙРЕТПЕ АРҚАН *расчалка* bracing
 темірден жасалған ~ *тросовая* ~ cable brace
 түтікті ~ *трубчатая* ~ bracing tube
СҮЙРЕУ (СҮЙРЕП АЛЫП БАРУ) *тащить* draft, draw, pull, drag;
 (тіркемемен – *на буксире*) tow
СҮЛДЕ (ҚАҢҚА) *скелет*:
 кен жынысының ~-сі / ~ *горной породы* rock skeleton
СҮҢГУІР *водолаз* diver
 жеңіл ~ *легкий* ~ skin diver
 кезекте тұрған ~ *резервный* ~ standby diver
 қызмет көрсететін ~ *обслуживающий* ~ attendant diver

СҮҢГУІРШІЛЕР ЖҰМЫСЫНЫҢ БАСШЫСЫ *руководитель водо-
лазных работ* diving superintendent

СҮТТІ СҮЙЫҚ *молоко:*

эктасты ~ *известковое* ~ lime milk, milk of lime

цементті ~ *цементное* ~ laitance

СЦИНТИЛЛЯЦИЯ *сцинтилляция* scintillation

СЫҒУ I *опрессовка* pressure testing

ауамен ~ / ~ *воздухом* air pressure testing

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic [hydrostatic] pressure testing

қайталама ~ *повторная* ~ repeated pressure testing

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline pressure testing

құбырды ауамен ~ / ~ *труб воздухом* air pressure testing of pipes

құбырмен ~ / ~ *труб* pipe pressure testing

манифольдпен ~ / ~ *манифольда* hydrostatic pressure testing of manifold

мұнаймен ~ / ~ *нефтью* oil pressure testing

сумен ~ / ~ *водой* water pressure testing

СЫҒУ II (ҚЫСУ) *сжатие* compression; contraction, shrinkage

адиабеттік ~ *адиабатическое* ~ adiabatic compression

ауыспалы ~ *переменное* ~ reversed compression

біліктік ~ *осевое* ~ axial compression

газды шашкаларды ~ / ~ *газовой шапки* gas cap shrinkage

көлденең ~ *поперечное* ~ lateral [transverse] contraction

көп сатылы ~ *многоступенчатое* ~ compound compression

қарапайым ~ *простое* ~ simple [single-stage] compression

салыстырмалы ~ *относительное* ~ compressive deformation

сатылы ~ *ступенчатое* ~ stage compression

температуралық ~ *температурное* ~ thermal shrinkage

ұзына бойына ~ *продольное* ~ axial [longitudinal] compression

үш білікті ~ *трехосное* ~ triaxial compression

СЫҒЫЛҒАН *опрессованный* pressure-tested

СЫҒЫЛҒЫШТЫҚ (ҚЫСЫЛУШЫЛЫҚ) *сжимаемость*

compressibility

газдың ~-ғы / ~ *газа* gas compressibility

желілік ~ *линейная* ~ linear compressibility

кен жынысының ~-ғы / ~ *горной породы* rock [formation] compressibility

кеуектік көлемнің ~-ғы / ~ *порового объема* pore volume compressibility

коллектор жынысының ~-ғы / ~ *породы коллектора* reservoir rock compressibility

көлемдік ~ *объемная* ~ voluminal [volumetric] compressibility

қыртыстық мұнайға қаныққан ~ / ~ *насыщенной пластовой нефти* saturated reservoir oil compressibility

қыртыстық флюидтің ~-ғы / ~ *пластового флюида* compressibility of reservoir fluid

мұнайдың ~-ғы / ~ *нефти* oil compressibility

судың ~-ғы / ~ воды water compressibility

СЫҒЫЛУ *перезжим:*

бүрменің ~-ы / ~ складки squeeze of fold

желінің ~-ы / ~ жилы pinch, twitch

СЫҒЫМДАУ *выжимание* squeezing-out

пластиналық кен жыныстарын ~ / ~ пластичных горных пород squeezing-out of plastic strata

СЫҒЫНДЫ *экстракт* extract

илеуге арналған ~ дубильный ~ tanning extract

квебрахо қабықтарынан жасалған илеуге арналған ~ дубильный ~ из коры
квебрахо quebracho extract

өсімдік ~-сы / растительный ~ vegetable extract

сымырсын ~-сы / пихтовый ~ fir extract

талшын ~-сы / каштановый ~ chestnut extract

танинді ~ таниновый ~ tannin extract

хемлоктың ~-сы / ~ хемлока hemlock extract

СЫДЫРУ (АРШУ) *обдирка* abrasion

СЫЗАТ ТҮСПЕГЕН *нетрециноватый* solid

СЫЗБА *чертеж* draft, drawing, sketch

егжей-тегжейлі жасалған ~ детальный ~ detail(ed) drawing

жалпы түрдегі ~ / ~ общего вида general view drawing

жұмыс ~-сы / рабочий ~ working [design, shop] drawing

көлемді сақтау арқылы жасалған ~ / ~ с соблюдением масштаба drawing
according to scale

қарымды ~ габаритный ~ outline drawing

қойылған мөлшерлері бар ~ / ~ с проставленными размерами dimensioned
drawing

құрастырма ~-сы / монтажный ~ assembly drawing

құрылыс ~-сы / строительный ~ construction plan

сұлбалық ~ схематический ~ sketch

табиғи мөлшеріне тура келетін ~ / ~ в натуральную величину full-size
drawing

тілік түріндегі ~ / ~ в разрезе sectional drawing

эталондық ~ эталонный ~ master drawing

СЫЗЫҚ І *линейка* rule

бағыттың ~-ғы / ~ направлений direction arm

белгі қою ~-ғы / разметочная ~ marking rule

биіктік ~-ғы / высот height arm, height slide

визирлі ~ визирная ~ aiming rule, azimuthal lever

көлем ~-ғы / масштабная ~ scale

литографиялық ~ литографическая ~ litho rule

логарифмдік ~ логарифмическая ~ slide rule

мензуланың визирлі ~-ғы / визирная ~ мензулы alidade

параллакстардың ~-ғы / ~ параллаков parallax arm, parallax measurer

СЫЗЫҚ ІІ (ШЕКАРА, ШЕК) черта:

толтыру ~-ғы / ~ *наполнения (резервуара)* filling mark (line)

СЫЙДЫРУ *вмешивать* stir into, mix in

СЫЙЫМДЫЛЫҚ ІІ бак container; tank; pit; reservoir; vat

апатты ~ *аварийный* ~ emergency tank

апатты қысым ~-ғы / *аварийный напорный* ~ emergency head tank

апатты отын ~-ғы / *аварийный топливный* ~ emergency fuel tank

басты ~ *главный* ~ main tank *жесткий* ~ rigid tank

бұрғылау ерітіндісіне арналған болат ~ *стальной* ~ *для бурового раствора*
drilling mud steel pit

бұрғылаудың сұйық қалдығын жинауға арналған ~ / ~ *для сбора бурового шлама*
cuttings tank

гидрожүйенің сұйығына арналған ~ / ~ *для жидкости гидросистемы*
hydraulic system tank

дизелді отынға арналған ~ / ~ *для дизельного топлива* fuel oil tank

жарылысқа қауіпсіз ~ *взрывобезопасный* ~ explosion-proof tank

жұмсақ ~ *мягкий* ~ flexible tank

жылдам шешіліп алынатын ~ *быстросъемный* ~ quick-detachable tank

кеңіткіш ~ *расширительный* ~ expansion tank

компрессордың сорып алатын ~-ғы / *всасывающий* ~ *компрессора*
compressor suction tank

конденсатқа арналған ~ / ~ *для конденсата* condensate tank

көмекші ~ *вспомогательный* ~ auxiliary tank

қабылдаушы ~ *приемный* ~ receiving reservoir, receiving box

қалқымалы деңгей реттеуіші бар ~ / ~ *с поплачковым регулятором уровня* float tank

қозғалтқыштың май ~-ғы / *масляный* ~ *двигателя* engine oil tank

қоспаларды (бұрғылау ерітіндісіне) ендіруге арналған ~ / ~ *для введения добавок (в буровой раствор)* additive tank

қысым ~-ғы / *напорный* ~ head tank

май жинайтын ~ *маслосборный* ~ oil sump tank

отын ~-ғы / *топливный* ~ fuel tank

отынды жіберу ~-ғы / ~ *подачи топлива* fuel supply tank

өздігінен ағатын отын ~-ғы / *самотечный топливный* ~ fuel gravity tank

өлшем ~-ғы / *мерный* ~ gage [gaging] tank

сақтауға арналған көмекші ~ *вспомогательный* ~ *для хранения* service storage tank

сыйымдылық-дегазатор / *бак-дегазатор* degassing tank

теңестіретін ~ *уравнительный* ~ surge tank

шешіліп алынатын ~ *съемный* ~ detachable tank

шешіліп алынбайтын ~ *несъемный* ~ fixed tank

шығындаушы ~ *расходный* ~ filling [feed] tank

СЫЙЫМДЫЛЫҚ ІІ вместимость 1. bulk; capacity; content 2. (кеме – *судна*) tonnage

жалпы ~-ғы / *валовая* ~ gross tonnage

құбырларға арналған сөрелердің ~-ғы / ~ *стеллажей для труб* standback capacity

меншікті ~-ғы / *удельная* ~ specific capacity

мұнараның ~-ғы / ~ *вышки* stocking capacity of derrick

сұйыққойманың ~-ғы / ~ *резервуара* tankage

таза ~-ғы / *чистая* ~ танкера net tanker tonnage

тіркелетін ~-ғы / *регистрационная* ~ register tonnage

СЫЙЫМДЫЛЫҚ Ш емкость 1. (сыйымдылық – *вместимость*) capacity 2. (түтік – *сосуд*) reservoir, tank, vessel 3. эл. capacitance

аккумулятор батареясының ~-ғы / ~ *аккумуляторной батареи* battery capacity

анодтың ~-ғы / ~ *анода* anode capacitance

арынды ~ *напорная* ~ head tank

атмосфералық қысым кезінде мұнай мен мұнай өнімдерін сақтауға арналған ~ *для хранения нефти и нефтепродуктов при атмосферном давлении* atmospheric-pressure storage tank

әрекет ететін ~ *действующая* ~ effective capacitance

балласты ~ *балластная* ~ ballast tank

буферлі ~ *буферная* ~ buffer vessel

бұрғылау ерітіндісін тыныштандыруға арналған ~ / ~ *для успокоения бурового раствора* mud surge tank

бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора* mud tank, mud pit

вчт есте сақтау құрылғысының ~-ғы / ~ *запоминающего устройства* вчт memory [storage] capacity

газ желісінің ~-ғы ~ *газопровода* gas pipeline volume capacity

газгольдердің пайдалы ~-ғы *полезная* ~ *газгольдера* dischargeable capacity of gasholder

газдың сынамасын іріктеуге арналған ~ ~ *для отбора проб газа* gas sample bottle

диффузиялық ~ *диффузионная* ~ diffusion capacitance

жалпы ~ *общая* ~ total capacity

жанармайды сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения горючего* fuel tank

жеткізіліп құю ~-ғы / *доливочная* ~ trip tank

жеткізіп құю ~-ғы / *доливная* ~ slugging tank

жұтудың ~-ғы / ~ *поглощения* base exchange capacity

жыныстарды сіңіру ~-ғы / *сорбционная* ~ *пород* sorptive capacity of rocks

катион алмасу ~-ғы / *катионообменная* ~ cation exchange capacity

кедергілік ~ *барьерная* ~ barrier capacitance

кен жынысының ~-ғы ~ *горной породы* water-absorbing capacity of rock

коллектордың ~-ғы / *коллектора* reservoir storage capacity

конденсаторлық ~ *конденсаторная* ~ capacitance

көмекші ~ *вспомогательная* ~ *для хранения* service storage tank

көрсетілген ~ *номинальная* ~ rated capacity

қабылдағыш ~ *приемная* ~ receiving tank
 қалдықтарға арналған ~ / ~ *для отходов* waste tank
 қоспалауыш ~ *смесительная* ~ blender tank
 қосымшаға арналған ~ / ~ *для добавок* additive tank
 құбыр желісінің ~-ғы / ~ *трубопровода* pipeline volume
 құю ыдысы паркінің ~-ғы / ~ *резервуарного парка* (oil) storage tank volume capacity
 құю ыдысының ~-ғы / ~ *резервуара* tank capacity
 май немесе сұйықты сүзіп алуға арналған ~ / ~ *для улавливания масла или жидкости* drip tank
 меншікті ~ *удельная* ~ specific capacity
 мұнай құйылатын ~ *нефтеналивная* ~ oil tankage
 мұнай мен газдың сынамасын тасымалдауға арналған ~ / ~ *для транспортировки проб нефти и газа* transfer bottle
 мұнайды өлшеуге арналған ~ / ~ *для замера нефти* oil meter
 мінбенің ~-ғы / ~ *вышки* racking capacity of derrick
 орталықтандырғыш ~ *среднительная* ~ mud surge tank
 өлшемді ~ *измерительная* ~ metering tank
 өлшеулі ~ *замерная* ~ gage(ing) [measuring] tank
 өлшеуіш ыдыстан артық сұйықты төгуге арналған ~ / ~ *для слива из мерника лишней жидкости* overflow tank
 пайдаланушылық ~ *эксплуатационная* ~ service capacity
 пайдалы ~ *полезная* ~ useful capacity
 сақтау орны (қойманың) ~-ғы / ~ *хранилища (склада)* storage capacity
 сұйықты сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения жидкости* accumulator
 сүзуден қалатын қалдықты жинауға арналған ~ / ~ *для сбора ила* cuttings tank
 тар түтікті ~ *капиллярная* ~ capillary capacity
 тасқынның ~-ғы / ~ *потока* stream capacity
 теңіз түбіне орналасқан мұнайды жинау мен сақтауға арналған ~ / ~ *для сбора и хранения нефти, расположенная на морском дне* underwater storage tank
 терендетілген ~ *заглубленная* ~ buried tank
 төгу ~-ғы / *сливная* ~ dump tank
 үстіңгі бетте қалқып жүрген заттар мен заттектерді жинауға арналған ~ / ~ *для сбора плавающих на поверхности веществ и предметов* skimming tank
 цемент ерітіндісін тыныштандыруға арналған ~ / ~ *для успокоения цементного раствора* cement surge tank
 шекаралық қабаттың ~-ғы ~ *граничного слоя* boundary capacitance
 шөгінді ~ *отстойная* ~ clarifying [flow, slime] tank; (бұрғылау ерітіндісіне арналған – *для бурового раствора*) settling box
 шөгіндіге арналған ~ / ~ *для отстаивания* settler
 шығындық ~ *расходная* ~ day tank
СЫЙЫМДЫЛЫҚ-ТҮНДЫРҒЫШ   **бак-отстойник**   settling
 [sedimentation] tank

СЫЙЫМДЫЛЫҚТЫ БУЛАНДЫРУ *воздымание резервуара* rise [bulging-up] of reservoir

СЫҚАП ТОЛТЫРУ *нагнетание:*

ауаны қыртысқа ~ / ~ *воздуха в пласт* air drive

буды ~ / ~ *пара* steaming, steam injection

жылдың соңында ұңғыманы ~ / ~ *скважины на конец года* injection at year end

сығылған ауаны қыртысқа ~ / ~ *сжатого воздуха в пласт* air flooding

СЫЛАП БІТЕУ *замазка* cement, plaster, paste, putty

асфальтты ~ *асфальтовая* ~ asphalt cement

глетті ~ *глетовая* ~ litharge cement, lead monoxide putty

менделеевтің ~-і / *менделеевская* ~ Mendeleev's cement

оқшаулағыш ~ *изоляционная* ~ insulating cement

тығыздау үшін (құбырдың біріккен жерін) ~ / ~ *для уплотнения (трубного соединения)* jointing paste

шайырмен ~ *смоляная* ~ resin putty

ылғалға орнықты ~ *влагоустойчивая* ~ waterproof cement

СЫЛАП ТАСТАУ *обмазывать* coat, cover, smear with

СЫМ *провод* wire, conductor

бір ұшы жерге қосылған ~ *заземленный* ~ grounded wire

дөнекерлеуші ~ *сварочный* ~ arc-welding cable

көп желілі ~ *многожильный* ~ cable

куат беретін ~ *питающий* ~ feeder

нөлдік ~ *нулевой* ~ neutral wire

оқшауланбаған ~ *неизолированный* ~ bare wire

оқшауланған ~ *изолированный* ~ insulated wire

СЫНА *лин:*

бұрғылау және ұңғыма құбырын ұстап тұруға арналған ~-лар / ~ья для *завхвата бурильных и обсадных труб* slips

орнатылатын ~-лар / ~ *установочный* ~ doctor

отырғызылатын ~-лар / ~ *посадочные* ~ья set slips

салмалы ~-лар / ~ *вставные* ~ья insert slips

топсалы ~-лар / ~ *шарнирные* ~ья dog slips

ұңғыма құбырының бағанасын ұстап тұруға арналған ~-лар / ~ья для *удержания колонны обсадных труб* casing hanger slips

СЫНАҒЫШ I *испытатель* tester

бұрғылау бағанасымен түсірілетін қыртыстарды ~ / ~ *пластов, спускаемый на бурильной колонне* drill-stem tester

бұрғылау бағанасының салмағымен басқарылатын қыртыстарды ~ / ~ *пластов, управляемый весом бурильной колонны* dead weight formation tester

геофизикалық кабелде қыртыстарды ~ / ~ *пластов на геофизическом кабеле* logging-cable formation tester

гидро серіппелі ~ *гидропружинный* ~ hydrospring formation tester

дабылдардың өтуін ~ / ~ *прохождения сигнала* signal tracing instrument

екі сынама іріктеуші камерасымен қыртыстарды ~ / ~ *пластов с двумя пробоотборными камерами* dual-chamber formation tester

көп мәрте әрекет ететін қыртысты ~ / ~ *пластов многократного действия* multiple fluid formation tester

құбырларды ~ / ~ *труб* casing tester

қыртыстарды гидравликалық ~ / *гидравлический* ~ *пластов* hydraulic formation tester

қыртыстарды жиіліктері бойынша ~ *поинтервальный* ~ *пластов* formation tester

қыртыстарды механикалық ~ *механический* ~ *пластов* mechanical formation tester

қыртысты гидравликалық құрамдастырып ~ / ~ *гидравлический комбинированный* ~ *пласта* combination hydraulic formation tester

қысыммен басқарылатын қыртыстарды ~ / ~ *пластов, управляемый давлением* pressure controlled formation tester

мұнайлы қыртысты ~ / ~ *нефтеносного пласта* sand tester

тіреуіш зәкірімен қыртыстарды ~ / ~ *пластов с опорным якорем* formation tester with anchor

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тығыз бекітілуін ~ / ~ *герметичности обсадной колонны* casing tester

СЫНАҒЫШ II (сұйыққа арналған) *пробник (для жидкостей)* oil thief

кенді ұңғыманы ~ *забойный* ~ bottom-hole sampler

сынаманы іріктеуіш ~ *пробоотборник* sampler, sample thief

тереңдікті ~ *глубинный* ~ downhole sampler

СЫНАЛАП КІРУ *вклиниваться* wedge

қыртыстар арасына ~ / ~ *между пластами* wedge between formations

СЫНАЛАТЫН *испытываемый* tested, under test

СЫНАЛАУ I *выклинивание:*

мұнай қыртысын ~ / ~ *нефтяного пласта* pinching-out of oil stratum

СЫНАЛАУ II *заклинивание* fastening, jamming; (*клином*) wedging

бағаналы құбырдағы ~ / ~ *в колонковой трубе* wedging

бұрғылау қашауының қашаутасын ~ / ~ *шарошки бурового долота* locking of a drilling bit rolling cutters

бұрғылау құрал сайманын ~ / ~ *бурового инструмента* jamming of drilling tool

жыныс үлгісін қабылдағышта жыныс үлгісін ~ / ~ *керна в керноприемнике* core jamming in the inner barrel

қашауды ~ / ~ *долота* bit jamming, bit stall

СЫНАЛҒАН *испытанный* tested, proven

зертханалық жағдайда ~ / ~ *в лабораторных условиях* lab-tested

тығыздығын тексеру үшін ~ / ~ *на герметичность* pressure-tested

үлгіде ~ / ~ *на модели* model-tested

СЫНАМА (ҮЛГІ) проба 1. sample 2. (операция) testing, trail

бағыты бойынша ~ / ~ *по профилю* traverse sample

бақылау ~-сы / *контрольная* ~ check sample
газды ~ *газовая* ~ gas sample
ерітінді дайындауға арналған судың ~-сы / ~ *воды для приготовления раствора* mixing water test
жарықшақты ~ *осколочная* ~ chip sample
зертханалық ~ *лабораторная* ~ laboratory sample
құрамдас ~ *составная* ~ composite sample
қыртыстық ~ *пластовая* ~ bed sample
мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* oil sample
орташа ~ *средняя* ~ average sample
рекомбинацияланған ~ *рекомбинированная* ~ recombined sample
сазды ерітіндінің ~-сы / ~ *глинистого раствора* mud sample
су түбінен алынған ~ *донная* ~ bottom sample
сұйықты сүзгенде қалатын қалдықтың ~-сы / *шламовая* ~ sludge sample
тереңнен алынған ~ *глубинная* ~ subsurface sample
үстіңгі бетте іріктеліп алынған ~ *отобранная на поверхности* ~ surface sample
СЫНАП КӨРУШІ *опробователь* tester
қыртысты ~ / ~ *пласта* formation tester
СЫНАУ I *испытание* experiment, test(ing), trial
автоклавты ~ *автоклавное* ~ autoclave expansion
байқап көру үшін ~ *пробное* ~ pilot test
газ еніп кетушілікті ~ / ~ *на газопроницаемость* gas impermeability test
газды ~ / ~ *газа* gas test
дала жағдайында ~ *полевые* ~я field experience
дәнекерлеп біріктірген жерді ~ / ~ *сварного соединения* weld test
динамикалық ~ *динамическое* ~ shock test
зертханалық ~ *лабораторные* ~я laboratory experiments
кәсіпшіліктік ~ *промысловые* ~я field tests
қарсы қысым әдісімен қыртысты ~ / ~ *пласта методом противодействия* backpressure formation test
құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* (pipe)line test
қыртысты ~ / ~ *пласта* formation test
мұнай үлгісін ~ / ~ *проб нефти* test of oil samples
өзара араласушылықты ~ / ~ *на взаимную смешиваемость* contamination test
перфорацияланған ұңғыманы ұстап тұру бағанасы арқылы қыртысты ~ / ~ *пласта через перфорированную обсадную колонну* casing formation test
сулану кезіндегі жыныс үлгісін ~ / ~ *керна на заводнение* waterflood core test
тармақ үшін газ ұңғымасын ~ / ~ *газовой скважины на приток* gas flow test
толық ашылған ысырма кезіндегі ұңғыма дебитін ~ / ~ *дебита скважины при полностью открытых подвижках* open flow test
ультрадыбысты ~ *ультразвуковое* ~ ultrasonic testing
ұңғыманы ~ / ~ *скважины* postcompletional flow test
үлгіні бұзу арқылы ~ / ~ *с разрушением образца* destructive testing

цементтің қатып қалушылығын ~ / ~ *цемента на затвердевание* cement hardening test

СЫНАУ ІІ *испытывать* examine, test

СЫНБАЙТЫН *небьющийся* shatter-proof

СЫНҒЫШ (МОРТ, ОСАЛ) *хрупкий* breakable, brittle, crisp, fragile, friable, short

СЫНҒЫШТЫ/Қ (ОМЫРЫЛҒЫШТЫҚ) *хрупкость* brittleness, crisp, embrittlement, shortness

алмас қашаудың ~-ғы / ~ *алмазных долот* fragility of diamond bits

графитті ~ *графитная* ~ graphitic embrittlement

жіберіп қалудан ~ / ~ *отпуска* temper brittleness

кесу кезінде ~ / ~ *при надрезе* notch brittleness

мүжілуден ~ *коррозионная* ~ corroding brittleness, corroding embrittlement

соққыдан ~ *ударная* ~ notch [impact] embrittlement

су текті ~ *водородная* ~ hydrogen acid [pickle] brittleness, hydrogen embrittlement

төмен температурадан ~ *низкотемпературная* ~ low-temperature brittleness

улап өңдеуден ~ *травильная* ~ acid [corroding, pickle] brittleness

ішкі кернеуден ~ / ~ *от внутренних напряжений* notch embrittlement

СЫНДЫРҒЫШ *разбиватель* breaker

шарды (дыбыс беретін теңіз аспабы) ~ / ~ *шара (звуковой морской прибор)* ball breaker

СЫНЫҚ І (ЖАРЫҚШАҚ) *оскол/ок:*

алмас ~-тары / *алмазные ~ки* bort

жыныстың ~-тары / ~ки *породы* chipping

қашаумен итерілетін жыныстың ~-тары / ~ки *породы, откальваемые долотом* bit cuttings

СЫНЫҚ ІІ (СЫНҒАН ЖЕР) *разлом* геол. fault, fracture

бүрменің ~-ғы / ~ *складки* fold fault

бүрменің ішінара ~-ғы / *частичный* ~ *складки* fold crack

қысудың ~-ғы / ~ *сжатия* compression fault

негізгі ~ *основной* ~ master fault

тереңдегі ~ *глубинный* ~ deep fault, abyssal fracture

тұғыртастағы ~ / ~ *в фундаменте* basement fault

СЫНЫҚТАР *обломки* мн. debris, fragments, waste

бос жыныстың ~-ы / ~ *пустой* *породы* debris

бұрғыланған жыныстың ~-ы / ~ *выбуренной* *породы* cutting

жыныстағы ~ / ~ *в породе* cognate enclosures, homogeneous enclaves

жыныстың ~-ы / ~ *породы* rock waste

кенді ұңғымада жиналып қалған металл ~-ы / *скопившиеся на забое металлические* ~ junk

қашаудың мықты қорытпадан жасалған ендірмесінің ~-ы / ~ *твердосплавных вставок долота* bit insert junk

қож ~-ы / *шлаковые* ~ slags

ұсақ ~ *мелкие* ~ small waste

ұсақ мұздардың ~-ы / ~ *мелких льдин* pancake ice

ірі ~ *крупные* ~ coarse waste

СЫНЫП ҚАЛУ (АҚАУЛЫҚ) *поломка* break(age), breakdown, breaking, failure

бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* drilling string breakage [failure]

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* drilling bit breakage [failure]

дәнекерлеу тігісі бойынша ~ / ~ *по сварному шву* at-weld breakage

көп жүктеуден ~ / ~ *от перегрузки* overload breakage

қажушылықтан ~ *усталостная* ~ fatigue failure

қозғалтқыштың ~-ы / ~ *двигателя* engine failure

СЫРҒА/Қ *ползун*:

электрқожбен дәнекерлеуге арналған қондырғының ~-ғы / ~ *установки для электрошлаковой сварки* shoe

СЫРҒАНАП ТҮСУ *соскальзывание* sliding

шамдалдан бұрғылау құбырларының ~-і / ~ *бурильных труб с подсвечника* drill pipe sliding off the set back

СЫРҒАНАУ (ЖЫЛЖУ) *скольжение*:

белдіктің ~-ы / ~ *ремня* belt creep, belt slip

СІЛЕМ (кен жыныстары) *массив* (*горных пород*) mass, block

автохтонды ~ *автохтонный* ~ terrain

бетонды ~ *бетонный* ~ mass concrete

бір үшкірлі ~ *моноклиальный* ~ monoclinical block

желжалақты ~ *эрозионный* ~ erosion mass

жер астында қалған ~ *погребенный* ~ buried mass

кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* rock mass

орталықтағы ~ *срединный* ~ median mass

рифті ~ *рифтовый* ~ reef mass

тығыз әктастардың ~-і / ~ *плотных известняков* compact limestone block

СІЛТІ *щелочь* alkali

СІЛТІГЕ ТӨЗІМДІ *щелочепорный* alkali-proof

СІЛТІДЕН АЙЫРУ *выщелачивать* leach, lixiviate, digest

СІЛТІЛЕНДІРУ *ощелачивание* alkalization

СІЛТІЛЕУ *ощелачивать* alkalize

СІЛТІЛІ *щелочной* alkaline, alkalinous

СІЛТІЛІ ЖЕРДІКІ *щелочноземельный* alkaline-earth

СІЛТІЛІЛІ/К *щелочность* alkalinity

бұрғылау ерітіндісі сүзгішінің ~-гі / ~ *фильтрата бурового раствора* mud filtration alkalinity

бұрғылау ерітіндісінің ~-гі / ~ *бурового раствора* alkalinity of mud

СІЛТІСІЗДЕНДІРУ *выщелачивание* leaching

СІЛКПЕ *студень* jelly

СІҢГЕН (ЖҰҚҚАН) *пропитанный* saturated, soaked

мұнай ~ / ~ нефтью oil-stained

СІҢІРУ *адсорбировать* adsorb

СІҢІРІЛЕТІН *адсорбируемый* adsorbed

СІҢІРІЛМЕУ *десорбция* desorption

...СІҢІРІЛУ *адсорбироваться на...* to plate out on (upon)

СІРГЕ *шплинт* cotter, (split) pin

ажырататын ~ *разводной* ~ split cotter

Т

ТАБА/Қ *тарелка* disk, plate

буферлік ~ *буферная* ~ buffer disk

қақпақ ~-ғы / ~ *клапана* valve plate

ТАБА/Қ (ШЫНЫ АЯҚ) *чашка* cup, bowl

вискозиметрдің ~-ғы / ~ *вискозиметра* viscosimeter cup

сүзгіштің ~-ғы / ~ *филтра* filter cup

ТАБА/Қ (ПАРА/Қ) *лист* sheet, plate

гофрланған ~ *гофрированный* ~ corrugated sheet

қаттылық ~-ғы / ~ *жесткости* stiffening plate

сыйымдылық ыдысы белбеуінің ~-ғы / ~ *пояса резервуара* girth [ring] tank sheet

сыйымдылық ыдысының ~-ғы / ~ *резервуара* tank sheet

сыйымдылық ыдысының шегеленген ~-ғы / ~ *кленанный* ~ *резервуара* stave [riveted] tank sheet

ТАБАН лапа:

бұрғылау қашауының ~-ы / ~ *бурового долота* drilling bit leg

жүктеме ~-ы / *загрузочная* ~ loading arm

зәкірдің ~-ы / ~ *якоря* anchor blade

ТАБАН (НЕГІЗДЕУ) *основание* 1. foundation, substructure, base 2. (*теңіз кеніштерін әзірлеуде – в разработке морских месторождений*) platform, vessel, unit 3. *геол., хим.* base

ағаш діңгекті теңіздік ~ *деревянное свайное морское* ~ timber offshore platform

алюминий бұрғылау теңіздік ~ *алюминиевое буровое морское* ~ aluminum drilling offshore substructure

арал түріндегі теңіздік ~ *морское ~ островного типа* man-made island

артық қалқымалылығы бар жартылай су астындағы бұрғылау теңіздік ~ *полупогружное буровое морское ~ с избыточной плавучестью* vertically constrained [tension leg] semi-submersible offshore platform

әлсіз ~ *слабое* ~ weak base

бағаналы тұрақты теңіздік ~ *колонное стационарное морское* ~ column fixed offshore platform

бағананың ~-ы / ~ *колонны* column foot

бағыттаушы ~ *направляющее* ~ landing [permanent guide] base
баспалдақты ~ *ступенчатое* ~ stepped substructure
бекітілген палубасы бар су астындағы теңіздік ~ *погружное морское* ~ с фиксированной палубой fixed-deck submersible offshore platform
берік ~ *сильное* ~ strong base
бетонды ~ *бетонное* ~ concrete foundation
биіктігі бойынша реттелетін мұнара астындағы ~ *подвышечное* ~, *регулируемое по высоте* adjustable height derrick substructure
бұрғылау жүкшығырының астындағы ~ / ~ *под буровую лебедку* drawworks substructure
бұрғылау кіші көлемді теңіздік ~ *буровое малогабаритное морское* ~ minimum-sized drilling offshore platform
бұрғылау теңіздік ~ *буровое морское* ~ drilling offshore platform
бұрғылау үлкен көлемді теңіздік ~ *буровое крупногабаритное морское* ~ king-sized drilling offshore platform
бір тіреуіші бар теңіздік ~ *одноопорное стационарное морское* ~ mono-pod fixed offshore platform
газлифтті пайдалануға арналған теңіздік ~ *морское* ~ для газлифтной эксплуатации pump-down offshore platform
дінгекті ~ *свайное* ~ piling foundation
дінгекті ағаштан жасалған теңіздік ~ *свайное деревянное морское* ~ timber piling-supported offshore platform
дінгекті теңіздік ~ *свайное морское* ~ piling-supported offshore platform
жартылай су астындағы алауоттық ~ *полупогружное факельное* ~ semi-submersible flare platform
жартылай су астындағы бұрғылау ~-ы / *полупогружное буровое* ~ semi-submersible drilling platform
жылжымайтын ~ *неподвижное* ~ fixed base
жылжымалы бұрғылау теңіздік ~ *передвижное буровое морское* ~ mobile drilling offshore unit
жылжымалы тіреуіштері бар тәуелсіз теңіздік жылжымалы ~ *автономное морское передвижное* ~ с выдвижными опорами self-contained drilling rig
зерттеушілік теңіздік ~ *исследовательское морское* ~ marine research platform
катамаран түріндегі жартылай су астындағы бұрғылау ~-ы / *полупогружное буровое* ~ типа катамаран semi-submersible catamaran drilling rig
кеңістіктегі фермалардың ~-ы / ~ *из пространственных ферм* trussed-type substructure
кессонның ~-ы / ~ *кессона* caisson foundation
консолды мұнара астылық ~ *консольное подвышечное* ~ cantilever derrick substructure
консолы бар өздігінен көтерілетін ~ *самоподъемное* ~ с консолью cantilever jack-up
көмекші теңіздік ~ *вспомогательное морское* ~ tender offshore platform

көтерілетін палубасы бар су астындағы теңіздік ~ *погружное морское* ~ *с поднимающейся палубой elevating-deck submersible offshore platform*

кір тастарымен тұрақтандырылған теңіздік ~ *гиростабилизированное морское* ~ *gyrosta-bilized offshore platform*

қалқымалы бұрғылау теңіздік ~ *плавучее буровое морское* ~ *floating drilling offshore unit*

қалқымалы теңіздік ~ *плавучее морское* ~ *floating offshore platform, floating offshore vessel*

қаусырманың ~-ы / ~ *надвига fault sole*

қос корпусы жартылай жүктелген бұрғылау теңіздік ~ *двухкорпусное полупогружное буровое морское* ~ *twin-hulled semi-submersible drilling vessel*

қос корпусы жартылай су астындағы бұрғылау ~-ы / *полупогружное буровое двухкорпусное* ~ *twin-hull semi-submersible drilling vessel*

металлдан жасалған мұнара астылық ~ *металлическое подвышечное* ~ *steel derrick substructure*

мойынтіректің ~-ы / ~ *подшипника bearing block*

мұнай кәсіпшілігінің ~-ы / *нефтепромысловое* ~ *oil platform*

мұнайды өндіруге арналған теңіздік ~ *морское* ~ *для добычи нефти offshore oil production platform*

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти oil [petroleum] base*

мұнара астындағы ~ *подвышечное* ~ *derrick substructure, derrick subbase platform*

мұнара астындағы теңіздік ~ *подвышечное морское* ~ *derrick platform*

мұнара түріндегі бұрғылау теңіздік ~ *буровое морское* ~ *башенного типа tower drilling offshore platform*

мұнара түріндегі қалқымалы бұрғылау ~-ы / *плавучее буровое* ~ *башенного типа buoyant drilling tower*

мұнаралы тұрақты теңіздік ~ *башенное стационарное морское* ~ *tower fixed offshore platform*

мінбе сирағының ~-ы / ~ *ноги вышки base plate of derrick leg*

ойыстардың ~-ы / ~ *канавки bottom of groove*

өздігінен жүретін теңіздік ~ *самоходное морское* ~ *self-propelled offshore vessel*

өздігінен көтерілетін ~ *самоподъемное* ~ *jack-up (platform)*

өздігінен көтерілетін бұрғылау теңіздік ~ *самоподъемное буровое морское* ~ *self-elevating [jack-up] drilling offshore unit*

өздігінен көтерілетін палубасы бар діңгекті теңіздік ~ *свайное морское* ~ *с самоподъемной палубой tilt-up piling-supported offshore platform*

өздігінен тұрғызылатын теңіздік ~ *самоустанавливающееся морское* ~ *self-setting offshore platform*

пайдаланушылық теңіздік ~ *эксплуатационное морское* ~ *offshore production platform*

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің теңіздік ~ *морское* ~ *гравитационного типа gravity offshore platform*

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің тұғыртасы бар теңіздік ~ морское ~ с гравитационным фундаментом gravity base offshore platform

сорғы блогының ~-ы / ~ насосного блока pump platform

су асты сақтау қоймасы бар теңіздік ~ морское ~ с подводным хранилищем sub-tank offshore platform

су астындағы ~ подводное ~ subsea platform

су астындағы теңіздік ~ погружное морское ~ submersible offshore platform

су бетіндегі ~ надводное ~ above-water platform

су толтырылатын тіреуіш понтоны мен дінгекті бекітпесі бар теңіздік ~ морское ~ с затопляемым опорным понтоном и свайным креплением elevated-deck pile-fixed submersible offshore platform

тартып бекітулері бар теңіздік ~ морское ~ с оттяжками guyed tower offshore platform

тәуелсіз бұрғылау теңіздік ~ автономное буровое морское ~ self-contained drilling platform

темір-бетонды дінгектердегі ~ / ~ на железобетонных сваях concrete-pile foundation

тендермен қызмет көрсетілетін бұрғылау теңіздік ~ буровое морское ~, обслуживаемое тендером tended drilling offshore platform

тендермен қызмет көрсетілетін өздігінен көтерілетін ~ самоподъемное ~, обслуживаемое тендером tender-assisted jack-up

теңіз түбінде тіреуіш тақтасы бар тұрақты теңіздік ~ стационарное морское ~ с донной опорной плитой template fixed offshore platform

теңіз түбіндегі бағыттаушы тұрақты ~ донное направляющее постоянное ~ permanent sea-bed guide base

теңіз түбіне топсамен бекітілген, мұнаралық ~ башенное ~, шарнирно закрепленное на дне articulated tower offshore platform

теңіз түбіне топсамен бекітілетін теңіздік ~ морское ~, шарнирно крепящаяся ко дну oscillating offshore column

теңіз түбіне тірелетін бұрғылау теңіздік ~ буровое морское ~, опирающаяся на дно bottom-supported drilling offshore rig

теңіз түбіне тіреліп тұратын жылжымалы теңіздік ~ передвижное морское ~, опирающееся на дно mobile bottom-supported offshore platform

теңіз түбіне тіреліп тұратын теңіздік ~ морское буровое ~, опирающееся на дно bottom-supported drilling offshore rig

теңіздік ~ морское ~ offshore [marine] platform, offshore [marine] vessel

терең сулы теңіздік теңіздік ~ глубоководное морское ~ deep-water offshore platform

топырақты ~ грунтовое ~ subgrade

торлы түрдегі бағанасы бар теңіздік ~ морское ~ с колоннами решетчатого типа open truss-type leg unit

торлы түрдегі тіреуіші бар пайдаланушылық ~ эксплуатационное ~ с опорами решетчатого типа jacket type production rig

төрт тағанды аммонийлі ~ *четвертичное аммониевое* ~ quaternary ammonium compound

тұрақтандырушы бағаналары бар жартылай су астындағы бұрғылау ~-ы / *полупогружное морское* ~ со стабилизирующими колоннами column-stabilized semi-submersible offshore platform

тұрақты бағаналық ~ *стационарное колонное* ~ column fixed platform

тұрақты бұрғылау теңіздік ~ *стационарное буровое морское* ~ fixed drilling offshore platform

тұрақты дінгектік ~ *стационарное свайное* ~ pile fixed platform

тұрақты мұнаралық ~ *стационарное башенное* ~ tower fixed platform

тұрақты теңіздік бетоннан жасалған ~ *стационарное морское бетонное* ~ concrete marine platform

тұрғын жайлық теңіздік ~ *жилое морское* ~ living quarters offshore platform

тіреуіш төсеніші бар теңіздік ~ *морское* ~ с опорным матом mat-supported offshore platform

тістің ~-ы / ~ *зуба* root of tooth

ұңғымаларға жер астында жөндеу жүргізуге арналған өздігінен көтерілетін теңіздік ~ *самоподъемное морское* ~ для подземного ремонта скважин offshore jack-up service rig

ұңғымаларға қызмет көрсетуге арналған өздігінен көтерілетін ~ *самоподъемное* ~ для обслуживания скважин service jack-up

фермалық құрылымның ~-ы / ~ *ферменной конструкции* substructure of truss frame type

фермалық түрдің ~-ы / ~ *ферменного типа* truss-type substructure

шығырлы ~ *блочное* ~ unitized substructure

шығырлы мұнара астылық ~ *блочное подвышечное* ~ prefabricated derrick substructure

шығырлы теңіздік ~ *блочное морское* ~ modular-type [unitized] offshore platform

шығырлы теңіздік бұрғылау ~ *блочное морское буровое* ~ modular rig

ірі габаритті ~ *крупногабаритное* ~ modular offshore platform

эстакадалық ~ *эстакадное* ~ trestle platform

ТАБАН-СЕРІК *основание-спутник*:

теңіздегі ~ *морское* ~ satellite platform

ТАБИҒИ ҚУЫС *каверна* cavity, cavern

газды ~ *газовая* ~ gas nest, gas pocket

еритін ~ / ~ *растворения* solution cavity

желжалақты ~ *эрозионная* ~ erosion pocket

жуып-шаю ~-ы / ~ *вымывания* washout cavity

жыныстағы ~ / ~ *в породе* rock cavity, cavern

қыртыстағы ~ / ~ *в пласте* pocket

мұнайлы ~ *нефтеносная* ~ oil-bearing cave

саз толып қалған ~ / ~ *заполненная глиной* clay pocket

тасты тұз шөгінділеріндегі ~ / ~ *в отложениях каменной соли* salt bed cavern

ТАБИҒИ ҚУЫС ӨЛШЕУІШІ *кавернометрия* caliper logging, caliper survey

ұңғыманың ~ / ~ *скважины* well caliper logging, well caliper survey, borehole gaging

ТАБИҒИ ҚУЫСТЫ ӨЛШЕУІШ *каверномер* caliper, downhole gage

акустикалық ~ *акустический* ~ sonic caliper

ашылатын каротажды ~ *раскрывающийся каротажный* ~ expanding logging caliper

индуктивті ~ *индуктивный* ~ variable-inductance caliper

кіші диаметрлі ~ / ~ *малого диаметра* slim-hole caliper

механикалық ~ *механический* ~ mechanical [expanding-cage logging] caliper

серіппелі ~ *пружинный* ~ spring caliper

тиянақ қалып түріндегі ~ / ~ *башимачного типа* pad-type caliper

ультра дыбысты ~ *ультразвуковой* ~ ultrasonic caliper

ТАБИҒИ ҚУЫСТЫҢ ПАЙДА БОЛУШЫЛЫҒЫ *кавернообразование* caving, hole enlargement

ТАБЫЛУ (ТАБУ) *обнаружение* detection; discovery, finding

бұзылушылықтың ~-ы / ~ *неисправности* fault detection

дыбыс толқындарының ~-ы / ~ *звуковых волн* detection of sound waves

жұмыс қабілетінің бұзылуының ~-ы / ~ *нарушения работоспособности* malfunction detection

зақымданған жердің ~-ы / ~ *повреждений* breakage [trouble] detection

қате кеткен жердің ~-ы / ~ *ошибки* error detection

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil detection

мұнайлы кен шоғырының ~-ы / ~ *залежи нефти* oil pool discovery

өрт шыққан жердің ~-ы / ~ *пожара* fire detection

сызаттың ~-ы / ~ *трещин* crack detection

тесілген жердің ~-ы / ~ *течи* leak detection

тығыз еместіктің ~-ы / ~ *неплотности* leak detection

ТАҒАНДАП ЖЫЛЖЫҒЫШ *ползунок* эл. slide(r), sliding contact

ТАҒАНДАП ЖЫЛЖЫҒЫШТЫ/Қ *ползучесть* creep(ing), creepage

бетонның ~-ғы / ~ *бетона* creep of concrete

кен жынысының ~-ғы / ~ *горной породы* rock creep

ТАЗАЛАНБАҒАН *неочищенный* crude

ТАЗАЛАУ I *очищать*:

жуу арқылы ~ / ~ *промывкой* wash (back)

коспалардан ~ / ~ *от примесей* clarify

майдан ~ / ~ *от масла* unoil

түрпітастық материалмен ~ / ~ *абразивным материалом* abrade

ұршықша құралда ~ / ~ *на центрифуге* centrifuge

ТАЗАЛАУ II (АРШУ) *чистка* cleaning, cleanout (job)

бұрғылау құралын тазалау аспабымен ұңғыманы құмды тығыннан ~ / ~ *скважины от песчаной пробки желонкой* bailing of well sand plug

кенді ұңғыманы металлдан ~ / ~ *забоя скважины от металла* junk cleanout job

кенді ұңғыманы тығындардан ~ / ~ *забоя скважины от пробки* bottom-hole plug cleanout job

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well cleaning, well cleanout

ұңғыманы парафиннен ~ / ~ *скважины от парафина* well pigging

ТАЗАРТҚЫШ *очиститель*:

ауаны ~ / ~ *воздуха* air scrubber

ТАЗАРТУ I *дистиллировать* distill, distillate

ТАЗАРТУ II *зачистка* 1. (өзектерді – *стержней*) grinding 2. (сымдардан оқшаулағышты алып тастау – *удаление изоляции с проводов*) stripping, skinning

3. dressing

ТАЗАРТУ II *очистка*:

аспирациялық ~ *аспирационная* ~ suction cleaning

ауаны ~ / ~ *воздуха* air purification

биологиялық ~ *биологическая* ~ biological cleaning

бөлшектеусіз құбырларды ~ / ~ *труб без демонтажа* in-place pipe cleaning

бумен ~ / ~ *паром* steam cleaning

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *бурового раствора* mud cleaning

бытырамен атқылап ~ *дробеструйная* ~ shot-blast cleaning

газды ~ / ~ *газа* gas treating, gas sweetening

газды жұқалап ~ *тонкая* ~ *газа* fine gas cleaning

газды канаминмен ~ / ~ *газа алканамином* alkaneamine gas treating

газды күкіртті сутектен ~ / ~ *газа от сероводорода* gas desulfurization, hydrogen sulfide removal from gas

газды молекулалық електермен ~ / ~ *газа молекулярными ситами* molecular sieve gas treating

газды пайдалы қазбаларды байыту әдісімен ~ *гравитационная* ~ *газа* gas cleaning by gravity separation

газды сіңіріп ~ *абсорбционная* ~ *газа* absorption gas treating, absorption gas sweetening

гидро құммен атқылап ~ *гидропескоструйная* ~ sand-water cleaning

гликольаминмен газды ~ / ~ *газа гликольамином* glycolamine gas treating

диэтаноламинмен газды ~ / ~ *газа диэтаноламином* diethanolamine gas treating

дөрекі ~ *грубая* ~ primary purification

желонканы (бұрғылау құралын тазалау аспабы) ~ / ~ *желонкой* bailing-up

кенді ұңғыма сүзгішін жуу арқылы ~ / ~ *забойного фильтра промывкой* backwash of subsurface filter

кенді ұңғыманы ~ / ~ *забоя* face [bottom-hole] cleaning

кенді ұңғыманы ауамен ~ / ~ *забоя воздухом* air-cleaning of bottom-hole

кенді ұңғыманы термохимиялық ~ *термохимическая* ~ *забоя* thermochemical bottom-hole cleaning

кенді ұңғыманы үрлеп есумен ~ / ~ *забоя продувкой* bottom-hole scavenging

көміртегінің диоксидінен ~ / ~ *от диоксида углерода* carbon dioxide removal
күкіртті қосылыстардан құрғақ ~ *сухая* ~ *от сернистых соединений* dry
desulfurization

күкіртті қосылыстардан ылғалды ~ *мокрая* ~ *от сернистых соединений*
wet desulfurization

күкіртті сутектен ~ / ~ *от сероводорода* hydrogen sulfide stripping

қабырғаларды ~ / ~ *стенок* scouring

қабыршақтан ~ / ~ *от окалины* descaling

қос сатылы ~ *двухступенчатая* ~ two-stage cleaning, two-stage treating

құбыр желісін қырнауышпен ~ / ~ *трубопровода скребками* pipeline pigging

құйып толтыру үшін жер асты суын ~ / ~ *подземных вод для заводнения*
conditioning of subsurface water for flooding

құйып толтыру үшін теңіз суын ~ / ~ *морской воды для заводнения*
conditioning of sea water for flooding

құйып толтыру үшін үстіңгі беттің суын ~ / ~ *поверхностных вод для заводнения*
conditioning of surface water for flooding

құммен атқылап ~ *пескоструйная* ~ abrasive jet [blast] cleaning, sand blasting

құмнан ~ / ~ *от песка* desanding

қышқылмен ~ *кислотная* ~ acid refining

майды сілтiмен ~ *щелочная* ~ *масла* alkali-refining of oil

механикалық ~ *механическая* ~ mechanical cleaning

моноэтаноламинмен газды ~ / ~ *газа моноэтаноломином* monoethanol-
amine gas treating

нүктеге қарсы (суды оттегінен) ~ *противоточная* ~ (*воды от кислорода*)
countercurrent stripping

отынды ~ / ~ *топлива* fuel purification

парафиннен ~ / ~ *от парафина* paraffin removal

пневматикалық ~ *пневматическая* ~ air blasting

сарқынды суларды ~ / ~ *сточных вод* sewage treatment

скрубберде газды ~ / ~ *газа в скруббере* gas scrubbing

суды ~ / ~ *воды* water treating

сужиманы ~ / ~ *резервуара* tank cleaning

сұйықты сүзгенде қалатын қалдықтан ~ / ~ *от илама* desludging

сілтілі ~ *щелочная* ~ alkali cleaning

теспені ~ / ~ *шпура* hole cleaning

төселген құбыр желілерін ~ / ~ *уложенных трубопроводов* in-place pipe
cleaning

тұнбаның мөлшеріне ие бөліктерден ~ / ~ *от частиц, имеющих размер ила*
desilting

ультрадыбыспен ~ *ультразвуковая* ~ ultrasonic cleaning

ұңғыма оқпанын ~ / ~ *ствола скважины* borehole cleaning

ұңғыма оқпанын бұрғылау сұйығын сүзгенде қалатын қалдықтан ~ / ~
ствола скважины от бурового илама cleaning of hole from cuttings, removal
of cuttings from hole

ұңғыма оқпанын керісінше ~ *обратная ~ ствола скважины* reverse circulation flushing of borehole
 ұңғыманы (бұрғылау құралын тазалау аспабы) желонкамен ~ / ~ *скважины желонкой* bailing of well
 ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well clean-up
 ұңғыманы қырнауышпен ~ / ~ *скважины скребками* cleaning of well with scrapers
 ұңғыманы қышқылмен ~ *кислотная ~ скважины* acid soaking
 ұңғыманы ыстық мұнаймен ~ / ~ *скважины горячей нефтью* hot-oil cleaning of well
 химиялық тазарту ~ *химическая ~* chemical cleaning, chemical treating
 шикі мұнайды күкіртті қышқылмен ~ *сернокислотная ~ сырой нефти* sulfuric acid refining of crude oil
 шикі мұнайды қышқылмен ~ *кислотная ~ сырой нефти* acid treating of crude oil
 шөктіру арқылы суды ~ / ~ *воды отстаиванием* water settling
 шүмектетіп ~ *струйная ~* blast cleaning
 ылғалды ~ *мокрая ~* wet cleaning
 электролиттік ~ *электролитическая ~* electrolytic cleaning
 этаноламиннің ерітіндісімен ~ / ~ *раствором этаноламина* ethanolamine treating
 граттан қылауларды ~ / ~ *грата заусенцев* trimming
 жиектерді ~ / ~ *кромки* edge dressing
 сыйымдылық ыдысын ~ / ~ *емкости* tank cleanout
ТАЗАРТЫЛҒАН *очищенный* cleaned; purified; refined
ТАЗАРТЫП АЛУ *очистить*:
 оқпанды бұрғылау сұйығын сүзгенде қалатын қалдықтан ~ / ~ *ствол от бурового шлама* scrape out a hole
ТАКТ (БЫРҒАҚ) *такт*:
 кеңу ~-ысы / ~ *расширения* expansion stroke
 қысу ~-ысы / ~ *сжатия* compression stroke
ТАҚАП ҚОЮ (ТІРЕП ҚОЮ) *приставка* attachment
 өлшенетін сипаттаманы үздіксіз тіркеуге арналған құралға ~ / ~ *к прибору для непрерывной регистрации измеряемой характеристики* attachment for continuous recording
ТАҚТА *доска* panel; table; board
 бұрғылау қашауын бұрап алуға арналған ~ / ~ *для отвинчивания бурового долота* bit breakout plate, bit breaker
 приборлы ~ *приборная ~* instrument panel, panel board
ТАҚТА *плита* 1. plate, table 2. *геол.* platform
 ажырату операцияларына арналған ~ / ~ *для рассоединительных операций* breakout block
 анкерлі ~ *анкерная ~* anchor plate
 бұрғылауға арналған тіреуіш ~ *опорная ~ для бурения* main base, template
 қиғаш ~ *наклонная ~* tilted bed

отырғызу ~-сы / *посадочная* ~ landing plate
 төменгі тұғыртастық ~ *нижняя фундаментная* ~ low foundation plate
 тұғыртастық ~ *фундаментная* ~ bedplate, baseplate, foundation plate
 түпкі ~ *донная* ~ sea floor frame
 түпкі тіреуіш ~ *опорная донная* ~ grid mat
 тіреуіш ~ *опорная* ~ bedplate; (пайдалы қазбаларды байыту әдісінің платформасы – *гравитационной платформы*) slab, bearing [foundation, support] plate, mat
 тіреуіш бағыттаушы ~ *опорная направляющая* ~ temporary guide base
 тіреуіш бірдейлендіру ~-сы / *опорная идентификационная* ~ platform identification plate
 тіреуіш су асты ~-сы / *опорная подводная* ~ subsea template
ТАҚТАТАС ТӨСЕУ *осланцевание* rock dusting
ТАЛАП (МІНДЕТ) *требовани/е* 1. requirement 2. (сұрау болушылық – *спрос*) demand
 көтеру құрал-жабдығына қойылатын ~-тар / ~я к *подъемному оборудованию* hoisting requirements
 пайдаланушылық ~-тар / *эксплуатационные* ~я service requirements
 сорғы құрал-жабдығына қойылатын ~-тар / ~я к *насосному оборудованию* pumping requirements
 техникалық ~-тар / *технические* ~я technical requirements, specifications
ТАЛДАҒЫШ анализатор analyzer
 ауаның ~-ы / ~ *воздуха* air analyzer
 жарылғыш газдар ~-ы / ~ *взрывчатых газов* explosive gas analyzer
 импульстар амплитудасының ~-ы / ~ *амплитуды импульсов* pulse-amplitude [pulse-height] analyzer
ТАЛДАУ БЕРУ *интерпретация* interpretation
 геологиялық мәліметтерге ~ / ~ *геологическая* ~ *данных* geological data interpretation
 каротаж мәліметтеріне ~ / ~ *данных каротажа* log interpretation
 мәліметтерге ~ / ~ *данных* data interpretation
 іздеу жұмыстарының мәліметтеріне ~ / ~ *данных поисковых работ* searching data interpretation
 электр каротаж мәліметтеріне ~ / ~ *данных электрокаротажа* electric log interpretation
ТАЛЬК *талък* talc(um)
ТАМПОН ТЫҒУ *тампонировать* backfill, plug back (up)
 цементпен ~ / ~ *цементом* cement
ТАМЫЗҒЫШ *пипетка*:
 газдың сынамасын іріктеуге арналған ~ / ~ *для отбора проб газа* gas sampling tube
ТАНК (бак, цистерна) *танк* (бак, цистерна) tank
ТАНКЕР *танкер* oil carrier, oil ship, oiler, tanker
 жабдықтайтын тасымалдау ~-і / *транспортный* ~ *снабжения* shuttle tanker
 жабдықтау ~-і / ~ *снабжения* shuttle tanker

жүк көтерушілігі жоғары мұнай құйылатын ~ *нефтеналивной* ~ *большой грузоподъемности* very large crude carrier, VLCC

мұнай құйылатын ~ *нефтеналивной* ~ oil tanker, oil carrier

мұнайға арналған шамадан тыс үлкен ~ *нефтяной сверхкрупный* ~ ultralarge crude carrier, ULCC

ұңғыма өнімдерін бастапқы өңдеуге арналған ~ / ~ *для первичной обработки продукции скважины* process tanker

ТАНКЕР МҮЗ ЖАРҒЫШ *танкер-ледокол* ice-breaking tanker

ТАҢБАЛАУШЫ (БЕЛГІ САЛУШЫ) *метчик* tap

кесілген тесікті тазалауға арналған ~ / ~ *для зачистки нарезанных отверстий* baser

құбыр бұрандасына арналған ~ / ~ *для трубной резьбы* pipe tap

ТАҢБАЛАУШЫ-КАЛИБР *метчик-калибр* tag-gage

ТАҢБАЛАУШЫ-ҚОҢЫРАУ *метчик-колокол* combination tap and die collar

ТАҢДАУ *выбор* selection

бұрғылау қашауын ~ / ~ *буровых долот* drilling bit selection

бұрғылау қондырғысының түрін ~ / ~ *типа буровой установки* selection of drilling rig

бұрғылау режимін ~ *режима бурения* selection of drilling parameters

сәйкес келетін учаскені ~ / ~ *подходящего участка* selection of suitable ground

тиімді үлгілерін ~ / ~ *оптимальных вариантов* optimization study

учаскені ~ / ~ *участка* siting

ұңғыманың орналасқан орнын ~ / ~ *местоположения скважины* well site selection

ТАПАЛ ТІРЕУ *тумба* pier, bollard

мінбеге арналған тұғыртастың ~-і / *фундаментная* ~ *для вышки* derrick foundation pier

ТАПСЫРУ (БЕРУ) *сдача:*

жұмысты соңына дейін бітіріп ~ / ~ *работ «под ключ»* turnkey job

ұңғыманы пайдалануға ~ / ~ *скважины в эксплуатацию* putting of well on production

ТАПСЫРЫС *заказ* order

бір мәртелік ~ *разовый* ~ single order

гитетті және ~ и *гитетный* ~ first-priority order

мемлекеттік ~ *государственный* ~ state order

сынамалы ~ *пробный* ~ trial order

үлгі бойынша ~ / ~ *по образцу* sample order

экспорттық ~ *экспортный* ~ export order

ТАПТАП ТЕГІСТЕУ *трамбовать* ram

ТАПТАУ (кен ұңғымасын) *трамбование* (*забоя скважины*) plugging-back, tamping, ramming, stamping

ТАРА/Қ *ребень* crest; edge; fillet; flange; ridge

антиклиналдың ~-ғы / ~ *антиклинали* fold axis, crest line
 арех бүрмесінің ~-ғы / ~ *складки* apex of fold
 арех желісінің ~-ғы / ~ *жилы* apex
 бұранда орамының ~-ғы / ~ *витка резьбы* thread tip
 дөңестің ~-ғы / ~ *свода* crest of fold
 жоғары қысымның ~-ғы / ~ *высокого давления* ridge of high pressure
 изоклиналдың ~-ғы / *изоклиальный* ~ hogback, isoclinal ridge
 кен орнының ~-ғы / ~ *месторождения* field ridge
 қосымша кальцитті ~ *вторичный кальцитовый* ~ choma
 синкиналдың ~-ғы / ~ *синклинали* through line
 су бөлігінің ~-ғы / ~ *водораздела* dividing crest
 тау ~-ғы / *горный* ~ ridge

ТАРАЗЫҒА ТАРТУ *взвешивать* balance, weigh ~ развесами weigh against weights

ТАРАЗЫҒА ТАРТЫЛҒАН *взвешенный* suspended, in suspension; weighted

ТАРАЗЫЛАР *весы* balance, scales

бұрғылау ерітіндісінің тығыздығын өлшеуге арналған ~ / ~ *для замера плотности бурового раствора* mud balance, mud scales

гидравликалық ~ *гидравлические* ~ hydraulic scales

гидростатикалық ~ *гидростатические* ~ specific gravity balance

дозалап өлшейтін ~ *дозировочные* ~ batching scales

есептеу құрылғысы бар ~ / ~ *со счетным устройством* computing weighing scales

көрсеткіштерді алыс қашықтықтан беретін және тіркейтін ~ / ~ *с дистанционной передачей и регистрацией показаний* remote-indicating balance

калытқылы гидростатикалық ~ *поплавковые гидростатические* ~ buoyancy balance

магнитті ~ *магнитные* ~ magnetic balance

Мора-Вестфалдың ~-ы / ~ *Мора-Вестфалья* specific gravity balance

мөлтек сараптамалық ~ *микроаналитические* ~ microchemical balance

прецизиондық ~ *прецизионные* ~ precision balance

сараптау ~-ы / *аналитические* ~ analytical balance

серіппелі ~ *пружинные* ~ spring balance

су мен ауада өлшеу тәсілі бойынша тығыздықты анықтауға арналған серіппелі ~ *пружинные* ~ *для определения плотности по методу взвешивания в воде и воздухе* Jolly balance

техникалық ~ *технические* ~ counter balance

торсиондық ~ *торсионные* ~ torsion balance

тұрпайы өлшеуге арналған ~ / ~ *для грубого взвешивания* gross weigher

тұтқалы ~ *рычажные* ~ beam balance

тұтқалы гидростатикалық ~ *рычажные гидростатические* ~ beam density balance

тіркеуге алатын ~ *регистрирующие* ~ recording balance

үстел үстіне қоятын ~ *настольные* ~ bench scales, table balance

электрондық ~ *электронные* ~ electronic balance

ТАРАҚША *гребенка*:

бөліп тұрушы ~ *распределительная* ~ manifold valves

ТАРАМ (БҰТАҚ) *ответвление* branch(ing)

желілердің ~-ы / ~ *жилы* branch

құбыр желісінің ~-ы / ~ *трубопровода* branch pipe

ТАРАТҚЫШ *передатчик* transmitter

ТАРАТПАУШЫЛЫҚ *локализация* localization

мұнайды ~ / ~ *нефти* habitat of oil

ТАРАТУ I *размещать*:

жүкті (қоймалар бойынша) ~ / ~ *груз (по складам)* stow the cargo

ТАРАТУ II *разнос* 1. (уақыт пен кеңістікте – *во времени и пространстве*) separation, spacing 2. (жылдамдықтың басқарылмайтын жинағы – *неуправляемый набор скорости*) racing, runaway, overspeeding

ТАРАТУ III (ҮЛЕСТІРУ) *распределение* distribution

аймақтар бойынша ~ / ~ *по зонам* zoning

аумағы бойынша басы артық қорларды ~ / ~ *запасов по площади* areal convergence of reserves

бас жиынтықты ~ / ~ *генеральной совокупности* population distribution

басы артық қорларды ~ / ~ *запасов* convergence of reserves

бір қалыпты ~ *равномерное* ~ uniform distribution

бірқалыпты емес ~ *неравномерное* ~ random distribution

біртекті емес ~ *неоднородное* ~ inhomogeneous [nonuniform] distribution

газды, мұнайды және суды (коллекторда) ~ / ~ *газа, нефти и воды (в коллекторе)* distribution of gas, oil and water, gas-oil-water distribution

Гауссты ~ / ~ *Гаусса* Gaussian [normal] distribution

географиялық ~ *географическое* ~ geographic(al) distribution

геологиялық ~ *геологическое* ~ geologic(al) distribution

геоықтималдылықты ~ / ~ *геопотенциала* geopotential distribution

Гиббсті ~ / ~ *Гиббса* Gibbs canonical distribution

дебиттерді ~ / ~ *дебитов* production (rate) distribution

дискретті ~ *дискретное* ~ discrete distribution

желілік ~ *линейное* ~ linear distribution

жүктемені ~ / ~ *нагрузки* load distribution

жылдамдықтарды ~ / ~ *скоростей* velocity distribution

жылу ағынын ~ / ~ *теплого потока* heat flow spreading

кездейсоқ ~ *случайное* ~ random distribution

кен жыныстарын ~ / ~ *горных пород* distribution of rocks

кеуектерді мөлшері бойынша ~ / ~ *пор по размерам* pore size distribution

қалыпты ~ *нормальное* ~ normal [Gaussian] distribution

қалыпты логарифмдік ~ *нормальное логарифмическое* ~ lognormal distribution

қателіктерді ~ / ~ *ошибок* error distribution

қуаты бойынша ~ / ~ *по мощности* distribution in power

қыртыстық қысымды ақиқи ~ *истинное* ~ *пластового давления* true reservoir pressure distribution

қыртыстық қысымды жуық түрде ~ *приближенное* ~ *пластового давления* approximate reservoir pressure distribution

қыртыстылықты экспоненциалды ~ *экспоненциальное* ~ *слоистости* exponentially stratified system

қыртыстың қысымын ~ / ~ *пластового давления* reservoir pressure distribution

қысымды ~ / ~ *давления* pressure distribution

литофацияны ~ / ~ *литофаций* distribution of lithological fades

мұнай кенішіндегі стратиграфиялық ~ *стратиграфическое* ~ *месторождений нефти* stratigraphical distribution of oil fields

мұнайды географиялық ~ *географическое* ~ *нефти* geographic(al) distribution of oil

мұнайды геологиялық ~ *геологическое* ~ *нефти* geologic(al) distribution of oil

мұнайдың кен шоғырын ~ / ~ *залежей нефти* oil pool distribution

мұнайдың кен шоғырын дифференциалды ~ *дифференциальное* ~ *залежей нефти* differential oil pool distribution

өнімді қыртыс бойынша бар болушылықты ~ / ~ *насыщенности по продуктивному пласту* saturation distribution in reservoir

Пуассонды ~ / ~ *Пуассона* Poisson distribution

салмақты ~ / ~ *массы* mass distribution

сұйықтарды ~ / ~ *жидкости* liquid distribution

температураны ~ / ~ *температуры* temperature distribution

температураны бастапқы ~ *начальное* ~ *температуры* initial temperature distribution

тең салмақты ~ *равновесное* ~ equilibrium distribution

тығыздықты ~ / ~ *плотности* density distribution

уақыт ішінде ~ / ~ *во времени* distribution in time

ұңғымалар бойынша жұмыс агентін ~ / ~ *рабочего агента по скважинам* working agent distribution

ұңғымалар бойынша іріктеуді мөлшерлеп ~ *пропорциональное* ~ *отбора по скважинам* proration schedule

фазаларды ~ / ~ *фазы* phase distribution

шартты ~ *условное* ~ conditional distribution

ықтималдықтарды ~ / ~ *вероятностей* probability distribution

іріктеулерді ~ ~ *выборки* sample distribution

экспоненциалды ~ *экспоненциальное* ~ exponential distribution

электр әлеуеттерін ~ / ~ *электрических потенциалов* electrical boundary

ТАРАТЫП ЖІБЕРУ разгон:

орнынан ~ / ~ *с места* acceleration from dead stop, acceleration from rest, starting acceleration

ТАРИФ тариф rate, tariff

жалпы кедендік ~ *общий таможенный* ~ general tariff

жүк ~-і / *грузовой* ~ cargo tariff

ТАРИХ *история* history

бастапқы тәсілдермен коллекторды әзірлеу ~-ы / ~ *разработки коллектора первичными способами* primary-producing history of reservoir

геологиялық ~ *геологическая* ~ geological history

геоморфологиялық ~ *геоморфологическая* ~ geomorphic history

құрылымды құрастыру ~-ы / ~ *формирования структур* structural history

магматизмнің ~-ы / ~ *магматизма* plutonic history ~ *нефти* petroleum history

мұнай және газ кенінің ~-ы / ~ *залежей нефти и газа* history of oil and gas reservoirs

өндіру ~-ы / ~ *добычи* production history

пайдалану (ұңғыманы) ~-ы / ~ *эксплуатации* performance history; (*скважины*) well producing history

табиғи ~ *естественная* ~ natural history

шөгінділердің жиналу ~-ы / ~ *осадконакопления* depositional history, history of sedimentation

ТАРҚАТУ (ШЫР АЙНАЛДЫРУ) *раскручивание:*

жібитін темір арқанды ~ / ~ *талевого каната* drilling of line twist-back

құбырларды бірден ~ *резкое* ~ *труб* pipe snap-back

ТАРМА/Қ *приток* inflow, influx

бөгде сулардың ~-ғы / ~ *посторонних вод* extraneous water intrusion

бұрқақты ~ *фонтанный* ~ open flow

газдың ~-ғы / ~ *газа* gas discharge

жылдам ~ *быстрый* ~ flush

мұнайдың (ұңғымадағы) ~-ғы / ~ *нефти (к скважине)* oil inflow

судың ~-ғы / ~ *воды* flow of water

ТАРМАҚТАР *развязка:*

жол ~-ы / *путевая* ~ grade-crossing elimination structure т

ТАРСЫЛ (ТЫҚЫЛ) *стук* knock(ing)

қозғалтқыштағы ~ / ~ *в двигателе* knock

мотордағы ~ / ~ *в моторе* detonation

ТАРТА ТҮСУ (ҚЫСА ТҮСУ) *подтягивание:*

бұрау кезінде бұрандалы біріктірмені ~ / ~ *резьбового соединения при свинчивании* tightening of threads

мінбеге бұрғылау құбырларын ~ / ~ *бурильных труб в вышку* racking of drill pipes

ТАРТҚЫШ-ТРАКТОР *трактор-тягач* tow [haulage] tractor

ТАРТПА КӨМЕЙ *отдушина* air drain, vent (hole)

ТАРТПА лоток chute, flume, trough, tray

алып келетін ~ *подводящий* ~ feed tray

жыныс үлгісін сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения керна* core tray

қабылдау ~-сы / *приемный* ~ charging trough

құрал-сайман қоятын ~ *инструментальный* ~ tool tray

металл ~ *металлический* ~ metal tray, metal flume
 өңдеу ~-сы / *травильный* ~ etching trough
 сарқынды су ~-сы / *водосточный* ~ spouting chute
 темірбетонды ~ *железобетонный* ~ concrete flume
 теңселісті ~ *вибрационный* ~ vibrating chute
 түсіру ~-сы / *спускной* ~ chute
 шыңдалу ~-сы / *закалочный* ~ quenching trough
ТАРТУ I вовлечение entrainment
 ауаны (табиғи) ~ / ~ *воздуха (естественное)* air entrainment; (жасанды – *искусственное*) air entrainment
ТАРТУ II вытягивать 1. (ұзарту – *удлинять*) draw, extend, stretch; (кеңіту – *расширять*) spread 2. (алып шығу – *извлекать*) withdraw
ТАРТУ III натяжение drag, tension, tightening, stretching
 белдікті ~ / ~ *ремня* belt tension, belt pull
 бөліктің үстіңгі қабатында ~ / ~ *на поверхности раздела* interfacial tension
 жібіген темір арқанның жүрістері ұшын ~ / ~ *ходового конца талевого каната* running line and pull, running line and load
 жібіген темір арқанның қозғалыссыз ұшын ~ / ~ *неподвижного конца талевого каната* dead-line pull, dead-line load
 зәкір шынжырын ~ / ~ *якорной цепи* anchor chain tension
 кабелді ~ / ~ *кабеля* cable tension
 мұнайдың фаза аралық ~-ы / *межфазное* ~ *нефти* oil interfacial tension
 серіппені ~ / ~ *пружины* spring tension
 су мен мұнайды бөлу шекарасында ~ / ~ *на границе раздела воды и нефти* oil-water interfacial tension
 суды бөлетін бағананы ~ / ~ *водоотделяющей колонны* riser tension
 тар түтікті ~ *капиллярное* ~ capillary tension
 тежеуіш таспасын ~ / ~ *тормозной ленты* brake band pull, brake band tension
 темір арқанды ~ / ~ *каната* line pull, line load
 темір арқауды ~ / ~ *арматуры* tensioning of the steel
 үстіңгі беттегі ~ *поверхностное* ~ surface tension
 фаза аралық ~ *межфазное* ~ interfacial tension
 шынжырды ~ / ~ *цепи* chain pull-up
ТАРТУ IV (СОЗУ) оттяжка guy rope, guy wire, brace, guy (line), tie-back
 анкерлі ~ *анкерная* ~ anchor guy, anchor stay, anchor cable
 бойлай ~ *продольная* ~ head guy
 желді ~ *ветровая* ~ guy wire
 жұмыс жайымен ~ *рабочая* ~ operation guy
 зәкірлік ~ *якорная* ~ anchor guy (line)
 көлденең ~ *поперечная* ~ side guy
 мінбені ~ / ~ *вышки* derrick guy, mast guy line
 темір арқанмен ~-лар / *канатные* ~и cable braces
 тіректі ~ / ~ *опоры* pole guy
ТАРТУ V (КЕРУ) разводка running, arrangement, lay-out

зәкірлік темір арқандарды ~ / ~ *якорных канатов* anchor line running

сымдарды ~ / ~ *проводов arrangement* [lay-out] of wires

ТАРТУ КҮШІ (ТАРТЫЛЫС) *тяготение* gravitation, gravity

жердің ~ *земное* ~ gravity

ТАРТУ КҮШІ *тяга* 1. draft, draw 2. (біріктірме – *соединение*) tie(-rod), link

беріліс ~ *передаточная* ~ power line

жасанды ~ *искусственная* ~ induced [forced] draft

жылдамдатылған ~ *форсированная* ~ blast

ТАРТЫЛУ (ҚАЙТУ, КЕМУ, АЗАЮ) *убыль* loss(es)

табиғи ~ *естественная* ~ natural losses

ТАРТЫЛЫС (ӨЗІНЕ ТАРТУ) *притяжение* attraction

ТАРТЫП БАЙЛАУ *затягивать* fasten down, tighten, screw up; draw in

Тым қатты ~ *слишком сильно* ~ overtighten

ТАРТЫП ШЫҒАРУ *откачивание* pumping-out, evacuation

автоматты ~ *автоматическое* ~ automatic pumping-out

бір сатылы ~ *одноступенчатое* ~ single-stage pumping-out

жылдамдатылған ~ *форсированное* ~ fast [rapid] pumping-out

кезеңдік ~ *периодическое* ~ intermittent pumping-out

қарқынды ~ *интенсивное* ~ high-volume pumping-out

мікбаспен ~ / ~ *поршнем* swabbing

сорғы-тербегішпен ~ / ~ *насосом-качалкой* beam pumping-out

сұйықты ~ / ~ *жидкости* fluid pumping-out, dry-up job

сынамалы ~ *пробное* ~ pumping test

таза мұнайды алғанға дейін ұңғыманы ~ / ~ *скважины до получения чистой нефти* clean-up

үздіксіз ~ *непрерывное* ~ continuous pumping-out

ТАРТЫП ШЫҒАРУ *извлечение* 1. extraction 2. (құралды ұңғымадан – *инструмента из скважины*) withdrawal, pulling, removing, retrieving 3. (жер қойнауынан мұнайды, газды – *нефти, газа из недр*) recovery

бұрғылау бағанасын ~ / ~ *бурильной колонны* pulling of drill string

бүйірдегі жыныс үлгісін іріктеуішті ~ / ~ *бокового керноотборника* side-wall core sampler withdrawal

газдан қышқыл компоненттерді ~ / ~ *кислых компонентов из газа* sour gas stripping

діңгекті ~ / ~ *свай* pulling of piles

жабық әмбебап лақтырындыға қарсы превентор арқылы бұрғылау құбырын ~ / ~ *бурильных труб через закрытый универсальный противовыбросовый превентор* stripping of drill pipes through the closed universal blowout preventer

жыныс үлгісін ~ / ~ *керна* core extraction

күкіртті сутегіні ~ / ~ *сероводорода* hydrogen sulfide removal

құрал-сайманды ~ / ~ *инструмента* tool withdrawal

қыртыстық қуаттың табиғи сарқылуы есебінен мұнайды ~ / ~ *нефти за счет естественного истощения пластовой энергии* blowdown recovery

майды ~ / ~ *масла* oil extraction

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil recovery
 өнеркәсіптік ~ *промышленное* ~ commercial recovery
 сорғыны ~ / ~ *насоса* pump withdrawal
 сорғытпаны ~ *абсорбционное* ~ absorption extraction
 сынаманы ~ / ~ *пробы* sampling
 ұңғыманы ұстап тұру құбырын ~ / ~ *обсадных труб* recovery of casing
 флюидті ~ / ~ *флюида* fluid recovery
ТАРЫЛУ сужение:
 жергілікті ~ *местное* ~ necking, nicking
 ұңғыманың окпанындағы ~ / ~ *в стволе скважины* tight section of hole, borehole restriction
ТАС КӨМІРІ БАР (ТАС КӨМІРЛІ) угленосный coal-bearing, carboniferous
ТАС КӨМІРІ БАР углесодержащий 1. carbonaceous 2. coal-bearing
ТАС ТҮЗ галит halite
ТАСА (ШЫМЫЛДЫҚ) перегородка 1. (кейін қайтаратын – *отражательная*) baffle (plate) 2. partition; (кемеде – *на судне*) bulkhead
 жер бетіндегі айналып жүру жүйесінің науасындағы ~ / ~ *в желобе наземной циркуляционной системы* mud baffle
 ауа кірмейтін ~ *воздухонепроницаемая* ~ air-tight partition
 бағыттаушы ~ *направляющая* ~ diverter
 желдеткіш ~-сы / *вентиляционная* ~ air partition
 кеуек аралық ~ *межпоровая* ~ interpore partition
 көлденең (жылуалмасуда) ~ *поперечная* ~ (*теплообменника*) cross baffle
 өртке қарсы ~ *противопожарная* ~ fire break, fire bulkhead
 су кірмейтін ~ *водонепроницаемая* ~ water-tight partition
 ұзына бойғы (жылуалмасуда) ~ *продольная* ~ (*теплообменника*) longitudinal baffle
 цистернадағы ~ / ~ *в цистерне* tank baffle plate
ТАСҚА АЙНАЛҒАН окаменелый petrified, fossil, fossilized
ТАСҚА АЙНАЛУ окаменение fossilization, petrification, lithification
 құмдардың ~-ы / ~ *песка* sand lithification
 шөгінділердің ~-ы / ~ *осадка* sediment lithification
ТАСҚА АЙНАЛУШЫЛЫҚ окаменелость fossil
 аймақтық ~ *зональная* ~ zone fossil
 жер бетіндегі ~ *наземная* ~ land fossil
 жетекшілік жасайтын ~ *руководящая* ~ index, reference [guide] fossil
 тұрақты ~ *устойчивая* ~ persistent fossil
 фацналды ~ *фациальная* ~ facies fossil
ТАСҚЫН (СУ ТАСУЫ) паводок flood, freshet, high water
ТАСТАП ЖІБЕРУ *вбрасывать* throw in
ТАСТАУ *выбрасывать:*
 ~-ды (ұңғыма туралы) бастау / *начать* ~ (*о скважине*) get out of control
ТАСУ I затаскивание:

бұрғылау құбырларын (мұнараға) ~ / ~ *бурильных труб (в вышку)* picking up drill pipes

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* line tow

ТАСУ ІІ (КӨЛІ/К) транспорт 1. transport 2. transportation, transfer

автомобилмен ~ / *автомобильный* ~ automobile [road] transport

ашық түсті мұнай өнімдерін ~ / ~ *светлых нефтепродуктов* clean oil service

газ құбыр желісімен ~ *газопроводный* ~ gas pipeline transportation

газды ~ / ~ *газа* gas transfer

кәсіпшілік ішіндегі ~ *внутрипромысловый* ~ field pipeline transfer

құбыр желісі бойынша ~ / ~ *по трубопроводу* pipeline transportation, pipeline transfer

құбыр желісімен ~ / ~ *трубопроводный* ~ pipeline transportation, pipeline transfer

мұнай өнімдерін ~ / ~ *нефтепродуктов* oil transportation

мұнай өнімдерін сумен ~ / ~ *нефтепродуктов водой* oil shipment

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil delivery, oil transportation

рельссіз ~ *безрельсовый* ~ off-track vehicles

табиғи газды ~ / ~ *природного газа* transportation of natural gas

теңіз кәсіпшілігінен мұнайды ~ / ~ *нефти с морских промыслов* offshore oil delivery

ТАСЫМАЛҒА ЖАРАМДЫЛЫҚ *транспортабельность* transportability

ТАСЫМАЛДАҒЫШ *транспортёр* carrier, conveyer

атылуға қарсы превенторлар шығырының ~-ы / ~ *блока противовыбросовых превенторов* blowout preventer stack transporter

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-ы / *гравитационный* ~ gravity conveyer

ұласпалы үздіксіз ~ *червячный* ~ worm feeder

ТАСЫМАЛДАНАТЫН (прибор, құрал-сайман туралы) *переносной* (о приборе, оборудовании) portable, man-carried

ТАСЫМАЛДАУ І *перевозка* haul(age), shipment, transportation

автокөлікпен ~ / ~ *автотранспортом* road haulage, carriage by road, carriage by truck, trucking

алыс қашықтыққа ~ / ~ *на дальние расстояния* long-distance haulage

әуемен ~ / ~ *воздухом* carriage by air

баржамен ~ / ~ *на баржах* barging

бос тиеп ~ / ~ *навалом* bulk carriage, bulk delivery, bulk haulage

жер беті көлігімен ~ / ~ *сухопутным транспортом* carriage by land

жолсызбен ~ / ~ *по бездорожью* off-road haulage

жүк ~-лары / *грузовые* ~и transportation of cargo

жүктерді теңізбен ~ / ~ *грузов морем* carriage by sea, sea transportation

контейнермен ~-лар / *контейнерные* ~и container carriage

қарсы ~-лар / *встречные* ~и backhaul(age)

мұнай өнімдерін автомобильмен ~ *автомобильная* ~ *нефтепродуктов* oil trucking

мұнай өнімдерін баржамен ~ / ~ *нефтепродуктов баржей* oil barging
сыртқы саудалық ~ *внешнеторговая* ~ foreign trade transportation
темір жолмен ~ / ~ *по железной дороге* carriage by rail, rail transportation
теміржолмен ~-лар / *железнодорожные* ~ carriage by rail, rail transportation
теңіз ~-ы / *морская* ~ sea transportation, carriage by sea
ұзаққа ~ *дальняя* ~ long haul(age)
халықаралық ~ *международная* ~ international transportation
ыдыссыз (сусыма жүкті) ~ *бестарная* ~ (*сыпучего груза*) bulk carriage, bulk delivery, bulk haulage

ТАСЫМАЛДАУ II *перенос* transfer, transport(ation)

диффузиялы ~ *диффузионный* ~ diffusive transfer
еру нәтижесінде ~ / ~ *в результате растворения* solution transfer
жаңбыр суларымен ~ / ~ *дождевыми водами* transportation by rain wash
жылумен ~ / ~ *тепла* heat transfer
заттекті ~ / ~ *вещества* mass transfer
көлемді ~ / ~ *массы* mass transfer
куатпен ~ / ~ *энергии* energy transfer
материалды ~ / ~ *материала* transfer of material
сұйықты ~ / ~ *жидкости* fluid transfer
сүйреу арқылы ~ / ~ *волочением* transportation by traction
сынатын кен жыныстарын ~ / ~ *обломочных горных пород* fragmental sediments transportation
сынатын материалды ~ / ~ *обломочного материала* fragmental product transportation

шөгінділермен ~ / ~ *осадками* sedimentary transportation

ТАСЫМАЛДАУ III *транспортировать* convey, transport, move, carry

бөлшектеп бұзбастан ~ / ~ *без демонтажа* move as a unit, move without dismantling

бұрғылау қондырғысын бір нүктеден екіншісіне ~ / ~ *буровую установку с одной точки на другую* move drilling rig from one location to another

құбыр бойынша мұнай, газды ~ / ~ *по трубам нефть, газ* pipe oil, gas

тіркеуге алып ~ ~ *буксирами* transport by tug boats

ТАСЫМАЛДАУ IV *транспортировка* conveying, transportation, carriage, haul(age), moving

бұрғылау қондырғысын ~ / ~ *буровой установки* drilling rig move

бұрғылау қондырғысын ірі шығырмен ~ *крупноблочная* ~ *буровой установки* unitized package drilling rig transportation

жынысты (ұңғымадан) ~ ~ *породы (из скважины)* chippings transport

мұнай мен газды ~ / ~ *нефти и газа* transportation of oil and gas

сұйыққойманы қалқытып ~ / ~ *резервуара на плаву* floating of tank, transportation of tank afloat

теңізбен тұрғылықты орнына ~ / ~ *морем на место стоянки* float-out

ТАСЫП КІРГІЗУ *затаскивать* pull in, draw

бұрғылау мұнарасына ~ / ~ *на буровую* tail into the derrick

ТАТТАНУҒА ҚАРСЫ антикоррозионный anticorrosive, corrosion-resisting, antirust, corrosion-preventiv

ТАУ БӨКТЕРІ (ТАУ АЛДЫ) предгорье foothill belt, foothills, foreland

ТАУ ҚҰРАЛУ горообразование orogenesis, orogeny

ТАУ ҚҰРАУШЫ горнообразующий orogenic

ТАУЛЫ ҮСТІРТ (ҚЫРАТ, ҚЫРҚА) плоскогорье геол. table, plateau

ТАУСЫЛҒАН истощенный depleted, spent, exhausted

ТАУСЫЛУ истощение depletion, exhaustion

қыртыстық қысымның ~-ы / ~ *пластового* *давления* reservoir pressure depletion

қыртыстық қысымның волюметриялық ~-ы / *волюметрическое* ~ *пластового* *давления* volumetric depletion of reservoir pressure

қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* depletion of formation

қыртыстың жекелеген учаскелерінің ~-ы / ~ *отдельных участков пласта* differential depletion

ұңғыманың ~-ы / ~ *скважины* depletion of well

ТАХОМЕТР тахометр tachometer

кенді ұңғымалық ~ *забойный* ~ bottom-hole tachometer

роторлы ~ *роторный* ~ rotary tachometer

ТАХОМЕТРИЯ тахометрия tachometry

ТАЯЗ СУ мелководье shoal

ТӘЖІРИБЕ (СЫНАУ) опыт 1. experience 2. experiment, trial

бақылау ~-сі / *контрольный* ~ check experiment

басқарушылық ~ *управленческий* ~ managerial experience

бұрғылау ~-сі / ~ *бурения* drilling experience

дала жағдайындағы ~ *полевой* ~ field experiment

жұмыс ~-сі / ~ *работы* operational experience, service experiment

зертханалық ~ *лабораторный* ~ laboratory trial

кәсіпшілік ~-сі / *промысловый* ~ field experience

кәсіпшілік жағдайындағы ~ / ~ *в промысловых условиях* field experiment

кеңінен қойылған ~ *широко поставленный* ~ large-scale experiment

көрнекті ~ *показательный* ~ model experiment

пайдалану ~-сі / ~ *эксплуатации* operating experience

сенімді ~ / ~ *достоверный* ~ significant experiment

сулану бойынша зертханалық ~ *лабораторный* ~ *по заводнению* flood-pot experiment

сынақты өткізу ~-сі / ~ *проведения испытаний* practice in testing

ТӨРТІП *правила* rules, regulations, code

жер қойнауын қорғау бойынша ~ / ~ *по охране недр* mineral resources conservation regulations

жылжымалы бұрғылау теңіз тұғыртастарын салу мен жіктеу ~-бі / ~ *постройки и классификации передвижных буровых морских оснований* rules for building and classing offshore mobile drilling units

өрт қауіпсіздігінің ~-бі / ~ *пожарной безопасности* preventive fire-fighting regulations

техника қауіпсіздігінің ~-бі / ~ *техники безопасности* safety code [regulations, standards, rules]

техникалық пайдалану ~-бі / ~ *технической эксплуатации* operational regulations

ТӘСІЛ (ӘДІС) *способ* method, technique

бұрғылау ~-і / ~ *бурения* drilling method

бұрғылаудың айналдыру ~-і / *вращательный* ~ *бурения* rotation drilling method

қалқығыш ~ *наплавной* ~ float-on method

қыртысты ашу ~-і / ~ *вскрытия пласта* drilling-in method

қыртыстың өнімділігін бағалау ~-і / ~ *оценки продуктивности пласта* formation evaluation method

түп тереңі бойынша тарту (құбыр желісін) ~-і / ~ *протягивания (трубопровода) по дну* bottom pull method

ұңғыманы пайдалану ~-і / ~ *эксплуатации скважин* well operation method

ұсақ ұңғымаларды бұрғылаудың гидравликалық ~-і / *гидравлический* ~ *бурения мелких скважин* jetting

цементтеу ~-і / ~ *цементирования* cementing method

ТӘУЕКЕЛ *риск*:

коршаған орта үшін (химиялық заттардың әрекеті туралы) елеусіз немесе ешбір зияны жоқ ~ *незначительный или никакой* ~ *для окружающей среды (о воздействии химических веществ)* little or no risk to the environment **ТӘУЕЛДІЛІК/К *зависимость*** relation(ship); dependence

газ энергетикалық ~ *газоэнергетическая* ~ gas-energy relationship

қысым – мөлшер – температураның ~-гі / ~ *давление – объем – температура* pressure-volume-temperature relation(ship)

тығыздықтың қысымға ~-гі / ~ *плотности от давления* pressure-density relation

уақытша ~ *временная* ~ time dependence

фазалық енушіліктің қанығушылыққа ~-гі / ~ *фазовой проницаемости от насыщенности* relative permeability-saturation relation

ТББ [техникалық бақылау бөлімі] **ОТК** [отдел технического контроля] quality control department, QCD

ТЕГІСТЕУ *сглаживание* smoothing-out

пульсацияларды ~ / ~ *пульсаций* smoothing of pulsation, pulsation smoothing-out

сұйықтар ағынын ~ / ~ *потока жидкости* smoothing-out of fluid flow

ТЕЖЕУ (ТЕЖЕЛУ) *торможение* braking, damping

толық тоқтағанға дейін ~ / ~ *до полной остановки* braking to a stop

ТЕЖЕУШ *тормоз* brake

автоматты ~ *автоматический* ~ automatic brake

апатты ~ *аварийный* ~ emergency brake

әуе ~-і / *воздушный* ~ air brake

бұрғылау жүкшығырының ~-і / ~ *буровой лебедки* drawworks brake

вакуумды ~ вакуумный ~ vacuum brake
 гидравликалық ~ гидравлический ~ hydraulic [oil] brake
 гидродинамикалық ~ гидродинамический ~ hydromatic brake, hy-drobrake
 екі таспалы ~ двухленточный ~ double-band brake
 жүкшығырдың ~і / ~ лебедки winch brake
 конустық ~ конический ~ friction clutch
 көмекші ~ вспомогательный ~ auxiliary brake
 қосымша ~ запасной ~ safety brake
 құрал-саймандық біліктің ~і / ~ инструментального вала back brake
 магнитті ~ магнитный ~ magnetic brake
 механикалық ~ механический ~ mechanical brake
 пневматикалық ~ пневматический ~ pneumatic [air] brake
 пневмо гидравликалық ~ пневмогидравлический ~ air-over-hydraulic brake
 тарталды барабанның ~і / ~ тартального барабана sand reel brake
 теңгермелі ~ уравновешенный ~ equalized brake
 фриクションды ~ фрикционный ~ friction brake
 электр динамикалық ~ электродинамический ~ electromagnetic brake
ТЕЗДЕТКІШ (ЖЫЛДАМДАТҚЫШ) ускоритель accelerator
 белсенділігі аз ~ малоактивный ~ slow-acting accelerator
 қыртысты қышқылмен өңдеу кезінде реакцияны ~ / ~ реакции при кислотной обработке пласта acid intensifier
 органикалық ~ органический ~ organic accelerator
 ұстап қалу уақытын ~ / ~ времени схватывания activator [accelerator] of setting time
 цемент ерітінділерінің қатаюын ~ / ~ твердения цементного раствора early-strength cement admixture
 цемент ерітінділерінің ұстап қалуын ~ / ~ схватывания цементных растворов cement-setting accelerator
ТЕЗДЕТУ (ҮДЕТУ, ШАПШАНДАТУ) ускорение acceleration
 еркін құлауды ~ / ~ свободного падения gravitational [gravity, free-fall] acceleration
 теріс ~ отрицательное ~ deceleration
ТЕКСЕРУ I исследовать examine, explore, study, investigate, test, analyze
 жыныс үлгісінде мұнай белгісі бар-жоқтығын ~ / ~ керн на признак нефти test a core for shows of oil
ТЕКСЕРУ II (БАҚЫЛАУ) контроль check(ing), control, examination, inspection; (тұрақты – постоянный) monitoring
 бұзып-жармай (үлгіні) ~ / ~ без разрушения (образца) non-destructive examination, non-destructive test
 бұзып-жару арқылы (үлгіні) ~ / ~ с разрушением (образца) destructive examination, destructive test
 бұрғылау барысын ~ / ~ процесса бурения drilling process control
 гамма-сәулелермен сәулелендіруді ~ ~ просвечиванием гамма-лучами gamma-ray examination

жоғары қысымдағы ұңғымаларды ~ / ~ *скважин высокого давления control*
of high-pressure wells

кенішті әзірлеу барысын ~ / ~ *процесса разработки месторождения* producing well control

қатты фазаның бар болуын ~ / ~ *содержания твердой фазы* solids control

куатты (қайраң қондырғыларындағы үлкен құрастырулардың куатын өлшеу әдістемесі) ~ / ~ *напряжения (методика измерения напряжений в больших конструкциях шельфовых установок)* stress analysis

құбыр желісінің жұмысын ~ / ~ *работы трубопровода* pipeline control

қыртыстың гидравликалық ажырауын ~ / ~ *гидравлического разрыва пласта* checking of fracturing operation

өндіруді ~ / ~ *добычи* production control

сапаны ~ / ~ *качества* quality control

суды айыру бағанының жағдайын ~ / ~ *положения водоотделяющей колонны* marine-riser monitoring

ұңғыма оқпанының қисаюын ~ / ~ *искривления ствола скважины* hole deviation control

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадных колонн* casing string testing

цемент ерітіндісінің көтерілуін ~ / ~ *подъема цементного раствора* checking of cement tops, cement logging

цементтеу сапасын (ұңғыманы) ~ / ~ *качества цементирования (скважин)* cementing quality check, cement bond logging

ысырмалардың ашылу дәрежесін ~ / ~ *степени открытия задвижек* positioning of piston operated valve

ішінара бұзып-жару арқылы (үлгіні) ~ / ~ *с частичным разрушением (образца)* semi-destructive examination

ТЕКСЕРУ III *обследование* examination, survey

алдын ала ~ *предварительное* ~ exploratory survey

дозиметриялық ~ *дозиметрическое* ~ radiation exposure survey

жергілікті жерді ~ / ~ *местности* area survey

құбыр желісінің трассасын ~ / ~ *трассы трубопровода* pipeline route survey

ТЕКСЕРУ IV *осмотр* examination, inspection, survey

ағымдағы ~ *текущий* ~ daily inspection

ай сайынғы ~ *ежемесячный* ~ monthly inspection

алдын алу үшін ~ *профилактический* ~ preventive inspection

бақылаушылық ~ *контрольный* ~ check

бөлшектеу арқылы ~ / ~ *с демонтажом* strip inspection

жалдау кезеңінің аяқталу алдында ~ / ~ *перед окончанием периода аренды* offhire survey

жалдау кезеңінің басында ~ / ~ *в начале периода аренды* onhire survey

жергілікті жерді ~ / ~ *местности* field reconnaissance

жөндеу және ~ ~ *и ремонт* service

жыл сайынғы ~ *ежегодный* ~ annual inspection

кедендік ~ *таможенный* ~ customs check, customs inspection

кезеңдік ~ *периодический* ~ periodic [cyclic] inspection
көз мөлшерімен ~ *визуальный* ~ visual inspection
қабылдау-берілетін ~ *приемо-сдаточный* ~ acceptance inspection
негізгі техникалық ~ *основной технический* ~ major inspection
сыртқы ~ *наружный* ~ visual examination
техникалық ~ *технический* ~ maintenance, engineering inspection
толық ~ *детальный* ~ overhaul(ing)
тұрақты ~ *регулярный* ~ routine inspection
ішінара ~ *выборочный* ~ spot-check [sampling] inspection

ТЕКСЕРУ V (ТЕКСЕРІШ ШЫҒУ) *проверка* check(ing), inspection, test(ing)

жұмысқа қабілеттілікті ~ / ~ *на работоспособность* function test

калибрі бойынша ~ / ~ *по калибру* calibration

құбырдың ішкі диаметрін ~ / ~ *внутреннего диаметра труб* inside diameter drift test

нық бекітілушілікті ~ / ~ *на герметичность* pressure test

нықтап бекітілуді ~ / ~ *герметичности* leak check

оқшаулау сапасын ~ / ~ *качества изоляции* insulation checking

техника қауіпсіздігінің талаптарын сақтауды ~ / ~ *соблюдения требований техники безопасности* safety inspection

цементтеу сапасын ~ / ~ *качества цементирования* cementing quality control

ТЕКСТОЛИТ (ПЛАСТИКАЛЫҚ МАТЕРИАЛ) *текстолит* textolite

ТЕКСТУРА (ҚАТТЫ ЗАТТАРДЫҢ ҚҰРЫЛЫМ СИПАТЫ) *текстура* texture, structure; (металлдардың – *металлов*) grain orientation

алевролитті ~ *алевролитовая* ~ aleurolitic structure

кен жынысының ~-сы / ~ *горной породы* structure of rock

кристаллдық ~ *кристаллическая* ~ crystal texture

реттелмеген ~ *неупорядоченная* ~ haphazard structure

табиғи қуыс ~-сы / *кавернозная* ~ cavernous structure

ТЕКТОНИКА (ГЕОЛОГИЯ ҒЫЛЫМЫНЫҢ ТАРАУЫ) *тектоника* tectonics

қатпарлы ~ *складчатая* ~ fold tectonics

ТЕКТОНИКАЛЫҚ *тектонический* tectonic

ТЕКШЕ *куб* cube

үздіксіз кумалау ~-сі / ~ *непрерывной перегонки* continuous still

ТЕЛЕАВТОМАТИКА *телеавтоматика* automatic telecontrol

ТЕЛЕВИЗОР *телевизор* television [TV] receiver, television [TV] set

ұңғымалық акустикалық ~ *скважинный акустический* ~ borehole televiewer

ТЕЛЕДИДАР *телевидение* television

су асты ~-ы / *подводное* ~ underwater television

ТЕЛЕДИНАМОМЕТРЛЕУ *телединамометрирование* (ұңғымалардың – *скважин*) remote dynamometry

ТЕЛЕЖАЗЫЛЫМ *телезапись* television recording

ТЕЛЕКАМЕРА *телекамера* television [TV] camera, telecamera

ТЕЛЕМЕТРИЯ *телеметрия* telemetry

ТЕЛЕМЕХАНИЗАЦИЯ *телемеханизация* telemechanization
 мұнай өндіру ~-сы / ~ добычи нефти telemechanization of oil production

ТЕЛЕӨЛШЕМ *телеизмерение* telemetering, telemetry, remote metering

ТЕЛЕФОН *телефон* (tele)phone; (құлақ түтік – трубка) receiver; (аппарат) (tele)phone set

спутникті ~ *спутниковый* ~ satellite phone

ұялы ~ *мобильный* ~ mobile phone

ТЕЛЬФЕР *тельфер* telpher

ТЕМПЕРАТУРА *температура* temperature

алают ~-сы / ~ факела flame temperature

атмосфералық ~ *атмосферная* ~ atmospheric temperature

аяздан қату ~-сы / ~ замерзания freezing point, freezing temperature

балқу ~-сы / ~ плавления melting [thaw] point

бастапқы ~ *начальная* ~ initial temperature

бөлме ~-сы / *комнатная* ~ room [indoor] temperature

бу құралы ~-сы / ~ парообразования vaporization temperature

булану ~-сы / ~ испарения vaporization temperature

бұрғылау ерітіндісінің айналу ~-сы / ~ циркуляции бурового раствора circulating temperature of drilling mud stream

гидрат құралы ~-сы / ~ гидратообразования gas hydrate formation point

даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute [Kelvin] temperature

дөнекерлеу ~-сы / ~ сварки welding temperature

еру ~-сы / ~ таяния melting [thaw] point

жану ~-сы / ~ горения combustion temperature

жарқ ету ~-сы / ~ вспышки flash point

жер қабыршығының ~-сы / ~ земной коры crustal temperature

жұмсару ~-сы / ~ размягчения softening temperature

жұмыс ~-сы / *рабочая* ~ operating [running, working] temperature

жіктелу (бұрғылау ерітіндісінің) ~-сы / ~ разложения (бурового раствора) decomposition temperature

заттың ауыспалы кезеңінің ~-сы / *критическая* ~ critical temperature

келтірілген ~ *приведенная* ~ reduced temperature

Кельвин межелігі бойынша ~ / ~ по шкале Кельвина Kelvin [absolute] temperature

кен шоғырындағы газдың ~-сы / ~ газа в залежи gas temperature in situ, reservoir gas temperature

кенді ұңғымада айналып тұратын ~ *циркуляционная* ~ на забое bottom-hole circulation temperature, ВНСТ

кенді ұңғымадағы ~ *забойная* ~ bottom-hole temperature

кенді ұңғымадағы динамикалық ~ *забойная динамическая* ~ flowing bottom-hole temperature

кенді ұңғымадағы статикалық ~ *забойная статическая* ~ shut-in [static] bottom-hole temperature

кенді ұңғымадағы статикалық ~ *статическая* ~ на забое скважины bottom-hole static temperature, BHST

коллектор ~-сы / ~ *коллектора* reservoir temperature

конденсациялар ~-сы / ~ *конденсации* condensation [dew] point

кристаллдану ~-сы / ~ *кристаллизации* crystallization temperature

кіру кезіндегі ~ / ~ на входе inlet temperature

қайнау ~-сы / ~ *кипения* boiling point

қанығу ~-сы / ~ *насыщения* saturation temperature

қату ~-сы / ~ *застывания* congelation point, congelation temperature

қатып қалу ~-сы / ~ *затвердевания* hardening [solidification] point, solidification temperature

қозғалмайтын бұрғылау ерітіндісінің ~-сы / ~ *неподвижного бурового раствора* static temperature of drilling mud

қоршаған ортаның ~-сы / ~ *окружающей среды* ambient temperature

құбырдан тыс кеңістіктегі сағалық ~ *устьевая* ~ в затрубном пространстве wellhead annulus temperature

қыртыстың ~-сы / ~ *пласта* formation temperature

минустық ~ *минусовая* ~ subzero temperature

мөлшерсіз ~ *безразмерная* ~ dimensionless temperature

мұз құралу ~-сы / ~ *льдообразования* ice formation temperature, ice formation point

мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* oil temperature

мұнайдың тұтану ~-сы / ~ *воспламенения нефти* fire point of oil

нөлдік ~ *нулевая* ~ zero temperature

орнап болмаған ~ *неустановившаяся* ~ transient temperature

өздігінен тұтану ~-сы / ~ *самовоспламенения* self-ignition temperature

плюстік ~ *плюсовая* ~ above-zero temperature

реакция ~-сы / ~ *реакции* reaction temperature

сақтау ~-сы / ~ *хранения* storage temperature

стандартты ~ *стандартная* ~ standard temperature

стандартты жағдай кезіндегі ~ / ~ *при стандартных условиях* standard conditions temperature

тұрақты ~ *постоянная* ~ constant [fixed] temperature

тұтану ~-сы / ~ *воспламенения* ignition [fire] point, ignition temperature

ұңғыма оқпанындағы ~ / ~ в стволе скважины borehole temperature

ұңғыма сағасындағы ~ / ~ на устье скважины wellhead temperature

ұстап қалу ~-сы / ~ *схватывания* setting temperature

үстіртін ~ *поверхностная* ~ surface temperature

Цельсия межелігі бойынша ~ / ~ по шкале Цельсия Celsius [centigrade] temperature

шекті ~ *предельная* ~ limiting [ceiling] temperature

шығу кезіндегі ~ / ~ на выходе outlet temperature

ТЕМПЕРАТУРА ӨТКІЗГІШТІК (кен жыныстарының) *температуропроводность* (горных пород) thermal diffusivity

ТЕМПЕРАТУРАҒА ТӨЗІМДІЛІК *температуростойкость* temperature stability

ТЕМІР АРҚАННЫҢ ТҮТАМЫ *прядь каната* wireline [cable] strand

ТЕМІР АРҚАНДЫ ҰНҒЫМАДАН ШЫҒАРЫП АЛУҒА АРНАЛҒАН ШТОПОР *штопор для извлечения каната из скважины* rope spear

ТЕМІР АРҚАННЫҢ СТРЕНГАСЫ *стренга каната* cable strand

ТЕМІР ШІЛТЕР (АУА ТАРТҚЫШ) *решетка:*

аккумуляторлық пластинаның ~і / ~ аккумуляторной пластины plate grid
антенналық ~ антенная ~ ағғау

бақылаушылық ~ контрольная ~ gage mark

дифракциялық ~ дифракционная ~ (diffraction) grating

желдеткіштік ~ вентиляционная ~ register

кристаллдық ~ кристаллическая ~ crystal lattice

мінбе фермасының ~і / ~ фермы вышки derrick lattice

радиатордың ~і / ~ радиатора radiator grill

су қабылдағыштың ~і / ~ водоприемника screen

тесіп өтетін ферманың ~і / ~ сквозной фермы lattice, web

ТЕНДЕР *тендер* tender

бұрғылау ~і / буровой ~ drilling tender

цементтеуші ~ цементирувочный ~ cementing tender

ТЕНДЕРГЕ ҚАТЫСУШЫ (жабық конкурста) *участник тендера (закрытого конкурса)* bidder

ТЕНЗОМЕТРЛЕУ *тензометрирование* strain measurement

ТЕНЗОР *тензор* tensor

ТЕНЗОТЕТІК *тензодатчик* strain gage transducer

ТЕҢ ҰСТАУ *баланси́ровать* compensate, balance

ТЕҢГЕРМЕ *балансир* balance [equalizing] beam, equalizer

сорғыш қондырғысының (темір арқанды бұрғылау станогы) ~сі / ~ насосной установки (станка канатного бурения) oscillating [walking] beam

таразы ~сі / ~ весов balance bob weight, balance beam

тежеуіш ~сі / ~ тормоза brake equalizer

темір арқанды соққылап бұрғылау қондырғысының ~сі / ~ установки ударно-канатного бурения oscillating [walking] beam

ұзартылған иығы бар шайқалма-станогының ~сі / ~ станка-качалки с удлиненным плечом oscillating [walking] beam with extended arm

ТЕҢГЕРУ *баланси́ровка* balancing, trim(ming)

бір сәттік ~ моментная ~ couple [moment] balancing

қозғалысты ~ динамическая ~ dynamic trim, dynamic balancing

өз орнында ~ / ~ на месте balancing in site, field balancing

роторды ~ / ~ ротора rotor balancing

статикалық ~ статическая ~ static balancing

таразыны ~ весовая ~ mass balancing

ТЕҢГЕРІМНІҢ БҰЗЫЛУЫ *разбаланс* disbalance, out-of-balance

ТЕНДЕЙ ӘРЕКЕТ *ЕТЕТІН* *равнодействующая* resultant

күштердің ~ жүйесі / ~ *системы сил* resultant of a system of forces
ТЕНДЕСТІ/К баланс balance; equilibrium; budget
 газдың ~-і / ~ *газа* gas balance
 жер асты суларының ~-і / ~ *подземных вод* groundwater budget
 жылу ~-і / *тепловой* ~ heat [thermal] balance
 ионды ~ *ионный* ~ ionic balance
 мұнай ~-і / ~ *нефти* oil balance
 отын ~-і / *топливный* ~ fuel balance
 отын-энергетикалық ~-і / *топливно-энергетический* ~ fuel and energy balance
 сала аралық ~ *межотраслевой* ~ intersectoral balance
 салмақ ~-і / ~ *масс* mass balance
 топырақ ылғалының ~-і / ~ *почвенной влаги* soil moisture balance
 тұзды ~ *солевой* ~ salt balance
 ұңғыманы бұрғылаудың күнтізбелік уақыт ~-і / ~ *календарного времени бурения скважины* calendar time distribution of well drilling
 фосфор ~-і / ~ *фосфора* phosphorous balance
 ылғалдандыру ~-і / ~ *увлажнения* moisture budget
 энергетикалық ~ *энергетический* ~ energy balance
ТЕНДЕУ (ТЕНЕСТІРУ) уравнение equation
 ағыстың ~-і / ~ *течения* flow equation
 ажырамаушылықтың ~-і / ~ *неразрывности* continuity equation
 Бернуллі ~-і / ~ *Бернуллі* Bernoulli's theorem
 Бингхэм – Бакингхэмнің ~-і / ~ *Бингхэма – Бакингхэма* Bingham-Buckingham equation
 Ван-дер-Ваальстің ~-і / ~ *Вандер-Ваальса* Van der Waals equation
 газ тармағының ~-і / ~ *притока газа* gas influx equation
 газды күйдің ~-і / ~ *газового состояния* equation of gas state
 Дарсидің ~-і / ~ *Дарси* Darcy's equation
 диффузияның ~-і / ~ *диффузии* diffusivity [diffusion] equation
 жылу балансының ~-і / ~ *теплого баланса* heat-balance equation
 кең қоныштық ~-і / ~ *размерностей* dimensional equation
 қозғалыс санының ~-і / ~ *количества движения* momentum equation
 қозғалыстың ~-і / ~ *движения* equation of motion
 қыртыстағы мұнай қорының ~-і / ~ *запасов нефти в пласте* equation of oil in place
 материалдық баланстың ~-і / ~ *материального баланса* material-balance equation
 Оствальдтің ~-і / ~ *Оствальда* Ostwald equation
 Риттингердің ~-і / ~ *Риттингера* Rittinger's equation
 сұйық қозғалысының ~-і / ~ *движения жидкости* fluid flow equation
 сүзгілеудің ~-і / ~ *фильтрации* filtration equation
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical equation
 цилиндр бойынша темір арқанды үйкеуге арналған Эйлердің ~-і / ~ *Эйлера для трения каната по цилиндру* capstan equation

ығыстыру ~-і / ~ *вытеснения* advance equation
ТЕҢЕСТІРУ *уравновешивание* (counter)balancing, equalizing
станок-сорғышты ~ / ~ *станка-качалки* counterbalancing of pumping unit
тепе-теңдікті сақтағышты ~ *балансируное* ~ weight balancing
ішінара ~ *частичное* ~ partial (counter)balancing
ТЕҢЕСТІРУ *выравнивание* 1. (сызық бойынша – *по линии*) alignment 2.
(көлемі бойынша – *по величине*) equalization 3. (тігісін жатқызу – *сглаживание*)
flattening, smoothing, surfacing 4. (деңгейі бойынша – *по уровню*) grading, leveling
бірдей статикалық ~ *изостатическое* ~ isostatic compensation
каротаждың мәліметтерін ~ / ~ *данных каротажа* log data smoothing
кескін өрісінің қисықтықтарын ~ / ~ *кривизны поля изображения* flattening
of image field
қысымды ~ / ~ *давления* equalization of pressure
температураны ~ / ~ *температур* temperature equalization
ТЕҢЕСТІРУШІ (ТЕҢ ЕТУШІ) *уравнитель* adjuster, equalizer, differential
желлік ~ *линейный* ~ linear equalizer
қысымды ~ / ~ *давления* pressure equalizer
тежеуді ~ *тормозной* ~ brake equalizer
ТЕҢЕСТІРІЛМЕУШІЛІК *неуравновешенность* imbalance, unbalance,
unbalancing
ТЕҢЕСТІРІЛМЕГЕН *неуравновешенный* out-of-balance, unbalanced
ТЕҢЕУ (ТЕҢГЕРУ) *уравнивание* compensation, equalization
ТЕҢІЗ ДАУЫЛЫ *шторм* (strong) gale; (сұрапыл – *жестокий*) (maximum)
storm; (өте күшті – *сильный*) heavy gale
ТЕҢСЕЛІС (ЫРҒАЛЫС) *перевалка* transfer
жүктің ~-і / ~ *груза* cargo transfer
ТЕҢІЗ ҚОНДЫРҒЫСЫ БОЙЫНША МЕНЕДЖЕР *менеджер по мор-*
ским установкам offshore installation manager, OIM
ТЕҢІЗ *море* sea
~ жағалауы *береговое* ~ shelf-sea
ашық ~ *открытое* ~ open [high] sea
ашық терең ~ *открытое глубокое* ~ exposed deep water
дауылды ~ *бурное* ~ rough sea
таяз ~ *мелкое* ~ shallow sea
терең ~ *глубокое* ~ deep sea
шабуылдаушы ~ *наступающее* ~ invading [transgressing] sea
шегінуші ~ *отступающее* ~ retreating sea
ТЕҢІЗ ТҮБІНЕ ТІРЕЛІП ТҮРҒАН *опирающийся на дно* bottom-
supported
ТЕҢІЗДІК *морской* marine; offshore
ТЕҢІЗ ЖҮЛДЫЗЫ (БІР КОЛОНАЛЫ) *морская звезда (одной колонной)*
sea star
ТЕРЕҢ ІЗДЕУ (мұнай және газды) *глубокая разведка (нефти и газа)* deep
(oil and gas) exploration

ТЕОДОЛИТ *теодолит* theodolite

ТЕОДОЛИТ-НИВЕЛИР *теодолит-нивелир* theodolite-level

ТЕОРИЯ *теория* theory

ақпараттардың ~-сы / ~ *информации* general theory of communication, information theory

басқару ~-сы / ~ *управления* control theory

газдардың ~-сы / ~ *газов* gas theory

газды динамикалық ~ *газодинамическая* ~ gas dynamic theory

гидро динамикалық ~ *гидродинамическая* ~ hydraulic theory

ең жоғары кернеудің (кен жыныстарын бұзатын) ~-сы / ~ *максимальных напряжений (разрушения горных пород)* maximum-stress theory

ең жоғары майысудың (кен жыныстарын бұзатын) ~-сы / ~ *максимальных деформаций (разрушения горных пород)* maximum-strain theory

ең жоғары энергияның (кен жыныстарын бұзатын) ~-сы / ~ *максимальной энергии (разрушения горных пород)* maximum-strain energy theory

жылжудың ең жоғары кернеуінің (кен жыныстарын бұзатын) ~-сы / ~ *максимальных напряжений сдвига (разрушения горных пород)* maximum-shear theory

жылудың берілу ~-сы / ~ *теплопередачи* heat-transfer theory

кен жыныстарын бұзатын соққылы ~ *ударная* ~ *разрушения горных пород* percussion theory of rock failure

кен жыныстарының бұзылу ~-сы / ~ *разрушения горных пород* theory of rock failure

кинетикалық ~ *кинетическая* ~ *газов* kinetic gas theory

қателік ~-сы / ~ *ошибок* error analysis

қышқылдар мен негіздердің ~-сы / ~ *кислот и оснований* acid-base theory

мұнайдың пайда болу ~-сы / ~ *происхождения нефти* theory of oil origin

өлшемділіктер ~-сы / ~ *размерностей* dimensional theory

өріс ~-сы / ~ *поля* field theory

салыстырмалылық ~-сы / ~ *относительности* theory of relativity

сенімділік ~-сы / ~ *надежности* reliability theory

серпімділік ~-сы / ~ *упругости* theory of elasticity

сол тектес ~ / ~ *подобия* similarity theory

тұрақтылық ~-сы / ~ *устойчивости* stability theory

тұтқыр сұйықтардың ағу ~-сы / ~ *течения вязкой жидкости* viscous-fluid flow [viscid] theory

ығыстыру ~-сы / ~ *вытеснения* replacement [drive] theory

ықтималдық ~-сы / ~ *вероятностей* theory of probability, probability theory

ТЕПЕ-ТЕНДІ/К *равновесие* balance; equilibrium

динамикалық ~ *динамическое* ~ dynamic equilibrium

күштің ~-гі / ~ *сил* equilibrium of forces

қысымның ~-гі / ~ *давлений* pressure equilibrium

серпімді ~ *упругое* ~ elastic equilibrium

солай көрінетін ~ *кажущееся* ~ apparent equilibrium

статикалық ~ *статическое* ~ static equilibrium
 талғаусыз ~ *безразличное* ~ indifferent equilibrium
 термодинамикалық ~ *термодинамическое* ~ thermodynamic equilibrium
 тұрақсыз ~ *неустойчивое* ~ unstable equilibrium
 тұрақты ~ *устойчивое* ~ stable equilibrium
 фазалық ~ *фазовое* ~ phase equilibrium
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical equilibrium
ТЕРБЕЛІС *колебани/е* fluctuation, oscillation
 деңгейдің ~-і / ~ *уровня* fluctuation of level
 қысымның ~-і / ~ *давления* pressure fluctuation
 тік ~ *вертикальные* ~ я (*долота*) bouncing
ТЕРЕҢ *глубинный* deep-seated; abyssal; subsurface
ТЕРЕҢ ҚОПСЫТУ *фрезерование* cutting, milling
 құрал-саймандарды ~ / ~ *инструмента* tool milling
ТЕРЕҢ ОР ҚАЗҒЫШ СОҚА *плуг-траншеекопатель* trencher (plough)
ТЕРЕҢ СУЛЫ *глубоководный* deep-sea, deep-water; abyssal
ТЕРЕҢДЕ ЖАТЫП ҚАЛУ *глубокозалегающий* deep-seated
ТЕРЕҢДЕУ (ТЕРЕҢДЕТУ) *углубление*:
 тігістің барлық шеңбері бойынша дәнекерлеуді жүргізуге мүмкіндік беретін құбыр желісінің орындағы ~ / ~ *в траншее трубопровода, позволяющей вести сварку по всей окружности шва* bell hole
 ұңғыманың ~-і / ~ *скважины* well deepening
ТЕРЕҢДІК *глубина* depth
 ақиқи (ұңғыманың) ~ *истинная* ~ (*скважины*) true depth
 ақырғы ~ *конечная* ~ borehole bottom, old total depth
 бату (суға) ~-гі / ~ *погружения (в воду)* immersion depth
 болжамдалған ~ *прогнозная* ~ predicted depth
 болжанылған ~ *предполагаемая* ~ proposed depth
 бұрғылау ~-гі / ~ *бурения* drilling depth
 бұрғылаудың ақырғы ~-гі / *конечная* ~ *бурения* drilling total depth
 бұрғылаудың жобалық ~-гі / *проектная* ~ *бурения* project drilling depth
 бұрғылаудың өлшенген ~-гі / *измеренная* ~ *бурения* measured drilling depth
 бұрғылаудың шешуші ~-гі / *окончательная* ~ *бурения* drilled out depth
 бұрғылаудың іс жүзіндегі ~-гі / *фактическая* ~ *бурения* actual drilling depth
 бүрмеліліктің ~-гі / ~ *складчатости* depth of folding
 дәнекерлеу ~-гі / ~ *провара* depth of penetration
 ену ~-гі / ~ *проникновения* depth of penetration
 жалпы ~ *общая* ~ overall [total] depth
 жаңа ақырғы ~ *новая конечная* ~ new total depth
 жарылыс ~-гі / ~ *взрыва* shot depth
 жер сілкіну фокусының ~-гі / ~ *фокуса землетрясения* depth of seismic focus, focal [focus] depth
 жобалық ~ *проектная* ~ budgeted [project] depth
 жоғары температуралы ~ *высокотемпературная* ~ hot interior

зерттеу ~-гі / ~ *исследования* depth of investigation; (в скважине) logging depth

каротаждың ақырғы ~-гі / *конечная* ~ *каротажа* log total depth

келісімшарт бойынша ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины по контракту* contract depth

кенді ұңғыма ~-гі / ~ *забоя* bottom-hole depth

кесудің ~-гі / ~ *резания* cutting depth

көпірді орнатқаннан кейінгі ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины после установки моста* plugged back total depth

көпірді орнатудың ~-гі / ~ *установки моста* plugged back depth

қатып қалу ~-гі / ~ *промерзания* depth of freezing, frost penetration

құбыр желісі астындағы траншеяның ~-гі / ~ *траншеи под трубопровод* pipeline trench depth

құбыр желісінің орналасу ~-гі / ~ *заложения трубопровода* pipeline laying depth

кұлама ~-гі / *отвесная* ~ vertical depth

мекен ~-гі / ~ *залегания* occurrence depth

мұздату ~-гі / ~ *замораживания* freezing depth

өлшенген (ұңғыманың) ақырғы ~ *измеренная конечная* ~ (*скважины*) measured total depth

өнімді көкжиектің мекен ~-гі / ~ *залегания продуктивного горизонта* producing reservoir depth

пакерді отырғызу ~-гі / ~ *посадки пакера* packer setting depth

свайды қағу ~-гі / ~ *заделки свай* depth of pile setting

сейсмикалық сәулелердің енуінің ең көп ~-гі / *максимальная* ~ *проникновения сейсмических лучей* maximum depth of seismic rays

соңғы ұңғыманы ұстап тұру бағанасы салпыншағының ~-гі / ~ *подвески обсадной колонны-хвостовика* (casing) liner hanger setting depth

сорғы салпыншағының ~-гі / ~ *подвески насоса* depth of plunger

сорғы-компрессорлық құбырды түсірудің ~-гі / ~ *спуска насосно-компрессорных труб* tubing setting depth

сорғыны түсірудің ~-гі / ~ *спуска насоса* pump setting [running] depth

сорғыны түсірудің шекті ~-гі / *предельная* ~ *спуска насоса* ultimate pump setting [running] depth

сүзгіштің ену ~-гі / ~ *проникновения фильтрата* filtrate ingress depth

сүңгуір қол жеткізе алатын ~ *доступная водолазу* ~ diver depth

сынамаларды іріктеу ~-гі / ~ *отбора проб* sampling depth

танкердің шөгү ~-гі / ~ *осадки танкера* tanker draft

тапсырылған ~ *заданная* ~ selected [predetermined] depth

теңіз ~-гі / ~ *моря* sea depth

теңіз деңгейінен ~-гі / ~ *от уровня моря* subsea depth

теңіздің есептік ~-гі / *расчетная* ~ *моря* design water depth

теңіздің жұмыс ~-гі / *рабочая* ~ *моря* operating water depth

теңіздің орташа ~-гі / *средняя* ~ *моря* mean sea depth

теспенің ~-гі / ~ *шпура* hole depth
 тұғыртастың орналасу ~-гі / ~ *заложения фундамента* foundation depth
 түсірудің ~-гі / ~ *спуска* running [setting] depth
 тіктігі бойынша ~ / ~ *по вертикали* true depth
 тілік (бұранда) ~-гі / ~ *нарезки (резьбы)* depth of thread
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасы цементтелген ~ / ~, *на которой зацементирована обсадная колонна* casing cemented depth
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасын түсірудің ~-гі / ~ *спуска обсадной колонны* casing setting depth
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тиянақ қалыбын орнатудың ~-гі / ~ *установки башмака обсадной колонны* casing depth
 ұңғыманы ұстап тұру құбырын түсірудің ~-гі / ~ *спуска обсадной колонны труб* landing depth
 ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины* hole depth
 ұңғыманың ақырғы ~-гі / *конечная ~ скважины* total well depth
 ұңғыманың кені бар ~-гі / *забойная ~ скважины* total depth
 цементті көпірді орнатқанға дейінгі ұңғыманың ~-гі / ~ *скважины до установки цементного моста* old plugged back depth
 шаншудың ~ *протрела* perforator bullet penetration
 шолғымен тексеру ~-гі / ~ *зондирования* penetration depth
 іс жүзіндегі тік ~ *фактическая вертикальная ~* true vertical depth
ТЕРЕНДІК ӨЛШЕУІШ *лубиномер* depthometer, depth gage, odometer
ТЕРМИНАЛ *терминал* terminal
ТЕРМИСТОР *термистор* thermistor, temperature-sensitive resistor
ТЕРМО БАЙЛАНЫСТЫРҒЫШ *термоконтакт* thermal contact
ТЕРМО БУ *термопара* thermoelectric couple, thermocouple
ТЕРМО ГАЗ САРАПТАУЫШ *термогазоанализатор* thermal gas analyzer
ТЕРМО ОҚШАУЛАУ *термоизоляция* heat [thermal] insulation
ТЕРМО ӨНДЕУ *термообработка* heat-treating operation, heat treatment
ТЕРМО ПАТРОН *термопатрон* bulb
ТЕРМО РЕЛЕ *термореле* thermal relay
ТЕРМО РЕТТЕУІШ *терморегулятор* temperature controller, thermostatic switch
ТЕРМО СТАТ *термостат* thermostat
ТЕРМО СТАТТАНУ *термостатирование* thermostating
ТЕРМО СУҒА ТОЛТЫРУ *термозаводнение* thermal flooding
ТЕРМО ТАЛДАУ *термоанализ* thermal analysis
ТЕРМО ТОЗУ *термостарение* thermal [heat] aging
ТЕРМО ТӨЗІМДІЛІК *термостойкость* thermostability, thermal stability, heat resistance
ТЕРМО ШКАФ *термошкаф* heat chamber, heat cabinet, oven
ТЕРМОАЖЫРАТҚЫШ *термовыключатель* thermostatic switch
ТЕРМОБҰРҒЫ *термобур* thermodrill, heat drill
ТЕРМОВМСКОЗИМЕТР *термовискозиметр* thermoviscosimeter

ТЕРМОВУЛКАНИЗАЦИЯ *термовулканизация* thermal [heat] vulcanization

ТЕРМОГРАММА *термограмма* thermogram

ТЕРМОГРАФ *термограф* thermographic recorder, thermograph, recording thermometer

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ subsurface thermograph

ТЕРМОДИНАМИКА *термодинамика* thermodynamics

ТЕРМОДИФФУЗИЯ *термодиффузия* thermal diffusion

ТЕРМОИНЖЕКТОР *термоинжектор* thermoinjector

ТЕРМОКАРОТАЖ *термокаротаж* temperature well logging (survey)

ТЕРМОЛИФТ *термолифт* thermolift

ТЕРМОМЕТР *термометр* thermometer

алыстан басқарылатын ~ *дистанционный* ~ remote-indicating thermometer

алыстан басқарылатын ұңғымалық ~ *скважинный дистанционный* ~ subsurface telethermometer

байланыстырғыш ~ *контактный* ~ contact thermometer

газды ~ *газовый* ~ gas thermometer

даусыз ~ *абсолютный* ~ absolute thermometer

дифференциалды ~ *дифференциальный* ~ differential thermometer

ең жоғары ~ *максимальный* ~ maximum thermometer

кенді ұңғыма манометриялық ~ *забойный манометрический* ~ bottom-hole pressure thermometer

кенді ұңғымалық ~ *забойный* ~ bottom-hole thermometer

қарсыласу ~-і / ~ *сопротивления* resistance thermometer

өздігінен жазатын ~ *самопишущий* ~ thermograph, recording thermometer, thermographic recorder

сезімталдығы жоғары ұңғымалық ~ *скважинный высокочувствительный* ~ high-resolution subsurface thermometer

сұйық ~ *жидкостный* ~ liquid thermometer

сынапты ~ *ртутный* ~ mercury thermometer

термоэлектрлік ұңғымалық ~ *скважинный термоэлектрический* ~ thermoelectrical subsurface thermometer

тіркеп отыратын ұңғымалық ~ *скважинный регистрирующий* ~ subsurface recording thermometer, subsurface temperature recorder

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ subsurface [well, downhole] thermometer

үлгілі ~ *образцовый* ~ standard thermometer

электрлік ~ *электрический* ~ electric thermometer

ТЕРМОМЕТРИЯ *термометрия* (ұңғыманың – *скважины*) temperature [thermal] log(ging), temperature survey, thermometry

ТЕРРАСА *терраса* terrace

өзен немесе көлдің ~-сы / *речная или озерная* ~ bench

ТЕСПЕ *теспу* blasthole, bore(hole)

бәсеңдейтін ~ *нисходящий* ~ downhole

көлденең ~ *горизонтальный* ~ horizontal [flat] hole
көмекші ~ *вспомогательный* ~ easer (hole)
қиғаш ~ *наклонный* ~ angle [incline] hole
үңгіп тиегіш ~ *врубовой* ~ snubbing shot, cut hole
ТЕСТЛЕУ *тестирование*:
ағып кетуді байқау үшін ~ / ~ *на утечку* leakofftest, LOT
бұрғылау бағанасындағы ~ / ~ *в бурильной колонне* drill stem test, DST
ТЕСІК (САҢЫЛАУ) *отверсти/е* aperture, hole, opening, orifice
апикалды ~ *апикальное* ~ apical aperture
аяқталу ~-гі / ~ *истечения* discharge orifice
бағана тиянақ қалыбының ~-гі / ~ *баишама колонны* string shoe opening
бұлғақтың үлкен бүркеншігінің ~-гі / ~ *большой головки шатуна* crank bore
бұрандамалы ~ *болтовое* ~ bolt hole
бұрандасы бар ~ / ~ *с резьбой* threaded [tapped] hole
бұрғылау құбырындағы (әдетте бекітпе маңында) шағын ~ немесе саңылау
/ *небольшое* ~ *или щель в бурильной трубе (обычно около замка)* washout
бүйірдегі ~ *боковое* ~ side outlet
біліктің ~-гі / ~ *вала* shaft hollow
біркелкі орналасқан ~-тер / *равномерно расположенные* ~я equally spaced
holes
газ өткізетін ~ *газоотводное* ~ gas escape hole
гидроциклонның төменгі төгу ~-гі / *нижнее сливное* ~ *гидроциклона* apex
дабылдық (бұрғылау сорғысы) ~ *сигнальное* ~ (*бурового насоса*) telltale
opening
егелген ~ *расточенное* ~ bore
еденге түсіру ~-гі / *спускное* ~ *в полу* floor drain
енді өтпелі ~ *широкопроходное* ~ full hole
жалғастықты ~ *штуцерное* ~ bean hole
желдеткіш ~-гі / *вентиляционное* ~ vent hole
жуып тұратын ~ *промывочное* ~ water port
инжекциялы ~ *инжекционное* ~ jet orifice
калибрлеу ~-гі / *калиброванное* ~ calibrated [gage] orifice
кедергіштеуге арналған ~ / ~ *для дросселирования* orifice hole
конустық ~ *коническое* ~ flare
көруге арналған ~ *смотровое* ~ inspection hole, observation port
кіргізу ~-гі / *впускное* ~ inlet [admission] opening, entrance hole
қашаудағы жуып тұратын ~ *промывочное* ~ *в долоте* slush nozzle
құбырдың ~-гі / ~ *трубы* pipe mouth
құйып тұратын ~ *заливочное* ~ filling hole, filling orifice
құю ~-гі / *наливное* ~ bung hole
құятын ~ *сливное* ~ weir port
май құйып тұратын ~ *маслоналивное* ~ oil-filling hole
май құю ~ *маслозаправочное* ~ oil filler
майды төгуге арналған сорғытқылық ~ *дренажное* ~ *для слива масла* oil drain

манометрге арналған ~ / ~ для манометра pressure gage connection opening
мүжілу ~-гі / коррозионное ~ rust hole
мінбенін үстіңгі рамасының ~-гі / ~ верхней рамы вышки water table opening

өлшейтін ~ замерное ~ gage hole, gaging hatch

өлшем ~-гі / мерное ~ measuring orifice

өткізу ~-гі / проходное ~ bore, orifice

пайдаланылған газдың шығу ~-гі / выхлопное ~ exhaust port

піскектелегн ~ высверленное ~ bore

ротордың өткізу ~-гі / проходное ~ ротора rotary table opening

саңылаусыз ~ глухое ~ blind [dead-end] hole

сорғының сығып толтыру ~-гі / нагнетательное ~ насоса pump discharge

сорып алатын ~ всасывающее ~ suction port

тазалайтын ~ очистное ~ cleanout port

тереңдегі сүзгіштің ~-гі / ~ глубинного фильтра screen pipe opening

тесіп өтетін ~ сквозное ~ through [open-end] hole

тиейтін ~ загрузочное ~ charging opening

тұтандыратын ~ запальное ~ blasting aperture, priming hole

түсіру ~-гі / спускное ~ discharge [drain] hole

тығыны бар сорғытқылық ~ дренажное ~ с пробкой plug drain

ұңғы кашауымен өңделген ~ / ~, обработанное разверткой counterbore

үрлеп тұратын ~ продувочное ~ blowdown [scavenge] port

цементтеу ~-гі / цементировочное ~ cementing port

шүмектің шығару ~-гі / выпускное ~ сопла nozzle outlet

шығару ~-гі / выпускное ~ escape [discharge] orifice, outlet, bleed hole

ТЕТРАФОСФАТ тетрафосфат tetrphosphate

натрий ~-ы / ~ натрия sodium tetraphosphate

ТЕТІК (АСПАП, ҚҰРЫЛҒЫ) приспособление:

асып қоюға арналған ~ / ~ для подвески sling

белдік таспаларды біріктіруге арналған ~ / ~ для соединения ремней belt fastener

бөліп тұратын ~ делительное ~ indexing attachment

бұрғылау құбырларын бұрап шығаруға арналған ~ / ~ для развинчивания бурильных труб breakout device

бұрқактаған ұңғыманың шапшып ағуын басқа тарапқа бұруға арналған ~ / ~ для отвода в сторону струи фонтанирующей скважины flow catcher

жұмыс істеу құбырына арналған роликтері бар қысып тұратын ~ зажимное ~ с роликами для рабочей трубы roller kelly bushing

иілуді сынауға арналған ~ / ~ для испытания на изгиб bending device

кашауды аударып бұруға арналған ~ / ~ для отворачивания долот drilling-bit breaker

кашауды бұрап кіргізуге және бұрап шығаруға арналған ~ / ~ для навинчивания и отвинчивания долота bit breaker

кашауды майлауға арналған ~ / ~ для заправки долот bucking ram

қолмен басқарылатын қысқыштары бар ~ / ~ с ручными зажимами hand-operated jig

құбыр желісін инспекциялауға арналған ~ / ~ для инспекции трубопроводов inspection jig

құбыр желісін тазалауға арналған ~ / ~ для очистки трубопроводов pipeline cleaner, pipeline pig

құбыр желісінің кем-кетігін, ағып кетуін тексеруге арналған ~ / ~ для проверки трубопровода на дефекты, утечку pipeline inspection jig

қысып тұратын ~ зажимное ~ holding jig

механикалық жетегі бар ~ / ~ с механическим приводом power-operated device

мікбасты сақинаны қысуға арналған ~ / ~ для сжатия поршневых колец piston ring compressor

нықтап бекіту желісін асып қоюға арналған ~ / ~ для подвески линии глушения kill line support assembly

пневматикалық қысқыштары бар ~ / ~ с пневматическими зажимами air jig

реттеуге арналған ~ / ~ для регулирования adjuster

суға аққан заттарды ұстап алуға арналған ~ / ~ для вылавливания утерянных предметов towed recovery device

сынауға арналған ~ / ~ для испытаний test jig

ұңғыманы ұстап тұру құбырын түсіруге арналған ~ / ~ для спуска обсадных труб casing appliance

ТЕФЛОН *тефлон* teflon

беріктендірілген ~ упрочненный ~ reinforced teflon

ТЕХНИК *техник* technician

кен ~-гі / горный ~ foreman

ТЕХНИКА *техника* 1. (қызмет саласы – область деятельности) technology, engineering 2. (әдістеме, амал – методика, прием) technique, method, procedure 3. (аспап, құрал – приборы, оборудование) equipment, facilities

бұрғылау ~-сы / буровая ~ drilling technique

жол жасау ~-сы / дорожная ~ road machinery, road engineering

көлбеу түрде бұрғылауға арналған ~ / ~ для наклонного бурения angular drilling equipment

қайраңда жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ~-сы / ~ безопасности при работах на шельфе safety in offshore operations

қауіпсіздік ~-сы / ~ безопасности safety precautions, safety measures, accident prevention

ластануларды (теңізде) тазалау ~-сы / ~ очистки загрязнений (на море) spill-cleaning technique

өндіру ~-сы / ~ добычи production technique

өрт сөндіру ~-сы / пожарная ~ fire technique

пайдалану жағдайын үлгілеу ~-сы / ~ моделирования эксплуатационных условий environmental engineering

тәжірибе жасау ~-сы / ~ эксперимента experimental technique

темір арқан ~-сы / канатная ~ wireline technique

ТЕХНОЛОГ *технолог* technologist, industrial [process] engineer

ТЕХНОЛОГИЯ *технология* technology, technique, engineering, practices, operational [operating] procedure

бұрғылау ~-сы / ~ *бурения* drilling technology

бұрғылау ерітінділерінің ~-сы / ~ *буровых растворов* drilling mud technology, drilling mud practices

газды өндіру ~-сы / ~ *добычи газа* gas production technology

дәнекерлеу ~-сы / ~ *сварки* welding procedure, welding practices

кен жынысының үлгісін бұрғылау ~-сы / ~ *кернового бурения* coring technology

құбыр желісі құрылыстарының ~-сы / ~ *строительства трубопровода* pipeline construction technology

қыртысты сынаушымен сынақтан өткізу ~-сы / ~ *испытания пластоиспытателем* drill-stem testing technique

қыртыстық зерттеулердің ~-сы мен техникасы / ~ *и техника пластовых исследований* reservoir engineering

мұнай және газ кеніштерін әзірлеу ~-сы / ~ *разработки нефтяных и газовых месторождений* oil and gas reservoir engineering

мұнай қыртысын әзірлеу ~-сы / ~ *разработки нефтяного пласта* oil reservoir engineering

мұнайды өндіру ~-сы / ~ *добычи нефти* oil production technique

өнімді қыртысты ашу ~-сы / ~ *вскрытия продуктивного пласта* drilling-in technology, drilling-in technique

теңіздегі жұмыс ~-сы / ~ *работ в море* offshore technology

теңіздегі құбыр желісін төсеу ~-сы / ~ *укладки морского трубопровода* marine pipe-laying technology

терең ұңғымаларды бұрғылау ~-сы / ~ *бурения глубоких скважин* deep-well drilling technology

ұңғыма құрылыстарының ~-сы / ~ *строительства скважин* well construction technology

ұңғымаларды жер астында жөндеу ~-сы / ~ *подземного ремонта скважин* well servicing technology, well servicing technique

ұңғымаларды күрделі жөндеу ~-сы / ~ *капитального ремонта скважин* well work-over technology, well work-over technique

ұңғыманы аяқтау ~-сы / ~ *заканчивая скважины* well completion technique

ұңғыманы сынақтан өткізу ~-сы / ~ *испытания скважины* well test procedure

цементтеу жұмыстарының ~-сы / ~ *цементировочных работ* cementing technology, cementing technique

ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ *технологический* engineering

ТЖБК I [теңіздегі жылжымалы бұрғылау қондырғысы] *ММБУ [морская мобильная буровая установка]* mobile offshore drilling unit

ТЖБК II [теңіздің жылжымалы бұрғылау қондырғысы] *МПБУ [морская подвижная буровая установка]* mobile offshore drilling unit

ТИЕЛГЕН *нагруженный* loaded

бір қалыпты ~ *равномерно* ~ equally loaded
 қалай болса солай ~ *неравномерно* ~ unequally loaded
ТИЕЛЕТІН (АРТЫЛАТЫН) погружаемый immersible
ТИЕЛУ (АРТЫЛУ) погружаться dive, sink
ТИЕП ҚОЮ отгрузка shipment
 мұнайды теңізбен ~ / ~ *нефти морем* shipment of crude oil
ТИЕУ I загрузка charging, loading
 «мұнай үстіңгі жағында» әдісімен танкерге мұнайды ~ / ~ *нефти в танкер*
методом «нефть сверху» load on top
 ауытқытпайтын ауыр жүкті ~ / ~ *балласта* ballasting
 кезеңдік ~ / *периодическая* ~ batch operation
 танкерге ~ / ~ *танкера* tanker loading
 шикізатты ~ / ~ *сырья* batch
ТИЕУ II нагрузкаемость load-carrying capacity
ТИЕУ III (АРТУ) погрузк/а shipment, handling
 кері қайтатын жүкті ~ / ~ *обратного груза* back loading
 құбырларды ~ / ~ *труб* loading of pipes
 төгіп тастап (кемеге) ~ / ~ *навалом (в судно)* bulk stowage
ТИЕУ-ТҮСІРУ погрузочно-разгрузочный handling
ТИЕУШІ (ТИЕЙТІН) навалочный (жүк туралы – о *грузе*) bulky
ТИТРЕУ титрование titration
 қышқылдық-негізгі ~ *кислотно-основное* ~ acid-based titration
 қышқылмен ~ / ~ *кислотой* titration with acid
 сабынды ерітіндімен ~ / ~ *мыльным раствором* soap hardness tests
ТИМДІЛІК (ПАЙДАЛЫЛЫҚ) экономичность efficiency
ТИМДІЛІК (НӘТИЖЕЛІЛІК) эффективность efficiency, effectiveness, efficacy
 аумағы бойынша (мұнайды сумен) ығыстыру ~-гі / ~ *вытеснения (нефти*
водой) по площади areal sweep efficiency
 бұрғылау ~-гі / ~ *бурения* drilling efficiency
 ығыстыру ~-гі / ~ *вытеснения* displacement efficiency; (мұнайды сумен –
нефти водой) sweep efficiency
 іздеу жұмыстарының ~-гі / ~ *поисковых работ* prospecting effectiveness
ТИЯНАҚ ҚАЛЫП башмак (drive) shoe; saddle; boot; seat; pad
 автоматты толтыруға арналған ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-бы / ~
обсадной колонны для автоматического заполнения automatic fill-up float shoe
 анкерлі ~-бы / *анкерный* ~ anchor shoe
 астыңғы жағында қиғаш кесігі бар ~-бы / ~ *с косым срезом внизу* muleshoe
 бағаналы ~-бы / *колонный* ~ string shoe
 бағыттаушы ~-бы / *направляющий* ~ guide shoe
 бөлшектеп бұрғылауға арналған ~ / ~ *для дробового бурения* drag shoe
 бұрғылау қондырғысы бағанының ~-бы / ~ *стоек буровой установки*
 drilling-unit brace socket
 бұрғылау станогының бағанына арналған ~ / ~ *для стоек буровой станка*
 brace socket

жуып-шятын бағананың ~-бы / ~ *промывочной колонны* washover shoe
икемді металлдан жасалған ~-бы / *гибкий металлический* ~ flexible metal shoe

кесетін жүзі бар ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-бы / ~ *обсадной колонны с фаской* beveled casing shoe

кескішпен аяқталатын бұрғылау және оны тазалау аспаптарының ~-бы / ~ *желонки, заканчивающийся зубилом* chisel shoe

қағылатын ~-бы / *забивной* ~ drive shoe

қарсы қақпақшасы бар ~-бы / ~ *с обратным клапаном* float shoe

қарсы қақпақшасы бар ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-бы / ~ *обсадной колонны с обратным клапаном* float casing shoe

қиғаш шығу тесіктері бар цементтеуші ~-бы / *цементировочный* ~ *с косыми выпускными отверстиями* whirler cement shoe

құбырлы (алмаспен) арматураланған ~-бы / *армированный (алмазами) трубный* ~ set casing shoe

құйрықша-ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-бы / ~ *обсадной колонны-хвостовика* liner shoe

құйынды цементтеуші ~-бы / *вихревой цементировочный* ~ whirler cement shoe

мөлтек бұрғының ~-бы / ~ *микрозонда* insulated microlog sonde [mi-crosonde] pad

мұнара тіреуішінің ~-бы / ~ *ноги вышки* reinforcing pad

негіз қалыптың ~-бы / ~ *колодки* bearing bracket

сорғыш-компрессор бағанасының ~-бы / ~ *насосно-компрессорной колонны* tubing (string) shoe

сұққысы бар ~-бы / ~ *с пальцами* finger type shoe

сыйымдылықтың қалқымалы шатырының ~-бы / ~ *плавающей крыши резервуара* shoe of tank cover

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған бағыттаушы тығыны бар ~-бы / ~ *с направляющей пробкой для обсадной колонны* casing shoe with a guide plug

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-бы / ~ *обсадной колонны* casing shoe

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының арматураланған ~-бы / *армированный* ~ *обсадной колонны* hard alloy-set casing shoe

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының қағылатын ~-бы / *забивной* ~ *обсадной колонны* casing drive shoe

ұяшығы бар ~-бы / ~ *с гнездом* stub-in shoe

фрикционды ~-бы / *фрикционный* ~ friction shoe

цементтеуші ~-бы / *цементировочный* ~ cement shoe

шұңғымасы бар ~-бы / ~ *с воронкой* bell-end shoe

ішкі құбырдың ~-бы / ~ *внутренней трубы* inner-tube shoe

ТО/К ток current

~ және Фуко / ~ *и Фуко* eddy currents

адаспалы ~-тар / *блуждающие* ~и stray currents

ауыспалы ~ *переменный* ~ alternating current

белсенді ~ *активный* ~ active current
бір фазалы ~ *однофазный* ~ single-phase current
дәнекерлейтін ~ *сварочный* ~ (arc-)welding current
ең жоғары ~ *максимальный* ~ peak current
жер бетіндегі ~-тар / *земные* ~и telluric [earth] currents
кері ~ *обратный* ~ back current
көп фазалы ~ *многофазный* ~ multiphase current
көрсетілген ~ *номинальный* ~ rate current
көтеріп тұратын ~ *несущий* ~ carrier current
қауіпсіз (адам үшін) ~ *безопасный* ~ (для человека) let-go current
куат беру ~-гы / ~ *питания* feed [supply] current
сыртқы шынжырдағы ~ / ~ *во внешней цепи* external current
теңгермелі (аспаптағы) ~ *уравнительный* ~ (в приборе) circulating current
тұрақты ~ *постоянный* ~ (мөлшері бойынша – *по величине*) constant current;
(белгісі бойынша – *по знаку*) direct current

тұтынылатын ~ *потребляемый* ~ consumption current

ұйытқыма ~-тар / *вихревые* ~и eddy currents

үш фазалы ~ *трехфазный* ~ three-phase current

электр ~-гы / *электрический* ~ electric current

ТО/П группа:

бірдей бөлшек заттардың ~-ы / ~ *одинаковых деталей* battery

қыртыстардың ~-ы / ~ *пластов* series [group] of strata

тастандылардың ~-ы / ~ *сбросов* fault bundle

трансформаторлардың ~-ы / ~ *трансформаторов* bank of transformers

тұзды күмбездердің жағалаудағы ~-ы / *прибрежная* ~ *соляных куполов* coastal domes

тұзды күмбездердің ішкі ~-ы / *внутренняя* ~ *соляных куполов* interior domes

шөгінді қыртыстардың ~-ы / ~ *осадочных пластов* sedimentary complex

ТО/П класс class; grade; rate

Америка мұнай институты цементтерінің ~-бы / ~ *цементов* *Американского нефтяного института* API cement classes

асимметриялық кристаллдардың ~-бы / ~ *асимметричных кристаллов* asymmetrical crystal class

геодезиялық жұмыстардың ~ / ~ *геодезических работ* position order

ірілік ~-бы / ~ *крупности* grade according to size

туралық ~-бы / ~ *точности* accuracy rating, accuracy class

ТО/П (ПАРТИЯ) партия:

алмастар ~-бы / ~ *алмазов (содержащая смесь разных сортов)* series

барлау ~-бы / *разведывательная* ~ exploration crew

геологиялық ~ *геологическая* ~ geological field party

жүк ~-бы / ~ *груза* consignment, shipment

каротажды ~ *каротажная* ~ logging crew

перфораторлық ~ *перфораторная* ~ perforation crew

сейсмо барлау ~-бы / *сейсморазведочная* ~ seismic prospecting crew

сынама ~ *пробная* ~ trial consignment

тауар ~-бы / ~ *товара* consignment of goods

тәжірибелік ~ *опытная* ~ initial lot

ТОҒАН водосборник water tank, water (drain) sump; water header; water collector

ТОҒЫН (ҚИМА) обод rim

тегершіктің ~-ы / ~ *шкива* pulley rim

тісті дөңгелектің ~-ы / ~ *зубчатого колеса* gear rim

шығырдың ~-ы / ~ *блока* sheave rim

ТОҒЫН (ҚАПСЫРМА ШЕГЕ) скоба:

біліктің ұядағы басының ~-ы / *вертлюжная* ~ swivel bail

құбыр желісін терең орға түсіруге арналған ~ / ~ *для опускания трубопровода в траншею* pipe clamp

құбыр желісін шығарып алуға арналған ~ / ~ *для извлечения трубопровода* pipe pulling yoke

құбыр желісін іліп қоюға арналған ~ / ~ *для подвешивания трубопровода* pipe(line) clip, pipe(line) hanger

құбырларды бекітуге арналған ~ / ~ *для прикрепления трубы* saddle

құрастыру ~-ы / *монтажная* ~ shackle

қысқыш ~ *зажимная* ~ binding clip

өлшеу ~-ы / *измерительная* ~ plain gage

тік бұрышты ~ *прямоугольная* ~ bitch

ТОҒЫН-САЛПЫНШАҚ (күю шлангісіне арналған) *скоба-подвеска* (для *наливного шланга*) hose-supporting clip

ТОЗАҢДАТУ *распыление* atomization, spraying

жұқалап ~ *тонкое* ~ fog [mist] spraying

отынды ~ / ~ *топлива* fuel atomization

ТОЗДЫРУШЫЛЫҚҚА ҚАРСЫ *противозатаскиватель* traveling block limit switch, crown-block protector

ТОЗАҢДАТҚЫШ (БҮРІККІШ) *распылитель* atomizing cone, atomizer, sprayer, spray gun

сұйықты ~ / ~ *жидкости* atomizer

ТОЗУ *изнашивание* wear; deterioration; aging

айқасып қала беруден ~ / ~ *при заедании* seizure wear

бірте-бірте ~ *постепенное* ~ progressive wear

газды түрпітастық ~ *газоабразивное* ~ gas abrasion wear

гидро түрпітастық ~ *гидроабразивное* ~ hydroabrasive wear

желжалақтан ~ *эрозионное* ~ erosive wear

жылдам ~ *быстрое* ~ high-speed wear

кавитациялық ~ *кавитационное* ~ cavitation wear

қажушылықтан ~ *усталостное* ~ fatigue wear

қышқылдықтан ~ *окислительное* ~ oxidative wear

механикалық ~ *механическое* ~ mechanical wear

мүжілуден ~ *коррозионное* ~ corrosion wear

мүжілу-желжалақтық ~ *коррозионно-эрозионное* ~ erosion-and-corrosion wear
 мүжілу-механикалық ~ *коррозионно-механическое* ~ mechanochemical wear
 түрпітастық ~ *абразивное* ~ abrasive wear
 үйкелуден ~ / ~ *от трения* attrition
 фриktionдық ~ *фрикционное* ~ friction wear
ТОЗУ (ЕСКІРУ) старение aging
 жасанды ~ *искусственное* ~ artificial aging
 жылдамдатылған ~ *ускоренное* ~ accelerated [quick] aging
 табиғи ~ *естественное* ~ natural aging
 термо өңдеу нәтижесінде ~ / ~ *в результате термообработки* thermal aging
ТОЗУҒА ТӨЗІМДІЛІК износостойкость wear resistance, resistance to wear
 диаметрі бойынша қашаудың ~-гі / ~ *долота по диаметру* gage holding capacity of bit
 меншікті ~ *удельная* ~ specific wear resistance
 салыстырмалы ~ *относительная* ~ comparative wear resistance
ТОЗЫҒЫ ЖЕТУ износ wear; deterioration
 әлсіз ~ *слабый* ~ reduced wear
 бұрғы қашауы тістерінің қиық тәрізді ~ / ~ *пикообразный* ~ *зубьев бурового долота* peak-shaped wear of drilling dit
 бұрғы қашауының түрпітастық ~ / ~ *абразивный* ~ *бурового долота* abrasive drill bit wear
 бір қалыпты ~ *равномерный* ~ regular [uniform] wear
 бір қалыпты емес ~ *неравномерный* ~ uneven [unbalanced] wear
 біржақты ~ *односторонний* ~ one-sided wear
 диаметрі бойынша бұрғының ~ / ~ *бура по диаметру* drill-gage wear
 жұмыс істеу кезеңіндегі ~ / ~ *в период приработки* run-in [initial] wear
 күлді ~ *золовой* ~ ash wear
 қашау тістерінің науа тәрізді ~ / ~ *желобообразный* ~ *зубьев долота* cupping of bit teeth crest
 моралдық ~ *моральный* ~ functional wear
 мүжіліп ~ *коррозионный* ~ corrosive wear
 негізгі құрал-жабдықтардың ~ / ~ *основных средств* fixed assets depreciation
 өздігінен қайралу әсері бар бұрғы қашауы тістерінің ~ / ~ *зубьев бурового долота с эффектом самозатачивания* self-sharpening wear of drilling bit teeth
 өсе отырып ~ *нарастающий* ~ cumulative wear
 пайдаланушылық ~ *эксплуатационный* ~ service wear
 сорғы төлкесінің ~ / ~ *втулок насоса* barrel wear
 табиғи ~ *естественный* ~ natural wear
 уатылып ~ / ~ *истиранием* attrition wear
 шамадан тыс ~ *чрезмерный* ~ undue wear
 шыңдары бойынша бұрғы қашауы тістерінің ~ / ~ *зубьев бурового долота по вершинам* flat-crested wear of drilling bit teeth

ТОЙТАРМАСЫН АШУ *расклеивать* jump, clinch, clench
түйрегіштің соңын ~ / ~ *конец шпильки* rivet over the end of a stud
шегені ~ / ~ *звездь* clinch [clench] a nail

ТОЙТАРЫС *отражение* reflection
базистік ~ *базисное* ~ basal reflection
бір мәртелік ~ *однократное* ~ single reflection
дыбыстың ~-ы / ~ *звука* sound reflection
жалған ~ *ложное* ~ false echo
көп мәртелік ~ *многократное* ~ multiple reflection
қоюланған ~ *сгущенное* ~ concentrated reflection
шағылысқан ~ *рассеянное* ~ diffuse reflection

ТОК АЛЫП КЕЛУ *токоподвод* (current) lead
ТОК ҚАБЫЛДАҒЫШ *токоприемник* current collector
ТОК ТАРАТҚЫ *токораспределитель* commutator, current distributor
ТОК ТАСЫМАЛДАЙТЫН *токонесущий* current-carrying
ТОК ШЕШКІШ *токосниматель* current collector
ТОКТАН АЖЫРАТУ *обесточивать* эл. deenergize, kill
ТОКТАН АЖЫРАТЫЛҒАН *обесточенный* эл. dead
ТОҚПА/Қ (ЗОР БАЛҒА) *молот* hammer, sledge
бұрғылау ~-ғы / *бурильный* ~ drill, jack(drill), jack hammer, hammer drill
бұрғылау қашауларын қағуға арналған ~ / ~ *для заправки буровых долот*
drilling bit dresser
гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic hammer
гидравликалық дінгек ~-ғы / *свайный гидравлический* ~ hydroblock hammer
дінгек ~-ғы / *свайный* ~ pile-driving hammer, pile driver
дінгекті қағуға арналған су асты ~ *подводный* ~ *для забивки свай* underwater
pile driver
қағуға арналған ~ / ~ *для забивки свай* pile driver
қолмен қағылатын ~ *ручной* ~ sledge
механикалық ~ *механический* ~ power hammer
пневматикалық ~ *пневматический* ~ air-operated hammer
пневматикалық дінгек ~-ғы / *свайный пневматический* ~ pile driving air
hammer
су асты дінгек ~-ғы / *свайный подводный* ~ underwater pile driver
сыналатын ~ *испытательный* ~ drop tester
ұнтақтаушы ~ *дробильный* ~ granulating hammer
ұстаханалық ~ *кузнечный* ~ forging hammer

ТОҚТАП (ЖҰРМЕЙ) ҚАЛУ *отказ* failure
бастапқы ~ *первичный* ~ independent [primary] failure
дағдарысты ~ *критический* ~ critical failure
жасырын ~ *скрытый* ~ latent failure
жұмыста ~ / ~ *в работе* failure
жүйенің ~-ы / ~ *системы* system breakdown
кездейсоқ ~ *случайный* ~ random [unpredictable] failure

кенеттен ~ *внезапный* ~ sudden failure
қажулықтан ~ *усталостный* ~ fatigue [endurance] failure
қозғалтқыштың ~-ы / ~ *двигателя* engine failure
құрылымдық ~ *конструкционный* ~ design error failure
қысқа уақытқа ~ *кратковременный* ~ short-time failure
пайдалану барысында ~ / ~ *в процессе эксплуатации* in-service [operational] failure

тәуелді түрде ~ *зависимый* ~ dependent failure
тозу тудырған ~ / ~ *вызванный изнашиванием* wear-out failure
толық ~ *полный* ~ complete [total] failure
уақытынан бұрын ~ *преждевременный* ~ premature failure
ішінара ~ *частичный* ~ partial failure

ТОҚТАП ҚАЛМАЙТЫН *безотказный* failure-proof, trouble-free, reliable, fail-safe

ТОҚТА-САҚИНА *стоп-кольцо* plug seat, stop ring

ТОҚТАТУ (ұңғыманы) *останавливать* (скважину) shut in, stop

ТОҚТАТУ, ӨРШІТПЕУ *локализовать*:

өртті ~ / ~ *пожар* bring the fire under control

ТОЛҚЫН *волн/а* wave

ағынсыз су ~-ы / *стоячая* ~ standing wave

адасу ~-ы / *блуждающая* ~ stray wave

акустикалық ~ / *акустическая* ~ acoustic [sonic, sound] wave

алмасу ~-ы / *обменная* ~ alternating [transformed] wave

алмасып тұратын ~ *перемежающаяся* ~ alternating [transformed] wave

әуе жарылыс ~-ы / *взрывная воздушная* ~ air blast wave

бастапқы ~ *первичная* ~ primary wave

бәсеңсіген ~ *спадающая* ~ decaying [collapsing] wave

бөтен ~ *посторонняя* ~ extraneous wave

бүйір ~-ы / *боковая* ~ refraction wave

бір өлшемді ~ *одномерная* ~ one-dimensional wave

гармониялық ~ *гармоническая* ~ harmonic wave

гидродинамикалық ~ *гидродинамическая* ~ H-wave

дыбыс ~-ы / *звуковая* ~ acoustic [sonic, sound] wave

екпінді ~ *ударная* ~ compression [shock] wave

екі айырылатын ~ *расходящаяся* ~ divergent wave

есептік ~ *расчетная* ~ predetermined wave

жалпақ ~ *плоская* ~ plane wave

жарылу ~-ы / ~ *разрыва* wave of distortion

жарылыс ~-ы / *взрывная* ~ blast wave

жұмыс ~-ы / *рабочая* ~ operating wave

жүгіру ~-ы / *бегущая* ~ traveling wave

жүзі сынған ~ *преломленная* ~ refracted wave

жылжу ~-ы / ~ *сдвига* shear [displacement] wave

кеңістіктегі ~ *пространственная* ~ space [spatial] wave

кернеу ~-ы / ~ *напряжений* stress wave
когерентті ~ *когерентная* ~ coherent wave
көлденең ~ *поперечная* ~ transverse [transversal] wave; shake wave
қайталама ~ *вторичная* ~ secondary wave
қоюлану ~-ы / ~ *сжатия* compression wave
құлап бара жатқан ~ *падающая* ~ incident wave
өшпей бықсу ~-ы / *незатухающая* ~ undamped wave
салдарлы ~ *результатирующая* ~ resultant wave
сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ earthquake [seismic] wave
серпімді ~ *упругая* ~ elastic wave
синусоидалды ~ *синусоидальная* ~ sine wave
стационарлы емес ~ *нестационарная* ~ transient wave
сұйықтың үстіңгі қабатындағы ~ / ~ *на поверхности жидкости* capillary waves
сфералық ~ *сферическая* ~ spherical wave
сығылу ~-ы / ~ *сжатия* compression wave
тендей әрекет ететін ~ *равнодействующая* ~ resultant wave
терең судың ~ / *глубоководная* ~ deep-water wave
тойтарылған ~ *отраженная* ~ reflected [back] wave
тойтарылмаған ~ *неотраженная* ~ direct [non-reflected] wave
түр өзгеру ~-ы / ~ *деформации* distortional wave
ұзына бойғы ~ *продольная* ~ compressional [longitudinal] wave
үстіңгі қабат маңындағы ~ *околоповерхностные* ~ы near-surface waves
үстіртін ~ *поверхностная* ~ surface [circumferential] wave
ығысу ~-ы / ~ *смещения* shear [displacement] wave
ықтималдық ~-ы / ~ *вероятности* probability wave
электр ~-ы / *электрическая* ~ electric wave
электр магнитті ~ *электромагнитная* ~ electromagnetic wave
ТОЛҚЫН ӨЛШЕУШ *волномер* wave meter
ТОЛТЫРҒЫШ *наполнитель* filler, filling agent
белсенді ~ *активный* ~ active filler
қаптайтын ~ *армирующий* ~ reinforcing filler .
темір арқанның сымды ~-ы / *проволочный* ~ *каната* wire rope filler, wire

seal

ТОЛТЫРМА *набивка* packing, stuffing

асбестті ~ *асбестовая* ~ asbestos packing

асбестті қышқылға берік ~ *асбестовая кислотоупорная* ~ acid-proof asbestos packing

ауа кірмейтін ~ *воздухонепроницаемая* ~ air-tight packing

баулы ~ *шнуровая* ~ cord (rope) packing

графитті ~ *графитовая* ~ graphitized packing

жеңселі ~ *манжетная* ~ cup packing

киізден жасалған ~ *войлочная* ~ felt packing

қиыршық тасты ~ *гравийная* ~ gravel pack

мікбасты ~ *поршневая* ~ piston packing

мікбасты шток тығыздамасының ~-сы / ~ *сальника поршневого штока*
piston rod packing

плунжердің ~-сы / ~ *плунжера* plunger packing

резеңкелі ~ *резиновая* ~ rubber packing

су кірмейтін ~ *водонепроницаемая* ~ water-tight packing

сүзгіштің ~-сы / ~ *фильтра* filter medium

тығыздаманың ~-сы / ~ *сальника* packing

ұршық тығыздамасының ~-сы / ~ *сальника вертлюга* swivel packing

ширақты ~ *жгутовая* ~ cord (rope) packing

ысқыланған шток тығыздамасының ~-сы / ~ *сальника полированного штока*
polished rod packing

ТОЛТЫРУ *наполнение* admission, filling

барынша ~ *максимальное* ~ full admission

қыртысты сығып толтырылған сумен ~ / ~ *пласта нагнетаемой водой* fill-up

нөлдік ~ *нулевое* ~ zero admission

сыйымдылықты ~ / ~ *резервуара* tank filling, tank loading

тиімді ~ *эффективное* ~ effective admission

толық ~ *полное* ~ full stroke admission

ұңғыманы сұйықпен ~ / ~ *скважины жидкостью* fill-up, loading of the well
with fluid

ішінара ~ *частичное* ~ partial admission

ТОЛТЫРУ *заполнение*:

құбыр желісін мұнаймен ~ / ~ *трубопровода нефтью* filling a pipeline with
oil

сақиналық кеңістікті цементті ерітіндімен ~ / ~ *кольцевого пространства*
цементным раствором filling-up of annulus with cement

сорғының қабылдауын ~ / ~ *приема насоса* flood of the pump suction

сумен ~ / ~ *водой* water filling-up

сүзгішті қиыршық таспен ~ / ~ *фильтра гравием* gravel packing of filter

ұңғыма қабырғасындағы жырықтар мен кеуектерді ~ / ~ *трещин и пустот*
в стенках скважины walling-up

ұңғыманың оқпанын (бұрғылау құралын көтеру кезінде) ~ / ~ *ствола сква-*
жины (при подъеме бурильного инструмента) backfilling, mudding of well

ТОҢ мерзлота:

мәңгі ~ *вечная* ~ permafrost

ТОҢ ТАҢУ *мерзловедение* permafrostology

ТОҢАЗЫТҚЫШ *холодильник* cooler, condenser; refrigerator

аралық ~ *промежуточный* ~ intercooler, interstage cooler

ауамен жұмыс істейтін ~ *воздушный* ~ air cooler

бүріккілі ~ *форсуночный* ~ spray cooler

газбен жұмыс істейтін ~ *газовый* ~ gas cooler

желдеткіші бар ~ / ~ *с вентилятором* fan cooler

сыртқы мұздатқышы бар ~ / ~ *с наружным охлаждением* indirect con-
denser

түтікті ~ *трубчатый* ~ pipe [trampet] cooler

ТОҢДЫ ӨЛШЕУ *мерзлотомер* cryopedometer

ТОПОГРАФИЯ *топография* topography

жергілікті жердің ~-сы / ~ *местности* topographic expression

ТОПСА *шарнир* pin joint, knuckle, hinge, pivot

эмбебап ~ *универсальный* ~ ball-and-socket [universal] joint, universal cardan

эмбебап қосарлы ~ *универсальный двойной* ~ double universal joint

бүрмелердің ~-сы / ~ *геол. складки* fold axis, fold hinge, flexure

білікті ~ *осевой* ~ feathering hinge

гидротығыздағышы бар ~ / ~ *с гидроуплотнением* hydroball

Гуктың ~-сы / ~ *Гука* Hooke's joint

көлденең тұратын ~ *горизонтальный* ~ flapping hinge

қатты ~ *жесткий* ~ fixed joint

тік тұратын ~ *вертикальный* ~ lag [drag] hinge

шар тәрізді ~ *шаровой* ~ universal cardan, ball [universal] joint

ТОПСАЛЫ *шарнирный* articulate(d), fulcrum, jointed

ТОПТАНУ (ЖИНАУ) *скоплене/е* accumulation

газдың ~-ы / ~ *газа* accumulation of gas

кеннің жергілікті ~-ы / *местное* ~ *руды* bunch

көмір сутектерінің ~-ы / ~ *углеводородов* hydrocarbon accumulation

құбыр желісіндегі ~ / ~ *в трубопроводе* slug

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* accumulation of oil

судың жергілікті ~-ы / *местное* ~ *воды* slug

шөгінділердің ~-ы / ~ *осадков* sediment accumulation

ТОПТАСТЫРУ *группирование:*

құрамдастырылған ~ / *комбинированное* ~ overlapping combination

сейсмографтарды ~ / ~ *сейсмографов* pattern shooting

ТОПЫРА/Қ І глин/а clay

автохтонды ~-тар / *автохтонные* ~ы autochthonous clays

ақ ~ *белая* ~ white clay, argil

аттапульгитті ~ *аттапульгитовая* ~ attapulgitic clay

ауыр ~ *тяжелая* ~ heavy [rich] clay

эк тасты ~ *известковая* ~ marl

экті тақтатасты ~ *известняковая сланцеватая* ~ limestone shale

белсенділендірілген ~ *активированная* ~ activated clay

бентонитті ~ *бентонитовая* ~ bentonite

боксит қыртысына орналасқан ~ / ~, *расположенная в пластах боксита*

bauxitic clay

бокситті ~ *бокситовая* ~ bauxitic clay

бұрғылау ерітіндісін дайындау үшін жарамды ~ / ~, *пригодная для приготовления бурового раствора* drilling clay

гидрофильді ~ *гидрофильная* ~ water sensitive clay

гипске бай ~ *гипсоносная* ~ gypsiferous clay

ерітіндінің ~-ғы / ~ *раствора* mud clay

ешнәрсе еніп кетпейтін ~-тар / ~ *непроницаемые* ~ы impervious clays
 жасыл ~-тар / *зеленые* ~ы green clays
 жер ~-ғы / *почвенная* ~ soil clay
 жергілікті ~ *местная* ~ native clay
 жоғары деңгейде таратылатын ~ / ~ *высокой распускаемости* high-yield clay
 жоғары иілімді ~-тар / *высокопластичные* ~ы high-plasticity clays
 жоғары коллоидты ~ *высококоллоидная* ~ highly colloidal clay
 жұтаң құнарсыз ~ *тощая* ~ sandy [lean] clay
 жымдасатын ~ *спекающаяся* ~ baking clay
 жібітіліп қойылған ~ *отмученная* ~ elutriated clay
 жіңішке шашыраңқы ~ *тонкодисперсная* ~ fine-dispersed clay
 иілімділігі зор жоғары коллоидты (негізінен монтмориллонитті минералдардан тұратын) ~ *высокопластичная высококоллоидная* ~ (*состоящая в основном из монтмориллонитовых минералов*) bentonite
 квасцты ~ *квасцовая* ~ alum clay, alumyte
 көгілдір ~-тар / *голубые* ~ы blue clays, blue ground
 кремний түсті ~ *кремнистая* ~ siliceous clay
 қалталы ~ *карманная* ~ pocket clay
 құмдауытты тақтатаc ~-тар / *песчаная сланцеватая* ~ sandy shale
 кызыл ~ *красная* ~ red clay
 кышқыл ~ *кислая* ~ acid clay
 майлы ~ *жирная* ~ rich [fat] clay
 мергел түсті ~ *мергелистая* ~ clay marl
 опырылып құлаған ~ *обваливающаяся* ~ caving-in clay
 органофильді ~ *органофильная* ~ organophilic clay
 отқа төзімді ~ *огнеупорная* ~ refractory clay, fire-clay
 өзен ~-ғы / *речная* ~ fluviate clay
 созылымды ~ *пластичная* ~ plastic clay
 сұйық ~ *жидкая* ~ slurry
 табиғи ~ *природная* ~ natural clay
 тақтатасты ~ *сланцевая* ~ shale
 таужыныс үйіндісінің ~-ғы / *моренная* ~ morainic clay, till
 темірлі ~ *железистая* ~ ferruginous clay
 теңіз ~-ғы / *морская* ~ marine clay
 тұзды ~ *соляная* ~ saline clay
 тұзды суда шашырап кететін ~ / ~, *диспергируемая в соленой воде* saltwater-dispersible clay
 тұндырылған ~ *осажденная* ~ sedimentary [precipitated] clay
 тұрпайы ұсақталған бентонитті ~ *грубоизмельченная бентонитовая* ~ coarse bentonite
 тұтқыр ~ *вязкая* ~ sticky clay
 тұтқыр иілімді ~ *вязкопластичная* ~ tough [gumbo] clay
 тығыздалған ~ *уплотненная* ~ consolidated clay

тыныш күйдегі ~ *комовая* ~ ball clay
уқалап жұмсартылған ~-тар / *перемьятые* ~ы broken clays
цементтейтін ~ *цементирующая* ~ bond clay
цементті ~ *цементная* ~ cement clay
шөгінді ~-тар / *осадочные* ~ы sedimentary clays
шұбар ала ~-тар / *пестрые* ~ы speckled [mottled] clays
шұға басатын ~ *сукновальная* ~ fulling clay, Fuller's earth
ісінген ~ *разбухающая* ~ swelling clay
элювиальды ~ *элювиальная* ~ eluvial clay

ТОПЫРАҚ ІІ *грунт* ground, earth, soil

әкті ~ *известняковый* ~ chalky [limy] soil

батпақты ~ *болотистый* ~ marshy soil

құрылымы бұзылған ~ / ~ *с нарушенной структурой* disturbed soil

лайлы ~ *илистый* ~ slimy [muddy] ground, silt

сазды-құмдауытты ~ *глинисто-песчаный* ~ argillaceous sand ground

саз-топырақты ~ *глинистый* ~ clayey soil

сарғыш топырақты ~ *лессовый* ~ loessial soil

суға қаныққан ~ *водонасыщенный* ~ saturated soil

ТОПЫРАҚ ІІІ *почва* soil, ground, earth

аллювиалды ~ *аллювиальная* ~ alluvial soil

борпылдақ ~ *рыхлая* ~ loose ground

құмдауытты ~ *песчаная* ~ sandy soil

ТОПЫРАҚ АСТЫ *подпочва* bottom soil, underground

ТОПЫРАҚ-ӘКТІ *глинисто-известковый* argillo-calcareous

ТОПЫРАҚ ЕТУ *глинизировать* slush, mud off, mud up

үңғыма қабырғаларын ~ / ~ *стенки скважины* wall up, mud off, mud up

ТОПЫРАҚ КӨШКІНІ *оползень* creep, falling, slump

ТОПЫРАҚ-ҚҰМДАУЫТТЫ *глинисто-песчаный* argillo-arenaceous

ТОПЫРАҚ СЕППЕСІ (құбыр желісі) ***присыпка (трубопровода) грунт***
там padding

ТОПЫРАҚТАНДЫРУ *глинизация* clay grouting; silting; argillization, mudding off

~ (оқшаулау – *изоляция*) mudding off the bed

ТОПЫРАҚТЫ *глинистый* argillaceous

ТОПЫРАҚ ҮЙІП ҚОРҒАУ *обвалование* banking; diking

бұрғылау алаңын ~ / ~ *буровой площадки* drilling site banking

сыйымдылық ыдысын өртке қарсы ~ *противопожарное* ~ *резервуара* fire
diking of tank

ТОР *клетка* cage

ашық түрдегі қалпақшаның ~-ы / ~ *клапана открытого типа* open cage

жабық түрдегі қалпақшаның ~-ы / ~ *клапана закрытого типа* closed cage

плунжердің ~-ы / ~ *плунжера* plunger cage

сорғының сорып алатын қалпақшасының ~-ы / ~ *всасывающего клапана*
насоса pump suction-valve cage

сорғының сығып толтыру қалпақшасының ~-ы / ~ ~ *нагнетательного клапана насоса* pump traveling-valve cage

ұңғымалық сорғы қалпақшасының ~-ы / ~ *клапана скважинного насоса* cage of subsurface pump valve

ТОР КӨЗДЕР (мінбенің фермалары) *обрешетка* (*фермы вышки*) bracing
диагоналды ~ *диагональная* ~ diagonal bracing

көлденең ~ *горизонтальная* ~ horizontal bracing

ТОР СЫЗЫ/Қ (КЕСТЕ, ЖҰМЫРШАК) сетка:

вискозиметрдің ~-ғы / ~ *вискозиметра* viscosimeter strainer

дірілдеуік електің ~-ғы / ~ *вибрационного сита* screen of shale shaker

кенді ұңғыманың ~-ғы / ~ *забоев скважин* bottom-hole spacing

координаттар ~-ғы / ~ *координат* network of coordinates

қауіпсіздік (теңіз негізінің) ~-ғы / ~ *безопасности (морского основания)* safety net

майға арналған ~ / ~ *для масла* oil screen

ұсақ сызаттар ~-ғы / ~ *мелких трещин* Assuring pattern

ТОРА/П I магистраль 1. (негізгі жол – *главная дорога*) main road, highway

2. (құбыр желісі – *трубопровод*) trunk (line), main (line), pipeline, manifold

арынды ~ *напорная* ~ pressure line, delivery pipe, pump main

әуе ~-бы / *воздушная* ~ air (-pressure) line

бөліп тұратын ~ *распределительная* ~ distributing manifold. distributing main (line)

бу беретін ~ *паровая* ~ steam main

бұйрық беру ~-бы / *командная* ~ instruction [command] line

газ өткізетін ~ *газопроводная* ~ gas main(s), gas trunk

дабыл беретін ~ *сигнальная* ~ signal line

жарық беретін ~ *осветительная* ~ lighting trunk

жіберу (кіргізу) ~-бы / *впускная* ~ induction manifold

кабель ~-бы / ~ *кабельная* ~ cable trunk

қозғалыс ~-бы / ~ *движения* main traffic artery

қуат беретін ~ *питающая* ~ supply main (line)

қуат беретін ~ *силовая* ~ power trunk

майлау ~-бы / *смазочная* ~ lubrication manifold

майлы ~ *масляная* ~ oil line

отын ~-бы / *топливная* ~ fuel main (line)

өрт ~-бы / *пожарная* ~ fire main

сақина ~-бы / *кольцевая* ~ ring main

су жүргізетін ~ *водопроводная* ~ water main

сығылған ауа ~-бы / ~ *сжатого воздуха* pressed-air system

сығып толтыратын ~ *нагнетающая* ~ feed [pressure] line

тежеуіш ~-бы / *тормозная* ~ brake line

төгетін ~ *сливная* ~ drain pipe, drain line

ТОРА/П II (АУ, ЖҮЙЕ, ТАРМАҚ) сеть:

бөліп тұратын ~ *распределительная* ~ distribution network

газбен жабдықтау ~-бы / ~ *газоснабжения* gas supply system
газды бөліп тұратын ~ *газораспределительная* ~ gas distribution network
газды жинайтын ~ *газосборная* ~ gas-collecting [gas-gathering] system
кеуектік ~ *поровая* ~ porous network
қуат беретін ~ *силовая* ~ power line, power mains
қуат беретін кәсіпшілік ~-бы / *силовая промысловая* ~ oil-field power network, oil-field distribution system
құбыр желілерінің ~-бы / ~ *трубопроводов* network of pipelines
құбырлы біріктірулердің ~-бы / ~ *трубных соединений* pipe manifold
мұнайды жинайтын ~ *нефтеcборная* ~ oil-collecting [oil-gathering] system
сызаттар ~-бы / ~ *трещин* Assuring [fracturing] pattern
электр желілері немесе сымдардың ~-бы / ~ *электрических линий или проводов* network, electric mains

ТОРА/П III (ТҮЙШН) уз/ел 1. assembly, block, component, unit 2. (теңіз – морской) knot

айқасқан ағынның ~-бы / ~ *перекрестного потока* cross-over assembly, cross-over shoe
аспалы бүркеншіктің бір рейсті ~-бы / ~ *однорейсовый* ~ *подвесной головки* single-trip hanger assembly
байланыс ~-бы / ~ *связи* communication(s) center
басқару ~-бы / ~ *управления* control assembly, control unit
бекітпе ~-бы / *замковый* ~ locking unit
берілісі автоматты бақылау ~-бы / ~ *автоматического контроля подачи* automatic feed-off control unit
бұрғылау қондырғысының ~-бы / ~ *буровой установки* drilling rig part
бұрғылау сорғысы штогының ~-бы / ~ *штока бурового насоса* mud pump rod assembly
бұрғылау сорғысының ~-бы / ~ *бурового насоса* mud pump unit
бұрғылауды автоматты бақылау ~-бы / ~ *автоматического контроля бурения* automatic drilling control unit
бұрып алып кету құрылғысының қосу ~-бы / ~ *вставки отводного устройства* diverter insert assembly
кен жынысы үлгісі снарядының сорғыту қақпақшасының ~-бы / ~ *дренажного клапана кернового снаряда* vent valve assembly of core barrel
коммутациялық ~ *коммутационный* ~ switching center, switching point
қақпақшалы ~ *клапанный* ~ valve unit
қосу ~-бы / ~ *вставки* insert assembly
пышақтарды беріп тұру (ішкі құбыр кескіші) ~-бы / ~ *подачи ножей (внутренней трубрезки)* knife block
сағалық бүркеншіктің ~-бы / ~ *устьеовой головки* wellhead housing assembly
соратын қақпақшаның ~-бы / ~ *всасывающего клапана* suction-valve assembly, suction-valve unit
су асты сағасында ұңғыманы ұстап тұру бағанасы салпыншағының тығыздағыш ~-бы / *уплотнительный* ~ *подвески обсадной колонны на подво-*

дном устье wellhead casing hanger packing unit
 су бөлетін бағана секциясының бекітпе ~-бы / замковый ~ секция водоот-
 дяющей колонны riser pipe locking assembly
 су бөлетін бағананың түйістірмелі ~-бы / ~ стыковочный ~ водоотделяю-
 щей колонны (marine) riser stab assembly
 сығып толтыру қақпақшасының ~-бы / ~ нагнетательного клапана
 discharge valve assembly
 теміржол ~-бы / железнодорожный ~ railway junction
 теңіздің су бөлетін бағанасының төменгі ~-бы / нижний ~ морской водоот-
 дяющей колонны lower marine riser package
 топсалы ~ шарнирный ~ flexible [hinged] joint
 тығыздағыш ~ уплотнительный ~ packing unit
 тығынды ~ пробковый ~ plug assembly
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасы салпыншағының тығыздағыш ~-бы /
 уплотнительный ~ подвески обсадной колонны casing hanger packing unit
 ұңғыманы ұстап тұру бағанасының аспалы бүркеншігінің ~-бы / ~ подвес-
 ной головки обсадной колонны casing-hanger system
 шар тәрізді топсалы ~ шаровой шарнирный ~ universal ball joint
 жүйенің ірі ~-бы / крупный ~ системы subsystem
ТОРПЕДА торпеда (string) shot, torpedo
 асбоцементті сырт қабы бар ~ / ~ с асбоцементным корпусом asbestos-ce-
 ment case shot
 бауы бар ~ шнурковая ~ backoff shot
 кумулятивтік ~ кумулятивная ~ shaped charge shot, jet cutter, jet torpedo
 ұңғыманы тереңдеп атуға арналған ~ / ~ для прострела скважины shell
 фугастық ~ фугасная ~ demolition torpedo
ТОРПЕДАЛАУ торпедирование blasting, shot-firing operations, shooting
 кенді (ұңғыманы ұстап тұру бағанасымен бекітілмеген) ұңғыманы ~ / ~ за-
 боя скважины (не закрепленной обсадными трубами) open hole shooting
 құбырларды ~ / ~ труб bump-shooting of pipes
 мұнай ұңғымаларын ~ / ~ нефтяных скважин shooting of oil wells
 ұңғымаларды ~ / ~ скважины (well) blasting, shooting
 ұңғымаларды кумулятивті зарядпен ~ / ~ скважины кумулятивным заря-
 дом shaped-charge shooting
ТОСҚАУЫЛ (БӨГЕТ) преграда:
 табиғи ~ естественная ~ natural barrier
ТОТТАЛУ ржавчин/a rust
 ~-ды кетіру / снимать ~у derust, clean from rust, rub off the rust
ТОТТАНУ ржаветь corrode
ТОТЫ/Қ І (ОКСИД) оксид oxide
 алюминийдің ~-ғы / ~ алюминия alumina, aluminum oxide
 бір жарымдық ~ полоторный ~ sesquioxide
 калийдің ~-ғы / ~ калия potassium oxide
 кальцийдің ~-ғы / ~ кальция calcium oxide, quicklime

көміртегінің ~-ғы / ~ *углерода* carbon monoxide, carbonic oxide

кремнийдің ~-ғы / ~ *кремния* silicon oxide

қышқылды ~ *кислотный* ~ acid oxide

магнийдің ~-ғы / ~ *магния* magnesium oxide

натрийдің ~-ғы / ~ *натрия* sodium oxide

негізгі ~ *основный* ~ basic anhydride

сусыз ~ *водный* ~ hydroxide, hydrate

темірдің ~-ғы / ~ *железа* iron [ferric] oxide

темірдің күкіртті қышқыл ~-ғы / *сернокислый* ~ *железа* ferric sulphate

темірдің сусыз ~-ғы / *безводный* ~ *железа* anhydrous oxide of iron, red hematite

хромның ~-ғы / ~ *хрома* chromium oxide

цинктің ~-ғы / ~ *цинка* zink oxide, zink bloom

ТОТЫ/Қ II перекись peroxide

сутегінің ~-ғы / ~ *водорода* hydrogen peroxide

ТОТЫҒУ окисление oxidation

баяу ~ *медленное* ~ quiescent oxidation

бейтарап ортада ~ / ~ *в нейтральной среде* neutral oxidation

жылдам ~ *быстрое* ~ rapid oxidation

көмірсутектерінің ~-ы / ~ *углеводородов* oxidation of hydrocarbons

мұнайдың анаэробты ~-ы / *анаэробное* ~ *нефти* anaerobic oil oxidation

мұнайдың аэробты ~-ы / *аэробное* ~ *нефти* aerobic oil oxidation

тікелей ~ *непосредственное* ~ direct oxidation

фракциялы ~ *фракционное* ~ selective oxidation

электролитті ~ *электролитическое* ~ electrolytic oxidation

электрохимиялық ~ *электрохимическое* ~ electrochemical oxidation

ТОТЫҚТАНУШЫЛЫҚ окисляемость oxid(iz)ability

ТОТЫҚТЫ окисдный oxidic

ТОТЫҚТЫРҒЫШ окислитель oxidant, oxidizer

ТОТЫҚТЫРУ окислять acidize, oxidate

ТОТЫҚТАНДЫРУ окисляться oxidate

ТӨБЕСІ крыша roof

қыртыстың тұрақты ~ *устойчивая* ~ *пласта* firm formation top, hard [solid] formation roof

сыйымдылық ыдысының ~ / ~ *резервуара* tank deck, tank roof

сыйымдылық ыдысының дем алатын ~ / *дышащая* ~ *резервуара* breather tank roof

сыйымдылық ыдысының қалқымалы ~ / ~ *плавающая* ~ *резервуара* floating tank roof

ТӨГУ отсыпь:

тасты ~ *каменная* ~ enrockment

**ТӨГЛГЕН МҰНАЙДЫ ЖИНАЙТЫН КЕМЕ судно-сборщик проли-
той нефти** skimmer

құбыр төсейтін кеме ~ *судно-трубоукладчик* pipe lay ship

ТӨГІШ ТАСТАУ опорожнять discharge, empty

сыйымдылық ыдысын ~ / ~ *резервуар* bleed

ТӨГІШ ТҮРУ *заливать*:

отынмен ~ / ~ *топливом* fuel up

ТӨЗІМДІ І *восприимчивый* sensitive

бұрғылау ерітіндісіне ~ / ~ к *буровому раствору* drilling mud sensitive

ТӨЗІМДІ ІІ (БЕРІК, КҮШТІ, МЫЗҒЫМАС) *стойкий*:

мүжілушілікке ~ / ~ к *коррозии* corrosion-resistant

сілкінулерге ~ / ~ к *толчкам* shake-proof

ТӨЗІМДІ ІІІ (ТҰРАҚТЫ) *устойчивый*:

қышқылдануға қарсы ~ / ~ *против окисления* oxidation-resistant

мүжілуге қарсы ~ / ~ *против коррозии* corrosion-resistant

мүжілуге қарсы ~ / ~ *против эрозии* erosion-resistant

соққылар немесе дүмпулерге қарсы ~ / ~ *против ударов или толчков* shock-proof

ТӨЗІМДІЛІК І *восприимчивость* susceptibility

бұрғылау ерітіндісіне ~ / ~ к *буровому раствору* drilling mud susceptibility

кері ~ *братная* ~ inverse susceptibility

көлемді ~ *объемная* ~ volume susceptibility

қайтымды ~ *обратимая* ~ reversible susceptibility

магниттік ~ / *магнитная* ~ magnetic susceptibility

ТӨЗІМДІЛІК ІІ *выносливость* endurance, durability

акустикаға ~ *акустическая* ~ acoustic [sonic] endurance

соққыға ~ *ударная* ~ impact endurance

теңселіске ~ *вибрационная* ~ vibration endurance, vibration strength

тозуға ~ *усталостная* ~ fatigue strength

ТӨЛЕМ *плата*:

жүкті алып өткені үшін ~ / ~ *за провоз груза* freight

жүкті тиеу-түсіру үшін ~ / ~ *за погрузку-разгрузку* handling charges

ТӨЛЕУ *оплата* payment

бұрғылау жұмыстарын фут бойынша ~ *пофутовая* ~ *буровых работ* footage rate

күнбе-күн ~ *поденная* ~ daily wage

сағаттық ~ *почасовая* ~ hourly wage

ТӨЛКЕ *штулка* 1. bush(ing), collar, sleeve 2. (сорғыш-*насосо*) liner, barrel,

sub

бұрғы ұстағыштың ~-і / ~ *буродержателя* chuck bush(ing)

дөңгелектің ~-і / ~ *колеса* boss

жылтыратылған штоқтың ~-і / ~ *полированного штока* polished rod liner

крейцкопф сұққысының ~-і / ~ *пальца крейцкопфа* crosshead pin bushing

құрылғылық барабанның аяқ жағындағы тиектің ~-і / ~ *концевого шипа инструментального барабана* bull wheel box

муфтаның ~-і / ~ *муфты* coupling box

плунжердің ~-і / ~ *плунжера* plunger bushing

сорғыштық-компрессорлық бағананың аспалы бүркеншігін бағыттауға

арналған ~ / ~ для ориентации подвесной головки насосно-компрессорной колонны tubing hanger orienting bushing

сорғыштың ~-і / ~ насоса liner, barrel

сырғанау мойынтірегінің ~-і / ~ подшипника скольжения friction bearing bush

тереңнен сорғыштың ~-і / ~ глубинного насоса barrel of oil well pump

төменгі тіреуіштің (турбо бұрғы) ~-і / ~ нижней опоры (турбобура) lower bearing bush(ing)

ТӨЛҚҰЖАТ паспорт:

бұрғылау жарылыс жұмыстарының ~-ы / ~ на буровзрывные работы blasting chart

зауыттық ~ заводской ~ factory [manufacturer's] certificate

өндіріме ~-ы / ~ выработки chart of working

патентті ~ патентный ~ patent form

техникалық ~ технический ~ technical passport

ТӨМЕНДЕТКІШ понизитель:

бұрғылау ерітіндісін сүзгішті ~ / ~ фильтрации бурового раствора drilling mud filtration additive

кен жынысының қаттылығын ~ / ~ твердости горных пород rock hardness reducer

қаттылықты ~ / ~ жесткости softener

мұнайдың кату температурасын ~ / ~ температуры застывания нефти oil congealation temperature depressant

су берілісін ~ / ~ водоотдачи fluid loss reducer

тұқырлықты ~ / ~ вязкости viscosity reducing agent, viscosity reducer, thinner

тығыздықты (цементтің) ~ / ~ плотности (цемента) light weight additive

үйкелісті ~ / ~ трения friction reducer

ТӨМЕНДЕТУ I снижение descent, fall, drop

бір сәтте ~ резкое ~ fall-off

қашауға жүктеме түсуге байланысты ұңғу жылдамдығын ~ / ~ скорости проходки из-за перегрузки долота bit floundering

қисықтықты ~ / ~ кривизны decrease of inclination

құбырдан тыс кеңістікте қысымды ~ / ~ давления в затрубном пространстве annular pressure drop

қыртыстағы қысымды ~ / ~ давления в пласте reservoir pressure decrease

қысымды ~ / ~ давления decompression

өндіруді ~ / ~ добычи decline of production

сорғының пайдалы әсер коэффициентін ~ / ~ коэффициента полезного действия насоса loss of pump efficiency

ұңғыманың дебитін ~ / ~ дебита скважины well production rate decrease

цементтің беріктігін ~ / ~ прочности цемента cement strength retrogression

іріктеу екпінін ~ / ~ темпа отбора production drawdown

ТӨМЕНДЕТУ II (НАШАРЛАТУ) ухудшение:

қыртыстың коллекторлық құрамын ~ / ~ *коллекторских свойств пласта*
formation damage

пайдаланушылық көрсеткіштерін ~ / ~ *эксплуатационных показателей*
degradation of [loss in] performance

ТӨМЕНДЕУ (ТҮСУ) понижение decline, decrease, drop, fall

бұрғылау жылдамдығының ~-і / ~ *скорости бурения* decrease [reduction] of
drilling speed

жер асты су деңгейінің ~-і / ~ *уровня грунтовых вод* water table depression

қыртыстағы қысымның ~-і / ~ *давления в пласте* pressure drop in-situ

қысымның ~-і / ~ *давления* pressure decline [drop]

ұңғымадағы деңгейдің ~-і / ~ *уровня в скважине* drawdown of a well

ТӨМЕН ТҮСЕТІН нисходящий descending, downward

ТӨМЕН ТҮСІРУ I опускать:

құбырды қысым күшімен ұңғымаға ~ / ~ *трубы в скважину под давлением* snub

құбырды ұңғымаға ~ / ~ *трубы в скважину* run pipes into a well

құралды кенді ұңғымаға ~ / ~ *инструмент на забой* run tools to bottom

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадную колонну* run casing string in

ТӨМЕН ТҮСІРУ II снижать:

қысымды жылдам ~ *быстро* ~ *давление* flash down

ТӨМЕН ТҮСІРУ III (ТҮСІРУ) спускать:

өздігінен ағатын етіп ~ / ~ *самотеком* chute

суды ~ / ~ *воду* bleed

ұңғымаға (құралды) ~ / ~ *в скважину (инструмент)* run in hole, RИH

ТӨҢКЕРУ опрокидывать dump, overturn

ТӨҢІРЕК местность terrain; ground; country

жері жазық ~ *равнинная* ~ flat ground

көлбеулігі бар ~ / ~ *с уклоном* sloping site

көлденең ~ *горизонтальная* ~ level ground

ойлы-қырлы ~ *пересеченная* ~ rugged terrain

орманды ~ *лесистая* ~ woodland

төмпешікті ~ *холмистая* ~ rolling country

ТӨРТ БҰРЫШТЫ (диаграммада) **четырёхугольник** quadrangle, tetragon;
(на диаграмме) box

ТӨРТ ЖҮРІСТІ четырёхходовой four-way

ТӨРТКІЛДЕШ (тісті) **рейка** strip, stick; (*зубчатая*) rack

доғасы бойынша майысқан тісті ~ *зубчатая* ~, *изогнутая по дуге* rack circle

қиық тісті ~ *косозубая* ~ helical rack

нысаналы ~ *визирная* ~ sighting batten

өлшейтін ~ *замерная* ~ gage rod, gage stick

су өлшейтін ~ *водомерная* ~ depth gage

тіке тісті ~ *прямозубая* ~ spur rack

тісті ~ *зубчатая* ~ gear [toothed] rack, rack (bar)

тісті доңғалақ айналып тұратын тісті ~ *зубчатая* ~, *по которой вращается*
зубчатое колесо rack rail

шылаушын тәрізді (ирек) ~ червячная ~ wonn rack

ТӨРТ ҚАЛАҚТЫ *четырёхлопастный* four-bladed

ТӨСЕМ I (ТӨСЕНІШ) *настил* floor(ing), deck(ing); (тактайдан – из досок) boarding; (тас тактадан – из плит) plating

ТӨСЕМ II *подкладка:*

мінбе тіреуішінің ~і / ~ ног *вышки* footer plate

ағаш ~ *деревянный* ~ timber boarding

палубалық (теңіздік негіз) ~ *палубный* ~ (морского основания) decking

тақтай ~ *дощатый* ~ board flooring

тас ~ *брусчатый* ~ planking

торланған ~ *решетчатый* ~ grating, grill(e) flooring

ТӨСЕМ III (АРАЛЫҚ ҚАБАТ) *прокладк/а:*

ернемектер арасындағы ~ / ~ *между фланцами* joint liner, joint packing

кабелдің ~і / ~ *кабеля* cable laying

құбыр желісінің ~і / ~ *трубопровода* laying of pipe

өзен немесе басқа кедергі арқылы құбыр желісінің ~і / ~ *трубопроводов* *через реку или другое препятствие* crossing

трасса (құбыр желісінің) ~і / ~ *трассы (трубопроводов)* laying out

тығыздама ~і / ~ *сальника* gland

ТӨСЕМЕ *трап* 1. (сепаратор – *сепаратор*) separator, trap 2. (саты – *лестница*) gangway, ladder

газды ~ *газовый* ~ gas trap

сынамаларды іріктеуге арналған ~ / ~ *для отбора проб* sample trap

ТӨСЕУ (ҚАЛАУ, САЛУ) *укладка:*

бетонды ~ / ~ *бетона* placing [casting] of concrete, concrete placement

кабелді ~ / ~ *кабеля* cable laying

қат-қабат ~ / ~ *в штабель* piling

құбырларды (құбыр желісін салу кезінде) ~ / ~ *труб (при строительстве трубопровода)* stringing

құбырларды жерге ~ / ~ *труб на землю* pipe laying

құбырларды көпіршелерге ~ / ~ *труб на мостки* racking of pipes

құбырларды қат-қабаттап ~ / ~ *труб в штабеля* stacking of pipes

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларды көпіршелерге ~ / ~ *насосно-компрессорных труб на мостки* racking of tubings

трассада құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода на трассе* pipeline construction

түйірлерді (жыныстарды) ~ / ~ *зерен (породы)* grain packing

ТӨСЕУШІ (САЛУШЫ) *укладчик* (асфальтты – *асфальта*) spreader; (бетонды – *бетона*) placer; (жүктерді түшқоймаға – *грузов на поддон*) palletizer

құбыр желісінің трассасы бойында құбырды ~ / ~ *труб вдоль трассы трубопровода* stringer

ТРАВЕРС *траверса* yoke, cross-member, cross-piece

бағыттаушы (вентилдер немесе ысырмалар) ~ *направляющая* ~ (вентиль или *движки*) yoke

жоғарғы ~ *верхняя* ~ upper yoke assembly

станок-тербеткіш ~і / ~ *станка-качалки* equalizer beam
төменгі ~ *нижняя* ~ lower yoke assembly
ысырманьң ~і / ~ *задвижки* gate-valve yoke
ТРАЕКТОРИЯ *траектория* trajectory, path, track
алмас қозғалыстарының (қашаудағы) ~сы / ~ *движения алмазов (на до-*
лоте) diamond path
бөлшектердің ~сы / ~ *частицы* particle path
еңкіш ~ *наклонная* ~ inclined trajectory
қозғалыс ~сы / ~ *движения* mechanical trajectory
тік сызықты ~ *прямолинейная* ~ straight path
ұңғыманың ~сы / ~ *скважины* well [hole] path
ТРАКТОР *трактор* tractor
батпақта жүре алатын ~ *болотоходный* ~ swamp tractor
оқпаны бар ~ / ~ *со стрелой* boom-cat
шыңжыр табанды ~ *гусеничный* ~ caterpillar
ТРАКТОР-АМФИБИЯ *трактор-амфибия* buffalo
ТРАНСМИССИЯ *трансмиссия* transmission
басты (бұрғылау жүкшығыры) ~ *главная* ~ (*буровой лебедки*) main transmis-
sion
бұрғылау жүкшығырының ~сы / ~ *буровой лебедки* drawworks compound
transmission
гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic transmission
күш беретін ~ *силовая* ~ power transmission
фрикциялық ~ *фрикционная* ~ friction transmission, friction drive
ТРАНСФОРМАТОР *трансформатор* transformer
вольт қосып отыратын ~ *вольтодобавочный* ~ booster
күш беретін ~ *силовой* ~ power transformer
кіру ~ы / *входной* ~ input transformer
шығу ~ы / *выходной* ~ output transformer
ТРИНИТРОТОЛУОЛ *тринитротолуол* trinitrotoluene
ТРИПЛЕКС-СОРҒЫ *триплекс-насос* triplex pump
ТРИПОЛИФОСФАТ *триполифосфат* tripolyphosphate
натрий ~ы / ~ *натрия* sodium tripolyphosphate
ТРИЭТАНОЛАМИН *триэтаноламин* triethanolamine
ТРИЭТИЛЕНГЛИКОЛЬ *триэтиленгликоль* triethylene glycol
ТРЮМ *трюм* hold
мұнай ~і / *нефтяной* ~ oil hold
ТУМБЛЕР *тумблер* toggle switch
ТУРАЛАУ (КӨЗДЕУ) *наводка:*
кожды ~ / ~ *шлака* slag formation
ТУРБИНА *турбина* turbine
арыны жоғары ~ *высоконапорная* ~ high-pressure turbine
арыны төмен ~ *низконапорная* ~ low-pressure turbine
белсенді ~ *активная* ~ impulse turbine

белсенді-реактивті ~ *активно-реактивная* ~ impulse-reaction turbine

біліктік ~ *осевая* ~ axial-flow turbine

бір сатылы ~ *одноступенчатая* ~ single-stage turbine

газды ~ *газовая* ~ gas turbine

жоғары айналымды ~ *высокооборотная* ~ high-speed turbine

жоғары сәтті ~ *высокомоментная* ~ high-torque turbine

көп сатылы ~ *многоступенчатая* ~ multistage turbine

көп сырт қапты ~ *многокорпусная* ~ multicylinder [multicas-ing] turbine

реактивті ~ *реактивная* ~ reaction turbine

ТУРБО АУА СЫҒЫМДАҒЫШ *турбокомпрессор* centrifugal [non-positive, radial flow, turbine] compressor, turbocompressor

ТУРБО БҰРҒЫ *турбобур* hydraulic turbine [hydroturbine] downhole motor, turbodrill

ТУРБО БҰРҒЫЛАУ *турбобурение* turbodrilling

ТУРБО ГЕНЕРАТОР *турбогенератор* turbogenerator

ТУРБО СОРҒЫ (ТУРБОСОРАП) *турбонасос* turbopump

ТУРБО ТАХОМЕТР *турботахометр* turbine shaft rpm meter

ТУРБО ТРАНСФОРМАТОР *турботрансформатор* hydraulic torque converter

ТУРБУЛЕНТТІ *турбулентный* turbulent

ТУРБУЛЕНТТІЛІК *турбулентность* eddying, turbulence

ТУРБУЛИЗАТОР (ұңғыманы ұстап тұру бағанасында) *турбулизатор* turbulizer, turbulator; (на обсадной колонне) cementer

бағана сыртындағы ~ *заколонный* ~ open-hole turbulizer

ТУРБУЛИЗАЦИЯ *турбулизация* turbulization

ТУФ *туф* sinter, tuf(a)

ТУЫНДЫ *дериват*:

мұнайлы ~ *нефтяной* ~ petroleum derived

ТҰҒЫР *помост* access board, gallery

жоғарыда жұмыс істейтін жұмысшыға арналған ~ / ~ для верхового рабочего stabbing board

ТҰЗ *соль* salt

ТҰЗАҚ (ІЛМЕК) *петля* loop; hinge

бекітулі ~ *замкнутая* ~ closed loop

гистерезистің ~-ғы / ~ *гистерезиса* hysteresis loop

жүк көтеретін ~ *грузоподъемная* ~ sling

теңгермелік (орнын толтырушылық) ~ *уравнительная (компенсационная)* ~ loop expansion pipe

ТҰЗДАН АРЫЛТУ *обессоливание* desalting

мұнайды ~ / ~ *нефти* desalting of oil, oil demineralization

мұнайды термохимиялық ~ / *термохимическое* ~ *нефти* thermochemical desalting of oil

өнеркәсіптік жиіліктің электр өрісін пайдалану арқылы мұнайды ~ / ~ *нефти с использованием электрического поля промышленной частоты* electric

desalting of oil

электр статикалық өрісті пайдалану арқылы мұнайды ~ / ~ *нефти с использованием электростатического поля electrostatic desalting of oil*

ТҮЗДАУ *солить* salt

ТҮЗДЫ *соленый* saline, salty

ТҮЗДЫҚ *рассол* brine, salt water

қаныққан ~ *насыщенный* ~ saturated brine

ұңғымадан шығатын ~ / ~ *выходящий из скважины* return brine

ТҮЗДЫЛЫ/Қ *соленость* salinity

алғашқы ~ *первичная* ~ primary salinity

екінші ~ *вторичная* ~ secondary salinity

су фазасының ~-ғы / ~ *водной фазы* water-phase salinity

ТҮЗДЫҢ АСТЫНДАҒЫ *подсолевой* subsalt

ТҮЗЫ БАР *соленосный* saliferous, salt-bearing

ТҮЗФЛЮКАЦИЯ *солифлюкция* solifluction

ТҮМАН (БҮЛДЫР) *туман* mist, fog

ТҮНБА I *муть* sludge

ТҮНБА II *осад/ок* deposit, sediment; *pi (метеo)* precipitation

абиссалды ~-лар / *абиссальные* ~ки abyssal deposits

алевритті ~-лар / *алевритовые* ~ки aleurite sediments

аналық ~-лар / *материнские* ~ки source sediments

атмосфералық ~-лар / *атмосферные* ~ки atmospheric precipitation

ашық теңіздің ~-сы / ~ *открытого моря* offshore sediments

әктасты ~ *известковый* ~ calcareous sediment, lime deposit

бассейндік ~-лар / *бассейновые* ~ки basin sediments

биогенді ~ *биогенный* ~ biogenic [biogenous] sediment

бұрғыланған сұйықты сүзгенде қалатын қалдық ~-сы / ~ *бурового шлама* sludge settling

доломитті ~-лар / *доломитовые* ~ки dolomitic sediments

жас ~-лар / *молодые* ~ки recent sediments

жұмсақ ~ *пушистый* ~ fluffy precipitation

жылдық ~-лар / *годовые* ~ки annual precipitation

карбонатты ~-лар / *карбонатные* ~ки carbonaceous sediments

кластикалық ~-лар / *кластические* ~ки clastic [denial] sediments

конвекциялы ~-лар / *конвекционные* ~ки convective precipitation

кіріп кетпейтін ~-лар / *непроницаемые* ~ки impervious sediments

қабатты ~ *слоистый* ~ bedded [stratified] sediment

қатты көмірсутектерінің ~-сы / ~ *твердых углеводородов* solid hydrocarbon scale

қопсыған ~ *рыхлый* ~ loose precipitation

қышқыл майдан шыққан ~ / ~ *из кислого масла* coke

мақта түріндегі ~ *хлопьевидный* ~ flocculated sediment

механикалық ~-лар / *механические* ~ки mechanical sediments

мұнай майшытынан тұратын сыйымдылық ыдысының түбіндегі ~ / ~ *на дне резервуара, состоящий из эмульсии нефти* basic sediment

өзендегі ~-лар / *речные* ~ки fluvial, fluvial deposits
пегнитогенді ~-лар / *пегнитогенные* ~ки pegnitogene sediments
пелагиялық ~-лар / *пелагические* ~ки pelagic sediments
пелитті ~-лар / *пелитовые* ~ки pelitic sediments
рифтік ~-лар / *рифтовые* ~ки reef deposits
сазды ~ *глинистый* ~ argillaceous sediment
су түбіндегі ~-лар / *донные* ~ки bottom settings, bottom sediments
сумен алып жүруге болатын ~-лар / *переносимые водой* ~ки water-born sedi-
ments
сүзгіленген ~ *отфильтрованный* ~ strained sediment
сүзгіште сығылған ~ *отжатый* ~ на *фильтре* cake
сыйымдылық ыдысының түбіндегі ~ *донный* ~ в *резервуаре* bottom sludge,
bottoms
таяз судағы ~-лар / *мелководные* ~ки shallow-water sediments
теңіздегі ~-лар / *морские* ~ки marine sediments
терең судағы ~-лар / *глубоководные* ~ки deep-sea sediments
терригенді ~-лар / *терригенные* ~ки terrigene sediments
түйіртпекті ~-лар / *комковатые* ~ки lumpy .sediments
тығыздалған ~ *уплотненный* ~ compacted [consolidated] sediment
флокулирленген ~ *флокулированный* ~ flocks
хемогенді ~ *хемогенный* ~ chemical sediment
шоғырланған ~-лар / *консолидированные* ~ки consolidated [compactd]
sediments
шомбал ~-лар / *массивные* ~ки massive sediments
ТҮНБА Ш (ТОРТА) отстой sediment, sludge, bottom(s), residue
ТҮНДЫРҒЫШ I осадитель precipitant
ТҮНДЫРҒЫШ II отстойник:
бастапқы ~ *первичный* ~ primary settler
дірілдеуік елеу алдындағы ~ / ~ *перед выбросом* possum belly
құмға арналған ~ / ~ *для песка* sand collector
сұйықты сүзгенде қалатын қалдықты ~ *шламовый* ~ slurry [sludge] tank
ТҮНДЫРМА (ШӨГІНДІ) осадочный sedimentary
ТҮНДЫРМАЛАУ осаждаваться settle, deposit, precipitate
қыртыстың үстіңгі бетінде ~ / ~ *на поверхности пласта* bridge across the
face of the formation
мақта түрінде ~ / ~ *хлопьями* flocculate
ТҮНДЫРУ осаждение settling, precipitation, deposition
адсорбциялы ~ *адсорбционное* ~ adsorptive precipitation
баяулап ~ *замедленное* ~ hindered settling
бөлшектеп ~ *дробное* ~ fractional precipitation
бір дерлікте ~ *одновременное* ~ coprecipitation
екінші рет ~ *вторичное* ~ reprecipitation
еркін ~ *свободное* ~ gravity sedimentation
қаспақты ~ / ~ *накати* scaling

қойып қою арқылы ~ / ~ *отстаиванием* sedimentation, settling
 қыртыста қатты фазаны химиялық ~ *химическое* ~ *твердой фазы в пласте*
 chemical deposition of solid in formation
 қысылысып ~ *стесненное* ~ crowded precipitation
 мақта түрінде ~ / ~ *хлопьями* flocculation
 парафинді ~ / ~ *парафина* wax [paraffin] precipitation
 үздіксіз ~ *непрерывное* ~ continuous sedimentation
 электростатикалық ~ *электростатическое* ~ electrostatic precipitation
ТҮНДЫРЫЛҒАН *осажденный* deposited, sedimented
ТҮНУ *отстаиваться* settle
ТҮНШЫҚТЫРУ *глушить* choke; kill; shut down; cut; muffle; silence
 ұңғыманы ~ / ~ *скважину* kill the well
ТҰРАҚСЫЗДЫҚ I *неустойчивость* instability
 ағыстың ~-ғы / ~ *потока* flow instability
 термиялық ~ *термическая* ~ thermal instability
 тік ~ *вертикальная* ~ vertical instability
 үйкеліс кезіндегі ~ / ~ *при трении* viscous instability
ТҰРАҚСЫЗДЫҚ II (ТҰРАҚТАМАУ) *текучесть* flow, fluidity, yield(ing)
ТҰРАҚСЫЗДЫҚ АЙЫБЫ *неустойка* эк. penalty
 шарттық ~ *договорная* ~ penalty under a contract
ТҰРАҚТАНДЫРҒЫШ *стабилизатор* stabilizer
 ағынның ~-ы / ~ *потока* flow stabilizer
 бұрғылау бағанасының ~-ы / ~ *бурильной колонны* column stabilizer, drill
 string guide
 ерітіндінің ~-ы / ~ *раствора* deflocculant
 УБТ-ға бекітілген ~ / ~, *укрепленный на УБТ* drill-collar stabilizer
ТҰРАҚТАНДЫРУ *стабилизация* stabilization
 бұрғылау бағанасын ~ / ~ *бурильной колонны* stabilization of drill string
 қысымды ~ / ~ *давления* pressure leveling-off, pressure stabilization
 сазды ~ / ~ *глин* clay control
ТҰРАҚТЫЛЫҚ I *постоянство*:
 қыртыстың ~-ғы / ~ *пласта* continuity
ТҰРАҚТЫЛЫҚ II (ОРНЫҚТЫЛЫҚ) *устойчивость* stability
 ағыстың ~-ғы / ~ *течения* flow stability
 бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ *бурового раствора* drilling mud stability
 бұрғылау ерітіндісінің термиялық ~-ғы / *термическая* ~ *бурового раствора*
 drilling mud thermal stability
 бұрғылау ерітіндісінің химиялық ~-ғы / *химическая* ~ *бурового раствора*
 drilling mud chemical stability, drilling mud chemical resistance
 гидродинамикалық ~ *гидродинамическая* ~ hydrodynamic stability
 діңгекті мінбенің ~-ғы / ~ *мачтовой вышки* mast stability
 жүктеме астындағы ~ / ~ *под нагрузкой* stability under load
 жүктеменің ~-ғы / ~ *нагрузки* load stability
 жүктемесіз ~ / ~ *без нагрузки* unloaded stability

жылулық қартаюға ~ / ~ к *тепловому старению* heat-aging resistance
 мұнарадағы мінбеңің ~-ғы / ~ *башенной вышки* derrick stability
 мүжілуге ~ / ~ к *коррозии* corrosion resistance
 платформаның жылжуға ~-ғы / ~ *платформы на сдвиг* platform shear stability
 статикалық ~ *статическая* ~ static stability
 төңкерілуге қарсы (теңіз негізі) ~ / ~ *против опрокидывания (морского основания)* tip stability
 ұзына бойына ~ *продольная* ~ longitudinal stability
ТҮРҒАН ЖЕРІ *местонахождение* occurrence, site, location
ТҮРҒАН ОРНЫ *местоположение* location, position, site
 географиялық ~ *географическое* ~ geographical position
 ұңғымадағы құбырдың ~ / ~ *трубы в колонне* pipe position in the string
 ұңғыманың ~ / ~ *скважины* well location
ТҮРҚЫ (СЫРТЫ) *корпус* body; case; frame; housing
 жыныс үлгісін жұлып алғыштың ~ / ~ *кернарвателя* core catcher adapter
 кемеңің ~ / ~ *судна* hull
 қашаудың ~ / ~ *долота* bit body, bit frame, bit [drill] shank
 қозғалтқыштың ~ / ~ *двигателя* engine body, motor frame
 өздігінен көтерілетін бұрғылау тұғырының ~ / ~ *самоподъемного бурового основания* jack-up [self-elevating] drilling unit hull
 сағалық құрал-жабдықтың ~ / ~ *устьевого оборудования* wellhead body, wellhead housing
 сыйымдылық ыдысының ~ / ~ *резервуара* shell of tank, tank bed
 танкердің ~ / ~ *танкера* tanker hull
 түрпітастың ~ / ~ *шарошки* cutter shell
ТҮТАНҒЫШТЫҚ I *возгораемость* combustibility, inflammability, ignitability
ТҮТАНҒЫШТЫҚ II *воспламеняемость* амер. flammability; англ. inflammability, ignitability, combustibility
ТҮТАНДЫРҒЫШ *воспламенитель* blasting cap, igniter
 детонатордың ~-ы / ~ *детонатора* fuse
ТҮТАНУ I *возгораться* ignite, catch fire, get inflamed
ТҮТАНУ II *воспламенение* combustion, ignition
ТҮТАНУШЫЛЫҚ *возгорание* inflammation, ignition, combustion
 газдың ~-ғы / ~ *газа* gas inflammation
ТҮТАНЫП ЖАТҚАН I *возгорающийся* inflammable, ignitable
ТҮТАНЫП ЖАТҚАН II *воспламеняющийся* ignitable, inflammable, combustible
ТҮТАНЫП КЕТЕТІН *воспламеняемый* combustible, амер. flammable; англ. inflammable
 жеңіл ~ *легко* ~ deflagrable
ТҮТАНЫП КЕТУ *воспламенять(ся)* ignite, fire, kindle, set on fire
ТҮТАСТЫРҒЫ *стяжка* rod, tie, brace

бұрамалы ~ *винтовая* ~ screw (coupling) box
ТҮТҚА (САП) ручка handle, knob, shaft
 басқару ~-сы / ~ *управления* control knob
 бұрамалы ~ *заводная* ~ crank
 тежеуіштің ~-сы / ~ *тормоза* brake crank
ТҮТҚЫР (қатты денелер туралы) *вязкий* ductile, viscous, stringy; (*о твердых телах*) tough
ТҮТҚЫР АҒАТЫН *вязкотекучий* viscous-flow, plastic
ТҮТҚЫРЛЫҒЫ АЗ *маловязкий* low-viscous, low-viscosity
ТҮТҚЫРЛЫҚ *вязкость* viscosity
 ақиқи ~ *истинная* ~ intrinsic [internal] viscosity
 аномалиялық ~ *аномальная* ~ anomalous viscosity
 ауыспалы кезеңдегі ~ *критическая* ~ ultimate viscosity
 бастапқы ~ *исходная* ~ initial viscosity
 бастауыш ~ *начальная* ~ initial viscosity
 бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ *бурового раствора* mud viscosity
 бұрғылау ерітіндісінің турбулентті ~-ғы / *турбулентная* ~ *бурового раствора* turbulent viscosity of drilling mud
 газдың ~-ғы / ~ *газа* gas viscosity
 даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute viscosity
 динамикалық ~ *динамическая* ~ dynamic viscosity
 ерітілген газ құрамы бар мұнайдың ~-ғы / ~ *нефти, содержащей растворенный газ* gas-oil fluid viscosity
 жалған ~ *кажущаяся* ~ apparent viscosity
 кинематикалық ~ *кинематическая* ~ kinematic viscosity
 көлемді ~ *объемная* ~ volume viscosity
 кіші ~ *малая* ~ low viscosity
 қалыпты ~ *нормальная* ~ Newtonian viscosity
 қашау саптамасындағы ~ / ~ *в насадке долота* bit viscosity
 құрылымдық ~ *структурная* ~ structural viscosity
 Марш бойынша ~ / ~ *по Маршу* funnel viscosity
 меншікті ~ *удельная* ~ specific viscosity
 мұнайдың ~-ғы / ~ *нефти* oil viscosity
 өрмелеуші ~ / ~ *ползучести* creep viscosity
 пластикалық ~ *пластическая* ~ plastic viscosity
 Редвуд бойынша ~ / ~ *по Редвуду* Redwood viscosity
 салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative viscosity
 Сейболт бойынша ~ / ~ *по Сейболту* Saybolt viscosity
 серпімді ~ *упругая* ~ elastic viscosity
 соққылы ~ *ударная* ~ impact elasticity
 Стормер бойынша ~ / ~ *по Стормеру* Stormer viscosity
 судың ~-ғы / ~ *воды* water viscosity
 табиғи ~ *естественная* ~ natural viscosity
 тиімді ~ *эффeктивная* ~ effective viscosity

турбулентті ~ турбулентная ~ eddy [turbulent] viscosity
 турбулентті ағыс кезіндегі ~ / ~ при турбулентном течении turbulent viscosity
 флюидтің ~-ғы / ~ флюида fluid viscosity
 шартты ~ условная ~ funnel viscosity
 шартты градустағы ~ / ~ в условных градусах Engler viscosity
 ығыспалы ~ сдвиговая ~ shear viscosity
 Энглер бойынша ~ / ~ по Энглеру Engler viscosity
ТҮТҚЫРЛАЙТЫН *вяжущий* binding, cementing, cementitious
ТҮТҚЫР СЕРПІМДІ *вязкоупругий* viscoelastic
ТҮТЫНУШЫ *потребитель* consumer
 энергияны ~ / ~ энергии power consumer
ТҮТЫНУШЫЛЫҚ *потребление* consumption, demand
 көрсетілген ~ номинальное ~ rated consumption
 оттегіні биохимиялық ~ биохимическое ~ кислорода biochemical oxygen demand
 энергияны ~ / ~ энергии power consumption
ТҮШЫ ЕТУШІ *опреснитель* desalter, desalting unit
ТҮШЫТУ *опреснение* desalting, desalinization
ТҮБЕГЕЙЛІ ӨЗГЕРІС (ҚАЙТА ЖАҢАРУ) *преобразование* conversion
 энергияның ~і / ~ энергии conversion of energy
ТҮ/БІ *дно* bottom, floor, bed
 баспалдақты ~п / ступенчатое ~ shelvy bottom
 қатты ~п / твердое ~ sub-bottom
 қопарылмаған ~п / невзорванное ~ шпура socket
 лайлы ~п / илистое ~ muddy [silty] bottom
 мұхиттың ~ / ~ океана ocean [deep-sea] bottom
 тастақты ~п / каменистое ~ rocky bottom
 теңіздің ~ / ~ моря sea floor, sea bottom
ТҮБІРТЕ/К *квитанция* receipt
 депозиттік ~ депозитная ~ deposit receipt
 жүк ~-гі / грузовая ~ goods receipt
 қойма ~-гі складская ~ warehouse receipt
 тауармен ілесе жүретін ~ товаросопроводительная ~ freight warrant
 теміржол ~-гі / железнодорожная ~ railway receipt
ТҮГЕНДЕУ (ТІЗІМГЕ АЛУ) *инвентаризация*:
 бұйымды ~ / ~ в натуре physical stock-taking
 қорларды ~ / ~ запасов stocks survey
ТҮЗЕТУ I *выпрямление* (оқпанды, құбырды – ствола, труб) straightening
 жыншылған құбырларды ~ / ~ смятых труб straightening of bended pipes
 майысқан оқпанды ~ / ~ искривленного ствола hole straightening
 ұңғыманың оқпанын ~ / ~ ствола скважины well straightening
ТҮЗЕТУ II (ӨЗГЕРТУ) *поправка* correction
 аз жылдамдықтар аймағына ~ / ~ на зону малых скоростей weathering correction

ауырлық күшіне ~ / ~ на силу тяжести gravity correction
биіктікке ~ / ~ на высоту elevation correction
жергілікті жер бедеріне ~ / ~ на рельеф местности terrain correction
стандартты ~ стандартная ~ normal correction
температураға ~ / ~ на температуру temperature correction
топографиялық ~ топографическая ~ topographic correction
ұңғымаға ықпал етуді ~ / ~ на влияние скважины correction for borehole effect

ТҮЗЕТУ III (ТҮЗУЛЕУ) правка:

құбырды ~ / ~ трубу pipe [tube] straightening

ТҮЗЕТУ IV (ЖӨНДЕУ) (күрделі түрде) ремонтировать repair; (капитально) overhaul

ТҮЗЕТУ V (ТЕГІСТЕУ) рихтовать unbend, straighten, align

бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ бурового раствора fluidity of drilling mud

ТҮЗУЛЕУ выправлять 1. (майыстыру – разгибать) unbend 2. (түзету – исправлять) correct, set right 3. (қанатын жаю – расправлять) straighten, flatten, smoothen

ТҮЙІРШІК АРАЛЫҚ межзернистый intergranular

ТҮЙІСУ контакт contact

газ мұнайдың ~-і / ~ газонефтяной - gas-oil contact

газ судың ~-і / ~ газовой ~ gas-water contact

мұнай – кен жынысының ~-і / ~ нефть – порода oil-rock contact

салмағына ~ / ~ на массу frame connection

стратиграфиялық кешендер арасындағы ~ / ~ между стратиграфическими комплексами contact between stratigraphic series

су мұнайдың ~-і / ~ водонефтяной ~ water-oil contact

сұйықтардың ~-і / ~ жидкостей liquid-liquid contact

сұйықтың – газдың ~-і / ~ жидкость – газ liquid-gas [fluid-gas] contact

сұйықтың – қатты дененің ~-і / ~ жидкость – твердое тело liquid-solid contact

формациялардың ~-і / ~ формации formation contact

ТҮ/П днище bottom, end, head

бортталмаған ~ неотбортованное ~ unbeaded bottom

жалпақ ~ плоское ~ flat bottom

жартылай батырылған бұрғылау негізінің төменгі сырт қабының ~-бі / ~ нижнего корпуса полупогруженного бурового основания lower hull bottom

жүзетін ~ плавающее ~ floating bottom

коникалық ~ коническое ~ conical [taper] end

қайырмалы ~ откидное ~ flap [drop] bottom

қорапты ~ коробовое ~ torispherical head

шығыңқы ~ выпуклое ~ dished head, convex end

эллиптикалық ~ эллиптическое ~ ellipsoidal head

ТҮРПІТАС абразив abrasive

алюминий тотығының ~-ы глиноземный ~ aluminum oxide abrasive

кремнийдің көміртеппен қосылу ~-ы *карборундовый* ~ silicon carbide
[carborundum] abrasive

металлдан жасалған ~ *металлический* ~ metallic abrasive

синтетикадан жасалған ~ *синтетический* ~ synthetic abrasive

ТҮРШТАСТЫ *абразивный* abrasive, abradant

ТҮРШТАСТЫ ЕМЕС *неабразивный* nonabrasive

ТҮРШТАСТЫҚ *абразивность* abrasiveness, abrasivity, abrasive power

ТҮРТКІ (СОҚҚЫ) *толчок*:

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ fluid knock

кабелдің (токтың ағуынан) ~-сі / ~ *кабеля (от протекания тока)* kicks of cable

ТҮС (РЕҢ, ӨҢ, ТҮР) *цвет*:

шикі мұнайдың ~-і / ~ *сырой нефти* crude (oil) color

ТҮСУ I *осыпание* sloughing, heaving

ТҮСУ II (ТҮСІМ) *поступление*:

құмның қыртыстан ұңғымаға ~ / ~ *песка из пласта в скважину* formation entry

сұйықтың ұңғымаға ~-і / ~ *жидкости в скважину* inflow

ТҮСІП БІТУ *перепад* difference, differential, drop, gradient

бұрғылау қашауындағы қысымның ~-і / ~ *давления на буровом долоте* pressure drop across drilling bit

газ қысымның ~-і / ~ *давления газов* gas pressure loss

есептегіштегі қысымның ~-і / ~ *давления в счетчике* pressure drop in meter

жылудың ~-і / ~ *тепла* heat drop

қашау саптамасындағы қысымның ~-і / ~ *давления на насадках долота* bit nozzle pressure drop

құбырдағы қысымның ~-і / ~ *давления в трубе* pressure differential across tube ends

қысымның ~-і / ~ *давления* pressure difference, pressure differential, pressure drop

қысымның мәжбүрлі ~-і / *принудительный* ~ *давления* pressure drawdown

ламинациялық ағыс кезіндегі қысымның ~-і / ~ *давления при ламинарном течении* pressure drop in laminar flow

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-і / *гравитационный* ~ gravitational drop

температураның рұқсат етілген ~-і / *допустимый* ~ *температур* permissible temperature drop

турбинадағы қысымның ~-і / ~ *давления в турбине* pressure drop across turbine

турбинаның қалақты аппаратындағы қысымның ~-і / ~ *давления в лопа-точном аппарате турбины* pressure drop across turbine blades

турбулентті ағыс кезіндегі қысымның ~-і / ~ *давления при турбулентном течении* pressure drop in turbulent flow

ТҮСІНДІРМЕ (ЕСКЕРТУ) *оговорка* юр. clause

айналымы жоқ ~ *безоборотная* ~ «without recourse» clause

бағаның жоғарылағаны туралы ~ / ~ *о повышении цен* rise price clause
бағаның құлауы туралы ~ / ~ *о падении цен* fall price clause
барлық тәуекелдер туралы ~ / ~ *о всех рисках* all risks clause
валюталық ~ *валютная* ~ currency clause
ең үлкен жағымды жағдай туралы ~ / ~ *о наибольшем благоприятствовании* most favored nation clause
мөлтек валюталық ~ *мультивалютная* ~ multiple currency clause
төрелік соттағы ~ *арбитражная* ~ arbitration clause
форс-мажор туралы ~ / ~ *о форс-мажоре* force majeure clause
ТҮСІРМЕ сьемка survey(ing)
аэромагнитті ~ *аэромагнитная* ~ aerial magnetic survey
жергілікті жер биіктігінің ~-сі / ~ *высот местности* leveling
кабельді ~ *кабельная* ~ wireline well logging
құбыр желісін төсеу алдындағы ~ / ~ *перед прокладкой трубопровода*
pipeline survey
магнитті ~ *магнитная* ~ magnetic survey
пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-сі / *гравитационная* ~ gravity survey
теңіздегі ~ / ~ *на море* marine surveying
ТҮСІРУ I высадка:
бүркеншіктерді ~ / ~ *головок* heading
құбыр соңдарын ~ / ~ *концов труб* pipe end upset
құбыр соңдарының сыртқы ~-і / *наружная* ~ *концов труб* external pipe end
upset
құбыр соңдарының ыстық ~-і / *горячая* ~ *концов труб* hot pipe end upset
құбыр соңдарының ішкі ~-і / *внутренняя* ~ *концов труб* internal pipe end
upset
құбыр соңдарының ішкі-сыртқы ~-і / *внутренне-наружная* ~ *концов труб*
internal-external pipe end upset
тойтарма шеге бүркеншігін ~ / ~ *головки заклепки* rivet heading
ТҮСІРУ II высаживание jumping, upsetting
ТҮСІРУ III нанесение:
гальваникалық ~ *гальваническое* ~ electroplating
жамылғыны ~ / ~ *покрытия* (application of) coating
картаға ~ / ~ *на карту* charting
үстіңгі қабатты ~ ~ *покровного слоя* coating
шашырату арқылы жамылғыны ~ / ~ *покрытия разбрызгиванием* application
(of a coating) by spraying
ТҮСІРУ IV опускание:
изостатиялық ~ *изостатическое* ~ isostatic sinking
кесектеп ~ *глыбовое* ~ block faulting
құбыр желісін (траншеяға) ~ / ~ *трубопровода (в траншею)* lowering(-in)
the pipeline
өздігінен жүзеге асырылатын ~ *самопроизвольное* ~ spontaneous sinking
тектоникалық ~ *тектоническое* ~ tectonic subsidence

шекті ~ *предельное* ~ ultimate subsidence

ТҮСІРУ V (ЖҮКТЕН БОСАТУ) *разгрузка*:

балласты ~ / ~ *балласта* deballasting

қашауды ~ / ~ *долота* unloading of bit

қозғалтқышты ~ / ~ *двигателя* racing of engine

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* line discharge

құбырларды ~ / ~ *труб* unloading of pipes

машинаны ~ / ~ *машины* overspeeding of machine

танкерді ~ / ~ *танкера* tanker unloading

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* well relieving

ТҮСІРУ VI (ТҮСУ) *спуск*:

бағананы ~ / ~ *колонны* casing running(-in)

бұрғылау бағанасын ~ / ~ *бурильной колонны* drilling string running(-in)

бұрғылау құбырын ~ мен көтеру / ~ и *подъем бурильной трубы* handling the drill pipe

діңгекті мінбені ~ / ~ *мачтовой вышки* lowering of mast

кәсіпшілік суларды ~ / ~ *промысловых вод* disposal of brine

құбырларды параллельді түсіру ~ *параллельный* ~ *труб* concurrent run of pipes

қысымның күшімен ұңғымаға ~ / ~ в *скважину под давлением* snubbing

сорғы штангасын ~ / ~ *насосных штанг* sucker-rod string running(-in)

суға ~ / ~ на *воду* launching

сұйық ыдыстағы су мен ластықты ~ / ~ *воды и грязи из резервуара* tank bleeding

сұйықты ~ / ~ *жидкости* bleeding

ұңғымадағы құралды кезекпе-кезек ~ мен көтеру / *попеременный* ~ и *подъем инструмента в скважине* jostle

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ ~ *обсадной колонны* casing running(-in), lowering of casing string

ТҮСІРІЛГЕН *высаженный* (құбыр сондары туралы – о *концах труб*) upset

ТҮСІРІП ҚОЮ I *наносить*:

бөлінуді ~ / ~ *деления* divide

жамылғыны ~ / ~ *покрытие* coat

картаға ~ / ~ на *карту* chart

ТҮСІРІП ҚОЮ II *снос*:

шайкалу кезінде қапталға ~ *боковой* ~ при *качке* sway

шайкалу кезінде ұзына бойға ~ *продольный* ~ при *качке* surge

ТҮТІК *трубка* pipe, tube

бүрмеленген ~ *гофрированная* ~ bellows

вакуумды ~ *вакуумная* ~ vacuum tube

Вентура ~-гі / ~ *Вентури* Venturi tube

газ тарағатын ~ *газозаборная* ~ gas probe

демалу (сұйық қоймадағы) ~-гі / *дыхательная* ~ (в *резервуаре*) tank breather tube

имектеулі ~ *изогнутая* ~ crane (tube)
капиллярлы ~ *капиллярная* ~ capillary (tube)
оқшаулаушы ~ *изоляцияционная* ~ insulating sleeve
Пито ~-гі / ~ *Пито* Pitot tube, pitometer, pitot
ТЫҒЫЗДАҒЫШ *уплотнитель* packer; (топырақты – *грунта*) compactor
ТЫҒЫЗДАЛМАҒАН *неуплотненный* unconsolidated
ТЫҒЫЗДАЛУ *уплотняться* consolidate; (ізі байқалу – *слеживаться*)
pack, cake
ТЫҒЫЗДАЛУШЫЛЫҚ *уплотняемость* compatibility
ТЫҒЫЗДАМА *сальник* packing [stuffing] box, seal, gland
бұрандалы ~ *резьбовой* ~ screw-type stuffing box
бұрғылау қашауындағы ~ / ~ *на буровом долоте* ball on drilling bit
бұрғылау сорғысының ~-сы / ~ *бурового насоса* mud stuffing box
гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic stuffing box
екі қатарлы ~ *двухрядный* ~ two-row seal
жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure stuffing box
Кері жууға арналған ~ / ~ *для обратной промывки* stuffing box for back
washing
лубрикатор (сым астында) ~-сы / ~ *лубрикатора (под проволоку)* measuring
line stuffing box
майлы ~ *масляный* ~ oil-stop head
манжетті ~ *манжетный* ~ cup-type mud seal
НКТ арналған ~ / ~ *для НКТ* tubing packer
өздігінен тығыздалатын ~ *самоуплотняющийся* ~ self-sealing packing box
сағалық ~ *устьевой* ~ casing-head stuffing box
сазды ~ *глинистый* ~ shale collar
сақтандырғыш (мұнайдың шашылуына қарсы) ~ *предохранительный* ~
(*против разбрызгивания нефти*) oil saver
теңестіретін ~ *уравнительный* ~ pipe-expansion joint
тиянақ қалыптың ~-сы / *башмачный* ~ bottom-hole packer, shoe packing
төменгі ~ *нижний* ~ bottom packer
цилиндрдің ~-сы / ~ *цилиндра* cylinder stuffing box
штангты ~ *штанговый* ~ tight head
шығарып тастауға қарсы ~ *противовыбросовый* ~ blowout prevention
stuffing box
ТЫҒЫЗДАМА ҚҰРАУЫШ (бұрғылау қашауында) *сальникообразование*
(*на буровом долоте*) balling, packing (*on drilling bit*)
ТЫҒЫЗДАП ЖАБЫЛМАҒАН *негерметичный* nonhermetic, untight
ТЫҒЫЗДАУ *опрессовывать* pressure test
ТЫҒЫЗДЫҚ (ҚАЛЫҢДЫҚ) *плотность* density
АНИ градусындағы ~ / ~ *в градусах АНИ* API gravity
ауырлатқыштың ~-ғы / ~ *утяжелителя* density of weighting material
баламалы ~ *эквивалентная* ~ equivalent circulating density
булардың меншікті ~-ғы / *удельная* ~ *паров* relative vapor density

бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ *бурового раствора* mud density, mud weight meter
 газды конденсат қоспасының ~-ғы / ~ *газоконденсатной смеси* gas-condensate mixture density
 газдың ~-ғы / ~ *газа* gas density
 кен жынысының ~-ғы / ~ *горной породы* rock density
 кеуектегі жыныстар мен флюидтердің жалпы ~-ғы / *общая ~ породы и флюидов в порых* bulk density
 көлемді ~ *объемная* ~ bulk density
 меншікті ~ *удельная* ~ specific density
 мұнайдың ~-ғы / ~ *нефти* oil density
 мұнайдың оптикалық ~-ғы / *оптическая* ~ *нефти* optical oil density
 перфорациялау ~-ғы / ~ *перфорирования* shot [perforation] density
 сазды ерітіндінің ~-ғы / ~ *глинистого раствора* sludge density
 сазды қабықтың ~-ғы / ~ *глинистой корки* filter cake density
 салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative density
 солай көрінетін ~ *кажущаяся* ~ apparent density
 суға батырылған күйдегі ~ / ~ *в погруженном состоянии* submerged density
 судағы ~ / ~ *в воде* submerged density
 судың ~-ғы / ~ *воды* water-mass density
 сұйықтың ~-ғы / ~ *жидкости* liquid density
 тактатасты саздың ~-ғы / ~ *сланцевых глин* shale density
 тиімді ~ *эффективная* ~ effective density
 түйірдің ~-ғы / ~ *зерен* grain density
 ұнғыма торының ~-ғы / ~ *сетки скважин* pattern arrangement
 ұнғымаға кіретін жердегі бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ *бурового раствора на входе в скважину* drilling mud density in
 ұнғымадан шығатын жердегі бұрғылау ерітіндісінің ~-ғы / ~ *бурового раствора на выходе из скважины* drilling mud density out
 ұнғыманы орналастыру ~-ғы / ~ *размещения скважин* well spacing density
 іс жүзіндегі ~ *фактическая* ~ actual density
ТҒЫЗДЫҚ ӨЛШЕУШІ *плотномер* densitometer
 пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic densitometer
 ұнғымалық ~ *скважинный* ~ downhole densitometer
ТҒЫЗ ЕМЕС *неплотный* (біріктірмелер туралы – *о соединениях*) leaky
ТҒЫЗ ТҮТАСТЫРУ *смыкание* closing
 сызаттарды ~ / ~ *трещин* closing of fractures
ТҒЫН I *затычка* bung, plug
ТҒЫН II (КЕПТЕЛІС) *пробка* plug; block
 әуе (кұбыр желісіндегі) ~-ы / *воздушная* ~ (в *трубопроводе*) air block
 бағыттаушы ~ *направляющая* ~ guide plug
 баритті ~ *баритовая* ~ barite plug
 газды (кұбыр желісіндегі) ~ / *газовая* ~ (в *трубопроводе*) gas block
 гидратты ~ *гидратная* ~ hydrate deposit

жоғарғы цементтеуші ~ *цементировочная верхняя* ~ top cementing plug
кенді ұңғымадағы ~ / ~ *на забое* bottom [dead-end] plug
күмдауыт ~ *песчаная* ~ sand bridge
мұзды ~ *ледяная* ~ ice plug
парафинді ~ *парафиновая* ~ paraffin plug
сақтандырғыш ~ *предохранительная* ~ эл. plug fuse, safety plug
секциялы ~ *секционная* ~ two-sectional bridge plug
соңындағы (құбыр желісіндегі) ~ / *концевая* ~ (*трубопровода*) end cap
төменгі цементтеуші ~ *цементировочная нижняя* ~ dead-end [bottom]
cementing plug

ұңғымадағы сулы (басқа сұйықтар немесе газдар арасындағы) ~ *водяная* ~
в скважине (между другими жидкостями или газами) slug

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ *для обсадной колонны*
casing plug

ұңғыманы цементтеуге арналған төменгі ~ *нижняя* ~ *для цементирования*
скважин bottom plug

цементтеуші ~ *цементировочная* ~ cementing plug

цементті (ұңғыманы ұстап тұру бағанасындағы) ~ *цементная* ~ (*в обсад-*
ной колонне) cement plug

шайбалы ~ *шайбовая* ~ orifice button

шар тәрізді ~ *шариковая* ~ ball cage

ТЫҒЫН Ш (АНЖЫ) тампон plug(ging)

ТЫҒЫНДАУ I закупоривание bridging; capping; clogging; plugging

жарықтарды ~ / ~ *трещин crevasse* [fracture] plugging

кен ұңғымасы аймағын ~ / ~ *призабойной зоны* congestion of bottomhole zone

кен ұңғымасы аймағының кеуегін ~ / ~ *пор призабойной зоны* well bore
damage

құбыр желісін ~ / ~ *трубопровода* pipeline plugging

күммен ~ / ~ *песком* sand-up bridging

сызаттарды (ұңғымада) ~ / ~ *трещины (в скважине)* wall off [plug in] joints
[fractures]

ТЫҒЫНДАУ II тампонирование plugging-back, backfilling; (цементтеу
– *цементирование*) cementation

бұрғылау құралын тазалау аспабымен ұңғыманы ~ / ~ *скважины желонкой*
bailer plugging-back

жұту аймағын тығындау ~ / ~ *зоны поглощения* plugging-back of lost
circulation zone

органоминералды композициялармен ~ / ~ *органоминеральными компози-*
циями organic-mineral plugging-back

таратушылық ~ *ликвидационное* ~ backfill

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* plugging-back of well

цементпен ~ / ~ *цементом* cementation

ТЫҒЫН ҚҰРАУШЫ пробкообразование:

сақиналы кеңістікте ~ / ~ *в кольцевом пространстве* bridging in an-nulus

ТІГІС шов joint; seam; (*сварной*) weld

ақауы бар ~ *дефектный* ~ faulty [defective, poor] weld, faulty [defective, poor] seam

ақауы жоқ ~ / ~ *без дефектов* sound weld

белдікшелі ~ / ~ *валиком* fillet seam

бұрыштық ~ *угловой* ~ fillet weld

бүйір жақ ~ *торцовый* ~ edge weld

дәнекерлейтін ~ *сварной* ~ weld bead

дәнекерленген (қатты дәнекерлемемен) ~ *паяный* ~ (*твердым припоем*) brazed seam; (жұмсақ дәнекерлемемен – *мягким припоем*) soldered seam

жапсарлы ~ *стыковой* ~ butt weld

көлденең ~ *горизонтальный* ~ horizontal weld, side seam

күшейтусіз ~ / ~ *без усиления* flush weld

күшейтілген ~ *усиленный* ~ reinforced weld, reinforced seam

қамшылы ~ *нахлесточный* ~ lap weld

қосымша нақышталған ~ *подчеканенный* ~ caulked seam

қосымша пісіретін ~ *подварочный* ~ backup weld

құбыр желісінің ~-і / ~ *трубопровода* pipeline joint

құрастыру ~-і / *монтажный* ~ erection joint

сакиналы ~ *кольцевой* ~ circumferential weld, girth seam

сызаттары бар ~ / ~ *с трещинами* cracked weld

тар ~ *узкий* ~ bead seam

тойтармалы ~ *заклепочный* ~ rivet(ed) joint

тойтармалы бір қатарлы ~ *заклепочный однорядный* ~ single rivet joint

тығыз бекітілген ~ *герметичный* ~ pressure-tight weld, pressure-tight seam

тығыз емес ~ *неплотный* ~ unsound weld, leaky seam

тік ~ *вертикальный* ~ vertical weld

ұстап қалатын ~ *прихваточный* ~ tack weld

ішкі ~ *внутренний* ~ inside weld

ТІГІССІЗ бесшовный jointless, seamless; solid-drawn

ТІГІСТІҢ ҚАСЫНДАҒЫ околошовный adjacent, adjoining

ТІГІСТІҢ ҮСТІҢГІ БЕТІН БАЛҚЫТУ *оплавать поверхность шва* wash

ТІЗБЕК I гряда ridge

изоклиналды ~ *изоклиальная* ~ isoclinal ridge, hogback

құмдауытты ~ *песчаная* ~ sand ridge

моренді ~ *моренная* ~ morainic ridge

ТІЗБЕ/К II (ЖЕЛІ) нитка 1. (бұранда – *резьбы*) thread 2. (құбыр желісі – *трубопровода*) line

бұранданың ~-гі / ~ *резьбы* thread of screw

еркін бұранданың толық ~-гі / *полная* ~ *свободной резьбы* full stand of thread

құбыр желісінің ~-гі / ~ *трубопровода* (pipe) line

құбыр желісінің қос құбырлы ~-гі / *двухтрубная* ~ *трубопровода* double line

құбыр желісінің үш құбырлы ~-гі / *трехтрубная ~ трубопровода* triple line
іліктіруде тұрған, бұrandаның ~-гі / ~ *резьбы, находящаяся в зацеплении*
engaged thread

іліктіруде тұрған, бұrandаның соңғы ~-гі / *последняя ~ резьбы, находящаяся в зацеплении* the last engaged thread

ТІЗІМДІК табель table, time clock card, attendance record

ТІКТЕУІШ отвес plumb bob

ТІКҮШАҚПЕН ТАСЫМАЛДАНАТЫН *транспортируемый вертолетом* heliportable

ТІЛ язык finger, tongue

жалынның ~-і / ~ *пламени* flame cone, flame kernel

қыртыстық судың ~-і / ~ *пластовой воды* formation water finger

мұздықтың ~-і / ~ *ледника* ice tongue

судың ~-і / ~ *воды* water finger

суландырудың ~-і / ~ *обводнения* lateral coning

ТІЛ ҚҰРАЛУ *языкообразование* fingering

тұтқырлықтың әртүрлілігі нәтижесінде ~ / ~ *в результате разности вязкостей* viscous fingering

ТІЛМЕ (ҰЗЫНША ҚИЫҚ) *полоса* band, bar, strip

жағалау ~-сі / *береговая* ~ offshore coastal strip

жиіліктің ~ / ~ *частот* frequency band

жұту спектрінің ~-сі / ~ *спектра поглощения* absorption band

интерференциялық ~ *интерференционная* ~ fringe

соқпа толқынның ~-сі / *прибойная* ~ shore

спектрдің ~-сі / ~ *спектра* spectral band

теңіз жағалауының ~-сі / *морская прибрежная* ~ offshore strip

ТІЛУ I *нарезка:*

кескіште ~ / ~ *на резце* build-up edge

ТІЛУ II (ҚИЮ) *разрезание* dividing

сығып толтырылған ұңғымалар қатарындағы кенді ұңғымаларды ~ / ~ *залежи рядами нагнетательных скважин* dividing of pool by injection well rows

сығып толтырылған ұңғымалар қатарындағы кеніштерді ~ / ~ *месторождения рядами нагнетательных скважин* dividing of reservoir by injection well rows

ТИРЕ/К I (СҮЙЕУ) *опора* bearing, support

аралық ~ *промежуточная* ~ saddle

артқы ~ *задняя* ~ rear support

A-тәрізді ~ *A-образная* ~ A-frame

аяққа арналған ~ / ~ *для ноги* footing

бұрғылау қашауының ~-гі / ~ *бурового долота* drill bit bearing assembly

бұрғылау қашауының ашық ~-гі / *открытая* ~ *бурового долота* unsealed drill bit bearing assembly

бұрғылау қашауының нықтап бекітілген ~-гі / *герметизированная* ~ *бурового долота* sealed drill bit bearing assembly

бұрғылау қашауының шар роликті ~-гі / шарикороликовая ~ бурового долота ball and roller drill bit
 бұрғылау құралының ~-гі / ~ бурового инструмента drilling tool bearing assembly
 білікті ~ осевая ~ axial [thrust] bearing
 біліктің ~-гі / ~ вала shaft bearing
 біліктің ~-гі / ~ оси axle bearing
 бір қатарлы діңгекті ~ однорядная свайная ~ single-pile trestle
 далалық тартылыс астындағы ~-тер / ~ы под полевые тяги rod line carriers
 домкратқа арналған ~ / ~ для домкрата jack pad
 жақтаулық ~ рамная ~ frame trestle
 жанбайтын ~ несгораемая ~ fire-proof support
 жаппай қамтыған ~ сплошная ~ solid support
 жер бетіндегі сыйымдылық ыдысының ~-гі / ~ наземного резервуара tank supporting structure
 жұмыр ~ шаровая ~ spherical bearing
 жылжудың басты мойынтірегі бар бұрғылау қашауының ~-гі / ~ бурового долота с главным подшипником скольжения journal drill bit bearing assembly
 жылжымалы ~ подвижная ~ movable [sliding] support
 кен жынысының үлгісі н қабылдағыш ~-гі / ~ керноприемника core barrel inner tube bearing
 кессондық түрдегі ~ / ~ кессонного типа caisson-type leg
 көлденең ~ поперечная ~ lateral bracing
 көмекші ~ вспомогательная ~ auxiliary bearing
 көтеріп тұратын ~ несущая ~ supporting pillar bearer
 қалқымалы ~ плавучая ~ flotation jacket
 қалқымалы тор көзді ~ плавучая решетчатая ~ self-floating jacket
 қашау шаржысының ~-гі / ~ шарошки долота bit leg
 қозғалмайтын ~ неподвижная ~ fixed bearing, fixed support
 құбыр желісінің ~-гі / ~ трубопровода pipeline support
 құбыр желісінің қамытты ~-гі / хомутовая ~ трубопровода pipe saddle
 құбыр желісінің қамытты сырғымалы ~-гі / хомутовая скользящая ~ трубопровода slide [expansion] pipe saddle
 құбыр кескіш аяғының ~-гі / ~ ножа труборезки casing knife [pipe cutter] bearing
 құрастырмалы ~ монтажная ~ erection support
 майланбаған бұрғылау қашауының ~-гі / ~ бурового долота без смазки non-lubricated drill bit bearing assembly
 майланған бұрғылау қашауының ~-гі / ~ бурового долота со смазкой lubricated drill bit bearing assembly
 маятникті ~ маятниковая ~ pendulum bearing
 мінбе сирағының ~-гі / ~ ноги вышки derrick leg pedestal structure
 науалы (құбыр желісі үшін) ~ лотковая ~ (для трубопровода) cradle
 пакердің төменгі ~-гі / нижняя ~ пакера wall packer bottom seat
 пневматикалық ~ пневматическая ~ bellows

призмалық ~ *призматическая* ~ knife-edge [fulcrum] bearing
 пышақты ~ *ножевая* ~ knife edge
 радиалды аралық ~ *промежуточная радиальная* ~ intermediate radial bearing
 реттелетін ~ *регулируемая* ~ adjustable support
 роликті ~ *роликовые* ~ы *трубы* pipe roller shoes
 ротордың негізгі ~-гі / *основная* ~ *ротора* main rotary table bearing
 ротордың төменгі ~-гі / *нижняя* ~ *ротора* hold-down bearing of rotary table
 салпыншақтың ~-гі / ~ *подвески* suspension support
 сорғы штангасына арналған ~ / ~ *для насосных штанг* pull rod carrier
 сырғымалы ~ *скользящая* ~ slide bearing, sliding base
 тегершік ~-гі / ~ *шкива* sheave bearing
 теңгергіш ~-гі / ~ *балансира* walking beam saddle, walking beam support
 теңіздегі бұрғылау негізінің ~-гі / ~ *морского бурового основания* offshore
 drilling platform footing
 топсалы ~ *шарнирная* ~ pivoting support
 төменгі радиалды ~ *нижняя радиальная* ~ lower radial bearing
 шайқалу-станок бұлағының төменгі ~-гі / *нижняя* ~ *шатуна станка-ка-*
чалки wrist-pin bearing
 шайқатылып тұрған ~ *качающаяся* ~ swing [pivoted] bearing
 ірге тастық ~ *фундаментная* ~ foundation pier
ТІРЕ/К II (ТАЯНЫШ, НЕГІЗ) *подушка*:
 әуе ~-гі / *воздушная* ~ air cushion
 бетонды ~ *бетонная* ~ concrete pad
 газды ~ *газовая* ~ gas cushion
 қиыршық тасты ~ *гравийная* ~ gravel cushion
 су түбіндегі ~ *донная* ~ bottom mat
 сулы ~ *водяная* ~ water cushion
ТІРЕ/К III (ТАЯНЫШ) *пята* journal, pivot
 күмбездің ~-гі / ~ *свода* abutment
 турбо бұрғы ~-гі / ~ *турбобура* turbodrill thrust bearing
ТІРЕ/К IV (ТАЯНЫШ, СҮЙЕНІШ) *упор* rest, stop, seat, thrust
 бұрап алу уақытында бұрғылау құралын қолдауға арналған ~ / ~ *для под-*
держки бурового инструмента во время отвинчивания circle drilling string
 brace
 овершот ~-гі / ~ *овершота* stop ring of overshot
 педаль ~-гі / ~ *педали* foot rest
 плунжер ~-гі / ~ *плунжера* seat of plunger
 сақтандырғыш ~ *предохранительный* ~ safety stop
 сұйыққойма түбінің ~-гі / ~ *днища резервуара* tank bottom chime
 тығындар ~-гі / ~ *пробки* plug stop
 цементтеуші муфтының ~-гі / ~ *цементировочной муфты* stop of cementing
 collar
 шектеуші ~ *ограничивающий* ~ limit stop
ТІРЕУ I (БАҒАНА, ТАҒАН) *стойк/а* foot, post, leg, strut

бағыттаушы ~ *направляющая* ~ guide post

бұрандалы ~ *винтовая* ~ jack

көтеріп тұратын ~-лер / *подъемные* ~и raising legs

мінбе тұғыртасының ~-і / ~ *фундамента вышки* derrick foundation post

табанды ~ *упорная* ~ jack

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын бағыттауға арналған ~ / ~ *для направления*

обсадной трубы casing stabbing board

ТІРЕУ ІІ (ТІК БАҒАНА) *стояк* ascending pipe

гидромуфтаcы бар ~ / ~ *с гидромуфтой* hydrocouple riser

теңіз ~-і / *морской* ~ marine conductor, marine drilling [underwater] riser

ТІРЕУ ІІІ І (ДЕМЕУ ІІІ) *подставка* rest, stand, support

ТІРЕУ ІІІ ІІ (ДІЦГЕК, ҚАДА) *свая* pile

ағаш ~ *деревянная* ~ timber pile

анкерлік ~ *анкерная* ~ anchor [spud] pile

анкерлік бұрғыланатын ~ *анкерная забуриваемая* ~ drill-in anchor pile

бетонды ~ *бетонная* ~ concrete pile

бұрандалы ~ *винтовая* ~ screw pile

бұрғылап күйю ~-і / *бурозаливная* ~ drilled and cemented pile

зәкірлі ~ *якорная* ~ anchor pile

конустық ~ *коническая* ~ tapered pile

көтеріп тұратын ~ *несущая* ~ bearing pile

құрамдас ~ *составная* ~ sectional pile

болат ~ *стальная* ~ steel pile

өсірілетін ~ *наращиваемая* ~ added-on pile

түбі кеңітілген айшықты ~ *набивная* ~ *с расширенным основанием* bulb

pile

түтіккі ~ *трубчатая* ~ tubular pile

шойбалға ~ *отбойная* ~ buffer [rubbing] pile

шпунтты ~ *шпунтовая* ~ sheet pile

ТІРЕУ ІІІ СІЗ *безопорный* unsupported

ТІРКЕЛІМ *регистр* register

Ллойдтың кеме ~-і / *судовой* ~ *Ллойда* Lloyd's Register [LR] of Shipping

ТІРКЕУ *регистрация*:

бұрғылау барысын ~ / ~ *процесса бурения* keeping of drilling records

бұрғылау ерітіндісінің құрамын ~ / ~ *свойств бурового раствора* drilling-mud logging

өндіру барысын ~ / ~ *процесса добычи* keeping of production records

ТІРКЕУ ІІІ *регистратор* detector, monitor, recorder

автоматты ~ *автоматический* ~ automatic recorder

графикалық ~ *графический* ~ graphic recorder

сандық ~ *цифровой* ~ digital read-out, digital recorder

толқындарды ~ / ~ *волны* wave recorder

ТІРКЕУ ІІІ АҒЫТУ *расцепление* disengagement, uncoupling, release, trip (ping)

ТИРКЕУІН ЖАЗУ *расцеплять* disengage, uncouple, release, trip

ТІС зуб dent, dog; tooth, *мн.* teeth

берік қорытпалы ~-тері / ~ *твердосплавные* ~ья hard-alloy teeth, hard-alloy compacts, hard-alloy inserts, hard-alloy buttons

бұрғылау қашауының ~-тері / ~ *ья бурового долота* drilling bit teeth

бұрғылау қашауының кіші адыммен орналастырылған ~-тері / *размещенные с малым шагом* ~ья бурового долота closely spaced drilling bit teeth

бұрғылау қашауының қабырғалық ~-тері / ~ *ребристые* ~ья бурового долота webbed drilling bit teeth

бұрғылау қашауының құйылған ~-тері / *литые* ~ья бурового долота cast drilling bit teeth

бұрғылау қашауының салынатын ~-тері / *вставные* ~ья бурового долота inserted drilling bit teeth

бұрғылау қашауының үлкен адыммен орналастырылған ~-тері / *размещенные с большим шагом* ~ья бурового долота widely spaced drilling bit teeth

бұрғылау қашауының шеткері ~-тері / *периферийные* ~ья бурового долота heel drilling bit teeth

гипсодонтты ~ *гипсодонтный* ~ hypsodont tooth

жұмырланған үсті бар қашаутас ~-тері / ~ *ья шарошки с округленной вершиной* rounded [ovoid-end] inserts

жұмыс істейтін үстіңгі беті жарты шар тәрізді бұрғылау қашауының ~-тері / ~ *ья бурового долота с полусферической рабочей поверхностью* drilling bit teeth with hemispherical working surface

жұмыс істейтін үстіңгі беті призма тәрізді бұрғылау қашауының ~-тері / ~ *ья бурового долота с призматической рабочей поверхностью* drilling bit teeth with prismatic working surface

кеңсірікті ~ *храповой* ~ ratchet tooth

кескіш пішіміндегі бұрғылау қашауының ~-тері / ~ *ья бурового долота в форме зубила* chisel drilling bit teeth

қаптама ~ / ~ *ья коронки* bit teeth

қашау ~-тері / ~ *ья долота* digging teeth

қашаудың кеңітетін ~-тері / *расширяющие* ~ья долота reaming teeth

қашаутас ~-тері / ~ *ья шарошки* cutter teeth

қашаутастың жарты шар ~-тері / *полусферические* ~ья шарошки hemispherical-shaped teeth

қашаутастың салынатын ~-тері / *вставные* ~ья шарошки cutter inserts

қашаутастың фрезерленген ~-тері / *фрезерованные* ~ья шарошки milled cutter teeth

мұқалған кескіш пішіміндегі қашаутас ~-тері / ~ *ья шарошки в форме тупого зубила* blunt: chisel-shaped teeth

оқ тәрізді үсті бар қашаутас ~-тері / ~ *ья шарошки с пулевидной вершиной* projectile-shaped inserts

өткір кескіш пішіміндегі қашаутас ~-тері / ~ ья шарошки в форме острого зубила sharp chisel-shaped teeth

түйірлі берік қорытпамен арматураланған қашаутас ~-тері / ~ ья шарошки, армированные зернистым твердым сплавом cutter teeth reinforced with grained hard alloy

тістегеріш ~-тері / ~ ья шестерни gear teeth

ұштары өткір ~-тер / остроконечные ~ья chisel teeth

үлкен бұрышпен өткірленген бұрғылау қашауының ~-тері / ~ ья бурового долота с большим углом заострения drilling bit teeth with big angle of throat

фрезерлі ~ фрезерный ~ knife

шеvronды ~ шевронный ~ herring-bone tooth

ТІС ҚАПТАМА коронка crown, (drill) bit

бұрғылайтын қатты қорытпалы ~-сы / ~ буровая твердосплавная ~ hard-alloy crown bit

бұрғылау ~-сы / буровая ~ crown [core] (drilling) bit, jackbit

бұрғының алмасты тіс ~-сы / буровая алмазная ~ diamond crown bit

кесетін үстіңгі бетке бұрғылау ерітіндісін беретін бұрғы ~-сы / буровая ~ с подачей бурового раствора на режущую поверхность bottom discharge bit

тістің ~-сы / зубчатая ~ basket bit

ТЯГАЧ тягач truck, tractor

У

УАҚ-ТҮЙЕ/К мелочь fines, chips

бұрғылау ~-гі / буровая ~ (drilling) cuttings

УАҚЫТ время time

(негіздің) су бетіне шығу ~-ы / ~ всплытия (основания) time of ascend

ажыратылу ~-ы / ~ отсоединения release time

бақылау-өлшеу приборларын ұстап қалу ~-ы / ~ задержки контрольно-измерительного прибора lag

бастапқы жағдайына қайта келтіру ~-ы / ~ возврата в исходное положение recovery time; return time

босату (сыйымдылықты, астауды) ~-ы / ~ опорожнения (емкости, резервуара) discharge time

бөлшектеу ~-ы / ~ на демонтаж removal time

бұрғылау ~-ы / ~ бурения rig time

бұрғылау қашауын ауыстыру ~-ы / ~ на смену бурового долота drilling bit change period, drilling bit changing time

бұрғылау қашауын жұмыс істеп болу ~-ы / ~ отработки бурового долота time on bottom

бұрғылау қондырғысын бөлшектеу ~-ы / ~ демонтажа буровой установки rig-down time

бұрғылау қондырғысына құрастыру ~-ы / ~ на монтаж буровой установки set-up time

бұрғылау станогын тасымалдау ~-ы / ~ *транспортирования бурового станка* rig moving time
 бұрғылаудың жалпы ~-ы / *общее* ~ *бурения* total rig time
 бұрғылаудың таза ~-ы / *чистое* ~ *бурения* actual drilling time
 бірлі-жарым ~ *единичное* ~ unit time
 даулы ~ *спорное* ~ fiducial time
 дәлелдеу ~-ы / ~ *доводки* development time
 декомпрессия ~-ы / ~ *декомпрессии* decompression time
 есептік ~ *расчетное* ~ estimated time
 жабысу (цемент ерітіндісі) ~-ы / ~ *схватывания (цементного раствора)* setting time
 жадқа сақтау циклының ~-ы / ~ *цикла памяти* memory cycle time
 жарылысты ұңғыманың бойымен толқынның жүрілген жол ~-ы / ~ *пробега волны вдоль взрывной скважины* shothole time
 жиынтық ~ *суммарное* ~ *ремонта* total time of repair
 жөндеу ~-ы / ~ *ремонта* repair time
 жуу ~-ы / ~ *промывки* flush time
 жуу ерітіндісінің (сорғыштан кенді ұңғымаға немесе кенді ұңғымадан үстіңгі қабатқа) өту ~-ы / ~ *прохождения промывочного раствора (от насоса к забою или от забоя на поверхность)* lag
 жуудың бір циклінің ~-ы / ~ *одного цикла промывки* circulation cycle time
 жұмыс ~-ы / *рабочее* ~ operating time
 жұмыс істемей тұру ~-ы / ~ *покоя* quiescent time
 жұмысқа дайындалу ~-ы / ~ *подготовки к работе* readiness time
 жұмыстың (станоктың) нақты ~-ы / *фактическое* ~ *работы (станка)* running time
 жүрілген жол ~-ы / ~ *пробега* time of transit, traveling [transit] time
 жылдың ~-ы / ~ *года* season
 зәкірге қою (бұрғылау кемесін) ~-ы / ~ *постановки на якоря (бурового судна)* mooring time
 кенді ұңғымадағы қашау жұмысының ~-ы / ~ *работы долота на забое* time on bottom
 кешігіп қалу ~-ы / ~ *запаздывания* delay [response] time, time lag
 қосымша операцияларға жұмсалған ~ / ~, *затраченное на подсобные операции* unproductive time
 қосымша табыс (кұралдың) ~-ы / ~ *приработки (инструмента)* cutting-in time
 қоюлану ~-ы / ~ *загустевания* gelling [thickening] time
 құбырды теңіздің түбінде (құбыр төсеуші кеме шұғыл түрде орын ауыстырған жағдайда) қалдыру ~-ы / ~ *на оставление трубы на дне моря (в случае экстренной эвакуации судна-трубоукладчика)* pipe abandoning time
 құбырды шығарып алу ~-ы / ~ *на извлечение трубы* pipe recovery time
 құралдарды ұлғайтуға жұмсалған ~ / ~, *затрачиваемое на наращивание инструмента* connection time

құралдарды ұңғымаға түсіруге жұмсалған ~ / ~, *затрачиваемое на спуск инструмента в скважину* ranning-in time
 құрастыру ~-ы / ~ *монтажа* rig-up time
 қызмет көрсетілу мен жөндеуге тұру ~-ы / ~ *на ремонт и обслуживание* repair and servicing time
 қысымды (қыртыста) қайта бөлу ~-ы / ~ *перераспределения давления (в пласте)* pressure readjustment time
 қысымды қалпына келтіру ~-ы / ~ *восстановления давления* pressure build-up time
 машиналық ~ *машинное* ~ machine time
 механикалық бұрғылау ~-ы / ~ *механического бурения* net time on bottom
 мұздағылу ~-ы / ~ *охлаждения* cooling time
 мұнай кенішінің әзірлеу ~-ы / ~ *разработки нефтяного месторождения* oil field development time
 нейтрондар өмірінің ~-ы / ~ *жизни нейтронов* lifetime of neutrons
 орнатылған ~ *установленное* ~ set time
 орташа ~ *среднее* ~ mean time
 өлшемсіз ~ *безразмерное* ~ dimensionless time
 өлшеудің жалпы ~-ы / *общее* ~ *замера* total gaging time
 өндіріске жатпайтын ~ *непроизводительное* ~ unproductive time
 өндірістік ~ *производительное* ~ productive time
 өтпелі режим ~-ы / ~ *переходного режима* transient period
 пайдалануға енгізу ~-ы / ~ *ввода в эксплуатацию* putting on production time
 пластмассаның қатуын күту ~-ы / ~ *ожидания затвердевания пластмассы* waiting on plastic time
 режимді қалпына келтіру ~-ы / ~ *восстановления режима* recovery time
 сақтау ~-ы / ~ *хранения* storage time
 санау ~-ы / ~ *считывания* read-out time
 снарядты түсіру немесе көтеру ~-ы / ~ *на спуск или подъем снаряда* trip time
 сұрыптау ~-ы / ~ *выборки* access time
 сүзгілеу ~-ы / ~ *фильтрации* filtration time
 таза бұрғылау ~-ы / ~ *чистого бурения* actual drilling time
 тапсырылған ~ *заданное* ~ preset time
 таралу ~-ы / ~ *распространения* propagation time
 таратып жіберу ~-ы / ~ *разгона* acceleration time
 тәуліктің жарық ~-ы / *светлое* ~ *суток* daylight (time)
 тепе-теңдікті орнату ~-ы / ~ *установления равновесия* equilibrium time
 тербеліс ~-ы / ~ *колебаний* time of vibration
 техникалық қызмет көрсету ~-ы / ~ *технического обслуживания* servicing time
 тоқтау сәтінен бастап шексіз ~ *бесконечное* ~ *с момента остановки* infinite closed-in time
 толқынның ену ~-ы / ~ *вступления волны* wave arrival time
 толқынның жүрілген жол ~-ы / ~ *пробега волны* wave transit time
 толтыру ~-ы / ~ *заполнения* fill-up time

тұрақта тұру ~-ы / ~ *стоянки* station [stay] time
 тұру ~-ы / ~ *простоя* down [lost] time
 түсіру-көтеру операцияларының ~-ы / ~ *спуско-подъемных операций* round trip time
 тікелей бұрғылау немесе тереңдеу ~-ы / ~ *непосредственного бурения или углубления* reciprocating time
 ұңғымадан құралдарды шығарып алуға жұмсалған ~ / ~, *затрачиваемое на подъем инструмента из скважины* pulling-out time
 ұңғыманы бұрғылауға жұмсалған ~ / ~, *затраченное на бурение скважины* well drilling time
 ұңғыманы бір қашаумен бұрғылау ~-ы / ~ *бурения скважины одним долотом* drilling time per bit
 ұңғыманы пайдалану ~-ы / ~ *эксплуатации скважины* productive life of a well
 ұңғыманы тоқтату ~-ы / ~ *остановки скважины* well shut-in time
 ұңғыманы ұстап тұру құбыры немесе бұрғылау бағанасын бұрап алу ~-ы / ~ *на свинчивание и спуск обсадной или буровой колонны* make-up time
 ұңғыманың ~-ы / ~ *проходки* net drilling time
 ұсталым ~-ы / ~ *выдержки* curing [holding] time
 үздіксіз ~ *непрерывное* ~ continuous time
 үлгі пішімінің өзгеру ~-ы / ~ *деформации образца* sample deformation time
 цементтеу ~-ы / ~ *цементирования* cementing time
 цементтің жабысуының аяқталу ~-ы / ~ *окончания схватывания цемента* final cement setting time
 цементтің жабысуының басталу ~-ы / ~ *начала схватывания цемента* initial cement setting time
 цементтің қатуын күту ~-ы / ~ *ожидания затвердевания цемента* waiting on cement time
 цикл ~-ы / ~ *цикла* cycle period
 шәкілдің өту ~-ы / ~ *прохождения шкалы* periodic time
 ыдырау ~-ы / ~ *распада* decay time
 іріктеу ~-ы / ~ *отбора* production time
 іске қосылу ~-ы / ~ *срабатывания* reaction [response] time
УАҚЫТТЫ БЕЛГІЛЕУШІ *отметчик времени* timer
УЗ [уландырғыш заттектер] *ОВ* [отравляющее вещество] toxic agent, toxic substance
УЛАҒЫШТЫҚ *токсичность* toxicity
УЛАНДЫРҒЫШ *отравляющий* poisoning, toxic
УЛАНУ *отравление* poisoning
 газбен ~ / ~ *газом* gas poisoning
 газбен өлімші болып ~ *смертельное* ~ *газом* lethal gas poisoning
 оттегімен ~ *кислородное* ~ oxygen poisoning
 табанды ~ *стойкое* ~ persistent poisoning
УЛАП КЕТПІРУ (КҮЙДІРУ) *стравливание* drain

ауаны ~ / ~ *воздуха* air drain

темір арқанды ~ / ~ *каната* wire line slippage

УЛЬТРА МӨЛТЕК САЛМАҚТАР *ультрамикровесы* ultramicrobalance

УЛЬТРАМИКРОСКОП *ультрамикроскоп* ultramicroscope

УЛЬТРАМИКРОСКОПИЯ *ультрамикроскопия* ultramicroscopy

УЛЬТРАСУЗГЛЕУ *ультрафильтрация* ultrafiltration

УЛЬТРАСУЗГШ *ультрафильтр* ultrafilter

УЧАСКЕ (ТЕЛІМ, ҮЛЕСКІ) *участок* zone, section, area, place, territory

дебиттігі аз ~ *малобитный* ~ stringer

диаметрі кішірейтілген ұңғыма оқпанының ~сі / ~ *ствола скважины уменьшенного диаметра* rathole [reduced diameter hole] section

құбыр желісінің ~сі / ~ *трубопровода* pipeline section

құбыр төсеудің таяз су ~сі / *мелководный* ~ *укладки труб* shallow-water pipe laying

құрылыс ~сі / *строительный* ~ construction site

қыртыс-коллектордың ~сі / ~ *пласта-коллектора* region of reservoir

қыртыс-коллектордың жуылған ~сі / *промытый* ~ *пласта-коллектора* flooded-out region of reservoir

мұнайы жоқ кеніш ~сі / ~ *месторождения, не содержащий нефти* barren gap

терең сулы ~ *глубоководный* ~ deep water site

ұңғыма оқпанының ~сі / ~ *ствола скважины* hole section

Ү

ҮГЗ ГИС [ұңғымадағы геофизикалық зерттеулер – *геофизические исследования в скважине*] borehole geophysics

ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ/К *долговечность* durability; life(time)

кепілдігі бар ~ *гарантийная* ~ warranty life

қашаудың ~гі / ~ *долота* bit life

қашаутас тістерінің ~гі / ~ *зубьев шарошки* cone teeth life

құрал-саймандардың ~гі / ~ *оборудования* useful life of equipment

ҰЗАҚТЫ/Қ (ҰЗАҚҚА СОЗЫЛҒАНДЫҚ) *продолжительность* duration, time

бұрғылау ~ғы / ~ *бурения* drilling time

кенді ұңғымадағы қашаудың жұмыс істеу ~ғы / ~ *работы долота на забое* bit on-bottom time

қайталанбалы кезеңнің ~ғы / ~ *цикла* cycle time

реагенттің әрекет ету ~ғы / ~ *действия реагента* permanency of agent effect

сынақ ~ғы / ~ *испытаний* test duration

түсіріп көтеру операциясының ~ғы / ~ *спускоподъемных операций* round-trip time

ұңғыма құрылысының ~ғы / ~ *строительства скважины* well building time

ұңғыманы жабу ~-ғы / ~ *закрытия скважины* closed-in time
ұңғыманы пайдаланудың ~-ғы / ~ *эксплуатации скважины* producing life
of well

ҰЗАРТҚЫШ удлинитель:

бүркеншік сағасының сырт қабын ~ / ~ *корпуса устьеовой головки* wellhead
housing extension

магниттелмеген ~ *немагнитный* ~ non-magnetic drill collar

сорғыштар жүрісін ~ / ~ *хода качалки* long-stroke pumping (unit) attachment

шар тәрізді біріктіргішпен ~ / ~ *шарового соединения* ball-joint extension
assembly

шеткі муфталармен ~ / ~ *с концевыми муфтами* double-box collar

ҰЗАРТУ I наращивать:

бағана құбырларын ~ / ~ *колонну труб* add new joint

бұрғылау бағанасын ~ / ~ *бурильную колонну* add a length of drill pipe to the
drill string

қалыңдығы бойынша материалды ~ / ~ *материал по толщине* build up

құбырмен ұңғыманы ~ / ~ *трубой колонну* stab

темір арқанды ~ / ~ *канат* splice

штанг бағаналарын ~ / ~ *колонну штанг* add rods

ҰЗАРТУ II удлинение extension, elongation

ажырау кезінде ~ / ~ *при разрыве* elongation at rupture

даусыз ~ *абсолютное* ~ absolute elongation

жылумен ~ *тепловое* ~ thermal [heat] extension

қалдықты ~ *остаточное* ~ permanent set

салыстырмалы ~ *относительное* ~ relative deformation, elongation

ҰЗЫНДЫ/Қ длина length

бір құбырлықтың ~-ғы / ~ *однотрубки* length of joint

кен жынысының ~-ғы / ~ *керна* length of core

құбыр бағанасының ~-ғы / ~ *колонны труб* string length

құбырдың ~-ғы / ~ *трубы* length of pipe

сыйымдылық шеңберінің ~ *окружности резервуара* tank circumference

ұңғыманы ұстап тұру құбырының ~-ғы / ~ *обсадной трубы* length of casing

шырағдан (бұрғылау құбырының) ~-ғы / ~ *свечи (бурильных труб)* length
of stand

ҰЗЫН ҚОЛДЫ-ҚҰЛТЕМІР робот-манипулятор manipulator

ҰЗЫН ТЕРЕҢ ОР траншея ditch, trench

барлау жасалатын ~ *разведочная* ~ exploratory trench

кабелге арналған ~ / ~ *для кабеля* cable trough, cable trench, cable ditch

көмілген ~ *засыпанная* ~ backfilled trench

көмілмеген (құбыр желісі бар) ~ *незасыпанная* ~ (с *трубопроводом*) open trench

құбыр желісіне арналған ~ / ~ *для трубопровода* pipeline trench, pipeline
ditch

құрғататын ~ *дренажная* ~ drainage ditch

су асты ~ *подводная* ~ bottom [underwater] trench

үлкен тереңдіктегі ~ / ~ *большой глубины* deep burial

ҰЗЫН-ЫРҒА набросок draft, sketch

ҰЙПАЛАҚТАТУ *смятие* buckling, collapse, crushing

қашауатас тісін ~ / ~ *зуба шарошки* braddding

ұңғыма оқпанының қабырғасын (кен қысымының күшімен) ~ / ~ *стенок ствола скважины (под действием горного давления)* wall rock crushing-in

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing collapse

ҰЙЫМ Организация:

мұнай экспорттаушы – араб елдерінің ~-ы / ~ *арабских стран* – *экспортеров нефти* Organization of Arab Petroleum Exporting Countries, ОАПЕС

мұнай экспорттаушы – елдердің ~-ы / ~ *стран* – *экспортеров нефти* Organization of Petroleum Exporting Countries, ОПЕС

ҰЙЫМДАСТЫРУ (ҰЙЫМ) организация organization

базалық ~ *базовая* ~ base institution

бұрғылау ~-ы / *буровая* ~ drilling organization, drilling enterprise

ендіру ~-ы / *внедренческая* ~ commissioning organization

мердігерлік ~ *подрядная* ~ contractor

мұнай өндіретін ~ *нефтедобывающая* ~ oil producing organization, oil producing enterprise

өндірісті ~ / ~ *производства* management

сыртқы сауда ~-ы / *внешнеторговая* ~ foreign trade organization

сыртқы экономикалық ~ *внешнеэкономическая* ~ foreign economic organization

тасымалдаушы-экспедиторлық ~ *транспортно-экспедиторская* ~ forwarding organization

халықаралық ~ *международная* ~ international organization

шаруашылық есептік ~ *хозрасчетная* ~ self-financing [self-sustained] organization

ҰЛТАН (ЕТЕК, БӨКТЕР) подошва:

қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* surface of stratum

мұнайы бар көкжиектің ~-ы / ~ *нефтеносного горизонта* bottom of oil horizon

өнімді қабықтың ~-ы / ~ *продуктивной толщи* sole of pay zone

ҰЛУ ҚАБЫРШАҒЫ *ракушечник* coquina

ҰНТАҚ ҚҰМ *песчинка* sand grain

ҰНТАҚТАЛУ *истирание* abrasion, deterioration, attrition, grinding

желмен ~ ~ *ветром* wind abrasion

металлдың ~-ы / ~ *металла* galling

сумен ~ ~ *водой* water abrasion

ҰНТАҚТАП ТАРТУ *размалывание* grinding; milling

ҰНТАҚТАУ I *перемалывание* regrinding

бұрғылаудың сүзілген қалдығын ~ / ~ *бурового шлама* regrinding of cuttings

ҰНТАҚТАУ II *помол* grinding, milling

ҰНТАҚТАУ III *размол* grinding; milling

дөрекі ~ *грубый* ~ coarse [rough] grinding
кұрғақ ~ *сухой* ~ dry grinding
ылғалды ~ *мокрый* ~ wet grinding
ҰНҒЫ (ҚАШАУ) развертка 1. scanning 2. (металл кесетін құрал – *метал-лорежущий инструмент*) reamer
ҰНҒЫМА I (ҰНҒЫЛАУ) проходка deepening, driving, footage, sinking, penetration
қашаумен жасалған ~ / ~ *на долото* bit footage
тәуліктік ~ *суточная* ~ daily drilling progress
футпен есептелген бұрғылау ~-сы / ~ *бурением в футах* footage drilled
ҰНҒЫМА II (САҢЫЛАУ, ТӨТЕЛ) скважин/а well, hole
айқындаушы ~ *проявляющая* ~ kicking well
аномалиялық қыртыстық қысымы бар ~ / ~ *с аномальным пластовым давлением* abnormal pressure well
арнайы ~ *специальная* ~ special well
артезиандық ~ *артезианская* ~ artesian well
ауаны сығып толтыруға арналған ~ / ~ *для нагнетания воздуха* air input well
ашу дәрежесі бойынша жасалған ~ / ~, *совершенная по степени вскрытия* fully penetrating well
ашық (оқшауланбаған) су асты жабдығы бар су асты ~-сы / *подводная* ~ *с открытым [неизолированным] подводным оборудованием* wet subsea well
ашық газ тастандысы бар ~ / ~ *с открытым выбросом газа* blower
ашық кенді ұнғымасы бар бұрғылаумен аяқталған ~ *законченная бурением* ~ *с открытым забоем* barefoot completion
ашық су асты сағалық жабдыкпен аяқталған ~ / ~ / ~, *законченная с открытым подводным устьевым оборудованием* wet subsea completion
ашылу дәрежесі бойынша жасалмаған ~ / ~, *несовершенная по степени вскрытия* partially penetrating well
аяқталған ~ *законченная* ~ completed well, completion
аяқталу тәсілі бойынша жасалмаған ~ / ~, *несовершенная по способу заканчивания* well imperfect due to method of completion
бағалау ~-сы / *оценочная* ~ development test [reservoir evaluating] well
бағытталған ~ *направленная* ~ direction [directionally drilled] well
бағытталған-қисайған ~ *направленно-искривленная* ~ controlled directional well
базалық (бұрғылау қондырғысын есептеуге арналған) ~ *базовая* ~ (для рас-чета буровой установки) most probable [base] well, well with most probable bit and casing program
бақылайтын ~ *наблюдательная* ~ observation [key] well, observation hole
бақылау ~-сы / *контрольная* ~ monitor well
барлау ~-сы / *разведочная* ~ exploratory well
басқарылмайтын ~ *неуправляемая* ~ out-of-control [blowout, wild, breathing] well
бастапқы кезеңдегі бұрқақты ~ *фонтанная* ~ *в начальном периоде* flush producer

бәсеңдейтін ~ *нисходящая* ~ downhole
 буды сығып толтырушы ~ *паронагнетательная* ~ steam-injection well
 бұзылған цементті сақинасы бар ~ / ~ с *нарушенным цементным кольцом*
 leaker, leaking well
 бұрғыланған ~ *пробуренная* ~ drilled well
 бұрғылау ~-сы / *буровая* ~ borehole, boring (well)
 бұрғылау ерітіндісімен толтырылған ~ / ~, *заполненная буровым раство-*
ром mudded well
 бұрғылаумен аяқталған ~ / ~, *законченная бурением* completion (well),
 completed well
 бұрқақты (басқа ұңғымада) тығындауға арналған ~ / ~ для *глушения фонт-*
тана (в другой скважине) relief well
 бұрқақты ~ *фонтанная* ~ flow(ing) well
 бұталанған ~ *разветвленная* ~ branched [drain-hole] well
 бұталанған-көлденең ~ *разветленно-горизонтальная* ~ horizontally
 branched well
 бүркемелеп жабылған ~ *законсервированная* ~ suspended well
 бір қатарлы ~ *однорядная* ~ single-string well
 бір қыртыста аяқталған ~ / ~, *законченная в одном пласте* single-
 completion well, single completion
 бір оператормен қызмет көрсетілетін сорғы ~-лары / *насосные ~ы, обслу-*
живаемые одним оператором beat
 бір сәтте қисайып кеткен оқпаны бар ~ / ~ с *резко искривившимся стволом*
 dog-leg hole
 бір тіреуішті ~ *одноопорная* ~ single-jacket well
 бірлестік ~-сы / *кустовая* ~ cluster well
 бірнеше қыртыста аяқталған ~ / ~, *законченная в нескольких пластах* multi-
 ple-completion well, multiple completion, completed well
 бітеліп тасталған ~ *заглушённая* ~ killed well
 газ өндіруші ~ *газодобывающая* ~ gas producer, gas-producing well
 газды сығып толтыратын ~ *газонагнетательная* ~ gas-injection well
 газлифтті ~ *газлифтная* ~ gas-lift well газова ~ gas well, gasser
 геофизикалық ~ *геофизическая* ~ geophysical well
 гидродинамикалық тұрғыда жетілдірілмеген ~ *гидродинамически несовер-*
шенная ~ hydro-dynamically imperfect well
 дебиті аз ~ *малодобитная* ~ marginal well, marginal producer, stringer
 екі бағаналы ~ *двухколонная* ~ two-string [two-casing] well
 екі қыртысты ~ *двухпластовая* ~ dual completion well
 екі оқпанды ~ *двухствольная* ~ dual-bore [coupled] cluster
 жабық ~ *закрытая* ~ shut-in well
 жалғыз ~ *одионочная* ~ single well
 жарылысты ~ *взрывная* ~ shot hole
 жеке сорғы ~-сы / *индивидуальная насосная* ~ well on the beam
 жеке тұрған ~ *отдельно стоящая* ~ unique completion

жеміргіш ортасы бар ~ / ~ с агрессивной средой corrosive well
 жетілген ~ совершенная ~ perfect well
 жетілмеген ~ несовершенная ~ imperfect well
 жиектейтін ~ оконтуривающая ~ extention [outpost] well
 жиектеуші ~ приконтурная ~ edge well
 жобалық ~ проектная ~ planned well
 жоғары дебитті ~ высокодебитная ~ prolific well, large producer
 жоғары қыртыстық қысымы бар ~ / ~ с высоким пластовым давлением
 high-pressure well
 жойылған ~ ликвидированная ~ abandoned well
 жұмыс істемей тұрған ~ бездействующая ~ well out of operating боковая ~
 side well
 жұмыс істемей тұрған ~ простаивающая ~ temporarily shut-in well
 жұмыс істеп тұрған ~ действующая ~ running well, well in operation
 жұтып қоятын ~ поглощающая ~ absorption well
 кәсіпшілік сарқынды суларды жинауға арналған ~ / ~ для сбора промысло-
 вых сточных вод disposal well
 кенді ұңғымаға дейін отырғызылған ~ / ~, обсаженная до забоя cased-
 through well
 кенішті ашқан ~ / ~, открывшая месторождение discovery well
 конденсатты ~ конденсатная ~ condensate well
 контур ішіндегі ~ внутриконтурная ~ (intra)contour well
 контурдан тыс ~ законтурная ~ perimeter [step-out] well
 көлбеу ~ наклонная ~ slant(ed) [inclined] well, deviating hole
 көлбеу-бағытты ~ наклонно-направленная ~ deviated [directional] well, slant
 hole
 көлденең ~ горизонтальная ~ horizontal well
 көлденең учаскенің үлкен ұзындығы бар көлденең ~ горизонтальная ~ с
 большой длиной горизонтального участка long-reach horizontal well
 көмекші ~ вспомогательная ~ easer
 көп қатарлы ~ многорядная ~ multistring well морская ~ offshore well
 көп қыртысты ~ многопластовая ~ multiple zone well
 көрсетілген диаметрге ие ~ / ~ номинального диаметра gage hole
 көрші ~ соседняя ~ offset [adjacent, neighboring] well
 күрделі жөндеуде тұрған ~ / ~, находящаяся в капитальном ремонте
 worked-over [overhauled] well
 қарымы кіші (кіші диаметрлі) ~ малогабаритная ~ (малога диаметра) cas-
 ingless [tubingless] completion, slim hole
 қисайған ~ искривленная ~ purposely deviated [purposely slanted, directionally
 drilled] well
 қисайып қалған ~ искривившаяся ~ crooked well
 қисайып тұрған ~ искривляющаяся ~ deviating well
 қисықтықтың үлкен радиусы бар көлденең ~ горизонтальная ~ с большим
 радиусом кривизны long-radius horizontal well

қиыршық тасты сүзгіші бар ~ / ~ с *гравийным фильтром* gravel-packed well
 құм түсіп тұрған ~ / ~, в которую поступает песок sand-producing [sandy] well
 құммен жабылған ~ / ~, закупоренная песком sand-plugged [sand-clogged] well
 құрамында құмы бар ~ / ~, содержащая песок sanding-up well
 құрғақ ~ сухая ~ duster, dry [nonproductive, barren] well
 құрылымдық-картрлы ~ *структурно-картровочная* ~ structure test well
 құрылымдық-іздеушілік ~ *структурно-поисковая* ~ core hole, cored well
 қыртысқа тұзды ерітіндіні айдап құюға арналған ~ / ~ для закачивания в пласт соляного раствора brine disposal well
 металл қалдықтарымен толып кеткен ~ / ~, засоренная металлическим ломом junked hole
 минералдандырылған суды алуға арналған ~ / ~ для получения минерализованной воды brine well
 мұнай ~-сы / *нефтяная* ~ oil well, oiler
 нәтижесі құпияландырылған ~ / ~, результаты которой засекречены tight well
 окшауланған сағалық жабдығы бар су асты ~-сы / *подводная* ~ с изолированным устьевым оборудованием dry subsea well
 оңаша тұрған ~ / ~, стоящая особняком unique completion
 орташа тереңдіктегі ~ / ~ средней глубины medium-depth well
 отырғызылған ~ *обсаженная* ~ cased hole, cased well
 отырғызылмаған ~ *необсаженная* ~ open hole
 отырғызылмай бұрғыланып жатқан ~ *необсаженная бурящаяся* ~ borehole
 өндіретін ~ *добывающая* ~ producing well
 өнімді мұнай ~-сы / *продуктивная нефтяная* ~ barreler, producing well
 өнімі жоқ ~ *непродуктивная* ~ nonproductive [dry, barren] well, duster
 өтіп тұрған ~ *пульсирующая* ~ surging [belching] well
 пайдалануға енгізілген ~ / ~, введенная в эксплуатацию well put into production, brought-in well
 пайдалануға қайтара (жойылғаннан кейін) енгізілген ~ / ~, введенная повторно в эксплуатацию (после ликвидации) re-entry well
 пайдаланылатын ~ *эксплуатационная* ~ development well
 пайдаланылатын-барлаушылық ~ *эксплуатационно-разведочная* ~ semi-wildcat
 параметрлік ~ *параметрическая* ~ appraisal well
 пьезометриялық ~ *пьезометрическая* ~ pressure observation [piestic] well
 сағалық жабдыққа арналған суды бөлетін қабығы бар ~ / ~ с водоотделяющим кожухом для устьевого оборудования dry subsea completion
 сарқылған ~ *истощенная* ~ stripper (well), exhausted [declined] well
 сәтсіз ~ *неудачная* ~ failure
 сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ shot well
 сирек торкөз бойынша орналасқан ~-лар / ~-ы, расположенные по редкой сетке wide-spaced wells

сорғылық ~ *насосная* ~ pumping well, проф. jark
 су асты ~-сы / *подводная* ~ underwater well
 су асты сағалық жабдықпен аяқталған ~ / ~, *законченная с подводным устьевым оборудованием* subsea completion, subsea well
 су басқан ~ *обводненная* ~ drowned [flooded, water producing] well, water producer
 суды сығып толтыратын ~ *водонагнетательная* ~ water-injection well
 суды сығып толтыруға арналған ~ / ~ для нагнетания воды water injection well
 сулы ~ *водяная* ~ water well
 сусыз ~ *безводная* ~ water-free well
 сығып толтыратын ~ *нагнетательная* ~ injection [input] well
 табыс алып келмейтін ~ / ~, *не приносящая дохода* unprofitable well
 теңіз суымен окшауланып, аяқталған бұрқақты темір арқаумен аяқталған, су асты сағасы бар ~ / ~ с подводным устьем, законченная с фонтанной арматурой, изолированной от морской воды dry subsea completion
 теңіз суынан окшауланбаған, су асты сағалық жабдықпен аяқталған ~ / ~, законченная с подводным устьевым оборудованием, не изолированным от морской воды wet subsea completion
 теңіз суынан окшауланған, су асты сағалық жабдықпен аяқталған ~ / ~, законченная с подводным устьевым оборудованием, изолированным от морской воды dry subsea completion
 терең ~ *глубокая* ~ deep well
 терең сулы ~ *глубоководная* ~ deep water well
 терең-сорғылық ~ *глубинно-насосная* ~ pumping well
 тесілген ~ *перфорированная* ~ perforated well
 тиімді ~ *рентабельная* ~ paying well
 тиімсіз ~ *нерентабельная* ~ noncommercial producer
 тоқтап қалған ~ *заглохшая* ~ dead well
 төмен қыртыстық қысымы бар ~ / ~ с низким пластовым давлением low-pressure well
 түсіретін ~ *разгрузочная* ~ relief well, easer
 тік ~ *вертикальная* ~ vertical well
 тіреуіш ~ *опорная* ~ key [stratigraphic, test] well, key hole
 уақытша жабылған ~ *временно закрытая* ~ closed-in well
 ұсақ ~ *мелкая* ~ shallow well
 цементтейтін (кен жыныстарын бекітуге арналған) ~ *цементировочная* ~ (для укрепления пород) grout hole
 цементтелген ~ *цементированная* ~ cemented well, injected hole
 шағын диаметрлі ~ / ~ *малого диаметра* slim hole
 шағын диаметрлі бағыттаушы ~ *направляющая* ~ *небольшого диаметра* pilot hole
 шамадан тыс терең ~ *сверхглубокая* ~ ultradeep [superdeep] well
 шахмат тәртібімен орналасқан ~-лар / ~ы, *расположенные в шахматном порядке* staggered wells

шекті ~ *граничная* ~ border-line [edge] well

шеттегі ~ *периферийная* ~ offset well

іздеу ~-сы / *поисковая* ~ prospecting (bore)hole, pioneer well, wildcat

ҰҢҒЫМА АРАЛЫҚ *межскважинный* interwell

ҰҢҒЫМАДАҒЫ (ұңғымаға орналастырылған) *скважинный* borehole;
(*размещенный в скважине*) downhole

ҰҢҒЫМАДАН ҚҰРАЛДЫ ҰСТАП АЛУ *вылавливать инструмент из скважины* fish up

ҰҢҒЫМАНЫ БҰРҒЫЛАУ *забуривать скважину* hole in, spud a hole

белгіленген орыннан недеуір қашықтықта ~ / ~ *на некотором расстоянии от намеченной точки* offset a well

ҰҢҒЫМАНЫ ДИНАМОГРАФТАУ *динамографирование скважины* well dy-namography

ҰҢҒЫМАНЫҢ ИНКЛИНОМЕТРИЯСЫ *инклинометрия скважины* well directional [deviation] survey

ҰҢҒЫМАНЫҢ ОРНАЛАСТЫРУ *заложить скважину* sink

ҰҢҒЫМАНЫҢ ОРНАЛАСУЫ *заложение скважины* location of well

ҰҢҒЫМАНЫҢ РАДИОМЕТРИЯСЫ *радиометрия скважин* radioactive well logging

ҰРТ (ЖАҚ, БЕТ) *щека* jaw

қысып тұратын ~ *зажимная* ~ claw, dog

уатқыштың ~-ы / ~ *дробилки* jaw plate, crusher jaw

шығырдың ~-ы / ~ *блока* face of pulley

ҰРШЫ/Қ *вертлюг* swivel

бұрғылау ~-ғы / *буровой* ~ drilling swivel

жуу ~-ғы / *промысловый* ~ washover swivel

кенді ұңғыманы ауамен үрлеп бұрғылауға арналған ~ / ~ *для бурения с продувкой забоя воздухом* air swivel

күш беретін гидравликалық ~ *силовой гидравлический* ~ power hydraulic swivel

құбырлы жуып тұратын ~ *трубный промысловый* ~ casing water swivel

пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ tubing swivel

салпыншаққа арналған суасты ~-ғы / *подводный* ~ для подвески marine support swivel

сорғыштық-компрессорлық құбыр бүркеншігінің ~-ғы / ~ *головки насосно-компрессорных труб* tubing head swivel

сорғыштық-компрессорлық құбырды түсіру мен көтеруге арналған ~ / ~ *для спуска и подъема насосно-компрессорных труб* tubing swivel

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған ~ / ~ *для обсадной колонны* casing swivel

цементтеуші бүркеншік ~-ғы / ~ *цементировочной головки* cementing head swivel

цементтеуші манифольд ~-ғы / ~ *цементировочного манифольда* cementing manifold swivel

штропсыз ~ *бесштропный* ~ bailless swivel
 электр жетегі бар ~ / ~ с *электроприводом* electric powered swivel
ҰРШЫҚША ҚҰРАЛ *центрифуга* centrifuge
 бұрғылау ерітіндісін тазалауға арналған ~ / ~ для *очистки бурового раствора* mud separator
 бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ для *бурового раствора* drilling mud centrifuge
 көлденең ~ *горизонтальная* ~ horizontal centrifuge
 өздігінен жүкті түсіретін ~ *саморазгружающаяся* ~ self-discharging centrifuge
 тұнып қалатын ~ *осадительная* ~ decanting centrifuge
 тік ~ *вертикальная* ~ vertical centrifuge
ҰСАҚ КЕУЕКТИ *мелкопористый* fine-pored
ҰСАҚ КРИСТАЛЛДЫ *мелкокристаллический* fine-crystalline
ҰСАҚ ТАЛШЫҚТЫ *мелковолокнистый* fine-fibrous
ҰСАҚТАЛУ *дробление* crush(ing); fracturing; grinding
 кен жынысының ~-ы / ~ *горной породы* shattering [crushing, fracturing] of rock
ҰСАҚТАУ *измельчение* comminution, crushing, grinding; (в пыль) pulverization
 бұрғылау қашауымен жынысты ~ / ~ *породы буровым долотом* grinding rock at the bit
 жұкалап ~ *тонкое* ~ fine crushing
 құрғақ ~ *сухое* ~ dry milling
ҰСАҚ ТҮЙІРШІКТІ *мелкозернистый* compact-grained, fine-grained
ҰСАҚ ҰЯШЫҚТЫ *мелкоячеистый* fine-meshed, narrow-meshed
ҰСТАЛЫМ *выдержка* aging; curing; seasoning
 жоғары температура кезіндегі ~ / ~ *при высокой температуре* high-temperature curing [aging]
 уақыттың ~-ы / ~ *времени (time)* delay, time lag
ҰСТАП АЛУ *захват* 1. (әрекет – *действие*) engagement, gripping, catching, clamping 2. (құрылғы – *устройство*) catch(er), hold, clamp, grip, grapple
 бұрғылау немесе ұңғыманы ұстап тұру құбырына арналған сыналы ~ *клиновой* ~ для *бурильных или обсадных труб* drill pipe or casing power slip
 жер астындағы сулармен ~ / ~ *грунтовыми водами* intake
 кенелі ~ *клевцевой* ~ tongs
 құбыр желісінің шиыршықты ~-ы / *спиральный* ~ *труболовки* spiral grapple
 құбыр ұстағыштағы кәрзеңкелі ~ *корзиночный* ~ *труболовки* basket grapple
 құбырлы ~ *трубный* ~ pipe grapple
 құдықты ~ / ~ *колодца* intake of well
 құдықты кен жыныстарына сіңген сумен ~ *инфильтрационный* ~ *колодца* seepage area of well
 мұнайды ~ / ~ *нефти* oil trapping
 нейтрондарды ~ / ~ *нейтронов* neutron capture

НКТ түсіру немесе көтеруге арналған сыналы ~ *клиновой* ~ для спуска или подъема НКТ tubing spider

пневматикалық сыналы ~ *пневматический клиновой* ~ pneumatic wedge clamp

сыналы ~ *клиновой* ~ spider

тұтқалы ~ *рычажный* ~ lever tongs

шанышқылы ~ *вилчатый* ~ fork lift

шырағданды төменгі ~ *нижний* ~ *свечей* lower stand racker

шырағадандарды ~ / ~ *свечей* stand racker

шырағадандарды жоғары ~ *верхний* ~ *свечей* upper stand racker

ҰСТАП ҚАЛҒЫШ *улавливатель* catcher, trap

ҰСТАП ҚАЛУ I *захватывает*:

бұрғылау құбырларын (ұңғымадағы) ~ / ~ *бурильные трубы (в скважине)* take hold of drill pipes

ҰСТАП ҚАЛУ II *улавливание* catching, collecting, trapping

газды ~ / ~ *газа* gas recovery

мұнайды ~ / ~ *нефти* trapping of oil

ҰСТАП ТҮРУ I *поддержание* maintenance

бұрғылау ерітіндісінің қажетті құрамын ~ / ~ *необходимых свойств бурового раствора* drilling mud maintenance

қыртыстағы қысымды ~ / ~ *пластового давления* reservoir pressure maintenance

қысымды ~ / ~ *давления* pressure maintenance, repressuring

ұңғыма оқпанының көрсетілген диаметрін ~ / ~ *номинального диаметра ствола скважины* maintenance of hole at bit gage

ҰСТАП ТҮРУ II *сдерживание*:

жоғары ағынды ұңғымалардағы қысымды ~ / ~ *давления в высоконапорных скважинах* control of high-pressure wells

қыртыстағы қысымды ~ / ~ *пластового давления* control of formation pressure

ҰСТАП ТҮРУ (ҰСТАУ) III *содержать* carry, contain

қатты фазаны ~ / ~ *твердую фазу* contain solids

ылғалды ~ / ~ *влагу* contain moisture

ҰСТАП ТҮРУ IV *удерживание*:

бұрғылау құбырларында тұрақты қысымды ~ / ~ *постоянного давления на бурильных трубах* constant drill pipe pressure method

тұрақ орнында автоматты ~ / ~ *автоматическое* ~ на месте стоянки auto-matic station keeping

ҰСТАСТЫРҒЫШ (заттек) *вляжущее (вещество)* binding [cementing] agent, binder

ҰСТАСЫП ҚАЛУ *схватываться* set, solidify; thicken

ҰСТАТҚЫШ I *перемычка* barrier, bridge *устанавливать* ~у bridge

ҰСТАТҚЫШ II *фиксация* fixing, fixation

ҰСТАУ I *ловля*:

ұңғыманы ұстап тұру құбырын ~ / ~ *обсадных труб* fishing for casing

ҰСТАУ ІІ *поддерживать*:

қысымды ~ / ~ *давление* keep [maintain] pressure

температураны ~ / ~ *температуру* maintain temperature

ҰСТАУ ІІІ (СҮЙЕУ) *удерживать*:

қыртыста флюидті ~ / ~ *флюид в пласте* hold back fluid in the reservoir

ойлап-пішілген күйде ~ / ~ *во взвешенном состоянии* suspend

ҰСТЫН *колонна* column; (құбыр – *труб*) string

бұрғылау ~-ы / *бурильная* ~ drillstem, drill string

бұрғылау құбырларының ~-ы / ~ *бурильных труб* string of drilling tools

бұрғылау құбырларының көмекші ~-ы / *вспомогательная* ~ *бурильных труб* drill-pipe handling string

бұрғылау үшін суды бөлетін ~ *водоотделяющая* ~ *для бурения* drilling [mud] marine riser

газ не заттектерді сіңіріп алатын ~ *адсорбционная* ~ adsorber, adsorption tower

икемді бұрғылау ~-ы / *гибкая бурильная* ~ flexible drillstem

кіші диаметрлі құбырлар ~-ы / ~ *труб малого диаметра* macaroni string

қашау диаметріне жақын диаметрге ие ауырлатылған бұрғылау құбырларының ~-ы / ~ *утяжеленных бурильных труб диаметром, близким к диаметру долота* oversize drill-collar string

қосарлы түрде суды бөлетін (сыртқы және ішкі) ~ *двойная водоотделяющая* ~ (*внутренняя и внешняя*) concentric riser

өнімді көкжиекке кіретін құбырлар ~-ы / ~ *труб, входящая в продуктивный горизонт* ray string

сорғы штангаларының ~-ы / ~ *насосных штанг* string of rods, rod string

сорғы-компрессорлық құбыр ~-ы / ~ *насосно-компрессорных труб (НКТ)* tubing

суды жабатын ~ *водозакрывающая* ~ water shutoff string

сіңіріп алатын ~ *абсорбционная* ~ absorber, absorption tower

ұңғыманы нық бекітуге арналған ~ / ~ *для глушения скважин* kill string

ұңғыманы ұстап тұру құбырының ~-ы / ~ *обсадных труб* string of casing ~ труб string

ұңғыманың өнімін үстіңгі бетке шығару үшін икемді түрде суды бөлетін ~ *гибкая водоотделяющая* ~ *для выноса продукта скважины на поверхность* flexible riser

ҮІІІ (ЖҮЗ) *острие*:

қашаудың ~-ы / ~ *долота* nose of a chisel

қисық ~ / ~ *кривой* cusp

ҮІІІІ БЕНЗИНІ *авиабензин* англ. aviation petrol; амер. aviation gasoline

ҮІІІІІ КЕРОСИНІ *авиакеросин* aviation kerosene

ҮІІІІІІ ЛЕТУЧЕСТЬ *летучесть* volatility, volatileness

мұнайдың ~-ғы / ~ *нефти* oil volatility

ҮІІІІІІІ ШТАСТЫРАТЫН ӨЗЕК (ЕКІ ДЕТАЛДЫ) *шпилька* stud (bolt), pin

біріктіргіш ~ *соединительная* ~ joint pin
сақтандырғыш ~ / ~ *предохранительная* ~ safety-lock pin

ҰШТАСУ (ҮЙЛЕСУ) *сходиться*:

бұрап алу кезінде ~ / ~ *при свинчивании* shoulder up

бір нүктеде ~ / ~ *в одной точке* converge

ҰШТЫ/Қ *наконечник*:

баудың ~-ғы / ~ *шнура* cord terminal

бұрандасы бар ~ / ~ *с резьбой* nipple

бұрғы ~-ғы / ~ *бура* drill (bit) point

бұрғылау ~-ғы / *буровой* ~ drilling end

газбен кесу құралының ~-ғы / ~ *газового резака* cutting (torch) tip

желдеткіш ~-ғы / *вентиляционный* ~ vent fitting

кабелді ~ *кабельный* ~ cable shoe, cable thimble

кабелді каротажды ~ *кабельный каротажный* ~ logging cable thimble

конустық ~ *конический* ~ tapered tip

қақпақтың ~-ғы / ~ *клапана* valve bonnet

кұлақшасы бар ~ / ~ *с ушком* pipe eye

плунжердің ~-ғы / ~ *плунжера* plunger tip

сымның ~-ғы / ~ *провода* wire lug, wire tag

шар тәрізді ~ *шаровой* ~ ball point

шешіліп алынатын ~ *съемный* ~ facing

шлангті ~ *шланговый* ~ hose nozzle

ішкі құбыр ұстағыш ~-ғы / ~ *внутренней труболовки* bull nut of spear

ҰШУ *улетучивание* escape, evaporation, evaporization, volatilization

ҰШЫП КЕТУ *улетучиваться* evaporate, volatilize

ҰШЫРАТУ *обнаруживать* detect, discover, find

кен шоғырын (мұнай, газ) ~ / ~ *залежь (нефти, газа)* discover a pool, find a deposit

ҰЯСЫ *постель*:

кен шоғырының ~ / ~ *залежи* bedrock

ҰЯШЫ/Қ *гнездо*:

басқару коллекторының ~-ғы / ~ *коллектора управления* control pod receptacle

бөрененің ~-ғы / ~ *балки* beam housing

бұрғылау клапанының ~-ғы / ~ *бурового клапана* mud valve seat

жалғастыратын коллектордың түйістірілетін қосарланған ~-ғы / *стыковочное двойное* ~ *подводного коллектора* dual female pod stab receptacle

жоғарғы ~ *верхнее* ~ upper female contact

кенді ~ *рудное* ~ ore pocket, ore bunch

мойынтіректің ~-ғы / ~ *подшипника* bearing seat

тереңнен сорғыш цилиндрі клапанының ~-ғы / ~ *клапана цилиндра глубинного насоса* working barrel valve seat

тереңнен сорғыш цилиндрінің ~-ғы / ~ *цилиндра глубинного насоса* working barrel seat

штекерлік ~ *штекерное* ~ pin jack
штепельді ажыратып-қосқыштың ~-ғы / ~ *штепельного разъема* female contact, female connector

Ү

ҮБЗ [үстіңгі беттік-белсенді заттек] **ПАВ** [*поверхностно-активное вещество*] surfactant

ҮГІЛУ *выветривание* weathering, disintegration, erosion, degradation

атмосфералық ~ *атмосферное* ~ atmospheric weathering

биохимиялық ~ *биохимическое* ~ biochemical weathering

жыныстың ~-і / ~ *пород* rock decay, rock weathering

су астында ~ *подводное* ~ submarine weathering

тор сызықты ~ *сеточный* ~ grid lead

экрандалған ~ *экранированный* ~ shielded lead

ҮГІНДІЛЕР (ЖОҢҚАЛАР) *опилки*:

ағаш ~-і / *древесные* ~ sawdust

металл ~-ы / *металлические* ~ filings

ҮДЕМЕ *градация* gradation

мұнай тығыздығының ~-сі / ~ *плотностей нефти* oil density gradation

ҮДЕМЕЛІЛІГІ АЗ *малоинтенсивный* low-intensity, of low intensity

ҮЗБЕ *звено* link, member, section

бекітпемен аяқталатын бұрғылау құбырының ~-сі / ~ *бурильных труб, заканчивающееся замком* joint of drill pipe

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-сі / ~ *обсадных труб* joint of casing

ҮЗГІШ *прерыватель* breaker, cutout, interrupter

сыққыш-май сауытты ~ *пресс-масленка* pressure lubricator, lubricating screw

ҮЗДІКСІЗДІК (ТҰРАҚТЫЛЫҚ) (мөлшер) *постоянная* (величина) constant

эмбебап газды ~ *универсальная газовая* ~ universal gas constant

газды ~ *газовая* ~ gas constant

даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute constant

диэлектрлік ~ *диэлектрическая* ~ dielectric constant

еркін ~ *произвольная* ~ arbitrary constant

қыртыстың құрылымдық ~-гі / *структурная* ~ *пласта* textural constant

пайдалы қазбаларды байыту әдісінің ~-гі / *гравитационная* ~ gravitational [gravity] constant

прибордың ~-гі / ~ *прибора* instrument constant

сандық ~ *численная* ~ numerical constant

серпімділіктің ~-гі / ~ *упругости* elastic constant

тартылыстың ~-гі / ~ *притяжения* attraction constant

уақыттың ~-гі / ~ *времени* time constant

ҮЗІЛІС *перерыв*:

бұрғылау ерітіндісінің айналып тұруындағы ~ / ~ *циркуляции бурового раствора* drilling mud return break

бұрғылаудағы ~ / ~ *в бурении* interruption in drilling, drilling break

жалаңаштаудағы ~ / ~ *в обнажении* disappearance of outcrop

жоғарғы ~ *верхний* ~ upper brace

жұмыстағы ~ / ~ *в работе* outage, service interruption

қабаттаудағы ~ / ~ *в напластовании* stratigraphical break, lost strata

қыртыстанудағы ~ / ~ *в слоистости* break in [truncation of] lamination

мүжілушіліктегі ~ *эрозионный* ~ erosional gap, erosion interval

өзектегі ~ / ~ *в жиле* vein split, vein break

стратиграфиялық ~ *стратиграфический* ~ stratigraphical break

тұтынушыларды жабдықтаудағы ~ / ~ *снабжения потребителей* interruption of service, interruption of supply

шөгінділердегі ~ / ~ *в отложениях* interruption in deposition, break in sedimentation

ҮЗІП ТАСТАУ *отсоединять* detach, disconnect, uncouple, disengage, detach

құбырларды ~ / ~ *трубы* disconnect pipes

ҮЙ-ЖАЙ помещение:

қоймалық ~ *складское* ~ warehouse

сорғыларды сақтайтын ~ *насосное* ~ pump(ing) house

сусымалы материалдарды сақтауға арналған ~ / ~ *для хранения сыпучих материалов* sack room

ҮЙЛЕСПЕЙТІН *несовместимый* incompatible

ҮЙЛЕСПЕУШІЛІК *несовместимость* incompatibility

ҮЙЛЕСУ (ШАҚ КЕЛУ) подход:

жұмыс агенті қапталының ~-і / ~ *фронта рабочего агента* breakthrough

мұнайлы біліктің ұңғымаға ~-і / ~ *нефтяного вала к скважине* oil-bank breakthrough

суландыру конусының ұңғымаға ~-і / ~ *конуса обводнения к скважине* coning into the well

ҮЙЛЕСІМДІЛІК (СЫЙЫСУШЫЛЫҚ) *совместимость* compatibility

сұйықтардың ~-гі / ~ *жидкостей* fluid compatibility

ҮЙІНДІ (КЕН ПШІНДЕГІ ПАЙДАСЫЗ ЖЫНЫС) *отвал* dump

жынысты ~ *породный* ~ waste dump, rock spoil heap

карьерлік ~ *карьерный* ~ spoil bank

сыртқы ~ *внешний* ~ external dump, external spoil heap

ішкі ~ *внутренний* ~ internal dump, internal spoil heap

ҮЙІНДІ (ҮЙМЕ) *насыть* bank; fill; embankment

биік үйінді ~ *высокая* ~ deep fill

жер ~-сі / *земляная* ~ earth fill, earth bank

жол ~-сі / *дорожная* ~ road embankment

қиыршық тасты ~ *гравийная* ~ gravel fill

өртке қарсы ~ *противопожарная* ~ fire dike

шайып әкелінген ~ *намывная* ~ hydraulic fill

ҮЛГІ І (НҮСҚА) образ/ең sample, specimen
 ақауы бар ~ *дефектный* ~ defective specimen
 бағдарланған ~ *ориентированный* ~ oriented sample
 бақылау ~-сі / *контрольный* ~ check [pilot] sample
 бұрау үшін сынауға арналған ~ / ~ *для испытания на кручение* torsion-test specimen, torsion-test piece
 бұрғыланған жыныстың ~-сі / ~ *выбуренной породы* drill sample
 бұрғылау ~-сі / *буровой* ~ drill sample
 бұрғылау кезінде алынған кен жыныстарының ~-лері / ~ *цы пород, взятые при бурении* drill samples
 бұрғылаудың сүзілген қалдық суына малынған ~ / ~ *смоченного бурового шлама* wet sample of cuttings
 газды ~ *газовый* ~ gaseous sample
 дәнекерленетін бақылаудағы ~ *сварной контрольный* ~ pilot joint
 дөрекі ~ *грубый* ~ bulk sample
 зерттеліп жатқан ~ *исследуемый* ~ test specimen, sample under investigation
 каротажды диаграммадан алынған ~ / ~ *каротажной диаграммы* log sample
 кәдуілгі ~ *типичный* ~ representative sample
 кен жыныстарының ~-лері / ~ *цы пород* formation samples
 кенді ұңғымадан алынған ~ / ~ *с забоя скважины* bottom-hole sample
 кенді ұңғымадан алынған ~ / ~, *взятый с забоя скважины* bottom-hole sample
 кесік күйінде сынауға арналған ~ / ~ *для испытания на срез* shear-test specimen
 қазып алынған ~ / ~ *с ископаемыми* sample with fossils
 қатты ~ *твердый* ~ solid sample
 қашаудан алынған ~ / ~ *с долота* bit-sample
 құрылымы бұзылған ~ / ~ *с нарушенной структурой* disturbed sample
 құрылымы бұзылмаған ~ / ~ *с ненарушенной структурой* undisturbed sample
 қысып сынауға арналған ~ / ~ *для испытания на сжатие* compression specimen, compression test piece
 мұнайдың болу белгілері бар ~ / ~ *с признаками нефтеносности* sample with oil shows
 науадан алынған ~ / ~ *из желоба* ditch sample
 өкілеттелген ~ *представительный* ~ керна representative core
 өнеркәсіптік ~ *промышленный* ~ industrial sample, production prototype
 радиоактивтілігі жоғары ~-лер / ~ *с высокой радиоактивностью* high radioactive sample
 сараптауға арналған ~ / ~ *для анализа* assay sample
 созу үшін сынауға арналған ~ / ~ *для испытания на растяжение* tensile sample
 соққыға төзімділігін сынауға арналған ~ / ~ *для испытания на удар* impact specimen
 стандартты ~ *стандартный* ~ standard sample, type specimen

сұйық ~ *жидкий* ~ liquid sample
сұйықты сүзгенде қалатын қалдық су ~-сі / ~ *шлама* sludge sample
сынаққа төзе алмаған ~ / ~, *не выдержавший испытания* failed test piece
сынауға арналған ~ / ~ *для испытаний* test sample
табиғи ~ *натуральный* ~ natural sample
табиғи мөлшеріне сай ~ / ~ *в натуральную величину* full-size sample
таңбаланатын көкжиектен алынған ~ / ~ *из маркирующего горизонта* key horizon specimen
таңдалған ~ *выбранный* ~ picked sample
тәжірибелік сериялық ~ *опытный серийный* ~ serial [batch] test specimen
темір арқанмен бұрғылау кезінде алынған ~ / ~, *взятый при канатном бурении* bailer sample
топырақ түбіндегі ~ / ~ *донного грунта* bottom sample
тіректі ~ *опорный* ~ key sample
ұңғымадан алынған ~ / ~ *из скважины* well sample
ылғалды ~ *влажный* ~ wet sample
ҮЛГІ II модель model, pattern, simulator
базистік ~ *базисная* ~ base model
Бингхэм ~-сі / ~ *Бингхэма* Bingham model
болжамдайтын ~ *прогнозирующая* ~ predictive model
газды кен шоғырының ~-сі / ~ *газовой залежи* gas reservoir model ~
динамикалық ~ *динамическая* ~ dynamic model
дискреттік ~ *дискретная* ~ discrete model
жасалым ~-сі / ~ *разработки* development simulation model
жегілдірілген ~ *модифицированная* ~ modified model
кеніш ~-сі / ~ *месторождения* field model
қос қабатты ~ *двухслойная* ~ two-layer model
қос өлшемді ~ *двухмерная* ~ two-dimensional [plane] model
қыртыс ~-сі / ~ *пласта* formation [reservoir] model
математикалық ~ *математическая* ~ mathematical model
математикалық қамтамасыз ету ~-сі / ~ *математического обеспечения* software simulator
сандық ~ *цифровая* ~ digital model
стохастикалық ~ *стохастическая* ~ stochastic [probabilistic] model
сынауға арналған ~ / ~ *для испытаний* test(ing) model
ұқсас етілген ~ *аналоговая* ~ analog model
үш өлшемді ~ *трехмерная* ~ three-dimensional [space] model
ықшамдалған ~ *упрощенная* ~ simplified pattern, simplified model
ірі көлемді ~ *крупномасштабная* ~ large-scale model
электрлік ~ *электрическая* ~ electrical model
ҮЛГІ III (ТҮР, БЕЙНЕ) тип type, grade; mode
аулағыштың ~-сі / ~ *ловушки* trap type
бұранданың ~-сі / ~ *резьбы* thread type

бұрғылау ерітіндісінің ~-сі / ~ *бурового раствора* drilling mud type
 бұрғылау қашауын қаруландыру ~-сі / ~ *вооружения бурового долота*
 drilling bit cutting structure type
 бұрғылау қашауының ~-сі / ~ *бурового долота* drilling bit type
 верстатка ~-сі / *верстачные* ~ bench vice
 генетикалық ~ *генетический* ~ genetic type
 диапирлі ~ *диапировый* ~ piercement type
 жетектің ~-сі / ~ *привода* type of drive
 кемеңің ~-сі / ~ *судна* class of a ship
 кен шоғырының ~-сі / ~ *залежи* accumulation type
 коллектордың ~-сі / ~ *коллектора* reservoir type
 құбырлық (іілу үшін) ~ *трубные* ~ (для гибки) pipe vice
 қыртыстық қуаттың (қыртыс режимі) ~-сі / ~ *пластовой энергии (режима пласта)* type of drive
 мұнайдың ~-сі / ~ *нефти* oil base
 өзара әрекеттесу ~-сі / ~ *взаимодействия* interaction mode
 сулардың ~-сі / ~ *вод* water type
 тербелістің ~-сі / ~ *колебаний* mode of oscillations
 толқындардың ~-сі / ~ *волны* wave mode
 цементті ерітіндінің ~-сі / ~ *цементного раствора* type of slurry
 цементтің ~-сі / ~ *цемента* cement type, cement grade
ҮЛГІЛЕУ *моделирование* 1. modeling 2. simulation
 қыртыс-коллекторларды ~ / ~ *пластов-коллекторов* reservoir simulation
 математикалық ~ *математическое* ~ mathematic modeling
 сандық ~ *цифровое* ~ digital simulation
 ұқсас етіп ~ *аналоговое* ~ analog simulation
ҮЛДІР *пленка* film
 адсорбциялы ~ *адсорбционная* ~ adsorbed film
 қорғаныш ~ *защитная* ~ protective layer
 мұнайлы ~ *нефтяная* ~ oil film
 сұйық ~ *жидкостная* ~ fluid film
 тотықты ~ *оксидная* ~ oxide film
 үстіңгі беттік ~ *поверхностная* ~ surface film
 флуоресцентті ~ *флуоресцирующая* ~ iridescent film
 шектеспелі ~ *границная* ~ interfacial film
ҮЛЕС *доля* fraction
 алынған мұнайдың ~-і / ~ *извлеченной нефти* fraction of oil recovered
 құрауыштың ~-і / ~ *компонента* fraction of component
 молярлы ~ *молярная* ~ mole fraction
 мұнайдың ~-і / ~ *нефти* fractional oil content
 осы сәт уақытындағы ұңғыма өніміндегі мұнайдың көлемді ~ *объемная* ~
нефти в продукции скважины в данный момент времени oil holdup
ҮЛЕС (БӨЛІМ) *квота* эк. quota
 импорттық ~ *импортная* ~ import quota

нарықтық ~ *рыночная* ~ marketing quota
 салықтық ~ *налоговая* ~ tax quota
 тарифтік ~ *тарифная* ~ tariff quota
 экспорттық ~ *экспортная* ~ export quota
ҮНЕМДЕУ (ҮНЕМ, ҮНЕМДІЛІК) экономия saving, economy
 материалды ~ / ~ *материала* saving in material
 отынды ~ / ~ *топлива* fuel economy, fuel saving
 өндірістік бағасын ~ / ~ *в стоимости производства* saving in cost
 уақытты ~ / ~ *времени* saving of time
ҮНГІМЕ ЖОЛ туннель gallery, tunnel
ҮРЛЕМЕЛІ надувной (пакер туралы – *о пакере*) inflatable
ҮРЛЕП ТАЗАРТУ продувка blasting, blowing
 ауамен ~ / ~ *воздухом* aeration
 жұмыс істеп болған газдармен ~ / ~ *отработанных газов* scavenging
 сығылған ауамен ~ / ~ *сжатым воздухом* air blasting
 ұңғыма оқпанын (бұрғылау кезінде) ауамен ~ / ~ *ствола скважины возду-
 хом (при бурении)* hole blowing
 ұңғыманы (құрылыс аяқталғаннан кейін) ~ / ~ *скважины (после окончания
 строительства)* blowing of well clean
ҮРЛЕУ (ІСІНДІРУ) надувать inflate, blow up, fill with air
ҮРЛЕУ I вдувание blow(-in), injection
 әкті ~ / ~ *извести* lime injection
 буды ~ / ~ *пара* steam injection
 оттекті ~ / ~ *кислорода* oxygen blow
ҮРЛЕУ II выдувание deflation; blowing-out
 топырақты ~ / ~ *почвы* soil blowing, land retirement
ҮРЛЕУ III обдувка blow
ҮРЛЕУ IV продувать blast, blow
ҮРЛЕУ V раздувание inflation
 құбырды ~ / ~ *трубы* pipe ballooning
 пакерді ~ / ~ *пакера* packer inflation
ҮСТЕЛ стол desk, table
 анкерлі ~ *анкерный* ~ deadman
 роторлы ~ *роторный* ~ rotor table столб column
 цементті ерітіндінің (бағанадан тыс кеңістікте) ~-і / ~ *цементного раство-
 ра (в колонном пространстве)* cement column
ҮСТЕМЕ I вставка insert, insertion (piece)
 айналып тұратын ~ *вращающаяся* ~ rotating insert
 алынып-салынатын ~ *съемная* ~ removable insert
 амортизацияланатын ~ *амортизирующая* ~ bumper stab
 асбестті ~ *асбестовая* ~ asbestos insert
 балқығыш ~ *плавкая* ~ предохранителя fuse link
 біріктіргіш ~ *соединительная* ~ connecting piece
 қадалық істік қашауына ~ / ~ *в итыревые долота* compacts

кашаудағы немесе тістің қаптамасындағы берік қорытпадан жасалған ~ / ~
 из твердого сплава в долоте или коронке bit insert
 қорғаныш ~ защитная ~ protecting compact, protecting insert
 сақиналы ~ кольцевая ~ ring insert(ion)
 шүмекті ~ сопловая ~ nozzle lining
ҮСТЕМЕ II надбавка:
 жоғары сапа үшін ~ / ~ за повышенное качество quality bonus
 тропикалық орындау үшін ~ / ~ за тропическое исполнение surcharge for
 tropical version
 экспорттық орындау үшін ~ / ~ за экспортное исполнение surcharge for
 export quality
ҮСТІ (БЕТ) поверхность surface, area, plane
 айқара ашылу ~ развернутая ~ developed circumference
 айналу ~ / ~ вращения surface of revolution [rotation]
 артезиан құдығының ~ артезианская ~ artesian-pressure surface
 байланыстырғыштың ~ / ~ контакта contact surface
 бөліктеудің ~ / ~ разделки bevel face
 бөліктің ~ / ~ раздела boundary, interface, division surface
 бүйір жак ~ торцевая ~ end face
 біріктіріп-ажыратату тетігінің ~ / ~ разъема joint face
 газды мұнай бөлігінің ~ / ~ газонефтяного раздела gas-oil interface [surface]
 газды су бөлігінің ~ / ~ газоводяного раздела gas-water interface [surface]
 жалаңашталған ~ обнаженная ~ exposed surface
 жоғарғы ~ верхняя ~ upper face
 жұмыс істеу ~ рабочая ~ working surface,
 калибрлеуші (қашаудың) ~ калибрующая ~ (долота) gage surface
 кенді ұңғыма аймағының ~ / ~ призабойной зоны face of well(bore)
 кенді ұңғыманың ~ / ~ забоя скважины bottom-hole face
 кесілу ~ режущая ~ cutting face
 кеуектік кеңістіктің ~ / ~ порового пространства pore space
 surface
 коллектордың ~ / ~ коллектора reservoir surface
 көтеріп тұратын ~ несущая ~ bearing area
 қыздырудың ~ / ~ нагрева heating surface
 меншіктену ~ удельная ~ area per unit volume, specific surface, specific area
 мұздатудың ~ / ~ охлаждения cooling surface
 мұнай-су байланыстырғышының ~ / ~ контакта нефть-вода oil-water
 interface
 оқшауланған ~ изолированная ~ isolated surface
 оқшауландырылмаған ~ неизолированная ~ uninsulated surface
 пьезометриялық ~ пьезометрическая ~ piezometric surface
 сазды ерітіндінің ~ / ~ глинистого раствора mud surface
 сынықтың ~ / ~ излома area of fracture
 сырғанаудың ~ / ~ скольжения sliding surface

сыртқы ~ *наружная* ~ face, outside [external] surface
тозудың ~ / ~ *износа* wearing surface
топырақ үйіп қорғанудың ~ *обвалованная* ~ embankment

тігістің ~ / ~ *шва* weld face

тігістің сыртқы ~ *наружная* ~ *шва* face of weld

тіреуіштің ~ *опорная* ~ area of bearing, bearing face, seat

үйкелудің ~ / ~ *трения* friction surface

цементтелудің ~ *цементированная* ~ cemented area

шағылдырудың ~ *отражательная* ~ deflecting wall

шекаралас ~ *границная* ~ boundary surface

шығатын жақ ~ *выходная* ~ outflow face

ішкі ~ *внутренняя* ~ inside [internal] surface

ҮСТІҢГІ (ЖОҒАРҒЫ, СЫРТҚЫ) *поверхностный* exposed, surface

ҮСТІҢГІ ҚАБАТ (ЖОҒАРҒЫ БЕТ) *покров:*

көшпе мұздың ~ *ледниковый* ~ ice cap, ice sheet

өнімді жамылғының ~-ы / ~ *продуктивной свиты* caprock

ҮСТІРТ (ЖОН) *плато* *геол.* tableland; plateau

ҮШ АЙЫР (ҮШ ТАРМАҚ) *тройник* T-joint, tee(-joint), three-way piece

аудармалы ~ *переводной* ~ reducing tee

бұрқакты ~ *фонтанный* ~ flow tee

кұбыр бүркеншігінің ~-ы / ~ *трубной головки* tubing head tee

муфталық аяқтары бар ~ / ~ *с муфтовыми концами* female tee

ниппелді аяқтары бар ~ / ~ *с ниппельными концами* male tee

өтпелі ~ *переходный* ~ reduced tee

сығып толтыратын ~ *нагнетательный* ~ delivery tee

түрлі диаметрдегі құбырларға сай бұрандасы бар ~ / ~ *с резьбой под трубы*

разных диаметров reducing T-joint

ҮШ АЙЫР-ТЫҒЫЗДАМА *тройник-сальник* stuffing box tee

Ф

ФАЗА АРАЛЫҚ *межфазный* interphase

ФАЗОМЕТР *фазометр* phase meter

ФАКТОР *фактор* factor; agent

адам ~-ы / *человеческий* ~ human factor

анықтаушы ~ *определяющий* ~ determining factor

атмосфералық жағдайларға алып келген газды ~ *газовый* ~, *приведенный к атмосферным условиям* atmospheric gas factor, atmospheric gas ratio

бұрқактау кезіндегі газды ~ *газовый* ~ *при фонтанировании* flowing gas factor, flowing gas ratio

газды ~ *газовый* ~ gas-oil ratio

газды ағымдағы ~ *газовый текущий* ~ current gas-oil ratio

газды есепті ~ *газовый расчетный* ~ calculated gas-oil factor, calculated gas-oil ratio

газды жиынтық ~ *газовый суммарный* ~ cumulative gas-oil ratio
 газды жұмыс ~-ы / *газовый рабочий* ~ operating gas factor, operating gas ratio
 газды конденсатты ~ *газоконденсатный* ~ gas-condensate ratio
 газды көлемді ~ *газовый объемный* ~ total gas factor, total gas ratio
 газды қыртысты ~ *газовый пластовый* ~ formation [reservoir] gas-oil ratio
 газды орташа ~ *газовый средний* ~ average gas-oil ratio
 газды сулы ~ *газоводяной* ~ gas-water ratio
 газды сулы жиынтық ~ *газоводяной суммарный* ~ cumulative gas-water ratio
 геометриялық ~ *геометрический* ~ geometrical factor
 гидрогеологиялық ~ *гидрогеологический* ~ hydrogeological factor
 гидродинамикалық ~ *гидродинамический* ~ fluid-flow effect
 гранулометриялық ~ *гранулометрический* ~ grain size [grading] factor
 құрылымдық ~ *структурный* ~ structure factor
 лайланушылық ~-ы / *мутности* turbidity factor
 литологиялық ~ *литологический* ~ lithological factor
 өндірілетін өнімнің сулы мұнай ~-ы / *водонефтяной* ~ *добываемой продукции* producing water-oil ratio
 пішімнің ~-ы / *формы* form factor
 стратиграфиялық ~ *стратиграфический* ~ stratigraphical factor
 сулы мұнай ~-ы / *водонефтяной* ~ water-oil ratio
 сулы мұнай жиынтық ~-ы / *водонефтяной суммарный* ~ composite water-oil ratio
 сулы цементті ~ *водоцементный* ~ water-cement ratio
 сығып толтыру кезіндегі газды ~ *газовый* ~ *при нагнетании* input gas factor, input gas ratio
 сыртқы ~ *внешний* ~ external agent
 тектоникалық ~ *тектонический* ~ geotectonical factor
 температуралық ~ *температурный* ~ temperature factor
 ұңғыманың сағасындағы газды ~ *газовый* ~ *на устье скважины* output gas factor, output gas-oil ratio
 үдемелілік ~-ы / *интенсивности* force factor
 ішкі ~ *внутренний* ~ internal agent
ФАЛ *фал* halyard, halliard
ФАРА *фара* headlight, headlamp
ФАРВАТЕР *фарватер* fairway
ФАЦИАЛДЫ *фациальный* facial, facies
ФАЦИ/Я *фаци/я* facies *континентальные*
 ~-йлар ~-и continental facies
 литологиялық ~ *литологическая* ~ lithofacies, lithological facies
 петрографиялық ~ *петрографическая* ~ petrographical facies
 теңіз ~-сы / *морская* ~ marine facies
ФЕНОЛ *фенол* phenol
ФЕНОПЛАСТ *фенопласт* phenolic plastic, phenoplast
ФЕРМА *ферма* frame, truss, girder; leg

аркалы ~ *арочная* ~ arched girder
аспалы ~ *висячая* ~ suspension girder
балкалы ~ *балочная* ~ truss, (beam) girder
бұрғылау платформасына арналған тіреуіш ~ *опорная* ~ для буровой платформы jacket leg
ендеулі ~ *раскосная* ~ girder frame
кеңістіктегі ~ *пространственная* ~ space truss
консолды ~ *консольная* ~ cantilever truss
құрылыс ~-сы / *строительная* ~ erection truss
негізгі ~ *главная* ~ primary truss, main girder
статикалық анықталатын ~ *статически определяемая* ~ statically determinate truss
статикалық анықталмайтын ~ *статически неопределяемая* ~ statically indeterminate truss
теңіз платформасының өздігінен жылжитын телескоптық ~-сы / *самовыдвигающаяся телескопическая* ~ морской платформы telescopic leg
тесіп өткен ~ *сквозная* ~ truss(ing), open-type truss
торлы ~ *решетчатая* ~ lattice truss, lattice girder
төмен ~ *низкая* ~ low truss
тіреуіш ~ *опорная* ~ supporting truss
ФЕРМЕНТ *фермент* ferment
ФЕРМЕНТАЦИЯ *ферментация* fermentation
бактериялық ~ *бактериальная* ~ bacterial fermentation
ФЕРМЕНТАЦИЯЛАУ *ферментировать* ferment
ФЕРРИМАГНЕТИК *ферримагнетик* ferrimagnetic (material)
ФЕРРИТ *феррит* ferrite
ФЕРРОКРИТ *феррокрит* ferrocrete
ФЕРРОҚОРЫТПА *ферросплав* ferroalloy
ФЕРРОМАГНЕТИК *ферромагнетик* ferromagnetic (material)
ФЕРРОМАРГАНЕЦ *ферромарганец* ferromanganese
ФЕРРОНИКЕЛЬ *ферроникель* ferronickel
ФЕРРОСИЛИКАТ *ферросиликат* ferrosilicate
ФЕРРОСИЛИЦИЙ *ферросилиций* ferrosilicium
ФЕРРОФОСФОР *феррофосфор* ferrophosphorus
ФЕРРОХРОМ *феррохром* ferrochrome
ФЕРРОХРОМЛИГНОСУЛЬФОНАТ *феррохромлигносульфонат*
ferrochrome lig-nosulfonate
ФЕРРОЦЕМЕНТ *ферроцемент* ferrocement
ФИБРОБЕТОН *фибробетон* fibrous concrete
ФИГУРА *фигур/а* figure, pattern
дұрыс емес ~ *неправильная* ~ irregular figure
екі білікті интерференцияның ~-сы / *двухосная интерференционная* ~
biaxial interference figure
түр өзгеруінің ~-сы / *деформации* strain figure

ұқсас ~-лар / *подобные* ~ы similar figures

ФИЗИКА-ХИМИЯЛЫҚ *физико-химический* physicochemical, physical and chemical

ФИРМА *фирма* company, firm

бұрғылау ерітінділерін дайындау мен жеткізуге маманданған ~ / ~, *специализирующаяся на приготовлении и поставке буровых растворов* mud company
қызмет көрсететін мамандандырылған ~ *специализированная обслуживающая* ~ service company

ФИТИНГ *фитинг* fitting

айқышты ~ / ~ *крестовый* ~ four-way junction piece

бұрыштық ~ *угловой* ~ angle bend

газ құбырына арналған ~ / ~ *для газопровода* gas fitting

құбырлы ~ *трубный* ~ casing fitting

құбырлы аудармалы ~ *трубный переводной* ~ bushing

құюға арналған ~ / ~ *для налива* filler, filling fitting

өтпелі ~ *переходной* ~ adapter, adapting piece

төгетін ~ *сливной* ~ emptying fitting

ФЛОКУЛЯЦИЯ *флокуляция* flocculation

басқарылатын ~ *управляемая* ~ controlled flocculation флот fleet

бұрғылау ерітіндісінің ~-сы / ~ *бурового раствора* mud flocculation

қайраңдағы бұрғылау қондырғысының ~-сы / ~ *шельфовых буровых установок* offshore drilling rig fleet

сұйықты сүзгенде қалатын қалдықтың ~-сы / ~ *шлама* slime flocculation

танкердің ~-сы / *танкерный* ~ tanker fleet

тікұшақтың ~-сы / *вертолетный* ~ helicopter fleet

ФЛОТАЦИЯ *флотация* flotation

бірізділік ~-сы / *последовательная* ~ stage flotation

вакуумды ~ *вакуумная* ~ vacuum flotation

көбіксіз ~ *беспенная* ~ nonfrothing flotation

көбікті ~ *пенная* ~ froth flotation

негізгі ~ *основная* ~ rough flotation

нүктеге қарсы ~ *противоточная* ~ countercurrent flotation

сараланған ~ *избирательная* ~ selective flotation

таңдаулы ~ *селективная* ~ selective flotation

тік ~ *прямая* ~ direct flotation

үлдірлі ~ *пленочная* ~ film flotation

ФЛЮОРЕСЦЕНЦИЯ *флуоресценция* fluorescence; (мұнай өнімдері – *нефтепродуктов*) bloom

әлсіз ~ *слабая* ~ dull fluorescence

мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* petroleum bloom, fluorescence of oil

ФЛЮИД *флюид* fluid

араласпайтын ~-гер / *несмешивающиеся* ~ы immiscible fluids

бір фазалы ~ *однофазный* ~ one-phase [single-phase] fluid

газды ~ *газовый* ~ gaseous fluid

екі фазалы ~ *двухфазный* ~ two-phase [double-phase] fluid
жемір ~ *агрессивный* ~ aggressive fluid
жылжымалы ~ *подвижный* ~ mobile fluid
кеуек ішіндегі ~ *внутрипоровый* ~ interstitial fluid
көмірсутекті ~ *углеводородный* ~ hydrocarbon fluid
көп фазалы ~ *многофазный* ~ multiphase fluid
қозғалмайтын ~ *неподвижный* ~ immobile fluid
қыртыстық ~ *пластовый* ~ formation [reservoir] fluid
өндірілетін ~ *добываемый* ~ produced fluid
тартып шығарылатын ~ *откачиваемый* ~ pumped-out fluid
толтырылатын ~ *закачиваемый* ~ injected fluid
эндогенді ~ *эндогенный* ~ endogenous fluid
ФЛЮИДТЕУ *флюидизация* fluidization
ФЛЮОРИТ *флюорит* fluorite, fluorspar
ФЛЮС *флюс* flux
газбен дәнекерлеуге арналған ~ / ~ *для газовой сварки* gas-welding flux
дәнекерлеуге арналған ~ / ~ *для сварки* welding compound, welding flux
дәнекерлеуге арналған қышқылдандырғыш ~ *раскислительный* ~ *для сварки* deoxidizing flux
дәнекерлеуге арналған паста тәрізді ~ *пастообразный* ~ *для сварки* paste flux
дәнекерлеуге арналған ұнтақ тәрізді ~ *порошкообразный* ~ *для сварки* welding powder
жоғары кремнийлі ~ *высококремнистый* ~ high-silica flux
кремний топырақты ~ *кремнеземный* ~ silica flux
кұрғақ ~ *сухой* ~ dry flux
қышқыл ~ *кислый* ~ acid flux
саз топырақты ~ *глиноземистый* ~ alumina flux
ФОРМАЦИЯ *формация* геол. formation
аллювиалды ~ *аллювиальная* ~ alluvium
эктасты ~ *известковая* ~ calcareous formation
вулканогенді ~ *вулканогенная* ~ volcanic formation
геологиялық ~ *геологическая* ~ geological formation
геосинклиналды ~ *геосинклиальная* ~ geosynclinal formation
көмілген ~ *погребенная* ~ buried strata
көмірі бар ~ *угленосная* ~ coal formation
құмдауытты ~ *песчанистая* ~ sandy formation
магматикалық ~ *магматическая* ~ magmatic formation
мұнайлы ~ *нефтяная* ~ oil formation
өнімді тереңде жатқан ~ *продуктивная глубокозалегающая* ~ deep pay
платформалық ~ *платформенная* ~ platform formation
сазды ~ *глинистая* ~ argillaceous formation
су тұтқыш ~ *водоносная* ~ aquifer, water-bearing formation
таушайырлы ~ *битуминозная* ~ bituminous formation

теңіз ~-сы / *морская* ~ marine formation
 терригенді ~ *терригенная* ~ terrigene formation
 тұзы бар ~ *соленосная* ~ saline formation
 ұсақ сызатты ~ *мелкотрецинная* ~ creviced formation
 шөгінді ~-сы / *осадочная* ~ sedimentary formation
ФОРМАЦИЯ АРАЛЫҚ *межформационный* interformational
ФОРМУЛА *формула* formula, equation
 бастапқы ~ *исходная* ~ assumption formula
 Бернуллі ~-сы / ~ *Бернуллі* Bernoulli distribution
 Гаусс ~-сы / ~ *Гаусса* Gauss formula
 Дарси ~-сы / ~ *Дарси* Darcy formula
 Дюпюи ~-сы / ~ *Дюпюи* Dupuis formula
 есептік ~ *расчетная* ~ design formula
 қаданы көтеру қабілеттерін есептеу ~-сы / ~ *расчета несущей способности сваи* pile capacity formula
 қуат ~-сы / ~ *мощности* horse-power formula
 құрылымдық ~ *структурная* ~ structural [constitutional] formula
 Ламе ~-сы / ~ *Ламе* Lamé equation
 Лаплас ~-сы / ~ *Лапласа* Laplace formula
 Лейбензон ~-сы / ~ *Лейбензона* Laybenson formula
 негізгі ~ *основная* ~ basic formula
 Никурадзе ~-сы / ~ *Никурадзе* Nikuradse formula
 өлшемдер ~-сы / ~ *размерности* dimensional formula
 Прандтле-Колбрук ~-сы / ~ *Прандтля-Колбрука* Prandtle-Colebrook equation
 Риттингер ~-сы / ~ *Риттингера* Rittinger's formula
 Стокс ~-сы / ~ *Стокса* Stokes formula
 тәжірибелік *опытная* ~ empirical [experimental] formula
 химиялық ~ *химическая* ~ chemical formula
 Шеннон ~-сы / ~ *Шеннона* Shannon's equation
ФОСФАТ *фосфат* phosphate
 аммоний ~-ы / ~ *аммония* ammonium phosphate
 калий ~-ы / ~ *калия* potassium phosphate
 натрий ~-ы / ~ *натрия* sodium phosphate
ФОТОАППАРАТ *фотоаппарат* camera
 ұңғымалық ~ *скважинный* ~ borehole camera
ФОТОИНКЛИНОГРАММА *фотоинклинограмма* photoclinometer
 photograph
ФОТОИНКЛИНОМЕТР *фотоинклинометр* photoclinometer
 бір нүктелі ~ *одноточечный* ~ single-shot photoclinometer
 жылік аралық ~ *поинтервальный* ~ stationary noncontinuous radius instrument
 көп нүктелі ~ *многоточечный* ~ multiple-shot photoclinometer
ФОТОТІРКЕГІШ *фоторегистратор* photographic recorder
 екі арналы ~ *двухканальный* ~ two-channel photographic recorder
ФРАКЦИЯ *фракция* fraction

алевритті ~ *алевритовая* ~ aleurite fraction
 ауыр ~ *тяжелая* ~ heavy fraction
 бөлік немесе түйірлердің мөлшері бойынша ~ / ~ *по размеру частиц или зерен* size fraction
 дөрекі ~ *грубая* ~ coarse fraction
 жеңіл ~ *легкая* ~ light fraction
 жоғары дисперсті ~ *высокодисперсная* ~ fine fraction
 жұқа ~ *тонкая* ~ fine fraction
 жіңішке ~ *узкая* ~ close-cut fraction
 кең ~ *широкая* ~ wide fraction
 коллоидты ~ *коллоидная* ~ colloidal fraction
 құмдауытты ~ *песчаная* ~ sand fraction
 пелитті ~ *пелитовая* ~ pellite fraction
 сазды ~ *глинистая* ~ clay fraction
 тығыздығы бойынша ~ / ~ *по плотности* density [specific gravity] fraction
 ұсақ ~ *мелкая* ~ small fraction, fines
 ұшпа ~ *летучая* ~ volatile fraction
 ұшпайтын ~ *нелетучая* - non-volatile fraction
 шөгінді ~-сы / ~ *ила* silt fraction
 ірі ~ *крупная* ~ coarse fraction
ФРЕЗА *фреза* cutter, mill
 бұрандалы ~ *резьбовая* ~ thread milling cutter
 бүйіржақты ~ *торцовая* ~ face milling cutter
 кесілетін ~ *отрезная* ~ cutting-off saw
 тиянақ қалыпты ~ *башиачная* ~ rotary shoe cutter
ФРЕЗЕР *фрезер* cutter, mill (ing bit)
 ауырлатылған бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ *для утяжеленных бурильных труб* drill collar mill
 бағыттаушы белдемшесі бар ~ / ~ *с направляющей юбкой* skirted mill
 бағыттаушы ұштығы бар ~ / ~ *с направляющим наконечником* pilot mill
 бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ *для бурильных труб* drill pipe mill
 бүйіржақ жаппай ~ *торцовый сплошной* ~ junk mill
 бүктелетін кескіші бар ~ / ~ *со складными ре�цами* retracting milling cutter
 дөңгеленген бүйіржақтары бар ~ / ~ *с закругленным торцом* round nose mill
 кенді ұңғыма ~-і / *забойный* ~ bottom-hole mill
 конустық ~ *конический* ~ taper mill
 пакерлерді тесіп бұрғылауға арналған ~ / ~ *для разбуривания пакеров* packer mill
 пакерлерді тесіп бұрғылауға арналған сақиналы ~ / ~ *кольцевой* ~ *для разбуривания пакеров* packer milling tool, packer retriever mill
 сақиналы ~ *кольцевой* ~ washover shoe, washover mill, shoe-type washover bit
 сақиналы бүйіржақ ~ *кольцевой торцовый* ~ rotary shoe
 сатылы ~ *ступенчатый* ~ stepped mill

секциялық ~ *секционный* ~ section mill
сорғы-ауа сығымдағыш құбырларына арналған ~ / ~ для насосно-компрессорных труб tubing mill
сыртқы ~ *наружный* ~ outside mill, outside cutter
ұңғымада қалған құрал-жабдықтарды өңдеуге арналған ~ / ~ для обработки оставшегося в скважине инструмента milling shoe
ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған гидравликалық ~ *гидравлический* ~ для обсадных труб hydraulic casing mill
ұңғыманы ұстап тұру құбырларына арналған пышақтық ~ *ножевой* ~ для обсадных труб knife casing mill
ұңғыманы ұстап тұру құбырларындағы секцияны кесуге арналған ~ / ~ для вырезания секций в обсадных трубах casing section mill
ұстап алғыш ~ *ловильный* ~ fishing mill
цемент тығындарды тесіп бұрғылауға арналған ~ / ~ для разбуривания цементных пробок cement mill

ФРЕЗЕРМЕН ӨНДЕУ *фрезеровать* mill, cut

ФРЕЗЕР-ӨРМЕКШІ *фрезер-наук* basket mill

ФРЕЗЕР-РАЙБЕР *фрезер-райбер* mill-reamer

ФРЕОН *фреон* ffeon

ФРИКЦИОН *фрикцион* friction, clutch

реверсті ~ *реверсивный* ~ reverse clutch

ФТОРИД *фторид* fluoride

кальцийдің ~-і / ~ *кальция* calcium fluoride

ФТОРЛЫ *фтористый* fluoric

ФТОРЛЫ ҚЫРТЫС *фторопласт* fluoroplastic

ФУНТ *фунт* pound

баррельге шаққандағы ~-тар / ~ов на баррель pounds per barrel, ppb

галлонға шаққандағы ~-тар / ~ов на галлон pounds per gallon, ppg

шаршы дюймге шаққандағы ~-тар / ~ов на квадратный дюйм pounds per square inch, psi

ФУТ *фут* foot

стандартты текше ~ *стандартный кубический* ~ standard cubic foot, Scf

текше ~ *кубический* ~ cubic foot

X

ХАБАРЛАНДЫРУШЫ *извещатель*:

автоматты өртке қарсы ~ *автоматический пожарный* ~ automatic fire alarm

жарықпен білдірілетін өртке қарсы ~ *световой пожарный* ~ light detector

жылуды сезгенде өртке қарсы ~ *тепловой пожарный* ~ heat detector

қолмен басқарылатын өртке қарсы ~ *ручной пожарный* ~ manual alarm

өртке қарсы ~ *пожарный* ~ fire detector

өртке қарсы түтінмен ~ *пожарный дымовой* ~ smoke detector

ХИМИК *химик* chemist

ХИМИК-САРАПШЫ *химик-аналитик* chemical analyst

ХИМИЯ *химия* chemistry

бұрғылау ерітіндісінің ~-сы / ~ *буровых растворов* drilling mud chemistry

геологиялық ~ *геологическая* ~ geochemistry

жалпы ~ *общая* ~ general chemistry

коллоидты ~ *коллоидная* ~ colloid(al) chemistry

қолданбалы ~ *прикладная* ~ applied chemistry

мұнайдың ~-сы / ~ *нефти* petroleum chemistry

органикалық ~ *органическая* ~ organic chemistry

органикалық емес ~ *неорганическая* ~ inorganic chemistry

өндірістік ~ *промышленная* ~ industrial chemistry

сараптамалық ~ *аналитическая* ~ analytical chemistry

физикалық ~ *физическая* ~ physical chemistry

ХИМРЕАГЕНТ *химреагент* chemical reagent

ұңғымаларда судың тармақтарын жабу үшін қолданылатын ~-тер / ~-ы, *применяемые для закрытия водопротоков в скважинах* water-shutoff chemical reagents

ХЛОР КАРОТАЖ *хлоркаротаж* chlorine log

ХЛОРИД *хлорид* chloride

кальций ~-і / ~ *кальция* calcium chloride

натрий ~-і / ~ *натрия* common salt

ХЛОРЛАУ *хлорирование* chlorination

суды ~ ~ *воды* water chlorination

ХЛОРЛИГНИН *хлорлигнин* chlorlignin

ХЛОРЛЫ *хлористый* chloride

ХЛОРЛЫ СУТЕКТІ *хлористоводородный* hydrochloride

ХЛОРЫ БАР *хлорсодержащий* chlorine-containing

ХОППЕР (вагон) *хopper* (вагон) hopper car

ХРАПОВИ/К *храповик* ratchet wheel

тежеуіш ~-гі / *тормозной* ~ brake ratchet

ХРАПОК *храпок* suction basket

ХРОМАТОГРАММА *хроматограмма* chromatogram

ХРОМАТОГРАФ *хроматограф* chromatograph

ХРОМАТОГРАФИЯ *хроматография* chromatography

газды ~ *газовая* ~ gas chromatography

ХРОМДАЛҒАН *хромированный* chromium-plated

ХРОМЕЛЬ *хромель* chromium-nickel alloy

ХРОМЛИГНИТ *хромлигнит* chrome lignite

ХРОМЛИГНОСУЛЬФОНАТ *хромлигносульфонат* chrome

lignosulphonate

ХРОМПИК *хромпик* potassium bichromate, potassium dichromate

ХРОНОЛОГИЯ *хронология* chronology

даусыз ~ *абсолютная* ~ absolute chronology

салыстырмалы ~ *относительная* ~ relative chronology

ХРОНОМЕТР *хронометр* chronometer

ХРОНОМЕТРАЖ *хронометраж* motion-time [stop-watch] study

ХРОНОМЕТРИЯ *хронометрия* chronometry

Ц

ЦАНГА *цанга* collet

конустық ~ *коническая* ~ taper collet

кысқыш ~ *зажимная* ~ gripping collet

ЦЕЛЛЮЛОЗАНЫҢ ЭТАНСУЛЬФОНАТЫ *этансульфонат целлюлозы* ethanesulphonate cellulose

ЦЕМЕНТ *цемент* cement

~ кеуек / ~ *пор* interstitial cement

алебастрлы ~ *алебастровый* ~ alabaster cement

ангидритті ~ *ангидритовый* ~ anhydrite cement

асбестті ~ *асбестовый* ~ asbestos cement

асфальты ~ *асфальтовый* ~ asphaltic cement

эктасты ~ *известковый* ~ lime cement

эктасты-қожды ~ *известково-шлаковый* ~ lime-slag cement

эктасты-құмдауытты ~ *известково-песчаный* ~ lime-sand cement

эктасты-пуццоланды ~ *известково-пуццолановый* ~ lime-pozzolan [lime-puzzolan] cement

бастапқы ~ *исходный* ~ base cement

басы артық ~ *излишний* ~ excessive cement

баяулатылған ~ *замедленный* ~ retarded cement

белитті ~ *белитовый* ~ belite cement

белитті-диатомды ~ *белито-диатомовый* ~ belite-diatomaceous earth cement

белитті-кремний топырақты ~ *белито-кремнеземистый* ~ belite-sand cement

белитті-трепелді ~ *белито-трепельный* ~ belite-tripolite cement

гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic cement

гидратты ~ *гидратированный* ~ hydrated cement

гидрафобты ~ *гидрофобный* ~ hydrophobic cement

гильсонитті ~ *гильсонитовый* ~ gilsonite cement

гипсті ~ *гипсовый* ~ gypsum cement

гипсті қожды ~ *гипсошлаковый* ~ gypsum-slag cement

гипсті сазды топырақты ~ *гипсоглиноземистый* ~ gypsum-alumina cement

дизельді отындағы ~ / ~ *на дизельном топливе* diesel-oil cement

доломитті ~ *доломитовый* ~ dolomite cement

жоғары температуралы ~ *высокотемпературный* ~ high-temperature cement

жылдам қататын ~ *быстротвердеющий* ~ high-early-strength [quick-hardening] cement

кальцийлі-алюминатты ~ *кальциево-алюминатный* ~ calcium aluminate cement

кен жыныстарының ~ / ~ *горных пород* rock cement

кремний топырақты ~ *кремнеземистый* ~ diatomaceous earth cement

кремнийлі ~ *кремнистый* ~ siliceous cement

күлдің шаңы қосылған ~ / ~ *с добавкой зольной пыли* fly-ash cement

қоспасы бар ~ / ~ *с добавками* blended cement

қоспасыз ~ / ~ *без примеси* neat cement

қышқылға төзімді ~ *кислотоупорный* ~ acid-proof cement

қышқылда еритін ~ *кислоторастворимый* ~ acid-soluble cement

магнезиалды ~ *магнезиальный* ~ magnesia cement

мүжілуге төзімді тампонажды ~ *коррозионно-стойкий тампонажный* ~ corrosion-resistant oil-well cement

отырмайтын ~ *безусадочный* ~ nonshrinking [noncontract-ing] cement

сазды топырақты ~ *глиноземистый* ~ alumina cement

су кірмейтін ~ *водонепроницаемый* ~ water-proof cement

талшықты ~ *волокнистый* ~ fibrous cement

тез ұстасып қалаатын ~ *быстрохватывающийся* ~ quick set(ting) [fast set(ting), rapid-set(ting)] cement

темірлі ~ *железистый* ~ ferruginous cement

төменгі экзотермиясы бар ~ / ~ *с низкой экзотермией* low-heat cement

шайыры бар ~ / ~ *со смолами* resin cement

шөгінді жыныстағы ~ / ~ *осадочных пород* sedimentary rock cement

ЦЕМЕНТ АРАЛАСТЫРҒЫШ *цементомешалка* agitator, cement mixer

бункері бар шапшып ағатын ~ *струйная* ~ *с бункером* cone and jet type cement mixer

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic cement jet mixer, jet mixing hopper

ЦЕМЕНТ ӨЛШЕУІШ *цементмер* cement bond log sonde

акустикалық ~ *акустический* ~ acoustic cement bond log sonde

радиоактивті ~ *радиоактивный* ~ nuclear cement bond log sonde

ЦЕМЕНТ СҮЙБҒЫНЫҢ ШЫҒЫШ ТҰРУЫ *выступание цементного молока* bleeding

ЦЕМЕНТ ТАСЫҒЫШ *цементовоз* cement truck, bulk-cement transport unit

ЦЕМЕНТОГРАММА *цементограмма* cement log

ЦЕМЕНТОМЕТРИЯ *цементометрия* cement bond logging

акустикалық ~ *акустическая* ~ acoustic cement bond logging

радиоактивті ~ *радиоактивная* ~ nuclear cement bond logging

ЦЕМЕНТТЕЙТІН *цементирующий* binding, cementing, cementious

ЦЕМЕНТТЕЛГЕН I *зацементированный* cemented

ЦЕМЕНТТЕЛГЕН II *сцементированный* cemented

мықтылап ~ / *крепко* ~ closely cemented

ЦЕМЕНТТЕЛМЕГЕН *нецементированный* uncemented, loose

ЦЕМЕНТТЕП ЖАБУ *цементировать* case-harden, cement

ЦЕМЕНТТЕУ I *зацементировать* cement

ұңғымадағы ұстап тұру бағанасын ~ ~ *обсадную колонну в скважине* cement casing (string) in place

ЦЕМЕНТТЕУ II *цементирование* cementation, cementing (job)

бағана сыртындағы кеңістік арқылы ~ / ~ *через заколонное пространство* reverse cementing

бастапқы ~ *первичное* ~ primary cementing

белдемше кеңістігін ~ / ~ *юбочного пространства* skirt cells grouting

бұрғылау құралын тазалау аспабының көмегімен ~ / ~ *при помощи желонки* cementing with bailer

бір сатылы ~ *одноступенчатое* ~ single-stage cementing

діңгекті ~ / ~ *свай pile* grouting

екі сатылы ~ *двухступенчатое* ~ two-stage cementing

екі тығынмен бірге ~ / ~ *с двумя пробками* two-plug cementing

екінші қайтара ~ *вторичное* ~ secondary cementing

жаппай ~ *сплошное* ~ continuous cementing

жаппай құю тәсілімен ұңғыманы ~ / ~ *скважины методом сплошной заливки* cementing of well by continuous lining method

жоғарғы цементтейтін тығынымен бірге ~ / ~ *с верхней цементировочной пробкой* post-plug cementing

инжекторды пайдалану арқылы ~ / ~ *с использованием инжектора* cement injection

кенді ұңғыма аймағын ~ / ~ *забойной зоны* bottom-hole cementation

кенді ұңғымада ~ / ~ *с забоя* from-the-bottom-upward cementing

кері ~ *обратное* ~ reverse cementing

көп сатылы ~ *многоступенчатое* ~ multistage cementing

қайталап ~ *повторное* ~ recementing

қысым күшімен ~ / ~ *под давлением* squeeze cementing

қысым күшімен кенді ұңғыманы ~ / ~ *забоя под давлением* bottom-hole cementing under pressure

қысымсыз ~ / ~ *без давления* cementing at zero pressure

пайдалану бағанасын ~ / ~ *эксплуатационной колонны* production [oil] string cementing

пакерді қолдану арқылы жоғары қысым күшімен ~ / ~ *под высоким давлением с применением пакера* squeeze cementing with packer

сағасына дейін ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны до устья* full-depth casing cementing

сатылау түрінде ~ *ступенчатое* ~ stage cementing

сәтсіз ~ *неудачное* ~ bad [poor] cementing job

сыбағалық ~ *порционное* ~ batch cementing

сызаттарды ~ / ~ *трещин* fissure cementation

түзетушілік ~ *исправительное* ~ remedial cementing

тікелей ~ *прямое* ~ direct cementing

тікелей ұңғымаға сұйықты құю арқылы қысым күшімен ~ / ~ *под давлением с закачиванием жидкости непосредственно в колонну* bradenhead job

ұңғыманы ~ / ~ *скважины* cementing of well, well cementing

ұңғыманы ұстап тұру бағанасы-құйрықшасын ~ / ~ *обсадной колонны-хвостовика* liner cementing

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ *обсадной колонны* casing cementing (job)

үш сатылы ~ *трехступенчатое* ~ three-stage cementing

цементтейтін тығындарды қолданусыз ~ / ~ *без применения цементировочных пробок* plugless cementing

ЦЕМЕНТТЕУШІ *цементировочный* cementing

ЦЕМЕНТТІ БЕТОНДЫ *цементобетон* cement concrete

ЦЕНОЗИТ *ценозит* cenosite

ЦЕНТРАТОР *центратор* centralizer

аулағыштың ~-ы / ~ *ловителя* fishing tool centralizer

бағана сыртындағы ~ *заколонный* ~ casing centralizer

сорғы-ауа сығымдағыш бағанасының ~-ы / ~ *насосно-компрессорной колонны* tubing centralizer

сорғы-ауа сығымдағыш шиыршықты бағананың ~-ы / ~ *насосно-компрессорной спиральной колонны* helical tubing centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған тік сызықты серіппесі бар ~ / ~ *с прямолинейными пружинами для обсадной колонны* straight bow spring centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасына арналған шиыршықты бағананың ~-ы / ~ *со спиральными пружинами для обсадной колонны* helical [spiral bow spring] casing centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *обсадной колонны* casing centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының жиналатын ~-ы / ~ *разборной обсадной колонны* latch-on casing centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының жиналмайтын ~-ы / ~ *неразборной обсадной колонны* slip-on casing centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының қатты ~-ы / ~ *жесткий* ~ *обсадной колонны* rigid-type casing centralizer

ЦЕНТРАТОР-КАЛИБРАТОР *центратор-калибратор* stabilizing reamer

бір кашауасты ~ *одношарошечный* ~ one-roller stabilizing reamer

эксцентрлік ~ *эксцентричный* ~ eccentric stabilizing reamer

ЦЕНТРАТОР-ҚҰБЫРЛАРДЫҢ МАНИПУЛЯТОРЫ *центратор-манипулятор труб* automatic pipe slabber

ЦЕНТРАТОР-ТУРБУЛИЗАТОР *центратор-турбулизатор* turbogen [turbulence generating, turbine blade] centralizer, turbulizer

ЦЕНТРЛЕУ *центрировать* align, center

ЦЕРЕЗИН *цerezин* ceresine

ЦЕХ *цех* shop, department

бұрғылау ерітіндісін дайындау ~-ы / ~ *приготовления буровых растворов*
drilling mud (mixing) plant

бұрғылау құрал-жабдығының прокаттық-жөндеу ~-ы / *прокатно-ремонтный* ~ *бурового оборудования* drilling equipment hire and repair shop

дәнекерлеу ~-ы / *сварочный* ~ welding department

жөндеу ~-ы / *ремонтный* ~ repair shop

жөндеу-механикалық ~-ы / *ремонтно-механический* ~ mechanical repair shop

құрал-саймандық ~ *инструментальный* ~ tool shop, tool room

қыртыстық қысымды ұстап тұру ~-ы / ~ *поддержания пластового давления* formation pressure maintenance department

механикалық ~ *механический* ~ machine shop

мінбе құрастырмалық ~ *вышкомонтажный* ~ rig building [rig-up] department

пайдаланатын құрал-жабдығының прокаттық-жөндеу ~-ы / *прокатно-ремонтный* ~ *эксплуатационного оборудования* production equipment hire and repair shop

прокаттық-жөндеу ~-ы / *прокатно-ремонтный* ~ hire and repair shop

тәжірибелік ~ *экспериментальный* ~ experimental shop

термиялық ~ *термический* ~ heat-treating department

турбо бұрғының прокаттық-жөндеу ~-ы / *прокатно-ремонтный* ~ *турбо-буров* hydro-turbine downhole motor hire and repair shop

ұстахана ~-ы / *кузнечный* ~ forge shop

электр бұрғының прокаттық-жөндеу ~-ы / *прокатно-ремонтный* ~ *электробуров* electric downhole motor hire and repair shop

электр құрал-жабдығының прокаттық-жөндеу ~-ы / *прокатно-ремонтный* ~ *электрооборудования* electric equipment hire and repair shop

электр құрастыру ~-ы / *электромонтажный* ~ electric assembly shop

ЦИКЛ (ҚАЙТАЛАНБАЛЫ КЕЗЕН) *цикл* cycle; period

автоматты ~ *автоматический* ~ automatic cycle

айналып жүру ~-ы / ~ *циркуляции* circulation cycle

аударылатын ~ *обратимый* ~ reversible cycle

бұрғылау ~-ы / ~ *бурения* drilling cycle

газлифтті ~ *газлифтный* ~ gas-lift cycle

гидрогеологиялық ~ *гидрогеологический* ~ hydrogeologic cycle

желжалақтық ~-ы / ~ *эрозии* cycle of erosion

жинақтау ~-ы / ~ *накопления* accumulation cycle

жөндеу ~-ы / *ремонтный* ~ repair cycle

жуу ~-ы / ~ *промывки* wash-around (cycle)

жұмыс ~-ы / *рабочий* ~ operating [working] cycle

жылу ~-ы / *тепловой* ~ thermal cycle

Карно ~-ы / ~ *Карно* Carnot cycle

қозғалтқыштың ~-ы / ~ *двигателя* engine cycle
 құрғату ~-ы / ~ *обезвоживания* dehydration cycle
 мұздату ~-ы / ~ *охлаждения* cooling cycle
 негізгі ~ *основной* ~ basic cycle
 операцияның үздіксіз бірізділігі бар ~ / ~ *с непрерывной последовательностью операций* continuous cycle
 өндірістік ~ *производственный* ~ production cycle
 өңдеу ~-ы / ~ *обработки* operation cycle
 сығып толтыру ~-ы / ~ *нагнетания* injection period
 сынау ~-ы / ~ *испытания* test period
 тектоникалық ~ *тектонический* ~ (geo)tectonic cycle
 термодинамикалық ~ *термодинамический* ~ thermodynamic cycle
 техникалық қызмет көрсету ~-ы / ~ *технического обслуживания* service [maintenance] cycle
 толтыру ~-ы / ~ *заполнения* filling cycle
 толық ~ *полный* ~ complete cycle
 тоназытқыш компрессиясының ~-ы / *холодильный компрессионный* ~ compressive cycle
 тоназытқыш ~-ы / *холодильный* ~ refrigeration [cooling] cycle
 тұйықталған ~ *замкнутый* ~ closed cycle
 тұйықталмаған ~ *незамкнутый* ~ open cycle
 тұну ~-ы / ~ *осаживания* sedimentation cycle
 ұңғыма құрылысының ~-ы / ~ *строительства скважины* cycle of well construction
 үздіксіз ~ *непрерывный* ~ uninterrupted [continuous] cycle
ЦИКЛДІК *циклический* cyclic, cycling
ЦИКЛДІЛІК *цикличность* cyclic recurrence
ЦИКЛОН *циклон* cyclone
ЦИКЛОПАРАФИНДЕР *циклопарафины* naphthenes
ЦИКЛОПОЛИМЕРЛЕР *циклополимеры* cyclopolymers
ЦИЛИНДР *цилиндр* cylinder
 басқару ~-і / ~ *управления* control cylinder
 бөліктелген ~ *градуированный* ~ graduated [measuring] cylinder
 жоғары қысымды ~ / ~ *высокого давления* high-pressure cylinder
 көлденең ~ *горизонтальный* ~ horizontal cylinder
 көтерілетін ~ *подъемный* ~ lift cylinder
 күш беретін ~ *силовой* ~ power cylinder
 плунжерлі ~ *плунжерный* ~ plunger case
 пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumatic [air] cylinder
 сатылы ~ *ступенчатый* ~ double-diameter cylinder
 сервомеханизм ~-і / ~ *сервомеханизма* power cylinder
 сорғының ~-і / ~ *насоса* chamber, pump bowl, pump box
 сорғының гидравликалық бөлігінің ~-і / ~ *гидравлической части насоса* fluid pump cylinder

сумен мұздатылатын ~ / ~, *охлаждаемый водой* water-cooling cylinder
 сыртқы ~ *внешний* -jacket
 таратып тұратын ~ *распределительный* ~ piston valve cylinder
 тежеуіш ~ *тормозной* ~ brake cylinder
 төменгі қысымды ~ / ~ *низкого давления* low-pressure cylinder
 тік ~ *вертикальный* ~ upright cylinder
 ұңғымалық мұнай сорғысының ~-і / ~ *скважинного нефтяного насоса*
 subsurface pump working barrel
 ұңғымалық мұнай сорғысының алып-салмалы ~-і / ~ *вставной* ~ *скважинного нефтяного насоса* subsurface liner working barrel
 Фарадей ~-і / ~ *Фарадея* Faraday cup, Faraday cylinder
 фриクションды ~ *фрикционный* ~ friction cylinder
ЦИРКУЛЯРКА *циркулярка проф.* (ара – пила) circular saw
ЦИСТЕРНА *цистерна* tank
 автомобиль ~-сы / ~ *автомобильная* ~ tank car, mobile tank
 балласты (теңіз түбінде) ~ *балластная* ~ (*морского основания*) ballast tank
 бензин тасымалдауға арналған автомобиль ~-сы / *автомобильная* ~ *для перевозки бензина* gasoline mobile tank
 борттық ~ *бортовая* ~ side tank
 жылжымалы ~ *передвижная* ~ mobile tank; tank car, tank wagon
 кильден сокқан тербелуді (бұрғылау кемесі) азайтуға арналған ~ / ~ *для уменьшения килевой качки (бурового судна)* antipitching tank
 отын тасымалдауға арналған автомобиль ~-сы / *автомобильная* ~ *для перевозки топлива* fuel tanker
 отынға арналған ~ / ~ *для топлива* fuel tank
 палубалық ~ *палубная* ~ deck tank
 стрингердің балласты (қалқымалылықты тудыру үшін) ~-сы / *балластная* ~ *стрингера (для создания плавучести)* stringer ballast tank
 сұйылтылған газды тасымалдауға арналған темір жол ~-сы / *железнодорожная* ~ *для перевозки сжиженных газов* liquefied gas tank car
 темір жол ~-сы / *железнодорожная* ~ tank car, tank wagon
 темір жолдағы мұнай құю ~-сы / *железнодорожная нефтеналивная* ~ oil tank car, oil tank wagon
 теңгермелік ~ *уравнительная* ~ balancing tank
 тұрақты ~ *стационарная* ~ storing [holding] tank
 тұщы судың ~-сы / ~ *пресной воды* fresh water tank
 тыныштандыру (бұрғыланатын теңіз түбінде) ~-сы / *успокоительная* ~ (*бурового морского основания*) antirolling tank
 шығындық ~ *расходная* ~ service tank
 шығындық ағынды ~ *расходная самотечная* ~ gravity service tank
ЦҚК [цементтің қатуын күту] **ОЗЦ** [ожидание затвердевания цемента]
 waiting on cement, WOC

Ч

ЧАРТИЗМ chartism *чартизм*

ЧЕК check, cheque *чек*

ЧЕМПИОН champion *чемпион*

ЧЕРВЯКТЫ БЕРІЛІС (АЙНАЛУ) *червячная передача* worm gear(ing)

Ш

ШАБҚ [шиыршықты ауырлатылған бұрғылау құбыры] **СУБТ** [*спиральная утяжеленная бурильная труба*] spiral drill collar, SDC

ШАБУ (ҚЫРҚУ) *скос* bevel

кашаудың біріктіргішін ~ / ~ *соединителя долота* drill(ing) bit shank bevel

шет жағын біржақты ~ *односторонний* ~ *кромки* single bevel

ШАБЫНДЫҚ *укосина* abutment, brace, cantilever, jib

ШАҒЫЛДАНҒАН *опесчаненный* *геол.* Arenaceous

ШАҒЫЛДЫРҒЫШ *отражатель:*

бөліктерді ~ / ~ *частиц* repeller

бұрғылау сорғысын ~ / ~ *бурового насоса* mud baffle

дыбысты ~ / ~ *звука* sound baffle

конустық пішімдегі ~ ~ *конической формы* conical baffle

сорғалауды ~ / ~ *струи* jet deflector

эрлифтті қондырғыны ~ / ~ *эрлифтной установки* diverting device

ШАҒЫМ АРЫЗ *заявление-жалоба* appeal

ШАЙҒЫШ *промыватель* washer

ШАЙҚАУ *взбалтывание* agitation

ШАЙЫП ӘКЕТУ *намыв* alluviation, inwash

топырақты ~ / ~ *грунта* hydraulic filling, hydraulic deposition of soil

ШАЙЫП ОТЫРУ *промыть* wash, flush

ұңғыманы ~ / ~ *скважину* circulate, flush a well

ШАЙЫР *смола* 1. resin 2. pitch tar

асфальт ~-ы / *асфальтовая* ~ bituminous pitch

минералды ~ *минеральная* ~ mineral resin; earth pitch

табиғи ~ *натуральная* ~ natural resin

тау-кен ~-ы / *горная* ~ bitumen

ШАЙЫР ҚҰРАУ *смолообразование* gum formation

ШАЛА КҮЙДІРУ *обугливание* carbonization

ШАЛА ӨНДЕЛГЕН ӨНІМ (мұнай) *сырең (нефть)* crude (oil)

ШАМ 1. *лампа* 1. (электр – *электрическая*) lamp, light 2. (электронды – *электронная*) амер. tube; англ. valve

апат дабылының ~-ы / ~ *аварийной сигнализации* alarm lamp, alarm light

ауыспалы сыйымдылық ~-ы / ~ *переменной емкости* variable-capacitance valve

доғалық разряд ~-ы / ~ *дугового разряда* arc-discharge lamp
кыздыру ~-ы / ~ *накаливания* incandescent [filament] lamp
межелікті жарықтандыру ~-ы / ~ *подсветки шкалы* dial lamp
тартып шығару ~-ы / ~ *накачки* pump lamp, pump tube
торланған басқару ~-ы / ~ *с сеточным управлением* grid-control valve

ШАМ II фонарь:

апаттық (бұрғылау кемесіндегі) ~ *аварийный* ~ (на буровом судне) out-of-command light

батареямен жұмыс істейтін ~ *батарейный* ~ flashlight; torch
габаритті шам ~ *габаритный* ~ side lamp, side light, side cluster
қақпақшалы ~ *клапанный* ~ valve chamber

қалта ~-ы / *карманный* ~ flashlight

проекциялық ~ *проекторный* ~ projector

соққылау штангсының ~-ы / ~ *ударной штанги* sinker bar guide

сүңгуірдің ~-ы / ~ *водолаза* diving light

ұңғымадағы құбырды орталықтандыруға арналған ~ / ~ *для центрирования труб в скважине* casing centralizer

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының орталықтандырушы ~-ы / *центрирующей* ~ *обсадной колонны* casing centralizer

ШАМА (ӘЛЕУЕТ) потенциал potential

ағыстың ~-сы / ~ *течения* flow potential

жылудың ~-сы / ~ *тепла* heat waste

саздың ~-сы / ~ *глин* shale potential

сорғыдағы ~ / ~ *в насосе* slip

табиғи ~ *естественный* ~ self-potential

ШАМАДАН ТЫС КЕРНЕУ *перенапряжение* overstrain, overtension; эл. overvoltage

ШАМАДАН ТЫС ТИЕЛГЕНДІК (портта) *перегруженность* (порта) (port) congestion

апатты ~ *аварийный* ~ emergency transmitter

далалық ~ *полевой* ~ field transmitter

жартылай өткізгіші бар ~ *полупроводниковый* ~ transistorized transmitter

жарылыстан қорғалған ~ *взрывозащищенный* ~ explosion-proof transmitter

қайта құралатын ~ *преобразующий* ~ converter transmitter

телеметриялық ~ *телеметрический* ~ telemetering transmitter

ШАМДАЛ (құбырдың) *подсвечник* (трубный) setback

құбырдың ~-ы / *трубный* ~ pipe racking board, pipe setback

ШАМШЫРАҚ *маяк* beacon

акустикалық су асты ~-ғы / *акустический подводный* ~ subsea acoustic beacon

маркерлі ~ *маркерный* ~ marker

радиолокациялық ~ *радиолокационный* ~ radar beacon

ШАНА *полосья* skids

ШАҢ (ТОЗАҢ) *пыль* dust зольная ~ fly ash

мұнай ~-ы / *нефтяная* ~ oil mist

ШАҢ КІРМЕЙТІН пыленепроницаемый dust-proof

ШАҢ ҰСТАҒЫШ пылеуловитель dust arrester, dust collector

ШАҢДАТУ *напыление* spraying

ШАҢДЫ БӨЛЕТІН пылеотделитель cyclone separator

ШАПШУ *фонтанировать* flow (by heads), spout, gush

ШАР шар ball, sphere

бөліп тұратын (құбыр желілері үшін) ~ *разделительный* ~ (для трубопроводов) separating ball, separating sphere

икемді (құбыр желілері үшін) ~ *эластичный* ~ (для трубопроводов) elastic ball, elastic sphere

қақпақшаның лақтырып тұратын ~-ы/ *сбрасываемый* ~ клапана trip valve ball

лақтырып тұратын ~ *сбрасываемый* ~ setting ball

ШАРАЛАР мероприятия:

апаттық-профилактикалық ~ *аварийно-профилактические* ~ accident preventive measures

қыртыстың қысымын ұстап тұру бойынша ~ / ~ *по поддержанию пластового давления* formation pressure maintenance measures

өртке қарсы ~ *противопожарные* ~ fire preventive [antifire] measures

ұйымдық техникалық ~ *организационно-технические* ~ administrative and technical measures

ШАР САУЫТ обойма:

мойынтіректің ~-ы / ~ *подшипника* bearing race

ШАРУАШЫЛЫҚ (ҚОЖАЛЫҚ) хозяйство facilities, equipment

ауа сығымдаушы ~-ғы / *компрессорное* ~ compressor facilities

газ ~-ғы / *газовое* ~ gas equipment, gas facilities

коммуналдық ~ *коммунальное* ~ public utilities

құрал-сайман ~-ғы / *инструментальное* ~ tool stock

мұнай кәсіпшілігінің ~-ғы / *нефтепромысловое* ~ oil-field facilities

отын ~-ғы / *топливное* ~ fuel handling equipment, fuel handling facilities

сорғы ~-ғы / *насосное* ~ pumping facilities

су құбырының ~-ғы / *водопроводное* ~ water-supply equipment

сұйыққойма ~-ғы / *резервуарное* ~ tank farm

тасымалдау ~-ғы / *транспортное* ~ transport equipment, transportation) facilities

ШАССИ шасси chassis

жол талғамайтын көліктің ~-і / *вездеходное* ~ cross-country chassis

жүк автомобилінің ~-і / ~ *грузового автомобиля* truck chassis

өздігінен жүретін көліктің ~-і / *самоходное* ~ self-propelled chassis

тракторлы өздігінен жүретін көліктің ~-і / *тракторное самоходное* ~ power-frame tractor

ШАТЫР I зонт canopy, hood

ШАТЫР II кровля cover, roof, top

қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* top [roof] of formation

ШАТЫРДЫ ТАРСЫЛДАТУ *остукивание кровли* roof knocking

ШАХТА *шахта* pit; mine; (пештер – печи) shaft

баржадан бұрғылауға арналған арнайы ~ *специальная ~ для бурения с бар-жи* well slot

барлау ~-сы / *разведочная ~* exploring mine

бұрғылау кемесінің бұрғылайтын орталық ~-сы / *буровая центральная ~ бурового судна* drill ship center well

бұрғылау кемесінің бұрғылау ~-сы / ~ *буровая ~ бурового судна* drill ship well, drill ship moonpool

бұрғылау ұңғымасына арналған ~ / ~ *для буровой скважины* well cellar

желдету ~-сы / *вентиляционная ~* air pit

қожды ~ *шлаковая ~* ash pit

қолданыстағы ~ *действующая ~* operating [productive] mine

механикаландырылған ~ *механизированная ~* machine-worked mine

мұнай ~-сы / *нефтяная ~* oil mine

мінбе еденінің астындағы ~ / ~ *под полом вышки* cellar

орталық ~ *центральная ~* center well

сағалық ~ *устьевая ~* wellhead cellar

су асты сағалық ~ *устьевая подводная ~* subsea enclosure

сұйыққойма люгінің ~-сы / ~ *резервуарного люка* hatch (way) trunk

сүңгуірлер ~-сы / *водолазная ~* diving well

тәжірибелік ~ *экспериментальная ~* test mine

ШАШЫЛЫП-ТӨГІЛІП АЗАЮ (... КЕМУ) *утруска* outage, spillage

ШАШЫРАТҚЫШ (БҮРІККШ) *разбрызгиватель* sprayer, sprinkler

құрғақ құбырлары бар (қайраң платформасында өртпен күресуге арналған) ~ / ~ *с сухой трубой (для борьбы с огнем на шельфовых установках)* dry pipe sprinkler

су толтырылған құбырлары бар (қайраң платформасында өртпен күресуге арналған) ~ / ~ *с наполненными водой трубами (для борьбы с огнем на платформах шельфов)* wet pipe sprinkler

ШАШЫРАТУ I *вбрызгивание* spraying-in, sprinkling-in, injecting

ШАШЫРАТУ II (БҮРКУ) *разбрызгивание* spraying, sprinkling

ШАШЫРАТУ III *рассеивание* atomization, dissipation

жылуды ~ / ~ *тепла* heat dissipation

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil atomization

ШАШЫРАУ *рассеяние:*

қуаттың ~-ы / ~ *мощности* power dissipation

қуаттың ~-ы / *энергии* dissipation of energy

сәуленің ~-ы / ~ *света* light diffusion

ШАЮ *промыв* washout

бұрандаларды ~ / ~ *резьбы* thread washout

құбыр бағаналарын ~ / ~ *колонны труб* washout of pipe string

ШЕБЕР *мастер* foreman

аға бұрғылау ~-і / *старший буровой* - chief [senior] tool pusher

ауысым ~-і / *сменный* ~ shift foreman

бұрғылау ~-і / *буровой* ~ drilling foreman, tool pusher

тіркеуге алатын ~ *буксирный* ~ tow master

ШЕБЕРХАНА *мастерская* (work)shop

авто жөндеу ~-сы / *авторемонтная* ~ auto repair shop, motor workshop

жөндеу дәнекерлеу ~-сы / *ремонтная сварочная* ~ job welding shop

кәсіпшілік ~-сы / *промысловая* ~ field shop

құрастыру ~-сы / *сборочная* ~ adjusting shop

механикалық ~ *механическая* ~ machine shop

перфораторларды қуаттау ~-сы / ~ *зарядки перфораторов* perforator charging shop

ұста ~-сы / *кузнечная* ~ blacksmith shop

электр жөндеу ~-сы / *электрремонтная* ~ electric repair shop

ШЕГЕНДЕУ *фиксировать*:

штифтпен ~ / ~ *штифтом* peg

ШЕ/К I (АРАЛЫҚ) предел:

беріктіктің ~-гі / ~ *прочности ultimate stress*

жаншу кезіндегі беріктіктің ~-гі / ~ *прочности при смятии* resistance to collapse

ию кезіндегі беріктіктің ~-гі / ~ *прочности при изгибе* transverse strength

қысу кезіндегі ағымдылықтың ~-гі / ~ *текучести при сжатии* compression yield strength

қысу кезіндегі беріктіктің ~-гі / ~ *прочности при сжатии* (ultimate) compression strength

өлшемдестіктің ~-гі / ~ *пропорциональности* proportional band

серпімділіктің ~-гі / ~ *упругости* elastic limit [strength]

созылуға беріктіктің ~-гі / ~ *прочности на растяжение* breaking stress

төзімділіктің ~-гі / ~ *выносливости* endurance strength, fatigue limit

төменгі жарылысты ~ *нижний взрывной* ~ lower explosive limit, LEL

ШЕ/К II (ЖЕР) пункт:

газ жинақтайтын ~ *газосборный* ~ gas collecting station

жүк артатын ~ *погрузочный* ~ loading depot, loading point

кәсіпшілік ~-гі / *промысловый* ~ field station

құбыр желісіндегі мұнай өнімдерін ауыстыру ~-гі / ~ *смены нефтепродуктов в трубопроводе* batch end point

құятын ~ *наливной* ~ loading depot, loading point

мұнай жинақтайтын ~ *нефтеcборный* ~ oil gathering [collecting] station

мұнай өнімдерін бөлу ~-гі / ~ *распределения нефтепродуктов* bulk plant

нысаналау ~-гі / *визирный* ~ geod. station

сейсмикалық барлауда бақыланатын ~ / ~ *наблюдения в сейсмической разведке* recording station

технологиялық барыстарды бақылап отыру ~-гі / ~ *слежения за технологическими процессами* monitor house

ШЕКАРА *граница* boundary, border, margin; limit

ауыспалылықтың өзгеру жиілігінің ~сы / ~ *интервала изменений переменной* bound on a variable
 бөліну ~сы / ~ *раздела фаз* interface
 бұзылу ~сы / ~ *разрушения* interfacial failure
 газ-мұнай ~сы / ~ *газ – нефть* gas-oil surface, gas-oil interface
 газ-су ~сы / ~ *газ – вода* gas-water interface
 кен орнының (мұнай, газ) ~сы / ~ *месторождения (нефти, газа)* field boundary
 кен шоғырының ~сы / ~ *залежи* pool boundary
 континенттік ~ *континентальная* ~ continental margin
 көтерілу бойынша жоғарғы жағына кен шоғырының таралу ~сы / ~ *распространения залежи вверх по восстанию* up-dip limit of pool
 қыртыстар ~сы / ~ *пластов* bed boundary
 қыртыстың сыртқы ~сы / *внешние* ~ы *пласта* external boundary of reservoir
 литологиялық ~ *литологическая* ~ lithological border
 мұнай-су ~сы / ~ *нефть-вода* oil-water interface, oil-water surface
 сейсмикалық ~ *сейсмическая* ~ seismic boundary
 сорғығу бөлігінің ~сы / ~ *области дренирования* drainage front
 стратиграфиялық ~ *стратиграфическая* ~ stratigraphic line
 су мұнай байланыстырғышының ~сы / ~ *водонефтяного контакта* oil-water boundary
 фазалар ~сы / ~ *фаз* phase boundary
 фазалық ~ *фазовая* ~ phase border
 формация ~сы / ~ *формации* formation boundary
 шексіз қыртыстың ішкі ~сы / *внешняя* ~ *бесконечного пласта* external boundary at infinity
 шығу ~сы / *выходная* ~ outflow boundary
 іздеу ~сы / ~ *поиска* search limit
ШЕК ҚОЮ (КЕДЕРГІ ЖАСАУ) *ограничени/е* restriction, limitation, constraint
 ағысқа мәжбүрлі түрде ~ *принудительное* ~ *потока* restriction of flow
 ауытқуға ~ / ~ *отклонения* deviation limitation
 бұрғылау жұмыстарының көлеміне ~ / ~ *масштаба буровых работ* curtailment of drilling
 валюталық ~ *валютное* ~ exchange restriction
 дебитке ~ / ~ *дебита* restriction of output
 екі жақты келісілген ~ *обоюдное* ~ mutual boundary
 жұмыс режимінде ~ / ~ *в режиме работы* operating limitation
 жылдамдыққа ~ / ~ *скорости* limitation of speed
 көтерілу биіктігіне ~ / ~ *высоты подъема* limitation of rising height
 қысымға ~ / ~ *давления* pressure limitation
 мәжбүрлі тәртіппен өндіруге ~ / ~ *добычи в принудительном порядке* production restriction
 мөлшерге ~ / ~ *размера* size restriction
 мұнайды іріктеуге ~ / ~ *отбора нефти* limitation of oil production

өндіруге (мұнайды) ~ / ~ *добычи (нефти)* conservation
 пайда мөлшеріне ~ / ~ *размера прибыли* restriction on profit margin
 пайдалануға ~ *эксплуатационное* ~ operating limitation
 рұқсат етілген ~ *допустимое* ~ feasible constraint
 салмақтық ~ *весовое* ~ weight restriction
 саудаға ~ *торговые* ~я trade restrictions
 тарифтік ~ *тарифные* ~я tariff restrictions
 тәуліктік дебитке ~ / ~ *суточного дебита* cutback in daily production rate
 теңіздің толқуы бойынша ~ / ~ *по волнению моря* limiting wave condition
 түсіріп-көтеру операциясына ~ / ~ *спускоподъемных операций* tripping limitation

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын түсіру бойынша ~ / ~ *по спуску обсадной колонны* casing running limitation

ШЕКТЕГІШ *ограничитель* limiter; stop
 буссолды ~ / ~ *буссоли* compass needle stop
 бұрғылау сорғысының қысымын ~ / ~ *давления бурового насоса* mud pump pressure relay
 жүк көтерушілікті ~ / ~ *грузоподъемности* safe load indicator
 жүк көтерушілікті автоматты ~ *автоматический* ~ *грузоподъемности* automatic safe load indicator
 жүріске реттелетін ~ *регулируемый* ~ *хода* adjustable stop
 жүрісті ~ / ~ *хода* end stop, stop block, arrester, arresting device
 жылдамдықты ~ / ~ *скорости* speed limiter
 жібіген шығырды көтеруді ~ / ~ *подъема талевого блока* traveling block limit switch
 көтеруді ~ / ~ *подъема* lift stop
 қалқымалы (төгілген мұнайды) ~ *плавучий* ~ (*разлившейся нефти*) floating terminal
 қозғалысты ~ / ~ *движения* limit stop
 қуатты ~ / ~ *напряжения эл.* voltage limiter
 мезетті автоматты ~ *автоматический* ~ *момента* automatic limiter of torque
 оқпанның көлбеу бұрышын ~ / ~ *угла наклона стрелы* boom angle limiter
 сұйықтың жоғарғы деңгейін ~ / ~ *верхнего уровня жидкости* upper liquid level limiter
 тоқты ~ / ~ *тока эл.* current limiter

ШЕКТІ ӨЛШЕМ *лимит* limit
 жауапкершіліктің ~-і / ~ *ответственности* limit of liability
 жүрістің ~-і / ~ *хода* end stop, stop block
 жылдамдықтың ~-і / ~ *скорости* speed limit
 кредиттеудің ~-і / ~ *кредитования* credit limit
 қаражат салудың ~-і / ~ *капитальных вложений* limit of investments
 қаржыландырудың ~-і / ~ *финансирования* limit of financing
 құйылу деңгейінің ~-і / ~ *уровня налива* loading level limit
 оқпанның көлбеу бұрышының ~-і / ~ *угла наклона стрелы* boom angle limit

сақтандырудың ~-і / ~ *страхования* limit of insurance
 сырғанаудың ~-і / ~ *скольжения* limit of escalation
 токтың ~-і / ~ *тока* current limit
 шығындардың ~-і / ~ *расходов* limit of expenses
ШЕКІМЕЛЕУ *зачеканить*:
 алмасты тіс қабына ~ / ~ *алмазы в коронку* crown sets of diamonds
ШЕЛДЕУІШ *обезжиривающий* deoiling
ШЕҢБЕР *окружность* circumference
 сыртқы ~ *наружная* ~ outside circumference
 ішкі ~ *внутренняя* ~ inside circumference
ШЕРЕ *фанера* plywood, veneer
ШЕТ *окраина* margin
 геосинклиналдың ~-і / ~ *геосинклинали* geosynclinal margin
ШЕТЖА/Қ (БҮЙІРЖАҚ) *тор/ец* butt, end(face), face
 иықшаның ~-ғы / ~ *заплечика* pin shoulder face
 майысқан ~ *смятый* ~ lapped shoulder
 муфтаның ~-ғы / ~ *муфты* coupling face
 сыртқы ~ *внешний* ~ outer face
 тіс қаптамасының ~-ғы / ~ *коронки* nose
 тістің ~-ғы / ~ *зуба* tooth end
 тістің сыртқы ~-ғы / *внешний* ~ *зуба* outer end of tooth
 тістің ішкі ~-ғы / *внутренний* ~ *зуба* inner end of tooth
 ысқылап жылтыратылған ~-тары / *отшлифованные* ~-цы faces machined flat
 ішкі ~ *внутренний* ~ inner face
ШЕТМОЙЫН *цапфа* journal, pin, trunnion
 бұрылатын ~ *поворотная* ~ knuckle
 біліктің ~-ы / ~ *вала* shaft neck
 біліктің ~-ы / ~ *оси* axle journal
 жетекші ~ *ведущая* ~ driving pin
 конустық ~ *коническая* ~ conical [taper] journal
 қашау табанының ~-ы / ~ *лапы долота* bit leg axle, bit leg journal
 қашаудың көмекші мойынтірегiнiң ~-ы / ~ *вспомогательного подшипника*
долота pilot pin of auxiliary bit bearing
 қашауастың ~-ы / ~ *шарошки* cone pin
 сұйыққойма сырт қабының ~-ы / ~ *корпуса резервуара* tank shell section
 табанды ~ *упорная* ~ thrust journal
 ұршықша сырғасының ~-ы / ~ *серьги вертлюга* swivel bail pin
 шар тәрізді ~ *шаровая* ~ spherical journal, ball pin
 шеткі ~ *концевая* ~ end journal
ШЕТИНЕН (ҚАТАРЫНАН) *подряд* contract
ШЕФ-МОНТАЖ *шеф-монтаж* contract supervision
ШЕШІЛМЕГЕН *неразрешенный* unauthorized
ШИЕЛЕНІСУ (АСҚЫНУ) *осложнение* complication, trouble, problem
 бұрғылау барысында ~ / ~ *в процессе бурения* drilling trouble, drilling problem

бұрғылау ерітіндісімен ~ / ~ с буровым раствором drilling mud trouble
бұрғылау ерітіндісінің газдануы тудырған ~ / ~ вызываемое газированием
бурового раствора gas cutting trouble

парафинді кейінге қалдырумен байланысты ~ / ~ связанное с отложением
парафина paraffin trouble

ұңғымаға судың ағып келуімен байланысты ~ / ~ связанное с притоком
воды в скважину water troubles

ұңғыманың оқпанында ~ / ~ в стволе скважины hole trouble, hole
problem

ұстағыш жұмыстарының барысында ~ / ~ в процессе ловильных работ
complication of fishing operations

ШИКІЗАТ сырьё raw materials

ШИКІ МҰНАЙ нефть-сырең crude oil

ШИНА шина 1. (пневматикалық – пневматическая) амер. tire; англ. tyre
2. эл. bus(bar)

элсіреген ~-лар / умеренные ~ы temperate latitudes

географиялық ~ географическая ~ geographic [terrestrial] latitude

жерлестіретін ~ заземляющая ~ grounding busbar

жоғары ~-лар / высокие ~ы high latitudes

жұмыстың ауыр жағдайларына арналған ~ / ~ для тяжелых условий работ
ты heavy-duty tire

жүк ~-сы / грузовая ~ truck tire

кәдуілгі ~ обычная ~ conventional tire

келтірілген ~ приведенная ~ reduced latitude

кең бағытты ~ широкопрофильная ~ wide-section tire

магнитті ~ магнитная ~ magnetic latitude

оңтүстік ~ южная ~ Southern latitude

өтімділігі жоғары ~ / ~ высокой проходимости flotation-type [offthe-road]
tire

өтімділігі жоғарылатылған ~ / ~ повышенной проходимости cross-country
[ground grip] tire

пневматикалық ~ пневматическая ~ pneumatic tire

полярлық ~-лар / полярные ~ы polar latitudes

резеңкелік ~ резиновая ~ rubber tire

солтүстік ~ северная ~ Northern latitude

төменгі ~-лар / низкие ~ы low latitudes

тропикалық ~-лар / тропические ~ы tropical latitudes

түсірілген ~ спущенная ~ flat tire

шығу ~-сы / выходная ~ output line

ШИРАҚ жгут:

тығыздаманы толтыратын ~ / ~ набивки сальника packing material

ШИРАТУ (ОРАУ) скручивание:

бұрғылау құбырларын ~ / ~ бурильных труб twisting off

ШКАФ шкаф cabinet

бақылау ~-ы / *контрольный* ~ control box
басқару ~-ы / *управления* control cabinet
басқарудың бас ~-ы / *главный* ~ *управления* main control cabinet
батареялық ~ *батареиный* ~ battery box, battery cabinet
көшіргіш ~ *копировальный* ~ printing cabinet
отқа жанбайтын ~ *несгораемый* ~ safe
таратушы ~ *распределительный* ~ distribution cabinet
электр қуат беру ~-ы / *электропитания* power supply cabinet
ШЛАМ (СҰЙЫҚТЫ СУЗГЕНДЕ ҚАЛАТЫН ҚАЛДЫҚ) *шлам* sludge; slime
бұрғылау ~-ы / *буровой* ~ drill(ing) cuttings, drilling returns
жеңіл ~ *легкий* ~ light solids
ШЛИПС *шлипс* slip, socket
бағыттаушы шұңғымасы бар қағып алатын ~ *ловильный* ~ *с направляющей воронкой* wide-mouth socket
босатылатын ~ *освобождающийся* ~ releasing socket
бұрғылау құралын тазалау аспабының ~-ы / *желоночный* ~ bailer grab
жуылатын ~ / ~ *с промывкой* circulating slip socket
жуылатын жадағай құбырлы ~ *одинарный трубный* ~ *с промывкой* single-slip casing bowl
қағып алатын ~ *ловильный* ~ fishing slip(s), slip socket
коңырау тәрізді ~ *колоколообразный* ~ bell socket
құрамдастырылған ~ *комбинированный* ~ combination socket
плашка түріндегі ~ / ~ *плашечного типа* bulldog slip socket
саңылаусыз ~ *глухой* ~ horn socket
сорғы штангтерін қағып алуға арналған ~ / ~ *для ловли насосных штанг* sucker rod socket
сорғы-ауа сығымдағыш құбырларларды қағып алуға арналған ~ / ~ *для ловли насосно-компрессорных труб* tubing socket
темір арқанды ~ *канатный* ~ wire-line slip(s)
темір арқанмен бұрғылау ясасына арналған қағып алатын ~ *ловильный* ~ *для яса канатного бурения* center jar socket
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын түсіруге арналған ~-тар / ~-ы *для спуска обсадных колонн* casing-hanger slips
ясаны қағып алуға арналған ~ / ~ *для ловли яса* jar socket
ШОҒЫРЛАНУ *инфильтрация* infiltration, seepage
кенді ~ *рудное* ~ ore mineral
кенді емес ~ *нерудное* ~ non-metallic mineral
органикалық ~ *органическое* ~ organic fossil
пайдалы ~ *полезные* ~-ые mineral deposits
тар түтікті ~ *капиллярная* ~ capillary seepage, percolation
тас болып қатқан ~ *окаменелое* ~ petrified [mineralized] fossil
ұсақ ~ *мелкое* ~ microfossil
ШОЙ ТАСПЕН ТОЛТЫРУ *забутовка* backing
ұңғыманы ~ / ~ *скважины* backfilling

ШОЙЫН чуғун cast iron

беріктігі жоғары ~ *высокопрочный* ~ high-duty [high-strength] cast iron

қоспасы жоқ ~ *легированный* ~ alloy cast iron

машина құрылысына қажетті ~ *машиностроительный* ~ engineering cast iron

сұр ~ *серый* ~ gray cast iron

ШОҚПАРБАС *головка* cap; knob; head

айналып тұратын түрдегі цементтейтін ~ *цементировочная ~ вращающегося типа* rotating cementing head

алмас бұрғының ~-ы / *алмазная бурильная* ~ diamond head

аралық ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *промежуточной обсадной колонны* intermediate casing head

асып қоятын (перфораторды) ~ *подвесная ~ (перфоратора)* connection head

ауысымды бұрғылау ~-ы / *сменная бурильная* ~ detachable drill head

бағананың салпыншағына арналған ~ / ~ *для подвески колонны* landing head (for tubing)

бағыттаушы ~ *направляющая* ~ guide head

бағыттаушы тағанның алыстан басқарылатын ~-ы / *дистанционно управляемая ~ направляющей стойки* remote post head

бұрандалы ~ *резьбовая* ~ shank

бұрандаманың ~-ы / ~ *болта* bolt head

бұратын ~ *поворотная* ~ swivel head

бұрғы тісінің ~-ы / ~ *зуба* face; point of a tooth

бұрғылау ~-ы / *бурильная* ~ drilling head

бұрғылау құралының кесетін ~-ы / *режущая ~ бурового инструмента* boring head

бұрғының ~-ы / ~ *бура* (jack)bit

газды ~ *газовая* ~ gas head

газды жағуға (теңіз ұңғымасындағы бұрып жіберу) арналған оттықтың ~-ы / ~ *горелки для сжигания газа (в отводе морской скважины)* burner head

гидромониторлы ~ *гидромониторная* ~ jet head

дәнекерлегіштің ~-ы / ~ *паяльника* soldering iron bit

дәнекерлеуші ~ *сварочная* ~ welding head

дүмпуді азайтқыштың ~-ы / *амортизирующая* ~ latch bumper head

діңгектің ~-ы / ~ *мачты* pole top

екі цементтеуші тығындары бар цементтейтін ~ *цементировочная ~ с двумя цементировочными пробками* double-plug container cementing head

жер асты жөндеу жұмысы кезінде цементтеуге арналған цементтейтін ~ *цементировочная ~ для цементирования при подземном ремонте* grout nipple

жуып-шаятын ~ *промывочная* ~ circulating head

жылжытпалы ~ *подвижная* ~ movable head

жыныс үлгісі снарядының сорғыту ~-ы / *дренажная ~ кернового снаряда* core barrel strainer cap

жыныс үлгісін шығарып алғыштың ~-ы / ~ *керноизвлекателя* core plunger

кабелді ~ *кабельная* ~ cable head
кесетін ~ *режущая* ~ cutter [cutting] head
көтеретін ~ *подъемная* ~ lifting head
кран оқпанының ~-ы / ~ *стрелы крана* boom tip
қағып алу ~-ы / *ловильная* ~ fishing head
құбыр дәнекерлеуші ~ *трубосварочная* ~ pipe welding head
құбырлы ~ *трубная* ~ cap, casing head
құйып тұратын ~ *заливочная* ~ filling head
қыртыстың ~-ы / ~ *пласта* face of bed
қысқышты ~ *зажимная* ~ drip head
орауыш ~ *обмоточная* ~ wrapping head
отырғызылатын ~ *посадочная* ~ setting head
реттейтін ~ *регулировочная* ~ adjusting knob
саңылаусыз цементтейтін ~ *глухая цементировочная* ~ swage cementing head
соңында тұратын бағананың ~-ы / ~ *колонны-хвостовика* liner top
соңында тұрған бағананың айналып тұратын ~-ы / *вращающаяся* ~ *колонны-хвостовика* rotating liner top
сорғы штангтің ~-ы / ~ *насосной штанги* head of sucker rod
сорғы-компрессорлық бағанаға арналған сына тәрізді салпыншағы бар ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *обсадной колонны с клиновой подвеской для насосно-компрессорной колонны* casing head with slip tubing hanger
сорғы-компрессорлық құбырдың ~-ы / ~ *насосно-компрессорных труб* tubing head
сфералық ~ *сферическая* ~ button
сыққыш ~ *опрессовочная* ~ test head
сықпалау ~-ы / *давильная* ~ snubber
тегістеп өңдейтін ~ *шлифовальная* ~ (mounted) (grinding) wheel, mounted (grinding) point
теңгергіштің ~-ы / ~ *балансира* horsehead
теңгергіштің доғалы бұратын ~-ы / *дуговая поворотная* ~ *балансира* arched swing horsehead
теңгергіштің доғалы қайырмалы ~-ы / *дуговая откидная* ~ *балансира* arched folding horsehead
теңгергіштің қосарлы ~-ы / *двойная* ~ *балансира* dual horsehead
ток алып келетін ~ *токоподводящая* ~ current supply head
төсейтін ~ *укладочная* ~ racking head
тұтандыратын ~ *запальная* ~ shooting head
түсірілетін құралдың ~-ы / ~ *спускаемого инструмента* running neck
тығынды лақтыруға арналған (цементтеуші) ~ / ~ *для сбрасывания (цементировочных) пробок* (cementing) plug dropping head
ұңғыманы ұстап тұру ~-ы / *обсадная* ~ casing head
ұңғыманы ұстап тұру бағанасын түсіруге арналған ~ / ~ *для спуска обсадной колонны* casing handling head
ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ *обсадной колонны* casing (string) head

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының екі қатарлы ~-ы / *двухрядная ~ обсадной колонны* lowermost casing head
 ұңғыманың сағасындағы арнайы ~ *специальная ~ на устье скважины* offset tubing head
 ұршықты ~ *вертлюжная ~* НКТ tubing head swivel
 цементтейтін ~ *цементировочная ~* cementing casing head
 шайып кететін ~ *размывочная ~* washout head
 шатунның ~-ы / ~ *шатуна* connecting rod head
 шешіліп алынатын жыныс үлгісін қабылдағыштың ~-ы / ~ *съемного керноприемника* core receiver retrieving head
 шыр айналып тұратын ~ *циркуляционная ~* hydraulic circulating head
ШОЛҒЫ зонд sound, sonde, probe
 акустикалық екі элементті каротажды ~ *акустический двухэлементный каротажный ~* two-element acoustic logging sonde, single receiver logging device
 акустикалық каротажды ~ *акустический каротажный ~* acoustic logging sonde
 буферлі каротажды ~ *буферный каротажный ~* logging sonde with insulating ring
 бүйірлі бір полюсті каротажды ~ *боковой однополюсный каротажный ~* direct lateral logging sonde
 бүйірлі дивергентті каротажды ~ *боковой дивергентный каротажный ~* divergent lateral logging sonde
 бүйірлі екі полюсті каротажды ~ *боковой двухполюсный каротажный ~* di-pole lateral logging sonde
 бүйірлі каротажды ~ *боковой каротажный ~* lateral logging sonde
 бүйірлі мөлтек каротажды ~ *боковой микрокаротажный ~* microlaterologging sonde
 бүйірлі тоғыз электродты каротажды ~ *боковой девятиэлектродный каротажный ~* nine-electrode lateral logging sonde
 диэлектрикалық каротажды ~ *диэлектрический каротажный ~* dielectric logging sonde
 каротажды ~ *каротажный ~* logging sonde, logging device
 қағылатын ~ *забивной ~* driving penetrometer, driving rod
 қалыпты ~ *нормальный ~* normal probe
 қарсыласу ~-сы / ~ *сопротивления* resistivity logging sonde
 өздігінен жүзеге асыратын полярландыру ~-сы / ~ *самопроизвольной поляризации* spontaneous polarization logging sonde
 пенетрационды ~ *пенетрационный ~* cone penetrometer
 радиоактивті ~ *радиоактивный ~* radioactivity sonde
 су түбіндегі ~ *донный ~* bottom sounder
 тік ~ *прямой ~* direct sound
 ұңғыма оқпанының түзулігін өлшеуге арналған ~ / ~ *для замера кривизны ствола скважины* hole curvature measuring apparatus

ұңғымалық ~ *скважинный* ~ downhole surveying device, well log sonde, sonde for well logging

электр магнитті каротажды ~ *электромагнитный каротажный* ~ electromagnetic logging sonde

электрлі каротажды ~ *электрический каротажный* ~ electric logging sonde

электродты ықтималдылықтар ~-сы / ~ *электродных потенциалов* electrode potentials sonde

ШОЛҒЫЛАУ *зондировать* sound

ШОЛҒЫМЕН ТЕКСЕРУ *зондирование* sounding

айналатын ~ / ~ *вращательным зондом* vane test

бүйірлі каротажды ~ *боковое каротажное* ~ lateral logging sounding

тереңдік сейсмикалық ~ *глубинное сейсмическое* ~ deep seismic sounding

ШОМБАЛ *массивность* solidity

ШОТ-ҚАҒАЗ *счет-фактура* invoice

ШӨГУ I (ТҰНУ) *осадка* (кеме, бұрғылау тұғыртасы – судна, бурового основания) draft

бұрғылау кезіндегі ~ / ~ *при бурении* drilling draft

бұрғылау кезіндегі платформаның ~-і / ~ *платформы при бурении* draft of platform in drilling condition

жартылай жүк тиелген негіздің ~ / ~ *полупогружного основания* draft of semi-submersible unit

жұмыс кезіндегі ~ *рабочая* ~ operating draft

жүк тиелген танкердің ~-і / ~ *нагруженного танкера* tanker-loaded draft

жүктің ~-і / *грузовая* ~ load draft

жүктің есепті ~-і / *грузовая расчетная* ~ designed load draft

кеменің ~-і / ~ *судна* draft

қалқымалы бұрғылау тұғыртасының ~-і / ~ *плавучего бурового основания* draft of floating rig

тасымалдау кезіндегі ~ *транспортная* ~ transit draft

тіркеуге алу кезінде ~ / ~ *при буксировке* towing draft

тірі қалу режимінде ~ / ~ *в режиме выживания* survival draft

ШӨГУ II *оседание* геол. subsidence, settlement, sinking

араластыру нәтижесінде ~ / ~ *в результате растворения* solution subsidence

біркелкі емес ~ *неравномерное* ~ differential subsidence

ғимараттың ~-і / ~ *сооружения* structure subsidence

еру кезінде топырақтың ~-і / ~ *грунта при протаивании* soil thaw-subsidence

жер асты ~-і / *подземное* ~ underground subsidence

кальдер тәрізді ~ *кальдерообразное* ~ cauldron subsidence

кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород* subsidence of rock

қысылысып ~ *стесненное* ~ crowded precipitation

қысымның күшімен кен жыныстарының ~-і / ~ *горных пород под давлением* compression subsidence of rocks

топырақтың ~-і / ~ *грунта* land subsidence

үстіңгі беттегі ~ *поверхностное* ~ surface subsidence

ШӨГҮДЕН ЖАРАМСЫЗ БОЛМАУШЫЛЫҚ *безусадочный*

unshrinkable, nonshrinkable

ШӨГІНДІ I *осынь* hillslide, talus, waste, debris; (*в скважине*) caving

ШӨГІНДІ II *отложения/е* deposit(ion), sediment

абиссалды ~-лер / *абиссальные* ~я abyssal deposits

аллювиалды ~-лер / *аллювиальные* ~я alluvial deposits

атмогенді ~-лер / *атмогенные* ~я atmogenic deposits

байланысқан ~-лер / *связанные* ~я coherent deposits

багиалды ~-лер / *батиальные* ~я bathyal deposits

батпақтағы ~-лер / *болотные* ~я boggy deposits

биоенді ~-лер / *биогенные* ~я biogenic deposits

борлы ~-лер / *меловые* ~я 1. chalk deposits 2. (бор кезеңі – *мелового периода*)

Cretaceous deposits

бүрмелі ~-лер / *складчатые* ~я folded deposits

бір жастағы ~-лер / *одновозрастные* ~я coeval deposits

гемипелагиялық ~-лер / *гемипелагические* ~я hemipelagic deposits

гетеромезиялық ~-лер / *гетеромезические* ~я heteromesical deposits

гетеротаксалды ~-лер / *гетеротаксальные* ~я geterotaxic deposits

гидротермалды ~-лер / *гидротермальные* ~я hydrothermal deposits

гипосепталды ~-лер / *гипосептальные* ~я hyposeptal deposits

гипсті тұнбалардың ~-сі / ~ *гипсовых осадков* gypsum precipitation

делювиалды ~-лер / *делювиальные* ~я deluvial deposits

дөрекі сынықты ~-лер / *грубообломочные* ~я coarse deposits

жағалау аймағының ~-сі / ~я *береговой зоны* shore deposits

жағалаудағы ~-лер / *береговые* ~я shore deposits

жағалаудағы ~-лер / *прибрежные* ~я offshore deposits

жайылма ~-лер / *подстилающие* ~я underlying deposits

жауып тұратын ~-лер / *покрывающие* ~я cover beds

жиектейтін ~-лер / *окаймляющие* ~я flanking deposits

жоғары борлы ~-лер / *верхнемеловые* ~я Upper Cretaceous deposits

жоғары жатқан ~-лер / *вышележащие* ~я overlying deposits

зарифті тұнбалардағы ~-лер / *зарифовые осадочные* ~я backreef sediment

изомезикалық ~-лер / *изомезические* ~я isomesical deposits

карбонатты ~-лер / *карбонатные* ~я carbonate deposits

кезектесетін ~-лер / *чередующиеся* ~я alternating deposits

кейінгі ұштағандық ~-лер / *позднетретичные* ~я Late Tertiary deposits

конгломератты ~-лер / *конгломератные* ~я conglomerate

континенттік ~-лер / *континентальные* ~я continental deposits, terrestrial

beds

көп қабатты ~-лер / *многослойные* ~я multilayer deposits

кремнийлі ~-лер / *кремнистые* ~я siliceous deposits

кумулятивті ~-лер / *кумулятивные* ~я cumulose deposits

күкіртсіз ~-лер / *бессернистые* ~я sulphur-free deposits

кабатты ~-лер / *слоистые* ~я stratified deposits
 қабықты ~-лер / *корковые* ~я crusted deposits
 қазіргі заманғы ~-лер / *современные* ~я recent beds, recent sediments
 қайраңдардың ~-сі / ~ *отмелей* beach deposits
 қақтанған ~ / ~ *накипи* scale deposit
 қатып үлгермеген ~-лер / *неотвердевшие* ~я unconsolidated deposits
 қойтасты ~-лер / *валунные* ~я boulder beds
 қоқысты ~-лер / *наносные* ~я silting deposits
 қопсыған ~ *рыхлое* ~ loose deposit, unconsolidated sediment
 құмды мүйіспен бөлінген су айдынындағы ~-лер / *лагунные* ~я lagoonal deposits
 кызыл түсті ~-лер / *красноцветные* ~я red beds
 қылдық ~-лер / *остаточные* ~я residual deposits
 қыртыстанған ~-лер / *напластованные* ~я bedded deposits
 литоралды ~-лер / *литоральные* ~я littoral deposits
 мезозойлық ~-лер / *мезозойские* ~я Mesozoic deposits
 мезотермалды ~-лер / *мезотермальные* ~я mesothermal deposits
 молассолы ~-лер / *молассовые* ~я molassal deposits
 мұз дәуірінде пайда болған ~ / ~ *ледникового происхождения* drift deposit
 мұз кезеңіндегі ~ *ледниковое* ~ drift; *мн.* diluvium, glacial deposits
 мұнай газы бар ~-лер / *нефтегазоносные* ~я oil-and-gas bearing deposits
 мұнайды жинау жүйесіндегі парафиннің ~-сі / ~ *парафина в системе сбора нефти* wax accumulation in oil gathering system
 мығжыланған ~-лер / *смятые* ~я contorted [crumpled] deposits
 органогенді ~-лер / *органогенные* ~я organic deposits
 өзендегі ~-лер / *речные* ~я fluvial deposits
 өткінші ~-лер / *переменяющиеся* ~я alternating deposits
 пелитті ~-лер / *пелитовые* ~я pelitic deposits
 пермдік ~-лер / *пермские* ~я Permian deposits
 пирокластикалық ~ *пирокластические* ~ pyroclastic deposits
 сазды ~-лер / *глинистые* ~я argillaceous deposits
 сингенетикалық ~-лер / *сингенетические* ~я syngenetic deposits
 синхронды ~-лер / *синхронные* ~я synchronous deposits
 сифоналды ~-лер / *сифональные* ~я siphonal deposits
 сорғы-ауа сығымдағыш бағанадағы парафиннің ~-сі / ~ *парафина в насосно-компрессорной колонне* wax accumulation in tubing
 сулы ~-лер / *водные* ~я aqueous [hydrogenic] deposits
 суы бар ~-лер / *водоносные* ~я water-bearing deposits
 сынықты ~-лер / *обломочные* ~я fragmental deposits
 таяз судағы ~-лер / *мелководные* ~я shallow-water deposits
 темірлі ~-лер / *железистые* ~я ferruginous deposits
 теңіздегі ~-лер / *морские* ~я marine deposits
 терең жер астында жатқан ~-лер / *глубоко погребенные* ~я deeply buried sediments

терең судағы ~-лер / *глубоководные* ~я deep-water deposits
 терригенді ~-лер / *терригенные* ~я terrigenous deposits
 топырақтағы ~-лер / *почвенные* ~я soil deposits
 төменгі палеозойлық ~-лер / *нижнепалеозойские* ~я Lower Paleozoic deposits
 төрт тағанды ~-лер / *четвертичные* ~я overburden
 тұз астындағы ~-лер / *подсолевые* ~я subsalt deposits
 тұз үстіндегі ~-лер / *надсолевые* ~я oversaline [salt-cap] deposits
 тұзды ~-лер / *солевые* ~я saline deposits
 тұнбалардың ~-сі / *осадков* deposition of sediments
 тұнбалы ~-лер / *осадочные* ~я sediments, sedimentary deposits
 түбіндегі ~-лер / *донные* ~я bottomset beds
 ұлу қабыршақты ~-лер / *ракушечные* ~я shell deposits
 ұңғыма оқпанының қабырғасындағы ~ / ~ *на стенке ствола скважины*
 wall building-up
 үстіңгі беттегі ~-лер / *поверхностные* ~я superficial deposits, mantle rock
 үш бұрышты ~-лер / *дельтовые* ~я deltaic deposits
 ұштағанды ~-лер / *третичные* ~я Tertiary deposits
 ұштағаннан кейінгі ~-лер / *посттретичные* ~я Post-Tertiary deposits
 хемогенді ~-лер / *хемогенные* ~я beds of precipitation
 цементтелген ~-лер / *цементированные* ~я cemented deposits
 іркілген ~-лер / *натечные* ~я sinter deposits
 элювиалды ~-лер / *элювиальные* ~я eluvial deposits
 эолды ~-лер / *эоловые* ~я aeolian [wind] deposits
 эпигенетикалық ~-лер / *эпигенетические* ~я epigenetic deposits
ШӨГІНДІ ҚҰРАЛУ *осадкообразование* sedimentation
 көлдегі ~ *озерное* ~ lacustrine sedimentation
 құрлықтағы ~ / ~ *на суше* terrestrial sedimentation
 теңіздегі ~ *морское* ~ marine sedimentation
ШӨКПЕЙТІН *неоседающий* non-settling
ШӨМІШ (ОЖАУ, БАҚЫР, ҚАУҒА) *черпак* bail(er), bucket, scoop
ШПИНДЕЛЬ *шпиндель* spindle, stem; mandrel
 бұрғылау станогының ~-і / ~ *бурового станка* drilling spindle
 біріктіретін ~ *соединительный* ~ coupling spindle
 кенді ұңғыма қозғалтқышының ~-і / ~ *забойного двигателя* downhole motor
 bit shaft, downhole motor drive sub
 кенді ұңғыма қозғалтқышының гидротурбиналық ~-і / ~ *гидротурбинного*
забойного двигателя hydraulic turbine downhole motor bit shaft
 қақпақшаның ~-і / ~ *клапана* valve stem
 қондырылатын ~ *установочный* ~ locating mandrel
 пакердің ~-і / ~ *пакера* packer mandrel
 реттеуші ~ *регулируемый* ~ regulating spindle
 сырғымалы ~ *выдвижной* ~ rising stem
 ысырманың ~-і / ~ *задвижки* gate-valve stem

ішкі құбыр кескіштің ~і / ~ *внутренней труборезки* mandrel of inside pipe cutter

электр бұрғының ~і / ~ *электробура* electric (rotation) downhole motor bit shaft

ясаның ~і / ~ *яса* jar mandrel

ШТАНГАСЫЗ *бесштанговый* rodless

ШТИФТ *штифт* finger, pin, dowel

іліністіру жалғастырғыштарының ~і / ~ *муфты сцепления* clutch drive pin

бағыттаушы ~ *направляющий* ~ guide pin

біріктіретін ~ *соединительный* ~ connecting pin

конустық ~ *конический* ~ taper pin

ойып жасалған ~ *срезной* ~ spear pin

орнататын ~ *установочный* ~ set [locating] pin

сақтандырғыш ~ *предохранительный* ~ safety [locking] pin

сорғының ~і / ~ *насоса* pump rod

тоқтатқыш ~ *стопорный* ~ retainer pin

ілігі бар ~ / ~ *с заплечиком* collar pin

ШТОК *шток* stem, rod

арынды ~ *упорный* ~ thrust stem

бағыттаушы ~ *направляющий* ~ guide rod

біріктіретін ~ *соединительный* ~ connecting rod

крейцкопфтың ~-гы / ~ *крейцкопфа* crosshead stem

қақпақшаның ~-гы / ~ *клапана* valve stem

куысты ~ *полюй* ~ hollow rod

мікбастың ~-гы / ~ *поршня* piston rod

превентор плашкасының ~-гы / ~ *плашки превентора* ram rod, ram shaft

сағалық тығыздамалы ~ *устьевой сальниковый* ~ polished rod

теңестірілген ~ *уравновешенный* ~ balanced stem

тұзды ~ *соляной* ~ salt stock, salt core, salt plug

ұстап қалатын ~ *захватный* ~ catching rod

ысырманың ~-гы / ~ *задвижки* gate-valve stem

ШТРОП *штроп* bail, (connecting) link

бұрғылау ~-ы / *бурильный* ~ drilling link

НКТ арналған ~-тар / ~-ы для НКТ tubing connection links

пайдаланылатын ~ *эксплуатационный* ~ tubing link

тігіссіз ~ *бесшовный* ~ weldless link

ілемктің ~-ы / ~ *крюка* hook bail

элеватордың ~-ы / ~ *элеватора* elevator link

элеватордың қорытылған құрыштан жасалған ~-ы / *кованый стальной* ~ *элеватора* forged-steel elevator link

ШТУРВАЛ (БАСҚАРУ ТЕТІГІ) *штурвал* knob, control wheel, handwheel

басқару ~-ы / ~ *управления* control wheel

ысырманың ~-ы / ~ *задвижки* handwheel of gate valve

ШУНТ *шунт* эл. bridge, bypass, shunt

ШУНГТАУ шунтирование эл. bridging, bypassing, shunting

ШУРФ шурф hole, pit, drill hole

анкерге арналған ~ / ~ для анкера anchor hole

бағыттаушы бағананы түсіруге арналған ~ / ~ для спуска направляющей

колонны conductor hole

екі түтікке арналған ~ / ~ для двухтрубки mouse hole

жарылысты ~ взрывной ~ blast hole

жетекші құбырға арналған ~ / ~ для ведущей трубы kelly's rat hole

көмекші ~ вспомогательный ~ easer, relief well

көмекші ~ горизонтальный ~ horizontal hole

сынауға арналған ~ / ~ для испытаний test pit

ұзартуға арналған ~ / ~ для наращивания mouse hole

шаршылы штангке арналған ~ / ~ для квадратной штанги kelly hole

ШУЫЛ (ШУ, ДАҢҒЫР) шум sound, noise, мн. background noise

ШУЫЛДЫ ӨШРГІШ шумоглушитель exhaust box, exhaust silencer

құбырдағы (жоғары қысымды газды атмосфераға жіберетін) ~ / ~ на трубе (выпускающей газ высокого давления в атмосферу) blow-down silencer

ШҰҒЫЛ БҰРЫЛЫСТЫ поворотный articulated, fulcrum, turning, re-

volving, rotating, rotary

ШҰЛЫҚ чулок:

кабелді ~ кабельный ~ cable grip

ШҰҢҒЫМА воронка 1. cone, crater 2. funnel; hopper

араластыруға арналған ~ / ~ для перемешивания agitation cone

бағыттаушы ~ направляющая ~ bell guide, fair-lead

бөлшектегіш ~ делительная ~ separating [separator] funnel

бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған ~ / ~ для приготовления бурового раствора drilling mud funnel

бұрғылау ерітіндісін дайындауға арналған қоспалауыш ~ смесительная ~ для приготовления бурового раствора mud mixing funnel

вискозиметрдің ~-сы / ~ вискозиметра viscosimeter orifice

депрессия ~-сы / ~ депрессии cone of depression

жарылыс ~-сы / взрывная ~ blasting cone, explosion funnel; crater

жұту ~-сы / ~ поглощения funnel of absorption

жүк түсіретін ~ разгрузочная ~ discharge hopper

карстты ~ карстовая ~ funnel [limestone] sink

кең қонышты ~ раструбная ~ flared bell, flared bowl

қабылдау ~-сы / приемная ~ loading hopper

қайталап енгізуге арналған ~ / ~ для повторного ввода re-entry cone, reentry funnel

құрғату ~-сы / ~ осушения funnel of desiccation

құятын ~ наливная ~ filling funnel

Марштың ~-сы / ~ Марша Marsh funnel, funnel viscosimeter

орталықтандырушы құрылғының ~-сы / ~ центрирующего приспособления centering device runnel

ротор астындағы ~ *подроторная* ~ bell nipple
 сүзгілеуге арналған ~ / ~ *для фильтрации* filtering funnel
 сүзгіш ~-сы / ~ *фильтра* strainer funnel
 тамшылық ~ *капельная* ~ dropping funnel
 термокарстты ~ *термокарстовая* ~ thermokarst funnel
 тиейтін ~ *загрузочная* ~ feed hopper, filling funnel
 тиянақ қалып ~-сы / *башиачная* ~ shoe funnel
 ұңғыманы ұстап тұру құбырына арналған ~ / ~ *для обсадных труб* casing adapter
 ұсақтап өлшеу ~-сы / *дозировочная* ~ measuring hopper
 ұстап алу ~-сы / ~ *ловителя* fishing tool bell [bowl]
 ұстап алу құралдарын бағыттауға арналған ~ / ~ *для направления ловильных инструментов* bowl
 ұстап қалғыштың бағыттаушы ~-сы / *направляющая* ~ *ловителя* bell guide of fishing tool
 цемент ерітіндісіне арналған қоспалауыш ~ *смесительная* ~ *для цементного раствора* cement mixing hopper
 шлипске арналған бағыттаушы ~ *направляющая* ~ *для шлица* slip socket bowl
 шлипстің ~-сы / ~ *шлица* slip-socket bowl
ШҰҢҚЫР I (ОР) ров ditch
ШҰҢҚЫР II (АПАН, ОР) яма pit
 бұрғылау құралын тазалау аспабын босатуға арналған ~ / ~ *для опораживания желонки* dump box
 күресінді ~ *выгребная* ~ cesspool, cesspit
 өлі зәкір астындағы ~ / ~ *под мертвый якорь* deadman hole
 сарқынды су ~-ы / *отстойная* ~ settling pit
ШҰҢҚЫР-ТҰНДЫРҒЫШ яма-отстойник settling pit
ШҰМЕ/К сопло nipple, nozzle
 алып-салмалы ~ *вставное* ~ nozzle bushing
 арынды ~ *напорное* ~ discharge nozzle
 беріп тұратын ~ *подающее* ~ delivery nozzle
 газды ~ *газовое* ~ gas nipple
 жуып тұратын ~ *промывочное* ~ jet [flushing, fluid] nozzle
 инъекторлы ~ *инжекторное* ~ injection nozzle
 конустық ~ *коническое* ~ cone nozzle
 қашаудың ~-гі / ~ *долота* bit nozzle
 оттықтар ~-гі / ~ *горелки* burner nozzle
 тойтаратын ~ *отражающее* ~ deflecting nozzle
ШЫҒАРЫП ЖІБЕРУ (КЕТІРУ) удалять:
 ауаны ~ / ~ *воздух* deaerate
 әктасты ~ / ~ *известь* delime
 газды ~ / ~ *газ* degas, eliminate gas
 жұмыс істеп болған газдарды ~ / ~ *отработавшие газы* scavenge

қожды ~ / ~ *шлак* deslag

қоспаларды ~ / ~ *примеси* decontaminate

шаңды ~ / ~ *пыль* dust off

ылғалды ~ / ~ *влагу* dehydrate, desiccate

ШЫҒАРЫП ТАСТАУ I *выброс* (ұңғымадағы мұнай, газды – *нефти, газа в скважине*) blowout; (шахтадағы газды, жалынды – *газа, пламени в шахте*) outburst; (шахтадағы суды – *воды в шахте*) outrush

ашық ~ *открытый* ~ uncontrolled blowout, wild blowing

булы газды ~ *парогазовый* ~ vapor-gas burst

бұрғылау құбырларын (мұнарадан мінбелерге) ~ / ~ *бурильных труб (из вышки на мостки)* laying-down of drill pipes

газды ~ / ~ *газа* gas blowout; gas outburst

жалынды ~ / ~ *пламени* fire outburst, ejection of flame

кен жыныстарын ~ / ~ *горных пород* rock outburst

кенеттен ~ *внезапный* ~ blowout; (sudden) outburst; outrush

мұнайды ~ / ~ *нефти* oil blowout

онша терең емес қабаттан ~ / ~ *с небольшой глубины* shallow blowout

суды ~ / ~ *воды* water kick

ШЫҒАРЫП ТАСТАУ II *выкид* discharge

бұрғылау сорғышын ~ / ~ *бурового насоса* mud pump discharge

жалынды ~ / ~ *пламени* discharge of flame

сорғышты ~ / ~ *насоса* pump discharge

сұйықты ~ / ~ *жидкости* fluid discharge

ШЫҒАРУ I *вывоз* moving out

бұрғылау қондырғысынан ұңғылауды аяқтау үшін ~ / ~ *с буровой установки для заканчивания скважин* moving out completion unit

бұрғылау құралынан роторлық бұрғылау үшін ~ / ~ *с буровой инструмента для роторного бурения* moving out rotary tools

ШЫҒАРУ II *вынос*:

бұрғылау сұйығының қалдығын ~ / ~ *бурового шлама* cuttings lifting

жылуды (мұнай немесе газбен) ~ / ~ *тепла (нефтью или газом)* heat efflux

кен жынысының үлгісін ~ / ~ *керна* core recovery

құмды ~ / ~ *песка* sand production

құмды бақыланбайтын түрде ~ / ~ *неконтролируемый* ~ *песка* unchecked sand production

материалды ~ / ~ *материала* evacuation of material

мұнай газбен бірге ~ / ~ *нефти газом* carry-over

ұңғыма қыртысынан құмды ~ / ~ *песка из пласта в скважину* sloughing of sand, sand recovery

үстіңгі бетке ~ / ~ *на поверхность* bringing to the surface

шаңды ~ / ~ *пыли* dust escape

ШЫҒАРУ III *выпуск*:

ауаны ~ / ~ *воздуха* air discharge, air exhaust

буды ~ / ~ *пара* bleeding

газдарды ~ / ~ *газов* breathing
газды ~ / ~ *газа* gas outlet
майды ~ / ~ *масла* oil outlet
өнімді ~ / ~ *продукции* yield
суды ~ / ~ *воды* water discharge
ШЫҒАРУ IV *выпускать* discharge, drain off, draw off, eject, empty, exhaust, release
ауаны ~ / ~ *воздух* bleed
ШЫҒАРУ V *добыча* (мұнайды, газды – *нефти, газа*) production; (нәтиже – *результат*) output, yield, production
ағымдағы мұнай ~ *текущая* ~ *нефти* current [present] oil production
брутто мұнайды ~ / ~ *нефти брутто* gross oil production, gross oil output
бірнеше көкжиектен ~ / ~ *из нескольких горизонтов* multiple zone [multizone] production
газ тәрізді агенттің қайта айналуының көмегімен мұнайды ~ / ~ *нефти при помощи рециркуляции газообразного агента* cycling
газды ~ / ~ *газа* gas production
ерітілген газ режимінде мұнайды ~ / ~ *нефти в режиме растворенного газа* dis-solved-gas drive production
жалпы ~ *валовая* ~ gross production, gross [total] output
жоғары күкіртті газды ~ / ~ *высокосернистого газа* sour gas production
жылдық ~ *годовая* ~ annual production
қазбаларды байыту әдісі режимінде мұнайды ~ / ~ *нефти в гравитационном режиме* gravity-flow production
косымша ~ *вторичная* ~ afterproduction
косымша әдістермен мұнайды ~ / ~ *нефти вторичными методами* secondary oil discovery
қыртыс ішілік жану әдісін қолдану арқылы ~ / ~ *с применением метода внутрипластового горения* oil recovery by in-situ combustion, oil recovery by fire flooding
мұнайды ~ / ~ *нефти нетто* net oil production, net oil output
мұнайды ~ *нефти* extraction of oil, crude oil production [output]; (ғылым – *наука*) oil production engineering
серпімді су айдауыш режимінде мұнайды ~ / ~ *нефти в упругом водонапорном режиме* elastic water-drive production
су жайылған мұнайды ~ / ~ *обводненной нефти* watery oil recovery
сұйығы тұндырылып және суы жіберілгеннен кейін брутто мұнайды ~ / ~ *нефти брутто после отстаивания жидкости и спуска воды* gaged oil production
теңіз кен орындарынан ~ / ~ *из морских месторождений* offshore [marine] production
тереңдегі кен шоғырының қыртыстарынан ~ / ~ *из глубокозалегающих пластов* deep production
үшінші деңгейдегі әдістермен ~ / ~ *третичными методами* tertiary oil recovery

ығыстырушы агенттің өндіруші ұңғымаға бұзып өту сәтіндегі мұнайды ~ / ~ *нефти к моменту прорыва вытесняющего агента в добывающую скважину* breakthrough oil recovery

ШЫҒАРУ VI *извлекать* 1. extract 2. (құралды ұңғымадан – *инструмент из скважины*) withdraw, pull, retrieve, remove 3. (жер қойнауынан мұнайды, газды – *нефть, газ из недра*) recover, yield

ШЫҒАРЫЛАТЫН (өндіріспен) ***выпускаемый*** (*промышленностью*) off-the-shelf

ШЫҒАРЫЛУ *выхлоп* discharge; eduction; exhaust; expulsion; scavenging пайдаланылған газдың ~-ы / ~ *отработанных газов* waste gas exhaust

ШЫҒУ ТЕГІ (ПАЙДА БОЛУ ТҮБІ) *происхождение:*

мұнайдың ~ / ~ *нефти* oil genesis, oil [petroleum] origin

табиғи газдың ~ / ~ *природного газа* origin of natural gas

ШЫҒУ *выход* 1. (өнімділік – *производительность*) discharge, outflow, output; (ақырғы өнімнің көлемі – *объем конечного продукта*), yield(ing) 2. (шығарылу тесігі – *выпускное отверстие*) exit, orifice, outcome, outlet 3. (қыртыстың – *пласта*) outburst 4. (флюидтің – *флюида*) seep, show 5. (шығару – *выпуск*) eduction, escape

бақылаудан ~ / ~ *из-под контроля* run-away

барлығының ~-ы / *валовой* ~ gross yield

бүйірден ~ *боковой* ~ side outlet

газдың ~-ы / ~ *газа* gas discharge, gas yield

газдың үстіңгі бетке ~-ы / ~ *газа на поверхность* gas seepage

желі немесе қыртыстың үстіңгі бетке ~-ы / ~ *жилы или пласта на поверхность* beat

желі немесе шөгінділердің ~-ы / ~ *жилы или отложений* basset

жиынтық ~ *суммарный* ~ total [ultimate] yield

жоғары ~ *высокий* ~ high yield

жұмысқа ~ / ~ *на работу* attendance

кернеу бойынша ~ / ~ *по напряжению* voltage efficiency

күндізгі үстіңгі бетке ~ / ~ *на дневную поверхность* stop-out, outcrop, outbreak

қатардан ~ / ~ *из строя* collapse

қозғалтқыштың істен ~-ы / ~ *двигателя из строя* engine failure

құрал-жабдықтың істен ~-ы / ~ *из строя оборудования* breakdown

қыртыстың ~-ы / ~ *пластов* basset

қыртыстың үстіңгі бетке ~-ы / ~ *пласта на поверхность* outbreak, outcrop, stop-out

мұнайға бай қабаттың үстіңгі бетке ~-ы / ~ *нефтеносного слоя на поверхность* oil break

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil seepage

тұздың ~-ы / ~ *соли* salt outcrop

тұщы суда ерітіндінің ~-ы / ~ *раствора в пресной воде* fresh water solution yield

үстіңгі бетке ~ / ~ *на поверхность* emergence, emersion, exposure
 функционалды ~ *функциональный* ~ functional output
ШЫҒУ ТЕГІ *генезис* genesis
 газдың ~ / ~ *газа* gas genesis
 мұнайдың ~ / ~ *нефти* oil genesis
ШЫҒЫН (ЖҰМСАЛҒАН ҚАРАЖАТ) *затраты* expenditures, costs, expenses
 ағымдағы өндірістік ~ *текущие производственные* ~ current inputs into production
 ақшалай ~ *денежные* ~ cash expenditures
 апат ~-ы / *аварийные* ~ accident costs
 ауыспалы ~ *переменные* ~ variable expenditures
 бастапқы ~ *первоначальные* ~ initial outlay, initial costs
 бөлінбеген ~ *нераспределенные* ~ unallocated costs
 еңбектің ~-ы / ~ *труда* labor costs
 жалпы әкімшілік ~ *общие административные* ~ general administrative expenditures
 жанама ~ *косвенные* ~ indirect expenses
 жасырын ~ *скрытые* ~ hidden costs
 жиынтық ~ *суммарные* ~ total expenditures
 жылдық ~ *годовые* ~ annual charges
 жылудың ~-ы / ~ *тепла* heat input
 капиталды ~ *капитальные* ~ capital expenditures, first [capital, initial, investment] costs
 кен жынысын бұзу қуатының ~-ы / ~ *мощности на разрушение породы* horsepower input to formation
 құрылымды жақсарту ~-ы / ~ *на инфраструктуру* infrastructure costs
 материалды ~ *материальные* ~ material costs
 өндірушілік ~ *производительные* ~ productive costs
 өндірістік емес ~ *непроизводительные* ~ unproductive expenses
 пайыздарды төлеу ~-ы / ~ *на выплату процентов* interest costs
 тікелей ~ *прямые* ~ direct costs
 уақытқа тәуелді ~ / ~, *зависящие от времени* time depending costs
 ұдайы өндірістің ~-ы / ~ *на воспроизводство* expenditures of reproduction
 ұнғыма құрылысы кезіндегі уақыттың өндірістік емес ~-ы / *непроизводительные ~ времени при строительстве скважины* nonproductive rig time
 ұнғыма мөлшеріне тәуелді ~ / ~, *зависящие от объема проходки* footage depending costs
 іс жүзіндегі ~ *фактические* ~ actual costs
 экологиялық тепе-теңдікті қалпына келтіру ~-ы / ~ *на восстановление экологического равновесия* expenditures for restoration of ecological balance
 энергия мен материалдың ~-ы / ~ *энергии и материалов* energy and materials consumption
 энергияның ~-ы / ~ *энергии* energy consumption

ШЫҒЫН (ШЫҒЫС) *расход* 1. (тұтыну – *потребление*) consumption 2. (сұйықты, газды – *жидкости, газа*) flow rate, discharge 3. эк. costs, expenses

ағымдағы ~дар / *текущие ~ы* operating [working] expenses

ағыстың ~ы / ~ *потока* stream yield

алдын ала ~дар / *предварительные ~ы* initial expenses

амортизациялық ~дар / *амортизационные ~ы* depreciation charges, amortization costs

ауа сығымдағышқа кірер кездегі ауаның ~ы / ~ *воздуха на входе в компрессор* intake air volume

ауаның ~ы / ~ *воздуха* air volume discharge

әкімшілік ~дар / *административные ~ы* cost of supervision

бос жүріс кезіндегі ~ / ~ *при холостом ходе* no-load consumption

будың ~ы / ~ *пара* steam flow rate, steam consumption

бұрғылау ерітіндісінің ~ы / ~ *бурового раствора* (drilling mud) circulation rate

бұрғылау қашауының ~ы / ~ *буровых долот* drilling bit consumption

бұрғылау қондырғысын жөндеуге жұмсалған ~дар / ~ы *на ремонт буровой установки* rig repair cost(s)

бірқалыпты ~ *равномерный* ~ constant discharge

газдың ~ы / ~ *газа* gas consumption, gas flow rate, gas discharge

газдың көлемді ~ы / *объемный* ~ *газа* volumetric gas discharge

газдың салмақ ~ы / *весовой* ~ *газа* gravimetric gas discharge

деэмульгатордың ~ы / ~ *деэмульгатора* demulsifying agent [demulsifier] consumption

ең көп шығын ~ *максимальный* ~ peak discharge

жанама ~дар / *косвенные ~ы* indirect costs

жанармайдың ~ы / ~ *горючего* fuel consumption

жаппай (газдың, сұйықтың) ~ *массовый* ~ (*газа, жидкости*) mass flow rate

жұмыс ~дары / *рабочие ~ы* operating [working] expenses

жылудың ~ы / ~ *тепла* heat consumption

қаратпен санағандағы (бұрғылау кезінде) алмастың ~ы / ~ *алмазов в каратах (при бурении)* carat loss

келтірілмеген ~дар / *непредвиденные ~ы* contingencies

коагулятордың ~ы / ~ *коагулятора* coagulator consumption

қашаудың ~ы / ~ *долот* bit consumption

қосымша үстеме ~дар / *накладные ~ы* overheads, overhead charges, overhead expenses, overhead costs

қуаттылықтың ~ы / ~ *мощности* power consumption

меншікті ~ *удельный* ~ specific flow rate, specific discharge

мүжілу ингибиторының ~ы / ~ *ингибитора коррозии* corrosion inhibitor consumption

орташа ~ *средний* ~ average discharge

отынның ~ы / ~ *топлива* fuel consumption

пайдаланушылық ~дар / *эксплуатационные ~ы* costs of operation, lifting

[operating, operational, working] expenses, maintenance charges, operating costs
сағаттық ~ *часовой* ~ hourly consumption, hourly flow rate
судын ~-ы / ~ *воды* water discharge, water flow rate
судын бастапқы ~-ы / *начальный* ~ *воды* initial water discharge
судын көлемді ~-ы / *объемный* ~ *воды* volumetric water discharge
судын теориялық ~-ы / *теоретический* ~ *воды* theoretical water flow rate
судын іс жүзіндегі ~-ы / *фактический* ~ *воды* actual water flow rate
сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* flow rate, fluid delivery, fluid discharge
сығып толтыру кезіндегі ~ / ~ *при нагнетании* injection rate
сығып толтыру кезіндегі газдың ~-ы / ~ *газа при нагнетании* gas injection rate

rate
сығып толтыру кезіндегі орта тәуліктік ~ *среднесуточный* ~ *при нагнетании* average daily injection rate
сығып толтыру кезіндегі судың ~-ы / ~ *воды при нагнетании* water injection
тасымалдау ~дары / *транспортные* ~-ы costs of trucking [transportation]
тесік арқылы шыққан ~ / ~ *через отверстие* orifice discharge
тоқтың ~-ы / ~ *тока* power demand
тұрақты ~ *постоянный* ~ constant flow rate
тікелей өндірістік ~дар / *прямые производственные* ~-ы direct operating expenses

химиялық реагенттің ~-ы / ~ *химических реагентов* chemicals [chemical agents, chemical additives] consumption
цемент ерітіндісінің ~-ы / ~ *цементного раствора* cement flow [cement circulation] rate
цементтің ~-ы / ~ *цемента* cement consumption
электродтар ~-ы / ~ *электродов* consumption of electrodes

ШЫҒЫНДАР *издержки* costs, expenditure, expenses
апаттық ~ *аварийные* ~ accident costs
буып-түю бойынша ~ / ~ *по упаковке* packing expenses
есептелген ~ *исчисленные* ~ estimated expenses
жүк арту кезіндегі ~ / ~ *при погрузке* loading expenses
қарастырылған ~ *предусмотренные* ~ anticipated expenses
қосалқы ~ *косвенные* ~ indirect expenses
материалдық ~ *материальные* ~ material costs
өндірістің ~-ы / ~ *производства* costs of production
өнеркәсіптегі өндірістің ~-ы / ~ *производства в промышленности* industrial costs

сауда ~-ы / *торговые* ~ sales expenses
соттық ~ *судебные* ~ legal costs
іс жүзіндегі ~ *фактические* ~ actual costs

ШЫҒЫНДЫ ӨЛШЕУШІ *расходомер* flowmeter, flow indicator, fluid meter
айнымалы (түтіктің) кесірі бар ~ / ~ *с переменным сечением (трубки)* variable-area flowmeter

алыстан басқарылатын кенді ұңғымадағы ~ *дистанционный забойный* ~ remote bottom-hole flowmeter
 бақылайтын ~ *контрольный* ~ master flowmeter
 бұрғылау ерітіндісіне арналған ~ / ~ *для бурового раствора* drilling mud flowmeter, drilling mud flow measuring device
 Вентураның ~-і / ~ *Вентури* Venturi flowmeter
 газдың ~-і / ~ *газа* gas meter
 диафрагментті ~ *диафрагменный* ~ orifice meter
 дифференциалды ~ *дифференциальный* ~ differential flowmeter
 дірілдеуік салмақтағы ~ *вибрационный массовый* ~ vibration mass flowmeter
 жазып отыратын ~ *записывающий* ~ recording flowmeter
 жердегі ~ *наземный* ~ surface flowmeter
 жинақтаушы ~ *суммирующий* ~ summation flowmeter
 индукциялы ~ *индукционный* ~ induction flowmeter
 қалақты ~ *пропеллерный* ~ propeller-type flowmeter
 қалытқылы ~ *поплавковый* ~ float-type flowmeter
 кенді ұңғымадағы ~ *забойный* ~ bottom-hole flowmeter
 кәсіпшілік ~ *промысловый* ~ field flowmeter
 көлемді ~ *объемный* ~ positive-displacement [volumetric] flowmeter
 көрсететін ~ *показывающий* ~ flow indicator
 мұнайдың ~-і / ~ *нефти* oil flowmeter
 пакері бар ~ / ~ *с пакером* packer flowmeter
 салмақты ~ *массовый* ~ mass flowmeter
 сальфонды ~ *сальфонный* ~ bellows flowmeter
 сұйыққа арналған ~ / ~ *для жидкости* fluid [liquid] flowmeter
 температураның орнын толтыру арқылы көлемді ~ *объемный* ~ *с температурной компенсацией* temperature compensated positive-displacement flowmeter
 тереңдегі ~ *глубинный* ~ downhole [subsurface] flowmeter
 тіркеуші ~ *регистрирующий* ~ recording flowmeter, flow recorder
 турбиналық ~ *турбинный* ~ turbine flowmeter
 үздіксіз жазуы бар ~ / ~ *с непрерывной записью* continuous recording flowmeter
 үрмелі пакері бар ~ / ~ *с надувным пакером* inflatable-packer flowmeter
 ұңғымадағы мұнайдың ~-і / *скважинный* ~ *нефти* downhole oil flowmeter
 ұңғымадағы судың ~-і / *скважинный* ~ *воды* downhole water flowmeter
 электрмагнитті ~ *электромагнитный* ~ electromagnetic flowmeter
ШЫҒЫҢҚЫ ЖЕР *выступ* protrusion, projection; *геол. nose; (прилив)* lug
 антиклиналдың ~-і / ~ *антиклинали* anticlinal nose
 баулар өткізілетін тесіктің ~-і / *рифовый* ~ knoll, reef nose
 бұрғылау жүкшығырының көтеру (арқанға арналған) барабанының ~-і / ~ *подъемного барабана буровой лебедки (для каната)* drawwork drum riser
 желжалақтың ~-і / *эрозионный* ~ erosion scarp
 құрылымдық ~ *структурный* ~ nose
 муфтаның (құбырдың үстіңгі беті) ~-і / ~ *муфты (над поверхностью трубы)* shoulder

орталықтандыратын ~ *центрирующий* ~ spigot
өздігінен орталықталынатын бұранда кескіштің ~-і / ~ *самоцентрирующейся* плашки self-centering die lug

сақиналы ~ *кольцевой* ~ ring lug

сынаның ~-і / ~ *клина* wedge nose

үстіңгі беттің ~-і / ~ *поверхности* protrusion of surface

ШЫҒЫП ҚАЛУ *выходить*:

үстіңгі бетке ~ / ~ *на поверхность* expose, outcrop

істен ~ / ~ *из строя* fail

ШЫҒЫР *вороток* tap wrench, screw stock

ШЫДАУ *выдерживать* 1. age; cure, season 2. (төзу – *переносить*) bear, withstand

артық жүктемеге ~ / ~ *перегрузки* withstand overloads

ауыр жүктеуге ~ / ~ *тяжелую нагрузку* take [endure, withstand] a load

ШЫЛБЫР *поводок*:

муфтаның ~-ы / ~ *муфты* clutch crank

ШЫНЖЫР, ТІЗБЕ/К (ЖАЛҒАСПА) *цепь* 1. (механикалық – *механическая*) chain 2. (электрлік – *электрическая*) circuit, network

айнымалы токтың ~-гі / ~ *переменного тока* alternating-current [ac] circuit

айырулар ~-гі / ~ *размыкания* clearing [breaking, opening] circuit

алдын ала жүктелген ~ *предварительно нагруженная* ~ prestressed chain

алты қатарлы ~ *шестирядная* ~ sextuple chain

алшақ салынған ~ *разомкнутая* ~ open [broken] circuit

анкерлік ~ *анкерная* ~ anchor [tension] chain

апаттық дабыл беру ~-ы / ~ *аварийной сигнализации* alarm circuit

апаттық қорғау ~-ы / ~ *аварийной защиты* safety circuit

байланыс ~-гі / ~ *связи* communication circuit

басқару ~-гі / ~ *управления* control circuit

басқару мен реттеу механизмінің ~-гі / ~ *механизма управления или регулирования* control chain

бұрғылау құбырларын қатайту мен босатуларға арналған ~ / ~ *для докрепления и раскрепления замков бурильных труб* jerk chain

бұрғылау шлангасының ~-ы / ~ *бурового шланга* drilling hose safety chain

бір қатарлы ~ *однорядная* ~ single-strand [one-strand] chain

Галлдың ~-ы / ~ *Галля* Gall's chain

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic circuit

дыбыссыз ~ *бесшумная* ~ silent [noiseless] chain

екі қатарлы ~ *двухрядная* ~ double-strand [two-strand] chain

жайғасушылық ~-гі / ~ *отбоя* clearing circuit

жарылғыштың ~-ы / ~ *взрывателя* detonator circuit

жел жақ жиектегі экірлі ~ *якорная* ~ *наветренного борта* weather anchor chain

жерлестіруге арналған ~ / ~ *для заземления* earth [ground(ing)] circuit

жетекті ~ *приводная* ~ driving chain

жетекті пластикалық ~ *приводная пластическая* ~ link belt chain
жоғары кернеудің ~-ы / ~ *высокого напряжения* high-tension [high-voltage]
circuit
зарядты ~ *зарядная* ~ charging circuit
зәкірлі ~ *якорная* ~ anchor chain
кабелді ~ *кабельная* ~ cable circuit
көп қатарлы ~ *многорядная* ~ multiple-strand chain
куаттық ~ *силовая* ~ power circuit
құбыр біріктірмелерін бұрап алуға арналған ~ / ~ *для свинчивания трубных соединений* spinning chain
қысқа тұйықталу ~-гі / ~ *короткого замыкания* short circuit
өлшем ~-гі / *измерительная* ~ measuring circuit
өрім-өрім ~ *разорванная* ~ broken chain
параллель ~ *параллельная* ~ parallel circuit
полимерлі ~ *полимерная* ~ polymer chain
реттеу ~-гі / ~ *регулирования* control circuit
ротор жетегінің ~-гі / ~ *привода ротора* rotary drive chain
такелаждық ~ *такелажная* ~ sling
тарамдалған ~ *ответвленная* ~ branch circuit
токтың ~-гі / ~ *тока* current circuit
топсалы ~ *шарнирная* ~ block [(articulated) link, pintle] chain
топтық ~ *групповая* ~ branch circuit
төлкелік-шығыршықты ~ *штулочно-роликовая* ~ bushing-roller chain
трансмиссиялық ~ *трансмиссионная* ~ chain belt
тұйықталу ~-гі / ~ *замыкания* closing [making] circuit
тұйықтаулы ~ *замкнутая* ~ closed circuit
тұрақты токтың ~-гі / ~ *постоянного тока* direct-current [dc] circuit
тұтандыру ~-гі / ~ *зажигания* ignition circuit
тіркемелі ~ *буксирная* ~ tow chain
ұршықты ~ *вертлюжная* ~ buckle chain
үш қатарлы ~ *трехрядная* ~ triple-strand [three-strand] chain
шексіз ~ *бесконечная* ~ continuous chain
шығыршық ~-гі / *безроликовая* ~ rollerless chain
шығыршықты ~ *роликовая* ~ roller chain
шынжыр табанды ~ *гусеничная* ~ track [caterpillar, crawler] chain
ық жақ жиектегі зәкірлі ~ *якорная* ~ *подветренного борта* lee(ward) anchor chain
электр ~-гі / *электрическая* ~ electric network, electric circuit
ШЫНЫ САУЫТ *колба* bottle, flask
вискозиметрге арналған өлшейтін ~ *измерительная* ~ *к вискозиметру*
viscosime-ter receiving flask
қабылдағыш ~ *приемная* ~ receiving flask
ШЫНЫ ТАЛШЫҚ *стекловолокно* glass fiber
ШЫНЫ ТҮТІК *пробирка* test tube
плавикті қышқылға арналған ~ / ~ *для плавиковой кислоты* acid bottle

ШЫҢ ник:

тұтыну ~-ы / ~ *потребления* consumption peak

ШЫРМАУ I наматывать:

барабанға ~ / ~ *на барабан* spool on the drum

катушкаға ~ / ~ *на катушку* spool on the cathead

сазды тығыздаманы қашауға ~ / ~ *глинистый сальник на долото* ball up

ШЫРМАУ II (ШАТАСТЫРУ) оплетка sheath, braid(ing)

жіппен ~ *нитяная* ~ textile braiding

мақта-матамен ~ *хлопчатобумажная* ~ cotton braid

металлмен ~ *металлическая* ~ wire braiding

сіңіп қалған ~ *пропитанная* ~ impregnated braid

шіруге қарсы ~ *противогниlostная* ~ imputrescible braid

ШЫРША елка (бұрқақты арматура – *фонтанная арматура*) Christmas [X-mas, production] tree; bradenhead

бұрқақты ~ *фонтанная* ~ bradenhead

сорғы-компрессорлық құбырдың көмегімен сынауға арналған бұрқақты ~ *фонтанная* ~ *для испытания с помощью насосно-компрессорных труб* tubing test X-mas tree; bradenhead

сорғы-компрессорлық құбырдың су бетіндегі сынаушылық ~-сы *надводная испытательная* ~ *насосно-компрессорных труб* surface tubing test tree

су асты сервистік ~ *подводная сервисная* ~ service tree

теңіздегі бұрқақты ~ *морская фонтанная* ~ marine X-mas tree

ұңғыманы аяқтауға арналған ~ *для заканчивания скважин* completion tree

ШЫРЫШТЫ-ШАЙЫР гумми-смола gummed tar

Ы

ЫҒЫСТЫРУ вытеснение displacement, drive, driving-out, sweep-out
ауамен ~ / ~ *воздухом* air drive

ауамен мұнайды ~ / ~ *нефти воздухом* air drive [displacement] of oil

байытылған газбен мұнайды ~ / ~ *нефти обогащенным газом* condensing [enriched] gas drive of oil

бумен мұнайды ~ / ~ *нефти паром* oil displacement by steam

бұрамалау кезінде мұнайды ~ / ~ *нефти при заводнении* oil drive by flooding

газ бөркінің кеңу қысымымен мұнайды ~ / ~ *нефти давлением расширения газовой шапки* gas-cap drive of oil

газбен мұнайды ~ / ~ *нефти газом* gas-oil displacement

жану өнімдерімен мұнайды ~ / ~ *нефти продуктами сгорания* combustion oil drive

көбікпен мұнайды ~ / ~ *нефти пеной* oil displacement by foam

көмір қышқыл газымен ~ / ~ *углекислым газом* carbon dioxide drive (of oil)

көмір қышқыл газын циклді айдау кезінде мұнайды ~ / ~ *нефти при цикли-*

ческом закачивании углекислого газа cyclic oil displacement by carbon dioxide, cyclic carbon dioxide drive

көмірқышқылымен байытылған сумен мұнайды ~ / ~ *нефти водой, насыщенной углекислотой* carbonated water drive of oil

күкірт қышқылының әдібімен мұнайды ~ / ~ *нефти оторочкой серной кислоты* oil displacement by sulfuric acid plug

мұнай немесе газды жасанды ~ *искусственное* ~ *нефти или газа* artificial oil or gas displacement

мұнайды желілік ~ *линейное* ~ *нефти* linear drive (of oil)

мұнайды маңдай алды ~ *фронтальное* ~ *нефти* frontal advance, frontal drive (of oil)

мұнайды радиалдық ~ *радиальное* ~ *нефти* radial drive (of oil), radial (oil) sweeping [displacement]

мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil displacement

мұнаймен араластырылатын сұйықты тығыздауышпен мұнайды ~ / ~ *нефти нагнетанием жидкостей, смешивающихся с нефтью* miscible displacement of reservoir oil

өкшелік су қысымы есебінен қыртыстан мұнайды ~ / ~ *нефти из пласта за счет напора подошвенных вод* bottom water drive of oil

пайдаланылған газдармен мұнайды ~ / ~ *нефти выхлопными газами* exhaust-gas drive of oil

сумен мұнай немесе газды ~ / ~ *нефти или газа водой* water displacement of oil or gas

сумен мұнайды ~ / ~ *нефти водой* water-oil displacement

сұйық пропанның мұнайды ~ / ~ *нефти оторочкой жидкого пропана* miscible plug process

сұйықтарды өзара ~ *взаимное* ~ *жидкостей* liquid-liquid displacement

сұйықтың ~-ы / ~ *жидкости* fluid displacement

сұйытылған газдың әдібімен мұнайды ~ / ~ *нефти оторочкой сжиженного газа* oil displacement by liquid gas plug

үздіксіз сығып толтырылатын бумен мұнайды ~ / ~ *нефти непрерывно нагнетаемым паром* continuous oil displacement by injected steam

флюидпен ~ / ~ *флюида* fluid expulsion

ЫҒЫСТЫРЫП ШЫҒАРУ *вытеснять*:

бұрғылау ерітіндісін ~ / ~ *буровой раствор* displace mud

ЫҒЫСУ (ТАСТАУ, ТҮСІРУ, ЖЫЛЖУ, ЛЫҚСЫМА) *сброс* 1. геол. fault

2. (сарқынды сулар – *сточных вод*) disposal

ашық ~ *открытый* ~ open [thrust] fault

екінші дәрежедегі ~ *второстепенный* ~ auxiliary fault

жайпақ ~ *пологий* ~ low-angle fault

жатуы бойынша ~ / ~ *по залеганию* bedding fault

қалыпты ~ *нормальный* ~ normal [ordinary] fault

келіспеген ~ *несогласный* ~ discordant fault

кері ~ *обратный* ~ reverse fault

көлденең ~ *горизонтальный* ~ horizontal fault

көлденең ~ *поперечный* ~ dip fault
кұлауы бойынша ~ / ~ *по падению* dip fault
қыртыстық ~ *пластовый* ~ bedding fault
қысымды (ұңғымадағы) ~ / ~ *давления (в скважине)* bleed-off, pressure relief

сарқынды суларды ~ / ~ *сточных вод* waste water disposal
сатылы ~ *ступенчатый* ~ step [multiple] fault
сұйықты ~ / ~ *жидкости* drain
теңіздегі ~ / ~ *в море* sea disposal
тігінен ~ *вертикальный* ~ vertical fault
шойтасты ~ *глыбовый* ~ clock fault

ЫҒЫСУДЫҢ ҚҰРАЛУЫ *сбросообразование* faulting

ЫДЫРАУ *распад*:

кен жыныстарының табиғи ~-ы / *естественный* ~ *горных пород*
disintegration of rocks

механикалық ~ *механический* ~ disintegration

өздігінен жүзеге асатын ~ *самопроизвольный* ~ spontaneous decay, spontaneous

радиоактивті ~ *радиоактивный* ~ radioactive decay disintegration

табиғи ~ *естественный* ~ natural decay

ЫДЫС (ЫДЫСТЫҢ САЛМАҒЫ) *тара* container, pack

ашық ~ *открытая* ~ open(-top) container

жабық ~ *закрытая* ~ closed(-top) container

ірі габаритті ~ *крупногабаритная* ~ large-size container

қайтарып берілетін ~ *возвратная* ~ reusable container

қатты ~ *жесткая* ~ rigid container

көп айналымды ~ *многооборотная* ~ см. возвратная

мұнай өнімдеріне арналған ~ / ~ *для нефтепродуктов* oil container

солтүстік орындаудағы ~ / ~ *в северном исполнении* Arctic container

тасымалдау ~-ы / *транспортная* ~ shipping [transit] container

теңіз ыдысы ~ *тара морская* ~ sea-service container

тығыз ~ *плотная* ~ tight packing

тығыз бекітілген ~ *герметичная* ~ hermetically sealed container

үлдірлі ~ *пленочная* ~ film packing

ылғал енбейтін ~ *влагонепроницаемая* ~ moisture-proof container

ЫДЫСҚА САЛУ *тарирование* calibration, gaging

ЫЛҒАЛ *влага* moisture

гигроскопиялық ~ *гигроскопическая* ~ hygroscopic moisture

жеңіл-желпі ~ *поверхностная* ~ surface moisture

коллоидты ~ *коллоидная* ~ colloid moisture

қалдық ~ *остаточная* ~ residual moisture

сұйылтылған ~ *конденсированная* ~ condensed moisture

тамшылы ~ *капельная* ~ condensed moisture

тар түтікті ~ *капиллярная* ~ capillar moisture

ЫЛҒАЛ АЛМАСУ *влагообмен* moisture exchange

ЫЛҒАЛ БОЛУ *влагосодержание* moisture content

ЫЛҒАЛ БӨЛГІШ *влагоотделитель* moisture separator, water trap, drier
байланыстырғыш ~ *контактный* ~ filtering drier
бу фазасындағы ~ / ~ *паровой фазы* vapor phase drier
күш беретін ~ *силовой* ~ force drier
қатты құрғатқышы бар газға арналған ~ / ~ *для газа с твердым осушителем* solid desiccant drier
құрамдастырылған ~ *комбинированный* ~ combination drier
сұйық құрғатқышы бар газға арналған ~ / ~ *для газа с жидким осушителем* liquid desiccant drier
сұйытылған ~ *конденсирующий* ~ condensing drier
сұйық фазадағы ~ / ~ *жидкой фазы* liquid phase drier
сыртқы ~ *наружный* ~ line moisture separator
сіңіріп алатын ~ *абсорбирующий* ~ absorbent drier

ЫЛҒАЛ ЕНБЕЙТІН *влагонепроницаемый* fluid-tight, moisture-impermeable, moisture-proof

ЫЛҒАЛ ЕНБЕУШІЛІГІ *влагонепроницаемость* moisture impermeability, moisture resistance

ЫЛҒАЛ ЖҮТҚЫШ *влагопоглотитель* desiccant, desiccator

ЫЛҒАЛ СЫЙЫМДЫЛЫҒЫ *влагоемкость* moisture capacity
абсолюттік ~ *абсолютная* ~ absolute moisture capacity
таразылық ~ *весовая* ~ gravimetric moisture capacity
тар түтікті ~ *капиллярная* ~ capillary moisture capacity
тау жынысының ~ / ~ *горных пород* rock moisture capacity
молекулалық ~ *молекулярная* ~ molecular moisture capacity
пайдалы ~ *полезная* ~ available moisture capacity
толық ~ *полная* ~ total moisture capacity

ЫЛҒАЛ ТАСЫМАЛДАУ *влагоперенос* moisture transfer

ЫЛҒАЛ ҰСТАҒЫШ *влагоуловитель* moisture trap

ЫЛҒАЛҒА ҚАНЫҒУШЫЛЫҚ *влагонасыщенность* water saturation

ЫЛҒАЛҒА ТӨЗІМДІ *влагостойкий* moisture resistant, moisture-proof, waterproof

ЫЛҒАЛҒА ТӨЗІМДІ БОЛУ *влагостойкость* moisture resistance, water proof-ness

ЫЛҒАЛДЫ *влажный* humid, moist, wet, damp, moisture-laden

ЫЛҒАЛДЫ ЖҮТУ *влагопоглощение* moisture absorption

ЫЛҒАЛДЫ ОҚШАУЛАУ *влагоизоляция* moisture insulation, moisture seal

ЫЛҒАЛДЫ ӨЛШЕУШІ *влагомер* moisture meter, moisture tester, hydrometer
ұңғымадағы ~ *скважинный* ~ bottom-hole sludge and water monitor

ЫЛҒАЛДЫҢ БЕРІЛУІ *влагоотдача* water yielding capacity

ЫЛҒАЛДЫ ҰСТАП ҚАЛАТЫН *лагоудерживающий* water-holding,
water-retentive

ЫЛҒАЛДЫЛЫҚ *влажность* humidity, moisture content, dampness

артық ~ / *избыточная* ~ excess moisture content

атмосфералық ~ / *атмосферная* ~ atmospheric humidity

ауаның ~-ғы / ~ *воздуха* air humidity

будың ~-ғы / ~ *пара* vapor wetness

газдың ~-ғы / ~ *газа* gas humidity

даусыз ~ / *абсолютная* ~ absolute humidity

заттың ауыспалы ~-ғы / *критическая* ~ critical humidity

қалдық ~ / *остаточная* ~ residual moisture content

меншікті ~ / *удельная* ~ specific humidity

пайдалы ~ / *полезная* ~ available moisture content

салмақтық ~ / *весовая* ~ gravimetric humidity

салыстырмалы ~ / *относительная* ~ relative humidity

тау жынысының ~-ғы / ~ *горных пород* humidity of rocks

тең салмақты ~ / *равновесная* ~ equilibrium moisture content

ЫСТЫҚҚА СЫНҒЫШТЫҚ *горячеломкость* hot brittleness, hot shortness

ЫСЫРМА *задвижка* (gate) valve

автоматты ~ *автоматическая* ~ automatic valve, self-closing gate

алып кету желісіндегі ~ / ~ *на отводящей линии* wing valve

апатты ~ *аварийная* ~ emergency valve

апатты превенторлы ~ *аварийная превенторная* ~ emergency blowout-preventer valve

бейпастың ~-сы / ~ *байпаса* bypass valve

біріктіріп-ажыратату сынасы бар ~ / ~ *с разъемным клином* splint wedge valve

бүйірлік алып кетуде ернемегі бар ~ / ~ *с фланцами на боковых отводах*
flanged end gate

бұрғы компрессорлық бағананың гидравликалық ~-сы / *гидравлическая* ~
насосно-компрессорный колонны tubing lubricator valve

бұрғылау ~-сы / *бурильная* ~ drilling valve

бұрқақты ~ *фонтанная* ~ master [control] gate

бұрқақты арматураның ~-сы / ~ *фонтанной арматуры* Christmas-tree valve

бұрқақты арматураның оқпандық ~-сы / *стволовая* ~ *фонтанной арматуры*
master Christmas-tree valve

гидравликалық ~ *гидравлическая* ~ hydraulic valve, hydraulic gate

гидравликалық алыстан басқаруы бар ~ / ~ *с гидравлическим дистанцион-*
ным управлением hydraulic remote operator valve

гидравликалық жетегі бар ~ / ~ *с гидравлическим приводом* hydraulically-
driven valve

дросселді ~ *дроссельная* ~ butterfly valve

жалпақ ~ *плоская* ~ flat valve

желілік сипаттамасы бар құбыр желісінің ~-сы / *трубопроводная* ~ *с линей-*
ной характеристикой linearized valve

жетекті ~ *приводная* ~ motorized valve
жіберуші ~ *спускная* ~ blowoff gate
жоғары қысымның ~-сы / ~ *высокого давления* high-pressure valve
жылдам әрекет ететін ~ *быстродействующая* ~ quick opening valve
жылжымалы шпинделі бар ~ / ~ *с выдвижным шпинделем* rising-stem valve
іске қосу ~-сы / *пусковая* ~ starting gate
қалытқылы басқаруы бар ~ / ~ *с поплавковым управлением* float-controlled

valve

кіру ~-сы / *входная* ~ inflow gate
қолмен басқарылатын ~ / ~ *с ручным управлением* hand-operated valve
қос сыналы ~ *двухклиновая* ~ dual block valve
қосарланған ~ *спаренная* ~ dual valve
қосымша ~ *запасная* ~ reserve gate
кремальерасы бар ~ / ~ *с кремальерой* rack bar sluice valve
құбыр желісіне арналған ~ / ~ *для трубопровода* pipeline valve
пайдаланылатын ~ *эксплуатационная* ~ production gate
пневматикалық жетегі бар ~ / ~ *с пневматическим приводом* piston operated

[pneumatically driven, air-driven] valve

сорғының лақтырып тастауындағы (арынды желіде) ~ / ~ *на выкиде насоса (на напорной линии)* discharge gate

сорғының соратын желісіндегі ~ / ~ *на всасывающей линии насоса* suction-line valve of pump

су асты ~ *подводная* ~ underwater gate

су асты пайдалану ~ *подводная эксплуатационная* ~ subsea production valve

сулы ~ *водяная* ~ water valve

сыналы ~ *клиновая* ~ plug wedge

таратушы ~ *распределительная* ~ distributing valve

теңестірілген штогы бар ~ / ~ *с уравновешенным штоком* balanced stem

valve

тиекті ~ *запорная* ~ shutoff gate

толық өтіп кететін ~ *полнопроходная* ~ full-opening valve

тұтас сынасы бар ~ / ~ *с цельным клином* solid wedge valve

ұңғымалы ~ *проходная* ~ straight-way valve

ұңғыманың сағасына орнатылған ~ / ~, *установленная на устье скважины*

wellhead control valve

шандролы ~ *шандорная* ~ sluice gate

шар тәрізді ~ *шаровая* ~ ball gate

шиберлі ~ *шиберная* ~ gate

штуцерлі манифольдтың ~-сы / ~ *штуцерного манифольда* choke manifold

valve

электр жетегі бар ~ / ~ *с электрическим приводом* electrical valve

ЫСЫРМА-АУДАРҒЫШ *завдвижка-переводник*:

жетекші құбырдың ~-ы / ~ *ведущей трубы* kelly cock

I

ІЗ (ТАҢБА) отпечаток:

кенді ұңғымадағы қашау тісінің ~і / ~ *зубьев долота на забое* bit teeth
drilling pattern

тотықтандырушылар ~і / ~ *окислителей* oxide printing

ІЗДЕСТІРУ *изыскания* 1. (зерттеу – *исследования*) research, investigation
2. (ізденістер – *поиски*) prospecting 3. (түсіру – *съёмка*) survey, reconnaissance
алдын ала ~ *предварительные* ~ preliminary survey
бұрғылап ~ *буровые* ~ borehole surveying
геологиялық ~ *геологические* ~ geological survey
гидротехникалық ~ *гидротехнические* ~ hydraulic engineering research
далада ~ *полевые* ~ field reconnaissance
инженерлік-геологиялық ~ *инженерно-геологические* ~ geological engineering survey

теңізде ~ *морские* ~ offshore prospecting

ІЗДЕУ (ҚАРАУ) поиск:

кемшіліктерді іздеу мен жою ~ / ~ *и устранение неполадок* trouble shooting
мұнайды ~ / ~ *нефти* quest [search] for oil

ІЛГЕК *крючок*:

бұрғылау мұнарасындағы қашауды ауыстыруға арналған ~ / ~ *для заправки долот на буровой* bit ram

пайдаланылатын бұрып алып кететін ~ *ловильный отводной* ~ half-turn socket

тығыздамадан толтырманы алып шығуға арналған ~ / ~ *для извлечения набивки из сальника* packing drawer

ІЛЕСТІРУ (ЖАҚЫНДАТЫП АЙДАУ) *подгонять* fit, adjust

ІЛМЕ/К (АРТЫ, СОҢЫ) (ұңғыманы ұстап тұру бағанасы) *хвостовик (обсадной колонны)* liner; (құрал-сайман – *инструмента*) shank, butt, tail

мұнайды ~ / ~ *нефти* quest [search] for oil

бұрғылау құбырларынан жасалған цементтейтін ~ *цементировочный* ~ *из бурильных труб* drill-pipe cementing stinger

бұрғының ~-гі / ~ *бура* bit shank

гидромониторлық бұрғылауға арналған ~ / ~ *для гидромониторного бурения* jetting sub, jetting stringer

калақтың (турбинаның) ~-гі / ~ *лопатки (турбины)* blade root

киыршықтасты сүзгісі бар ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-гі / ~ *обсадной колонны с гравийным фильтром* gravel-packed casing liner

кіші бұрғының ~-гі / ~ *сверла* drill shank

пакердің ~-гі / ~ *пакера* packer stem

пакері бар ~ / ~ *с пакером* liner-packer combination

саңылау тәрізді тесіктері бар ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-гі / ~ *обсадной колонны со щелевидными отверстиями* slotted [screen] casing liner

ұңғыманы аяқтауға арналған ~ / ~ для заканчивания скважин completion riser

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-гі / ~ обсадной колонны casing liner

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тесілген ~-гі / перфорированный ~ обсадной колонны perforated casing liner

ұңғыманы ұстап тұру бағанасының тесілмеген ~-гі / неперфорированный ~ обсадной колонны blank casing liner

электродтың ~-гі / ~ электрода electrode shank

ІЛМЕ/К крюк hanger, hook

бұрғылау ~-гі / буровой ~ drilling hook

бұрып алып кететін ~ отводной ~ wall hook

жібіген ~ талевый ~ tackle hook

көмекші ~ вспомогательный ~ catline hook

көтергіш ~ подъемный ~ hoist(ing) [pulling, lifting] hook

пластина түріндегі ~ пластинчатый ~ lamellar hook

серіппелі ~ пружинный ~ spring hook

ІЛМЕК-ШЫҒЫР крюк-блок block-hook, hook-block

ІЛУ (АСЫП ҚОЮ) подвеска suspender, suspension, hanger

бағананы теңіз түбінің деңгейінде ~ / ~ колонн на уровне дна моря mud line suspension, MLS

каротажды кабелдің ауытқу шығырын ~ / ~ отклоняющего блока каротажного кабеля logging adapter

құбыр желісін ~ / ~ трубопровода piping hanger

сорғы штангтерін ~ / ~ насосных штанг sucker-rod hanger

ұңғыманы ұстап тұру бағанасын ~ / ~ обсадной колонны casing hanger

ІЛНІП ТҰРУ зависание hanging-up

түсіру кезінде ұңғыманы ұстап тұру бағанасының ~-ы / ~ обсадной колонны при спуске casing catching, casing hanging-up

ІЛНІСУ (ҰСТАСУ, ЖАБЫСУ) сцепление adherence, adhesion, bond(ing), coherence, cohesion

кен жынысы бөлігінің ~-і / ~ частиц породы joint-packing, rock jointing

конустық ~ конусное ~ bevel clutch

нашар ~ плохое ~ lack of bond

ІЛНІСУШЛІК сцепляемость adhesiveness

ІЛП АЛУ (ҚЫСЫП АЛУ) прихват freezing, seizure, sticking

бұрғылау бағанасын ~ / ~ бурильной колонны sticking of drill pipe

қысымның құлауы есебінен ~ / ~ за счет перепада давления pressure differential sticking

ұңғыманың қабырғаларында науаның пайда болғаны үшін құралды ~ / ~ инструмента из-за образования желобов на стенках скважины key seating

ІРГЕ бок flank, side, wall

бос жатқан (қыртыстың) ~-і / лежащий ~ (пласта) footwall

қазба ~-і / ~ выработки wall of a working

топырақ ~-і және желі шатыры ~ почвы и кровли жилы wall of vein

топырақты ~ *глинистый* ~ *wocheinite*
ілініп тұратын (қыртыстың) ~-і / *висячий* ~ (пласта) *hanging wall*
ІРГЕТАС I (ТҰҒЫР) (бұрқақты темір арқау) *пьедестал* (*фонтанной ар-матуры*) *base member, spool, pedestal*
ағаш ~ *деревянный* ~ *wooden foundation*
бағана тәрізді ~ *столбчатый* ~ *pier foundation*
бетонды ~ *бетонный* ~ *concrete foundation*
болат арқанмен байлау ~-ы / ~ *швартовный* ~ *mooring base*
дiңгекті ~ *свайный* ~ *pile foundation*
жаппай ~ *сплошной* ~ *mat footing*
кристаллды ~ *кристаллический* ~ *crystalline basement*
қатты ~ *жесткий* ~ *rigid foundation*
қозғалтқыштың ~-ы / ~ *двигателя* *engine foundation, engine pad*
машина немесе қозғалтқыш астының ~-ы / ~ *под машину или двигатель*
engine support
мінбенің ~-ы / ~ *вышки* *derrick foundation*
мұзды жасанды ~ *ледовый искусственный* ~ *ice platform*
пайдалы қазбаларды байыту әдісінің (теңіздік негіздің) ~-ы / *гравитацион-ный* ~ (*морского основания*) *gravity base*
сақиналы ~ *кольцевой* ~ *ring foundation*
сейсмо төзімді ~ *сейсмостойкий* ~ *earthquake-proof foundation*
сорғының ~-ы / ~ *насоса* *pump foundation*
сұйыққойманың ~-ы / ~ *резервуара* *tank pad, tank foundation*
таязда қалау ~-ы / ~ *мелкого заложения* *shallow foundation*
тереңнен қалау ~-ы / ~ *глубокого заложения* *deep foundation*
ІРГЕТАС II фундамент 1. *геол. base(ment), bed(ding)* 2. *footing, foundation*
ІРКІЛІС (КІДІРІС) перебои:
қозғалтқыштың жұмысындағы ~ / ~ *в работе двигателя* *engine miss*
ІРІКТЕУ (ТАЛҒАУ) избирательность *selectivity; discrimination*
катализаторды ~ / ~ *катализатора* *discrimination of a catalyst*
сүзгішті ~ / ~ *фильтра* *discrimination of a filter*
шайқалу сұлбасын ~ / ~ *колебательного контура* *discrimination of a tuned circuit*
ІРІТІП-ШІРІТУ разьедаемость *corrodibilit*
ІС дело:
маркшейдерлік ~ *маркшейдерское* ~ *mine surveying*
мұнай кәсіпшілігіндегі сүңгуірлік ~ *нефтепромысловое водолазное* ~ *oil-field diving*
мұнай кәсіпшілік ~-і / *нефтепромысловое* ~ *petroleum engineering*
тау-кен ~-і / *горное* ~ *mining (art)*
теңіз ~-і / *морское* ~ *seamanship*
ІС-ӘРЕКЕТ (ҚИМЫЛ) действие 1. *action, effect* 2. *function, operation, work*
айналып тұратын салмақтың ~-і / ~ *вращающихся масс* *flywheel action*

атмосфераның ~-і / ~ *атмосферы* atmospheric attack
 жанартау күштерінің ~-і / ~ *вулканических сил* volcanic action
 жарылыстың ~-і / ~ *взрыва* explosive action, shot effect
 желжалақтың ~-і / ~ *эрозии* erosion
 жылулық ~ *тепловое* ~ heating action
 магнитті күштердің ~-і / ~ *магнитных сил* magnetic(al) stress -струи jet action
 пайдалану жұмыстары кезіндегі бұрғы қайшыларының ~-і / ~ *буровых
ножниц при ловильных работах* jarring
 соққылы ~ *ударное* ~ impact [percussive, shock] action
 тар түтікті күштердің ~-і / ~ *капиллярных сил* capillary force effect
 тежеуішті ~ *тормозящее* ~ braking effect
 химиялық ~ *химическое* ~ chemical action
ІС-ТӘЖІРІБЕ (ДАҒДЫ) практика experience, practice
 кәсіпшілік ~-сі / *промысловая* ~ field experience
ІСТЕП ШЫҒАРУ *вырабатывать* 1. (өндіру – *производить*) deliver, make, manufacture, produce 2. (кұру – *создавать*) de-velope, generate 3. (сарқы – *истоцать*) exhaust, deplete
ІСП-КЕБУШЛІК *набухаемость* swelling (ability)
 саздың ~-гі / ~ *глин* clay swelling
 тактатастың ~-інің алдын алу / *предотвращать* ~ *сланцев* inhibit shale swelling
ІШКЕ КІРУ (ӨТІП КЕТУ) *проникновение:*
 бұрғылау ерітіндісі сүзгішінің ~-і / ~ *фильтрата бурового раствора* mud filtrate ingress [inflow]
ІШ ӨЛШЕУІШ *нуромер* caliper

Э

ЭЖЕКТОР *эжектор* ejector
 булы ~ *паровой* ~ steam jet ejector
 жоғары арынды ~ *высоконапорный* ~ high-pressure ejector
ЭЙКОМЕТР *эйкометр* eukometer
ЭКИПАЖ (кеме командасы) *экипаж* (*команда судна*) hands, company, crew
 қондырғының ~-ы / ~ *установки* rig crew
ЭКОЛОГИЯ *экология* ecology
 қоршаған ортаның ~-сы / ~ *окружающей среды* environment ecology
 өнеркәсіптік ~ *промышленная* ~ industrial ecology
ЭКОНОМАЙЗЕР *экономайзер* economizer
ЭКОНОМИКА (пән) *экономика* (*предмет*) economics; (сала – *отрасль*) economy
 өнеркәсіптік ~ / ~ *промышленности* industrial economics
ЭКРАН (ҚАЛҚАН) *экрaн* screen, shield

дәнекерлеушінің бет-жүзін қорғайтын ~ / ~, *защищающий лицо сварщика*
 face shield
 жылу ~-ы / *тепловой* ~ heat shield
 индикатордың ~-ы / ~ *индикатора* display screen
 катодты ~ *катодный* ~ cathode-ray screen
 кіргізбейтін (тау жынысының қалқанында) ~ *непроницаемый* ~ (в толще горных пород) impermeable barrier
 қорғасын ~ *свинцовый* ~ lead screen
 от жағатын ~ *топочный* ~ deflecting wall
 проекциялық ~ *проекционный* ~ projection screen
 радиоактивті каротажды зондтың ~-ы / ~ *радиоактивного каротажного зонда* radio activity logging sonde shield
 рентгендік сауледен қорғануға арналған ~ / ~ *для защиты от рентгеновского излучения* X-ray screen
 суды кіргізбейтін (тау жынысының қалқанында) ~ *водонепроницаемый* ~ (в толще горных пород) watertight barrier
 телевизиялық ~ *телевизионный* ~ television screen
 электростатикалық (каротажды зондтың) ~ *электростатический* ~ (каротажного зонда) electrostatic shield
ЭКРАНДАУ *экранирование* screening, shielding
 кабелді ~ / ~ *кабеля* cable braid(ing)
 каротажды зондты ~ / ~ *каротажного зонда* shielding of logging sonde
 сарқынды суға арналған сұйыққойманы ~ / ~ *резервуара для сточных вод*
 screening of sewage pit
ЭКСКАВАТОР *экскаватор* backfiller, excavator, excavating machine
 адымдайтын ~ *шагающий* ~ walking excavator
 әмбебап ~ *универсальный* ~ convertible shovel
 грейферлі ~ *грейферный* ~ clamshell excavator
 доңғалақты ~ *колесный* ~ wheel-mounted power shovel
 ор қазатын ~ *траншейный* ~ trench excavator
 шөмішті ~ *ковшовый* ~ bucket excavator
 шынжыр табанды ~ *гусеничный* ~ crawler-mounted excavator
ЭКСПИРАТОР *экспиратор* expirator
ЭКСПОРТ *экспорт* export
 газ ~-ы / ~ *газа* gas export
 мұнай ~-ы / ~ *нефти* petroleum [oil] export
ЭКСТЕНЗОМЕТР *эктензометр* extensometer
ЭКСЦЕНТРИК *эксцентрик* eccentric
 реттелетін ~ *регулируемый* ~ adjustable eccentric
 теңестірілетін ~ *уравновешивающий* ~ counterbalanced eccentric
ЭЛАСТОВИСКОЗИМЕТР *эластовискозиметр* elastovisco(si)meter
ЭЛАСТОМЕР *эластомер* elastomer, elastomeric material
ЭЛАСТОМЕТР *эластометр* elastometer
ЭЛАСТОПЛАСТОМЕТР *эластопластометр* elastoplastometer

ЭЛЕВАТОР *элеватор* elevator

автоматты ~ *автоматический* ~ automatic elevator

бекітпе түріндегі ~ / ~ *замкового типа* latch-type elevator

бұрғылау құбырларына арналған ~ / ~ *для бурильных труб* drill pipe elevator

қаптал есіктері бар ~ / ~ *с боковой дверцей* side-door elevator

құбырларға арналған ~ / ~ *для труб* pipe elevator

орталық бекітпесі мен сыналары бар ~ / ~ *с центральным затвором и клиньями* center-latch slip-type elevator

орталық ілгішегі немесе бекітпесі бар ~ / ~ *с центральной защелкой или затвором* center-latch elevator

сорғы штангтеріне арналған ~ / ~ *для насосных штанг* rod elevator

сорғы-ауа сығымдағыш құбырларға арналған ~ / ~ *для насосно-компрессорных труб* tubing elevator

ұңғыманы ұстап тұру бағаналарына (түсіруге-көтеруге) арналған ~ / ~ *для (спуска-подъема) обсадных труб* casing elevator

ЭЛЕКТР АРА *электропила* electric saw

ЭЛЕКТР БАРЛАМА *электроразведка* electric(al) prospecting

ЭЛЕКТР БҰРҒЫ *электробур* electrodrill, electric (rotation) downhole motor

ЭЛЕКТР ГЕНЕРАТОР *электрогенератор* electric generator

ЭЛЕКТР ДЕМІКПЕ *электрозанал* electric(al) blasting cap

ЭЛЕКТР ЕСЕПТЕГІШ *электросчетчик* electric(al) meter

ЭЛЕКТР ЖЕТЕК *электропривод* electric [motor] drive

ЭЛЕКТР ЖҮЙЕСІ *электросеть* network, mains

ЭЛЕКТР ЖҮК ТИЕГІШ *электропогрузчик* electric loader

ЭЛЕКТР ЖҮКШЫҒЫРЫ *электролебедка* electric winch

ЭЛЕКТР КАБЕЛІ *электрокабель* conductor cable

ЭЛЕКТР КАРОТАЖ *электрокаротаж* electrologging, electric logging

экрандалған электроды бар ~ / ~ *с экранированным электродом* guard electrode logging

ЭЛЕКТР ҚОЗҒАЛТҚЫШ *электродвигатель* electric motor

айнымалы токтың ~-ы / ~ *переменного тока* alternating current [ac] motor

асинхронды ~ *асинхронный* ~ induction [asynchronous] motor

эмбебап ~ *универсальный* ~ universal motor

бір фазалы ~-ы / *однофазный* ~ single-phase motor

қысқа тұйықталған ~ *короткозамкнутый* ~ squirrel-cage motor

суға батырылатын ~ *погружной* ~ submersible motor

тұрақты токтың ~-ы / ~ *постоянного тока* direct-current [dc] motor

ЭЛЕКТР ҚОНДЫРҒЫ *электроустановка* electrical installation

ЭЛЕКТР ҚҰАТ БЕРУ *электропитание* (electric) power supply

ЭЛЕКТР ҚҰРАЛ-ЖАБДЫҒЫ *электрооборудование* electric(al) equipment

ЭЛЕКТР ҚЫЗДЫРҒЫШ *электронагреватель* electric(al) heater

V-тәрізді элементтері бар ~ / ~ *с V-образными элементами* electric(al) heater with V-shaped elements

кенді ұңғыманың ~-ы / *забойный* ~ bottom-hole electric(al) heater
кенді ұңғыманың тұрақты ~-ы / *забойный стационарный* ~ fixed bottom-hole electric(al) heater

сорғы астындағы ~ *поднасосный* ~ subpump-mounted electrical) heater
тіке түтіктік элементтері бар ~ / ~ с *прямыми трубчатými элементами*
electrical) heater with straight tube elements

ЭЛЕКТР ҚЫЗДЫРУ *электронагрев* electric heating

ЭЛЕКТР МАШИНАСЫ *электромашина* electric machine

ЭЛЕКТРМЕН ДӘНЕКЕРЛЕУ *электросварка* electric welding

ЭЛЕКТРМЕН ДӘНЕКЕРЛЕУШІ *электросварщик* electric welder

ЭЛЕКТРМЕН ЖАБДЫҚТАУ *электроснабжение* (electric-)power supply

ЭЛЕКТР МОНТАЖДАУШЫ *электромонтажник* construction electrician

ЭЛЕКТРОД *электрод* electrode

алып шығатын ~ *выносной* ~ trailing electrode

аударылатын ~ *обратимый* ~ reversible electrode

балқитын ~ *плавящийся* ~ consumable electrode

балқымайтын ~ *неплавящийся* ~ nonconsumable electrode

балқытып қалыптастыруға арналған ~ / ~ *для наплавки* build-up electrode

белсенді ~ *активный* ~ active electrode

бітелі ~ *фитильный* ~ cored electrode

газды ~ *газовый* ~ gas cell голый ~ bare electrode

графитті ~ *графитовый* ~ graphite electrode

дәнекерлейтін ~ *сварочный* ~ welding electrode, welding rod

доғалық дәнекерлеуге арналған ~ / ~ *для дуговой сварки* arc-welding electrode

жабындысы бар ~ / ~ с *покрытием* coated electrode

жабындысы жоқ ~ / ~ *без покрытия* bare electrode

жағымды ~ *положительный* ~ anode, positive electrode

жерлестірілген ~ *заземленный* ~ grounded electrode

жұптасқан ~ *спаренный* ~ composite electrode

қабылдаушы ~ *приемный* ~ pickup electrode

қалыпты ~ *нормальный* ~ normal [standard] electrode

көмекші ~ *вспомогательный* ~ auxiliary electrode

көмір ~-ы / *угольный* ~ carbon electrode

куат беретін ~ *питающий* ~ transmitting [feeding] electrode

металл (аккумулятор) ~ *металлический* ~ (аккумулятора) plate

нүктелі дәнекерлеуге арналған ~ / ~ *для точечной сварки* spot-welding electrode

өлшейтін ~ *измерительный* ~ measuring electrode

салыстыру ~-ы / ~ *сравнения* reference electrode

су астында жұмыс істеуге арналған дәнекерлейтін ~ *сварочный* ~ *для работы под водой* underwater electrode

сыланған ~ *обмазанный* ~ coated electrode

теріс ~ *отрицательный* ~ negative electrode
 тоқты ~ *токовый* ~ current electrode
 үздіксіз ~ *непрерывный* ~ continuous electrode
 экрандалған ~ *экранированный* ~ guarded electrode
 электр каротажды зондтың жұп емес ~-ы / *непарный* ~ *электрического каротажного* зонда nonpair electrode of electric logging sonde
 электр каротажды зондтың өлшейтін ~-ы / *измерительный* ~ *электрического каротажного* зонда pickup electrode of electric logging sonde
 электр каротажды зондтың тоқты ~-ы / *токовый* ~ *электрического каротажного* зонда current electrode of electric logging sonde
 электр каротажды зондтың экранды ~-ы / *экранный* ~ *электрического каротажного* зонда shield electrode of electric logging sonde
ЭЛЕКТРОКАР *электрокар* car, storage-battery truck
ЭЛЕКТРОЛИЗ *электролиз* electrolysis
ЭЛЕКТРОЛИТ *электролит* electrolyte
ЭЛЕКТР ОТАЛДЫРҒЫШ I *электровоспламенитель* electric ignitor
ЭЛЕКТР ОТАЛДЫРҒЫШ II *электродетонатор* electric(al) detonator
ЭЛЕКТРОМАГНЕТИЗМ *электромагнетизм* electromagnetism
ЭЛЕКТРОМАГНИТ *электромагнит* electromagnet
ЭЛЕКТРОМЕТР *электрометр* electrometer
 далалық ~ *полевой* ~ field electrometer
 динамикалық ~ *динамический* ~ dynamic electrometer
ЭЛЕКТРОМЕТРИЯ *электрометрия* electrometry
ЭЛЕКТРОМОНТЕР *электромонтер* linesman, electrician
ЭЛЕКТРОН *электрон* electron
 орбиталық ~ *орбитальный* ~ orbital electron
 өткізушілік ~-ы / ~ *проводимости* conduction electron
 сыртқы қабықшаның ~-ы / ~ *внешней оболочки* outer-shell electron
 ұстап алынған ~ *захваченный* ~ trapped electron
ЭЛЕКТРОНИКА *электроника* electronics
ЭЛЕКТРОСМОС *электроосмос* electroosmosis
ЭЛЕКТР ӨТКІЗГІШТІ/К *электропроводность* electric(al) conductivity
 кен жыныстарының ~-гі / ~ *горных пород* rock (electrical) conductivity
 мұнайдың ~-гі / ~ *нефти* oil electrical conductivity
ЭЛЕКТР ПЕШІ *электропечь* electric(al) furnace
 индукциялы ~ *индукционная* ~ induction electric(al) furnace
 қарсыласатын ~ / ~ *сопротивления* resistance electric(al) furnace
ЭЛЕКТР СОРҒЫ *электронасос* electric pump
ЭЛЕКТР СТАНЦИЯСЫ *электростанция* electric(al) power plant, power station
 жылжымалы ~ *передвижная* ~ portable electric(al) power plant
 қалқымалы ~ *плавучая* ~ floating electric(al) power plant
 тұрақты ~ *стационарная* ~ stationary electric(al) power plant
ЭЛЕКТР СТАРТЕР *электростартер* electric starter

ЭЛЕКТР СҮЗГІШ *электрофильтр* electric(al) filter, electric(al) precipitator
 статикалық ~ *статический* ~ electrostatic precipitator, electrostatic filter
ЭЛЕКТР СЫМЫ *электропроводка* wiring
ЭЛЕКТР ТЕРМОМЕТР *электротермометр* electric(al) thermometer
 ұңғымалық ~ *скважинный* ~ downhole electric(al) thermometer
ЭЛЕКТРТЕХНИК *электротехника* electrical engineering
ЭЛЕКТР ТОГЫН АЖЫРАТУШЫ *разрядник* spark gap
ЭЛЕКТР ТОЙТАРМА *электрозаклепка* plug lap joint
ЭЛЕКТР ТҮНДЫРҒЫШ *электроосадитель* electrical settler
ЭЛЕКТРФОРЕЗ *электрофорез* electrophoresis
ЭЛЕКТРХИМИЯ *электрохимия* electrochemistry
ЭЛЕКТР ШАМЫ *электролампа* electric lamp, electric bulb
ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСЫ *электроэнергия* electric power, electric energy
 бұрғылау мұнарасындағы дизель-генератормен өндірілетін ~-сы / ~, *вырабатываемая дизель-генератором на буровой* diesel-electric power
ЭЛЕМЕНТ *элемент* element; member
 айқаш түрінде орналасқан кесетін ~-тер / *крестообразно расположенные режущие* ~-ы cross-section cutters
 аккумуляторлық батареяның ~-і / ~ *аккумуляторной батареи* storage(-battery) accumulator
 байланыстыратын ~ *связующий* ~ binder
 балласты ~ *балластный* ~ ballast(ing) element
 басқарушы ~ *управляющий* ~ control element
 басқарылатын ~ *управляемый* ~ controlled element
 бастапқы ~-тер / *первичные* ~-ы primary elements
 берілістің жетекші ~-і / *ведомый* ~ *передачи* follower
 біріктіретін ~ *соединяющий* ~ connecting element
 гальваникалық ~ *гальванический* ~ galvanic cell
 жапсарлас ~-тер / *соприкасающиеся* ~-ы contact elements
 жынысты бұзатын ~ *породоразрушающий* ~ rock cutting element
 иммерсиялы ~ *иммерсионный* ~ immersion element
 кесетін ~ *режущий* ~ cutter
 қоспалы ~ *примесный* ~ impurity element
 көлемнің ~-і / ~ *объема* volume element, cell
 қуат ~-і / *силовой* ~ load-bearing element, load-bearing member
 күн ~-і / *солнечный* ~ solar cell
 күшейе түсетін ~ *усиливающий* ~ reinforcing member
 құрамдас ~ *составной* ~ component element, component part
 құрғақ ~ *сухой* ~ dry cell
 құрылымның ~-і / ~ *конструкции* structural element, structure component, member
 құрылымның көтеріп тұратын ~-і / *несущий* ~ *конструкции* load-bearing structure component

қыздыру ~-і / *нагревательный* ~ heating element, heater
 қысуға жұмыс істейтін ~ / ~, *работающий на сжатие* compression element
 отын ~-і / *топливный* ~ fuel cell
 өлшейтін ~ *измерительный* ~ measuring element
 салпыншақтардың ~-і / ~ *подвески* spring unit
 сезімтал ~ *чувствительный* ~ detector, feeler, sensitive [sensing] element,
 sensor
 сүзгілейтін ~ *фильтрующий* ~ filter(ing) element
 тектоникалық құрылымның негізгі ~-тері / *основные ~ы тектонического строения* tectonic framework
 термоэлектр ~-і / *термоэлектрический* ~ thermocouple
 тіреуіш ~ *опорный* ~ reference element
 тығыздайтын гидравликалық ~ *уплотнительный гидравлический* ~ hydraulic
 sealing [packing] element
 тығыздалып кеңітін ~ *уплотнительный расширяющийся* ~ expanded
 sealing [packing] element
 тығыздауыш ~ *уплотнительный* ~ sealing [packing] element
 үстіңгі беттің ~-і / ~ *поверхности* surface element
 ферритті ~ *ферритовый* ~ ferrite element
 химиялық ~ *химический* ~ chemical element
 шашыраңқы ~ *рассеянный* ~ trace element
ЭЛЛИПС *эллипс* ellipse
ЭМУЛЬГАТОР *эмульгатор* emulsifier, emulsifying agent
 анионды белсенді ~ *анионоактивный* ~ anionic emulsifying agent
 бұрғылау ерітіндісінің ~-ы / ~ *бурового раствора* drilling mud emulsifier
 екі өсті кернеулі күйдегі ~ / ~ *двухосного напряженного состояния* biaxial
 stress ellipse
 ионды генді емес ~ *неионогенный* ~ nonionic emulsifier
 катионды белсенді ~ *катионоактивный* ~ cationic emulsifying agent
 қойылтылған ~ *концентрированный* ~ emulsifier concentrate
 коллоидты ~ *коллоидный* ~ colloidal emulsifying agent
 молекулалық ~ *молекулярный* ~ molecular emulsifying agent
 органикалық емес ~ *неорганический* ~ inorganic emulsifier
 табиғи ~ *природный* ~ natural emulsifier
ЭМУЛЬГАТОРСЫЗДАНУ *деэмульгатор* demulsifying agent, demulsifier,
 emulsion breaker
 мұнайда еритін ~ *нефтерастворимый* ~ oil-soluble demulsifier
 суда еритін ~ *водорастворимый* ~ water-soluble demulsifier
ЭМУЛЬГАЦИЯЛАУ *эмульгирование* emulsification
ЭМУЛЬСАЦИЯСЫЗДАНУ *деэмульсация* demulsification
 мұнайдың ~-ы / ~ *нефти* oil demulsification
 термиялық ~ *термическая* ~ thermal treating
 электр химиялық ~ *электрохимическая* ~ chemical-electric treating
ЭМУЛЬТҮЗ *эмульсол* emulsol

ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ БЛОК *энергоблок* power unit
ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ЖАБДЫҚТАУ *энергоснабжение* delivery of energy,
power supply
ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ ҚОНДЫРҒЫ *энергоустановка* power plant
гидростатикалық ~ *гидростатическая* ~ hydrostatic power plant
ЭНЕРГЕТИКАЛЫҚ СЫЙЫМДЫЛЫҚ *энергоемкость* power input
ЭНТАЛЬПИЯ *энтальпия* enthalpy
ЭНТРОПИЯ *энтропия* entropy
ЭОЗОЙЛЫҚ *эозойский геол.* Eozoic
ЭОКЕМБРИЙ *эокембрий геол.* Eocambrian
ЭОПАЛЕОЗОЙЛЫҚ *эопалеозойский геол.* Eopaleozoic
ЭОЦЕН *эоцен геол.* Eocene
ЭПИГЕОСИНКЛИНАЛДЫ *эпигеосинклинальный* epigeosynclinal
ЭПИМЕТАМОРФИЗМ *эпиметаморфизм* epimetamorphism
ЭПИПАРАКЛАЗ *эпипараклаз* overthrust
ЭПИЦЕНТР *эпицентр* epicenter
ЭПИЦИКЛ *эпицикл* epicycle
ЭПОКСИДТЕР *эпоксиды* epoxides
ЭПОКСИ ҚОСУ *эпоксисоединение* epoxy compound
ЭПЮРА *эюра* curve, diagram
іілетін сәттердің ~-сы / ~ *изгибающих моментов* bending moment diagram
ЭРГАЗЛИФТ *эргазлифт* air-gas lift
ЭРЛИФТ *эрлифт* air lift
ЭСТАКАДА *эстакада* pier, rack, trestle (work)
автономды ~ *автономная* ~ individual pier
бір жағынан құятын ~ *наливная односторонняя* ~ single-service rack
біріктіретін (жағалауды бұрғылау мұнарасымен біріктіретін) ~ *соединительная* ~ (*соединяющая берег с буровыми*) connecting pier
діңгектік ~ *свайная* ~ pilework, pile trestle
екі жақтан құятын ~ *наливная двухсторонняя* ~ double-service rack
жүк артатын ~ *погрузочная* ~ loading rack
жүк түсіретін ~ *разгрузочная* ~ unloading rack
құятын ~ *наливная* ~ loading [service] rack
металл ~ *металлическая* ~ metal pier, metal trestle
мұнай құятын ~ *нефтеналивная* ~ oil-loading rack
мұнайды құятын-төгетін ~ *сливноналивная нефтяная* ~ oil cargo pier
темірбетонды ~ *железобетонная* ~ reinforced concrete pier
теміржолда құятын ~ *наливная железнодорожная* ~ tank car loading rack
теңіз ~-сы / *морская* ~ offshore [sea] pier
төгетін ~ *сливная* ~ discharge jetty
ЭСТУАРИЙ (өзеннің сағасы) *эстуарий (устье реки)* estuary
ЭТАН *этан* ethane
ЭТАНОЛ *этанол* ethanol
ЭТИЛ *этил* ethyl

ЭТИЛДЕУ *этилировать* ethylate
ЭТИЛЕН *этилен* ethylene
ЭТИЛЦЕЛЛЮЛОЗА *этилцеллюлоза* ethyl cellulose
ЭФИР *эфир* хим. ether; ester
ЭФФУЗИЯ *эффузия* effusion
газдың ~-сы / ~ *газа* gas effusion
ЭХОГРАММА *эхограмма* echogram
ЭХО-ДАБЫЛ *эхо-сигнал* echo signal
ЭХОЗОНД *эхозонд* echosounder
ЭХОЛОТ *эхолот* echo [acoustic] sounder, sonic depth finder
пневматикалық ~ *пневматический* ~ pneumofathometer
ЭХОЛОТПЕН СҮЗУ *эхолотирование* echo [acoustic] sounding

Ю

ЮПИТЕР Jupiter *Юпитер*
ЮРИСПРУДЕНЦИЯ (ҚҰҚЫҚТАНУ) jurisprudence, science of law *юриспруденция*
ЮРИСТ (ЗАҢГЕР) lawyer *юрист*

Я

ЯҒНИ id est (that is) *то есть (т.е.)*
ЯДРО nucleus *ядро*
ЯКУТ Yakut *якут*
ЯРД (ҰЗЫНДЫҚ БІРЛІГІ) *Ярд (единица длины)* Yard
ЯС *яс* jar, jarring device
айналдырып бұрғылауға арналған ~ / ~ *для вращательного бурения* rotary jar
бұраушы ұрып түсіргіш ~ *крутильный отбойный* ~ torque jar
бұрғылау ~-ы / *бурильный* ~ drilling jar
гидравликалық ~ *гидравлический* ~ hydraulic jar
екі жақты әсер ету ~-ы / ~ *двойного действия* double-acting jar
жер бетіндегі ~ *наземный* ~ surface jar
құбыр кескішке арналған ~ / ~ *для труборезок* casing cutter jar
қысқа жүрісті ~ *короткоходовой* ~ short-stroke jar, jarhead
механикалық ~ *механический* ~ mechanical jar
пакердің жиналымына арналған ~ / ~ *для съема пакера* packer retrieving jar
ұзын жүрісті ~ *длинноходовой* ~ long-stroke jar
ұрып түсіргіш ~ *отбойный* ~ bumper jar
ұстағыш ~ *ловильный* ~ fishing jar
ЯХТА yacht *яхта*

**СИ жүйесінің бірліктері мен шетелдерде қолданылатын
бірліктердің өзара қатынасының КЕСТЕСІ**

Мөлшер	Атауы	Белгіленуі		СИ бірліктеріндегі еселеу мен олардың бөліктерінің мәні
		СИ, SI жүйесі	Басқа жүйелер	
1	2	3	4	5
Ұзындық	метр заңды миль (АҚШ) ярд фут двойм	м, m	mile, mi (US) yd ft in,»	1 1,60934 км 914,4 мм 30,48 см 25,4 мм
Аудан	шаршы метр шаршы миль (США) акр шаршы ярд шаршы фут шаршы двойм	м ² , m ²	mi ² (US) ac yd ² ft ² in ²	1 2,58999 км ² 4046,86 м ² 0,836127 м ² 929,030 см ² 645,16 мм ²
Көлем, сыйымдылық	текше метр литр акр-фут текше ярд текше фут текше двойм мұнай баррелі (АҚШ) кұрғақ баррель (АҚШ) галлон (Ұлыбритания) сұйықтық галлон (АҚШ) кұрғақ галлон (АҚШ)	м ³ , m ³	л ac-ft yd ³ ft ³ in ³ bbl (US) bbl dry (US) gal (UK) gal (US) gal diy (US)	1 1 дм ³ = 1 · 10 ⁻³ м ³ 1233,48 м ³ 0,764555 м ³ 28,3169 дм ³ 16,3871 см ³ 158,987 дм ³ 115,627 дм ³ 4,54609 дм ³ 3,78541 дм ³ 4,40488 дм ³
Масса (салмақ)	килограмм тонна грамм фунт ұзын тонна (Ұлыбритан) қысқа тонна (АҚШ)	кг, kg	т г lb ton (UK) (2240 lb) ton (US) (2000 lb)	1 1000 кг 1 · 10 ⁻³ кг 0,453592 кг 1,01605 т 0,907185 т
Тығыздық	шаршы метрге шақ килограмм шаршы метрге шақ тонна шаршы сантиметрге шақ грамм шаршы футқа шақ фунт галлонға шақ фунт	кг/м ³ , kg/m ³	т/м ³ = г/см ³ lb/ft ³ lb/ gal	1 1000 кг/м ³ 16,0185 кг/м ³ 119,829 кг/м ³
Газды сұйықты фактор	шаршы метр шаршы метрге шаршы фут баррелге	м ³ / м ³	t ³ /bbl	1 0,17811 м ³ /м ³

Күш, салмақ	ньютон килограмм-күш тонна-күш (АҚШ) фунт-күш	Н, N	кгс tonf (US) lbf	1 9,80665 Н 8,89644 кН 4,44822 Н
Қысым механикалық кернеу	паскаль килограмм-күш шаршы сантиметрге (техникалық атмосфера) фунт-күш шаршы дюймге фунт-күш шаршы футка су бағанасының футы су бағанасының дюймі сынап бағанасының дюймі	Па, Ра	кгс/см ² (техн.атм) бар lbf/in ² , (psi) lbf/ft ² ftH ₂ O inH ₂ O inHg	1 Н/м ² 9,80665 · 10 ⁴ Па 1 · 10 ⁵ Па 6,89476 · 10 ⁴ Па 47,8803 Па 2,98907 кПа 249,089 Па 3,38639 кПа
Үстіртін керіліс	метрге шақ ньютон метрге шақ килограмм-күш футка шақ фунт- күш	Н/м, N/m	кгс/м lbf/ft	1 9,80665 Н/м 1,45939 Н/м
Қуат	ватт килограмм-күш – секунд метрге ат күші фунт-күш – секунд футка	Вт, W	кгс · м/с а.к. (hp) lbf · ft/s	1 Н · м/с 9,80665 Вт 735,4988 Вт 1,35582 Вт
Жұмыс, энергия, жылу саны	джоуль килограмм-күш- метр ат күші- киловатт сағат- фунт сағат-күш-фут калория	Дж, J	кгс · м л.с · ч (hp · h) кВт · ч lbf · ft кал (cal)	1Н · м 9,80665 Дж 2,64780 · 10 ⁶ Дж 3,6 · 10 ⁶ Дж 1,35582 Дж 4,19680 Дж
Динами- калық тұтқырлық	паскаль-секунд пуаз шаршы фунтка шақ фунт-күш-секунд	Па · с	П (P) lbf · s/ ft ²	1 1 · 10 ⁻¹ Па · с 47,8803 Па · с
Кинема- тикалық тұтқырлық	секундқа шақ шаршы метр стокс секундқа шақ шаршы фут	м ² /с	Ст ft ² /s	1 10 ⁻⁴ м ² /с 929,030 см ² /с
Температура	Кельвин градусы Цельсий градусы Фаренгейт градусы Ренкин градусы	К	К °C °F °R	°C+273,15 °R/1,8 (°F-32)/1,8 K-273,15 1,8°C+32 °F+459,69

Жылудың меншікті саны	килограммға шақ джоуль фунтка шақ жылудың британдық бірлігі текше футка шақ жылудың британдық бірлігі	Дж/кг	Btu/lb Btu/ft ³	2,32601 кДж/кг 37,2589 кДж/м ³
Меншікті жылу сыйымдылығы	Кельвиннің килограмм-градусына шақ джоуль Фаренгейттің фунт-градусына шақ жылудың британдық бірлігі	Дж/(кг-К)	Btu/lb °F	4,1868 кДж/(кг-К)
Жылу-өткізгіштік	Фаренгейттің фут-градусына шақ сағаттық жылудың британдық бірлігі		Btu/(hft-°F)	1,73073 Вт/(м-К)

Еселілік, алыстық	Атауы	Белгіленуі	Еселілік, алыстық	Атауы	Белгіленуі
10 ¹²	тера	Т	10 ⁻¹	деци	д
10 ⁹	гига	Г	10 ⁻²	санти	с
10 ⁶	мега	М	10 ⁻³	милли	м
10 ³	кило	к	10 ⁻⁶	микро	мк
10 ²	гекто	г	10 ⁻⁹	нано	н
10	дека	да	10 ⁻¹²	пико	п

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Русско-казахский словарь. М.: Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1954. Под общей редакцией доктора филологических наук, профессора Н.Т.Сауранбаева.
2. Англо-русско-казахский-разговорник. А.А.Естемирова, Ж.К.Калиев. Алматы, Главная редакция «КСЭ», 1991
3. Қазақша-орысша сөздік. Х.Махмудов, Ғ.Мұсабаев. Алматы, «Өнер», 1995.
4. Қазақша-ағылшынша, ағылшынша-қазақша сөздік (экономистерге арналған). Құрастырған: Коч Левент, Алматы, «Мектеп», 2003.
5. Қазақша-ағылшынша-орысша сөздік. С.Г.Ахметова. Алматы, «Мектеп», 2007.
6. Русско-казахский словарь. Под общей редакцией Доктора филологических наук, профессора Н.Т.Сауранбаева. М.: 1954.
7. Қазақша-ағылшынша толық сөздік., 1 том, А-Д, А.Тажутов, «Сөздік-Словарь», Алматы, 1996.
8. Zubini F., Petroleum terms, Edizioni Italo Svevo, Trieste, 1992
9. Glossario dell'Industria Petrolifera, ENI, 2002
10. Glossario dell'Industria Petrolifera, ENI, 1998
11. Wood's english-russian petroleum handbook of western equivalents for russian standards, terms & classifications, Альбион Вудз Паблишер, Даллас, Техас, 1998
12. Moureau M., Brace G., Comprehensive dictionary of petroleum science and technology. English-french, french-english., Editions Technip, Paris, 1993
13. Martinelli M., Prontuario dei termini tecnici di lingua italiano-inglese e inglese-italiano in uso nell'industria petrolifera, Edizioni Tecnografica, Parma, 1979
14. Langenkamp R.D., Handbook of oil industry terms and phrases. - 5th ed., PennWell Books, Tulsa, Oklahoma, 1994
15. Chaballe L.Y., Masuy L., Vandenberghe J.-P., Elsevier's oil and gas field dictionary. In six languages: english/american, french, spanish, italian, dutch and german., Elsevier Scientific Publishing Company, Amsterdam, 1980
16. Glossario petrolifero (inglese italiano e italiano inglese), La Rivista Italiana del Petrolio, Roma, 1962
17. Onshore/offshore oil & gas multilingual glossary (danish, german, english, french, italian, dutch), Graham & Trotman, London, 1979
18. Англо-русский нефтяной словарь., ОНТИ-АЗНЕФТЕИЗДАТ, Баку, 1934
19. Русско-английский словарь нефтяных и газовых терминов., Price Waterhouse, USA,
20. Словарь по газовой промышленности (английский, французский, немецкий, русский), Vulkan-Verlag, Essen, 1982
21. Ketchian S., Desbrandes R., Dupuy M., Pfannkuch H.O., Galyaev O., Русский-французский-английский-немецкий нефтепромысловый словарь по кротажу, бурению и добыче., Paris, 1965

22. Агоян Т.Л., Французско-русский и русско-французский терминологический словарь по нефтепромышленному делу., Высшая школа, Москва, 1968
23. Барышникова В., Англо-итальянский и итальянско-английский словарь по нефти и газу., ENI, Milano, 2003
24. Булатов А.И., Русско-английский словарь по нефти и газу., РУССО, Москва, 1998
25. Булатов А.И., Пальчиков В.В., Англо-русский словарь по нефти и газу., РУССО, Москва, 1996
26. Извеков К., Англо-русский словарь нефтепромышленной технологии., Russian Business Consultants, Эль-Серрито, Калифорния, 1993
27. Израилева Е.Ю., Англо-русский словарь по нефтепромышленному делу., ГОСТЕХИЗДАТ, 1959
28. Коваленко Е.Г., Новый англо-русский словарь по нефти и газу. В 2-х тт., РУССО, Москва, 1998
29. Кулиев С.М., Мдивани А.А., Англо-азербайджанско-русский словарь по нефтепромышленному делу., Азернефтнешр, Баку, 1958
30. Палащенко Ю.А., Каталог условных знаков, используемых при разведке и разработке нефтяных и газовых месторождений., Мир, Москва, 1995
31. Середницкий Л.М., Финли Р.Д., Любченко В.М., Иллюстрированный англо-русский русско-английский словарь нефтепромышленной терминологии., Альбион Вудз Паблишер, Техас, 1995
32. Столяров Д.У., Едвабницкая Р.А., Сосновская Л.А., Цейтлин Л.И., Русско-английский нефтепромышленный словарь., Московская международная школа переводчиков, 1994

ИЕГЕР ЖӨНІНДЕ ҚЫСҚАША АҚПАРАТ

Махамбет Айтбай Қабылұлы -1950 жылы қазанның 20 жұлдызында Қазақстан Республикасы Оңтүстік Қазақстан облысы Мақтарал ауданында туылған.

1973 жылы Қазақ химия-технология институт бітірген. Мұнай-газ саласының инженер –химик – технологі.

Еңбек жолын 1973 жылы Жетісай аудандық газ шаруашылығында мастер, аға инженер болып бастаған.

1973-1993 жылдар аралығында Жетісай ауданында партия, совет, комсомол, қоғамдық және ауыл шаруашылық саласында қызмет істеген.

1993-2007 жылдар аралығында мемлекеттік қызметте, Жамбыл гидромелиорация құрылыс институт проректоры, Қазақстан Республикасы мемлекеттік инвестиция комитетінің менеджері, Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрлігі «Астана Халықаралық Әуежай» Республикалық мемлекеттік кәсіпорынның ЖЖҚ және Отын кешендерінің бастығы болып қызмет еткен.

2007-2015 жылдар аралығында «Саутс-Ойл» ЖШС мұнай компаниясында қызмет жасады, қазіргі таңда «МАК-ОКА-ОЙЛ» ЖШС мұнай компаниясының бас директоры.

Қазақстан Республикасы жер қойнауының Құрметті (геологі) барлаушысы.

Қазақстан Республикасы мұнай- газ саласына еңбек сіңірген қызметкері.

Қазақстан Республикасының мәдениет қайраткері.

Қазақстан Республикасы журналистеродағының мүшесі

Қазақстан Республикасы геологтар және мұнайшылар одағының мүшесі.

20 астам ғылыми еңбектері бар.

Қазіргі уақытта Астана қаласында тұрады.

Осы кітап бойынша барлық сұрақтар, тілектер, түсіндірмелер, ұсыныстар, ескертулер иегерге мына электрондық почта арқылы жіберуге болады:

aytbai.mahambet.50@mail.ru

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ ОБ АВТОРЕ

Махамбет Айтбай Кабыдулы – родился 1950 году 20 октября Махамаралском районе Южно-Казахстанской области Республики Казахстан.

В 1973 году окончил Казахский химико-технологический институт, по специальности инженер химик-технолог по переработке нефти и газа.

Трудовую деятельность начал 1973 году мастером, старшим инженером Жетысайского районного газового хозяйства.

В период с 1973-1993 годы работал в партийных, советских, комсомольских, общественных и сельскохозяйственных органах Жетысайского района.

Начиная с 1993-2007 годы работал в государственной службе, проректор Жамбылского гидромелиоративно-строительного института, менеджер государственного комитета Республики Казахстан по инвестициям, начальник службы ГСМ, начальник топливного комплекса РГП «Международный Аэропорт Астана» Министерства транспорта и коммуникации Республики Казахстан.

С марта 2007 по январь 2015 года работал директором Астанинского филиала нефтегазовой компании ТОО «Саутс-Ойл». В настоящее время работает генеральным директором ТОО НК «МАК-ОКА-ОЙЛ» в г. Астана.

Заслуженный деятель культуры Республики Казахстан.

Почетный разведчик недр (геолог) Республики Казахстан.

Заслуженный работник нефти и газа Республики Казахстан.

Член союза Журналистов Республики Казахстан.

Член союза геологов и нефтянников Республики Казахстана.

Более 20 научных трудов и статей.

В настоящее время проживает в городе Астана.

Все вопросы, пожелания, комментарии и замечания по этой книге направляйте автору по электронной почте.

aytbai.mahambet. 50@mail.ru

SHORT INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Mahambet Aitbai Kabyluly – was born on 20th of October in 1950 in Makhtal district in South-Kazakhstan of the Republic of Kazakhstan.

In 1973 – has graduated from Kazakh chemical-engineering institution by speciality of oil and gas processing chemical engineer.

He began his labour activity from 1973 as a foreman, head engineer of gas supply facility of Zhetisay district.

During 1973-1993 worked at party, soviet, komsomol, social and agricultural authorities of Zhetisay district.

Since 1993 till 2007 worked as a civil servant, vice-chancellor of Zhambul institution of water conservation construction, manager of state investment committee of the Republic of Kazakhstan, head of fuels and lubricants service, head of fuel complex of Republican State Enterprise “International Airport of Astana” of the Ministry of transport and communication of the Republic of Kazakhstan.

Since 7th of March 2007 till the present time work at LSP “Sauts-Oil” oil company, he is director of the branch office in Astana city at the moment.

He is a high achiever of mineral prospecting of the Republic of Kazakhstan.

He is living in Astana city at the moment.

Please, all the questions, wishes, commentary according this book send to the author by the following e-mail:

aytbai.mahambet.50@mail.ru

МАЗМҰНЫ

Алғы сөз	3
Предисловие.....	4
Сөздік.....	6
А.....	13
Ә.....	63
Б.....	75
В.....	144
Г.....	147
Ғ.....	171
Д.....	171
Е.....	185
Ж.....	198
З.....	244
И.....	253
К.....	262
Қ.....	308
Л.....	402
М.....	405
Н.....	450
О.....	457
Ө.....	472
П.....	488
Р.....	508
С.....	520
Т.....	576
У.....	656
Ұ.....	660
Ү.....	673
Ф.....	680
Х.....	687
Ц.....	689
Ч.....	696
Ш.....	696
Ы.....	725
І.....	731
Э.....	734
Ю.....	742
Я.....	742
Пайдаланылған әдебиеттер.....	747

МАХАМБЕТ А. Қ.
МАҚНАМБЕТ А.К.

**МҰНАЙ МЕН ГАЗ БОЙЫНША
ҚАЗАҚША-ОРЫСША-АҒЫЛШЫНША
СӨЗДІК**

**КАЗАХСКО-РУССКО-АНГЛИСКИЙ
СЛОВАРЬ
ПО НЕФТИ И ГАЗУ**

**KAZAKH-RUSSIAN-ENGLISH
DICTIONARY
ON OIL AND GAS**

(на казахском, русском и английском языках)

для специалистов работающих в сфере нефти и газа, студентам
технических ВУЗ-ов и тех, кто самостоятельно занимается
изучением английского языка

Арнайы редакторы *Т. Аяпова*
Шығаруға жауаптылар *Ү. Бастерова, А. Жданова*
Көркемдеуші редакторы *Ж. Болатаев*
Техникалық редакторы *К. Турымбетова*
Корректоры *Р. Көшкінова*
Компьютерде беттеген *Ауанова А.*

Пішіні 60x90 $\frac{1}{16}$. Офсеттік басылым. Қаріп түрі «Times New Roman».
Шартты баспа табағы 47. Таралымы 2000 дана.
Тапсырыс №

ISBN 978-601-80552-0-1

9 786018 055201